

ALLÂH İLMİNDEN YANSIMALARLA
KUR'ÂN-I KERÎM ÇÖZÜMÜ
(Âyetlerin Nüzûl Sırasına Göre)

AHMED HULÛSÎ

www.ahmedhulusi.org

KAPAK HAKKINDA

Ön kapakta yer alan amblem, Kûfi hat sanatı ile yazılmış olan "Lâ ilâhe illâ Allâh; Muhammed Rasûlullâh" cümlesidir ve bu "tanrılık kavramı yoktur, yalnızca Allâh adıyla işaret edilen vardır; Muhammed (aleyhisselâm) bu anlayışın Rasûlü'dür" anlamını taşır.

Amblemin ön kapakta ve her şeyin üzerinde yer alması, Ahmed Hulûsi'nin bu anlayışı her anlamda baş tacı yapmış olmasının sembolik ifadesidir.

Kelime-i Tevhid penceresinden Allâh Rasûlü'nün nûrunu temsil eden yeşil renkte yansıyan ışık, Ahmed Hulûsi'nin hayatı boyunca tüm eserlerinde yansıttığı Allâh ilmini temsil eder.

Allâh Rasûlü'nün nûruyla yayılan bilginin, onu değerlendirebilenlere sağladığı aydınlanma da kitap içeriğinin özetlendiği arka kapak zeminindeki beyaz renk ile ifade edilmiştir.

"Allâh İlminde Yansımalarla KUR'ÂN-I KERÎM ÇÖZÜMÜ" isimli kitabımız telif hakları yasası kapsamındadır.

Bu nedenle YALNIZCA hayır amacıyla; **PARASIZ, KARŞILIKSIZ** hediye olarak dağıtmak isteyenlere ORJİNALİNE TÛMÛYLE SADIK KALMAK VE KAYNAK BELİRTMEK ŞARTIYLA baskı, çoğaltma, yayınlama ve tercüme etme izni verilir. **Ancak,hazırlayanın, bu çalışmanın ebeden parayla satılmasına izin ve rızası yoktur.**

Ahmed Hulûsi'nin görüşüne göre, KUR'ÂN-I KERÎM ve çevirileri üzerine yapılan çalışmaların maddi çıkarlar için kullanılması büyük vebal getirir!

Diğer bütün eserlerimiz ise web sitemiz üzerinden ücretsiz olarak okunabilir, dinlenilebilir, bilgisayara indirilebilir, çoğaltılabilir; YAZAR ve KAYNAK ADRESİ BELİRTMEK ŞARTIYLA bireysel veya toplumsal iletişim araçlarıyla paylaşılabilirler.

ALLÂH ilminin karşılığı alınmaz.

AHMED HULÛSİ

ALLÂH İLMİNDEN YANSIMALARLA
KUR'ÂN-I KERÎM ÇÖZÜMÜ
(Âyetlerin Nüzûl Sırasına Göre)

AHMED HULÛSÎ

www.ahmedhulusi.org

Bu çalışmamı değerli anneannem **Cenân Yeşilbağ** (dedelerim Mekke’de sarıklarına seyyid olarak yeşil bağ bağladıkları için, Türkiye’ye geldiklerinde aldığı soyadı buydu), annem **Adalet** ve babam **Ahmet Ekrem** ile uzun yıllardır huzurlu çalışma ortamıma vesile olan eşim **Cemile**’ye ithaf ediyorum. Allâh Nûru, Rahmeti ve Selâmı her an ebeden onlarda yaşana!

Ahmed Hulûsi

*“Allâh ilminden yansımalarla Kur’ân-ı Kerîm Çözümü”
çalışmasını, âyetlerin iniş sırasına göre düzenleyen
İstanbul Cerrahpaşa Camii emekli imamı **Hasan GÜLER**
hocamıza çok teşekkür ederiz.*

İÇİNDEKİLER

Âyetlerin Nüzûl Sırasına Göre Kur'ân Çözümü.....	1
Âyetlerin Nüzûl Sırasına Göre Tertibin Önemi.....	2
ANLAMAK İÇİN ÖN BİLGİ.....	4
KUR'ÂN-I KERİM ÇÖZÜMÜ İLE İLGİLİ ÖNEMLİ AÇIKLAMA.....	12
KUR'ÂN-I KERİMİN ÇÖZÜMÜ	14
ZORUNLU BİR UYARI	25
ALLÂH ESMÂ'SINDAKİ MUAZZAM, MUHTEŞEM ve MÜKEMMEL ÖZELLİKLER (ESMÂ ÜL HÜSNÂ).....	27
NUZÛL SIRASINA GÖRE VE MÜNECCEMEN KUR'ÂN ÂYETLERİ ...	45
Fâtiha Sûresi (Vahy): 1-7.....	45
'Alak Sûresi (Ikra'/Oku): 1-5.....	47
Kadr Sûresi (Înzâl): 1-5	48
Kalem Sûresi: 1-4	49
Müzzemmil Sûresi: 1-9.....	50
Müddessir Sûresi: 1-7.....	51
Tebbet Sûresi: 1-5.....	53
Duha Sûresi: 1-11	54
Înşirah Sûresi: 1-8.....	57
A'lâ Sûresi: 1-19.....	58
Şems Sûresi: 1-10.....	60
Tekviyr Sûresi : 1-29	61
Leyl Sûresi: 1-21.....	64
Fecr Sûresi: 1-30.....	66
Şems Sûresi: 11-15.....	69
'Asr Sûresi: 1-3.....	70
'Adiyat Sûresi: 1-11	70
Kevser Sûresi: 1-3.....	71
Tekâsür Sûresi: 1-8.....	74
Müddessir Sûresi: 8-30, 32-56.....	75

Mâûn Sûresi: 1-7.....	78
Zâriyat Sûresi: 1-6.....	79
Târik Sûresi: 1-17.....	80
‘Alak Sûresi: 6-19.....	82
Müddessir Sûresi: 31.....	83
Müzzemmil Sûresi: 10-19.....	84
İnfitâr Sûresi: 1-19.....	86
İhlâs Sûresi: 1-4.....	88
Şu‘arâ’ Sûresi: 213-220.....	89
Kâfirûn Sûresi: 1-6.....	90
Zümer Sûresi: 64-66.....	91
Fiyl Sûresi: 1-5.....	92
Kureyş Sûresi: 1-4.....	93
Felak Sûresi: 1-5.....	94
Nâs Sûresi: 1-6.....	95
Rahmân Sûresi: 1-78.....	96
Necm Sûresi: 1-62.....	104
Kalem Sûresi: 5-52.....	109
‘Abese Sûresi: 1-42.....	113
Hümeze Sûresi: 1-9.....	117
Burûc Sûresi: 1-22.....	118
İnşikak Sûresi: 1-25.....	120
Beled Sûresi: 1-20.....	122
Tiyin Sûresi: 1-8.....	124
Tûr Sûresi: 1-8.....	125
Zilzâl Sûresi: 1-8.....	126
Kari’â Sûresi: 1-11.....	128
Kıyamet Sûresi: 1-40.....	129
Mürselât Sûresi: 1-50.....	132
Kaf Sûresi: 1-45.....	136
Kamer Sûresi: 1-55.....	141
Sâd Sûresi: 1-88.....	146
A’raf Sûresi: 1-206.....	156

Cinn Sûresi: 1-28	187
Yâsiyn Sûresi: 1-83	191
Furkan Sûresi: 1-77	200
Fâtır Sûresi : 1-45.....	210
Meryem Sûresi: 1-98	219
Tâhâ Sûresi: 1-135.....	230
Ğâşiye Sûresi: 1-26.....	247
Vâki'a Sûresi: 1-96.....	249
Şu'arâ' Sûresi: 1-212, 221-227.....	257
Neml Sûresi: 1-93.....	274
Yûnus Sûresi: 1-109	285
Hûd Sûresi: 1-123.....	303
Yûsuf Sûresi: 1-111	321
Hicr Sûresi: 1-99.....	338
En'am Sûresi: 1-165.....	347
Zâriyat Sûresi: 7-60	374
Tûr Sûresi: 9-28	378
Sâffât Sûresi: 1-182.....	381
Lukmân Sûresi: 1-34	394
Sebe' Sûresi: 1-54.....	401
Zümer Sûresi: 1-63, 67-75	410
Mu'min Sûresi: 1-85.....	421
Fussilet Sûresi: 1-54	434
Şûrâ Sûresi: 1-53	442
Zuhruf Sûresi: 1-89.....	450
Duhân Sûresi: 1-59.....	460
Câsiye Sûresi: 1-37.....	466
Ahkaf Sûresi: 1-35.....	471
Kehf Sûresi: 1-110.....	477
Nahl Sûresi: 1- 128.....	493
Nûh Sûresi: 1-28.....	511
İbrahiym Sûresi: 1-52.....	514
Enbiyâ' Sûresi: 1-112	522

Mu'minûn Sûresi: 1-118.....	535
Secde Sûresi: 1-30.....	546
Tûr Sûresi: 29-49.....	551
Mülk Sûresi: 1-30.....	553
Hakka Sûresi: 1-52.....	557
Me'aric Sûresi: 1-44.....	562
Nebe' Sûresi: 1-40.....	566
Nâzi'at Sûresi: 1-46.....	570
Ra'd Sûresi: 1-43.....	574
Însan Sûresi: 23-31.....	583
Kasas Sûresi: 1-88.....	585
Îsra' Sûresi: 1-111.....	600
Müzzemmil Sûresi: 20.....	618
Rûm Sûresi: 1-60.....	619
Ankebût Sûresi: 1-69.....	629
Mutaffifiyn Sûresi: 1-36.....	640
Hac Sûresi: 1-78.....	643
Bakara Sûresi: 1-141.....	656
Beyyine Sûresi: 1-8.....	681
Bakara Sûresi: 216-218.....	683
Bakara Sûresi: 142-152.....	684
Bakara Sûresi: 183-188.....	686
Bakara Sûresi: 204-207.....	688
Nisâ' Sûresi: 95-96.....	689
Teğâbun Sûresi: 1-15.....	690
Enfâl Sûresi: 1-75.....	692
Nisâ' Sûresi: 97-100.....	705
Bakara Sûresi: 153-157.....	706
Bakara Sûresi: 208-215.....	707
Âl-u İmran Sûresi: 1-120.....	709
Bakara Sûresi: 158-182.....	728
Hadiyd Sûresi: 1-29.....	733
Mâide Sûresi: 87-89.....	739

Mâide Sûresi: 41-71.....	740
Âl-u İmran Sûresi: 121-200.....	747
Nisâ' Sûresi: 1-18.....	760
Nûr Sûresi: 1-10.....	764
Nisâ' Sûresi: 19-24.....	766
Nisâ' Sûresi: 25-28.....	768
Nisâ' Sûresi: 29-43.....	769
Nisâ' Sûresi: 105-121	772
Mâide Sûresi: 38-40.....	775
Bakara Sûresi: 219-253	775
Bakara Sûresi: 254-260	783
Haşr Sûresi: 1-17	786
Teğâbun Sûresi: 16-18.....	789
Haşr Sûresi: 18-24.....	790
Mâide Sûresi: 90-93.....	791
Nisâ' Sûresi: 101-104	792
Ahzâb Sûresi: 1-6.....	794
Ahzâb Sûresi: 7-8.....	795
Ahzâb Sûresi: 9-25	796
Ahzâb Sûresi: 26-27	799
Ahzâb Sûresi: 28-40	799
Ahzâb Sûresi: 45-56.....	802
Ahzâb Sûresi: 41-44.....	805
Ahzâb Sûresi: 57-73.....	805
Mâide Sûresi: 6-7	808
Münafıkun Sûresi: 1-11	809
Nûr Sûresi: 11-64.....	811
Nisâ' Sûresi: 44-94.....	822
Nisâ' Sûresi: 122-170	831
Muhammed Sûresi: 1-38	839
İnsan Sûresi: 1-22.....	845
Talâk Sûresi: 1-12.....	847
Mümtehine Sûresi: 1-11	850

Mâide Sûresi: 8-11	853
Bakara Sûresi: 189-193, 195-196.....	854
Feth Sûresi: 1-29.....	856
Mücâdele Sûresi: 1-22.....	864
Saff Sûresi: 1-14.....	869
Cumu'a Sûresi: 1-8	872
Cumu'a Sûresi: 9-11	874
Mâide Sûresi: 12-37.....	875
Bakara Sûresi: 194	880
Mâide Sûresi: 1-5	880
Mâide Sûresi: 94-100.....	883
Nisâ' Sûresi: 58.....	884
Mümtehine Sûresi: 12-13	885
Bakara Sûresi: 197-203	886
Nisâ' Sûresi: 59.....	887
Hucurat Sûresi: 1-18	888
Tahriym Sûresi: 1-12.....	891
Tevbe Sûresi: 38-127.....	894
Bakara Sûresi: 261-277, 282-286.....	909
Tevbe Sûresi: 1-37.....	916
Nisâ' Sûresi: 171-175	923
Mâide Sûresi: 72-86.....	925
Mâide Sûresi: 101-120.....	927
Nisâ' Sûresi: 176	931
Bakara Sûresi: 278-280	932
Mâide Sûresi: 3.....	933
Nasr Sûresi: 1-3.....	934
Tevbe Sûresi: 128-129	935
Bakara Sûresi: 281	936

Âyetlerin Nüzûl Sırasına Göre Kur'ân Çözümü

Hız. Rasûlullâh s.a.v.'in şahsında gerçekleşen Kur'ân vahyi, O'nun nübüvvet ve risâlet yaşamındaki zuhorat ve olaylarla mutabıktır!.. O hâlde sûre ve âyet nüzûlünü, Hız. Rasûlullâh a.s.'in 23 yılda yaşadığı vakalarla birlikte değerlendirerek ancak âyetler/âyet grupları/sûreler için bir sıralama yapmak mümkün olabilir... Elbette eldeki mevcut rivayetler ve muteber kaynaklar dâhilinde...

Bizce, Kurân'ı OKUma, tefsir ve tertîb etmede önem sırasına göre dikkate alınması referanslar: Kur'ân metni, siyer ve esbâb-ı nüzûl'dür!..

Kesinlikle bu konuda en önemli referans yine Kurân'ın kendisidir!.. Zira nâzil olan âyet ve sûrelerin ibare, üslûp, muhatap, gaye ve konuları nüzûl sürecinde gittikçe farklılaşır!.. Hatta sûrelerin rûhu var, diyebiliriz!..

Vahyin/Risâlet nûru'nun zuhorunun bu sünneti de bir hidâyetdir!..

Bunun için de asıl, âyetlere Kurân'ın Rûhu ile bakarak OKUmak!.. Kur'ân, insana hakikatini hatırlatmak ve hilâfetinin genişliği ile (toprak olacak bu ölümlü beden sonrası) sonsuz gelecek sürece hazırlanmasını sağlamak işleviyle nâzil olmuş HAKİKAT VE SÜNNETULLÂH bilgisidir!..

Bu nedenle “şirk” üzerinde önemle duruyor ve “Allâh” ismiyle işâret edilenin tanınmasını (halife kimliğini tanımak için AYNA) istiyor!..

Altın Çağ'ın himmetiyle!...

Şimdilik!...

*Hasan Güler
İstanbul, 2020*

Âyetlerin Nüzûl Sırasına Göre Tertibin Önemi

Kur'ân, bir kitâp olarak değil, âyet/âyet grupları şeklinde (müneccemen) nâzil olmuştur!... Kurân'ın “OKU”nup faydalanılması da bu vahiy usûlü ile daha mümkündür!..

Nitekim şöyle buyuruluyor:

“Hakikat bilgisini inkâr edenler dediler ki: “O’na Kurân’ın (İsraioğullarına gelen kitaplar gibi) hepsi birden tenzîl edilmeliydi!”... (Oysa) böylece, O’nunla, senin Fuadını (Esmâ mânâ özelliklerini şuura yansıtıcılar - kalp nöronlarının beyindeki açılımlarını) sâbitlemek için (böyle tenzîl ettik) ve (hakikatinde, her birinin kuvvelerini ayrı ayrı bulman için) bölümler hâlinde okuttuk.” (Furkan: 32)

“Kurân’ı birbirinin tamamlayıcısı bölümlere ayırdık ki, insanlara, Onu hazmetmelerine imkân tanıyarak, zaman içinde yavaş yavaş okuyasın... Biz Onu kısım kısım indirdik.” (İsrâ’: 106)

Esasında “OKU”nan, âyetler (Allâh işâretleri)dir!.. Âyetler (Allâh özellikleri) “OKU”ndukça, Kur’ân “OKU”nmuş olur!.. Nitekim “Kurân’DAN (size) kolaylaşanı OKUyun” buyuruluyor!..

Nüzûl sırasına göre Kur’ân vahyinin İLK dönemine ait âyetler/âyet grupları OKUdukça, Kurân’ın asıl maksadının ne olduğu daha net anlaşılır!.. Şöyle düşünelim, muhatap yalnızca Hz.Rasûlullâh a.s. olsaydı, Kitâb’ın âyetleri bu kadar mı/bunlar mı olurdu?..

Nüzûl sırasına göre OKUmanın bir faydası da şudur: Sonra nâzil olan âyet veya âyet grupları daha önce nâzil olan âyet veya âyet gruplarını açıklar; böylece Kitâb’ın daha iyi anlaşılmasını sağlar!..

Zâten Hz.Rasûlullâh a.s hayatta iken Kur’ân ve Sûreler, yeni nâzil olacaklara AÇIK idi!..

Ancak şu husus çok iyi anlaşılmalı ki, bu tertibimiz, Kitâbımız Kurân’daki sûre veya âyetlerin YERİNİ değiştirmek değildir (zaten ait olduğu sûrenin adı ve âyet numarası ile veriyoruz)!...

Âyet veya âyet gruplarının bu sıralanışı, hangi tertibe göre olursa olsun (mushaf tertibi veya sûrelerin nüzûl sırası tertibi), âyetlerin, tevkîfî olduğunu kabul ettiğimiz Kurân'ın sûrelerindeki YERİNİ değiştirme şeklinde değil, YİNE AYNI SÛRE'YE AİT fakat daha ÖNCE veya daha SONRA nâzil olmuş olarak, esbâb-ı nüzûl hadislerini, Kur'ân vahyi sürecindeki vakalarla (siyerle) bütünleştirerek, vahiy akışı ile Kurân'ı OKUmayı mümkün kılmak içindir!..

Bu nedenle âyet gruplarının bazı edâtlarla (kellâ, fe, vb) başlaması, ait olduğu o sûre içindeki yerinin bir gereğidir; oradan bağımsız düşünerek o edat yorumlanmamalı!..

Hasan Güler

Istanbul, 2020

ANLAMAK İÇİN ÖN BİLGİ

“OKU”mak amacıyla elinize aldığınız bu çalışmanın orijinali olan metin, *gökteki bir tanrının, yeryüzündeki postacı-peygamberine indirmiş olduğu yazılı bir kitaptaki buyrukları veya fermanı*, değıldir!

O, âlemlerin Rabbi olanın irsâl ettiğı (risâlet işleviyle açığa çıkardığı) **Rasûlüne**, (boyutsal derinliğinden bilincine) **inzâl ettiğı** “**Hakikat Bilgisi**” ve “**Sünnetullâh**” açıklamasıdır!

Baştan vurgulayalım ki...

Okuyacağınız bu metin ne Türkçe Kurân’dır ne çeviri ne de meâl!.. Asla Kur’ân yerine geçmez! Kurân’daki çok anlamlı anlatımların bir-iki yönünü göstermeye çalışır ancak!

Bu metin yalnızca, Ahmed Hulûsi isimli Allâh Kulu’na bahşedilmiş bakış açısından Kurân’a açılan bir penceredir!.. Bu pencereden görülenlerin bir kısmının sizlere yansıtılmasıdır!

Bu penceredeki bakış açısının temeli nedir, bir misal ile anlatmaya çalışayım...

İnsanın iki gözü vardır ki, bu iki göz sağlıklı çalışırsa, baktığını şaşu görmez, tek ve net görür. Net ve tek göremeyenlerse bunu sağlamak için ya gözlük kullanırlar ya da lens!

“OKU”nası Kitap olan Evren’i ve “Sünnetullâh”ı sağlıklı “oku”yabilmek için de **Allâh, Kur’ân** ile bize, iki doğruyu görme camı vermiştir, gözlüğümüze takalım diye...

“**Hakikati**” net ve tek görmek için de basîrete ve ilim gözlüğüne ihtiyaç vardır ki onun iki camından biri “**B**” harfi ilmi, diğeri “**El AHAD-üs SAMED**” ilmidir!

Birinci ilim, **Kurân**’ın en başına konmuş “**B**” harfidir... Anlamı, “**TEK’in SEYRİ**” isimli kitabımda açıkladığım “**Holografik Gerçeklik**” paralelinde, Rasûlullâh (AleyhisSelâm)’ın bildirdiğı “**Zerre küllün aynasıdır!**” açıklamasıdır. Birim veya zerre olarak algılanan her noktada, tüm “**El Esmâ**” potansiyeli ile mevcudiyetini anlatır.

İkinci ilim ise, **Kur’ân**’ın sonuna yerleştirilmiş olan “**İhlâs**” Sûresi’ndedir. “**Allâh**” ismiyle işaret edilenin, “**El EHAD’üs SAMED**” olduğu vurgusudur! “**HÛ**”dur! O’nun gayrı veya “**dûnu**” mevcut değıldir! ”Es Samed”, “içine bir şey girmesi, katılması veya ondan bir şey çıkması, oluşması söz konusu olmayan som **TEK**’illik” anlamını ihtiva etmektedir.

Bu iki gerçek tek bir bakışı meydana getirmese, **Kurân'ın ruhu ve vermek istediği mesaj** asla algılanamaz; gökteki ötendeki tanrı, yerdeki peygamber ve sen anlayışının doğrusu asla bilinemez!

Evet, okuyacağınız bu metin, "**ALLÂH**" ismiyle işaret edilen "**Eİ EHAD'üs SAMED**" ise; bu mutlak gerçeğe göre, **Kurân'**ın işaretlerini nasıl değerlendirmemiz gerektiği, çalışmasıdır.

Elinizdeki bu çalışmanın, bildiğimiz kadarıyla, bir benzeri olmamıştır! Zira bugüne kadar, Kurân'ın gerçek mesajını - ruhunu - amacını yansıtmak yerine, derinliği olmayan ve tarihsellik yanına dayanan nakiller yapılmıştır. Çoğunun diliyse, okuyana, eline aldıktan kısa bir süre sonra kitabı bıraktıracak kadar çapraşıktır. Bire bir kelime çevirisine sadık kalmak amacıyla, zamanüstü **edebî şaheser** günümüzün anlam bulmacası olarak insanların eline verilmiştir.

Ayrıca bu **edebî şaheser**, okurken sık sık göreceğiniz gibi, pek çok gerçeği, dersi "**evirip çevirip türlü misaller ile benzetmelerle**" anlatmıştır, kendi tâbiriyle! İnsanlar tefekkür etsin diye... Ne yazık ki, anlayışı sınırlı çoğunluk bu benzetmeleri "**muhkem**" kabullenerek; gökte bir tanrı ile yeryüzündeki peygamberi ve de gökten inmiş yazılı kitap - ferman anlayışına kadar sürüklemiştir.

İnanıyorum ki, temel bakış açısı hakkıyla okuyucuya yansıtılabilirse, insanların bu yüce "**BİLGİ**"ye bakışı ve değerlendirmesi çok farklı olacaktır.

Bu nedenledir ki, "**OKU**"maya başlamadan önce, bize göre, "**KİTAP - BİLGİ**"nin temel bakış açısını ve bazı kavramları açıklamaya çalışacağım.

Kurân'ın temel fikri, insanların, "**ALLÂH**" ismiyle **işaret edileni** anlamaya çalışmaları, tanrı kavramı fikriyle "**şirk**"e (düalizm-ikilik) düşmekten korunmalarıdır.

İnsanın, gökte veya yerde bir öte - dışsal tanrı kabulü açık "şirk"; "Allâh" yanı sıra, O'ndan ayrı (benliği dâhil) bir güç kuvvet sahibi varlık kabulü de gizli "şirk" olarak tanımlanmaktadır.

"**İnsan**"lığa hitaben nâzil olmuş "**BİLGİ**" (**Kitap**), kendisini değerlendirecek olanları şöyle uyarıyor:

"**Şirk** (bir yanda tanrı diğer yanda her şey) **düşüncesine sahip olanlar pistir!**"

"(**ŞİRK**) **pisliğinden** (ben ve tanrı anlayışından) **arınmamış olanlar Ona** (o **BİLGİYE** - Kurân'a) **dokunmasınlar!**" (Çünkü anlayamazlar!)

"**Muhakkak ki şirk** (Allâh ismiyle işaret edilen yanı sıra veya dünde bir varlık olduğunu kabullenmek) **büyük zulümdür!**"

“ALLÂH’ın kesinlikle affetmeyeceği tek suç, ŞİRK’tir; bunun d nundakileri dilediğine affeder!”

“ŞİRK” anlayışından kurtulmak için de “All h” adıyla işaret edilene iman edilmesi istenmektedir.

“All h”a imanın iki mertebesi Kur n’da açıklanmaktadır:

A) All h’a (içinde şirk de bulunabilen) iman...

B) “B” işareti kapsamıyla All h’a iman.

Birincisi,  tende bir “tanrı” vehminden kaynaklanan açık “şirk” anlayışından arınmanın gereğini açıklamaktadır.

İkincisi, “gizli şirk” diye tanımlanmış bulunan, “benliğini, rabbine (Hakikat’in olan El Esm ’ya) şirk koşma” anlayışından arınmayı anlatmaktadır.

şimdi Müslümanların çoğunluğunun ciddiye almadığı, “tasavvuf” deyip bir kenara attığı çok önemli hakikat bilgisinin, “gizli şirk” diye tanımlanan yanılığıyı nasıl açıkladığına ve bu olayın Kur n’da nasıl yer aldığına dikkatle kulak verelim:

Hamdi Yazır’ın me linden naklen veriyorum, “Sen yanlış anlamışsın” diyecekleri bundan vazgeçirmek için! Dikkat buyurun, hitap geçmiş halklara değil Ras lull h Muhammed Mustafa AleyhisSel m’adır ve çevresindekilerin bir kısmının imanından söz edilmektedir:

Y suf S resi (12), 102.  yeten 107.  yete kadar olan bölüm:

“[Ey Muhammed!] Bu[nlar] işte, gayb haberlerinden; sana onu vahy ile bildiriyoruz, yoksa onlar işlerine karar verip mekr [hile ve düzenler] yaparlarken sen yanlarında değildin.

Ve [şunu da unutma ki] insanların ekserisi –sen ne kadar [iman etmeleri için] hırslınsan [da]– mümin [olacak] değildirler.[Oysa sen] buna karşı[lık] onlardan bir ecir [ cret] de istemiyorsun, O ancak bütün  lemine [insanlara] [il h ] bir tezkire [hatırlatma ve nasihat]tir. Bununla beraber, göklerde, yerde [ibret alacak daha] ne kadar  yet [işaret] var; [fakat ne yazık] ki üzerine uğrarlar, onlardan yüz çevirir geçerler.

Onların ekserisi All h’a şirk koşmaksızın iman etmez.”

şimdi burada “Akıl ve İman” isimli kitabımı yazmama sebep olan çok önemli  yeti - uyarıyı görelim... 4.Nis  S resi 136.  yeti Ras lull h’a geliyor ve çevresindeki iman etmişlere hitap ediyor:

“Ey iman edenler; Aminu ‘B’ill hi...” Yani, “Ey iman edenler, ‘B’ harfinin taşıdığı anlam kapsamında iman edin All h’a...”

Ne demek bu?

Şu demek: Yalnızca Allâh isimlerinin işaret ettiği mânâlardan oluşan âlemler içinde sizin de hakikatiniz, varlığımız-vücudunuz Allâh adıyla işaret edilenin Esmâ'sından meydana gelmiştir. Rabbiniz, hakikatiniz olan bu Esmâ'dır. Dolayısıyla hem derûnunuzda hem de karşınızda Allâh Esmâ'sının açığa çıkışından başka bir şey yoktur. Bu "Hakikat"e ters düşen bir şekilde, var gördüklerinizi, Allâh dînunda bağımsız-ayrı bir varlık (tanrı) gibi düşünüp kabul ederek şirk koşanlardan olmayın. Bunu yapmanın getirisi dünyada ve sonsuz geleceğinizde yanmaktan başka bir şey değildir.

Ama çoğunluğun bunu kavrayacak akılla (Esmâ bileşimi olarak) açığa çıkmadığını da gene şöyle belirtiyor Kur'ân Bakara Sûresi (2) 8. âyetinde:

"İnsanlardan bir kısmı 'B' harfinin işaret ettiği anlam kapsamında Allâh'a ve sonsuz geleceğimize iman ettik derler... Ama onlar 'B' işareti kapsamında iman etmiş müminler değildir."

İşte bu sebeptendir ki, "B" harfinin işaret ettiği muazzam anlamın "gizli şirk" diye geçirtilen bir şekilde örtülmesi; bu konuya hiç önem verilmemesi, sonuçta "Gökte tanrı yerde Ben" anlayışını yerleştirmiş ve bugünkü noktaya gelmiştir.

Oysa...

Şirk anlayışının geçersizliği daha ilk âyet (sûre) olan "Besmele"de "B" harfiyle anlatılmaktadır. Kur'ân yorumcularının pek çoğunun yetişme şartlanmaları gereği örttüğü bu anlam, Hz. Âli tarafından açıklanmıştır 1400 küsur yıl önce ilk defa.

Şahî Velâyet Hz. Âli, Kurân'daki, o gün için "sır" kabul edilen bu gerçeğe şöyle işaret etmiştir:

"Kurân'ın sırrı Fâtîha'da; Fâtîha'nın sırrı B-ismillâh'ta; B-ismillâh'ın sırrı da 'B' harfindedir. Ben, (Arapça'daki yazılışı itibarıyla) 'B'nin altındaki NOKTA'yım!"

Hz. Âli'nin işaret ettiği bu gerçeklik, Kurân'ın okunmaya başlanılan ilk âyeti olan "B-ismillâh"ın başındaki "B" harfinde, daha sonra da pek çok yerinde bir uyarı işareti anlamına gelmektedir.

Merhum Hamdi Yazır hazırlamış olduğu "**Kur'ân Tefsiri**"nde; Ahmed Avni Konuk "**Fusûsu'l Hikem Şerhi**"nde; Abdülaziz Mecdi Tolun, "**İnsan-ı Kâmil**" şerhinde, bu mânâya dair gerekli uyarıyı yapmıştır.

Biz de penceremizden bu kutsal metne bakarken, âyetleri, “**B**” harfinin kullanılmış olduğu yerlerdeki işareti ve anlamıyla değerlendirmeye çalıştık elimizden geldiğince. Çünkü **Kurân**’ın, “**B**” harfinin işaret ettiği anlam doğrultusunda “**OKU**”nmaya başlanması gereği vurgulanmaktadır “**B-ismillâh**” ile. “**B**” harfinin işaret ettiği anlam kişinin yaşadığı mutluluk veya mutsuzluğun, kendi derûnundan, hakikatinden gelen mânâlar doğrultusunda yaşadığı gerçeğidir. Kişinin cehennemini veya cennetini yaşaması “elleriyle yaptıklarının (kendilerinden açığa çıkanların) **sonucu**”dur; yani; kendindeki “**Esmâ**” mânâlarının açığa çıkmasıyla oluşmaktadır, vurgusuna işarettir “**B**” uyarısı!.. Bu yüzden de her sûre başında “**B-ismillâh**” yer alarak, bu hatırlatma yapılmaktadır.

“**B**”**ismillâhirrahmânirrahım**, başlı başına bir sûre hükmündedir bize göre.

Bizâtihi **Kurân**’ın ve yeryüzünde yaşamış en muhteşem beşer olan **Muhammed Mustafa** (AleyhisSelâm)’ın açıklamalarını temel alan, “**ALLÂH**” adıyla işaret edilmiş Mutlak Hakikat’in gösterdiği hedef kavranılmadan, **Kurân**’ın anlaşılması mümkün değildir.

Eğer bu hedef fark edilmezse, **Kurân**’a, -esasla ilgisi olmayan bir şekilde- çeşitli yaklaşımlar edinilebilir. O, bir tarih kitabıdır; O, bir iyi ahlâk kitabıdır; O, bir toplumsal düzen kitabıdır; O, bir evren bilgisi kitabıdır; vs.!

Oysa **Kurân**’ın önyargısız ve şartlanmasız “**OKU**”nması hâlinde görülecek en keskin gerçek, insana “sirk” anlayışını terk ettirecek ipuçlarını vermesi ve bu realite doğrultusunda bilincini arındırmasının yolunu öğretmesidir. Çünkü insan, yaratılış özelliği dolayısıyla ölümsüzdür! “Ölümü yalnızca tadar” ve çeşitli “**Bâ’s**” aşamalarından geçerek “ölümsüz” olarak sonsuza dek yaşamına devam eder!

Ölüm, kişinin kıyametinin kopup, beden perdesinin kalkarak kendi hakikatini müşahede etmesi ve daha sonra da bunu hayatında ne kadar değerlendirebildiğinin sonuçlarını yaşamaya başlamasıdır. Çalışmamızı “**OKU**”manız sırasında bunu net göreceksiniz.

Bu yüzden ki...

İnsan, kendi hakikatini tanımalı, kavramalı, yaşamını buna göre değerlendirerek, “**Hakikatinden**” kaynaklanan “**kuvveleri**” değerlendirerek “**cennet**” yaşamını kazanmalıdır; “**Rabbi**” elvermiş! Rabbine yönelmek ise dışa değil; kişinin kendi hakikatine yönelmesi diye anlaşılmalıdır ki salâtın ikamesi yani namaz da bunun yaşanmasıdır içe dönük bir şekilde.

Bu noktada şunu iyi anlamak zorundayız...

“Yenilen” isimli kitabımda çeşitli yönleriyle açıklamaya çalıştığım şekilde; evren içre evrenler tanımlamasıyla tanımladığımız yapı, hakikati itibarıyla, “çok boyutlu tek kare resim” veya “holografik Tekil bilgi - enerji okyanusudur” tüm boyutlarıyla, bize göre! Bu okyanus, her damlasında tümünün özellikleri mevcut olan bir okyanustur! Kuantum Potansiyeldir!

Rasûlullâh (AleyhisSelâm)’ın da “Zerre küllün aynasıdır!” uyarısı ile açıkladığı gibi.

“**Hazreti Muhammed’in Açıkladığı ALLÂH**” isimli kitabımda detaylarıyla anlatmaya çalıştığım şekilde, “**ALLÂH**” ismiyle işaret edilen yanı sıra veya “**dûnunda**” yani kavram, kapsam ya da başka herhangi bir ölçütle denkliği söz konusu olabilecek ikinci bir varlık mevcut değildir.

Bu gerçek dolayısıyla ki **Kurân**’da “**İkinin ikincisi**” olarak tanımlanan Hz. **Ebu Bekir** ve Hz. **Âli**’den günümüze uzanmış düşünce ve müşahede zincirinde yer almış kemâl sahipleri hep aynı realiteyi dillendirmişlerdir: “**Allâh var, gayrı yok!**” İşte bu yüzdendir ki, “**HAMD**” sadece **Allâh’a ait** bir olgudur! Kendi kendini değerlendirmek durumundadır, gayrı olmadığı için!

“**Şirk**” aslı olmayan, “**vehmedilen**” bir kavramdır!

İnsanlar, “**vehimleriyle**” bu olguya düşerek, “**çokluk algılanması ardındaki gerçek Tek’lik**”ten perdelenirler! Bunun sonucuysa, kendini yalnızca madde beden kabul ederek yaşamak, ölüp yok olup gitmek (**küfür**); ya da benliği yanı sıra gökte veya derûnunda bir tanrı kabullenmektir (**şirk**)!

Oysa **Kur’ân** ve **Rasûlullâh açıklamalarına** dayalı **Allâh ehli** müşahedesine göre işin aslı şudur:

Kendisinden gayrı mevcut olmayan “**HÛ**”, **İlminde** (ilim boyutunda), **İlmiyle**, “**El Esmâ ül Hüsnâ**” tanımlamasıyla işaret edilen özelliklerini (Kuantum Potansiyel), “**İlmini**” seyretmiştir... Bu seyrin başı ve sonu yoktur. “**HÛ**”, bu seyrettikleriyle kayıtlanıp sınırlanmaktan münezzehtir (âlemlerden Gani’dir).

İşte hakkında konuşulan **âlemler ve içindeki her şey**, “**El Esmâ**” seyri mertebesinde, **seyrin oluşumuyla**; “yok” iken “**El Esmâ**” özellikleriyle “**var**” olmuştur!

Hakkında söz edilen her şey, “**Allâh isimleri**” diye kısaca bahsedilen ve “**El Esmâ**” ile **işaret edilen** özelliklerin sanki bir bileşim şeklindeki açığa çıkışlarıdır. Tıpkı, yüz küsur atomun değişik bileşenler hâlinde algılanan sayısız madde ve canlı türlerini meydana getirmesi gibi.

Belki şöyle de diyebiliriz... Zaman ve mekân ötesi yapı olan Kuantum Potansiyel, “Esmâ” ile işaret edilen özellikleri itibarıyla kendi kendini “seyr” hâlinindedir ve durum bundan ibarettir. Hz. Âli’nin **“İlim bir nokta idi, onu cahiller genişletti”** UYARISI ise; **“nokta”** diye işaret olunan **“Kuantum Potansiyel”**in, algılayana göre algılananları meydana getirmesidir ki; bu algılayanlar **“cahil”** olarak tanımlanmıştır.

“El Esmâ ül Hüsnâ” genel hatlarıyla doksan dokuz olarak anlatılmışsa da esas itibarıyla, detaylarıyla sayısızdır!

Algılanan veya algılanmayan her ne varsa, hepsi de bu **“El Esmâ”** (Allâh isimleri) ile **dikkat çekilen özelliklerden** meydana geldiği içindir ki; bu oluşturmaya **“âlemlerin Rabbi”** tanımlamasıyla işaret edilmiştir. **“Rabbin”** ya da **“Rabbi”** tanımlamaları ise, algılanan birimin oluşumunu meydana getiren **“El Esmâ bileşimi - terkibi”** anlamındadır.

“Bi-izni Rab” tanımlaması, ilgili birimin **“El Esmâ bileşiminin o şeye elvermesi”** durumunu anlatmaktadır.

“Bi-iznillâh” ise yerine göre iki anlama gelir... Ya **“âlemleri yaratış muradına göre o işe elverişli Esmâ bileşimi”** ya da **“birimin oluşumundaki amaca göre Esmâ bileşiminin elvermesi”**. Çünkü, **Ulûhiyeti** ile kendinden gayrı olmayan **TEK**’tir!

Bu **TEK**’lik anlayışı dolayısıyla, **Kurân**’ın vurguladığı önemli bir husus da şudur:

Her birim kendisinden açığa çıkanın sonucunu yaşayarak hayatına devam eder. **“Ceza”**, yapılanın karşılığı ya da anlatımımızla **sonucu** anlamındadır. Onun için de sık sık, **“kendilerinden çıkanın sonucunu yaşayacaklardır, kullarına zulmeden bir tanrı yoktur”** anlamında vurgulama yapılır.

“Herkes hakkı verilir”in anlamı, hangi amaçla, hangi işlevi ortaya koyması için yaratılmışsa, o **yaratılış amacına göre hakkı verilir**, demektir.

“Korunmak” ya da **“Allâh’tan korunmak”** şeklinde anladığımız **“takva”** olayı, “kişinin, yaratılmış olduğu ‘Esmâ’sı gereği elleriyle yaptıklarının sonucunu, kaçınılmaz bir şekilde yaşamak” durumunda kalacağı realitesi nedeniyle, hoşlanmayacağı şeyleri yaşamaması amacıyla, yanlış davranışlardan korunmasını tanımlamaktadır.

Kur’ân, işaret ettiğimiz üzere, gökteki tanrıdan yeryüzündeki postacı-peygambere aracı varlıklarla yollanmış yazılı bir kitap değildir. **Rabbin**’den yani hakikati olan **“Esmâ mertebesi”nden bilincine inzâl olan (boyutsal açığa çıkış) Hakikat** ve **“Sünnetullâh” BİLGİ**’sidir!

Kur’ân, **“Ulül Elbâb” indinde**, **“teklif” görünümünde “tespit”ten ibarettir!**

“KİTAP”, “Hakikat”i ve Sünnetullâh’ı içeren BİLGİ” anlamındadır.

“Hakikat BİLGİSİ” oluşu itibarıyla birimin, algılanan veya algılanamayan her şeyin **“Hakikat”**ini açıklarken; **“Sünnetullâh BİLGİSİ”** olması itibarıyla da, **“birimin sonsuza dek içinde yaşayacağı boyutların varoluş ve işleyiş Sistem ve Düzeni”**ni bildirmektedir.

İnsan, arzda **”halife”**dir... Bu hem dünya anlamına hem de beden anlamına değerlendirilir. Çünkü **“insan”** beden ötesi bir yapıdır; ve bedeni terk ettikten sonra da birçok **“Bâ’s”** oluşla yaşamına devam eder sonsuza dek.

İnsana yapılan teklifler, hep onun, kendini “Hakikat”iyle tanıyıp, bunun gereklerini yaşaması ve “Hakikat”inde bulunan özellikleri - kuvveleri keşfedip değerlendirmesi amacına dönüktür. Yasaklamaların ardında da hep kişinin kendini beden kabullenerek, ölümü tattıktan sonra hiçbir anlamı kalmayacak nefsanî zevkler uğruna kendisine verilen potansiyeli boşa harcamasını engellemek amacı gütmektedir. Çünkü mevcut potansiyeli, “Hakikat”ini keşfederek dünya ve ölüm ötesi yaşamdaki güzellikleri elde etmesi için verilmiştir.

Eğer bu çalışmamız **Kurân’**ı biraz daha iyi değerlendirmenize hizmet verdiğyse, bunu nasip etmesinin şüküründe aczimi itiraf ederim. Yaptığım iş kulluğumun zorunlu gereği idi. Başarı yalnızca Allâh’ın lütfu ile dir! Bu hizmetteki yetersizliklerimden, hata ve kusurlarımdan dolayı da bağışlanmamı niyaz ederim. Zira bir kulun Allâh kelâmını hakkıyla değerlendirmesi olanaksızdır!

Ahmed Hulûsi

25 Ekim 2008

North Carolina, USA

KUR'ÂN-I KERİM ÇÖZÜMÜ İLE İLGİLİ ÖNEMLİ AÇIKLAMA

Değerli Okurlarım!

Kur'ân-ı Kerîm, Allâh indinden inzâl olmuş BİLGİ'dir (Kitap'tır)!.. Allâh indî için ise lisan kavramı asla söz konusu edilmez! Belki Kur'ân-ı Kerîm'in orijinali için "**ALLÂH'ÇA**"dır diyebiliriz. Şayet onu Hazreti Muhammed (aleyhisselâm) (Arap müşriklerin iddiası üzere) yazdı denseydi, elbette ki o takdirde Kurân'ın orijininin Arapça olduğu öne sürülebilirdi!

Oysa Kur'ân-ı Kerîm, "ALLÂH'ÇA" orijinalinden Cebrâil isimli melek tarafından Muhammed Mustafa (aleyhisselâm)'a kendi lisansı olan Arapça olarak inzâl olmuştur ki, o ortamın insanları ne anlatılmak istendiğini anlasınlar diye...

Nitekim Kur'ân-ı Kerîm'de bu gerçeğe şöyle işaret edilmektedir:

"Biz her Rasûlü kendi toplumunun lisansı ile irsâl ettik ki, onlara en anlaşılır şekilde açıklasın... (Artık) Allâh dilediğini saptırır ve dilediğine de hidâyet eder... O, Aziyz'dir, Hakiym'dir." (14.İbrahîm: 4)

Orijini Allâh indinde "Allâh'ça" olan Kur'ân-ı Kerîm, çok zengin bir lisan olan Arapça olarak inzâl edildiğinden, her anlayış mertebesine farklı derinlikli mânâlar açmaktadır. İhtiva ettiği mecazlar ve misaller dolayısıyla da her âyet iç içe birkaç anlama işaret etmektedir.

Bize bildirilen Arapça Kur'ân-ı Kerîm orijinal olan ve hemen her âyetinde derinlikli olarak birçok anlamlar ihtiva eden Muhteşem eser olması hasebiyle, ASLA hiçbir lisana tüm kapsamıyla tercüme edilemez, meâllendirilemez!

Tüm çeviriler ve meâller sadece, çevirenin kelime bilgisi ve anlayışı kadarıyla O muhteşem Bilgi kaynağından alıntı kapsamındadır!

Burada şu çok anlaşılır örneği vermek istiyorum, konunun daha iyi fark edilmesi için...

Tüm tasavvufla ilgilenen ve bir kısmı "Velî" kabul edilen **Hacı Bektaş Velî'den Muhyiddini İbn Arabî'ye** kadar sayısız zevât, **mükemmel Arapça bilgisiyle** Kur'ân-ı Kerîm'den aldıklarıyla, bu görüş ve yaşama sahiplerken... Diğer yandan **Muhyiddini Arabî'ye "Kâfir"** diyen; **tasavvufla ilgilenenlere "kâfir" diyen Vahhabilik türü mezheplerin mensupları da mükemmel Arapça bilgileriyle** aynı Kur'ân-ı Kerîm'den bu anlayışa sahip olmaktadır.

Şimdi düşünün!

Abdülkâdir Geylânî'den İmamı Gazâlî'ye, Şah Nakşibend'e, Abdülkerîm el Ciyîlî'den Seyyid Ahmed Rufaî'ye, İmamı Rabbanî'ye kadar mükemmel Arapça bilen bu insanlar Kur'ân-ı Kerîm'i nasıl anlamışlar ve nasıl yaşamışlar... Bunların tam zıddı görüşte olup, *tanrıyı yukarıya oturtan, tanrının eli vardır, ayağı vardır, koltukta oturur, yanından yeryüzüne kitap yollar anlayışında olup, karşı anlayıştakileri "kâfir" olarak niteleyenler* de mükemmel Arapça bilenler olarak nasıl bir anlam çıkartmışlardır!

İşte günümüzdeki pek çok meâl, çeviri, başta İngilizce olanlar olmak üzere değişik lisanlara yapılan tercümelere, genelde hep bu ikinci tür anlayışa dayalı olarak yapılmıştır. Buna karşılık çok az miktarda birinci anlayışa dayalı tefsir de vardır.

Hazırlamış olduğum **Kur'ân-ı Kerîm Çözümü** adlı çalışma belki "**iş'ârî meâl**" sınıfında kabul edilebilir. Bildiğim kadarıyla Türkiye'de ilk örnektir. Bununla birlikte kesinlikle Kur'ân-ı Kerîm burada işaret edilen anlamlardan ibaret denemez ve O yüce Kitap'taki pek çok anlamdan bir yüzünü ihtiva etmektedir müşahedeme göre! Eğer istenirse bunun gibi birkaç çalışma daha yapılabilirdi ki, onlar da, aynı Kur'ân-ı Kerîm'deki farklı işaretleri açıklardı!

İşte bu sebeptendir ki; Kur'ân-ı Kerîm'in meâl veya tefsir veya tercümelerinden **HİÇBİRİ** için, bu Türkçe ya da İngilizce Kur'ân'dır denemez. Her biri Kur'ân'ı anlamak için bir vasıta olarak anlayışıyla okunmalıdır.

Not: Bazı okuyucularım "**KUR'ÂN-I KERÎM ÇÖZÜMÜ**"nde geçen "**CEZA**" kelimesine takılmaktadırlar, bu kelime Türkçe'ye yetersiz geçirildiği ve öyle şartlandıkları için. "**CEZA**" kelimesi Arapça'da "**karşılık-getiri**" anlamındadır. Hem mükâfat ve hem de kullanılan cezalandırma anlamını kapsar. Rahmân Sûresi'nde "**ihsanın cezası ihsandır**" denip mükâfat anlamındaki yönüyle ceza kelimesi kullanılmışken; Şûrâ Sûresi'nde ise "**cezaü seyyietin**" yani kötülüğün cezası (karşılığı-getirisi) olarak kullanılmıştır. Yanlış anlayışı kırmak, ezber bozmak için, doğruyu fark ettirmek için "**Ceza**" kelimesi iki anlamıyla da kullanılmıştır "**ÇÖZÜM**"de. Dolayısıyla bu çalışma okunurken tereddüte düşülen anlamlarda bu inceliklere dikkat edilmelidir.

Ahmed Hulûsi
21 Ocak 2011

KUR'ÂN-I KERÎM'İN ÇÖZÜMÜ

Dünya, “Kova” dönemine girdi! “Yenilen“ hükmü geldi!

Kur'ân-ı Kerîm'e farklı bir pencereden yepyeni bir anlayışla bakma ve değerlendirmeye çalışma süreci başladı bu fakirde!

Kur'ân-ı Kerîm'de sürekli dikkat çekilen “**Atalarınızın, babalarınızın izi üzerindeyseniz, ya onlar yanlış izdeler ise!**” uyarısı bu **Mucize BİLGİ** kitabını en baştan ele almamı zorunlu kıldı!

Bin küsur yılda o çağların anlayışına dayalı yorumlarla hadsiz hesapsız karmakarışık olmuş ve Tevrat'ın bozulmuş hâlimden kaynaklanan hikâyelerle harmanlanmış; halk da anlasın diye avamileştirilmiş DİN anlayışının gerçeğine, ancak Kur'ân-ı Kerîm ile yönelinebilir diyerek işe başladım Ramazan ayının on beşinci gecesi. Abdülkerîm el Ciyli'den, Abdülkâdir Geylânî'den, Muhyiddini Arabî'den İmam Rabbanî'ye; Ahmed Rufaî'den İmam Gazâlî, Râzi'ye kadar (Allâh rahmet ve bereketi daim olsun üzerlerine) uzanan sayısız ehlullâhın anlayışını esas alarak, anlayabildiğim Kur'ân-ı Kerîm'i kardeşlerimle paylaşma çalışmasına başladım. Şükür ki, günlük 15-18 saatlik çalışma temposuyla 120 günlük sürede tamamlayabildim.

İşte böylece de; “**B**” harfinin işaret ettiği anlam ışığında **âyetler** ele alınırsa, **Kur'ân-ı Kerîm'i** nasıl anlayabilirim; çalışması meydana geldi.

Kur'ân-ı Kerîm, her devir insanına, Hakikate/hakikatine giden yolu göstermek için hitap ettiğine göre; bildirilen gerçeği, çağımız realiteleri ışığında ve eşliğinde nasıl anlamalıyım çalışmasıdır bu!

Binlerle sene öncesinde oluşmuş ve detayları asla bilinmeyen olayların bu çağın ya da gelecek çağların insanına nakledilmesindeki amacı açıklama çalışmasıdır bu, diğer yandan.

Ayrıca en önemlisi, birbirinden kopuk olaylar, hükümler, fermanlar ve **tanrının buyrukları** olarak anlayışımıza sunulan bu mucize **BİLGİ**'deki **bütünlük noktası** nedir ve “**İnsan**”ı neden ilgilendirmektedir, çalışmasıdır.

Şimdi gelelim, bir kısmını çalışmamızın da içine aktardığımız bulgularımızın neler olduğuna.

Kur'ân-ı Kerîm “**İnsan**”a gelmiştir; ona kendi varlığının hakikatini ve geleceğinde nelerle karşılaşacağını bildirerek, buna göre neler yapıp nelerden kaçınması gerektiğini vurgulamak amacıyla!

“**İnsan**”ın hakikati nedir? Kur'ân-ı Kerîm için “**İnsan**”a hakikatini “**HATIRLATMAK - Zikir**” için gelmiştir!

Bu soruların cevapları, “**Allâh**” adıyla işaret edilenin “**İnsan**” tarafından nasıl anlaşılması gerektiği yanı sıra en başta gelen konudur Kur’ân-ı Kerîm’de!

Şimdi, Kur’ân-ı Kerîm’in üslûbu üzere yaklaşım, bir misal ile açıklamaya çalışayım konuyu. Bir çocuk düşünün, doğduğu gün onu bir otomobilin içine koyuyorlar ve kırk yıl hiç çıkarmıyorlar ve öylesine şartlandırıyorlar ki “*Sen bu otomobilsin*” diye; artık çocuğun, kırk yaşına geldiğinde kendisinin o otomobil olmadığı yolunda hiçbir şüphesi kalmıyor! İşte bu çocuğa, diyelim ki kırk yaşına geldiğinde, biri gelip “**Sen bu otomobil değil bir insansın, in arabadan özgür yaşa**” diyor. Oysa çocuk, direksiyonu, vites kolunu, gaz - fren pedallarını kendi organı gibi görür hâlde yaşıyor artık! Şimdi ona nasıl “**hatırlatılacak**”, fark ettirilecek otomobil değil “**insan**” olduğu; otomobilsiz yaşayabileceği özgürce! Önce söyleyene inanması gerek... Sonra da denilenleri yaparak otomobilden ayrı yaşayabileceğini fark etmesi...

İşte bu basit misalde anlatılmaya çalışıldığı üzere, “**İnsan**” olan “**şuur**” sahibi varlık, gözlerini “**bilinciyle**” yaşayan bir “**insansı**” bedeninde açmıştır! Aslı “**Akl-ı küll**” olan “**şuur**”, yetiştirme sürecince örtülü kalmış; “**İnsan**” kendisini, yarın toprak olacak, biyolojik bedenden ibaret varlık olarak kabullenmiştir.

Oysa, “**İnsan**”a hakikati; kendisinin, toprak olup gidecek geçici insansı bedeni değil, **aşama aşama boyut değiştirerek** melekî yapıda kendisini bulacak (84. İnşikak: 19) ve bu yapısıyla da, melekî özellikleriyle cennet boyutunu yaşayacak varlık olduğu “**hatırlatılmalıdır!**”

İşte bu yüzden Rasûller açığa çıkarılarak, “**İnsan**” özelliğine sahip olan “*insansılık*” kabulündekiler uyarılmıştır! “**İnsan**”lar hakikatlerini hatırlayıp, buna iman etmiş hâlde gereken uygulamaları yaparak, kendilerini toprak olacak beden sonrası evredeki sonsuz gelecek yaşama hazırlarlar. “**İnsan**”lıktan nasiplenmemişler de, hakikatlerini inkâr ederek (kâfir olarak), toprak olup gidecek “*insansı - bedensel*” zevkleri ile ömür sürüp; sonunda “**şuur**”un açığa çıkış sonuçlarını yaşamaktan mahrum bir hâlde “**bilinçli varlıklar**” olarak “**cehennem**” adıyla bildirilen bir başka boyut ve ortam içinde yaşamlarına sonsuza dek devam ederler.

“Çokluk” âlemlerinde “**yok**”tan “**var**” kılınmış her şey, “**Allâh**” adıyla işaret edilenin “**El Esmâ ül Hüsnâ**”sıyla varlığını sürdürüp işlevini yerine getirdiği içindir ki; “**şuur**” boyutu itibarıyla bu hakikat boyutunu algılayıp yaşayan “**İnsan**”, yeryüzünde açığa çıkışı itibarıyla “**halife**” olarak tanımlanmıştır. Kur’ân’a göre, bunu hisseden, yaşayan, “**Diri**”dir; “**Gören**”dir; buna karşın hakikatini fark edemeyen veya inkâr eden ise “**ölü**”dür; “**âmâ - kör**”dür! İşte hakikatini hissedip yaşayan, “**şuur**”unun hakikati itibarıyla “**melek - kuvve**” olan **İnsan**’ın aslı da, **Allâh**

isimlerinin işaret ettiği özelliklerdir ki, bu isimlerin mânâlarının onda “insana yakışır” şekilde kuvveden fiile çıkması, “**cennet**” denilen yaşamı oluşturur! Cennet, **insansıya dönük** yaşam ortamı değil, “**melek - kuvve**” olan “**insan**”ın **özelliklerinin** yaşanacağı ortamdır. Umarım neye işaret ettiğim anlaşılır!

Kur’ân-ı Kerim’de **anlatılan tüm olaylar ve verilen tüm misaller**, hep “**İnsan**”ın, hakikatini hatırlayıp, kendini tanıyıp; içinde bulunduğu şartları daha iyi değerlendirmesi içindir.

Kur’ân-ı Kerim’in anlatım üslûbunda dikkat edilmesi gerekli olan çok önemli hususlardan öncelikli olanlarından biri de şudur:

Her şey, yani “**semâlar, arz ve ikisi arasındakiiler**”, “**Allâh**” ismiyle işaret edilenin “**El Esmâ ül Hüsnâ**”sıyla bildirilen özelliklerinden meydana geldiği içindir ki; algılanan ve algılanamayanların tümü, varlığı ve işleviyle “**Allâh**” adıyla işaret edileni **tespîh** etmektedir. Dolayısıyla, her şey ortaya koyduğu işleviyle kendisini var eden “**El Esmâ**” özelliklerine, yani “**Allâh**”a **kulluk** hâlinindedir.

İşte bu nedendir ki, “**BİZ**” tanımlı anlatım Kur’ân-ı Kerim’de sık sık geçmekte; sözü edilen varlığın, **mânâ boyutunu** kendi “**Esmâ**”sıyla yarattığı gibi; fiillerini dahi gene “**Esmâ**” özellikleriyle yarattığını her sırası geldiğinde vurgulamaktadır. Bu yüzden de onlardan açığa çıkan etken fiilleri kendi üstüne almış olarak, “**BİZ**” hüviyetini vurgulamaktadır fiilin gerçek fâili olarak! Yalnızca **Esmâ** özelliklerinden meydana gelmiş âlemler ve âlemleri meydana getirmiş olan “**Esmâ**” mertebesine işaret amaçlı olarak da “**Rabb-ül âlemîn**” tanımlaması kullanılmaktadır.

Olay böyle olunca da, başı olmayan bir şekilde var olan “**El Esmâ**” özellikleri ve “**yansıması**” olarak müşahade edilen fiiller âlemi, tüm kapsam ve boyutlarıyla “**Allâh**” adıyla işaret edilenin kulluğundan başka bir şey yapmamaktadır. **O**’nu zikretmektedir - hatırlatmaktadır, **O**’nun İlim ve Kudretini sergilemektedir. “**Allâh**” adıyla işaret edilenin, bu hakikati bildirmesi bir realitenin tespitinden başka bir şey değildir!

İşte bu yüzden ki, oluşumu, “**El Esmâ**”sıyla açığa çıkan oluşumdan oluşturan olarak, “**BİZ**” tanımlaması kullanılmaktadır.

Öte yandan, oluşumdaki “**El Esmâ**” özellikleriyle yansıttığı anlamlarla, kendisinin, asla ve kesinlikle kayıtlanmaması, sınırlanmaması; açığa çıkardıklarının, hiçbir zaman hiçbir şekilde “**ZÂTINI**” tanımlayamayacağı gerçeği de, kendisinin “**âlemlerden Ganî**” ve de “**benzeri hiçbir şey olamayacağı**” uyarılarıyla fark ettirilmektedir!

Bu da demektir ki... **Âlemlerdeki “tedbirâtı”, “El Esmâ”sının açığa çıkış sûretleri olan her isim ardındaki yolluyladır. İster burçlar ismi altında açığa çıkış sûretleri; ister evrendeki bildiğimiz - bilemediğimiz varlık**

sûretler; ister şuur, bilinç sûretleri; ister görünmeyen varlıklar; ya da cehennem veya cennet diye tanımlanan boyutlar, hep, kendi “Esmâ’sıyla tedbirâtının” yürüdüğü oluşumlardan başka bir şey değildir!

“Şirk”e gelince... “Allâh” ismiyle işaret edileni, varlıkları isimlerinden ibaret olan âlemlerde, yani âfakta ve nefsinde (dışsallıkta - içsellikte) “Esmâ’sı itibarıyla göremeyenin Kur’ân-ı Kerim’deki tanımlaması “şirk koşan”dır... Yani, “Allâh” ismiyle işaret edilen “dûnunda” olan herhangi bir isimle işaret edilene “Allâh” yanı sıra varlık vermek!

“Dûnunda” kelimesini orijinal muhafaza ettim, çünkü Türkçede kelime olarak karşılığını bulamadım. “Denklik” kelimesi, *O’na eş başka bir varlığın denkliğinden söz eder*. Oysa “Allâh” adıyla işaret edilen, kendisi dışında ikinci bir varlık olmadığını vurguladığı içindir ki, tapınılanların denkliğinden söz etmez; “dûnunda” der. Yani “Esmâ’sıyla yaratılmış olanın, kendi “Esmâ” mertebesine “şirk” koşulmasından söz eder.

Buradan da anlaşılacağı üzere Zât’ı itibarıyla, şirk ve tevhid kavramlarından münezzeh olanın bildirdiği “şirk”, “Esmâ’sıyla yaratılmış, varlığı yalnızca “isim”den ibaret olanın, “Esmâ mertebesine” “şirk = eş” koşulmasıdır! Yani, “Esmâ” hakikatinden yaratılmış, açığa çıkarılmış olanın, kendisi gibi “Esmâ” hakikatinden var olmuş başka birini, “Esmâ” mertebesine eş düşünmesi anlatılmaktadır “şirk” tanımlamasıyla. Bu yüzdendir ki, kısaca “şirk”, “Allâh” adıyla işaret edileni anlamamış olanın hayalinden açığa çıkan, dünyasındaki “bâtil” yani aslı olmayan geçersiz fikirleridir.

“Küfür” ise inkâr anlamına olarak, birimsellik bilincinin, kendisi dışında varlığında tedbir ve tasarruf eden başka bir varlık olmadığı esasına dayalı olarak oluşmaktadır.

Açığa çıkan bu ilim, varlığın aslı, hakikati ve Esmâ mertebesine dayalı olarak realite ise de; birimsellikte açığa çıktığı ve büründüğü anlam itibarıyla, hakikati olan Esmâ mertebesindeki sınırsız özelliğe kayıt ve sınır getirmesi; “ben” kelimesiyle işaret ettiği hüviyetini bedenselliğiyle sınırlaması itibarıyla, “küfür” kapsamında mütalaa edilmekte; böylece de “ben”in hakikatindeki sınırsız özelliklerine en azından “iman” noktasından ayrı düşmeyi oluşturmaktadır. Açığa çıkışın bu doğrultuda devamı ise doğal olarak kendini yalnızca beden kabullenmeyi getirmekte, bedensel zevkler için yaşama yolunu kolaylaştırmakta, sonuçta da “ölüm” tadılası bir boyut değişimi değil, toprak olup yok olmaktır, sonucuna varmaktadır.

“Münafıklık”, kendini beden kabulünün en aşağı derecesi olarak açığa çıkmaktadır. Bu kişi hakikati inkâr ettiği gibi, bedenselliğine çıkar sağlamak amacıyla “iman” ehline karışarak, onları “taklit” ederek, onlardan yararlanma yolunu seçmiştir. Bir köpek, sahibinden samimi duygularla ve sadakatle mama isterken; bir münafık, menfaati olan kişiye samimi olmayan

ve yalnızca çıkar elde etme amaçlı olarak yanaşır. Bunun sonucu da elbette, olayın hakikatini fark ettiğinde, telâfisi olmayan sonsuz yanmadır.

“İman” ise; bilincin, aklını kullanarak, önündeki çok çeşitli verileri değerlendirmek suretiyle gördüğünün ardındaki sınırsızlığı fark edip ona açılma yollarını araştırması, bilinç olan benliğinin bedensellik ötesi bir varlık olduğunu fark ve idrak etmesi sonucu o yolda mücadele vermesi hâlinin adıdır. Buna “**men kale lâ ilâhe illAllâh fekad dehale cennet = Kim Lâ ilâhe illâ Allâh’ı yaşarsa, o cennete girer**” buyrulularak işaret edilmiştir. Bir Rasûl ile karşılaşmamış olanlar için geçerli durumdur. Bir Rasûl ile karşılaşmış olanlar ise, Rasûlün uyardığı şekilde **Rabb-ül âlemîn**’e veya “**Allâh**”a iman etmek aşamasıyla karşı karşıyadır, Rasûle iman ederek.

Rasûle iman ederek diyorum, çünkü Rasûl de görünüşte kendisi gibi bir bedenlidir ve görünüş itibarıyla kendisinden farksızdır. Tek farkı, onda Hakikatin dillenişidir; ki bu da yakinen görülemeyen bir şey olduğu için, ancak iman yoluyla kabul edilebilir başlangıçta.

Kur’ân-ı Kerîm’de “**Allâh**” ismiyle işaret edilene “**iman**” ise iki aşamalı olarak anlatılmaktadır. Birinci aşaması “**dışsallık**” yani itibarıyla, yani bilincin ötesindeki sonsuz sınırsız özellikli yaratıcıya -**Esmâ mertebesine**- “**iman**”dır. Bu, iman edenlerin geneline yaygın ve sonuçta cennet yaşamı olarak tanımlanan bir boyuta geçmeyi oluşturacak yaşam biçimini getirecektir açığa çıkardıkları itibarıyla. İkinci aşaması ise “**iman**”ın öze ermişlere, kalp - şuur sahiplerine hitap eden; “**B**” harfi işaretiyle anlamı fark ettirilmeye çalışılanıdır. “**B**” harfinin işareti, “**ben**”in hakikatinin “**Esmâ**” özellikleri olduğunu; bu özelliklerin kendisinde her an ve ebeden çıkacağını; bu yüzden, her an kendisinden açığa çıkanlarla “**Allâh**” adıyla işaret edileni tespih etmekte, O’na kulluk etmekte olduğunu fark etmesi; O’nun hamdı olarak (bi-hamdihi) kendisinden Hamd’in açığa çıktığını yaşamayı uyarısıdır.

“**Meleklerle**” **iman**, “**Esmâ mertebesinde**” mevcut olan özelliklerin, kuvveden fiile çıkması aşamasında oluşan “**kuvvelere iman**”ı anlatılmaktadır. Çokluk âlemi olarak tanımlanan “**El Esmâ**” özellikleriyle oluşmuş birimsel benliklerin tamamı bu kuvvelerden meydana geldiği içindir ki; her şeyin varlığındaki üst boyutu “**melekiyetidir**”... Fark, bunun olup olmamasında değil; bunun fark edilmesinde ya da fark edilmemesinde; en azından bu realiteye “**iman**” edilip edilmemesindedir. Kendisini yalnızca bir bilinç varlık (insansı) kabul edip “**iman**”ı olmayanın bu hususu kavraması imkânsız denecek kadar güçtür!

“**Kitaplara-BİLGİ’ye**” **iman** ise, Rasûl ve Nebilerin, hakikatlerinden boyutsal bir geçişle “**şuur**”larında buldukları, “**vahiy**” diye tanımlanan

şekilde açığa çıkan -inzâl olan- **Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİSİ**'ne imandır.

“**Rasûl**”ler, **Hakikat Bilgisini**, hakikatlerinden, Esmâ mertebesinden, **melekî** kuvvelerle, -bilinç devrede olmaksızın- **“vahiy”** yollu olarak **şuurlarında bulan** ve bunu bilinç boyutunda dillendiren -irsâl olmuş-, açığa çıkmışlardır.

“**Âhirete**” yani sonsuz gelecek yaşama **“iman”**, **“ben”**in, **“vefat”** ederek bedensiz kalarak yok olmayacağına; **“ölüm”ün tadılarak**, yani madde-biyolojik beden terk edildikten sonra, **“bâ’s”** diye tanımlanan bir oluşumla **“ruh”** **bedenle**, görünmeyen varlıkların da içinde yer aldığı boyutta yaşama devam edileceğine; daha sonra da yaşamın çeşitli isimlerle tanımlanan iki farklı ortam ve boyutta süreceğine imanı anlatmaktadır. **“B”** harfinin başına getirildiği bölümlerde vurgulanan **“bilâhireti”** şeklinde tanımlanan **“iman”** ise, **“Ben”**in kendi hakikatine dönük olarak sonsuza dek geçireceği aşamalara (84. İnşikak: 19) ve yaşam hâllerine işaret etmektedir.

“**Allâh’tan korunun**” ya da **“Allâh’tan korkun”**un anlamı ise, bu ismin müsemması bir gökteki tanrı olmaması nedeniyle şu anlamadır... **“El Esmâ”**sıyla âlemleri yaratmış bulunan **“Allâh”** ismiyle işaret edilen, **“Sünnetullâh”** diye tanımladığı biçimde âlemlerin oluşum ve gelişim sürecini meydana getirmiştir. Burada kesin geçerli olan kanun, açığa çıkan **“Esmâ bileşiminin”**, varlığındaki **“El Hasiyb”** ismi özelliği dolayısıyla ki, sonraki aşamada öncekinin sonucunu yaşamasıdır! Kısaca, senden ne açığa çıkarsa düşünce ya da fiil olarak, bir sonraki aşamalarda onun sonucunu, getirisini yaşarsın; demektir bu! Bu duruma da **“hesabı anında gören = Seriy’ul Hisab”** veya **“kesinlikle en şiddetli şekilde yanlış davranışın sonucunu yaşatan = Şediyd’ül Ikab”** anlamına uyarılar vurgulanmıştır. İşte böyle işleyen bir sistemde, çok düşünerek, bu şartlara göre tedbir alarak yaşamak, **Allâh’tan korunmak veya korkmak** diye anlatılmıştır. **“Allâh sistem ve düzeni = Sünnetullâh”**ta açığa çıkan **“EL ESMÂ”** olduğuna göre de, bu durum **“Allâh’tan korkma veya korunma”** anlamına gelmektedir! Dolayısıyla ki, birime yapılı **“nankörlük”** Allâh’a yapılmış nankörlük olarak kişiye sonucunu yaşatmaktadır! İşte bu yapılanın karşılığını görme diye anlatılan ve **“ceza”** ismiyle anlatılan olay, esasında karşılık değil, yapılanın sonucunun otomatik yaşanmasına işaret etmektedir.

İşte **“insan”**a, bu şekilde hakikatini **“hatırlama - zikir”** uyarısı yapan Kur’ân-ı Kerîm, olayı misallerle tafsilâtlandırarak, sayısız benzetmeler ve temsiller anlatarak, düşünmeye davet etmektedir muhataplarını.

“Yer demir gök bakır” tanımlaması misali; “yer kum gök güneş” ortamında dillenen **“Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİSİ”**, ne çare ki, misal vermek için, zamanın ve ortamın şartları ile ve dahi o çağın insanların

anlayışıyla sınırlı olarak, çok az örnek verilebilecek objeye sahiptir! Bu yüzden de, insanların bildiği mahdut objeye, çeşitli anlamlar yükleyerek, aynı isim altında çok farklı şeylere işaret yolunu seçmekte; ya da aynı şeyin farklı özelliklerine, farklı isimler ve özellikleri yönünden yaklaşmaktadır.

Mesela, “**semâ**” ismiyle, ender olarak “**gök, uzay**” anlatılırken, çoklukla da “**insanın bilinç boyutuna**” ve “**bilinç boyutundaki oluşuma, fikirlere**” işaret edilmektedir. “**Yeryüzü**” anlamına gelen “**Arz**” ismi ise bu birinci anlamıyla pek az kullanılıp daha ziyade “**insan bedeni**”ne işaret edilmektedir. “**Arz**” ismiyle işaret edilen “**insan bedenine**” ise, bazen “**en’am - evcil hayvan**” denilerek hayvansı - insansı özellikleri itibarıyla yeme, içme, uyuma, seks, duygular vb. işaret edilirken; maddeden - topraktan - arzdan oluşmuş biyolojik yapısı itibarıyla “**dabbe**” olarak tanımlanmakta; bazen de hakikati olan “**Esmâ**” bileşimi itibarıyla **ölümsüz bilinç varlık** olan “**insan**”ı, bedenselliğe, kendini beden kabul etmeye çekmesi sebebiyle “**şeytan**” diye dikkat çekilmektedir! “**Dağ**” kelimesi ise, orijinal mânâsıyla pek az kullanılmasına karşılık, çoklukla “**benlik - ene - ego**” anlamına işaret eder. Ayrıca, “**Arz**”ın “**beden**” anlamıyla kullanılması hâlinde “**bedendeki organlardan**”, “**dağlar**” diye söz edildiğini de görmekteyiz. “**Dağlar yürür gider sen onları durur görürsün**” işareti ise, bedendeki, çakılı dağlar misali bu organların sürekli yenilenme ve değişim içinde olduğunu vurgulamaktadır.

“**Zevc**” kelimesi ise değişik yerlerde değişik anlamlarla kullanılan bir başka kelimedir. Çok kullanılan anlamıyla “**evli eş**” gibi değerlendirilmesi yanı sıra, “**bilincin eşi olup, bir süre sonra terk edilecek beden**” anlamında; hatta Vâkı’â Sûresi (56: 7) âyetinde kullanıldığı şekliyle “**ezvâcen selâseh**” (üç eşli değil!) “**kısım - cins**” mânâsıyla anlatımda yerini almaktadır.

Eğer biz örneklediğimiz türden birçok kelimeyi, yalnızca tek bir mânâ ve kullanım şekliyle kabullenirsek; o zaman elimizdeki metnin, anlaşılması çok zor, tanrı buyruğu bir fermanname olduğu zannına kapılmamız işten bile değildir!

Oysa Kur’ân-ı Kerîm, âlemlerin Rabbinden vahiy yollu, yani içten dışa açığa çıkan; “**DİN**”i açıklayan, “**Esmâ özelliklerinin**” fiiller âlemine hangi sistemle nasıl yansıdığı **BİLGİSİNİN** “**inzâl**” yollu dillenişidir. “**El İnsan**” yani “**şuur**”, dillenmiş Kurân’dır! Beden boyutundaki kendini beden sanan varlığın “**insan**” olarak isimlenişi ise, derûnundaki “**şuur**”u itibarıylaadır. Buna “**iman**” etmeyen bilinçler ise, yalnızca bedenselliklerine dönük olarak yaşadıkları için, Kur’ân-ı Kerîm’de “**onlar hayvan gibidirler belki daha aşağı**” diye tarif edilmektedirler. Yani, sadece bedenlerindeki hayvani özellikleriyle yaşamakta olmaları yüzünden! Kendi hakikatlerindeki muhteşem ve muazzam özellikleri inkâr ederek yalnızca bedenini,

bağırsaklardaki nöronların (ikinci beynin) dürtüleriyle yaşamaları, onları **“hayvaniyet - bedensellik yaşamı”** derekesine indirmektedir.

Rasûl ve Nebilerin hikâyelerinin sıklıkla anlatılması konusuna gelince... Bunlar dahi hep insanda açığa çıkan düşünsel veya bedensel yaşam hatalarına karşı uyarı misalleri olarak yer almaktadır ki; benzeri olaylar **her devirdeki her insanın** başından geçmektedir zaman zaman türlü şekillerde!

Âdem’in yaratılışının orijinine, **“Muhakkak ki Allâh indinde İsa’nın oluşumu Âdem’in oluşumu gibidir... (3. Âl-u İmran: 59)”** uyarısıyla işaret edilmektedir. Bir annenin rahminden dünyaya gelmiştir bedeni itibarıyla Âdem! Bedensel orijini itibarıyla da bildiğimiz biyolojik aşamalardan geçmiştir. Bu da çeşitli benzetmelerle anlatılmaktadır. Bu konuda, **“Esmâ mânâlarının tamamını”** kabul ve bunun **“şuuruna”** erme yoluyla da **“halife”** olduğuna işaret edilmektedir ki **konunun esas önemli yanı** burasıdır. Gerisi ayrıntıdır; çünkü sonunda toprak olacak bedenin nereden ve nasıl oluştuğu hiç önemli değildir! Sadece, onun bedensel yanı itibarıyla dünyanın atomik boyutundan biyolojik oluşumla yaratıldığına, çeşitli benzetme veya sembollerle değinilmektedir. Burada önemli olan biyolojik bedenin hangi aşamalardan nasıl geçtiği değil, Âdem diye **“yok”**tan **“Esmâ mânâlarıyla - özellikleriyle”** meydana gelmiş – **“ceale”**; haleka değil – **“halife”** ismiyle işaret edilen **“şuur”** varlığıdır. İşin hakikatine eremeyenlerin, işin dedikodusu mahiyetindeki toprak olacak biyolojik bedenin oluşumu tartışmalarıyla ömürlerini boşa harcamaları ne hazindir!

“İblis” ismiyle işaret edilen şeytanî vasıfla tanımlanan varlığın işlevi ise gerçekte ibret alınması gereken olaydır. İblis, hakikati itibarıyla bir **Esmâ bileşimi** yani melekî kuvve olmasına karşın, kendisinde **“El Veliyy, El Mu’min, El Hadiy”** gibi bazı isimlerin özelliğinin yeterince açığa çıkmaması sebebiyle; bu isimlerin de açığa çıktığı karşısındaki **“ahseni takvim”** olan varlığın, derûnundaki bu özellikleri görememiş ve bu yüzden de, onu açıkta kendisine görünen yapısıyla değerlendirecek; onun **Esmâ özelliklerince** kendisinden üstün olmasını kabullenmemiştir. Yanı sıra, kendisinin **Esmâ Hakikatinden** var olduğu **bilgisinden** hareketle, karşısındakinin üstünlüğünü kabulün kendi hakikatini inkâr noktasına getireceğini zannetmiş; bu yüzden de secdeden kaçınmıştır. Çünkü **kişi, kendisinde olmayan veriye sahip olanı asla değerlendiremez!**

İşte böyle başlayan olay, daha sonra Âdem’i **“şuur”**un, yasak ağaca yanaşması, yani bedensellik yaşamının gerekleri ile kayıtlanmasına yol açmıştır. Buradaki olay da enteresandır. İblis kendisindeki doğruya göre, Âdem’i yanlışla sürüklemiştir. **“Sen Esmâ hakikatinden oluşmuş, sınır ve kayda girmeyen varlıksın, dilediğini yapmalısın. Yasak ağaca dokunmazsan yani bedenselliğinin gereğini yaşamazsan, sınırlanmayı, kaydı kabul etmiş ve böylece de hakikatini inkâra giderek, ölümsüzlük boyutunu yaşamaktan mahrum kalanlardan olmuş olursun”** fikrini oluşturmuştur. Böylece

hakikatinin sınırsızlığını yaşamak uğruna Âdem ismiyle sembolize edilen mülhime nefis bilincindeki **insan**, bedensellik, “**emmâre**” gayyasına düşerek, beden şartlarıyla kayıtlı sınırlı varlık hâline dönüşmüş; “**şuur**” boyutundaki müşahede ve yaşamdan perdelenmiştir! Hakikatini unutma noktasına kadar uzanmıştır! İşte bu noktada Hakikatin dillenışı olan **hatırlatıcıyı** -zikri- getiren Rasûller açığa çıkmış ve “**insan**”a, “**şuur**” olan hakiki varlığına **iman etmesini** teklif etmiştir.

“**Şuur**” varlık olan “**insan**”ın, “**bilinç**” sahibi bedende açığa çıkması itibarıyla, “**eşi**” (bedeni) ile yaşamaya başlaması; dünya yaşamında iken “**şuur**” sahibi “**bilinç**” varlık olarak hakikatine dönme mücadelesi vermesi, her şeyin başı olmuştur. Kısaca açıklamak gerekirse...

“**Şuur**”, Esmâ mertebesi özelliklerinin bir bileşim hâlinde birimsellik görünümünde açığa çıkıp, kendini seyretmesi hâlidir. “**Bilinç**” ise genetik veriler yani kendisine öncekilerinden akagelen veritabanı yanı sıra, dıştan aldığı şartlanmalar veya astrolojik etkilerle oluşmuş özellikler bütünüdür. “**Bilinç**”, açığa çıktığı beyin itibarıyla kendini yalnızca “**beden**” olarak düşünür (insansı) ve ona göre yaşar genellikle. “**Bilinç**”, akıl kullanarak fikirleri değerlendirerek yaşamını sürdürür. Akıl ise bedenin biyolojik yapısının getirisi altında baskılı çalıştığı için, çoğu zaman akılsızca diye tanımlanan, aklın işlevini tam yapamadığı davranışlar ortaya çıkar. Bu yüzdendir ki, aklın kendi başına Hakikati bulması imkânsızca yakın zordur! Çünkü akıl duyularla elde ettiği verilere dayalı hüküm verme durumundadır. İşte bu nedenledir ki, akla, duyu dışı alanda kalan gerçekliğe “**iman**” **ederek** yola çıkması teklif edilmiştir. Çünkü işin hakikati, madde ötesi yaşam boyutunda, maddeyi de kapsar şekilde yaşanmaktadır.

Hz. İbrahim kıssalarıyla, yaşayan insana, insanın dışsal veya bilince -bedene ait obje veya özellikleri put veya tanrı edinmemesi gerekliliği anlatılırken; **Hz. Lût** olayında kendini bedenselliğe kaptırmış cinselliğinin esiri olarak yaşayanların yanlış örneklenirken... **Hz. Musa** olayı ile, Firavun’un kendini insanların RABBİ olarak algılamasının yanlışlığı üzerinde durulmakta; kendini tanıma aşamasındaki hakikatini fark eden insanın karşısına çıkan muazzam tehlike anlatılmaktadır!

Bilinçte açığa çıkan hakikat bilgisi sonucu, kişinin “**Hak**” olduğunu dillendirmesi her ne kadar mahiyeti itibarıyla doğruysa da; sonuçta kendisini meydana getiren, sonsuz sınırsız “**Esmâ özelliklerinden**” yalnızca bir yansıma olan “**bileşimsel**” özelliğidir! Açığa çıkan her şey, “**bileşimsel**” Esmâ özelliğidir! Dolayısıyla da, mahiyeti itibarıyla ne kadar “**Hak**” olursa da, varlığı “**Allâh**”tan ise de, “**Rabb-ül âlemîn**” yani **sonsuz sınırsız Esmâ mânâlarının** kaynağı ve âlemlerde açığa çıkararı değildir! Açığa çıkanların “**Rabbi**” konumunda olması asla söz konusu olamaz! İşte Firavun bu konuda kozalı yani gâfil olduğu için başına gelenleri yaşamıştır. Bu olay hakikati yaşama yolcularının başına gelen “**mülhime nefis – bilinç**”

girdabıdır! Bunun sonucunda kişi hakikate bir adım kalana kadar yaklaşmışken, İblis'in Âdem'e yapmış olduğu **"Sınırlanma! Dilediğini yap ki, sınırsız olasin!"** fikrine - şeytanına kapılarak nefs-i emmâre yani bedensellik gayyasına düşmesine yol açar. İşte bu yüzden Kur'ân-ı Kerîm değişik yönleriyle, Musa - Firavun olayı üstünde durmuştur.

"Kıyamet" ismiyle anlatılan olay ise, çoklukla **bilincin "ölümü"** **tatması sırasında yaşanan olayları** çeşitli benzetmelerle fark ettirmeye çalışan bir anlatımdır. Yakın olan azap, **ölümdür**. Çünkü ölümlle, telâfisi mümkün olmayan bir yaşam sonrası başlamaktadır. Mutlak mânâdaki kıyameti 1400 küsur yıldır beklemektedir insanlar; çoklukla, bahsedilen kıyametin ve bu süreçte yaşanacakların kendi kıyamet aşamaları, süreci olduğunu fark etmeksizin! Her insanın Mehdi'sinin, Deccal'inin, İsa'sının olduğu gerçekliği, bu isimlerle tanımlanan özelliklere, her insanın yaşamı boyunca muhatap olduğu göz ardı edilerek; **"Kıyamet"** yalnızca Dünya'nın ya da Güneş Sistemi'nin olayı olarak üç beş insan anlayışı yılda olacak bir olgu olarak kabullenilmektedir. Evrensel boyuttaki yüz milyonlarca milyarlarca yıllık yaşam süreçlerini algılayamayan beşerin, yetiştiği gelişmemiş şartların verileri doğrultusunda her şeyi kendine göre olan zaman birimiyle değerlendirmesi ve dahi bugünden yarına her şeyi sihirbaz değneğiyle oluşturan tanrı anlayışı; maalesef Kur'ân-ı Kerîm'de anlatılan **"kıyamet"** olayını da hakkıyla kavramaya engel olmaktadır.

Cennet ve cehennem konusuna gelince... Kur'ân-ı Kerîm çok net olarak, **"meselül cennetilletiy - CENNETİN TEMSİL (misal-benzetme) yollu anlatımı** (52.Tür: 20; 47.Muhammed: 15)" vurgulamasıyla, cennet konusunda anlatılanların tamamıyla benzetme, sembol yollu anlatımlar olduğuna işaret etmektedir. İşaret edilen, **"Şuurlu bilinçlerin"**, kendilerine bahşedilen Kudret ve diğer bazı **Esmâ özellikleri** doğrultusunda dilediklerini yaşayacakları, biyolojik beden kısıtlamalarından uzak şartları anlamak ve anlatmak gerçekten imkânsız bir olaydır. Bu yüzden de, **"Allâh buyurur ki; Sâlih kullarım için, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir aklın kavramadığı şeyler hazırladım!"** (Buharî, Müslim ve Tirmizî) uyarısı yapılmıştır.

Cehennem ise gerçekten dehşet verici bir yaşam ortamıdır, o boyutun bedeni itibarıyla; bizim müşahedemize göre de, Güneş içinde devam edecek. Bunun ayrıntılarını **"İnsan ve Sırları"** isimli kitapta yazdık, 1985 yılında. Öte yandan **bilince dönük** yanı ile **cehennem** ise -ki Kur'ân esas olarak bunun üstünde durmakta- çok daha korkunç bir azaptan söz etmektedir. O da şudur: İnsan, varlığına bahşedilmiş **"Esmâ" mânâ ve özelliklerini** dünya yaşamında keşfedip açığa çıkarma özelliğini elde edemediği için; dışsallıkla uğraşıp içsellikindekileri bilemediği için; ölümlle birlikte bu şansı ebeden yitirmiş olduğunu görerek sonsuz bir pişmanlığa düşecektir. İşte bu en büyük cehennemî yanışı meydana getirecektir! Dünyanın cehennemî

yaşantısı ise, bilincin kendini bedensellikle kayıtlaması ve bedensel bağlarla kendini başkalarına bağlaması, şartlanmaları ve değer yargıları sonucu oluşmaktadır.

Esasen yazılacak, dikkat çekilecek daha çok şey var ama, sanırım daha fazla uzatmamam lazım! Eğer Rabb-ül âlemîn dilerse, size de ilham kapısını açar; böylece, tüm içeriğiyle sizi size anlatan canlı **“konuşan Kur’ân-ı Kerîm”i “OKU”**maya başlarsınız.

Ama gene de, en azından bu bilgiler ışığında, **“ALLÂH İLMİNDEN YANSIMALARLA KUR’ÂN-I KERÎM ÇÖZÜMÜ”** çalışmamızı **yeniden “OKUrsanız”**; umarım bugüne kadar okuduklarınızdan çok farklı biçimde onu içinizde, kendinizde hissedecek, canlı olduğunu, içinizden size konuştuğunu fark edeceksiniz.

Bu anlayışın ne kadar doğru, dersenez... Bekleyelim görelim... Ölüm çok yakın! Hakikate eren isem Rabbimin lütfu ile şükründen âcizim. Eğer bu çalışmam isâbetli ise; bu anlayışta olmayanlar ne eder; bilemem! İşte anlayabildiğim Kur’ân-ı Kerîm, işte siz... Gerisi tümüyle size kalmış! Artık Kur’ân-ı Kerîm ile başbaşasınız!

Rabbimin müşahede ettirdiği hakikatlerin isâbeti yanı sıra beşeriyetimin karıştığı noktalarda oluşmuş yanlışlarımdan dolayı, hiçbir çıkar beklemezsizin paylaştığım bu çalışmam için, bağışlanma niyaz ederim. Başarı Allâh’tan, kusurlarım yanlışlarım ise bilincimin yetersizliğindedir. Estağfirullâh ve Etubu ileyh.

Ahmed Hulûsi

21 Ocak 2009

North Carolina, USA

www.ahmedhulusi.org

ZORUNLU BİR UYARI

Ağırlıklı olarak “**Hakikat ilmi**” yönüyle açıklamaya çalıştığımız **Kur’ân-ı Kerîm çözümünü**, maalesef bazı anlayışlarda her şeyin insanda başlayıp bittiği anlayışını oluşturmuştur.

İnsanın Hakikati itibarıyla tüm yazdıklarımız elbette ki tüm hakikat ehli tarafından paylaşılan şeylerdir.

Ne var ki...

Her şey bundan ibaret değildir.

İçinde yaşadığımız Evren’de, Galaksi’imizde, hatta Güneş Sistemi’imizde, beş duyuya dayalı bilimin henüz tespit edemediği ama şartlanmasız objektif düşünen beyinlerin son derece makûl gördüğü sayısız değişik türlerin varlığı inkâr edilemez!

İnsanın hakikatini oluşturan oluşum mekanizması-sistemi muhakkak ki diğer türlerde de olabilir.

Kur’ân-ı Kerîm’e göre ise bunlar vardır!

Gerek **İbrahim (a.s.)**, gerek **Lût (a.s.)** ve gerekse **Hazreti Meryem** olaylarında “**Rasûller**” olarak tanımlanan bu tür varlıkların olaylarını defalarca görüyoruz.

Ayrıca **Cibrîl** adıyla işaret edilen ve “**melek - kuvve**” olarak tanımlanan varlığın da, beynin ürettiği hayal mahsulü bir varlık olmayıp; algılama sistem ve kapasitemizin ötesindeki bir tür olduğunu; ancak ona dair görüntülerin beynin işleyiş mekanizması sonucu olarak oluştuğunu rahatlıkla ifade edebiliriz. Keza diğer isimlerle anılan “melek”lerin de!

Beynin çalışma mekanizmasını henüz kavramaya başlayıp dile getirdiğimiz bu süreçte şimdilik bu konuda daha fazla konuşmanın uygun olmayacağını söyleyebilirim.

Şunu da eklemeliyim ki ki, inanıyorsanız samimiyet ve dürüstlüğüne, başta **Abdülkerîm el Ciyî** ve **Muhyiddini Arabî** olmak üzere pek çok hakikat ehli zevât, bu türlerle bilemeyeceğimiz bir şekilde iletişim kurmuşlardır. Bunlardan başka şu âyet de dikkat çekicidir:

Ma kâne liye min ılmin Bil Meleil A’la iz yahtesimun;

“Mele-i Âlâ’daki tartışma hakkında ilme sahip değilim.” (38.Sâd: 69)

Ayrıca “**Mele-i Â’lâ**” diye isimlenen bir kısım varlıklar ve bazı işlevleri hakkında, İlâhiyat Profesörü Hayreddin Karaman tarafından dilimize

çevrilmiş “**Şah veliullâh Dihlevî**”nin çok ünlü eseri “**Hüccetullâhi'l-Bâliğa**”da da çok enteresan açıklamalar mevcuttur.

Rasûlullâh AleyhisSelâm'ın “**Beni Refik-i Â'lâya arkadaş et**” şeklindeki duası ehline büyük ışık tutar bu konuda!

Dolayısıyla ki...

Olayın yalnızca içsel boyutuna kapanıp, dışsal - evrensel boyutundan da perdeli olmamak gerekir düşüncemize göre.

Bu arada 40 yıl önce yazmış olduğumuz “**RUH İNSAN CİN**” kitabında vurguladığım gibi, günümüzde pek çok cinnî olayların “melekî ilişkiler” gibi pazarlanmasına karşı da uyanık olmak gerekmektedir.

18 Haziran 2010

ALLÂH ESMÂ'SINDAKİ MUAZZAM, MUHTEŞEM ve MÜKEMMEL ÖZELLİKLER (ESMÂ ÜL HÜSNÂ)

B'ismi-llâh-ir Rahmân-ir Rahıym... Esmâ'sıyla (muazzam, muhteşem mükemmel özellikleriyle) varlığını yaratan, ismi Allâh olan Rahmân Rahıym'dir!

Bilelim ki, **“isim”** yalnızca, dikkati o isimlenene veya o isimle isimlenmişteki bir özelliğe işaret için kullanılır!

İsim, asla isimle işaret edileni bütünüyle anlatmaz ve açıklamaz! Yalnızca kimliğe veya bir özelliğe işaret eder!

Belki isim, çok özellikler taşıyana sadece dikkati yöneltmek için kullanılır.

Öncelikle şu gerçeği çok iyi fark edelim.. **“Allâh isimleri”** olarak bildirilen özellikler, **öteerde bir tanrının çeşitli cici - güzel isimleri** midir? Yoksa bir **“varlık - vücut sahibi”** kabul edilenlerin tüm özelliklerini, asılları itibarıyla **“yok”**ken; **“zıll = gölge”** varlığına verilen isimden ve açığa çıkan özelliğinden dolayı, duyu ve şartlanmanın ayrı bir varlık verdiği; gerçekte ise **“Allâh”** ismiyle işaret edilenin yaratış özelliklerine dikkat çekmek için midir?

Bu realite fark edilip kavranıldıktan sonra, konunun **“Allâh isimleri”** diye bilinen yanına gelelim.

“Zikir = insana hakikatini hatırlatıcı” olarak bildirilen Kur'ân-ı Kerîm, gerçekte, tümüyle **“Ulûhiyet”i** anlatan **“El Esmâ üL Hüsnâ”**nın açılımıdır! İnsanın **“hatırlaması”** istenilen, kendisine talim edilmiş olan **“esmâe külleha”**dır! Yani, **“var”**lığını meydana getiren, **“bildirilen isimlerin özelliklerinin tamamı”**! Bunların bir kısmı Kur'ân-ı Kerîm'de bildirilmiş, bir kısmı da Rasûlullâh tarafından açıklanmıştır. Bu yüzdendir ki, asla, her şey bu doksan dokuz isimden ibarettir, denemez! Misal verelim... **Rab, Mevlâ, Kariyb, Hallak** gibi bazı isimler Kurân'da mevcut olmasına rağmen doksan dokuz isim arasında sayılmamıştır. **“Yefalu ma yurîd”** âyetinde bildirilen **İrade sıfatının** (dilediğini oluşturma) adı olan **“Mürıyd”** ismi de gene bu isimler arasında bildirilmemiştir. Buna karşın **Celiyl, Vâcid, Mâcid** gibi bazı isimler ise doksan dokuz isim içinde var olmasına karşın, Kur'ân-ı Kerîm'de geçmez. İşte bu yüzdendir ki, Allâh ismiyle işaret edilenin, **ilminde seyirini** oluşturan **“Esmâ mertebesi”** olarak tanımlanan isimlerini (özelliklerini - Kuantum Potansiyel) doksan dokuz ile sınırlamak çok

yanlış olur. Belki, insana hakikatini hatırlaması için bu kadar isim özelliği bildirilmiştir; hakikatini hatırlayıp yaşayan ise hadsiz hesapsız bilinmeyen başka isimlerin özellikleriyle yaşar; diyebiliriz. Ayrıca, cennet diye tanımlanan yaşam boyutunun dahi buna işaret ettiği söylenebilir. Evren içre evrenler gerçeğini var kılan sayısız özelliklere işaret eden isimlerden ise hiç haberimiz yoktur belki de!

Derin düşünce (Ulül Elbab = öze ermişler) indinde kullanılan **“zıll vücud = gölge varlık”** tanımlaması, o varlığın bizâtihi **“var”** olmayıp; algılayana GÖRE **“Allâh isimlerinin bileşimi olarak”** açığa çıkışına işaret eder.

Hatta gerçeği hakkıyla dillendirmek gerekirse, **“Esmâ bileşimi”** tanımlaması dahi bir mecazdır; çoklu algılayan anlayışları, Tek’il realiteye adapte içindir. Zira mutlak hakikat, **her an yeni bir şe’nde** olan **“çok boyutlu tek kare resim”** seyridir! **“Esmâ bileşimi”** denilen ise resimdeki bir fırça darbesi! Algılanan her **“şey”**, **ismi nedeniyle**, sanki Allâh’ın Esmâ’sı itibarıyla O’nun gayrı olarak sanılsa dahi, -O ötede tanrı olmadığı için-, hakikatte, o isimle isimlenmiş varlık, **Allâh Esmâ’sı nedeniyle “var”lık olarak algılanandır!** Bununla beraber, Esmâ ile işaret edilen ise, bölünmez, cüzlere ayrılmaz, cüzlerden oluşmamış mutlak Tek, sınırsızlık ve sonsuzluk kavramından dahi beridir; “Ahad-üs Samed”dir ve Kur’ân-ı Kerîm’de bir kere vurgulanır bu şekliyle! “Allâh HU, lâ gayrihu!” Ki bunu beşer akılı havsalası kavrayamaz! Ancak, vahiy veya ilham ilmi - bilgisi olarak şura yansır ve **“seyri”** oluşur! Akıl, mantık, muhakeme adım atamaz burada! Fikir yürütenin yolu dalâlet olur! Bu konunun tartışılması mümkün değildir! Tartışan ise, yalnızca cehli dillendirmek için var olandır! Cebrâil’in, **“bir adım atarsam yanarım”** diye dillendirdiği gerçekliktir bu husus! Fark edilmelidir ki, **“Allâh Esmâ’sında İlim”** özelliğine işaret eden isim vardır; Allâh’ın **aklına** işaret eden bir isim yoktur; çünkü bu muhaldir! Akıl, çokluk algılamasının oluşması için yaratılmış olan beyin işleyiş düzenine verilen isimdir! Esasen **“Akl-ı küll”** veya **“Akl-ı evvel”** tanımlamaları dahi mecazî ve izafeten kullanılır; gerçekte **“İlim”** vasfının açığa çıkması sisteminin aldığı isimden başka bir şey değildir. Birimin derûnundaki, hakikatindeki **“ilim”** boyutunun tanımlaması **“Akl-ı küll”**dür ki, **“vahiy”**in kökeni dahi budur. **“Akl-ı evvel”** ise tamamıyla yakıştırma bir tâbir olup, ehli olmayana Esmâ mertebesinin **“şe’n”**deki **“ilim”** boyutunu tarif için kullanılmıştır. **“AN”** içre geçerli **“ilim”**e işaret yolu olarak.

Esasen, **Efâl mertebesi** olarak algılanması dilenilmiş boyut, gerçekte, **“her an yeni bir şe’nde”** olan **“Esmâ Mertebesi”**nden başka bir şey değildir! **“Madde”** adıyla işaret edilen boyut aynıyla kuantsal boyuttur;

algılama farkı farklı boyut zannını oluşturmaktadır. **Seyreden, seyredilen, seyir; aynı TEK'tir!** “**Şarabı la yezâli**” diye işaret edilen bu seyirdir; “**cennet şarabı**” tanımlaması dahi, bu seyre işaret eder! Çokluk algılaması içinde olanın ise bunun yalnızca *bilgisini* *gevelemekten* başka şansı yoktur!

Efâl - fiiller - kesret - çokluk algılaması yaşanan âleme gelince... **Vücut**, varlık yalnızca “**Esmâ mertebesi**” tanımlamasıyla işaret edilene aittir! **İlmiyle ilmini ilminde seyretmektedir**, ifadesi dahi “**şe'n**”i itibarıyla aynıyla “**Esmâ**” olan bu mertebedeki seyrine işaret etmektedir. Bu mertebede, ilimde yaratılmış **sûretlerle**, seyir ve tedbirât yürümekte olup; “**âlemler vücudun kokusunu bile almamışlardır**” uyarısı bu yüzden yapılmıştır. **Zerre**, bu mertebedeki **seyreden**, “**küll**” seyredilendir! **İsimlerle** işaret edilen **kuvveler** ise “**melek**” ismiyle tanımlanmıştır ki; “**insan**”ın dahi hakikati budur; farkındalığını yaşamak süreci ise “**Rabbinin likâsına kavuşmak**” diye anlatılmıştır! Bunu keşfettikten sonra, **devamının gelmemesi** ise feci cehennem yanışı olarak anlatılmıştır! Burası “**Kudret**” yurdudur, “**kün**” hükmü buradan çıkar; **İlim** mertebesidir; aklın burada geçerliliği yoktur! “**Hikmet**” yurdunun bătınıdır! Hikmet yurdunda olup biten her şey ise **akılla** seyredilegelir; burada **bilinçler** konuşur! **Efâl** âlemi ise, bu boyuta (kudret yurduna) göre, tümüyle **holografik** (zıll - gölge) vücut - varlık ve yapıdır! Algılayanın algılama kapasitesine göre var olan paralel veya çoklu evrenler, içindekiler ile maden, nebat, hayvanat (insansı) ve cin âlemlerine ait tüm **tedbirât** ve tasarruf “**mele-i âlâ**” hükmü ile buradan açığa çıkar! Rasûller ve vârisleri veliler, “**mele-i âlâ**”nın yani **Esmâ kuvvelerinin** yeryüzündeki dilleridir! Bütün bunlar dahi, hep **Esmâ mertebesinde ilimde olup biten seyirlerdir!** “**İnsan**”ın hakikati dahi bu anlamda “**melek**”tir ve **melek oluşunu hatırlamaya ve gereğini yaşamaya** davet edilmektedir gerçekte! Bu konu çok daha derin ve detaylı bir konudur... Anlattığımız ilimden nasibi olmayan ise, farklı boyut ve mertebelerden seyri dillendiren anlatımı, çelişkili bulabilir. Ne var ki, biz, 21 yaşında 1966 yılında kaleme aldığımız “**Tecelliyât**” isimli kitabımızda dillendirdiğimiz şaşmaz doğrultudaki müşahedemizi, kırk beş yıllık süreçte, tahkike dayalı olarak, insanlıkla paylaştık kulluğumuzun sonucu olarak; kimseden maddi veya manevî bir karşılık beklemeden. Açıkladıklarımız, “*el malı*” değil, “**Allâh hibesidir!**” Şükürünü edâ etmem ise mümkün değildir! Bu nedendir ki anlattıklarımızda hiçbir çelişki yoktur. Var sanılıyorsa bu, aradaki bağlantıları kurmaya yeterli veritabanı olmamasındandır!

Evet, müşahedemiz bu realite ise...

“**Allâh isimleri**” konusunu nasıl anlamamız gerekir?

Bilelim ki...

“**Allâh isimleri**”, bilinç devrede olmaksızın şuurda açığa çıkıp (vahiy), daha sonra bilinç tarafından değerlendirilmeye çalışılan evrensel -kâinat anlamında değil, âlemler işaretini doğrultusunda- özelliklerdir.

“**Esmâ ül Hüsnâ**” Allâh’ındır; o isimlerin işaret ettiği özellikler, **TEK ve SAMED olarak bildirilen**, Allâh adıyla işaret edilenin, **Esmâ mertebesine**, (Kuantum Potansiyele) zamansızlık - mekânsızlık boyutuna, “**nokta**”ya işaret eder... Dolayısıyla bu isimler ve bu isimlerin işaret ettiği anlamlar sadece **O**’nundur; beşer anlayışıyla kayıtlanamaz! Nitekim 23.Mu’minûn Sûresi’nin 91. âyetinde “**SubhanAllâhi amma yesifun= Allâh onların tanımlamalarından Subhan’dır (ötedir)!**” buyrulur!

“**O’na isimlerin mânâlarıyla yönelin... O’nun Esmâ’sında ilhada sapanları** (Esmâ’yı beşerî değer yargılarıyla sınırlayanları; El Esmâ ve El Hüsnâ’nın ne olduğunu fark edemeyenleri ve “**Ekberiyet**”iyle Allâh’ı bilmeyenleri) **terk edin!** Yapmakta olduklarının karşılığını görecektir.” (7. A’raf: 180)

“**El Hüsnâ’yı tasdik ederse, böylece ona en kolay kolaylaştırırız!**” (92.Leyl: 6-7)

Hatta **ihsan hâli** (muhsin oluşun cezası) bile “**El Hüsnâ**”ya bağlanıyor...

“**İhsan ehline, daha güzeli** (El Hüsnâ) **ve fazlası** (Rıdvân) **vardır... Onların vechlerini** (yüzlerini - şuurlarını) **ne kara toz zerresi** (bencillik), **ne de** (hakikatlerinden ayrı düşmenin getirisi olan) **zillet kaplar... Onlar sonsuza dek cennet ehlidirler!**” (10.Yûnus: 26)

“**Zâtı**” itibarıyla “**benzeri**” olmayan; **Esmâ’sının** işaret ettiği özellikleriyle yarattıklarıyla kayıtlanmaktan ve sınırlanmaktan berî olan; “**Ekberiyeti**” ile sayısız “**nokta**”lardan bir nokta olan “**çok boyutlu holografik tek kare resim**” diye açıklamaya çalıştığımız “**Esmâ mertebesi**”nin “kesret - çokluk boyutu” olarak algılanışı olan -gerçekte tekil tümel- “**filler**” âlemini, “**ilminde**” var kıldığı özellikler ile yaratmıştır.

Daha derine gitmeden toparlayalım...

Allâh isimleri olarak vahiy yollu bildirilen özellikler, Dünya üstünde yaşayan “**yeryüzü halifelîği**”nin farkındalığına ermeye çalışan “**zâlim ve cahil insan**”ın algıladığının çok çok ötesinde, **evrensel boyutların tümünü “yok”tan, “zıll - gölge”** vücut olarak (holografik) “**var**” kılan özellikler tekillîgidir!

MUAZZAM, MUHTEŞEM, MÜKEMMEL özelliklerdir “Esmâ mertebesi”, tüm boyutsallığı ve içre varlıklarıyla evrenselliğin hakikati olarak!

Şimdi bir an, insanın algıladığı dünyasını düşünün!

Sonra da dar çerçeveli bakış açısı anlamındaki köylü bakışından arınmış olarak, en son bilgilerinizin oluşturduğu evrensellik anlayışıyla **“başınızı (bakışınızı) kaldırıp semâya bir bakın”** Kur’ân-ı Kerîm ifadesiyle!

Duyularınızla algıladıklarınız, evrensel azamet, ihtişam ve mükemmeliyet yanında nedir ki?

İşte bu gerçeklik dolayısıyla...

Umarım...

Allâh isimleri hakkında bugüne kadar düşünülüp konuşulup yazılmışların, yalnızca vahiy kaynaklı gelen **BİLGİ**’nin (Kitap’ın), arındığı kadarıyla bilinçlerimiz tarafından değerlendirilişi olduğunu aklımızdan çıkarmayarak; bu isimlerin işaret ettiği özelliklerin, tüm evrensellikte geçerli olduğunu; tüm yapıda **her an** yepyeni anlamları, açılımları meydana getirdiğini göz önünde tutarak konuya eğilebiliriz. Bu arada şunu vurgulayayım ki, **“Ekberiyet”** başlıklı yazımda açıklamaya çalıştıklarım pek **“oku”**nmamış! **Bahsettiğimiz Esmâ mertebesinin özelliklerinin**, **“Allâh”** adıyla işaret edilen indindeki, **sayısız “nokta”lardan bir “nokta”** ve dahi **“Hakikat-i Muhammedî”** veya **“Ruh adlı melek”** isimlerine bürünerek açığa çıkan **“Kuantum Potansiyel”**, **sonsuz-sınırsız; ezeli ve ebedi olmayan Esmâ mertebesi** özellikleri olduğu gibi; ayrıca, bu mertebenin ilminin, tüm evren içre evrenler olan **“çok boyutlu tek kare resim”** diye söz ettiğimiz olduğu da fark edilmemiş! Bu yüzdendir ki, hâlâ, **Allâh, âlemlerdeki tek bir tanrı olarak algılanmakta** devam ediyor! Oysa tüm seyir ve dillendirilenler yalnızca **“nokta”**mızla ilgilidir ki; Allâh yalnızca **“Allâh”**tır; **“Ekber”**dir! Subhanehu min tenzihiyi!

Şunu da asla hatırdan çıkarmayalım ki, yazdıklarım kesinlikle olayın son noktası olmayıp, bu konuda yazılabileceklerin yalnızca mukaddimesi (giriş yazısı) mahiyetindedir. Bundan daha derininin açıkça yazılıp yayınlanması tarafımızdan mümkün değildir. Ayrıca ehlinin fark edeceği üzere, bu kadarı dahi bugüne kadar bu açıklık, netlik ve detayla yazılmamıştır. Konu ustura sırtı gibi ince ve keskindir, çünkü okuyan kişi hiç farkında olmadan ya ötede bir tanrı kavramına kayabilir; ya da çok daha kötüsü firavun misali, benliğiyle - bilinciyle ve dahi hayvani yapı olan bedeniyile hakikati sınırlama derekesine düşebilir!

Buraya kadar “El Esmâ” işaretinin neye olduğuna dikkat çekmeye çalıştık.

Şimdi gelelim “el Hüsnâ” olarak bildirilen **muazzam, muhteşem ve mükemmel** anlam ve özellik ihtiva eden isimlerin işaret ettiği özelliklere... Elbette “**esfeli sâfiliyn**” olan kelimelerin elverdiğince!

Burada öncelikle şu hususa dikkat gerekir kanımca.

TETİKLEME SİSTEMİ

Bu isimlerin işaret ettiği özellikler her noktada tümüyle mevcuttur eksiksiz! Ne var ki, açığa çıkması dilenen özelliğe göre, kimileri kimilerine baskın hâle gelerek, tıpkı ekolayzırda yükselen kanalların öne geçmesi gibi, diğerlerinin önüne geçerek oluşumu meydana getirmektedir. Ayrıca belli isimlerin işaret ettiği **belli özellikler, doğal olarak, otomatik olarak ilgili diğer isimlerin oluşumlarını tetikleyerek**, akışı - oluşumu, “**yeni şe’n**”i meydana getirmektedirler. İşte bu olay, “**Sünnetullâh**” diye tanımlanan, **evrensel Allâh** kanunlarının -ya da basîreti kısıtlı olanların deyişiyile doğa kanunlarının- işleyiş mekanizmasını anlatmaktadır. **Bu husus tahmin ve hayal edilemeyecek kadar azametli bir olaydır; ezelden ebede, tüm boyutlarıyla ve algılanan tüm birimleriyle her şey bu sistem içinde varlığını sürdürür!** Evrensel boyutta veya insanın dünyasında, bilincinden açığa çıkan **düşünceler dâhil, tüm fiiller** bu sisteme göre oluşur. Buna kısaca “**İsimlerin özelliklerinin ilgili ismin özelliğini tetiklemesi mekanizması**” diyebiliriz. Yukarıda uyardığım üzere, bu isimlerin özelliklerinin açığa çıkış ortamı olarak -gerçekte **TEK**’il-bilebildiğiniz tüm evrenselliği düşünün. O evrensellik içinde algılayanın algıladığı her ortama ya da boyuta veya açığa çıkan birime göre, söz ettiğim “**tetikleme**” olayı geçerlidir! Bu sisteme göre de -neyin neyi meydana getireceği bilinmesi nedeniyle- ezelden ebede ne olup bitecekse “**Allâh ilminde**” mevcuttur! Bakara Sûresi sonundaki (2.Bakara: 284) “**...Bilinçlerinizde (düşündüğünüz) ne varsa, açıklasınız da gizleseniz de, Allâh varlığınızdaki Hasiyb ismi özelliğiyle size onun sonuçlarını yaşatır...**” uyarısı; Zelzele Sûresi’ndeki (99.Zilzâl: 7) “**Kim zerre kadar hayır yaparsa, sonucuna erişir**” ve de “**Hasiyb**” isminin işaret ettiği özellik, hep bu “**tetikleme**” mekanizmasını bize anlatmak içindir ki, açığa çıkan bir fiil veya düşüncenin sonucunun yaşanmaması mümkün değildir. **İşte bu yüzdendir ki, geçmişimizde düşündüğümüz ya da ortaya koyduğumuz şükür ya da nankörlük bâbında her fiil mutlaka sonucunu yaşatmıştır veya yaşatacaktır!** Bu konu üzerinde derin düşünülürse çok

kapı açar ve çok sırlar fark edilir. “Kader sırrı” olarak bahsedilen konu dahi bu mekanizma ile ilgilidir!

Şimdi gelelim birer işaret-yön levhası hükmündeki özel “isim”lerin bize gösterdiklerine:

ALLÂH... Öyle bir isimdir ki... “**Ulûhiyet**”e işaret eder! “**Ulûhiyet**” hem “**HÛ**” ismi ile işaret edilen “Mutlak **Zât**” anlamını içerir; hem de “**Zatî**” İlim mertebesinde, ilmiyle ilmini seyir anlamında oluşmuş, “**nokta**”lar âlemlerini, her bir “**nokta**”yı oluşturan kendine özgü “**Esmâ**” mertebelerine işaret eder! “**Zât**”ı itibarıyla, “**şey**”in ayrı, “**Esmâ**”sı itibarıyla “**şey**”in aynı olan Allâh ismiyle işaret edilen; **âlemlerden Ğaniyy ve benzeri olmayandır!** Bu yüzdendir ki, “**şey**”i ve fiillerini Esmâ’sıyla yaratan Allâh ismiyle işaret edilen, Kur’ân-ı Kerim’de “**BİZ**” işaretini kullanmaktadır. “**Şey**”de kendisinin gayrı yoktur! Bu konuda çok iyi anlaşılması gereken husus şudur: “**Şey**”den söz ettiğimizde “**şey**”in zâtı derken onun varlığını oluşturan “**Esmâ mertebesinden**” söz ederiz. “**Şey**”in zâtı hakkında tefekkür edilir, konuşulur. **Allâh adıyla işaret edilenin Zâtı hakkında ise konuşmak muhaldir;** yani kesinlikle olanaksızdır! Çünkü Esmâ özelliğinden meydana gelmişin, mutlak Zât hakkında fikir yürütmesi, “**vahiy**” yollu gelmiş bilgi ile dahi olsa -ki bu da olanaksızdır- mümkün olmaz! İşte bunu anlatmak sadedinde yolun sonu “**hiç**”likte biter, denmiştir!

HÛ... “**HU**’vAllâhulleziy lâ ilâhe illâ **HU**”! İster vahiy yollu gelsin, ister bilinç yollu üzerine eğilinsin, algılanan her “**şey**”in hakikatinin derûnu... Öylesine ki; **Ekberiyet** tecellisi sonucu önce “**haşyeti**”, sonucu olarak da “**hiç**”liği yaşatır ve bu yüzden de **O**’nun hakikatine erişilemez! “**Basîretler ona ulaşmaz!**” Mutlak bilinmezliğe ve kavranılmazlığa işaret ismidir! Nitekim “**ALLÂH**” dâhil tüm isimler “**HÛ**”ya bağlı geçer **Kurân**’da! “**HU ALLÂHu EHAD**”, “**HU**’ver **Rahmânur Rahîm**”, “**Hu**’vel’Evvelu vel’Ahîru vez’Zahiru vel’Batn”, “**HU**’vel **Aliyyül Aziym**”, “**HU**’ves **Semiy’ul Basîyr**” ve **Haşr Sûresi**’nin son üç âyeti gibi! Bu arada şunu da bir diğer okunuş şekli itibarıyla fark ederiz ki, isimlerin öncesindeki “**HÛ**” ismi işaretiyle önce tenzih vurgulaması yapılır, sonra da söz edilen isimlerle teşbihe işaret edilir. Bu da hiçbir zaman gözden kaçırılmaması gereken bir işarettir.

ER RAHMÂN... “**Allâh**” ismiyle işaret edilenin, “**zerre**”lerin zâtını “**Esmâ**”sıyla ilminde “**var**” kılma özelliğine işaret eder. Bugünkü anlayışa göre “Kuantum Potansiyel”e işaret eder. Tüm yaratılmışların kaynağı olan potansiyeldir. “Esmâ mertebesi”nin adıdır! Her şey, “**var**”lığını “**ilim ve irade**” mertebesinde bu ismin işaret ettiği özellikle elde eder! “**Er Rahmânu alel Arşisteva**” (20.Tâhâ: 5) ve “**Er Rahmân; Allemel Kur’ân; Halekal İnsan; Allemehül beyan**” (55.Rahmân: 1-4)

işaretleri gereği “ŞUUR”da açığa çıkan “Esmâ”nın hakikatidir! Rahmeti, o “şey”i ilminde “var”lığa getirmesidir! “Allâh Âdem’i Rahmân sûretinde halketti” işareti “İnsan”ın, ilmî sûretinin Rahmâniyet özelliği yansımaları üzere meydana getirildiğine işaret eder. Yani Esmâ mertebesinde bulunan özellikler ile! İnsan’ın, Zâtî itibarıyla kendini tanıyışı da Rahmâniyet’le ilgilidir... Bu nedenle “RAHMÂN”a secdeyi müşrikler algılayamamıştır (25.Furkan: 60)... Şeytan (vehim, bilinç) “RAHMÂN”a âsi olmuştur (19.Meryem: 44)... “İnsan”ın Zât’ının “Esmâ” hakikatinden meydana getirildiğine işaret eder! “İnsan”daki “Zâtî tecelli” de budur!

ER RAHIYM... “Rahmân”daki sayısız özellikleri yoktan var kılan Rahıym özelliğidir! Potansiyeldeki özelliklerin seyrini oluşturma özelliğidir! Âlem sûretleri ile kendini seyir edendir! Bilinçli varlıkları, hakikatlerine erdirmek suretiyle; seyretmekte ve Esmâ’sı özellikleriyle yaşatmakta olanın, kendisi olduğu farkındalığıyla yaşatandır. “**Ve kâne bil mu’miniye Rahıyma = Hakikatine iman etmişlere Rahıym’dır**” (33.Ahzâb: 43). Cennet diye işaret edilen yaşamın kaynağıdır. Melekî boyutun “var”lığını oluşturandır.

EL MELİK... Mülkü hükmünde olan Esmâ mertebesinde dilediğince şe’n alarak fiiller âlemi sûretlerinde tedbir edendir! “**Her şeyin melekûtu** (Esmâ kuvveleri) **elinde olan** (tedbirâtın bu mertebeden açığa çıktığına işaret) **Subhan’dır... O’na rücu ettirileceksiniz**” (36.Yâsiyn: 83). Tek Melik’tir! Ortağı olmaz. Bunun farkındalığını yaşattığının kesin ve mutlak teslimiyet dışında bir hâli olmaz! İtiraz ve isyan hiç kalmaz! “**Arşî istiva**” diye anlatılan olayda önde gelen özelliktir diğer birkaç özellikte birlikte... “**Semâlarda ve arzda her ne varsa; Melik, Kuddûs, Aziyy ve Hakiym olan** (dilediği mânâları açığa çıkarması için onları yaratan) **Allâh’ı** (işlevleriyle) **tespih etmedeler!**” (62.Cumu’a: 1).

EL KUDDÛS... Yaratılmışlarda açığa çıkan özellik ve kavramlarla tanımlanmaktan, kayıtlanmaktan ve sınırlanmaktan berî! Tüm âlemleri Esmâ’sıyla yoktan “var” kılarken; onlarda açığa çıkan özelliklerle tanımlanıp sınırlanmaktan dahi berîdir.

ES SELÂM... Yaratılmışlara (beden ve tabiat kayıtlarından; tehlikeden; boyutlarının kayıtlarından) selâmet ihsan eden, yakîn hâlini oluşturan; iman edenlere “İSLÂM”ın hazmını veren; Dar’üs Selâm (hakikatimize ait kuvvelerin tahakkuku) olan cennet boyutu hâlinin yaşamını meydana getiren! Rahıym isminin tetikleyerek açığa çıkardığı isim - özelliktir! “**Selâmün kavlen min Rabbin Rahıym = Rahıym Rab’den “Selâm” sözü ulaşır** (Selâm ismi özelliğini Rableri olan Esmâ hakikatlerinden açığa çıkan yolla yaşarlar!)” (36.Yâsiyn: 58).

EL MU'MİN... Algılananın ötesi olduğu farkındalığını oluşturandır, Esmâ boyutu itibarıyla. Bu farkındalık, boyutumuzda “**iman**” olarak açığa çıkar. İman edenler şuurlarındaki bu farkındalıkla iman ederler; dünyamızda Rasûller; tüm varlıkta ise melekler dâhil! Bu farkındalık, bilinçteki aklın vehim esaretinden kurtulmasını sağlar. Vehim, kıyası kullanarak muhakeme yapan akli saptırabilirken, iman karşısında güçsüz ve etkisiz kalır. Mu'min isminin özelliğinin açığa çıkışı şuurdan bilince direkt yansır; dolayısıyla da vehim kuvvesi onun üzerinde tasarruf edemez.

EL MÜHEYMİN... “**Esmâ**” mertebesinden açığa çıkanları kendi sistemi içinde koruyup sürdürendir (El hafizu ver Rakiybu ala külli şey)! Ayrıca, (emaneti) **gözetip himaye eden, koruyan, emin**, anlamlarına da gelir. “**MÜHEYMİN**”in türediği kök olan “el Emanet”in Kurân'daki fonksiyonel kullanılışı, semâların - arzın - dağların yüklenmekten imtina ettiği ve **el Kurân**'ın ikizi olan **el İnsan**'ın yüklendiği şeydir. Esas itibarıyla Esmâ mertebesi ilminin RUH adlı melek olarak şuuruna işaret eder. Ondan da yeryüzünde açığa çıkan insana yansır bu emanet! Yani, Hakikatinin, Esmâ özellikleri olduğu şuurunu yaşamak! Bu da **Mu'min** ismiyle ortak çalışır. **RUH** adlı melek (kuvve) dahi, Esmâ mertebesinin sonsuz sınırsız özelliklerine **imanın kemâliyle** Hayy ve Kayyum'dur! Çünkü o dahi “**şe'n**” olarak vücut sahibidir!

EL AZİYZ... Karşı konulmaz güç sahibi olarak, dilediğini uygulayan! Tüm âlemlerde dilediğini karşı çıkacak güç olmaksızın yerine getiren. Bu isim **Rab** ismiyle paralel çalışan bir isimdir. **Rab** özelliği Aziyz özelliğiyle hükmünü icra eder!

EL CEBBÂR... Hükmü zorunlu olarak uygulamada olandır. Âlemler **Cebbâr**'ın hükmü altında, dilenileni uygulamak zorundadır! Uygulamama gibi bir seçenekleri yoktur! Cebr, onların varoluş sistem ve özerlerinden gelen bir şekilde açığa çıkar ve hükmünü yaşatır!

EL MÜTEKEBBİR... Mutlak **BEN**'lik O'na aittir! “**Ben**” diyen yalnızca kendisidir! Kim ben sözüyle kendisine varlık verirse; var oluşunun hakikatine ait “Ben”liği örtüp, göreceli benliğini ileri çıkarırsa, bunun sonucunu, yanmak suretiyle yaşar! Kibriyâ, O'nun vasfıdır.

EL HÂLIK... Mutlak **TEK** yaratan! Esmâ özellikleriyle birimleri “**yok**”ken “**var**” kılan! **Hâlık**'ın “**halk**”ettiği her bir şeyin bir “**hulk**”u, yani yaratılış amacına göre bir huyu, ahlâkı (doğasına göre davranışı) vardır... Bu nedenle “**tehalleku BiAhlâkılâh = Allâh ahlâkı ile** (Allâhça) **ahlâklanın!**” buyurulmuştur ki bunun anlamı; “**Allâh Esmâ'sının özellikleriyle var olmuş olduğunuzun farkındalığıyla ve bunun gereğince yaşayın**” demektir.

EL BÂRÎ... Mikrodan makroya doğru her yarattığını kendine özgü program ve özellikle yaratırken, bütünsellikle de uyumlu olarak onu işlevlendiren. Bedendeki tüm organların birbiriyle ahenkli düzeni misali!

EL MUSAVVİR... Mânâları sûretler hâlinde açığa çıkarıp, algılayanda o sûretlerin algılanma mekanizmasını oluşturan.

EL ĞAFFAR... Kudret veya hikmetin gereği olarak oluşmuş noksanlıklarını fark edip, bunların sonuçlarından kurtulmayı irade edenlere, örtüleyiciliğini yaşatan. Bağışlayan.

EL KAHHÂR... “**Vâhid**” oluşunun sonucunu yaşatarak “izafî - göresel” benliklerin asla “**var**” olmadığını seyrettiren!

EL VEHHÂB... Dilediğine karşılıksız ve “hak etme” kavramı devrede olmaksızın veren.

ER REZZÂK... Hangi boyutta veya ortamda olursa olsun açığa çıkan birimin yaşamının devamı için gereken her türlü gıdayı veren.

EL FETTAH... Birimde açılım oluşturan. Hakikati fark ettirip seyrettiren; bunun sonucunda âlemlerde eksik, noksan, yanlış olmadığını müşahade ettiren. Görüş veya kullanım alanını açıp değerlendirme olanağını meydana getiren. Fark edilemeyi fark ettirip değerlendiren!

EL ALİYM... “**İlim**” özelliği sebebiyle sınırsız sonsuz her şeyi ve her boyutu, her yönüyle Bilen!

EL KABIDZ... Tüm birimleri, onları oluşturan “**Esmâ**”sıyla hakikatleri yönünden kudret eliyle tutup, hükmünü icra eden! İçe dönüklüğü yaşatan.

EL BÂSİT... Açıp yayan. Boyutsallıkları ve derin görüşü oluşturan.

EL HÂFİDZ... Alçaltıcı. Hakikatinden uzak yaşamı oluşturu! Evrensel boyuttaki “**Esfeli sâfliyn**”i yaratıcı. “**Kesret**” müşahadesini oluşturan perdeliliği meydana getiren!

ER RÂFÎ... Yükselten. Bilinçli birimi yatay veya dikey anlamda yükselterek hakikatini kavrama veya seyir anlamında yükselten.

EL MUİZZ... Dilediği birimde, izzeti oluşturan özelliği açığa çıkartarak, onu diğerlerine göre değerli kılan!

EL MÜZİLL... Dilediğinde zilleti zâhir kılan! Zelil eden... İzzeti meydana getiren yakınlık özelliklerini yaşatmayarak, benlikle perdelenmenin yetersizlikleri içinde aşağılanmayı aşikâr kılan!

ES SEMÎ... Açığa çıkardığı Esmâ özelliklerini her an algılamakta olan. Farkındalığı ve kavramayı yaşatan. Bunun sonucu olarak **Basıyr** ismi özelliğini tetikleyen!

EL BASIYR... Açığa çıkan Esmâ özelliklerini her an seyir ile onlardan çıkanları değerlendirip, sonuçlarını oluşturan.

EL HAKEM... Hükmeden ve hükmü kesinlikle yerine gelen!

EL ADL... Ulûhiyetinin sonucu olarak açığa çıkardığı her Esmâ özelliğinin **yaratış amacına göre** hakkını veren. Haksızlık etmekten, zulüm etmekten münezzeh olan!

EL LATİYF... Yarattığının derûnunda ve varlığında gizli olan. Lütfu çok olan!

EL HABİYR... Açığa çıkan Esmâ özelliğinin “**var**”lığını, “**Esmâ**”sıyla meydana getiren olarak, onun durumundan haberi olan. Birime, kendisinden açığa çıkanla, ne mertebede anlayışa sahip olduğunu fark ettiren!

EL HALİYM... Açığa çıkan bir olaya ani ve fevrî tepki vermeyip, açığa çıkış amacı doğrultusunda değerlendirmeye alan.

EL AZİYM... Açığa çıkmış Esmâ özelliği olan hiçbir birimin, azametini kavrayamayacağı muhteşem büyüklük.

EL ĞAFÛR... Allâh Rahmetinden asla ümit kesilmemesi gereken. Gerekli arınmayı yaptırarak Rahıymiyetin nimetlerine erdiren. **Rahıym** ismini tetikleyen!

EŞ ŞEKÛR... Verdiği nimeti çoğaltmak için o nimeti değerlendirden. Birimde verilen nimeti hakkıyla değerlendirerek “**daha**”sına açılmayı oluşturan. “**Kerıym**” isminin özelliğini tetikler. Bu ismin özelliğinin kapalı kalması ise, birimi kendisine ulaşana karşı kapanmayı; o nimeti değerlendirmek yerine başka yönlere dönerek o nimetten perdelenmeyi yaşatır. Bu da “**nankörlük**” yani verileni değerlendirmemek olarak tanımlanır. Verilenin gerisinden mahrum kalma sonucunu doğurur. Nimetin ardı kesilir!

EL ALÎY... Yüce. Varlıkları Hakikat noktasından seyreden!

EL KEBİYR... Esmâ’sıyla yarattığı âlemlerinin büyüklüğü kavranamaz olan.

EL HAFİYZ... Âlemler içindekilerin varlığının korunması için onların gerekenlerini oluşturan.

EL MUKİYT... **Hafıyz** isminin özelliğinin oluşması için gerekli olan maddi veya manevî olarak nitelendirilen alt yapıyı oluşturup meydana getiren.

EL HASİYB... Birimselliğin devamı için yeterli olduğu gibi, birimden açığa çıkanların sonucunu yaşatan. Böylece sonsuza dek oluşumun akışını yaratmış olan!

EL CELİYL... Muhteşem kapsam ve mükemmeliyetiyle Efâl âleminde sultan!

EL KERİYM... Öylesine cömert ki, kendisini inkâr ile açığa çıkanlara dahi sayısız nimetlerini bağışlamakta. “OKU”mak yani “**İKRA**” ancak O’nun keremiyle bir birimde açığa çıkabilir. Her birimin hakikatinde yer almakta.

ER RAKİYB... Her birimi Esmâ’sıyla yarattığı için her an onunla olarak kontrol altında tutan.

EL MUCİYB... Kendisine olan yönelişlere mutlaka icabet ederek gereğini oluşturan!

EL VASİ’... Esmâ özellikleriyle tüm âlemleri kapsamış olan.

EL HAKİYM... İlminin kudretiyle açığa çıkmasını sebepler zincirine bağlayarak, nedenselliği oluşturan ve böylece kesret algılamasını oluşturan.

EL VEDUD... Cazibeyi, çekim gücünü yaratan. Salt karşılıksız, çıkar beklenmeyen sevgiyi var eden. Her sevenin, sevdiğinde sevdiği gerçektir!

EL MECİYD... Açığa çıkardığı muhteşem yaratış dolayısıyla şanınin yüceliğini ortaya koyan!

EL BÂİS... Sürekli yeni yaşam boyutlarına dönüştüren! “**Her an yeni bir şe’nde**” oluşun mekanizması olarak sürekli yeni bir hâl yaşatan.

Bu özelliğin insanda açığa çıkışı itibarıyla... “**ÂMENTU**”da da yerini alan “**Ba’sü ba’delMevt = ölüm akabindeki diriliş**” anlamındadır... “**Mutlaka siz, boyutlar değiştirerek o boyutların uygun bedenlerine dönüşeceksiniz!**” (84. İnşıkak: 19) âyetindeki işlev de bunu anlatır...

Ölümü TATMAK ve bunun devamı yeni bir yaşam hâline başlamak. Şu dünya (beden) yaşamımızda iken de bu **bâ**’lar mümkündür... **Velâyet - Nübüvvet - Risâlet bâ**’ları gibi! Ki, bunlarda dahi yeni bir yaşam mertebesi söz konusudur!

Tohumun kabuğunu çatlatıp mahsulünü açığa çıkarması gibi, **ölü** (bilkuve - işlevsiz - nesnel) olanı **bâ**’s edip diriltten, demektir. Açığa çıkana, yeni yaşam ortam veya boyutuna kavuşana göre, bir önceki ortama uygun yaşam bedeni “**kabir**” hükmündedir... “**O Saat** (vefat) **muhakkak gelecektir, onda hiç şüphe yoktur. Kesinlikle Allâh,**

kabirlerde (bedenleri içinde) **olan nefsleri** (bilinçleri) **bâ's edecektir** (varlıklarındaki Esmâ özelliğiyle yeni bir beden oluşturarak yaşamlarına devam ettirecektir)!” (22.Hac: 7)

EŞ ŞEHİYD... Varlığıyla varlığının şahidi olan. Açığa çıkardığı Esmâ özelliklerinden varlığını seyredip açığa çıkanlara şehâdet eden! Şehâdet edilenin kendisinden gayrı olmadığını yaşatan.

EL HAKK... Apaçık ortada olan Mutlak Hakikat! Açığa çıkan tüm işlevlerin hakikati ve kaynağı!

EL VEKİYL... Açığa çıkan her birimin işlevinin gereğini yerine getirmek için gerekeni yapan. Bunun idrakıyla kendisine tevekkül edene sahip çıkarak, onun için en hayırlı sonucu oluşturan. Hakikatindeki **el Vekiyl** isminin özelliğine iman eden, **Allâh**'ın tüm isimlerine (tüm kuvvelerine) de iman etmiş olur! **Halifelik** sırrının kaynağı bir isimdir!

EL KAVİYY... Kudreti kuvveye dönüştürerek varlığın oluşmasını sağlayan ve onlardaki kuvveleri oluşturan. Melekî boyutu meydana getiren.

EL METİYN... Tüm Efâl âlemini ayakta tutan. Metîn... Sağlamlığı oluşturan. Metanet, direnç veren!

EL VELİYY... Birimde kendi hakikatini tanıma ve gereğini yaşama özelliğini açığa çıkaran. Velâyetin ve onun kapsamındaki üst düzey yaşam özellikleri olan Risâlet ve Nübüvvetin kaynağı. Velâyetin en üst mertebesi olan Risâlet ve bir altı olan Nübüvvet kemâlâtını irsâl eden. Risâlet kemâlâtının zuhuru sonsuza dek geçerli ve işlevli iken, Nübüvvet kemâlâtının işlevi yalnızca dünya yaşamında geçerlidir. Nebi, âhîret yaşamında da o kemâlâtle yaşar, ancak işlevi bitmiştir dışa dönük olarak! Risâlet işlevi ise velâyet getirisi üzere devam eder sonsuza dek, velîlerdeki gibi.

EL HAMİYD... Açığa çıkardığı evrensel kemâlâtı **“Veliyy”** ismi kapsamında açığa çıkardığı âlem sûretlerince seyredip değerlendirendir! Hamd yalnızca kendisine aittir!

EL MUHSİY... TEK'likteki çokluk sûretlerini makrodan mikroya tek tek tüm özellikleriyle yaratan.

EL MUBDİ'... Yaratılmışları, eşi benzeri olmayan kendine özgü özellikler bütünü olarak âlemlerde açığa çıkaran.

EL MUIYD... Aslına rücu edenleri yeni bir yaşam boyutunda hayata döndüren.

EL MUHYÎ... İHYA eden. Hayata kavuşturan. İlim yaşantısıyla hakikati müşahede ederek yaşamını sürdürmeyi oluşturan.

EL MUMÎT... Ölümü tattıran... Bir yaşam boyutundan diğer yaşam boyutuna geçirten!

EL HAYY... Esmâ âleminin kaynağı! Tüm isim özelliklerinin hayatını veren, varlığını oluşturan. Evrensel enerjinin kaynağı; enerjinin hakikati!

EL KAYYUM... Hiçbir şeye ihtiyaç duymaksızın kendi vasıflarıyla varlığını kaîm kılan. Var olan her şey kendisiyle kaîm olan.

EL VÂCİD... Özellikleri âdeta taşan... Her dilediğini var eden. Tüm yaratışına rağmen hiçbir şeyi eksilmeyen!

EL MÂCİD... Kerem ve ihsanının sınırsızlığının getirdiği şan ve yücelik sahibi!

EL VÂHİD... Vâhid'ül EHAD... Sayısal çokluk kabul etmez **TEK!** Cüzlere bölünmemiş ve cüzlerden oluşmamış; panteizm anlamına gelmeyen Bir! Çokluk kavramının düştüğü, “**yok**”luğa kavuştuğu, hiçbir fikir ve düşüncenin ayak basamadığı **TEK!**

ES SAMED... Som, salt **TEK!** Çokluk kavramından münezze! Çok özelliğin birleşmesinden oluşmamış! Ve dahi sınır kavramından berî olan **TEK**'lik sahibi. Hiçbir şeye muhtaciyeti söz konusu olmayan **TEK**'illik. **Hadîs-î şerîf**'te şöyle tanımlanmıştır: “**Es Samedülleziy lâ cevfe fiyhî = Samed odur ki, onda boşluk yoktur (SOM, SALT)!**”

EL KAADİR... İlmindekileri kudretiyle bir nedenselliğe dayanmaksızın yaratıp seyreden! Bu hususta asla sınırlanmayan!

EL MUKTEDİR... Kudretiyle izhar ettiği tüm varlıkta iktidarı, tedbir ve tasarrufu geçerli olan mutlak - işlevsel kudret sahibi.

EL MUKADDİM... Yaratış amacına göre açığa çıkaracağı Esmâ özelliğine öncelik veren.

EL MUAHHİR... Yarattığında açığa çıkacak olanı **Hakiym** isminin gereğince erteleyen.

EL EVVEL... Yaratılmış olanın başı, ilk Hâli olan Esmâ Hakikati.

EL ÂHİR... Yaratılmış olanın sonsuza dek bir sonrası.

EZ ZÂHİR... Apaçık ortada olan, Esmâ özelliğiyle algılanmakta olan!

EL BÂTİN... Apaçık ortada olanın algılanamayanı ve Gaybın hakikati. (Evvel Âhir Zâhir Bâtın, HÛ'dur!)

EL VÂLİY... Hükmüne göre yöneten.

EL MÜTEÂLİY... Sonsuz sınırsız yüce; yüceliği her şeye yaygın! Âlemlerdeki hiçbir akıl ve idrakın kapsamıyla, hiçbir fitratın mahiyet ve yansıtıcılığıyla sınırlanmayan yücelik sahibi.

EL BERR... Fıtratların gereğini kolaylaştırarak oluşmasını sağlayan! Bu konuda vaatlerini yerine getiren.

ET TEVVAB... Hak ve hakikati algılatıp kavratarak, o birimin kendi hakikatine dönüşünü oluşturan. Tövbeyi yaşatır. Yani, birime yaptığı yanlışlardan dönmeyi ve verdiği zararları gidermeyi nasip eder. Bu isim özelliği açığa çıktığında **Rahıym** isminin özelliğini tetikler. Sonuçta kişinin hakikatinin getirisini olan güzellikleri ve müşahedeyi yaşatır.

EL MÜNTEKİM... Birimdeki, hakikatini yaşamasına engel olan davranışlarının sonuçlarını yaşatan! **“Züntikam”**, açığa çıkanın sonucunu, hak ettiğini yaşatmaktır. Allâh, intikam almak gibi duygularla vasıflanmaktan münezzehtir! **“Şediyy’ül İkab”** ile birlikte kullanıldığında, **“Hakikatinin gereğini yaşamaya ters düşen düşünce ve davranışların sonucunu en sert ve keskin bir biçimde yaşatan”** anlamına gelir.

EL AFÜVV... Şirk dışında işlenmiş bütün suçların tövbesini kabul edip, affedendir. Şirk hâli yaşamında bu ismin özelliği açığa çıkmaz. Burada fark edilmesi önemli konu şudur. Suçun affi demek, o kişinin af öncesi yaşantısındaki kayıplarının geri kazanılması demek değildir. Geçmişin telâfisi ve kazası yoktur Sünnetullâh’ta!

ER RAÛF... Çok şefkatli, acıyan; kendisine yönelenleri, onlara zarar verip sıkıntıya sokacak davranışlardan koruyan, uzaklaştıran.

EL MÂLİK’ÛL MÛLK... Mülkünde dilediğini tedbir edip, hiçbir birime hesap verme kavramı olmadan dilediğini uygulayan.

“De ki: ‘Mülkün Mâlik’i olan Allâh’ım... Mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden de mülkü çekip alırsın. Dilediğini aziyz edersin, dilediğini zelil edersin. Hayır senin elindedir. Kesinlikle Sen her şeye Kaadir’sin.’” (3.Âl-u İmran: 26)

ZÛL’CELÂLİ VEL’İKRÂM... Celal’iyle açığa çıkardığına **“yok”**tan var oluşluğunu kavratarak **“yokluğunu”** yaşatıp; İkrâm’ıyla, Esmâ kuvvelerinin kendisinde açığa çıkışını seyrettirerek Bekâ’yı yaşatır.

EL MUKSİT... Ulûhiyeti gereği olarak, her yaratılmışa yaratılış amacına göre hak ettiğini vermek suretiyle adaletini uygular.

EL CÂMÎ’... Tüm varlığı **“çok boyutlu tek kare resim”** olarak ilminde topluca seyreden. Yaratılmışları, yaratılış amaç ve işlevleri doğrultusunda toplayan!

EL ĞANIYY... Esmâ'sının işaret ettiği özelliklerle sınırlanıp kayıtlanmayan ve o vasıflarla etiketlenmekten dahi münezze olan; **"Ekberiyeti"** dolayısıyla! Esmâ'sıyla sayısız sınırsız zengin olan!

EL MUĞNİY... Dilediğini, başkalarından mustağnî kılan, zenginliği yaşatan, kendi zenginliğiyle zengin eden. "Fakr"ın sonucu olan Bekâ'nın güzelliklerini hibe eden... **"Seni hiçbir şeyin yok iken (fakr - "yok"lukta) bulup da zenginliğe ("gına"ya -Bekâ'ya) kavuşturmadık mı (El Ğaniyy kulu yapmadık mı, Âlemlerden Ğaniyy olanın kulluğunu yaşatmadık mı)?"** (93.Duha: 8)... **"Muhakkak ki 'HÛ'dur ganî eden de fakir kılan da."** (53.Necm: 48)

EL MÂNÎ'... Hak etmeyene, hak etmediğine erişmesine engel yaratan!

ED DÂRR... Birimlerin sıkılıp bunalarak kendine dönmesi için çeşitli azap veren hâlleri (hastalık, çile, belâ) yaşatan!

EN NÂFÎ'... Hayra erişmeye vesile olacak yararlı düşünce ve fiilleri hatıra getirip gereğini uygulatan.

EN NÛR... Her şeyin hakikati olan İlim! Her şeyin aslı Nûr'dur, demek; her şey ilimden ibarettir İlmullâh'ta demektir. Hayat, ilimle vardır. İlim sahipleri Hayy'dır; diridir! İlmi olmayan ise, yaşayan ölüdür.

EL HÂDİY... Hakikate erdiren... Hakikatin gereğini yaşatan! Hakk'ı dillendiren! Hakikate yönlendiren!

EL BEDİY'... Eşi benzeri olmayan güzellikte olup, güzellikleri yaratan! Türleri ve varlıkları herhangi bir örneğe dayanmayan şekilde kendilerine özgü özelliklerle yaratan.

EL BAKİY... Zaman kavramsız, yalnızca var olan.

EL VÂRİS... Sahibi olduklarını geride bırakarak dönüşenlerin, arkada bıraktıklarının sahibi olarak çeşitli isimlerle açığa çıkan! Bir tüketişin ardından yeni bir yapıyla devam eden.

ER REŞİYD... Rüşde erdiren! Birimin hakikatini fark etmesinin sonucu olarak olgunlaşmasını yaratan ve yaşatan!

ES SABÛR... **"Eğer Allâh insanları zulümlerinden dolayı sorumlu tutup sonucunu hemen yaşatsaydı; (arz) üzerinde hiçbir DABBE (insan değil insan bedeni) bırakmazdı! Fakat onları hükmedilmiş bir vakte tehir ediyor... Ecelleri geldiği vakit de ne bir saat geri kalırlar, ne de öne geçebilirler"** (16.Nahl: 61) Her yaratılmış olanın amacına uygun işlevini yapmasını bekleyip, o işlevini tamamladıktan sonra sonuçlarını yaşatan. Zâlimin zulmüne müsaade etmesi, yani Sabûr özelliğini açığa çıkarması, hem zâlim hem mazlum yönünden yaşanacak

işlevin tam hakkıyla yaşanması ve daha sonra da sonuçlarının oluşması içindir. Belânın büyüğünün açığa çıkması, zulmün büyüğünün oluşmasını gerektirir!

SON HATIRLATMA

Elbette ki “Allâh” ismiyle işaret edilen “EKBER”in “Esmâ ül Hüsnâ”sının anlamları bu kadar dar kapsamlı değildir! Bu yüzdendir ki, uzun yıllardır bu konuya hiç girmemişim. Çünkü bu konunun hakkının verilmesi muhaldir - olanaksızdır! “Yansımalar” dolayısıyla bu konuya girmek zorunda kaldım. Rabbimden başışlanma dilerim. Bu konuda nice eserler yazılmıştır. Biz bugünkü bakış açımız yönünden kısa ve akılda kalabilecek şekilde konuyu ele aldık. Belki deryadan bir damla sudur bu konudaki anlattıklarımız!

“SubhanAllâhi amma yasıfun!”

Bu çalışmamıza nokta koymadan, şu mutlak gerçeği bir kere daha vurgulayalım. Bütün bu açıkladıklarımız ve yazdıklarımız, kişinin kendisini, bedensellikten ve “ben”likten arındırdıktan sonra, “**şuurda seyir**” boyutunda yaşanacak olan şeylerdir. **Bu arınma - tezkiye olmadan, kişinin, bilgileri edinip tekrarlaması bir bilgisayarın tekrarlamasından farklı bir sonucu asla yaşatmaz!** Tasavvuf, dedi-kodu olmayıp bir yaşantıdır! Gıybet veya dedikoduyla ömür tüketen, şeytanın süslü gösterdiği amelle kendini avutandır. Kişinin bu bilgileri yaşamasının açık teyidi ise, onun için “yanma”nın kesinlikle bitmiş olup; hiçbir şeyin veya olayın onu üzüp kapsamamasıdır! **Kişide şartlanmaların getirdiği değer yargılarına dayalı duygusallık yaşamı ve buna dayalı davranışlar olduğu sürece, o beserivetinin kemâlini yaşayan bir birim olarak ve yaptıklarının sonucunu yaşamaya devam ederek ölümsüzlük boyutuna geçer.**

Bilgi uygulamak içindir. “Uygulanmayan ilim, insanın sırtındaki yükür” farkındalığıyla işe kendimizden başlayalım.

Gecenin sonucunda kendimize şu soruyu soralım:

Bilgimize göre, gece uykuda geri dönüşü olmayan yolculuğa hazır mıyız? Dünyada bizi “yakan” olaylar bitti mi? Huzurlu, mutlu “kulluğu” yaşıyor muyuz? Cevap evetse ne mutlu! Değilse, yarına çok iş var demektir. Bu durumda sabah kalktığımızda, bu gece yatarken mutlu ve hazır olarak yatmak için neler yapmalıyım; diye düşünmemiz gerekmez mi?

Sahip olduğumuzu sandığımız her şeyi geride bırakarak gideceğimizin idraki içinde günü değerlendirebiliyorsak şükürler olsun.

Ves Selâm.

“ALLÂH İLMİNDEN YANSIMALARLA KUR’ÂN-I KERÎM ÇÖZÜMÜ” isimli çalışmamda emeği geçen, ilminden yararlandığım değerli âlim ve hâl ehli İstanbul Cerrahpaşa Camii İmamı muhterem **Hasan Güler** Hocamıza huzurlarınızda teşekkürlerimi sunarım.

Ahmed Hulûsi

03 Şubat 2009

North Carolina, USA

www.ahmedhulusi.org

NÜZÛL SIRASINA GÖRE VE MÜNECCEMEN KUR'ÂN ÂYETLERİ

Fâtiha Sûresi (Vahy): 1-7

AÇIKLAMA:

Fâtiha Sûresi'nin nüzûl tertiplerinde yeri ile ilgili tam bir ittifak yoksa da **tüm Kur'ân vahyi'nin inzâl olan İLK TAM SÛRESİ** olduğu ve **tüm inzâl olanların ÖNCESİNE** yerleştirildiği, bizzat **Hz. Rasûlullâh (s.a.v. = SallAllâhu Alevhi ve Selleme)'nin sahih sözü ve sünneti ile sabittir!**..

Ayrıca “Fâtiha'tul Kitâb= Kitâb'ın **açıcısı**, Kitâb'ın **önsözü**”, “Ümm'ül Kitâb/Kur'ân= Kitâb'ın/Kurân'ın **anası/aslı/özü**” tanımlamaları da bizzat **Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)** tarafından yapılmıştır!..

Kur'ân vahyi'nin hitap tarzının **nübüvvet sürecinde** farklılık arzettiği ve bu nedenle herhangi bir sûrenin az-çok vahyin hangi dönemine denk geldiği, *ibâre-uslûp-konusundan*, ehli tarafından yaklaşık olarak tespit edilebilir iken, **Fâtiha Sûresi** bu usülle bir yere yerleştirilecek gibi değildir!..

Kur'ân vahyi'nde Fâtiha Sûresi orijinal bir statüdür!.. Sanki **Kur'ân ve Fâtiha Sûresi** (Hicr: 87) durumu var!..

Fâtiha Sûresi'nin inzâli ile ilgili rivayet edilen hadîs-i şerîf:

Hz. Rasûlullâh (s.a.v.), **Hz. Hadîce (r.a.)**'ya (vahyin başlama aşamasında) gizlice şöyle dedi:

“*Yalnız (tek) kaldığımda bir nidâ işittim... Vallâhi, bunun (fena) bir iş (cin etkisi vb) olmasından korktum!*”

Hz. Hadîce r.a. şöyle dedi:

“*MaâzAllâh (Allâh'a sığımırım), Allâh sana öyle bir şey yapmaz... Vallâhi, muhakkak ki sen emaneti te'diye edersin (yerine getirirsin), sıla-ı rahm yaparsın (akrabalık hakkını ulaştırırsın) ve doğru söz söylersin (yalan yok sende)!”*

Derken **Hz. Rasûlullâh (a.s. = AlehisSelâm)**'in evde bulunmadığı bir sırada **Hz. Ebû Bekr (r.a. = RadıyAllâhu Anhu)** eve gelir ve **Hz. Hadîce** validemiz, **Rasûlullâh a.s.**'in kendisine söylediklerini ona anlatır ve “**Yâ 'Atrık** (antika, eski dost?... Veya bir hadis-i şerîf'e göre “**Atrıkullâhe minenNâr=Allâh'ın Nâr'dan azâd ettiği (azadlık, özgür adam)**”)

Muhammed ile birlikte Varaka B. Nevfel'e git!" der...

Rasûlullâh a.s. yanlarına girdiğinde, **Hz. Ebû Bekr** (r.a.), **Hz. Rasûlullâh**'ın elini tuttu ve dedi ki: "**Bizimle Varaka'ya yürü** (Varaka'ya gidelim)" ...

Rasûlullâh (s.a.v.): "**Sana kim haber verdi?"** dedi... **Hz. Ebû Bekr:** "**Hadîce**" dedi ve beraberce **Varaka**'ya gittiler ve (meseleyi) ona anlattılar...

Hz. Rasûlullâh şöyle dedi: "**Yalnız (tek) kaldığımda arkamdan 'Yâ Muhammed, Yâ Muhammed' diye bir nidâ işitiyorum, bundan dolayı ben de arz'da kaçıyorum?"** ...

Varaka dedi ki: "**Hayır, böyle yapma!.. Sana (bu ses) geldiğinde, ne dediğini işitinceye kadar (yerinde) sabit ol... Sonra bana gel ve (ne dediğini) bana haber ver**" ...

Ne zaman ki **Hz. Rasûlullâh** yalnız kaldı ona: "**Yâ Muhammed!.. De ki: 'B'ismillâhirRahmânirRahtym, elHamdu Lillâhi Rabbül Alemiyn... Ve ledDaaalliüyn (e ulaşınçaya kadar), 'De ki: Lâ ilâhe illAllâh!'**" (diye bir işittirici) nidâ etti...

Sonra **Hz. Rasûlullâh** (s.a.v.) **Varaka**'ya gitti ve onu (olanı) ona zikretti...

Bunun üzerine **Varaka O**'na dedi ki: "**Müjde, müjde sana!.. Ben şahâdet ederim ki sen Meryemoğlu İsa'nın kendisini müjdelediğisin ve muhakkak ki sen Musa'nın nâmûs'u misli üzeresin ve sen Nebiyyi Mürsel'sin!.. Ve muhakkak ki bu günden sonra sen cihâd ile emrolunacaksın... Eğer ona erişsem, muhakkak ki seninle birlikte (senin yanında) cihâd ederim**" ...

Varaka vefat ettiğinde **Rasûlullâh** (s.a.v.) şöyle buyurdu: "**Andolsun ki o kass'ı (keşiş'i), üzerinde ipek elbiseler olduğu halde cennette gördüm... Çünkü o bana iman etti ve beni tasdik etti!**" ...

Not: Bu hadis'in, **Hz. Ebû Bekr** r.a.'m bahsedilmediği rivayet şekli de vardır!..

Eûzü Billâhi mineş şeytânir raciym

İnsandaki vehim kuvvesinin şartlanmalarla "yok"u var, "var"ı yok olarak düşünmesi sonucu; insana kendini Allâh Esmâ'sı dışında bağımsız bir varlık ve beden kabul ettiren; bunun sonucu olarak da gökte bir tanrı kabulüne yönlendiren, taşlanmış şeytanî vesveselerden, Hakikatim olan Allâh Esmâ'sının koruyucu kuvvelerine sığınırım.

BismillâhirRahmânirRahtym;

("B" işareti kapsamı itibarıyla) Esmâ'sıyla varlığını yaratan ismi Allâh olanın Rahmâniyeti ve Rahıymiyeti ile...

1-) BismillâhirRahmânirRahıym;

(“B” işareti kapsamı itibarıyla) **Esmâ’sıyla varlığını yaratan ismi Allâh olanın Rahmâniyeti ve Rahıymiyeti ile...**

2-) El Hamdu Lillâhi Rabbil’âlemiyn;

“**Hamd**” (Esmâ’sıyla yarattığı âlemleri her an dilediğince değerlendirmek), **âlemlerin Rabbi olan Allâh’a aittir...**

3-) Er Rahmânir Rahıym;

Rahmân ve Rahıym’dır. (Rahmâniyetiyle Esmâ âlemini meydana getiren ve Rahıymiyetiyle Esmâ âlemindeki mânâlar ile her an âlemleri yaratandır.)

4-) Mâliki YevmidDiyin;

Din hükümlerinin (Sünnetullâh) **yaşanmakta olduğu sonsuz sürecin Mâlik – Melik’idir.**

5-) İyyake na’budu ve iyyake nesta’iyn;

Sadece sana kulluk ederiz ve bunun farkındalığı için yardımını niyaz ederiz. (El Esmâ ül Hüsna anlamlarını açığa çıkarmak suretiyle tüm yaratılmışlar olarak sana kulluk etmekteyiz ve bunun farkındalığına ermemiz için yardımını isteriz.)

6-) İhdinas Sıratal’müstakıym;

Bizi sırat-ı müstakime (Hakikate erdiren yola) **hidâyet et.**

7-) Sıratalleziyne en’amte aleyhim;

Ki o, in’amda bulduklarının (nefslerinin hakikati olan Allâh Esmâ’sına iman edip, ondaki kuvvelerin farkındalığını yaşayanların) **yoluna...**

Ğayril’mağdûbi aleyhim;

Gazabına uğrayanların (âlemlerin ve nefsinin hakikatini göremeyip benlikleriyle kayıtlananların)

Ve laddaaalliyin;

Ve (Hakikatten – Vâhid’ül EHAD’üs Samed olan Allâh ismiyle işaret edilen anlayışından) **saparak şirk koşanların yoluna değil.**

‘Alak Sûresi (Ikra’/Oku): 1-5

ACIKLAMA:

Kur’ân vahyi’nin başlamasıyla ilgili meshûr olan rivayet:

Rasûlullâh (s.a.v.)’e vahyin ilk zâhir oluşu, uykuda (gördüğü) sadık rüyalardır... O bir rüya gördü mü, sabahın aydınlığı gibi illa gelirdi (gerçek çıkardı) ... Sonra ıssız yere/halvete çekilmek kendisine sevdirdi... Böylece Ğâr-i Hirâ’da halvete çekiliyordu... Ehline (ailesine) dönmeden birkaç gece orada tehannüs (kendisi ile günahdan çıkılan amel, tefekkür, ibadet) ederdi... Bunun için (önceden) azık da alırdı... Sonra yine Hadîce’ye döner ve onun misli için (Ğâr-i Hirâ’da kalacağı süre için) gene azık alırdı... Tâ ki Ğâr-i Hirâ’da, O’na Hak geldi... O’na melek geldi de dedi ki: **“İkra’= OKU!”** ... (Rasûlullâh a.s. da) dedi ki: **“Ma ene Bi-Kari’in= Ben Bi-OKUyan değilim!”** ... (Rasûlullâh a.s. anlatmaya devam etti): **“(Melek) beni aldı da, cehdime (takatımın son noktasına) ulaşmaya kadar (kendine daldırıp) şiddetlice sıkı... Sonra irsâl etti (saldı, bıraktı) da dedi ki: ‘İkra’= OKU!.. Ben de dedim ki: Ma ene Bi-Kari’in= Ben Bi-OKUyan değilim!.. (Nihayet O Melek) beni üçüncü defa aldı da cehdime (takatımın son noktasına) ulaşmaya kadar (kendine daldırıp) şiddetlice sıkı... Sonra irsâl etti (saldı, bıraktı) da dedi ki: İkra’ Bi-ismi RabiKelleziy halak, halakal insân’e min alak, İkra’ ve RabbükEl Ekrem, elleziy alleme Bil-Kalem, allemel insân’e ma lem ya’lem!”**

Bu hadîs-i şerîf, **Fâtîha Sûresi** ile ilgili rivayet edilen hadîsle beraber bir bütün olarak, en sahih kaynaklarda, **Alak Sûresi**’nin ilk beş âyetinin nüzûlu ile ilgili olarak geçmektedir!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Ikra’ Bismi Rabbikelleziy halak;

Yaratan Rabbinin ismi (ile işaret ettiği hakikatın olan kuvveler) **ile OKU!**

2-) Halekal’İnsane min ‘alak;

İnsanı Alak’tan (kan pıhtısı; genlerden) **yarattı.**

3-) Ikra’ ve RabbükEl’Ekrem;

Oku! (Çünkü) Rabbin Ekrem’dir!

4-) Elleziy ‘alleme BilKalem;

O ki, (O Rabbanî özellikleri ve genetiğini) **Kalem olarak öğretti** (programladı)!

5-) Allemel’İnsane ma lem ya’lem;

(Yani) **insana bilmediğini talim etti.**

Kadr Sûresi (İnzâl): 1-5

ACIKLAMA:

Kadr Sûresi'nin bahsettiği hususun ("**HÛ**"nun **inzâlinin**), **Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)**'e vahyin başlangıcında olduğu muhakkaktır!

Esbâb-ı nüzûl itibarıyla **Kadr Sûresi**'nin nüzûl tertibindeki yeri, **Kadir Gecesi** gibi gizli kalmıştır!..

İlgili rivayetlere baktığımızda bu sûrenin **Mekke** döneminin ileri yıllarında, hatta **Medine** döneminde inzâl olduğu dahi söylenebilir!..

İlk sahabe tertiplerinde **Alak Sûresi**'nden sonraya yerleştirildiği rivayeti de vardır!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) İnnâ enzelnaHU fîy LeyletilKadr;

Muhakkak ki biz Onu (Kurân'ı), (Hz. Muhammed'in a.s.) Kadir gecesinde inzâl ettik!

2-) Ve mâ edrake mâ LeyletülKadr;

Kadir gecesini (-n kadrini, şerefini, haşmetini) bilir misin?

3-) LeyletülKadri hayrûn min elfi şehri;

Kadir gecesi, bin aydan (seksen yıllık ömür) daha hayırlıdır!

4-) Tenezzelül Melâiketü ver Rûhu fîyha Biizni Rabbihim min külli emri;
Melekler ve Ruh Onda tenezzül eder, Rablerinin izni ile her hükümden.

5-) Selâmun, hiye hattâ matle'ılfecri;

Selâm (hakikati yaşatarak); tâ ki Fecr'in doğmasına kadar (Hakikatin zuhuru ile şuurun vechi tanımasına kadar).

Kalem Sûresi: 1-4

ACIKLAMA:

Kalem Sûresi, temel kaynak ve tertiplerde, **Alak Sûresi**'nden sonraya (2.sıraya) yerleştirilmiştir (ki, nüzûl tertibi için bu da önemli bir veridir)!..

Sûre'nin tamamı ve ihtiva ettiği konular itibarıyla bu (Alak Sûresi'nden sonra, 2.sırada gelmesi) mümkün değildir!.. Belki sûre'nin başı, yani ilk dört âyeti itibarıyla mümkün olabilir!.. **Sûre nüzûl tertibine göre**

sûre'nin başı hangi sırada ise, tüm sûre o sırada kabul edilir!..

Hz. Rasûlullâh AleyhisSelâm'ın üstün yaratılış gerçeğini anlatan bu âyetlerle ilgili rivayet edilen bir hadîs-i şerîf:

Muhakkak ki Allâh'ın ilk yarattığı, Kalem ve Hût'tur (büyük balıktır)!.. Ona (Kalem'e) dedi ki: “Yaz!” ... (Kalem) dedi ki: “Ne yazayım?” ... “Kıyamet gününe kadar olacak her şeyi (başka bir rivayette: Amel, rızık, eser ve ecelden olan ve olacakları yaz).” dedi... Sonra (Hz. Rasûlullâh as): “Nuuun, velKalemi ve mâ yesturûn”u okudu!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Nuuun, velKalemi ve ma yesturun;

Nun (Ulûhiyet ilmi) ve **Kalem'e** (ilmi açığa çıkarıcı) ve **satır satır yazdıklarına** (ilmin gereğini tüm detaylarıyla Sünnetullâh olarak yaratana) **kasem ederim ki...**

2-) Ma ente Bi nı'meti Rabbike Bi mecnun;

Sen, Rabbinin nimeti olarak, bir cin (görünmeyen varlık türlerinden biri) **hükmü altında olan değilsin!**

3-) Ve inne leke leecren ğayre memnun;

Muhakkak ki senin için ardı kesilmeyen bir mükâfat vardır.

4-) Ve inneke le alâ hulukın 'azıym;

Muhakkak ki sen azîm bir ahlâklasın!

Müzzemmil Sûresi: 1-9

ACIKLAMA:

Müzzemmil Sûresi, ana kaynaklardaki meşhûr tertiplerde, **Kalem Sûresi**'nden sonraya (3.sıraya) yerleştirilmiştir!.. **Bütün bir sûre olarak bu sûrenin 3.sırada inzâl olması mümkün değildir!**.. En az üç kısımda nâzil olma ihtimali, konu ve ibâresinden anlaşılmaktadır!.. Buna göre ilk âyetlerinin bu sırada nâzil olması mümkündür!.. Özellikle 20. âyetin daha sonraları nâzil olduğu muhakkaktır!..

Nitekim sûrenin başı ile sonu arasında altı ay, bir yıl, iki yıl, hatta on yıl geçmiştir diye rivayetler vardır!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Ya eyyühel müzzemmil;

Ey Müzzemmil (örtünen)!

2-) Kumilleyle illâ kaliyla;

Azı hariç geceleyin kalk;

3-) Nısfelhû evinkus minhu kaliyla;

Yarısı kadar yahut azıyla,

4-) Ev zid ‘aleyhi ve rattililKur’âne tertıyla;

Yahut onu arttır ve Kurân’ı üstünde tefekkür ederek oku!

5-) İna senulkıy ‘aleyke kavlen sekıyla;

Muhakkak ki biz sana ağır bir söz ilka edeceğiz (şuurunda yaşatacağız)!

6-) İne nâşietel leyli hiye eşeddü vat’en ve akvemu kıyla;

Muhakkak ki gece kalkışı, algılamada kapsam ve hitabı değerlendirmede daha berraklık getirir!

7-) İne leke fÿynnehari sebhan taviyla;

Muhakkak ki gündüz senin yoğun işlevin vardır.

8-) Vezkürisme Rabbike ve tebetel ileyhi tebtiyla;

Rabbinin ismini zikret (hatırla) **ve her şeyden kesilip sırf O’na yönel!**

9-) Rabbulmeşriki velmağribi lâ ilâhe illâ HUve fettehızHU Vekiyla;

Rabbidir doğunun (parlayıp açığa çıkanın) **ve batının** (sönüp yok olanın)! **Tanrı yoktur; sadece HÜ”! O hâlde O’nu vekil edin!**

Müddessir Sûresi: 1-7

ACIKLAMA:

Müddessir Sûresi, kaynaklarda ilk dört arasında (2., 3., 4. sırada) tertiplenmiştir!.. İlk yedi âyet için bu sıra mümkündür, sûrenin tamamı itibarıyla mümkün değildir!..

Nüzül tertiplerinde Kur’ân vahyi’nin ilk başlangıcı Alak Sûresi’nin ilk beş âyeti olsa da vahye ara verilmesinden sonra ve bir daha kesilmemek üzere vahyin ardı arkasına gelmeye başladığı sûre **Müddessir Sûresi** kabul edilmiştir!.. Sahabenin tanıklığı ve bildirdiklerine göre **Hız. Rasûlullâh (a.s.)’a vahiy gelişi, Müddessir Sûresi’nin ilk âyetlerinden sonra kızıışmıştır! ...**

Nitekim hadis-î şerîfte: “**Sonra** (Müddessir Sûresi’nin başındaki âyetler nâzil olduktan sonra), **vahiy kızııştı ve ardı arkasına gelmeye başladı**”,

buyurulur!.. Bu nedenle bu sûreyi, vahyin başlangıcı sayanlar olmuştur!..

Bu konudaki meshûr rivayet Muhammed Mustafa-1 kitabında şöyle anlatılır:

Cibrîl AleyhisSelâm ilk vahyi getirmesinden bir zaman geçti ki, hiçbir vahiy nâzil olmadı... Bu "fetret" kelimesiyle ifade olunan devir bir deyişe göre onbeş gün ve diğer nakillere göre de bir ay, üç ay, bir sene, yahutta üç sene sürdü...

Efendimiz vahyin kesilmesinden dolayı büyük üzüntü duydu... Bu yüzden birkaç kere yüksek dağ tepelerinden kendini aşağıya atmak istemişse de birdenbire görünen İsrâfîl AleyhisSelâm O'na mâni oldu...

Nihayet bir gün... Gene bundan sonrasını Efendimiz'in ağzından dinleyelim:

Ben (bir gün) yürürken, birdenbire gökyüzü tarafından bir ses işittim... Başımı kaldırdım, bir de baktım ki, Hirâ'da bana gelen melek (yani Cibrîl AleyhisSelâm) semâ ile arz arasında bir kürsü üzerinde oturmuş! Çok ziyade korktum... (Evime) dönüp:

– Beni örtün, beni örtün, demeye başladım...

Bunun üzerine Allâhû Teâlâ:

"EY MÜDDESSİR (bürünmüş olan)!"

KALK DA UYAR!

RABBİNİN YÜCE AZAMETİNİ FARK ET!

ELBİSELERİNİ (bilincini-beynini) ARINDIR!

RÜCZ'DEN (her türlü şirkten, yanlış değerlendirmekten) KAÇIN!" âyetlerini inzâl etti.

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Ya eyyühel müddessir;

Ey Müddessir (bürünmüş olan)!

2-) Kum feenzir;

Kalk da uyar!

3-) Ve Rabbeke fekebbir;

Rabbinin yüce azametini fark et!

4-) Ve siyâbeke fetahhir;

Elbiselerini (bilincini - beynini) arındır!

5-) Verruce fehcür;

Rücz'den (her türlü şirkten, yanlış değerlendirmekten) **kaçın!**

6-) Ve lâ temnün testeksir;

Çoğu isteyerek (hırsının getirisi olarak) **iyilik - ihsan yapma!**

7-) Ve liRabbike fasbir;

Rabbin için sabret!

Tebbet Sûresi: 1-5

ACIKLAMA:

Tebbet Sûresi, ana kaynaklardaki meşhûr tertiplerde 6.sırada Fâtiha Sûresi'nden sonraya yerleştirilmiştir!.. Ancak nüzûl sebebi hakkındaki rivayetlerin çoğu ile sûrenin bu veri uyuşmamaktadır!..

İlginçtir ki **Tebbet Sûresi** kısa bir sûre olmasına rağmen hakkında uzun sürelerin çoğunda olmayan birçok sebeb-i nüzûl rivayeti vardır!..

Mekke şirk taassubu'nun ve Rasûlullâh'a hasımlığın önderlerinden "Ebû Cehl" in bile adı Kurân'da geçmezken, "Ebû Leheb" in adı bir sûre olarak Kurân'da yer almaktadır!.. Bu da **Hz. Rasûlullâh (a.s.)'a perdeliliğinin şiddetine** ve **direncin ilk öne çıkan başı** olduğuna işaretir!.. Üstelik en yakın akraba!..

Tebbet Sûresi'nin sebeb-i nüzûlü sayılan **Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ın** tebliğine **Ebû Leheb'in** verdiği karşılık konusunda, (tefsirlerde meşhûr olan) **"Uyarmaya en yakınlarından başla!"** (Şu'arâ: 214) âyetine bağlamak şart değildir; zira **"Kalk da uyar!"** (Müddessir: 2) âyeti var, zaten!..

Nitekim Şu'arâ: 214'ü bahsetmeden aynı konunun rivayetleri mevcuttur!..

Buhari, Abdullâh İ. Abbâs'tan rivayeten:

EnNebi (s.a.v.), Bathâ'ya doğru çıktı ve dağa (eteğinde Dâr'ul Erkam ve Safâ tepesinin bulunduğu Ebû Kubeys dağı'na; Safâ Tepesi'ne) **tırmanıp, "Ya Sabâhah** (Mekke örfünde bu hitap kırmızı alarm; sabah oldu **UYANIN!**"), **diye nidâ etti... Bunun üzerine Kureyş, O'nun yanında toplandılar ve "Sana ne oluyor, ne var?"** dediler... **O da şöyle dedi: "Gördünüz mü (bir düşünün, ne dersiniz)?... Eğer size haber versem ki sabaha veya akşama bir düşman baskını olacak (tehlikesiniz, tedbir almanız lazım), beni tasdik eder miydiniz?"** ... **"Evet"** dediler... Bunun üzerine **Hz. Rasûlullâh a.s.** da buyurdu ki: **"Muhakkak ki ben önünüzdeki şiddetli bir azaptan dolayı size bir uyarıcıyım (o azap ile sizi uyarıyorum)!"**... Bu söz üzerine künyesi **abdu'l**

uzzâ (uzza putunun kulu) olan **Ebû Leheb**: “*Seni helâk olasıca, bizi bunun için mi topladın?*” dedi... İşte bu olay üzerine **Tebbet Sûresi** nâzil oldu!..

Bir rivayette de bu sûre'nin nüzûl sebebi, **Ebû Leheb**'in **Hz. Rasûlullâh** (s.a.v.)'den imtiyaz istemesi üzerine nâzil olmuştur, diye rivayet edilir:

Bir gün **Ebû Leheb**, **Hz. Rasûlullâh** (a.s.)'a gelip:

“**Sana iman edip müslüman olursam bana ne var/kazancım ne olacak?**”, diye sormuş!

Hz. Rasûlullâh a.s. da:

“**Diğer müslümanlara ne verilmişse/ne kazanacaksa sana da o!**” buyurdu.

Ebû Leheb;

“**Benim onlara bir üstünlüğüm, bir farkım olmayacak mı?**” diye sordu.

Hz. Rasûlullâh a.s. da:

“**Daha ne istiyorsun ki?**” der.

Ebû Leheb;

“**Yok olsun/olmaz olsun bu din ki ben ve şunlar (köleler, fakirler) eşit oluyoruz!**”, dedi...

İşte bunun üzerine **Allâh** bu sûreyi inzâl buyurdu.

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Tebbet yedâ ebiy lehebin ve tebbe;

Ebu Leheb'in elleri kurusun... Kurudu da!

2-) Mâ ağnâ ‘anhü maluhû ve mâ keseb;

Ne zenginliği ve ne de kazandığı ona fayda vermedi!

3-) Seyaslâ nâren zâte leheb;

Alevli bir ateşe maruz kalacaktır (o)!

4-) Vemraetüh* hammâletel hatab;

Onun karısı da... Odun hamalı olarak!

5-) Fiy ciydiha hablün min mesed;

Boynunda hurma lifinden bir ip olduğu hâlde!

Duha Sûresi: 1-11

ACIKLAMA:

Duha Sûresi, kaynak tertiplerde 10 veya 11.sırada **Fecr Sûresi**'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

Hz. Rasûlullâh (a.s.)'a vahyin açılmasından sonra, "**vahiy kesildi**" denilecek kadar vahyin inkitâ'ya uğradığı **fetret dönemi** sözkonusudur!..

Ancak muhtelif âyetleri değerlendirdiğimizde vahyin inkitâ'ya uğradığı dönemler ve müddetleri farklı olmalıdır, sonucu çıkmaktadır!..

Mesela, **Müddessir Sûresi**'nin ilk âyetlerinden önce, **Duha Sûresi**'nden önce, **Meryem**: 64-65'ten önce, **Kehf**: 23-24'ten önce, farklı müddet ve nedenle vahyin kesildiği söylenebilir!..

Tefsîrlerde bu âyetlerin hepsi, tek bir vahiy kesilmesi ile ilgiliymiş gibi geçmektedir?!..

Elbette **ilk vahiy kesilmesi** (beynin vahye ve risâlete alıştırılması; FETRET), **en uzundur!**..

Müzzemmil, A'lâ, Necm, Kıyamet, TâHâ sûrelerinde de vahyin **bu yönüyle** ilgili önemli ifadeler var!..

Vahiy kesintisi, beynin yapısı gereği bir hikettir!.. Kur'ân-ı Kerîm, niye **bir defada tam bir KİTÂB olarak** nâzil olmadı (Furkan: 32, İsrâ: 106)?!..

"**Bel kıran**", "**vahiy katibinin elini kıran**", "**deve çökerten**" **vahyin** (nübüvvet'in) "**ağır**"lığını (Müzzemmil: 5-6), **beyin gerçeğimizle düşünelim!**..

Nitekim **Duha Sûresi** nâzil olduğunda **Hz. Rasûlullâh** (a.s.), "**Allâhu Ekber**" diyerek müşâhede hissiyatını ve sürûrunu ifade eder!.. **Kurân**'ın mukabele hatimlerinde bu sûre'den itibaren "**Allâhu Ekber**" denilmesi buraya dayanır!..

Duha Sûresi'nin nüzûlü ile ilgili **esbâb-ı nüzûl**'deki **rivayetlerden bir rivayet** şöyledir:

"**Ebû Leheb'in iki eli kurusun...**" âyetleri inzâl olunca Ebû Leheb'in karısı (Ebû Süfyân'ın kızkardeşi, Muâviye'nin halâsı) Ümmü Cemîl'e: "**Muhammed seni hicvetti**" dediler...

Bunun üzerine kadın bir kalabalıkta oturmakta olan **Nebi** (s.a.v.)'e gelerek "**Ey Muhammed, beni niçin hicvettin?**" dedi!..

Hz. Rasûlullâh a.s. da: "**Vallâhi seni ben hicvetmedim, seni Allâh hicvetti!**" buyurdu!..

(Metaforu anlamayan) kadın: “**Hiç sen beni odun yüklenirken, yahut boynumda bükülmüş bir iple gördün mü?**” dedi ve gitti...

Bu arada bir müddet Nebi (s.a.v.)’e vahiy (Cibrîl) gelmedi!..

Bunun üzerine Ümmü Cemîl, **Nebi (s.a.v.)’e gelerek (Bu, Nebi (s.a.v.)’in, vahiy kesilmesiyle ilgili, etraftan fark edilebilecek bir hâli sebebiyle de olabilir; Tebbet Sûresi gibi müşrikleri hicveden yeni âyetlerin gelmemesi dolayısıyla da olabilir): “Şeytânını görmüyorum; herhalde seni terketmiş, darılmış olmalı”** dedi... **Bunun üzerine Allâh, Duha Sûresi(nin ilk âyetleri)’ni inzâl etti!..**

Bu husutaki en meşhûr ve makûl rivayetleri dikkate aldığımızda, yalnızca Ebû Leheb’in karısıyla sınırlı olmaksızın (ki, sûre’nin yeri ile ilgili bu ümmü cemîl rivayeti önemlidir), Mekke müşriklerinin Hz. Rasûlullâh (a.s.)’ı hafife alıp alay etmelerinin Hz. Rasûlullâh (a.s.)’ı etkilemesi ve bu hissiyatla Hz. Rasûlullâh’ın ilâhî himâye talep eder bir hâlde olması, bu sûre’nin nüzûlü için önemli bir faktördür, denilebilir!

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) VedDuha;

Kasem ederim duhaya (Güneş’in dünyayı aydınlatmaya başladığı saatlere),

2-) VelLeyli izâ seca;

Sükûnet vaktinde geceye ki,

3-) Mâ vedde’ake Rabbüke ve mâ kalâ;

Rabbin seni terk etmedi ve darılmadı!

4-) Ve lel’ahiretü hayrün leke minel’ûla;

Elbette sonsuz gelecek yaşam senin için şimdikinden hayırlıdır.

5-) Ve lesevfe yu’tıyke Rabbüke feterda;

Elbette Rabbin sana verecek de razı olacaksın!

6-) Elem yecidke yetiyemen fe âva;

Seni bir yetim (babasız ve anasız) bularak barındırmadı mı?

7-) Ve vecedeke dâ(aaa)llen feheda;

Seni dall (Zâtî hakikatini bilmeyen) bulup da hakikate erdirdi mi?

8-) Ve vecedeke ‘âilen fe eġna;

Seni hiçbir şeyin yok iken (fakr - “yok”lukta) bulup da zenginliğe (“gına”ya) kavuşturmadık mı (El Ğaniyy kulu yapmadık mı, Âlemlerden Ğaniyy olanın kulluġunu yaşıatmadık mı)?

9-) Feemmel yetiyme fela takher;

O hâlde, yetime hor bakma!

10-) Ve emmessâile felâ tenher;

İsteyeni, soru soranı sakın azarlama!

11-) Ve emma Bi nı'meti Rabbike fe haddis;

Rabbinin nimetini, dillendir!

İnşirah Sûresi: 1-8

ACIKLAMA:

İnşirah Sûresi, kaynak tertiplerde **Duha Sûresi**'nden sonraya yerleştirilmiştir!.. Zaten devamı gibi konu bağlamı vardır!..

Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ın yaşamında meydana gelen meshûr üç GÖĞÜS YIKANMASI olayı kaynaklarda geçmektedir!..

Burada ise **inşirâh-ı sadr** veya **serh-i sadr (GÖĞÜS GENİŞLETİLMESİ)** denilen **fetih (Esmâ açılımı)** türlerinden bir olayın meydana gelmesi söz konusudur!.. Bu da **Duha Sûresi**'nin sebebi ile ilgili bir cevaptır!..

Nitekim **Hz. Rasûlullâh** a.s. şöyle buyurmuş:

“İnşirah Sûresi’ni okuyan kimse, bana gelip de sıkıntısını-darlığını gideren gibidir!”

Bu sûre ile ilgili diğer bir rivayet te şöyledir:

“Bu âyet (5-6) nâzil olduğunda **Hz. Rasûlullâh** (s.a.v.) şöyle buyurdu: **‘Müjde!.. Hakikaten size kolaylık geldi** (demek ki ümmetinde de bu açılım olacak)!.. **Muhakkak ki bir zorluk iki kolaylığa galip gelemez!’”**

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elem neşrah leke sadrek;

Senin göğsünü açmadık mı (darlığını genişletmedik mi)?

2-) Ve vada'nâ ‘anke vizrek;

(Hakikati açarak beşeriyet) **yükünü senden almadık mı?**

3-) Elleziy enkada zahrek;

Ki o (-nun ağırlığı), **senin belini çatırdatmıştı!**

4-) Ve refa'nâ leke zikrek;

Senin zikrini (hatırladığın hakikatini yaşatarak) **yüceltmedik mi?**

5-) Feinne me'al 'usri yüsrâ;

Bu yüzdendir ki, kesinlikle zorlukla beraber bir kolaylık vardır.

6-) İne me'al 'usri yüsrâ;

Evete, kesinlikle her zorlukla beraber bir kolaylık vardır.

7-) Feizâ ferağte fensab;

(İşlerinden) **kurtulunca**, (esas işinle) **yorul!**

8-) Ve ila Rabbike ferğab;

Rabbini değerlendir!

A'lâ Sûresi: 1-19

ACIKLAMA:

Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ın "Efdalül Müsebbihât", yani "**Tesbih edenlerin** (Tesbih ile başlayan Hadiyd, Haşr, Saff, Cumu'a, Teğâbun sûrelerinin) **en faziletlisi**" diye isimlendirdiği **A'lâ Sûresi**, kaynak tertiplerde 8.sıraya yerleştirilir...

6.âyetteki "**Senukriuke= Sana OKUtacağız!**" ibaresinin takdiri, "**senec'alüke KARİEN= seni bir OKUYAN/OKUYUCU yapacağız!**" demektir ki; bu, **Hirâ'**da ilk "**ikra'= OKU!**" denildiğine "**Mâ ene BiKARİİN= Ben bir OKUYAN değilim!**" niyazının da bir cevabıdır!..

Sûre, bu yönüyle ve buna atfedilen "**sana...kolaylaştıracamız**" ifadesiyle **Alak-Müddessir** arasından sonra **Duha&İnşirâh Sûrelerinden sonrası ilk uygun yerdirdir!..**

Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ın **vitir** ve **cuma salâtı** başta olmak üzere **salâtlarında en çok okumayı tercih ettiği** sûrelerden biridir... Hatta vefatından önce **cemaata en son imam olduğu akşam namazında** da ilk rekât'ta bu sûreyi, ikinci rekât'ta da **Kâfirûn Sûresi**'ni zamm-ı sûre olarak okumuştur!..

Hz. Rasûlullâh a.s.ve ashabı, "**Sebbihisme RabbiKEl A'lâ**"yı (1.âyeti) okuduklarında: "**Subhâne Rabbiyel A'la**" (**Subhânsın, el-A'lâ Rabbimiz!**) diye tesbih ederlerdi!..

Nitekim diğer bir rivayette: "**HatemünNebiy (s.a.v.): 'Onu (Subhâne Rabbiyel A'lâ'yi) secdelerinizde kılın (secdeniz bununla olsun; O'nu tesbih edin!)**" dedi" denilmektedir!..

**ALLÂH'a "EKBER" işareti gibi, "A'LÂ" işareti var burada!..
"EKBER" olanı zikir, "A'LÂ" olanı tesbih!..**

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Sebbihisme Rabbikel e'lâ;

Rabbinin en âlâ ismini tespih et (Esmâ'sıyla hakikatin olan Rabbinin âlâ oluşunu derûnundan yaşa)!

2-) Elleziy haleka fesevva;

O ki, (bedeni) yarattı da düzenledi.

3-) Velleziy kaddere feheda;

O ki, takdir etti de hidâyet etti (kemâlâtını izhar için kılavuzladı).

4-) Velleziy ahrecelmer'a;

O ki, mer'ayı (bedenlerin yararlanacağı ortamı) **oluşturdu!**

5-) Fece'alehu ğusâen ahvâ;

(Sonunda da) **onu simsiyah çer - çöp** (toprağa atılacak ceset) **kıldı.**

6-) Senukriüke fela tensa;

Sana OKUtacağız da unutmayacaksın!

7-) İlla maşâAllâh* inneHu ya'lemulcehre ve ma yahfâ;

Allâh'ın dilediği müstesna... Muhakkak ki O, açığa çıkanı da bilir, gizlenenini de.

8-) Ve nüyessirüke lilyüsra;

Biz sana en kolayı kolaylaştıracacağız!

9-) Fezekkir in nefe'atizzikra;

Eğer zikra (hatırlatma) **fayda verirse, hatırlat!**

10-) Seyezzekkerü men yahşâ;

Haşyet duyan hatırlayıp düşünecektir!

11-) Ve yetecennebühel'eşka;

En şakî ise ondan kaçacaktır!

12-) Elleziy yaslennarelkübra;

O (en şakî) ki, en büyük ateşe (Allâh'tan ebedî uzak düşmüşlüğe) **maruz kalır!**

13-) Sümme lâ yemûtü fiyha ve lâ yahyâ;

Sonra orada ne ölür (kurtulur); **ne de dirilir** (hakikatin ilmiyle)!

14-) Kad eflaha men tezekkâ;

Arınıp saflaşan, gerçekten kurtulmuştur!

15-) Ve zekeresme Rabbihi fesallâ;

Rabbinin ismini zikredip (hatırlayıp) **bilfiil salât eden** (yaşayan) **kurtulmuştur.**

16-) Bel tü'sirunelhayateddünya;

Fakat siz dünya hayatını (en aşağı yaşam düzeyini) **tercih ediyorsunuz!**

17-) Vel'ahiretü hayrun ve ebka;

Hâlbuki Âhîret (kudret - bilinç boyutu) **daha hayırlı ve daha kalıcıdır.**

18-) İnnè hazâ lefissuhufil'ûla;

Muhakkak ki bu (bildirilen realite, ilim), **ilk bilgilerde de** (vardı).

19-) Suhufi İbrahiyme ve Mûsa;

İbrahim'in ve Musa'nın bilgilerinde!

Sems Sûresi: 1-10

ACIKLAMA:

Şems Sûresi: 1-10 âyet grubu, kaynak tertiplerde **Kadr Sûresi'**nden sonraya yerleştirilmiştir!

Bütün yazılım ve sûretlerde Tek Bir hakikat güneşi'nin doğuşu gereği "nefs" in de hakikatidir!..

"Nefs" kelimesi (kavramı) ilk defa burada geçmektedir!..

Takvâ ve fucûr'a açık **İLHAM alan nefsinin** (risâlet ve nübüvvet işleviyle) **arındıran kurtulur;** ki, bir önceki A'lâ Sûresi'nin 14-15.âyetlerini açıklayan bir aşamadır!..

Bu âyetler (9-10?) düşünülürse, "Din" işlevi'nin esas budur!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) VeşŞemsi ve duhaha;

Andolsun Güneş'e ve Onun duhasına (dünyayı aydınlatmaya başladığı saatlere);

2-) VelKameri izâ telâha;

Onu takip ettiğinde Ay'a,

3-) Vennehari izâ cellâha;

Onu açığa çıkartan gündüze,

4-) Vellelyli izâ yağşâha;

Onu örtüp kaplayan geceye;

5-) VesSemâi ve ma benaha;

Semâya ve onu bina edene;

6-) Vel' Ardı ve ma tahâha;

Arza ve onu yayana;

7-) Ve nefsin ve ma sevvaha;

Nefse (bilince) ve onu düzenleyene;

8-) Feelhemeha fucureha ve takvâha;

Sonra da ona (bilince) hem fücürünü (Hak'tan ve Sistemden sapmanın ne olduğunu) ve hem de takvasını (korunmasını) ilham edene ki...

9-) Kad efleha men zekkâha;

Gerçekten onu (bilincini) arındıran kurtulmuştur.

10-) Ve kad habe men dessaha;

Onu (bilincini) gömüp gizleyerek (bilinçsizce - dürtüleriyle tabiatına uyarak) yaşayan ise gerçekten kaybetmiştir.

Tekviyr Sûresi : 1-29

AÇIKLAMA:

Tekviyr Sûresi, kaynaklarda A'lâ Sûresi'nden önceye yerleştirilmiştir!..

Fâtiha Sûresi'ni kategori dışı kabul edersek, nüzûl tertîbi itibarıyla, **insan'a hitapla hakikati**, bu sûre'ye kadar “**Yaradan Rabbin; bilmediğini öğreten Rabbin; El-A'lâ Rabbin**” diye “**Rabb**” ismi yönünden tanıtılırken, ilk defa A'lâ: 7'de “**Allâh**” ismi, ondan sonra da Tekviyr: 29'da “**Rabb'ulâlemiyn olan Allâh**” tanımlamalarıyla tanıtılır!.. Nihâyet **İhlâs Sûresi**'nde “**Allâh**”, “**el-Ehad'usSamed**” olarak tanıtılma noktasına gelir!.. Elbette **Hz. Muhammed (s.a.v.)'in risâlet ve nübüvvet vahyinin kapsamı ve işlevi olarak!..**

“**Kimi, sanki gözü ile görür gibi kıyamet günü'ne bakmak sevindirir ise, İzaşşemsu Küvviret, izasSemaüñfatarat ve izesSemâüñşakkat'ı okusun!**” buyuruluyor, hadîs-i şerîf te!..

İnsan için ölüm/kayamet/âhiret gerçekliğini ve Hz. Rasûlullâh (a.s.)'in vahyinin, Mekke müşriklerinin isnad ettiği gibi cin kaynaklı değil, (Rasûlullâh'ın GÖRDÜĞÜ) güvenilir Cibrîl kaynaklı olduğu vurgulanan bu

sûredeki âyetlerin nüzûl sebebine ilişkin bir rivayet de şudur:

“(Bu Kur’ân) **sizden bilfiil gerçek üzere yaşamayı dilevenler için!**” (Tekviyr: 28) âyeti nâzil olunca **Ebû Cehl** şöyle dedi: “**Demek ki bizim bileceğimiz bir iş; dilersek gerçek üzere yaşarız, dilemezsek yaşamayız**” ...

Bunun üzerine, “**Rabbül âlemîn olan Allâh dilemedikçe, siz dileyemezsiniz!**” (Tekviyr: 29) âyeti nâzil oldu!

Bu rivayet, “**Allâh dilemedikçe, siz dileyemezsiniz!**” âyetini hâlâ Ebû Cehl gibi anlayanlar (anlamayanlar) itibarıyla bir ibrettir!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) İzeşŞemsü küvviret;

Güneş dürüldüğünde (Akıl karşılaştığı gerçeklik ile kaplanıp gücünü yitirdiğinde),

2-) Ve izennücûmünkederet;

Yıldızlar karardığında (Düşünme işlevi durup - fikirler ışık tutmaz olduğunda),

3-) Ve izelcibâlu süyyiret;

Dağlar yürütüldüğünde (organlar çalışmaz olduğunda),

4-) Ve izel’ışaru ‘uttilet;

İşar (en gözde develer; zenginlik ve statü nesneleri) **başboş bırakılıp terk edildiğinde** (dünya değerlerinden geçildiğinde),

5-) Ve izelvuhûşu huşiret;

Vahşiler haşrolunduğunda (hayvani duygular toplanıp güçlerini kaybettiklerinde),

6-) Ve izelbiharu sücciret;

Denizler kaynadığında (şartlanma yollu edinilmiş bilgiler açığa çıkan gerçekler karşısında tutuşup kaynadığında),

7-) Ve izennüfûsu züvvicet;

Nefsler tezvic edildiğinde (bilinçler ölümün bu tadılışıyla birlikte yeni ruh bedenleriyle eşleştirildiğinde),

8-) Ve izelmev’ûdetu süilet;

Diri diri toprağa gömülen (kız çocuklara) **sorulduğunda**,

9-) Bieyyi zenbin kutilet;

“**Hangi suçundan dolayı öldürüldü?**” diye.

10-) Ve izessuhufu nuşiret;

Kaydedilmiş sayfaları açıldığında,

11-) Ve izesSemâ'u küşitat;

Semâ sökülüp giderildiğinde (bilinç muhakemesini yitirdiğinde),

12-) Ve izelcahyımu su'ğğiret;

Cahîm tutuşturulup alevlendirildiğinde (pişmanlık yangını alevlendiğinde),

(**Not:** Yaptığımız yorum, âyetlerin kişinin kıyametini sembolize etmesi yönündendir. A.H.)

13-) Ve izelcennetü üzlifet;

Cennet yaklaştırıldığında,

14-) 'Alimet nefsün ma ahdaret;

Her nef (bilinç) **hazırladığı şeyi bilmıştır** (biyolojik bedenli yaşamında yaptıklarının getirisini algılamıştır).

15-) Felâ uksimu Bilhunnesi;

Kasem ederim El Hünnes olarak (Güneş'in ışığından gündüz görünmeyen yıldızlar),

Not: Hz. Âli r.a. "El Hünnes"i şöyle tefsir eder: "Bunlar gündüzün sinen - görünmeyen, geceleyin zâhir olan - çıkan yıldızlardır (gezegenlerdir)."

16-) Elcevarilkünnesi;

El Cevâr'e, El Künnes'e (yörüngelerinde seyredirken aynı zamanda burçların etki alanlarında dolaşanlar - gezegenler),

17-) Vellelyi izâ 'as'ase;

Geri döndüğünde geceye,

18-) Vessubhı izâ teneffes;

Teneffüs ettiğinde sabaha,

19-) İnnehû lekavlu Rasûlin keriyim;

Ki, muhakkak O, şerefli bir Rasûlün sözüdür;

20-) Ziy kuvvetin 'inde ziy'arşi mekiyn;

Kuvvet sahibi (bir Rasûlün)! **Arş sahibi'nin indinde güvencede!**

21-) Muta'ın semme emiyn;

İtaat edilendir orada (Semâ'da), **Emin'dir.**

22-) Ve ma sahibüküm Bimecnun;

Sahibiniz (Hz. Muhammed) **bir cin etkisi altında olan değildir!**

23-) Ve lekad reahu Bil'ufukilmubiyn;

Andolsun ki Onu apaçık ufuk olarak müşahede etti!

24-) Ve ma huve ‘alelğaybi Bidaniyn;

O, gayb hakkında cimri değildir!

25-) Ve ma huve Bikavli şeytanin raciym;

Ve O, recm olunmuş (hakikatten uzaklaştırılmış) şeytanın lafı da değildir!

26-) Feeyne tezhebun;

O hâlde (Kurân’ı bırakıp) nereye gidiyorsunuz?

27-) İn huve illâ zikrun lil’alemiyn;

O âlemler (insanlar) için yalnızca Zikir’dir (hatırlatmadır)!

28-) Limen şâe minküm en yestekıym;

Sizden bilfiil gerçek üzere yaşamayı dileyenler için!

29-) Ve ma teşâune illâ en yeşâAllâhu Rabbül’alemiyn;

Rabb-ül âlemîn olan Allâh dilemedikçe, siz dileyemezsiniz!

Leyl Sûresi: 1-21

ACIKLAMA:

Leyl Sûresi, bundan önceki **Şems ve Tekviyr Sûreleri**’nde âlem metaforlarıyla dikkat çekilen hususların **insan özelindeki** realitesinin bir açıklaması gibidir!..

Bu sûre’nin nüzûl sebebi için şöyle denir:

Rivayetlere göre bu sûre, **Hz. Ebû Bekr ra.’ın cömertliği, infakı** (Hz. Bilâl’i, Ümmeye B. Halef’den yüksek bir bedele satın alıp azâd etmesi), **takvâsı ve tasdiki** ile, **Ümeyye B. Halef’in şakaveti, cimriliği, kendini arınma ve takvâ’dan mustağni gören cahiliye taassubu ve hakikati (kelime-i tevhîd gerçeğini, Rasûlullâh a.s.ı) yalanlayarak hakikatini inkârı** hakkında nâzil olmuştur!..

Hz. Alî ra.’dan naklen bir rivayet de şöyledir:

Biz **Ba’kıy el-Ğarkad**’da bir cenaze vesilesiyle **Rasûlullâh** (s.a.v.) ile beraber idik... **Hz. Rasûlullâh** (s.a.v.) oturdu, biz de onun etrafında oturduk...

Rasûlullâh:

“Sizden hiçbir kimseniz yoktur ki/nefes alıp veren hiçbir kimse yoktur ki, Allâh onun cennetteki veya ateşteki yerini (saîd veya şakî’liğini) bilmiş/yazmış olmasın!” dedi...

Bunun üzerine biz:

“Yâ RasûlAllâh, şimdi biz yazımıza dayanıp ameli terk mi edelim/(yaptıklarımıza) güvenmeyelim mi?” deyince, “Amel edin! Çünkü herkes ne için yaratılmış ise, o ona kolay kılınmıştır!” buyurdu ve şu (5-7) âyetini okudu:

“Kim verir ve korunursa, El Hüsna’yı (en güzelini hakikati olarak) tasdik ederse, böylece ona en kolay kolaylaştırırız!”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Velleyli izâ yağşâ;

Kasem ederim örttüğü vakit geceye,

2-) Vennehari izâ tecellâ;

Parlayıp açığa çıktığında gündüze,

3-) Ve ma halekazzekere vel’ünsâ;

Erkeği ve dişiye (etken ve edilgeni) yaratana ki,

4-) İne sa’yeküm leşetta;

Muhakkak ki çalışmanız, elbette farklı amaçlara dönüktür.

5-) Feemma men a’ta vetteka;

Kim verir ve korunursa,

6-) Ve saddeka BilHüsna;

El Hüsna’yı (en güzelini hakikati olarak) tasdik ederse,

7-) Fesenüyessiruhu lilyüsra;

Böylece ona en kolay kolaylaştırırız!

8-) Ve emma men bahile vestağnâ;

Ama kim de cimrilik eder ve müstağni olursa (arınmaya, korunmaya ihtiyaç duymazsa);

9-) Ve kezzebe BilHüsna;

El Hüsna’yı (en güzelini hakikati olarak) yalanlarsa;

10-) Fesenüyessiruhu lil’usra;

Ona en zoru (hakikatten ve Sünnetullâh’tan perdeli yaşamayı) kolaylaştırırız!

11-) Ve ma yuğniy ‘anhu maluhû izâ teredda;

(Cehenneme) **yuvarlandığında, malı (zenginliği) ona hiçbir fayda sağlamaz.**

12-) İne ‘aleyne lelhüda;

Muhakkak ki hakikate erdirmek bize aittir.

13-) Ve inne leNA lel'ahirete vel'ûla;

Muhakkak ki bizimdir gelecek sonsuz yaşam da şu anki de!

14-) Feenzertüküm naren telezza;

Sizi, çok alevlenen ateşe karşı uyardım.

15-) Lâ yaslâha illel'eşka;

Ona sadece en şakî maruz kalır.

16-) Elleziy kezzebe ve tevellâ;

O ki, yalanlamış ve (hakikatinden) yüz çevirmişti!

17-) Ve seyücennebühel'etka;

En çok korunan ise ondan uzaklaştırılacaktır.

18-) Elleziy yü'tiy malehû yetezekkâ;

O ki, arınmak için zenginliğini başkalarına harcar (yığmaz)...

19-) Ve ma liehadin 'indehu min nı'metin tucza;

Bunu ne karşılık bekleyerek yapar (ne de kendisine yapılanların karşılığı olarak)!

20-) İllebtigâe vechi Rabbihil e'lâ;

Yalnızca Âlâ olan Rabbinin vechini arzuladığı için!

21-) Ve lesevfe yerda;

Elbette rızaya erecektir!

Fecr Sûresi: 1-30

ACIKLAMA:

Fecr Sûresi, kendinden önceki **Leyl (gece) Sûresi**'inde geçen konu ve tanımlamalarla bağlantılı daha kapsamlı açıklamalar getirmektedir (on gece, çift-tek, mal sevgisi-cimrilik, vb)!..

İlk defa **Şems (güneş) Sûresi**'nde bahsedilen "**nefs**"i daha derinlikli **tanıtan, onun mertebelerine işaret eden en güzel tanımlamalar** da (muhtemelen daha sonra) bu sûre'nin sonuna yerleştirilmiştir!..

15-26 âyetlerinin **Ümeyye B. Halef** (Rasûlullâh'ı inkâr eden insan) hakkında nâzil olduğu rivayet edilmektedir!..

27-30 âyetlerinin ise **Hz. Ebû Bekr ra. veya Hz. Osmân ra. (MÜMİN KUL)** hakkında nâzil olduğu rivayet edilmektedir!..

Abdullâh İ. Abbâs ra. diyor ki, bu âyetler nâzil olduğunda/okunduğunda **Ebû Bekr** (ra) orada oturmaktaydı...

“**Yâ Rasûlallâh, bu ne kadar güzeldir!**” dedi de **Hz. Rasûlallâh** (s.a.v.) şöyle buyurdu: “**Bunlar sana söylenecek!**”

Hz. Osmân ra. için rivayete gelince... Hicretin ilk yıllarında müslümanların su ihtiyaçlarına cevap verecek yeterli su kaynağı yoktu... **Hz. Rasûlullâh** (a.s)’ın teşviki ile **Hz. Osmân** ra., **Rûme Kuyusu**’nu satın alıp vakfeder... Bunun üzerine bu âyetler nâzil olur!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Vel fecr;

Kasem ederim o Fecr’e,

2-) Ve leyalin ‘aşr;

On geceye,

3-) Veşşef’ı velvetr;

Çift’e ve Tek’e!

4-) Vellelyi izâ yesr;

Geçip gittiğinde o geceye...

5-) Hel fîy zâlike kasemün li ziy hıcr;

(Nasıl) **işte bunlarda akıl sahibi için bir yemin yok mu?**

6-) Elem tera keyfe fe’ale Rabbüke Bi’Ad;

Görmedin mi Rabbin nasıl yaptı, Ad’a (Hud’un toplumu),

7-) İreme zâtil ‘imâd;

Çok sütunlu (belde) **İrem’e?**

8-) Elletiy lem yuhlak mislüha fiylbilad;

Ki beldeler içinde onun benzeri yaratılmamıştı!

9-) Ve Semûdelleziyne cabussahre Bilvad;

(Rabbin ne yaptı) **vadide kayaları oyan Semud’a** (Sâlih’in toplumu)?

10-) Ve fir’avne ziy’evtd;

Yüksek direklerin (piramitlerin) **sahibi Firavun’a.**

11-) Elleziyne tağav fiylbilad;

Onlar ki, beldeler içinde benlikle azgınca yaşamışlardı.

12-) Feekseru fihelfesad;

Onlarda fesadı çoğaltmışlardı!

13-) Fesabbe ‘aleyhim Rabbüke sevta ‘azâb;

Bu sebeple Rabbin onların üzerine, azabın kamçısını indirdi.

14-) İnnə Rabbeke lebil mirsad;

Muhakkak ki Rabbin, tamamıyla gözetlemektedir.

15-) Femmel’İnsanu izâ mebtelâhu Rabbühu feekremehu ve na’amehu feyekülü Rabbiy ekremen;

Ama insana gelince, Rabbi onu denemek için ikram edip, onu nimetlendirirse: “Rabbim bana ikram etti, üstün kıldı” der (şımarır)!

16-) Ve emma izâ mebtelâhü fekadere ‘aleyhi rizkahu feyekülü Rabbiy ehanen;

Fakat onu belâ ile deneyip geçimini daraltır ise: “Rabbim beni alçaltıp zelil kıldı” der (isyan eder, sabretmez)!

17-) Kellâ bel lâ tükrimûnelyetiym;

Hayır! Hayır, yetime ikram etmiyorsunuz!

18-) Ve lâ tehâddune ‘alâ ta’amilmiskiyn;

Yoksulları yedirip doyurmaya birbirinizi teşvik etmiyorsunuz.

19-) Ve te’külûnettürase eklen lemma;

Mirası toptan yiyorsunuz!

20-) Ve tühıbbûnelmâle hubben cemma;

Malı da pek çok seviyorsunuz, toplayıp yığarcasına.

21-) Kellâ izâ dükketil’Ardu dekken dekkâ;

Hayır, (böyle yapmayın)! Arz (beden sarsılıp), darmadağın edildiğinde,

22-) Ve câe Rabbüke velMelekü saffen saffâ;

(Ölümler) **Rabbin (hükmü) ve el Melek (kuvveler) saf saf dizildiğinde,**

23-) Ve cie yevmeizin Bicehenneme yevmeizin yetezekkerül’İnsanu ve enna lehüzZikra;

(İşte) **o süreçte, cehennem de getirilir (Dünya’yı kuşatır)!** (İşte) **o süreçte, insan hatırlayıp düşünür...** (Fakat) **Zikra’nın (hatırlamanın) ona nasıl faydası olur (beden - beyin yok artık ruhu geliştirecek)?**

24-) Yekülü ya leyteniy kaddemtü lihayâtiy;

“Keşke hayatım (şu yaşamım) için önceden yararlı şeyler yapsaydım!” der.

25-) Feyevmeizin lâ yu’azzibu ‘azâbeHU ehad;

Artık o süreçte, O’nun azabı gibi hiçbir kimse azap edemez!

26-) Ve lâ yūsiku vesakaHU ehad;

Hiç kimse O’nun bağladığı gibi bağlayamaz!

27-) Ya eyyetühen Nefsül Mutmainneh;

“**Ey Nefs-i Mutmainne** (Hakikati yaşamakta tatmine ulaşmış bilinç!)”

28-) İrci'ıy ila Rabbiki radiyeten mardıyyeten;

“**Radiye olarak, Mardıye olarak** (Seyir ve tasarruf kemâlâtını yaşayan olarak) **Rabbine** (Esmâ hakikatine) **dön** (şuur olarak!)”

29-) Fedhuliy fiy 'ıbadıY;

“**Kullarımın** ('sanı varlığı' 'yok'luğa dönüşmüş olarak işlevlerine devam edenler) **içine dâhil ol!**”

30-) Vedhuliy cennetıY;

“**Cennetim'e dâhil ol!**”

Sems Sûresi: 11-15

ACIKLAMA:

Şems Sûresi: 11-15 âyet grubu, Şems Sûresi: 1-10 âyet grubu için açıklanan hususun (Rasûlullâh'ı dinlemeyenin; nefsinin arındırmayanın) somut bir ibreti olarak daha sonra nâzil olmuş, gibi!..

Vahiy sürecinde ilk defa “Rasûlullâh” tanımlaması burada geçer!..

11-) Kezzebet Semûdu Bitagvâha;

Semud (Sâlih'in toplumu), **Nebiyi kabul etmemeleri ile** (hakikatlerini ve sistemi) **yalanladı.**

12-) İzin be'ase eşkaha;

Onların en şakîsi harekete geçtiğinde,

13-) Fekale lehüm Rasûlullahi nâkatAllâhi ve sukyaha;

Allâh Rasûlü onlara dedi ki: “Allâh'ın devesini ve onun su içme hakkını koruyun!”

14-) Fekezzebuhu fe'akaruha* fedemdeme 'aleyhim Rabbühüm Bizenbihim fesevva;h;

Onu (Allâh Rasûlünü) yalanladılar da onu (dişi deveyi) vahşice öldürdüler! Bunun üzerine Rableri, suçları yüzünden onları toprağa gömdü de orayı düzledi!

15-) Ve lâ yehafü 'ukbaha;

Bu sonucun Allâh'ı korkutacak bir yanı da yok!

‘Asr Sûresi: 1-3

ACIKLAMA:

Asr Sûresi, kaynaklarda ‘**Adiyat Sûresi**’nden önceye yerleştirilmiş!..

Mekke müşriklerinin önde gelenleri hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!..

Şöyle ki;

Mekkeli bu müşrikler, “**Muhammed bir hüsrân içindedir**” diyorlarmış!..

Bunun üzerine, durumun onların vehmettiğinin aksine olduğu, “**ASR**”a (içinde akıp giden insan ömrüne; Rasûl veya müceddid’in bulunduğu döneme) yemin ederek, dörtbaşı ma’mur bir şekilde bildirilmiştir!..

“**OKU!**” ile başlayan vahiy sürecinde “**İMAN**” ve “**SÂLİH AMEL**” kavramı ilk defa burada geçer!..

“**B**”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Vel ‘asri;

Yemin ederim O Asra (içinde akıp giden insan ömrüne) **ki**,

2-) İnnel İnsâne le fîy husrin;

Muhakkak ki insan, hüsrân içindedir!

3-) İlleleziyne âmenû ve amilus salihati ve tevâsav Bil Hakkı ve tevâsav Bis Sabr;

Ancak (hakikatlerine) **iman edip imanın gereğini uygulayanlar, birbirlerine Hak olarak tavsiye edenler ve birbirlerine Sabrı tavsiye edenler hariç!**

‘Adiyat Sûresi: 1-11

ACIKLAMA:

‘**Adiyat Sûresi**, **Asr Sûresi**’nden sonra nâzil olmuştur!.. Bağlamı da çok uygundur!..

Kurân’ı anlamada ibretlik bir husus:

‘**Adiyat Sûresi**’nin, metnindeki uslûb ve konusu itibarıyla **Mekke**

döneminde nâzil olduğu kesin iken, “**METAFOR**”u dikkate almayanlarca **Medine** döneminde nâzil olduğu iddia edilmiştir!.. Onlara göre buradaki “**ATLAR**”, savaşa giden, akın eden mücâhidlerin atlarıdır!.. Bu da ancak **Medine** döneminde söz konusu olabilir!.. “O hâlde bu sûre **Medine**’de nâzil olmuştur!” hükmüne varmışlardır?!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Vel ‘adiyati dabhâ;

Andolsun o nefesleri zorlanarak (dünyalık biriktirmek için) **koşan** (azgın atlara benzer insanlara),

2-) Fel mûriyati kadhâ;

(Koşuşurken hırsından, öfkesinden) **çakıp ateş çıkaranlara,**

3-) Fel muğıyrati subha;

Sabahın seherinde akına kalkıp,

4-) Feeserne Bihi nak’â;

O hırsıyla ortalığı toza bulayanlara,

5-) Fevesatne Bihi cem’a;

Böylece o hâl ile halkın içine dalanlara (çok yazık)!

6-) İnnel’İnsane liRabbihî le kenûd;

Gerçektir ki insan Rabbine karşı elbette çok nankördür!

7-) Ve innehû alâ zâlike le şehiyd;

Kesinlikle kendisi de buna şahittir!

8-) Ve innehû lihubbil hayri le şediyd;

Kesinlikle onda zenginlik sevgisi çok şiddetlidir!

9-) Efelâ ya’lemu izâ bu’sire ma fiyl kubûr;

Bilmez mi (insan), **kabirlerin** (bedenlerin) **içindekiler deşilip dışarı çıkartıldığında,**

10-) Ve hussile ma fiys sudûr;

Sadırların içindekiler açığa çıkartıldığında,

11-) İnne Rabbehüm Bihim yevmeizin le Habiyr;

İşte o süreçte Rableri, Esmâ boyutu itibarıyla, onlar olarak elbette Habiyr’dir.

Kevsir Sûresi: 1-3

ACIKLAMA:

Metaforik ‘Adiyat Sûresi’nden sonra, metaforik Kevser Sûresi!..

‘Adiyat Sûresi’ndeki benzer durum burada da olmuş... “KEVSER”deki tanımları **metafor** olarak değil, **sözlük** anlamıyla tercih etmişler!.. “NAHR”ı *kurban kesmek*, “SALÂT”ı *bayram namazı* olarak kabul edip, bu da ancak **Medine** döneminde olmuştur, düşüncesiyle “**Bu sûre, Medine’de nâzil olmuştur!**” hükmüne varmışlar!..

Rasûlullâh’a buğz eden “EBTER”in, Mekkeli müşriklerin reislerinden olduğu kesindir!..

“EBTER” konusuyla ilgili birkaç mühim nokta:

“(Rasûlullâh’ın ilk erkek çocuğu) **Kasım ölünce, müşrikler ‘ebter’ dedi**” rivayeti, görünen şekliyle pek makûl değil!..

Zira meşhûr olan rivayete göre Kâsım’ın ölümü Rasûlullâh (a.s)’ın nübüvveti’nden 10 yıl öncedir..

Şayet bu aşamada söylediler ise bu Mekke örfüne göre bir söz olup, Rasûlullâh (a.s)’a işlevinden dolayı bir hasımlık için değildir!..

Şayet **nübüvvet**inden sonra söylediler ise, belki **nübüvvet**’ten 2 yıl sonra, 6-7 aylıkken vefat eden **Rasûlullâh (a.s)’ın** ikinci oğlu **Abdullâh**’dan sonraya bu iddia ma’kul olabilir!..

Evet, **Hz. Rasûlullâh (a.s)’ın** erkek evlatları vefat etmişti ki bu nedenle (Kureyş örfü gereği) “**ebter**” denilmiş olabilir!..

Ancak bunun **Hz. Rasûlullâh (a.s)’ın nübüvvet irsâli** ile bağlantılı olabilmesi, şu rivayetlerle birlikte değerlendirilmelidir:

Hz. Rasûlullâh (a.s), vahiy alıp risâletini tebliğe başlayınca Kureyş’in önde gelen kâfirleri;

“**Muhammed bizden kesildi (kavminden ayrıldı); O, şimdi yalnız ve çaresiz bir adamdır!**”;

“**Kavminden kesildi, köksüz bir ağaç gibi oldu!.. Bir süre sonra kuruyup toprağa karışacaktır!**” dediler..

Mekke’nin reislerinden Âs B. Vâil’in yanında **Rasûlullâh** anılınca,

“**Bırakın onu, o EBTER (kökü kesilmiş, erkek çocuğu olmayan) bir adamdır... Öldüğünde O’nun anılması kesilir** (ismini anan bile olmayacaktır!)”;

“**Ben Muhammed’in buğz edeniyim**” dedi!..

Kevser Sûresi’ndeki “EBTER”in sebebini makûl olmayan şekilde **Kasım’a** bağlayanlar gibi; işin şeklinde kalıp **Hz. Rasûlullâh (a.s)’a BUĞZ**

EDEN, “**EBTER**” diyerek temennisini dillendiren Âs B. Vâil’i de sebep olarak bu âyetteki konuya uygun bulmayanlar var!..

Zira “**EBTER**”, *soyu kesik, erkek çocuğu olmayan* ise, Âs B. Vâil’in oğlu **Amr B. Âs** ve **Amr B. Âs**’ın oğlu **Abdullâh B. Amr** (sahabenin nâdir Kur’ân hafızlarından ve Rasûlullâh’ın izniyle huzurunda hadîs yazma yetkisi olan faziletli bir âlim) gibi kıymetli sahabeler başta olmak üzere soyu devam etti...?

Oysa “**EBTER**”i, âyetin tanımından “**Rasûlullâh (a.s)’a buğzedenin** (Kevser:3: Muhakkak ki sana buğz eden/nefsinden çok sevmeyen, ebter’dir!), benliğini –besleyenleri- kesip hakikatine yönelmeyenin hakikatle irtibatı kopar, ‘KEVSER’in beka suyunu içemez!’ gibi anlarsak, bu müşkül hallolur!..

Nitekim Âs B. Vâil’in oğlu **Amr B. Âs** ve **Amr B. Âs**’ın oğlu **Abdullâh B. Amr**, yaşadığı sürece Âs B. Vâil’i mi anıp yaşattılar, yoksa Rasûlullâh (a.s)’ı mı?.. **Bundan daha açık bir “ebter”lik olur mu?..**

Veya **Ebû Cehl**’in oğlu **İkrime** ra...?

Mekke’de çok çetin bir muhalefet ile karşılaşan Hz. Rasûlullâh (a.s)’a “KEVSER” teydi!..

Hadîs-i şerîf’te “EBTER” tarifi: “Besmele (varlığını meydana getiren Allâh özellikleri, KEVSER) ile başlamayan her iş, EBTER’dir (güdük kalır)!”

Kevser Sûresi, Kurân’ın en kısa sûresi’dir!

“KEVSER” hakkında özel bir sûre inzâli, insan için “KEVSER”in önemini gösterir!.. Üstelik Kur’ân vahyi’nin ilk başlarında nâzil oluyor; henüz birçok kavram açıklanmadan ve mükellef dini hükümler vaz’edilmeden önce!..

Özel olarak bunun önemini hiç düşündük mü veya farkında mıyız?...

Hadîs-i şerîf’te, “**Bana, kablari yıldızların adedince (potansiyel) olan KEVSER verildi!**” buyruluyor!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) İnnâ a’taynâkel Kevser;

Muhakkak ki biz verdik sana O Kevser’i!

2-) Fe salli li Rabbike venhar;

O hâlde Rabbin için salâtı yaşa ve kurbanı (benlik) kes!

3-) İinne şânieke hüvel’ebter;

Muhakkak ki sana hıncı olan var ya, asıl odur ebter (soyu kesik)!

Tekâsür Sûresi: 1-8

ACIKLAMA:

Tekâsür Sûresi, kaynak tertiplerde **Kevser Sûresi**'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

“KEVSER” ve “TEKÂSÜR” aynı kökten (kesret'ten) gelir!..

“KEVSER”, hilâfet potansiyelindeki sonsuz güzelliklere, bâkî cennet saltanatına işaret ederken;

“TEKÂSÜR”, hakikatine (Rasûlullâh'a) kâfir olanların dünyevî-hayalî-fânî güç (servet-sülâle çokluğu) yarışımı (cehennem) ifade eder!..

Ne yüzünden neden mahrum olunuyor?!..

Bu sûre'nin, **Kureyş**'ten birbirleri ile rekabet edip güç yarışına giren iki kabile **Abdi Menâf** ve **Sehm Oğulları** hakkında nâzil olduğu rivayet ediliyor...

Ölüm ötesini hatırlatıp, dünyanın fâniliğini gösteren mezarlıkları bile, tam aksine dünyevî nedenlerle ziyaret edenler ibretli!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elhakümüt tekâsürü;

Tekasür (zenginlik ve sülaleniz) **sizi aldatıp oyaladı!**

2-) Hattâ zürtümülme kabir;

Öylesine ki mezarlıkları ziyarete gittiniz.

3-) Kellâ sevfe ta'lemun;

Hayır! Yakında (vefat ile) **bileceksiniz.**

4-) Sümme kellâ sevfe ta'lemun;

Sonra (yine) **hayır, yakında bileceksiniz.**

5-) Kellâ lev ta'lemune 'ilmel yekıyn;

Hayır! İlm-el yakîn (olarak vefattan önce) **bilseydiniz!**

6-) Le terevünnelcahıyme;

Andolsun, cahîmi mutlaka görürdünüz!

7-) Sümme leteravünneha 'aynel yekıyn;

Sonra yemin olsun onu (cehennemi) **kesinlikle ayn-el yakîn -**

gözlerinizle göreceksiniz.

8-) Sümme le tūs'elünne yevmeizin 'anın na'ıym;

Sonra andolsun, elbette sorulacaksınız o süreçte nimetlerinizden.

Müddessir Sûresi: 8-30, 32-56

ACIKLAMA:

Sûre olarak Müddessir Sûresi hakkındaki rivayetler, 6.sırada Müddessir: 1-7'de açıklandı!..

Müddessir Sûresi: 8-30 ve 32-56 âyet grubuna gelince:

“Beşer” kavramının ilk geçtiği yer!..

Buraya kadar vahyin muhatabında hep “insan” ismi geçerken ilk defa burada “beşer” kavramından söz edilmektedir!..

Rasûlullâh'ı tanımaya, O'nun vahyini anlamaya ve âhiret gerçekliğine karşı en önemli bir perde ‘beşer’iyet!.. Cezası “SAKAR” !..

“Kâfir”, “mücrim(suçlu)” kavramları da ilk defa burada geçer!..

8-) Feizâ nukire fiynnakur;

O boru öttürüldüğünde (ölüm, bâ's);

9-) Fezâlike yevmeizin yevmun 'asiyr;

İşte o süreç, çok zor bir süreçtir!

10-) 'Alelkafiriyne ğayru yesiyr;

Hakikat bilgisini inkâr edenlere (gerçeği örtenlere) hiç kolay değildir!

11-) Zerniy ve men halaktu vehyda;

Beni, yalnız olarak yarattığımla (başbaşa) bırak;

12-) Ve ce'altu lehû malen memdûda;

Kendisine zenginlik oluşturduğumu;

13-) Ve beniyne şuhûda;

Önünde dolaşan oğullar verdiğimi;

14-) Ve mehhedtu lehu temhiyda;

Kendisine alabildiğine genişlik ve bolluk yaşattığımı!

15-) Sümme yatme'u en eziyde;

Üstelik (hırs ile) daha da arttırmamı umar!

16-) Kellâ* innehû kâne liâyâtiNA ‘aniyda;

Hayır (asla)! Muhakkak ki o işaretlerimize karşı çok inatçıdır.

17-) Seurhikuhu sa’uda;

Onu saud’a (sarp bir yokuş) mecbur edeceğim.

18-) İnnehu fekkere vekaddere;

Muhakkak ki o düşündü ve takdir etti!

19-) Fekutile keyfe kaddere;

Ölesi (de hakikati göresi) nasıl takdir etti!

20-) Sümme kutile keyfe kaddere;

Sonra yine ölesi (de hakikati göresi) nasıl takdir etti!

21-) Sümme nazare;

Sonra baktı.

22-) Sümme ‘abese ve besere;

Sonra kaşlarını çattı ve yüzünü ekşitti!

23-) Sümme edbere vestekbere;

Sonra arkasını döndü ve kibre saptı!

24-) Fekale in hazâ illâ sıhrun yu’ser;

Ve şöyle dedi: “Bu nakledilen büyüleyici bir sözden başka bir şey değil!”

25-) İn hazâ illâ kavulubeşer;

“Beşer sözünden başka değil bu!”

26-) Seusliyhi Sekar;

Onu Sakar’a (acı ve eziyet veren ateşe) maruz bırakacağım.

27-) Ve ma edrake ma Sekar;

Sakar’ı sana bildiren nedir?

28-) Lâ tubkıy ve lâ tezer;

(Sakar) hem aynı hâlde bırakmaz; hem de (kendi hâline) terk etmez!

29-) Levvahatun lilbeşer;

(O) beşeri yakıp karartandır!

30-) ‘Aleyha tis’ate ‘aşer;

Onun üzerinde on dokuz vardır!

32-) Kellâ velKameri;

Hayır! Kasem ederim Ay'a,

33-) Vellelyli iz edbere;

Geri döndüğünde geceye,

34-) Vessubhî izâ esfere;

Aydınlandığında sabaha.

35-) İnneha leihdelkuber;

Muhakkak ki o, elbette en büyüklerden biridir!

36-) Neziyren lilbeşer;

Beşer için bir uyarıcıdır;

37-) Limen şâe minküm en yetekaddeme ev yeteahhar;

Sizden ileri geçmeyi yahut geri kalmayı dileyen için (uyarıdır).

38-) Küllü nefsin Bima kesebet rehiyenetun;

Her nefis yaptığının getirisine mahkûmdur!

39-) İlla ashâbelyemiyn;

Ashab-ı Yemîn hariç!

40-) Fiy cennatin, yetesâelun;

Cennetlerdedirler... Sorarlar;

41-) 'Anilmücrimiyne;

Mücrimlere:

42-) Ma selekeküm fîy Sekar;

"Sizi Sakar'a (dev alevli kuşatan ateşe) sokan nedir?"

43-) Kalu lem nekü minelmusalliyn;

Dediler ki: "Musallîn'den (bilfiil salâtı yaşayanlardan) değildik!"

44-) Ve lem nekü nut'ımul miskiyn;

"Yoksulu doyurmazdık."

45-) Ve künna nehudu me'alhâidiyn;

"(Nefsanî zevklere) dalanlarla beraber dalardık!"

46-) Ve künna nükezzibu Biyevmiddiyn;

"Din sürecini de (Sünnetulah'ı - yapılanların sonucunun kesinlikle yaşanacağı realitesini) reddederdik!"

47-) Hattâ etânelyakiyn;

"Sonunda yakîn (hakikatle yüzleşmek) oluştu!"

48-) Fema tenfe'uhüm şefa'atüşşafi'ıyn;

Artık onlara şefaet edicilerin şefaati fayda vermez.

49-) Fema lehüm ‘anittezkireti mu’ridıyn;

Onlara ne oluyor ki, hatırlatıcıdan yüz çeviricidirler?

50-) Keennehüm humurun müstenfıretun;

Onlar sanki ürküp kaçan yaban eşekleri gibidirler!

51-) Ferret min kasveretin;

Aslandan ürküp kaçarcasına!

52-) Bel yüriydü küllümriin minhüm en yu’ta suhufen muneşşereten;

Belki de her biri, kendisine (vahiy inip) açılmış sayfeler verilmesini diler!

53-) Kellâ* bel lâ yehafunel’ahırete;

Hayır! Bilakis, sonsuz gelecek yaşamdan korkmuyorlar!

54-) Kellâ innehû tezkıretun;

Hayır! Muhakkak ki o bir hatırlatmadır!

55-) Femen şâe zekerehu;

Dileyen onu zikreder (hatırlayıp değerlendirir)!

56-) Ve ma yezkürune illâ en yeşâAllâh* HUve ehlütTakva ve ehlülMağfireh;

Allâh dilemedikçe onlar zikredemezler (hatırlayıp değerlendiremezler)... O, takvanın ehlidir (dilediğinde korunmayı izhar eder) ve mağfiretin ehlidir (dilediğinde mağfiretini oluşturur)

Mâûn Sûresi: 1-7

ACIKLAMA:

Diğer bir adı da “DİN” Sûresi olan Mâûn Sûresi, kaynak tertiplerde Tekâsür Sûresi’nden sonraya yerleştirilmiştir!..

Kendinden önceki sûrelerle ve Müddessir Sûresi’nde vurgulanan temel hususlarla (din gerçeğini inkâr hâli, salâttan gaflet, riyâ, hayra mâni olan cimrilik, beşerin dünyasına dalmışlık vb) **bağlamı çok kuvvetlidir!..**

Rivayet ediliyor ki “**Vay hâline o (âdet diye) namaz kılanlara ki; onlar, (iman edenin mi’râcı olan) salâtlarından** (okunanların mânâsını yaşamaktan) **kozalıdır**lar (gâfildirler)!” âyeti nâzil olunca **Rasûlullâh (s.a.v.)** şöyle dedi:

“**Allâhu Ekber!.. Bu salât, sizin için, herbirinize (sizi perdeleyen) dünyanın tamamının mislinin verilmesinden daha hayırlıdır!.. O** (salâtından gâfil olan kimse) **şudur ki, kıldığında salâtının hayrını**

(MÎ'RÂCİ) ummavan ve kılmayıp salâtı terk ettiğinden dolayı (hakikati olan) Rabbinden korkmayan (gâfil) kimsedir!"

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Eraeytelleziy yükezzibü Bid diyn;

Gördün mü dinini (Sünnetullâh'ı) yalanlayan şu kimseyi?

2-) Fezâlikelleziy yeduul yetiyim;

İşte o, yetimi azarlayıp iter - kakar,

3-) Ve lâ yehuddu 'alâ ta'âmil miskiyn;

Yoksulları doyurmaya teşvik etmez (cimri, bencil)!

4-) Feveylün lil musalliyn;

Vay hâline o (âdet diye) namaz kılanlara ki;

5-) Elleziyne hüm 'an Salâtihim sâhûn;

Onlar, (iman edenin mi'râcı olan) salâtlarından (okunanların mânâsını yaşamaktan) kozalıdırlar (gâfildirler)!

6-) Elleziyne hüm yurâûn;

Onlar gösteriş yapanların ta kendileridirler!

7-) Ve yemne'ûnel mâ'ûn;

Hayrı da engellerler!

Zâriyat Sûresi: 1-6

AÇIKLAMA:

Zâriyat Sûresi: 1-6 âyet grubu'na gelince...

İnsan'ın boyutsal hakikatinde karşılığı olan dört sistem gerçeğine yemin edilerek "DİN" realitesinin mutlaklığı isbat olunuyor (önceki konularla bağlamı?)!..

"DİN (sistem)"in mutlak realite olduğunun anlaşılması o kadar önemli ki "kasem"le söyleniyor!.. Öyle bir hikmetle ki, kendisi ile yemin edilen şeylerin, isbat ettiği "din"de dinamik karşılığı var!..

Bilelim ki kasem, çok ciddi bir sözdür!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) VezZâriyati zerva;

Andolsun o tozutup savuranlara.

2-) FelHamilati vıkra;

O ağırlık taşıyanlara.

3-) FelCariyati yüsra;

O kolayca akıp gidenlere.

4-) FelMukassimati emra;

Hükmü taksim edenlere!

5-) İnnema tu'adune le sadık;

Vadolunduğunuz elbette kesinlikle gerçektir!

6-) Ve inned diyne le vakı';

Muhakkak ki Din (sistem) mutlaka bir realitedir!

Târik Sûresi: 1-17

ACIKLAMA:

Târik Sûresi, kaynak tertiplerde **Kamer Sûresi**'nden önceye yerleştirilmiştir!..

Bu âyetler için bir rivayet şöyledir:

Ebû Tâlip, Hz. Rasûlullâh (s.a.v.) ile otururken bir yıldız kaydı... Bunun ışık ve ateşinin şiddetinden **Ebû Tâlip** korkup "**Bu nedir?**" diye sordu...

H. Rasûlullâh (s.a.v.) buyurdu ki;

"**Bu, kendisiyle, (insanı dışsallığa çeken) şeytanların vurulduğu bir (hakikat) yıldızdır ve o Allâh'ın âyet (işaret)lerinden bir âyettir!**"

Ebû Tâlip buna hayret etti de bunun üzerine **Allâh** bu âyetleri inzâl etti...

Târik Sûresi'nin inzâli ile yeni bir durum açılmış gibi...!

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) VesSemâi vetTarık;

Andolsun semâya ve Tarık'a,

2-) Ve ma edrake meTarık;

Bilir misin Tarık'ı?

3-) En Necm'üs sâkıb;

Delip geçen yıldızdır (PULSAR)!

4-) İn küllü nefsin lemme 'aleyha hafız;

Hiçbir nefis yoktur ki, onun üzerinde bir hafız (gözetleyici - koruyucu) bulunmasın.

5-) Felyenzuril'İnsanu mimme hulika;

İnsan neden yaratıldığına bir baksın!

6-) Hulika min mâin dafikın;

Atılan bir sudan (meni) yaratıldı.

7-) Yahrucü min beynissulbi vetterâib;

Erkeğin beli ve (kadının) teraib'inin (leğen kemiklerinin) arasından çıkar!

8-) İneHU 'alâ rac'ıhı leKadir;

Muhakkak ki O, onu (aslına) döndürmeye elbette Kaadir'dir!

9-) Yevme tübles serâir;

O süreçte, gizliler açığa çıkartılıp bilinir.

10-) Fema lehu min kuvvetin ve lâ nasır;

Artık onun için ne bir kuvvet vardır ve ne de bir yardım edici!

11-) VesSemâi zâtirrec';

Andolsun yörüngesinde dönenleriyle semâya,

12-) Vel'Ardı zâtissad';

Yarılan arza ki,

13-) İnehû lekavlün fasl;

Muhakkak ki O (Kur'ân), elbette Hak ile bâtılı ayırıcı bir söz;

14-) Ve ma huve Bilhezl;

O, şaka olarak gelmemiştir!

15-) İnehüm yekiydüne keyda;

Muhakkak ki onlar bir hile kuruyorlar.

16-) Ve ekiydü keyda;

Ben de hilelerine hileyle cevap veriyorum!

17-) Femehhililkafiriye emhilhüm ruveyda;

Bu yüzden o hakikat bilgisini inkâr edenlere mühlet ver, onlara az bir süre tanı.

‘Alak Sûresi: 6-19

ACIKLAMA:

‘Alak Suresi’nin bu kalan kısmı (6-19 âyetleri), **Hz. Rasûlullâh** (a.s)’ın “**Ümmetimin Firavunu**” dediği **Ebû Cehl**’in **Hz. Rasûlullâh** (a.s)’a olan **hasımlığı** ve **Kâbe**’de bir **salât** esnasında iken tâciz girişimi ve meclisinin/çevresindeki adamların çokluğuyla **Rasûlullâh** (a.s)’ı tehdit etmesi üzerine nâzil olmuştur!..

İlginçtir ki **Ebû Cehl**, tâciz için ayağıyla tam hamle yapacakken yüzünü tutarak geri kaçar...

Sebebi sorulunca “**Benimle O’nun arasında ateşten bir hendek ve kanatlılar oluşuverdi!**” der...

Nitekim **Hz. Rasûlullâh** (a.s), “**Eğer bana yaklaşırdı melekler onu uzuv uzuv parçalayacaklardı!**” buyuruyor!..

6-) Kella, innel’İnsane leyatgâ;

Hayır, (iş sanıldığı gibi değil; düşünün!) **Muhakkak ki insan** (hakikatinden kozalı yaşarsa), **elbette azgınlık eder** (şehvet peşinde koşar);

7-) En reâhüstağnâ;

(Benliğiyle perdelenip) **kendini** (hakikatten) **müstağni gördüğü için.**

8-) İne ila Rabbikerrüca’;

Kesinlikle dönüş rabbinedir!

9-) Eraeytelleziy yenha;

Gördün mü o engelleyeni;

10-) Abden izâ sallâ;

Bilfiil salât hâlindeyken bir kulu!

11-) Eraeyte in kâne ‘alelhüda;

Gördün mü (bir düşün!) **Ya o hakikati yaşamakta ise?**

12-) Ev emere Bittakvâ;

Yahut korunmayı emretti ise!

13-) Eraeyte in kezzebe ve tevellâ;

Bir düşün! Ya (hakikatini) **yalanladı ve yüz çevirdi ise?**

14-) Elem ya’lem BiennAllâhe yera;

Bilmez mi ki Allâh kesinlikle görür?

15-) Kellâ, lein lem yentehi lenesfe'an BinNasıyeh;

Hayır (iş sandığı gibi değil)! Andolsun ki eğer vazgeçmezse, elbette onu alından (beyninden) şiddetle tutup sürükleriz!

16-) Nasıyetin kâzibetin hatıeh;

O yalancı, o hata yapan (bedene, dışa dönük) alını (beyni)!

17-) Felyed'u nadiyeh;

Haydi, çağırısın meclisini!

18-) Sened'uzZebaniyeh;

Biz de çağıracağız Zebânîleri (ateşin zebûn edici kuvvelerini)!

19-) Kellâ* lâ tutı'hu vescüd vakterib;

Hayır, sakın (yapma)! Ona uyma; secde et ve yaklaş! (19. âyet secde âyetidir.

Müddessir Sûresi: 31

ACIKLAMA:

Müddessir: 31.âyetinin, Müddessir Sûresi'nin diğer bölümlerinden sonra indiğı anlaşılmaktadır!

Cehennem melekleri hakkında Müddessir: 30'daki "Onun üzerinde on dokuz (melek) vardır!" âyetinin nüzûlü üzerine, Mekke müşriklerinin "melek" tasavvurları, "ondokuz"un asıl işaretini anlamamaları ve cahiliye asabiyeti'nin sonucu savurdıkları birtakım haddi aşan alaylı sözler oldu...

Alak Sûresi'nde Ebû Cehl'in "zebâniyye" ile uyarılması, Târik Sûresi'nde "İnsan neden yaratıldığına bir baksın!" ile "Muhammed, cehennem bekçilerinin 19 olduğunu iddia ediyor!.. Ben yalnız başıma onlardan on'una yeterim, kalan dokuz'unun da siz" diyen müşrikin, insan'ın yaratılışını (yaratamı'nı) düşünmeye davet olunması ve Müddessir Sûresi'nde ehl-i kitap destekli diğerlerinin benzer yaklaşımları –ki, bu âyette imana ve hakikat bilgisine yönlendiriliyorlar- bir ortam oluşturmuştu...

İşte âyet tüm bunlara açıklık getirme ve soranlara da cevap mahiyetinde nâzil olmuş olabilir!..

İlginçtir ki, Kurân'da geçen tüm "Ût'ül Kitâb= Kitap/bilgi verilenler" tanımı, Mekkî sûrelerde sadece/ilk defa bu âyette geçer; diğerlerinin tamamı Medenî sûrelerde geçer!..

"Ehl'ül Kitâb= Kitap/ilim ehli" tanımı da Mekkî sûrelerde sadece/ilk

defa Ankebût Sûresi'nde geçer; diğerlerinin tamamı **Medenî** sûrelerde geçer!..

Bu da bu tanımların –o gün- bilhassa **yahudi ve hristiyanlarla** (yani Rasûl ve kitâp verilmişlerle) ilgili olduğunu gösterir!..

Nitekim “**Ût’ül Kitâb= Kitap/bilgi verilenler**” terkibi şeklinde olmadan “**Âteyna...el Kitâb= Kitap verdik**” şeklindeki gibi âyetler, bunu gösterir!..

31-) Ve ma ce’alna ashabennari illâ melaiketen, ve ma ce’alna ‘iddetehüm illâ fitneten lilleziyne keferu liyestekinnelleziyne ûtülKitabe ve yezdâdelleziyne amenû iymanen ve lâ yertabelleziyne ûtülKitabe velmu’minûne, ve liyekulleziyne fiy kulûbihim meredun velkafirune mazâ eradAllâhu Bihazâ mesela* kezâlike yudillullahu men yeşa’u ve yehdiy men yeşa’* ve ma ya’lemu cunûde Rabbike illâ HU* ve ma hiye illâ zikra lilbeşer;

Nâr (ateş, tabiat cehennemi; enterik) **Ashabı’nı ancak** (on dokuz) **melâike** (66.Tahriym: 6) **kıldık** (ins ve cin türü değil)... **Onların sayısını da** (sanki on dokuz sayısı önemliymiş gibi) **kâfir** (hakikati inkâr) **olanlar için ancak bir fitne** (sınav objesi) **kıldık... Kendilerine kitap** (Bilgi) **verilenler yakînen bilsin** (mecazların neye işaret ettiğini de görerek Hz. Rasûlullâh’ın vahyini tasdik etsinler) **ve** (Rasûlullâh’ın nübüvvet ve risâletine) **iman edenler de iman** (ilmî yakîn) **bakımından imanları artsın;** (böylece sağlam bilgiye ulaşan) **kendilerine kitap** (bilgi) **verilmiş olanlar ve** (tahkiki imana ulaşan) **müminler de kuşkuya düşmesinler diye!.. Kalplerinde hastalık** (şek - şüphe) **bulunanlar** (sağlıklı düşünme yetisi olmayanlar) **ve kâfirler** (perdeliler; hakikati ve hakikat bilgisini inkâr edenler) **de: “Mesel** (ibretlik misâl; temsil) **itibarıyla Allâh bununla neyi murat etti?” desinler diye... İşte böylece Allâh, dilediğini saptırır ve dilediğini hidâyet eder. Rabbinin ordularını sadece “HÛ” bilir! Bu** (Sakar ve bu işaretler) **beşer için ancak bir zikra** (hatırlatma)**dır.**

Müzzemmil Sûresi: 10-19

ACIKLAMA:

Müzzemmil Sûresi: 10-19 âyet grubu’na gelince...

5.sırada açıklandığı üzere **Müzzemmil Sûresi**’nin meşhûr tertiplerde yerleştirildiği 3.sırada, bütün bir sûre olarak inzâl olması, mümkün olmadığı

gibi; ilk inzâlini, esbâb-ı nüzûl rivayetlerindeki gibi, **Medine** dönemine yerleştirmek de mümkün görünmemektedir!..

Rasûl'e (Musa'ya) âsi olan firavun (Teklik bilgili nefs-i emmâre) örneği de verilerek, Mekke'nin refah ve zenginlik sahiplerinin (önceki sûrelerde bahsedilen) şirk taassubu dirençlerine karşı, risâlet ve nübüvvetin gereği olan ilâhî ahlâk!..

İlk defa Şâhid (numûne, mürşid) Rasûl irsâli, burada geçiyor!..

10-) Vasbir 'alâ ma yekulune vehcurhüm hecren cemiyla;

Onların dediklerine sabret ve onlardan güzel bir ayrılış ile ayrıl!

11-) Ve zerniy velmükezzibiyne üliynna'meti ve mehillhüm kaliyla;

Beni, o nimet içindeki yalanlayıcılarla (başbaşa) bırak! Onlara mühlet ver.

12-) İinne ledeyNA enkâlen ve cahıyma;

Muhakkak ki bizim yanımızda enkal (güçlü bağlar, zincirler) ve cahîm (cehennem, yakıcı ateş) vardır.

Not: Ünlü Kur'an yorumcusu İmam Razi, gelecek yaşamdaki azabın bu sembolizmini izah ederken şunları söyler: "Bu dört durum, kişinin hayattayken yaptıklarının ruhî sonuçları olarak görülebilir. "Ağır prangalar", ruhun önceki maddi ilgilerine ve bedenî zevklerine mahkûmiyetinin devam etmesinin bir sembolüdür. Bunların gerçekleşmesinin imkânsız hâle geldiği o gün, bu prangalar ve zincirler, yeniden dirilen insan kişiliğini (nefs) yücelik ve sâfiyet katına çıkmaktan alıkoyar. Ardından, bu ruhî prangalar "ruhî ateşlere" sebebiyet verir; çünkü kişinin beden zevklerine güçlü bir eğilim duyması, onlara erişmenin imkânsızlığı ile birleştiğinde, ruhî olarak şiddetli bir "yanıp tutuşma" duygusu oluşturur, "yakıcı alev" in (cahîm) anlamı budur. Günahkâr, bu durumda, arzuladığı şeylerden kopmanın acısını ve yoksunluğun boğucu baskısını boğazında hisseder; bu da "boğaza takılan yiyecek" ifadesinin karşılığıdır. Ve sonunda, bu şartlardan dolayı, Allâh'ın nûruyla aydınlanmaktan ve kutsanmış kişilerle bir arada olmaktan yoksun kalır; "şiddetli azap" ifadesinin anlamı budur. Ama yine de bilin ki, Kurân'ın bu âyetlerinin anlamının bu söylediklerimden ibaret olduğunu iddia ediyor değilim..."

13-) Ve ta'amen za ğussatin ve 'azâben eliyıma;

Boğazda tıkanan gıda ve feci bir azap!

14-) Yevme terciiful'Ardu velcibâlu ve kânetilcibalu kesiyben mehiyla;

O süreçte arz (beden) ve dağlar (bilinçler - benlikler) sarsılır... Dağlar heyelana uğramış bir kum yığını olur!

15-) İna erselna ileyküm Rasûlen şahiyden ‘aleyküm kemâ erselna ila fir’avne Rasûla;

Muhakkak ki biz, Firavun’a bir Rasûl (hakikatine yönlendirici, arındırıcı) irsâl ettiğimiz gibi size de şahit olarak bir Rasûl irsâl ettik.

16-) Fe’asâ fir’avnurRasûle feehaznâhu ahzen vebiyıla;

Firavun o Rasûle âsi oldu da onu kahredici tutuşla yakalayiverdik!

17-) Fekeyfe tettekune in kefertum yevmen yec’alulvildâne şiyba;

Eğer (hakikatin bildirimine) nankörlük ederseniz, gençleri saç ağarmış ihtiyar kılan o süreçte nasıl korunursunuz?

18-) EsSemâu münfetirun Bihi, kâne va’duHU mef’ula;

Semâ onunla yarılr! O’nun vaadi gerçekleşmiştir!

19-) İne hazihi tezkiretün, femen şâettehaze ila Rabbihi sebiyıla;

Muhakkak ki bu bir tezkiredir (hatırlatıp düşündürme)! Dileyen Rabbine (erdiren) yol edinir!

İnfitâr Sûresi: 1-19

ACIKLAMA:

Şâhid Rasûl ile hakikat bildirilmişken, **bu şefaata nankörlük eden insanı** hırpalayıp zelif edecek **kıyamet süreci ile YARILAN SEMÂ** uyarısından sonra, **“İzesSemâunfetaret (semâ yarıldığında)” sûresi**’ne ki, içeriği itibarıyla önceki sûrelerdeki konu ve tanımlamalar ile kuvvetli bağlantılı bir devam...!

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) İzesSemâunfetaret;

Semâ yarıldığında,

2-) Ve izelkevakibünteseret;

Gezenler saçılıp dağıldığında,

3-) Ve izelbiharu fucciret;

Denizler kaynayıp fışkırtıldığında,

4-) Ve izelkubûru bu’siret;

Ruhlar dünyalarından çıkartıldıklarında (evrensel gerçekliği fark ettiklerinde);

5-) ‘Alimet nefsün ma kaddemet ve ahharet;

Her nefis takdim ettiği (yapıp önceden gönderdiği) **ve tehir ettiği** (yapmadığı, sonraya bıraktığı) **şeyi bilmıştır.**

6-) Ya eyyühel'İnsanu ma ğarreke BiRabbikelkeriyim;

Ey insan! Keriym olan Rabbine (Hakikatine, hakikatini bildiren bilgiye nankör olmaya) **nasıl cüret ettin?**

7-) Elleziy halekake fesevake fe'adelek;

O ki seni yarattı (izhar etti), **seni tesviye etti** (beynini, bilincini ve ruhunu oluşturacak şekilde meydana getirdi), **seni tam dengeli yaptı!**

8-) Fiy eyyi suretin ma şâe rekkebek;

Hangi sûrette olmanı diledi ise öylece terkitabini - bileşimini oluşturdu!

9-) Kellâ bel tükezzibune Biddiyyin;

Hayır, (iş sandığınız gibi değil)! Bilakis dininizi (tâbi olduğunuz Sistem'i) **yalanlıyorsunuz!**

10-) Ve inne 'aleyküm lehafızıyn;

Muhakkak ki (her düşüncenizi beyninizden ruhunuza) **kaydediciler olduğu hâlde.**

11-) Kiramen katibiyn;

Kiramen Kâtibîn (muhteşem yazıcı kuvveler)!

12-) Ya'lemune ma tef'alun;

Ne yaparsanız bilirler.

13-) İnnel 'ebrare lefiy na'ıym;

Muhakkak ki Ebrâr (iyiler), **elbette Nimet cenneti içindedir.**

14-) Ve innel fuccare lefiy cahıym;

Muhakkak ki füccar (kötüler, Hak'tan sapanlar), **elbette Cahîm** (ateş) **içindedirler.**

15-) Yaslevneha yevmeddiyn;

Din hükümlerinin yaşadığı süreçte yaslanırlar ona!

16-) Ve ma hüm 'anha Biğâibiyn;

Onlar her an cehennemi müşahede eder hâldedirler!

17-) Ve ma edrake ma yevmüddiyn;

Bilir misin Din Günü'nü?

18-) Sümme ma edrake ma yevmüddiyn;

Sonra, bilir misin Din Günü'nü?

19-) Yevme lâ temlikü nefsün linefsin şey'a* vel'emru yevmeizin Lillâh;

O süreçte kimse, kimse için hiçbir şey yapamaz! O süreçte hüküm

Allâh'a aittir (birimin yapacak hiçbir şeyi yoktur, yalnızca yapılmışların sonuçları yaşanır)!

İhlâs Sûresi: 1-4

İhlâs Sûresi...

“KUL= De ki!” ile başlayan **ilk sûre ve ilk âyet!**..

“**Kurân’ın üçte birine denk**” denilen azametli **İhlâs Sûresi, Kureyş müşrikleri** ve/veya **ehli kitap yahudilerinin Hz. Rasûlullâh** (s.a.v.)’e, “**Allâh**” **ismiyle** işaret ettiği **Rabbi** hakkında sorular sormaları üzerine nâzil olduğu rivayet olunuyor...

“**Rabbinin nesebini** (orijininin neye dayandığını, varlığını neyin meydana getirdiğini) **bize anlat?**”,

“**Rabbinden bize haber ver, bizim için Rabbini tavsif et** (niteliğini bildir); **HÛ/O nedir** (nasıl bir şeydir), **hangi şeydendir O?**”,

“**Mahlûkatı Allâh yarattı; peki Allâh’ı kim yarattı?**” gibi...!

Yahudi bilgin ve önderlerinin **Hz. Rasûlullâh** a.s. ile **hicret**’ten çok önce de direk ve dolaylı –imtihan gibi- soruları ve ilgilenmeleri başlamıştı!..

Tekviyr Sûresi açıklamasında da geçtiği üzere buraya kadar hep “**Yaradan Rabbin; El-A’lâ Rabbin; Rabb’ulâlemiyn olan Allâh**” vb “**rubûbiyet**”i itibarıyla “**Allâh**”ı tanıtmaya ağırlıklı iken, burada “**AHADİYET**”i itibarıyla tanıtmaya var!..

Abdullâh İ. Abbâs ra.’ya göre **Kureyş müşriklerinin** bu istekleri (“**Ey Muhammed, Rabbinin nesebini** (neye dayandığını, aslını) **bize anlat?**”) üzerine **İHLÂS SÛRESİ** ile birlikte **Bakara: 163** “**İlâh kabul ettiğiniz, Vâhid’dir** (TEK’tir, ikincisi olmayan sayırlıktan berî olan)! **Tanrı yoktur, sadece “HÛ” ve Rahmân ur Rahıym’dir** (her şeyi kendi rahmetinden, Esmâ’sından meydana getirmiştir)!” âyeti de nâzil olmuştur!..

Bu rivayeti dikkate alırsak, **Allâh’ın AHADİYETİnden sonra ULÛHİYETİ** itibarıyla da **tanıtılmış oluyor!**..

Şayet **Bakara: 163**’ü mevcûd yerinde, **Medine** döneminde nâzil olmuş kabul edersek, **Bakara Sûresi**’ndeki bu kısımlar için, **Hz. Rasûlullah** (a.s.)’ın **Kureyş veya Arap müşriklerinden** sonra en büyük muhatabı ve kuvvetli muhalifi olan **ehli kitap yahudilerini** dikkate almalıyız...

Zira “**tenzih**”i yanlış algılayan **yahudiler**, “**Allâh**”ı dışsallıkta bir **ilâh=tanrı** olarak tasavvur ettiler!..

Niteki **Yahudi Ezânı**'nda “**Tanrımız bir tek ilâhdır**” kavramı ile çağrı yapılır!..

Âyetteki “**ilâhuküm= sizin ilâhınız**” tabiri öncelikle yahudilere (sonra benzer kabulde olanlara)dir!

Âyetteki “**İlâhun Vâhid= Vâhid (Bir Tek) İlâh'tır**” kısmı bu hâliyle bırakılsa da âyetin kalan kısmı (**ilâhuküm**'un ikinci haberi veya **İlâhun Vâhid**'den kast edilen bedel) olmasa, buna müşrikler itiraz etse de yahudiler bunu zaten kabul eder!..

Bu nedenle âyet devam ediyor; “**Lâ ilâhe illâ HuverRahmânurRahıym= İlâh/tanrı yoktur, sadece “HÜ” erRahmân'ur Rahıym'dir!**”

Bunu hem yahudiler hem iman ehli olmayan diğerleri algılayıp kabullenemiyor!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Kul HUvAllâhu Ehad;

De ki: “HÛ Allâh EHAD'dır! (son - sınır kavramsız TEK'tir)”

2-) Allâhus Samed;

“Allâh SAMED'dir (Som, kendisine bir şey eklenmesi, genişlemesi ya da kendisinden bir şey açığa çıkması söz konusu olmayan);”

3-) Lem yelid ve lem yûled;

“Doğurmamış ve doğurulmamıştır; (kendisinden varolmuş meydana gelmiş ikinci bir yapı yoktur ve kendisini var eden de yoktur)”

4-) Ve lem yekün leHU küfüven ehad;

“O'na hiçbir küfuv (denk) olmadı! (hiçbir düşünülen O'na denk özellikler açığa çıkaramaz.)”

Su'arâ' Sûresi: 213-220

ACIKLAMA:

Su'arâ Sûresi: 214, esbâb-ı nüzûl meşhûr rivayetlerinde Tebbet Sûresi'nden önceye yerleştirilir...

Özetle, “Bu âyetin inzâli üzerine **Hz. Rasûlullâh** (s.a.v.)'in **Safâ** tepesine çıkarak boy boy **Kureyşlileri** çağırıp onları uyarması ve **Ebû Leheb**'in de: **'Kahrolasica bizi bunun için mi topladın'** demesi üzerine **Mesed** (Tebbet) **Sûresi** nâzil oldu”, gibi...

Kaynak tertiplerdeki gibi Tebbet (mesed) Sûresi ilk 5'e yerleştirildiğinde, Şu'arâ Sûresi âyeti oraya pek uygun görünmüyor!.. Zira başka açıklamaları da gerektiren bir muhteva var burada...!

Su'arâ: 214. öncesi 213 ve sonrası 215-220'den kopmaz bir bağlama ve hatta rivayete haizdir!..

213-) Fela ted'u meAllâhi ilâhen âhare fetekûne minel mu'azzebiyn;
O hâlde Allâh (hakikati ortada iken) yanı sıra tanrı kavramına yönelme! Yoksa azabı yaşayacaklardan olursun!

214-) Ve enzir aşiyretekel akrebiyn;

Uyarmaya en yakınlarından başla!

215-) Vahfid cenahake limenit tebeake minel mu'miniyn;

İman edenlerden sana tâbi olanları kanadının altına al!

216-) Fein asavke fekul inniy beriyün mimma ta'melun;

Eğer sana âsi olurlar ise de ki: "Ben yaptıklarınızdan berîyim!"

217-) Ve tevekkel alel 'Aziyzir Rahıym;

(Hakikatin olan Esmâ mertebesine) **Aziyz Rahıym'e tevekkül et!**

218-) Elleziy yerake hıyne tekum;

Ki O, işlevine kalktığında seni görür...

219-) Ve tekallübeke fiys sacidiyn;

Secde edenler içinde yer aldığını da!

220-) İneHU HUves Semiy'ul 'Aliym;

Muhakkak ki O, "HÛ"; Semi'dir, Aliym'dir.

Kâfirûn Sûresi: 1-6

ACIKLAMA:

Kâfirûn Sûresi, kaynak tertiplerde Fiyl Sûresi'nden önceye yerleştirilmiştir!..

Rivayetlere göre **Kureyş müşrikleri** (Velîd B. Muğîre, Âs B. Vâil, Ümeyye B. Halef,..) **H.z. Rasûlullâh (s.a.v.)'e "Ey Muhammed!.. Gel, sen bizim dinimize tâbi ol, biz de senin dinine tâbi olalım!.. Gel bir sene sen bizim putlarımıza tapın, bir sene de biz senin ilâhına ibadet edelim!"** demişler de **Kâfirûn Sûresi**, bunun üzerine nâzil olmuş..

Hatta müşriklerin bu teklifi karşısında (henüz **Kâfirûn Sûresi** nâzil olmadan) **Hz. Rasûlullâh** (s.a.v.)'in şöyle dediği rivayet edilir: “**Gayrımı** (var kabul edip) **Allâh'a eş koştuktan Allâh'a sığınırım!**”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Kul yâ eyyühel kâfirun;

De ki: “Ey hakikat bilgisini inkâr edenler!”

2-) Lâ a’budu mâ ta’budûn;

“Sizin tapındığınıza (nefs-i emmârenize - bağırsak beyninize) ben tapınmam!”

3-) Ve lâ entüm ‘âbidüne mâ a’bud;

“Siz de benim ibadet ettiğime abidler (ibadet eden kullar) değilsiniz.”

4-) Ve lâ ene ‘âbidün mâ ‘âbedtüm;

“Sizin tapındıklarınıza ben abid (ibadet eden kul) değilim.”

5-) Ve lâ entüm ‘âbidüne mâ a’bud;

“Siz de benim kulluk ettiğime abidler (kullar) değilsiniz.”

6-) Leküm diyñüküm ve liye diyñ;

“Sizin din (anlayışınız) size, benim din (anlayışım) banadır!”

Zümer Sûresi: 64-66

ACIKLAMA:

Zümer: 64-66, esbâbı nüzûl’e göre şöyle inzâl olmuştur;

Mekke müşrikleri, cahiliye taassubu (atalarının dalâlette olmadıkları iddiası) ile, **Hz. Rasûlullâh** (s.a.v.)’i **Allâh**’la birlikte kendi ilâhlarına tapınmaya çağırıyorlar ve dediler ki: “**Sen bizim ilâh putlarımıza tapınırsan biz de seninle birlikte senin ilâhına ibadet ederiz**” ... **İşte bunun üzerine bu âyetler yanında Kâfirûn Sûresi de nâzil oldu...!**

64-) Kul efegayrAllâhi te’mürünniy a’budü eyyühel cahilun;

De ki: “Bana Allâh’ın gayrına kulluk etmemi mi emrediyorsunuz, ey cahiller!”

65-) Ve lekad uhiye ileyke ve illeziyne min kablik* lein eşrekte leyahbetanne amelüke ve leteküenne minel hasiriyn;

Yemin ederim ki, sana ve senden öncekilere de şu vahyolundu: “Kesinlikle, eğer şirk koşarsan, mutlaka yaptıkların boşa gidecek; muhakkak hüsrana uğrayanlardan olacaksın!”

66-) Belillâhe fa’bud ve kün mineşşakiriyn;

Hayır, sadece Allâh’a kulluk et ve şükredenlerden ol (kul olma nimeti ne demektir bunu değerlendir)!

Fiyl Sûresi: 1-5

ACIKLAMA:

Fiyl Sûresi, kaynak tertiplerde **Kâfirûn** (hakikatini/hakikat ilmini inkâr edenler) **Sûresi**’nden sonra yerleştirilmiştir!..

Fîl ordusu’nun Ebâbil (kuş sürüleri) **ile helâk edilme ibreti!..**

Kendilerinin de çok iyi bildiği (Elem tera= Görmedin mi?) **Fîl Vak’ası**’nı hatırlatarak, **her şeyin madde planından ibaret olmadığını ve putların geçersizliğini Kureyş’e fark ettirip; hakikate, imana yönlendirmek, Hz. Rasûlullâh (a.s.)’a muamelelerini düzeltmek; harem (saygıdeğer emin yer) ehli olmanın avantajını ve sorumluluğunu hissettirmek!..**

Mekke fethi’nden sonra Hz. Rasûlullâh (a.s), irâd ettiği bir hutbe’de sunları söyledi:

“**Muhakkak ki Allâh, Mekke’yi, Fîl ordusuna karşı korumuştur/Fîl’i Allâh menetmiştir!..** (Ancak bir defaya mahsus Mekke Fethi günü) **Allâh, Mekkelilere Rasûlü’nü ve müminleri musallat kılmıştır/onlara Rasûlullâh ve müminler musallat kılınmıştır!.. Dikkat edin, Mekke, benden önce hiçbir kimseye (kan dökmek için) helâl kılınmamış, benden sonra da kimseye helâl olmayacaktır!.. Dikkat edin, Mekke, bana ancak bir günün belli bir saati için helâl kılınmıştır!.. Dikkat edin, şimdi o, bu saatte harâm bölgedir; diken sökülmez, ağacı kesilmez; yitikleri, görevli dellâllar dışında kimse tarafından alınmaz... Kimin bir yakını öldürülecek olursa, o kimse iki şeyden birini seçmekte serbesttir; ölen için ya diyet verilir veya öldürene kısas tatbik edilir!”**

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elem tera keyfe fe’ale Rabbüke Bi ashâbil fiyl;

Görmedin mi Rabbin nasıl yaptı, ashab-ı fil’e?

2-) Elem yec’al keydehüm fiy tadliyl;

Onların tuzaklarını boşa çıkarmadı mı?

3-) Ve ersele aleyhim tayren ebâbiyl;

İrsâl etti üzerlerine tayrân ebabil'i (Ebabil kuşları).

4-) Termiyhim Bi hicâretin min sicciyl;

Atıyorlardı onlara, kurumuş çamurdan taşlarını.

5-) Fece'alehüm ke'asfin me'kûl;

Nihayet onları yenmiş ekin yaprağı gibi kıldı.

Kureyş Sûresi: 1-4

ACIKLAMA:

Fiyl ve Kureyş Sûresi, hem **Kâbe'nin mekânı Mekke'nin** ve hem de **buranın sakini olan Kureyş'in mazhar oldukları nimetleri ve özellikleri vurgulamaktadır!**..

“**Li-İlâf**”ın başındaki “**Lâm**”, **Ta'îliyye** (sebebiyye de olur) ise bunun **ilk tevîli** (müteallakı), **kendinden önceki ibare** (Fiyl Sûresi ile) irtibatlanır!.. Yani “**Fil ashabının helâk edilmesi, Kureyş'in hürmeti ve imtiyazı içindir!**” demektir...

Hatta bazı mushaflarda **Fiyl ile Kureyş Sûresi, tek sûreymiş gibi, arada besmele olmaksızın yazılmıştır**; ki, **konu bağlamı bütünlük arz etse de uslûbu farklıdır ve kesinlikle iki ayrı sûredir!**..

Esbâb-ı Nüzûl'deki bazı tevîl ve rivayetler:

Allâh teâlâ Hz. Muhammed (s.a.v.)'i **Nebi olarak ba's edip Rasûl olarak irsâl ederek, Kureyş'e olan lütuf ve nimetlerini bildirdi ve bu nimetlerin içinde Kureyşlileri Fîl sahibi Ebrehe'ye karşı koruduğunu, Şâm ve Yemen'e, kış ve yaz yaptıkları ticarî seferlerini İLÂF (ülfet edilir, hürmet görür etki) ile muhafaza ettiğini bildirdi!**..

Bu sûre, Allâh teâlâ'nın Kureyş'e minneti (çok büyük nimetler verdiği) hakkında inzâl olmuştur!..

“**Bu Beyt'in Rabbine (tevhid ehli olarak) kulluk/ibadet etsinler!.. O ki, onları açıktan doyurdu ve korkudan emin etti!**” âyetleri için **Abdullâh İ. Abbâs (ra), “Kureyş'in artık Mekke'de mukıym olup sefere çıkmalarının yasaklandığını” yorumlamıştır!**

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Li iylâfi Kureyşin;

Kureyş'in ülfet ve hürmete mazhariyeti için,

2-) İylâfihim rıhleteş şitâi vas sayf;

Kış ve yaz seferinde rahat ve ülfetleri için.

3-) Felya'budû Rabbe hâzelBeyt;

Bu Beyt'in Rabbine (tevhid ehli olarak) kulluk etsinler!

4-) Elleziy at'amehüm min cû'in ve âmenehüm min havf;

O ki, onları açlıktan doyurdu ve korkudan emin etti.

Felak Sûresi: 1-5

AÇIKLAMA:

Felak ve Nâs Sûreleri...

“OKU, tesbîh et, zikret, arın, salât et...” vb ilâhî hükümlerden sonra, ilk defa “**İSTİÂZE= sığınma**” işlevinin açılması; “**Kul eûzü Bi...= De ki sığınırım Bi...**” !..

Bu iki (Felak-Nâs) sûrede özel bir sığınma talimi var!..

Felak ve Nâs Sûreleri'nin peşpeşe veya birlikte nâzil olduğu rivayet edilir ve ikisine birlikte “**el-Muavvizetân/el-Muavvizeteyn** (iki sığındırıncılar)”, denilir...

TÜM NÂRÎ RADYASYONLARA karşı koruyucu iki sığındırıncı (muavvizetân)!..

Kureyş müşrikleri, Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ı, O'nun tebliğinin ilk dönemlerinde fazla dikkate almıyor, sönüp gidecek geçici bir heves olarak görüyor, hatta alay ve rencide edici muamelelerle bu işi pasifize edeceklerini ve insanların alâka göstermeyeceğini sanıyorlardı!..

Fakat iş zannettikleri gibi olmadı!.. İslâm'ın nûru gittikçe parlıyor ve inzâl olan Kurân vahyi'nin âyetleri, muhaliflerini bile etkileyip hayran bırakıyordu!..

Bu durumda, putperestlikleri yanında **Kureyş taassubunun cin** (görünmeyen varlıklar tasavvuru) ve **büyük şartlanmaları ile -putların etkisine inandıkları gibi, bunların da gücüne inanarak-** “*cinlenmiş*”, “*büyülenmiş*” vb iftira etiketlemelerle gözden düşürmeye çalışıyorlardı!..

Hatta “*Gelin, aç kalalım ve Muhammed'e göz değdirelim*” bile dediler!..

İşte böyle bir süreçte bu sûreler inzâl olarak, hem Kureyş'in itikat bozukluğu ve insansı duyguların şerri, hem de Rasûlullâh örnekliğinde olduğu gibi, insan'ın dayanması gereken asıl kudret ve kuvvetin kaynağı gösteriliyor!..

Elbette neden neye “istiâze” edildiğiyle ilgili iki sûrenin farkı da önemlidir!..

Hz. Aişe r.a.'a vâlidemiz anlatıyor: Rasûlullâh (s.a.v.), doğan Ay'a baktı da bana dedi ki: “Ya Aişe!.. Şunun şerrinden Allâh'a sığın!.. Muhakkak ki şu, el-Gâsıku izâ Vekab'dır!”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Kul e'üzü BiRabbil felak;

De ki: “Sığınırım Felak'ın (karanlığı yarıp aydınlığa kavuşturan nûrun) Rabbine”

2-) Min şerri mâ halak;

“Yarattığı halkının şerrinden”

3-) Ve min şerri ğâsıkın izâ vekab;

“Karanlığı çöken gecenin şerrinden”

4-) Ve min şerrin neffâsâti fiyl'ukad;

“Düğümlere üfüren kadınların şerrinden”

5-) Ve min şerri hâsidin izâ hased;

“Haset ettiğinde, haset edicinin şerrinden!”

Nâs Sûresi: 1-6

ACIKLAMA:

Bu sûre'yi de kapsayan gerekli açıklamalar bir önceki sûre'de yapıldı!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Kul e'üzü BirabbınNâs;

De ki: “Sığınırım Nâs'ın Rabbine,”

2-) Melikin Nâs;

“Nâs'ın Meliki'ne,”

3-) İlâhin Nâs;

“Nâs'ın İlâhı'na,”

4-) Min şerril vesvâsil hannâs;

“**El Vesvas’il Hannas’ın** (sinip sinip geri dönen, insanı bedenselliğe düşüren vesvese kuvvesi) **şerrinden.**”

5-) Elleziy yüvesvisü fîy sudûrin Nâs;

“**O ki, insanların içlerinde vesvese üretir.**”

6-) Minel cinneti ven Nâs;

“**Cinlerden ve insanlardan!**”

Rahmân Sûresi: 1-78

AÇIKLAMA:

Rahmân Sûresi’nin inzâlî ile ilgili rivayetler ihtilâflıdır!..

İlk tertiplerde, Abdullâh İ. Abbâs tertibinde Asr Sûresi’nden önceye 13.sıraya yerleştirilirken, diğer çoğunluk Medine dönemine yerleştirilirler!..

Tefsirlerde de geçen bazı rivayetler:

Hz. Rasûlullâh (s.a.v.), bu sûre’yi ashabına okuduğunda, sükût ettiler...

Bunun üzerine **Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)**, şöyle buyurdu: “**Niye ben, cinlerden, sizden işitmediğim güzel cevaplar işitiyorum?.. Cinlerin gecesinde (bu durumda Mekke’de cinn sûresi’nden önceleri inzâl olmalıdır) bu sûreyi cinlere okuduğumda her ‘*Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığımızı oluşturan Esmâ özelliklerinin-şuur ve bedeninizin) nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?*’ âyetini söylediğimde ‘*Hayır Rabbimiz, nimetlerinden hiçbir şeyi yalanlamıyoruz; HAMD senindir!*’, dediler.”**

Urve İ. Zübeyr rivayetine göre ise Kâbe’de müşriklere karşı alenî ilk Kur’ân okuyan Abdullâh İ. Mes’ûd ra. olmuştur!.. Makâm-ı İbrahim civarında sesli olarak Rahmân Sûresi’ni okumuş ve bu yüzden müşrikler tarafından tartaklanmıştır!..

Bunu tasdik eden bir rivayet de Esmâ Binti Ebî Bekr ra.’a tarafından anlatılmıştır!..

Rahmân Sûresi ile ilgili bu rivayetleri, Necm Sûresi ile ilgili meşhûr olan rivayetle birleştirdiğimizde, Rahmân Sûresi buraya uygun olabilir ki, kendinden önceki Nâs Sûresi’nin konusu ve Esmâ’sı (İlâh/Rahman) ile de açıklayıcı bir bağlama sahiptir!..

Hz. Alî r.a.’a dayanan bir rivayette, **Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)**, **Rahmân**

Sûresi hakkında şöyle buyurmuştur: “**Her şeyin bir gelini/süsü vardır; Kurân’ın gelini de Rahmân Sûresi’dir!**”

Hurûf-u Mukattaaıı saymazsak (ki bunlar zaten meşhûr 99 Esmâ’ül Hüsna içinde geçmemiştir), **Kurân’da Allâh Esmâsı (Rahmân) ile başlayan tek sûre’dir!..**

Tüm Kurân’da “Zül-Celâli vel-İkrâm” ismi iki defa bu sûrede geçer ki, Rahmân ismi kapsamı ile ilgilidir!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Er Rahmân;

Rahmân (El Esmâ ül Hüsna ile işaret edilen tüm özelliklerin sahibi),

2-) Allemel Kur’ân;

Talim etti Kurân’ı (Esmâ mertebesindeki özellikleri oluşturdu).

3-) Halekal İnsân;

Halketti İNSAN’ı,

4-) Allemehül beyân;

Öğretti ona beyanı (Esmâ özelliklerini insanda açığa çıkardı); (Hz. Âli’nin deyişiyile “‘İnsan’, konuşan Kur’ân” oldu.)

5-) Eş Şemsu velKameru Bi husban;

Güneş (kavrayış) **ve Ay** (duygu - hissediş) (Bi-) **hesap iledir** (mertebelerledir).

6-) VenNecmu veşŞeceru yescudan;

Necm (yıldız - fikirler) **ve ağaç** (beden) **secdededirler** (Esmâ indinde “yokluk” hâlinedirler).

7-) VesSemae rafe’aha ve veda’al miyzan;

Semâyı (bilinci; Levvâme mertebesindeen Mardiye mertebesine kadar) **yükseltmiş ve mîzanı** (vahdet - kesret değerlerini dengeli yaşama özelliğini) **yerleştirmiştir.**

8-) Ella tatğav fiyl miyzan;

Ki o mîzanda haksızlık etmeyesiniz (dengede biri ağır basarak diğerinden mahrum kalmayasınız).

9-) Ve ekıymulvezne Bil kıstı ve lâ tuhsirul miyzan;

Değerlendirmeyi (Ulûhiyet hükümlerine göre) **adaletle yaşayın ve mîzanı dengelemede yanlış yaparak hüsrânı yaşamayın!**

10-) Vel Arda veda’aha lil enam;

Arz (Beden) **ki, mahlûkatı** (mikro evreni) **onda oluşturdu!**

11-) Fiyha fakihetün vennahlu zâtul ekmam;

Bir meyve (insan) var onda (arzda); tomurcuklu (açılıma hazır) hurma ağacı (beyin)!

12-) Velhabbu zül asfi verreyhan;

Filizlenmiş tohumlar (uç vermiş hakikat fikirleri) ve hoş kokulu bitkiler (insanî hakikatin getirisi davranışlar) var.

13-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?

14-) Halekal'İnsane min salsalin kelfahhar;

Yarattı insanı (bedenini) pişmiş kuru balçıktan (elementler).

15-) Ve halekalCanne min maricin min nar;

Cann'ı (cin sınıfını - görünmez varlıkları) da dumansız ateşten (radyasyon - ışımsal enerji - elektromanyetik dalga bedenli) yarattı.

16-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?

17-) Rabbulmeşrikayni ve Rabbulmağribeyn;

İki doğuş yerinin (dünya ve ölüm ötesi yaşam boyutu) Rabbidir ve iki batış yerinin (dünya ve kabir âlemi) Rabbidir.

18-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?

19-) Meracelbahreyni yeltekıyan;

Salmıştır (melekiyet ve hayvaniyet; şuur ve bilinç) iki denizi; kavuşup kucaklaşıyorlar.

20-) Beynehüma berzahun lâ yebğıyan;

Aralarında bir berzah var, birbirinin sınırını aşamıyorlar (ikisi de kendi boyutunda gereğini yaşıyor).

21-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?

22-) Yahrucu minhümellü'lüü velmercan;

Çıkıyor onlardan inci ve mercan (çeşitli özellikler).

23-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınıza oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

24-) Ve lehulcevarilmünşeatu fiylbahri kel'a'lam;

O'nundur, denizde (Hakikat ilminde) **inşa olunmuş, dağlar gibi** (oluşturulmuş benliklerle yaşamda) **akıp giden gemiler** (bedenler)!

25-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınıza oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

26-) Küllü men 'aleyha fan;

Arzda (bedensel yaşamdaki benliklerin) **kim varsa hepsi fânidir** (her bedendeki nefis - bilinç ölümü tadar).

27-) Ve yebka vechu Rabbike Zül'Celâli vel'İkrâm;

Zül'Celâli vel'İkrâm Rabbinin vechidir (Esmâ mânâları) **Bakıy olan!**

28-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınıza oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

29-) Yes'eluhu men fıysSemavati vel'Ard* külle yevmin HUve fiy şe'n; **Semâlarda ve arzda ne varsa O'ndan talep eder; "HÛ" her "AN" yeni iştir!**

30-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınıza oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

31-) Senefruğu leküm eyyühessekalân;

Yarın sizinle kalacağız (hesap için) **ey suç yüklü ins ve cin topluluğu!**

32-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınıza oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

33-) Ya ma'sherel cinni vel'insi inisteta'tüm en tenfüzû min aktaris Semavati vel'Ardı fenfüzû* lâ tenfüzüne illâ Bisultan;

Ey cin ve ins topluluğu! Semâlar ve arzın aktarından (bedenlerinizin çekim gücünden) **çıkıp gitmeye gücünüz yeterse, hadi çıkın gidin** (bedensiz yaşayın)! **Kudretiniz olmadıkça** (kudret sıfatı sizde açığa

çıkmadıkça) **geçip gidemezsiniz!**

34-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

35-) Yurselu ‘aleyküma şüvazun min narin ve nuhasün fela tentesıran;

İkinizin de üzerine Nâr’dan alev ve duman (bilinç bulanıklığı) **irsâl edilir de başarılı olamazsınız!**

36-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

37-) Feizen şakkatis Semau fekânet verdeten keddihan;

(Ölüm esnasında) **semâ** (benlik bilinci) **parçalanarak yanık yağ rengi alıp, gül misali** (hakikat müşahade edildiğinde)!

38-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

39-) Feyevmeizin lâ yüs’elu an zenbihi insün vela cann;

İşte o süreçte ne ins ne de cin türü suçundan sorulmaz (doğal olarak yaptıklarının sonuçlarını yaşamaya başlarlar)!

40-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

41-) Yu’reful mücrimune Bi siymahüm feyü’hazü Binnevasıy vel’akdam;

Suçlular sîmalarından (huylarının oluşturduğu görünümünden) **tanınırlar da; alınlarından ve ayaklarından yakalanırlar.**

42-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

43-) Hazihi cehennemülletiy yükezzibu Bihel mücrimun;

İşte bu, suçluların kendisini yalanladığı cehennemdir!

44-) Yetufune beyneha ve beyne hamiymin ân;

Onunla (cehennemî kayıtlarla) **kaynar su** (şartlanmalarının getirdiği

yakıcı değer yargıları) **arasında dönüp dururlar.**

45-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığını oluşturun Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

46-) Ve limen hafe mekame Rabbihi cennetan;

Rabbinin makâmından korkan kimse için iki cennet (fiil ve hissediş - mânâ cennetleri) **vardır.**

47-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığını oluşturun Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

48-) Zevata efnan;

(İki cennet de) **çeşitli dallara** (yaşam özelliklerine) **sahiptir.**

49-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığını oluşturun Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

50-) Fiyhima ‘aynâni tecriyan;

İkisinde de iki kaynak akıp gider!

51-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığını oluşturun Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

52-) Fiyhima min külli fakihetin zevcan;

(O cennetlerin) **ikisinde de her meyveden** (marifetten) **iki tür** (zâhirî ve bâtınî olarak) **vardır!**

53-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığını oluşturun Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

54-) Müttekiyne alâ furuşin betainuha min istebrak* ve cenel cenneteyni dan;

Astarları atlastan döşeklere yaslanırlar... İki cennetin meyvelerinin toplanması çok kolaylıklardır!

55-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığını oluşturun Esmâ

özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

56-) Fiyhinne kasıratuttarfı, lem yatmişünne insün kablehüm ve lâ cann;
Onlarda eşlerinden başkasını görmeyenler (yapılar) vardır ki, daha önce kendilerini ne ins ne de cann (cin türü) dokunup (beşerî - şeytanî fikir ve duygularla) kirlletmiştir!

57-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığını oluşturulan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?

58-) Keennehünnel yakutü velmercan;

Onlar sanki yakut ve mercandırlar.

59-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığını oluşturulan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?

60-) Hel cezaul ihsani illel ihsan;

İhsanın (Hakk'ı görürcesine kulluğun) cezası sadece ihsan değil midir?

61-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığını oluşturulan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?

62-) Ve min dûnihima cennetan;

İki cennet dînunda iki cennet daha vardır.

63-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığını oluşturulan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?

64-) Mudhâmmetan;

Yemyeşildirler!

65-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığını oluşturulan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?

66-) Fiyhima aynâni naddâhatân;

İkisinde de durmadan fıskıran iki kaynak (Rabbanî tecelliler)!

67-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

68-) Fiyhima fakihetun ve nahlun ve rumman;

İkisinde de meyve, hurma (Hakkanî vasıfların açığa çıktığı şuur temsilen) **ve nar** (tek bilincin tasarruf ettiği çok beden yaşamını temsilen)!

69-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

70-) Fiyhinne hayratun hısan;

(O cennetlerin) **içlerinde en muhteşem, en güzeller.**

71-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

72-) Hûrun maksuratün fiylhıyam;

Yalnız eşlerine hasredilmiş huriler (Hakkanî vasıfları açığa çıkararak bilinçlerin tüm istek ve arzularını yerine getirecek kapasite ve olanaklarla oluşturulmuş eşler - bedenler. Bakınız 13.Ra'd: 35, 47.Muhammed: 15)!

73-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

74-) Lem yatmishünne insün kablehüm ve lâ cann;

Daha önce onlara ne ins ne de cann (cin) **dokunup** (beşerî - şeytanî fikir ve duygularla) **kirletmiştir!**

75-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini sayarsınız yalan?**

76-) Müttekiiyne 'alâ refrefin hudrin ve 'abkariyyin hısan;

Yeşil refrefe ve harikulâde güzel işlemeli parlak döşeklere yaslanırlar.

77-) Fe Bi eyyi alai Rabbiküma tükezziban;

Hakikat böyle iken, Rabbinizin (varlığınızı oluşturan Esmâ özelliklerinin - şuur ve bedeninizin) **nimetlerinin hangi birini**

sayarsınız yalan?

78-) Tebarekesmu Rabbike Ziy!Celâli vel'İkrâm;

Zül'Celâli vel'İkrâm Rabbinin ismi ne mübarek - ne yücedir!

Necm Sûresi: 1-62

ACIKLAMA:

Necm Sûresi, Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'in Mekke'de ilân ettiği, yani Kâbe'de alenen okuduğu (ki, müşriklerin putlarının isimlerini sayarak açığa meydan okunduğu) ilk sûre olduğu rivayet edilmiştir!..

Abdullâh İ. Mes'ûd ra. diyor ki:

“İçinde tilâvet secdesi indirilen ilk sûre Necm Sûresi'dir!.. (Bu sûredeki secde âyetini okuyunca) Hz. Rasûlullâh (s.a.v.) secde etti, arkasında bulunanlar da secde etti!.. Bir kişi hariç ki o da (kibrinden) yerden bir avuç toprak alıp onun üzerine secde etti (bunun üzerine Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ın 'Kendini cemaatten ayıran, ateşe ayırmıştır' dediği rivayet edilir!)... Daha sonra bu kişinin kâfir olarak öldürüldüğünü gördüm!.. O, Ümeyye İ. Halef idi.”

Abdullâh İ. Abbâs ra. diyor ki:

“Necm sûresi'ni okuyunca Hz. Rasûlullâh (s.a.v.) secde etti!.. Onunla birlikte bulunan müslimler, müşrikler, cinler ve bütün insanlar da secde ettiler!”

“Necm Sûresi, Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'in Kureyş müşriklerine (en üstün) vahiy ile meydan okuduğu ilk sûre'dir!”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Ven necmi izâ heva;

Necm'e (bölüm bölüm açığa çıkararak tüm hakikati anlatana) yemin olsun ki,

2-) Ma dalle sahibuküm ve ma ğavâ;

Arkadaşınız ne saptı ne de azdı!

3-) Ve ma yentıku anil heva;

(O), hevâsından (hayalî şeyleri) konuşmaz!

4-) İn huve illâ vahyun yuha;

O yalnızca vahyolunan bir vahiydir!

5-) ‘Allemehu şediyulkuva;

O’na kuvveleri şiddetli olan talim etti!

6-) Zû mirretin, festeva;

O (kuvve) kendini fark ettirdi, böylece de istiva etti (böylece de vahye açık hâle geldi)!

7-) Ve huve Bil ufukıl a’lâ;

O, Ufuk-u Âlâ (tüm dışsallığı kaplamış - âfakta) **olduğu hâlde!**

8-) Sümme dena fetedella;

Sonra yaklaştı, tedelli etti (âfaktan enfüse dönüştü müşahedesi).

9-) Fekâne kabe kavseyni ev edna;

İki yayın birleşimi (kab-ı kavseyn) **veya Edna** (daha da yakın) **oldu!**

10-) Feevha ila ‘abdiHÎ ma evha;

Böylece kuluna vahyettiğini vahyetti.

11-) Ma kezebel fuadu ma rea;

FUAD (Kalbindeki nöronların beyinde açtığı gerçeklikle bütünleşti dıştan gelen bilgi) **yalanlamadı** (inkâr etmedi) **gördüğünü!**

12-) Efe tumarunehu alâ ma yera;

Gördüğü hakkında O’nunla tartışıyor musunuz?

13-) Ve lekad reahu nezleten uhra;

Andolsun ki Onu bir daha gördü (hakikatin bilincine inişiyile fark edilmesinde).

14-) ‘Inde SidretülMünteha;

Sidret-ül Münteha (şuur olarak sonsuz yaşam hissedışı) **indinde.**

15-) ‘Indeha Cennetül Me’va;

Cennet-ül Me’va da Onun (Sidret-ül Münteha’nın) **indinde yaşanır!**

16-) İz yağşes sidrete ma yağşâ;

O an ki, Sidre’yi (varlığını) **bürüyen** (hakikat nûru) **bürüyordu** (beden hissi kaybolmuş bir hâlde)!

17-) Ma zâğal basaru ve ma tağâ;

Görüşü ne kaydı (gayrı kavramına); **ne de haddi aştı** (hakikati müşahededen dolayı tanrılık davasına düşüp, Firavunlaştı)!

18-) Lekad rea min âyâti Rabbihil kübra;

Andolsun ki, Rabbinin (Hakikatini var kılan Esmâ özelliklerinin) **işaretlerinden en büyüğünü gördü!**

19-) Efe raeytümüllate vel ‘uzza;

Gördünüz mü Lat’ı, Uzza’yı?

20-) Ve menates salisetel uhra;

Diğer üçüncüleri Menat’ı (böyle bir mi’râc yaşatabilirler mi)?

21-) Elekümüzzekeru ve lehül ünsâ;

Erkek sizin, dişi O’nun mu?

22-) Tilke izen kısmetun dıyza;

Öyle ise bu insafsız paylaşmadır!

23-) İn hiye illâ esmaun semmeytumuha entum ve abâüküm ma enzelAllâhu Biha min sultan* in yettebiune illazzane ve ma tehvel enfüs* ve lekad caehüm min Rabbihimül hüda;

Onlar ancak sizin ve atalarınızın isimlendirdiği, Allâh’ın hiçbir delil inzâl etmediği (arkası - müsemması olmayan yalnızca) **isimlerden ibarettirler! Onlar, ancak zanna ve nefslerin hoşlandığı kuruntulara uyarlar... Andolsun ki kendilerine Rablerinden hakikat ilmi gelmiştir!**

24-) Em lil’ İnsani ma temenna;

Yoksa insanın her dilediği olacak diye bir kural mı var?

25-) FeLillâhil ahiretu vel ula;

Allâh (Esmâ’sının özelliklerinin açığa çıkması) **içindir sonsuz gelecek yaşam da dünya da!**

26-) Ve kem min melekin fiys Semavati lâ tuğniy şefa’atuhüm şey’en illâ min ba’di en ye’zenAllâhu li men yeşau ve yerda;

Semâlarda nice melek vardır ki, Allâh’ın dilediği ve razı olduğu için verdiği izin dışında, onların şefaati hiçbir fayda vermez!

27-) İnnelleziyne lâ yu’minune Bil ahireti leyusemmunel Melaikete tesmiyetel ünsâ;

Muhakkak ki sonsuz geleceklerine iman etmeyenler, melekleri elbette dişi olarak tanımlarlar.

28-) Ve ma lehüm Bihi min ‘ilm* in yettebiune illezzann* ve innezzanne lâ yuğniy minel Hakkı şey’a;

Oysa bu hususta onların bir ilmi (delilleri) yoktur... Onlar ancak zanna uyuyorlar! Muhakkak ki zan, gerçeği yansıtmaz!

29-) Fea’rid an men tevella an zikriNA ve lem yurid illel hayâted dünya;

Bizim zikrimize (hatırlattığımız hakikate) sırtını dönen ve dünya hayatının zevklerinden başka bir şey istemeyenden yüz çevir!

30-) Zâlike mebleğuhüm minel ‘ilm* inne Rabbeke HUve a’lemu Bi men

dalle an sebiliHÎ ve HUve a'lemu Bi menihteda;

Bilgilerinin onları ulaştıracağı son nokta işte budur (dünya zevkleriyle yaşayıp vefat etmek, başkasını düşünemezler)! Muhakkak ki Rabbin “HÛ” yolundan sapanı daha iyi bilir! “HÛ” daha iyi bilir hakikate ereni!

31-) Ve Lillâhi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı liyecziyelleziyne esau Bima ‘amilu ve yecziyelleziyne ahsenu Bil Hüsna;

Semâlarda her ne varsa ve arzda her ne varsa Allâh (Esmâ’sının işaret ettiği özelliklerin açığa çıkması) içindir! (Bu) kötü fiilleri açığa çıkaranlara yaptıklarının sonuçlarını yaşatması, güzel davrananları da en güzeli ile cezalandırması içindir!

32-) Elleziyne yectenibune kebairel’ ismi velfevahişe illel lemem* inne Rabbeke Vasi’ul Mağfireti, HUve a'lemu Bi küm iz enşeküm minel Ardı ve iz entum ecinnetun fiy butuni ümmehatiküm* fela tüzekkû enfüseküm* HUve a'lemu Bi menitteka;

Onlar ki, büyük suçlardan (şirk, iftira, öldürmek vb. gibi) ve fevahişten (zina vb. gibi) uzak dururlar; beşeriyetin sonucu ufak suçlar dışında... Muhakkak ki Rabbinin mağfireti geniştir! O varlığını Esmâ’sıyla oluşturan olarak sizi daha iyi bilir; arzdan (bedeniniz) sizi inşa ettiğinde ve analarınızın karınlarında ceninler hâlindeyken! O hâlde neflerinizi (benliğinizi) temize çıkarmaya çalışmayın! O, korunanın kim olduğunu (Esmâ’sıyla yaratana olarak) bilendir!

33-) Eferaeytelleziy tevella;

Yüz çevirip geri döneni gördün mü?

34-) Ve a'ta kaliylen ve ekda;

Az (bir şey) verip, (sonra vermeyi - infakı kesip) sımsıkı tutanı!

35-) E'indehu ılmul ğaybi fehüve yera;

Gaybın ilmi onun indinde de, o mu görüyor?

36-) Em lem yünebbe’ Bima fiy suhufi Musa;

Yoksa Musa’nın sayfalarında olanlar (bilgiler - hükümler) haber verilmedi mi?

37-) Ve İbrahymelleziy veffa;

O çok vefalı İbrahim (-in sayfalarında olanlar)?

38-) Ella teziru vaziretün vizre uhra;

Hiçbir günahkâr bir başkasının günahını yüklenmez!

39-) Ve en leyse lil İnsani illâ ma se’a;

İnsan için yalnızca çalışmalarının (kendisinden açığa çıkanların) sonucu oluşacaktır!

40-) Ve enne sa'yehu sevfe yura;

Onun çalışmasının sonucu da yakında görülecektir!

41-) Sümme yüczahul cezael evfa;

Sonra ona tastamam (yaptıklarının) sonuçları yaşatılacaktır!

42-) Ve enne ila Rabbikel münthea;

Muhakkak ki gidişin sonu rabbinedir!

43-) Ve ennehu HUve adhake ve ebkâ;

Muhakkak ki "HÛ"dur, güldüren de ağlatan da!

44-) Ve ennehu HUve emate ve ahyâ;

Muhakkak ki "HÛ"dur, ölümü tattıran da (ilimle) dirilten (bâ's eden) de!

45-) Ve ennehu halekaz zevceyniz zekere vel ünsâ;

Muhakkak ki "HÛ", iki cinsi erkek ve dişi yaratan...

46-) Min nutfetin izâ tümna;

Sperm olarak atıldığında (Rahime)!

47-) Ve enne aleyhin neş'etel uhra;

Muhakkak ki neş'e-i uhrâ (ikinci yaşam) O'nadır!

48-) Ve ennehu HUve ağnâ ve aknâ;

Muhakkak ki "HÛ"dur, ganî eden de fakir kılan da.

49-) Ve ennehu HUve Rabbuş şî'ra;

Muhakkak ki "HÛ"dur, Rabbüş Şî'ra (Sirius yıldızının Rabbi)!

50-) Ve enneHU ehleke 'Adenil ula;

Muhakkak ki "HÛ"dur, önceki Ad'ı helâk eden.

51-) Ve Semude fema ebka;

Semud'u da... (Öyle ki) geriye (onlardan kimse) bırakmadı!

52-) Ve kavme Nuhın min kabl* innehüm kânu hüm azleme ve etğa;

Daha önce de Nuh kavmini... Muhakkak ki onlar, evet onlar daha zâlim ve nefsanî yaşamda daha beterdiler.

53-) Vel mü'tefikete ehva;

Mü'tefikat'ı (helâk olmuş şehirleri; Sodom ve Gomore'yi) yerin dibine batırdı!

54-) Feğaşşâha ma gâşşâ;

Böylece bürüdü onları, bürüdükleriyle (suçlarının karşılığı olarak)!

55-) Fe Bi eyyi alai Rabbike tetemara;

Şimdi Rabbinin nimetlerinin hangisinden kuşku duyarsın!

56-) Hazâ neziyrun minen nüzüril ula;

İşte bu da önceki uyarıcılar gibi bir uyarıcıdır!

57-) Ezifetil azifetü;

O yaklaşan (ölüm) yaklaştı!

58-) Leyse leha min dûnillâhi kaşifetün;

Onu Allâh dînunda (ölüm sıkıntısını) açacak biri yoktur.

59-) Efemin hazel hadiyisi ta'cebun;

Şimdi siz bu olayı (ölümle başlayan ölümsüz hayatı) acayip mi buluyorsunuz?

60-) Ve tadhakûne ve lâ tebkûn;

Gülüyorsunuz, ağlamıyorsunuz!

61-) Ve entum samidun;

Siz keyfinize bakıp oyalanıyorsunuz!

62-) Fescudu Lillâhi va'budu;

Secde edin (Esmâ'sıyla hakikatınız olan) **Allâh'a** (indindeki "yok"luğunuzu fark edin) ve **kulluğunuza devam edin.** (62. âyet secde âyetidir.)

Kalem Sûresi: 5-52

ACIKLAMA:

Kalem Sûresi'nin nüzûlü hakkında bazı bilgiler, Kalem Sûresi: 1-4'ün açıklamasında geçti!..

"MÜSLİM (müslüman)" tanımının geçtiği İLK SÛRE!.. Bunun hem ferd hem de toplum itibarıyla anlamı düşünülebilir!..

"Allâh"ı dikkate almamak pişmanlık ve azap sebebidir!..

Hz. Muhammed a.s.'ın muhteşemliğini, O'nun vahyi'nin üstünlüğünü, hakikatiyle anlayamayan Mekke müşriklerinin (Velid B. Muğîre vb) reisleri, büyüyen müslüman sayısını da görüp, iftiralar ile gözden düşürmeye, hatta göz değmesi (nazar) ile Rasûlullâh'ı devirmeye çalışıyorlardı!..

5-) Fesetubsıru ve yubsırun;

Yakında sen de göreceksin, onlar da görecekler;

6-) Biyyikümülmeftun;

Hanginiz cinlere tutulmuştur!

7-) İnnə Rabbeke HUve a'lemu Bimen dalle 'an sebiyliHİ, ve HUve a'lemu Bilmühtediyn;

Muhakkak ki Rabbin, yolundan kimin saptığını (varlıklarından) iyi bilir! O, hakikate erenleri de (varlıklarında) iyi bilir!

8-) Fela tuti'ıl mükezzibiyn;

O hâlde yalanlayanlara itaat etme!

9-) Veddû lev tûdhinu feyûdhinun;

Arzu ettiler ki, sen yumuşak (tavizkâr) davranasın da, onlar da (sana karşı) hoşgörülü davransınlar!

10-) Ve lâ tuti' külle hallâfin mehiyn;

UYMA! Çokça yemin eden (Allâh'tan ve Sünnetullâh'tan kozalı olduğu için) basit, düşüncesiz her kişiye;

11-) Hemmâzin meşşâin Bi nemiym;

Alaycı, ayıplayan, laf taşıyan;

12-) Menna'ın lilhayri mu'tedin esiyim;

Durmadan (hakikatin) yaşanılmasına engel olan, haddi aşan suçlulara;

13-) 'utullin ba'de zâlike zeniyim;

Tutucu cahile, üstelik inkârıyla damgalıya!

14-) En kâne zâ mâlin ve beniyn;

Zengin ve oğulları var diye mi (ona uyacaksın)!

15-) izâ tütla aleyhi ayatuna kale esatıyrul evveliyn;

Âyetlerimiz ona bildirildiğinde: “Öncekilerin masallarındır” dedi.

16-) Senesimuhu 'alelhurtum;

Yakında burnundan damgalayacağız onu (görmezden gelemeyecek)!

17-) İnnə belevnahüm kema belevna ashabelcenneti, iz aksemu leyasri münneha musbihiyn;

Doğrusu biz onları, o bahçe halkını belâlandırdığımız gibi belâlandırdık! Hani, sabah olurken onu mutlaka kesip devşireceklerine kalem etmişlerdi.

18-) Ve lâ yestesnun;

(İnşâAllâh diye) **istisna yapmıyorlardı!**

19-) Fetafe 'aleyha tâifun min Rabbike ve hüm nâimun;

Onlar uyurlarken, Rabbinden bir sarıcı o bahçeyi sardı!

20-) Feasbehat kessariym;

Kuruyup karariverdi (o bahçe)!

21-) Fetenadev musbihıyn;

Sabah olurken (kalktıklarında) **birbirlerine seslendiler:**

22-) Eniğdû ‘alâ harsikûm in küntüm sarimiyn;

“Eğer kesip devşirecekseniz, ekininize erken gidin!” (diye).

23-) Fentaleku ve hüm yetehafetun;

Aralarında fısıldanarak yola koyulup gittiler.

24-) En lâ yedhulennehelyevme ‘aleykûm miskiyn;

“Sakın bugün hiçbir yoksul ona (bahçeye) girip yanınıza gelmesin!” (diye).

25-) Ve ğadev ‘alâ hardin kadiriyn;

Yoksulları engellemeye güçleri yeterek gittiler.

26-) Felemma raevha kalu inna ledâllun;

Bahçeyi gördüklerinde (harap olmuş): **“Yanlış yere geldik herhâlde”** dediler.

27-) Bel nahnu mahrumun;

“Hayır, (doğru yerdeyiz ama) biz yitirmişleriz!” (dediler).

28-) Kale evsetuhüm elem ekul leküm levla tüsebbihun;

Onların biraz düşüncelisi dedi: “Ben size tespih (tenzih) etsenize, demedim mi?”

29-) Kalu subhane Rabbina inna künna zâlimiyn;

Dediler ki: “Subhan’dır Rabbimiz! Muhakkak ki biz işin hakkını veremeyenler olduk!”

30-) Feakbele ba’duhüm ‘alâ ba’dın yetelâvemun;

Ardından birbirlerine dönüp birbirlerini suçlamaya başladılar!

31-) Kalu ya veylena inna künna tağıyn;

Dediler ki: “Yazıklar olsun bize! Doğrusu biz küstahça davranmışız!”

32-) ‘asâ Rabbuna en yübdilena hayren minha inna ila Rabbina rağıbn;

“Umulur ki Rabbimiz onun yerine ondan daha hayırlısını verir! Muhakkak ki biz (artık) Rabbimize yönelenleriz.”

33-) Kezâlikel’azâb* ve le’azâbul’ahireti ekber* lev kânu ya’lemun;

İşte böylece azap! Sınırsız geleceğin azabı ise elbette ekberdir! Eğer bilselerdi.

34-) İne lilmüttekiyne ‘inde Rabbihim cennatin na’ıym;

Muhakkak ki korunmuş olanlar için, Rableri indinde Naîm cennetleri vardır.

35-) Efeneç'alülmüslimiye kelmücrimiyn;

Teslim olmuşları, inkârcı suçlular gibi kılar mıyız hiç?

36-) Ma leküm keyfe tahkümün;

Ne oluyor size! Nasıl hüküm veriyorsunuz?

37-) Em leküm Kitabun fiyhi tedrusun;

Yoksa sizin bir kitabınız var da ondan mı ders alıyorsunuz?

38-) İne lekum fiyhi lema tehayyerun;

Ki ondaki keyfinize göre hükümler sizindir (zannınızca Sünnetullâh'a da tâbi değilsiniz)!

39-) Em leküm eymanun 'aleyne baliğetun ila yevmilkıyameti inne leküm lema tahkümün;

Yoksa dilediğinizi yapabilirsiniz diye kıyamete kadar geçerli, bizden alınmış bir sözünüz mü var?

40-) Selhüm eyyuhüm Bizâlike za'ıym;

Sor onlara: Onların hangisi böyle bir şeye kefildir?

41-) Em lehüm şurekâ'u, felye'tu Bişürekâihim in kânu sadıkıyn;

Yoksa onların bize eş koştuıkları ortakları mı var? Eğer sözlerine sadıklarsa getirsinler ortaklarını!

42-) Yevme yükşefü 'an sakın ve yud'avne ileş sucûdi fela yestetıy'un;

Hakikatin açığa çıkıp, Allâh'tan ayrı vücud verdikleri benliklerinin yokluğunu itirafa (secdeye) davet edildikleri süreçte, bunun gereğini yerine getiremeyeceklerdir!

43-) Haşı'aten ebsaruhüm terhekuhüm zilletun, ve kad kânu yud'avne ileşsucûdi ve hüm salımün;

Gözleri dehşetten önlerine eğik, zillet hâlinde! Oysa onlar akılları başlarında dünyada iken secdeye davet olunuyorlardı.

44-) Fezerniy ve men yükezzibu Bi hazelhadıys* senestedricuhüm min haysü lâ ya'lemün;

(Rasûlüm) artık beni ve bu olayı yalanlayanı (başbaşa) bırak! Onları hiç bilmedikleri yönden aşama aşama helâka götürüleceğiz!

45-) Ve ümliy lehüm* inne keydiy metiyn;

Mühlet veririm onlara... Muhakkak ki benim tuzağım çok sağlamdır!

46-) Em tes'eluhüm ecen fehüm min mağremın müskalun;

Yoksa onlardan bir karşılık istiyorsun da, onlar borçtan ağır bir yük altına mı girmişler?

47-) Em ‘indehümülğaybu fehüm yektubûn;

Yoksa gayb (algılanmayanlar) onların indinde de, onlar mı yazıyorlar?

48-) Fasbir lihükmi Rabbike ve lâ tekûn kesahıbilHut* iz nâdâ ve huve mekzum;

Rabbinin hükmüne sabret ve balık sahibi (Yunus Nebi) gibi olma! Hani O, gamla dolu hâlde yönelmişti.

49-) Levlâ en tedarekehu nı’metun min Rabbihi lenübize Bil ‘arai ve hüve mezmum;

Eğer Ona Rabbinden bir nimet erişmemiş olsaydı, aşağılanmış hâlde çıplak araziye atılırdı!

50-) Fectebahu Rabbuhu fece’alehu minessalihıyn;

Rabbi Onu seçti de Onu sâlihlerden (hakikati yaşayanlardan) kıldı.

51-) Ve in yekâdülleziyne keferû leyuzlikuneke Biebsârîhim lemmâ semî’uzZikre ve yekulûne innehû lemeccnûn;

Muhakkak ki o hakikat bilgisini inkâr edenler, Zikri (hakikatlerini hatırlatıcısı) işittiklerinde az kalsın bakışlarıyla seni devireceklerdi! “Muhakkak ki O, bir cin etkisi altındadır” diyorlardı.

52-) Ve mâ huve illâ zikrun lil’âlemiyn;

Oysa O, insanlar için sadece bir Zikir’dir (hakikatlerini hatırlatıcıdır)!

‘Abese Sûresi: 1-42

AÇIKLAMA:

Abese Sûresi, kaynak tertiplerde Necm Sûresi’nden sonraya yerleştirilmiştir; ki, açık tebliğin, tüm dirençlerine rağmen Kureyş müşrikleri ile konuşma-tartışmanın sürdüğü bir dönemdir!..

Nüzûl sebebi olarak gösterilen, ilk âyetlerinde konu edilen, **Abdullâh İbni Ümmi Mektûm** (Hz. Hadîce vâlidemizin dayı oğlu) ile ilgili meşhûr rivayet şöyledir:

Hz. Rasûlullâh (s.a.v.), Kureyş’in ileri gelenleri ile, onların müslim olmalarını umarak İslâm’a davet edip konuşuyorlarken, Abdullâh İbni Ümmi Mektûm, böyle bir konuşmanın üzerine geldi... Âmâ olduğu için de Hz. Rasûlullâh’ın başkaları ile meşgûl olduğunu bilmiyordu...

Birkaç defa: “Ya RasûlAllâh!.. Allah’ın sana öğrettiğinden bana da öğret= allimniy mimma allemekAllâh” deyip isteğini tekrarladı...

Sözünü kestiği ve muhatabı olan Kureys ileri gelenlerinin taassubları ve yüzlerini ekşitmeleri dolayısıyla Hz. Rasûlullâh'ın yüzünde bir hoşnutsuzluk belirdi ve konuştuğu kimselere yönünü dönerek konuşmaya devam etti!..

Bunun üzerine bu sûre'nin ilk âyetleri nâzil oldu...

Hz. Rasûlullâh'ın yüz hâlini ve yönünün ne tarafa dönük olduğunu, âmâ olduğu için görmesi söz konusu olmayan bu zât'a **Hz. Rasûlullâh a.s.** her fırsatta ikram eder ve şöyle derdi:

“Merhaba, kendisi hakkında RABBİMİN itâb ettiği kimse!.. Bir ihtiyacın var mı?”

Hatta, **Veda Haccı**'na giderken ve bazı gazveler için sefere çıkarken **Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)**'in, **Medine-i Münevvere**'de, **Abdullâh İbni Ümmi Mektum**'u kendi yerine (toplam 13 defa olduğu söylenir) vekîl bıraktığı (ki, geride kalan tüm sahabeye imam olarak salât kıldırıldığı) da rivayet edilir ki bu da ayrı bir şeref ve bir iltifattır!..

Rabbanî marifet ve ilâhî ahlâkın gereği olan Nebevî kemâli, zaten değerlendirmekten aciziz!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) ‘Abese ve tevella;

Asıldı yüzü ve çevirdi yüzünü!

2-) En câehül'a'mâ;

O âmâ geldi diye.

3-) Ve ma yüdriyke le'allehu yezzekkâ;

Ne bilirsin, belki o arınacak!

4-) Ev yezzekkeru fetenfe'ahüzzikra;

Yahut hatırlatılanı düşünecek de böylece o zikra (hatırlatma) kendisine fayda verecek!

5-) Emma menistağnâ;

Kendini mustağni görene gelince...

6-) Feente lehu tesaddâ;

Sen ona ilgi gösteriyorsun!

7-) Ve ma ‘aleyke ella yezzekkâ;

Onun arınmamasından sana ne!

8-) Ve emma men câeke yes'â;

Ama sana öğrenme hevesiyle gelen o!

9-) Ve hüve yahşâ;

O haşyet duyuyor!

10-) Feente ‘anhu telehha;

Sen onunla ilgilenmiyorsun!

11-) Kellâ inneha tezkiretun;

Hayır, muhakkak ki o hatırlatmadır.

12-) Femen şâe zekereh;

Dileyen Onu hatırlar!

13-) Fiy suhufin mükerremetin;

Çok şerefli kayıtlardadır,

14-) Merfû’atin mutahheretin;

Ulviyete yükseltilmiş ve tümüyle arınmış!

15-) Bieydiy seferetin;

Sefere’nin (yazıcı meleklerin) elleri (kuvveleri) ile.

16-) Kiramin berereh;

Keriyım (şerefli, üstün) ve Barr (daima iyilik ve tâat sadır olan Sefere).

17-) Kutilel’İnsanu ma ekfereh;

Ölesi (de hakikati göresi) insan, ne kadar da inkârcıdır!

18-) Min eyyi şey’in halekah;

Hangi şeyden yarattı onu?

19-) Min nutfetin, halekahu fekadderehu;

Bir nutfeden yarattı onu; tabiatını oluşturdu!

20-) Sümmebiyle yesserah;

Sonra yolunu kolaylaştırdı ona.

21-) Sümme ematehu feakbereh;

Sonra öldürdü de kabre (bedene) yerleştirdi onu.

22-) Sümme izâ şâe enşerah;

Sonra onu dilediğinde kabrinden (bedeninden) bâ’s eder.

23-) Kellâ lemma yakdı ma emerah;

Hayır! Ona emrettiği şeyi henüz yerine getirmedi (Hilâfetin tam hakkını veremedi).

24-) Felyenzuril’İnsanu ila ta’âmih;

İnsan yediğine bir baksın!

25-) Enna sabebnelmâe sabbâ;

Doğrusu biz o suyu bolca akıtıp döktük.

26-) Sümme şakaknel'Arda şakka;

Sonra arzı bir şakk ile yarıdık da (böylece),

27-) Feenbetna fiyha habbâ;

Orada ekinler yetişirdik.

28-) Ve 'ineben ve kadbâ;

Üzüm, taze yonca,

29-) Ve zeytunen ve nahlâ;

Zeytin, hurma,

30-) Ve hadâika ğulba;

Sık ve iri ağaçlı bahçeler,

31-) Ve fakiheten ve ebba;

Meyve ve çayır,

32-) Meta'an leküm ve lien'amiküm;

Siz ve en'amınız yararlısın diye.

33-) Feizâ câetissâhhatu;

O korkunç sayha duyulduğunda,

34-) Yevme yefirrulmer'u min ahıyh;

O süreçte kişi, kardeşinden kaçır,

35-) Ve ümmihi ve ebıyh;

Anasından, babasından,

36-) Ve sahibetihı ve benıyh;

Karısından ve oğullarından!

37-) Liküllimriin minhüm yevmeizin şe'nün yuğniyh;

O süreçte onlardan her birinin derdi kendi işidir!

38-) Vucûhun yevmeizin müsfiretün;

O süreçte yüzler (vardır) parıldar!

39-) Dahıketün müstebşiretün;

Gülen, müjdelendiğiyle sevinçli!

40-) Ve vucûhun yevmeizin 'aleyha ğaberetün;

O süreçte nice yüzler de (vardır) toz kapatmış!

41-) Terhekuha kateretün;

Onu da karalık bürür!

42-) Üläike hümül keferetül fecerah;

İşte bunlar facir (bâtıla meyleden) hakikat bilgisini inkâr edenlerin ta kendileridirler!

Hümeze Sûresi: 1-9

ACIKLAMA:

Abese Sûresi ile bir bağlamı olan Hümeze Sûresi, açık davet döneminin bu safhasının bir özelliği olarak, Hz. Rasûlullâh a.s.'ı ve iman edenleri baskılamak için, Mekke müşriklerinin reislerinin eleştirme-dedikodu-ayıplama-alay vb muameleleri (karakterleri) üzerine nâzil olmuştur (hükmü, o kişilerle sınırlı değildir)!..

Âyette “**Allâh'ın tutuşturulmuş Nârı**” olarak tanımlanan “**HUTAME**” (fitratından gelen bir şekilde bilincinde açığa çıkararak insanı darmadağın edip göçerten), cehennem isimlerinden bir isim olarak sadece bu sûrede geçmektedir!.. Neyin cezası?!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Veylün li külli hümezetin lümezeh;

Vay hâline tüm hümeze (arkadan dedikodu yapıp çekiştiren) **ve lümeze** (kınayıp tahkir eden) **güruha!**

2-) Elleziy cemea mâlen ve addede;

O ki, varlık topladı ve onu tekrar tekrar saydı (her gün banka hesabına bakıp ne kadar param varmış, kontrol etti. A.H.)!

3-) Yahsebü enne malehû ahledeh;

Sanır ki varlığı, onu ebedî dünyada yaşatacak hâlde!

4-) Kellâ, leyünbezenne fiyl hutameti;

Hayır, (iş sandığı gibi değil)! Yemin olsun ki o, Hutame'ye (insanı darmadağın edip göçertene) **atılacaktır.**

5-) Ve mâ edrake mel hutameh;

Hutame'yi sana bildiren nedir?

6-) Narullahil mûkadeh;

(O Hutame, fitratından gelen bir şekilde bilincinde açığa çıkan) **Allâh'ın tutuşturulmuş Nârı'dır!**

7-) Elletiy tettali'u alel ef'ideh;

O ki çıkar (kaplayıp örter) **FUADlar** (Esmâ mânâ özelliklerini şuurâ yansıtıcılar) **üzerine**.

8-) İnneha aleyhim mu'sadeh;

Muhakkak ki o (Hutame) **onların üzerine kapatılıp kilitlemiştir** (içinde ebedî mahpusturlar).

9-) Fiy 'amedin mümeddedeh;

Uzatılmış direkler içinde.

Burûc Sûresi: 1-22

ACIKLAMA:

Burûc Sûresi, “hümeze-lümeze” muamelelerine maruz kalan Hz. Rasûlullâh a.s. ve iman edenlere hasımlık volümünün arttığı aşamada nâzil oldu!..

Hümeze'nin “HUTAME”sinden sonra, “Burçlar Sahibi Semâ (Uzay) İstidatı”nın, “ateş dolu hendek” ile imtihanı!..

“B” sırrıyla ALLÂH'a İMAN'ın ilk geçtiği yer, bu sûredir!.. “B” sırrı, daha önce, “B'ismillâh...” olarak geçmişti!..

Esbâb-ı nüzûl'de ve tefsîrlerde Ashab'ul Uhdûd (hendek halkı) hakkında çok rivayetler var...

Denilmiştir ki;

Ashab'ul Uhdûd'un, toplumlarına yahut da inkârcı-pagan krallarına karşı çıkan ve onların ateş dolu hendekleri ile imanlarından ötürü ağır belâlara maruz kalan (muhtemelen ehli kitap) iman ehli bir cemaat oldukları hususu meşhûrdur... Bu hâdise, Kureyş nezdinde de meşhûr ve malûm idi... Dolayısıyla, Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'e iman eden ashabına, dinleri uğrunda karşılaştıkları belâlara sabretmek gerektiğine dikkatlerini çekmek için bu kıssa hatırlatıldı!..

Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'den şöyle yaptığı rivayet edilmiştir:

“O, Ashab'ul Uhdûd'dan bahsedildiği zaman, ileri derecedeki belâlardan Allâh'a sığınır, istiâze yapardı!”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) VesSemâi zâtilburûci;

Andolsun o burçları barındıran Uzay'a!

2-) Velyevmilmev'ûdi;

Vadolunmuş o sürece!

3-) Ve şahidin ve meşhud;

Şahide ve şahit olunana!

4-) Kutile ashâbül uhdûd;

Öldürüldü o hendek halkı...

5-) En nari zâtİlvekud;

O çıralı ateşte.

6-) İz hüm 'aleyha ku'ûd;

Hani onlar ateş çevresinde oturanlardı.

7-) Ve hüm 'alâ ma yef'alune Bilmu'miniyne şuhud;

Onlar, iman edenlere yaptıkları şeylere şahittiler!

8-) Ve ma nekamu minhüm illâ en yu'minu Billâhil 'Aziyzil Hamiyd;

Onlardan (iman edenlerden) yalnızca Aziyz ve Hamiyd olan Allâh'a iman ettikleri için intikam aldılar.

9-) Elleziy leHU MülküSemavati vel'Ard* vAllâhu 'alâ külli şey'in Şehiyd;

O ki, semâlar ve arzın mülkü O'na aittir! Allâh her şeye şahittir!

10-) İnnelleziyne fetenülmü'miniyne velmu'minati sümme lem yetûbu felehüm 'azâbu cehenneme ve lehüm 'azâbulhariyk;

Muhakkak ki, iman eden erkeklere ve iman eden kadınlara işkence yapıp, tövbe de etmeyenler var ya, onlar için cehennem azabı vardır ve onlar için yakıcı azabı vardır.

11-) İnnelleziyne amenû ve 'amilussalihati lehüm cennatün tecriy min tahtihel'ehar* zâlikelfevzülkebiyr;

Muhakkak ki iman edip iman gereğini uygulayanlara gelince, onlar için altlarından nehirler akan cennetler vardır... İşte bu büyük kurtuluştur!

12-) İnne batşe Rabbike leşediyd;

Muhakkak ki Rabbi'nin yakalayışı çok şiddetlidir!

13-) İnneHU HUve yübdiu ve yu'ıyd;

Muhakkak ki "HÛ"dur, ibda (izhar) eden ve iade (tekrar izhar) eden!

14-) Ve HUvel Ğafûrul Vedud;

O, Ğafûr'dur, Vedud'dur.

15-) Zül'Arşil Meciyd;

Arş sahibi'dir, Meciyd'dir (şanı, azameti yüce).

16-) Fa'alün lima yüriyd;

İrade ettiğini (Dilediğini) **yapar!**

17-) Hel etake hadiysülcünüd;

O orduların haberi sana geldi mi?

18-) Fir'avne ve Semud;

Firavun ve Semud'u (helâk eden)!

19-) Belilleziyne keferu fiy tekziyb;

Hayır! Hakikat bilgisini inkâr edenler bir yalanlama içindedirler.

20-) VAllâhu min verâihim muhiyt;

Allâh, onların verasından (derûnlarından) **ihâta edendir!**

21-) Bel Huve Kur'ânun Meciyd;

Üstelik O, Kur'ân-ı Meciyd'dir.

22-) Fiy Levhın Mahfuz;

Levh-i Mahfuz'dadır!

İnşikak Sûresi: 1-25

ACIKLAMA:

Bir hatırlatma: Kur'ân âyetlerinin ve sûrelerinin, ilk inzâl/vahyolunduğunda, **o ortamda her birine karşılık gelen** bir muhatap kişi/toplum veya olay/olgu söz konusudur!.. **Ancak âyetlerin hükmü bunlarla sınırlanmaz!..**

İnşikak Sûresi'ne gelince...

Mekke müşrikleri, **asıllarına dönme/yaptıklarının karşılığını görme** anlamındaki “**ÖLÜM/BA'S/ÂHİRET**” gerçekliğini kavrayamıyor ve Kurân'ın bu davetini yalanlıyorlardı!..

“**Onlara Kur'ân okunduğunda secde etmiyorlar (benliklerini yok edip Hakk'a boyun eğmiyorlar)?**”, âyetinin nüzül sebebi için rivayet edildiğine göre, Hz. Rasûlullâh (s.a.v.), “**Secde et ve yaklaş!**” âyetini **okumuş**, sonra da o ve yanındaki müminler secde etmişler!.. Başlarında duran müşrikler ise alkış tutup ıslık çalıyorlarmış!.. Bunun üzerine bu 21.âyet nâzil olmuş!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahtym

1-) İzesSemâunşakkat;

Semâ yarıldığında,

2-) Ve ezinet liRabbiha ve hukkat;

Rabbini dinleyip boyun eğdiğinde -ki Hak budur!

3-) Ve izel'Ardu müddet;

Arz uzatılıp yayıldığında,

4-) Ve elkat ma fiyha ve tehallet;

İçinde olan şeyleri attığında ve boşaldığında,

5-) Ve ezinet liRabbiha ve hukkat;

Kendisine hak üzere Rabbini dinleyip boyun eğdiğinde!

6-) Ya eyyühel'İnsanu inneke kadihun ila Rabbike kedhan femülakıyh;

**Ey insan! Muhakkak ki sen, Rabbine (doğru) çalışıp çabalamaktasın!
Sonunda O'na kavuşacaksın!**

7-) Feemma men ûtiye Kitabehu Biyemiynih;

Kimin ki, sağından oluşmuş bilgileri verilir ise,

8-) Fesevfe yuhasebu hıسابen yesiyrâ;

(O), kolay bir hesap ile hesaba çekilecek,

9-) Ve yenkalibu ila ehlihi mesrura;

Ve mutlu olarak cennet ehlinin yapısına dönüşür!

10-) Ve emma men ûtiye Kitabehu verae zahrih;

Kitabı arka tarafından verilen kimseye gelince,

11-) Fesevfe yed'u sübûra;

"Sübûra = yetiş ey ölüm!" diye çağırarak,

12-) Ve yaslâ se'ıyra;

Ve Saîr (alevli ateş)'e maruz kalacaktır!

13-) İnnehu kâne fiy ehlihi mesrura;

Muhakkak ki o, kendi gibiler içinde mutluydu...

14-) İnnehu zanne en len yehure;

Muhakkak ki o, asla (Rabbine) dönmeyeceğini zannetti (ona göre yaşadı).

15-) Belâ* inne Rabbehu kâne Bihi Basıyrâ;

Hayır! Muhakkak ki onun Rabbi, onda Basıyr idi!

16-) Fela uksimu Bişşefak;

Şafağa kasem ederim,

17-) Velleyli ve ma veseka;

Geceye ve toplayıp taşıdığı şeye,

18-) VelKameri izetteseka;

Dolunay'a ki,

19-) Leterkebünne tabekan 'an tabak;

Mutlaka siz, boyutlar değiştirerek o boyutların uygun bedenlerine dönüşeceksiniz!

20-) Femalehüm lâ yu'minun;

Böyleyken onlara ne oluyor da iman etmiyorlar (bunlar gerçek)!

21-) Ve izâ kurie 'aleyhimülKur'ânu lâ yescüdun;

Onlara Kur'ân okuduğunda secde etmiyorlar (benliklerini yok edip Hakk'a boyun eğmiyorlar)? (21. âyet secde âyetidir.)

22-) Belilleziyne keferu yükezzibun;

Üstelik yalanlıyorlar o hakikat bilgisini inkâr edenler!

23-) VAllâhu a'lemu Bima yû'un;

Oysa Allâh (içlerinde) ne toplayıp yığıdıklarını (düşünce ve itikatlarını) daha iyi bilir.

24-) Febeşşirhüm Bi'azâbin eliyim;

Artık onları feci azapları ile müjdele!

25-) İllelleziyne amenû ve 'amilussalihati lehüm ecrun gayru memnun;

Sadece iman edip imanın gereğini uygulayanlar müstesnadır! Onlar için kesintisiz bir mükâfat vardır.

Beled Sûresi: 1-20

ACIKLAMA:

Beled Sûresi, hakikatine dönmek (o gözle görmek) mecburiyetinde olan (bir önceki sûre?) insanın (Şâhidi Rasûlullâh'm) bulunduğu "belde"ye yemin edilerek, hakikatindeki kayıtsız-özgür şuur yaşamına işaret eder ve bundan mahrum eden en önemli beşerî putları vurgular!..

Cismâni kuvveti veya mal zenginliği ile Rasûlullâh'tan/hakikatinden perdelenip "köle" kalan Kureyş müşriklerinden önde gelenler, bu sûrenin sebebi nüzûlü olarak rivayetlerde geçer!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Lâ uksimu Bilhâzelbeledi;

Kasem ederim şu beldeye (yaşamakta olduğun dünyaya)...

2-) Ve ente hıllun Bihâzelbeled;

Ki sen bu beldede bir kayıtsızsın!

3-) Ve validin ve ma velede;

(İnsanı) **doğurana ve doğurduğuna** (kasem ederim),

4-) Lekad halaknel'İnsane fiy kebed;

(Andolsun) **ki, insanı sıkıntılı aşamalar içinde yarattık!**

5-) Eyahsebu en len yakdire 'aleyhi ehad;

Hiç kimsenin kendisine asla güç yetiremeyeceğini mi sanıyor (şimdi insan)?

6-) Yekulu ehlektü malen lübeda;

"Pek çok mal harcadım" diyor.

7-) Eyahsebü en lem yerahû ehad;

Kimsenin kendisini görmediğini mi sanıyor?

8-) Elem nec'al lehû 'ayneyni;

Ona iki göz meydana getirmedik mi?

9-) Ve lisanen ve şefeteyni;

Bir dil ve iki dudak...

10-) Ve hedeynahünnecedeyn;

Ona iki yolu (Hak ve bâtlı) **gösterdik!**

11-) Felaktehamel'akabete;

El Akabe'ye (o sarp yokuşa) **tırmanmayı göze alamadı** (insan)!

12-) Ve ma edrake mel'akabeh;

Nedir bilir misin el Akabe?

13-) Fekkü rekabetin;

(O) **esaret bağını çözmektir** (bilinci bedeninin esaretinden kurtarmak)!

14-) Ev it'amun fiy yevmin ziy mesğabetin;

Yahut aç olduğu hâlde elindekiyle başkasını doyurmak!

15-) Yetiyemen zâ makrebetin;

Yakınlığı olan yetime (yemek yedirmektir).

16-) Ev miskiyen zâ metrebeh;

Yahut toprağa uzanıp kalmış yoksula yedirip doyurmaktır.

17-) Sümme kâne minelleziyne amenû ve tevâsav Bissabri ve tevâsav Bilmerhameh;

Sonra da iman eden, birbirlerine sabrı yaşamayı tavsiye eden ve merhameti tavsiye eden kimselerden olmaktır.

18-) Üläike ashâbülmeymeneh;

İşte bunlar ashab-ı meymenedir (sağ ashabı; saâidler).

19-) Velleziyne keferu BiâyâtiNA hüm ashâbüleş’emeh;

İşaretlerimizi inkâr edenler ise, onlar ashab-ı meş’emedir (sol ashabı; şakîler).

20-) ‘Aleyhim narun mu’sadeh;

Onlar ateşe kapatılıp kilitlemişlerdir!

Tıyn Sûresi: 1-8

ACIKLAMA:

Kaynak tertiplerde Burûc Sûresi’nden sonraya yerleştirilen Tıyn Sûresi, kendinden önceki sûrelerin devamı ve açılımı bir bağlama sahiptir!..

Rasûlullâh’ın/insan’ın kayıtsız olduğu “belde”ye yeminden sonra, Ulul’Azm Rasûller’in vahiy ve zuhûr yerlerine yemin!..

“Esfele safilîn”e reddolunan “ahsen-i takvîm”in geçtiği tek yer (Râfi’-Hâfid)!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) VetTıyni vezZeytûni;

İncir’e ve Zeytin’e,

2-) Ve Tûri Siyniyn;

Sîna Dağı’na;

3-) Ve hâzelBeledil’Emiyn;

Şu emin beldeye ki,

4-) Lekad halaknel’İnsane fiy ahseni takviym;

Gerçekten biz “İnsan”ı en güzel bir sûrette yarattık.

5-) Sümme radednahu esfele safiliyn;

Sonra da onu esfeli sâfilıyn’e (dünyaya/dünyasına) reddettik!

6-) İllelleziyne amenû ve amilussalihati felehüm ecrün ğayrû memnûn;

Sadece (hakikatine) iman edip imanın gereğini uygulayanlar hariç!
İşte onlar için kesilmeyen bir karşılık vardır!

7-) Femâ yükezzibüke ba'dü Biddiyyin;

Bundan sonra dini (hakikat ve Sünnetullâh apaçık ortada iken) sana yalanlattırarak ne olabilir?

8-) EleysAllâhu Biahkemilhakimiyn;

Allâh hükmedenlerin en mükemmel hükmedeni değil mi?

Tûr Sûresi: 1-8

ACIKLAMA:

Tespitimize göre, sûrelerin nüzûl tertibindeki yerleri, ya o sûre'nin başlangıç kısmı veya orta-son kısımlarıyla ilgili meşhûr rivayet esas alınarak tercih edilmiş!..

Tûr Sûresi ile ilgili sebebi nüzûl rivayeti, 30.âyet bağlamında ki şu rivayettir:

“Müşriklerin, Dâr'unNedve'de ‘*Yevm'uz Zahme*’ denilen günü, Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'e ne yapacaklarını istişâre edip muhtelif kötü senaryolar planlamaları üzerine bu âyetler nâzil olmuştur!” ... Gibi...

Bu ise ancak Mekke döneminin sonlarına doğru olabilir ki, sûre'nin başlangıç kısımlarıyla aynı dönem, konu ve hatta uslûb olarak farklılık arz eder!..

Makro beyin “evren” ve mikro evren “beyin”in kapsamının ve realitesinin metaforik olarak tanıttığı bu ilk âyetler, vahyin bu aşamasıyla uyumlu gözüküyor!..

Sahabe, Hz. Rasûlullâh (a.s.)'in akşam salât'larında Tûr Sûresi'ni zamm-ı sûre olarak OKUduğunu haber verirler ve şöyle derler: “Ondan daha güzel sesli ve daha güzel kıraat eden birini dinlemedik!”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Vet Tûr;

O Tur'a (Tur - Sinâ Dağı'nda Musa'nın karşılaştığı hakikate),

2-) Ve Kitabın mestur;

Satır satır yazılmış (tüm detayları ihtiva eden) **BİLGİ'ye!**

3-) Fiy rakkın menşur;

Menşur (açığa çıkmış) **rakk'ta** (algılanır fiiller boyutunda).

4-) Vel Beytil Ma'mur;

Beyt-i Mamûr'a (Zâtî ilimle meydana gelmiş Esmâ mertebesi, Hakikat-i Muhammedî - mükemmel imar edilmiş ev - Allâh Esmâ'sından kaynaklanan halife özelliğini yaşamakta olan insan şuuru);

5-) Ves sakfil merfu';

Ref'olunmuş (Fiiller mertebesinin fevki olan ilim) **tavana**,

6-) Vel bahril mescur;

Kabarıp taşan (ilim - dalga {wave}) **okyanusuna!**

7-) İne azâbe Rabbike le vakı';

Muhakkak ki Rabbinin azabı elbette gerçekleşecek olgudur!

8-) Ma lehu min dafi';

Onu geri çevirecek güç yoktur!

Zilzâl Sûresi: 1-8

ACIKLAMA:

Zilzâl Sûresi, kaynak tertiplerde ağırlıklı Medine (Bakara: 284, Nisâ': 40,123?) dönemine yerleştirilmiştir!..

Metnin uslûbu ve "insan"ı muhatap alan konusu, Mekke dönemini gösterir!..

Sürenin Medenî olduğu hakkında rivayet şöyledir:

Ebü Saîd elHudriyy, "Kim bir zerre ağırlığınca bir hayır yaparsa, onu görür. Kim de bir zerre ağırlığınca bir şerr yaparsa, onu görür" âyeti ile ilgili olarak Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'e şöyle dedi:

"Ya RasûlAllâh! Kendi amellerimi göreceğim miyim?" Rasûlullâh şöyle buyurdu:

"Evet!"

Ben şöyle dedim:

"Küçük küçük günahları?"

Rasûlullâh:

"Evet!" dedi.

Bunun üzerine ben,

“Vay halime; ben mahvoldum” dedim.

Rasûlullâh şöyle buyurdu:

“Memnun ol ey Ebû Saîd! Çünkü yaptığın her sâlih amele on sevap verilecektir!”

Bu hadis, sûre'nin **Medenî** olduğuna delil olarak ileri sürülmektedir... Çünkü **Ebû Saîd elHudriyy**, **Ensâr**'dandır ve **Uhud** gazvesinden sonra bulûğa ermişti. Eğer bu sûre, **Ebû Saîd elHudriyy** mevcutken nâzil olmuşsa, onun açıkladığı gibi **Medenî** olmalıdır!..

Oysa bu rivayet bile bu sûre'nin **Medine** döneminde nâzil olduğunu ispat etmez!..

Bu çeşit rivayetlerin yanlış referans alındığı birçok örnek vardır!.. **Kevser Sûresi** gibi...

Zilzâl Sûresi ile ilgili rivayete benzer şekilde “**Kevser sûresi, Medine döneminde nâzil oldu**” rivayeti, henüz on yaşında iken **Rasûlullah (a.s)**'ın hizmeti ile şereflenen **Enes B. Mâlik** ra.'a dayandırılır ki, bu rivayetin, gene **Enes B. Mâlik** ra.'a dayandırılan **MÎ'RÂC hadisi** ile çeliştiği bile düşünülebilir...

Bu vesile ile bir tespitimiz:

Medine döneminde müslüman olan kimselerin veya yaşı küçük sahabelerin, daha önce nâzil olmuş/Mekke döneminde nâzil olmuş bir sûre veya âyeti, bir sebeple Rasûlullâh (a.s)'ın okumasını ilk duyduğunda, sanki ilk nâzil olmuş gibi algılaması veya ondan rivayet edenin böyle algılayıp onun rivayetini böyle nakletmesi (“okundu” yerine “nâzil oldu” gibi) ihtimali var!..

Zira sahabenin hepsi veya çoğu **Kur'ân hâfızı** değildi; hatta, inzâl olan tüm sûre ve âyetleri ezberleyen Kur'ân hâfizları azdı!..

Esbâb-ı Nüzûl'da bu tespiti destekleyen görüşler mevcuttur!..

Bilvesile bir **Kur'ân bilgisi** olarak şunu da kaydedelim:

“Bir âyet ancak bir defa Kurân'da geçer/vahyolunur”, **DEĞİL!..** **Rahmân, Murselât, Kamer, Şu'arâ, Sâffât** sûrelerinde bunun bâriz örnekleri vardır!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) İzâ zülziletil Ardu zilzaleha;

Arz (beden), şiddetli bir sarsıntı ile sarsıldığında;

2-) Ve ahrecetilArdu eskaleha;

Arz, ağırlıklarımı dışarı çıkardığında,

3-) Ve kalel İnsanu ma leha;

İnsan (bilinç, bedene bakarak): **“Buna ne oluyor?”** diyerek (panik yaşadığında),

4-) Yevmeizin tühaddisü ahbâreha;

İşte o süreçte haberlerini söyler.

5-) Bienne Rabbeke evha leha;

Rabbinden ona vahiy ile.

6-) Yevmeizin yasdurun Nasu eştaten li yürav a’malehüm;

O gün insanlar, gruplar hâlinde çıkar ki çalışmalarının sonucunu görsünler!

7-) Femen ya’mel miskale zerretin hayren yerah;

Kim bir zerre ağırlığınca bir hayır yaparsa, onu görür.

8-) Ve men ya’mel miskale zerretin şerren yerah;

Kim de bir zerre ağırlığınca bir şerr yaparsa, onu görür.

Kari’â Sûresi: 1-11

ACIKLAMA:

İnsan’ın kıyameti olan ölümün tadılma aşamalarına ve “zerre” kadar hayır&şerri atlamayan Allâh Sistemi’nin gereğine (din işlevine) dikkat çeken Zilzâl/Zelzele Sûresi’inden sonra, ölümsüz yaşam sürecinin realitesi için hilâfet özellikleri kazanmanın zorunluluğuna işaret eden Kari’â Sûresi!..

Esbâb-ı Nüzûl’da Kari’â Sûresi’nin nüzûl sebebi olan herhangi bir rivayete rastlamadık!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) El kari’atü;

El Karia!

2-) Mel kari’atü;

Ne dehşet verici olaydır el Karia!

3-) Ve mâ edrake mel kari’ah;

El Karia'yı bilir misin nedir?

4-) Yevme yekûnün Nasu kelferaşil mebsûs;

O süreçte insanlar, yayılmış (ateşe koşan) pervaneler gibi olur.

5-) Ve tekûnül cibalü kel 'ihnil menfûs;

Dağlar (gibi benlikler), dağılmış renkli yün gibi (yumuşamış, alı al moru mor) olur!

6-) Feemma men sekulet mevaziynüh;

(İşte o süreçte) **kimin getirisi ağır basarsa,**

7-) Fe huve fiy 'ıyşetin radiyeh;

O, razı (olduğu) bir yaşayış içindedir!

8-) Ve emma men haffet mevaziynüh;

Ama kimin de getirisi hafif kalırsa,

9-) Fe ümmühû haviyeh;

Onun anası, Haviye'dir (çok derin bir çukur).

10-) Ve mâ edrake ma hiyeh;

Onun ne olduğunu bilir misin?

11-) Narun hamiyeh;

(O) yakıcılığı pik noktasında, ateştir!

Kıyamet Sûresi: 1-40

ACIKLAMA:

Kıyamet Sûresi, kaynak tertiplerde **Kari'a Sûresi**'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

Ba's/Âhîret gerçekliğini (Zilzâl, Kari'a konularını) anlamayan Mekke müşriklerinin ileri gelen birisinin, bu konuda sorduğu sorulara aldığı cevap üzerine "Bugünü gözümle görsem bile seni tasdik etmem ey Muhammed, ona iman etmem. Allâh şu kemikleri bir araya toplayabilir mi?" vb mevzûdan uzak soruları ve alayı üzerine bu sûrenin ilk bölümünün âyetleri nâzil olmuş!..

Benzer yaklaşımlarla **Rasûlullâh'**ı inkâr eden **Ebû Cehl** hakkında da sûrenin son kısımları (31-35) nâzil olmuş!..

Hz. Rasûlullâh (a.s.)'in vahiy hâliyle ilgili 16-19 âyet grubu için ise rivayet şöyledir:

“Rasûlullâh’a vahiy geldiğinde onu ezberlemek (unutmamak, muhafaza etmek) maksadıyla dilini hareket ettirirdi. Bunun üzerine Allâh teâlâ ‘Onu, acele alâsın diye dilini Cibrîl ile birlikte hareket ettirme!’ âyetini inzâl etti.”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Lâ uksimu Bi yevmil kıyameti;

Kıyamet sürecindeki gerçekliğe;

2-) Ve lâ uksimu Bin Nefsil Levvameh;

Ve Nefs-i Levvâme’ye (hakikate ters düştüğünü fark edip pişmanlığını yaşayan bilince) kasem ederim!

3-) Eyahsebul’İnsanu ellen necme’a ‘ızameh;

İnsan, onun kemiklerini asla cem’ etmeyeceğimizi mi sanıyor?

4-) Bela Kadiriyne ‘alâ en nüsevviye benaneh;

Evet! Onun parmak uçlarını bile tesviye etmeye (parmak izlerini bile aynen oluşturmaya) kaadirlerez.

5-) Bel yüriydu’İnsanu liyefcure emameh;

Hayır! İnsan, önündekini (ölümle başlayan yaşamı) yalanlarcasına azgınlaşıyor!

6-) Yes’elü eyyane yevmul kıyameti;

“Kıyamet süreci (ölüm sürecinde yaşanacaklar) ne zamanmış?” diye sorar.

7-) Feizâ berikal besar;

Gözünde şimşek çaktığında,

8-) Ve hasefel Kamer;

Ay tutulduğunda,

9-) Ve cumi’aşŞemsu velKamer;

Güneş ve Ay bir araya geldiğinde!

10-) Yekulul’İnsanu yevmeizin eynelmeferr;

O süreçte insan: “Nereye kaçabiliriz?” der!

11-) Kellâ lâ vezere;

Hayır, (dışarıda) sığınak yoktur!

12-) İla Rabbike yevmeizinil müstekarr;

O süreçte (her birimin kendi) karargâhı Rabbinedir!

13-) Yünebbeül’İnsanu yevmeizin Bima kaddeme ve ahhar;

O süreçte insanda, takdim ettiği (önceden gönderdiği) ve tehir ettiği (sonraya bıraktığı, yapmadığı) şeylerin bilgisi açığa çıkarılır.

14-) Belil'İnsanu 'alâ nefsihi basiyretun;

İşte (gerçek şu ki) insan, kendi nefsini değerlendircidir! (“OKU yaşam bilgini {kitabını}! Bilincin bu aşamada, yaptıklarının sonucunun ne olduğunu görmeye yeterlidir.” 17.İsrâ' Sûresi: 14. âyetini hatırlayalım. A.H.)

15-) Ve lev elka me'aziyreh;

Mazeretlerini öne sürse bile (bir şey değişmez)!

16-) Lâ tuharrik Bihi lisaneka lita'cele Bih;

Onu dilinle tekrar etme, Onu acele (muhafaza) için.

17-) İinne'aleyne cem'ahu ve Kur'âneh;

Muhakkak ki Onu cem' etmek ve Onun okunması bize aittir.

18-) Feizâ kare'nahu fettebr' Kur'âneh;

Onu okuduğumuzda, Onun okumasına tâbi ol!

19-) Sümme inne 'aleyne beyaneh;

Sonra, muhakkak ki Onun beyanı (açığa çıkarılması) da bize aittir.

20-) Kellâ bel tuhibbûnel'acilete;

Hayır! Bilakis siz acileyi (peşin olanı, dünyayı) seversiniz;

21-) Ve tezerunel'ahirete;

Sonsuz gelecek yaşamı bırakırsınız!

22-) Vucûhun yevmeizin nadiretun;

O süreçte yüzler ıslıl ıslıl parlalar.

23-) İla Rabbiha nazireh;

Rablerine nazırdırlar!

24-) Ve vucûhun yevmeizin basiretun;

O süreçte nice yüzler de asıktır!

25-) Tezunnu en yuf'ale Biha fakireh;

(O asık yüzlüler) **bellerinin kırılacağını hissederler!**

26-) Kellâ izâ beleğatitterakiye;

Hayır! (Can) köprücük kemiklerine ulaştığında;

27-) Ve kıyle men rak;

“Kimdir ölümden kurtaracak?”

28-) Ve zanne ennehulfirak;

Bilmiştir ki, yaşanacak o malûm ayrılık!

29-) Velteffetissaku Bissak;

Ayaklar dolanmıştır!

30-) İla Rabbike yevmeizinilmesâk;

O süreçte sevk rabbinedir!

31-) Fela saddeka ve lâ sallâ;

Ne tasdik etti, ne salât eyledi (yöneldi Rabbine)...

32-) Ve lâkin kezzebe ve tevellâ;

Fakat yalanladı ve yüz çevirdi!

33-) Sümme zehebe ila ehlihi yetemetta;

Sonra da (benlikle) gerine gerine ehline gitti.

34-) Evlâ leke feevlâ;

Gereklidir sana, gerekli!

35-) Sümme evlâ leke feevlâ;

Evet, kesinlikle gereklidir sana gerekli!

36-) Eyahsebul'İnsanu en yutreke süda;

İnsan, başıboş olarak bırakılacağını mı sanır?

37-) Elem yekü nutfeten min meniyyin yümna;

Dökülen meniden bir sperm değil miydi?

38-) Sümme kâne 'alekaten fehaleka fesevva;

Sonra katılmış kanda genetik yapı oldu da; yarattı, tesviye etti (amacına göre programladı).

39-) Fece'ale minhüzzevceynizzekere vel'ünsâ;

Ondan iki eşi; erkek (bilinç - aktif yapı) ve dişi (beden - pasif - edilgen) (bilinç - beden) oluşturdu.

40-) Eleyse zâlike BiKadirin 'alâ en yuhyiyel mevta;

İşte O (bunları yapan Allâh sistemi ve düzeni), ölüleri diriltmeye Kaadir değil midir?

Mürselât Sûresi: 1-50

ACIKLAMA:

Mürselât Sûresi, kaynak tertiplerde **Kaf Sûresi**'nden önceye yerleştirilmiştir!..

Abdullâh İ. Mes'ûd (r.a.) diyor ki:

“VelMürselât Sûresi, cin gecesinde inzâl oldu ki biz o gece Rasûlullâh

(s.a.v.) ile beraber bulunuyorduk.”

Bu hadis'in daha detaylısı kaynaklarda mevcuttur!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Velmurselati ‘urfa;

Andolsun o ardı ardına irsâl olunanlara;

2-) Fel’asıfati ‘asfâ;

Şiddetle esip de savuranlara;

3-) Vennaşirati neşra;

Diriltip ayağa kaldıranlara;

4-) Felfarikati ferka;

Seçip ayıranlara;

5-) Felmülkiyati zikra;

Hatırlatıcıyı ilka edenlere (şuurda açığa çıkararak kuvveler. Mele-i Âlâ. Alûn melekler. “İlka” da, “likâ” da aynen “nefh” gibi derûndan zâhire ya da içten dışa doğru “şuurda” oluşan bir hâl, hissedıştır. Ahfâ - Hafî {Sıfat tecellisi} - Sır {Esmâ tecellisi} - Ruh {Fuad - Esmâ mânâları yansıtırıcısı} - Kalp {Şuur} - Nefs {Bilinç} sıralamasında, Ruh’tan kalbe yansımaları anlatır. “Halife - İnsan” bu mertebelerin tamamıdır ya da bu bütünlüğe “İnsan” adı verilmiştir; denebilir. Bundan yukarısının ise dile gelip anlatılması doğru değildir, denir. Allâhu âlem! A.H.)!

6-) ‘Uzren ev nüzra;

Özür (kabahati silmek için) **yahut uyarı olmak üzere.**

7-) İnnema tu’adune levakı’;

Vadolunduğunuz (bâ’s) mutlaka gerçekleşecektir!

8-) Feizennücûmu tumiset;

Yıldızlar silindiğinde (ışıkları görünmez olduğunda),

9-) Ve izesSemâu furicet;

Semâ yarıldığında,

10-) Ve izelcibâlu nüsfet;

Dağlar savrulduğunda,

11-) Ve izerRusulu ukkitet;

Rasûller (-Nebiler değil-) yeni işlevleri için yerlerini aldıklarında.

12-) Lieyyi yevmin üccilet;

Hangi gün için ertelenmişlerdi?

13-) Liyevmilfasl;

Ayırt edilme süreci için!

14-) Ve ma edrake ma yevmulfasl;

Fasl (ayırt edilme) süreci nedir bilir misin?

15-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

O süreçte (ölümle birlikte başlayacak ikinci yaşam sürecini) yalanlayanların vay hâline!

16-) Elem nühlikil'evveliyn;

Evvelkileri helâk etmedik mi?

17-) Sümme nutbi'uhümül'ahırıyn;

Sonra, ardı sıra gelenleri de onlara tâbi ederiz (onlar da helâk olurlar).

18-) Kezâlike nef'alu Bilmücrimiyn;

İşte suçluları böyle yaparız!

19-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

O süreçte yalanlayanların vay hâline!

20-) Elem nahlukküm min main mehiyn;

Sizi basit bir sudan yaratmadık mı?

21-) Fece'alnahu fiy karârin mekiyn;

Onu güvenli bir mekânda (rahimde) oluşturduk;

22-) İla kaderin ma'lum;

Malûm bir kadere kadar!

23-) Fekaderna* feni'melKadirun;

Böylece biz takdir ettik! Ne güzel takdir edenleriz!

24-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

O süreçte yalanlayanların vay hâline!

25-) Elem nec'alil'Arda kifâtâ;

Arzı bir toplanma yeri kılmadık mı?

26-) Ahyâen ve emvata;

Diriler ve ölüler için!

27-) Ve ce'alna fiyha revasiye şamihatın ve eskaynâküm mâen furata;

Orada yüksek (haşmetli, azametli) sâbit dağlar oluşturduk ve size tatlı bir su içirdik.

28-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

O süreçte yalanlayanların vay hâline!

29-) İntaliku ila ma küntüm Bihi tükezzibun;

Haydi, yalanlamakta olduğunuza gidin!

30-) İntaliku ila zıllin ziy selası şu'ab;

Haydi, üççatalı gölgeye gidin (Hristiyanların inandığı teslis - üçleme; Allâh - Ruh-ül Kuds ve Oğlu inancı kurtarsın bakalım sizi, anlamında)!

31-) Lâ zaliyin ve lâ yağniy minelleheb;

Ne (ateşten) gölgelendirir ve ne de (renk renk) alevden kurtarır!

32-) İneha termiy Bişererin kelkasr;

Muhakkak ki o saray gibi büyük kıvılcımlar atar!

33-) Keennehu cimaletun sufr;

Sanki o (kıvılcımlar) sarı dev halatlar gibidir!

34-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

O süreçte yalanlayanların vay hâline!

35-) Hazâ yevmu lâ yentikun;

Bu, konuşamayacakları gündür.

36-) Ve lâ yü'zenü lehüm feya'tezirun;

Onlara izin de verilmez ki mazeret beyan etsinler!

37-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

O süreci yalanlayanların vay hâline!

38-) Hazâ yevmulfasl* cema'naküm vel'evveliyn;

Bu ayırt etme sürecidir! Sizi ve öncekileri bir araya getirdik.

39-) Fein kâne leküm keydün fekiydun;

Eğer bir hileniz varsa, hadi bana bir hile yapın!

40-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

O süreçte yalanlayanların vay hâline!

41-) İnnelmüttekiyne fiy zılalın ve 'uyun;

Muhakkak ki müttekîler (korunmuşlar), gölgelerin ve kaynakların içindedirler.

42-) Ve fevakihe mimma yeştehun;

Canlarının çektiklerinden meyvelerle!

43-) Külû veşrebû heniy'en Bima küntüm ta'melun;

"Yaptığınız çalışmalardan dolayı afiyetle yiyeceğinizi ve içinizi!"

44-) İnna kezâlike neczilmuhsiniyn;

Doğrusu biz muhsinleri (müşahedelerinde Hak'tan gayrı bulunmayanları) böylece cezalandırırız!

45-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

O süreçte yalanlayanların vay hâline!

46-) Külû ve temette’u kaliylen inneküm mücrimun;

“Yiyin ve azıcık keyif sürün (dünyada)... Muhakkak ki siz suçlularsınız!”

47-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

O süreçte yalanlayanların vay hâline!

48-) Ve izâ kıyle lehümurke’u lâ yerke’un;

Onlara (müşriklere): “Boyun eğin” denildiğinde, rükû etmezler!

49-) Veylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

O süreçte yalanlayanların vay hâline!

50-) Febieyyi hadiysin ba’dehû yu’minun;

Artık Ondan (Kurân’ın verdiği bu büyük haberden) sonra hangi söze iman ederler?

Kaf Sûresi: 1-45

AÇIKLAMA:

Kaf Sûresi, kaynak tertiplerde **Mürselât Sûresi**’nden sonraya yerleştirilmiştir!..

38.âyeti, Yaradan hakkındaki ehli kitap yahudi inancını red ve düzeltme yaptığı için bu âyeti Medine dönemine uygun görenler olsa da aslında müşrik Araplar üzerinde ilmi nüfûzu olan ehli kitap’la temas, Mekke döneminde zaten başlamıştı!..

24-26 âyetleri, yeğenlerinin **İslâm**’a girmesine engel olan **Velîd B. Muğîre** hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!..

Hz. Rasûlullâh (a.s)’ın sabah salâtlarında ve özellikle bayram salâtlarında Kaf Sûresi’ni zamm-ı sûre yaptığı, cuma hutbelerinde de hutbe olarak okuduğu rivayet edilir!..

Dikkat edilirse bu süreçteki sûrelerde özellikle “BA’S/ÂHİRET” realitesi ve buna hazırlayan risâlet&nübüvvet/din işlevinden ağırlıklı ve farklı yönleriyle bahsediliyor!.. Yalanlayan toplumların ibretlik sonlarından ve inkârcı kimselerin ölüm ötesi hâllerinden manzaralar sunuluyor!..

Bunun için birinci varoluş delil gösterilip ikinci varoluş ispat ediliyor!..

Zira her insan bu dünya'da ölümsüzlük ister, fakat bu hayatından sorumlu olduğu (bu hayatının sonucu) bir âhret gerçeğini (mükelleflliğini) pek hoş karşılamaz...!

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Kaaaf* vel Kur'ânîl Meciyd;

Kaf (KAF harfî {ENE} Eniyet'e işaret eder. İnsan Zâtının üç mertebesi olan Ahadiyet, Eniyet ve Hüviyet tecellilerinden ilk açığa çıkış olan eniyet = ene = ego = BEN noktasına işaret eder. Kaf Dağı, Benlik dağı olarak tasavvufta sembolleştirilir. Dağ, benliğin sembolüdür. Allâhu âlem. A.H.)! **Kur'ân-ı Meciyd** (açıklanan muhteşem Bilgi)!

2-) Bel 'acibu en caehüm munzirun minhüm fe kalel kafirune hazâ şey'un 'aciyb;

Bilakis aralarından bir uyarıcı onlara geldi diye hayret ettiler de, o hakikat bilgisini inkâr edenler şöyle dedi: “Bu çok acayip bir şey...”

3-) Eizâ mitna ve künna turaba* zâlîke rec'un be'iyd;

“Öldükten ve toprak olduktan sonra mı (bâ's olunacağımız)? O, çok uzak (dönüşü mümkün olmayan) bir geri dönüştür.”

4-) Kad alimna ma tenkusul Ardu minhüm* ve 'indeNA Kitabun Hafiyz; **Arzın onlardan noksanlaştırdığı şeyi (yaşlılığın eksilttiklerini) gerçekten bilmişizdir... Kitab-ı Hafiyz** (koruyup kayıt eden kitap = memory) **indîmizdedir** (varlığın ruhunda).

5-) Bel kezzebu Bil Hakkı lemma caehüm fehüm fîy emrin meriyç;

Hayır, onlara geldiğinde Hakikatlerini yalanladılar! Onlar pek karışık bir iş içindedirler.

6-) Efelem yenzuru iles Semai fevkahüm keyfe beneynaha ve zeyyennaha ve ma leha min furuç;

(Kendilerini arz - beden kabullendikleri içindir ki) **üstlerindeki semâya (bilinçlerine) bakmadılar mı ki, onu nasıl oluşturduk ve (duyularla) bezedik! Onun hiçbir kusuru da yoktur!**

7-) Vel Arda medednaha ve elkayna fîyha revasiye ve enbetna fîyha min külli zevcin behiyç;

Arzı (bedeni) geliştirdik; onda sâbit dağlar (organlar) oluşturduk! Onda her güzel çiftten (çift DNA sarmalından) bedeninin nebâtî özelliklerini meydana getirdik.

8-) Tebsıraten ve zikra li külli 'abdin muniyb;

(Hakikatine) **dönen her kula basîretini açmak ve hatırlatıp öğüt vermek için.**

9-) Ve nezzelna mines Semai maen mubareken fe enbetna Bihi cennatin ve habbel hasıyd;

Semâdan bereketli bir su (ilim) indirdik de onunla cennetler (hakikatindeki kuvvelerin güzelliğini hissettirdik) ve hasat edilen taneler (çeşitli marifetler) bitirdik.

10-) Ven nahle basikatin leha tal'un nadiyd;

Salkım salkım meyveleriyle yüksek hurma ağaçları da...

11-) Rizkan lil ibadi, ve ahyeyna Bihi beldeten meyta* kezâlikel huruc;

Kullara yaşam gıdası olması için... Onunla ölü bir beldeyi dirilttik... İşte huruç (dünyalarından - kozalarından çıkış) böyleceedir.

12-) Kezzebet kablehüm kavmu Nuhın ve Ashabur Ressi ve Semud;

Onlardan önce Nuh'un kavmi, Ress Ashabı ve Semud da yalanladı (vefat sonrası ölümsüz ebedî yaşamı).

13-) Ve 'Adun ve fir'avnu ve ihvanu Lut;

Ad, Firavun ve Lût'un kardeşleri de (yalanladı).

14-) Ve Ashabul' Eyketi ve kavmu tubbe'* küllün kezzeber Rusule fehakka va'ıyd;

Ashab-ı Eyke ve Tubba kavmi de (yalanladı)... Hepsi Rasûlleri yalanladı da bu yüzden duyurulan azabım hak oldu.

15-) Efe 'ayiyına Bil halkıl evvel* bel hüm fiy lebsin min halkın cediyd;

İlk yaratmada yetersiz mi kaldık? Hayır, onlar halk-ı cedîd'den (yeni yaratılış'tan) kuşku içindeler.

16-) Ve lekad halaknel İnsane ve na'lemu ma tuvesvisu Bihi nefsu* ve nahnu akrebu ileyhi min hablil veriyd;

Andolsun ki insanı biz yarattık... Ona (bilincinin oluşturduğu) nefsinin vesvese verdiği şeyi (kendini beden kabullenme fikrini) biliriz... Biz ona, şah damarından daha yakınız!

17-) İz yetelekkal mutelekkıyani anil yemiyni ve anış şimali ka'ıyd;

Sağından ve solundan kayıtlı görevli iki kaydedici kuvve, kaydederler!

18-) Ma yelfizu min kavlin illâ ledeyhi rakıybun 'atıyd;

(İnsanın) **her düşüncesini gözleyen (kaydeden) bir gözcüsü vardır!**

19-) Ve caet sekretul mevti Bil Hakk* zâlike ma kunte minhu tehiyd;

Hak olarak Sekrat'ül Mevt (ölüm sarhoşluğu) yaşamaya başlanmıştır! İşte bu senin kendisinden kaçıp durduğun şeydir.

20-) Ve nufiha fiys Sur* zâlike yevmul va'ıyd;

Sur'a (bedene) üflenmiştir (üflenme içten dışadır; ruh, bedenden

çıkıştır)! **İşte bu uyarıldığınız süreçtir!**

21-) Ve caet küllü nefsin meaha saikun ve şehiyd;

Her nefs (bilinç), birlikte olduğu sevk edici (doğal bedensellikle oluşmuş kişiliği) ve bir şahit (içindeki Hakk'ın sesi olan vicdanının seslenişi) ile gelmiştir!

22-) Lekad kunte fiy ğafletin min hazâ fekeşefna 'anke ğitaeke febasarukel yevme hadiyd;

“Andolsun bundan gaflet içinde (kozanda yaşıyor) idin... Senden perdeni kaldırdık! Bugün artık görme kuvven pek keskindir!” (denilir).

23-) Ve kale kariynuhu hazâ ma ledeyye 'atiyd;

Onun karîni (bedeni - cinden olan dost) dedi ki: “İşte benim yanımdaki hazır.”

24-) Elkıya fiy cehenneme külle keffarin 'aniyd;

(Denilir): **“Her inatçı hakikati reddedici nankörü, atın Cehennem'in içine!”**

25-) Menna'ın lil hayri mu'tedin muriyib;

“O her hayrı (Hakkanî olanı) engelleyen, şüpheciyi.”

26-) Elleziy ce'ale meAllâhi ilâhen âhare feelkiyahu fiyl azâbiş şediyd;

“O ki, Allâh yanı sıra başka tanrı oluşturdu! Artık atın onu şiddetli azabın içine!”

27-) Kale kariynuhu Rabbena ma atğaytuhu ve lâkin kâne fiy dalâlin be'iyd;

Onun karîni (“insan” olarak hitap bilince olup; karîni, beden olarak da anlaşılabilir veya cin dostu) dedi ki: “Rabbimiz, onu ben tuğyan ettirmedim (azdırmadım), ne var ki o (inanç olarak) uzak bir sapkınlık içinde idi.”

28-) Kale lâ tahtasımu ledeyYE ve kad kaddemtu ileyküm Bil va'iyd;

(Allâh) **buyurdu: “Huzurumda hasımlaşıp tartışmayın (huzurumda tartışma yoktur)! Sizi başınıza gelecekler konusunda önceden uyarımdım!”**

29-) Ma yubeddelul kavlu ledeyYE ve ma ene Bi zallamin lil 'abiyd;

“Benim katımda hüküm değiştirilmez! Ben kullara zulmedici değilim!”

30-) Yevme nekulu li cehenneme helimtele'ti ve tekulu hel min meziyd;

O süreçte Cehennem'e: “Doldun mu?” deriz... (Cehennem de): “Daha var mı?” der.

31-) Ve uzlifetil cennetu lil müttekiyne ğayre ba'iyd;

Korunanlar için de cennet yaklaştırılmıştır... Zaten uzak değildir.

32-) Hazâ ma tuadune li külli evvabin hafiyz;

“Bu vadolunduğunuzdur” denir, hakikatine yönelip bu hâlini koruyanlara...

33-) Men haşiyer Rahmâne Bil ğaybi ve cae Bi kalbin münib;

Gaybı olarak Rahmân’dan haşyet eden ve (hakikatine) dönük şuurla gelen kimse için.

34-) Udhuluha Bi Selâm* zâlîke yevmul hulud;

Selâm olarak (Selâm isminin işaret ettiği özelliği yaşayarak) girin ona... İşte bu sonsuz yaşam sürecidir!

35-) Lehüm ma yeşaune fiyha ve ledeyNA meziyd;

Onda, onlar için diledikleri her şey var! Katımızda ise fazlası var!

36-) Ve kem ehlekna kablehüm min karnin hüm eşeddu minhüm batşen fenakkabu fiyl bilad* hel min mahıys;

Onlardan önce nice nesil helâk ettik ki onlar güç itibarıyla bunlardan daha çetindiler! Bu yüzden beldelerde delik aradılar (sığınacak)... Kaçıp sığınacak bir yer var mı?

37-) İnne fiy zâlîke le zikra limen kâne lehu kalbun ev elkas sem’a ve huve şehiyd;

Şüphesiz ki bu hatırlatıcı, şuur sahibi yahut uyanık olarak dinleyen kimse içindir!

38-) Ve lekad haleknes Semavati vel Arda ve ma beynehüma fiy sitteti eyyamin ve ma messena min luğub;

Andolsun ki semâları, arzı ve ikisi arasında olanları altı süreçte yarattık! Bize yorgunluk dokunmadı!

39-) Fasbir alâ ma yekulune ve sebbıh Bi Hamdi Rabbike kable tulû’ış Şemsi ve kablel ğurub;

Onların dediklerine sabret! Güneş’in doğuşundan önce de gurubundan önce de Rabbinin Hamdi olarak (işlevini yerine getirip) tespih et!

40-) Ve minel leyli fesebbıhhu ve edbares sucud;

Gecede O’nu tespih et, secdelerin ardından da!

41-) Vestemi’ yevme yunadil munadi min mekânin kariyb;

Seslenenin, içinden sesleneceği süreçte dinle!

42-) Yevme yesme’unes sayhate Bil Hakk* zâlîke yevmul huruc;

Hak olarak o sayhayı işitecekleri süreçtir! İşte o, (kozalarının dışındaki gerçekliği fark etme) çıkış sürecidir!

43-) İnnâ nahnu nuhyiy ve numiytu ve ileynel masıyr;

Muhakkak ki biz, evet biziz dirilten, öldüren! Dönüş de bizedir!

44-) Yevme teşakkakul Ardu anhüm sira'â* zâlike haşrun aleyNA yesiyr;
O süreçte arz (beden) onlardan hızla kopup ayrılır! İşte bu bizim üzerimize kolay bir haşr'dır.

45-) Nahnu a'lemu Bi ma yekulune ve ma ente aleyhim Bi cebbarin fe zekkir Bil Kur'âni men yehafu ve'ıyd;

Biz, onlarda olarak, neler söylediklerini daha iyi biliriz! Sen onlar üzerinde zorla yaptırıcı değilsin! Azap uyarımdan korkana, Kur'ân olarak (hakikati) hatırlat!

Kamer Sûresi: 1-55

ACIKLAMA:

Kamer Sûresi, kaynak tertiplerde **Sâd Sûresi**'nin öncesine yerleştirilmiştir!..

Nüzûl sebebi için meshûr rivayet:

Hz. Alî, Abdullâh İ. Mes'ûd, Cübeyr b. Mut'im, Abdullâh İ. Ömer, Abdullâh İ. Abbâs (Allâh onlardan razı olsun) gibi âlim sahabeler müşriklerin mucize talepleri üzerine **Hz. Rasûlullâh a.s'**ın bir işaretiyle/ya da bir ahdi (sözü) üzere **Ay**'ın ikiye bölündüğünü ve yanında bulunanların da bunu seyrettiğini haber verirler... Hatta **Ay**'ın yarılması üzerine **Hz. Rasûlullâh (a.s)**'ın "**Allahümmeşhed= Allahım şahid ol!**" dediğini ve cevresindeki insanlara da "**İşhedû= şahid olun!**" dediği rivayet edilir!..

"**VenşakkalKamer= Ve Ay yarıldı**" demek, *-Arap Lisanınca-* "**Vadahel'Emru ve zahare= iş (din/nübüvvet işi) vuzûha erdî, açıklık kazandı, hakikat zâhir oldu; artık başka bir dönem başladı**" demektir!..

Bu, "**Hâtem'ünNebiyîn**"nin işareti ve teyididir!..

Rivayet olunuyor ki, bunun üzerine **Mekke**'li müşrikler, "**Ebû Tâlib'in yetimindeki sihir, semâya da tesir etti!**" diyerek küfür ve inatlarını sürdürmüşler!..

44-45.âyetlerinin inzâlini, **Medine dönemine, Bedir günü'ne** götürenler de vardır ki, bu mümkün değildir!..

Nitekim ibâre olarak fiil cümlesi olan 45.âyetin başındaki "**Siyın**" harfi (**harf-ı tasviyf**) var ki bu, **hâl** değil, **istikbâl** bildirir!.. Yani **Hz. Rasûlullâh'a**

şiddetle muhalefet eden Kureys'in, gelecekte (Bedir'de) bu âyette bahsedilen hezimete uğrayacağını haber verir!..

Bu iki âyetten önceki âyet bölümlerinde uyarıcıları yalanlamış dört Nebi kavminin ibretlik helâkine karşılık, dört defa “Andolsun ki Kurân'ı kolaylaştırdık, hakikatin hatırlanması ve tefekkürü için! Buna göre bir düşünen yok mu?” âyetini vahyederek, (o gün için) Kureys müşrikleri uyarılıyor!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) İkerabetis sa'atu venşakkal Kamer;

Yaklaştı o saat ve Kamer (Ay) yarıldı!

2-) Ve in yerav ayeten yu'ridu ve yekulu sıhrun müstemirr;

Eğer bir mucize görseler yüz çevirir ve: “Olağan bir sihirdir” derler!

3-) Ve kezzebu vettebe'u ehvaehüm ve küllü emrin müstekırr;

Yalanladılar ve hevâlarına (nefslerine hoş gelen şeylere, sonu boş arzularına) tâbi oldular! (Oysa) her hükmün gereği açığa çıkacaktır!

4-) Ve lekad caehüm minel enbai ma fiyhi müzdecer;

Andolsun ki onlara içinde vazgeçirici özellik ihtiva eden haberlerden gelmiştir.

5-) Hikmetun bâliğatun fema tuğnin nüzür;

Hikmeti bâliğa (amacı tam açıklayan hikmetli anlatım) verilmiştir! Ne var ki uyarmalar (anlayışı kıtlara) fayda vermiyor!

6-) Fetevelle anhüm* yevme yed'ud dâ'ı ila şey'in nükür;

O hâlde onlardan yüz çevir! O çağırıcının çok dehşetli, korkunç olaya çağırdığı süreçte...

7-) Huşşe'an ebsaruhüm yahrucune minel ecdasi keennehüm ceradun münteşir;

Gözleri dehşetten önlerine eğik hâlde, sanki yayılan çekirge sürüsü misali, ceddeslerinden (kozalarından) çıkıyorlar.

8-) Muhtı'ıyne ileddâ'i, yekulul kafirune hazâ yevmun 'asir;

Çağırıcıya süratle koşan Hakikat bilgisini inkâr edenler: “Bu şiddetli bir gündür!” derler.

9-) Kezzebent kablehüm kavmu Nuhın fekezzebu abdeNA ve kalu mecnunun vezdücir;

Onlardan önce Nuh'un kavmi de yalanlamıştı. Kulumuzu yalanladılar ve: “Cinlenmiştir” dediler; (görevinden) engellediler.

10-) Fede'a Rabbehu enniy mağlubun fentasır;

Nihayet (Nuh da) Rabbine: “Gerçek ki ben mağlup oldum; bana yardım et” diye dua etti.

11-) Fefetahnâ evbaves Semai Bimain munhemir;

Biz de kuvvetle dökülen bir su ile semânın kapılarını açtık!

12-) Ve feccernel Arda ‘uyunen feltekal mâu alâ emrin kad kudir;

Arzı da kaynaklarıyla fışkırttık da takdir edilmiş hükümlerle sular (birbirine) kavuştu!

13-) Ve hamelnahu alâ zâti elvahin ve düsür;

Onu (Nuh’u) tahta ve çivilerle oluşmuş (tekne) ile taşıdık.

14-) Tecriy Bi a’yuniNA* cezaen limen kâne küfir;

(Tekne) gözetimimizde akıp gidiyordu. Nankörlük edilene (Nuh’a) bir ceza olmak üzere!

15-) Ve lekad teraknâha ayeten fehel min müddekir;

Andolsun ki onu (tekneyi insanlar için) bir işaret olarak (geride) bıraktık! Düşünen yok mu?

16-) Fekeyfe kâne azâbiy ve nüzür;

Benim azabım ve uyarılarım bak nasıl oldu!

17-) Ve lekad yessernel Kur’âne lizZikri fehel min müddekir;

Andolsun ki Kurân’ı kolaylaştırdık, hakikatin hatırlanması ve tefekkürü için! Düşünen yok mu?

18-) Kezzebete ‘Adun fekeyfe kâne azâbiy ve nüzür;

Ad da yalanladı! (Peki) benim azabım ve uyarılarım nasıl oldu?

19-) İna erselna aleyhim riyhan sarsaren fiy yevmi nahsin müstemirr;

Muhakkak ki biz onların üzerine, uğursuz bir gün içinde sürekli helâk edici bir kasırga irsâl ettik.

20-) Tenzi’un Nase, keennehüm a’cazu nahlin munka’ır;

İnsanları, sanki sökülmiş hurma kütükleri gibi koparıp atıyordu.

21-) Fe keyfe kâne azâbiy ve nüzür;

Benim azabım ve uyarılarım bak nasıl oldu!

22-) Ve lekad yessernel Kur’âne lizZikri fehel min müddekir;

Andolsun ki Kurân’ı kolaylaştırdık hakikatin hatırlanması ve tefekkürü için! Düşünen yok mu?

23-) Kezzebete Semudu Bin nüzür;

Semud da uyarıcıları yalanladı.

24-) Fe kalu ebeşeran minna vahiden nettebi’uhu, inna izen lefiy dalâlin ve su’ur;

Dediler ki: “Bizden bir beşere mi tâbi olacağız? O takdirde muhakkak ki inancımızdan sapıp ahmaklık içinde kalırız.”

25-) EulkiyezZikru aleyhi min beynina bel huve kezzâbun eşir;

“Zikir (hakikat ilmini hatırlatıcı) aramızdan Ona mı ilka olundu? Bilakis O küstah bir yalancıdır!”

26-) Seya’lemune ğaden menil kezzâbul eşir;

Yarın kimin küstah bir yalancı olduğunu bilecekler!

27-) İnnâ mursilun nâkati fitneten lehüm fertakıbhüm vastabir;

Muhakkak ki biz, onlara bir sınav objesi olarak dişi deve irsâl ettik... Artık onları gözetle ve sabret.

28-) Ve nebbi’hüm ennel mae kısmetun beynehüm* küllü şirbin muhtedar;

Onlara haber ver ki, su aralarında paylaştırılmıştır... Her kısım sudan, nöbetleşe payımı alsın.

29-) Fenadev sahıbehüm feteata feakar;

Arkadaşlarına seslenip çağırdılar. Onlar da payımı aldı, deveyi de vahşi şekilde boğazladılar!

30-) Fekeyfe kâne azâbiy ve nüzür;

Benim azabım ve uyarmalarım bak nasıl oldu!

31-) İnnâ erselna aleyhim sayhaten vahıdeten fekânu keheşiyimil muhtazır;

Muhakkak ki biz onların üzerine sayha-i vâhıde (bir tek şiddetli titreşimli ses) irsâl ettik de (davarların önüne) konmuş çöp kırıntısı gibi oldular.

32-) Ve lekad yessernel Kur’âne lizZikri fehel min müddekir;

Andolsun ki Kurân’ı kolaylaştırdık, hakikatin hatırlanması ve tefekkürü için! Buna göre bir düşünen yok mu?

33-) Kezzebet kavmu Lutın Bin nüzür;

Lût kavmi de uyarıcıları yalanladı.

34-) İnnâ erselna aleyhim hasıben illâ ale Lut*necceynahüm Bi sehar;

Muhakkak ki biz onlara taşlar fırlatan kasırğa irsâl ettik... Lût’un ailesi müstesna... Onları seherde kurtardık.

35-) Nı’meten min ‘ındiNA* kezâlike necziy men şeker;

İndimizden bir nimet olmak üzere... Şükredeni işte böyle cezalandırırız!

36-) Ve lekad enzerehüm batşetena fetemarev Bin nüzür;

Andolsun ki (Lût) onları şiddetle yakalamamız konusunda uyardı da,

onlar uyarıcıları kuşkuyla karşıladılar!

37-) Ve lekad raveduhu an dayfihi fetamesna a'yunehüm fezüku azâbiy ve nüzür;

Andolsun ki Onun (Lût'un) konuklarından (şehvetle) zevk almak istediler de bu yüzden (görüşlerini) tam bir körlüğe soktuk! “Şimdi tadın azabımı ve uyardılarımı!”

38-) Ve lekad sabbehahüm bükreten azâbun müstekırr;

Andolsun ki yerini bulmuş azap onlara sabahleyin bastırdı.

39-) Fezüku azâbiy ve nüzür;

Şimdi tadın azabımı ve uyardılarımı!

40-) Ve lekad yessernel Kur'âne lizZikri fehel min müddekir;

Andolsun ki Kurân'ı kolaylaştırdık, hakikatin hatırlanması ve tefekkürü için! Buna göre bir düşünen yok mu?

41-) Ve lekad cae ale fir'avnen nüzür;

Andolsun ki Firavun ailesine de uyarıcılar geldi.

42-) Kezzebu Bi âyâtıNA kulliha feehaznâhüm ahze 'Aziyzin Muktedir;

İşaretlerimizin hepsini yalanladılar! Biz de onları karşı konulmaz kudretle yakaladık!

43-) Ekuffaruküm hayrun min ülaiküm em leküm beraetün fiyz zubar;

Sizin hakikat bilgisini inkâr edenleriniz bunlardan daha mı hayırlıdır? Yoksa zeburlarda (hikmetli bilgilerde) sizin için bir kurtuluş müjdesi mi var?

44-) Em yekulune nahnu cemiy'un müntesır;

Yoksa: “Biz yardımlaşan (yenilmez) topluluğuz” mu diyorlar?

45-) Seyuhzemul cem'u ve yuvelluned dübür;

Yakında o topluluk (Bedir'de) yenilecek ve arkalarını dönüp kaçacaklar!

46-) Belis sa'atu mev'iduhüm ves sa'atu edha ve emerr;

Hayır, onların azapla buluşma zamanı O Saat'tir (ölüm)! O saat, (savaş yenilgisinden) daha şiddetli ve daha acıdır.

47-) İnnel mucrimiyne fiy dalâlin ve su'ur;

Muhakkak ki suçlular bir sapma ve ahmaklık içindedirler.

48-) Yevme yushabune fiyn nari alâ vucuhihim* zûku messe sekar;

O süreçte yüzleri üzere ateşte sürüklenirler! “Sakar'ın (cehennemin) yakışını tadın!” (denilir).

49-) İnna külle şey'in halaknâhu Bi kader;

Muhakkak ki biz her şeyi kaderiyle (yazılı - programlanmış) yarattık!

50-) Ve ma emruna illâ vahidetur kelemhın Bil basar;

Emrimiz (hüküm ve oluş) tektir; göz kırpması gibidir (Allâh'a göre "AN" içinde olmuştur)!

51-) Ve lekad ehlekna eşya'akum fehel min muddekir;

Andolsun ki sizin benzerlerinizi helâk ettik... Bunu bir düşünen yok mu?

52-) Ve küllü şey'in fealuhu fiyz zubur;

İşledikleri her şeyin bilgisi zeburlardadır (hikmet dolu bilgi metinlerinde).

53-) Ve küllü sağıyrin ve kebiyrin mustetar;

Küçük - büyük hepsi satır satırdır!

54-) İnnel müttekiyne fiy cennatin ve neher;

Muhakkak ki korunanlar cennetlerde ve nehir kıyılarındadırlar.

55-) Fiy mak'adi sıdkın 'inde Meliykin Muktedir;

Melik-i Muktedir'in kuvveleriyle hakikati yaşam boyutundadırlar!

Sâd Sûresi: 1-88

ACIKLAMA:

Sâd Sûresi, kaynak tertiplerde **Kamer-A'raf sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Hurûf-u Mukattaa'dan tek harf (Nûn, Kaf, Sâd) ile başlayan sûrelerden 3.südür!..

"Sâd" harfinin tevîli için Abdullâh İ. Abbâs r.a. şöyle işaret buyurmuş: "Sâd, Mekke'de bir deniz/dağ idi ve Rahmân'ın Arşı O'nun üzerinde idi; ki, o vakit, ne gece vardı ve ne de gündüz!"

"Sâd... Hakikatini hatırlatıcı Kur'ân" a yemin edilerek başlanan bu sûre, Kurân'da ÂDEM-İBLİS olayının anlatıldığı yedi yerden ilkidir!..

Burada "ÂDEM" ismi geçmeden, balçıktan yaratılan "beşer"e "ruh nefhedilmesi" ile oluşan yapıya/hilâfet statüsüne melâikenin secde edip "İblis" in secde etmemesi ve "Rabbi" ile tartışması, konusu anlatılmaktadır!..

İlginçtir ki, ibârelerin uslûbunda tartışma/cedel dilinin de kendini

gösterdiği ilk sûredir!..

Bu sûre'nin inzâli hakkında şu rivayet meşhûrdur:

İçlerinde Ebû Cehl'in bulunduğu Mekke müşriklerinden bir heyetin Ebû Tâlib'i ziyâret ve Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ı şikâyet etmeleri üzerine, Ebû Tâlib'in "Ey kardeşimin oğlu, kavminden ne istiyorsun?" sorusuna Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ın "Onlardan bir tek kelime için bana icâbet etmelerini istiyorum ki, bu sayede bütün araplar bunlara boyun eğecek ve bütün a'cem (arap olmayanlar) de bunlara cizye/haraç verecekler!" dedi!.. "Peki o (kelime) nedir?" denildiğinde, "Lâ ilâhe illAllâh'dır", buyurdu!.. Bunun üzerine "Tanrılarını, tek bir tanrıya mı indirgedi (diye anladılar)? Muhakkak ki bu çok acayip bir şeydir!" diyerek inat ve küfürlerinde devam ettiler!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Saaad, vel Kur'âni zizZikr;

Sâd... Hakikatini hatırlatıcı Kur'ân!

2-) Belilleziyne keferu fiy 'ızzetin ve şikak;

Bak kendilerini şerefli sanan o hakikat bilgisini inkâr edenler, hakikatlerinden kopuk bir yaşam içindedirler!

3-) Kem ehlekna min kablihim min karnin fenadev ve late hıyne menas;
Onlardan önce, nice nesilleri feryat figan içinde helâk ettik! Artık kurtulmaları mümkün değildi!

4-) Ve 'acibu en caehüm münzirun minhüm* ve kalel kafirune hazâ sahirun kezzab;

O hakikat bilgisini inkâr edenler, kendi aralarından bir uyarıcının kendilerine gelmesine şaştlılar da: "Bu yalancı bir büyücüdür" dediler.

5-) Ece'alel alihete İlâhen Vahıda* inne hazâ le şey'un 'ucab;

"Tanrılarını, tek bir tanrıya mı indirgedi (diye anladılar)? Muhakkak ki bu çok acayip bir şeydir!"

6-) Ventalekal meleü minhüm enimşu vasbiru alâ alihetiküm* inne hazâ le şey'un yurad;

Onların ileri gelenleri: "Hadi yolunuza devam edin ve tanrılarınıza bağlı kalın! Muhakkak ki olması gereken budur!" diyerek yürüdü.

7-) Ma semî'na Bihazâ fiyl milletil ahireti, in hazâ illahtilak;

"Bunu önceki milletlerden işitmedik! Bu (TEKLİK anlayışı) ancak bir uydurmadır!"

8-) Eünzile aleyhiz Zikru min beynina* bel hüm fiy şekkin min ZikrîY* bel lemma yezûku azâb;

“Hem Zikir (hakikati hatırlatma), aramızdan O’na mı inzâl olundu?”... Hayır! Onlar Zikrimden (hakikati hatırlatmamdan) kuşku içindeler! Hayır, onlar benim (gerçeği fark ettiren) azabımı (ölümü) henüz tatmadılar!

9-) Em ‘indehüm hazainu rahmeti Rabbikel Aziyzil Vehhâb;

Yoksa Aziyz, Vehhâb olan Rabbinin rahmet hazineleri (nimetleri) onların indinde mi?

10-) Em lehüm mülküs Semavati vel Ardı ve ma beynehüma* felyerteku fiyl esbab;

Yoksa semâların, arzın ve ikisi arasındakilerin mülkü onların mı? Eğer öyle düşünüyorlarsa, sebepler oluşturup yükselsinler (bakalım ne geçecek ellerine)!

11-) Cündün ma hünalike mehzumün minel ahzab;

Onlar, inkâr fikrinde birleşenlerden arta kalmış, hezimete uğratılmış bir ordudur.

12-) Kezzebet kablehüm kavmü Nuhın ve ‘Adün ve fir’avnü zül evtad;

Bunlardan önce Nuh’un halkı, Ad (Hud’un halkı) ve sütunlar (üzerine kurulu saraylar) sahibi Firavun yalanladı.

13-) Ve Semudü ve kavmü Lutın ve ashabül Eyketi, ülaikel ahzab;

Semud (Sâlih’in toplumu), Lût’un toplumu (bedensellik şehveti ile helâk olanlar) ve Ashab-ı eyke (orman halkı, Şuayb’ın toplumu) de... İşte onlar inkâr fikrinde birleşenlerdi!

14-) İn küllün illâ kezzeber Rusule fehakka ‘ıkab;

Hepsi de sadece Rasûlleri yalanladılar... Bu yüzden de yaptıklarının kötü sonucunu yaşamayı hak ettiler!

15-) Ve ma yenzuru haülai illâ sayhaten vahıdeten ma leha min fevak;

Bunlar sadece gecikmesi olmayan bir tek sayhayı (sesi - ölümü) beklemektedir.

16-) Ve kalu Rabbena ‘accillena kıttanâ kable yevmil hisab;

(Alayla) dediler ki: **“Rabbimiz! Hak ettiğimizi, yapılanların sonuçlarının açıkça görüleceği süreçten önce, hemen ver!”**

17-) Isbir alâ ma yekulune vezkür abdeNA Davude zel’ eyd* innehu evvab;

Onların dediklerine sabret ve kuvvet sahibi Davud’u zikret (hatırla)... Muhakkak ki O, evvab (hakikatine dönen) idi.

18-) İinna sahharnel cibale meahu yüsebbihne Bil ‘aşıyyi vel işrak;

Doğrusu biz, akşam ve Güneş doğduğu vakit tespih eder (işlevlerini yerine getirir) hâlde, dağları (benlik sahiplerini) Ona boyun eğdirdik.

19-) Vettayre mahşureten, küllün lehu evvab;

Toplanmış kuşları da (kendisine iman etmiş kimseler)... Hepsi Ona evvab (hakikatini yaşayan) idi.

20-) Ve şededna mülkehu ve ateynahül hıkmete ve faslel hitab;

Onun mülkünü (hükümlerliğini) kuvvetlendirdik ve Ona Hikmet (sebepler ilmi) ve Fasl-ul Hitab (doğruyla yanlışı en mantıklı şekilde hemen ayıran muhakeme kuvvesi) verdik.

21-) Ve hel etake nebeül hasm* iz tesevverul mihrab;

Sana o tartışmanın haberi geldi mi? Hani duvarı tırmanıp mabede ulaştılar.

22-) İz dehalu alâ Davude fefezi'a minhüm kalu lâ tehaf* hasmani beğa ba'duna alâ ba'dın fahküm beynena Bil Hakkı ve lâ tüşüt vehdina ila sevais sırat;

Hani ansızın Davud'un yanına girmişlerdi de bu yüzden onlardan ürkmüştü... Dediler ki: "Korkma, biz iki davacıyız: Bazımız bazımıza (çoğul kapsamlı ifade) zulmetti... O hâlde aramızda HAKK olarak hükmet, haksızlık etme ve bizi yolun tam ortasına yönlendir."

23-) İne hazâ ehıy lehu tis'un ve tis'une na'ceten ve liye na'cetün vahıdetün fe kale ekfilniyha ve azeniy fiyl hitab;

"Muhakkak ki şu benim kardeşimdir... Onun doksan dokuz koyunu var, benim ise bir tek koyunum var... Böyle iken 'Onu bana ver' dedi ve dediğini yaptırdı!"

24-) Kale lekad zalemke Bi süali na'cetike ila ni'acih* ve inne kesiyren minel huletai leyebyğy ba'duhüm alâ ba'dın ilelleziyne amenü ve amilüs salihati ve kaliylün mahüm* ve zanne Davudu ennema fetennahu festağfere Rabbehu ve harre raki'an ve enab;

(Davud) dedi ki: "Yemin olsun ki senin bir tek koyununu kendi koyunlarına katmakla sana zulmetmiş... Muhakkak ki çok yakın olanların birçoğu, birbirlerinin benzeri davranışlarda bulunurlar... Ancak iman edip iman gereğini uygulayanlar böyle değildir... Fakat onlar da ne kadar azdır!" Davud kendisini imtihan ettiğimizi zannetti; bundan dolayı Rabbinden mağfiret diledi ve boyun eğerek yere kapandı ve O'na yöneldi! (24. âyet secde âyetidir.)

25-) Feğaferna lehu zâlik* ve inne lehu 'indeNA lezülfa ve husne meab;

Bunun üzerine onu, Onun için mağfiret ettik... İndimizde Onun için yakınlık ve dönüşün güzeli var.

26-) Ya Davudu inna ce'alnake haliyfeten fiyl Ardı fahküm beynenNasi

Bil Hakkı ve lâ tettebi’ıl heva fe yudilleke an sebiylillâh* innelleziyne yedıllune an sebiylillâhi lehüm azâbün şadiydün Bima nesu yevmel hisab;

Ey Davud! Doğrusu biz seni arzda bir halife kıldık! Bu yüzdendir ki insanlar arasında Hak olarak hükmet ve hevâya (Hakkanî olmayan duygu ve düşüncelere) uyma! Zira bu seni Allâh yolundan saptırır... Allâh yolundan sapanlara gelince; yaptıklarının sonucunu yaşama sürecini unutmalarından dolayı, yaşayacakları şiddetli bir azap vardır.

27-) Ve ma halaknes Semae vel Arda ve ma beynehüma bâtıla* zâlike zannülleziyne keferu* feveylün lilleziyne keferu minennar;

Semâvı, arzı ve ikisi arasındakileri işlevsiz olarak yaratmadık! O (işlevsiz düşünmek), hakikat bilgisini inkâr edenlerin zannıdır! Bu yüzden yazıklar olsun o hakikat bilgisini inkâr edenlere, yakan (dünyalarında)!

28-) Em nec’alülleziyne amenû ve amilus salihati kel müfsidiyne fiyl Ard* em nec’alül müttekıyne kel füccar;

Yoksa (hakikatlerine) iman edip imanın gereğini uygulayanları, arzda (bedensel yaşamda) bozuk inançları doğrultusunda yaşayanlar gibi mi kılarız? Yahut Allâh için korunanları, füccar (yaratılış fitratına uymayan şekilde yaşayanlar) gibi mi kılarız?

29-) Kitabun enzelnaHu ileyke mübarekün li yeddebberru âyâtıHı ve liyetezekkere ulül elbab;

Sana inzâl ettiğimiz bu mübarek Bilgi, O’nun işaretlerini derinliğine tefekkür etmeleri; öze ermiş akıl sahiplerinin de (hakikati) hatırlamaları içindir!

30-) Ve vehebna li Davude Süleyman* nı’mel abd*innehu evvab;

Davud’a Süleyman’ı hibe ettik; ne güzel kuldu! Gerçekten O, evvab (hakikatini sıkça yaşayan) idi.

31-) İz urida ‘aleyhi Bil ‘aşıyyis safinatül ciyad;

Hani Ona akşam olurken üç ayağı üzere durup bir ayağını tırnak üzere diken (görkemli), iyi cins koşu atları arzolanmıştı.

32-) Fekale inniy ahbebtü hubbel hayri an zikri Rabbıy* hattâ tevaret Bil hicab;

(Onları seyrederken Süleyman kendi kendine düşündü) **dedi ki: “Rabbimin zikrinden (müşahedesinden) atların sevgisine yönelip meşgûl oldum”... Nihayet (atlar gidip) gözden kayboldu!**

33-) Rudduha aleyye* fetafika meshan Bis sukı vel a’nak;

“Onları bana geri getirin” (dedi Süleyman)... (Atların) bacıklarını ve

boyunlarımı (bu defa müşahede ile) **mesh etmeye başladı.**

34-) Ve lekad fetenna Süleymane ve elkayna alâ kürsiyyihi ceseden sümme enab;

Andolsun ki Süleyman'ı imtihan ettik ve Onun tahtına ölü bir beden bıraktık (tahtına vâris olacak olan imansız kişiyi. A.H.)... **Sonra tövbe edip yöneldi.**

35-) Kale Rabbıġfir liy ve heb liy mülken lâ yembeġiy liehadin min ba'diy* inneKE ENTEL Vehhâb;

“Rabbim beni mağfiret et (birimselliğimi ört) **ve bana, benden sonra kimseye gerekmeyecek** (bana has) **bir özellik hibe et... Muhakkak ki sen Vehhâb'sın”** (diye dua etti).

36-) Fesahharna lehurriyha tecriy Bi emrihi ruhaen haysü esab;

Bunun üzerine rüzgârı (gibi akıp gideni) **Onun hizmetine verdik; Onun emriyle, dilediği yere, hiçbir şeyi sarsmadan - yıkmadan akıp giderdi.**

37-) Veş şeyatıyne külle bennain ve ġavvas;

Şeytanları da onun hizmetine verdik; binaları kuran ve dalgıç olanlar!

38-) Ve âhariyine mükarreniyne fiyl asfad;

Zincirlerle birbirlerine bağlı diğerlerini de...

39-) Hazâ 'atauna femnün ev emsik Bi ġayri hesab;

“İşte bu (sana özel tasarruf edeceğin mülk) **bizim hibemizdir; öyleyse ister ver ister verme, sınırsızca kullan!”**

40-) Ve inne lehu 'indeNA le zülfa ve hüsne meab;

Gerçektir ki, indîmizde Onun için yakınlık ve dönüşün güzeli var.

41-) Vezkür 'abdena Eyyub* iz nada Rabbehu enniy messeniyeş şeytanu Bi nusbin ve azâb;

Kulumuz Eyyub'u da zikret (hatırla)... **Hani Rabbine: “Muhakkak ki şeytan** (kendimi beden olarak hissediş) **bana bitkinlik ve azap yaşattı” diye nida etti.**

42-) Ürkud Bi riclik* hazâ muġteselün baridün ve şerab;

“Ayağımı (hakikatinden kaynaklanan kuvveyle) **yere vur! İşte yıkanıp, içeceğin serinletici su** (hakikatin ilmi)!” (dedik).

43-) Ve vehebna lehu ehlehu ve mislehüm meahüm rahmeten minNA ve zikra liülil elbab;

Ona, bizden bir rahmet ve derin düşünebilen akıl sahipleri için hatırlatma olarak, ehlini ve onlarla birlikte onların mislini hibe ettik.

44-) Ve huz Biyedike dıġsen fadrib Bihi ve lâ tahnes* inna vecednahu

sabira* nı'mel abd* innehu evvab;

“Eline bir demet al da onunla vur ki sözün yerine gelsin!” Biz Onu sabırlı bulduk... Ne güzel kuldu! Muhakkak ki O, evvab (hakikatini sıkça yaşayan) idi.

45-) Vezkür ıbadena İbrahiyme ve İshaka ve Ya'kubel ilil eydiy vel ebsar;

Kudretli ve basiretli kullarımız İbrahim, İshak ve Yakup'u da zikret (an, hatırla)!

46-) İna ahlashahüm Bi halisatin zikred dar;

Doğrusu biz onlarda, gerçek vatanlarını (hakikat boyutunu) hatırla tutarak yaşama sâfiyetini açığa çıkardık.

47-) Ve inehüm 'indeNA leminel Mustafeynel ahyar;

Kesinlikle Onlar bizim indimizde seçilmiş Mustafalar'dı (süzülüp arındırılmış - saflaştırılmış - sâfiye).

48-) Vezkür İsmâ'yle vElyese'a ve Zekifl* ve küllün minel ahyar;

İsmail'i, Elyesa'yı ve ZülKifl'i de hatırla! Hepsisi de hayırlılardandı.

49-) Hazâ zikr* ve inne lil müttekiyne le hüsne meab;

Bu hatırlatmadır! Muhakkak ki korunmuş olanlar için dönüş yerinin güzeli vardır.

50-) Cennati Adnin müfettehaten lehümül ebvab;

Kapıları kendilerine açılmış hâlde Adn cennetleridir.

51-) Müttekiyne fiyha yed'une fiyha Bi fakihetin kesiyretin ve şerab;

Zevkle kurularak, o hâl içinde birçok meyve ve keyiflendirecek içki isterler.

52-) Ve 'indehüm kasıratüt tarfi etrab;

Onların (Esmâ kuvveleriyle kendini - Rabbini tanımış şuurlarının) indlerinde gözlerini kendilerinden (açığa çıkacaklara) çevirmiş aynı yaşlılar (bedenler) vardır. (Esmâ hakikatiyle kendini tanımış {Rabbine yakın elde etmiş} bilinçlerin açığa çıkaracağı mânâları uygulamaya hazır bekleyen yaşlıları {açılım kapasitelerine uygun özellikte} olan cennet bedenleri. A.H.)

53-) Hazâ ma tu'adune li yevmil hisab;

İşte budur, yaptıklarımızın sonucunu yaşama süreci için size vadolunan!

54-) İne hazâ le rizkuna malehu min nefad;

Muhakkak ki işte bu bizim yaşam gıdamızdır... Hiç tükenmeyen!

55-) Hazâ* ve inne littağiyne le şerre meab;

İşte bu! Muhakkak ki, taşkınlık yapanlar için de dönüş yerinin şerrlisi vardır.

56-) Cehennem* yaslevneha* fe bi'sel mihad;

Cehennemdir ki ona yaslanırlar! Ne kötü bir yaşam ortamıdır o!

57-) Hazâ fel yezûkuhu hamiymin ve ğassâk;

İşte bu! Tatsınlar onu! Kaynar su (yakıcı benlik fikirleri) ve irindir (bedensellik kabulünün getirisi fiillerin yaşatacağı olaylar)!

58-) Ve aharu min şeklihi ezvac;

Aynı şekilde diğerleri, eşleriyle (hem bilinç - benlik hem de uygun beden) !

59-) Hazâ fevcün muktehimun meaküm* lâ merhaben Bihim* innehüm salün nar;

İşte bu sizinle beraber (cehenneme) katlanan bir grup... (Suça yönlendirenleri der ki): “Onlara ‘Merhaba = rahat olma temennisi’ geçersizdir... Muhakkak ki onlar yanmaya maruz kalanlardır.”

60-) Kalu bel entüm lâ merhaben Biküm* entüm kaddemtümühu lena* fe bi'sel karar;

(O önderlere uyanlar ise): **“Hayır, asıl size ‘Merhaba = rahat olmak’ yoktur... Onu (cehennemi) bize siz önerdiniz! Ne kötü bir karargâhtır bu!” dediler.**

61-) Kalu Rabbena men kaddeme lena hazâ fezidhü azâben dı'fen fiyn nar;

Dediler ki: “Rabbimiz! Bunu bize kim önermişse, onun yanma azabını bir kat daha arttır.”

62-) Ve kalu ma lena lâ nera ricalen künna ne'uddühüm minel eşrar;

Dediler ki: “Biz niye, kendilerini şerrliler kabul ettiğimiz ricali (burada) görmüyoruz?”

63-) Ettehaznahüm sıhriyyen em zâğat anhümül ebsar;

“Biz onları alaya alırdık... Yoksa gözlerimiz onları göremiyor mu ortalarda?”

64-) İne zâlike le hakkun tehasümü ehlin nar;

Muhakkak ki o gerçekleşecektir... Yanacakların karşılıklı tartışması!

65-) Kul innema ene münzir* ve ma min ilâhin illAllâhul Vâhid'ül Kakhâr;

De ki: “Kesinlikle ben bir uyarıcıyım! Tanrı yoktur tanrılık kavramı geçersizdir; sadece Vâhid, Kakhâr Allâh...”

66-) Rabbüs Semavati vel Ardı ve ma beynehümel 'Aziyzul Ğaffar;

“Semâların, arzın ve ikisi arasında olanların Aziyz (gücüne - hükmüne karşı konulmaz), **Ğaffar olan Rabbidir.**”

67-) Kul HUve nebeün ‘azıym;

De ki: “HÛ (gerçeği), Aziym bir haberdir!” (Bu haberin mânâsını ve değerini kavrayabilseniz!)

68-) Entüm ‘anhü mu’ridun;

“**Siz ise ondan** (o büyük haberin bildirdiği fevkalâde önemli hakikatin size kazandıracağından) **yüz çeviriyorsunuz!”**

69-) Ma kâne liye min ‘ılmin Bil Meleil A’la iz yahtesımun;

“Mele-i Âlâ’daki tartışma hakkında ilme sahip değilm.”

70-) İn yuha ileyye illâ ennema ene neziyrun mubiyn;

“Bana vahyolan yalnızca apaçık bir uyarıcı olduğum!”

71-) İz kale Rabbüke lil Melaiketi inniy halikun beşeran min tıyn;

Hani Rabbin Meleklerle: “Kesinlikle ben balçıktan (su + mineral) bir beşer yaratacağım” demişti.

72-) Feizâ sevveytühu ve nefahtü fiyhi min ruhıy feka’u lehu sacidiyn;

“Onu tesviye edip (beynini oluşturup), **o yapının içinden Ruhum’dan** (Esmâ mânâlarımından) **nephettiğimde** (açığa çıkardığımda {nefih yani üfleme, içten dışa şeklinde olur daima. A.H.}) **Ona secdeye kapanın** (hükümranlığını - tasarrufunu kabul edin!)”

73-) Fesecedel Melaiketü küllühüm ecme’un;

O Meleklerin hepsi, toptan secde ettiler.

74-) İlla ibliys* istekbere ve kâne minel kâfiriyn;

İblis müstesna; (bilincine dayanarak) **benlik tasladı ve hakikat bilgisini inkâr edenlerden** (karşısındakinin hakikatini göremeyenlerden) **oldu.**

75-) Kale ya ibliysü ma meneake en tescüde lima halaktü Bi yedeyye, estekberte em kunte minel âliyn;

Buyurdu: “Ey İblis (ikileme düşen)! İki Elim (ilim ve kudret) ile yarattığıma secde etmene ne mâni oldu? Benliğin mi engel oldu, yoksa Alûn’dan (Âdem’e secdesi söz konusu olmayan yüce kuvvelerden {meleklerden}) mi olduğunu sandın?”

76-) Kale ene hayrun minh* halakteniy min narin ve halaktehu min tıyn;

(İblis) **dedi ki: “Ben daha hayırlıyım ondan; beni ateşten** (radyasyon - yakan dalgalar {aynı nâr = ateş kelimesi cehennemde yakan olarak da kullanılmakta. A.H.}) **halkettin, onu tıynden** (hücresel bedenli - maddeden) **halkettin” dedi.**

77-) Kale fahruc minha feinneke raciym;

(Allâh) buyurdu: “Çık oradan; çünkü sen racîmsin (hakikatinden uzak düşmüşsün)!”

78-) Ve inne aleyke la’netüY ila yevmid diyin;

“Muhakkak ki, hüküm sürecine kadar lânetim (benden uzaklık) **senin üstündedir!**”

79-) Kale Rabbi feenzırniy ila yevmi yüb’asûn;

(İblis) dedi ki: “**Rabbim!** (İnsanların ölümle) **bâ’s olacakları zamana kadar bana mühlet ver** (kuvvelerimi kullanabileyim onlara karşı).”

80-) Kale feinneke minel munzariyn;

(Allâh) buyurdu: “**Muhakkak ki sen süre tanınanlardansın!**”

81-) İla yevmil vaktil ma’lum;

“**Bilinen sürece kadar!**”

82-) Kale feBi izzetiKE le uğviyennehüm ecme’ıyn;

(İblis) dedi ki: “**İzzetine** (karşı konulmaz gücüne) **yemin ederim ki, onların hepsini şasırtıp** (kendilerini beden kabul ettirerek, bedenin zevkleri peşinde koşturarak; hakikatlerini oluşturan ruhun konusundan) **saptıracağım.**”

83-) İlla ‘ıbadeKE minhümül muhlesıyn;

“**Ancak onlardan ihlâsa erdirilmiş** (hakikatlerini yaşattığın) **kulların müstesna.**”

84-) Kale fel Hakkü, vel Hakka ekul;

(Allâh) buyurdu: “**Hakk’ı söyledin** (ihlâslı kullarım konusunda); **ben de gerçeği bildireyim:**”

85-) Leemle enne cehenneme minke ve mimmen tebiake minhüm ecme’ıyn;

“**Andolsun ki cehennemi senden** (olanlarla) **ve onlardan sana tâbî olanlarla toptan dolduracağım.**”

86-) Kul ma es’elüküm aleyhi min ecrin ve ma ene minel mütekellifiyn;

De ki: “Bildirdiklerim için sizden karşılık istemiyorum ve ben size asılsız iddialarla da gelmedim.”

87-) İn huve illâ zikrun lil alemiyn;

“**O, âlemler (insanlar) için bir hatırlatmadan başka değildir.**”

88-) Ve leta’lemunne nebeehu ba’de hıyn;

“**Onun ne olduğunu bir süre sonra** (ölüm anında) **elbette anlayacaksınız!**”

A'raf Sûresi: 1-206

ACIKLAMA:

A'raf Sûresi, kaynak tertiplerde Sâd-Cinn sûreleri arasına yerleştirilmiştir!..

Hurûf-u Mukattaa'dan tek harf (Nûn, Kaf, Sâd) ile başlayan sûrelerden sonra, 4 harf ile başlayan ilk sûredir!..

“Elif Lââm Mîm Sâd” harf bütünlüğünün ifade ettiği mânâ, “Sana inzâl edilen bir KİTAB!” diye tanımlanıyor âyette; ki, Hz. Rasûlullâh (a.s)’a inzâl/vahyolunana ilk defa “KİTAB” tanımı kullanılıyor!..

Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)’e buraya kadar “Müzzemmil, Müddessir, uyarıcı, hatırlatıcı” vb tâbirler kullanılırken ilk defa “Ümmî Nebi Rasûl” diye O’nun risâlet ve nübüvvet orijinalliğine göre tanımlama kullanılıyor! (157-158) ...

Bilvesile kaydedelim ki, Mekkî sûreler/âyetler “MÜTEŞÂBİH” karakterli iken Medenî sûreler/âyetler “MUHKEM” karakterlidir!..

ÂDEM-İBLİS olayının bahsedildiği 2.sûredir ve İLK defa “ÂDEM” ismi geçmektedir (11) !.. 172.âyetinde de “ÂdemOğlu”na “ELESTÜ Bİ-RABBİKÜM?” denmektedir!..

Nebi&Rasûl’lerin yanısıra “A’RAF” RİCÂLİ diye yeni bir zümreden bahsedilmektedir (46)!..

Sûre olarak “Allâh’a şirk” tâbirinin geçtiği ilk sûre’dir (33)!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elif, Lâââm, Miiiyim, Saaad;

Eliif, Lââm, Miiim, Saaad.

2-) Kitabün ünzile ileyke fela yekün fîy sadrike harecün minhü li tünzire Bihi ve zikra lil mu’miniyin;

Sana inzâl edilen bu Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİSİ (Kitap), Onunla, (iman etmeyenleri) uyarman ve iman edenlere (neye - nasıl iman edip, neleri yapmaları konusunda) öğüt vermen içindir... Artık içinde, bundan dolayı bir sıkıntı olmasın.

3-) İttebi’û ma ünzile ileyküm min Rabbiküm ve lâ tettebi’u min dûniHî evliyâ* kaliylen ma tezekkerun;

Rabbinizden size inzâl olunana tâbi olun... Rabbinizin dúnunda

velilere (dışsal {rabbanî hakikatinizden ayrı düşürecek bilgi verenler} veya içsel {nefsanî - şehevî}) **tâbi olmayın... Bunu ne kadar az hatırlayıp, üzerinde derin düşünmüyorsunuz!**

4-) Ve kem min karyetin ehleknaha fecaeha be'süna beyaten ev hüm kailun;

Nice şehirlerdeki toplulukları helâk ettik; gece veya gündüz uykusu içindeyken, azabımız onlara geldi!

5-) Fema kâne da'vahüm iz caehüm be'süna illâ en kalu inna küna zalimiyn;

Azabımız onlara geldiğinde, onların seslenişleri: “Biz gerçekten zâlimlermişiz” demekten başka bir şey olmadı.

6-) Felenes'elennelleziyne ürsile ileyhim velenes'elennel murseliyn;

Andolsun ki, kendilerine Rasûl irsâl edilenlere de soracağız; irsâl olunan Rasûllere de soracağız!

7-) Felenekussanne aleyhim Bi ilmin ve ma küna ğaibiyn;

Elbette onlarda olup bitenin hakikatini açacağız! Biz “gâib”ler (olanlardan bihaber olan) değiliz (Bâtın - Zâhir O'dur - Görünenin melekûtu Esmâ'mızdandır).

8-) Vel veznü yevmeizinil Hakk* femen sekulet mevaziynuhu feülaike hümül müflihun;

O süreçte vezn (her şeyin Allâh hükümlerine göre artısıyla eksisiyle değerlendirilmesi) Hak'tır... Artık kimin mizanları (değerlendirilmeleri) ağır basarsa (nefsinde), işte onlar, engelleri yarıp kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

9-) Ve men haffet mevaziynuhu feülaikelleziyne hasiru enfüşehüm Bi ma kânu Bi âyâtına yazlimun;

Kimin de mizanları (değerlendirilmeleri) hafif gelirse, işte onlar da delillerimize zulmetmeleri dolayısıyla nefslerini hüsrana uğratanların ta kendileridir.

10-) Ve lekad mekkennaküm fiyl Ardı ve ce'alna leküm fiyha me'ayış* kaliylen ma teşkürun;

Andolsun ki, sizi arzda yerleştirdik ve sizin için orada yaşamınızı devam ettirecek nimetler oluşturduk... Ne kadar az değerlendiriyorsunuz!

11-) Ve lekad hâlâknaküm sümme savvernaküm sümme kulna lil melaiketiscüdu liAdeme, fesevedu illâ ibliys* lem yekün mines sacidiyn;

Gerçek ki, sizi yarattık... Sonra sizi şekillendirdik... Sonra meleklerle “Secde edin Âdem'e” dedik... İblis hariç secde ettiler; o secde edenlerden olmadı.

12-) Kale ma mene'ake ella tescüde iz emertük* kale ene hayrun minhu, halakteniy min narın ve hâlâktehu min tıyn;

Buyurdu: “Sana emrettiğimde seni secde etmekten engelleyen neydi?”... **“Ben daha hayırlıyım Ondan; beni Nâr’dan** (ateşten - radyasyon - bir tür dalga boyu yapı; {dikkat edile ki burada kullanılan ‘nâr’ kelimesi, cehennemdekileri yakacağı belirtilen ‘nâr’ kelimesiyle aynı anlamdadır. Bunun anlamı iyi düşünülmeli! A.H.}) **yarattın, Onu tıynden (maddeden) yarattın” dedi.**

13-) Kale fehbit minha fema yekûnü leke en tetekebbera fiyha fahruc inneke mines sağıriyn;

Buyurdu: “**İn makâmından!.. Bir başkasına büyüklük taslama makâmı değildir bulunduğun makâm! Çık! Muhakkak ki sen** (böyle düşünmekle) **kendini küçülttün!”**

14-) Kale enzırniy ila yevmi yüb’asûn;

“(İnsanların ölüm sonrasında) Bâ’s olacakları güne kadar bana mühlet ver” dedi.

15-) Kale inneke minel münzariyn;

Buyurdu: “**Muhakkak ki sen mühlet verilişlerdensin.”**

16-) Kale feBima ağveyteniy leak’udenne lehüm sıratâkel müstekıym;

“Yemin ederim ki, (yudillü men yeşau = dilediğine sapmayı yaşattırır; realitesince) beni sapıttırmanın sonucu olarak, onlara engel olmak için senin sırat-ı müstakimine oturacağım!”

17-) Sümme leatiyennehüm min beyni eydiyhim ve min halfihim ve an eymanihim ve an şemalihim* ve lâ tecidü ekserehüm şakiriyn;

“Sonra andolsun ki, onlara önlerinden (hırslarını tahrik ederek - benliklerini yücelterek hakikati inkâra sürükleyerek), **arkalarından** (gizli şırke yönelterek - saptırıcı fikirlerle), **sağlarından** (senden alıkoyacak hayırları ilham ederek) ve **sollarından** (kötülükleri güzel - süslü göstererek) **geleceğim... Onların çoğunluğunu, verdiklerini değerlendiren olarak bulamayacaksınız!”**

18-) Kalahruc minha mez’umen medhura* lemen tebiake minhüm leemleenne cehenneme minküm ecme’ıyn;

Buyurdu: “**Çık makâmından; aşağılanmış ve (hakikatini yaşamaktan) uzaklaştırılmış olarak!.. Andolsun ki, onlardan kim sana tâbi olursa, kesinlikle bilin ki cehennemi topunuzla dolduracağım.”**

19-) Ve Ya Ademüskün ente ve zevcükel cennete feküla min haysü şî’tüma ve lâ takreba hazihîş şecerete feteküna minez zalimiyn;

“Ey Âdem! Sen ve eşin cenneti yaşam ortamı edin... İkiniz de istediğiniz yerden yiye... (Ancak) şu ağaca (bedene - kendini beden

kabullenmenin getirisine) **yaklaşmayın... Nefsine zulmedenlerden olursunuz.”**

20-) Fe vesvese lehümeş şeytanu liyübdıye lehüma ma vuriye anhüma min sev’atihima ve kale ma nehaküma Rabbüküma an hazihîş şecereti illâ en teküna melekeyni ev teküna minel halidiyn;

Derken şeytan, benliklerini/bedenselliklerini fark ettirmek için onlara vesvese verdi... Dedi ki: “Rabbinizin sizi şu ağaçtan (bedenselliğinizi yaşamaktan) yasaklamasının sebebi sizin iki meleğ olarak (kuvveler boyutunda) sonsuz yaşamamanız içindir!”

21-) Ve kasemehüma inniy leküma le minen nasihıyn;

Ve onlara: “Kesinlikle ben size nasihat edenlerdenim” diye de yemin etti.

22-) Fedellahüma Biğurur* felemma zâkaş şecerete bedet lehüma sev’atühüma ve tafika yahsifani aleyhima min varakıl cenneti, ve nadahüma Rabbühüma elem enheküma an tilkümeş şecereti ve ekul leküma inneş şeytane leküma adüvvün mubiyn;

Böylece onları (vehimlendirerek - kendilerini beden yapı olarak kabul ettirerek) aldattı (bedenselliği fark ettirdi)... O ikisi, o malûm ağaçtan, (seks - üreme sisteminden) tadınca, bedenselliklerini hisseder oldular! Cennet yapıklarından üzerlerine örtmeye başladılar (nefslerindeki çeşitli Esmâ kuvveleri ile bedensellik hissini örtmeye çalıştılar)... Rableri onlara nida etti: “Ben size şu ağacı (bedenselliği yaşamayı) yasakladım mı; ben size demedim mi, kesinlikle şeytan sizin için apaçık düşmandır?”

23-) Kala Rabbena zalemna enfüsenâ ve in lem tağfir lenâ ve terhamnâ leneküenne minel hasiriyn;

Dediler ki: “Rabbimiz! Nefsimize zulmettik... Eğer bizi bağışlamaz ve bize rahmet etmez isen, biz kesinlikle hüsrana uğrayanlardan oluruz.”

24-) Kalehbitu ba’düküm li ba’din adüvv* ve leküm fiyl Ardı müstekarrun ve meta’un ila hıyn;

Buyurdu: “Birbirinize (bilinç - beden ikilisi) düşman olarak (kuvveler boyutunda yaşamaktan beden boyutunun şartlarını yaşamaya) inin! Sizin için arzda (beden boyutunda - yeryüzünde) belli bir yaşam süreci ve belli bir süre, nasibinizdekileri almak söz konusudur.”

25-) Kale fiyha tahyevne ve fiyha temutune ve minha tuhrecun;

“Orada yaşayıp, orada öleceksiniz ve ondan (bedenden) çıkarılacaksınız” dedi.

26-) Ya Beni Ademe kad enzelna aleyküm libasen yüvariy sev’atiküm ve rişâ* ve libasüt takva zâlike hayr* zâlike min âyâtillâhi leallehüm

yezzeckerun;

Ey Âdemoğulları... Hakikaten size bedenselliğinizi örtecek giysi (hakikat bilgisi) ve süs-zinet olan giysi (fazlından gelen ikramlar) İNZÂL ettik... Korunma libası elbette en hayırlısıdır... İşte bu Allâh işaretlerindendir ki; belki düşünüp ders çıkarırlar.

27-) Ya Beniy Ademe lâ yeftinennekümüş şeytanu kema ahrece ebeveyküm minel cenneti yenzi'u anhüma libasehüma li yüriyehüma sev'atihima* innehu yaraküm huve ve kabiyülühu min haysü lâ teravnehüm* inna ce'alneş şeyatıyne evliyâe lilleziyne lâ yu'minun;

Ey Âdemoğulları! Şeytan (bedeniniz), sizin ceddinizi, bedenselliği kendilerine göstermek suretiyle libaslarını (melekî kuvvelerini) onlardan soyarak cennet yaşamından çıkardığı gibi, sizi de fitneye düşürmesin! Çünkü o ve onun işlevini paylaşanlar, sizin onları göremeyeceğiniz yerden sizi görürler... Biz, şeytanları (şaşırtıp saptırıcı kuvveleri - beş duyuya dayanan kabulleri), iman etmeyenler için veliler kıldık.

28-) Ve izâ fealu fahişeten kalu vecedna aleyha abaena vAllâhu emerena Biha* kul innAllâhe lâ ye'muru Bil fahşa'* etekulune aAllâhi ma lâ ta'lemun;

Ne zaman fahişet (şirk veya hakikati inkâra yol açan bir fiil veya düşünce) ortaya koysalar: “Babalarımızı da bu hâl üzere bulduk ve Allâh bunu emretti bize” dediler... De ki: “Kesinlikle Allâh fahşayı (ihtiva edenleri) emretmez! Bilgisine sahip olmadığınız şeyleri Allâh'a mı atfediyorsunuz?”

29-) Kul emera Rabbıy Bil kıst* ve ekıymu vücuhüküm 'inde külli mescidin ved'ûhu muhlisıyne lehüddiyn* kema bedeküm te'udun;

De ki: “Rabbim her şeyin hakkını vererek yaşamayı emretti... Her mescidde vechlerinizi ikame edin (tam teslim olmuşluğun sonucu olarak benliğinizin ortadan kalkışını yaşayın) ve Din anlayışınızı sadece O'na has kılarak O'na dua edin... Başlangıcınızdaki gibi (cennette Âdem'in yaratılışı üzere) O'na döneceksiniz!”

30-) Ferıykan heda ve ferıykan hakka alyahimüd dalaletü, innehümüt tehazüş şeyatıyne evliyâe min dunillâhi ve yahsebune ennehüm mühtedun;

Bir kısmınıza hidâyet etti, bir kısmınız üzerine de dalâlet hak oldu! Muhakkak ki onlar (dalâlet hak olanlar), Allâh'ı bırakıp şeytanları (saptıranları) dostlar edindiler... Sanıyorlar ki kendileri hidâyet üzeredirler!

31-) Ya Beniy Ademe huzû ziyeteküm 'inde külli mescidin ve külu veşrebu ve lâ tüsrifu* inneHU lâ yuhıbbul müsrifıyn;

Ey Âdemoğulları her secde mahallinde zinetinizi giyin... Yiyin, için (bunları değerlendirin), israf etmeyin (gereksiz şekilde kullanmayın)... Çünkü O, israf edenleri (elindeki nimetleri gereksiz yere kullananları) sevmez!

32-) Kul men harrame zinetellahilletiy ahrece li ıbadihî vettayyibati miner rızık* kul hiye lilleziyne amenû fiyl hayatid dünya halisaten yevmel kıyameti, kezâlike nufassılul âyâtı li kavmin ya'lemun;

De ki: “Kim Allâh'ın, kulları için çıkarmış olduğu güzelliklerini ve rızkın temiz - pak olanını haram etti?”... De ki: “Onlar, dünya hayatında iman edenlere helaldir; kıyamet gününde ise yalnızca onlara ait olacaktır.” Kavrayabilecekler için işaretlerimizi işte böyle tafsil ediyoruz.

33-) Kul innema harrame Rabbiyel fevahışe ma zahera minha ve ma betane vel isme vel bağye Bi ğayril hakkı ve en tüşriku Billâhi ma lem yünezzil Bihi sülтанen ve en tekulu alAllâhi ma lâ ta'lemun;

De ki: “Gerçek şu ki, Rabbim sadece şunları haram kılmıştır: Fuhsıyatın açık ve gizli olanını; ismi (Allâh indinde suç olanları); bağıyi (başkalarındaki güzelliklere göz dikip ele geçirme hırsını); ortak koşmanız için, hakkında hiçbir delil olmayan şeyi şirk koşmanızı ve Allâh üzerine bilmediğiniz şeyleri konuşmanızı.”

34-) Ve li külli ümmetin ecel* feizâ cae ecelühüm lâ yeste'hıruna saaten ve lâ yestakdimun;

Her topluluğun takdir edilmiş bir ömrü vardır... Onların ömrünün sonu geldiğinde, ne bir an ertelenebilir, ne de öne alabilirler.

35-) Ya Beniy Ademe imma ye'tiyenneküm Rusulün minküm yekussune aleyküm ayatıY, femenitteka ve asleha fela havfün aleyhim ve lahüm yahzenun;

Ey Âdemoğulları... Aranızdan, işaretlerimi size anlatıp açıklayan Rasüller geldiğinde, kimler korunur ve kendini düzeltirse, onlara korku yoktur ve onlar mahzun olmazlar.

36-) Velleziyne kezzebu Bi âyâtına vestekberu anha ülaıke ashabün nar* hüm fiyha halidun;

(Esmâ özelliklerinin açığa çıkışı olan) işaretlerimizi yalanlayanlar ve onlara karşı benlik taslayıp büyülenenler (var ya), işte onlar Nâr (ateş - dalga boyu yapı - radyasyon) ehlidirler! Onlar orada sonsuza dek kalıcıdır.

37-) Femen azlemü mimmeniftera alellahi keziben ev kezzebe Bi âyâtihî, ülaıke yenalühüm nasıybuhüm minel Kitab* hatta izâ caethüm Rusulüna yeteveffevnehüm kalu eyne ma küntüm ted'une min dunillâh* kalu dallu anna ve şehidu alâ enfüsihim ennehüm kânu kafiriyn;

Allâh üzerine yalan uydurandan yahut O'nun işaretlerindeki varlığını yalanlayandan daha zâlim kimdir? İşte onlara Kitaptan (nâzil olan bilgideki) nasipleri ulaşır... Nihayet onları vefat ettirmek için Rasûllerimiz kendilerine geldiği vakit: “Allâh dûnunda yönelip var sandıklarınız nerede?” derler... “Bizden kaybolup gittiler” derler ve hakikat bilgisini inkâr hâlinde olduklarına kendi aleyhlerine şahitlik ederler.

38-) Kaledhulu fiy ümemin kad halet min kabliküm minel cinni vel'insi fiyn nar* küllema dehalet ümmetün leanet uhteha* hatta ized dareku fiyha cemiy'an kalet uhrähüm li ûlahüm Rabbena haülai edalluna featihim azâben dı'fen minen nar* kale li küllin dı'fün ve lâkin lâ ta'lemun;

Buyurdu: “Sizden önce geçmiş cinden ve insten topluluklar arasında, Nâr'a (ateşe - radyasyona - yakıcı dalga boyu ortamına) dâhil olun”... Her topluluk dâhil oldukça, inancını paylaştığı yakınına lânet eder! Nihayet hepsi orada bir araya gelip birikince, sonrakiler öncekileri için: “Rabbimiz... İşte bunlar bizi saptırdılar... Onlara Nâr'dan (ateş - radyasyon) iki kat azap ver” derler... Buyurdu: “Hepsi için iki katı vardır, fakat bilmiyorsunuz.”

39-) Ve kalet ulahüm li uhrähüm fema kâne leküm aleyna min fadlin fezûkul azâbe Bi ma küntüm teksibun;

Öncekiler de sonrakilere: “Sizin bize bir üstünlüğünüz yok... Uygulamalarınızın getirisi olarak yaşayın azabı!” derler.

40-) İnnelleziyne kezzebu Bi âyâtına vestekberu anha lâ tüfettehu lehüm ebvabüs Semai ve lâ yedhulunel cennete hatta yelicel cemelü fiy semmilhıyat* ve kezâlike neczil mücrimiyn;

İşaretlerimizi yalanlayıp, onlara karşı büyüklenenler (var ya muhakkak ki) onlara semâ kapıları (hakikati müşahede boyutu) açılmaz ve halat iğne deliğinden geçinceye kadar (ki bu da olanaksızdır!) (onlar) cennete (varlıklarındaki Esmâ kuvvelerini yaşama şartlarına) dâhil olamazlar... Mücrimleri böyle cezalandırırız!

41-) Lehüm min cehennemem mihadün ve min fevkıhim ğavaş* ve kezâlike necziyz zalimiyn;

Onlara cehennemden bir döşek ve fevklerinden (bilinçlerinde) gavaş (perdeler, kılıflar) vardır... Zâlimleri böyle cezalandırırız.

42-) Velleziyne amenû ve amilus salihati lâ nükellifü nefsen illâ vüs'aha* ülaike ashabül cenneti, hüm fiyha halidun;

İman edip imanının gereği filler ortaya koyanlara gelince... Ki biz, hiçbir nefsi, kapasitesinin üstündeki ile mükellef kılmayız; işte onlar cennet ehlidirler... Onlar orada ebedî kalıclardır.

43-) Ve neza'na ma fiy sudurihim min ğıllin tecriy min tahtihimül enhar* ve kalül hamdü Lillâhilleziy hedana lihaza ve ma küнна li nehtediye levla en hedanAllâhu, lekad caet Rusulü Rabbina Bil Hakk* ve nudu en tilkümül cennetü uristümüha Bi ma күntüm ta'melun;

Onların (cennet ashabinın) içlerinde kin, sevgisizlik ne varsa söküп attık... Onların altlarından nehirler akar... “Bizi buna hidâyet eden Allâh'a aittir, HAMD! Eğer Allâh bize hidâyet etmeseydi, biz buna ulaşamazdık... Andolsun ki, Rabbimizin Rasûlleri Hak olarak gelmiştir” derler... “İşte yaptığınız çalışmalar sebebiyle mirasçı kıldığımız cennet!” diye (onlara) nida edilir.

44-) Ve nada ashabül cenneti ashaben nari en kad vecedna ma veadena Rabbüna hakkın fehel vecedtüм ma veade Rabbüküm hakka* kalu ne'am* feezzene müezzinün beynehüm en lâ'netullahi alez zalimiyn;

Cennet halkı Nâr (ateş - radyasyon) ehline: “Rabbimizin bize söz verdiklerini hakkıyla bulduk... Rabbimizin söz verdiklerini hakkıyla buldunuz mu?” diye nida ettiler... Onlar da: “Evet” dediler... (Derken) aralarından bir seslenen: “Allâh lâneti zâlimler üzerinedir” diye ilan eder.

45-) Elleziyne yesuddune an sebiylillâhi ve yebğuneha ıveca* ve hüм Bil ahireti kafirun;

Onlar ki, Allâh yolundan engellerler ve onu eğri yollara saptırmak isterler... Onlar, geleceklerindeki sonsuz yaşam süreçlerini inkâr edenlerdir.

46-) Ve beynehüma hıcab* ve alel a'rafi ricalun ya'rifune küllen Bisiymahüm* ve nadev ashabel cenneti en selâmün aleyküm lem yedhuluha ve hüм yatme'un;

Onların ikisi (cennet ve cehennem) arasında bir perde vardır... A'rafta ise, her birini, onların yüzlerindeki alâmetlerden tanıyan RİCAL vardır... Cennet ashabına: “Selâmun aleyküm” diye seslenirler. (Bu Rical henüz) cennete dâhil olmamıştır... Onlar (cenneti) umarlar.

47-) Ve izâ surifet ebsarühüm tilkae ashabin nari kalu Rabbena lâ tec'alna me'al kavmiz zalimiyn;

Basarları (bakışları) Nâr (ateş - radyasyon) ehli yönüne çevrildiği vakit: “Rabbimiz! Bizi zâlimler topluluğu ile beraber kılma” derler.

48-) Ve nada ashabül a'rafi ricalen ya'rifunehüm Bisiymahüm kalu ma ağna anküm cem'uküm ve ma күntüm testekbirun;

A'raf ehli, sîmalarından kendilerini tanıdıkları (bazı cehennem ehli) ricale seslenerek şöyle dediler: “Ne zenginliğinizin, ne de büyüklemeğiniz size hiçbir faydası olmadı!”

49-) Ehaülailleziyne aksemtüm lâ yenaluhumullâhu Bi rahmetin, udhulül cennete lâ havfün aleyküm ve lâ entüm tahzenun;

“Allâh kendilerini rahmetine nail etmez, diye yemin ettiğiniz kimseler şunlar mıydı?..” (Oysa şimdi onlara): **“Dâhil olun cennete! Size bir korku yoktur... Siz mahzun da olmayacaksınız!”** (denilmiş).

50-) Ve nada ashabün nari ashabel cenneti en efıydu aleyna minelmai ev mimma razekakümüllâh* kalu innAllâhe harramehüma alel kafiriyn;

Nâr (ateş - radyasyon) ehli, **Cennet halkına: “O sudan (ilimden) veya Allâh’ın sizi rızıklandırdıklarından (cennet yaşamını oluşturan kuvvelerden) bizim üzerimize de akıtın” diye nida ettiler... (Cevaben): “Muhakkak ki Allâh onları, hakikat bilgisini inkâr edenler üzerine haram kılmıştır” derler.**

51-) Elleziynet’tehazi diynehüm lehven ve le’iben ve ğarrethümül hayatüd dünya* fel yevme nensahüm kema nesu lıkae yevmihim hazâ, ve ma kânu Bi âyâtına yechadun;

Onlar, Din anlayışlarını (hakikat ve sistem - Sünnetullâh ilmini) eğlence ve oyuna çevirmiş, (sefil) dünya hayatına aldanmış kimselerdir... Onlar bugünlerine kavuşacaklarını unuttukları gibi; delillerimizi nasıl bile bile inkâr ediyorlardıysa; biz de bugün onları unuturuz!

52-) Ve lekad ci’nahüm Bi Kitabın fassalnahü alâ ilmin hüden ve rahmeten likavmin yu’minun;

Gerçek ki onlara, iman eden topluluğa rahmet ve hidâyet kılavuzu olacak, ilime dayanan ayırtılı bir BİLGİ kaynağı getirdik.

53-) Hel yenzurune illâ te’viyleh* yevme ye’tiy te’viyluhu yekulüllezziyne nesuhu min kablü kad caet Rusulü Rabbina Bil Hakk* fehel lena min şüfe’ae feyeşe’u lena ev nureddü fena’mele ğayrelleziy künna na’mel* kad hasiru enfüşehüm ve dalle anhüm ma kânu yefterun;

Sadece tevilini (kesin anlamını) bekliyorlar? O’nun tevilinin açığa çıktığı süreçte, daha önce onu unutmuş olanlar şöyle derler: “Gerçekten Rabbimizin Rasûlleri Hakk’ı getirmiş... Acaba bizim için şefaâtçilerden var mı ki, bize şefaât etsinler yahut döndürülelim de (daha önce) yaptıklarımızın gayrını yapalım!” Onlar gerçekten nefislerini hüsrana uğrattılar ve varsandıkları şeylerin boş olduğunu gördüler!

54-) İne Rabbekümüllâhulleziy halekas Semavati vel Arda fiy sitteti eyyamin sümmesteva alel Arşi yuğşil leylen nehare yatlubuhu hasiysen veşŞemse velKamera venNücume musahharatin BiemriHİ, ela leHUI halku vel emr* tebarekâllahu Rabbül alemiyn;

Muhakkak Rabbiniz O Allâh’tır ki, semâlar ve arzı altı aşama

sürecinde yarattı, sonra Arş'a istiva etti (sonra onlar üzerinde dilediğince tasarrufa başladı)... **Geceyi hızla takip eden gündüze, gecenin örtüsünü bürür... Güneş, Ay, yıldızlar hükmünü yerine getirir... Kesinlikle bilin ki, yaratma da O'na aittir, hüküm de! Âlemlerin Rabbi olan Allâh ne yücedir!**

55-) Ud'u Rabbeküm tedarru'an ve hufyeten, inneHU lâ yuhıbbul mu'tediyin;

Rabbimize yalvararak ve derûnunuzla dua edin... Muhakkak ki O, haddini aşanları sevmez.

56-) Ve lâ tüfsidu fiyl Ardı ba'de islahıha ved'uhu havfen ve tame'an, inne rahmetAllâhi kariybun minel muhsiniyn;

Düzene sokulduktan sonra arzda bozgunculuk yapmayın... Korkarak ve icabet edeceğine inanarak O'na dua edin! Muhakkak ki Allâh Rahmeti muhsinlerden yakındır (açığa çıkar, ulaştır).

57-) Ve HUvelleziy yursilurRiyaha büşran beyne yedey rahmetiHİ, hatta izâ ekallet sehaben sikalen suknahu libeledin meyyitin feenzelna Bihilmæ feahreca Bihi min küllis semerat* kezâlike nuhricül mevta lealleküm tezekerkerun;

"HÛ", ki rahmetinin önünden rüzgârları müjdeci olarak irsâl eden... Nihayet rüzgârlar ağır bulutları kaldırıp taşırken, onu ölü bir beldeye sevk ederiz; onunla su inzâl eder ve onunla her türlü semereden (meyve) çıkarırız... İşte (biz), ölüleri böyle çıkarırız... Umulur ki bunun ne anlama geldiğini düşünürsünüz!

58-) Vel beledüt tayyibu yahrucü nebatuhu Bi izni Rabbihi, velleziy habüse lâ yahrucü illâ nekida* kezâlike nusarrifül âyâti likavmin yeşkürun;

Tayyib beldenin nebatı (o beldenin) **Rabbinin izni ile** (Bi - izni RabbiHİ) **çıkartılır... Habisten ise, faydasız olandan başkası çıkmaz... İşte böyle, değerlendiren bir kavim için işaretleri evirip çevirip anlatıyoruz.**

59-) Lekad erselna Nuhan ila kavmihi fe kale ya kavmi'budullahe maleküm min ilâhin ğayruHU, inniy ehafü aleyküm azâbe yevmin azıym; **Andolsun ki, Nuh'u halkına irsâl ettik de: "Ey kavimim... Allâh'a kulluk edin... O'nun gayrı bir ilâhınız yoktur... Muhakkak ki ben, size gelip çatacak azım sürecin azabından korkuyorum"** dedi.

60-) Kalel meleü min kavmihi inna lenerake fiy dalalin mubiyn;

Halkından geleneksel görüşün ileri gelenleri dedi ki: "Doğrusu biz seni apaçık sapıklık içinde görüyoruz."

61-) Kale ya kavmi leyse Biy dalaletün ve lakinniy Rasûlün min Rabbil alemiyn;

(Nuh) dedi ki: “Ey kavmim... Bir sapık görüş yok bende... Ne var ki ben, Rabb-ül âlemîn’den bir Rasûlüm.”

62-) Übelliğüküm risalati Rabbîy ve ensahu leküm ve a’lemü minAllâhi ma lâ ta’lemun;

“Rabbimin risâletlerini size tebliğ ediyorum... Sizin hayrınıza konuşuyorum; (çünkü) Allâh’tan (gelen ilimle) sizin bilmediklerinizi biliyorum.”

63-) Eve ‘acibtüm en caeküm zikrün min Rabbiküm alâ raculin minküm liyünzireküm ve litetteku ve lealleküm turhamun;

“Aranızdan bir adama, sizi uyarma görevi verilmesine; korunmanız ve belki rahmete ermeniz için Rabbinizden hatırlatma gelmesine şaştınız mı?”

64-) Fekezzebuhu feenceynahu velleziyne me’ahu fiyl fülki ve ağraknelleziyne kezzebu Bi âyâtina* innehüm kânu kavmen ‘amiyn;

Onu yalanladılar... (Biz de) Onu ve onunla beraber olanları gemide kurtardık... (Esmâ’nın açığa çıkışı olan) işaretlerimizi yalanlayanları ise boğduk... Muhakkak ki onlar basîretsiz bir toplumdur!

65-) Ve ila Adin ehahüm Huda* kale ya kavmi’budullahe ma leküm min ilâhin ğayruHU, efela tettekun;

Ad (halkına), kardeşleri Hud’u... (O da): “Ey halkım... Allâh’a kulluk edin... O’nun gayrı ilâhınız yoktur... Hâlâ korunmayacak mısınız?” dedi.

66-) Kalel meleülleziyne keferu min kavmihi inna lenerake fiy sefahetin ve inna le nezunnüke minel kazibiyn;

Halkından, hakikat bilgisini inkâr etmekte olan o toplumun ileri gelenleri dedi ki: “Seni çılgınlık içinde görüyoruz... Biz senin yalancı olduğunu zannediyoruz.”

67-) Kale ya kavmi leyse Biy sefahetün ve lakinniy Rasûlün min Rabbil alemiyn;

(Hud) dedi ki: “Ey kavmim... Bir çılgınlık yok bende... Fakat ben, Rabb-ül âlemîn’den bir Rasûlüm.”

68-) Übelliğüküm risalati Rabbîy ve ene leküm nasihun emiyn;

“Rabbimin irsâl ettiklerini size tebliğ ediyorum... Ben sizin için güvenilir bir öğüt vericiyim.”

69-) Eve ‘acibtüm en caeküm zikrun min Rabbiküm alâ racülin minküm li yünzireküm* vezkürü iz ce’aleküm hulefae min ba’di kavmi Nuhın ve zadeküm fiyl halkı bestaten, fezkürü alâAllâhi lealleküm tüflihun;

“Sizi uyarmak için, sizden bir adama Rabbinizden bir öğüt gelmesine şaştınız mı? Hatırlayın, düşünün ki sizi, Nuh halkından sonra

halifeler kıldı ve sizi, yaratılıştta, donanımınız bakımından kat kat fazlalığa kavuşturdu... Allâh nimetlerini hatırlayıp değerlendirin ki, kurtuluşa eresiniz.”

70-) Kalu eci'tena lina'budAllâhe vahdeHU ve nezere ma kâne ya'büdü abaüna* fe'tina Bima te'düna in künte mines sadikiyn;

Dediler ki: “TEK olan O Allâh'a kulluk edelim, babalarımızın tapınmakta olduklarını bırakalım diye mi bize geldin? Eğer doğru söylüyorsan, bizi tehdit ettiğini getir (görelim)!”

71-) Kale kad ve'ka'a aleyküm min Rabbiküm ricsün ve ğadab* etücadiluneniy fiy Esmâin semmeytümuha entüm ve abaüküm ma nezzelAllâhu Biha min sültañ* fentezıru inni me'aküm minel münteziıriyn;

(Hud) dedi ki: “Gerçek ki Rabbinizden, üzerinize bir azap fırtınası ve gadab (şirk hâli) oluşmuş bile! (Var olduklarına dair) Allâh'ın hiçbir delil inzâl etmediği; (sadece) sizin ve babalarınızın taktığı asılsız tanrı isimleri hakkında benimle tartışıyor musunuz? Bekleyin, ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim.”

72-) Feenceynahu velleziyne me'ahu Bi rahmetin minna ve kata'na dabirallezıyne kezzebu Bi âyâtına ve ma kânu mu'miniyn;

(Biz de) Onu ve onunla beraber olanları, rahmetimizle kuşatarak kurtardık... Âyetlerimizi yalanlayanların ise kökünü kestik... Onlar iman etmediler.

73-) Ve ila Semude ehahüm Saliha* kale ya kavmi'budullahe ma leküm min ilâhin ğayruHU, kad caetküm beyyinetün min Rabbiküm* hazihi nakatullahi leküm ayeten fezeruha te'kül fiy Ardıllahi ve lâ temessuha Bi suin feye'huzeküm azâbün eliyim;

Semud'a da kardeşleri Sâlih'i (irsâl ettik)... (O da): “Ey halkım! Allâh'a kulluk edin... O'nun gayrı bir ilâhınız olamaz... Size Rabbinizden apaçık bir kanıt geldi... İşte şu Allâh'ın dışı devesi sizin için bir mucizedir! Bırakın onu, Allâh'ın yeryüzünde yesin! (Sakin) ona bir kötülük düşünmeyin! Aksi takdirde acı bir azaba düşersiniz!” dedi.

74-) Vezküru iz ce'aleküm hulefae min ba'di âdin ve bevveeküm fiyl Ardı tettehızune min sühuliha kusuran ve tenhitunel cibale buyuta* fezküru alâAllâhi ve lâ ta'sev fiyl Ardı müfsidiyn;

“Hani sizi, Ad'dan sonra halifeler kıldı ve sizi arzda yerleştirdi... Ovalarından köşkler ediniyor ve dağlarını da yontup evler oluşturuyorsunuz! (O hâlde) Allâh'ın bu nimetlerini hatırlayıp düşünün; bozguncular olarak yeryüzünde taşkınlık yapmayın.”

75-) Kalel meleüllezıyñestekberu min kavmihi lilleziynes tud'ıfu limen

amene minhüm eta'lemune enne salihan murselün min Rabbih* kalu inna Bi ma ursile Bihi mu'minun;

(Sâlih'in) halkı içindeki kendini beğenmiş ileri gelenleri, aralarında zayıf durumda bulunan iman edenlere: “Sâlih'in, Rabbinden irsâl olmuş biri olduğuna iman ediyor musunuz?” dediler... (Onlar da): “Doğrusu biz onunla irsâl olunana (sanki bize irsâl olmuşçasına) iman edenleriz” dediler.

76-) Kalleleziynestekberu inna Billeziy amentüm Bihi kafirun;

O kendini beğenmiş kibirliler: “Gerçek ki, biz sizin o iman ettiğinizi, inkâr edenleriz” dediler.

77-) Fe'akarun nakate ve 'atev an emri Rabbihim ve kalu ya salihu'tina Bi ma te'üduna in künte minel murseliyn;

(Derken) dişi deveyi vahşice boğazladılar, Rablerinin emrine itaattan çıktılar ve: “Ey Sâlih... Eğer Rasûllerden isen, bizi tehdit ettiğin azabı getir” dediler.

78-) Fe ehazethümür recfetü fe asbehu fiy darihim casimiyn;

Onları çok şiddetli bir deprem yakaladı... Yurtlarında göçüp öldüler!

79-) Fetevella anhüm va kale ya kavmi lekad eblağtüküm risâlete Rabbii ve nesahtü leküm ve lâkin lâ tuhibbunen nasihıyn;

(Sâlih de) onlardan yüz çevirdi ve: “Ey halkım... Andolsun ki Rabbimin risâletlerini size tebliğ ettim ve size nasihat ettim; fakat siz, hayrınıza konuşanları sevmiyorsunuz” dedi.

80-) Ve Lutan iz kale li kavmihi ete'tunel fahışete ma sebekaküm Biha min ehadin minel alemiyn;

Lût... Hani kavmine dedi ki: “Geçmişte, dünyada hiç kimsenin yapmadığı o çirkin fiilleri mi yapıyorsunuz?”

81-) İnneküm lete'tuner Ricale şehveten min dunin nisa'* bel entüm kavmün müsrifun;

“Siz, kadınları bırakıp erkeklerle yatıyorsunuz! Hayır siz, sınırları aşan bir toplumsunuz!”

82-) Ve ma kâne cevabe kavmihi illâ en kalu ahricuhüm min karyetiküm* innehüm ünasün yetetahherun;

Toplumunun cevabı ancak: “Çıkarın onları şehrinizden... Çünkü onlar (bu işlerden) arınmış insanlar” demek oldu.

83-) Feenceynahu ve ehlehu illemraetehu, kânet minel ğabiriyn;

Onu ve Onun inananlarını kurtardık... Karısı hariç! O gelmeyip, yere göçenlerden oldu!

84-) Ve emtarna aleyhim metara* fenzur keyfe kâne akıbetül mücrimiyn;

Onların üzerine azabı bir yağmur gibi yağdırdık (volkan patlaması olduğu rivayet edilir)! **Bir bak, suçluların sonu nasıl oldu!**

85-) Ve ila Medyene ehahüm Şü'ayba* kale ya kavmı'budullahe ma leküm min ilâhin ğayruHU, kad caetküm beyyinetün min Rabbiküm feevfül keyle vel miyzane ve lâ tebhasünNase eşyaehüm ve lâ tüfsidu fiyl Ardı ba'de ıslahıha* zâlıküm hayrun leküm in küntüm mu'miniyn;

Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı (irsâl ettik)... (O da): **"Ey halkım... Allâh'a kulluk edin... O'nun gayrından bir ilâhınız yoktur... Size Rabbinizden apaçık kanıt geldi... (Artık) ölçmeyi ve tartmayı tam yapın... İnsanların hakkını vermemezlilik etmeyin... Düzenin kurulmasından sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın... Eğer iman ediyorsanız, böylesi sizin için daha hayırlıdır."**

86-) Ve lâ tak'udu Bi külli sıratın tu'ıdune ve tesuddune an sebebi'llâhi men amene Bihi ve tebgüneha 'ıveca* vezkürü iz küntüm kaliylen fekessereküm venzuru keyfe kâne akıbetül müfsidiyn;

"Tehdit ederek, iman edenleri Allâh yolundan alıkoyarak ve o yoldan sapmalarını isteyerek, inananların yolunu kesmeyin! Düşünün ki siz az idiniz, (O) sizi çoğalttı... Bir bakın nasıl oldu fesat çıkarıcıların sonu!"

87-) Ve in kâne taifetün minküm amenû Billeziy ursiltü Bihi ve taifetün lem yu'minu fasbiru hatta yahkümAllâhu beynena* ve HUve hayrul hakimiyn;

"Şayet sizden bir grup getirdiğim hakikate iman etmiş, bir grup da iman etmemişse; aramızda Allâh hükmedinceye kadar sabredin... O, en hayırlı hükmedendir."

88-) Kalel meleüllezniyestekberu min kavmihi lenuhricenneke ya Şu'aybü velleziyne amenû me'ake min karyetina ev lete'udünne fiy milletina* kale eve lev küna karihiyn;

(Şuayb'ın) **halkından, kendilerini büyük gören ileri gelenler dediler ki: "Ey Şuayb! Kesinlikle, ya seni ve seninle beraber iman edenleri şehrimizden çıkaracağız ya da mutlaka bizim atalarımızın dinine döneceksiniz"...** (Şuayb da): **"İstemsek de mi?" dedi.**

89-) Kadiftereyna aAllâhi keziben in udna fiy milletiküm ba'de iz neccanAllâhu minha* ve ma yekünü lena en ne'ude fiyha illâ en yeşâAllâhu Rabbüna* vesi'a Rabbüna külle şey'in ilma* aAllâhi tevekkelna* Rabbeneftah beynena ve beyne kavmina Bil Hakkı ve ente hayrul fatihıyn;

"Allâh bizi, o asılsız din anlayışından kurtardıktan sonra, eğer sizin atasal dininize geri dönersek, gerçekten Allâh üzerine yalan uydurmuş oluruz... Ona dönmemiz bizim için olacak şey değildir!"

Rabbimiz olan Allâh'ın dilemesi hariç... Rabbimiz, ilmiyle her şeyi kuşatmıştır... Allâh'a tevekkül ettik (hakikatimizdeki El Vekiyl isminin gereğini yerine getireceğine iman ettik)... Rabbimiz, bizimle toplumumuzun arasını Hak üzere birleştir... Sen en hayırlı Fatih'sin!"

90-) Ve kalel meleülleziyne keferu min kavmihi leinitteba'tüm Şu'ayben inneküüm izen lehasirun;

Halkından hakikat bilgisini inkâr eden ileri gelenler: "Eğer Şuayb'a tâbi olursanız, o takdirde mutlaka hüsrana uğrayanlar olursunuz" dediler.

91-) Feehazethümürrecfetü feasbehu fiy darihim casimiyn;

Onları o şiddetli sarsıntı yakaladı... Yurtlarında diz üstü çöküp kaldılar.

92-) Elleziyne kezzebu Şu'ayben keen lem yağnev fiyha* elleziyne kezzebu Şu'ayben kânu hümül hasiriyn;

Şuayb'ı yalanlayanlar, sanki orada hiç yaşamamış gibi (yok oldular)... Şuayb'ı yalanlayanlar, hüsrana uğrayanlar oldular.

93-) Fetevella anhüm ve kale ya kavmi lekad eblağtüküm risalati Rabbiy ve nesahtü leküm* fekeyfe asa alâ kavmin kafiriyn;

(Bunun üzerine Şuayb) **onlardan yüz çevirdi ve: "Ey kavmim!.. Andolsun ki Rabbinin risâletlerini size tebliğ ettim... Size öğüt verdim... Hakikat bilgisini inkâr eden bir topluluğa (artık) nasıl üzülebilirim?"**

94-) Ve ma erselna fiy karyetin min Nebiyyin illâ ehazna ehleha Bil be'sai veddarrai leallahüm yeddarra'un;

Biz (hangi) bölge halkına bir Nebi irsâl ettiysek, mutlaka onun halkını (kendini beğenmişliklerinden uzaklaştırmak için) sıkıntı, hastalık ile kuşattık; belki içtenlik ve alçak gönüllülükle yönelirler (diye).

95-) Sümme beddelna mekanes seyyietil hasenete hatta afev ve kalu kad messe abaened darraü ves serraü feahaznahüm bağteten ve hüm lâ yeş'urun;

Sonra içine düştükleri sıkıntıyı iyilik ile değiştirdik... Nihayet refaha erip (mal, evlatça) çoğaldılar ve (bu defa): "Babalarımıza da sıkıntı ve refah dolu günler gelmiştir (bunda alınacak bir ders olamaz)" dediler... Biz de onları, ne olup bittiğini fark etmeden yakaladık!

96-) Velevenne ehlel kura amenû vettekav le fetahna aleyhim berakatin mines Semaî vel Ardı ve lâkin kezzebu feehaznahüm Bi ma kânu yeksibun;

Eğer o bölgelerin halkları iman edip korunsalardı, elbette onlar üzerine semâdan ve yeryüzünden bereketler açardık... Ne var ki yalanladılar! Biz de onları yapmakta olduklarının getirisi ile yakalayiverdik!

97-) Efeemine ehlül kura en ye'tiyehüm be'süna beyaten ve hüm naimun;
O bölgelerin halkları, gecenin bir vakti uyurlarken, kendilerine azabımızın gelmeyeceğinden eminler mi?

98-) Eve emine ehlül kura en ye'tiyehüm be'süna duhan ve hüm yel'abun;
Yoksa o bölgelerin halkları, kuşluk vakti oynayıp eğlenirken, kendilerine azabımızın gelmeyeceğinden eminler mi?

99-) Efeeminu mekrAllâh* fela ye'menü mekrAllâhi illel kavmül hasirun;

(Yoksa) **Allâh'ın mekrinden** (Allâh'ın yaptıklarının sonucunu onlara hiç fark ettirmeden yaşatmak suretiyle cezalandırmasından) **emin mi oldular** (bu şekilde yaptığımız karşılıksız kaldı, diyerek suç fiillerine devam ederler ve gittikçe batarlar)! **Hüsrana uğrayan toplumdan başkası Allâh'ın mekrinden emin olamaz.**

100-) Eve lem yehdi lilleziyne yerisünel Arda min ba'di ehliha en lev neşâu esabnahüm Bi zünubihim* ve natbe'u alâ kulubihim fehüm lâ yesme'un;

Helâk olan toplumun mirasçısı olan halk (hâlâ) şu gerçeği fark etmedi mi: Eğer dilesek onların suçları yüzünden onlara musibetler isâbet ettirir, kalplerini mühürleriz (bilinçlerini kilitleriz) de artık onlar algılayamazlar!

101-) Tikel kura nekussu aleyke min enbaiha* ve lekad caethüm Rusulühüm Bil beyyinat* fema kânu li yu'minu Bi ma kezzebu min kabl* kezâlike yatbe'ullahu alâ kulubil kafriyn;

İşte o çeşitli yerleşim alanındakiler ki onların haberlerinden sana art arda anlatıyoruz... Andolsun ki Rasûlleri, açık deliller olarak gelmişti... (Fakat) önceden yalanladıklarına (Din'e, B sırrınca) iman etmediler... İşte Allâh, hakikat bilgisini inkâr edenlerin kalplerini böyle mühürler (bilinçlerini kilitler).

102-) Ve ma vecedna liekserihim min ahd* ve in vecedna ekserehüm lefasıkıyn;

Onların çoğunluğunda, verdikleri söze sadakat bulamadık... Onların çoğunluğunu, Hakk'a itaatten çıkmış bulduk.

103-) Sümme beasna min ba'dihim Musa Bi âyâtına ila fir'avne ve meleihi fezalemu Bi ha* fenzur keyfe kâne akıbetül müfsidiyn;

Sonra, onların ardından Musa'yı (Esmâ'nın açığa çıkışı olan)

delillerimiz ile Firavun ve onun ileri gelenlerine bâ's ettik... (Firavun ve ileri gelenleri ise) **onlara** (delillerimizin hakkını vermeyerek) **zulmettiler... Fesat çıkaranaın sonu nasıl oldu, bir bak!**

104-) Ve kale Musa ya fir'avnü inniy Resulün min Rabbil alemiyn;

Musa dedi ki: "Ey Firavun! Muhakkak ki ben âlemlerin Rabbinden bir Rasûlüm."

105-) Hakıykun alâ en lâ ekule alAllâhi illel Hakk* kad ci'tüküm Bi beyyinetin min Rabbiküm feersil me'ıye beniy israiyl;

"Allâh üzerine Hak olmayanı söylememek, benim üzerime hakiki bir borçtur... Gerçekten ben size Rabbinizden apaçık bir delil ile geldim... (O hâlde) İsrailoğullarını benimle beraber gönder!"

106-) Kale in künthe ci'te Bi ayetin fe'ti Bi ha in künthe mines sadıkıyn;

(Firavun): **"Eğer bir mucize ile geldinse, hadi getir mucizeni; eğer sözünde sadıksan!" dedi.**

107-) Feelka asahu feizâ hiye su'banün mubiyn;

(Bunun üzerine Musa) **asasını bıraktı, birden o asa büyük bir yılan olarak görüldü!**

108-) Ve neze'a yedehu feizâ hiye beydaü linnazırıyn;

Ve (Musa) elini çekip çıkardı, birden o (el) parlayan beyaz ışık hâlinde görüldü!

109-) Kalel meleü min kavmi fir'avne inne hazâ lesahirun 'aliym;

Firavun'un halkının ileri gelenleri (rahipler): "Muhakkak ki bu çok şey bilen bir sihirbaz" dediler...

110-) Yürıydu en yuhriceküm min Ardıküm* fema zâ te'mürun;

"Sizi arzınızdı (makâmınızdı) uzaklaştırmak istiyor"... (Firavun sordu): "Öneriniz ne?"

111-) Kalu ercih ve ehahü ve ersil fiyl medaini haşırıyn;

Dediler ki: "Onu ve kardeşini alıyoy... Şehirlere de haberciler yolla."

112-) Ye'tuke Bi külli sahirin 'aliym;

"Bütün bilgili sihirbazları sana getirsinler."

113-) Ve caes seharetü fir'avne kalu inne lena leecren in künna nahnül ğalibiyn;

O sihirbazlar Firavun'a geldi... Dediler ki: "Eğer biz galip gelirse, muhakkak ki bize bir mükâfat var, değil mi?"

114-) Kale ne'am ve inneküm le minel mukarrebiyn;

(Firavun): **"Evet" dedi... "Muhakkak ki siz benim çok yakınlarımdı olacaksınız."**

115-) Kalu ya Musa imma en tulkıye ve imma en neküne nahnül mulkıyn; (Sihirbazlar): **“Ey Musa... Önce sen at ya da önce biz atalım” dediler.**

116-) Kale elku* felemma elkav seharu a’yunen Nasi vesterhebuhüm ve cau Bi sıhrin azıym;

(Musa): **“Siz atın” dedi... (Sihirbazlar) atınca, insanların görüşleri etkilendi ve onları dehşete düşürdüler! Büyük bir sihir oluşturdular.**

117-) Ve evhayna ila Musa en elkı asak* feizâ hiye telkafü ma ye’fıkün; **Biz de Musa’ya: “Asanı at” diye vahyettik... Bir de ne görsünler, o (asa), onların uydurdukları şeyleri kapıp yutuyor!**

118-) Feveka’al Hakku ve betale ma kânu ya’melun;

İşte böylece Hak açığa çıktı ve onların yapmakta oldukları boşa gitti.

119-) Feğulibu hünalike venkalebu sağırıyn;

Orada yenildiler... Küçük düştüler!

120-) Ve ulkıyes seharetü sacidiyn;

Sihirbazlar secde edercesine yere kapandılar!

121-) Kalu amenna Bi Rabbil alemiyn;

Dediler ki: “İman ettik Rabb-ül âlemîn’e...”

122-) Rabbi Musa ve Harun;

“Musa ve Harun’un Rabbine!”

123-) Kale fir’avnü amentüm Bihi kable en azene leküm* inne hazâ le mekrun mekertümühu fiyl mediyneti li tuhricu minha ehleha* fesevfe ta’lemun;

Firavun: “Ben izin vermeden mi Ona iman ettiniz? Muhakkak ki bu bir mekrdir (hiledir); halkı oradan çıkarıp götürmek için, bunu şehirde tezgâhlayıp kurdunuz... (Cezanızı) yakında göreceksiniz” dedi.

124-) Le ukattı’anne eydiyeküm ve ercüküm min hılafın sümme le usallibenneküm ecme’ıyn;

“Mutlaka ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim... Sonra da sizin hepinizi toptan asacağım.”

125-) Kalu inna ila Rabbina münkalibun;

(İman eden sihirbazlar da): **“Doğrusu biz Rabbimize dönücüleriz” dediler.**

126-) Ve ma tenkımü minna illâ en amenna Bi âyâti Rabbina lemma caetna* Rabbena efrığ aleyna sabren ve teveffena müslimiyn;

“Sen bizden, Rabbimizin mucizelerindeki varlığına (Esmâ’sının açığa çıkışı olan işaretlerine) iman ettik diye intikam alıyorsun... Rabbimiz

bize dayanma gücü ver ve bizi teslim olmuşlar olarak vefat ettir.”

127-) Ve kalel meleü min kavmi fir'avne etezeru Musa ve kavmehu li yüfsidu fiyl Ardı ve yezerake ve alihetek* kale senukattilu ebnaehüm ve nestahiyi nisaehüm* ve inna fevkahüm kahirun;

Firavun çevresindeki ileri gelenler: “Musa’yı ve halkını, yeryüzünde bozgunculuk yapıp, seni ve ilâhlarını terk etsinler diye mi bırakıyorsun?” dediler... (Firavun da): “Oğullarını öldürüp, kadınlarını diri bırakacağız... Biz onların üzerinde kahredici güce sahibiz” dedi.

128-) Kale Musa li kavmihiste'ynü Billâhi vasbiru* innel Arda Lillâh* yurisüha men yeşâü min ibadiHİ, vel akıbetü lil müttekiyn;

Musa kavmine dedi ki: “Allâh'tan (Ulûhiyeti dolayısıyla hakikatinizden; benliğinizi oluşturan El Esmâ'sındaki kuvveden) yardım isteyin ve sabredin... Muhakkak ki o yeryüzü, Allâh'ındır... Kullarından dilediğini ona mirasçı kılar... Gelecek, korunanlarındır!”

129-) Kalu üziyna min kabli en te'tiyena ve min ba'di ma ci'tena* kale 'asa Rabbüküm en yühlike adüvveküm ve yestahlifeküm fiyl Ardı feyenzure keyfe ta'melun;

(Musa'nın kavmi) **dediler ki: “Senin bize gelişinden önce de eziyet edildik, gelişinden sonra da”... (Musa) dedi ki: “Umulur ki Rabbiniz, düşmanınızı helâk eder ve (onların yerine) yeryüzünde sizi halifeler kılar da, neler yapacağınıza bakar.”**

130-) Ve lekad ehazna ale fir'avne Bissiniyne ve naksın mines semerati leallahüm yezzekkerun;

Andolsun ki Âl-i Firavun'u, belki nedenini düşünürler diye, senelerle (kuraklık) ve ürün kıtlığıyla bunalttık.

131-) Feizâ caethümül hasenetü kalu lena hazih* ve in tusıbhüm seyyietün yettayyeru Bi Musa ve men me'ahu, elâ innema tairuhüm indAllâhi ve lâkinne ekserehüm lâ ya'lemun;

Onlara bir iyilik geldiğinde: “Bu bizim getirimizdir” dediler... Onlara bir kötülük geldiğinde de, Musa ve onunla beraber olanların uğursuzluğuna yordular... Dikkat edin, onların uğursuzluk kabul ettiği, ancak Allâh indindedir... Fakat onların çoğunluğu bunu kavrayamaz!

132-) Ve kalu mehma te'tina Bihi min ayetin li tesharena Biha, fema nahnü leke Bi mu'miniyn;

Ve dediler ki: “Bizi büyülemek için her ne mucize getirirsen getir, biz sana iman etmeyiz!”

133-) Feerselna aleyhimüt tufane vel cerade vel kummele veddafadia

veddeme âyâtin mufassalatin festekberu ve kânu kavmen mücrimiyn;

Biz de onların üzerine tafsilâtlı işaretler olarak tufan, çekirge, haşerat, kurbağalar ve kan yağdırdık! (Yine de) büyüklendiler ve suçlu bir topluluk oldular.

134-) Ve lemna veke'a aleyhimürriçzü kalu ya Mused'u lena Rabbeke Bi ma ahide 'indek* lein keşefte annerricze lenu'minenne leke ve le nursilenne me'ake beniy israiyl;

Üzerlerine bu azap geldiğinde: “Ey Musa! Sözleşmene dayanarak, bizim için Rabbine dua et... Şayet bu azabı bizden kaldırırsan, muhakkak ki sana iman edeceğiz ve mutlaka İsrailoğullarını seninle beraber göndereceğiz” dediler.

135-) Felemna keşefna anhümürriçze ila ecelin hüm baliğuhu izâ hüm yenküsûn;

Kendilerine verdiğimiz mühlet sona erene kadar onlardan bu azabı kaldırdığımızda, bir de bakarsın ki onlar yine sözlerinden dönmüşler!

136-) Fentekamna minhüm feağraknahüm fiyl yemmi Bi ennehüm kezzebu Bi âyâtina ve kânu anha ğafiliiyn;

(Bu sebeple) onlara yaptıklarının sonucunu şiddetle yaşattık; mucizelerimizi - işaretlerimizi yalanlamaları ve onlardan gaflete düşmeleri dolayısıyla, onları denizde boğduk!

137-) Ve evresnel kavmelleziyne kânu yüstad'afune meşarikal'Ardı ve meğaribehelletiy barekna fiyha* ve temmet kelimetü Rabbikel Husna alâ beniy israiyle Bi ma saberu* ve demmerna ma kâne yasne'u fir'avnü ve kavmühu ve ma kânu ya'rişun;

Hor görülüp güçsüz bırakılmış topluluğu, içinde bereketler oluşturduğumuz yeryüzünün doğularına ve batılarına mirasçı kıldık... Rabbinin İsrailoğullarına olan o en güzel sözü, sabretmeleri sonucu yerine geldi. Firavun ve halkının yapageldikleri şeyleri ve dikip yükselttiklerini de yerle bir ettik!

138-) Ve cavezna Bi beniy israiylel bahre feetev alâ kavmin ya'küfune alâ asnamin lehüm* kalu ya Musec'al lena ilâhen kema lehüm aliheh* kale inneküm kavmün techelun;

İsrailoğullarına denizi geçirttik... Kendilerine ait putlara tapınan bir topluluğa ulaştılar. Dediler ki: “Ey Musa... Onların sahip olduğu ilâhlar gibi bizim için bir ilâh oluşturun...” (Musa) dedi ki: “Muhakkak ki siz çok cahilsiniz!”

139-) İnne haülai mütebberun mahüm fiyhi ve batılün ma kânu ya'melun; “Muhakkak ki onların inanç ve uygulamaları helâkı oluşturur! Yapmakta oldukları da boştur.”

140-) Kale eġayrAllâhi ebġiyküm ilâhen ve HUve faddaleküm alel alemiyn;

“O sizi âlemlere (insanlara) üstün kılmışken (hilâfet hakikatini bildirmesi nedeniyle), sizin için Allâh’tan gayrı bir ilâh mı düşüneyim” dedi.

141-) Ve iz enceynaküm min ali fir’avne yesumuneküm suel azâb* yükattilune ebnaeküm ve yestahyune nisaeküm* ve fiy zâliküm belaün min Rabbiküm azıym;

Hani (şunu da hatırlayın) sizi Firavun hanedanından kurtarmıştık... (Hani onlar) azabın en kötüsünü size tattırıyorlardı; erkek çocuklarınızı öldürüyorlar, kadınlarınızı diri bırakıyorlardı... İşte bunda sizin için, Rabbiniz tarafından büyük deneme vardı.

142-) Ve va’adna Musa selasiyne leyleten, ve etmemnaha Bi aşrın fetemme miykatü Rabbihi erbe’iyne leyleten ve kale Musa liehiyi Harunahlüfnıy fiy kavmiy ve aslıh ve lâ tettebi’ sebiylel müfsidiyn;

Musa’ya otuz geceyi vadettik... Sonra ona en ekledik; böylece Rabbinin tayin ettiği süreç kırk geceye tamamlandı... Musa, kardeşi Harun’a: “Kavmim içinde benim yerime geç, ıslah et ve fesat çıkarmak isteyenlere uyma!” dedi.

143-) Ve lemma cae Musa limiykatına ve kellemehu Rabbuhu, kale Rabbi eriniy enzur ileyKE, kale *len teraniy* ve lakininzur ilelcebeli feinistekarre mekanehu fesevfe teraniy* felemma tecella Rabbuhu lilcebeli ce’alehu dekken ve harra Musa sa’ıka* felemma efaka kale subhaneKE tübtü ileyKE ve ene evvelül mu’miniyn;

Musa, takdir ettiğimiz süreç tamamlandığında; Rabbi de Ona seslenince, (şöyle) dedi: “Rabbim, göster kendini, bakayım sana!”... (Rabbi) buyurdu: “Beni, asla göremezsin!.. Fakat dağa (benlik dağı) nazar et... Şayet (tecelli ettiğimde) dağ hâlâ durursa, beni görebilirsin!”... Rabbi dağa (benliğine) tecelli edince, onu yok etti... Musa da baygın (benliğini yitirmiş olarak) düştü! Kendine döndüğünde: “Subhansın sen (seni tenzih ederim)! Sana tövbe ettim... Ben iman edenlerin ilkiyim” dedi.

144-) Kale ya Musa innistafeytüke alenNasi Bi risalatıy ve Bi kelamiy* fehuz ma ateytüke ve kün mineş şakiriyn;

Buyurdu ki: “Ey Musa! Muhakkak ki Ben seni, risâletlerim ve kelâmım ile insanlar üzerine seçtim... Al sana verdiğimi ve şükredenlerden (değerlendirenlerden) ol!”

145-) Ve ketebna lehu fiyl’elvahı min külli şey’in mev’izaten ve tafsiylen li külli şey’in, fehuzha Bi kuvvetin ve’mür kavmeke ye’huzû Bi ahseniha* seüriyküm darel fasikiyn;

Biz Musa için levhalarda, kaçınılması gereken şeyler hakkında öğüt ve yaşam için gerekli olan şeyleri detaylarıyla yazdık... “Bunları sıkıca tut ve kavmine, bunlara en güzel şekilde uyup muhafaza etmelerini emret... (Bu hükümlere uymayan) itaatten çıkmışların yurdunu göstereceğim size.”

146-) Seasrifü an âyâtıyellezine yetekebberune fiyl Ardı Bi ğayril Hakk* ve in yerav külle ayetin lâ yu’minu Biha* ve in yerav sebebiyle rüşdi lâ yettehizûhu sebebiyle* ve in yerav sebebiyle ğayyi yettehizûhu sebebiyle* zâlîke Bi ennehüm kezzebu Bi âyâtına ve kânu anha ğafilîyn;

Haksız olarak arzda büyülenenleri, mucizevî kuvvelerimden uzak tutacağım; çünkü onlar hangi mucizeyi görseler, ona iman etmezler! Rüşd yolunu görseler, o yola girmezler... Sapıklık yolunu görseler, onu yol edinirler... Bu, onların (hakikate) işaretlerimizi yalanlamaları ve onlardan ğâfiller olmaları dolayısıyladır.

147-) Velleziyne kezzebu Bi âyâtîNA ve Lıkail Ahireti habitat a’malühüm* hel yüceve ne illâ ma kânu ya’melun;

(Hakikate) işaretlerimizi ve âhiret likâsını (sonsuz gelecek yaşamın getirisini) yalanlayanların yaptıkları boşa gitmiştir... (Onlar) sadece yapmakta olduklarının sonucunu yaşamıyorlar mı?

148-) Vettehaze kavmü Musa min ba’dihi min huliyyihim ‘iclen ceseden lehu huvar* elem yerav ennehu lâ yükellimühüm ve lâ yehdiyhim sebebiyle* ittehazûhu ve kânu zalimiyn;

Musa’nın halkı ondan sonra (yani Musa’nın Tur’a çıkışından sonra), kendilerinin değerli süs eşyalarından meydana gelen, (buzağı gibi) böğürebilen buzağı heykeli edindiler... Fark edemediler mi ki o (heykel) onlarla ne kelâm edebiliyor ne de bir yola hidâyet edebiliyor? Onu (ilâh) edindiler ve zâlimler oldular (nefslerine zulmettiler)!

149-) Ve lemma sukıta fiy eydiyhim ve raev ennehüm kad dallu, kalu lein lem yerhamna Rabbuna ve yağfir lena lenekûnenne minel hasiriyn;

Düşünüp, hakikatten sapmış olduklarını fark ederek pişman olduklarında: “Yemin olsun ki, Rabbimiz bize rahmet etmez ve bizi mağfîret etmez ise, kesinlikle hüsrana uğrayanlardan oluruz” dediler.

150-) Ve lemma race’a Musa ila kavmihi ğadbane esifen, kale bi’sema haleftümuniy min ba’diy, eaciltüm emre Rabbiküm* ve elkal’elvaha ve ehaze Bi re’si ehıyhi yecurruhu ileyh* kalebne ümme innel kavmestad’afuniy ve kâdu yaktüluneniy* fela tüşmit Biyel a’dae ve lâ tec’alniy me’al kavmiz zalimiyn;

Musa halkına öfkeli ve üzgün olarak döndüğünde: “Arkam sıra ne

kadar çirkin şeyler yaptınız! Rabbinizin hükmünü bekleyemediniz mi?” dedi... (Derken) levhaları yere bırakıp, kardeşinin başını tuttu ve onu kendine çekti... (Harun) dedi ki: “Anamın oğlu! Muhakkak ki bu topluluk beni zayıf - güçsüz buldu ve nerede ise beni öldüreceklerdi... Düşmanlarımı sevindirme ve beni şu zâlimler topluluğu ile bir tutma!”

151-) Kale Rabbiğfirliy ve liehy ve edhılna fiy rahmetiKE ve ENTE Erhamür Rahiymin;

(Musa) dedi ki: “Rabbim... Beni de kardeşimi de mağfired et ve bizi rahmetine dâhil et... Sen, Erhamur Rahiymin’sin.”

152-) İnnelleziynet tehazül icle seyenalühüm ğadabün min Rabbihim ve zilletün fiyl hayatid dünya* ve kezâlike neczil müfteriyn;

Muhakkak ki buzağıyı (tanrı) edinenlere, Rablerinden bir gazap ve dünya hayatında bir aşağılanma ulaşacaktır... Biz iftiracıları böyle cezalandırırız.

153-) Velleziyne amilüs seyyiati sümme tabu min ba’diha ve amenû* inne Rabbeke min ba’diha le Ğafûrun Rahiyım;

Ancak öyleleri (de var) ki, kötülükler yaptıktan sonra, ardından pişman olup tövbe ederek, iman ettiler... Muhakkak ki Rabbin ondan sonra elbette Ğafûr’dur, Rahiyım’dır.

154-) Ve lemma sekete am Musel ğadabü ahazel elvah* ve fiy nüshatiha hüden ve rahmetün lilleziyne hüm liRabbihim yerhebun;

Musa’nın öfkesi geçince, levhaları aldı... O yazılı metinde, Rablerinden korkanlar için hüda ve rahmet vardır.

155-) Vahtâre Musa kavmehu seb’iyne racülen limiykatiNA* felemma ehazethümür recfetü kale Rabbi lev ş’ite ehlektehüm min kablü ve iyyaye, etühliküna Bi ma feales süfехаü minna* in hiye illâ fitnetüKE, tudillü Biha men teşaü ve tehdiy men teşa’* ENTE Veliyyüna fağfir lena verhamna ve ENTE hayrul Ğafiriyn;

Musa, tövbe etmeleri için kararlaştırılan yere gelmek üzere, halkından yetmiş adam seçti... Ne zaman ki orada onları şiddetli sarsıntı yakaladı, (Musa şöyle) dedi: “Rabbim... Eğer dileseydin (hakikati örtme suçundan dolayı) onları da beni de daha önce helâk ederdin! Aramızdaki anlayışı kıtların yaptığı yüzünden bizi helâk mi edeceksin? O ancak, senin bir fitnendir; kimi dilersen onunla saptırır ve kimi dilersen hidâyet edersin... Sen Veliyy’mizsin; bizi mağfired et ve bize rahmet kıl... Sen Ğâfir’lerin (bağışlayanların) en hayırlısısın.”

156-) Vektüb lena fiy hazihid dünya haseneten ve fiyl ahireti inna hüdna ileyKE, kale azâbiy usiybu Bihi men eşa’* ve rahmetiY vesiat külle şey’* feseektübüha lilleziyne yettekune ve yü’tunez Zekate velleziyne hüm Bi

âyâtına yu'minun;

“Bize hem şu dünyada güzellik yaz hem sonsuz gelecek yaşamında... Doğrusu biz sana yöneldik”... Buyurdu ki: “Azabımı, kime dilersem ona isâbet ettiririm... Rahmetim her şeyi kapsar! Onu, korunanlara, zekâtı verenlere ve işaretlerimizdeki hakikate iman edenlere yazacağım.”

157-) Elleziyne yettebi'uner Rasûlen Nebiyyel Ümmiyyelleziy yecidunehu mektuben 'indehüm fitTevrati vel' İnciyl* ye'muruhüm Bil ma'rufi ve yenhahüm anil münkeri ve yuhıllu lehümüt tayyibati ve yuharrimu aleyhimül habaise ve yeda'u anhüm ısrahüm vel ağlalelletiy kânet aleyhim* felleziyne amenû Bihi ve azzeruhu ve nasaruhu vettebeunNûralleziy ünzile me'ahu, ülaike hümül müflihun;

Onlar ki ellerindeki Tevrat ve İncil'de belirtilmiş O Rasûl'e, Ümmî (asıl fitratı bozulmamış - yaratıldığı saflık üzere) Nebi'ye tâbi olurlar... Onlara, Allâh'a göre olumlu olanları emreder ve olumsuz fiilleri yasaklar; onlara temiz şeyleri helal kılar; pis, çirkin şeyleri haram eder; onlardan sırtlarındaki ağır yükü (benliklerinin getirilerini) kaldırır ve üzerlerindeki zincirleri (yüzlerini Allâh'a döndürmelerini engelleyen tüm bağlarını) çözer... İşte O'na iman eden, O'na saygı gösteren (destekleyen), O'na yardım eden ve O'nunla birlikte inzâl olunan Nûr'a (Kur'ân) tâbi olanlar var ya, işte onlardır kurtuluş aerenlerin ta kendileri!

158-) Kul ya eyyühenNasü inniy Rasûlullahi ileyküm cemiy'anilleziy leHU mülküs Semavati vel Ard* lâ ilâhe illâ HUve yuhyiy ve yümiyt* fe aminu Billâhi ve Rasûlihin Nebiyyil Ümmiyyilleziy yu'minu Billâhi ve kelimatiHî vettebi'uhu lealleküm tehtedun;

De ki: “Ey insanlar... Kesinlikle ben hepinize gelmiş Allâh Rasûlü'yüm... Semâların ve arzın mülkü 'HÛ'nundur! İlâh yoktur sadece 'HÛ'! Diriltir, öldürür! Bu yüzden iman edin, Esmâ'sıyla nefsinizin dahi hakikati olan Allâh'a ve Ümmî Nebi olan O Rasûl'e ki O, Esmâ'sıyla nefsinin dahi hakikati olan Allâh'a ve O'nun bildirdiklerine iman eder. O'na tâbi olun ki hakikate erdirilesiniz.”

159-) Ve min kavmi Musa ümmetün yehdune Bil Hakkı ve Bihi ya'dilun; **Musa halkından bir topluluk bulunur ki Hak olarak hakikati bildirirler ve hakikati yaşamının gereği olarak, hakkını verirler!**

160-) Ve katta'na hümüsnetey aşrete esbatan ümema* ve evhayna ila Musa izisteskahü kavmühu enıdrib Bi asakel hacer* fenbeceset minhüsnetâ aşrete ayna* kad alime küllü ünasin meşrabehüm* ve zallelna aleyhimül ğamame ve enzelna aleyhimül menne vesselva* külu min tayyibati ma razaknaküm* ve ma zalemuna ve lâkin kânu enfüsehüm yazlimun;

Biz onları on iki gruba, topluluğa ayırdık... Halkı ondan su istediklerinde Musa'ya: "Asa olarak (kendindeki kuvvelerle asanı bütünleştirmiş olarak) taşa vur" diye vahyettik... Ondan on iki kaynak fışkırdı... Her grup kendi meşrebini (içeceği yeri) hakikaten bildi... Bulutu üzerlerine gölge yaptık ve kudret helvası ve bildircin inzâl ettik... (Dedik): "Sizi rızıklandırdığımız temiz - pak şeyleri yiyin"... Onlar bize zulmetmediler, nefslerine zulmetmekteydiler.

161-) Ve iz kıyle lehümüşkünü hazihil karyete ve külu minha haysü şî'tüm ve kulu hittatün vedhulül babe sücceden nağfir leküm hatıy'atiküm* seneziydül muhsiniyn;

Hani onlara: "Şu şehirde yerleşin... Ondan istediğiniz yerden yiyin. 'Mağfiret et', deyin ve kapısından secdenin anlamını yaşayarak girin ki, hatalarınızı sizin için mağfiret edelim... Muhsinlere daha da ziyade edeceğiz" denildi.

162-) Febeddelelleziyne zalemu minhüm kavlen ğayrelleziy kıyle lehüm feerselna aleyhim riczen mines Semai Bi ma kânu yazlimun;

Onlardan bilfiil zulmedenler, sözü, kendilerine söylenenden başka (söz) ile değiştirdiler... Bu yüzden zulümlerinin karşılığı olarak semâdan azap irsâl ettik.

163-) Ves'elhüm anilkaryetilletiy kanet hadıratel bahr* iz ya'dune fıys sebtı iz te'tiyhim hıytanühüm yevme sebtihim şürre'an ve yevme lâ yesbitune lâ te'tiyhim* kezâlike nebluhüm Bi ma kânu yefsükun;

Onlara, deniz kıyısında olan şehir halkından sor!.. Hani Sebt'te (Cumartesi gününde balık avlayarak) haddi aşmışlardı... Çünkü balıklar, Sebt gününde bollaşıp ortaya çıkardı da; diğer günler görünmezdi! Yoldan çıkmaları yüzünden, onları böyle denedik.

164-) Ve iz kalet ümmetün minhüm lime te'ızune kavmanillahu mühlikühüm ev müazzibühüm azâben şediya* kalu ma'ziraten ila Rabbiküm ve leallahüm yetteku;

Hani onlardan bir ümmet şöyle dedi: "Allâh'ın kendilerini helâk edeceği yahut şiddetli bir azapla azaplandıracağı bir kavme niçin öğüt veriyorsunuz?"... Dediler ki: "Rabbiniz indinde mesûliyetimiz kalksın diye; ayrıca belki onlar da korunurlar (diye)."

165-) Felemma nesu ma zükkiru Bihi enceynelleziyne yenhevne anissui ve ahaznelleziyne zalemu Bi azâbin beıysin Bima kânu yefsükun;

Kendilerine yapılan öğütleri unuttuklarında; kötülükten engellemeye çalışanları kurtardık; zulmedenleri ise yapmakta oldukları yanlış işler dolayısıyla, çetin bir azaba düşürdük!

166-) Felemma atev an ma nühu anhü kulna lehüm kûnu kıradeten hasiiyn;

Ne zaman ki kibirlenip yasaklandıkları şeylerden dolayı kızıp hadlerini aştılar, kendilerine: “Aşağılık maymunlar (birbirini taklitle yaşayan, aklını kullanamayan mahlûklar) olun” dedik.

167-) Ve iz teezzene Rabbüke leyeb’asenne aleyhim ila yevmil kıyameti men yesumühüm suel azâb* inne Rabbeke le seriy’ul ‘ikab* ve inneHU leĠafûrun Rahıym;

Rabbin ilan edip bildirmiştir ki: “Kıyamet sürecine kadar, kendilerine azabın en kötüsünü yapacak kimseleri mutlaka bâ’s edecektir”... Muhakkak ki Rabbin, elbette “Seriy’ul Ikab”dır (işlenen suçun karşılığını anında oluşturan)... Muhakkak ki O elbette Ġafûr’dur, Rahıym’dır.

168-) Ve katta’nahüm fiyl Ardı ümema* minhümüs salihune ve minhüm dune zâlik* ve belevnahüm Bil hasenati vesseyyiati leallahüm yerciun;

Onları yeryüzünde topluluklar hâlinde parçaladık... Onlardan sâlihler vardır... Onlardan bunun mertebe olarak altında olanları da vardır... Belki hakikate dönerler diye onları iyiliklerle ve kötülüklerle denedik.

169-) Fehalefe min ba’ dihim halfün verisül Kitabe ye’huzune arada hazel edna ve yekulune seyuĠferulena* ve in ye’tihim aradun mislühu ye’huzûh* elem yü’haz aleyhim miysâkul Kitabi en lâ yekulü alAllâhi illel Hakka ve deresu ma fiyh* veddarul ahiretü hayrun lilleziyne yettekun* efela ta’kılun;

Onlardan sonra, yerlerine hakikat bilgisine vâris olan, yeni nesiller geldi... Şu en sefil dünyanın zenginliğini elde etmek için yaşıyorlar, sonra da “MaĠfîret olacağız nasıl olsa” diyorlardı. Şayet onlara onun misli bir dünyalık gelse, onu da alırlardı... Kendilerinden, Allâh üzerine Hak olmayanı söylemeyecekler diye hakikat bilgisi adına söz alınmamış mıydı? Onda olanı ders edinip incelemeler mi? Korunanlar için sonsuz olan gelecek yaşam ortamı daha hayırlıdır... Aklınızı kullanmayacak mısınız?

170-) Velleziyne yümessiküne Bil Kitabi ve ekamüs Salate, inna lâ nudıy’u ecranl muslihıyn;

Hakikat bilgisine (Kitap) sım sıkı sarılanlar ve salâtı ikame edenler (- e gelince); doğrusu biz ıslah olan ve ıslah edenleri mükâfatsız bırakmayız.

171-) Ve iz netaknel cebele fevkahüm keennehu zulletün ve zannu ennehu vakı’un Bihim* huzû ma ateynaküm Bi kuvvetin vezkûru ma fiyhi lealleküm tettekun;

Hani o daĠı sanki bir gölgelik gibi üstlerinde yükseltip kaldırmıştık da, o üzerlerine düşüp, kendilerini helâk edecek diye

düşünmüşlerdi... “Size verdiğimizize kuvvetle sarılın ve onda olanı hatırlayıp düşünün ki korunabilesiniz.”

172-) Ve iz ehaze Rabbüke min beniy Ademe min zuhurihim zürriyyetehüm ve eşhedeühüm alâ enfüsühim* elestü BiRabbiküm* kalu bela şehidna* en tekulu yevmel kıyemeti inna küнна an hazâ ğafiliny;

Hani Rabbin Âdemoğullarından, onların bellerinden (menilerinden, genlerinden) kendi zürriyetlerini alıp; onları kendi nefslerine şahitlendirerek sordu: “Elestu BiRabbiküm = Rabbiniz değil miyim?”, (onlar da) “KALU = dediler, BELA = evet, Şehidna = bilfiil şahidiz”... Kıyamet sürecinde, “Biz bundan kozalydık (ğâfildik)” demeyesiniz! (İslâm fitratı üzerine yaratılır tüm insanlar konusunu anlatmakta... A.H.)

173-) Ev tekulu innema eşreke abaüna min kablü ve küнна zürriyyeten min ba’dihim* efetühliküna Bima fealel muhtilun;

Bir de “Daha önce atalarımız yalnızca müşrik olarak yaşarlardı; biz de onların devamı bir zürriyetiz (onların genetik özelliklerinin devamıyız); Hakk’ı inkâr eden atalarımız yüzünden bizi helâk mı edeceksin?” demeyesiniz (için yukarıdaki olayı açıkladık. Zira her insan İslâm fitratı {programı} üzere yaratılır. Din anlayışı çevresinin şartlandırmasıyla başlar).

174-) Ve kezâlike nufessilul âyâti ve leallehüm yerciu;

Belki (hakikate) rücu ederler diye işte böylece delilleri - işaretleri tafsilâtlandırıyoruz.

175-) Vetlü aleyhim nebeelleziy ateynahu âyâtına fenseleha minha feetbe’ahüş şeytanü fekâne minel ğaviyn;

Onlara şu şahsın haberini bildir: Biz ona işaretlerimizi verdiğimiz hâlde o ilimden sıyrılıp çıktı (hakikati unutup nefsanıyetiyle yaşamaya başladı)... (Derken) şeytan (kendini beden kabulü) onu (kendine) tâbi kıldı ve (nihayet o) azgınlardan oldu.

176-) Ve lev şî’na lerafa’nahu Biha ve lakinnehu ahlede ilel Ardı vettebe’a hevahu, femeseluhi kemeselil kelb* in tahmil aleyhi yelhes ev tetrühkü yelhes* zâlîke meselül kavmilleziyne kezzebu Bi âyâtına* faksusıl kasasa leallehüm yetefekkerun;

Eğer dileseydik, onu bu işaretlerle yükseltirdik... Fakat o arza (bedenselliğe) yerleşti ve boş asılsız dürtülerine tabi oldu! Artık onun meseli şu köpeğin meseli gibidir: Üstüne varsan da dilini sarkıtıp solur, terk etsen de dilini sarkıtıp solur... İşte işaretlerimizi yalanlayan topluluk, buna benzer! (Sen bu) kıssayı anlat, belki üzerinde düşünürler.

177-) Sae meselanilkavmülleziyne kezzebu Bi âyâtına ve enfüsehüm

kânu yazlimun;

(Esmâ'nın çıkışı olan) **işaretlerimizi yalanlayan ve (böylece) nefslerine zulmetmiş olan topluluğun durumu ne kötüdür!**

178-) Men yehdillâhu fe HUvel mühtediy* ve men yudlil feülaike hümül hasirun;

Allâh kime hidâyet eder ise, odur hakikate eren! Kimi de saptırır ise, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

179-) Ve lekad zere'na licehenneme kesiyran minel cinni vel ins* lehüm kulübün lâ yefkahune Biha, ve lehüm a'yününün lâ yubsırune Biha, ve lehüm azânun lâ yesme'une Biha* ülaike kel en'ami belhüm edall* ülaike hümül ğafilun;

Andolsun ki cin ve insten çoğunu cehennem yaşamı için yaratıp, çoğalttık! Ki onların kalpleri (şuurları) var, (hakikati) kavrayamazlar; gözleri var bunların, onlarla baktıklarını değerlendiremezler; kulakları var, onlarla duyduklarını kavrayamazlar!.. İşte bunlar en'am (evcil hayvanlar) gibidirler; belki daha da şaşkın! Onlar gâfillerin (ğılaf içinde - kozalarında yaşayanların) ta kendileridir!

180-) Ve Lillâhil Esmâül Husna fed'uHU Biha* ve zerulleziyne yulhidune fiy EsmâiHİ, seyücezne ma kânu ya'melun;

Esmâ ül Hüsnâ Allâh'ındır (o isimlerin işaret ettiği özellikler, TEK, SAMED Allâh'a işaret eder... Dolayısıyla bu isimler ve bu isimlerin işaret ettiği anlamlar sadece O'nundur; beşer anlayışıyla kayıt altına girmez. Nitekim Mu'minûn: 91'de: **SubhanAllâhi amma yasifun = onların vasıflarından Allâh münezzehtir**, buyurulur)! **O'na isimlerin mânâlarıyla yönelin... O'nun Esmâ'sında ilhada sapanları (şirke düşenleri) terk edin! Yapmakta olduklarının karşılığını göreceklersiniz.**

181-) Ve mimmen hâlâkna ümmetün yehdune Bil Hakkı ve BiHİ ya'dilun;

Yarattıklarımızdan (öyle) bir topluluk var ki, Hak olarak hakikate erdirirler ve O'nun ile her şeyin hakkını verirler!

182-) Velleziyne kezzebu Bi âyâtına senestedricühüm min haysü lâ ya'lemun;

(Hakikate) **işaretlerimizi yalanlayanları, hiç bilmedikleri taraftan aşama aşama (mekr yollu) helâke götürürüz.**

183-) Ve umliy lehüm* inne keydiy metiyen;

İstediklerini yapmaları için süre de tanırım onlara... Muhakkak ki benim ince düzenim metfendir (pek sağlamdır).

184-) Evelem yetefekkeru ma Bi sahibihim min cinnetin, in huve illâ neziyrun mubiyn;

Düşünmediler mi ki, sahiplerinde hiçbir cinnet (akılsızlık) yoktur! O sadece apaçık bir uyardır.

185-) Evelem yenzuru fiy Melekutis Semavati vel Ardı ve ma halekAllâhu min şey'in, ve en asa en yeküne kadikterebe ecelühüm* fe Bi eyyi hadiysin ba'dehu yu'minun;

Semâlar ve arzın melekûtuna (kuvvelerine), Allâh'ın yarattığı herhangi bir şeye ve ecellerinin yaklaşmış olabileceğine bakmadılar mı? Artık bunlardan (ders almıyorlarsa) hangi söze iman ederler?

186-) Men yudlilillâhu fela hediye lehu, ve yezeruhüm fiy tuğyanihim ya'mehun;

Allâh kimi saptırırsa, artık ona hidâyet edecek yoktur... Onları kendi taşkınlıkları içinde kör ve şaşkın, bocalar hâlde bırakır.

187-) Yes'eluneke anis saati eyyane mursaha* kul innema ilmuha 'inde Rabbîy* lâ yücelliyha livaktiha illâ HU* sekulet fiys Semavati vel Ard* lâ te'tiyküm illâ bağteten, yes'eluneke keenneke hafiyyün 'anha* kul innema 'ilmuha 'indAllâhi ve lâkinne ekseran Nasi lâ ya'lemun;

Sana, "Ne zaman gelip çatacak o saat?" diye soruyorlar... De ki: "Onun ilmi ancak Rabbimin indindedir... Onu, sırası geldiğinde açığa çıkaracak yalnız 'HÛ'dur! (o tecellide zaman - mekân, eşya - kişi söz konusu olmaz)... Semâlara ve arza ağır gelmiştir... Size ancak ansızın gelir." Sanki sen onu (deneyimleyerek) bilensin gibi sana soruyorlar... De ki: "Onun ilmi, Allâh indindedir... Fakat insanların çoğunluğu bilmiyorlar."

188-) Kul lâ emlikü li nefsiy nef'an ve lâ darren illâ maşaAllâh* ve lev küntü a'lemül ğaybe lesteksertü minel hayr* ve ma messeniyessuü in ene illâ neziyrun ve beşiyrun likavmin yu'minun;

De ki: "Allâh'ın dilediği dışında, nefsim için ne bir fayda ve ne de bir zarar oluşturabilirim... (Mutlak) gaybı biliyor olsaydım, elbette hayrına çoğaltırdım... Bana kötülük de dokunmazdı... Ben ancak bir uyarıcı ve iman eden topluluğa bir müjdeleyiciyim."

189-) HUvelleziy halekaküm min nefsin vahidetin ve ceale minha zevceha li yesküne ileyha* felemma teğaşşaha hamelet hamlen hafiyfen femerrat Bih* felemma eskalet deavAllâhe Rabbehüma lein ateytena salihan lenekünenne mineş şakiriyn;

"HÛ" ki, sizi TEK bir nefsten - benlikten (makro planda: Hakikat-i Muhammedî - Akl-ı evvel; mikro planda: insanlık şuuru - Akl-ı küll) yarattı ve ondan da eşini (makro planda: evreni; mikro planda: beyni) oluşturdu; ona yerleşsin diye... Onu (eşini) örtüp bürüyünce, (eşi)

hafif bir yük yüklendi, onu taşıdı... Ağırlaştığında, ikisi birden Rableri olan Allâh'a: "Andolsun ki, eğer bize bir sâlih verirsen, mutlaka biz değerlendirenlerden oluruz" diye dua ettiler. (Bu âyet, hem âlemlerin oluşuyla ilgili olarak anlaşılabilir, hem de insanın oluşumuyla.)

190-) Felemma atahüma salihan ce'alâ leHU şürekâe fiyma atahüma* fetealellahu amma yüşrikûn;

Onlara bir sâlih (evlat) verince, onlara verdiğiğine bağlı olarak Allâh'a ortaklar oluşturdular... Allâh onların ortak koştuklarından Yüce'dir.

191-) Eyüşrikûne ma lâ yahlukey şey'en ve hüm yuhlekun;

Kendileri yaratılıyor oldukları hâlde (ve) bir şey yaratmayanları mı ortak koşuyorlar? (Bu iki âyette, insanların doğasal olay veya varlıkları, Allâh yanı sıra ilâh - tanrı konumunda düşünmelerine atıf vardır.)

192-) Ve lâ yestetiy'üne lehüm nasran ve lâ enfüsehüm yensurun;

(Allâh'a ortak koşulanlar) onlara yardıma muktedir olmadıkları gibi, kendi nefslerine de yardım edemezler!

193-) Ve in ted'uhüm ilel hüda lâ yettebiüküm* sevaün aleyküm ede'avtümuhüm em entüm samitun;

Şayet onları hüdaya (hidâyete) davet etseniz, size tâbi olmazlar... Ha onları davet etmişsiniz ha susmuşsunuz, ikisi de birdir.

194-) İnnelleziyne ted'une min dünillâhi ibadun emsalüküm fed'uhüm felyesteciybu leküm in küntüm sadikÿn;

Allâh dünunda yöneldikleriniz, muhakkak sizin benzerleriniz kullardır! Eğer (inancınızda) ısrarlıysanız hadi çağırın onları da, size icabet etsinler!

195-) Elehüm ercülün yemşune Biha, em lehüm eydin yebtışune Biha, em lehüm a'yünün yubsırune Biha, em lehüm azânün yesme'une Biha* kulid'u şürekâeküm sümme kiyduni fela tünzırın;

Onların yürüyecekleri ayakları; yahut tutacakları elleri; yahut görecekleri gözleri; yahut duyacakları kulakları mı var? De ki: "Çağırın ortak (koştuk)larınızı, bana tuzak kurun ve hiç göz açtırmayın bana!"

196-) İnne Veliyyiyellahulleziy nezzelel Kitabe, ve HUve yetevelles salihÿn;

Muhakkak ki benim Veliyy'im, O hakikat BİLGİSİNİ (Kitabı) tenzîl eden Allâh'tır! O, sâihlere Veliyy olur.

197-) Velleziyne ted'une min dünihî lâ yestetiy'üne nasreküm ve lâ enfüsehüm yensurun;

Sizin O'nun d nunda (yardıma) **çağırđıklarınız ise, ne size yardım etmeye muktedirdirler ve ne de kendilerine yardım edebilirler.**

198-) Ve in ted'uh m ilelh da l  yesme' * ve terahüm yenzurune ileyke ve h m l  yubsırun;

Onları hid yet etmeleri için çağırmanız, i itmezler... Onları sana bakar sanırsın, ama görmezler!

199-) Huzil afve ve'mur Bil urfi ve a'rid anil cahiliyn;

Affedici ol, olumlu, yararlı şeylerle hükmet ve cahillerden yüz çevir!

200-) Ve imma yenzeġanneke mineş Şeytani nezġun feste'ız Bill h* inneHU Semiy'un 'Aliym;

Eġer Şeytandan (bedenselliġin) **bir dürtme seni d rterse** (bedensel arzulara iteklerse hakikatini perdeleyecek Şekilde), **hemen All h'a** (nefsinin hakikati olan Esm 'sının kuvvesine) **sıġın...  nk  O, Semi'dir, Aliym'dir.**

201-) İnnelleziynettekav iz  messeh m taif n mineş Şeytani tezekeru feiz h m mubsırun;

Korunanlara gelince, onlara Şeytandan (bedensellik kabulünde yaşayan) **bir taife dokunduġunda,** (hakikatlerini) **tezekkür ederler... Basiretle deġerlendirme yaparlar.**

202-) Ve ihvan h m yem dduneh m fiyl ġayyi sümme l  yuksırun;

(Şeytanların) **kardeşleri ise onları duygusallıġa, azgınlıġa sürüklediler... Sonra da yakalarını hiç bırakmazlar!**

203-) Ve iz  lem te'tihim Bi ayetin kalu lev lectebeyteha* kul innema ettebi'u ma yuha ileyye min Rabbiy* haz  bas iru min Rabbiküm ve h den ve rahmetün likavmin yu'minun;

Onlara bir  yet iletmediġinde: "Onu (kendinden) uydursaydın ya!" dediler... De ki: "Ancak, Rabbimden bana vahyolunana t bi olurum... Bu (Kur' n) Rabbinizden basiretlerdir (idrak ettirir), **h dadır** (hakikat rehberi) **ve iman eden topluluk için rahmettir** (kem l tlarını a ıġa çıkarır)."

204-) Ve iz  kuriel Kur' nu festemi'u lehu ve ensitu leallek m turhamun; **Kur' n kıraat edildiġinde, Onu dinleyin ve susun ki size rahmet edilsin.**

205-) Vezkür Rabbeke fiy nefsike tedarru'an ve hiyfeten ve dunel cehri minel kavli Bil ġuduvvi vel asali ve l  tek n minel ġafilıyn;

Rabbini nefsinde, haddini bilerek, hissederek ve gizlice, gösteriŐsiz, sesini yükseltmeden, sabah - akşam zikret, hatırla ve derinliġine düşün! G fillerden olma!

206-) İnnelleziyne 'inde Rabbike l  yestekbirune an ibadetiH  ve

yüsebbihuneHU ve leHU yescüdün;

Muhakkak ki senin Rabbinin indîndekiler, asla O'na kulluktan büyükenerek kaçınmazlar... O'nu tesbih ederler ve O'na (azameti indînde kendi hiçliklerini hissederek) secde ederler. (206. âyet secde âyetidir.)

Cinn Süresi: 1-28

ACIKLAMA:

Cinn Süresi, kaynak tertiplerde **A'raf-YâSiyn sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Nüzûl sebebi ile ilgili meşhûr rivayet:

Bir gün **Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)** ashabından birkaç kişiyle birlikte **Sûk-u Ukâz'a** (Ukâz panayırına) doğru giderken **Nahle** denilen yerde ashabına **sabah salâtını** kıldırması!.. **O'nun salâtta okuduğu âyetleri işiten CİNler, dinledikleri Kurân'ın eseri bir farkındalığı hissedip hayranlık duymuşlar ve Kurân'ın uyararak istediği ana husus olan “şirk” ve “ba's” gerçeğini** (bundan önceki inanç ve bilgilerinin yanlışlığını) **kavramış ve bu olayı kendi topluluklarına da “Muhakkak ki biz, hayrete düşüren bir Kur'ân (hakikat okuması) işittik!” (O) rüşde (olgunluğa) yönlendiriyor. Bu sebeple iman ettik Ona! Rabbimize hiç kimseyi asla ortak/şerik tutmayacağız..”** diyerek anlatmışlardı!.. İşte bu olay üzerine bu sûre nâzil oldu!..

Bu rivayetin daha detaylı versiyonunda şu ilave kısım vardır:

Cinlerin semâdan (“*Allâh'tan melekler, meleklerden cinler, cinlerden de insanlar bu gaybi bilgileri/vahyi alır*”, Kureyş inancıdır) **bilgi almalarının önünün kesilmesi üzerine, cinlerin en şereflilerinden bir grubun, bunu araştırmaya çıkmaları üzerine, bu salâta rastladıkları şeklindedir!..**

Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ın cinlerle görüşmesi bir defaya mahsus olmayabilir!..

Nitekim değişik bir rivayet şöyledir:

Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'e, cinlere Kur'ân okuması ve onları İslâm'a davet etmesi için emrolunması veya cinlerin görüşmek için böyle bir talepte bulunması üzerine, cinler ile görüşmeye giden Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ı, Hacûn dağı eteklerinde dinlemeye gelen cinlere Hz. Rasûlullâh a.s. Kur'ân okuması, cinlerin suâllerini cevaplamış ve cinlere has bazı dinî

hükümleri bildirmiştir!..

Kureyş lisânı üzere dillenen Kur'ân vahyi'nin ilk muhatabı olan Kureyş'in/insanların, "CİN= görünmeyen varlıklar" hakkındaki itikatlarını da düzelten bir sûre!..

İlginç olan, Kureyş'in, hatta bugün bile insanların/müslümanların anlamadığı Kurân'ın uyarmak/hatırlatmak istediği ana konuyu, o cin topluluğunun anlayıp fark etmesi, bu farkındalıkla müslim (müslüman) olması ve şirk üzere olan cin ve insanlardan kendilerini beri etmesidir!..

Vahiy süreci, konuların akışı ve hakikatın açılışı itibarıyla Cinn Süresi için bu yer uygun gözüküyor!..

Kurân'da "ABDULLÂH" ismi iki defa geçer; ilki bu sûrede (19.âyet) Hz. Rasûlullâh a.s. için, ikincisi ise Meryem Süresi'nde Hz. İsa a.s. için geçer!..

Rivayete göre, cinlerin, "Yâ RasûlAllâh, bize izin ver de senin secde (salât) ettiğin yerde, seninle birlikte salâtlarda bulunalım?" demeleri üzerine, "Muhakkak ki secde mahalleri Allâh içindir. O hâlde (secde hâlinde) Allâh yanı sıra başka birine yönelmeyin!" âyeti nâzil oldu da Hz. Rasûlullâh a.s. onlara "Salât edin, ama insanların arasına karışmayın!" buyurdu!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Kul ûhiye ileyye ennehüsteme'a neferun minelcinni fekalu inna semî'na Kur'ânen 'aceba;

De ki: "Bana vahyolunana göre; Cin'den bir topluluk (Kur'ân) dinleyip de: 'Muhakkak ki biz, hayrete düşüren bir Kur'ân işittik!' demişler."

2-) Yehdiy ilerrüşdi feamenna Bih* ve len nüşrike Birabbina ehadâ;

"(O,) rüşde (olgunluğa) yönlendiriyor. Bu sebeple iman ettik Ona! Rabbimize hiç kimseyi asla ortak tutmayacağız."

3-) Ve ennehû te'alâ ceddu Rabbina mettehaze sahıbeten ve lâ veleda;

"Muhakkak ki Rabbimizin ceddi (azamet ve sultanlığı) çok yücedir... Ne bir dişi eş edinmiştir ne de bir çocuk!"

4-) Ve ennehû kâne yekulu sefıyhuna 'alAllâhi şatâtâ;

"Doğrusu bizim kıt anlayışımız, Allâh hakkında saçma iddiada bulunuyormuş!"

5-) Ve enna zanenna en len tekulen'insu velcinnu 'alAllâhi keziba;

"Biz gerçekten, ins ve cin Allâh hakkında asla yalan söylemez, diye

zannetmiştik.”

6-) Ve ennehu kâne ricalun minel'insi ye'uzune Biricalin minelcinni fezadûhüm raheka;

“Doğrusu, insan türünden bazı rical (erkek veya kadın), cin türünden bazı ricale (erkek veya kadın) sığınırılar... Bu yüzden onların azgınlıklarını artırırılar.”

7-) Ve ennehüm zannu kema zanentum en len yeb'asâllahu ehadâ;

“Muhakkak ki onlar (insanlar), sizin gibi düşünüp, Allâh'ın hiçbir kimseyi asla bâ's etmeyeceğini, zannetmişler!” (Bu âyet cinlerin de yaşadıkları beden boyutu itibarıyla 'Ölüm - kıyamet' aşaması sonrasında insanlar gibi vâkıf olmadıklarını göstermektedir. A.H.)

8-) Ve enna lemesnes Semâe fevecednaha müliet haresen şediiden ve şühüba;

“Gerçekten biz semâya dokunduk da onu, güçlü bekçilerle (kuvvelerle) ve şihablarla (anlamamızı önleyen ışınlarla) doldurulmuş bulduk.”

9-) Ve enna künna nak'udu minha meka'ide lisse'm'ı, femen yestemi'il'Ane yecid lehu şihaben rasadâ;

“Biz anlamak için ondan mekân edinip oturuyorduk. Şimdi ise kim dinlese kendisi için gözetleyen tahrir edici ışın bulur!”

10-) Ve enna lâ nedriy eşerrun üriyde Bimen fiyl'Ardı em erade Bihim Rabbuhüm raşeda;

“Gerçek ki biz, arzda (bedende) olanlardan açığa çıkarılacak olan şerr mi; yoksa Rablerinin muradı, kendilerinde bir reşad mı (hakikati müşahedenin olgunluğu), buna vâkıf değiliz.” (Bu âyet dahi göstermektedir ki Rabbinin {Esmâ hakikatının} kişiye ne yaşatacağı, kişinin Allâh indindeki açığa çıkış amacı, cinler tarafından bilinmemektedir. A.H.)

11-) Ve enna minnessalihune ve minna dûne zâlik* künna taraika kıdeda;

“Bizden sâlihler vardır; yine bizden, ondan (Sâlihlik mertebesinden) aşağı olanlar da vardır... Biz çok çeşitli tarikler (türleri - yapıları anlayışları farklı, kozmopolit halk) olduk.”

12-) Ve enna zanenna en len nu'cizAllâhe fiyl'Ardı ve len nu'cizehu hereba;

“Biz anladık ki, arzda Allâh hükmünü geçersiz kılamayız ve kaçarak da O'nun hükmünün yerine gelmesini önleyemeyiz!”

13-) Ve enna lema semi'nelhüda amenna Bih* femen yu'min Birabbihî fela yehafu bahsen ve lâ raheka;

“Biz hüdayı (Kurân'ı) işittiğimizde, Onun hakikat olduğuna iman

ettik... Kim Rabbine hakikati olarak iman ederse, (artık o) ne hakkının eksik verilmesinden korkar ve ne de zilletle düşürülmekten!”

14-) Ve enna minnelmüslimune ve minnelkasitun* femen esleme feülâike teharrev raşeda;

“Bizden teslim olmuşlar da vardır, hükümlere âsi olan zâlimler de vardır... Teslim olanlar, hakikatin olgunluğuna talip olanlardır.”

15-) Ve emmelkasitune fekânu licehenneme hatabâ;

“Hükümlere karşı çıkan zâlimler ise cehennem için odun oldular!”

16-) Ve en levistekamu ‘alettariykati lees kaynahüm mâen ğadeka;

Gerçek şu ki, onlar tarikat (hakikatine giden yol) doğrultusunda yürüselerdi, elbette onlara bol bir su (marifet ve ilimle) suvarırdık.

17-) Lineftinehüm fiyh* ve men yu’rıd ‘an zikri Rabbihi yeslühku ‘azâben sa’adâ;

Onları, onunla denerdik ne oldukları açığa çıksın diye. Kim Rabbinin zikrinden (hatırlattığı Hakikatinden) yüz çevirirse, onu gittikçe şiddetlenen bir azaba sokar!

18-) Ve ennelmesacide Lillâhi fela ted’u ma’ allahi ehadâ;

Muhakkak ki secde mahalleri Allâh içindir. O hâlde (secde hâlinde) Allâh yanı sıra başka birine yönelmeyin!

19-) Ve ennehû lemma kame ‘Abdullahi yed’uhu kâdu yekününe ‘aleyhi libeda;

Ne zaman Abdullâh (Allâh kulu - Hz. Muhammed), O’na yönelerek kalksa, çevresinde çullanıyorlar!

20-) Kul innema ed’u Rabbiy ve lâ üşrikü BiHî ehadâ;

De ki: “Ben yalnızca Rabbime yönelirim (O’ndan isterim)! Hakikatim olan O’na hiç kimseyi ortak etmem!”

21-) Kul inniy lâ emlikü leküm darran ve lâ raşeda;

De ki: “Kesinlikle, size ne bir zarar verebilirim ve ne de hakikati yaşama olgunluğu oluşturabilirim; (bunlar Allâh’ın sizde açığa çıkaracağı şeylerdir!)”

22-) Kul inniy len yuciyreniy minAllâhi ehadun ve len ecide min dûniHî mültehada;

De ki: “Gerçektir ki, kimse Allâh’tan beni kurtaramaz ve O’nun dînunda sığınılacak yoktur!”

23-) İlla belâğan minAllâhi ve risalâtihi ve men ya’sıllâhe ve RasûleHU feinne lehu nare cehenneme halidiyne fiyha ebeda;

Sadece Allâh’tan bir bildirim ve O’nun risâletleri istisna! Kim

Allâh'a ve Rasûlüne âsi olursa, sonsuza dek içinde kalacağı cehennem ateşi vardır!

24-) Hattâ izâ raev ma yu'adune feseya'lemune men ad'afu nasiren ve ekallu 'adedâ;

Nihayet vadolundukları şeyi (ölüm) gördüklerinde anlayacaklar kim azınlıkta ve çaresizmiş!

25-) Kul in edriy ekariybun ma tu'adune em yec'alu lehû Rabbii emeda;
De ki: "Vadolunduğunuz yakın mıdır, yoksa Rabbim uzun bir süre mi tanımıştır, bilmiyorum."

26-) 'Alimülğaybi fela yuzhiru 'alâ ğaybihi ehadâ;

Gayb'ın bilendir! Zâtî Gayb'ını kimsede açığa çıkarmaz;

27-) İlla menirteda min Rasûlin feinnehu yeslûkü min beyni yedeyhi ve min halfihi rasadâ;

Sadece irtiza ettiği (seçtiği; arındırdığı) bir Rasûl istisnadır bundan! Muhakkak ki O, Onun (O Rasûlün) önünden ve arkasından rasat (gözeten, koruyan) koyar!

28-) Liya'leme en kad ebleğû risalâti Rabbihim ve ehatâ Bima ledeyhim ve ahsa külle şey'in 'adedâ;

Tâ ki Rablerinin risâletlerini gerçekten tebliğ ettiklerini bilsinler. Onlardakileri ihâta etmiş ve her şeyi detaylarıyla kaydetmiştir!

Yâsiyn Sûresi: 1-83

ACIKLAMA:

YâSiyn Sûresi, kaynak tertiplerde Cinn-Furkan sûreleri arasına yerleştirilmiştir!..

"Cin" bağlamında şirk-tevhîd-gayb-ba's konularının anlatımından sonra, hakikatini hatırlaması için uyarılan halife insan muhataplığında ba's-berzah-haşr-cennet gerçekliğine (kemâlinin ecrine) dikkat çekilmesi!..

Nüzûl sebebi için Abdullâh İ. Abbâs ra.'dan şöyle bir rivayet nakledilir:

Hz. Rasûlullâh (s.a.v.), Kâbe'nin yanında salât ederken okumayı cehren yapar ve Kureyş müşrikleri de bundan hoşlanmazlardı... Bir gün buna mâni olmak için saldırı teşebbüsünde bulununca elleri ve gözleri "bağlandı"!.. Bunun üzerine Rasûlullâh (a.s)'a müracat edip, "Ey Muhammed! Akrabalık hakkına bizim için dua et de bu hâl bizden

kalksın!” dediler... Hz. Rasûlullâh da onlar için dua etti de bu hâl onlardan gitti ve bu âyetler nâzil oldu... gibi...

Abdullâh İ. Abbâs ra der ki **“Bu gruptan hiçbiri inanmadı!”**

77 ve takip eden âyetlerin nüzûl sebebi şöyle rivayet edilir:

Mekke müşriklerinden birinin, **Rasûlullâh** (s.a.v.)'a çürümüş bir kemikle gelip **“Ey Muhammed şu çürüyüp kül olduktan sonra, onu Allâh'ın dirilteceğini mi sanıyorsun, nasıl olur (Allâh'ı bilmedikleri gibi, ruh'u da bilmiyorlar; yani Allâh'a ve âhirete gerçekte iman etmiyorlar; yani 'beyin'in hakikatini bilmiyorlar)?”** sorusuna, **Rasûlullâh** (s.a.v.)'in **“Evet, Allâh seni de öldürür (sonra ba's eder) ve ateş/cehenneme sokar!”** demesi üzerine nâzil olmuştur!..

YâSiyn Sûresi'nin fazileti hakkında bazı hadîs-i şerîfler:

“Benim Kurân'da yedi ismim vardır: Muhammed, Ahmed, YâSiyn, TâHâ, Müddessir, Müzzemmil, Abdullâh.”

“Üzerine YâSiyn kıraat olunan hiçbir meyyit yok ki Allâh ona ölümü ehvenleştirmesin!”

“Kim Allâh'ın vechini isteyerek bir gece içinde YâSiyn Sûresi'ni kıraat ederse (anlamıyla okursa), o gece içinde ona mağfîret olunur!”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Yaa, Siiiiyn;

Yâ Siiin (Ey Muhammed)!

2-) VelKur'ânîlHakiym;

Ve Kur'ân-ı Hakiym (ve bildirdiği Hikmet dolu Kur'ân)!

3-) İnneke leminelmurseliyn;

Kesinlikle sen Rasûllerdensin.

4-) 'Alâ sıratın müstekim;

Sırat-ı müstakim üzeresin.

5-) Tenziylel AziyzirRahıym;

Aziyz ve Rahıym'in sende tafsilâtlı olarak açığa çıkardığı ilim ile!

6-) Litünzire kavmen mâ ünzire abâühüm fehüm ğafilûn;

Ataları uyarılmamış, bu yüzden (hakikatlerinden, Sünnetullâh'tan) kozalı olarak yaşayan bir toplumu uyarman için.

7-) Lekad hakkalkavlü alâ ekserihim fehüm lâ yu'minun;

Andolsun ki onların çoğunluğuna o söz (Cehennem, insanların ve

cinlerin çoğuyla dolacaktır; sözü) **Hak olmuştur! Bu sebeple onlar iman etmezler!**

8-) İna ce'alnâ fiy a'nakihim ağılâlen fehiye ile'ezkani fehüm mukmehun;

Muhakkak ki biz onların boyunlarında, çenelerine kadar dayanmış boyunduruklar (şartlanma ve değer yargıları) **oluşturduk! Artık** (onlar kendi hakikatlerini göremezler) **başları yukarı doğru kalkıktır** (benlikleriyle yaşarlar)!

9-) Ve ce'alna min beyni eydiyhim sedden ve min halfihim sedden feağşeynahüm fehüm lâ yubsırun;

Onların önlerinden bir set (geleceği göremezler) **ve arkalarından bir set** (geçmişlerinden ders almazlar) **oluşturduk da böylece onları bürüdük... Artık onlar görmezler.**

10-) Ve sevaün aleyhim eenzertehüm em lem tünzirhüm lâ yu'minun;

Onları uyarırsan da uyarırsan da birdir; iman etmezler!

11-) İnnema tünziru menittebe'azZikre ve haşiyer Rahmâne Bilğayb* febeşşirhu Bimağfiretin ve ecrin keriyim;

Sen ancak Zikre (hatırlatılan hakikate) **tâbi olan ve gaybı olarak Rahmân'dan haşyet duyanı uyarırsın. Onu bir mağfiret ve kerîm bir bedel ile müjdele!**

12-) İna nahnu nuhyilmevta ve nektübü ma kaddemu ve asârehüm* ve külle şey'in ahsaynâhu fiy imamin mubiyn;

Kesinlikle biz, evet yalnız biz ölüleri diriltiriz! Onların yaptıklarını ve meydana getirdikleri eserleri yazarız! Biz her şeyi İmam-ı Mubiyn'de (beyinlerinde ve ruhlarında) **ihsa ettik** (tüm özellikleriyle kaydettik)!

13-) Vadrib lehüm meselen ashabel karyeti, izcahel murselun;

Onlara o şehir halkını örnek ver... Hani oraya Rasûller gelmişti.

14-) İz erselna ileyhimusneyni fekezzebuhüma fe'azzezna Bisâlisin fekalû inna ileyküm murselun;

Hani onlara iki (Rasûl) **irsâl ettik de o ikisini de yalanladılar... Bunun üzerine bir üçüncüsü ile güçlendirdik de: "Doğrusu biz size irsâl olunanlarız" dediler.**

15-) Kalu mâ entüm illâ beşerun mislûna ve mâ enzelerRahmânu min şey'in in entüm illâ tekzibun;

Dediler ki: "Siz bizim gibi bir beşerden başka bir şey değilsiniz... Rahmân da hiçbir şey inzâl etmedi... Siz ancak yalan söylüyorsunuz."

16-) Kalu Rabbüna ya'lemu inna ileyküm lemurselun;

(Rasûller) dediler ki: **“Rabbimiz biliyor ki, gerçekten biz size irsâl olunanlarız.”**

17-) Ve ma aleyna illelbelâğul mubiyn;

“Bize ait olan sadece apaçık tebliğdir.”

18-) Kalu inna tetayyerna Biküm lein lem tentehu lenercümenneküm ve leyemesseneküm minna azâbün eliyim;

Dediler ki: “Kuşkusuz sizde uğursuzluk olduğunu düşünüyoruz... Andolsun ki, eğer vazgeçmezseniz, kesinlikle sizi taşıyarak öldüreceğiz ve elbette size bizden feci bir azap dokunacaktır.”

19-) Kalu tairuküm me’aküm* ein zükkirtüm bel entüm kavmün müsrifun;

Dediler ki: “Sizin uğursuzluğunuz sizinledir... Eğer (hakikatinizle) hatırlatılıyorsanız bu mu (uğursuzluk)? Hayır, siz israf eden bir toplumsunuz.”

20-) Ve cae min aksalmediyenti racülün yes’a, kale ya kavmit tebi’ul murseliyn;

Şehrin uzak tarafından koşarak bir adam geldi: “Ey halkım, Rasûllere tâbi olun” dedi.

21-) İttebi’û men lâ yes’elüküm ecren vehüm mühtedun;

“Sizden bir karşılık istemeyen; kendileri hakikat üzere olanlara tâbi olun!”

22-) Ve maliye lâ a’budüllezîy fetareniy ve ileyHî turce’ûn;

“Beni (böylece) fitratlandırana nasıl kulluk etmem? O’na rücu ettireceksiniz.”

23-) Eettehizü min dûniHî aliheten in yüridnir Rahmânü Bidurrin lâ tuğni ‘anniy şefa’atühüm şey’en ve lâ yunkızûn;

“O’nun dînunda tanrılar mı edineyim! Eğer Rahmân bir zarar açığa çıkarmayı irade ederse, onların şefaati bana ne yarar sağlar ne de bir şeyden korur...”

24-) İnniy izen lefiy dalâlin mubiyn;

“O takdirde muhakkak ki ben apaçık bir dalâlet içinde olurum!”

25-) İnniy amentü BiRabbiküm fesme’ûn;

“Gerçekten ben sizde de açığa çıkan Rabbe iman ettim; beni dinleyin!”

26-) Kıyledhulil cennete, kale ya leyte kavmiy ya’lemun;

(Ona): **“Cennete dâhil ol!”** denildi... Dedi ki: **“Halkım hâlimi bileydi!”**

27-) Bima ğafere liy Rabbîy ve ce’aleniy minel mükremiyn;

“Rabbimin beni mağfiret ettiğini ve benim ikramlara nail olanlardan olduğumu...”

28-) Ve ma enzelna alâ kavmihi min badihi min cündin minesSemâi ve ma künna münziliyn;

Onan sonra onun halkının üzerine semâdan hiçbir ordu inzâl etmedik, inzâl ediciler de değildik.

29-) İn kânet illâ sayhaten vahıdeten feizâ hüm hamidun;

Sadece tek bir sayha oldu; onlar hemen sönüverdiler!

30-) Ya hasreten alel ‘ıbad* ma ye’tiyhim min Rasûlin illâ kânu Bihi yestehziun;

Hüsran şu kullara! Kendilerine bir Rasûl gelmeye görsün, hep Onun bildirdiğiyle alay ederlerdi.

31-) Elem yerav kem ehlekna kablehüm minelkuruni ennehüm ileyhim lâ yerci’ün;

Görmediler mi ki onlardan önce nice kuşaklar helâk ettik ki; gidenlerin hiçbiri geri dönmeyecek onlara!

32-) Ve in küllün lemma cemiyy’un ledeyNA muhdarun;

Elbette hepsi, toptan zorunlu hazır bulunacaklar.

33-) Ve ayetün lehümül Ardulemeyle, ahyeynâhâ ve ahrecnâ minha habben feminhu ye’külun;

Ölü arz da onlar için bir işarettir! Onu dirilttik, ondan ürünler çıkardık da ondan yiyorlar...

34-) Ve ce’alna fiyha cennatin min nehıylin ve a’nabin ve feccerna fiyha minel ‘uyun;

Orada hurma ağaçlarından, üzümlerden bahçeler oluşturduk, orada pınarlar fıskırttik.

35-) Liye’külu min semerihı ve ma amilethü eydiyhim* efelâ yeşkürun;

Onun getirisinden ve ellerinin ürettiklerinden yesinler diye... Hâlâ şükretmezler mi?

36-) Subhanelleziyy halekal evvace külleha mimma tünbitül Ardu ve min enfüsihim ve mimma lâ ya’lemun;

Subhan’dır; arzın (bedenin) oluşturduklarından, nefslerinden (bilinçlerinden) ve daha bilmedikleri şeylerden bütün çiftleri (gen sarmallarını) yaratan!

37-) Ve ayetün lehümülleyl* neslehu minhünnehare feizâhüm muzlimun;

Gece de onlar için bir işarettir! Onan gündüzü (ışığı) çekeriz de hemen onlar karanlık içinde kalırlar.

38-) VeşŞemsü tecriyy limüstekarrin leha* zâlike takdiyruul ‘Aziyyzil

‘Aliym;

Güneş de kendi yörüngesinde akar gider! Aziyz, Aliym’in takdiridir bu!

39-) VelKamere kaddernahü menazile hattâ ‘ade kel’urcunil kadiym;

Ay’a gelince, ona konak yerleri takdir ettik... Nihayet kadim urcun (kuruyup incelen eski hurma dalı) gibi görülür.

40-) LeşŞemsü yenbeğiy leha en tüdrikel Kamere ve lelleylü sabikun nehar* ve küllün fiy felekin yesbehun;

Ne Güneş, Ay’a yetişir; ne de gece gündüzü geçer! Her biri ayrı yörüngede yüzerler.

41-) Ve ayetün lehüm enna hamelna zürriyyetehüm fiyl fülkil meşhun;

Bizim onların zürriyetlerini o dopdolu gemilerde yüklenip taşımamız da onlar için bir işarettir!

42-) Ve halaknâ lehüm min mislihi ma yerkebut;

Onlar için onun misli, binecekleri şeyleri yaratmış olmamız!

43-) Ve in neşe’ nuğrikhüm felâ sariyha lehüm ve lâ hüm yünkazûn;

Eğer dilesek onları suda boğarız da, ne imdatlarına yetişen olur ve ne de kurtarırlar!

44-) İllâ rahmeten minNA ve meta’an ilâ hıyn;

Ancak bizden bir rahmet olarak ve yalnızca belli bir süre nasiplenmeleri için ömür vermemiz hariç.

45-) Ve izâ kıyle lehümütteku ma beyne eydiyküm ve ma halfeküm le’alleküm turhamun;

Onlara: “Önünüzdekinden (karşılaşacaklarınıza karşı) ve arkanızdakinden (yapmış olduklarınızın sonuçlarından) korunun ki rahmete eresiniz” denildiğinde (yüz çevirirler).

46-) Ve ma te’tiyhim min ayetin min âyâti Rabbihim illâ kânu ‘anha mu’ridiyn;

Onlara Rablerinin işaretlerinden bir delil gelmez ki, ondan yüz çevirmesinler.

47-) Ve izâ kıyle lehüm enfiku mimma razekakümullâhu, kalelleziyne keferu lilleziyne amenû enut’ümü men lev yeşauallahu at’ameh* in entüm illâ fiy dalâlin mubiyn;

Onlara: “Allâh’ın sizi beslediği yaşam gıdalarınızdan Allâh için karşılıksız bağışlayın” denildiğinde hakikat bilgisini inkâr edenler, iman edenlere dedi ki: “Dileseydi Allâh, kendisinin doyuracağı kimseyi mi yedirip doyuralım? Siz ancak apaçık bir dalâlet içindesiniz.”

48-) Ve yekûlûne meta hazâlva'dü in küntüm sadıkıyn;

Derler ki: “Eğer sözünüzde sadıksanız, bu tehdidiniz ne zaman (gerçekleşecek)?”

49-) Ma yenzurune illâ sayhaten vahıdeten te'huzühüm ve hüm yahıssımun;

Onlar tartışırken, kendilerini yakalayacak bir tek çığlıktan (beden sur'una üfleniş) başkasını beklemiyorlar?

50-) Felâ yestetıy'üne tavsıyeten ve lâ ilâ ehlihım yerci'ün;

O zamanda ne bir vasiyete güçleri yeter ve ne de ailelerine dönebilirler!

51-) Ve nüfiha fiysSuri feizâhüm minel'ecdasi ilâ Rabbihım yensilun;

Sur'a nefholunmuştur! Bir de bakarsın ki onlar kabirleri hükmünde olan bedenlerinden çıkmış, Rablerine (hakikatlerini fark etme aşamasına) koşuyorlar!

52-) Kalu ya veylena men beasena min merkadinâ* hazâ ma ve'ader Rahmânü ve sadekalmurselun;

(O vakit) dediler ki: “Vay bize! (Dünya) uykumuzdan kim bizi yeni bir yaşam boyutuna geçirdi? Bu, Rahmân'ın vadettiğidir ve Rasüller doğru söylemiştir.” (Hadis: İnsanlar uykudadır, ölümü tadınca uyanırlar!)

53-) İn kânet illâ sayhaten vahıdeten feizâhüm cemiy'un ledeyNA muhdarun;

Sadece tek bir sayha (İsrafil'in sur'u) oldu... Bir de bakarsın ki onlar toptan huzurumuzda hazır kılınmıştır.

54-) Felyevme lâ tuzlemü nefsün şey'en ve lâ tüzzevne illâ ma küntüm ta'melun;

O süreçte hiçbir nefse en ufak bir şey zulmedilmez... Yaptıklarınızdan başkası ile cezalandırılmazsınız (yaptıklarınızın sonuçlarını yaşarsınız)!

55-) İne ashâbel cennetil yevme fiy şüğulin fâkihun;

Gerçek ki o süreçte, cennet ehli cennet nimetleriyle meşgûl ve bunun keyfini çıkarmaktadırlar.

56-) Hüm ve ezvacühüm fiy zılâlin alel'erâiki müttekiun;

Onlar ve eşleri gölgeler içinde tahtlar üzerinde yaslanmışlardır.

57-) Lehüm fiyha fâkietün ve lehüm ma yedde'un;

Onlar için orada meyveler vardır... Onlar için keyif alacakları şeyler vardır.

58-) Selâmün kavlen min Rabbin Rahıym;

Rahıym Rab'den "Selâm" sözü ulaşır (Selâm ismi özelliğini yaşarlar)!

59-) Vemtazul yevme eyyühel mücrimun;

"Ey suçlular! Bugün ayrılın!"

60-) Elem a'had ileyküm ya beniy Ademe en lâ ta'budüş şeytan* innehu leküm 'adüvvün mubiyn;

"Ey Âdemoğulları... Size ahdetmedim mi (bildirip bilgilendirmedim mi) **şeytana** (bedene - hakikatinden habersiz bilince) **kulluk etmeyin, muhakkak ki o sizin için apaçık bir düşmandır?"**

61-) Ve enı'buduniy* hazâ sıratun müstekıym;

"Bana kulluk edin (hakikatin gereğini hissedip yaşayın)! **Sırat-ı müstakim budur"** (diye?).

62-) Ve lekad edalle minküm cibillen kesiyra* efelem tekûnu ta'kılun;

"Andolsun ki (kendinizi yok olup gidecek beden zannınız) **sizden pek çok cemaatleri saptırdı! Aklınızı kullanmadınız mı?"**

63-) Hazıhi cehennemülletiy küntüm tu'adun;

"İşte bu vadolunduğunuz cehennemdir!"

64-) Islevhel yevme Bima küntüm tekfûrûn;

"Hakikatinizi inkârınızın karşılığı olarak şimdi yaşayın sonucunu!"

65-) Elyevme nahtimü alâ efvahihiim ve tükellimüna eydiyhiim ve teşhedü ercülühüm Bimâ kânu yeksibûn;

O süreçte ağızlarını mühürleriz; yaptıkları hakkında elleri konuşur ve ayakları şahitlik eder bize.

66-) Velew neşâu letamesna alâ a'yünihiim festebekussırata feenna yubsırun;

Dileseydik gözlerini silme kör ederdik de yolda (öylece) **koşuurlardı... Fakat nasıl görebilecekler** (bu gerçeği)?

67-) Velew neşâu lemesahnahüm alâ mekanetihiim femesteta'u mudıyyen ve lâ yerci'ûn;

Dileseydik mekânları üzere onları mesh ederdik (buldukları anlayış üzere onları sâbitlerdik) **de artık ne ileri gitmeye güçleri yeterdi ve ne de eski hâllerine dönebilirlerdi.**

68-) Ve men nu'ammirhu nünekkishü fiylhalk* efelâ ya'kılun;

Kimi uzun ömürlü yaparsak onu yaratılışı itibarıyla zayıflatırız. Hâlâ akıllarını kullanmazlar mı?

69-) Ve ma allemnahüş şî're ve ma yenbeğiy leh* in huve illâ zikrun ve Kur'ânun mubiyn;

O'na şiir öğretmedik! O'na yakışmaz da! O ancak bir hatırlatma ve

apaçık bir Kurân'dır!

70-) Liyünzire men kâne hayyen ve yehıkkal kavlü alel kâfiriyn;

Tâ ki diri olanı uyarsın ve hakikat bilgisini inkâr edenler üzerine de o hüküm gerçekleşsin.

71-) Evelem yerav enna halaknâ lehüm mimma 'amilet eydiyna enamen fehüm leha mâlikûn;

Görmezler mi ki, eserlerimiz arasında onlar için kurban edilebilir hayvanlar yarattık... Onlara mâliktirler.

72-) Ve zellelnâhâ lehüm feminha rekûbühüm ve minha ye'külun;

Onları (en'amı) bunlara boyun eğdirdik... Hem bineklere onlardandır ve hem de onlardan kimini yerler.

73-) Ve lehüm fiyha menâfi'u ve meşarib efelâ yeşkürun;

Onlarda kendileri için menfaatler ve içecekler vardır... Hâlâ şükretmezler mi?

74-) Vettehazû min dünillâhi âlihетен le'allahüm yünsarun;

Belki kendilerine yardım olunur ümidiyle Allâh dûnunda tanrılar edindiler!

75-) Lâ yestetiy'üne nasrehüm ve hüm lehüm cündün muhdarun;

(Tanrılar) **onlara yardım edemezler!** (Aksine) **onlar, tanrılara (hizmete) hazır duran ordudurlar!**

76-) Felâ yahzünke kavlühüm, innâ na'lemu ma yüsirrune ve ma yu'linun;

O hâlde onların lafı seni mahzun etmesin... Muhakkak ki biz onların gizlediklerini de açıkladıklarımızı da biliriz.

77-) Evelem yeral'İnsanu enna halaknâhu min nutfetin feizâ hüve hasıymun mubiyn;

İnsan görmedi mi ki biz onu bir spermden yarattık... Bu gerçeğe rağmen şimdi o apaçık bir hasımdır!

78-) Ve darebe lena meselen ve nesiye halkah* kale men yuhiyiyl'ızame ve hiye ramiym;

Kendi yaratılışını unuttu da bize bir misal getirdi: "Çürümüş hâldeki şu kemiklere kim diriltip hayat verecek?" dedi.

79-) Kul yuhiyihelleziy enşeeha evvele merretin, ve HUve Biküllü halkın Aliym;

De ki: "Onları daha önce inşa eden diriltip hayat verecektir! 'HÛ' Esmâ'sıyla her yaratışı Aliym'dir."

80-) Elleziy ce'ale leküm mineş şeceril'ahdari naren feizâ entüm minhü tukıdûn;

O ki, sizin için yeşil ağaçtan bir ateş oluşturdu... İşte bak ondan yakıyorsunuz!

81-) Eveleyselleziy halekasSemâvati vel'Arda BiKâdirin alâ en yahluka mislehüm* belâ ve HUvel Hallâkul Aliym;

Semâları ve arzı yaratan, onların benzerini Esmâ'sıyla yaratmaya Kaadir değil midir? Evet! "HÛ"; Hâllak'tır, Aliym'dir.

82-) İnnema emruhû izâ erade şey'en en yekule lehu kün feyekûn;

Bir şeyi irade ettiğinde, O'nun hükmü, ona "Kün = Ol!"dan (olmasını istemesinden) ibarettir!.. (O şey kolaylıkla) olur.

83-) Fesubhanelleziy BiyediHî melekûtü külli şey'in ve ileyHî turce'ûn;

Her şeyin melekûtu (Esmâ kuvveleri) elinde olan (tedbirâtın bu mertebede oluştuğuna işaret) Subhan'dır... O'na rücu ettirileceksiniz.

Furkan Sûresi: 1-77

ACIKLAMA:

Furkan Sûresi, kaynak tertiplerde **YâSiyn-Fâtır sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Rasûlullâh (s.a.v.)'in Kur'ân ile tasdikinden sonra, Furkan ile teyit edilmesi!..

Rasûl'un beşeriyeti ile perdeli Mekke müşriklerinin, küfür ve inatları yanı sıra, artık Rasûl'den, beşer arasında "beşer" üstü bir vaşantı göstermesini istedikleri bir süreç... Oysa Kur'ân, iman etmek için mucize şart koşanlara müsbet bakmaz; "önce göster sonra iman edelim"i kabul etmez?!..

Bazı âyetleri ile ilgili rivayetler:

4-5 âyetlerin **Mekke müşriklerinin hakikat bilgisini (Rasûlullâh'ı, Kurân'ı) inkâr edenlerinin** "**Bu (Kur'ân) ancak O'nun uydurduğu bir yalandır... Bunlar, sabah-akşam okunması için kendisinin yazdırtmış olduğu, eskilerin masallarıdır...**" gibi sözleri üzerine nâzil olduğu rivayet edilir!..

20.âyetin **Rasûlullâh (s.a.v.)'i yoksulluk, çarşı-pazar, yemek-içmek vb beşerî gereklilikler dolayısıyla ayıpladıklarında/bunun aksini istediklerinde,** bundan dolayı **Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)** mahzun olmuştu... Bunun üzerine O'nu takviye ve teselli etmek üzere **Cibrîl (a.s.)** gelerek, **Allâh** sana selâm okudu ve "**Senden önce irsâl ettiğimiz Rasûller de yemek yerler ve çarşılarda gezip dolaşırlardı!..**" buyurdu, dedi!..

Rivayet edilir ki Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'e, “Rabbin seni, MELİK BİR NEBİ olmak ile KUL BİR NEBİ olmak arasında muhayyer bıraktı?” diyen bir melek indi ve elinde nûr'dan bir çantayı gösterip “İşte bu dünya hazinelerinin anahtarlarıdır!.. Allâh, âhirette senin için hazırladığı şeylerden, bir sineğin kanadı kadar bile eksiltmeksizin bunları al..” dedi. Bunun üzerine Hz. Rasûlullâh (s.a.v.), Cibrîl'e baktı – *Cibrîl, tevâzuda bulun işareti yaptı-* da “Kul bir Nebi olmayı tercih ederim!” buyurdu!.. Denilir ki, artık Hz. Rasûlullâh (s.a.v.), bundan sonra (âhirete irtihal edinceye kadar kralların yaptığı gibi) yaslanarak yemek yemedi!”

21.âyetin Rasûlullâh a.s.'a direnen, nübüvvet ve ba'sı inkâr eden (işin hakikatini anlamayan) müşriklerin (şirk bakışı ile perdeli Ebû Cehl, Velîd B. Muğîre vb.nin) hezeyanları üzerine nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

27-29 âyetleri, müşriklerden çok sıkı iki dost olan **Ukbe B. Ebî Muayt** ve **Ümeyye B. Halef** hakkında nâzil olmuş... **Rivayete göre bunların dostluğu, bunlardan birinin İslâm olmasına mâni olup, ikisinin de şirk ve küfür üzere ölmelerine sebep olmuştur** (Bedir'de öldürülmüşlerdir)!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Tebarekelleziy nezzelel Furkane alâ abdiHÎ li yekûne lil alemiyye neziyra;

Ne yücedir ki, âlemlere (tüm insanlar) bir uyarıcı olarak, kuluna Furkan'ı (Hakikat ile aslı olmayanı ayırt edici) inzâl etti.

2-) Elleziy leHU Mülküs Semavati vel Ardi velem yettehız veleden ve lem yekûn leHU şeriykûn fiyl mülki ve haleka külle şey'in fekadderahu takdiyra;

Ki, semâların ve arzın varlığı O'nun içindir! Çocuk edinme kavramından berîdir! Varlıkta ortağı yoktur O'nun! Her şeyi yaratmış, onu (yarattığını) takdiriyle oluşturmuştur!

3-) Vettehazu min dûniHÎ aliheten lâ yahlükune şey'en ve hüm yuhlekune ve lâ yemlikune li enfüsihim darren ve lâ nef'an ve lâ yemlikûne mevten ve lâ hayaten ve lâ nüşura;

(Gerçek böyle iken) **O'nun dînunda, bir şey yaratmayan; kendileri yaratılmış olan; kendi nefslerine bir zarar ve faydası olmayan; ölüme, hayata ve ölümün tadılışından sonraki yaşantıyı oluşturacak bir özelliğe sahip olmayan tanrılar edindiler.**

4-) Ve kalelleziyne keferû in hazâ illâ ifkünüfterahu ve e'anehu aleyhi kavmün âharun* fekad cau zulmen ve zura;

Hakikat bilgisini inkâr edenler dediler ki: “Bu (Kur'ân) ancak O'nun uydurduğu bir yalandır. Başka bir kavim de (Yahudiler) bu konuda

O'na yardım etmiştir”... Gerçek ki, büyük haksızlık ve yalancı şahitlik suçu işlediler.

5-) Ve kalu esatıryul evveliynektetebeha fehiye tūmla aleyhi bükreten ve asiyla;

Dediler ki: “Bunlar, sabah - akşam okunması için kendisinin yazdırtmış olduğu, eskilerin masallarıdır.”

6-) Kul enzelehüllezıy ya'lemüssirra fiys Semavati vel Ard* inneHU kâne Ğafûran Rahıyma;

De ki: “O'nu semâlardaki ve arzdaki sırrı bilen inzâl etti! Muhakkak ki O Ğafûr'dur, Rahıym'dir.”

7-) Ve kalu mali hazer Rasûli ye'külüt taame ve yemşi fiyl esvak* levla ünzile ileyhi melekün feyekûne maahu neziyra;

Dediler ki: “Bu nasıl Rasûldür ki, yemek yiyor ve çarşılarda gezip dolaşılıyor... O'na, bir melek inzâl edilmesi, beraberinde bir uyarıcı olması gerekmez miydi?”

8-) Ev yülka ileyhi kenzün ev tekünü lehu cennetün ye'külü minha* ve kalez zâlimune in tettebi'üne illâ racülen meshura;

“Yahut O'na bir hazine verilmesi ya da yiyeceği özel bir bahçesi olması...” Zâlimler (birbirlerine) şöyle konuştular: “Siz ancak büyülenmiş bir adama uyuyorsunuz!”

9-) Ünzur keyfe darebu lekel emsâle fedallu fela yestetıy'üne sebebiya;

Bak senin için yaptıkları benzetmeler (yanlış değerlendirmeler) yüzünden nasıl saptılar! Artık çıkış yolu bulamazlar!

10-) Tebarekelleziy inşâe ceale leke hayren min zâlike cennatin tecriy min tahtihel enharu, ve yec'al leke kusura;

Ne Yücedir O ki, dilerse sana bundan daha hayırlısını, altlarından nehirler akan cennetleri oluşturur ve senin için köşkler yapar.

11-) Bel kezzebu Bis saati ve a'tedna limen kezzebe Bissaati se'ıyra;

Fakat onlar o saati de (ölüm akabinde başlayacak olan sonsuz yaşam süreçlerini) yalanladılar... O saati yaşayacaklarını yalananlara alevli bir ateş hazırladık.

12-) İzâ raethüm min mekânin be'ıydin semiu leha teğayyuzan ve zefiıyra; **Daha cehenneme girmeden (kabir âlemlerindeyken), onun taşan öfkesini ve şiddetli uğultulu sesini işitirler.**

13-) Ve izâ ũlku minha mekânen dayyikan mükarreniıyne de'av hünalike sübura;

Bağlanmış (çaresiz) olarak orada dar bir mekâna atıldıklarında, “Yetiş ey ölüm!” diye haykırırlar (içine düştükleri acı azaptan tek

kurtuluşun ölüm olduğunu fark ederler).

14-) Lâ ted'ul yevme süburen vahiden ved'u süburen kesiyra;

“Bugün bir ölüm değil, birçok ölüm temenni edin!” (Ne çare ki ölümsüzdürler!)

15-) Kul ezâlike hayrun em cennetül huldilletiy vuidel müttekun* kânet lehüm cezaen ve masıyra;

De ki: “Bu mu daha hayırlıdır yoksa korunmuşlara vadolunan sonsuzluk cenneti mi? (O cennet) onlar için bir ceza (yaşamlarının getirisi) ve (hakikatlerine) dönüş yeridir.”

16-) Lehüm fiyha ma yeşaune halidiyn* kâne alâ Rabbike va'den mes'ula;

Onlara sonsuza dek diledikleri her şey vardır orada. (Bu) Rabbinin, kendisini yükümlü tuttuğu vaadidir!

17-) Ve yevme yahşuruhüm ve ma ya'budune min dünillâhi feyekulü eentüm adletüm ibadiy haülai em hüm dallüs sebebi;

Onları ve Allâh dünundaki tapındıklarını haşredeceği süreçte der ki: “Benim kullarımı siz mi saptırdınız, yoksa onlar mı (derûnlarındaki hakikatlerine ulaştırın) yoldan saptılar?”

18-) Kalu subhaneKE ma kâne yenbeğiy lena en nettehıze min duniKE min evliyâe ve lâkin metta'tehüm ve abaeüm hatta nesüzZikr* ve kânu kavmen bura;

(Tapındıkları nesnelere) dediler ki: **“Subhansın sen! Senin dünundan vefiler edinmek bizim için mümkün değil! Ne var ki, sen onları ve atalarını yararlandırınca, bedensel zevklere dalıp; nihayet, hakikat bilgisini hatırlamaz oldular! Sonunda mahvoldular!”**

19-) Fekad kezzebüküm Bıma tekulune fema testetiy'une sarfen ve lâ nasra* ve men yazlim minküm nüzikhu azâben kebiyra;

(Allâh dünundakilere tapanlara): **“İşte söylediklerinizi gerçekten yalanladılar... Artık ne (azabı) kendinizden savmaya ve ne de yardım bulmaya gücünüz yetmez! Sizden kim zulmederse, ona büyük bir azap tattırırız.”**

20-) Ve ma erselna kableke minel murseliyne illâ innehüm leye'külunet ta'âme ve yemşune fiyl esvak* ve ce'alna ba'daküm li ba'din fitneten, etasbirun* ve kâne Rabbüke Basıyra;

Senden önce irsâl ettiğimiz Rasûller de yemek yerler ve çarşılarda gezip dolaşırlardı! Sizleri birbiriniz için bir sınav objesi kıldık... Sabredecek misiniz? Senin Rabbin Basıyr'dir.

21-) Ve kalelleziyne lâ yercune LıkaeNA levla ünzile aleynel Melaiketü ev nera Rabbena* le kadistekberu fiy enfüsühim ve atev utüvven kebiyra;

Bize likâyı (kavuşmayı; varlıklarında Esmâ'mızla açığa çıkışımızı yaşamayı) **ummayanlar dedi ki: "Bizim üzerimize melâike inzâl edilmeli yahut Rabbimizi (gözümüzle) görmeli değil miydik?"** (Hakikatlerindeki kavrayamayıp dışta tanrı aramakta ısrar!)... **Andolsun ki kendi nefslerinde kibre kapıldılar ve büyük bir azgınlık ile haddi aşip itaatten çıktılar.**

22-) Yevme yeravnel Melaiquete lâ buşra yevmeizin lilmücrimiye ve yekulune hicren mahcura;

Melekleri gördükleri süreçte, hakikati inkâr suçunu işlemiş olanlara müjde yoktur artık! Ve: "(Müjde - Esmâ kuvveleriyle tasarruf size) engellenmiş bir yasaktır, yasak!" derler.

23-) Ve kadimna ila ma amilu min amelin fece'alnahü hebaen mensûra; **Hakiki fâil olarak açığa çıktığımızda, yaptıkları bütün hayırların kendilerine ait olmadığını fark ederler!** (Varsandıkları çalışmaları boşa çıkmıştır. Senden açığa çıkan bir hayrı yapan Allâh'tır; sen ben yapıyorum sanırsın!)

24-) Ashabül cenneti yevmeizin hayrun müstekarren ve ahsenü makıyla; **O süreçte cennet ehli, sürekli yaşam ortamları itibarıyla daha hayırlı ve istirahatgâh olarak da daha güzeldir.**

25-) Ve yevme teşakkakus Semau Bil ğamami ve nüzzilel Melaiкетü tenziyla;

(O süreç) **semânın** (bilincin) **bulutlar** (hakikati kavratan rahmet) **ile yarıldığı ve melekî kuvvelerin** (Esmâ hakikatlerinin) **peş peşe açığa çıktığı süreçtir!**

26-) ElMülkü yevmeizinilHakku lirRahmân* ve kâne yevmen alel kafiriyne 'asiyrâ;

Mülk'ün, Rahmân için olduğu gerçeğinin (yaşanacağı) **süreçtir O! O süreç, hakikat bilgisini inkâr edenler** (hakikatlerindeki Esmâ kuvvelerini inkâr edenler) **için çok zordur!**

27-) Ve yevme ye'adduzzâlimü alâ yedeyhi yekulü ya leytenit tehaztü maar Rasûli sebiyla;

O süreçte nefsine zulmeden (orijin benin hakikatinin gereğini yaşamamış olan) **ellerini ısırp: "Keşke Rasûl ile beraber yürüseydim" der.**

28-) Ya veyleta leyteniy lem ettehız fûlanan haliyla;

"Yazık oldu bana, keşke şunu (beden şeytanını - karındaki ikinci beyin beyinde oluşturduğu ben bedenim kabulü) **dost edinmeseydim!"**

29-) Lekad edalleniy aniz Zikri ba'de iz caeniy* ve kâneş şeytanu lil'İnsani hazûla;

“Andolsun ki, gelen Zikir’den (hakikatimi hatırlatan hakikat bilgisinden) saptırdı... Şeytan (vehim - bilincin kendini beden kabulü) insan için hazuldur (güçsüz, ortada bırakan).”

30-) Ve kaler Rasûlü ya Rabbi inne kavmitte hazû hazel Kur’âne mehcura; Rasûl (hakikatini OKUyan) dedi ki: “Yâ Rab! Muhakkak ki halkım şu Kurân’ı (hakikatinin gereğini yaşamayı) terk etti (bedensel zevklerine döndü)!”

31-) Ve kezâlike cealna liküllü Nebiyyin adüvven minel mücrimiyn* ve kefa Bi Rabbike hadiyen ve nasıyra;

İşte görüldüğü gibi, her Nebi için hakikati inkâr suçlularından düşman oluştu... Hakikatin olan Rabbin Hadiy (hakikate erdiren) ve Nasîr (hakikate ermen için yardım eden, zafere ulaştırın) olarak kâfidir.

32-) Ve kalellezkiye keferu levla nüzzele aleyhil Kur’ânu cümleten vahıdeten, kezâlike linüsebbite Bihi Fuadeke ve rettelnahu tertiyala;

Hakikat bilgisini inkâr edenler dediler ki: “O’na Kurân’ın (İsrailoğullarına gelen kitaplar gibi) hepsi birden tenzîl edilmeliydi!”... (Oysa) böylece, O’nunla, senin Fuadını (Esmâ mânâ özelliklerini şuura yansıtıcılar - kalp nöronlarının beyindeki açılımlarını) sâbitlemek için (böyle tenzîl ettik) ve (hakikatinde, her birinin kuvvelerini ayrı ayrı bulman için) bölümler hâlinde okuttuk.

33-) Ve lâ ye’tuneke Bi meselin illâ ci’nake Bil Hakkı ve ahsene tefsiryä; Sana her sorun getirdiklerinde, açıklaması itibarıyla ve Hak olarak, sana daha güzeli ile geldik.

34-) Elleziyne yuhşerune alâ vucuhihim ila cehenneme, ülaike şerrun mekânen ve edallü sebebiyla;

Hakikatleri kararmış yüzleri yere bakan, cehenneme haşrolunacak kimseler var ya, işte onlar mekân itibarıyla en şerr ve yol itibarıyla en sapkındırlar.

35-) Ve lekad ateyna Musel Kitabe ve cealna maahu ehahü Harune veziyra;

Andolsun ki, Musa’ya Hakikat bilgisi ve uygulama kurallarını verdik ve Onunla beraber kardeşi Harun’u da yardımcısı kıldık.

36-) Fekulnezheba ilel kavmilleziyne kezzebu Bi âyâtiNA* fedemmernahüm tedmiyra;

Sonra da dedik ki: “Varlıklarındaki işaretlerimizi yalanlayan o topluma gidin ikiniz!” Nihayet onları perişan ettik!

37-) Ve kavme Nuhın lemma kezzebur Rusüle ağraknahüm ve ce’alnahüm linNasi ayeten, ve a’tedna lizzâlimiyye azâben eliyma;

Nuh halkını da Rasûlleri yalanladıklarında, suda boğduk ve

kendilerini insanlar için bir ibret kıldık... Zâlimler için feci bir azap hazırladık.

38-) Ve Aden ve Semude ve AshaberRessî ve kurunen beyne zâlike kesiyra;

Ad'ı (Hud a.s.ın halkı), **Semud'u** (Sâlih a.s.ın halkı), **Ress** (örülmemiş kuyu) **ehli ve bunlar arasında pek çok nesli de...**

39-) Ve küllen darabna lehül emsâl* ve küllen tebberna tetbiyra;

Onların her biri için dersler vermiştik... (Sonunda) hepsini kırdık geçirdik.

40-) Ve lekad etev alel karyetilletiy ümtırat metares sev'* efelem yekûnu yeravneha* bel kânu lâ yercune nüşura;

Andolsun ki belâ yağmuruna tutulmuş o şehre (Lût kavminin helâk olduğu yere) **uğradılar... Acaba onu görmediler mi? Hayır! Onlar ölüm sonrasında dirilişi, aslına dönüşü ummuyorlardı!**

41-) Ve izâ raevke in yettehızûneke illâ hüzüva* ehazelleziy beasâllahu Rasûla;

Seni gördüklerinde, “Allâh'ın Rasûl olarak bâ's ettiği bu mudur yani!” diyerek seni alaya almaktan başka bir şey edinmezler!

42-) İn kâde leyduillüna 'an alihetina levla en saberna aleyha* ve sevfe ya'lemune hıyne yeravnel azâbe men edallü sebebiyla;

“Eğer onlar (ilâhlarımız) üzerine dirençli olmasaydık, (Rasûl) neredeyse bizi tanrılarımızdan saptıracaktı”... Azabı gördüklerinde, kimin yolunun sapmış olduğunu anlayacaklar.

43-) Eraeyte menittehaze ilâhehu hevahu, efeente tekûnü aleyhi vekiyıla;

Hevâsını (içgüdüsel dürtülerini - bedenselliğini - kuruntuladığını) **Tanrı edineni gördün mü! (Mu'minûn: 91, Bakara: 21)... Sen mi ona vekîl olacaksın?**

44-) Em tahsebü enne ekserehüm yesme'üne ev ya'kılun* in hüm illâ kel en'ami belhüm edallü sebebiyla;

Yoksa sen onların çoğunluğunun, işittiklerini yahut akıllarını kullandıklarını mı sanıyorsun? Onlar ancak en'am (koyun - sığır - deve) gibidirler; belki onlar tuttıkları yol itibarıyla daha sapmışlardır (insan olmaktan)!

45-) Elem tera ila Rabbike keyfe meddezzıl* velev şâe lecealehu sakina* sümme ce'alneşŞemse aleyhi deliyıla;

Görmedin mi Rabbini, (Hakikat güneşi tam yükselmemişken) gölgeyi (benliği) nasıl uzattı? Eğer dileseydi onu elbette sakın (hareketsiz, sürekli) kılardı... Sonra, Güneş'i (hakikatin farkındalığını) ona delil kıldık.

46-) Sümme kabadnahü ileyna kabdan yesiyrâ;

Sonra onu (o uzatılmış gölge benliği) **kolay bir kabzediş** (el koyuş) **ile kendimize kabzettik** (Hakikat farkındalığıyla “yok”luğunu hissettirdik).

47-) Ve HUvelleziy ce’ale lekümülleyla libasen vennevme sübaten ve ce’alen nehare nüşura;

Geceyi sizin için örtü, uykuyu ölüm kılan... Gündüzü de Nüşur (uykudan kalkma, diriliş misali) **kıldı.**

48-) Ve HUvelleziy erselerriyaha büşran beyne yedey rahmetihi ve enzelna mines Semai maen tahura;

“HÛ” ki... Rahmetinin (yağmur) **önünde müjdeciler olarak rüzgârları irsâl etti... Biz, semâdan tertemiz bir su inzâl ettik.**

49-) Linuhiyye Bihi beldeten meyten ve nüskıyehu mimma hâlâkna en’âmen ve enasiyye kesiyra;

Onunla ölü bir beldeyi diriltelim ve yarattığımız nice hayvanatı ve birçok insanı besleyelim diye.

50-) Ve lekad sarrefnahu beynehüm li yezzekkeru* feebe ekserunNasi illâ küfura;

Andolsun ki O’nu (Kurân’ı) **onların arasında, tezekkür** (hatırlayıp düşünmeleri) **için açıkladık da açıkladık... İnsanların çoğunluğu ise hakikati inkâr ettiler.**

51-) Velev şî’na lebeasna fıy külli karyetin neziyra;

Eğer dileseydik her şehirde bir uyarıcı bâ’s ederdik.

52-) Fela tutı’ıl kafiriyne ve cahidhüm Bihi cihaden kebiyra;

Hakikat bilgisini inkâr edenlere itaat etme; onlara karşı bununla (Kurân’la) **büyük savaş ver, tüm gücünle!**

53-) Ve HUvelleziy merecel bahreyni hazâ azbün fûratün ve hazâ milhun üçac* ve ce’ale beynehüma berzehan ve hicren mahcura;

“HÛ” ki... İki deryayı (şuur ve bilinç - beden) **birbirine salan; biri tatlı mı tatlı bir su** (orijin benlik - insanî mânâ), **diğeri ise tuzlu ve acıdır** (kendini hayvani beden kabullenmiş oluşmuş benlik - bilinç)! **Bu ikisinin arasında da bir berzah** (engel, perde); **hicrî mehcûr** (zıddiyet - düşmanlık); **bir engel oluşturdu** (‘Birbirinize düşman olarak inin’ âyetini hatırlayalım. A.H.)!

54-) Ve HUvelleziy haleka minelmai beşeran fece’alehu neseben ve sıhra* ve kâne Rabbüke Kadiyra;

“HÛ” ki, sudan bir beşer (biyolojik bedenli insan) **yarattı da, onunla neseb** (kan - gen akrabalığı) **ve sıhr** (nikâh - evlilik ile hâsıl olan hısımlık akrabalık) **duygusu oluşturdu! Senin Rabbin Kaadir’dir.**

55-) Ve ya'budune min dūnillāhi ma lâ yenfe'uhüm ve lâ yedurruhüm*
ve kânel kafıru alâ Rabbihi zahiya;

Allâh dūnunda, kendilerine yarar veya zararı olmayan (tanrı kabullendikleri) şeylere taparlar! Hakikat bilgisini inkâr eden, Rabbinin aleyhine olanı destekleyendir.

56-) Ve ma erselnake illâ mübeşşiran ve neziyra;

Biz seni sadece müjdeci ve uyarıcı olarak irsâl ettik.

57-) Kul ma es'elüküm aleyhi min ecrin illâ men şâe en yettehize ila Rabbihi sebebiyla;

De ki: "Sizden, karşılık olarak sadece, Rabbinize ulaştırın yolu bulmanızı istiyorum!"

58-) Ve tevekkel alel Hayyilleziy lâ yemutü ve sebbih Bi hamdihi ve kefa Bihi Bi zünubi ibadiHİ Habiyra;

Ölümsüz Diri'ye (özellikleriyle hakikatin olana) tevekkül et; Bi-HamdiHİ (O'nun Hamdı olarak) tespih et! Kullarının suçlarına, Habiyr (vâkıf) olması yeterlidir!

59-) Elleziy halekas Semavati vel Arda ve ma beynehüma fiy sitteti eyyamin sümmesteva alel 'Arş* erRahmânu, fes'el Bihi Habiyra;

Semâları, arzı ve ikisi arasındakileri altı aşamada yaratan, sonra Arş (taht - Esmâ ül Hüsna ile belirtilen özellikleri ile yaratılmış olan dalga - data okyanusundaki data türleri) üzerine hükümrân olandır... Rahmân'dır! O'nu bir Habiyr'e (Habiyr olana, hakikatten haberdar olana) sor!

60-) Ve izâ kıyle lehümüscüdu lirRahmâni kalu ve merRahmân* enescüdü lima te'müruna ve zadehüm nüfura;

Onlara: "Rahmân'a secde edin (Esmâ hakikatınız indindeki "yok"luğunuzu hissedin)" denildiğinde: "Rahmân da nedir? Bize emrettiğine secde eder miyiz hiç?" dediler... (Bu teklifin) onların nefretini daha da artırdı. (60. âyet secde âyetidir.)

61-) Tebarekelleziy ceale fiys Semaî burucen ve ceale fiyha Siracen ve Kameran müniyra;

Ne Yücedir O ki, gökte BURÇLAR meydana getirdi; orada bir nûr saçan (parlak ışık - enerji kaynağı Güneş) ve nûru yansıtan kamer (ışık yansıtıcı Ay) oluşturdu (her birinin işlevi vardır)!

62-) Ve HUvelleziy ce'alelleyla vennehare hılften limen erade en yezzekkere ev erade şükura;

"HÛ" ki, gerçekleri fark edip değerlendirmeyi dileyen kimse için, geceyle gündüzü birbirini takip eder şekilde oluşturandır.

63-) Ve ibadur Rahmânilleziyne yemşune alel Ardı hevnen ve izâ

hatabehümül cahilune kalu Selâma;

Rahmân'ın kulları (Esmâ hakikatlerinin şuurunda olanlar) **arzda** (beden yaşamında) **benliksiz ve şuurlu yaşarlar...** **Cahiller** (hakikatten perdeliler) **onlara sataştıklarında: "Selâm!" derler.**

64-) Velleziyne yebiytune liRabbihim sücceden ve kıyama;

Onlar ki, gecelerini Rablerine secde ederek ("yok"luklarının farkındalığıyla) **ve kıyamda** (varlıklarında kâim olan Kayyum'un müşahedesinde) **geçirirler.**

65-) Velleziyne yekulune Rabbenasrif anna azâbe cehennem* inne azâbeha kâne ğarâmâ;

Onlar ki: "Rabbimiz... Cehennem yanışını bizden sav! Muhakkak ki onun yakışı insanın yakasını bırakmaz!" derler.

66-) İneha saet müstekarren ve mukama;

"Muhakkak ki o yanma durağı ve makâmı çok kötüdür!"

67-) Velleziyne izâ enfeku lem yüsriфу ve lem yaktüru ve kâne beyne zâlike kavâma;

Onlar ki, karşılıksız bağışta israf etmezler, cimrilik de etmezler... İki arasında ölçülü ve hakkaniyetlidirler.

68-) Velleziyne lâ yed'une meAllâhi ilâhen âhare ve lâ yaktülunenefselletiy harramAllâhu illâ Bil Hakkı ve lâ yeznun* ve men yef'al zâlike yelka esâma;

Ki onlar, Allâh yanı sıra tanrıya yönelmezler; hakkaniyet (kıyas) dışında Allâh'ın haram kıldığı canı katletmezler ve zina yapmazlar... Kim onu yaparsa sonucunu yaşar!

69-) Yudaaf lehül azâbü yevmel kıyâmeti ve yahlüd fiyhiy mühana;

Kıyâmet sürecinde yanma onun için katlanır ve onun içinde muhan (kendi başına bırakılmış, tard edilmiş, zelil) **hâlde sonsuza dek kalır.**

70-) İlla men tabe ve amene ve amile amelen salihan feülâike yübeddilullahu seyyiatihim hasenat* ve kânAllâhu Ğafüren Rahıyma;

Ancak tövbe eden, iman eden ve iman gereğini uygulayan müstesna! Allâh, onların kötülüklerini iyi niteliklere dönüştürür... Allâh Ğafür'dur, Rahım'dir.

71-) Ve men tabe ve amile salihan feinnehu yetübü ilAllâhi metaba;

Kim tövbe edip sâlih amel işlerse, muhakkak ki o tövbesi gerçekleşmiş olarak Allâh'a döner.

72-) Velleziyne lâ yeşhedunezzure ve izâ merru Bil lağvi merru kirama;

Onlar ki, yalana, aslı olmayan şeye şahitlik yapmazlar... Boş sözlere, dedi-koduya rastladıklarında da (onlara katılmayıp) onurlu olarak

geçip giderler.

73-) Velleziyne izâ zükkiru Bi âyâti Rabbihim lem yehirru aleyha summen ve ‘umyana;

Onlar ki Rablerinin, varlıklarındaki işaretleri (hakikatleri) hatırlatıldıklarında, (o hakikate karşı) sağır ve kör kalmazlar!

74-) Velleziyne yekulune Rabbena heb lena min ezvacina va zürriyyatina kurrete a’yunin vec’alna lil müttekiyne imama;

Onlar ki: “Rabbimiz... Eşlerimizden (veya bedenlerimizden) ve evlatlarımızdan (bedenî çalışmalarımızın semeresinden) göz aydınlığı (cennet yaşamını) oluşturacakları bize ihsan et; bizi, korunmak isteyenlere uyulası önder kıl” derler.

75-) Ülaike yüceveñel ğurfete Bi ma saberu ve yülakkavne fiyha tahiiyeten ve Selâma;

İşte onlar, (dünya - bedensel yaşam şartlarına) sabretmeleri nedeniyle gurfe (yüksek köşk - üst seviyede yaşam boyutu) ile mükâfatlandırılırlar! Orada tahiyye (hayat) ve selâm (Esmâ kuvvelerinin tahakkuku) ile karşılanırlar.

76-) Halidine fiyha* hasünet müstekarren ve mukama;

(Onlar) **orada sonsuza dek kalıcılardır... Ne güzel durak ve makâmdir!**

77-) Kul ma ya’beü Bi küm Rabbii levla du’âüküm * fekad kezzebtüm fesevfe yekûnü lizama;

De ki: “Eğer yönelişiniz olmazsa Rabbim size önem vermez! Gerçekten yalanladınız... Yakında kaçınılmaz sonucunu yaşayacaksınız!”

Fâtır Sûresi : 1-45

ACIKLAMA:

Diğer adı **Melâike Sûresi** olan **Fâtır Sûresi**, kaynak tertiplerde **Furkan-Meryem sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Rasûl bir beşeri (dolayısıyla hilâfeti, hakikatlerini) anlamayan müşriklerin “(Göreceğimiz şekilde) O’na bir melek indirilmeli, O’na bir hazine verilmeli değil miydi...?” gibi boş taleplerde bulunanların konularından sonra “MELÂİKE”/Fâtır Sûresi!..

Bazı âyetleri ile ilgili rivayetler:

8.âyetin Mekke müşrikleri veya Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'in “**Allâhım!.. Hattâb Oğlu Ömer veya Hışâm Oğlu Ebû Cehl ile dinİNİ azîz et/güçlendir!**” diye dua ettiği bu iki kimse hakkında nâzil olduğu rivayet olunuyor; ki, **Allâh, Ömer'e** (r.a.) hidâyet ihsan etmiş (TâHâ Sûresi'nin başlangıcı?), **Ebû Cehl'i** dalâlette bırakmıştır!..

18.âyetin, **H. Rasûlullâh** (a.s)'a iman edenlere “**Muhammed'i inkâr edin; eğer bir günahı varsa ben çekerim**” diyen **Vefîd B. Muğîre** hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!..

Kitaba vâris olmak için istifâ edilenler (arındırılıp seçilenler) hakkındaki 32.âyet ile ilgili hadîs-i şerîfler:

EbudDerdâ r.a. dedi ki, **H. Rasûlullâh**'ı şu âyeti (yani bu 32.âyeti) okurken işittim de şöyle buyurdu: “**Hayratlar ile öne geçene gelince, o hesabsız cennete girer... Muktesid (orta yolu tutan) ise kolay bir hesaba hesaba çekilir... Amma nefesine zulmedene gelince, kendisine hemm (hüzün-üzüntü) dokununcaya kadar bir makâm'da oturur, sonra cennete dâhil olur**”... Sonra şu âyeti okudu: “**Hamd, hazan'ı (üzülmeyi, tasayı) bizden gideren (tüm kuvvelerin sahibi) Allâh'a aittir... Muhakkak ki Rabbimiz, Ğafûr'dur, Şekûr'dur!**”

Ebu Saîd r.a.'den... **EnNebi** s.a.v. şu âyet (bu 32.âyet) hakkında şöyle buyurdu: “**Bunların hepsi tek bir menzile'dedir (aynı varış yerindedir) ve hepsi cennettedir.**”

Usâme B. Zeyd r.a.'den rivayeten, **Rasûlullâh** s.a.v. bu âyet hakkında şöyle buyurdu: “**Bunların hepsi, bu ümmettendir!**”

Rivayet ediliyor ki, ehl-i kitap'tan bazılarının Rasûllerini yalanladığı bilgisi kendilerine ulaşınca **Kureyşliler**: “**Kendilerine Rasûller gelip de onları yalanlayan yahudi ve nasârâ'ya Allâh lanet etsin!.. Allâh bizden bir Rasûl ba's etmiş olsaydı hiçbir ümmet bizden daha ona itaat edip hidâyeti kabul eden olmazdı!**” vb. derlermiş!

İşte onların daha önceki bu sözleri ile mevcut durumları farkına işaret etmek üzere “**Var güçleriyle (billâhi diye) Allâh'a yemin ettiler ki, eğer onlara uyarıcı gelir ise, mutlaka (geçmiş ve gelecek diğer) ümmetlerin (herhangi) birinden daha çok hidâyette olacaktı... Kendilerine bir uyarıcı geldiğindeyse, (bu) onlarda nefretten (uzaklaşmaktan) başka bir şey artırmadı!**” âyeti (42) nâzil olmuş!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) El Hamdu Lillâhi Fatiris Semavati vel Ardı Ca'ilil Melaiketi Rusülen üliy ecnihatin mesna ve sülâse ve ruba'* yeziydü fiyl halkı ma yeşa'*

innAllâhe alâ külli şey'in Kadiyr;

Hamd; semâların ve arzın Fâtır'ı (yaratış amacına göre belli bir programla icat eden), **melekleri** (şuurlu işlev kuvveleri türler) **ikişer, üçer, dörder yönlü** (işlevli) **Rasûller olarak açığa çıkararak Allâh'a aittir!** **Yaratılıştta dilediğini ziyade eder... Muhakkak ki Allâh her şeye Kaadir'dir.**

2-) Ma yeftehillahu linNasi min rahmetin fela mümsike leha* ve ma yümsik fela mursile lehu min ba'dihi ve HUvel 'Aziyzül Hakiym;

Allâh, insanlara bir rahmet açacaksa, onu engelleyecek yoktur! O'ndan sonra, kapattığını da açığa çıkaracak yoktur! "HÛ"; Aziyz'dir, Hakiym'dir.

3-) Ya eyyühen Nasüzkürü nı'metAllâhi aleyküm* hel min halikin ğayrullahi yerzüküküm mines Semai vel Ard* lâ ilâhe illâ HU* feenna tü'fekûn;

Ey insanlar... Üzerinizdeki Allâh nimetini düşünün! Allâh'tan gayrı, semâdan (beyindeki datadan) ve arzdan (beyin - beden yolu) sizin yaşam gıdanızı veren bir yaratıcı var mı? Tanrı yoktur, sadece "HÛ"! Nasıl (Hak'tan) sapıttırınız!

4-) Ve in yükezzibuke fekad küzzibet Rusulün min kablik* ve ilAllâhi turce'ul umûr;

Eğer seni yalanlıyorlarsa, senden önceki Rasûller de gerçekten yalanlanmıştı! Olup bitenler hakkında hüküm Allâh'a aittir.

5-) Ya eyyühenNasu inne va'dAllâhi Hakkun fela teğurrenekümül hayatüd dünya ve lâ yeğurreneküm Billâhil ğarur;

Ey insanlar! Muhakkak ki Allâh'ın vaadi gerçektir! Dünya hayatı (bedensel yaşam boyutu) sakın sizi aldatmasın... O çok aldatıcı da (bilinciniz) Allâh'a karşı mağrur yapmasın!

6-) İneş şeytane leküm adüvvün fettehızûhu adüvvâ* innema yed'u hızbehu li yekûnu min ashabis se'iry;

Muhakkak ki şeytan (bedenin organlarının yolladığı impulslarla beyinde oluşmuş olup, bilinçte açığa çıkan kendini bedenden ibaret sanma kabulü) **sizin için bir düşmandır** (Allâh'tan, hakikatinizden uzaklaştırıcı bir faktör)! **Siz de onu düşman edinin!** (Kendini yalnızca beden kabulü,) **kendine inananları, aevli ateşin ehli olmaları için çağırır!**

7-) Elleziyne keferu lehüm azâbün şediyd* velleziyne amenû ve amilus salihati lehüm mağfiredün ve ecrun kebiyr;

Hakikat bilgisini inkâr edenler için şiddetli bir azap vardır. İman edip imanının gereğini uygulayanlara gelince, onlar için bir mağfired ve büyük bir karşılık vardır.

8-) Efemen züyyine lehu suü amelihî fereahu hasena* feinnAllâhe yudıllu men yeşau ve yehdiy men yeşa'* fela tezheb nefsuکه aleyhim haserat* innAllâhe 'Aliymun Bima yasne'un;

Kötü fiilleri kendisine süslü gösterilince, kendini iyi sanan (nasıl iyilerle bir olur)! Muhakkak ki Allâh, dilediğini saptırır ve dilediğine hidâyet verir... O hâlde hüsrân ehlini düşünüp üzülmeye! Muhakkak ki Allâh onların ürettiklerini (Yaratan'ı olarak) Aliym'dir.

9-) VAllâhulleziy erseler riyaha fetüsiyru sehaben fesuknahu ila beledin meyyitin feahyeyna Bihil Arda ba'de mevtiha* kezâliken nüşur;

Allâh ki, rüzgârları (rahmânî ilmi) irsâl etti de bulutları (beşerî duygu ve kabullerin şuurda oluşturduğu kara bulutları) sürüyor... Sonra onu (rahmânî ilmi) ölü bir beldeye (bilince) sevk ettik de onunla o arzı (bedeni) ölüyken dirilttik! Nüşur (aslına dönüş) böylecedir!

10-) Men kâne yürüydül 'izzete feLillâhil 'izzetü cemiy'a* ileyHî yas'adül kelimüt tayyibü vel amelüs salihu yerfe'uh* velleziyene yemkürunes seyyiati lehüm azâbün şediyd* ve mekru ülaike huve yebur;

Kim izzet diliyorsa, (öncelikle bilsin ki) izzet tümüyle Allâh'ındır (kendini Allâh'tan ayrı birim kabullenende yaşadığı şirk hâli nedeniyle izzet olmaz)! Güzel, temiz yaratılmışlar O'na ulaşır! İmanın gereği fiiller onu yükseltir... Kötülükleri mekr (hile) yapanlara gelince, onlar için şiddetli bir azap vardır... Bunların mekri boşa çıkar!

11-) VAllâhu halekaküm min türabin sümme min nutfetin sümme ce'aleküm ezvaca* ve ma tahmilu min ünsâ ve lâ teda'u illâ Bi 'ilmiHî, ve ma yu'ammeru min mu'ammerin ve lâ yünkasu min umurihi illâ fiy Kitab* inne zâlike alAllâhi yesiy;

Allâh sizi bir topraktan, sonra bir nutfeden yarattı; sonra sizi çiftler (ikili genetik sarmal) olarak meydana getirdi. O'nun (genetik sarmaldan açığa çıkan) ilmi dışında hiçbir dişi (üreten) ne hamile kalır (üretim aşamasına geçer) ve ne de doğurur (yeni bir canlı meydana getirir)... Bir yaşam sahibinin ömür süresi muhakkak bir kitapta (yaratılış genetik kodlarında) yazılıdır! Muhakkak ki bu Allâh üzerine çok kolaydır.

12-) Ve ma yestevil bahran* hazâ azbün furatün saıgun şerabühu ve hazâ milhun üçac*ve min küllin te'külune lahmen tariyyen ve testahricune hilyeten telbesuneha* ve teral fülke fiyhi mevahure litebteğu min fadliHî ve lealleküm teşkürun;

İki deniz eşit olmaz! Biri tatlı mı tatlı, susuzluğu giderir, içimi hoş ve kolaydır... Diğeri ise tuzludur, acıdır... Her birinden taze et yersiniz ve giyeceğiniz bir süs çıkarırsınız... O'nun fazlından talep etmeniz ve şükretmeniz için, gemileri onda yara yara gidenler görürsün.

13-) Yulicül leyle fiyn nehari ve yulicün nehare fiyl leyli ve sahhaşeş Şemse vel Kamere küllün yecriy li ecelin müsemma* zâlikümullâhu Rabbüküm leHUI Mülk* velleziyne ted'une min dûniHÎ ma yemlikune min kıtmıyr;

Geceyi gündüze dönüştürür, gündüzü de geceye dönüştürür... Güneş'i ve Ay'ı işlevlendirmiştir... Her biri belirlenmiş bir sürece kadar akıp gider... İşte budur Allâh, Rabbiniz! Mülk O'nun (Esmâ özelliklerinin seyri - açığa çıkması) içindir! O'nun dúnunda yöneldikleriniz (var zannettikleriniz) bir hurma çekirdeğinin zarına bile mâlik değildirler.

14-) İn ted'uhüm lâ yesmeu duaeküm* velev semi'u mestecabu leküm* ve yevmel kıyame ti yekfürune Bi şirkiküm* ve lâ yünebbiuke mislü Habıyr;

Eğer onlara seslenirseniz, sizin çağrınızı işitmezler! Diyelim ki işitseler, size cevap veremezler! (Üstelik) kıyamet sürecinde, sizin onlara tanrılık atfetmenizi inkâr ederler... Habıyr'in (haberdar olanın) benzeri (kimse) sana haber veremez.

15-) Ya eyyühen Nasu entümül fukarâu ilAllâh* vAllâhu HUvel Ğaniyyül Hamıyd;

Ey insanlar! Siz Allâh'a (mutlak muhtaç) "yok"sullarsınız (Esmâ'sıyla varsınız)! Allâh ise Ğaniyy'dir, Hamıyd'dir.

16-) İn yeşe' yüzhibküm ve ye'ti Bi halkın cediyd;

Eğer dilerse sizi ortadan kaldırır ve halk-ı cedîd olarak (Esmâ'sının yepyeni bir açığa çıkışıyla) gelir!

17-) Ve ma zâlike alAllâhi Bi 'aziyyz;

Bu, Aziyyz (karşı konulmaz kuvve sahibi) Allâh'a (sorun) değildir.

18-) Ve lâ teziru vaziretun vizre uhra* ve in ted'u müskaletün ila hımlıha lâ yuhmel minhü şey'ün velev kâne zâ kurba* innema tünzirulleziyne yahşevne Rabbehüm Bil ğaybi ve ekamus Salâte, ve men tezekka feinnema yetezekka li nefsih* ve ilAllâhil mesıyr;

Hiçbir suç yüklenmiş benlik, bir başkasının yükünü yüklenmez... Yüğü ağır biri, onu (yükünü) taşımaya çağırırsa bile, ondan bir şey yüklenilip taşınmaz... Akriba dahi olsa! Sen ancak gaybları olarak Rablerinden haşyet duyan ve salâtı ikame edenleri uyarırsın... Kim arınıp temizlenirse ancak kendi nefsi için temizlenmiştir... Dönüş Allâh'adır.

19-) Ve ma yesteviyl a'ma vel basıyr;

Âmâ (kör) ile basîr (gören) bir olmaz.

20-) Ve lez zulümatü ve len nûr;

Karanlıklar (cehalet) ile Nûr da (ilim de)!

21-) Ve lezzillu ve lel harur;

Zıll (Esmâ kuvveleri gölgesi şuur) ile harur (yakan sıcak bedenler) de!

22-) Ve ma yesteviyl ahyâu ve lel emvat* innAllâhe yüsmi'u men yeşa'*
ve ma ente Bi müsmi'in men fiyl kubur;

Diriler (hakikat ilmi) ile ölüler (kendini vefat edince yok olacak sanan bedenliler) de bir olmaz! Muhakkak ki Allâh dilediğine işittirir... Sen, kabirlerin içindeki (kozalarının - beyinlerinin içindeki dünyalarında yaşayıp kendini bununla kilitlemiş) kimselere işittirme işlevine sahip değilsin!

23-) İn ente illâ neziyr;

Sen kesinlikle yalnızca uyarıcısın!

24-) İna erselnake Bil Hakkı beşyran ve neziyra* ve in min ümmetin illâ halâ fiyha neziyr;

Muhakkak ki biz seni Hak olarak irsâl ettik, müjdecî ve uyarıcı! Hiçbir ümmet yoktur ki onun içinde bir uyarıcı gelip geçmiş olmasın.

25-) Ve in yükezzibuke fekad kezzebelleziyne min kablihîm* caethüm Rusulühüm Bil beyyinati ve Bizzuburi ve Bil Kitabil müniyr;

Eğer seni yalanlıyorlarsa, gerçekten onlardan öncekiler de yalanlanmıştı. Rasûlleri onlara apaçık deliller, zübur (hikmet bilgileri) ve aydınlatıcı bilgiler olarak gelmişti.

26-) Sümme ehaztülleziyne keferu fekeyfe kâne nekiyr;

Sonra o hakikat bilgisini inkâr edenleri yakaladım... Benim Nekiyr'im (beni inkâr sonucu cezam) nasıl oldu!

27-) Elem tera ennAllâhe enzele mines Semai maen, feahrecna Bihi semeratin muhtelifen elvanüha* ve minel cibali cüdedün biydun ve humrun muhtelifün elvanüha ve ğarâbiybü sud;

Görmedin mi ki Allâh semâdan bir su (ilim) inzâl etti... Onunla renkleri muhtelif meyveler (düşünce sahipleri) çıkardık... Dağlardan (benlik sahipleri) da beyaz, renkleri muhtelif kırmızı ve simsiyah cüddeler (renkleri {anlamları - yaşam tarzları} farklı olan yollar var).

28-) Ve minenNasi veddeavbi vel' en'ami muhtelifün elvanühu kezâlik* innema yahşAllâhe min 'ıbadıHİl 'ulema'* innAllâhe 'Aziyzün Ğafûr;

İnsanlardan, dabbelerden (beden türleri - ırklar) ve en'amdan da (hayvansı özellikler) renkleri muhtelif olanlar var! Allâh'tan, kullarından ancak âlimler ("Allâh" ismiyle işaret olunanı fark edenler, Azametini bilenler) haşyet duyar! Muhakkak ki Allâh Aziyz'dir, Ğafûr'dur.

29-) İnnelleziyne yetlune KitabAllâhi ve ekamus Salete ve enfeku

mimma razaknahüm sirran va alaniyeten yercune ticaraten len tebur;

Muhakkak ki Allâh'ın Kitabını "oku"yanlar, salâtı ikame edenler ve kendilerini beslediğimiz yaşam gıdalarından, gizli - açık, Allâh için karşılıksız bağışlayanlar, asla kaybetmeyecekleri yatırımı yaptıklarını umabilirler!

30-) Li yüveffiyehüm ücurehüm ve yeziydehüm min fadliHİ, inneHU Ğafûrun Şekûr;

Onlara hak ettikleri karşılığı tam verir ve fazlından da artırır... Muhakkak ki O, Ğafûr'dur, Şekûr'dur.

31-) Velleziy evhaynâ ileyke minel Kitabi HUvel hakku musaddikan lima beyne yedeyh* innAllâhe Bi 'ıbadîHİ le Habiyrun Basiyr;

Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİSİ'nden (Kitaptan) sana vahyettiğimiz, kendinden öncekini tasdik eden olarak Hakk'ın ta kendisidir! Muhakkak ki Allâh, Esmâ'sıyla kullarının varlığında olarak Habiyr'dir, Basiyr'dir.

32-) Sümme evresnel Kitabelleziynastafeyna min 'ıbadîNA* feminhüm zâlimün linefsih* ve minhüm muktesid*ve minhüm sabikun Bil hayrati Biiznillâh* zâlike HUvel fadlül kebiyr;

Sonra kullarımızdan süzüp seçtiklerimizi Hakikat ve Sünnetullâh bilgisine vâris kıldık! Onlardan kimi nefesine zulmedicidir (hakikat bilgisinin hakkını vererek yaşayamaz)... Onlardan kimi muktesiddir (arada, kâh hakikatini hisseder kâh bedenselliğe düşer)... Onlardan kimi de Bi-iznillâh (Esmâ açığa çıkışının elvermesiyle) hayırlar - yaşantıları ile öne geçendir... İşte bu büyük lütuf, üstünlüktür!

Not: Bu âyeti açıklayan bir hadis-i şerif: **Ebud Derda r.a. dedi ki, Hz. Rasûlullâh'ı şu âyeti (yani bu 32. âyeti) okurken işittim de şöyle buyurdu: "Hayratlar ile öne geçene gelince, o hesap görmeden cennete girer... Muktesid (arada olan) ise kolay bir hesapla hesaba çekilir... Amma nefesine zulmedene gelince, kendisine hemm (hüzün - üzüntü) dokununcaya kadar bir makâmda oturur, sonra cennete dâhil olur"... Sonra şu âyeti okudu: "Hamd, hazanı (üzülmeyi) bizden gideren (tüm kuvvelerin sahibi) Allâh'a aittir... Muhakkak ki Rabbimiz, Ğafûr'dur, Şekûr'dur. {34. âyet}" (Müsned-i A.Hanbel)**

33-) Cennatu 'Adnin yedhuluneha yuhallevne fiyha min esavira min zehebin ve lü'lüa* ve libasühüm fiyha hariyr;

Adn (Esmâ kuvveleriyle tahakkuk ederek yaşam) cennetleri ki, oraya girerler... Orada altından bilezikler ve inci ile süslenirler... Orada onların elbiseleri ipektir.

34-) Ve kalül Hamdu Lillâhilleziy ezhebe 'annelhazen* inne Rabbenâ le Ğafûrun Şekûr;

(Adn cenneti yaşamına girenler) **dediler ki: “Hamd, üzülmeyi bizden gideren Allâh’a aittir... Muhakkak ki Rabbimiz, Ğafûr’dur, Şekûr’dur.”**

35-) Elleziy ehallenâ dêrel mukameti min fadliHI, lâ yemessünâ fihâ nesabün ve lâ yemessünâ fihâ luğûb;

Ki O, bizi fazlından Dâr-ül Mukame’ye (cennet yaşamını yaşatacak özellikli yapıya) yerleştirdi... Onda ne bir yorgunluk dokunur bize, ne de bir usanç.

36-) Velleziyne keferu lehüm naru cehennem* lâ yukda aleyhim feyemutu ve lâ yuhaffefü anhüm min azâbiha* kezâlîke necziy külle kefur;

Hakikat bilgisini inkâr edenlere gelince, onlar için cehennemî yanış vardır... Ne onlara ölümle hükmedilir ki ölsünler ve ne de azaplarından hafifletilir... Her (hakikat bilgisine karşı) nankörlük edeni böylece cezalandırırız.

37-) Ve hüm yastarihune fiyha* Rabbena ahricna na’mel salihan ğayralleziy künna na’mel* evelem nu’ammirküm ma yetezekeru fiyhi men tezekkere ve caekümün neziyr* fezûku fema liz zâlimiyne min nasıyr;

Onlar orada (cehennemde) feryat ederler: “Rabbimiz! Bizi (bu şartlarımızdan) çıkar ki önceden yaptıklarımızdan farklı olarak esas yapılması gerekli olanları yapalım”... (Cevap verilir): “Sizi, düşünme kapasitesi olan birinin, düşünebileceği kadar bir ömürle yaşatmadık mı? Size uyarıcı da geldi! O hâlde şimdi tadın (kendinize hazırladığınızı)! Zâlimler için bir yardımcı yoktur.”

38-) İnnAllâhe ‘Alimu ğaybis Semavati vel Ard* inneHU ‘Aliymun Bi zatis sudur;

Muhakkak ki Allâh semâların (Esmâ hakikatinden gelen beyindeki kapasitenin) ve arzın (beyindekilerin) gaybını bilendir... Şüphesiz ki O, sadırların (derûnlarınızın) zâtı (hakikati) olarak Aliym’dır.

39-) HUvelleziy ce’aleküm halâife fiyl Ard* femen keferu fealeyhi küfruh* ve lâ yeziydül kafiriyne küfrühüm ‘inde Rabbihim illâ maktâ* ve lâ yeziydül kafiriyne küfrühüm illâ hasârâ;

“HÛ” ki sizi arzda halifeler olarak meydana getiren (hilâfet özelliği; meydana getirilmiştir, yaratılmamıştır. Bu ince ve derin düşünülmesi gereken bir konudur. A.H.)... Kim nankörlük eder (birimsel, bedensel zevkler ve kabuller uğruna halifeliğini örter) ise, onun (hakikatini) inkârı kendi aleyhinedir! Hakikat bilgisini inkâr edenlere bu inkârları Rableri indinde şiddetli gazap yaşatmaktan başka bir şey artırmaz! Hakikat bilgisini inkâr edenlere inkârları hüsrandan

başka bir şey eklemes!

40-) Kul eraeytüm şürekâekümüllezine ted'une min dunillâh* eruniy mazâ haleku minel Ardı em lehüm şirkün fiys Semavat* em ateynahüm Kitaben fehüm alâ beyyinetin minh* bel in ye'idüz zâlimune ba'duhüm ba'dan illâ ğurura;

De ki: "Allâh dînunda tapındığınız ortaklarınızı - dostlarınızı gördünüz mü? Gösterin bana, arzdan ne yarattılar (bedeninizde ne tasarrufları oldu)?"... Yoksa onların semâlarda bir ortaklığı mı var (bilinç dünyanıza farklı bir kendini bilme hâli mi oluşturdular siz kendinizi beden kabullenirken)? Yoksa kendilerine hakikat bilgisi (kitap) verdik de onlar ondan bir açık delil üzere midirler? Bilakis, zâlimler birbirlerine aldanıştan başka bir şey vadetmezler.

41-) İnnAllâhe yümsiküs Semavati vel Arda en tezula* ve lein zaleta in emsekehüma min ehadin min ba'diHİ, inneHU kâne Haliymen Ğafûra;

Muhakkak ki Allâh, semâları ve arzı, işlevlerini yitirmemeleri için ayakta tutuyor! Andolsun ki eğer işlevlerini yitirseler O'ndan sonra hiç kimse onları ayakta tutamaz... Muhakkak ki O, Haliym'dir, Ğafûr'dur.

42-) Ve aksemu Billâhi cehde eymanihim lein caehüm neziyrun leyekûnunne ehda min ihdel ümem* felemma caehüm neziyrun ma zadehüm illâ nüfura;

Var güçleriyle (billâhi diye) Allâh'a yemin ettiler ki, eğer onlara uyarıcı gelir ise, mutlaka (geçmiş ve gelecek diğer) ümmetlerin (herhangi) birinden daha çok hidâyette olacaklardı... Kendilerine bir uyarıcı geldiğindeyse, (bu) onlarda nefretten başka bir şey artırmadı!

43-) İstikbaren fiyl Ardı ve mekres seyvi'* ve lâ yehıyikulmekrusseyyiü illâ Bi ehlih* fehel yenzurune illâ sünnetel evveliyin* felen tecide lisünnetillahi tebdiyla* ve len tecide lisünnetillahi tahviyla;

Arzda kibirlenerek (benlikle) ve kötülüğün mekrini (hilelerini) kurarak (uzaklaştılar)... Kötülüğün mekri ise sadece oluşturanları kuşatır! Acaba onlar, öncekilerin tâbi olduğu sünnetten (Allâh sistem ve düzeninden) başkasını mı bekliyorlar? Sünnetullâh için bir alternatif asla bulamazsın! Sünnetullâh'ta bir değişme asla bulamazsın!

44-) Evelem yesiyrü fiyl Ardı feyenzuru keyfe kâne akıbetüllezine min kablihüm ve kânu eşedde minhüm kuvveten, ve ma kânAllâhu li yu'cizehu min şey'in fiys Semavati ve lâ fiyl Ard* inneHU kâne 'Aliymen Kadiyra;

Arzda gezip dolaşmadılar mı ki, kendilerinden öncekilerin sonu nasıl oldu basîretle görsünler? Onlar (öncekiler) kuvvet itibarıyla

bunlardan daha şiddetli idiler... Ne semâlarda ve ne de arzda hiçbir şey Allâh'ı etkisiz bırakacak değildir! Muhakkak ki O, Aliym'dir, Kaadir'dir.

45-) Velev yuahizullahunNase Bima kesebu ma tereke alâ zahriha min dabbetin ve lâkin yuahhiruhüm ila ecelin müsemma* feizâ cae ecelühüm feinnAllâhe kâne Bi 'ıbadîHİ Basıyra;

Eğer Allâh, insanlara, yaptıklarının getirisini anında yaşatmayı dileyeydi yeryüzünde hiçbir DABBE (insan bedenini sağ) bırakmazdı! Ne var ki onları (bedenli yaşamlarını) takdir edilmiş bir ömrün sonuna kadar tehir ediyor. Onların ecelleri geldiğinde (dünyada işleri biter)! Muhakkak ki Allâh Esmâ'sıyla kullarının varlığında olarak Basıyr'dir.

Meryem Sûresi: 1-98

ACIKLAMA:

Meryem Sûresi, kaynak tertiplerde Fâtır-TâHâ sûreleri arasına yerleştirilmiştir!.. Ca'fer B. Ebû Tâlib'in Habeşistan'a hicretinden önce nâzil olduğu kuvvetli rivayettir!..

Kurân'da "RAHMÂN" ismi'nin en çok geçtiği sûre!..

Hurûf-u Mukattaa'dan aynı âyette beş harf ile başlayan tek sûre'dir!.. Harf-i tarîf'siz "RAHMÂN" ismi de beş harftir!..

Şirk taassubu ile hakikatten/Rasûl'den perdelilik dolayısıyla mucize isteyen Kureyş müşriklerine, Zekerıyya-Yahvâ, Meryem-İsa mucizelerini ve mucizenin (hatta risâlet, nübüvvet ve vahyin) asıl kaynağının müşriklerin tapındıklarının/ilâh zannettiklerinin değil, insan'ın "RAHMÂN (potansiyel)" hakikati olduğunu gösteren bir sûre!..

Ebû Saîd el-Hudriyy r.a.'dan... Rasûlullâh (s.a.v.), Meryem: 39'u (Onları, olayın sonucunun yaşanacağı, hasret süreci hakkında uyar! Onlar kozaları içinde ve iman etmemiş bir hâldeyken (iş bitirilecek!)) okudu ve şöyle dedi: "(Kıyamet günü) mevt (ölüm), sanki alaca (siyah-beyaz; cennetlik ve cehennemlikleri temsil?) bir koç (sûretinde) getirilir; hatta cennet ve nâr arasında (o malum) Sûr üzerinde durdurulur! (Önce) cennet ehline "ey cennet ehli!" denilir, bunun üzerine onlar görmek için başlarını kaldırırlar... (Sonra) nâr ehline "ey nâr ehli!" denilir, bunun üzerine onlar da görmek için başlarını kaldırırlar... Sonra onlara denilir ki "hel ta'rifüne hâzâ= bunu tanıdınız mı?" ... Onlar da derler ki "evet, bu ölümdür" (zaten onların hepsi onu görmüştür) !.. Bundan sonra (o alaca koç;

ölüm olgusu) **yatılır ve kesilir! ... Şayet Allâh, cennet ehli için hayat ve bekâ hükmetmiş olsaydı elbette ferâh (sevinme-mutluluk) hâliyle ölümü tadacaklardı... Şayet Allâh, nâr ehli için hayat ve bekâ hükmetmiş olsaydı elbette terâh (keder-hüzün-mutsuzluk) hâliyle ölümü tadacaklardı (bu nedenle ölüm kesildi; dünya’da bekâ yok, âhiret’te ölüm yok!)”**

Bu rivayetin başka bir versiyonunda âyetteki **“Onlar gaflet/kozaları içindedirler”** zümresini **Rasûlullâh** a.s. **“Bunlar dünya ehlidir!”**, diye açıklamıştır!..

Esbâb-ı nüzûl kaynakları ve tefsirlerde **Meryem: 64** âyetinin inzâl sebebi olarak irtibatlı geçen **Duha Sûresi, Kehf: 23, İsra’: 85**’in birlikte aynı anda aynı olay için telifi mümkün görünmemektedir!.. **Muhtemelen her biri müstâkil benzer bir sebeple veya sûredeki verinin bağlamıyla ilgili nâzil olmuş olabilir!**..

Nitekim Buhari’nin **Abdullâh İ. Abâs**’a dayandırdığı bir rivayet şöyledir:

Rasûlullâh (s.a.v.), **“Ey Cibrîl, bizi (bu ziyaretinden daha fazla) ziyaret etmekten alıkoyan (bir müddettir gelmeme sebebin) nedir?”** diye sormuştu da bunun üzerine bu âyet (Cibrîl’in cevâbı âyet olarak) nâzil oldu!..

Bilvesile, **Kurân**’da hata ispat etmek için kullanılan **Meryem: 28**’deki bir **tâbirin**, hadis-i şerîfe dayalı bir şekilde izâhı:

Hz. Meryem’e “Ya uhte Hârûne= Ey Hârûn’un kız kardeşi!”, denilmesini, **Musa-İsa dönemleri arasında bunca zaman geçmişken, Meryem’in Hârûn’un kızkadeşi nisbetini** (ki, Hârûn’un Miryam=Meryem diye bir kızkardeşi varmış; sanki Kur’ân Meryemleri karıştırmış gibi) **“hata” sayarak kendileri hata yapmaktalar!..**

Nitekim **Necrân**’a gönderilen bir sahabeye’de **Necrân Hristiyanları** aynı şeyi demişlerdi, fakat bu sahabe bir cevap veremeyip bu durumu döndüğünde **Rasûlullâh** (a.s)’a anlatınca **Rasûlullâh** (s.a.v.) şöyle buyurdu: **“Onların, kendilerinden önceki Enbiyâ ve salihlerin isimlerini kullandıklarını (bir kişiyi övmek/yermek için geçmişteki bir zâta nispet etme örflerini) Necrânlılara bildirmeli değil miydin?”**

Bugün bile bir kimseyi övmek veya yermek için o hususta ağırlıklı vasfı olan bir isme, bilhassa sülâle geçmişindeki marûf bir zâta nispet etmekteyiz!.. **“Böyle hayırlı bir zâtın soyundansın, nasıl bunu yaparsın/veya zıddı”** gibi!..

“Ya uhte Hârûne= Ey Hârûn’un kız kardeşi” tâbiri, **Hz. İsa**’nın annesi olan **Hz. Meryem**’e çevresindeki yahudi büyüklerinin, **zanlarınca** “günâh”ını büyük göstermek/ayıplamak için kullandıkları bir tanım olabilir!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Kâââf, Hâ, Yâ, Ayyynnn, Saaad;

Kâf, Ha, Ya, Ayn, Sad.

2-) Zikru rahmeti Rabbike abdeHU Zekeriyya;

Rabbinin, kulu Zekeriyya’ya rahmetini hatırla (zikret).

3-) İz nada Rabbehu nidaen hafıyya;

Hani O, Rabbine derûnundan yönelmişti.

4-) Kale Rabbi inniy vehenel azmü minniy veştealerre’sü şeyben ve lem ekün Bi duaıke Rabbi şakıyya;

“Rabbim... Gerçek ki, kemiklerim gevşedi, saçlarım ağarıp bembeyaz oldu! Rabbim, sana dua edip de hiç hüsrana uğramadım...”

5-) Ve inniy hıftül mevaliye min veraiy ve kânetimraetiy ‘akıren feheb liy min ledünKE Veliyya;

“Muhakkak ki ben, arkamda kalacakların neler yapacağından korkarım. Karım ise zaten kısır! O hâlde ledünnünden bana bir velî hibe et.”

6-) Yerisüniy ve yerisü min ali Ya’kub* vec’alhü Rabbi radiyya;

“Ki bana da vâris olsun, Âl-i Yakup’a da vâris olsun... Rabbim onu rızanla yaşattıklarından eyle.”

7-) Ya Zekeriyya inna nübeşşiruke Bi ğulamınismuhu Yahyâ lem nec’al lehu min kablü semiyya;

“Ey Zekeriya... Seni, kendisinin ismi Yahya olan bir erkek çocukla müjdeliyoruz... Daha önce Ona bir adaş da yapmadık (hiç kimseyi Yahya ismi ile isimlendirmedik).”

8-) Kale rabbi enna yekûnü liy ğulamun ve kânetimraetiy ‘akıren ve kad belağtü minel kiberi itıyya;

(Zekeriyya) dedi ki: **“Rabbim, karım kısır ve ben de ihtiyarlıkta sınıra ulaşmış olduğum hâlde, benim nasıl bir oğlum olur?”**

9-) Kale kezâlik* kale Rabbüke huve aleyYE heyyinün ve kad halaktüke min kablü ve lem tekü şey’a;

“Orası öyledir” dedi (Rabbi)... (Ancak) Rabbin dedi ki: “O bana kolaydır... Sen (anılır herhangi) bir şey değilken, daha önce seni halketmişim.”

10-) Kale Rabbic’al liy ayeten, kale ayetüke ella tükellimen Nase selâse leyalin seviyya;

(Zekeriyya) dedi ki: **“Rabbim! Bana bir alâmet ver...” Dedi ki: “Senin işaretin, sorunun olmadığı hâlde, insanlarla üç gece süresince**

konuşmamandır.”

11-) Feharece alâ kavmihi minel mihrabi feevha ileyhim en sebbihu bükreten ve aşyya;

(Zekeriyya) **mabetten halkının yanına çıktı ve onlara: “Sabah - akşam tespîh edin” diye işaret etti.**

12-) Ya Yahyâ huzil Kitabe Bi kuvvetin, ve ateynahul hükme sabiyya; **“Ey Yahya! Hakikat Bilgisine sımsıkı sarıl!”** (Yahya’ya) olayların oluş nedenlerini, sistemi OKUma özelliğini verdiğimizizde, daha çocuktu!

13-) Ve hanânen min ledünNA ve zekâten, ve kâne tekiyya; **Ve ledünnümüzden bir ruhanî hayat ve bir sâfiye (zekât) verdik... Korunma konusunda çok hassastı!**

14-) Ve berran Bi valideyhi ve lem yekün cebbaren asiyya; **Ana-babasına iyi davranırdı, zorba ve âsi değildi.**

15-) Ve Selâmun aleyhi yevme vulide ve yevme yemutu ve yevme yüb’asü hayyâ;

Dünyaya geldiği, ölümü tattığı ve ölümsüz olarak bâ’s olduğunda, Selâm üzerindeki. (Bâ’sın vefatın hemen sonrasında olduğuna işaret.)

16-) Vezkür fiyl Kitâbi Meryem* izintebezet min ehliha mekenan şarkıyya;

Gelen bilgiler içinde Meryem’i de hatırlat (zikret)... Hani o ailesinden (uzakta, mabedin) doğu tarafında bir yere çekilmişti.

17-) Fettehazet min dunihim hıcaben fe erselna ileyha ruhanâ fetemessele leha beşeran seviyya;

Onlardan kendini tecrid etti... Ona ruhumuzu (ilmi suret - dalga - data yapı) irsâl ettik de, Ona tam bir beşer olarak göründü.

18-) Kalet inniy euzü Bir Rahmâni minke in künte tekiyya;

(Meryem) **dedi ki: “Rahmânıma sığınırım senden; eğer çok korunansan (bana yaklaşma)!”**

19-) Kale innema ene Rasûlü Rabbiki, li ehebe leki ğulamem zekiyya;

(Ruh) **dedi ki: “Ben Rabbinin Rasûlüyüm! Sana sâfiye bir oğul hibe etmek için açığa çıktım.”**

20-) Kalet enna yekûnü liy ğulamün ve lem yemesniy beşerun ve lem ekü bağıyya;

(Meryem) **dedi ki: “Bana bir beşer dokunmadığı ve ben de iffetsiz bir kadın olmadığım hâlde, benim nasıl bir oğlum olur?”**

21-) Kale kezâlik* kale Rabbüki huve aleyye heyyin* ve linec’alehu ayeten linNasi ve rahmeten minna* ve kâne emren makdiyya;

“Orası öyle! (Ancak) Rabbin dedi ki: “O, bana kolaydır! Onu insanlar için bir mucize ve bizden bir rahmet olarak açığa çıkaracağız. Bu hükmedilmiş (olup bitmiş) bir iştir!”

22-) Fehamelethü fentebezet Bihi mekanen kasıyya;

(Meryem) **Ona (İsa’ya) hamile kaldı. Onunla uzak bir bölgeye çekildi.**

23-) Feecahel mehadu ila ciz’in nahleti, kalet ya leyteniy mittü kable hazâ ve küntü nesyen mensiyya;

Doğum sancısı ile bir hurma dalına yapışırken; “Keşke bundan önce ölseydim ve büsbütün unutulup gitseydim” dedi.

24-) Fenadaha min tahtiha ella tahzeniy kad ce’ale Rabbüki tahteki seriyya;

Onun altından bir ses: “Mahzun olma, Rabbin senin alt tarafında bir dere oluşturdu” diye nida etti.

25-) Ve hüzziy ileyki Bi ciz’in nahleti tüsakıt aleyki rutaben cenıyya;

“O hurma ağacının dalını kendine doğru salla, üzerine olgun, taze hurma düşecektir.”

26-) Feküliy veşrabıy ve karriy ‘ayna* feimma tereyinne minel beşeri ehaden feküliy inniy nezertü lirRahmâni savmen felen ükellimel yevme insiyya;

“Artık ye, iç, gözün aydın olsun! Eğer beşerden birini görürsen; ‘Ben Rahmân için bir oruç adadım; artık bugün kimseyle konuşmayacağım’ de!”

27-) Feetet Bihi kavmeha tahmilüh* kalu ya Meryemü lekad ci’ti şey’en ferıyya;

(Meryem) **çocuğu kucığında, ailesinin yanına döndü... Dediler ki: “Ey Meryem! Andolsun sen korkunç bir iş yapmışsın!”**

28-) Ya uhte Harune ma kâne ebukimrae sev’in ve ma kânet ümmüki beğıyya;

“Ey Harun’un kız kardeşi! Senin baban kötü bir kişi değildi... Senin anan da iffetsiz bir kadın değildi.”

29-) Feeşaret ileyh* kalu keyfe nükellimü men kâne fiyl mehdi sabıyya; **Meryem oruçlu olduğundan konuşmayıp, çocuğu işaret etti (ona sorun gibisinden)... “Kundaktaki bebekle ne konuşabiliriz ki!” dediler.**

30-) Kale inniy Abdullah* ataniyel Kitabe ve ce’aleniy Nebiya;

(Bebek İsa) **konuştu: “Kesinlikle Ben Allâh kuluyum; bana Bilgi (Kitap) verdi ve beni Nebi olarak meydana getirdi.”**

31-) Ve ce’aleniy mübareken eyne ma küntü, ve evsaniy Bis Salâti vez

Zekâti ma dümtü hayyâ;

“Nerede olursam olayım beni bereketli kıldı... Salâtı (sürekli Rabbime yönelik yaşamayı) ve sâfiyeyi hükmetti, Hayy olduğum sürece!”

32-) Ve berran Bi validetiy* ve lem yec’alniyy cebbaren şakiyya;

“Anneme hayırlı kıldı; zorba mahrum kılmadı!”

33-) VesSelâmy aleyye yevme vülidtü ve yevme emutü ve yevme üb’asü hayyâ;

“Dünyaya geldiğimde, ölümü tattığımda ve ölümsüz olarak bâ’s olduğumda, Es Selâm üzerimdedir.”

34-) Zâlîke ‘İysebnü Meryem* kavlel hakkîllezîy fiyyhi yemterun;

İşte İsa, Meryemoğlu... Hakkında şüpheye düştükleri gerçek!

35-) Ma kâne Lillâhi en yettehîze min veledin subhaneHU, izâ kada emren feinnema yekulü lehu kün feyekûn;

Çocuk edinmesi (kendinden gayrı mevcut olmayan El AHAD-üs Samed) Allâh için olacak şey değildir; O, Subhan’dır! Bir işin olmasını hükmederse onun için yalnızca “Ol” der; o olur.

36-) Ve innAllâhe Rabbîy ve Rabbüküm fa’buduHU, hazâ sıratun müstekîym;

Kesinlikle Allâh’tır benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz! O’na kulluk etmekte olduğunuzu fark edin... Bu sırat-ı müstakimdir.

37-) Fahtelefel ahzabü min beynihim* feveylün lilleziyne keferu min meşhedî yevmin azıym;

Çeşitli anlayıştakiler (Ulûhiyetin TEK’liğinden perdeliler) aralarında ayrılığa düştüler (Allâh’a iftira attılar)... Yaşanacak azametli sürecin dehşetinde yazık olacak o hakikat bilgisini inkâr edenlere!

38-) Esmî’ Bihim ve ebsır, yevme ye’tuneNA lakiniz zâlimun elyevme fiy dalalin mubiyn;

(Hakikati) işitecekler, görecekler bize gelecekleri süreçte! Ne var ki bugün, o zâlimler apaçık bir sapkınlık içindedirler.

39-) Ve enzirhüm yevmel hasreti iz kudiyel emr* ve hüm fiy ğafletin ve hüm lâ yu’minun;

Onları, olayın sonucunun yaşanacağı, hasret süreci hakkında uyar! Onlar kozaları içinde ve iman etmemiş bir hâldeyken (iş bitirilecek).

40-) İnnâ nahnu nerisül’Arda ve men aleyha ve ileyna yürece’un;

Ne arz kalır ne de üstünde herhangi bir şey! Hepsi bize (hakikatlerine) döndürülürler.

41-) Vezkür fiylKitâbi İbrahiym* innehu kâne sıddıykan Nebiyya;

Gelen BİLGİ içinde İbrahim’i de hatırla (zikret)! Muhakkak ki O

Sıddık'tı, Nebi idi.

42-) İz kale liebiyi ya ebeti lime ta'budu ma lâ yesme'u ve lâ yubsıru ve lâ yuğniy anke şey'a;

(İbrahim) **babasına demişti ki: “Ey babacığım... İştımeyen, görmeyen ve sana hiçbir faydası olmayan şeye niçin tapınıyorsun?”**

43-) Ya ebeti inniy kad caeniy minel ilmi ma lem ye'tike fettebi'niy ehdike sıratan seviyya;

“Ey babacığım... Kesinlikle sende olmayan ilim, bende açığa çıktı! Bu nedenle bana tâbi ol, seni düzgün yola yönlendireyim.”

44-) Ya ebeti lâ ta'budişşeytan* inneşşeytane kâne lirRahmâni 'asıyya;

“Ey babacığım... Şeytana kulluk yapma! Muhakkak ki şeytan Rahmân'a âsi oldu.”

45-) Ya ebeti inniy ehafü en yemesseke azâbün miner Rahmâni feteküne lişşeytani veliyya;

“Ey babacığım... Ben, sana Rahmân'dan bir azap dokunmasından, böylece (gelecek yaşamda da) şeytanın dostu (bedensellik sınırları içinde kalmış) olmandan korkarım.”

46-) Kale erağıbün ente an alihetiyya ya İbrahiym* lein lem tentehi le ercümenneke vehcürniyya meliyya;

(Babası) dedi ki: **“Sen benim tanrılarımın yüz mü çeviriyorsun, İbrahim? Yemin ederim ki eğer vazgeçmezsen, seni mutlaka taşlatarak öldürürüm... Uzun müddet benden uzak kal!”**

47-) Kale Selâmun aleyke, se estağfiru leke Rabbıyy* inneHU kâne Biy hafıyya;

(İbrahim) dedi ki: **“Selâm üzerinde olsun. Senin için Rabbimden mağfıret dileyeceğim. Muhakkak ki O, bana çok ikramda bulunandır” dedi.**

48-) Ve a'tezilüküm ve ma ted'une min dünillâhi ve ed'u Rabbıyy 'asa ella eküne Bi du'âi Rabbıyy şakiyya;

“Sizden de, sizin Allâh dünündeki yöneldiklerinizden de uzaklaşıp; Rabbime dua ediyorum. Rabbimin yönelişi ile mutsuz sona ermeyeceğimi umarım.”

49-) Felemma'tezelehüm ve ma ya'budune min dünillâhi vehebna lehu İshaka ve Ya'kub* ve küllen ce'alna Nebiyya;

(İbrahim) **onlardan ve onların Allâh dünündeki yöneldiklerinden uzaklaşınca, Ona İshak'ı ve Yakup'u hibe ettik... Hepsini Nebi oluşturduk!**

50-) Ve vehebna lehüm min rahmetiNA ve ce'alna lehüm lisane sıdkın 'aliyya;

Onlara rahmetimizden hibe ettik ve onlarda Sıddıkiyet (Hakikati yaşayarak tasdik) ilminin yüce anlatım kuvvesini oluşturduk.

51-) Vezkür fiylKitâbi Musa* innehu kâne muhlesan ve kâne Rasûlen Nebiyya;

Gelen BİLGİ içinde Musa'yı da hatırlat (zikret)... Muhakkak ki O muhlas (Allâh'a kulluğunun farkındalığında olan, seçilmiş) idi; Rasûldü, Nebiydi.

52-) Ve nadeynahu min canibitTuril'Eymeni ve karrebnuhu neciyya;

Ona Tur'un sağ tarafından (benliğinin sağ yanı, hakikatinden) nida ettik ve Onu neciy olarak (hakikatinin seslenişini duyacağı makâma) kurb makâmına erdirdik.

53-) Ve vehebna lehu min rahmetiNA ehahu Harune Nebiyya;

Rahmetimizden, Ona kardeşi Harun'u Nebi olarak hibe ettik.

54-) Vezkür fiylKitâbi İsmâ'ıyl* innehu kâne sadikalva'di ve kâne Rasûlen Nebiyya;

Gelen BİLGİ içinde İsmail'i de hatırla (zikret)... Muhakkak ki O sadık-ul va'd (Allâh'a kulluğundan gâfil olmayacağı vaadine sadık) ve Rasûl idi, Nebi idi.

55-) Ve kâne ye'muru ehlehu Bis Salâti vez Zekâti, ve kâne 'inde Rabbihi mardıyya;

Ailesine salâti yaşamayı ve sâfiyeti emrederdi. Rabbinin indinde mardıye (şuurunda - tecelli-i sıfat) idi.

56-) Vezkür fiyl Kitâbi İdriys* innehu kâne sıddıykan Nebiyya;

Gelen BİLGİ içinde İdris'i de hatırlat (zikret)... Hakikaten O Sıddık idi, Nebi idi.

57-) Ve refa'nahu mekânen 'aliyya;

Biz Onu yücelik makâmına yükselttik!

58-) Ülaikelleziyne en'amAllâhu aleyhim minen Nebiyyiye min zürriyyeti Ademe ve mimmen hamelna me'a Nuh* ve min zürriyyeti İbrahiyme ve İsrailye ve mimmen hedeyna vectebeyna* izâ tütla aleyhim ayaturRahmâni harru sücceden ve bükiyya;

İşte bunlar, Allâh'ın kendilerine in'anda bulunduğu Nebilerden, Âdem'in soyundan, Nuh ile birlikte (gemide) taşıdıklarımızdan, İbrahim ve İsrail'in (Yakup) zürriyetinden hakikate erdirdiğimiz ve (ezelden) seçtiğimiz kimselerdir. Onlara Rahmân'ın varlığının delilleri okunduğu zaman (yakînî müşahede ile) secde ederler ve ağlarlar. (58. âyet secde âyetidir.)

59-) Fehalefe min ba'dihim halfün eda'usSalâte vettebeuşşehevati fesevfe yelkavne ğayyâ;

Onların ardından bir nesil geldi ki, salâtı (hakikatlerine yönelişi) yitirdiler ve şehvetlere (kendilerini beden kabulünün dürtülerine ve boş heveslerine) tâbi oldular... Gayyayı (içinden çıkılamaz cehennem çukurunu) boylayacaklar!

60-) İlla men tabe ve amene ve amile salihan feülaike yedhulnel cennete ve lâ yuzlemune şey'a;

Tövbe eden, iman eden ve imanın gereğini uygulayanlar müstesna... İşte onlar cennete dâhil olurlar ve hiçbir şekilde haksızlığa maruz kalmazlar.

61-) Cennati adninilletiy veaderRahmânu ıbadeHU Bil ğayb* innehu kâne va'duHU me'tiyya;

Rahmân'ın kullarına gayblarından vadettiği, ADN (tecelli-i sıfat) cennetleridir... Muhakkak ki O'nun bildirdiği yerine gelmiştir.

62-) Lâ yesme'une fiyha lağven illâ Selâma* ve lehüm rizkuhüm fiyha bükreten ve 'aşıyya;

Orada lağv (dedikodu) değil sadece "Selâm" (Selâm isminin mânâsı açığa çıkar ve böylece kendi hakikatlerinden açığa çıkan kuvveleri konuşurlar) işitirler... Orada kendilerinin sabah - akşam, yaşam gıdalarıyla beslenmeleri söz konusudur.

63-) Tikel cennetülletiy nurisü min ıbadiNA men kâne tekiyya;

İşte kullarımızdan çok korunanları (yalnızca fiillerde değil, düşünsel anlamda korunanları) mirasçı yapacağımız cennet budur!

64-) Ve ma netenezzelü illâ Biemri Rabbik* leHU ma beyne eydiyna ve ma halfena ve ma beyne zâlik* ve ma kâne Rabbüke nesiiyya;

Biz sadece Rabbinin hükmüyle tenezzül ederiz (boyutsal geçiş)! Bilgimiz dâhilinde olan ve olmayan ve bunların ötesindeki her şey O'na aittir! Rabbin için unutmama kavramı geçersizdir!

65-) Rabbüs Semavati vel Ardı ve ma beynehüma fa'budhu vastâbir li 'ıbadetihi, hel ta'lemu leHU semiiyya;

Semâların, arzın ve ikisi arasında olanların Rabbidir... O hâlde O'na kulluğunu fark et ve O'nun ibadetine sebat et... O gibisini duyup bildin mi hiç?

66-) Ve yekulül İnsanu eizâ ma mittü lesevfı uhrecü hayyâ;

İnsan der ki: "Ben öldükten sonra ölümsüz olarak mı çıkarılacağım?"

67-) Evela yezkürül'İnsanu enna haleknahu min kablü ve lem yekü şey'a; **O insan, daha önce o yok iken onu yarattığımızı hatırlamaz mı?**

68-) FeveRabbike lenahşurennehüm veş şeyatıyne sümme lenuhdirennnehüm havle cehenneme cisiyya;

**Rabbine yemin olsun ki, onları şeytanlarla beraber haşredeceğiz...
Sonra onları elbette Cehennem'in etrafında dizüstü çökmüş hâlde bulundururuz.**

69-) Sümme lenenzianne min külli şey'atin eyyühüm eşeddü alerRahmâni itiyya;

Sonra da her gruptan, onların azgınlık ve isyan itibarıyla Rahmân'a inkârda en katı olanlarını çekip çıkarırız (ateş için).

70-) Sümme lenahnu a'lemu Billeziynehüm evla Biha siliyya;

Zira ateşte yanmayı kimler hak etmiştir biz iyi biliriz.

71-) Ve in minküm illâ varidüha* kâne alâ Rabbike hatmen makdıyya;

Sizden Cehennem'e uğramayacak hiç kimse yoktur! Bu Rabbinin kesinleşmiş bir hükmüdür.

72-) Sümme nüneccil leziynetekav ve nezeruz zâlimiyye fiyha cisiyya;

Sonra korunanları (korunmanın getirisi, nûrânî kuvve sahiplerini) kurtarız; nefesine zulmedenleri de dizüstü orada bırakırız.

73-) Ve izâ tütla aleyhim ayatuna beyyinatın kalelleziyne keferu lilleziyne amenû eyyül feriykayni hayrun makamen ve ahsenü nediyya;

Onlara delillerimiz açık açık okunup bildirildiğinde, hakikat bilgisini inkâr edenler, iman edenlere: "İki fırkanın hangisi makâm itibarıyla daha hayırlı ve meclisi daha iyidir?" dedi.

74-) Ve kem ehlekna kablehüm min karnin hüm ahsenü esâsen ve ri'ya;

Onlardan önce, nice nesilleri helâk ettik ki, onlar zenginlik ve görünüş itibarıyla daha iyidiler.

75-) Kul men kâne fiyd dalaleti felyemdüd lehür Rahmânu medda; hatta izâ raev ma yû'adune immel azâbe ve immes saate, feseya'lemune men huve şerrun mekânen ve ad'afü cünda;

De ki: "Kim dalâlette ise, Rahmân ona mühletini uzatsın! Nihayet kendilerine vadolunanı -azabı veya o saati (ölümü veya kıyametin kopuşunu)- görecekleri zaman, kim daha şerri ve ordusu itibarıyla kim daha zayıf, anlayacaklar!"

76-) Ve yeziyduallahulleziynehtedev hüda* vel bakıyatus salihatu hayrun 'inde Rabbike sevaben ve hayrun meradda;

Allâh doğru yolda olanların hakikat bilgisini arttırır! İmanın gereği fiillerin getirileri Rabbinin indinde hem sevap olarak hem de sonucu itibarıyla, daha hayırlıdır.

77-) Eferaeytelleziy kefera Bi âyâtiNA ve kale leuteyenne malen ve veleda;

O işaretlerimizi inkâr eden ve: "Kesinlikle bana mal ve çocuk verilir"

diyen kimseyi gördün mü?

78-) Ettaleal ğaybe emittehaze ‘inder Rahmâni ahda;

Gayba ait bilgisi mi oldu yoksa Rahmân’ın indinde bir söz mü edindi?

79-) Kella* senektübü ma yekulu ve nemüddü lehu minel azâbi medda;

Hayır! Biz onun söylediğini kaydedeceğiz ve onun için azabını, uzattıkça uzatacağız.

80-) Ve nerisühu ma yekulu ve ye’tiyNA ferda;

Dediklerini yitirir de, biz onun vârisi oluruz... Ve o, bize tek başına gelir.

81-) Vettehazu min dûnillâhi aliheten liyekûnu lehüm ‘ızza;

Kendilerine üstünlük edinsinler diye Allâh dûnunda tanrılar edindiler.

82-) Kella* seyekfürune Bi ıbadetihim ve yekûnune aleyhim dıdda;

Hayır! (O tanrıları) onların tapınmalarını inkâr edecek ve onların karşısı olacaklar!

83-) Elem tera enna erselneş şeyatyne alel kafiryine teüzzühüm ezza;

Görmedin mi biz şeytanları, hakikat bilgisini inkâr edenler üzerine irsâl ettik de onları (vehimlerini tahrik ederek) oynatıp duruyorlar.

84-) Fela ta’cel aleyhim* innema neuddü lehüm ‘adda;

Onlar için acele etme... Biz onlar için gün sayarız.

85-) Yevme nahşurul müttekiyne ilerRahmâni vefda;

Korunmuş olanları, ikrama nail olmuşlar olarak Rahmân’a haşrettiğimiz süreçte!

86-) Ve nesukul mücrimiye ila cehenneme virda;

Suçluları da suya hasret olarak Cehennem’e sevk ettiğimizde!

87-) Lâ yemlikûneşşefaate illâ menittehaze ‘inder Rahmâni ahda;

Rahmân’ın indinde ahd edinmiş (hakikati olan bir kısım Esmâ kuvveleri kendinden açığa çıkmış) olandan başkası, şefaata edemeyecek!

88-) Ve kalüttehazerRahmânu veleda;

“Rahmân çocuk edindi” dediler!

89-) Lekad ci’tüm şey’en idda;

Andolsun ki pek çirkin bir şey yaptınız.

90-) Tekadüs Semavatu yetefettarne minhu ve tenşakkul Ardu ve tahırrulcibalü hedda;

Bu yüzden neredeyse semâlar çatlayacak, arz yarılacak ve dağlar yıkılıp düşecek!

91-) En deav lirRahmâni veleda;

Rahmân'a çocuk nispet etmelerinden ötürü!

92-) Ve ma yenbeğiy lirRahmâni en yettehize veleda;

Rahmân'a çocuk edinmek gibi bir kavram yakışmaz.

93-) İn küllü men fiysSemavati vel Ardı illâ atir Rahmâni 'abda;

Semâlar ve arzda kim var ise Rahmân'a kulluk eder!

94-) Lekad ahsahüm ve addehüm 'adda;

Andolsun ki (Rahmân) onları çok yönlü tüm detaylarıyla bilir!

95-) Ve küllühüm atiyhi yevmel kıyameti ferda;

Onların hepsi, kıyamet sürecinde O'na TEK olarak gelir.

96-) İnnelleziyne amenû ve amilus salihati seyec'alü lehümür Rahmânu vüdda;

İman edip imanın gereğini uygulayanlara gelince, Rahmân onlar için bir sevgi oluşturacaktır.

97-) Feinnema yessernahu Bi lisanike litübeşşira Bihil müttekiyne ve tünzira Bihi kavmen lüdda;

Biz O'nu, O'nunla korunanları müjdeleyesin ve inatçı bir topluluğu da O'nunla uyarasın diye, senin anlatımınla kolaylaştırdık.

98-) Ve kem ehlekna kablehüm min karn* hel tuhissü minhüm min ehadin ev tesmeu lehüm rikza;

Onlardan önce de nice nesilleri helâk ettik... Onlardan herhangi birini hissediyor yahut onların fısıltılarını işitiyor musun?

Tâhâ Sûresi: 1-135

AÇIKLAMA:

TâHâ Sûresi, kaynak tertiplerde **Meryem Sûresi**'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

Sûre'nin başının inzâli ile ilgili iki meşhûr rivayet vardır:

Birincisi... Risâlet ve nübüvvet işleviyle ba's olan Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'e Kur'ân (hakikat ve sünnetullâh bilgisi) vahyinin bir neticesi olarak **günlük hayatları, gerçek bir dinî hayat olarak, öncesiyle (Kureyş'in hayatıyla) ölçülemez bir şekilde değişti ve öylesine yoğun manevî**

çalışmalar ile geçiyordu ki, keyifli bir dünya/küfür havatı yaşayan Mekke müşriklerinin “*Atalarımızın dinini terk etmekle meşakkata düşüp mutsuz şakî oldun/şu Kur’ân, ancak onun yüzünden meşakkat çeksin, mutsuz şakî olsun diye Muhammed’e inzâl edildi*” vb konuşmaları (“*deli olunmadan veli olunmaz*”ın dayandığı sır; “*Allâh’ı öyle çok zikredin ki, tâ -insanlar- size mecnûn desinler!*”) üzerine bu ilk âyetler (“*TâHâ!.. Biz Kurân’ı sana, mutsuz (şakî) olman için inzâl (hidâyet) etmedik!*”) nâzil oldu!..

İkincisi... Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)’e tahfif (hafifletmek) için, bu âyetler nâzil oldu!..

Rivayet ediliyor ki, Hz. Rasûlullâh (s.a.v.) nübüvvet ve risâlet işlevinin ağırlığı ve himmeti ile hem tebliğ işini yürütüyor hem de yoğun bir riyâzat hâliyle gecelerini uzun kıyاملar (salât, vahyolunanı OKUma vb) ederek geçiriyordu!.. Öyle ki ayakları arasında murâvaha yapar (kıyamda biri üzerine dururken diğerini dinlendirme); nihayet ayakları şişerdi!..

Gene meşhûr olan rivayete göre Hz. Ömer ra.’ın hidâyete erip İslâm olmasına bu sûrenin ilk âyetleri (1-16) etkili olmuştur!..

Bu konu, çok detaylı bir şekilde Muhammed Mustafa-1 kitabında anlatılmaktadır!..

Oradan kısa bir bölümü şöyledir:

“(Ömer:)

– *Ben gelirken okumakta olduğunuz şeyi versenize bakayım; Muhammed’in getirdikleri nasıl bir şeydir?..*

Fâtıma’nın aklına yazılara bir şey yapacağı geldi...

– *Veremem! Sen ona da bir şey yaparsın!*

Ömer onları temin etti:

– *Hayır bir şey yapmayacağım sadece okumak istiyorum...*

Hakikaten okumak arzusunda olduğunu anlayınca Fâtıma, bu defa Ömer’e hâlini bildirdi:

– *Sen şu hâlinle şirk içinde bulunduğun için, temiz sayılmazsın/pis sayılırsın! O’na ancak tâhir olanlar el sürebilirler!*

Evvelâ kalk da bir yıkan... Sonra da verelim, okuyasın... Yapabilir misin?.. Bunun üzerine Ömer, kalktı, yıkandı ve tekrar geldi... Yüzü tamamen yumuşamış, üzerine hoş bir hâl gelmişti... Zaten Ömer okuma yazma bilirdi... Kâtipti... Tâhâ Süresinin yazılı olduğu deriyi verdiler Ömer’in eline ve okumaya başladı....

Âyetleri okumayı bitirince Ömer, hayretler içinde kalmıştı...

– Bu ne kadar haşmetli sözler!.. diye hayranlığını anlattı... Ve devam etti:

– Hayatımda bundan daha güzel, haşmetli ve içe tesir edici sözler okumamış ve duymamıştım...

Ömer'in bu sözlerini işiten (Kur'ân dersi veren) Habbab, kendini tutamayarak saklandığı yerden dışarıya fırladı:

– Müjdelersun sana yâ Ömer! Zira O geçen gün şöyle dua etmişti:

“Ey Allâh'ım İslâm'ı ya Ömer, ya da Ebu Cehil ile kuvvetlendir!”

Bu müslümanların **TâHâ Sûresi**'nin ilk âyetlerini ders çalışıyor olmaları, bu âyetlerin bundan önce nâzil olduğunu gösterir, ama o güne kadar nâzil olanların en son nâzil olanı denemez; zira konuşmalarında **TâHâ Sûresi**'nden biraz sonra nâzil olan **Vâkıa:79**'a atıf var!..

Ayrıca **Kur'ân âyeti olarak henüz ABDEST-TEYEMMÜM (ve GUSÛL) âyetleri nâzil olmamıştı** (Vâkıa: 79'un **abdest için** olması mümkün değil) !.. **Muhtemelen müslümanlar “HADES (hükmi kirlilik)”ten taharet olarak “GUSL”ü uyguluyorlardı!.. Zira Kurevşliler zaten “GUSL”ü biliyor, ehl-i kitap da “ABDEST”i biliyordu!.. Zaten Kurân'da “abdest”in ne ismi (VUDÛ) ve ne de fiili (TEVADDAE) geçer!..**

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Tâ Hâ;

Ey İNSAN (Âdem'e talim edilen Esmâ'nın tamamı ve ruh olarak üflenen diye benzetme yollu anlatılan Muhammedî salt şuur - orijin BEN)!

2-) Ma enzelna aleykel Kurâne liteska;

Biz Kurân'ı sana, mutsuz olman için inzâl etmedik.

3-) İlla tezkireten limen yahşâ;

Sadece, haşyete (Allâh azametini hissetmeye) **açık şuura** (hakikatini) **hatırlatmadır** (inzâl olan bilgi)!

4-) Tenziylen mimmen halekal'Arda ves semâvatil 'ula;

Arzı (bedeni) **ve yüce semâları** (Esmâ mertebenden açığa çıkan şuur boyutlarını ve bilinç kademelerini) **yaratandan, bölüm bölüm indirilmiştir.**

5-) ErRahmânu alel Arşisteva;

Rahmân, Arş'a istiva etti (El Esmâ'sıyla âlemleri yaratıp hükümrân

oldu. Kuantum Potansiyelde ilmimi seyretti ilmiyle).

6-) LeHU ma fıys semâvati ve ma fiyl Ardı ve ma beynehüma ve ma tahtessera;

Semâlarda (şuur ve bilinçlerde), **arzda** (fiile döktüklerinde), **ikisinin arasında** (hayalinde ve vehminde) **ve toprağın altında** (bedenin derinliklerinde) **ne var ise, O'nun** (El Esmâ özelliklerinin açığa çıkması) **içindir.**

7-) Ve in techer Bil kavli feinnehU ya'lemüs Sirra ve Ahfâ;

Sen düşündüğünü açığa vursan (veya gizlesen); (bil ki) **kesinlikle O, Sırr'ı da** (şuurundakini de) **Ahfâ'yı da** (onu meydana getiren Esmâ mertebeni de) **bilir!**

8-) Allâhu lâ ilâhe illâ HU* leHUI Esmâül Hüsna;

Allâh'tır! Tanrılık yoktur sadece "HÛ"! Esmâ ül Hüsna O'na aittir (dilediğini o özelliklerle yaratır)!

9-) Ve hel etake hadiysü Musa;

Musa'nın olayı ulaştı mı sana?

10-) İz rea naren fe kale liehlihimmkü sü inniy anes tü naren le allyi atiyküm minha Bi kabesin ev ecidü alennari hüda;

Hani (Musa) bir ateş gördü de ehline: "Yerinizde durun, muhakkak ki ben bir ateş hissettim... Belki ondan size bir kor parçası getiririm ya da o ateşin yanında bir kılavuz bulurum."

11-) Felemma etaha nudiye ya Musa;

Ona (ateşe) yaklaştığında: "Yâ Musa" diye sesleniş algıladı.

12-) İnniy ene Rabbüke fahla' na'leyk* inneke Bil vadil mukaddesi Tuva; **"Kesinlikle ben, ben Rabbinim! Hemen iki nalınımı** (beden ve bilinç bağlarını terk et; şuur olarak kal) **çıkart; gerçekten sen mukaddes vadin Tuva'dasım!"**

13-) Ve enahtertüke festem' lima yuha;

"Ben seni seçtim! O hâlde vahyolunan bilgiyi algıla!"

14-) İnneniy ENellahulâ ilâhe illâ ENE fa'budniy ve ekımıs Salâte lizikriy;

"Kesinlikle Ben, evet Ben Allâh'ım! Tanrı yok, sadece BEN! Bana (Esmâ özelliklerimi açığa çıkarma işlevinle) **kulluk et! Beni hatırlaman için salâtı yaşa!"**

15-) İnes saate atiyetün ekâdü uhfiyha litücza küllü nefsin Bima tes'a;

Muhakkak o saat (ölüm) gelecektir... Her nefsin, kendisinden açığa çıkanların sonucunu görüp yaşaması için, onun zamanını gizleyeceğim.

16-) Fela yesuddenneke ‘anha mel lâ yu’minu Biha vettebe’a hevahu feterdâ;

“Ona (ölüm ertesinde başlayacak sonsuz yaşama) iman etmeyen, asılsız hayallerine tâbi olmuş kimse, ondan (Allâh’a likâ gerçeğinden) seni alıkoymasın; sonra helâk olursun!”

17-) Ve ma tilke Bi yemiynike ya Musa;

“O sağ elindeki nedir yâ Musa?”

18-) Kale hiye ‘asaye, etevекkeü aleyha ve ehüşşü Biha alâ ğanemiy ve liye fiyha mearibü uhra;

(Musa): **“O, benim asamdır... Ona dayanırım, onunla koyunlarıma yaprak silkelerim ve başka ihtiyaçlarımı da karşılar.”**

19-) Kale elkıha ya Musa;

“Onu bırak, yâ Musa!” dedi.

20-) Feelkaha feizâ hiye hayyetün tes’a;

(Musa da) **onu attı... Bir de ne görsün, o kayan bir yılan!**

21-) Kale hüzha ve lâ tehaf* senu’ıydüha siyretel ulâ;

“Onu al ve korkma! Onu sana ilk görünümünde iade edeceğiz!” dedi.

22-) Vadmüm yedeke ila cenahıke tahrüc beydae min ğayri suin ayeten uhra;

“Şimdi de elini koynuna sok; bir başka mucize olarak, hastalıklız şekilde bembeyaz çıkar!”

23-) Li nürıyeke min âyâtıNEL kübra;

“Sana en büyük mucizelerimizden gösterelim böylece!”

24-) İzheb ila fir’avne innehu taĝâ;

“Git Firavun’a! Muhakkak ki o iyice azdı!”

25-) Kale Rabbişrah liy sadriy;

(Musa) **dedi ki: “Rabbim, şuuruma genişlik ver (bunları hazmedebileyim ve gereğini uygulayabileyim).”**

26-) Ve yessirliy emriy;

“İşimi bana kolaylaştır.”

27-) Vahlül ‘ukdeten min lisanıy;

“Lisanımdaki tutukluğu çöz.”

28-) yefkahu kavliy;

“Ki sözümü (derinliğine) anlasınlar.”

29-) Vec’al liy veziyren min ehliy;

“Benim için ehlimden bir yardımcı oluşturun.”

30-) Harune ehıy;

“Kardeşim Harun’u.”

31-) Üşdüd Bihi ezriy;

“Onunla gücümü arttır.”

32-) Ve eşrikhu fiy emriy;

“Onu işimde ortak yap.”

33-) Key nüsebbihake kesiyra;

“Ki seni çokça tespih edelim.”

34-) Ve nezküreke kesiyra;

“Seni çok zikredelim (hatırlayalım!)”

35-) İnneke künte Bina Basıyra;

“Muhakkak ki sen bizi Basıyr’sin!”

36-) Kale kad ütiyte sü’leke ya Musa;

“İstedığın sana verildi, yâ Musa!” dedi.

37-) Ve lekad menenna aleyke merreten uhra;

“Andolsun ki (bundan önce) sana bir kere daha lütufta bulunmuştuk.”

38-) İz evhayna ila ümmike ma yuha;

“Hani vahyolunanları annene vahyetmiştik:”

39-) Enikzi fiyhi fiyttabuti fakzi fiyhi fiyl yemmi fel yulkıhıl yemmü Bis sahılı ye’hüzhü adüvvün liy ve adüvvün leh* ve elkaytü aleyke mehabeten minnİY* ve litusne’a alâ ‘aynİY;

“Onu (Musa’yı) sandığa koy... Sandığı da ırmağa bırak... Irmak Onu sahile kavuşturursun ki, benim de Onun da düşmanı (olan) Onu alsın! Senin üzerine, Benden bir muhabbet bıraktım... Gözümün önünde yetiştirilmen için.”

40-) İz temşiy uhtüke fetekulu hel edüllüküm alâ men yekfüluh* fereca’nake ila ümmike key tekarre aynüha ve lâ tahzen* ve katelte nefsen feneceynake minel ğammi ve fetennake fütuna; felebiste siniyene fiy ehli medyene sümme ci’te alâ kaderin ya Musa;

“Hani kız kardeşin yürüyor (Firavun ailesine gidip) ve diyordu ki: ‘Onu kabullenip yetiştirecek kimseyi size göstereyim mi?’... Böylece seni annene geri döndürdük gözü aydın olsun ve hüzenlenmesin diye... (Hem) sen bir kişiyi öldürdün de biz seni o dertten kurtardık... Seni denemeden denemeye uğrattık da... (Hani) Ehl-i Medyen içinde (Şuayb a.s.ın yanında) senelerce kaldın... Sonra da kaderin üzere buraya geldin yâ Musa!”

41-) Vastana'tüke linefsîY;

“Seni nefsim için seçtim.”

42-) İzheb ente ve ehuke Bi ayatıy ve lâ teniya fiy zikrîY;

“Sen ve kardeşin mucizelerimle gidin... Beni anarken zayıflık göstermeyin!”

43-) İzheba ila fir'avne innehu tağâ;

“İkiniz gidin Firavun'a! Muhakkak ki o taşkınlık etmiştir.”

44-) Fekula lehu kavlen leyyinen leallehu yetezekkeru ev yahşâ;

“Ona yumuşak söz söyleyiniz! Belki düşünüp değerlendirir yahut haşyet duyar!”

45-) Kala Rabbena innena nehafü en yefruta aleyna ev en yatğâ;

“Rabbimiz! Doğrusu biz, bizim aşırı üstümüze gelmesinden veya taşkınlık yapmasından korkarız” dediler.

46-) Kale lâ tehafa inneniy meaküma esmeu ve era;

“Korkmayın! Muhakkak ki Ben sizinle olarak işitir ve görürüm (mâiyet sırrı)” dedi. (Sahih Kudsî hadis: “.....Ben kulumun görür gözü işitir kulağı olurum.....”)

47-) Fe'tiyahu fekula inna Rasûla Rabbike feersil meana beniy israiyle ve lâ tuazzibhüm* kad ci'nake Bi ayetin min Rabbik* vesSelâmü alâ menittebeal hüda;

“Artık ona gelin ve deyin ki: Gerçekten senin Rabbinin Rasûlleriyiz! İsrailoğullarını bizimle beraber gönder, onlara azap etme! Gerçekten biz sana, senin Rabbin tarafından bir mucize olarak geldik... Selâm, kılavuza tâbi olanlara olsun.”

48-) İnna kad uhiye ileyna ennel azâbe alâ men kezzebe ve tevella;

“Bize azabın, yalanlayan ve yüz çeviren üzerine olacağı vahyolundu.”

49-) Kale femen Rabbüküma ya Musa;

(Firavun) sordu: **“Sizin Rabbiniz kimdir, yâ Musa?”**

50-) Kale Rabbunelleziy a'ta külle şey'in halkahu sümme heda;

(Musa): **“Rabbimiz her şeye, varlığını ve özelliklerini veren, sonra da yolunu kolaylaştırandır.”**

51-) Kale fema balül kurunil ûlâ;

(Firavun) sordu: **“Peki ya eski nesillerin hâli nice olur (çünkü görmediler)?”**

52-) Kale ıluhu 'inde Rabbıy fiy Kitab* lâ yedıllu Rabbıy ve lâ yensa;

(Musa) dedi ki: **“Onların ilmi Rabbinin indindeki bilgidir... Rabbim yanlış yapmaz ve unutmaz.”**

53-) Elleziy ceale lekümül Arda mehden ve selek leküm fiyha sübülen ve enzele mines semâi maen, feahrecna Bihi ezvacen min nebatin şetta;

Arzı sizin için bir beşik olarak meydana getirip, orada sizin için yollar açar, semâdan bir su inzâl eder... O su ile çeşitli nebattan çiftler çıkardık.

54-) Külu ver'av en'ameküm* inne fiy zâlike le âyâtin liülinNüha;

Yiyn ve hayvanlarınızı da otlatın... Muhakkak ki bunda sağlıklı düşünenler için işaretler vardır.

55-) Minha halaknaküm ve fiyha nu'ıydüküm ve minha nuhricüküm tareten uhra;

Sizi ondan halkettik! Tekrar sizi oraya iade edeceğiz! Sizi ondan bir kez daha çıkaracağız (bâ's).

56-) Ve lekad ereynahu âyâtına külleha fekezzebe ve eba;

Andolsun ki biz ona (Firavun'a) işaretlerimizin hepsini gösterdik... (Fakat o) yalanladı ve kabulden kaçındı.

57-) Kale eci'tena lituhricena min Ardna Bi sihrike ya Musa;

"Sihrin ile bizi arzımızdan çıkarmak için mi geldin, yâ Musa?" dedi.

58-) Felene'tiyenneke Bi sihrin mislihi fec'al beynena ve beyneke mev'iden lâ nuhlifühu nahnu ve lâ ente mekanen süva;

"Sendekinin benzeri bir sihri, biz de sana getireceğiz... Aramızda bir buluşma zamanı belirle ki, ikimiz de ona uyalım... Düzgün bir mekânda buluşalım."

59-) Kale mev'üdüküm yevmüzziyneti ve en yuhşerenNasu duha;

(Musa) dedi ki: **"Sizin buluşma vaktiniz bayram günüdür... İnsanlar kuşluk vakti toplansınlar."**

60-) Fetevella fir'avnü feceme'a keydehu sümme eta;

Firavun döndü (gitti) ve hilesini (büyücülerini) topladı, sonra geldi.

61-) Kale lehüm Musa veyleküm lâ tefteru alAllâhi keziben feyüşhiteküm Bi azâb* ve kad habe meniftera;

Musa onlara dedi ki: "Yazıklar olsun size... Allâh üzerine yalan uydurmayın! Bundan dolayı azap ile kökünüzü keser... İftira eden hakikaten kaybetmiştir."

62-) Fetenazeu emrehüm beynehüm ve eserrunecva;

(Sihirbazlar) **işlerini aralarında tartıştılar... Aralarında fısıldaştılar.**

63-) Kalu in hazâni lesahirani yüriydani en yuhricaküm min Ardıküm Bi sihrihima ve yezheba Bi tariykatikümül müslâ;

(Firavunun sihirbazları) **dediler ki: "Şu ikisi, iki büyücüden başka bir şey değildir... Sihirleri ile sizi arzınızdan çıkarmak ve sizin örnek**

yaşam tarzınızı yok etmeyi diliyorlar.”

64-) Feecmiu keydeküm sümme'tu saffa ve kad eflehal yevme menista'lâ;

“Bu sebeple bütün hilelerinizi toplayın, sonra saf hâlinde gelin... Bugün kim üstün gelir ise o kurtuluşa ermiştir.”

65-) Kalu ya Musa imma en tülkiye ve imma en nekûne evvele men elka;
Dediler ki: “Yâ Musa! Ya sen at ya da ilk atan biz olalım.”

66-) Kale bel elku* feizâ hıbalühüm ve ‘ısıyyühüm yuhayyelü ileyhi min sıhrihim ennea tes’a;

(Musa) dedi ki: **“Hayır, siz atın”... Bir de ne görsün! Onların ipleri ve değnekleri, sihirlerinden ötürü, kendisine, koşuyorlarmış gibi geldi (hayal).**

67-) Feevcese fiy nefsihi hıyfeten Musa;

Musa içinde korkuyu hissetti!

68-) Kulna lâ tehaf inneke entel a'lâ;

“Korkma! Muhakkak ki sen, evet sen üstünsün” dedik.

69-) Ve elkı ma fiy yemiynike telkaf ma sane'û* innema sane'û keydü sahir* ve lâ yüflihus sahiru haysü eta;

“Sağ elindeki bırak, onların ürettiklerini yutsun... (Onlar) sadece sihirbazın hilesini yapıp ürettiler... Sihirbaz nereye gitse kurtuluşu olmaz.”

70-) Feulkiyes seharetü sücceden kalu amenna Bi Rabbi Harune ve Musa;
Bu sebeple sihirbazlar, önünde yere kapandılar... “Harun ve Musa'nın Rabbine (B işareti kapsamında) iman ettik” dediler.

71-) Kale amentüm lehu kable en azene leküm* innehu le kebiyrukümülleziy allemekümüssıhr* fele ükattıanne eydiyeküm ve ercüle küm min hılafın ve le usallibenneküm fiy cüzü'innahl* ve leta'lemünne eyyüna eşeddü azâben ve ebka;

(Firavun) dedi ki: **“Ben size izin vermedim Ona iman ettiniz ha! Muhakkak ki O, size sihri öğreten büyüğünüzdür... Andolsun ki, sizin ellerinizi ve sizin ayaklarınızı çaprazlama keseceğim ve elbette sizi hurma dallarından asacağım... Hangimizin azapça daha şiddetli ve daha kalıcı olduğunu elbette bileceksiniz!”**

72-) Kalu len nü'sireke alâ ma caena minel beyyinati velleziy fetarena fakdı ma ente kad* innema takdiy hazihil hayated dünya;

Dediler ki: “Bize gelen apaçık mucizelerden sonra, bizi yaratan üstüne seni asla tercih etmeyeceğiz... Ne hükmedeceksen hükmet! Sen sadece şu dünya hayatına hükmedersin.”

73-) İnnâ amenna Bi Rabbina li yağfire lena hatayana ve ma ekrehtena aleyhi mines sıhr* vAllâhu hayrun ve ebka;

“Gerçekten Rabbimize iman ettik ki bizim için hatalarımızı ve sihribazlığımızı mağfired etsin... Allâh daha hayırlı ve bâkîdir.”

74-) İnnahu men ye'ti Rabbehu mücrimen feinne lehu cehennem* lâ yemutü fiyha ve lâ yahyâ;

Gerçek şu ki: Kim Rabbine karşı suçlu olarak gelirse işte cehennem onun içindir... Orada ne ölür (kurtulur), ne de diriliği yaşar!

75-) Ve men ye'tihi mu'minen kad amiles salihati feülaike lehümüd derecatül 'ula;

Kim de O'na iman ederek, imanın gereği uygulamalarla gelirse, işte onlar için en yüce dereceler vardır.

76-) Cennatu Adnin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha* ve zâlike cezaü men tezekkâ;

Altlarından nehirlere akan ADN cennetleri... Onda sonsuz yaşarlar... Arınıp tezkiye olanın karşılığı işte budur.

77-) Ve lekad evhayna ila Musa en esri Bi ibadîY fadrib lehüm tariykan fiyl bahri yebesa* lâ tehafü dereken ve lâ tahşâ;

Andolsun ki, Musa'ya (şunu) vahyettik: “Kullarımı geceleyin yürüt... Onlar için denizde asanla vurarak kuru bir yol aç! Yetişilmekten korkmaksızın ve (denizde boğulmaktan) dehşet duymaksızın (yürüsünler)!”

78-) Feetbeahüm fir'avnu Bi cünüdihi fe ğaşıyehüm minel yemmi ma ğaşıyehüm;

Firavun, ordusu ile onları izledi de kendilerini deniz kaplayıp içine aldı, boğdu.

79-) Ve edalle fir'avnu kavmehu ve ma heda;

Firavun, halkını saptırdı, doğru yola kılavuzlamadı.

80-) Ya beniy israiyle kad enceynaküm min adüvvüküm ve vaadnaküm canibetTuril Eymene ve nezzelna aleykümülMenne vesSelva;

Ey İsrailoğulları! Gerçekten biz sizi düşmanınızdan kurtardık ve Tur'un (Sina Dağı) sağ yanında size vadettik... Sizin üzerinize kudret helvası ve bildircin kuşu tenzîl ettik.

81-) Külu min tayyibati ma razaknaküm ve lâ tetğav fiyhi feyehille aleyküm ğadabîY* ve men yahلیل aleyhi ğadabîY fekad heva;

Sizi beslemekte olduğumuz yaşam gıdalarının temiz olanlarından yiyecek ve onda aşırı gitmeyin... Yoksa üzerinizde (yaptıklarınızın sonucu olarak) gazabım açığa çıkar. Kimin üzerinde gazabım açığa çıkarsa hakikaten o derin düşüştür.

82-) Ve inniy le Ğaffarun limen tabe ve amene ve amile salihan sümmehteda;

Muhakkak ki ben, tövbe eden (hakikatine yakışmayan davranışlarını fark edip pişmanlıkla dönen), **iman eden ve imanın gereklerini uygulayan, sonra da doğru yolu bulan kimseye elbette Ğaffar'ım.**

83-) Ve ma a'celeke an kavmike ya Musa;

“Seni halkından acele ile uzaklaştıran nedir, yâ Musa?”

84-) Kale hüm ülai alâ eseriy ve aciltü ileyke Rabbi literda;

(Musa) dedi ki: **“Rabbim, acelemin sebebi rızanı kazanmaktır. Onlar benim izimdelers...”**

85-) Kale feinna kad fetenna kavmeke min ba'dike ve edallehümüs Samiriyy;

(Rabbi) dedi ki: **“Doğrusu biz senden sonra kavmini, anlayış seviyelerini görsünler diye denedik... Onları Samirî (Firavun sarayından kaçıp aralarına katılan Mısırlı istidraç sahibi birisi) saptırdı!”**

86-) Feracea Musa ila kavmihi ğadbane esifa* kale ya kavmi elem ye'ıdküm Rabbüküm va'den hasena* efetale aleykümül ahdü em eradtüm en yehille aleyküm ğadabün min Rabbiküm feahleftüm mev'ıdiy;

Musa, kızgın ve üzgün olarak kavmine döndü... Dedi ki: “Ey halkım... Rabbiniz size güzel bir vaatte bulunmamış mıydı? Bu söz süreci size uzun mu geldi? Yoksa Rabbinizin gazabının üzerinizde açığa çıkmasını dilediniz de bu yüzden mi sözünüzü tutmadınız?”

87-) Kalu ma ahlefna mev'ıdeke Bi melkina ve lakinna hümmilna evzaren min ziyetel kavmi fekazefnaha fekezâlîke elkas Samiriyy;

“Biz kasıtlı olarak sana muhalefet etmedik... Fakat biz halkımızın zinetinden ağırlıklar yüklenmiştik de onları kaldırıp (Samirî'nin ateşine) attık... Samirî de işte böylece atmıştı (biz onu taklit ettik).”

88-) Feahrece lehüm 'ıclen ceseden lehu huvarün fekalu hazâ ilâhüküm ve ilâhu Musa fenesiy;

(Samirî) onlar için böğürebilen bir buzağı heykeli oluşturdu... **Bunun üzerine dediler ki: “İşte bu hem sizin tanrınız ve hem de Musa'nın tanrısıdır; fakat Musa unuttu!”**

89-) Efela yeravne ella yerci'ü ileyhim kavlen ve lâ yemlikü lehüm darren ve lâ nef'a;

Görmüyorlar mı ki o (buzağı) onların hitabına cevap vermez, onlara ne bir zarar ne de yarar sağlar!

90-) Ve lekad kale lehüm Harunu min kablü ya kavmi innema fütintüm Bih* ve inne RabbekümürRahmânu fettebi'uniy ve etıy'u emriy;

Andolsun ki, daha önce Harun onlara şöyle dedi: “Ey halkım... Siz onunla sadece sınandınız... Muhakkak ki sizin Rabbiniz Rahmân’dır... Öyle ise bana tâbi olun ve emrime itaat edin!”

91-) Kalu len nebraha aleyhi akifiyne hatta yerci’a ileyna Musa;

Dediler ki: “Musa bize geri dönene kadar, ona (buzağıya) tapınıp durmaya devam edeceğiz.”

92-) Kale ya Harunu ma meneake iz raeytehüm dallu;

(Musa) dedi: **“Ey Harun! Bunların sapıtığını gördüğünde niye onları engellemedin?”**

93-) Ella tettebi’an* efe’asayte emriy;

“Bana tâbi olarak (onlara doğruyu göstermedin)? Emrime isyan mı ettin?”

94-) Kale yebneümme lâ te’hüz Bi lihetyiy ve lâ Bi re’siy* inniy haşıytü en tekule ferrakte beyne beniy israiyle ve lem terkub kavliy;

(Harun) dedi ki: **“Ey anamın oğlu! Saçıma, sakalıma yapışıp durma! Muhakkak ki ben: ‘İsrailoğulları arasında ayrılık çıkardın, sözümü tutmadın’ demenden korktum.”**

95-) Kale fema hatbuke ya Samiriyy;

(Musa) dedi ki: **“Senin amacın nedir, yâ Samirî?”**

96-) Kale besurtu Bi ma lem yebsuru Bihi fekabadtu kabdaten min eserir Rasûli fenebeztüha ve kezâlîke sevvelet liy nefsiy;

(Samirî) dedi ki: **“Onların algılayamadıklarını ben fark ettim! Rasûlün eserinden (bildirdiği B sırrı kuvvesini kullanarak) birazcık aldım da onu (altınların eridiği karışıma) attım... İşte böylece nefsim, (hakikatimden gelen kuvveyi) açığa çıkarmaya teşvik etti.”**

97-) Kale fezheb feinne leke fiyl hayati en tekule lâ misas* ve inne leke mev’iden len tuhlefeh* venzur ila ilâhikelleziy zalte aleyhi akifa* le nuharrikannehu sümme lenensifennehu fiyl yemmi nesfa;

(Musa) dedi ki: **“Git! Muhakkak ki hayatın boyunca insanları ‘bana dokunmayın’ diyerek yanına yaklaştırmamalısın... Ayrıca senin için, kendisine asla karşı çıkamayacağın kesin bir son var... Tapınıp durduğun tanrına bir bak! Kesinlikle onu yakacağız, sonra onu un ufak edip, denize savuracağız.”**

98-) İnnema ilâhükümullâhulleziy lâ ilâhe illâ HU* vesi’a külle şey’in ilma;

Ulûhiyet sahibiniz sadece Allâh’tır... Tanrı yoktur sadece “HÛ”! İlmiyle her şeyi (her yönden) kuşatandır!

99-) Kezâlîke nekussu aleyke min enbai ma kad sebeka ve kad ateynake min ledünna zikra;

İşte böylece öne geçmiş olanların haberlerinden bazısını sana hikâye ediyoruz... Gerçek ki, sana ledünnümüzden bir zikir (hatırlatıcı) verdik.

100-) Men a'reda anhü feinnehu yahmilu yevmel kıyameti vizra;

Kim Ondan (hatırlatılan hakikatten) **yüz çevirirse, muhakkak ki o kıyamet sürecinde ağır bir suç yüklenecektir!**

101-) Halidine fiyh* ve sae lehüm yevmel kıyameti hımla;

O suçlarının sonucunu yaşamaları sonsuza dekdir! Kıyamet süreci o (suç), onlar için ne kötü bir yüküdür!

102-) Yevme yünfegu fiysSuri ve nahşurul mücrimiyye yevmeizin zurka;
O süreçte Sur'a nefholunur! O gün suçluları gözleri dönmüş bir hâlde haşrederiz.

103-) Yetehafetune beynehüm in lebistüm illâ 'aşra;

Kendi aralarında şöyle fısıldaşırlar: “(Dünya’da) sadece on (saat) kaldınız.”

104-) Nahnu a'lemu Bima yekulune iz yekulu emselühüm tariykatën in lebistüm illâ yevma;

Onların ne dediklerini biz (hakikatleri olarak) daha iyi biliriz; en çok bileni “Sadece bir gün kaldınız” dediğinde.

105-) Ve yes'eluneka anil cibali fekul yensifüha Rabbii nesfa;

Sana dağlardan sorarlar... De ki: “Rabbim onları ufalayıp savuracak.”

106-) Feyezeruha ka'an safsafâ;

“Onların yerlerini boş, dümdüz hâlde bırakır.”

107-) Lâ tera fiyha 'ivecen ve lâ emta;

“Orada ne çukur ne de tümsek görmezsin.”

108-) Yevmeizin yettebiuned daiye lâ 'ivece lehu, ve haşeatil asvatu lirRahmâni fela tesme'u illâ hemsâ;

O süreçte zorunlu uyulacak davetçiye tâbi olurlar... Rahmân korkusuyla sesler kesilir... Derinden gelen iniltiden başka bir şey işitmezsin.

109-) Yevmeizin lâ tenfeuş şefa'atü illâ men ezine lehür Rahmânu ve radiye lehu kavla;

O gün şefaet fayda vermez... Sadece Rahmân'ın izin verdiği ve sözüne (illâ Allâh diyen) razı olduğu kimse müstesna!

110-) Ya'lemu ma beyne eydiyhim ve ma halfehüm ve lâ yuhiytune Bihi ilma;

Onların önlerindeki de, arkalarındaki de (geçmiş ve geleceklerini) bilir... O'nun ilmini ihâta edemezler.

111-) Ve ‘anetilvucuhu lil HayyilKayyûm* ve kad habe men hamele zulma;

Vechler (yüzler), Hayy ve Kayyum’a zillet ile boyun eğmiştir... Bir zulüm yüklenen (halife oluşunu fark edmeden vefat eden) kimse hakikaten kaybetmiştir.

112-) Ve men ya’mel mines salihati ve huve mu’minün fela yehafü zulmen ve lâ hadmâ;

Kim imanlı olarak doğru fiiller ortaya koyarsa, o, bir haksızlığa uğramaktan ve hakkın çiğnenmesinden korkmaz.

113-) Ve kezâlike enzelna Kurânen Arabiyyen ve sarrefna fiyhi minel va’iydi leallehüm yettekune ev yuhdisü lehüm zikra;

İşte böylece O’nu Arapça bir Kur’ân olarak inzâl ettik; Onun içinde tehditkâr haberleri, sonları, türlü türlü açıkladık... Umulur ki korunurlar (arınırlar) yahut (Kur’ân) onlara bir öğüt olur.

114-) Fete’âlellahul Melikül Hakk* ve lâ ta’cel Bil Kur’âni min kabli en yukda ileyke vahyuhu ve kul *Rabbi zidniy ‘ılma*;

Melik ve Hak olan Allâh ne yücedir! O’nun vahyi sana bitmeden önce Kurân’ı (tekrara) acele etme ve: “Rabbim ilmimi arttır” de.

115-) Ve lekad ahıdna ila Ademe min kablü fenesiye ve lem necid lehu ‘azma;

Bundan önce Âdem’i bilgilendirmiştik... (Fakat) O unuttu... Onu (uyarılı uygulamada) azimli bulmadık.

116-) Ve iz kulna lil MelaiKETiscüdu liAdeme fesecedu illâ ibliys* eba;

Hani biz meleklere (arz kuvvelerine) “Secde edin Âdem’e (şuur varlığı)” demiştik de, İblis hariç, (hepsi) hemen secde ettiler... (İblis) kaçınmıştı!

117-) Fekulna ya Ademu inne hazâ adüvvün leke ve li zevcike fela yuhricenneküma minel cenneti fe teşka;

Dedik ki: “Ey Âdem, kesinlikle şu (iblis, vehmini tahrik eden kendini beden kabul etme fikri) senin ve eşin (bedenin) için bir düşmandır! Sakın sizi (kendinizi şuur {melekî yapı - kuvve} olarak yaşadığınız) cennetten (bedenselliğe - bilinç yaşamı boyutuna) çıkarmasın; sonra şakî (kendini beden sınırlamasının mutsuzluğu içinde bulan ve bunun sonuçlarını yaşayarak yanan) olursun!”

Not: Burada anlatılmak istenen, müşahedemizdekine göre özetle şudur: Âdem ismiyle işaret edilen, yokken, Allâh Esmâ’sının ihtiva ettiği ruh {mânâlar bütünü} üflenerek, bir “şuur varlık” hâlinde beyinde yani

madde bedenden açığa çıkarılmıştır. Beyin bu açığa çıkarılışı kabul edecek şekilde ‘tesviye’ edildikten sonra, açığa çıkan bu El Esmâ ruhu - data olan şuur varlık, melekî bir yapı - boyut olarak cinsiyetsizdir. Ne var ki beyinin oluşum sürecinde karındaki ikinci beyin denen nöronlar topluluğunun ve diğer organların yolladığı verilerin beyinde oluşturduğu “ben bu bedenim” düşüncesi, iblis tarafından da kullanılarak, Âdem’i, kendini beden kabul noktasına düşürmüştür. İblis diye tanımlanan cin türünün, {göze göre görünmez} ışımsal bedenli varlığın, beyine yolladığı impulse ile tahrik ettiği kendini beden olarak kabullenme fikriyle, şuurun hakikati örtülmüş; kendisini, eşi diye tanımlanmış olan beden kabulü noktasına indirmiştir. Beyin, yapısı itibarıyla, veri tabanını oluşturan genetik bilgiler, şartlanmalar, değer yargıları ve bunun getirisi duygular ile çeşitli fikirler doğrultusunda açığa çıkan bilincin, akıl kuvvesini değerlendirmesiyle **kendi DÜNYASI İÇİNDE YAŞAR!** Bilincin yani oluşmuş benliğin, şuur boyutunu oluşturan Allâh Esmâ’sına ‘İman’ etmesi ve **“orijin BEN”**deki özelliklerle yaşayarak farkında olmadığı melekî denen kuvvelere ermesi istenir. Ona bu hatırlatılmak üzere BİLGİ {KİTAP} yolların! İşin doğrusunun bu olduğu ‘hatırlatılmaktadır’. Şuur ise bu bağlardan öte, hakikati Allâh ilmine uzanan melekî kuvve - nürdur. Şuur, kalp veya daha deriniyle hakikati aksettirmesi itibarıyla **‘fuad’** (Esmâ mânâ özelliklerini beyine yansıttıcılar - kalp nöronları) diye anlatılır. Fuad adıyla işaret edilen hakikati kavrama özelliği ana rahminde 120. günde ya beyne aksettirilir o takdirde kişi **“said”** olarak nitelendirilir; ya da aksettirilemez ve beyinde bu açılım olmaz, bu defa da o kişi **“şaki”** diye tanımlanır. Bundan sonra o nöronların işlevi kopyalandığı beyinden devam eder. **“Ayna nöronlar”** konusunun bir kapsamı da bu olaydır tespitimize göre! Şuurun, eşi olarak kendisine geçici süre verilmiş olan beden ise, kâh maddeden meydana gelmesi itibarıyla ‘arzin dabbesi’, kâh bedendeki hayvanlarla ortak özellikler dolayısıyla ‘en’am’, kâh da şuurun melekî vasfını sınırlaması veya örtmesi fikrini beyinde tetikleme itibarıyla ‘şeytan’ diye tanımlanmıştır. “İnsan” diye tanımlanmış “şuur”, kendi orijin yapısını, bedende gözünü açması dolayısıyla da unutmuş, ‘hatırlamaz’ olduğu için **‘zikir - hatırlatıcı’** gönderilmiştir. Kur’ân bilgisi, ‘zikir’ yani ‘hatırlatıcı’dır. İnsana hakikatini hatırlatmak içindir. Beyin - beden kabulünün getirisi sınırlı - kayıtlı cehennemî bedensel yaşam; şuur boyutundaki melekî boyuttaki seyir ise cennet yaşamı olarak tanımlanmaktadır. Bütün bu olaylar ve cennet - cehennem tasvirleri bir kısım âyetlerde vurgulandığı üzere, tamamıyla misal yollu benzetme ve işaret yollu anlatımdır. Cennet şuur yaşamı ve şurundan, El Esmâ özelliklerinin açığa çıktığı bir yaşam olduğu içindir ki; biyolojik - hayvansı beden var olmadığı ve dahi söz konusu olmadığı içindir ki; buna dair oluşlar da o boyutta yer almaz. Onun için cennetin gerçekte, çok algı

dışı bir yaşam boyutu olduğuna işaret edilmiştir. Konunun detayları ayrı bir kitap mevzuudur. Ancak Kurân'daki işaretlerin yerli yerinde değerlendirilip anlaşılması için bu kadar bir özet anlayışımızı buraya eklemeyi uygun gördüm. Eksik veya yanlış müşahedem oluşmuşsa bağışlanma dilerim. Hakikatini bilen Allâh'tır. A.H.)

118-) İnnе leke ella tecû'a fiyha ve lâ ta'râ;

“Oysa senin için onda (biyolojik - hayvansı - madde beden olmadığı için) ne acıkma (hissi) var ne de çıplak kalma!”

119-) Ve enneke lâ tazmeü fiyha ve lâ tadhâ;

“Kesinlikle sen onda (yeni madde - biyolojik bedensiz yaratılışın dolayısıyla) ne susarsın ne de güneşten yanarsın!”

120-) Fevesvese ileyhişseytanu kale ya Ademu hel edüllüke alâ şeceretil huldi ve mülkin lâ yebla;

(Sonunda) **Şeytan ona vesvese verip: “Ey Âdem, sana ölümsüzlük ağacını ve eskiyip yok olmaz mülkü bildireyim mi?” dedi.**

121-) Feekela minha febedet lehüma sev'atühüma ve tafika yahsıfani aleyhima min varakıl cenneti, ve 'asa Ademu Rabbuhu feğavâ;

İkisi de (şuur ve bilinç {beden}) ondan (ağacın, bedenselliğin meyvesinden) yediler! SEVAT'ları (bedenleri) hissedilir oldu da Cennet yaprağından (bedensellik duygusunu bilinçteki hissedişleriyle) örtmeye çalıştılar! Âdem, Rabbine âsi oldu da yaşayışı bozuldu.

122-) Sümmecebahu Rabbuhu fetabe aleyhi ve heda;

Sonra Rabbi Onu seçti, arındırdı, Onun tövbesini gerçekleştirdi ve hakikatine erdirdi!

123-) Kalehbita minha cemiy'an ba'duküm liba'din adüvv* feimma ye'tiyenneküm minniy hüden femenittebe'a hüdaye fela yedillu ve lâ yeşka;

(Rabbi) **dedi ki: “Birlikte (şuur ve daha sonra terk edilecek beden eşi) inin aşağı ondan! Bir kısmınız bir kısmınıza düşman olarak! Benden size bir Hüda (hakikatinizi hatırlatıcı) geldiğinde, kim benim Hüdama (hatırlattığım hakikatine) tâbi olur ise, işte o sapmaz ve şakî olmaz!”**

124-) Ve men a'reda an zikrîY feinne lehu me'ıyşeten danken ve nahşuruhu yevmel kıyameti a'ma;

“Kim zikrimden (hatırlattığım hakikatinden) yüz çevirir ise, muhakkak ki onun için (beden - bilinç kayıtlarıyla) çok sınırlı yaşam alanı vardır ve onu kıyamet sürecinde kör olarak haşrederiz.”

125-) Kale Rabbi lime haşerteniy a'ma ve kad küntü basıyra;

(O vakit) **dedi ki: “Rabbim, niçin beni kör olarak haşrettin, (dünyadayken) gözlerim görüyordu?”**

126-) Kale kezâlîke etetke ayatuna fenesityeha* ve kezâlîkel yevme tünsa;

(Rabbi) **dedi ki: “İşte böyle... Delillerimiz sana geldi de sen onları (değerlendirmeyi) unuttun. Bunun sonucu olarak bu süreçte unutulursun (mahrum kalırsın unutup hatırlamadıklarından)!”**

127-) Ve kezâlîke necziy men esrefe ve lem yu'min Bi âyâti Rabbih* ve le azâbü ahireti eşeddü ve ebka;

(Halifelik istidadını açığa çıkarıcı ömrünü) **israf etmiş ve Rabbinin hakikatindeki delillerine iman etmemiş kimse, sonuçlarını böylece yaşar! Gelecek azabı ise daha şiddetli ve daha kalıcıdır.**

128-) Efelem yehdi lehüm kem ehlekna kablehüm minel kuruni yemşune fiy mesakinihim* inne fiy zâlîke le âyâtin liülinNüha;

Helâk olmuş nice toplumun meskenleri üzerinde dolaştıkları hâlde, bu onlara gerçeği göstermedi mi? Muhakkak ki bunda ibret alacak kadar akli olanlara nice delil vardır.

129-) Ve levla kelimetün sebekat min Rabbike le kâne lizamen ve ecelün müsemma;

Eğer Rabbinden, önceden verilmiş bir hüküm ve tayin edilmiş bir ömür olmasaydı, azap (vefat derhâl) kaçınılmaz olurdu!

130-) Fasbir alâ ma yekulune ve sebbih Bi Hamdi Rabbike kable tulu'ışşemsi ve kable ğurubiha* ve min anailleyli fesebbih ve atrafen nehari lealleke terda;

Onların dediklerine sabret... Güneş'in doğuşundan önce de, batışından önce de Rabbinin Hamdi olarak (sende Hamd'i açığa çıkararı hissederek) tespih et! Gecenin bir kısmında (yatsı) ve gündüzün ortasında (öğle) da tespih et (hakikatinin yaşanması işlevini açığa çıkararak) ki; rıza (seyir) hâlini yaşayasın.

131-) Ve lâ temüddenne ayneyke ila ma metta'na Bihi ezvacen minhüm zehretel hayatid dünya lineftinehüm fiyh* ve rizku Rabbike hayrun ve ebka;

Sakin gözlerini kaydırma, onlardan bir kısmına, kendilerini sınamak için dünya hayatının süsü olarak (verilmiş) geçici fâni zenginliğe! Rabbinin rızkı daha hayırlı ve daha bâkîdir.

132-) Ve'mur ehleke Bis Salâti vastâbir aleyha* lâ nes'elüke rizka* nahnu nerzükuke, vel 'akıbetü littakva;

Yakınlarına salâti (rabbine yönelişi) yaşamalarını emret; kendin de onda devamlı ol! Senden bir yaşam gıdası istemiyoruz; (aksine) senin yaşam gıdan bizden! Gelecek korunanıdır.

133-) Ve kalu levla ye'tiyna Bi ayetin min Rabbih* evelem te'tihim

beyyinetü ma fiyssuhufil'ula;

Đediler ki: "Rabbinden bir mucize bize getirseydi ya!"... İlk bilgilerdeki açık deliller onlara ulaşmadı mı?

134-) Ve lev enna ehleknahüm Bi azâbin min kablihi lekalu Rabbena levla erselte ileyna Rasûlen fenettebi'a âyâtike min kabli en nezille ve nahzâ;

Eğer onlara daha önce azabı yaşatarak helâk etseydik, elbette şöyle derlerdi: "Rabbimiz; bir Rasûl irsâl etseydin de zillete düşüp rezil olmadan önce senin işaretlerine tâbi olsaydık."

135-) Kul küllün müterabbisun feterebbesu* feseta'lemune men ashabus sıratıs seviyyi ve menihteda;

De ki: "Herkes bekleyip gözetlemekte; siz de gözetleyin! Düpedüz yolun ehli kimmiş, hakikate eren kimmiş yakında bileceksiniz!"

Ğâşiye Sûresi: 1-26

ACIKLAMA:

Ğâşiye Sûresi, genellikle **Zâriyat-Kehf** arasına yerleştirilse de gene esbâb-ı nüzûl kaynaklarında "**Muhtevasından da anlaşılacağı gibi bu sûre, Mekke'nin ilk dönemlerinde nâzil olmuştur!**" kaydı da vardır!..

Ğâşiye Sûresi, TâHâ Sûresi'nin başında vurgulanan hususla, Vâki'a Sûresi'nin ana temasını bağlantılayan bir bağlama sahiptir!..

Rivayet ediliyor ki, Hız. Rasûlullâh s.a.v. cuma salâtlarında ikinci rekat'ta Ğâşiye Sûresi'ni zamm-ı sûre olarak okumuş!..

Allâh, şekavetin (yorgunluk) amelinden korusun; dindârlığımızı bu (beşerî) seviyede bırakmasın; kurb nasip etsin!..

17. âyetin nüzûl sebebi ile ilgili şöyle bir rivayet vardır:

"Allâh, cenneti vafedince/cennetteki döşeklerin yüksekliğini zikredince, dalâlet ehli buna şaşırđılar/ 'o kadar yüksek iseler onlara nasıl çıkıp yatarız' gibi dediler de bunun üzerine bu âyetler nâzil oldu!"

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Hel etake hadiysülğâşiye;

Sana Ğâşiye'nin (bütün insanları örtüp bürüyen o büyük tecelli - kıyamet) haberi geldi mi?

2-) Vucûhun yevmeizin haşı'ah;

O gün yüzler (vardır) zilletle yere bakar!

3-) 'Amiletün nasıbetün;

(Örf - âdet olarak) **çalışmış** (ibadet etmiş) **boşa yorulmuş!**

4-) Taslâ naren hamiyeten;

Kızgın bir ateşe maruz kalır (o yüzler)!

5-) Tüska min 'aynin aniyeh;

Kızgın bir kaynaktan içirilirler!

6-) Leyse lehüm ta'amün illâ min dariy'in;

Onlar için Dari' (zehirli - yırtıcı bir diken?)**den başka yiyecek yoktur.**

7-) Lâ yüsminu ve lâ yuğniy min cu'in;

Ne besler ne de açlıktan kurtarır.

8-) Vucûhun yevmeizin na'imetün;

O süreçte nimetin eseri görülen nice yüzler de (vardır).

9-) Lisa'yiha radiyetün;

(Hakkıyla yaptığı) **çalışmalarının getirisinden razıdır!**

10-) Fiy cennetin 'aliyeh;

Âli bir cennettedir!

11-) Lâ tesme'u fiyha lağiyeh;

Orada boş laf işitmez.

12-) Fiyha 'aynün cariyetün;

Orada (daim) **akan bir kaynak** (ilim ve kudret) **vardır.**

13-) Fiyha sürurun merfû'atün;

Orada yükseltilmiş tahtlar vardır.

14-) Ve ekvabün mevdû'atün;

(Yerlerine) **konulmuş testiler,**

15-) Ve nemariku masfûfetün;

(Arkalarına) **sıra sıra dizilmiş yastıklar,**

16-) Ve zerabiyü mebsûseh;

(Altlarına) **yayılmış yağılar** (vardır).

17-) Efela yenzurune ilel'İbilli keyfe hulikat;

Bakmıyorlar mı el İbil'e (yağmur yüklü bulutlara) **nasıl yaratılmış?**

18-) Ve ilesSemâi keyfe rufi'at;

(Bakmıyorlar mı) **semâya, nasıl ref'olunmuş** (nasıl uzay oluşmuş)!

19-) Ve ilelcibali keyfe nusbet;

(Bakmıyorlar mı) **dağlara, nasıl yerleştirilmiş!**

20-) Ve ilel'Arđı keyfe sutihat;

(Bakmıyorlar mı) **arza, nasıl döşenmiş!**

21-) Fezekkir innema ente müzekkir;

HATIRLAT; çünkü sen ancak bir hatırlatıcısın (hakikatlerini hatırlatmak için irsâl oldun)!

22-) Leste 'aleyhim Bimusaytır;

Onlar üzerine musallat olan zorba değilsin!

23-) İlla men tevellâ ve keferre;

Ancak kim yüz çevirir ve küfür ederse (hakikati inkâr - reddederse),

24-) Feyu'azzibühullahul'azâbel'ekber;

Allâh onu, en büyük azap ile azaplandırır!

25-) İinne ileyNA iyabehüm;

Muhakkak ki bizedir onların dönüşleri.

26-) Sümme inne 'aleyNA hısabehüm;

Sonra muhakkak ki bize aittir yaptıklarının sonucunu yaşatmak!

Vâki'a Sûresi: 1-96

ACIKLAMA:

Vâki'a Sûresi, kaynak tertiplerde TâHâ-Şu'arâ Sûreleri arasına yerleştirilmiştir!..

“Vâki'a”, Kurân'da ölüm/kıyametın tanımlandığı isimlerden bir tanesidir!..

Âhiret/evrensellik/realite'de üç TÜR!.. 79.âyetteki arınmayı (hattâ 75-82'yi) bu yönden (yahudi, nasâra, mecûsi vb beşerî nisbetlerden) de düşünmek faydalı olabilir!..

Kurân'da sadece bir defa geçen “KASAM'UN AZIYM= **azametli büyük yemin**”, 76.âyet olarak 75-82 âyet grubu içerisindedir!.. Böyle bir yeminin cevabını, “*abdestsiz mushafa el sürmeyin*” diye anlamak, büyük bir yanılğı olur!..

10-14 âyetleri hakkında Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'in şöyle dediğı rivayet edilmektedir:

“Ümmetimden her KARN (nesil, çağ)’da SÂBİKUN (kurb sahipleri) vardır!”

“Burada (13-14) senâ edilen iki topluluk da toptan benim ümmetimdendirler!”

Esbâb-ı Nüzûl kaynaklarında **Ashab-ı Yemîn** için olan 39-40 âyetlerinin, **SÂBİKUN** için olan 13-14 âyetlerinin inzâlinden bir müddet sonra ve **H. Ömer** r.a.’ın “**Çoğunluğu önceki (devir)lerdendir, azınlığı sonrakilerdendir!**” dolayısıyla ağlaması üzerine nâzil olduğu rivayet edilmektedir?...

Oysa Kur’ân-ı Kerîm’de başta **H. İbrahim a.s.** olmak üzere önceki Nebiler’in hep “**ÂHİRİYN= sonrakiler**” içinde anılmayı dilemeleri, “**MUHAMMEDÎ**” kemâlatla ilgili bir işaret olabilir!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) İzâ vekâ’atil vâkî’atü;

O gerçek (ölümü tadarak başlayan ikinci hayat) **vuku bulduğunda.**

2-) Leyse livak’atiha kâzibeh;

Artık onun gerçekliğini yalanlayacak olmaz!

3-) Hafidatün Râfi’atün;

(Kimini) **alçaltıcıdır**, (kimini) **yükselticidir!**

4-) İzâ rüccetil’Ardu recca;

Arz (beden) şiddetli bir sarsılışla sarsıldığında,

5-) Ve büssetilcibalü bessa;

Dağlar (bedendeki organlar) **hurdahaş edildiğinde,**

6-) Fekânet hebâen münbessâ;

(Nihayet) **dağılmış toz olduğunda.**

7-) Ve küntüm ezvâcen selâseh;

Siz üç cinse ayrıldığımızda:

8-) Feashabül meymeneti mâ ashabül meymeneh;

Ashab-ı Meymene (uğurlular-mutlular, sağcılar, Hakk’ı bulmada isâbet etmişler), **ne ashab-ı meymenedir!**

9-) Ve ashabül meş’emeti mâ ashabül meş’emeh;

Ashab-ı Meş’eme (uğursuzlar-mutsuzlar, solcular, Hak’tan kozalı yaşamışlar), **ne ashab-ı meş’emedir!**

10-) Ves sabikunes sabikun;

Es Sâbikun (yakîn ile öne geçenler), **sabikundur;**

11-) Ülâikel mukarrebun;

İşte onlar mukarrebûn'dur (Kurbiyet mertebesini yaşayanlar).

12-) Fiy cennatin na'ıym;

Nimet cennetlerindedirler.

13-) Sülletün minel'evveliyn;

Çoğunluğu önceki (devir)lerdendir.

14-) Ve kaliylün minel'ahırıyn;

Azınlığı sonrakilerdendir.

15-) Alâ sürurin mevdûnetin;

Mücevherlerle işlenmiş tahtlar üzerindedirler. (Buradan başlayan cennet tanımlayıcı âyetleri okurken; Ra'd: 35 ve Muhammed: 15. âyetlerde vurgulanan “**Meselül cennetilletiy** = cennettekilerin MİSALİ - TEMSİLİ” şöyle şöyledir, diye başlayan uyarı göz ardı edilmemelidir. Anlatılanlar temsil yolludur. A.H.)

16-) Müttekiyye aleyha mütekabiliyn;

Karşılıklı kurulmuşlardır.

17-) Yetufü aleyhim vildanün muhalledün;

Çevrelerinde ebedî gençlikleriyle hizmetliler...

18-) Biekvabin ve ebâriyka ve ke'sin min ma'ıyn;

Kaynağında dolmuş ibrikler, sürahiler ve kâselerle...

19-) Lâ yusadda'üne anha ve lâ yünzifun;

Ne başları ağırır ondan ne de şuurları bulanır!

20-) Ve fakihetin mimma yetehayyerun;

Tercih edecekleri meyve;

21-) Ve lahmi tayrin mimma yeştehun;

Canlarının çektiği kuş eti;

22-) Ve hûrun 'ıyn;

Ve Hur-i İyn (net görüşlü {biyolojik gözün sınırlamalarıyla kayıtlı olmayan} eşler {birkaç beden}); şuur yapı olan “insan”ın özelliklerini yaşatacak, eşi olan bedenler. Tek bilincin tasarrufundaki birden çok bedenle yaşama süreci. A.H.).

23-) Keemsâlil lü'lüilmeknun;

Saklı (sedefte büyümüş) **incilerin misali gibi** (Esmâ hakikatinden oluşmuş ve o özelliklerin açığa çıkışı olan insan şuurundan var olmuş Allâh yaratısı bedenler).

24-) Cezâen Bimâ kânu ya'melûn;

Yaptıklarının cezası (sonucu)!

25-) Lâ yesme'une fiyha lağven ve lâ te'siyma;

Orada ne boş laf duyarlar ve ne de suç kavramı!

26-) İllâ kıylen Selâmen Selâma;

Sadece "Selâm, Selâm" denilir (Selâm isminin işaret ettiği özellik daim olsun; anlamında).

27-) Ve ashabül yemiyni mâ ashabül yemiyn;

Ashab-ı Yemîn (sağcılar, iman edenler) ne ashab-ı yemîndir!

28-) Fiy sidrin mahdud;

Meyveleriyle sidre ağacı içinde,

29-) Ve talhın mendud;

Meyveleri istiflenmiş muz ağacı...

30-) Ve zillin memdud;

Yayılmış (sonsuz) gölgede,

31-) Ve mâin meskûb;

Çağlayarak dökülüp akan bir suda,

32-) Ve fâkîhetin kesiyretin;

Pek çok meyve (türü) içinde,

33-) Lâ maktu'atin ve lâ memnu'atin;

(Ki o meyveler) **ne tükenir ve ne de yasaklanır!**

34-) Ve furuşin merfu'ah;

Yüceltilmiş sedirler içinde(dirler).

35-) İnnâ enşe'nahünne inşâen;

Muhakkak ki biz onları (şuurun eşi olan bedenleri yeni) bir inşa edişle inşa ettik.

36-) Fece'alnahünne ebkâra;

Onları daha önce hiç kullanılmamış türden oluşturduk!

37-) 'Uruben etraba;

(Ki o daha önce hiç görülmemiş - kullanılmamış türden bedenler) **eşlerine âşık** (dünyaya birbirine düşman olarak inen, insanı maddeye yönettiren hayvani beden karşıtı olarak, insan şuuruna sahip bilince, özelliklerini itirazsız yaşatan. A.H.) **ve yaşıtlardır** (bilinçle birlikte var olmuştur)!

38-) Liashabilyemiyn;

(Bunlar) **ashab-ı yemîn** (saîd olanlar) **içindir**.

39-) Sülletün minel'evveliyin;

(Ashab-ı yemîn'in) **bir kısmı evvelkilerdendir**.

40-) Ve sülletün minel'ahırıyn;

Bir kısmı da sonrakilerdendir.

41-) Ve ashabüşşimâli mâ ashabüşşimâl;

Ashab-ı Şimal (şakî olanlar; hakikati inkâr edip kozalı yaşayanlar), **ne ashab-ı şimaldir!**

42-) Fiy semumin ve hamiyim;

Semum (zehirleyici ateş, radyasyon) **ve hamim** (yakan su; gerçek dışı bilgi ve şartlanmalar) **içinde**,

43-) Ve zillin min yahmum;

Simsiyah dumandan bir gölge (Hakikatindeki kuvveleri göremez, yaşayamaz bir hâl) **içinde**,

44-) Lâ bâridin ve lâ keriyim;

(Ki o gölge) **ne serindir ve ne de kerîm** (cömertçe getirisi olan)!

45-) İnnéhüm kânu kable zâlike mütrefiyin;

Muhakkak ki onlar bundan önce, dünyevî - şehvanî zevklerin bolluğu içinde şimarandılar!

46-) Ve kânu yusîrrune alelhinsil 'azıym;

O büyük suçta (Hakikatlerini inkâr ederek onu yaşama yolunda çalışma yapmamakta) **ısrar ederlerdi**.

47-) Ve kânu yekûlune eizâ mitna ve künna türaben ve ızâmen einna lemeb'usûn;

“Ölüp, toprak ve kemik yığını olduktan sonra, gerçekten yeni bir bedenle yaşama devam edecek miyiz = bâ's olunacak mıyız?” derlerdi.

48-) Eve abaunel'evvelun;

“Evvelki atalarımız da mı?” derlerdi.

49-) Kul innel'evveliyne vel'ahırıyn;

De ki: “Muhakkak ki evvelkiler de sonrakiler de,”

50-) Lemecmu'üne ilâ miykati yevmin ma'lum;

“Bilinen bir sürecin buluşma vaktinde elbette toplanacaklardır!”

51-) Sümme inneküm eyyühed dâllûnel mükezzibun;

Sonra muhakkak ki siz ey (Hakikati) **yalanlayıcı sapkınlardır...**

52-) Leâkilune min şecerin min zakkûm;

Elbette (siz) zakkum ağaçlarından (kendinizi yalnızca beden kabullenmenin sonucu meyvelerinden) yiyeceksiniz.

53-) Femâliune minhel butûn;

Karınlarınızı ondan dolduracaksınız.

54-) Feşâribune ‘aleyhi minel hamiyim;

Onun üstüne yakıcı sudan içeceksiniz.

55-) Feşâribune şürbelhiyim;

Hastalığı dolayısıyla suya doymak bilmeyen develer gibi içeceksiniz onu.

56-) Hazâ nüzülühüm yevmed diyin;

Din (sistemin - Sünnetullâh’ın gerçekliğinin fark edildiği) gününde, onların nüzûlü (onlarda açığa çıkacak olan) işte budur!

57-) Nahnu haleknaküm felevlâ tusaddikun;

Biz, yarattık sizi! Tasdik etmeyecek misiniz?

58-) Eferaeytüm ma tümnûn;

Akıttığınız meniyi gördünüz mü?

59-) Eentüm tahlükunehu em nahnül hâlikun;

Onu siz mi yaratıyorsunuz yoksa yaratana biz miyiz?

60-) Nahnü kadderna beynekümül mevte ve ma nahnü Bi mesbukıyn;

Aranızda ölümü biz takdir ettik ve bizim önümüze geçilmez!

61-) Alâ en nübeddile emsaleküm ve nünşieküm fiy ma lâ talemun;

Size bedel olarak benzerlerinizi (yeni bedenlerinizi) getirelim ve sizi bilemeyeceğiniz şekilde (yeniden) inşa edelim diye (ölümü takdir ettik).

62-) Ve lekad alimtümün neş’etel’ulâ felevlâ tezekkerûn;

Andolsun ki ilk neş’eti (yaratışı) bildiniz... Peki derin düşünmeniz gerekmez mi?

63-) Eferaeytüm ma tahrûsûn;

Ekmekte olduklarınızı gördünüz mü?

64-) Eentüm tezre’ûnehu em nahnüzzari’ın;

Onu yeşerten siz misiniz yoksa biz miyiz?

65-) Lev neşau lece’alnahu hutamen fezaltüm tefekkehun;

Eğer dileseydik onu elbette kuru - cansız bitki kılardık da, şaşar kalırdınız!

66-) İna lemuğremun;

“Muhakkak ki ziyandayız!”

- 67-) Bel nahnu mahrumun;
“Hayır, biz (geçinmekten) mahrumlarız” (derdiniz).
- 68-) Eferaeytümül mâelleziy teşrebun;
İçmekte olduğunuz o suyu gördünüz mü?
- 69-) Eentüm enzeltümûhu minelmüzni em nahnül münzilun;
Onu beyaz bulutlardan siz mi inzâl ettiniz yoksa inzâl ediciler biz miyiz?
- 70-) Lev neşau ce’alnahu üçâcen felevla teşkürun;
Eğer dileseydik onu acı (bir su) kılardık... Şükretmeniz gerekmez mi?
- 71-) Eferaeytümün narelletiy turun;
Çakarak (ağaçtan) çıkardığınız o ateşi gördünüz mü?
- 72-) Eentüm enşe’tüm şecerateha em nahnülmünşün;
Onun ağacını siz mi inşa ettiniz yoksa inşa ediciler biz miyiz?
- 73-) Nahnu ce’alnaha tezkireten ve metâ’an lilmukviyn;
Onu, çölde yaşarmışçasına bilgisizlere bir hatırlatma ve bir yararlanacakları şey kıldık!
- 74-) Fesebbih Bismi Rabbikel ‘Azıym;
Öyleyse tespih et ismi Aziym Rab olan namına!
- 75-) Felâ uksimu Bi mevâkı’ın nücum;
Yıldızların yer aldığı (Esmâ’mın açığa çıktığı) evren olarak yemin ederim!
- 76-) Ve innehu lekasemün lev talemune azıym;
Bilseniz, gerçekten bu çok azametli bir yemindir!
- 77-) İneHU leKur’ânun Kerıym;
Şüphesiz ki O (evren), Kur’ân-ı Kerıym’dır (“OKU”yabilene çok değerli “OKU”landır).
- 78-) Fiy Kitabın meknun;
Görülemeyen bir Bilgi’dedir! (Dalga {wave} okyanusu olan evrensel data ve dahi hologramik esasa göre beyindeki data.)
- 79-) Lâ yemessuHU illel mutahherun;
Ona (Bilgiye), (şirk pisliğinden - hayvaniyetinden) arınıp, tâhir olanlardan başkası dokunamaz!
- 80-) Tenziylün min Rabbil âlemiyn;
Rabb-ül âlemîn’den tenzıldir (insan bilincinde tafsile indirme).
- 81-) EfeBi hazel hadıysi entüm müdhinun;

Şimdi siz bu olayımızı mı hafife alıp, önemsemiyorsunuz!

82-) Ve tec'âlune rizkaküm enneküm tükezzibun;

Yaşam gıdanız yalanlamanız mı oldu?

83-) Felevlâ izâ beleğatil hulkum;

İşte (can) boğaza geldiğinde!

84-) Ve entüm hıyneizin tenzurûn;

O zaman siz (çaresiz) bakakalırsınız!

85-) Ve nahnu akrebü ileyhi minküm ve lâkin lâ tubsırın;

Biz ona sizden daha yakınızdır, fakat görmezsiniz.

86-) Felevlâ in küntüm ğayre mediyniyn;

Eğer siz yaptıklarınızın sonucunu yaşamayacaksınız;

87-) Terci'ûneha in küntüm sadikiyn;

Eğer sözünüzde sadıksanız, onu (ölümü) geri çevirsenize (Sünnetullâh yoksa yapın bunu)!

88-) Feemma in kâne minel mukarrebiyn;

(Herkes ölümü tadacaktır) lâkin mukarrebûndan (kurb ehli) ise;

89-) Feravhun ve reyhanün ve cennetü na'ıym;

Ravh (Rahmânî tecelli ile yaşam), Reyhan (Esmâ tecellileri seyri) ve Nimetler Cenneti vardır.

90-) Ve emma inkâne min ashâbil yemiyn;

Eğer Ashab-ı yemîn'den ise;

91-) FeSelâmün leke min ashâbilyemiyn;

(Eğer öyle ise): "Ashab-ı yemîn'den senin için bir Selâm var" (denilir).

92-) Ve emma in kâne minel mükezzibiyneddâ(aaa)lliyn;

Eğer (o can) sapık inançlı (hakikati) yalanlayıcılardansa;

93-) Fenüzülün min hamiyim;

(İşte ona) başından aşağı kaynar sular dökülür!

94-) Ve tasliyetü cahiyim;

Cahîm'in (yakıcı şartlar) ateşine maruz kalır!

95-) İnne hazâ lehuve hakkul yakıyn;

Muhakkak ki bu Hakk-el Yakîn'dir (bilfiil yaşanacak gerçek)!

96-) Fessebbih Bismi Rabbikel 'Azıym;

Öyleyse tespih et ismi Aziym Rab olan namına!

Şu'arâ' Sûresi: 1-212, 221-227

ACIKLAMA:

Şu'arâ Sûresi, kaynak tertiplerde Vâki'a-Neml Sûreleri arasına yerleştirilmiştir!..

Hurûf-u Mukattaa'dan TAVÂSİYN (Tâ, Sîn) ile başlayan ilk sûredir!.. Hurûf-u Mukattaa'ların hepsinde olduğu üzere, bu harflerle (Kaf, ElifLâmMîmSâd, YâSiyin, TâHâ, TâSînMîm, HâMîm vb) hitabın asil muhatabı veya tanımlanamı Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'dir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak Şu'arâ Sûresi'nin sadece son (Rasûlullâh a.s.'ın vahyi/risâlet ve nübüvveti) bölümündeki bazı âyetlerle ilgili sebab-i nüzûl rivayetleri vardır!..

Bunlardan üç rivayet meşhûrdur...

En meşhûru olan 214.âyetle ilgili "Safâ Tepesi Tebliği/Uyarısı" rivayetinin, aynı anda Tebbet Sûresi - Zümer:64 - Hicr:94 - Kâfirûn Sûresi irtibatlı sunulmasının telifi mümkün görünmemektedir!..

Diğer meşhûr iki rivayete gelince:

"İsraioğullarının âlimlerinin Onu bilmesi, onlar için bir delil değil midir?" (Şu'arâ: 197) ile ilgili rivayet:

"Mekkeliler, Nebi (s.a.v.) hakkında bilgi almak üzere Yesrîb (Medine) yahudilerine birilerini göndermişlerdi!..

Yahudiler: *'Evet, şimdi O (son) Nebi'nin geliş zamanıdır; muhakkak ki biz Tevrât'ta O'nun nitelik ve sıfatlarını buluyoruz!'* deyip birtakım vasıflar da saydılar!.. İşte bunun üzerine bu âyet nâzil oldu."

Sûre'ye ismini veren "ŞU'ARÂ= şâirler" hakkında sûre'nin en sonundaki âyet grubu, Mekke müşriklerinin, en meşhûr şâirleri ile Hz. Rasûlullâh a.s.'a saldırdıkları, "*Biz de Muhammed'in söyledikleri gibisini söyleriz*" diyerek hicvettikleri ve bu hezeyanlarını dinleyecek zümreler/bedevî topladıkları bir dönemde nâzil olmuş!..

Demek ki Kur'ân vahyi, hem ehl-i kitap ve hem de müşriklerin en önde olanlarını bile etkisi altına almış vaziyette idi artık!..

Şiir ve şâirin çok önemli olduğu bir toplumda, üstelik şiirde en mâhir ustaların bulunduğu bir ortamda Kur'ân nâzil oluyor?!.. Normal şartlarda beklenen odur ki, Kur'ân o kültürün en belirgin özelliği ile karakterize olmalı idi!.. Oysa öyle olmamıştır!.. Kur'ân, cahiliye şiiri (şirk

bakışlı) özellikli bir kelâm değildir!.. Hatta Hz. Rasûlullâh (a.s)’ın şiir okuyamadığı rivayet edilir!..

Veryüzünde en etkili söz olan şiirin, Kur’ân karşısında âciz kalması, Kurân’ın üstün niteliklerinden biridir!..

Yani Kurân’ın “söz” üstünlüğü, Kureyş’in “söz/şiir” cinsinden olarak onlardan daha üstünü demek değil; onların söz/şiiri ile aynı cinsten olmayan bir orijinallikle, karşısında Kureyş söz/şiirinin âciz kaldığı bir kelâm mucizesidir!..

Cevâmi’ül Kelim!!!..

Bu nedenle “B” sırrı, Arapça’nın bir sırrı değil, Kurân’ın (Rasûlullâh Dili’nin) bir sırrıdır!!!.. Bu da sır bir konudur?!..

İlgili üç rivayetle konuyu tamamlayalım:

Hz. Âişe ra. ’a şöyle der: “Müşrikler, Rasûlullâh (s.a.v.)’i vezinli şiirlerle hicvediyorlardı!”

Muallakat-ı Seb’a şâirlerinin en meşhûru ve tek İslâm’ı kabul edeni Lebîd’in, Kurân’ı dinledikten sonra şiir yazmayı terk ettiği, söylenir!.. Halife Ömer ra. kendisine şiir okumasını teklif ettiğinde, “Allâh bana Bakara ve Al-u İmran Sûrelerini öğrettikten sonra şiir okumam!” diyerek şiir okumayı reddedince Hz. Ömer’in takdirini de kazanır!..

Şiir’de de çok mâhir olan, Kureyş’in kendisine “İdlu Kureyş= Kureyş’in dengi” ve “Vahîd= Tek” dedikleri Velîd B. Muğîre, Kurân’ın belâğatındaki bu gerçeği şöyle ifade etmiştir: “Söz (şiir) her şeye üstün gelir, ama O’nun (Muhammed a.s.’ın) şu söylediklerine hiçbir söz (şiir) üstün gelemez!”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Taa, Siiiiyn, Miiiiiym;

Ta, Siin, Miim.

2-) Tilke ayatül Kitabil mubiyn;

Bunlar apaçık ortada olan BİLGİNİN (Sünnetullâh’ın) işaretleridir.

3-) Lealleke bahi’un nefseke ella yekûnu mu’miniyn;

İman etmiyorlar diye neredeyse kendini helâk edeceksin!

4-) İn neşe’ nünezzil aleyhim mines Semai ayeten fezallet a’nakuhüm leha hadi’iyn;

Eğer dilesek semâdan üzerlerine bir mucize inzâl ederiz de, zorunlu olarak boyunları bükülüp, hükmü kabul ederler!

5-) Ve ma ye'tiyhim min zikrin miner Rahmâni muhdesin illâ kânu anhu mu'ridiyn;

Ne zaman kendilerine Rahmân'dan yeni bir hatırlatma gelse, hep ondan yüz çevirirler.

6-) Fekad kezzebu feseye'tiyhim enbau ma kânu Bihi yestehziun;

Gerçekten yalanladılar! Alay edegeldikleri şeyin haberleri, kendilerine yakında gelecektir.

7-) Evelem yerav ilel Ardı kem enbetna fiyha min külli zevcin keriyim;

Görmediler mi arzı ki, orada her cömert çiftten (genetik çift sarmalından) nice (şeyler) yetiştirip büyüttük?

8-) İnne fiy zâlike leayeten, ve ma kâne ekseruhüm mu'miniyn;

Muhakkak ki bunda bir işaret vardır... Onların ekseriyeti (Hakk'a, hakikatlerine) iman etmemişlerdir.

9-) Ve inne Rabbeke le HUvel Aziyzur Rahıym;

Muhakkak ki senin Rabbin "HÛ"; El Aziyz'dir, Er Rahıym'dir.

10-) Veiz nada Rabbüke Musa eni'til kavmez zâlimiyn;

Hani Rabbin Musa'ya: "Zâlimler topluluğuna git!" diye nida etmişti.

11-) Kavme fir'avn* ela yettekun;

"Firavun'un halkına... Korkup korunmayacaklar mı?"

12-) Kale Rabbi inniy ehafü en yükezzibun;

(Musa) dedi ki: **"Rabbim, beni yalanlamalarından korkuyorum!"**

13-) Ve yedyku sadriy ve lâ yentaliku lisaniy feersil ila Harun;

"İçim daralıyor, dilim çözülüyor, bunun için Harun'a (görev) irsâl et!"

14-) Ve lehüm aleyye zenbün feehafü en yaktülun;

"Beni öldürmelerinden korkuyorum; çünkü onların haklı oldukları bir suçum var!"

15-) Kale kella* fezheba Bi âyâtiNA inna meaküm müstemi'un;

Buyurdu ki: "Hayır, asla!"... "İkiniz mucizelerimiz - delillerimiz olarak gidiniz... Doğrusu biz sizinle BİRLİKTEYİZ, İŞTİCİLERİZ."

16-) Fe'tiya fir'avne fekula inna Rasûlü Rabbil alemiyn;

"İkiniz Firavun'a gelin ve deyin ki: Muhakkak ki biz Rabb-ül âlemîn'in (Esmâ özellikleriyle âlemdekileri yaratanın) Rasûlüyüz..."

17-) En ersil meana beniy israiyl;

"İsrailoğullarını bizimle birlikte gönder."

18-) Kale elem nürabbike fiyna veliyyden ve lebiste fiyna min 'umürike

siniyn;

(Firavun) dedi ki: **“Yanımızda ufak çocukken, seni terbiye edip yetiştirmedik mi? Hayatının nice yıllarını bizimle geçirmemiş miydin?”**

19-) Ve fealte fa’letekelletiy fealte ve ente minel kafiriyn;

“Bir de o fiili işledin! (Firavun’un halkından birini öldürmek)... Sen nankörlerdensin!”

20-) Kale fealtüha izen ve ene minad dâlliyn;

(Musa) dedi ki: **“O filli işlediğimde ben ne yaptığının farkında değildim.”**

21-) Feferartü minküm lemma hıftüküm fevehebe liy Rabbiy hükmen ve cealeniy minel

murseliyn;

“Bu yüzden de sizden korkumdan firar ettim... Rabbim de bana bir hüküm hibe etti ve beni Rasûllerden kıldı.”

22-) Ve tilke nı’metün temünnüha aleyye en abbedte beniy israiyl;

“Nimetim diye başıma kaktığın şey, İsrailoğullarını köleleştirmen yüzünden oluşan bir olaydır!”

23-) Kale fir’avnü ve ma Rabbül alemiyn;

Firavun dedi ki: “Peki, Rabb-ül âlemîn nedir?”

24-) Kale Rabbüs Semavati vel Ardı ve ma beynehüma* in küntüm mukımiyn;

(Musa) dedi ki: **“Semâların, arzın ve ikisi arasında olan şeylerin Rabbi (Esmâ’sından meydana getireni), eğer yakîn ehliyseniz (bilirsiniz)!”**

25-) Kale limen havlehu ela testemi’un;

(Firavun) etrafında olanlara: **“İşitiyor musunuz?” dedi.**

26-) Kale Rabbüküm ve Rabbü abaikümül evveliyn;

(Musa) dedi ki: **“Sizin de Rabbiniz, önceki atalarınızın da Rabbi.”**

27-) Kale inne Rasûlekümülleziy ursile ileyküm le mecnun;

(Firavun) dedi ki: **“Size irsâl olunan bu Rasûlünüz kesinlikle cinnî etki altındadır.”** (Rasûllerin birçoğu hakikati dillendirdiğinde, cin etkisi altında olma ithamına maruz kalmıştır. A.H.)

28-) Kale Rabbül meşriki velmağribi ve ma beynehüma* in küntüm ta’kılun;

(Musa) dedi ki: **“Doğu, batı ve ikisi arasındaki her şeyin Rabbi... Eğer aklınızı kullanıyorsanız!”**

29-) Kale leinittehazte ilâhen ğayriy le ec'alenneke minel mescuniyn;
(Firavun) **dedi ki: "Andolsun ki, eğer benim gayrımı tanrı edinirsen, seni zindana attırırım!"**

30-) Kale evelev ci'tüke Bi şey'in mubiyn;

(Musa) **dedi ki: "Apaçık bir şey ile (apaçık bir delil olarak) sana gelmişsem de mi?"**

31-) Kale fe'ti Bihi in künte mines sadikiyn;

(Firavun) **dedi ki: "Hadi göster bakalım, eğer doğru söyleyenlerden isen?"**

32-) Feelka 'asâhü feizâ hiye sü'banun mubiyn;

(Musa da) **asasını bıraktı; birden o kesinlikle yılan olarak görüldü!**

33-) Ve nezea yedehu feizâ hiye beydâu linnazriyn;

(Musa) **elini çekip çıkardı (gömleğinden), bakanlar bembeyaz gördü!**

34-) Kale lilmelei havlehu inne hazâ lesahırın aliym;

(Firavun) **çevresindeki ileri gelenlerine dedi ki: "Muhakkak ki bu çok bilen bir sihirbaz..."**

35-) Yüriydü en yuhriceküm min ardıküm Bi sihrîh* femazâ te'mürun;

"Sihri ile sizi mekânınızdan çıkarmayı diliyor... Nedir öneriniz?"

36-) Kalu ercih ve ehahü veb'as fiyl medaini haşiriyn;

Dediler ki: "Onu ve kardeşini alıkoy... Şehirlere de haberciler yolla..."

37-) Ye'tuke Bi külli sahharin aliym;

"Bütün bilgiç sihirbazları sana getirsinler!"

38-) Fecümias seharetü li miykati yevmin ma'lum;

Nihayet sihirbazlar belirlenen zamanda, bilinen bir yerde toplandılar.

39-) Ve kıyle linNasi hel entüm müctemiun;

İnsanlara: "Hepiniz toplandınız mı?" denildi.

40-) Leallena nettebi'us seharete in kânu hümül ğalibiyn;

"Eğer galip gelirlerse, muhtemelen biz sihirbazlara tâbi oluruz"
(dedi halk).

41-) Felemma caesseharetü kalu li fir'avne einne lena leecren in künna nahnül ğalibiyn;

Sihirbazlar geldiklerinde, Firavun'a dediler ki: "Peki biz galip gelirsek, bir kazancımız olacak mı?"

42-) Kale ne'am ve inneküüm izen leminel mükarrebeyn;

(Firavun): “Evet” dedi... “Siz o takdirde benim en yakınlarım olacaksınız.”

43-) Kale lehüm Musa elku ma entüm mülkun;

Musa onlara dedi ki: “Atın (ortaya) bakalım elinizdekileri!”

44-) Feelkav hıbahleüm ve ‘ısiyyehüm ve kalu Bi ‘izzeti fir’avne inna le nahnül ğalibun;

Onlar da iplerini ve asalarını attılar ve: “Firavun’un izzetine yemin olsun, galip geleceğiz” dediler.

45-) Feelka Musa ‘asâhü feizâ hiye telkafü ma ye’fikûn;

Musa da asasını attı; bir de ne görsünler, o (asa), onların var gösterdiklerini kapıp yutuyor!

46-) Feulkiyes seharetü sacidiyn;

Bunu gören sihirbazlar, yere kapandılar Musa önünde!

47-) Kalu amenna Bi Rabbil alemiyn;

Dediler ki: “Âlemlerin Rabbine iman ediyoruz...”

48-) Rabbi Musa ve Harun;

“Musa’nın ve Harun’un Rabbine!”

49-) Kale amentüm lehu kable en azene leküm* innehu le kebiyrukümülleziy allemekümüs sihr* felesevfe ta’lemun* le ukattı’anne eydiyeküm ve ercüleüküm min hılafın ve leusallibenneküm ecme’ıyn;

(Firavun) dedi ki: “Ben size izin vermeden mi Ona iman ettiniz? Kesinlikle O, size sihri öğreten büyüğünüzdür... Yakında bileceksiniz... Ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama kestirip, kesinlikle hepinizi toptan astıracağım.”

50-) Kalu lâ dayr* inna ila Rabbina münkalibun;

(İman eden sihirbazlar da) dediler ki: “Zararı olmaz! Kesinlikle biz Rabbimize (hakikatimize) dönücüleriz.”

51-) İna natme’u en yağfire lena Rabbüna hatayana en küna evvelel mu’miniyn;

“Biz ilk iman edenler olarak, Rabbimizin hatalarımızı mağfiret edeceğini umuyoruz.”

52-) Ve evhayna ila Musa en esri Bi ıbadiy inneüküm müttebe’un;

Musa’ya: “Kullarımı gece oradan götür... Siz takip edileceksiniz” diye vahyettik.

53-) Feersele fir’avnü fiyl medaini haşiriyn;

Firavun, şehirlere haberciler saldı...

54-) İne haülai le şirzimetün kaliylun;

“Bunlar (İsrailoğulları) önemsiz bir azınlıktır!”

55-) Ve innehüm leNA leğazun;

“Ne var ki bizi öfkelenendiriyorlar!”

56-) Ve inna lecemiy’un hazirun;

“Doğrusu biz (her şeye) hazırlıklı bir topluluğuz” (dedi Firavun).

57-) Feahrecnahüm min cennatin ve uyun;

Bu yüzden onları bağ-bahçelerden ve pınarlardan çıkardık.

58-) Ve künuzin ve mekamin keriyim;

Hazinelerden, zenginliklerden!

59-) Kezâlik* ve evresnaha beniy israiyl;

İşte böyle... (Sonunda) onlara (Firavun hanedanına) İsrailoğullarını vâris kıldık.

60-) Feetbe’uhüm müşrikıyn;

(Firavun ve ordusu) **güneş doğarken onları izlediler.**

61-) Felemma terael cem’ani kale ashabu Musa inna lemüdekûn;

İki topluluk birbirini görünce, Musa’nın çevresindekiler: “Bize yetiştiler” dediler.

62-) Kale kella* inne me’ıye Rabbıy seyehdiyn;

(Musa) **dedi ki: “Hayır! Rabbim benimledir; (kurtuluşun) yolunu gösterecektir!”**

63-) Feevhayna ila Musa enıdrib Bi asakel bahr* fenfeleka fekâne küllü firkın ket tavidil azıym;

Musa’ya: “Asan ile denize vur” diye vahyettik... (Vurunca) patladı, ikiye yarıldı... Sonra her bir yan büyük bir dağ gibi oldu.

64-) Ve ezlefna semmel âhariyn;

Diğerlerini de (takip edenleri) oraya yaklaştırdık.

65-) Ve enceyna Musa ve men meahu ecme’ıyn;

Musa’yi ve Onunla beraber olanların hepsini kurtardık.

66-) Sümme ağraknel âhariyn;

Sonra, ötekilerini suda boğduk.

67-) İnne fiy zâlike leayeten ve ma kâne ekseruhüm mu’miniyn;

Muhakkak ki bu olayda bir mucize - ders var! Onların çoğunluğu ise buna iman etmiş degillerdur.

68-) Ve inne Rabbeke le HUvel ‘Aziyzur Rahıym;

Muhakkak ki senin Rabbin “HÛ”dur; El Aziyz’dur, Er Rahıym’dur.

69-) Vetlü aleyhim nebee İbrahiym;

İbrahim'in haberini de anlat onlara.

70-) İz kale liebiyhi ve kavmihi ma ta'budun;

Hani (İbrahim) babasına ve toplumuna: "Neye kulluk ediyorsunuz?" demişti.

71-) Kalu na'budu asnamen fenezallü leha akifiyn;

Đediler ki: "Putlara kulluk ederiz, hep onlarla meşgûlüz."

72-) Kale hel yesme'uneküm iz ted'un;

(İbrahim) dedi ki: "Đua ettiğinizde sizi iştirler mi?"

73-) Ev yenfeuneküm ev yedurrun;

"Yahut size fayda sağlıyor ya da zarar veriyorlar mı?"

74-) Kalu bel vecedna abaena kezâlike yef'alun;

Đediler ki: "Hayır! Fakat atalarımızı bunu uygular bulduk (biz de taklit ediyoruz onları)!"

75-) Kale eferaeytüm ma küntüm ta'budun;

(İbrahim) dedi ki: "Bir düşünün! Neye kulluk ediyorsunuz..."

76-) Entüm ve abaükümül akdemun;

"Siz ve geçmişteki atalarınız!"

77-) Feinnehüm adüvvün liy illâ Rabbel alemiyn;

"Kesinlikle onlar benim düşmanımdır... Sadece Rabb-ül âlemîn..."

78-) Elleziy halekaniy feHUve yehdiyn;

"Ki O, beni yarattı... O bana hidâyet eder."

79-) Velleziy HUve yut'imüniy ve yeskıyn;

"Ki O, beni yedirip doyurur ve içirir."

80-) Ve izâ merıdtu feHUve yeşfiyn;

"Hastalandığımda, O'dur bana şifa veren."

81-) Velleziy yümiytüniy sümme yuhyiyn;

"Ki O, beni öldüren, sonra dirilten."

82-) Velleziy at'meu en yağfire liy hatıy'etiy yevmeddiyn;

"Ki O, Din hükümleri sürecinde hatalarımı mağfiret edeceğini umduğum."

83-) Rabbi heb liy hükmen ve elhıkniy Bis salihıyn;

"Rabbim, bana bir hüküm hibe et ve beni sâlihlere dâhil et!"

84-) Vec'al liy lisane sıdkın fiyl ahırıyn;

"Arkamdan geleceklere de hakikati iletmemi sağla!"

- 85-) Vec'alniy min veraseti cennetin na'ıym;
“Beni nimetler cennetinin vârislerinden kıl!”
- 86-) Vağfır liebiy innehu kâne mineddâlliyn;
“Babamı mağfîret et! Muhakkak ki o, doğru inançtan sapanlardandı!”
- 87-) Ve lâ tuhziniy yevme yüb'asûn;
“Bâ's sürecinde beni rezil - rüsva etme!”
- 88-) Yevme lâ yenfe'u malun ve lâ benun;
“O süreçte zenginlik de fayda vermez, oğullar da (fayda vermez).”
- 89-) İlla men etAllâhe Bi kalbin seliym;
“Sadece, Allâh'a kalb-i selîm (şuurunda hakikat açığa çıkmış olan) ile gelmiş kimse müstesna!”
- 90-) Ve üzlifetil cennetü lil müttekıyn;
Korunmuşlara cennet (yaşantısı) yaklaştırılmıştır.
- 91-) Ve bürrizetil cahıymü li ğaviyn;
Hakikatten sapanlar içirse; cehennem önlerine getirilmiştir!
- 92-) Ve kıyle lehüm eyne ma küntüm ta'budun;
Onlara: “Nerede tapındığınız şeyler?” denildi.
- 93-) Min dunillâh* hel yensuruneküm ev yentasırın;
“Allâh dînunda tapındıklarınız... Size yardım ediyorlar mı? Yahut kendilerine bir yardımları dokunur mu?”
- 94-) Fekübkibu fiyha hüm vel ğavun;
Onlar (taptıklarınız) ve hakikatinden sapıp putlara tapanlar, onun içinde (cehennemde) tepetaklak yüzüstü yere çarpılmıştır!
- 95-) Ve cünüdü ibliyse ecme'un;
İblis'in orduları da toptan (oraya atılmıştır).
- 96-) Kalu ve hüm fiyha yahtesımun;
Onlar orada tartışarak dediler ki:
- 97-) TAllâhi in künna lefıy dalalin mubiy;
“TAllâhi, kesinlikle apaçık bir sapkınlık içinde imişiz!”
- 98-) İz nüsevviyküm Bi Rabbil alemiyn;
“Hani sizi Rabb-ül âlemîn ile eşit kılmıştık.”
- 99-) Ve ma edallena illel mücrimun;
“Bizi ancak o suçlular (hakikati inkâr edenler) saptırdı.”
- 100-) Femalena min şafi'ıyn;

“Şefaâtçimiz de yok.”

101-) Ve lâ sadiykın hamiyim;

“Güveneceğimiz bir dostumuz da yok.”

102-) Felev enne lena kerreten fenekûne minel mu’miniyn;

“Keşke geri dönebilsek de (hakikate) iman etmenin getirisini elde etsek.”

103-) İnne fiy zâlîke leayeten ve ma kâne ekseruhüm mu’miniyn;

Muhakkak ki bu olayda bir ders vardır... Onların çoğunluğu (hakikatlerine) iman etmiş değillerdir.

104-) Ve inne Rabbeke le HUvel Aziyzur Rahıym;

Kesinlikle Rabbin “HÛ”; El Aziyz’dir, Er Rahıym’dir.

105-) Kezzebet kavmü Nuhınil murseliyn;

Nuh toplumu da Rasûlleri yalanladı.

106-) İz kale lehüm ehuhüm Nuhun ela tettekun;

Hani kardeşleri Nuh onlara dedi ki: “Korkup sakınmaz mısınız?”

107-) İnniy leküm Rasûlün emiyn;

“Kesinlikle sizin için güvenilir bir Rasûlüm.”

108-) Fettekullâhe ve etiy’un;

“O hâlde Allâh’tan (kesinlikle yaptıklarınızın sonucunu yaşatacağı için) korunun ve bana itaat edin!”

109-) Ve ma es’elüküm aleyhi min ecr* in ecriye illâ alâ Rabbil alemiyn;

“Bunun için sizden bir karşılık istemiyorum... Çalışmamın karşılığını yaşatacak olan sadece Rabb-ül âlemîn’dir!”

110-) Fettekullâhe ve etiy’un;

“O hâlde Allâh’tan (kesinlikle yaptıklarınızın sonucunu yaşatacağı için) korunun ve bana itaat edin!”

111-) Kalu enu’minu leke vettebeakel erzelun;

Dediler ki: “En alt tabaka sana tâbi oluyor iken, sana iman eder miyiz hiç?”

112-) Kale ve ma ilmiy Bima kânu ya’melun;

(Nuh) dedi ki: **“Onların yaptıkları konusunda bilgim yok...”**

113-) İn hısabühüm illâ alâ Rabbiy lev teş’urun;

“Onların yaptıklarının sonucu, Rabbinin bileceği iştir... Olayın şuuruna varsaydınız!”

114-) Ve ma ene Bi taridil mu’miniyn;

“Ben iman edenleri uzaklaştırıcı değilim!”

115-) İn ene illâ neziyrun mubiyn;

“Ben sadece apaçık bir uyarıcıyım!”

116-) Kalu lein lem tentehi ya Nuhu le tekûnenne minel mercumiyn;

Dediler ki: “Andolsun ki ey Nuh, eğer vazgeçmezsen kesinlikle taşlanarak öldürüleceksin!”

117-) Kale Rabbi inne kavmiy kezzebun;

(Nuh) dedi ki: **“Rabbim... Halkım kesinkes beni yalanladı!”**

118-) Fefthah beyniy ve beynehüm fethan ve necciniy ve men me’iye minel mu’miniyn;

“Benimle onların arasını aç ki (lâyıklarını bulsunlar; Rasûl aralarında yaşarken azap gelmez); beni ve iman edenlerden benimle beraber olanları kurtar.”

119-) Feenceynahu ve men meahu fiyl fülkil meşhun;

Biz de Onu ve Onunla beraber olan kimselerle dolu gemiyle, onları kurtardık.

120-) Sümme ağrakna ba’dül bakıyn;

Sonra, onların ardında kalanları suda boğduk!

121-) İnne fiy zâlîke le ayeten ve ma kâne ekseruhüm mu’miniyn;

Muhakkak ki bu olayda bir mucize - ders vardır... Ne var ki onların ekseriyeti iman edenler değillerdir!

122-) Ve inne Rabbeke le HUvel ‘Aziyzur Rahıym;

Kesinlikle Rabbindir “HÛ”; El Aziyz’dir, Er Rahıym’dir.

123-) Kezzebete Âdünil murseliyn;

Ad (Hud a.s.’ın halkı) da Rasûlleri yalanladı.

124-) İz kale lehüm ehuhüm Hudün ela tettekun;

Hani kardeşleri Hud onlara dedi ki: “Korkup sakınmaz mısınız (korunun; takva elde edin!)?”

125-) İnniy leküm Rasûlün emiyn;

“Şüphesiz ki ben sizin için güvenilir bir Rasûlüm.”

126-) Fettekullâhe ve etiyy’un;

“O hâlde Allâh’tan (kesinlikle yaptıklarınızın sonucunu yaşatacağı için) korunun ve bana itaat edin.”

127-) Ve ma es’elüküm aleyhi min ecr* in ecriye illâ alâ Rabbil alemiyn;

“Bunun üzerine sizden bir karşılık istemiyorum... Çalışmamın karşılığı sadece Rabb-ül âlemîn’e aittir.”

128-) Etebnune Bi külli riyy’in ayeten ta’besün;

“Siz her tepeye köşkler inşa edip, oyalanıyor musunuz?”

129-) Ve tettehizûne mesani’a lealleküm tahlüdun;

“Sonsuz yaşayacakmış gibi kale benzeri evler mi yaptırıyorsunuz?”

130-) Ve izâ betaştüm betaştüm cebbariyn;

“Gücünüze dayanarak hakları ortadan kaldırıp, ele geçirdiğinize sahip oluyorsunuz!”

131-) Fettekullâhe ve etiy’un;

“Artık Allâh’tan (kesinlikle yaptıklarınızın sonucunu yaşatacağı için) korunun ve bana itaat edin.”

132-) Vettekulleziy emeddeküm Bima ta’lemun;

“Bildığınız nimetlerle size yardım edenden korunun.”

133-) Emeddeküm Bi en’amin ve beniyn;

“En’am (kurban edilebilir hayvanlar) ve oğullar verdi.”

134-) Ve cennatin ve ‘uyun;

“Bahçeler, pınarlar...”

135-) İnniy ehafü aleyküm azâbe yevmin azıym;

“Doğrusu, çok büyük bir sürecin azabı üzerinizdedir (diye) korkuyorum.”

136-) Kalu sevaün aleyna eveazte em lem tekün minel va’ızıyn;

Dediler ki: “İster öğüt ver ister verme; bize birdir!”

137-) İn hazâ illâ hulukul evveliyn;

“Bu eskilerin uydurmasıdır!”

138-) Ve ma nahnu Bi muazzebiyn;

“Biz azaba da çarpılmayacağız!”

139-) Fekezzebuhu feehleknahüm* inne fiy zâlike le ayeten, ve ma kâne ekseruhüm mu’miniyn;

Böylece Onu yalanladılar, biz de onları helâk ettik! Muhakkak ki bu olayda bir mucize - ders vardır! Onların ekseriyeti de iman eden değillerdir.

140-) Ve inne Rabbeke le HUvel ‘Aziyzur Rahıym;

Kesinlikle senin Rabbin’dir “HÛ”; El Aziyz’dır, Er Rahıym’dır.

141-) Kezzebet Semudül murseliyn;

Semud da Rasûlleri yalanladı.

142-) İz kale lehüm ehuhüm Salihun ela tettekun;

Hani kardeşleri Sâlih onlara dedi ki: “Korkup sakınmaz mısınız?”

143-) İnniy leküm Rasûlün emiyn;

“Ben kesinlikle güveneceğiniz bir Rasûlüm.”

144-) Fettekullâhe ve etiy’un;

“O hâlde Allâh’tan (kesinlikle yaptıklarınızın sonucunu yaşatacağı için) korunun ve bana itaat edin.”

145-) Ve ma es’elüküm aleyhi min ecr* in ecriye illâ alâ Rabbil alemiyn;

“Bunun için sizden bir karşılık istemiyorum... Hizmetimin karşılığı yalnızca Rabb-ül âlemîn’e aittir.”

146-) Etütrekûne fiyma hahüna aminiyn;

“(Ne yaparsanız yapın) hep böyle güvende olacağımızı mı sanıyorsunuz?”

147-) Fiy cennatin ve ‘uyun;

“Cennetler (bahçeler) ve pınarlar içinde...”

148-) Ve züru’in ve nahlin tal’uha hediym;

“Ekinler ve tomurcuklarıyla hurma ağaçları!”

149-) Ve tenhitune minel cibali buyuten farihiyn;

“Hünerli ve keyifli olarak dağlardan evler yontuyorsunuz!”

150-) Fettekullâhe ve etiy’un;

“O hâlde Allâh’tan (kesinlikle yaptıklarınızın sonucunu yaşatacağı için) korunun ve bana itaat edin.”

151-) Ve lâ tutiy’u emrel müsrifiyn;

“Yetkisini aşanların emrine itaat etmeyin!”

152-) Elleziyne yüfsidune fiyl Ardı ve lâ yuslihun;

“Ki onlar (yetkilerini aşanlar) dünyada insanları yanlışla yönlendirirler, düzeltici olmazlar.”

153-) Kalu innema ente minel müsahhariyn;

Dediler ki: “Sen büyülenmişsin (etki altına girmişsin).”

154-) Ma ente illâ beşerun mislûna* fe’ti Bi ayetin in künthe mines sadıkayn;

“Sen yalnızca bizim benzerimiz bir beşersin (ama kendini farklı sanıyorsun)! Eğer sözünde sadıksan hadi bir mucize göster!”

155-) Kale hazihi nakatün leha şirbün ve leküm şirbü yevmin ma’lum;

(Sâlih) dedi ki: **“Şu (başiboş) dişi deve... Onun da bir su içme sırası var, sizin develerinizin de...”**

156-) Ve lâ temessuha Bi suin feye’huzeküm azâbü yevmin azıym;

“(Sakın) ona kötülük yapmayın. (Aksi takdirde) sizi çok güçlü bir

sürecin azabı yakalar.”

157-) Feakaruha feasbahu nadimiyn;

(Uyarıyı dinlemeyip) **dişi deveyi vahşice boğazladılar; sonunda da çok pişman oldular.**

158-) Feehazehümül azâb* inne fiy zâlîke le ayeten ve ma kâne ekseruhüm mu’miniyn;

Sonunda o azap onları çarptı! Muhakkak ki bu olayda bir işaret - ders vardır... Onların çoğunluğu iman etmemişlerdir!

159-) Ve inne Rabbeke le HUvel ‘Aziyzur Rahıym;

Kesinlikle Rabbin “HÛ”; El Aziyz’dır, Er Rahıym’dır.

160-) Kezzebet kavmü Lutunil murseliyn;

Lût toplumu da Rasûlleri yalanladı.

161-) İz kale lehüm ehuhüm Lutun ela tettekun;

Hani kardeşleri Lût onlara dedi ki: “Korkup sakınmaz mısınız?”

162-) İnniy leküm Rasûlün emiyn;

“Ben kesinlikle güveneceğiniz bir Rasûlüm.”

163-) Fettekullâhe ve etıy’un;

“O hâlde Allâh’tan (kesinlikle yaptıklarınızın sonucunu yaşatacağı için) korunun ve bana itaat edin.”

164-) Ve ma es’elüküm aleyhi min ecr* in ecriye illâ alâ Rabbil alemiyn;

“Bunun için sizden bir karşılık istemiyorum... Hizmetimin karşılığı yalnızca Rabb-ül âlemîn’e aittir.”

165-) Ete’tunez zükrane minel alemiyn;

“İnsanlardan (dişileri bırakıp) erkeklerle mi yatmak istiyorsunuz?”

166-) Ve tezerune ma haleka leküm Rabbüküm min ezvaciküm* bel entüm kavmün adun;

“Rabbinizin sizin için yarattığı kadınları bırakıyorsunuz! Hayır, siz sınırlarınızı aşan bir topluluksunuz!”

167-) Kalu lein lem tentehi ya Lutu letekünenne minel muhreciyn;

Dediler ki: “Andolsun ki ey Lût, eğer (bu söylemlerinden) vazgeçmezsen, kesinlikle (buradan) çıkarılacaksın!”

168-) Kale inniy liameliküm minel kaliyn;

(Lût) dedi ki: “Gerçek şu ki, sizin bu fiillerinizden nefret ediyorum! (Fâile değil, fiile nefret gerçeği vurgulanıyor. A.H.)”

169-) Rabbi necciniy ve ehliy mimma ya’melun;

“Rabbim, beni ve ehlimi (bunların) yaptıklarından kurtar.”

170-) Feneceynahu ve ehlehu ecme'yn;

Bunun üzerine Onu ve ehlini toptan kurtardık.

171-) İlla 'acuzen fiyl ğabiriyin;

Sadece gelmek istemeyen kocakarı (Lût a.s.ın iman etmeyen karısı) hariç!

172-) Sümme demmernel âhariyn;

Sonra diğerlerini yerle bir ettik!

173-) Ve emtarna aleyhim metaren, fesae metarul münzeriyin;

Onların üzerine öyle bir yağmur yağdırdık ki! Uyarılanların yağmuru ne kötüdür!

174-) İnne fiy zâlike le ayeten, ve ma kâne ekseruhüm mu'miniyn;

Muhakkak ki bu olayda da bir işaret - ders vardır... Ne var ki onların çoğunluğu iman etmemiştir.

175-) Ve inne Rabbeke le HUvel 'Aziyzur Rahıym;

Kesinlikle Rabbin "HÛ"; El Aziyz'dir, Er Rahıym'dir.

176-) Kezzebe Ashabül Eyketil murseliyn;

Ashab-ı Eyke de (orman halkı, Şuayb a.s.ın kavmi) Rasûlleri yalanladı!

177-) İz kale lehüm Şu'aybün ela tettekun;

Hani Şuayb onlara dedi ki: "Korkup sakınmaz mısınız?"

178-) İnniy leküm Rasûlün emiyn;

"Ben kesinlikle güveneğiniz bir Rasûlüm."

179-) Fettekullâhe ve etıy'un;

"O hâlde Allâh'tan (kesinlikle yaptıklarınızın sonucunu yaşatacağı için) korunun ve bana itaat edin."

180-) Ve ma es'elüküm aleyhi min ecr* in ecriye illâ alâ Rabbil alemiyn;

"Bunun için sizden bir karşılık istemiyorum... Hizmetimin karşılığı yalnızca Rabb-ül âlemîn'e aittir."

181-) Evfül keyle ve lâ tekûnu minel muhsiriyin;

"Ölçmeyi tam yapın... Tartıda hile yapıp eksik vermeyin!"

182-) Vezinu Bil kıstasil müstekıym;

"Sağlıklı ölçüleme ile ölçün!"

183-) Ve lâ tebhasünnase eşyaehüm ve lâ ta'sev fiyl Ardı müfsidiyn;

"İnsanların hakkını vermemezlik etmeyin ve düzgün düzeni bozmayın, dünyada taşkınlık yapmayın."

184-) Vettekulleziy halakaküm vel cibilletel evveliyn;

“Sizi ve önceki nesilleri yaratandan (onlara yaptıklarının sonucunu yaşattığı ve size de yaşatacağı için) korunun!”

185-) Kalu innema ente minel müsahhariyn;

Dediler ki: “Sen yalnızca büyülenmişsin (etki altındasın)!”

186-) Ve ma ente illâ beşerun mislûna ve in nazunnûke leminel kâzibiyn;

“Sen bizim gibi bir beşersin! Senin yalancı olduğunu düşünüyoruz!”

187-) Feeskıt aleyna kifefen mines Semai in künthe mines sadikiyn;

“Eğer sözünde sadıksan, hadi üzerimize semâdan parçalar düşürt.”

188-) Kale Rabbîy a’lemu Bi ma ta’melun;

(Şuayb) dedi ki: “Rabbim, yaptıklarınızı (yaratan olarak) daha iyi bilir.”

189-) Fekezzebuhu feehazehüm azâbü yevmiz zulleti, innehu kâne azâbe yevmin azıym;

Böylece Onu yalanladılar da bu yüzden o kararın günün şiddetli azabı onları yakaladı... Muhakkak ki o azım bir sürecin azabı idi.

190-) İnne fiy zâlîke le ayeten, ve ma kâne ekseruhüm mu’miniyn;

Muhakkak ki bu olayda da işaret - ders vardır... Ne var ki onların çoğunluğu iman etmemiştir!

191-) Ve inne Rabbeke le HUvel ‘Aziyzur Rahıym;

Kesinlikle Rabbin “HÛ”; El Aziyz’dır, Er Rahıym’dır.

192-) Ve innehu letenziylü Rabbil alemiyn;

Muhakkak ki O (Kur’ân), Rabb-ül âlemîn’in tenzîlidir (hakikatin olan El Esmâ mertebesinden şuuruna boyutsal iniştir)!

193-) Nezele BihirRuhul emiyn;

Er Ruh-ul Emin (Fuadına yansıyan Esmâ ilmi) Onunla (Cibrîl) indi!

194-) Alâ kalbike li tekûne minel münzirriyn;

Senin kalbine (şuuruna) ki, (bu bilgiye dayalı olarak) uyarıcılardan olasın!

195-) Bi lisanin ‘Arabiyyin mubiyn;

Apaçık bir Arapça anlatım diliyle!

196-) Ve innehu lefiy zübüril evveliyn;

Şüphesiz ki O (hakikat bilgisi), öncekilerin hikmetli bilgilerinde de vardır.

197-) Evelem yekün lehüm ayeten en ya’lemehu ulemaü beniy israiyl;

İsrailoğullarının âlimlerinin Onu bilmesi, onlar için bir delil değil midir?

198-) Velew nezzelnahu alâ ba'dıl a'cemiyn;

Eğer Onu Arapça bilmeyen birine inzâl etseydik;

199-) Fekareehu aleyhim ma kânu Bihi mu'miniyn;

Onu, onlara bildirseydi; gene Ona iman etmezlerdi.

200-) Kezâlike seleknahü fîy kulubil mücrimiyn;

İşte Onu, (hakikati inkâr) suçu işleyenlerin akıllarına bu kadar sokarız!

201-) Lâ yu'minune Bihi hatta yeravül azâbel eliyim;

Feci azabı görünceye kadar Ona iman etmezler.

202-) Feye'tiyehüm baġteten ve hüm lâ yeş'urun;

(Ölüm azabı) **onlara, düşünmedikleri bir anda, ansızın gelir!** (Ölüm, en büyük azaptır; çünkü kişi ölümü tadarak hakikatini bizzat müşahede eder ve hakikatinin hakkını veremediğini kavrar; artık bunun gereğini yerine getirme imkânı kalmadığını idrak ederek çok büyük bir pişmanlığın azabı içine düşer. A.H.)

203-) Feyekulu hel nahnü münzarun;

(O vakit) **derler ki: "Bize ek süre tanınır mı ki?"**

204-) Efe Bi azâbına yesta'cilun;

Azabımızın kendilerinde açığa çıkmasını acele mi istiyorlar?

205-) Eferaeyte in metta'nahüm siniyn;

Görüyorsun işte... Onları senelerce çeşitli nimetlerle zevklendirsek,

206-) Sümme caehüm ma kânu yu'adun;

Sonra, uyarıldıkları başlarına gelse...

207-) Ma ağnâ anhüm ma kânu yümette'un;

Sahip olduklarıyla yaşadıkları zevkler, onlara hiçbir yarar sağlamaz!

208-) Ve ma ehlekna min karyetin illâ leha münzirun;

Biz, uyarıcıları gelmemiş hiçbir bölge halkını helâk etmedik.

209-) Zikra* ve ma künna zâlimiyn;

(Önce) **hatırlatma olur! Biz haksızlık etmeyiz!**

210-) Ve ma tenezzelet Bihişşeyatiyn;

Onu (Kurân'ı) şeytanlar oluşturmadı!

211-) Ve ma yenbeġiy lehüm ve ma yestetiy'un;

Onların işlevine uymaz! (Zaten) buna yetecek kuvvelere de sahip değillerdir!

212-) İnnehüm anis sem'ı le ma'zulun;

Muhakkak ki onlar algılama kapasitesinden yoksundurlar!

221-) Hel ünebbiüküm alâ men tenezzelüş şeyatın;

Şeytanların kime indiğini size haber vereyim mi?

222-) Tenezzelü alâ külli effakin esiyim;

Kendini aldatan vebal sahibini etkilerler!

223-) Yülkunes sem'a ve ekseruhüm kâzibun;

Kendilerini aldatanlar, (şeytanlara - bilinçteki aldatıcı fikirlere) kulak verirler ve onların ekseriyeti yalancılardır.

224-) Veş şu'arâü yettebi'uhümül ğavun;

Şairler (şiirlerle duygusallığı tahrik ederek, insanları tanrı edindiklerine tapınmaya yönlendirenler); onlara hakikatten sapanlar tâbi olur.

225-) Elem tera ennehüm fîy külli vadin yehiyimun;

Görmez misin ki onlar hayal - evham dünyalarında yaşarlar!

226-) Ve ennehüm yekulune ma lâ yef'alun;

Muhakkak ki onlar yapmayacakları şeyleri söylerler!

227-) İlleleziyne amenû ve amilus salihati ve zekerullahe kesiyren ventesaru min ba'di ma zulimu* ve seya'lemülleziyne zalemu eyye münkalebin yenkalibun;

Ancak (hakikate) iman edenler ve imanın gereğini uygulayanlar, Allâh'ı çok zikredenler ve zulme uğradıktan sonra zafere ulaşanlar müstesna... (Nefslerine) zulmedenler, yakında hangi dönüşüme uğrayacaklarını kavrayacaklar (ama iş işten geçmiş olacak)!

Neml Sûresi: 1-93

ACIKLAMA:

Neml Sûresi, kaynak tertiplerde Şu'arâ Sûresi'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

“**NEML (karınca)**” ismi'ni, 18.âyetteki bahsinden dolayı alır!..

Esbâb-ı Nüzûl kaynaklarında bu sûre ile ilgili, “Mekke'de nâzil olmuştur” dışında hiçbir rivayete rastlamadık!.. 62.âyetle ilgili bir rivayet olsa da sebeb-i nüzûl olarak dikkate alınması mümkün görünmemektedir!..

“**Hilâfet**” yaşanı, “**Besmele**” yaşantısıdır!.. Diğer adı Süleymân Sûresi olan bu sûre'de, başındaki “Besmele”den başka –*diğer sûrelerde olmayan-*

bir âyet olarak “B’ismillâhir Rahmânir Rahıym” vardır!.. Zâhiren de veryüzünde Melik olan Süleymân (a.s)’ın Sebe’ Melikesi’ne yazdığı kitâb’ın (mektubun) başlangıcı olarak!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Taa Siiyn* tilke ayatul Kur’âni ve Kitabin mubiyn;

Ta, Siin... İşte bunlar Kurân’ın (hakikat ve Sünnetullâh BİLGİsinin) ve **Kitab-ı Mubiyn’in** (apaçık ortada olan Evrenin {KİTAP} sistem ve düzeninin) **işaretleridir.**

2-) Hüden ve büşra lil mu’miniyn;

İman edenler için hakikate erdirici ve müjde olarak!

3-) Elleziyne yukıymunes Salâte ve yû’tunez Zekâte ve hüm Bilahireti hüm yukınun;

Onlar ki, salâtı (Allâh’a yönelik ile mi’râcı yaşama) **ikame ederler ve arınıp saflaşmak için varlıklarından verirler; işte onlar ölümsüz geleceklere kesin yakîn elde etmişlerdir.**

4-) İnnelleziyne lâ yu’minune Bil ahireti zeyyenna lehüm a’malehüm fehüm ya’mehun;

Ölümsüz gelecek yaşamlarına iman etmeyenlere gelince; onların yaptıkları işleri kendilerine süsleyip (keyifli) gösterdik; artık onar (hakikate) kör ve şaşkın, (ortalıkta) bocalar dururlar!

5-) Ülaikelleziyne lehüm suül azâbi ve hüm fiyl ahireti hümül ahserun;

İşte bunlar var ya, azabın kötüsü onlardır! Gelecekteki yaşamda da en çok hüsrana uğrayacak olanlar onlardır!

6-) Ve inneke letülakkal Kur’âne min ledün Hakiymin ‘Aliym;

Sen (şuurunla) kesinlikle Kurân’a, Hakiym ve Aliym’in ledünnünden (hakikatindeki Esmâ mertebesinden) nail olunuyorsun.

7-) İz kale Musa li ehlihi inniy anestü narâ* seatiyküm minha Bi haberin ev atiyküm Bi şihabin kabesin lealleküm tastalun;

Hani Musa kendi ehline: “Ben bir ateş algıladım... Ya ateşle ilgili bir haber getiririm yahut bir kor ateş getiririm belki ısınırsınız” dedi.

8-) Felemma caaha nudiye en burike men fiynnari ve men havleha* ve subhanAllâhi Rabbil alemiyn;

(Musa) **ona (ateşe) geldiğinde: “O ateşin içindeki de, onun çevresinde olan da mübarek kılınmıştır! Subhan Allâh âlemlerin Rabbidir!” diye hitap algıladı.**

9-) Ya Musa inneHU ENAllâhul ‘Aziyzül Hakiym;

“Yâ Musa! Kesinlikle Ben O Allâh’ım Aziyz, Hakiym olan!”

10-) Ve elkı asâk* felemma reaha tehtezzü keenneha cânnün vella müdbiren ve lem yu'akkıb* ya Musa lâ tehaf inniy lâ yehafı ledeyYEl murselun;

“Asanı at!”... (Musa) esasının, sanki çevik bir yılan gibi hareket ettiğini görünce, geri dönüp kaçtı ve arkasına bakmadı... “Yâ Musa, korkma! Muhakkak ki benim katımda Rasûller korkmaz!”

11-) İlla men zaleme sümme beddele hüsnen ba'de suin feinnıY Ğafûrun Rahıym;

“Ancak (nefsine) zulmeden müstesna! (Zulümden) sonra yaptığı kötü davranışı düzelten kişi için ise ben Ğafûr'um, Rahıym'im.”

12-) Ve edhıl yedeke fiy ceybike tahruc beydae min ğayri suin fiy tis'ı âyâtın ila fir'avne ve kavmih* innehüm kânu kavmen fasıkıyn;

“Elini de koynuna sok... Sağlıklı, bembeyaz çıkar... Bunlar, Firavun ve onun toplumuna (onlarla irsâl olunduğun) dokuz âyet içindedir! Muhakkak ki onlar inançları bozuk bir topluluk oldular.”

13-) Felemma caethüm ayatüna mübsireten kalu hazâ sıhrun mubiyn;

Mucizelerimiz apaçık onlara geldiğinde: “Bu apaçık bir sihirdir” dediler.

14-) Ve cehadu Biha vesteykanetha enfüsühüm zulmen ve 'ulüvva* fenzur keyfe kâne akıbetül müfsidiyn;

Enfüsleri onlara (Musa'nın bildirdiği hakikatlere) yakîn duyduğu hâlde; zulüm ve büyüklük duygusuyla bile bile onları inkâr ettiler... Bir bak, o bozguncuların sonu ne oldu!

15-) Ve lekad ateyna Davude ve Süleymane 'ılma* ve kalel Hamdü Lillâhilleziy faddalena alâ kesiyrin min ibadiHıl mu'miniyn;

Andolsun ki Davud'a ve Süleyman'a bir ilim verdik... (O ikisi): “Bizi iman eden kullarından pek çoğuna üstün kılan Allâh'a aittir Hamd” dediler.

16-) Ve verise Süleymanü Davude ve kale ya eyyühenNasu ullimna mantıkattayri ve utina min külli şey'* inne hazâ le hüvel fadlül mubiyn;

Süleyman, Davud'a vâris oldu ve dedi ki: “Ey insanlar... Bize Mantık-at Tayr (kuşdili - insan dışındaki canlılarla iletişim özelliği) öğretildi; (böylece) bize her şeyden (bilgi alma nasibi) verildi... Muhakkak ki bu, apaçık lütuftur!”

17-) Ve huşire li Süleymane cünüdühu minel cinni vel insi vettayri fehüm yuze'un;

Süleyman için cinden, insten ve kuşlardan oluşan ordular bir araya getirildi. Onlar hep beraber düzenli bir şekilde (Süleyman tarafından) sevk ve idare olunuyorlardı.

18-) Hattâ izâ etev alâ vadin nemli, kalet nemletün ya eyyühen nemlüdhulu mesakineküm* lâ yahtimenneküm Süleymanü ve cünüdühu ve hüm lâ yeş'urun;

Nihayet Karınca Vadisine geldikleri vakit, bir dişi karınca: “Ey karıncalar... Meskenlerinize girin... Süleyman ve orduları farkında olmadan sizi ezip yok etmesinler” dedi.

19-) Fetebesseme dahiken min kavliha ve kale Rabbi evzı'niy en eşküre ni'metekelletiy en'amte aleyye ve alâ valideyye ve en a'mele salihan terdahu ve edhülniy Bi rahmetiKE fiy ıbadıKEssalihıyn;

Karıncanın sözünden dolayı tebessüm etti (Süleyman) ve şöyle dedi: “Rabbim... Bana ve ana-babama bahsettiğin nimete şükretmeme, razı olacağın sâlih amel yapmama beni muvaffak kıl ve (hakikatimdeki Rahıym isminden gelen) rahmetinle beni sâlih kullarının içine dâhil et.”

20-) Ve tefekkadet tayre fekale maliye lâ eral hüdhüd* em kâne minel ğaibıyn;

(Süleyman bir gün) kuşları gözden geçirdi ve “Niye Hühüd'ü göremiyorum... Yoksa kayıp mı oldu?” dedi.

21-) Le ü'azzibennehu azâben şedıyden ev le ezbehannehu ev leye'tiyenni Bi sultanin mubiyn;

“(Ya) bana kayboluşunun güçlü bir gerekçesini gösterecek ya da ben ona azap çektireceğim veya öldüreceğim.”

22-) Femekese ğayre be'ıydin fekale ehattü Bi ma lem tuht Bihi ve ci'tüke min Sebein Bi nebein yakıyn;

Çok geçmeden (Hühüd) geldi ve dedi ki: “Senin bilgin dışındaki bir şeyi gördüm ve sana Saba'dan kesin bir haber ile geldim.”

23-) İnniy vecedtümraeten temlikühüm ve utiyet min külli şey'in ve leha arşun azıym;

“Doğrusu ben, onlara (Sabalılar'a) hükümdarlık eden, kendisine her şeyden verilmiş ve hükümlerlik tahtı olan bir kadın buldum.”

24-) Vecedtüha ve kavmeha yescüdune liş Şemsi min dūnillâhi ve zeyyene lehümüşşeytanu a'malehüm fesaddehüm anissebiyli fehüm lâ yehtedun;

“Onu ve kavmini, Allâh dūnundaki Güneş'e tapınırlarken buldum... Şeytan kendilerine yaptıklarını süslü - doğru - güzel göstermiş de onları (doğru) yoldan alıkoymuş! Bu yüzden onlar hakikat yolunu bulamazlar.”

25-) Ella yescüdu Lillâhilleziy yuhricül hab'e fiys Semavati vel Ardı ve ya'lemü ma tuhfune ve ma tu'linun;

“Semâlarda ve arzda gizli ne varsa ortaya çıkararak; gizlediğinizi ve açığa çıkardığınızı bilen Allâh’a secde etmemeleri için (vehimleri onları kandırmıştı).” (25. âyet secde âyetidir.)

26-) Allâhu lâ ilâhe illâ HUve Rabbul ‘Arşil ‘Azîm;

“Allâh; tanrı yok, sadece “HÛ”; Rabbidir Aziym Arş’ın!”

27-) Kale senenzuru esadakte em künte minel kâzibiyn;

(Süleyman) dedi ki: “Bakalım, anlattığın doğru mu, yoksa yalancılardan mısın?”

28-) İzheb Bi kitabiy hazâ feelkîh ileyhîm sümme tevelle anhüm fenzur ma zâ yerci’un;

“Şu mektubumu götür onlara bırak! Sonra bir kenara çekil de bak bakalım, hangi anlayışta olacaklar?”

29-) Kalet ya eyyühel meleü inniy ulkıye ileyye kitabün keriyim;

(Saba Melîkesi) dedi ki: “Ey önde gelenlerim! Bana önemli ve değerli bir mektup iletildi.”

30-) İnnahu min Süleymane ve innehu Bismillâhîr Rahmânîr Rahîym;

“Mektup, Süleyman’dandır; muhakkak ki o(nun başlangıcı) Bismillâhîr Rahmânîr Rahîym’dır.”

31-) Ella ta’lu aleyye ve’tunîy müslimiyn;

“Bana karşı büyüklük taslamayın ve teslim olmuşlar olarak bana gelin!” (diyor mektupta).

32-) Kalet ya eyyühel meleü eftunîy fiy emriy* ma küntü katı’aten emren hattâ teşhedun;

(Saba Melîkesi) dedi ki: “Ey önde gelenlerim... Bu konuda bana görüşünüzü bildirin... Sizsiz bu konuya karar vermek istemedim.”

33-) Kalu nahnu ulû kuvvetin ve ulû be’sin şediydin vel emru ileyki fenzuriy mazâ te’muriyn;

Dediler ki: “Biz hem kuvvetliyiz hem de şiddetli savaşçılarız... Emir sana aittir! Ne hükmedeceğine sen karar ver.”

34-) Kalet innel mülûke izâ dehalu karyeten efseduha ve cealu e’izzete ehliha ezilleten ve kezâlike yef’alun;

(Saba Melîkesi) dedi ki: “Melîkler bir ülkeye girdikleri vakit, orayı bozguna uğratarlar ve halkın güçlülerini güçsüz kılarlar... İşte böyle yaparlar!”

35-) Ve inniy mursiletün ileyhîm Bi hediyyetin fenazîretün Bime yarci’ul murselun;

“Ben onlara bir hediye gönderip deneyeceğim; (hediyeyi götüren) elçiler ne (haber) ile geri dönecekler?”

36-) Felemma cae Süleymane kale etümidduneni Bi mal* fema ataniyAllâhu hayrun mimma ataküm* bel entüm Bi hediiyetiküm tefrehun;

(Hediye getiren elçiler) Süleyman'a geldiğinde, (Süleyman) dedi ki: **"Beni mi hediyenizle durdurtacaksınız? Allâh'ın bana verdiği, size verdiğiinden daha hayırlıdır! Hediyeniz sizin gibileri mutlu eder!"**

37-) İrcı 'ileyhim felene'tiyennehüm Bi cünudin lâ kıbele lehüm Biha ve le nuhricennehüm minha ezilleyen ve hüm sağırın;

"Geri dönün onlara (bildirin)... Yemin ederim ki, karşı çıkamayacakları ordularımınla gelirim ve oradan onları âcizler ve aşağılanmışlar olarak çıkarırım!"

38-) Kale ya eyyühel meleü eyyüküm ye'tiyniy Bi arşıha kable en ye'tuniy müslimiyn;

(Süleyman ileri gelenlerine) dedi ki: **"Ey önderlerim... Onlar, teslim olmak üzere gelmeden önce, onun tahtını hanginiz bana getirir?"**

39-) Kale 'ıfriytün minel cinni ene atiyke Bihi kable en tekume min mekamik* ve inniy aleyhi le kaviiyün emiyn;

Cinden bir ifrit dedi ki: "Sen yerinden ayağa kalkmadan önce onu sana getiririm... Bu iş için yeterli güce sahip olduğuma güvenebilirsin."

40-) Kalelleziy 'indehu ılmün minel Kitabı ene atiyke Bihi kable en yertede ileyke tarfük* felemma reahu müstekırren 'indehu kale hazâ min fadlı Rabbıy liyeblüveniy e eşkürü em ekfür* ve men şekere feinnema yeşkürü linefsih* ve men keferfe feinne Rabbıy Ğaniyyün Keriyim;

Hakikat Bilgi'sinden bir ilim olan (Esmâ kuvvesiyle tahakkuk etme özelliği olan, tecelli-i sıfat) kimse de dedi ki: "Gözünü kırpmadan önce onu sana getiririm"... (Süleyman) tahtı önünde yerleşmiş görünce dedi ki: "Bu Rabbimin fazlındandır... Şükür mü yoksa nankörlük mü edeceğim diye beni denemesidir... Kim şükreder ise şüphesiz ki şükürü nefsinedir! Kim nankörlük ederse, Rabbim Ğaniyy'dir, Keriyim'dir."

41-) Kale nekkiru leha arşeha nenzur etehtediy em tekünü minelleziyne lâ yehtedun;

(Süleyman) dedi ki: **"Tahtını ona zor tanyacağı bir hâle getirin; bakalım doğru yolu bulacak mı yoksa doğru yolu bulamayanlardan mı olacak?"**

42-) Felemma caet kıyle ehakeza arşük* kalet keennehu hu* ve utınel ilme min kabliha ve künna müslimiyn;

(Saba Melîkesi) geldiğinde şöyle denildi: **"Senin tahtın işte böyle midir?"... (Melîke de) dedi ki: "Sanki o... Bundan önce (zaten) bize**

ilim verilmişti ve müslimler olmuşuk.”

43-) Ve saddeha ma kânet ta'büdü min dunillâh* inneha kânet min kavmin kafiriyin;

(Bundan önce Melîkeyi) **Allâh dûnunda tapındığı şeyler alıkoymuştu... Muhakkak ki O hakikat bilgisini inkâr eden bir toplumdandı.**

44-) Kıyle lehedhulis sarh* felemma raethü hasibethü lücceten ve keşefet 'an sâkayhâ* kale innehu sarhun mümerredün min kavariyr* kalet Rabbi inniy zalemtü nefsiy ve eslemtü mea Süleymane Lillâhi Rabbil alemiyn;

Ona: “Köşke gir” denildi... (Melîke) onu görünce derin bir su sandı ve eteklerini sıvadı... (Süleyman) dedi ki: “O iyice cilalı billur camdan bir köşktür”... (Melîke) dedi ki: “Rabbim, ben (dışsal bir güce - güneşe tapmakla) nefsimi zulmettim ve (artık) Süleyman ile birlikte Rabb-ül âlemîn olan Allâh'a teslim oldum!”

45-) Ve lekad erselna ila Semude ehahüm Salihan eni'budullahe feizâhüm feriykani yahtesimun;

Andolsun ki Semud'a, kardeşleri Sâlih'i, “Allâh'a kulluk edin!” diye irsâl ettik... Onlar hemen birbirleriyle zıtlaşan iki grup oldular.

46-) Kale ya kavmi lime testa'cilune Bisseyyieti kablel haseneti, levla testağfirunAllâhe lealleküm turhamun;

(Sâlih) dedi ki: **“Ey kavmim! İyilikten önce kötülüğü niye acele istiyorsunuz? Merhamet görmeniz için Allâh'a istiğfar etseniz iyi olmaz mı?”**

47-) Kalüt tayyerna Bike ve Bi men meak* kale tâiruküm indAllâhi bel entüm kavmün tüftenun;

Dediler ki: “Sen ve sana tâbi olanlar yüzünden uğursuzluğa uğradık.” (Sâlih) dedi ki: “Sizin uğursuzluğunuz Allâh indindedir... Hayır, siz imtihan edilen bir toplumsunuz.”

48-) Ve kâne fiyl mediyneti tis'atü rehtın yüfsidune fiyl Ardı ve lâ yuslihun;

O şehirde, ortalıkta bozgunculuk yapan ve düzene uymayan dokuz kişilik bir çete vardı.

49-) Kalu tekasemu Billâhi le nübeyyitennehu ve ehlehu sümme lenekulenne li veliyyihi ma şehidna mehlike ehlihi ve inna lesadikun;

“Billâhi” diye yeminleşerek dediler ki: “Ona ve ailesine gece baskın yapalım (öldürelim), sonra da Onun velisine: Biz Onun ve ailesinin öldürülmesinden habersiziz; kesinlikle doğruyu söylüyoruz” deriz.

50-) Ve mekeru mekren ve mekerna mekren ve hüm lâ yeş'urun;

Onlar bir tuzak kurdular, biz de farkında olmadıkları bir tuzağı

onlara kurduk.

51-) Fenzur keyfe kâne akıbetü mekrihim enna demmerna hüm ve kavmehüm ecme'yn;

Onların tuzaklarının sonucu nasıl oldu bir bak! Onları da, onların toplumlarını da toptan yerle bir ettik!

52-) Fetilke buyutühüm haviyeten Bima zalemu* inne fiy zâlike leayeten likavmin ya'lemun;

İşte zulümleri yüzünden yıkılıp harap olmuş evleri... Muhakkak ki bu olayda anlayışlı topluluk için bir işaret - ders vardır.

53-) Ve enceynelleziyne amenû ve kânu yettekon;

İman edenleri ve korunmakta olanları kurtardık.

54-) Ve Lutan iz kale li kavmihi ete'tunel fahişete ve entüm tubsırun;

Lût... Hani kavmine dedi ki: "Siz bile bile o hayâsızlığı uyguluyorsunuz!"

55-) Einneküm lete'tuner ricale şehveten min duninnisa'* bel entüm kavmün techelun;

"Siz kadınları bırakıp şehvetle erkeklerle mi yatıyorsunuz? Hayır, siz cahillik yapan bir kavimsiniz."

56-) Fema kâne cevabe kavmihi illâ en kalu ahricu ale Lutın min karyetiküm* inne hüm ünâsin yetetahherun;

Halkının cevabı: "Lût Ailesi'ni şehirden sürün! Onlar temiz yaşayan insanlar" oldu.

57-) Feenceynahu ve ehlehu illemraeteh* kaddernaha minel ğabiriyin;

Biz de Onu ve ehlini kurtardık, karısı müstesna... Onu, geride kalıp helâk olanlardan (olmasını) takdir ettik.

58-) Ve emtarna aleyhim metaren, fesae metarul münzeriyin;

Ve onların üzerine bir yağmur da yağdırdık ki! Uyarılanların yağmuru ne kötüdür!

59-) Kulil Hamdü Lillâhi ve Selâmün alâ 'ıbadıHİlleziynestafa* Âllahu hayrun emma yüşrikûn;

De ki: "Hamd, Allâh'a aittir... Selâm, kullarından seçip sâfiyetine kavuşturduğu içindir... Allâh mı daha hayırlı yoksa ortak koştuqları mı?"

60-) Emmen halekas Semavati vel Arda ve enzele leküm minesSemai maen, feenbetna Bihi hadaika zâte behcetın, ma kâne leküm en tünbitu şecereha* eilâhun meAllâh* bel hüm kavmün ya'dilun;

Yoksa semâları ve arzı yaratan ve sizin için semâdan bir su inzâl eden mi? Onunla göz - gönül açıcı bahçeler yetiştirdik... Onun bir ağacını

bile inbat etmeniz sizin için olacak şey değildi... Allâh ile beraber tanrı mı? Hayır, onlar Hak'tan sapan bir kavimdir.

61-) Emmen ce'alel Arda karâren ve ce'ale hılaleha enharen ve ce'ale leha revasiye ve ce'ale beynel bahreyni haciza* eilâhun meAllâh* bel ekseruhüm lâ ya'lemun;

Yoksa arzı (bedeni) bir karargâh kılan, aralarında nehirler (lenf kan damarları) oluşturan, onun için onda sâbit dağlar (organlar) meydana getiren ve iki deniz (bilinç - beden) arasında engel kılan mı (hayırlı)? Allâh ile beraber tanrı mı? Hayır, onların çoğunluğu anlamıyorlar.

62-) Emmen yüciybül mudtarra (muzdarre) izâ deahü ve yekşifüssue ve yec'alüküm hulefael'Ard* eilâhun meAllâh* kaliylen ma tezekkerun;

Yoksa darda kalıp O'na dua ettiğinde icabet eden, sıkıntısından kurtaran ve sizi arzın halifeleri kılan mı? Allâh'la beraber edinilen tanrı mı? Bunları ne kadar az anıp düşünüyorsunuz?

63-) Emmen yehdiyküm fiy zulümatil berri vel bahri ve men yursilürriyâha büşran beyne yedey rahmetiHİ, eilâhun meAllâh* teâlAllâhu amma yüşrikûn;

Yoksa karanın (madde boyutuna ait) ve denizin (ilim - fikir boyutuna ait) karanlıkları içinde size hidâyet eden (hakikatin yolunu gösteren) ve Rahmetinin önünde müjdeciler olarak rüzgârları (Rasûlleri) irsâl eden mi? Allâh yanı sıra tanrı mı? Allâh, onların ortak koştuklarından Yüce'dir.

64-) Emmen yebdeül halka sümme yu'ıydühu ve men yerzüküküm minesSemai vel Ard* eilâhun meAllâh* kul hatu burhaneküm in küntüm sadıkıyn;

Yoksa yaradılmışları ibda edip (açığa çıkarıp) sonra onu (ilk hâline - hakikatine) iade eden; sizi semâdan ve arzdan yaşam gıdasıyla besleyen mi? Allâh yanı sıra tanrı mı? De ki: "Hadi getirin kesin kanıtınızı, eğer doğru söyleyenler iseniz?"

65-) Kul lâ ya'lemu men fiysSemavati vel Ardıl ğaybe illAllâh* ve ma yeş'urune eyyane yüb'asûn;

De ki: "Semâlarda ve arzda gaybı Allâh'tan başka kimse bilmez... Ne zaman bâ's olunacaklarına da şuuruları yoktur!"

66-) Belid dareke ılmuhüm fiyl ahireti, bel hüm fiy şekkin minha* bel hüm minha amun;

Hâlbuki sonsuz gelecek yaşam hakkında onların bilgileri birikmiştir. Hayır, onlar ondan kuşku içindeler... Hayır, onlar ondan kördürler!

67-) Ve kalelleziyne keferu eizâ küнна türaben ve abaüna einna lemuhrecun;

Hakikat bilgisini inkâr edenler dediler ki: "Biz ve atalarımız toprak

olduğumuzda, gerçekten çıkarılacak mıyız?"

68-) Lekad vu' idna hazâ nahnu ve abaüna min kablü in hazâ illâ esatıyrul evveliyin;

“Andolsun ki biz de önceki atalarımız da bununla tehdit edildik! Bu eskilerin masallarından başka bir şey değil.”

69-) Kul siyru fiyl Ardı fenzuru keyfe kâne akıbetül mücrimiyn;

De ki: “Arzda seyredin de, suçluların sonu nasıl oldu, bir bakın.”

70-) Ve lâ tahzen aleyhim ve lâ tekün fiy daykım mimma yemkürun;

Onlar üzerine mahzun olma... Kurmakta oldukları hilelerinden sıkıntı da duyma!

71-) Ve yekulune meta hazel va'dü in küntüm sadıkıyn;

“Eğer doğru söylüyorsanız, bu tehdidiniz ne zaman?” derler.

72-) Kul asâ en yeküne radife leküm ba'dulleziy testa'cilun;

De ki: “Acele istediğinizin bir kısmı belki de sizin arkanıza takılmıştır!”

73-) Ve inne Rabbeke lezû fadlin alenNasi ve lâkinne ekserehüm lâ yeşkürun;

Muhakkak ki senin Rabbin insanlara lütuf sahibidir... Fakat onların ekseriyeti şükretmezler.

74-) Ve inne Rabbeke leya'lemu ma tükinnü suduruhüm ve ma yu'linun;

Muhakkak ki senin Rabbin onların içlerinde sakladığını da, açığa vurduklarını da bilir.

75-) Ve ma min ğaibetin fiys Semai vel Ardı illâ fiy Kitabın mubiyn;

Semâda ve arzda, hiçbir gayb yoktur ki mubiyn kitapta (kâinat kitabında - varlıkta apaçık ortada) olmasın! (Gayb oluşu algılayana GÖREDİR! Allâh dilerse istediğine, gayb hükmünden çıkarır.)

76-) İne hazel Kur'âne yekussu alâ beniy israiyle ekserelleziy hüm fiyhi yahtelifun;

Muhakkak ki şu Kur'ân, İsrailoğullarına, hakkında ayrılığa düştükleri şeyin çoğunluğunu hikâye edip açıklıyor.

77-) Ve innehu lehüden ve rahmetün lil mu'miniyn;

Muhakkak ki O (Kur'ân), iman edenler için hakikate erdirici ve rahmettir.

78-) İne Rabbeke yakdıy beynehüm Bi hükmiHİ, ve HUvel Aziyzül Aliym;

Muhakkak ki senin Rabbin aralarındaki hükmünü açığa çıkarır onlarda... “HÛ”; Aziyz'dir, Aliym'dir.

79-) Fetevekkel alAllâh* inneke alel Hakkıl mubiyın;

O hâlde Allâh'a tevekkül et! Muhakkak ki sen apaçık hakikat üzeresin.

80-) İnneke lâ tüşmi'ul mevta ve lâ tüşmi'us summed duae izâ vellev müdbiriyın;

Muhakkak ki sen ölümlere (şuursuzca yaşayanlara) işittiremezsin; (Hakk'a) arkalarını dönüp gittiklerinde, sağırlara da işittiremezsin!

81-) Ve ma ente Bi hadil 'umyi 'an dalaletihim* in tüşmi'u illâ men yu'minu Bi âyâtîNA fehüm müslimun;

Sen körlere doğru yolu gösteremezsin, saptıkları yanlış yoldan çıkarmak için! Sen sadece teslim olmuşlar olmaları dolayısıyla, varlıklarındaki işaretlerimize iman eden kimselere işittirirsin.

82-) Ve izâ veka'al kavlü aleyhim ahrecna lehüm dabeten minel Ardı tükellimühüm ennen Nase kânu Bi âyâtîNA lâ yukınuın;

O hüküm (kıyametleri veya genel kıyamet öncesi) onlara eriştiğinde, onlar için Dabbet-ül Arz'dan (arzın {beden} bir tür konuşanı - bedenden ayrılık saati olan ölümün tadılma sürecinde) çıkarırız ki; onlara, insanların varlıklarındaki işaretlerimize (hakikatlerine) ikân sahibi olmadıklarını söyler!

83-) Ve yevme nahşüru min külli ümmetin fevcen mimmen yükezzibü Bi âyâtına fehüm yuze'un;

O süreç ki, her ümmetten işaretlerimizi yalanlayanları gruplar hâlinde toplarız... Onlar hep beraber sevk olunurlar.

84-) Hatta izâ cau kale ekezzebtüm Bi âyâtîy ve lem tuhiytu Biha 'ılmen emma zâ küntüm ta'melun;

Nihayet geldiklerinde (Allâh) dedi ki: "İlminizin kapsamı dışında olduğu hâlde işaretlerimi yalanlamaya kalktınız? Neydi bu yaptığınız?"

85-) Ve veka'al kavlü aleyhim Bima zalemu fehüm lâ yentıkun;

(Nefslerine) zulmetmeleri dolayısıyla o hüküm onlara erişti! Artık onlar konuşamazlar!

86-) Elem yerav enna ce'alnelleyle liyeskünu fiyhi vennehare mubsıra* inne fiy zâlike leâyâtın likavmin yu'minun;

Görmediler mi ki, biz geceyi onda sükûn bulsunlar diye ve gündüzü de görülesi kıldık... Muhakkak ki bu olayda iman eden bir toplum için elbette işaretler vardır.

87-) Ve yevme yünfehu fiys Suri fefezi'a men fiys Semavati ve men fiyl Ardı illâ men şaAllâh* ve küllün etevhü dahriyın;

O süreçte, Sur'da nefholunduğunda (bedenden nefholduğunda - ruhun

bedene nefholması diye anlatılanın tersinin oluşması, yani ölümün tadılması; ya da mahşerde kişilerin kabirlerinden dışarıya nefholması), **Allâh'ın diledikleri müstesna, semâlarda** (bilinç boyutunda kendini bulmuş olan) **kim var ve arzda** (bedensel yaşamda) **kim var ise dehşetle korkar! Hepsi boyun bükmüş olarak O'na gelirler.**

88-) Ve teral cibale tahsebüha camideten ve hiye temürri merres sehab* sun'Allâhilleziy etkane külle şey'* inneHU Habiyrun Bima tef'alun;

Dağları (bedenindeki organları) **görür de, onları sâbit - değişmez sanırsın; onlar bulutların** (fikirlerin) **geçip gittiği gibi, geçip gider** (çeşitli anlayışlara dönüştüğü) **hâlde...** (Bu nefh-i sur ve o sürece mahsus oluşlar) **Allâh'ın sanatıdır ki, her şeyi yaşanması değişmez gerçeklik yapmıştır... Muhakkak ki O, yaptıklarınızı** (onların yaratana) **Habiyr'dir.**

89-) Men cae Bil haseneti felehu hayrun minha* ve hüm min feze'in yevmeizin aminun;

Kim güzel vasıflarıyla geldi ise, onun için ondan daha hayırlısı vardır... Onlar o süreçte korkulması şeylerden güvendedirler.

90-) Ve men cae Bisseyyieti fekübbet vucuhühüm fiynnar* hel tüzcevne illâ ma küntüm ta'melun;

Kim de kötülüğüyle geldiyse, onların yüzleri de ateşte tersine çevrilmiştir... “Sadece yaptıklarınızın sonucunu yaşarsınız!”...

91-) İnnema ümirtü en a'bude Rabbe hazihil beldetilleziy harrameha ve leHU küllü şey'* ve ümirtü en ekûne minel müslimiyn;

“Ben yalnızca şu beldenin Rabbine kulluk yapmakla emrolundum... Ki O (beldenin Rabbi) onu saygıdeğer kılmıştır ve her şey O'nun içindir! Ben teslim olmuşlardan (olduğumun farkındalığını yaşamakla) hükmolundum!”

92-) Ve en etlüvel Kur'ân* femenihteda feinnema yehtediy linefsih* ve men dalle fekul innema ene minel münziriyn;

“Kurân'ı bildirmekle de!”... Artık kim hakikati kabul ederse, nefsinde hakikati yaşamak için bu yolda yürümüş olur... Kim de sapsarsa, de ki: “Ben yalnızca uyarıcılardanım!”

93-) Ve kulil Hamdü Lillâhi seyüriyküm âyâtiHİ feta'rifuneha* ve ma Rabbüke Bi ğafilin 'amma ta'melun;

De ki: “El Hamdu Lillâh! O size işaretlerini gösterecek, siz de onları tanıyacaksınız!” Rabbin yaptıklarından bîhaber değildir.”

Yûnus Sûresi: 1-109

ACIKLAMA:

Yûnus Sûresi, kaynak tertiplerde **Hûd Sûresi**'nden önceye yerleştirilmiştir!..

Hurûf-u Mukattaa'dan "**Elif-Lâm-RÂ**" ile başlayan ilk sûre'dir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Yûnus Sûresi**'nin sadece birkaç âyeti ile ilgili rivayet vardır!.. Bunların en meşhûru **2.âyet** ile ilgili rivayet şöyledir:

Abdullâh İ. Abbâs ra.'dan rivayeten:

"**Allâh, Muhammed (s.a.v.)'i Rasûl olarak ba's edince araplar, ya da onlardan inkâr edenler, Onu vadırgadılar ve "Allâh, Rasûl'ü bir beşer olmaktan a'zam'dır (azametli ve münezzehtir!)" dediler!.. Bunun üzerine Allâh Teâlâ bu âyeti inzâl etti!"**

Bu rivayet, "**Allâh, vahiy, risâlet, nübüvvet**" hakkında **Arap tasavvurunu** anlatan ve "**Hilâfet**"i bilmediklerini gösteren en açık bir delildir (ya şimdi?)!..

"**Sirk**" anlayışı dolayısıyla, "**Allâh'ın TEKliği**"ni, "**Lâ ilâhe illAllâh**" ile işaret edilen **ulûhiyet** gerçeğini (TEKliğin işleyişini) anlamayan ve bunlara muhatap ve mazhar olan insan'ı (beyin'i) tanımayan **müşrik Araplar'ın inancına göre: "Allâh (mutlak), bir beşeri muhatap alıp onu Rasûl edinmekten veya vahyedip görevlendirmekten yücedir, münezzehtir; bu, makûl değildir; bu nedenle Allâh'ın dûnunda ilâhlar, gayrında varlıklar vardır!"**

Sûre'ye ismini veren sadece 98.âyette geçen kavminin izâfe edildiği (muzâf'u ileyh) "**Yûnus**" ismidir!.. Oysa bu sûre'de **Hz. Musa** ve **Hz. Nûh a.s.**'lar hakkında daha uzun bahsediş vardır!.. Demek ki bu âyette bahsedilen, ders alınası nâdir bir durum!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elif Lâââm Ra* tilke ayatül Kitabıl Hakiym;

Eliif, Lââm, Ra... İşte bunlar Kitab-ı Hakiym'in (hikmet dolu hakikat BİLGİsi kaynağının) işaretleridir.

2-) Ekâne linNasi aceben en evhayna ila Racülin minhüm en enzirin Nase ve beşşirilleziyne amenû enne lehüm kademe sıdkın 'inde Rabbihim* kalel kafirune inne hazâ le sahirun mubiyn;

İçlerinden bir ricale: "İnsanları uyar ve iman edenlere de kendileri için Rableri indinde Kadem-i Sıdk (Esmâ açığa çıkışından gelen bir şekilde tasdik) olduğunu müjdele!" diye vahyetmemiz, insanlar için

çok şaşkınlık oluşturacak bir şey mi oldu? Hakikat bilgisini inkâr edenler: “Muhakkak ki bu (adam) apaçık bir büyüdü” dediler.

3-) İnné Rabbekümmüllâhulleziy halekas Semavati vel Arda fiy sitteti eyyamin sümmesteva alel Arşı yüdebbirul emr* ma min şefiy’in illâ min ba’di izniHî, zâlikümmüllâhu Rabbüküm fa’buduHU, efela tezekkerun;

Muhakkak Rabbiniz O Allâh’tır ki, semâlar ve arzı altı aşamalı bir süreçte yarattı; sonra Arş’a istiva etti (Esmâ’sından yarattığı bu âlemlerde gene dileğince hükümler olarak tedbir {idare} etti - {Arş; derûnî mânâda, tüm varlığın tekillik boyutudur. A.H.}), **Hükmü üzere tedbir** (idare - her an yeni şe’nde olarak) **oluyor! Hiç kimse bir diğerine şefaât edemez, şefaât edilecek olanın “HÛ”viyetindeki** (yaratılış amacına göre oluşmuş Esmâ bileşimi) **elvermedikçe! İşte budur Rabbiniz olan Allâh! O hâlde O’na kulluğunuzun farkındalığına erin! Hâlâ derinliğine düşünmeyecek misiniz?**

4-) İleyHî merci’üküm cemiy’a* va’dAllâhi Hakka* inneHU yebdeül halka sümme yu’ydühu li yecziyellezine amenû ve amilus salihati Bil kist* velleziyne keferu lehüm şerabün min hamiymin ve azâbün eliymin Bima kânu yekfürun;

Hepiniz topluca O’na rücu edeceksiniz (O’na rücu; mekânsal değil boyutsal olur; hakikatinde müşahede anlamında)... **Allâh’ın, kesin uygulayacağıdır bu! Muhakkak ki O, halkı ibda eder** (Esmâ’sından Mubdi’ ismi anlamına göre, tüm yaratılmışları, muradı doğrultusunda topluca ve birimselliksiz yaratır; “ORİJİN BENLİK”), **sonra** (birimsellik boyutunda) **iman edip imanın gereği fiilleri açığa çıkarıcıları (OLUŞMUŞ BENLİK) hak ettiklerine göre cezalandırmak** (yani kendisinden açığa çıkanın sonuçlarını yaşatmak) **için onu birimsel kişiliğine** (“KAF” harfiyle işaret edilen “OLUŞMUŞ “BEN”liği {RUHUNU}) **iade eder** (aslına rücu aşamasından sonra Esmâ’sındaki Muiyd ismi anlamına göre)... **Hakikat bilgisini inkâr edenlere gelince, küfürlerinin sonucu olarak bir kaynar sudan içerler ve acı bir azap yaşarlar.**

5-) HUvelleziy ce’ales şemse diyâen vel kamere nûren ve kadderehu menazile li ta’lemu adedes siniyne vel hisab* ma halekAllâhu zâlike illâ BilHakk* yufassilül âyâti likavmin ya’lemun;

O (Allâh’tır) ki, Güneş’i yaşam ışığı (enerjisi) olarak meydana getirdi; Ay’ı nûr (insanda duygusal boyutu düzenleyici kıldı, çekim gücünün etkisiyle hormonal yapı ve amigdala üzerindeki etkileri), **senelerin adedini ve hesabı bilirsiniz diye Ay’ı menziller sahibi olarak takdir etti... Allâh bunları Hak olarak** (Esmâ’sındaki özelliklerle) **yaratmıştır. Düşünebilenler için işaretlerini böyle detaylı açıklıyor.**

6-) İnné fiyhtilafilleyli ven nehari ve ma halekAllâhu fiys Semavati vel

Ardı le âyâtın li kavmin yettekin;

Gece ve gündüzün dönüşümünde, Allâh'ın semâlar ve arzda yarattıklarında, korunmak isteyenlere nice işaretler vardır.

7-) İnnelleziyne lâ yercune Lıkaena ve radu Bil hayatid dünya vatmeennu Biha velleziyne hüm an ayatına ğafilun;

Rücu ederek, hakikati olan Esmâ'nın farkındalığı yaşamına ermeyeceklerini sananlar, dünya hayatına razı olup onunla tatmin olanlar, kozalarında (beyinlerinde oluşan dünyalarında) yaşayıp işaretlerimizi değerlendiremeyenler var ya...

8-) Ülaike me'vahümün naru Bima kânu yeksibun;

İşte onlar kendilerinden açığa çıkanın sonucu olarak yanarak yaşayacaklardır!

9-) İnnelleziyne amenû ve amilus salihati yehdiyhim Rabbühüm Bi iymanihim* tecriy min tahtihimül enharu fiy cennatin na'ıym;

İman edip imanın gereği fiiller ortaya koyanlara gelince; Rableri onlara imanlarının sonucu olan hakikati yaşatır... Na'ım cennetlerinde, onların altlarından nehirler akar.

10-) Da'vahüm fiyha subhanekallahümme ve tehiyyetühüm fiyha Selâm* ve ahıru da'vahüm enil Hamdu Lillâhi Rabbil alemiyn;

Onların ondaki Allâh'a yönelişleri: "Subhaneke Allâhümme = Subhansın sen Allâh'ım; seni tenzih ve tespih ederiz"dir... Birbirlerine yönelişleri ise: "Selâm"dır (Selâm ismi mânâsı sürekli açığa çıksın bizde)... Yönelişlerinin sonucunda ulaştıkları ise: "El Hamdu Lillâhi Rabb-ül âlemîn = Hamd Rabb-ül âlemîn Allâh'ındır" noktasıdır.

11-) Velew yu'accilullahu lin Nasişşerresti'calehüm Bil hayri lekudiye ileyhim ecelühüm* fenezeruleziyne lâ yercune Lıkaena fiy tuğyanihim ya'mehun;

Eğer Allâh insanlara, onların hayrı dilemedeki acelelerine göre, şerri hak etmelerine cevap verseydi; onların ömürleri çoktan bitmiş olurdu! Rücu ederek hakikati olan Esmâ'nın farkındalığına ermeyeceklerini sananları, kendi taşkınlıkları içinde kör ve şaşkın, bocalar hâlde bırakırız.

12-) Ve izâ messel İnsaneddurru de'âna licenbihi ev ka'iden ev kaima* felemma keşefna anhü durrahu merre keen lem yed'una ila durrin messeh* kezâlike züyyine lil müsrifiyne ma kânu ya'melun;

İnsan, sıkıntı veren bir olay yaşadığında; uzanmış, otururken ya da ayaktayken bize yönelip yardım ister! Fakat o olaydan feraha çıkardığımızda, sanki kendisini sıkın o olay için bize dua etmemiş gibi yürür gider! İşte haddi aşanlara, yapmakta oldukları böylece

süslendirilmiştir.

13-) Ve lekad ehleknel kurune min kabliküm lemma zalemu ve caethüm Rusulühüm Bil beyyinati ve ma kânu li yu'minu* kezâlike neczil kavmel mücrimiyn;

Andolsun ki, sizden önceki nesilleri, kendilerine Rasûlleri açık deliller olarak geldikleri hâlde, zulümleri ve iman etmemeleri nedeniyle helâk ettik... Suçlu toplumları işte böyle cezalandırırız!

14-) Sümme ce'alnaküm halâife fiyl Ardı min ba'dihim li nenzure keyfe ta'melun;

Sonra, onların ardından, sizi arzda halifeler olarak meydana getirdik, ne tür uygulama içinde olacağınızı görelim.

15-) Ve izâ tütla aleyhim ayatüna beyyinatın kalelleziyne lâ yercune Lıkaene'ti Bi Kur'ânın ğayri hazâ ev beddilhu, kul ma yekünü liy en übeddilehu min tilkai nefsiy* in ettebi'u illâ ma yuha ileyye, inniy ehafü in asaytü Rabbıy azâbe yevmin azıym;

İşaretlerimiz onlara apaçık deliller olarak okunduğunda, rücu ederek hakikatleri olan Esmâ'nın farkındalığına ermeyeceklerini sananlar: “Bundan başka bir Kur'ân getir yahut Onu değiştir” dediler... De ki: “Onu nefsim tarafımdan değiştirmem benim için olacak şey değildir... Ben ancak bana vahyolunana tâbi olurum... Eğer Rabbime isyan edersem muhakkak ki ben o çok şiddetli sürecin azabından korkarım.”

16-) Kul lev şaAllâhu ma televtühu aleyküm ve lâ edraküm Bihi, fekad lebistü fiyküm umüren min kablih* efela ta'kılun;

De ki: “Eğer Allâh dileseydi Onu size okumazdım; Onu size bildirmemiş olurdu!.. Ondan önce sizin içinizde gerçekten bir ömür kaldım... Aklınızı kullanıp bunu anlamayacak mısınız?”

17-) Femen azlemü mimmeniftera alAllâhi keziben ev kezzebe BiâyâtiHİ, innehu lâ yüflihul mücrimun;

Allâh'a yalan iftira eden yahut O'nun işaretlerindeki varlığını (Esmâ'sının açığa çıkışı olan işaretleri) yalanlayandan daha zâlim kimdir? Muhakkak ki suçlular kurtuluşa ermezler!

18-) Ve ya'büdune min dünillâhi ma lâ yadurruhüm ve lâ yenfeuhüm ve yekulune haülai şüfe'âuna indAllâh* kul etünebbiunAllâhe Bima lâ ya'lemü fiys Semavati ve lâ fiyl Ard* subhaneHU ve teâlâ amma yüşrikün;

Allâh dünundakilere tapınırlar; oysa onlar ne zararı ne de faydası olmayan şeylerdir! Üstelik: “İşte bunlar Allâh indinde bizim şefaathçilerimiz” derler... De ki: “Siz, Allâh'a, semâlar ve arzda bilmediği bir şeyi mi haber veriyorsunuz?” Subhan'dır O; onların

ortak koştuklarından münezzehtir ve yücedir.

19-) Ve ma kânenNasu illâ ümmeten vahıdeten fahtelevu* ve levla kelimetün sebekat min Rabbike lekudiye beynehüm fiyma fiyhi yahtelifun;

İnsanlar tek bir ümmetten (İslâm fitratı üzere yaratılma gerçeği) **başka bir şey değildi, ayrılığa düştüler!** (Anlatılmak istenen; varoluşun, zamansallıkla anlaşılın değil, her an geçerliliği olan olduğu. Şöyle ki: Her insanın, yaratılış olarak İslâm fitratı üzere tek bir esasa göre meydana geldiği, anne-babasının dinini benlenince ayrılığın oluştuğuna işaret ediliyor. A.H.) **Eğer Rabbinden öne geçmiş bir söz** (kullukların gereğinin yaşanması hükmü) **olmasaydı, hakkında ayrılığa düştükleri konuda aralarında hüküm verilirdi.**

20-) Ve yekulune levla ünzile aleyhi ayetün min Rabbih* fekul innemel gaybü Lillâhi fentezıru* inniy meaküm minel münteziyrın;

“O’nun üzerine Rabbinden bir mucize inzâl edilmeli değil miydi?” derler... De ki: “Gayb yalnızca Allâh içindir! Bekleyin! Muhakkak ki ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim.”

21-) Ve izâ ezaknenNase rahmeten min ba’di darrae messethüm izâ lehüm mekrun fiy âyâtına* kulillâhu esra’u mekra* inne Rusulena yektübune ma temkürun;

İnsanlara, kendilerine dokunmuş bir sıkıntıdan sonra bir rahmet, güzellik tattırdığımızda, işaretlerimiz hakkında hemen bir mekre düşerler... De ki: “Mekr itibarıyla Allâh daha süratlidir... Muhakkak ki Rasûllerimiz mekrlerinizi yazıyorlar.” (Yaşadıkları sıkıntının, elleriyle yaptıklarının sonucu olduğunu kavrayamayıp; ardından gelen rahmetin ise, yaptıkları yanlışın gerçekte yanlış olmamasının sonucu olduğunu ve doğru yolda olduklarını sanırlar. Allâh da onların bu sanılarını bozmaz ve yanlışta devam etmelerine müsaade ederek, azaplarının daha da büyümesine izin verir. İşte onların bu zanları, kendi mekrleri; Allâh’ın yanlışlarında devamına müsaadesi de, karşı mekrdir. A.H.)

22-) HUvelleziy yüseyyırüküm fiyl berri vel bahr* hatta izâ күntüm fiyl fülki ve cerayne Bihim Bi riyhın tayyibetin ve ferihu Biha caetha riyhun asıfün ve caehümül mevcü min külli mekanin ve zannu ennehüm uhyıta Bihim, deavullahe muhlisiyne lehüd diyen* lein enceytena min hazihi le nekûnenne mineş şakiriyn;

“HÛ” ki sizi karada ve denizde seyrettirmekte... Hatta siz gemideyken; gemiler, içindekileri sakin bir rüzgâr ile akıp götürdükleri sırada bundan mutlularken; onlara fırtına gelip çatar, dalgalar her taraftan onları vurur! Onlar da dalgalarla kuşatıldıklarını ve büyük tehlikede olduklarını düşündüklerinde,

tüm oluşumun Allâh'ın kudret elinde olduğuna inanmış olarak dua ederler: “Andolsun ki eğer bizi şundan kurtarırsan, kesinlikle şükredenlerden olacağız.”

23-) Felemma encahüm izâ hüm yebğune fiyl Ardı Biğayril Hakk* ya eyyühenNasu innema bağyüküm alâ enfüsiküm metaal hayatid dünya sümme ileyna merciüküm fenünebbiüküm Bima küntüm ta'melun;

Ne zaman ki Allâh onları kurtarır, yeryüzünde haksız olarak hemen azgınlığa başlarlar... Ey insanlar, sizin zulüm ve taşkınlığınız, sadece nefslerimize zarar verecektir! O dünya hayatının geçici zevklerinden yararlanırsınız; sonra dönüşünüz bizedir! (İşte o zaman) yapmış olduklarınızı (hakikatini) bildiririz.

24-) İnnema meselül hayatid dünya kemain enzelnahu minesSemai fahteleta Bihi nebatül Ardı mimma ye'külün Nasu vel en'am* hatta izâ ehazetil Ardu zuhrufeha vezzeyyenet ve zanne ehlüha ennehüm kadirune aleyha, etaha emruna leylen ev neharen fecealnaha hasiyden keen lem tağne Bil ems* kezâlike nufessilül âyâti likavmin yetefekkerun;

Dünya hayatı şuna benzer... Semâdan inzâl ettiğimiz bir su; onunla insanların ve hayvanların yediği, yeryüzünün yetiştirdikleri oluşmuştur. Nihayet yeryüzü, ürettikleriyle en güzel hâle ulaştığında; yaşayanları da, kendilerini kudretli sandıklarında, gecenin ya da gündüzün bir anında, hükmümüz açığa çıkıverdi! Onu, sanki bir an öncesinde hiç şe'nlenmemiş gibi biçip atarız! Tefekkür eden bir topluluk için işaretleri işte böyle detaylandırıyoruz!

25-) VAllâhu yed'u ila DarisSelâm* ve yehdiy men yeşau ila sıratın müstekıym;

Allâh, Selâm Yurduna (bedensel sınırlamalar ötesindeki, hakikatinize bahşedilmiş kuvvelerle yaşam boyutuna) **çağırır ve dilediğini sırat-ı müstakime hidâyet eder.**

26-) Lilleziyne ahsenül Hüsna ve ziyadetün, ve lâ yarheku vucuhühüm katerun ve lâ zilletün, ülaike ashabül cenneti, hüm fiyha halidun;

İhsan ehline, daha güzeli (El Hüsna) ve fazlası (Rıdvan) vardır... Onların vechlerini (yüzlerini - şuurlarını) ne kara toz zerresi (bencillik), ne de (hakikatlerinden ayrı düşmenin getirisi olan) zillet kaplar... Onlar sonsuza dek cennet ehlidirler!

27-) Velleziyne kesebüs seyyiati cezaü seyyietin Bi misliha, ve terhekuhüm zilletün, ma lehüm minAllâhi min 'asım* keennema uğşiyet vucuhühüm kıta'an minel leyli muzlîma* ülaike ashabün nari, hüm fiyha halidun;

(Yaptıklarıyla) **kötülükler kazanmış olanlara gelince; kötülüğün cezası (= karşılığı = sonucu) onun benzeri olacaktır! Onları zillet**

bürür... Onları, Allâh'ın, yaptıklarının sonucunu yaşatmasından koruyacak (hiçbir kuvveleri) yoktur... Vechleri (şuurları) gecenin zifirî karanlığına bürünmüş gibidir... Onlar sonsuza dek cehennem ehlidirler!

28-) Ve yevme nahşuruhüm cemiy'an sümme nekulü lilleziyne eşrekû mekânêküm entüm ve şürekâüküm* fezeyyelna beynehüm ve kale şürekâühüm ma küntüm iyyana ta'budun;

Toplu hâlde onları haşredeceğimiz süreç... Sonra şirk koşanlara: “Siz ve ortak koştuklarınız, her biriniz mekânınıza” deriz... Akabinde onların aralarını ayırmışızdır! Onların ortak koştukları ise: “Siz bize kulluk etmiyordunuz (kendi kurgu ve hayallerinize tapınıyordunuz)” derler.

29-) Fekefa Billâhi şehiyden beyneha ve beyneküm in küna an ibadetiküm leğafilin;

“Bizimle sizin aranızda Allâh, şahit olarak yeterlidir... Muhakkak ki biz, sizin kulluğunuzun hakikatinden gâfildik!”

30-) Hünalike teblu küllü nefsin ma eslefet ve ruddu ilAllâhi MevlahumülHakkı ve dalle anhüm ma kânu yefterun;

Orada her nefis, önceden ne gönderdi ise onun getirisi olan sonucunu yaşar! Hak Mevlâları olan Allâh'a döndürülmüş; uydurmakta oldukları (tapınma objeleri) kendilerinden kaybolup gitmiştir!

31-) Kul men yerzüküküm mines Semai vel Ardı emmen yemliküs sem'a vel ebsare ve men yuhricülhayye minel meyyiti ve yuhricül meyyite minel hayyi ve men yüdebbirul emre, feseyekulunAllâh* fekul efela tettekun;

(Müşriklere) de ki: “Sizi semâdan ve arzdan kim rızıklandırıyor? Yahut işitme ve görme kuvvelerinin sahibi kim? Ölüden (ölü hükmündeki kendini sırf beden sanma yaşamından) diriye (Hayy olanın Esmâ'sıyla diri olduğu bilincini) kim çıkarıyor ve diriden (Hakikati itibarıyla diri iken) ölüyü (kendi veya karşısındakinin hakikatini görememe veya kendini sırf beden olarak kabullenip, toprak olup yok olacağını sanma hâlini) kim oluşturuyor? Kim Hükmü tedbir ediyor?”... “Allâh” diyecekler... De ki: “O hâlde niye korunanlardan olmuyorsunuz?”

32-) Fe zâlikümullâhu RabbükümülHakk* femazâ ba'del Hakkı illedDalal* feenna tusrafun;

İşte Allâh! Hak olan Rabbiniz... Gerçek olan dışında kabulleneceğiniz, dalâlden (sapık fikirden) başka ne olabilir? (O hâlde) nasıl saparsınız?

33-) Kezâlike hakkat kelimetü Rabbike allelleziyne feseku ennehüm lâ

yu'minun;

İşte böylece, Rabbinin inancı bozuk olanlar hakkında: “Onlar iman etmezler” sözü gerçekleşmiştir.

34-) Kul hel min şürekâiküm men yebdeül halka sümme yu'ıydühu, kulillâhu yebdeül halka sümme yu'ıydühu feenna tü'fekûn;

De ki: “Ortak koştuklarınızdan, tüm yaratılmışları ibda edip (açığa çıkartıp), sonra onu iade eden (aslına rücu ettiren) kimse var mı?”...

De ki: “Allâh tüm yaratılmışları ibda eder (açığa çıkartır), sonra onu iade eder (aslına rücu ettirir)... Nasıl döndürülüyorsunuz?”

35-) Kul hel min şürekâiküm men yehdiy ilel Hakk* kulillâhu yehdiy lil Hakk* efemen yehdiy ilel Hakkı ehakku en yüttebe'a emmen lâ yehiddiy illâ en yühda* fema leküm keyfe tahkümün;

De ki: “Ortak koştuklarınızdan hangisi Hakk'a erdirebilir?” De ki: “Allâh, Hakk'a hidâyet eder... Hakk'a erdiren mi tâbi olunmayı hak eder, yoksa kendisi hidâyet bulmakta yetersiz olan mı? Ne oluyor size? Nasıl hüküm veriyorsunuz?”

36-) Ve ma yettebi'u ekseruhüm illâ zanna* innez zanne lâ yuğniy minel Hakkı şey'a* innAllâhe Aliymun Bima yef'alun;

Onlardan çoğunluğunun tâbi olduğu, varsandıklarıdır! Muhakkak ki varsayım, gerçeğin yerini tutmaz! Şüphesiz ki Allâh yapmakta olduklarını (Esmâ'sıyla hakikatleri olarak) Bilen'dir.

37-) Ve ma kâne hazel Kur'ânü en yüftera min dünillâhi ve lâkin tasdiykalleziy beyne yedeysi ve tafsiylel Kitabi lâ raybe fihi min Rabbil alemiyn;

Bu Kur'ân, Allâh dünündakilerin uydurusu değildir! Aksine, Rabbül âlemîn'den olduğu şüphe götürmeyen; kendinden öncekini tasdik eden, tafsilâtı, hakikat BİLGİsi kaynağıdır!

38-) Em yekulunefterah* kul fe'tu Bi suretin mislihi ved'u menisteta'tüm min dünillâhi in küntüm sadıkiyn;

Yoksa “Onu (Muhammed a.s.) uydurdu!” mu diyorlar? De ki: “Hadi siz de Onun benzeri bir sûre açığa çıkarın bakalım ve de Allâh dününde elinizin erdiği kim varsa (onu da yardıma) çağırın! Eğer sözünüzde sadıklar iseniz.”

39-) Bel kezzebu Bima lem yuhıytu Bi ilmıhi ve lemna ye'tihim te'viyluhu, kezâlîke kezzebelleziyne min kablihim fenzur keyfe kâne akıbetüz zâlimiyn;

Hayır! İlmını ihâta etmedikleri ve ne olduğu hakkındaki bilgisi henüz kendilerine açılmamış bir şeyi yalanladılar... Onlardan öncekiler de böyle yalanladılar! Zulmedenlerin sonu nasıl oldu bir bak!

40-) Ve minhüm men yu'minu Bihi ve minhüm men lâ yu'minu Bihi, ve Rabbuke a'lemu Bil müfsidiyn;

Onlardan, Ona (Kurân'a) iman edecekler de vardır, Ona iman etmeyecekler de! Rabbin bozguncuları (Esmâ'sıyla hakikatleri olarak) daha iyi bilir.

41-) Ve in kezzebuke fe kul liy ameliy ve leküm amelüküm* entüm beriyune mimma a'melü ve ene beriy'ün mimma ta'melun;

Seni yalanlamakta ısrarlı olurlarsa de ki: "Benim yaptıklarım bana, sizin yaptıklarınız size aittir! Siz benim yaptığımdan uzaksınız ben de sizin yaptığınızdan beriyim!"

42-) Ve minhüm men yestemi'une ileyke, efeente tüsmi'ussumme velev kânu lâ ya'kılun;

Onlardan, dinliyormuşçasına sana kulak verenler var... Sağırlara (algılayamayanlara) duyurabilir misin? Hele bir de akıllarını kullanamıyorlarsa!

43-) Ve minhüm men yenzuru ileyke, efeente tehdil 'umye velev kânu lâ yubsırun;

Onlardan sana bakanlar da vardır... Körlere doğru yolu gösterebilir misin, basîretten yoksunlarsa?

44-) InnAllâhe lâ yazlimunNase şey'en ve lakinnenNase enfüsehüm yazlimun;

Kesinlikle Allâh, insanlara zerrece zulmetmez! Ne var ki, insanlar kendi nefslerine zulmederler!

45-) Ve yevme yahşuruhüm keen lem yelbesû illâ sa'aten minennehari yetearefune beynehüm* kad hasirelleziyne kezzebu Bilikaillâhi ve ma kânu mühtediyn;

Onları haşredeceği süreçte, sanki (dünya yaşamında) günün bir saatinden fazla yaşamayıp bu arada tanışmışlarcasınadır... Allâh'a likâyı (hakikatleri olan Esmâ'nın farkındalığına ermeyi) yalanlamış olanlar, gerçekten hüsrana uğramıştır... (Onlar) hidâyete elverişli değillerdi.

46-) Ve imma nüriyenneke ba'dalleziy naidühüm ev netevfeffeyenneke feileyne merciuhüm sümmAllâhu şehiydün alâ ma yef'alun;

Onlara yaşayacaklarını vadettiklerimizin bazısını hayatında sana göstersek yahut seni vefat ettirsek de göremesen (onlar yönünden bir şeyi değiştirmez), yine onların dönüşleri bizedir... Sonra, Allâh yaptıkları üzerine şahittir.

47-) Ve liküllü ümmetin Rasûl* feizâ cae Rasûlühüm kudiye beynehüm Bil kıstı ve hüm lâ yuzlemun;

Her ümmet için (Hakk'ı bildiren) bir Rasûl vardır... Rasûlleri geldiği vakit aralarında adl üzere (hak ettiklerine göre) hükmolunur... Onlar zulme uğratılmazlar.

48-) Ve yekulune meta hazel va'dü in küntüm sadıkiyn;

“Eğer doğru söyleyenler iseniz, bu vaat (haşr) ne zaman?” derler.

49-) Kul lâ emlikü linefsiy darren ve lâ nef'an illâ ma şaAllâh* liküllü ümmetin ecel* izâ cae ecelühüm fela yeste'hırune saaten ve lâ yestakdimun;

De ki: “Nefsim için Allâh'ın dilediği haricinde bir zarar ve bir faydaya malik değilim... Her ümmetin bir ömrü vardır... Yaşam süreleri tamam olduğunda, ne bir saat geri kalırlar ve ne de ileri giderler.”

50-) Kul eraeytüm in etaküm azâbuHU beyaten ev neharen ma zâ yesta'cilü minhül mücrimun;

De ki: “Gördünüz mü (düşünün bakalım), şayet O'nun azabı gece veya gündüzün bir anında gelmiş olsa, (söyleyin) suçlular neyi acele isterler?”

51-) E sümme izâ ma vekaa amentüm Bihi, âl'ANe ve kad küntüm Bihi testa'cilun;

(Azap) başınıza geldikten sonra mı iman edeceksiniz? ŞİMDİ mi? (Oysa) onu acilen yaşamayı istiyordunuz!

52-) Sümme kıyle lilleziyne zalemu zûku azâbel huld* hel tüzcevne illâ Bima küntüm teksibun;

Sonra zulmedenlere: “Sonsuz azabı tadın!” denildi... “Sadece yapmış olduklarınızın getirisi olarak sonuçlarını yaşamıyor musunuz?”

53-) Ve yestenbiuneke ehakkun hu* kul iy ve Rabbıy innehu lehakkun ve ma entüm Bi mu'ciziyn;

“O (azap) gerçek midir?” diye senden haber isterler... De ki: “Evet, Rabbim hakkı için o elbette gerçektir! Siz bundan kaçıp kurtulamazsınız!”

54-) Velevenne liküllü nefsin zalemet ma fiyl Ardı leftedet Bih* ve eserrun nedamete lemme raevül azâb* ve kudiye beynehüm Bil kıstı ve hüm lâ yuzlemun;

(Kendine) zulmetmiş her nefis (bilinç), eğer yeryüzünde bulunan her şeye sahip olsaydı, elbette onu fidye olarak vermek isterdi! Azabı gördüklerinde pişmanlıklarını göstermeye hâlleri kalmaz! Aralarında hak ettikleriyle hükmolunmuştur... Hak ettiklerinin dışında bir şey yaşamazlar!

55-) Ela inne Lillâhi ma fiys Semavati vel Ard* ela inne va'dAllâhi

Hakkun ve lakinne ekserehüm lâ ya'lemun;

Kesinlikle bilin ki, semâlar ve arzda ne varsa, muhakkak ki Allâh içindir (O'nun Esmâ'sının işaret ettiği mânâların açığa çıkışıdır). **Kesinlikle bilin ki Allâh'ın bildirimî Hak'tır... Fakat onların çoğunluğu bilmezler.**

56-) HUve yuhyiy ve yümiytü ve ileyHÎ turce'un;

"HÛ"! Diriltir ve öldürür! O'na rücu edeceksiniz (Hakikatinizin, Esmâ'sıyla yaratılmış olduğunu Hakk-el yakîn yaşayacaksınız)!

57-) Ya eyyühen Nasu kad caetküm mev'izatün min Rabbiküm ve şifaün lima fiys suduri ve hüden ve rahmetün lil mu'miniyn;

Ey insanlar! Size, Rabbinizden bir öğüt, içinizde olan (şuur) için bir şifa (sağlıklı düşünme ilacı), iman edenler için bir hüda (hakikatlerine erdirici rehber) ve rahmet gelmiştir.

58-) Kul Bi fadlillâhi ve Bi RahmetiHÎ fe Bi zâlîke felyefrahu* huve hayrun mimma yecme'un;

De ki: "Allâh fazlı olarak ve O'nun rahmetiyle, işte onunla (yukarıda sayılanlarla) sevinip ferahlasınlar (boş ve geçici zevklerle değil)!.. O (rahmet ile yaşanması şeyler), onların topladıklarından (dünyalıklardan) daha hayırlıdır."

59-) Kul eraeytüm ma enzelAllâhu leküm min rizkın fecealtüm minhü haramen ve helâla* kul Âllahu ezine leküm em alAllâhi tefterun;

De ki: "Düşündünüz mü, Allâh'ın sizin için rızıktan inzâl ettiğini ki ondan bir kısmını haram, bir kısmını da helal kıldınız"... De ki: "Allâh size izin mi verdi, yoksa Allâh'a iftira mı ediyorsunuz?"

60-) Ve ma zannüllezıyne yefterune alAllâhil kezıbe yevmel kıyameti, innAllâhe lezû fadlin alenNası ve lâkinne ekserehüm lâ yeşkürun;

Allâh hakkında yalan söyleyerek iftira edenler, kıyamet sürecini ne sanıyorlar? Muhakkak ki Allâh insanlara lütuf sahibidir... Fakat onların çoğunluğu şükretmezler (bunu Allâh nimetine lâıyk şekilde değerlendirmezler).

61-) Ve ma tekûnü fiy şe'nin ve ma tetlu minhü min Kur'ânin ve lâ ta'melune min amelın illâ künna aleyküm şühuden iz tüfiydune fiyh* ve ma ya'zübü 'an Rabbike min miskalî zerretin fiyl Ardı ve lâ fiys Semai ve lâ aşğare min zâlîke ve lâ ekbere illâ fiy Kitabın mubiyn;

Hangi şe'nde (hâl) olursan ol; o hâlin ister Kur'ân okumak, ister bir şeyler yapmak olsun, onunla meşğûlken, hep sizin üzerinize şahitlerdik... Arzda (bedende) veya semâda (bilinç boyutunda) olsun zerre ağırlığınca bir şey Rabbinden gizli kalmaz! (Hatta) ondan daha küçüğü veya daha büyüğü bile, Kitab-ı Mubiyn'dedir (tüm varlığın şekillenmemiş, varlıklara dönüşmemiş orijinali olan dalga okyanusu -

DATA planı)!

62-) Ela inne evliyaAllâhi lâ hafûn aleyhim ve lâ hüm yahzenun;

Kesinlikle bilin! Allâh Veliyy'lerine korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar.

63-) Elleziyne amenû ve kânu yettekun;

Onlar ki iman etmişler ve korunmayı gerçekleştirmişlerdir.

64-) Lehümül büşra fiyl hayatid dünya ve fiyl ahireh* lâ tebdiiyle likelimatillâh* zâlike hüvel fevzül azıym;

Dünya hayatında da sonsuz gelecekte de müjde vardır onlara... Allâh sözleri için asla değişme söz konusu değildir! İşte bu azım kurtuluşur!

65-) Ve lâ yahzünke kavlühüm* innel 'izzete Lillâhi cemiy'an, HUves Semiy'ul Aliym;

Onların sözü seni mahzun etmesin... Muhakkak ki izzet tümüyle Allâh'ındır... O Semi'dir, Aliym'dir.

66-) Elâ inne Lillâhi men fiys Semavati ve men fiyl Ard* ve ma yettebi'ulleziyne yed'une min dünüllâhi şürekâ'* in yettebi'une illezzanne ve in hüm illâ yahrusun;

Kesinlikle bilin! Semâlarda ve arzda ne varsa muhakkak ki Allâh içindir (Allâh'ın, El Esmâ ül Hüsnâ'sının işaret ettiği özelliklerini ilminde seyretmesi içindir; bunun için de her şeyi Esmâ'sından Esmâ özellikleriyle yaratmıştır)... (O hâlde) Allâh dünunda ortak koştuklarına dua edenler (bu gerçek dolayısıyladır ki) onlara tâbi olamazlar... (Onlar) ancak (vehmederek) varsayıdıklarına tâbi oluyorlar ve onlar sadece yalan söylüyorlar.

67-) HUvelleziy ce'ale lekümül leyle liteskünu fiyhi vennehare mubsıra* inne fiy zâlike leâyâtin li kavmin yesme'un;

"HÛ" ki sizin için, sükûn bulasınız diye geceyi, gerekenleri görüp değerlendirmeniz için de gündüzü oluşturdu... Muhakkak ki algılayabilen bir topluluk için işaretler vardır.

68-) KalüttehazAllâhu veleden subhaneHU, HUvel Ğaniyy* leHU ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* in 'indeküm min sülтанin Bi hazâ* etekulune alAllâhi ma lâ ta'lemun;

"Allâh oğul edindi" dediler. Subhan'dır O! (Zira) "HÛ" El Ğaniyy'dir (yarattıklarıyla kayıtlanmaktan ve sınırlanmaktan berîdir)... Semâlarda ve arzda ne varsa, O'nun içindir ("El Esmâ"daki mânâların açığa çıkması için)... İndinizde bununla (iftiranızla) ilgili bir kant yoktur! Allâh hakkında, ilminiz olmayan bir şeyi konuşuyorsunuz!

69-) Kul innelleziyne yefterune alAllâhil kezibe lâ yüflihun;

De ki: “Allâh hakkında yalan uyduranlar elbette kurtulamazlar!”

70-) Metaun fiyd dünya sümme ileyna merciuhüm sümme nüziyühümül azâbeş şediye Bima kânu yekfürun;

Dünyadan geçici bir yararlanma; sonra dönüşleri bizedir! Sonra hakikati inkâr etmeleri nedeniyle şiddetli azabı onlara yaşatacağız.

71-) Vetlü aleyhim nebee Nuh* iz kale li kavmihi ya kavmi in kâne kebüre aleyküm mekamiy ve tezkiryiy Bi âyâtillâhi fe alAllâhi tevekkeltü feecmiu emreküm ve şürekâeküm sümme lâ yekün emruküm aleyküm ğummeten sümme makdu ileyye ve lâ tuncurun;

Onlara Nuh’un haberini anlat... Hani kavmine: “Ey kavmim! Eğer konumum ve Allâh işaretleriyle sizi uyarman size ağır geldiye, (artık ben) Allâh’a tevekkül (hakikatimdeki El Vekiyl isminin gereğini yerine getireceğine iman) ettim! Siz ve ortaklarınız toplanıp, ne isterseniz yapın; sonra yaptığınızdan endişe duymayın! Sonra da hiç vakit geçirmeden, hakkımdaki kararınızı uygulayın.”

72-) Fein tevelleytüm fema seeltüküm min ecr* in ecriye illâ alAllâhi ve ümirtü en eküne minel müslimiyn;

“Eğer (bu yüzden) yüz çevirirseniz (çevirin; zaten) sizden bir karşılık istemedim... Benim ecrim (yaptığım işin getirisi) ancak Allâh’a aittir... Teslimiyeti yaşayanlardan olmakla emrolundum.”

73-) Fekezzebuhu feneceynahu ve men me’ahu fiyl fülki ve ce’alnahüm halâife ve âgraknelleziyne kezzebu Bi âyâtina* fenzur keyfe kâne akıbetül münzeriyn;

(Yine de) Onu yalanladılar... Biz de Onu ve gemide onunla beraber olanları kurtardık ve onları halifeler kıldık... İşaretlerimizi yalanlamış olanları ise boğduk! Uyarılanların sonu nasıl oldu bir bak!

74-) Sümme be’asna min ba’dihî Rusulen ila kavmihim fecauhüm Bil beyyinati fema kânu li yu’minu Bima kezzebu Bihi min kabl* kezâlîke natba’u alâ kulubil mu’te diyin;

On dan (Nuh’tan) sonra nice toplumlara, apaçık deliller (muhtevası özel Esmâ mânâları) olan Rasûller bâ’s ettik... Daha önceden yalanlamış oldukları şeye (gene) iman etmediler... İşte haddi aşanların kalpleri üzerine böyle mühür vururuz (şuurları kilitlemiş)!

75-) Sümme be’asna min ba’dihim Musa ve Harune ila fir’avne ve meleihi Bi âyâtina festekberu ve kânu kavmen mücrimiyn;

Sonra, bunların ardından Musa’yı ve Harun’u, işaretlerimiz olarak bâ’s ettik, Firavun’a ve ileri gelenlerine... (Onlar ise) kibirlendiler ve suçlular toplumu oldular.

76-) Felemma caehümül Hakku min indina kalu inne hazâ lesıhrun

mubiyn;

İndimizden onlara Hak geldiğinde: “Muhakkak ki bu apaçık bir sihirdir” dediler.

77-) Kale Musa etekulune lil Hakkı lemna caeküm* esihrun hazâ* ve lâ yüflihus sahirun;

Musa dedi ki: “Size Hak geldiğinde böyle mi değerlendirirsiniz! Bu bir sihir midir? Sihirbazlar asla iflah olmazlar.”

78-) Kalu eci'tena litelfitena amma vicedna aleyhi abaena ve teküne lekümel kibriyau fiyl Ard* ve ma nahnü leküma Bi mu'miniyn;

Dediler ki: “Sen bizi, atalarımızın inancından çevirip ve yeryüzüne beraberce tahakküm etmek için mi geldin? Biz size (Musa ve Harun'a) iman edici değiliz.”

79-) Ve kale fir'avnü'tuniy Bi külli sahirin 'aliym;

Firavun: “Bütün bilgili sihirbazları bana getirin!” dedi.

80-) Felemma caes seharetü kale lehüm Musa elku ma entüm mulkun;

Ne zaman ki sihirbazlar toplandı, Musa onlara: “Atacağınızı atın” dedi.

81-) Felemma elkav kale Musa ma ci'tüm Bihis sihr* innAllâhe seyubtiluh* innAllâhe lâ yuslihu amelel müfsidiyn;

Ne zaman ki attılar, Musa: “Sizin ortaya koyduğunuz sihir kuvvenizdir! Muhakkak ki Allâh onu geçersiz kılacaktır! Şüphesiz ki Allâh bozguncuların yaptığı işi olumlu sonuçlandırmaz!”

82-) Ve yuhikkullahul hakka Bi kelimatihî velev kerihel mücrimun;

Allâh, Kelimeleri olarak, Hakk'ı gerçekleştirecektir! Suçluların hiç hoşuna gitmese de!

83-) Fema amene li Musa illâ zürriyyetün min kavmihi alâ havfin min fir'avne ve meleihim en yeftinehüm* ve inne fir'avne lealin fiyl Ard* ve innehu leminel müsrifiyn;

Firavun ve ileri gelenlerinin başlarına belâ olacağı korkusuyla, Musa'ya, kendi halkından genç bir gruptan başka kimse iman etmedi... Muhakkak ki Firavun yeryüzünde zorba hükümrân idi! Muhakkak ki o, israf edenlerdendi!

84-) Ve kale Musa ya kavmi in küntüm amentüm Billâhi fealleyhi tevekkelu in küntüm müslimiyn;

Musa: “Ey kavmim! Eğer Esmâ'sıyla sizi yaratmış Allâh'a iman etmiş ve teslim olmuşlardansanız, O'na tevekkül (hakikatinizdeki El Vekiyl isminin gereğini yerine getireceğine iman) edin” dedi.

85-) Fekalu alAllâhi tevekkelna* Rabbena lâ tec'alna fitneten lil kavmiz

zâlimiyn;

(Onlar da) **dediler ki: “Biz Allâh’a tevekkül ettik** (El Vekiyl isminin özelliğine iman ettik, vekîlimiz O’dur)... **Rabbimiz, bizi onların zulmüne alet etme!”**

86-) Ve neccina Bi rahmetiKE minel kavmil kafiriyn;

“Rahmetini bizde açığa çıkararak, hakikat bilgisini inkâr edenler topluluğundan kurtar.”

87-) Ve evhayna ila Musa ve ahıyhi en tebevveâ likavmiküma Bi mısra buyuten vec’alu buyuteküm kıbleten ve akıymus Salâte, ve beşşiril mu’miniyn;

Musa ve erkek kardeşine: “Mısır’da halkınız için evler hazırlayın... Evlerinizi ibadethane yapın ve salâtı ikame edin... İman edenleri müjdele” diye vahyettik.

88-) Ve kale Musa Rabbena inneKE ateyte fir’avne ve meleehu ziyeten ve emvalen fiyl hayatid dünya, Rabbena li yudıllu an sebebiKE, Rabbenatmis alâ emvalihim veşdüd alâ kulubihim fela yu’minu hatta yeravül azâbel eliyim;

Musa dedi ki: “Rabbimiz! Muhakkak ki Firavun ve ileri gelenlerine, dünya hayatının zinet ve mallarını sen verdin... Rabbimiz, (halkı) senin yolundan saptırsınlar diye mi? Rabbimiz mallarını sil-süpür; içlerini bunalt! Zira onlar acı azabı görmedikçe iman etmezler.”

89-) Kale kad üciybet da’vetüküma festekıyma ve lâ tettebianni sebebielleziyne lâ ya’lemun;

(Allâh) dedi ki: “İkinizin duasına gerçekten icabet edildi... O hâlde dosdoğru olun... Cahillerin yoluna tâbi olmayın!”

90-) Ve cavezna Bi beniy israiylelbahre feetbeahüm fir’avnü ve cünüdühu bağyen ve adva* hatta izâ edrekehül ğareku kale amentü ennehu lâ ilâhe illelleziy amenet Bihi benu israiyle ve ene minel müslimiyn;

İsrailoğullarını denizden geçirdik... Firavun ve ordusu haddi aştı ve düşman olarak onları izledi... Tâ ki boğulma hâli ona erişince: “İman ettim ki tanrı yoktur, ancak İsrailoğullarının kendisine iman ettiği vardır. Ben müslimlerdenim” dedi.

91-) Âl’ANe ve kad asayte kablü ve künte minel müfsidiyn;

“ŞİMDİ mi? Daha önce gerçekten isyan etmiş ve bozgunculardan olmuşsun!”

92-) Felyevme nünecciyke Bi bedenike li tekûne limen halfeke ayeten, ve inne kesiyren minen Nasi an âyâtına le ğafilun;

Bu gün senin cesedini karaya vuracağız ki arkandan gelen kimseler

için bir ibret olasın! Ne var ki, insanlardan birçoğu işaretlerimize karşı kesinlikle kozaldırlar!

93-) Ve lekad bevve'na beniy israiyle mübevvee sıdkın ve razaknahüm minet tayyibat* femahtelefu hatta caehümül 'ılm* inne Rabbeke yakdıy beynehüm yevmel kıyemeti fiyma kânu fiyhi yahtelifun;

Andolsun ki biz, İsrailoğullarını seçkin ve emin bir bölgeye yerleştirdik... Onları temiz, saf şeylerle rızıklandırdık... Kendilerine ilim gelinceye kadar ayrılığa düşmediler (ilim geldiğinde yorum farkları yüzünden ayrılıklar meydana geldi)... Muhakkak ki Rabbin, kıyamet sürecinde, ayrılığa düştükleri konularda hükmünü bildirecektir.

94-) Fein künte fiy şekkin mimma enzelnâ ileyke fes'elilleziyne yakreunel Kitabe min kablike* lekad caekel Hakku min Rabbike fela tekûnenne minel mümteriyin;

Eğer sana inzâl ettiğimizden şüphen varsa (ey insanoğlu), senden önce âlemlerdeki işaretlerimizi "OKU"yanlara sor! Andolsun ki, sana Rabbinden gerçek gelmiştir... O hâlde sakın kuşku duyanlardan olma!

95-) Ve lâ tekûnenne minelleziyne kezzebu Bi âyâtillâhi fetekûne minel hasiriyn;

Açığa çıkmış olan Allâh işaretlerini yalanlayanlardan olma! (Bunu yaparsan) hüsrana düşenlerden olursun.

96-) İnnelleziyne hakkat aleyhim kelimetü Rabbike lâ yu'minun;

Muhakkak ki haklarında Rabbinin sözü (ezelî hükmü) gerçekleşmiş kimseler iman etmezler!

97-) Velev caethüm küllü ayetin hatta yeravül azâbel eliyim;

İsterse onlara bütün mucizeler gelsin (yine de iman etmezler)... Acı azabı görünceye kadar!

98-) Felevla kânet karyetün amenet fenefeaha iymanuha illâ kavme Yunus* lemman amenû keşefna anhüm azâbel hızıyi fiyl hayatid dünya ve metta'nahüm ila hıyn;

Bir şehir halkı çıkıp iman etmiş olsaydı da, sonuçta bu imanlarının yararlarını görseydi! Yunus'un kavmi hariç! (Kavmi, Yunus'un aralarından ayrılıp gitmesinden sonra kendilerine azabın geleceğini hissedip toptan iman ve tövbe ettiler)... İman edince de, dünya hayatındaki aşağılanma azabını onlardan kaldırdık; onları muayyen bir süre (nimetlerimizden) yararlandırdık.

99-) Velev şâe Rabbüke leamene men fiyl Ardı küllühüm cemiy'a* efeente tükrihün Nase hatta yekûnu mu'miniyn;

Eğer Rabbin dileseydi, yeryüzünde kim varsa, elbette hepsi toptan iman ederdi... Olayın gerçeği bu iken; sen, iman etmeleri için insanları zorlayacak mısın?

100-) Ve ma kâne li nefsin en tu'mine illâ Biiznillâh* ve yec'alürricse alelleziyne lâ ya'kılun;

Kendisini yaratan Allâh Esmâ'sının bileşimi elvermedikçe, bir nefis için iman etmek mümkün değildir! (Allâh) aklını değerlendirmeyenlerde (düşünsel) pislik meydana getirir!

101-) Kulinzuru ma zâ fiys Semavati vel Ard* ve ma tuğnil ayatü vennüzüru an kavmin lâ yu'minun;

De ki: "Semâlar ve arzda ne oluyor, bir bakın!"... O işaretler ve uyarılar, iman etmeyen topluluğa yarar sağlamaz!

102-) Fehel yentezirune illâ misle eyyamilleziyne haleb min kablihim* kul fentezıru inniy meaküm minel münteziyın;

Onlar kendilerinden önce geçmiştekilerin devirlerindeki (azap veren olayların) benzerini mi bekliyorlar? De ki: "O hâlde bekleyin... Ben de sizinle birlikte bekleyenlerdenim."

103-) Sümme nünecciy Rusülena velleziyne amenü kezâlık* Hakkan aleyna nüncil mu'miniyn;

Sonra (azap geldiğinde) biz Rasûllerimizi ve iman etmişleri kurtarıyoruz... İman edenleri kurtarmamız, üzerimize bir hakır.

104-) Kul ya eyyühenNasu in küntüm fiy şekkin min diyniy fela a'budülleziyne ta'budune min dūnillâhi ve lâkin a'budullahelleziy yetevffaküm* ve ümirtü en eküne minel mu'miniyn;

De ki: "Ey insanlar! Eğer benim Din'imden kuşku içindeyseniz, (bilin ki) ben sizin Allâh dūnundaki taptıklarınıza tapınmam! Sadece, sizi vefat ettirecek Allâh'a kulluk ederim! Ben iman edenlerden olmakla hükümlümdüm."

105-) Ve en ekim vecheke lid diyni haniyfa* ve lâ tekūnenne minel müşrikiyn;

(Şununla da emrolundum): **"Vechini hanîf olarak Din'e tut** (mânâ yüzünü, hakikati Esmâ bileşimi olan şuurunu, tanrı kavramsız, âlemler olarak algılanan sistemin hakikati olan soyut Esmâ mertebesine yönlendir) **ve sakın şirk koşanlardan** (Allâh dūnunda dışsal bir tanrı vehmederek onu ortak koşanlardan) **olma!"**

106-) Ve lâ ted'u min dūnillâhi ma lâ yenfe'uke ve lâ yedurruke, fein fealte feinneke izen minez zâlimiyn;

"Allâh dūnundaki sana fayda ve zarar vermeyecek şeylere yönelme! Eğer böyle yaparsan, o zaman muhakkak ki sen nefsin

zulmedenlerden olursun!”

107-) Ve in yemeskellahu Bidurrin fela kâşife lehu illâ HU* ve in yüridke Bihayrin fela radde li fadliHÎ, yusiybu Bihi men yeşau min ibadiHÎ, ve HUvel Ğafûrur Rahıym;

Allâh sende bir sıkıntı açığa çıkarırsa, onu O’ndan başka kaldıracak yoktur! Eğer sende bir hayır irade ederse, O’nun lütfunu geri çevirecek de yoktur! O, lütfunu kullarından dilediğine nasip eder... O Ğafûr’dur, Rahıym’dır.

108-) Kul ya eyyühenNasu kad caekümülHakku min Rabbiküm* femenihteda fe innema yehtediy linefsih* ve men dalle feinnema yedillü aleyha* ve ma ene aleyküm BiVekiyl;

De ki: “Ey insanlar... Gerçek ki size Rabbinizden hakikat bilgisi gelmiştir! Artık kim hakikate yönelirse yalnızca kendi nefsi için yönelmiş olur; kim de saparsa sadece kendi nefsi aleyhine sapsmış olur! Ben sizin vekîliniz (hakikatinizin şuurunuzdaki yönlendiricisi) değilim.”

109-) Vettebrı’ ma yuha ileyke vasbir hatta yahkümAllâh* ve HUve hayrul hakimiyin;

(Rasûlüm) sana vahyolunana tâbi ol ve Allâh hükmü açığa çıkana kadar sabret... O, en hayırlı Hükmeden’dır.

Hûd Sûresi: 1-123

ACIKLAMA:

Hûd Sûresi, kaynak tertiplerde **Yûnus-Yûsuf Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!.. Biz de buna uyduk!..

“**Yâ RasûlAllâh, seni, saçı ağarmış görüyoruz?**” diyenlere: “**Hûd Sûresi/ Hûd ve kardeşleri (Vâkı’a, Murselât, Nebe’, Tekviyr) beni ağarttı (kocaltı)!**” buyurur; kavimlerine irsâl olan Nebilerin haberleri kıssa edilen (120.âyet?) bu sûre için, **Hz. Rasûlullâh a.s!..**

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Hûd Sûresi**’nin sadece birkaç âyeti hakkında rivayet olsa da bunlardan iki âyet (5 ve 114) ile ilgili olan rivayetler meşhûrdur!..

Metin (yazılı vahiy/Kitâb/Kur’ân) ve siyer (Nebi tarihi) olarak ya bu sebab-i nüzûl rivayetlerini dikkate almayacağız veya sûre’nin sebab-i nüzûl ve tertibi ile (zira sûre’nin kaynaklardaki yeri de bir rivayettir) sûre’deki âyetlerin sebab-i nüzûl rivayetlerini ayrı düşüneceğiz veya sebab-i nüzûl

esahlı bu rivayetleri değerlendirirsek **Hûd Sûresi**'ni, **bizim** tertibimizdeki **İsra' Sûresi**'nden bile sonralara yerleştirmek mümkün olacak!..

Zira 5.âyetteki "**minHU= O'ndan**"daki "**HÛ= O'** zamirinin, "**Allâh'a** veya "**Rasûlullâh'a** raci' olmasına göre bu âyetin **mümin, kâfir veya münafıkların** hâlini tarif etmesi; 114.âyet ise hem **rivayet şeklinin ve vakaanın Medine** dönemine uygun düşmesi ve hem de **beş vakit salâtı** (namaz vakitlerini) tarif etmesi dolayısıyla **İsrâ'dan sonra** olmasının hikmet gereğidir...!

Hûd: 17 "**Rabbinden bir açık kanıt üzere yaşayan kimse... (ardınca da O'ndan (Rabbinden) bir şâhit (Kur'ân) onu takip eder...**" âyeti için Hz. Alî kv. (KerremAllâhu Vechehu)'ya atfedilen "**Bu âyet, (Kureyş'ten) benim hakkımda nâzil oldu**" rivayeti vardır!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elif Lâââm Ra* Kitabun uhkimet âyâtuhu sümme fussilet min ledün Hakiymin Habiyr;

Eliif, Lââm, Ra... BİLGİNİN (Kitabın) **işaretleri kesin oluşmuş; sonra Hakiym ve Habiyr'in ledünnünden** (birimin Esmâ zâtından) **detaylandırılarak açığa çıkarılmıştır!**

2-) Ella ta'budu illAllâh* inneniy leküm minhu neziyrun ve beşıyr;

Yalnızca Allâh'a kulluk etmekte olduğunuzun farkındalığına erin, diye (bu BİLGİ inzâl olundu). "**Muhakkak ki ben, size 'HÛ'dan bir uyarıcı ve bir müjdeleyiciyim.**"

3-) Ve enistağfiru Rabbeküm sümme tubu ileyHİ yümetti'küm metaan hasenen ila ecelin müsemmen ve yü'ti külle ziy fadlin fadlehu, ve in tevellev fe inniy ehafü aleyküm azâbe yevmin kebiyr;

"(Yanlıı ve kusurlarınız için) başışlanma isteyin Rabbinizden! Sonra O'na tövbe edin ki, ömrünüz tamamlanana kadar sizi güzel bir şekilde yaşatıp, her erdemli kişiye lütfunu (ilim ve irfanlarının hak ettiğini) versin... Eğer yüz çevirseniz, sizin için o büyük sürecin azabından korkarım."

4-) İAllâhi merciüküm* ve HUve alâ külli şey'in Kadiyr;

"Allâh'a rücu edeceksiniz; 'HÛ'; her şeye Kaadir'dir."

5-) Ela innehüm yesnune sudurehüm liyestahfu minHU, ela hiyne yestağşune siyabehüm ya'lemü ma yüsirrune ve ma yu'linun* inneHU Aliymun BiZatis sudur;

Kesinlikle bilin ki! O'ndan gizlemek için, içlerindeki dürüp bükler (gerçek düşüncelerini başka fikirlerle örtüp gizlerler)!

Kesinlikle bilin ki! Onlar elbiselerine büründüklerinde (iç dünyalarındakini örttüklerinde), onların sırlarındakini ve açığa vurduklarını da bilir! Çünkü O, sadırların (beyinlerindeki dünyalarının) zâtı olarak Aliym'dir.

6-) Ve ma min dabetin fiyl Ardı illâ aAllâhi rizkuha ve ya'lemu müstekarreha ve müstevdeaha* küllün fiy Kitabın mubiyn;

Yeryüzünde hareket eden hiçbir canlı yoktur ki, onun yaşam gıdası (rızkı) Allâh'a ait olmasın! Bilir onun karar kılacağı hâli de (sonunu) ve geçici olarak yaşamakta olduğunu da... Hepsi apaçık bir BİLGİdir!

7-) Ve HUvelleziy halekasSemavati vel Arda fiy sitteti eyyamin ve kâne ArşuHU aleMâi li yeblüveküm eyyüküm ahsenü amela* ve lein kulte innéküm meb'usüne min ba'dil mevti le yekulennelleziyne keferu in hazâ illâ sıhrun mubiyn;

“HÛ” ki semâlar ve arzı altı aşama sürecinde yaratmıştır (enfüsî mânâda altı bilinç kademesindeki şuuru {semâ} ve bedeni {arzı}); **O'nun Arşı** (hükümranlığının açığa çıktığı Esmâ mertebesi) **Su** (evrenin hakikati olan dalga {wave} okyanusundaki İLİM - DATA olarak); (insan için değerlendirsek: Esmâ'nın işaret ettiği özellikler kişinin şuuru ve bedeni {yüzde 80 SU yapısı - sudaki hafızanın çeşitli dalgalarla programlanması sonucu} üzerinde hükümandır, anlamı düşünülebilir. A.H.) **fevkindedir! Sizin hanginizin davranış olarak daha güzel şeyler açığa çıkaracağınızı belirlemek için... Andolsun ki: “Kesinlikle siz ölümden sonra bâ's olunacaksınız” desen; hakikat bilgisini inkâr edenler kesinlikle: “Bu apaçık bir sihirdir (olmayanı var göstermek)” derler.**

8-) Ve lein ahharna anhümül azâbe ila ümmetin ma'dudetin le yekulünne ma yahbisüh* ela yevme ye'tiyhim leyse masrufen anhüm ve haka Bihim ma kânu Bihi yestehziun;

Andolsun ki, eğer azabı onlardan belirli bir süre ertelese; kesinlikle: “Onu tutan nedir?” derler... Kesin olarak bilin ki! Onlara geldiği gün, onlardan geri çevrilecek değildir! Alay etmekte oldukları şey her yönden onları kuşatmıştır.

9-) Ve lein ezâknel İnsane minna rahmeten sümme neza'naha minh* innehu leyeusün kefur;

Andolsun ki, eğer insana bizden bir rahmet tattırsak da sonra onu ondan çekip alsak, muhakkak ki o çok umutsuzluğa düşer ve çok nankör olur.

10-) Ve lein ezâknahu na'mae ba'de darrae messethü le yekulenne zehebes seyiyatü anniy* innehu leferihun fehur;

Şayet yaşadığı bir sıkıntıdan sonra ona nimet tattırsak, elbette: “(Kendi aklımla) kötülüklerden kurtuldum” der... Muhakkak ki o, sevinçli ve kendiyse övünendir!

11-) İlleleziyne saberu ve amilus salihat* ülaike lehüm mağfiretün ve ecrun kebiyr;

Sabreden ve yararlı çalışmalar yapanlar bunun dışındadır. İşte onlara bağışlanma ve büyük mükâfat vardır.

12-) Felealleke tarikün ba’da ma yuha ileyke ve daikun Bihi sadruke en yekulu levla ünzile aleyhi kenzün ev cae meahu melek* innema ente neziyr* vAllâhu alâ külli şey’in Vekiyl;

(Rasûlüm!) Belki de sen, “O’na bir hazine inzâl edilseydi yahut beraberinde bir melek gelseydi ya” demelerinden (akılla değerdendirilen yerine gözle değerdendirilen mucize istemelerinden ötürü), için daralıp, sana vahyolunanın bazısını bildirmeyi terk edecek misin? Sen ancak bir uyarıcısın! Allâh her şeye Vekiyl’dir.

13-) Em yekulunefterah* kul fe’tu Bi aşri süverin mislihi müftereyatin ved’u menisteta’tüm min dunillâhi in küntüm sadikiyn;

Yoksa “Onu (Muhammed a.s.) uydurdu” mu diyorlar... De ki: “(Eğer beşer uydurması diyorsanız) hadi siz de onun benzeri on süre getirin... Allâh isminin işaret ettiği anlamla hiç ilgisi olmayan (tanrılarımızdan) elinizin erdiği kim varsa, (onu da yardıma) çağırın... Eğer sözünüzde sadıklar iseniz (yapın bunu).”

14-) Fe illem yesteciybu leküm fa’lemu ennema ünzile Bi ilmillâhi ve en lâ ilâhe illâ HU* fehel entüm müslimun;

Eğer size cevap vermediler ise, (şunu) iyi bilin: O yalnızca Allâh ilmi olarak inzâl olunmuştur! Tanrı yoktur; sadece “HÛ”! Artık teslim olacak mısınız?

15-) Men kâne yüriydül hayated dünya ve ziyeteha nüveffi ileyhim a’malehüm fiyha ve hüm fiyha lâ yübhasun;

Kim dünya hayatını ve onun süslü değerdelerini irade ederse, yaptıklarının karşılığını tümüyle orada veririz... Onların dünyadaki karşılığı hiç eksiltmez (dünya için yaşayan karşılığını dünyada alır ve biter).

16-) Ülaikelleziyne leyse lehüm fiyl ahireti illen nar* ve habita ma saneu fiyha ve bâtilun ma kânu ya’melun;

İşte onlar öyle kimselerdir ki sonsuz gelecekte kendileri için ateşten başka bir şey yoktur... Yapıp ürettikleri şeyler orada getiri sağlamaz. Yapmakta oldukları şey boşdur.

17-) Efemen kâne alâ beyyinetin min Rabbihi ve yetluhu şahidün minhu ve min kablihi Kitabu Musa imamen ve rahmeh* ülaike yu’minune Bihi*

ve men yekfür Bihi minel ahzabi fennaru mev'ıduh* fela tekü fiy miryeten minhu innehül Hakku min Rabbike ve lâkinne ekseren Nasi lâ yu'minun;

Böyleleri, Rabbinden bir açık kanıt üzere yaşayan kimse gibi midir? O'ndan bir şahit (Kur'ân) onu takip eder; (üstelik) Ondan önce bir önder ve rahmet olarak Musa'nın Kitabı da (ondakileri tasdikler)... İşte onlar O'na hak olarak iman ederler... Sakın şunlardan olma: Kim O'nu inkâr ederse, onun vadedilmiş yeri Nâr'dır... Ondan bir kuşku içinde olma... Muhakkak ki Rabbinden Hakk'tır O! Fakat insanların çoğunluğu iman etmezler.

18-) Ve men azlemü mimmeniftera alAllâhi keziba* ülaike yu'radune alâ Rabbihim ve yekulül eşhadü haülailleziyne kezebu alâ Rabbihim* ela lâ'netullahi alez zâlimiyn;

Allâh hakkında yalan konuşarak iftira atandan daha zâlim kimdir? Onlar Rablerine arzolunurlar! Şahitler de: "İşte bunlar Rableri üzerine yalan söyleyenlerdir" der... Dikkat edin, Allâh lâneti zâlimler üzerinedir (nefsine zulmederek hakikatindeki kuvvelerden uzak düşmüşlük).

19-) Elleziyne yesuddune an sebiylillâhi ve yebğuneha 'ıveca* ve hüm Bil ahireti hüm kâfirun;

Onlar ki, Allâh yolundan alıkoyarlar ve onu (doğru yolu) eğriltmek isterler... Onlar, (işte) onlar geleceklerindeki sonsuz yaşam süreçlerini de inkâr edenlerdir!

20-) Ülaike lem yekûnu mu'ciziyne fiyl Ardı ve ma kâne lehüm min dûnillâhi min evliyâ'* yudaafü lehümül azâb* ma kânu yestetiy'unese sem'a ve ma kânu yubsırun;

Onlar arzda âciz bırakıcılar olmadılar (Sünnetulah'ı geçersiz kılamazlar; herkes yaptığıının sonucunu kesinlikle yaşayacaktır)... Onların Allâh dûnunda velîleri de yoktur... Onlara azap kat kat olur... (Zira onlar) algılayamadılar ve basîretleriyle değerlendiremediler.

21-) Ülaikelleziyne hasiru enfüşehüm ve dalle anhüm ma kânu yefterun; **İşte bunlar nefislerini hüsrana uğratanlardır! Uydurmakta oldukları şeyler de (varsandıkları tanrılar) onlardan kaybolup gitti.**

22-) Lâ cerame ennehüm fiyl ahireti hümül ahserun;

Gerçek şu ki onlar sonsuz gelecek sürecinde en fazla hüsrana uğrayanlar olacaklardır.

23-) İnnelleziyne amenû ve amilus salihati ve ahbetu ila Rabbihim, ülaike ashabül cenneti, hüm fiyha halidun;

Muhakkak ki iman edip imanın gereği fiilleri ortaya koyanlar ve

Rablerine huşû ve itaat hâlinde olanlar var ya, işte onlar cennet ehlidir! Onlar orada ebedî kalıcılarıdır.

24-) Meselül feriykayni kel a'ma vel esammi vel basyiri ves semiy'i, hel yesteviyani mesela* efela tezekerun;

Bu iki grubun misali, kör ve sağır ile gören ve algılayan farkına benzer! Misaldeki bu ikisi eşit olur mu? Hâlâ tezekkür etmiyor musunuz?

25-) Ve lekad erselna Nuhan ila kavmih* inniy leküm nezıyrun mubiyn; **Andolsun biz, Nuh'u kavmine irsâl ettik... (O da): "Muhakkak ki ben sizin için apaçık bir uyarıcıyım."**

26-) En lâ ta'budu illAllâh* inniy ehafü aleyküm azâbe yevmin eliyim; **"Allâh'tan başkasına tapınmayın... Gerçekten ben ulaşacağınız acı bir günün azabından korkarım" (dedi).**

27-) Fekalel meleülleziyne keferu min kavmihi ma nerake illâ beşeren mislena ve ma neraket tebeake illelleziyne hüm erazilüna badiyerre'y* ve ma nera leküm aleyna min fadlin bel nezunnüküm kazıbiyn;

Onun halkından hakikat bilgisini inkâr edenlerin ileri gelenleri: "Seni yalnızca bizim benzerimiz bir beşer olarak görüyoruz... Basit görüşle hareket eden (düşüncesiz) ayak takımlarımızdan (mal ve mevkileri olmayan) başkasının, sana tâbî olduğunu da görmüyoruz... Sizin bizim üzerimize bir üstünlüğünüzü de görmüyoruz... Aksine, yalan söylemekte olduğunuz kanaatindeyiz" dediler.

28-) Kale ya kavmi eraeytüm in küntü alâ beyyinetin min Rabbiy ve ataniy rahmeten min indihİ fe'ummiyet aleyküm* enülzimükümüha ve entüm leha karihun;

(Nuh) dedi ki: "Ey halkım... Gördünüz mü? Ya Rabbinden bir açık kanıtım varsa ve O indînden bir rahmet (nübüvvet) vermiş de siz bunu değerlendiremiyorsanız? Siz ondan hoşlanmadığınız hâlde, biz size onu zorla mı kabul ettireceğiz?"

29-) Ve ya kavmi lâ es'elüküm aleyhi malen, in ecriye illâ alAllâhi ve ma ene Bi taridilleziyne amenü* innehüm mülaku Rabbihim ve lakinniy eraküm kavmen techelun;

"Ey halkım... Bunun için sizden bir karşılık istemiyorum... Benim yaptığının karşılığı ancak Allâh'a aittir... Ben, (siz onları aşağı görseniz de) iman edenleri yanımdan uzaklaştıramam! Muhakkak ki onlar Rablerine kavuşacaklardır... Fakat ben sizi cahillik eden bir halk olarak görüyorum."

30-) Ve ya kavmi men yensuruniy minAllâhi in taredtühüm* efela tezekerun;

“Ey halkım... Eğer onları uzaklaştırırsam Allâh’a karşı bana kim yardım eder? Düşünemiyor musunuz?”

31-) Ve lâ ekulü leküm indiy hazainullahi ve lâ a’lemül ğaybe ve lâ ekulü inniy melekün ve lâ ekulü lilleziyne tezderiy a’yunüküm len yü’tiyehümlâhu hayra* Allâhu a’lemü Bima fiy enfüsihim* inniy izen leminez zâlimiyn;

“Size, Allâh’ın hazineleri benim yanımdadır, demiyorum... Gaybı da bilmem... Ben bir meleğim de demiyorum... Hor-hakir gördüğünüz kimseler için, Allâh asla onlara bir hayır vermez de demiyorum... Onların içlerinde ne olduğunu Allâh daha iyi bilir... (Bunların aksini söylersem) ben kesinlikle zâlimlerden olurum.”

32-) Kalu ya Nuhu kad cadeltena feekserte cidalena fe’tina Bima te’idüna in künte minas sadıkıyn;

Dediler ki: “Ey Nuh... Bizimle gerçekten mücadele ettin... Bunda çok ileri gittin! Eğer doğrucuysan, bizi tehdit ettiğin şeyi, bize getir.”

33-) Kale innema ye’tiyküm Bihillâhu inşâe ve ma entüm Bi mu’ciziyn; (Nuh) dedi ki: “Eğer dilerse onu size ancak Allâh getirir! Siz, Allâh’ı dilediğini yapmakta âciz bırakamazsınız.”

34-) Ve lâ yenfeuküm nushıy in eredtü en ensaha leküm in kânAllâhu yüriydü en yuğviyeküm* HUve Rabbüküm ve ileyHİ turce’un;

“Eğer Allâh sizi saptırmayı irade ederse; ben size öğüt vermek istesem de öğüdüm yarar sağlamaz. O, Rabbinizdir ve O’na rücu ettiriliyorsunuz.”

35-) Em yekulunefterah* kul iniftereytühu fe’aleyye icramiy ve ene beriy’ün mimma tücrimun;

Yoksa: “Onu uydurdu” mu diyorlar... De ki: “Eğer onu uydurdum ise, suçumun karşılığı banadır... Ben sizin suçunuzdan berîyim.”

36-) Ve uhiye ila Nuhın ennehu len yu’mine min kavmike illâ men kad amene fela tebtis Bima kânu yef’alun;

Nuh’a vahyolundu ki: “Halkından, iman etmiş olanlar dışında kimse iman etmeyecek... (Artık) onların yapmakta olduklarından dolayı üzgün olma!”

37-) Vasnaifülke Bi a’yunina ve vahyina ve lâ tuhatıbnıy fiylleziyne zalemu* innehüm muğrekun;

Gözlerimiz olarak (mâiyet sırrına işaret bu ifade), vahyimizce gemiyi yap... Zâlimler hakkında (şefaât için) bana yönelme... Kesinlikle onlar boğulacaklardır!

38-) Ve yasnaul fülke ve küllema merra aleyhi meleün min kavmihi sehıru minh* kale in tesharu minna feinna nesharu minküm kema

tesharun;

Gemiği yapıyor(du)... Halkının ileri gelenleri Ona her uğradıklarında, alay ediyorlardı... (Nuh) dedi ki: “Eğer bizimle alay ederseniz, sizin alay ettiğiniz gibi (gün gelir) biz de sizinle alay ederiz.”

39-) Fesevfe ta’lemune men ye’tiyhi azâbün yuhziyhi ve yehillu aleyhi azâbün mukıym;

“Bugünkü alçaltıcı azabın kime geleceğini; (gelecekteki) kalıcı azabın da kime ineceğini yakında bileceksiniz.”

40-) Hatta izâ cae emruna ve farettennuru, kul nahmil fiyha min küllin zevceynisneyni ve ehleke illâ men sebeka aleyhil kavlü ve men amen* ve ma amene meahu illâ kaliyl;

Nihayet hükmümüz geldiğinde ve sular kaynaklardan fıskırıp taşığında dedik ki: “Ona, her cinsten bir çift ile daha önce aleyhlerine hüküm verilmiş olanlar dışında, aileni ve tüm iman etmiş olanları yükle”... Zaten Onunla beraber iman eden çok azdı.

41-) Ve kalerkebu fiyha Bismillahi mecraha ve mursaha* inne Rabbıy leĠafûrun Rahıym;

Dedi ki: “Binin onun içine! Onun akıp gitmesi de durması da ismi Allâh olan olmaktadır! Muhakkak ki benim Rabbim, elbette Ġafûr’dur, Rahıym’dır.”

42-) Ve hiye tecriy Bihim fiy mevcin kel cibali ve nada Nuhun ibnehu(Nuhu nibnehu) ve kâne fiy ma’zilin ya büneyyerkeb meana ve lâ tekün meal kafiriyn;

(Gemi) onlarla birlikte dağlar gibi dalgalar içinde akıp gidiyor(du)... Nuh, bir kıyıda olan oğluna: “Oğlum! Bizimle beraber bin (Din anlayışına katıl)... Hakikat bilgisini inkâr edenlerle beraber olma!” diye nida etti.

43-) Kale seaviy ila cebelin ya’sımunıy minel ma’* kale lâ asımel yevme min emrillâhi illâ men rahîm* ve hale beynehümel mevcü fe kâne minel muğrakıyn;

(Oğlu) dedi ki: “Beni sudan koruyan bir dağa sığınacağım”... (Nuh) dedi ki: “Bugün, rahmet ettiği kimse müstesna, Allâh hükmünden koruyucu yoktur”... İkisi arasına giren dalga ile o da boğulanlardan oldu.

44-) Ve kıyle ya Arduble’ıy maeki ve ya Semau akliyy ve ğıydalmau ve kudıyel emru vestevet alel cudiyyi ve kıyle bu’den lil kavmiz zâlimiyn;

“Ey yeryüzü, suyunu yut! Ey semâ, (yağmurunu) kes” denildi... Su çekildi... Hüküm yerine geldi... (Gemi) Cudi’de (yüksek bir dağda) yerini aldı... “Zâlimler kavmine uzaklık olsun” denildi.

45-) Ve nada Nuhun Rabbehu fe kale Rabbi innebnîy min ehliy ve inne ve'adekel Hakku ve ente ahkemül hakimiyin;

Nuh Rabbine nida etti de dedi ki: “Rabbim, muhakkak ki oğlum ailemendendir... Senin bildirimim ise Hak’tır ve sen hakîmlerin en hakîmisin.”

46-) Kale ya Nuhu innehu leyse min ehlik* innehu amelün ğayru salih* fela tes’elni ma leyse leke Bihi ‘ilm* inniy eizuke en tekûne minel cahiliyn;

Buyurdu ki: “Ey Nuh! Muhakkak ki o senin ailenden değildir! Muhakkak ki o (hükmüme karşı oğlun konusunda ısrarlı olan) imanın gereği olmayan bir fiildir! Hakkında bilgin olmayan şeyi benden isteme! Muhakkak ki Ben sana cahillerden olmamanı öğütlerim.”

47-) Kale Rabbi inniy euzü BiKE en es’eleKE ma leyse liy Bihi ‘ilm* ve illâ tağfirliy ve terhamniy ekün minelhasiriyn;

(Nuh) dedi ki: “Rabbim! Bilgisine sahip olmadığım (içyüzünü bilmediğim) şeyi senden istemekten sana sığınırım! Beni bağışlamaz ve bana rahmet etmezsen hüsrana uğrayanlardan olurum.”

48-) Kıyle ya Nuhuhbit BiSelâmin minna ve berakatin aleyke ve alâ ümemin mimmen meak* ve ümemün senümettiuhüm sümme yemessühüm minna azâbün eliyim;

“Ey Nuh... Sen ve seninle beraber olanlardan oluşacak halklara bizden Selâm ve bereketlerle in... Biz onları yararlandıracağız, sonra da onlara bizden (hakikatindeki Esmâ mânâsı sonucu olarak, derûnundan gelen bir yolla) acı azap yaşatılır” denildi.

49-) Tilke min enbail ğaybi Nuhiya ileyk* ma künte ta’lemüha ente ve lâ kavmüke min kabli hazâ* fasbir, innel akıbeta lil müttekîyn;

İşte bunlar Gayb haberlerindedir! Bunları sana vahy ediyoruz... Bundan önce ne sen bunları biliyordun ne de halkın... O hâlde sabret... Muhakkak ki gelecek korunanlarındır.

50-) Ve ila Adin ehahüm Huda* kale ya kavmî’budullahe ma leküm min ilâhin ğayruHU, in entüm illâ müfterun;

Ad’a (halkına) da kardeşleri Hud’u... Demişti ki: “Ey halkım! Allâh’a kulluk edin... O’nun gayrı bir ilâhınız olamaz! (Şirk fikriniz dolayısıyla) siz ancak iftira ediyorsunuz.”

51-) Ya kavmi lâ es’elüküm aleyhi ecrâ* in ecriye illâ alellezîy fetareniy* efela ta’kılun;

“Ey halkım! Bunun için sizden bir ücret istemiyorum... Benim yaptığının karşılığı ancak beni bu işleve özel yaratana (Fâtır) aittir... Hâlâ aklınızı değerlendirmeyecek misiniz?”

52-) Ve ya kavmistağfiru Rabbeküm sümme tubu ileyHî yursilisSemae aleyküm midraren ve yezidküm kuvveten ila kuvvetiküm ve lâ tetevellev mücrimiyn;

“Ey halkım Rabbinizden bağışlanma niyaz edin... Sonra O’na tövbe edin ki, semânın feyzini size yoğun olarak irsâl etsin ve kuvvetinize kuvvet katsın... Suçlular olarak yüz çevirmeyin.”

53-) Kalu ya Hudu ma ci’tena Bi beyyinetin ve ma nahnu Bi tarikiy alihetina an kavlike ve ma nahnu leke Bi mu’miniyn;

Dediler ki: “Ey Hud! Bize mucize olarak gelmedin! Biz (sırf) senin sözünle tanrılarımızı terk etmeyiz... Sana iman da etmeyiz!”

54-) İn nekulü illâ’terake ba’dü alihetina Bi sû’* kale inniy üşhidullahe veşhedu enniy beriy’ün mimma tüşrikün;

“Ancak şunu diyebiliriz: Tanrılarımızdan biri seni kötü çarpmış!”... (Hud) dedi ki: “Ben kesinlikle Allâh’ı şahit tutuyorum! Siz de şahit olun ki ben kesinlikle sizin ortak koştuklarınızdan berfiyim.”

55-) Min duniHî, fekiyduniy cemiy’an sümme lâ tunzırın;

“O’na denk kabul ederek (ortak saydıklarınızla)... Hadi hepiniz bana tuzak kurun, sonra hiç mühlet vermeyin.”

56-) İnniy tevekkeltü alAllâhi Rabbii ve Rabbiküm* ma min dabbetin illâ HUve ahizün Binasiyetiha* inne Rabbii alâ sıratın müstekıym;

“Kesinlikle ben, Rabbim ve Rabbiniz olan Allâh’a tevekkül (hakikatimdeki El Vekiyl isminin gereğini yerine getireceğine iman) ettim... Hareket eden hiçbir canlı yoktur ki onun ‘Bi’nasiyesinde (alnında-beyninde var olarak/beyninden) tutmuş olmasın (Fâtır’ın beyni programlaması) (lafında kalanlara göre: Hükmüne boyun eğdirmek)... Muhakkak ki benim Rabbim sırat-ı müstakim üzeredir.”

57-) Fein tevellev fekad eblağtüküm ma ursiltu Bihi ileyküm* ve yestahlifü Rabbii kavmen ğayreküm* ve lâ tedurrunehu şey’a* inne Rabbii alâ külli şey’in Hafiiyz;

“Eğer yüz çevirirseniz, ben gerçekten kendisiyle irsâl olduğum şeyi (Hakikat bilgisini) size tebliğ ettim... Sizden başka bir halkı yerinize getirir Rabbim; siz O’na bir zarar veremezsiniz... Muhakkak ki benim Rabbim her şey üzerinde Hafiiyz’dir.”

58-) Ve lemme cae emruna necceyna Huden velleziyne amenû meahu Bi rahmetin minna* ve necceynahüm min azâbin ğaliyız;

Hükmümüz oluştuğunda Hud’u ve onunla beraber iman etmişleri rahmetimizle kurtardık... Onları ağır bir azaptan kurtardık.

59-) Ve tilke Adün cehadu Bi âyâti Rabbihim ve asav RusuleHU vettebeu emre külli cebbarin aniyd;

İşte Ad (kavmi olayı buydu)... Rablerinin (nefslerindeki) işaretlerini bile bile inkâr ettiler... O'nun Rasûllerine isyan ettiler... Her inatçı zorbanın emrine tâbi oldular.

60-) Ve ütbiu fiy hazihiddünya lâ'neten ve yevmel kıyemeti, ela inne Aden keferu Rabbehüm* ela bu'den li Adin kavmi Hud;

Hem şu dünyada hem de kıyamet sürecinde lânete uğradılar (hakikatlerindeki yaşamaktan uzak düştüler)! Kesinlikle bilin ki; Ad, Rablerini inkâr edenlerden oldu! Kesinlikle bilin ki; uzaklık Hud'un halkı olan Ad içindir.

61-) Ve ila Semude ehahüm Saliha* kale ya kavmi'budullahe ma leküm min ilâhin ğayruHU, HUve enşeküm minel Ardı vesta'mereküm fiyha festağfiruHU sümme tubu ileyHİ, inne Rabbiy Kariybun Muciyb;

Semud'a kardeşleri Sâlih'i (irsâl ettik)... Dedi ki: "Ey halkım... Allâh'a kulluk etmekte olduğunuzun farkındalığına erin! Tanrınız olamaz, sadece "HÛ"! Sizi arzdan meydana getirdi "HÛ"; ve sizinle mamûr etti orayı... O hâlde O'ndan mağfired dileyin ve O'na tövbe edin... Muhakkak ki benim Rabbin, Kariyb'dir (yakın), Muciyb'dir (icabet eden)."

62-) Kalu ya Salihu kad kunte fiyna mercüvven kable hazâ etenhana enna'büde ma ya'budu abaüna ve innena lefiy şekkin mimma ted'una ileyhi muriyb;

Dediler ki: "Ey Sâlih! Bundan önce içimizde gerçekten ümit beslenen biri idin! Atalarımızın tapındıklarına tapınmaktan mı bizi yasaklıyorsun? Doğrusu biz, bizi davet ettiğin konuda endişeli bir şüphe içindeyiz."

63-) Kale ya kavmi eraeytüm in küntü alâ beyyinetin min Rabbiy ve ataniy minHU rahmeten femen yansuruniy minAllâhi in asaytühu fema teziyduneniy ğayre tahsiyr;

Dedi ki: "Ey halkım, bir bakın... Ya Rabbinden apaçık bir delilim varsa ve O kendinden bana bir rahmet vermiş ise? (Bu durumda) eğer O'na isyan edersem Allâh'a (karşı) kim yardım eder? Sizin de bana hasar vermekten başka katkınız olmaz."

64-) Ve ya kavmi hazihi nakatullahi leküm ayeten fezeruha te'kül fiy Ardillahi ve lâ temessuha Bi suin feye'huzeküm azâbün kariyb;

"Ey kavmim! İşte size bir işaret, Allâh'ın (kendi hâlinde) dışı devesi... Onu bırakın Allâh arzında yesin... Ona kötü amaçla dokunmayın... Yoksa yakın bir azap sizi yakalar."

65-) Fe 'akaruha fe kale temetteu fiy dariküm selasete eyyam* zâlike va'dün ğayru mezkûb;

Onu, ayaklarını keserek öldürdüler! Dedi ki: "Üç günlük ömrünüz

kaldı evlerinizde! İşte bu yalanlanmayacak bir bildirimdir.”

66-) Felemma cae emruna necceyna Salihan velleziyne amenû meahu Bi rahmetin minna ve min hızıy yevmeiz* inne Rabbeke HUvel Kaviyyul Aziyz;

Hükmümüz açığa çıktığında Sâlih'i ve beraberindeki iman etmişleri, rahmetimizle kurtardık... O sürecin aşağılamasından da (kurtardık)... Muhakkak ki senin Rabbin Kaviyy'dir, Aziyz'dir.

67-) Ve ehazelleziyne zalemus sayhatü feasbehu fiy diyarihimi casimiyin; **O zulmedenleri, (dördüncü gün) o malûm sayha (şiddetli, titreşimli korkunç ses) yakaladı da evlerinde göçüp kaldılar!**

68-) Keen lem yağnev fiyha* ela inne Semude keferu Rabbehüm* ela bu'den li Semud;

Sanki orada hiç yaşamamışlardı! Kesinlikle bilin ki, şüphesiz Semud (halkı) Rablerini inkâr etmişlerdi... (Yine) kesinlikle bilin ki, uzaklık (hakikatlerinden ayrı düşmüş hâlde yaşam) Semud içindir.

69-) Ve lekad caet Rusûluna İbrahiyme Bil büşra kalu selâma* kale selâmun fema lebişe en cae Bi iclin haniyz;

Andolsun ki, (meleklerden) Rasûllerimiz, İbrahim'e müjde olarak gelip, “Selâm” dediler... (O da): “Selâm” dedi ve sonrasında da kızartılmış bir buzağı getirdi.

70-) Felemma rea eydiyhüm lâ tesilu ileyhi nekirehüm ve evcese minhüm hıyfeten, kalu lâ tehaf inna ursilna ila kavmi Lut;

Ancak (Rasûllerin) ellerini sürmediklerini görünce onları yadırgadı ve onlardan (acaba düşman mı) korkusunu hissetti... “Korkma! Biz gerçekten Lût halkı için irsâl olunduk” dediler.

71-) Vemraetühu kaimetün fedahıket febeşşernaha Bi İshaka ve min verai İshaka Ya'kub;

(İbrahim'in) karısı da ayakta idi... Güldü... Ona (İbrahim'in karısına) İshak'ı müjdeledik ve İshak'ın ardından da Yakup'u...

72-) Kalet ya veyleta eelidü ve ene acuzün ve hazâ ba'liy şeyha* inne hazâ leşey'un aciyb;

(İbrahim'in karısı) dedi ki: “Vay bana! Ben bir yaşlı (âdetten kesilmiş) kadın ve şu kocam da ihtiyar iken doğuracak mıyım? Muhakkak ki bu şaşılacak bir şeydir!”

73-) Kalu eta'cebiyne min emrillâhi rahmetullahi ve berakâtühu aleykum ehlel beyt* inneHU Hamiydun Meciyd;

Dediler ki: “Allâh'ın hükmüne mi şaşıyorsun? Allâh'ın rahmeti ve bereketleri üzerinizdedir ey hane halkı! Muhakkak ki O, Hamiyd'dir, Meciyd'dir.”

74-) Felemma zehebe an İbrahiymerrav'u ve caethül büşra yücadi'lüna fiy kavmi Lut;

İbrahim'in endişesi geçip, müjdeyi de alınca kendine geldi, Lût kavmi hakkında bizimle tartışmaya başladı.

75-) İinne İbrahiyme leHaliymun Evvahun Muniyb;

Muhakkak ki İbrahim, yumuşak ve hassas kalpli, Rabbine dönük olan biriydi.

76-) Ya İbrahiymu a'rıd an hazâ* innehu kad cae emru Rabbik* ve innehüm atiyhim azâbun ğayru merdud;

(Melekler): "Yâ İbrahim! Tartışmaktan vazgeç! Rabbinin hükmü kesin gelmiştir! Muhakkak ki onlara reddolunmayacak bir azap ulaşacaktır!"

77-) Ve lemma caet rusulüna Lutan siy'e Bihim ve daka Bihim zer'an ve kale hazâ yevmün asiyb;

Rasûllerimiz Lût'a geldikleri vakit, (onlar yüzünden) kendini kötü hissetti; (onları koruyamayacağı endişesiyle) içi daraldı ve: "Bu zor bir gündür" dedi.

78-) Ve caehu kavmühu yühraune ileyhi ve min kablü kânu ya'melunes seyiyat* kale ya kavmi haülai benatiy hünne atheru leküm fettেকüllâhe ve lâ tuhzuni fiy dayfiy* eleyse minküm racülün raşiyd;

(Lût'un) halkı, arzulu bir şekilde koşarak Ona geldiler... Ki daha önce de o kötülükleri yapıyorlardı... (Lût) dedi ki: "Ey halkım... İşte şunlar kızlarımdır... Onlar sizin için daha temizdir... Allâh'tan çekinin ve misafirim arasında beni rezil etmeyin... Sizden akli başında biri yok mu?"

79-) Kalu lekad alimte ma lena fiy benatike min hakk* ve inneke le ta'lemü ma nuriyd;

Dediler ki: "Andolsun ki kızlarında bir hakkımız olmadığını bilirsin! Bizim (aslında) neyin peşinde olduğumuzu da elbette bilirsin."

80-) Kale lev enne liy Biküm kuvveten ev aviyy ila rüknin şediyd;

(Lût) dedi ki: "Ah size yetecek gücüm olsaydı, ya da kudretli dayanağım olsaydı."

81-) Kalu ya Lutu inna Rusulü Rabbike len yesilu ileyke feesri Bi ehlike Bi kıt'ın minel leyli ve lâ yeltefit minküm ehadün illemraetek* innehu musıybuha ma esabehüm* inne mev'idehümussubh* eleysassubhu Bi kariyb;

(Melekler) dediler ki: "Ey Lût! Doğrusu biz senin Rabbinin Rasûlleriyiz... Sana asla ulaşamazlar! Ailenle gecenin ilerleyen saatinde yola çık... Karın hariç sizden hiçbiri geri kalmasın! Çünkü

onlara isâbet eden, ona da isâbet edecek... Onlara tanınan süre sabaha kadardır. Sabah yakın değil mi?"

82-) Felemma cae emruna cealna aliyeha safileha ve emtarna aleyha hicareten min sicciylin mendud;

Emrimiz geldiği vakit oranın üstünü altına getirdik ve üzerlerine mendud (istiflenmiş) siccilden (pişirilmiş, taşlaşmış çamur) taşlar (muhtemelen volkanik patlama sonucu oluşan lavlar) yağdırdık.

83-) Müsevemeten 'inde Rabbik* ve ma hiye minez zâlimiyye Bi beyyd; **Rabbinin indinde işaretlenmiş (taşlar)... Bunlar zâlimlerden uzak değildir.**

84-) Ve ila Medyene ehahüm Şu'ayba* kale ya kavmi'budullahe ma leküm min ilâhin ğayruHU, ve lâ tenkusul mikyale vel miyzane inniy eraküm Bi hayrin ve inniy ehafü aleyküm azâbe yevmin muhiyt;

Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı (irsâl ettik)... Dedi ki: "Ey halkım... Allâh'a kulluk etmekte olduğunuzun farkındalığına erin! Tanrınız olamaz, sadece "HÛ"! Ölçmeyi ve tartmayı noksan yapmayın... Sizin için hayrın nerede olduğunu görüyorum... Sizi kaplayacak bir azap sürecinden korkuyorum."

85-) Ve ya kavmi evfül mikyale vel miyzane Bil kıstı ve lâ tebhäsün nase eşyaehüm ve lâ ta'sev fiyl Ardı müfsidiyn;

"Ey halkım... Ölçmeyi ve tartmayı adaletli olarak tastamam yapın, insanların hakkını vermemezlik etmeyin ve bozguncular olarak arzda taşkınlık yapmayın."

86-) Bekiyyetullâhi hayrun leküm in küntüm mu'miniyn* ve ma ene aleyküm Bi Hafiyz;

"Eğer iman edenlerseniz, Allâh helali sizin için daha hayırlıdır. Ben sizin bekçiniz değilim."

87-) Kalu ya Şu'aybü e Salâtüke te'müruke en netruke ma ya'budu abaüna ev en nef'ale fiy emvalina ma neşa* inneke leentelHaliymürReşiyd;

Dediler ki: "Yâ Şuayb... Yöneldiğin mi sana emrediyor, atalarımızın tapındıklarına tapınmamızı ya da mallarımızda dilediğimiz gibi tasarruf etmememizi! Muhakkak ki sen Haliym'sin, Reşiyd'sin."

88-) Kale ya kavmi eraeytüm in küntü alâ beyyinetin min Rabbiy ve razekaniy minhu rizkan hasena* ve ma üriydü en ühalifeküm ila ma enhaküm anh* in üriydü ille ıslaha mesteta'tü, ve ma tevfiykıy illâ Billâhi, aleyhi tevekkeltü ve ileyhi üniyb;

(Şuayb) dedi ki: "Ey halkım... Görmüyor musunuz? Ya Rabbimden kesin bir delil üstüneysem ve O bana kendinden güzel bir rızık

verdiyse? Sizden yapmamanızı istediğim şeyde size ters düşmek istemiyorum... Gücüm yettiğinde sizi düzeltmek istiyorum... Başarım ancak Allâh'ladır... O'na tevekkül (hakikatimdeki El Vekiyl isminin gereğini yerine getireceğine iman) ettim ve O'na yöneliyorum.”

89-) Ve ya kavmi lâ yecrimenneküm şikakıy en yusıybeküm mislü ma esabe kavme Nuhın ev kavme Hudin ev kavme Salih* ve ma kavmü Lutin minküm Bi beıyd;

“Ey kavmim... Bana karşı olmanız sakın sizi suça sürüklemesin; (böylece) Nuh halkına veya Hud halkına yahut Sâlih halkına isâbet edenin benzerinin size isâbet etmesi ile sizi cezalandırmasın... Lût halkı da sizden uzak değildir.”

90-) Vestağfiru Rabbeküm sümme tubu ileyHİ, inne Rabbiy Rahıymun Vedûd;

“Rabbinizden bağışlanma isteyin, sonra O'na tövbe (rücu) edin... Muhakkak ki Rabbim Rahıym'dir, Vedud'dur.”

91-) Kalu ya Şu'aybü ma nefkahu kesiyren mimma tekulü ve inna lenerake fıyna dıyfa* ve levla rahtuke le racemnake, ve ma ente aleyna Bi aziyz;

Dediler ki: “Yâ Şuayb... Biz senin dediklerinden birçoğunu anlamıyoruz! İşin doğrusu seni içimizde zayıf konumda görüyoruz... Eğer arkanda saydığımız aşiretin olmasaydı, kesinlikle seni taşıyarak öldürürdük! Sen bize galebe çalacak durumda değilsin.”

92-) Kale ya kavmi erahtıy e'azzu aleyküm minAllâh* vettehaztümuhu veraeküm zıhriyya* inne Rabbiy Bi ma ta'melune Muhiyt;

(Şuayb) dedi ki: “Ey halkım... Aşiretim size Allâh'tan daha mı güçlü ve karşı konulmaz? Ki O'nu arkanıza atıp unutulmuş edindiniz... Muhakkak ki Rabbim yapmakta olduklarınızı Muhiyt'tir (ihâta etmektedir).”

93-) Ve ya kavmi'melu alâ mekanetiküm inniy amel* sevfe ta'lemune men ye'tiyhi azâbün yuhziyhi ve men huve kâzib* vertekıbu inniy meaküm Rakıyb;

“Ey halkım... Makâmınız üzere işinize devam edin. Muhakkak ki ben de işimi yapıyorum. Aşağılayıcı azabın kime geleceğini ve yalancının kim olduğunu yakında göreceksiniz... Gözetleyin, muhakkak ki ben de sizinle beraber Rakıyb'ım.”

94-) Ve lemme cae emruna necceyna Şu'ayben velleziyne amenû meahu Bi rahmetin minna ve ehazetilleziyne zalemus sayhatü feasbehu fiy diyarihim casimiyn;

Hükümümüz açığa çıktığında, Şuayb'ı ve beraberindeki iman etmişleri rahmetimizle kurtardık... Zulmedenleri ise şiddetli

titreşimli, korkunç ses yakaladı da evlerinde göçüp gittiler.

95-) Keen lem yağnev fîyha* ela bu'den liMedyene kema beidet Semud; Sanki hiç yaşamamışlardı orada... Kesinkes bilin ki, hakikatlerinden uzak düşmüş bir yaşam Medyen (halkı) içindir, Semud (halkının) uzak oldukları gibi.

96-) Ve lekad erselna Musa Bi âyâtına ve sultanin mubiyn;

Andolsun ki biz, Musa'yı işaretlerimiz olarak ve apaçık delille irsâl ettik...

97-) İla fir'avne ve meleihî fettebeu emre fir'avn* ve ma emru fir'avne Bi reşiyd;

Firavun ve ileri gelen adamlarına... Onlar Firavun'un emrine tâbî oldular... (Oysa) Firavun'un emri olgunluğu yansıtmıyordu.

98-) Yakdümü kavmehu yevmel kıyameti fe evradehümün nar* ve bi'sel virdül mevrud;

(Firavun) kıyamet sürecinde halkının önüne geçip önderlik eder... (İşte) onları ateşe ulaştırır! O varılan yer ne kötü bir yerdir.

99-) Ve utbiu fiy hazihî lâ'neten ve yevmel kıyameti, bi'ser rifdül merfud;

Hem burada (dünyada) hem de kıyamet sürecinde lânete tâbî olundular! O hisselerine düşen ne kötü bir paydır!

100-) Zâlîke min enbail kura nekussuhu aleyke minha kaimün ve hasıyd; İşte bunlar o bölgelerin haberlerindedir! Sana hikâyeye ediyoruz... Onlardan bir kısmı ayakta ve (bir kısmı da) biçilmiş ekin gibi olmuştur.

101-) Ve ma zalemnahüm ve lâkin zalemu enfüşehüm fema ağnet anhüm alihetühümül letiy yed'une min dûnillâhi min şey'in lemma cae emru Rabbik* ve ma zaduhüm ğayre tetbiyb;

Biz onlara zulmetmedik, fakat onlar kendi nefslerine zulmettiler! Rabbinin hükmü açığa çıktığında, Allâh dûnunda tapındıkları tanrılar kendilerine hiçbir fayda sağlamadı! (Tanrı anlayışları) onların helâk olmasından başka bir sonuç doğurmadı.

102-) Ve kezâlîke ahzü Rabbike izâ ehazel kura ve hiye zâlimetün, inne ahzehu eliyümün şediyd;

Rabbinin, zâlimlerin olduğu şehirleri yakalaması işte böyledir! Muhakkak ki O'nun yakalaması çok acı verici ve şiddetlidir!

103-) İne fiy zâlîke le ayeten limen hafe azâbel ahireti, zâlîke yevmün mecmu'un lehunNasu ve zâlîke yevmün meşhud;

Muhakkak ki bunda, gelecekteki yaşam azabından korkan için

elbette bir işaret vardır... İşte bu, tüm insanların bir arada olduğu bir süreçtir! İşte bu, kendisinde hiçbir şeyin gizli kalmadığı bir süreçtir!

104-) Ve ma nüehhıruhu illâ liecelin ma'dud;

Biz onu ancak süresi belirlenmiş bir ömür dolayısıyla geciktiriyoruz.

105-) Yevme ye'ti lâ tekellemü nefsun illâ BiizniHİ, feminhüm şakıyyün ve sa'ıyd;

O süreç başladıığında, O'nun elvermesi dışında, hiçbir nefis konuşamaz! Onlardan kimi şakî (imanı olmayan, sonsuza dek cehennemlik) kimi de saıddir (imanı olan, sonsuza dek cennetlik).

106-) Feemmelleziyne şeku fefiynnari lehüm fiyha zefıyrun ve şehiyk; **Şakî olanlar, Nâr'dadırlar (ışınısal ateş)... Onlar orada (azaptan) hırlayarak ve inleyerek soluk alırlar!**

107-) Halidiyne fiyha ma dametis Semavatü vel Ardu illâ ma şâe Rabbük* inne Rabbeke fa'alün lima yüriyd;

Semâlar ve arz (şuurları ve bedenleri) var oldukça onda ebedî kalırlar; Rabbinin dilemesi müstesna... Muhakkak ki Rabbin (hakikatin olan Allâh Esmâ'sının bileşimi) irade ettiğini fiile dönüştürür!

108-) Ve emmelleziyne sıudu fe fiyl cenneti halidiyne fiyha ma dametis Semavatü vel Ardu illâ ma şâe Rabbük* 'ataen ğayre meczûz;

Saıd olanlar ise, Cennet'tedirler... Semâlar ve arz (şuurları ve bedenleri) var oldukça onda ebedî kalıcılardır; Rabbinin dilemesi müstesna... Akışı kesilmeyen bağışla yaşarlar.

109-) Fela tekü fiy miryetin mimma ya'budu haüla'* ma ya'budune illâ kema ya'budu abauhüm min kabl* ve inna lemüveffuhüm nasiybehüm ğayre menkus;

Şunların tapınmalarına bakıp şüpheye düşme! Daha önce atalarının tapındıkları gibi tapınıyorlar sadece (Allâh'a ibadet ettiklerini sanma)! Doğrusu biz onlara hak ettiklerini noksansız, tamı tamına vereceğiz.

110-) Ve lekad ateyna Musel Kitabe fahtülife fiyh* ve levla kelimetün sebekat min Rabbike lekudiye beynehüm* ve innehüm le fiy şekkin minhu muriyb;

Andolsun ki Musa'ya Hakikat BİLGİsi verdik de onda ayrılığa düştüler! Eğer Rabbinden (hükmedilmiş) geçmiş bir söz olmasaydı, mutlaka aralarında iş bitirilirdi... Muhakkak ki onlar Ondan (vehimleri yüzünden) kuşku içindeler.

111-) Ve inne küllen lemma leyüveffiyennehüm Rabbüke a'malehüm* inneHU Bima ya'melune Habiy;

Muhakkak ki Rabbin her birinin yaptıklarının karşılığını

kendilerine tam verir... Çünkü O, yapmakta olduklarını (onların Esmâ'sıyla hakikati ve meydana getiricisi olarak) **Habiy'r'dir.**

112-) Festekım kema ümirte ve men tabe meake ve lâ tatğav* inneHU Bi ma ta'melune Basıyr;

O hâlde sen hükmolunduğunca hakikati yaşa (istikamet sahibi olmak, hidâyetin açığa çıkması sonucu olarak hakikatin yaşanması, demektir. A.H.)! **Seninle beraber, tövbe edenler de** (hakikati yaşayamamalarına neden olan şeylere tövbe edenler)... **Sakin taşkınlık yapmayın! Çünkü O, yapmakta olduklarınızı** (B sırınca) **Basıyr'dir.**

113-) Ve lâ terkenu ilelleziyne zalemu fetemessekümünnaru ve ma leküm min dúnillâhi min evliyâe sümme lâ tunsarun;

(Nefsine) zulmedenlere mevletmevin, (o takdirde) **size Nâr dokunur... Sizin için Allâh dúnunda vefî söz konusu olmaz!** (Şayet edinirseniz) **sonra yardım da görmezsiniz!**

114-) Ve ekımıs Salâte tarafeyin nehari ve zülefen minel leyl* innel hasenati yüzhibnes seyyiat* zâlîke zikra liz zâkiriyn;

Gündüzün iki tarafında ve geceden zülfelerde (gündüze yakın saatlerinde) **salâti ikame et... Muhakkak ki hasenat** (Hakikatini yaşamak - kişiden açığa çıkan güzel yaşantı) **seyyiatı** (hakikati örtme ve nefsaniyetten kaynaklanan suçların getirisini) **giderir... Bu, idrak sahiplerine bir öğüttür.**

115-) Vasbir feinnAllâhe lâ yudıy'u ecrel muhsiniyn;

Sabret... Muhakkak ki Allâh ihsan sahiplerinin mükâfatını zayı etmez.

116-) Felevla kâne minel kuruni min kablıküm ulû bakıyyetin yenhevne anil fesadi fiyl Ardı illâ kaliylen mimmen enceyna minhüm* vettebealleziyne zalemu ma ütrifu fiyhi ve kânu mücrimiyn;

Sizden önceki kuşaklardan geri kalanlar, arzda bozgunculuktan vazgeçirmeliydi onları değil mi? Onlardan kurtarmış olduklarımızdan az bir kısmı hariç (bunu yapan olmadı)... **Zâlim olanlar ise şımartıldıkları refahın peşine düştüler... Suçlu oldular!**

117-) Ve ma kâne Rabbüke li yühlikel kura Bi zulmin ve ehlüha muslihun;

Senin Rabbin, sâlih (dürüst) insanların yaşadıkları bölgeleri, haksız olarak helâk edecek değildir!

118-) Velev şâe Rabbüke lecealenNase ümmeten vahıdeten ve lâ yezalune muhtelifiyn;

Eğer Rabbin dileyeydi, elbette (tüm) insanları ümmet-i vâhıde (tek bir inanca sahip toplum) **yapardı! Oysa karşıt görüşe dayalı inançlar**

sürüp gidecektir.

119-) İlla men rahıme Rabbük* ve lizâlike halekahüm* ve temmet kelimetü Rabbıke leemleenne cehenneme minel Cinni venNasi ecme'ıyn;

Sadece Rabbinin rahmet ettiği kimse hariç (o Rasûlün getirdiklerine muhalefet etmez); **işte bunun için onları halketti! Rabbinin: “Andolsun ki cehennemi tamamen cin ve nas'tan dolduracağım” kelimesi tamamlanmıştır.**

120-) Ve küllen nekussu aleyke min enbair Rusuli ma nüsebbitü Bihi fuadek* ve caeke fıy hazihil hakku ve mev'ızatün ve zikra lil mu'miniyn; **Rasûllerin haberlerinden her birini sana anlatmamızın sebebi anlayışını oturtmak içindir... Bu sûreyle de sana hak bildirilmiş, iman edenlere hatırlatma ve öğüt (ders) verilmiştir.**

121-) Ve kul lilleziyne lâ yu'minuna'melu alâ mekânetiküm* inna 'amilun;

İman etmeyenlere de ki: “Elinizden ne geliyorsa yapın; biz de yapacağız.”

122-) Ventazıru* inna müntezirun;

“(Sonucunu görmek için) bekleyin bakalım! Biz de bekliyoruz!”

123-) Ve Lillâhi ğaybüs Semavati vel Ardı ve ileyHİ yurce'ul emru küllühu fa'budHU ve tevekkel aleyHİ, ve ma Rabbüke Bi ğafilin amma ta'melun;

Semâlar ve arzın algılanamayanları, Allâh içindir... Hüküm tümüyle O'ndan çıkar! O hâlde O'na kulluğunun farkındalığına er; O'nun El Vekiyl isminin mânâsının hakikatindeki varlığını hisset! Rabbin, sizden açığa çıkanlardan perdeli değildir!

Yûsuf Sûresi: 1-111

ACIKLAMA:

Yûsuf Sûresi, kaynak tertiplerde **Hûd-Hicr Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Hız. Yûsuf a.s.'ın kardeşleri tarafından ihanete uğraması gibi, **Hız. Rasûlullâh** a.s. da **Kureyşli** akrabaları tarafından hâin bir muamele (inkâr, hakaret, boykot, tehdit) gördüğü bir vakaadır!.. Nitekim **Mekke**'nin **fethi** günü **“Ben size Yûsuf'un kardeşlerine dediğini derim ancak!”** diyerek Yûsuf: 92.âyeti okumuştur!..

H. Musa a.s. hakkında toplu ve kapsamlı bilgi veren **Kasas Sûresi**'ne "kasas" denildiği gibi, **H. Yûsuf** a.s. hakkında detaylı ve tam bilgi veren bu sûreye de "**AhsenülKasas= en güzel anlatımlı kıssa**" tanımlaması yapılıyor, 3.âyette!..

"**Kıssa**", **gerçekten olmuş bir şeyin anlatılmasıdır!.. Hikâye veya darb-ı mesel gibi değildir!..**

Mekkî âyetler, müteşâbih karakterli olduğundan **belâğat çok yüksektir**; metaforlarını çözmek ve anlamak kolay değildir!.. Bu nedenle de olmalı ki **H. Rasûlullâh (a.s.)'dan "Bize biraz da geçmiş ümmetlerin kıssalarını anlatsan"** diye **istekte bulunmaları üzerine uzun kıssalar ihtiva eden bu sûreler nâzil olmuş!.. Bunlardan biri de Yûsuf Sûresi'dir!..**

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elif Lââm Raa* tilke âyâtul Kitabil mubiyn;

Eliif, Lââm, Ra... Bunlar Hakikati apaçık ortaya koyan BİLGİNİN işaretleridir.

2-) İna enzelnaHu Kur'ânen 'arabiyyen lealleküm ta'kılun;

Kesinlikle biz (El Esmâ ül Hüsna'nın işaret ettiği insanın hakikatindeki mertebeden - İlim mertebesinden bilincine) **Arapça Kur'ân** (OKUnası, kavranılası metin) **olarak inzâl ettik Onu, aklınızla değerlendiresiniz diye.**

3-) Nahnu nekussu aleyke ahsenel kasası Bima evhayna ileyke hazel Kur'ân* ve in künte min kablihi leminel ğafilıyn;

Şu Kurân'ı (OKUnası, kavranılası metni) **sana vahyederek** (hakikatin olan Esmâ mertebesindeki ilimden bilincine yönlendirerek) **biz** (Esmâ özelliklerimiz itibarıyla biz), **ibret verici olaylardan birini en güzel anlatımla sende açığa çıkartıyoruz... Önceden şüphesiz bu bilgi sana kapalıydı!**

4-) İz kale Yusufu li ebiyihi ya ebeti inniy raeytü ehade aşere Kevkeben veşŞemse vel Kamere raeytühüm li sacidiyn;

Hani Yusuf babasına: "Babacığım! Muhakkak ki ben on bir gezegeni, Güneş'i ve Ay'ı gördüm... Bana secde ediyorlardı" dedi.

5-) Kale ya büneyye lâ taksus rü'yake alâ ihvetike feyekiydu leke keyda* inneş şeytane lil İnsani adüvvün mubiyn;

(Babası) **dedi ki: "Yavrum... Rüyanı kardeşlerine anlatma; sonra (hasetlerinden) sana bir tuzak kurarlar... Muhakkak ki şeytan insan için apaçık bir düşmandır."**

6-) Ve kezâlike yectebiyke Rabbüke ve yuallimüke min te'viylil ehadiysi

ve yütimmu nı'meteHU aleyke ve alâ ali Ya'kube kema etemmeha alâ ebeveyke min kablü İbrahiyme ve İshak* inne Rabbeke Aliymun Hakiym;

“İşte böylece Rabbin seni seçer, olayların hakikatini görmeyi sana öğretir, nimetini, daha önce iki atan İbrahim ve İshak'a tamamladığı gibi, senin ve Âl-i Yakup'un üzerine de tamamlar. Muhakkak ki senin Rabbin Aliym'dir, Hakiym'dir.”

7-) Lekad kâne fiy Yusufe ve ihvetihi âyâtün lissailiyn;

Andolsun ki, Yusuf ve kardeşleri olayında, sorgulayacaklar için dersler vardır!

8-) İz kalu le Yusufü ve ehuhü ehabbu ila ebiyna minna ve nahnü usbetün, inne ebana lefiy dalalin mubiyn;

Hani (kardeşleri) dediler ki: “Biz kalabalık ve güçlü olduğumuz hâlde, Yusuf ve kardeşini (Bünyamin) babamız bizden daha çok seviyor! Muhakkak ki babamız açık bir yanlıgıda!”

9-) Uktülü Yusufe evitrahuhu Ardan yahlü leküm vechü ebiyküm ve tekûnu min ba'dihi kavmen salihyn;

“Öldürün Yusuf'u yahut Onu (başka) bir yere uzaklaştırın ki babanızın sevgisi size yönelsin! Ondan sonra rahata ermiş olursunuz.”

10-) Kale kailün minhüm lâ taktülü Yusufe ve elkuhu fiy ğayabetil cübbi yeltekıthu ba'düs seyyareti in küntüm fa'iliyn;

Bir diğeri de akıl verdi: “Bir şey yapmak istiyorsanız... Öldürmeyin Yusuf'u! Onu (derin olmayan) bir kuyuya bırakın; bir kabile onu (bulup) alsın!”

11-) Kalu ya ebana ma leke lâ te'menna alâ Yusufe ve inna lehu lenasihun;

Dediler ki: “Ey babamız, biz Onun hayrını istediğimiz hâlde neden Yusuf hakkında bize güvenmiyorsun!”

12-) Ersilhu meana ğaden yerta' ve yel'ab ve inna lehu lehafizun;

“Yarın Onu bizimle beraber yolla da serbestçe gezip oynasın... Şüphesiz biz Onu koruyucularız.”

13-) Kale inniy le yahzununiy en tezhebu Bihi ve ehafü en ye'külehüzzı'bü ve entüm anhu ğafilun;

(Yakup) dedi ki: “Onu götürmeniz beni muhakkak üzer... Siz Onunla ilgilenmezken Onu kurdun kapmasından korkarım.”

14-) Kalu lein ekelehüzzı'bü ve nahnu usbetün inna izen lehasirun;

Dediler ki: “Andolsun ki, biz kuvvetli bir grupken hâlâ Onu kurt kaparsa, gerçekten biz hüsrana uğrayanlar oluruz.”

15-) Fe lemma zehebu Bihi ve ecme'u en yec'aluhu fiy ğayabetil cübbi, ve evhayna ileyhi le tünebbiennehüm Bi emrihim hazâ ve hüm lâ yeş'urun;

Nihayet Onu alıp götürdüler ve Onu kuyunun dibinde bırakmaya karar verdiler... Biz de Ona: “Andolsun ki, onların seni tanımadıkları bir ortamda, yaptıklarını yüzlerine vuracaksınız!” diye vahyettik.

16-) Ve cau ebahum 'ışaen yebkûn;

Gecenin ilk saatlerinde, ağlayarak babalarına geldiler.

17-) Kalu ya ebana inna zehebna nestebiku ve terekna Yusufe 'inde metâina fe ekelehüzzî'bü, ve ma ente Bi mu'minin lena velev küna sadıkıyn;

Ediler ki: “Ey babamız! Doğrusu biz gittik, yarışıyorduk... Yusuf'u da eşyamızın yanına bırakmıştık... Onu o kurt yemiş... Her ne kadar doğruyu söylesek de, sen bize inanmazsın.”

18-) Ve cau alâ kamıysîhi Bidemin kezib* kale bel sevvelet leküm enfüsüküm emra* fesabrun cemiyîl* vAllâhulMüsteanu alâ ma tesıfun;

Üstüne yalandan sürdükleri taze kan bulunan gömlek ile geldiler... (Babaları) dedi ki: “Hayır (öyle olduğunu sanmıyorum)! Nefsleriniz sizi (kötü) bir işe yönlendirmiş! Bana güzellikle sabretmek düşer bundan sonra... Sizin anlattıklarınıza karşı sığınağım Allâh'tır!”

19-) Ve caet seyyaretün feerselu varidehüm feedla delveh* kale ya büşra hazâ ğulam* ve eserruhu bidaaten, vAllâhu Aliymun Bi ma ya'melun;

Bir katile geldi kuyu başına ve suçuları kovasını saldı kuyuya ve görünce seslendi: “Hey müjde! Burada bir erkek çocuk var”... Onu satmak için çıkarıp sakladılar. Allâh onların yapmakta olduklarını (onların hakikati ve fiillerinin yaratıcı olarak) Aliym'dir.

20-) Ve şeravhü Bi semenin bahsin derahime ma'dudetin, ve kânu fiyhi minez zahidiyn;

(Sonra Mısır'da) Onu yanlarında tutmak istemedikleri için az bir pabaya, birkaç dirheme sattılar.

21-) Ve kalellezişterahu min mısra limraetihî ekrimiy mesvahu 'asa en yenfeana ev nettehizehu veleda* ve kezâlike mekkenna li Yusufe fiyl Ard* ve linuallimehu min te'viylil ehadiys* vAllâhu ğalibün alâ emrihi ve lâkinne ekseranNasi lâ ya'lemun;

Onu satın alan Mısırlı, karısına dedi ki: “Ona iyi bak... Umarım bize faydası olur, belki de Onu evlat ediniriz”... Böylece Yusuf'u oraya yerleştirdik ki, bu arada yaşamdaki olayların hakikatini OKumasını talim edelim... Allâh hükmü yerine gelir! Fakat insanların çoğunluğu bunun farkında değildir!

22-) Ve lemme beleğa eşüddehu ateynahü hükmen ve ılma* ve kezâlike neczil muhsiniyn;

(Yusuf) **aklını kullanacak yaşa erdiğinde, Ona hüküm ve ilim verdik. Muhsinleri işte böyle mükâfatlandırırız.**

23-) Ve ravedethülletiy huve fiy beytiha ‘an nefsihi ve ğallekatil ebvabe ve kalet heyte lek* kale me’azâllahi inneHU Rabbii ahsene mesvaye, innehu lâ yüflihuz zâlimun;

Yusuf’un evinde kaldığı kadın, Onun nefsanîyetinden yararlanmak istedi. Kapıları sımsıkı kapattı... “Seninim, gel” dedi... (Yusuf) karşı çıkıp: “Allâh’a sığınırım! Muhakkak ki O (kocan) efendimdir, sahip olduğum nimetleri bağışlamıştır. Muhakkak ki zâlimler kurtuluşu ermezler.”

24-) Ve lekad hemmet Bihi ve hemme Biha* levla en rea burhane Rabbih* kezâlike linasrife anhüssue velfahşa* innehu min ıbadinel muhlesıyn;

Andolsun ki (o kadın) Onu arzulamıştı... Rabbinin burhanı olmasaydı (aklı, duygusuna hâkim olmasaydı Yusuf da) ona meyletmiş gitmişti! Biz böylece Ondan kötülüğü (nefsanî duyguları) ve şehveti uzak tuttuk! Çünkü O, ihlâslı kullarımızdandır.

25-) Vestebekal babe ve kaddet kamısahu min dübüürin ve elfeya seyyideha ledel bab* kalet ma cezaü men erade Bi ehlike suen illâ en yüscene ev azâbün eliyim;

(İkisi de) **kapıya (yarışircasına) koştular... (Kadın) Onun gömleğini arka tarafından boylu boyunca yırttı... Kapının (hemen) yanında, kadının kocası ile karşılaştılar... (Kadın) dedi ki: “Karına kötülük yapmak isteyenin cezası, zindana atılmaktan veya acı bir azaptan başka nedir?”**

26-) Kale hiye ravedetniy ‘an nefsiy ve şehide şahidün min ehliha* in kâne kamiysuhu kudde min kubulin fesadekat ve huve minel kâzibiyn;

(Yusuf) **dedi ki: “Nefsimden yararlanmak isteyen o idi”... Onun hane halkından biri, olayın çözümünü gösterdi: “Eğer Onun (Yusuf’un) gömleği ön tarafından yırtılmışsa, (kadın) doğru söylemiştir, O (Yusuf) yalancılardandır.”**

27-) Ve in kâne kamiysuhu kudde min dübüürin fekezebet ve huve mines sadıkıyn;

“Eğer Onun gömleği arka tarafından yırtıldı ise, (kadın) yalan söylemiştir, O (Yusuf) gerçeği söyleyendir.”

28-) Felemma rea kamiysahu kudde min dübüürin kale innehu min keydikünne, inne keydekünne azıym;

(Aziyz) **Onun (Yusuf’un) gömleğini arkadan (yırtılmış) görünce, şöyle**

dedi: “Kesin, bu, siz kadınların hilelerindedir... Muhakkak ki siz kadınların hilesi çok büyüktür!”

29-) Yusufu a’rîd ‘an hazâ, vestağfirîy li zenbiki, inneki künti minel hatiîyn;

“Yusuf... Yüz çevir bundan (bu olanları unut)... (Kadın!) sen de suçun için bağışlanma dile... Muhakkak ki sen büyük bir yanlış yaptın.”

30-) Ve kale nisvetün fiyl medinetimraetül aziyzi türavidü fetaha an nefsih* kad şeğefeha hubba* inna leneraha fiy dalalin mubiîyn;

O şehirdeki kadınlar arasında yayıldı: “Aziyz’in karısı hizmetlisini ayartmak istemiş! Yusuf’un muhabbeti kalbinin içine işlemiş! Apaçık sapıklık içinde görüyoruz onu!”

31-) Felemma semiat Bi mekrihinne erselet ileyhinne ve a’tedet lehünne müttekeen ve atet külle vahîdetin minhünne sikkiyinen ve kaletıhruc aleyhinne, felemma raeynehu ekbernehu ve katta’ne eydiyehünne ve kulne haşe Lillâhi ma hazâ beşera* in hazâ illâ melekün kerîym;

(Aziyz’in karısı) **onların arkasından konuşmalarını duyunca, onlara haber ulaştırıp davet verdi... Onlar için keyifle oturacakları mükellef bir sofraya hazırlattı. Onlardan her birine de bir bıçak verdi sonra (Yusuf’a): “Karşılarna çık (görün!)” dedi... (Şehirli kadınlar) Onu görünce, gözlerinde (yakışıklılığını) çok büyüttüler, şaşkınlıkla (ellerindeki yerine) kendi ellerini kestiler... Dediler ki: “Hâşâ! Allâh hakkı için, bu bir beşer değil; bu ancak güzel bir melektir.”**

32-) Kalet fe zâlikünnelleziy lümtünneîy fiyh* ve lekad ravedtühu an nefsihi festa’sam* ve lein lem yef’al ma amûruhu leyüscenenne ve leyekûnen mines sağîriîyn;

(Aziyz’in karısı) **dedi ki: “Kendisi yüzünden beni hor görüp yerdiğiniz işte bu! Andolsun ki Onu ayartmak istedim de, O, temiz kalmak istedi (sakındı)! Yemin ederim, eğer Ona emrettiğimi yapmazsa kesinlikle zindana atılacak ve aşağılanmışlar arasında olacak.”**

33-) Kale Rabbissicnü ehabbu ileyye mimma yed’uneniy ileyh* ve illâ tasrif anniy keydehünne asbü ileyhinne ve ekün minel cahiliîyn;

(Yusuf) **dedi ki: “Rabbim... Zindan, beni davet ettikleri şeyden daha sevimidir bana... Eğer sen onların oyunlarından beni korumazsan, onlara meyleder ve cahillerden olurum.”**

34-) Festecabe lehu Rabbuhu fesarefe anhü keydehünne, inneHU HUves Semîy’ul Aliym;

(Yusuf’un) **Rabbi Onun duasına icabet etti de onların oyunlarını Ondan defetti! Muhakkak ki O, Semi’dir, Aliym’dır.**

35-) Sümme beda lehüm min ba’di ma raevül âyâtî le yescününnehu hatta

hıyn;

Sonra, (bunca) delilleri görmelerine rağmen, Onu belli bir süre için zindana koymaya karar verdiler.

36-) Ve dehale meahüssicne feteyan* kale ehadühüma inniy eraniy a'sıru hamra* ve kalel aharu inniy eraniy ahmilü fevka ra'siy hubzen te'külüt tayru minh* nebbi'na Bi te'viylih* inna nerake minel muhsiniyn;

Zindana Onunla (Yusuf ile) beraber iki de delikanlı konmuştu... Onlardan biri dedi ki: “(Rüyamda) gördüm ki, şarap yapmak için üzüm sıkıyordum”... Öbürü de dedi ki: “Ben de (rüyamda) gördüm ki, başımın üstünde ekmek taşıyorum, kuşlar da ondan yiyor”... “Bunların işaret ettiği hakikatleri bize haber ver... Doğrusu biz seni muhsinlerden görüyoruz.”

37-) Kale lâ ye'tiyküma taamün türzekanihi illâ nebbe'tüküma Bi te'viylihi kable en ye'tiyeküma* zâliküma mimma alemeniy Rabbîy* inniy terektü millete kavmin lâ yu'minune Billâhi ve hüm Bil ahireti hüm kafirun;

(Yusuf) dedi ki: “Yemek vakti gelip rızkınız olan size verildiğinde onu yemeden evvel rüyalarınızın tevilini haber veririm... Bu Rabbimin bana bildirdiklerindedir... Ben o yüzden bir halkın din anlayışını terk ettim ki, onlar, (Esmâ'sıyla) âlemlerin hakikati olan Allâh'a iman etmiyor ve kendilerinin sonsuza dek yaşayacakları gerçeğini inkâr ediyorlardı.”

38-) Vetteba'tü millete abaiy İbrahiyme ve İshaka ve Ya'kub* ma kâne lena en nüşrike Billâhi min şey'* zâlike min fadlillâhi aleyna ve alenNasi ve lâkinne ekseranNasi lâ yeşkürun;

“Ben, atalarım İbrahim, İshak ve Yakup'un milletine (tevhid dinine) tâbi oldum... Allâh'a herhangi bir şeyi (nefsim dâhil) ortak koşmamız bizim için olacak şey değildir! Bu hem bizim üzerimize ve hem de insanlar üzerine Allâh'ın fazlındandır. Fakat insanların çoğunluğu (bu hakikati değerlendirip) şükretmezler.”

39-) Ya sahibeyissicni e erbabün müteferrikune hayrun emillâhul Vâhid'ül Kakhâr;

(Yusuf dedi): “Ey zindan arkadaşlarım... Birbirinden farklı özelliği olan rabler mi daha hayırlı, yoksa Vâhid'ül Kakhâr (TEK ve her şey hükmü altında) olan Allâh mı?”

40-) Ma ta'budune min dûniHî illâ Esmâen semmeytümuha entüm ve abaüküm ma enzelAllâhu Biha min sultan* inil hükmü illâ Lillâh* emera ella ta'budu illâ iyyaHU, zâlikedDiyñül kayyimü ve lâkinne ekseranNasi lâ ya'lemun;

“Onun dînunda olan tapındıklarınız, sadece isim olarak var ki (yani

o isimlerin müsemması olarak hiçbir varlıkları yoktur), o isimleri de siz ve atalarınız oluşturduunuz; onların varlıkları hakkında Allâh'tan gelmiş bir delil yoktur. Hüküm ancak ve yalnız Allâh'ındır! Hükmetmiştir, sadece kendisine kulluk edilmesini! İşte geçerli Din (anlayışı) budur... Fakat insanların çoğu bu gerçeğin farkında değildir!"

41-) Ya sahibeyissicni emma ehadüküma feyeskıy Rabbehu hamra* ve emmel aharu feyuslebü fete'külüt tayru min re'sih* kudıyel emrulleziy fiyhi testeftıyan;

"Ey zindan arkadaşlarım... İkinizden biri (zindandan kurtulup) Rabbine şarap sunacak! Diğerine gelince, asılacak da başından kuşlar yiyecek! Hakkında açıklama istediğiniz iş böyle hükmedilmiştir."

42-) Ve kale lilleziy zanne ennehu nacin minhümezkürniy 'inde Rabbik* feensahuş şeytanü zikre Rabbihi felebise fiyysicni bid'a siniyn;

(Yusuf) bu ikisinden, kurtulacağını zannettiği kimseye dedi ki: **"Efendinin katında beni hatırla (ve hatırlat)!"... Ne var ki, şeytan, efendisinin yanında Yusuf'u hatırına getirmeyi unutturdu da, nice yıllar zindanda kaldı.**

43-) Ve kalel melikü inniy era seb'a bekaratin simanın ye'külühünne seb'un ıcafün ve seb'a sünbülatin hudrin ve uhara yabisat* ya eyyühel meleü eftuniy fiy ru'yaye in күntüm lırru'ya ta'bürun;

Melik dedi ki: "Muhakkak ki ben (rüyada) yedi semiz inek gördüm ki, onları yedi zayıf inek yiyordu. Bir de yedi yeşil başak ile bir o kadarı kuru olan diğerlerini gördüm... Ey efendiler! Eğer rüya yorumlayabiliyorsanız, rüyam hakkında bana yoruma dayalı hükmünüzü verin."

44-) Kalu adğasü ahlam* ve ma nahnü Bi te'viylil ahlami Bi alimiyn;

Dediler ki: "Bir yığın hayalî kurgu bunlar... Biz, rüyaların tevili konusunda bilgili de değiliz üstelik!"

45-) Ve kalelleziy neca minhüma veddekera ba'de ümmetin ene ünebbiüküm Bi te'viylihi feersilun;

O ikisinden (Yusuf'un zindan arkadaşlarından) kurtulmuş olan, daha sonra hatırladı da dedi ki: "Ben size bunun tevili haber vereyim... Hemen beni (zindana) ulaştırın!"

46-) Yusufu eyyühes sıddıyku eftina fiy seb'ı bekaratin simanın ye'külününne seb'un ıcafün ve seb'ı sünbülatin hudrin ve uhara yabisatin, lealliy erci'u ilenNasi leallahüm ya'lemun;

"Ey Yusuf! Ey Sıddık! Yedi semiz inek ile onları yiyen yedi zayıf inek ve bir de yedi yeşil başak ile bir o kadarı kuru (yedi başak) hakkında

bize fetva ver (sembollerinin hükmünü açıkla)... **Umarım ki** (işin hakikatiyle) **insanlara dönerim de; belki onlar da** (değerini) **bilirler.”**

47-) Kale tezreune seb’a siniyne deeba* fema hasadtüm fezeruhu fiy sünbülühi illâ kaliylen mimma te’külun;

(Yusuf) **dedi ki: “Yedi sene âdetiniz üzere ziraat yapın** (ekersiniz)... **Hasat ettiklerinizi de başağında bırakın... Yiyeceğiniz az** (bir miktar) **hariç.”**

48-) Sümme ye’tiy min ba’di zâlîke seb’un şidadün ye’külne ma kaddemtüm lehünne illâ kaliylen mimma tuhsınun;

“Sonra bunun ardından yedi şiddetli - kurak yıl gelir... O seneler, önceden biriktirdiklerinizi yerler... Sakladığınız az (bir miktar) **hariç.”**

49-) Sümme ye’tiy min ba’di zâlîke amün fiyhi yüğasün Nasu ve fiyhi ya’sırın;

“Sonra bunun ardından bir yıl gelir ki, onda insanlar bol yağmura kavuşturulur ve onda (bollukla) **sıkıp sağacaklar** (süt sağımak, meyve - üzüm suyu sıkmak).”

50-) Ve kalel melikü’tuniy Bih* felemma caehür Rasûlü kalercı’ ila Rabbike fes’elhü ma balünnisvetillâtiy katta’ne eydiyehünne, inne Rabbi Bi keydihinne Aliym;

Melik dedi ki: “Onu (Yusuf’u) **bana getirin!”... Ne zaman ki Ona** (Yusuf’a) **rasûl** (elçi) **geldi,** (Yusuf o rasûle): **“Rabbine** (efendine) **dön... Ona,** ‘**Ellerini kesen kadınların hâli ne idi?’ diye sor... Muhakkak ki Rabbim, onların tuzaklarını Aliym’dir.”**

51-) Kale ma hatbükünne iz ravedtünne Yusufe ‘an nefsih* kulne haşe Lillâhi ma alimna aleyhi min suin, kaletimraetül aziyzil’ANe hashasal hakk* ene ravedtühu ‘an nefsihi ve innehu lemines sadikiyn;

(Melik, kadınlara) **dedi ki: “Yusuf’u ayartmak istediğinizde ne yaptır?”... “Hâşâ! Allâh için, Onun bir kötü davranışına şahit olmadık” dediler. Aziyz’in karısı ise: “Şimdi Hak ortaya çıktı! Ben Onu ayartmak istedim... Muhakkak ki O** (Yusuf) **doğru sözlüydü!”**

52-) Zâlîke li ya’leme enniy lem ehunhü Bil ğaybi ve ennAllâhe lâ yehdiy keydel hainiyn;

“Bu, arkasından efendime ihanet etmediğimin bilinmesi içindi ve Allâh hainlerin hilelerinde başarılı olmasına izin vermez.”

53-) Ve ma uberriu nefsiy* innen nefse leemmareton Bissui illâ ma rahıme Rabbıy* inne Rabbıy Ğafûrun Rahıym;

“Ben nefsimi temize çıkarmıyorum... Muhakkak ki nefis, var gücüyle kötülüğü emreder... Rabbimin rahmet ettiği müstesna... Muhakkak

ki Rabbim Ğafûr'dur, Rahıym'dir."

54-) Ve kalel melikû'tunıy Bihi estahlıshu li nefsiy* felemma kellemehu kale innekel yevme ledeyna mekiynün emiyn;

Melik dedi ki: "Onu (Yusuf'u) bana getirin! Onu kendime özel dost edineyim"... Onunla konuşmaya başlayınca şöyle dedi: "Bugün senin yanımızda kesinlikle güvenilir bir yerin vardır."

55-) Kalec'alniy alâ hazainil Ard* inniy Hafıyzun Aliym;

(Yusuf) dedi ki: "Beni ülkenin hazinedarı yap. Kesinlikle ben güvenilir ve bilgili bir kişiyim."

56-) Ve kezâlike mekkenna li Yusufe fiyl Ard* yetebevveü minha haysü yeşa'* nusıybu Bi rahmetina men neşau ve lâ nudıy'u ecrel muhsiniyn;

İşte böylece o ülkede (Mısır'da) Yusuf'u yerleştirdik... Orada dilediği yerde dolaşır, konaklardı... Rahmetimizi dilediğimizde açığa çıkarırız... İhsan edicilerin yaptıklarını karşılıksız bırakmayız.

57-) Ve leecrul'ahireti hayrun lilleziyne amenû ve kânu yettekun;

Sonsuz geleceklerine dönük karşılığı ise, iman etmiş ve korunmakta olanlar için elbette daha hayırlıdır.

58-) Ve cae ihvetü Yusufe fedehalu aleyhi fearefehüm ve hüm lehu münkirun;

(Nihayet) Yusuf'un kardeşleri geldi... Onun yanına girdiler... Onlar Yusuf'u tanımadıkları hâlde Yusuf, onları tanıdı.

59-) Ve lemna cehhezehüm Bi cehazihim kale'tunıy Bi ehın leküm min ebiyküm* ela teravne enniy ûfil keyle ve ene hayrul münziliyn;

(Yusuf) onların yüklerini yüklettikten sonra dedi ki: "Bana, (bir dahaki erzak almaya gelişinizde) üvey kardeşinizi (Yusuf'un öz, gelenlerin ise üvey kardeşi olan Bünyamin) getirin... Görüyorsunuz, ben hakkınızı tam veriyorum ve ben konukseverlerin en hayırlısıyım."

60-) Fein lem te'tunıy Bihi fela keyle leküm indiy ve lâ takrebun;

"Eğer onu bana getirmezseniz, ne benden bir ölçek bekleyin ne de yanıma gelin."

61-) Kalu senüravidü anhu ebahu ve inna le failun;

Dediler ki: "Onu getirmek için babasını razı etmeye çalışacağız... Kesinlikle bunu başarırız."

62-) Ve kale liftiyanihic'alu bidaatehüm fiy rihalihim leallehüm ya'rifuneha izenkalebu ila ehlihım leallehüm yerci'un;

(Yusuf) hizmetlilerine dedi ki: "Sermayelerini yüklerinin içine koyun... Ailelerine döndüklerinde belki bunu fark ederler de bize

geri dönerler.”

63-) Felemma raceu ila ebiyhim kalu ya ebana müni'a minnel keylü feersil meana ehana nektel ve inna lehu lehafizun;

Babalarına geri döndüklerinde dediler ki: “Ey babamız... Bir sonraki gidişte yanımızda (Bünyamin'i) götürmezsek bize bir ölçek bile erzak verilmeyecek... Biz onu mutlaka koruruz.”

64-) Kale hel amenüküm aleyhi illâ kema emintüküm alâ ehıyhi min kabl* fAllâhu hayrun hafızan ve HUve Erhamur Rahımiyn;

(Babaları) dedi ki: **“Daha önce kardeşini (Yusuf'u) size güvenip emanet ettiğim gibi (şimdi de) onu size güvenip emanet mi edeyim? Koruyucu olma itibarıyla Allâh en hayırlıdır! O, Erhamur Rahımiyn'dir.”**

65-) Ve lemme fetehu metaahüm vicedu bidaatehüm ruddet ileyhim* kalu ya ebana ma nebğiy* hazihi bidaatüna ruddet ileyna* ve nemıyru ehlena ve nahfezu ehana ve nezdadü keyle beıyır* zâlike keylün yesiyr;

Erzak yüklerini açtıklarında, verdikleri bedelin kendilerine iade edilmiş olduğunu gördüler... Dediler ki: “Ey babamız... Daha ne isteriz? İşte ödediğimiz bedel bize iade olunmuş! Ailemiz için erzak alırız, kardeşimizi koruruz ve bir deve yükü de arttırırız (fazla alırız kardeşimizin hakkı olarak)... Zaten bu (aldığımız) kolay bir ölçektir.”

66-) Kale len ursilehu meaküm hatta tu'tuni mevsikan minAllâhi lete'tünneniy Bihi illâ en yühata Biküm* felemma atevhu mevsikahüm kalallahu alâ ma nekulü vekıyl;

(Babaları) dedi ki: **“Çepeçevre kuşatılıp öldürülme durumuna düşmedikçe, onu bana kesin olarak geri getireceğinize Allâh adına yemin etmezseniz, onu sizinle göndermem”... Ne zaman ki sağlam sözlerini verdiler, (babaları) dedi ki: “Allâh, söylediklerimiz Vekiyl'dir.”**

67-) Ve kale ya beniyye lâ tedhulu min babin vahidin vedhulu min ebvabin müteferrikatin, ve ma uğniy anküm minAllâhi min şey'in, inil hükmü illâ Lillâh* aleyhi tevekkeltü, ve aleyhi fel yetevkkelil mütevekkilun;

Ve dedi ki: “Ey oğullarım... Tek bir kapıdan girmeyin... Ayır ayrı kapılardan girin... (Gerçi) Allâh'tan (gelecek) hiçbir şeyi sizden savamam... Hüküm ancak Allâh'ındır... O'na tevekkül (hakikatimdeki El Vekiyl ismi özelliğinin gereğini yerine getireceğine iman) ettim ve O'na yöneliyorum... Tevekkül edenler O'na tevekkül etsin.”

68-) Ve lemme dehalu min haysü emerehüm ebuhüm* ma kâne yuğniy anhüm minAllâhi min şey'in illâ haceten fiy nefsi Ya'kuba kadaha* ve

innehu lezû ilmin lima allemnahu ve lâkinne ekseren Nasi lâ ya'lemun;
Babalarının emrettiği şekilde ayrı kapılardan girmeleri, Allâh hükmünü değıştirecek değildi... Ne var ki bu, Yakup'un gönlünün duasıydı; onu açığa çıkardı... Muhakkak ki O, kendisine bizim talim etmemiz dolayısıyla ilim sahibiydi... Fakat insanların çoğunluğu (bu gerçekleri) bilmezler.

69-) Ve lemna dehalu alâ Yusuf'e ava ileyhi ehahü kale inniy ene ehuke fela tebteis Bima kânu ya'melun;

(Kardeşler) **Yusuf'un yanına vardıklarında, (Yusuf) kardeşini (Bünyamin'i) yanına getirtti ve: "Ben senin kardeşimim... Olanlardan dolayı üzülme!" dedi.**

70-) Felemma cehhezehüm Bi cehazihim ce'ales sikayete fiy rahli ehıyhi sümme ezzene müezzinün eyyetühel ıyru inneküm le sarikun;

(Yusuf) **onların erzaklarını yüklettikten sonra bir su içme kabını kardeşinin yükü içine koydurttu... Sonra bir haberci ve adamları arkalarından koşup: "Ey kervan halkı... Siz hırsızısınız!" diye bağırdı.**

71-) Kalu ve akbelu aleyhim mazâ tefkıdun;

Onlara döndüler: "Nedir kaybolan?" dediler.

72-) Kalu nefkıdu suvaalmeliki ve limen cae Bihi hımlu beyyrin ve ene Bihi zaıym;

Dedi ki: "Melik'in su içme taşı kayboldu... Onu bulan için, bir deve yükü ödül var... Ben bu ödüle kefilim."

73-) Kalu tAllâhi lekad alimtüma ma ci'na li nüfside fiyl Ardı ve ma küna sarikiyn;

(Kardeşler) **dediler ki: "TAllâhi! (hayret ihtiva eden yemin türü) gerçekten bilirsiniz ki biz buraya bozgunculuk için gelmedik... Hırsız da değiliz."**

74-) Kalu fema cezauhu in küntüm kâzibiyn;

(Mısırlılar) **dediler ki: "Eğer yalan söylüyorsanız onun cezası nedir?"**

75-) Kalu cezauhu men vucide fiy rahlihi fehuve cezauh* kezâlike necziz zâlimiyn;

(Kardeşler) **dediler ki: "Onun cezası: (Melik'in su taşı) kimin yükü içinde bulunursa o (yükün sahibi) tutuklanır... Zâlimleri işte böyle cezalandırırız!"**

76-) Febedee Bi ev'ıyetihim kable viai ehıyhi sümmeştahreceha min viai ehıyh* kezâlike kidna liYusuf* ma kâne liye'huze ehahu fiy diynilmeliki illâ en yeşaAllâhu, nerfeu derecâtin men neşa'* ve fevka külli ziy ılmin Aliym;

Bunun üzerine (Yusuf) aramaya, kardeşinin heybesinden önce onların heybelerinden başladı... Sonra onu (su maşrapasını) kardeşinin heybesinden bulup çıkarttı... (Olayı) Yusuf'un lehine işte böyle geliştirdik. Yoksa O (Yusuf), Allâh'ın dilemesi hariç, Melik'in dinine (Melik'in yönetim kurallarına göre) kardeşini alacak durumda değildi... Dilediğimizin bilgisini arttırırız. Her ilim sahibinin üstünde Her şeyi Bilen vardır.

77-) Kalu in yesrik fekad sereka ehun lehu min kabl* feeserreha Yusufu fiy nefsihi ve lem yübdihâ lehüm kale entüm şerrün mekâna* vAllâhu a'lemü Bima tasifun;

(Kardeşler) dediler ki: **“Eğer o çaldı ise, daha önce onun kardeşi de çalmıştı!”... Yusuf bu (iftirayı) içine attı ve onlara bunu hiç belli etmedi: “Şimdi siz çok kötü bir konumdasınız... Kimi neyle tanımladığınızın içyüzünü Allâh daha iyi bilir” dedi.**

78-) Kalu ya eyyühel aziyzu inne lehu eben şeyhan kebiyran fehuz ehadena mekaneh* inna nerake minel muhsiniyn;

(Kardeşler) dediler ki: **“Ey Aziyz... Muhakkak ki onun çok yaşlı bir babası var... Onun yerine bizden birini al... Doğrusu senin çok iyi bir insan olduğunu görüyoruz.”**

79-) Kale me'azâllahi en ne'huze illâ men vecedna metaana 'indehu inna izen lezâlimun;

(Yusuf) dedi ki: **“Eşyamızı yanında bulduğumuz kimseden başkasını almaktan Allâh'a sığırız... Doğrusu o takdirde zâlimler oluruz.”**

80-) Felemmestey'esu minhu halesu neciyya* kale kebiyruhüm elem ta'lemu enne ebaküm kad ehaze aleyküm mevsikan minAllâhi ve min kablü ma ferrattüm fiy Yusuf* felen ebrahal'Arda hatta ye'zene liy ebiy ev yakhümAllâhu liy* ve HUve hayrul hakimiyin;

Ne vakit ki Ondan (Yusuf'tan) ümitlerini kestiler, çekilip aralarında gizlice konuşular... Büyükleri dedi ki: “Babanızın sizden Allâh adına yemin aldığı ve daha önce Yusuf konusunda da nasıl suçlu durumda olduğunuzu hatırlamıyor musunuz? Babam (Ona dönmeme için) bana izin verinceye yahut Allâh benim için hükmedinceye kadar bu ülkeden ayrılmayacağım... O, hükmedenlerin en hayırlısıdır.”

81-) İrci'û ila ebiyküm fekulu ya ebana innebneke seraka, ve ma şehidna illâ Bima alimna ve ma küna liğaybi hafızıyn;

“Babanıza dönün de deyin ki: Ey babamız... Muhakkak ki senin oğlun hırsızlık yaptı... Biz ancak gördüğümüze şehâdet ettik... Göremediğimize (olaylara da) muhafızlık edemedik.”

82-) Ves'elil karyetelletiy küna fiyha vel ıyralletiy akbelna fiyha* ve inna lesadikun;

“İçinde olduğumuz şehir halkına ve birlikte döndüğümüz kervan halkına sor... Biz kesinlikle doğruyu konuşuyoruz.”

83-) Kale bel sevvelet leküm enfüsüküm emra* fesabrun cemiy!* asellahu en ye'tiyeniy Bihim cemiy'a* inneHU HUvel Aliymul Hakiym; (Babaları) **dedi ki: “Hayır (öyle olduğunu sanmıyorum)! Nefsleriniz sizi (kötü) bir işe yönlendirmiş. Bana güzellikle sabretmek düşer bundan sonra... Umulur ki, Allâh onların hepsini bana getirir... Muhakkak ki O, Aliym'dir, Hakiym'dir.”**

84-) Ve tevella anhüm ve kale ya esefa alâ Yusufe vebyardat aynahu minel huzni fehuve kezıym;

Onlardan yüz çevirdi ve hüzünden iki gözü beyazlaşmış olduğu hâlde: “Yazık ettiniz Yusuf'a!” dedi... Artık O, kederini hazmetmeye çalışan biriydi.

85-) Kalu tAllâhi teftü tezküru Yusufe hatta teküne haradan ev teküne minel halikiyn;

Dediler ki: “TAllâhi, sen hâlâ Yusuf'u anmaya devam ediyorsun... Nihayet ya hastalanıp eriyeceksin veya ölüp gideceksin bu dert yüzünden.”

86-) Kale innema eşkü bessiy ve huzniy ilAllâhi ve a'lemu minAllâhi ma lâ ta'lemun;

(Yakup) dedi ki: “Kederimi ve hüznümü ancak Allâh'a havale ediyorum... Allâh hakkında sizin bilmediklerinizi biliyorum.”

87-) Ya beniyyezhebu fe tehassesu min Yusufe ve ehıyhi ve lâ tey'esu min ravhıllah* innehu lâ yey'esu min ravhıllahi illel kavmül kafırun;

“Ey oğullarım... Gidin, Yusuf'tan ve kardeşinden araştırın! Allâh'ın cana can veren rahmetinden umutsuzluğa düşmeyin... Çünkü hakikat bilgisini inkâr edenler topluluğundan başkası, Allâh'ın cana can katan rahmetinden ümit kesmez.”

88-) Felemma dehalu aleyhi kalu ya eyyühel aziyzü messena ve ehlened durru ve ci'na Bi bidaatin müzcatin feevfi lenel keyle ve tesaddak aleyna* innAllâhe yeczil mütesaddikiyn;

(Daha sonra tekrar erzak için Mısır'a giden kardeşler) Onun (Yusuf'un) yanına girdiklerinde: “Ey Aziyz... Ailemiz büyük darlık ve sıkıntıya düştü... Pek değerli olmayan bir sermaye ile geldik... Bize tam ölçek ver ve bize bağışta bulun fazladan... Muhakkak ki Allâh bağışta bulunanları cezalandırır (karşılığını verir).”

89-) Kale hel alimtüm ma fealtüm Bi Yusufe ve ehıyhi iz entüm cahilun; (Yusuf) **dedi ki: “Hani siz toyken, Yusuf'a ve kardeşine ne yaptığınızı hatırlar mısınız?”**

90-) Kalu einneke leente Yusuf* kale ene Yusufu ve hazâ ehiy* kad mennAllâhu aleyna* innehu men yetteki ve yasbir feinnAllâhe lâ yudiy* u ecrel muhsiniyn;

(Kardeşler) dediler ki: **“Aa! Sen, evet sen gerçekten Yusuf’un?”... (Yusuf) dedi ki: “Ben Yusuf’um ve bu da kardeşimdir... Gerçekten Allâh bize lütfu ihsanda bulundu... Zira kim korunur ve sabreder ise, muhakkak ki Allâh iyilik yapanların karşılığını boşa çıkarmaz.”**

91-) Kalu tAllâhi lekad aserekâllahu aleyna ve in künna le hatiyn;

(Kardeşler) dediler ki: **“TAllâhi! Andolsun ki Allâh seni bize üstün kılmıştır... Biz kesinlikle hata edenlerdik.”**

92-) Kale lâ tesriybe aleykümül yevm* yağfirullâhu leküm, ve HUve Erhamur Rahimiyn;

(Yusuf) dedi ki: **“Bugün suçunuz başınıza kakılmayacak, kınanmayacaksınız! Allâh sizi bağışlasın! O, Erhamur Rahiymiyn’dır.”**

93-) İzhebu Bi kamiysiyy hazâ feelkuhu alâ vechi ebiy ye’ti basıyra* ve’tuniy Bi ehliküm ecmeiyn;

“Şu gömleğim ile (babamıza) gidin... Onu (gömleğimi), babamın önüne koyun, gerçeği görür... Tüm ailenizi toplayıp bana getirin!”

94-) Ve lemna fesaletil ‘ıyru kale ebuhüm inniy le ecidü riyha Yusufu levla en tufennidun;

Ne zaman ki kervan (Yusuf’un şehrinden) ayrıldı, (yurtlarındaki) babaları şöyle dedi: “Eğer bana yaşlandı; ne dediğinin farkında değil demezseniz (bilin ki), kesinlikle ben Yusuf’un kokusunu (dalgasını) alıyorum.”

95-) Kalu tAllâhi inneke lefiy dalalikel kadiym;

Dediler ki: “TAllâhi! Muhakkak ki sen eski yanılığını yaşıyorsun.”

96-) Fe lemna en cael beşiyru elkahü alâ vechihi fertedde basıyra* kale elem ekul leküm inniy a’lemu minAllâhi ma lâ ta’lemun;

Nihayet müjdeci geldiğinde, gömleği Yakup’un önüne koydular, (Yakup) hemen gerçeği gördü! (Yakup) dedi ki: “Size dememiş miydim, muhakkak ki ben Allâh hakkında sizin bilmediklerinizi bilirim.”

97-) Kalu ya ebanestağfirlena zünubena inna künna hatiyn;

(Yusuf’un kardeşleri) dediler ki: **“Ey babamız... Bizim için suçlarımızın bağışlanmasını dile... Doğrusu biz hata edenler olduk.”**

98-) Kale sevfe estağfiru leküm Rabbiy* inneHU HUvel Ğafûrun Rahiym;

(Yakup) dedi ki: **“Sizin için Rabbimden bağışlanma dileyeceğim...”**

Muhakkak ki O, Ğafûr'dur, Rahıym'dir.”

99-) Felemma dehalu alâ Yusufe âvâ ileyhi ebeveyhi ve kaledhulu mısra inşâAllâhu aminiyin;

Yusuf'un yanına girdikleri zaman, (Yusuf) ana-babasına sarıldı ve dedi ki: “İnşâAllâh (Allâh'ın oluşturması ile), güven içinde Mısır'a hoşgeldiniz!”

100-) Ve refe'a ebeveyhi 'alel Arşı ve harru lehu sücceda* ve kale ya ebeti hazâ te'viylü ru'yaye min kabl* kad ce'aleha Rabbiy Hakka* ve kad ahsene Biy iz ahreceniy minessicni ve cae Biküm minel bedvi min ba'di en nezeğâşşeytanu beyniy ve beyne ihvetiy* inne Rabbiy Latıyfün lima yeşa'* inneHU HUvel Aliymul Hakiym;

(Yusuf) ana-babasını tahta oturttu... Kardeşleri, önünde saygıyla yere kapandılar... (Yusuf) dedi ki: “Babacığım... İşte bu önceden (gördüğüm) rüyanın (baba = güneş, Anne = Ay, on bir kardeş = on bir gezegen olarak) tevilidir (anlamının gerçeğidir)... Rabbim onu Hak kıldı (gerçekleştirdi)... (Rabbim) bana hakikaten ihsanda bulundu... Şeytan benimle kardeşlerim arasına fit soktuktan sonra; beni zindandan çıkardı ve sizi de çölden getirdi... Muhakkak ki Rabbim dilediğine Latıyf'tir... Çünkü O, Aliym'dir, Hakiym'dir.”

101-) Rabbi kad ateyteniy minel mülki ve allemteniy min te'viyilil ehadiys* FatiresSemavati vel Ardı ente veliyyiy fiyd dünya vel ahireti, teveffeniyy müslimen ve elhıknıy Bissalihıyn;

“Rabbim... Gerçekten bana Mülk'ten verdin ve bana yaşamdaki olayların hakikatini görmeyi öğrettin... Semâlar ve Arz'ın (1. Evrensel anlamda: Evrenin hakikati olan ilim boyutu ve yaratılmışlarının algılamalarına göre var olan madde boyutu; 2. Dünyevî mânâda: Gökler {boyutsallığı ile} ve yeryüzü; 3. İnsanî mânâda: İnsandaki bilinç boyutları {yedi nefis mertebesi bilinci} ve beden) Fâtır'ı; Dünya'da ve sonsuz gelecek sürecinde sensin Veliyy'im (her anımda hakikatimi oluşturan isimlerinden Veliyy isminin anlamının açığa çıkışının farkındalığını yaşamaktayım)... Bu teslimiyetle beni vefat ettir (madde beden boyutundan çıkart) ve beni sâlihlerin arasına kat!”

102-) Zâlike min enbail ğaybi nuhyıhi ileyk* ve ma künte ledeyhim iz ecmeu emrehüm ve hüm yemkürun;

İşte bu algılanamayan âlemlerin haberlerindedir ki onu sana vahy ediyoruz... Onlar (Yusuf'a tuzak kuran kardeşleri) mekr yaparak bu işleri oluşturduklarında onların yanında değildin.

103-) Ve ma ekserunNasi velev haraste Bi mu'miniyn;

Sen (bu konuda onlara yardımcı olmak için) ne kadar hırslı olsan da, insanların çoğunluğu tahkiki imanı yaşayamaz.

104-) Ve ma tes'eluhüm aleyhi min ecr* in huve illâ zikrun lil alemiyn;
(Hâlbuki) **onun** (Hakikat konusundaki uyarın) **karşılığında onlardan bir bedel istemiyorsun... O, ancak âlemler (ins ve cin) için bir hatırlatmadır!**

105-) Ve keeyyin min ayetin fiys Semavati vel Ardı yemürrune aleyha ve hüm anha mu'ridun;

Semâlarda ve arzda nice işaret var ki, onlar bunlardan yüz çevirerek üzerlerinden geçip giderler.

106-) Ve ma yu'minu ekseruhüm Billâhi illâ ve hüm müşrikûn;

ONLARIN ÇOĞUNLUĞU ANCAK MÜŞRİKLER OLARAK
(varsandıkları, tanrıları veya BENLİKLERİNİ EŞ KOŞARAK)
ALLÂH'A İMAN EDERLER!

107-) Efeeminu en te'tiyehüm gâşiyetün min azâbillâhi ev te'tiyehümüssaatü bağteten ve hüm lâ yeş'urun;

(Yoksa) **onların, Allâh azabından hepsini sarıp sarmalayacak bir şeye veya onlar farkında değillerken o Saat'in (ölümün) ansızın kendilerine gelmesine karşı bir güvenceleri mi var?**

108-) Kul hazihi sebiyliy ed'u ilAllâhi alâ basıyretin ene ve menittebe'aniy* ve subhanAllâhi ve ma ene minel müşrikiyn;

De ki: "İşte bu benim yolumdur; basıret üzere (taklitle değil idrak ettirmeye çalışarak) Allâh'a davet ederim... Ben ve bana tâbi olanlar (basıretle yaşayanlardır). Subhan Allâh! Ben herhangi bir şeyi Allâh'a ortak koşanlardan değilim!"

109-) Ve ma erselna min kablike illâ ricalen nuhiy ileyhim min ehliil kura* efelem yesiyru fiyl Ardı feyenzuru keyfe kâne akıbetülleziyne min kablihim* ve ledarul ahireti hayrun lilleziynettekav* efela ta'kılun;

Senden önce, şehirler halkından kendilerine vahyettiğimiz ricalden başkasını irsâl etmedik... Arzda dolaşıp seyir etmediler mi ki, kendilerinden öncekilerin sonlarının nasıl olduğunu görsünler... Korunanlar için, sonsuz olan gelecek yaşam ortamı elbette daha hayırlıdır... Aklınızı kullanmayacak mısınız?

110-) Hatta izestey'eser Rusulü ve zannu ennehüm kad küzibu caehüm nasruna, fenücciyne men neşa'u, ve lâ yuraddu be'süna anil kavmil mücrimiyn;

Tâ ki Rasûller ümitlerini yitirdiler ve (azap uyarıları gerçekleşmeden önce) zannettiler ki kendileri yalanlandılar, (işte o zaman) nusretimiz onlara geldi... Dilediğimiz kimseler kurtarıldı... Suçlular toplumundan azabımız geri çevrilmez.

111-) Lekad kâne fiy kasasihim 'ıbetün li ülil elbab* ma kâne hadiysen

yüftera ve lâkin tasdiykalleziy beyne yedeyhi ve tafsiyle külli şey'in ve hüden ve rahmeten li kavmin yu'minun;

Andolsun ki, onların yaşam hikâyelerinde derinliğine düşünen akıl sahipleri için bir ibret vardır! O (Kur'ân) (beşer tarafından) uydurulan bir söz değildir... Fakat öncekilerden önüne gelen orijin bilgiyi tasdik eden; her şeyi tafsilâtlı anlatan ve iman eden bir topluluk için de hüda (hakikat bilgisi) ve rahmet (nefsinin hakikatini bilip gereğince yaşamak) olandır.

Hicr Sûresi: 1-99

ACIKLAMA:

Hicr Sûresi, kaynak tertiplerde **Yûsuf-En'am Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Hicr Sûresi**'nin birkaç âyeti hakkında rivayetler olsa da **metin ve siver** olarak telifi mümkün görünmemektedir!..

Rivayetlere göre müşriklerin, **Hz. Rasûlullâh** (a.s)'a ve müslümanlara hasımlıklarının, eziyet ve baskılarının şiddetlendiği bir süreçte bu sûre nâzil olmuş!..

Nitekim **esbâb-ı nüzûl**'de, “**Emrolunduğunu** (hakikat ve Sünnetullâh bilgisini) **açıkla** ve **müşriklerden yüz çevir!.. O alay edenlere karşı, kesinlikle biz sana yeterliyiz!.. Onlar ki, Allâh (âlemleri ve hakikatlerini Esmâ'sıyla yaratan) yanı sıra bir tanrı edinirler... Yakında bilecekler!”** (Hicr: 94-96) âyetlerinin nüzûl sebebi de **Mekke müşriklerinin** elebaşlarının **Hz. Rasûlullâh** (a.s)'a eziyetleri ve buna dayalı tahkîr ve alay etmeleri olarak gösterilir!..

Bu da Hz. Rasûlullâh (a.s)'ın risâlet işlevinin ve O'nun vahyi'nin “şirk” (taassubu) hakkında daha etkili olduğu bir aşama demektir!..

Nasıl ki (Hicr: 26-44?) Âdem a.s. ile, İblis (statüsü) “recm” olup, bundan dolayı İblis türü ÂdemOğluna düşman oldu ise, müşrikler de Hz. Rasûlullâh (a.s)'ın risâleti ve Kur'ân vahyi'nin geldiği aşama itibarıyla, “şirk” taassubuna davalı din ve statülerinin yıkılmakta olduğunu görmeleri, (cin-ins) benzer bir reaksiyona sebep olmuştur!..

Esbâb-ı nüzûl rivayeti olarak “(Müşrikler) dediler ki: “Ey kendisine **ZİKİR** (uyaran - hatırlatıcı bilgi) **inzâl edilmiş kimse! Muhakkak ki sen mecnunsun (cinlenmişsin)!.. Eğer doğru sözlü isen, bize meleklerle gelmeliydin?”** (Hicr: 6-7) âyetleri, **Mekke müşriklerinin Hz. Rasûlullâh a.s.**

hakkındaki inat ve iftiraları üzerine nâzil olmuştur!..

Bunun devamı olan “İnnâ nahnu nezzelnez Zikra ve innâ lehû leHâfîzûn; Doğrusu **biz indirdik O ZİKİRİ, Biz!..** Ve muhakkak **O'nun koruyucuları biziz!**” (Hicr:9) âyetindeki “**muhafaza/koruma**”yı, **muhafların korunması** anlamında değil; **Rasûlullâh'ın vahyi'nin/Kurân'ın, cinlerden** (cin müdahalesinden) **korunduğu,** anlamındadır ve bağlama uygun olandır!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elif Lâââm Râ* tilke âyâtul Kitâbi ve Kur'ânin mubiyn;

Elif, Lââm, Ra... Bunlar O BİLGİNİN (Hakikat ve Sünnetullâh), **Kurân'ın apaçık işaretleridir.**

2-) Rubema yeveddülleziyne keferu lev kânu müslimiyn;

(Öyle olur ki) **hakikat bilgisini inkâr edenler** (hakikatlerinden perdeliler), **keşke gerçekte teslim olmuşluğumuzun farkında olsaydık, diye şiddetli arzu duyarlar.**

3-) Zerhüm ye'külu ve yetemette'u ve yülhihimül emelü fesevfe ya'lemun;

Bırak onları, yesinler, zevklensinler; sonu gelmez arzular onları oyalasın! Yakında bilecekler.

4-) Ve ma ehlekna min karyetin illâ ve leha Kitabun ma'lum;

Biz hiçbir bölgeyi belli bir yazgısı olmaksızın helâk etmedik.

5-) Ma tesbiku min ümmetin eceleha ve ma yeste'hırun;

Hiçbir topluluk ecelini ne öne çekebilir, ne de erteleyebilir.

6-) Ve kalu ya eyyühelleziy nüzzile aleyhiz Zikru inneke lemeccun;

Dediler ki: “Ey kendisine Zikir (uyaran - hatırlatıcı bilgi) **inzâl edilmiş kimse! Muhakkak ki sen mecnunsun** (cinlenmişsin).”

7-) Lev ma te'tiyna BilMelaiketi in künte mines sadıkıyn;

“Eğer doğru sözlü isen, bize meleklerle gelmeliydin?”

8-) Ma nüezzilül Melaikete illâ Bil Hakkı ve ma kânu izen munzariyn;

Biz melekleri bil-Hak (Hak olarak) **inzâl ederiz... O vakit de onlara zaten göz açtırılmaz!**

9-) İnnâ nahnu nezzelnez Zikra ve inna lehu leHafizun;

Doğrusu biz indirdik O Zikri, Biz!.. Ve muhakkak **O'nun koruyucuları biziz!**

10-) Ve lekad erselna min kablike fiy şıye'ıl evveliyn;

Andolsun, senden önceki, aynı inancı paylaşan ilk toplumlar içinde

de (Rasûller) irsâl ettik.

11-) Ve ma ye'tiyhim min Rasûlin illâ kânu Bihi yestehziun;

Onlara bir Rasûl gelir gelmez, mutlaka onunla alay ederlerdi.

12-) Kezâlike neslûkûhu fiy kulubilmücrimiyn;

İşte Onu suçluların kalplerinde böylece ilerletiriz.

13-) Lâ yu'minune Bihi ve kad halet sünnetül evveliyn;

Ona (hatırlatıcı BİLGİye) iman etmezler... Evvelce iman etmeyenlerin yaşadıkları sonuçlardan da ders almazlar.

14-) Ve lev fetahna aleyhim baben mines Semai fezallu fiyhi ya'rucun;

Üzerlerine semâdan bir kapı açsak da, onun içinden yükselirdi...

15-) Lekalu innema sükkirat ebsaruna bel nahnu kavmün meshurun;

Elbette şöyle derlerdi: “Gözlerimiz bağlandı, hatta biz sihirlenmiş bir toplumuz!”

16-) Ve lekad ce'alna fiys Semai burucen ve zeyyennaha lin nazırıyn;

Andolsun ki biz semâda (beyinde) burçlar meydana getirdik (beyinde hakikat müşahedesini oluşturan özel alanlar {pineal gland} oluşturduk) ve ona ibretle bakanlar için (çeşitli özelliklerle) bezedik.

17-) Ve hafıznaha min külli şeytanin raciym;

Onu şeytan-ı racîm'den (amigdalanın oluşturduğu birimsellik - kaybetme korkularından) biz koruduk.

18-) İlla menisterakassem'a feetbeahu şihabün mubiyn;

İşitme (orada açığa çıkan hakikati bedenselliğe mâl etme) hırsızlığı yapan müstesna! Onu da apaçık ışık saçan ateş topu (hakikat ilmi nûru) izler.

19-) Vel Arda medednaha ve elkayna fiyha ravasiye ve enbetna fiyha min külli şey'in mevzun;

Arzı (bedeni Esmâ özelliklerini açığa çıkaracak organları alacak şekilde) genişlettik! Onda sâbit dağlar (vücuttaki organlar) ilka ettik... Onda her şeyi ölçülü bitirdik.

20-) Ve ce'alna leküm fiyha me'ayişe ve men lestüm lehu Bi razıkıyn;

Orada hem sizin için ve hem de yaşam gıdası size ait olmayanlar için geçim yolları oluşturduk.

21-) Ve in min şey'in illâ 'ındena hazainuh* ve ma nünezziluhu illâ Bi kaderin ma'lum;

Hiçbir şey yoktur ki onun hazineleri (oluşturan kuvveleri) bizim indîmizde olmasın! Biz onu (o kuvveleri - özellikleri) gereken ölçüsüyle inzâl ederiz (açığa çıkartırız).

22-) Ve erselnerriyaha levakiha feenzelna mines Semai maen fe eskaynakümuh* ve ma entüm lehu Bi haziniyn;

Biz rüzgârları (fikirleri), **aşılایıcılar** (yeni düşünceler - buluşlar oluşturucu) **olarak irsâl ettik... Semâdan bir su** (bilgi) **inzâl ettik de sizi onunla suvardık... Onu saklayıcı siz değilsiniz.**

23-) Ve inna le nahnu nuhyı ve nümiytü ve nahnul varisun;

Muhakkak ki biz, evet biziz hayat veren de öldüren de! Biz vârisleriz (siz Fânisiniz biz Bakıy'iz)!

24-) Ve lekad alimnel müstakdimiyne minküm ve lekad alimnel müste'hıriyn;

Andolsun ki, sizden ileri geçmek isteyenleri de biliriz; andolsun ki, geriye kalanları da biliriz!

25-) Ve inne Rabbeke HUve yahşüruhüm* inneHU Hakiymun Aliym;

Muhakkak ki Rabbin, "HÜ"; onları haşreder! Muhakkak ki O, Hakiym'dir, Aliym'dir.

26-) Ve lekad halâknel İnsane min salsalin min hamein mesnun;

Andolsun ki, biz insanı dönüştürüp gelişen hücrenel yapıdan (toprak + su + hava) **halkettik.**

27-) Vel Canne halâknahu min kablü min narisSemum;

Cann'ı da daha önce semum ateşten (gözeneklerden geçen, zehirleyici ateşten; ışınsal bedenle, cehennemdeki ateş, semum kelimesiyle tanımlanmıştır. A.H.) **yarattık.**

28-) Ve iz kale Rabbüke lilMelaiketi innİY Halikun beşeran min salsalin min hamein mesnun;

Hani Rabbin, melâikeye: "Muhakkak ki ben kuru balçıktan, değişip dönüşen balçıktan (hücre) bir beşer halkedeceğim" demişti.

29-) Feizâ seveytühü ve nefahtü fıhyi min RuhİY feka'u lehu sacidiyn; **"Onu tesviye edip** (beden ve beyini kemâle erdirip), **ona Ruhumdan** (Esmâ mânâlarımın özelliklerinden) **nefhattım** (üfledim); (böylece buyurdum) **Ona secdeye kapanın** (Onun kuvveleri olarak hizmetine girin)!"

30-) Fesecedel Melaiketü küllühüm ecme'un;

O meleklerin (kuvvelerin) **hepsi, toptan secde ettiler** (bir kısım Esmâ kuvveleri beyinle açığa çıkmaya başladı).

31-) İlla ibliys* eba en yeküne me'as sacidiyn;

İblis hariç! (O) secde eden (kuvveler) **ile beraber olmadı.**

32-) Kale ya ibliysü ma leke ella teküne me'as sacidiyn;

Dedi ki: "Ey İblis! Sana ne oluyor da secde edenlerle beraber

olmuyorsun?”

33-) Kale lem ekün liescüde libeşerin halâktehu min salsalin min hamein mesnun;

(İblis) dedi ki: “Kuru balçıktan, değişip dönüşen hücrenel yapıdan yarattığım bir beşere secde etmek için var olmadım.”

34-) Kale fahruc minha feinneke raciym;

Buyurdu: “O hâlde çık oradan! Muhakkak ki sen racîmsin (tard edilmiş, taşlanmış).”

35-) Ve inne aleykel lâ’nete ila yevmid diyn;

“Muhakkak ki, Sünnetullâh gerçeğinin açığa çıkma sürecine kadar lânet (hakikatini yaşamaktan uzak düşme) senin üzerinedir.”

36-) Kale Rabbi feenzırniy ila yevmi yüb’asûn;

(İblis) dedi ki: “Rabbim! (Vefat ederek ölümü tadacakları ve yeni bir bedenle) bâ’s olunacakları sürece kadar bana mühlet ver!”

37-) Kale feinneke minel münzariyn;

Buyurdu: “Muhakkak ki sen mühlet verilenlerdensin!”

38-) İla yevmil vaktil ma’lum;

“Bilinen süreç gelene kadar!”

39-) Kale Rabbi Bima ağveyteniy le üzeyyinenne lehüm fiyl Ardı ve leuğviyennehüm ecme’ıyn;

(İblis) dedi ki: “Rabbim! Bende açığa çıkan Esmâ’n sonucu azdırman yüzünden, yemin ederim ki, arzda (bedenli yaşamlarında) onlara (suçları; Sünnetullâh’a göre perdelilik oluşturan fiilleri) süsleyeceğim ve onları toptan azdıracağım.”

40-) İlla ‘ıbadeke minhümül muhlesıyn;

“Onlardan ihlâslandırılmış kulların müstesna!”

41-) Kale hazâ sıratun aleyye müstekıym;

Buyurdu ki: “İşte benim üzerime aldığım müstakim yol budur!”

42-) İnne ıbadİY leyse leke aleyhim sültañün illâ menittebeake minel ğaviyn;

“Muhakkak ki Benim kullarım üzerinde senin bir sultan (gücün, yaptırımın) yoktur... Azgınlardan sana tâbi olanlar müstesna.”

43-) Ve inne cehenneme lemev’ıdühüm ecme’ıyn;

“Muhakkak ki onların hepsinin vadolunan yeri Cehennem’dir.”

44-) Leha seb’atü ebvab* liküllü babin minhüm cüz’ün maksım;

“Onun yedi kapısı vardır (Yaratılış amacını aşan şekilde kullanılan göz - kulak - dil - eller - ayaklar - mide - cinsel organ)... Her kapı için

onlardan taksim edilmiş bir bölüm vardır.”

45-) İnnel müttekiyne fiy cennatin ve ‘uyun;

Muttakiler ise cennetlerde ve ayn(kaynak)lardadırlar.

46-) Üdhuluha Bi Selâmin aminiyin;

“Oraya âminler olarak (Bi-)Selâm ile girin.”

47-) Ve neza’na ma fiy sudurihim min ğillin ihvanen alâ sürurin mütekabiliyn;

Biz onların, (ayrı görmekten kaynaklanan) kin - düşmanlık duygularını içlerinde sökü� attık! Kardeşler olarak tahtlar üzerinde karşılıklı otururlar.

48-) Lâ yemessühüm fiyha nesabün ve mahüm minha Bi muhreciyn;

Onda onlara bir yorgunluk dokunmaz (enerjileri tükenmez)... Onlar oradan hiçbir zaman çıkarılmazlar.

49-) Nebbi’ ibadiy enniy enel Ğafûrur Rahıym;

Haber ver kullarıma ki, Ben, gerçekten Ben Ğafûr’um, Rahıym’im.

50-) Ve enne azâbiy hüvel azâbül eliyim;

Muhakkak ki azabım (Ben’den ayrı düşmenin yaşatacağı azap), en acı azap odur!

51-) Ve nebbi’hüm an dayfi İbrahiym;

Onlara İbrahim’in konuklarından haber ver.

52-) İz dehalu aleyhi fekalu Selâma* kale inna minküm vecilun;

Hani Onun yanına gelmişlerdi de “Selâm” demişlerdi... (İbrahim de): “Biz sizden endişe duyuyoruz” diye cevap verdi.

53-) Kalu lâ tevcel inna nûbeşşiruke Bi ğulamin ‘aliym;

(Onlar da) **dediler ki: “Endişelenme! Doğrusu biz sana Aliym bir erkek evlat müjdeliyoruz.”**

54-) Kale e beşşertümuniy alâ en messeniye kiberu febime tübeşşirun;

(İbrahim) **dedi ki: “İhtiyar olduktan sonra mı bana müjde veriyorsunuz? Ne ile müjdeliyorsunuz?”**

55-) Kalu beşşernake Bil Hakkı fela tekün minelkanitiyn;

Dediler ki: “Seni Hak olarak müjdeliyoruz! Sakın ümitsizliğe düşme!”

56-) Kale ve men yaknetu min rahmeti Rabbihi illed dâllun;

(İbrahim) **dedi: “(Hakikatten) sapmışların dışında Rabbinin rahmetinden kim ümidini yitirir?”**

57-) Kale fema hatbuküm eyyühel murselun;

(İbrahim): “Ey irsâl olunanlar! (Başka) işleviniz nedir?” dedi.

58-) Kalu inna ursilna ila kavmin mücrimiyn;

Dediler ki: “Gerçek şu ki, biz suçlular toplumu için irsâl olduk.”

59-) İlla ale Lut* inna lemüneccühüm ecme’ıyn;

“Lût ailesi bundan istisna! Biz onların hepsini kurtaracağız.”

60-) İllemraetehu kadderna inneha leminel ğabiriyn;

“(Lût’un) karısı hariç... Onun, geride kalanlardan olmasını takdir ettik.”

61-) Felemma cae ale Lutnil murselun;

Bundan sonra irsâl olunan melâike Lût’a geldi.

62-) Kale inneküm kavmün münkerun;

(Lût) dedi ki: **“Muhakkak ki siz yadırganacak birilerisiniz!”**

63-) Kalu bel ci’nake Bima kânu fiyhi yemterun;

Dediler ki: “Bilakis, biz sana onların şüpheli oldukları bir konuda (yaptıklarının sonucu azap) getirdik.”

64-) Ve eteynake Bil Hakkı ve inna le sadikun;

“Biz sana Hak olarak geldik ve biz sözümüze sadığız.”

65-) Feesri Bi ehlike Bi kıt’ın minel leyli vettebrı’ edbarehüm ve lâ yeltefit minküm ehadün vemdu haysü tü’merun;

“O hâlde gecenin bir bölümünde aileni al, uzaklaştır... Sen de arkalarından takip et... Sizden hiçbir kimse geriye bakmasın... Emrolduğunuz tarafa geçin - gidin!”

66-) Ve kadayna ileyhi zâlikel emre enne dabire haülai maktuun musbihiyn;

Ona şu işi hükmettik: “Kesinlikle bunlar sabahlarken arkaları kesilmiş olacaktır.”

67-) Ve cae ehlül Mediyneti yestebşirun;

Şehir halkı sevinerek geldi.

68-) Kale inne haülai dayfiy fela tefdahun;

(Lût) dedi ki: **“Bu kişiler benim misafirlerimdir... Beni utandırmayın.”**

69-) Vettekullahe ve lâ tuhzun;

“Allâh’tan çekinin ve beni rezil etmeyin!”

70-) Kalu evelem nenheke ‘anil alemiyn;

Dediler ki: “Biz sana başkalarının işine karışma demedik mi?”

71-) Kale haülai benatıy in küntüm failiyn;

(Lût) dedi ki: “Eğer bu ise yapmak istediğiniz, işte kızlarım!”

72-) Le amruke innehüm lefîy sekretihim ya'mehun;

Yaşamına yemin olsun ki, onlar (zevk) sarhoşlukları içinde, kör ve şaşkın bocalıyorlar!

73-) Feehazethümüs sayhatü müşrikıyn;

Güneş doğarken, o korkunç titreşimli ses onları yakaladı.

74-) Fecealna aliyeha safileha ve emtarna aleyhim hıcareten min sicciyl;

Oranın üstünü altına çevirdik ve üzerlerine siccilden taşlar (pişirilmiş taşlaşmış çamur - volkanik lav) yağdırdık.

75-) İne fiy zâlike leâyâtin lilMütevessimiyn;

Gerçek ki, bu olayda feraset sahipleri (görünüştten, içyüzünü fark edenler) için işaretler vardır.

(Not: Bir hadîs-i şerîf'te şöyle buyrulur: **Rasûlullâh**: “İtteku firasetelMu'mini, fe inneha yenzuru BiNûrillâhi teala... Sümme karae; inne fiy zalike leâyâtin lilMütevessimiyn: **Mu'minin ferasetinden sakının (dikkate alın), çünkü o, B sırrınca Allâhu Teâlâ'nın Nûr'u ile bakar...**” Sonra 75. âyeti okudu.)

76-) Ve inneha le bisebiylin mukıym;

Muhakkak ki o şehir, insanların yolları üzerindedir.

77-) İne fiy zâlike leayeten lil mu'miniyn;

Elbette ki bunda iman edenlerce alınası dersler vardır.

78-) Ve in kâne ashabül eyketi lezâlimiyn;

Ashab-ı Eyke (orman halkı; Şuayb a.s.ın kavmi) de gerçekten zâlimler idi.

79-) Fentekamna minhüm* ve innehüma le Bi imamin mubiyn;

Bu sebeple onlara yaptıklarının acı sonuçlarını yaşattık! Her ikisi de açık seçik görülebilen bir bölgededir.

80-) Ve lekad kezzebe ashabül hıcril murseliyn;

Gerçek ki, Ashab-ı Hicr (Semud halkı) da Rasûlleri yalanladı.

81-) Ve ateynahüm âyâtina fe kânu anha mu'ridiyn;

Onlara işaretlerimizi verdik; ama onlardan yüz çevirdiler.

82-) Ve kânu yenhıtune minel cibali buyuten aminiyin;

Dağlardan güvenli evler yontuyorlardı.

83-) Feehazethümussayhatü musbihıyn;

O korkunç titreşimli ses (volkanik patlama) onları da sabah vaktine girerlerken yakaladı.

84-) Fema ağna anhüm ma kânu yeksibun;

Kazandıkları, onları kurtaramadı.

85-) Ve ma hâlâknesSemavati vel Arda ve ma beynehüma illâ BilHakk*
ve innes saate leatiyetün fASFahıssafhal cemiyü;

**Biz, semâları ve arzı ve ikisi arasındakileri Hak olarak yarattık!
Kesinlikle o Saat (ölüm) gelecektir... O hâlde, hoşgörü ve Hakkanî
görüş ile davran.**

86-) İne Rabbeke HUvel Hallakul Aliym;

Kesinlikle Rabbin “HÛ”; Hâllak’tır, Aliym’dir.

87-) Ve lekad ateynake Seb’an minel Mesâni vel Kur’ânel Aziym;

**Gerçek ki, biz sana, Seb-ü Mesânî’yi (yedi zâtî sıfatınla hakikati
değerlendirme kuvvesini) ve Kur’ân-ı Aziym’i (hakikat ve Sünnetullâh
BİLGİsini) verdik.**

88-) Lâ temüddenne ayneyke ila ma metta’na Bihi ezvacen minhüm ve lâ
tahzen aleyhim vahfid cenahake lil mu’miniyn;

**Hakikati inkâr edenlerden bir kısmına verdiğimiz geçici dünya nimet
ve zevklerine sakın gözünü takma! Sana gereken değeri vermiyorlar
diye üzülme... İman edenlere kol kanat ger!**

89-) Ve kul inniy enen neziyruhmubiyn;

De ki: “Kesinlikle ben, evet ben apaçık bir uyarıcıyım.”

90-) Kema enzelna alel muktesimiyn;

**İnzâl ettiğimizi bölüp ayırtıranlara (Tevrat ve İncil’i işlerine gelenler
ve gelmeyenler olarak) olduğu gibi; sana da inzâl ettik (hakikat
BİLGİsini)!**

91-) Elleziyne cealül Kur’âne ‘ıdıyn;

**Kurân’ı, işlerine geldiği gibi böldüler (çıkarları yönünden Kurân’ı
değerlendirdiler)!**

92-) FeveRabbike lenes’elennhüm ecme’ıyn;

Rabbine yemin olsun ki, onların hepsi sorgulanacak...

93-) ‘Amma kânu ya’melun;

Yapmakta olduklarından!

94-) Fasda’ Bima tü’meru ve a’rıd anil müşrikiyn;

**Emrolunduğunu (hakikat ve Sünnetullâh bilgisini) açıkla ve
müşriklerden yüz çevir!**

95-) inna kefeynakel’müstehziin;

O alay edenlere karşı, kesinlikle biz sana yeterliyiz!

96-) Elleziyne yec’alune meAllâhi ilâhen ahar* fesevfe ya’lemun;

Onlar ki, Allâh (âlemleri ve hakikatlerini Esmâ'sıyla yaratan) yanı sıra bir tanrı edinirler... Yakında bilecekler!

97-) Ve lekad na'lemu enneke yedyku sadruke Bima yekulun;

Yemin olsun ki, onların söyledikleri yüzünden içinin daraldığını elbette biliyoruz.

98-) Fesebbıh Bi Hamdi Rabbike ve kün minessacidiyn;

(O hâlde) **Rabbinin Hamdi olarak tespîh et ve secde (benliğini yok edenlerden ol!**

99-) Va'bud Rabbeke hatta ye'tiyekel yekıyn;

Sana yakîn gelene (benliğinin yokluğunu fark edene kadar -ölüm hakikatin fark edilmesi hâlidir- Vâhid'ül Kahrâr'ın yaşanmasına) kadar, Rabbine ibadet et (benliğin varolduğu sürece Rabbine kulluğa, ibadete devam et, tâ ki yakîn gelene kadar; yakîn sonrasında ise bunun doğal sonucu Rabbinin kulluğu devam eder zaten)!

En'am Sûresi: 1-165

ACIKLAMA:

En'am Sûresi, kaynak tertiplerde **Hicr Sûresi**'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **En'am Sûresi**'nin bazı âyetleri hakkında rivayetler vardır!..

Bu rivayetlerin en meşhûrlarından üç'ü, sûre'nin bu yerini de göstermesi bakımından önemlidir!..

İnsanları hakikatten uzak tutan beşerî taassuplarına bir ibret olarak, Kureyş müşriklerinin Rasûlullâh/dillenen hakikat karşısındaki ahvâli, muhataplara anlatılıyor!..

7.âyette, **İsrailOğulları'nın Hz. Musa'dan “göster inanalım” demeleri (ilâh yaratma) gibi talepte bulunmaları; 138.âyette hinduların “kutsal” inekleri gibi “EN'AM”dan “kurabiye” (put) edinmeleri (kutsallık yaratma) ibretlerinin, Hz. İbrahim a.s. “hüccet”i ile beraber verilmesi bu sûre'nin hikmetli bir özelliğidir!..**

“Onlar hem (başkalarını; Kureyş dışındaki kabileleri) O'ndan (Hz. Rasûlullâh'tan) engellerler, hem de (kendileri) O'ndan uzaklaşırlar! Sadece kendi neflerini helâk ediyorlar, ama bunu idrâk edemiyorlar!” (En'am: 26) âyeti de bu sûre'nin inzâlindeki aşama ve ortamı göstermektedir!..

Kurân'da üç defa geçen "Ma kaderullâhe hakka kadriHÎ= Allâh'ı hakkıyla takdîr edemediler!" âyetinin ilki, bu sûrede (91.âyette) geçer!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elhamdu Lillâhilleziy halekas Semavati vel Arda ve cealez zulümati venNûr* sümmeleziyne keferu Bi Rabbihim ya'dilun;

Hamd; semâlar ve arzı yaratan, karanlıkları (bilgisizlikler) ve Nûr'u (ilmi) oluşturan Allâh'a aittir... Öte yandan, hakikati inkârda ısrar edenler, (varsandıkları dışsal tanrılarını) Rablerine (hakikatlerindeki El Esmâ mertebesine) denk tutarlar (bunun sonucunda da şirk ortaya çıkar)!

2-) HUvelleziy halekaküm min tynin sümme kada ecela* ve ecelün müsemmen 'indeHU sümme entüm temterun;

"HÛ" ki, sizi tıynden (su ve toprak elementleri) yarattı; sonra bir ecel (bedenle yaşam süreci) hükmetti... Belirlenmiş yaşam süreci O'nun indindedir... (Bütün bunlardan) sonra hâlâ şüphe ediyorsunuz.

3-) Ve HUvAllâhu fiys Semavati ve fiyl Ard* ya'lemü sirraküm ve cehreküm ve ya'lemü ma teksibun;

"HÛ"dur Allâh, semâlarda ve arzda... Bilir özünüzdekini de, açığa çıkardığınızı da! Bilir (yaptıklarınızla) neler kazanmakta olduğunuzu da!

4-) Ve ma te'tiyhim min ayetin min âyâti Rabbihim illâ kânu anha mu'ridıyn;

Onlara Rablerinin işaretlerinden (inzâl olmuş veya açıkta olan) bir delil gelmez ki, ona sırt çevirmesinler!

5-) Fekad kezzebu Bil hakkı lemma caehüm* fesevfe ye'tiyhim enbaü ma kânu Bihi yestehziun;

Şimdi de, kendilerine Hak olarak geleni yalanladılar! Fakat alay etmekte olduklarının (ne olduğunun) haberleri yakında onlara gelecek.

6-) Elem yerav kem ehlekna min kablihım min karnin mekkannahüm fiyl Ardı ma lem nümekkin leküm ve erselnesSemae aleyhim midrara* ve cealnel enhare tecriy min tahtihim feehleknahüm Bi zünubihim ve enşe'na min ba'dihim karnen ahariyn;

Görmediler mi ki, onlardan önce nice nesilleri helâk ettik... (Üstelik) onları, size vermediğimiz bir şekilde, yeryüzünün verimli topraklarına yerleştirmiş; semânın nimetlerini üzerlerine irsâl etmiş ve nehirleri altlarından akar hâle getirmiştik... (Hâl böyle iken) onları suçlarından ötürü helâk ettik! Onlardan sonra başka bir nesil inşa

ettik.

7-) Ve lev nezzelna aleyke Kitaben fiy kırtasin felemesuhu Bi eydiyhim lekalelleziyne keferu in hazâ illâ sıhrun mubiyn;

Biz sana kâğıtta (yazılı) bir bilgi indirmiş olsaydık da, ona elleriyle dokunmuş olsalardı; o hakikat bilgisini inkâr edenler elbette yine de: “Bu apaçık bir sihirden başka bir şey değildi” derlerdi.

8-) Ve kalu lev lâ ünzile aleyhi melek* ve lev enzelna meleken lekudiyel emru sümme lâ yunzarun;

“Onun üzerine (göreceğimiz gibi) bir melek indirilmeliydi” dediler... Eğer (öyle) bir melek inzâl etseydik iş bitirilmiş olurdu! Sonra da bir an bile mühlet verilmezdi.

9-) Ve lev cealnahu meleken lecealnahu racülen ve lelebesna aleyhim ma yelbisun;

Eğer O’nu (Rasûlullâh a.s.) bir melek kılsaydık (görebilmeniz için) O’nu gene de bir erkek sûretinde yaratırdık... Onları yine (içine) düşmüş oldukları şüpheye - ikileme düşürürdük (de “Bu bizim gibi bir beşer” derlerdi).

10-) Ve lekadistühzie Bi Rusulin min kablike fehaka billeziyne sehıru minhüm ma kânu Bihi yestehziun;

Andolsun ki (Rasûlüm), senden önce de Rasûllerimizle alay edildi! Fakat alay ettikleri şey, onlardan alay edenleri kuşatıverdi!

11-) Kul siyru fiyl Ardı sümmentzuru keyfe kâne akıbetül mükezzibiyn;

De ki: “Yeryüzünde dolaşın da bakın bakalım, (hakikati) yalanlayanların sonları nasıl oldu.”

12-) Kul li men ma fiys Semavati vel Ard* kul Lillâh* ketebe alâ nefsiHîr rahmete, le yecmeanneküm ila yevmil kıyameti lâ raybe fiyh* elleziyne hasiru enfüsehüm fehüm lâ yu’minun;

De ki: “Semâlar ve arzda olanlar (Esmâ ül Hüsnâ’sının işaret ettiği mânâların açığa çıkması için yoktan {birbirlerine GÖRE} var kıldıkları) kimindir?” De ki: “Allâh’ındır!” Rahmeti (Er-Rahmân ismi özelliği sonucu âlemleri yaratmayı) nefsi üzerine yazmıştır! Sizi, kendisinde hiç şüphe olmayan kıyamet sürecinde toplayacaktır! Nefslerini hüsrana uğratanlar; işte onlar, iman etmezler!

13-) Ve leHU ma sekene fiyl leyli vennehar* ve HUves Semiy’ul ‘Aliym; Gecede ve gündüzde her ne varsa O’nun içindir! “HÛ”; Semi’dir, Aliym’dir.

14-) Kul eğayrAllâhi ettehizü veliyyen Fatiris Semavati vel Ardı ve HUve yut’ımu ve lâ yut’am* kul inniy ümirtü en ekûne evvele men esleme ve lâ teküenne minel müşrikiyn;

De ki: “Semâlar ve arzın Fâtır’ı (işlevlerine programlayarak yaratan) ve onların hayatîyetlerinin devamı için gerekenlerle besleyen ama kendisi böyle bir şeye ihtiyaç duymayan Allâh’tan gayrını mı (vehmedip onu) vefî edineyim?”... “Ben teslim olanların ilki olmakla hükmolundum” de ve sakın şirk koşanlardan olma!

15-) Kul inniy ehafü in ‘asaytü Rabbîy azâbe yevmin azıym;

De ki: “Ben Rabbime isyan edersem, kesinlikle, azîm sürecin azabından korkarım!”

16-) Men yusraf anhu yevmeizin fekad rahîmehu, ve zâlikel fevzül mubiyn;

O süreçte kimden (azap) uzaklaştırılırsa, hakikaten Allâh ona rahmet etmiştir! İşte apaçık kurtuluş budur!

17-) Ve in yemeseskâllahu Bidurrin fela kâşife lehu illâ HU* ve in yemeske Bihayrin feHUve alâ külli şey’in Kadiyr;

Allâh sana bir sıkıntı yaşatırsa, onu (hakikatindeki) “HÛ”dan başka açıp kaldıracak yoktur... Sana bir hayır yaşatacak olan da “HÛ”dur ve her şeye Kaadir’dir.

18-) Ve HUvel Kahiru fevka ibadiHî, ve HUvel Hakiymül Habiyr;

“HÛ”dur, kullarının fevkinde (boyutsal derinliğinden açığa çıkarak) Kaahir (varlığında hükümlan) olan! “HÛ”dur; Hakiym, Habiyr.

19-) Kul eyyü şey’in ekberu şehâdeten, kulillâhu Şehiydun beyniy ve beyneküm ve uhiye ileyye hazel Kur’ânu liünziraküm Bihi ve men belağ* einneküm le teşhedune enne me’Allâhi aliheten uhra* kul lâ eşhed* kul innema HUve İlâhun Vâhid’ün ve inneniy beriyün mimma tüşrikün;

De ki: “Şahitlik bakımından hangi şey daha büyüktür?”... **De ki:** “Benimle sizin arasında Allâh şahittir... Bana vahyolan şu Kur’ân ile sizi ve ulaştığı (her) kişiyi uyarırım... Siz gerçekten Allâh yanı sıra başka ilâhlar bulunduğuna şahit misiniz?”... **De ki:** “Ben (buna) şahitlik edemem”... **De ki:** “O Ulûhiyet, TEK’tir ve doğrusu ben, sizin ortak koştuğunuz şeylerden berîyim.”

20-) Elleziyne ateynahümül Kitabe ya’rifunehu kema ya’rifune ebnaehüm* elleziyne hasiru enfüsehüm fehüm lâ yu’minun;

O kendilerine hakikat bilgisi verdiklerimiz var ya, O’nu (Hz. Rasûlullâh’ı), kendi oğullarını tanıdıkları gibi tanırırlar... Nefislerini hüsrana uğratanlar, işte onlar, iman etmezler.

21-) Ve men azlemü mimmeniftera alellahi keziben ev kezzebe Bi âyâtiHî, innehu lâ yüflihuz zalimun;

Allâh üzerine yalan uydurandan yahut O’nun işaretlerindeki varlığını (Esmâ’sının açığa çıkışı olan işaretleri) yalanlayandan daha

zâlim kimdir? Şu muhakkak ki, zâlimler (şirk koşanlar) kurtuluşa eremez.

22-) Ve yevme nahşüruhüm cemiy'an sümme nekulü lilleziyne eşrekü eyne şüreakükümülleziyne küntüm tez'umun;

Onları hep bir arada haşredip, sonra da şirk koşanlara “Nerede var sanıp eş koştuklarınızı?” dediğimiz süreçte...

23-) Sümme lem tekün fitnetühüm illâ en kalu vAllâhi Rabbina ma küna müşrikiyn;

Onları: “Rabbimiz olan Allâh’a yemin olsun ki biz müşriklerden olmadık” demeleri yanı sıra artık fitneleri olamaz!

24-) Unzur keyfe kezebu alâ enfüsihim ve dalle anhüm ma kânu yefterun;

Kendi benlikleri aleyhine nasıl yalan söylediklerine ve uydurdukları (hayallerinde tanrılaştırdıkları) şeylerin nasıl da onlardan kaybolup gittiğine bir bak.

25-) Ve minhüm men yestemi'u ileyk* ve ce'alna alâ kulubihim ekinneten en yefkahuhu ve fiy azânihim vakra* ve in yerav külle ayetin lâ yu'minu Biha* hatta izâ cauke yücadiluneke yekulülleziyne keferu in hazâ illâ esatıtyrul evveliyn;

Onlardan seni duyanlar vardır... Fakat biz, O'nu algılamalarına engel olması için kalplerinin (şuurlarının - anlayışlarının) üstüne perdeler, kulaklarının içine de (anlayışlarına) ağırlık koyduk! Ne kadar delil görseler yine de iman etmezler... Üstelik sana geldiklerinde seninle tartışan o hakikat inkârcıları şöyle derler: “Bu, öncekilerin masallarından başka bir şey değil!”

26-) Ve hüm yenhevne anhü ve yen'evne anhü, ve in yühliküne illâ enfüsehüm ve ma yeş'urun;

Onlar hem (başkalarını) O'ndan (Hz. Rasûlullâh'tan) engellerler, hem de (kendileri) O'ndan uzaklaşırlar! Sadece kendi neflerini helâk ediyorlar, ama bunu idrak edemiyorlar!

27-) Velew tera iz vukıfu alennari fekalu ya leytena nureddü ve lâ nükezzibe Bi âyâti Rabbina ve neküne minel mu'miniyn;

Yanma aşamasına geldikleri zaman: “Keşke geri döndürülsek, Rabbimizin delillerini yalanlamasak ve iman edenlerden olsak (Rabbanî özelliklerimizi, Esmâ'dan kaynaklanan kuvvelerimizi değerlendiresek)” dediklerini bir görsen!

28-) Bel beda lehüm ma kânu yuhfune min kablu, ve lev ruddu leadu lima nühu anhü ve innehüm lekâzibun;

Hayır, önceden gizliyor oldukları (kendilerine verilmiş hakikat bilgisi şimdi) kendilerine zâhir oldu! Eğer geri döndürülseler elbette (gene)

yasaklandıklarına geri dönerlerdi! Şüphesiz ki onlar yalancılardır!

29-) Ve kalu in hiye illâ hayatüned dünya ve ma nahnü Bi meb'usiyin;

Dediler ki: “Dünya hayatımızdan başkası yoktur! Yaşamımız devam etmeyecektir!”

30-) Velev tera iz vukıfu alâ Rabbihim* kale eleyse hâzâ BilHakk* kalu bela ve Rabbina* kale fezûkul azâbe Bi ma küntüm tekfürun;

Rablerini müşahede sürecinde (hakikatlerindeki Esmâ kuvvelerini fark ettiklerinde) bir görsen! “İşte, Hak bu değil miymiş!” dedi... “Evet, Rabbimizmiş!” dediler... “Öyle ise, hakikat bilgisini inkâr eden olmanızdan dolayı şimdi tadın azabı!” buyurur.

31-) Kad hasirallezkiye kezzebu Bi Lıkaillâh* hatta izâ caethümüs saatü bağteten kalu ya hasretena alâ ma ferratna fiyha, ve hüm yahmilune evzarehüm alâ zuhurihim* ela sae ma yezirun;

Allâh'a kavuşmayı (nefslerinin hakikatinin Allâh Esmâ'sı olduğunun farkındalığını yaşayacaklarını) yalanlayanlar gerçekten hüsrana uğradılar! Nihayet o saat (ölümü tatma süreci) ansızın kendilerine geldiğinde, suçlarının yükünü sırtlanmış olarak şöyle dediler: “Yazıklar olsun bize, dünyada ihmâl ettiğimiz çalışmalar yüzünden düştüğümüz mahrumiyete!”. Dikkat edin, yüklendikleri (vebal) ne kötüdür!

32-) Ve melhayatüd dünya illâ le'ıbun ve lehv* ve leddarul ahiretü hayrun lilleziyne yettekun* efela ta'kilun;

(Esfeli sâfilıyn olan) dünyanızın yaşamı oyun ve eğlenceden başka bir şey değildir! Sonsuz olan gelecek yaşam ortamı korunanlar için elbette daha hayırlıdır... Hâlâ aklınızı değerlendirmeyecek misiniz?

33-) Kad na'lemü innehu le yahzünükelleziy yekulune feinnehüm lâ yükezzibuneke ve lakinnez zalimiye Bi âyâtillâhi yechadun;

Gerçek ki, onların söylediklerinin seni mahzun ettiğini biliyoruz... Gerçek şu ki, onlar seni yalanlamıyorlar; o zâlimler, bile bile Allâh'ın işaretlerindeki varlığını (Esmâ'sının açığa çıkışı olan işaretleri) inkâr ediyorlar!

34-) Ve lekad küzzibet Rusulün min kablike fesaberu alâ ma küzzibu ve ûzû hatta etahüm nasruna* ve lâ mübeddile li Kelimatillâh* ve lekad caeke min nebeil murseliyn;

Andolsun ki, senden önce de Rasûller yalanlanmıştı... Yardımımız gelinceye kadar yalanlanmalarına ve eziyet edilmelerine sabrettiler... Allâh kelimelerini (vadettiği sözlerini) değiştirecek yoktur... Andolsun ki, irsâl olunanların (Rasûllerin) haberlerinden bir kısmı sana gelmiştir.

35-) Ve in kâne kebüre aleyke ı'raduhüm feinisteta'te en tebtęıye

nefekan fiyl Ardı ev süllemen fiys Semai fe te'tiyehüm Bi ayetin, ve lev şaAllâhu le cemeahüm al el hüda fela tekünenne minel cahiliyn;

Eğer onların yüz çevirmesi sana ağır geldiyse; haydi kudretin varsa, arza bir delik yahut semâya bir merdiven ara ki onlara oradan bir mucize getir (de iman etsinler)! Eğer Allâh dileyseydi elbette onları hakikat üzere toplardı... Öyle ise sakın cahillerden olma!

36-) İnnema yesteciybülleziyne yesme'un* vel mevta yeb'asühümlâhu sümme ileyhi yurce'un;

Ancak algılayanlar (davete) icabet eder! Ölülere (ilimle diri olmayanlara) gelince, Allâh onları (ölümü tattıktan sonra) bâ's eder (hakikati fark ettirir), sonra O'na döndürülürler.

37-) Ve kalu levla nüzzile aleyhi ayetün min Rabbih* kul innAllâhe Kadirun alâ en yünezzile ayeten ve lâkinne ekserehüm lâ ya'lemun;

Dediler ki: "O'na (Rasûlullâh'a), Rabbinden bir mucize inzâl etse ya!"... De ki: "Muhakkak ki Allâh bir mucize inzâl etmeye Kaadir'dir... Fakat onların çoğunluğu bilmezler."

38-) Ve ma min dabbetin fiyl Ardı ve lâ tairin yetyru Bicenahayhi illâ ümemün emsâlüküm* ma ferratna fiyl Kitabi min şey'in sümme ila Rabbihim yuhşerun;

Yeryüzünde hareket eden hiçbir canlı ve iki kanadıyla uçmakta olan hiçbir kuş yoktur ki, sizin gibi topluluklar (belli bir sistem ve düzene bağlı olarak oluşmuş türler) olmasınlar! Biz "OKU"nası Kitap olan yaratılmışlar âleminde hiçbir şeyi eksik bırakmadık! Sonra (onlar) Rablerine haşrolunurlar.

39-) Velleziyne kezzebu Biâyâtina summün ve bükmün fiyz zulümat* men yeşeillâhu yudlilhu, ve men yeşe' yec'alhu alâ sıratın müstekıym;

İşaretlerimizdekileri yalanlayanlar, karanlıklar içinde kalmış sağırlar (hakikatlerini algılayamayanlar) ve dilsizlerdirler (Hakk'ı itiraf etmeyenler). Allâh dilediğini saptırır, dilediğini de sırat-ı müstakimde tutar!

40-) Kul eraeyteküm in etaküm az'abullahi ev etetkümüssaatü eğayrAllâhi ted'un* in küntüm sadıkıyn;

De ki: "Ne hâlde olduğunuzun bilincinde misiniz? Eğer Allâh azabı yahut o saat (vaat edilen olay) size gelse, Allâh'ın gayrına mı yakarırsınız? Eğer doğru sözlü iseniz (itiraf edin)."

41-) Bel iyyahü ted'une feyekşifü ma ted'une ileyhi in şâe ve tensevne ma tüşrikûn;

Bilakis yalnız O'na yalvarırsınız... O da dilerse O'na yalvardığınız konuda size hakikati açar ve (siz de) ortak koştuğunuz şeyleri unutursunuz!

42-) Ve lekad erselna ila ümemin min kablike feehaznahüm Bil be'sai vaddarra leallehüm yetedarre'un;

Andolsun ki, senden önce de topluluklara (Rasûl) irsâl ettik... Belki boyun eğerek dua ederler diye onları azap ve hastalık ile yakaladık.

43-) Felevla iz caehüm be'süna tedarre'u ve lâkin kaset kulubühüm ve zeyyene lehümüşşeytanu ma kânu ya'melun;

Bari azabımız onlara geldiğinde alçak gönüllülük ile yaklaşıldı ya! Fakat kalpleri katılaştı (bilinçleri kilitlendi) ve şeytan da (vehimleri de) yaptıkları amelleri kendilerine süslü gösterdi.

44-) Felemma nesu ma zükkiru Bihi fetahna aleyhim ebvabe külli şey'* hatta izâ ferihu Bi ma utu ehaznahüm bağteten feizâhüm mublisun;

Ne zaman ki kendilerine hatırlatılan şeyi (Allâh için yaratılmış olduklarını) unuttular, onlara her şeyin (dünya güzelliklerinin) kapılarını açtık... Nihayet (kendilerine) verilenler ile keyiflenip şımarıkları bir sırada, onları ansızın yakaladık! Bir anda tüm umutları sönererek çaresiz kaldılar!

45-) Fekutî'a dabirul kavmilleziyne zalemu* vel Hamdu Lillâhi Rabbil alemiyn;

Böylece (nefslerine) zulmeden topluluğun kökü kazındı! Hamd, âlemlerin Rabbi olan Allâh'a aittir!

46-) Kul eraeytüm in ehazellahu sem'aküm ve ebsareküm ve hateme alâ kulubiküm men ilâhun ğayrullahi ye'tiyküm Bih* unzur keyfe nusarrifül âyâti sümme hüm yasdifun;

De ki: “Düşünün bakalım, eğer Allâh işitmenizi (algılamanızı) ve gözlerinizi (görmenizi) alsaydı, kalplerinizi (şuurunuzu) kilitlese, Allâh'ın gayrı olarak onu size getirecek bir tanrı mı var?” Bak nasıl işaretleri farklı şekillerle anlatıyoruz, sonra (buna rağmen) onlar yüz çevirip ayrılıyorlar.

47-) Kul eraeyteküm in etaküm azâbullahi bağteten ev cehreten hel yühlekü illel kavmüz zalimun;

De ki: “Düşündünüz mü hiç; eğer Allâh azabı ansızın veya açıkça gelse, zâlimler güruhundan başkası mı helâk edilir?”

48-) Ve ma nursilül murseliyne illâ mübeşşiriyne ve münziriyn* femen amene ve asleha fela hafvün aleyhim ve lâ hüm yahzenun;

Biz Rasûlleri ancak müjdeciler ve uyarıcılar olarak irsâl ediyoruz... Artık kimler iman eder ve (durumunu) düzeltirse, işte onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar.

49-) Velleziyne kezzebu Bi âyâtina yemessühümül azâbü Bi ma kânu yefsükun;

(Esmâ kuvvelerinin açığa çıkışı olan) işaretlerimizdeki hakikatleri yalanlayanlara gelince; onlar bozuk inançları dolayısıyla azabı tadacaklar!

50-) Kul lâ ekülü leküm indiy hazainullâhi ve lâ a'lemül ğaybe ve lâ ekülü leküm inniy meleğ* in ettebi'u illâ ma yuha ileyye, kul hel yestevil' a'ma vel basıyr* efela tetefekkerun;

De ki: “Size, Allâh’ın hazineleri benim yanımdadır, demiyorum... Gaybı da bilmem! Size ‘Muhakkak ki ben bir meleğim’ de demiyorum... Ben, sadece bana vahyolunana tâbi olurum”... De ki: “Hiç âmâ ile gören eşit olur mu? Hâlâ tefekkür etmiyor musunuz?”

51-) Ve enzir Bihilleziyne yehafune en yuhşeru ila Rabbihim leyse lehüm min dunihî veliyyün ve lâ şefiy’un leallehüm yettekun;

Rablerine haşrolunmalarından korkanları O’nunla (nefslerindeki Esmâ kuvvelerinin yaşatacakları konusunda) uyar... Onların O’nun dúnunda ne bir Veliyy’i ve ne de bir şefaât edicisi vardır... Umulur ki takvayı gerçekleştirirler.

52-) Ve lâ tatrudilleziyne yed’une Rabbehüm Bil ğadaveti vel aşıyyi yüriydune vecheHU, ma aleyke min hıسابihim min şey’in ve ma min hıسابike aleyhim min şey’in fetatrudehüm feteküne minez zalimiyn;

“HÛ”nun vechini dileyerek, sabah akşam Rablerine dua edenleri yanından uzaklaştırma... Onların yaptıklarının sonucundan sana bir sorumluluk düşmediği gibi, senin yaptıklarının sonucundan da onlara bir şey düşmez ki onları uzaklaştırmasın... (Bunu yaparsan) o takdirde zulmetmiş olursun.

53-) Ve kezâlike fetenna ba’dahüm Bi ba’din liyekulu ehaülai mennAllâhu aleyhim min beynina* eleysAllâhu Bi a’leme Bişşakiriyn;

İşte böylece onların kimini kimiyle imtihan ettik, “Allâh aramızdan şunlara mı (bazı yoksul, dar gelirli kimselere) lütufta bulundu?” desinler diye... Allâh, değerlendirenleri daha iyi bilen değil midir?

54-) Ve izâ caekelleziyne yu’minune Bi âyâtına fekul Selâmun aleyküm ketebe Rabbüküm alâ nefsiHîr rahmete, ennehu men amile minküm suen Bi cehaletin sümme tabe min ba’dihi ve asleha feenneHU Ğafûrun Rahıym;

(Esmâ’nın açığa çıkışı olan) işaretlerimize iman edenler sana geldiklerinde de ki: **“Selâmun aleyküm... Rabbiniz rahmeti nefsinde yazmıştır! Sizden her kim bilgisizlikten bir kötülük yapar da, arkasından tövbe eder ve (hâlini) düzeltirse, muhakkak ki O, Ğafûr’dur, Rahıym’dır.”**

55-) Ve kezâlike nufassılül’ âyâti ve li testebyine sebiylül mücrimiyn; **Suçluların yolu fark edilsin diye, işaretleri işte böyle tafsil ediyoruz.**

56-) Kul inniy nühiytü en a'büdellezine ted'une min dunillâh* kul lâ ettebi'u ehvaeküm, kad daletü izen ve ma ene minel mühtediyn;

De ki: "Muhakkak ki ben, sizin Allâh dînundan taptıklarınıza ibadet etmekten yasaklandım!"... De ki: "Sizin boş hayallerinize asla uymam! Aksi takdirde gerçekten sapsmış olurum ve hidâyet bulanlardan olmam."

57-) Kul inniy alâ beyyinetin min Rabbii ve kezzebtüm BiHÎ, ma indiy ma testa'cilune Bih* inil hükmü illâ Lillâh* yekussul Hakka ve HUve hayrul fasiliyn;

De ki: "Doğrusu ben Rabbinden apaçık bir delil üzereyim ve siz o hakikati yalanladınız! Acele istediğiniz o (ölüm), benim yanımda değil... Hüküm ancak Allâh'ındır! Hakk'ı O bildirir! O, (doğru ile yanlış) ayırt edenlerin en hayırlısıdır."

58-) Kul lev enne indiy ma testa'cilune Bihi lekudiyel emru beyniy ve beyneküm* vAllâhu a'lemü Bizzalimiyn;

De ki: "Eğer o acele istediğiniz benim yanımda olsaydı, aramızdaki mesele çoktan kapanmış olurdu!"... Allâh zâlimleri daha iyi bilir.

59-) Ve 'indeHU mefatihul ğaybi lâ ya'lemuha illâ HU* ve ya'lemü ma fiyl berri vel bahr* ve ma teskutu min verakatin illâ ya'lemüha ve lâ habbetin fiy zulümatil Ardı ve lâ ratbin ve lâ yabisin illâ fiy Kitabin mubiyn;

Gaybın (algılayamadıklarınızın) anahtarları (bilgisi) "HÛ"nun indindedir! (Hiç kimse) bilmez onları, ancak "HÛ"! Karada (açığa çıkmış - algılanabilen) ve denizde (derinde - ilimde) ne var ise O bilir... O'nun bilgisi dışında bir yaprak düşmez (çünkü her bir şey "HÛ"nun Esmâ'sıyla açığa çıkmıştır)... Ne Arz'ın karanlıklarında bir habbe (tane), ne de yaş ve kuru (bir şey) yoktur ki Kitab-ı Mubiyn'de (apaçık evren kitabında) bulunmasın.

60-) Ve HUvellezii yeteveffaküm Bil leyli ve ya'lemü ma cerahtüm Bin nehari sümme yeb'asüküm fiyhi liyukda ecelün müsemma* sümme ileyhi merciüküm sümme yünebbiüküm Bi ma küntüm ta'melun;

O'dur ki, sizi gecenin içinde vefat (beden farkındalıksız yaşam) ettirir (uyku ölümün kardeşidir: Hadis); gündüzde ne yaptığınızı bilir... Sonra takdir edilmiş ömür tamamlanıncaya kadar sizi gündüzleri bâ's eder... Sonra dönüşünüz O'nadır... Sonra yaptıklarınızı size haber verir (yaşamınızı için hakikati yönünden değerlendirtir)!

61-) Ve HUvel Kahiru fevka ibadihHÎ, ve yursilu aleyküm hafezaten, hatta izâ cae ehadekümül mevtü teveffethu Rusulüna ve hüm lâ yüferritun;

"HÛ"dur, kullarının fevkinde (boyutsal derinliğinden açığa çıkan bir

yolla) **Kaahir! İrsâl eder üzerinize hafazayı** (koruyucu kuvveleri)...
Nihayet sizden birinin ölüm vakti geldiğinde, Rasûllerimiz
(kuvvelerimiz - işlevlendirdiklerimiz) **onu vefat ettirir! Onlar geç kalmazlar!**

62-) Sümme ruddu ilAllâhi mevlahümül Hakk* ela leHUI hukmü ve HUve esre'ul hasibiyn;

Sonra Hak Mevlâları olan Allâh'a döndürülürler... Kesinlikle bilin ki, hüküm O'nundur ve O, hesap görenlerin en süratlisidir.

63-) Kul men yünecciyküm min zulümatil berri vel bahri ted'unehu tedarru'an ve hufyeten, lein encana min hazihi lenekûnenne mineş şakiriyn;

De ki: "Karanın ve denizin karanlıklarından 'Bizi bundan kurtarırsan, elbette şükredenlerden olacağız' diye boyun büküp, derûnunuzdan O'na dua ettiğinizde, kim sizi kurtarır?"

64-) Kulillâhu yünecciyküm minha ve min külli kerbin sümme entüm tüşrikûn;

De ki: "Allâh kurtarır sizi ondan da, bütün gam - kederden de... Sonra da siz hâlâ şirk koşarsınız!"

65-) Kul HUvel Kadiru alâ en yeb'ase aleyküm azâben min fevkıküm ev min tahti ercülüküm ev yelbiseküm şıye'an ve yüziyka ba'daküm be'se ba'd* unzur keyfe nusarrifül âyâti leallehüm yefkahun;

De ki: "O, fevkinizden (gökten - derûnunuzdan) yahut ayaklarınızın altından (yeraltından - dıştan) size bir azap bâ's edip göndermeye ya da bölünmüş topluluklar hâlinde sizi birbirinize düşürüp, bazınızın şiddetini bazınıza tattırmaya Kaadir'dir." Bak nasıl türlü şekillerle anlatıyoruz işaretleri, derinliğine düşünüp anlasınlar diye.

66-) Ve kezzebe Bihi kavmüke ve HUvel Hakk* kul lestü aleyküm Bi vekiyli;

Toplumun onu yalanladı; (oysa) "HÛ"; Hak'tır! De ki: "Ben sizin vekiliniz değilim (iman etmezseniz sonucuna katlanırsınız)!"

67-) Liküllü nebein müstakkarun, ve sevfe ta'lemun;

Her haberin kararlaştırılmış, gerçekleşeceği bir zamanı vardır... Yakında bileceksiniz!

68-) Ve izâ raeytellezıyne yehudune fiy âyâtına fea'ırđ anhüm hatta yehudu fiy hadıysin ğayrih* ve imma yünsiyennekeş şeytanu fela tak'ud ba'dez zıkra me'al kavmiz zalimiyn;

İşaretlerimiz hakkında uygunsuz konuşmalara dalanları gördüğünde, başka bir konuya geçene kadar, onlardan yüz çevir... Eğer şeytan sana unutturur ise, fark ettiğin zaman artık zâlimler

topluluğu ile beraber oturma.

69-) Ve ma alelleziyne yettekune min hesabihim min şey'in ve lâkin zikra leallahüm yettekun;

Korunanlar, onlardan sorumlu değildir... Fakat gerçekleri de hatırlatmalılar... Belki onlar da korunurlar.

70-) Ve zerilleziynettehazu diynehüm le'ıben ve lehven ve ğarrethümül hayatüd dünya ve zekkir Bihi en tübsele nefsun Bima kesebet* leyse leha min dünillâhi veliyyün ve lâ şefiy'un, ve in ta'dil külle adlin lâ yü'haz minha* ülaikelleziyne übsilu Bima kesebu* lehüm şerabün min hamiymin ve azâbün eliyümün Bima kânu yekfürun;

Dinlerini bir oyun ve eğlence edinmiş, kendilerini dünya hayatının aldatmış olduğu kimseleri, kendi hâllerine bırak. Ancak bununla beraber hatırlat ki; bir nefs, yaptıkları sonucu helâke düşmesin! Onun Allâh dûnundan ne bir Veliyy'i ve ne de bir şefaatchisi olur... Her fidyeyi verse de, ondan alınmaz! İşte bunlar yaptıklarının getirisi yüzünden rehin tutulacak olanlardır... Onlar için yakıcı bir içecek ve hakikat bilgisini inkâr etmeleri nedeniyle de acı bir azap vardır.

71-) Kul ened'u min dünillâhi ma lâ yenfeuna vela yedurruna ve nureddü alâ a'kabina ba'de iz hedanAllâhu kellezistehvethüş şeyatıynü fiyl Ardı hayran* lehu ashabün yed'unehu ilelhüde'tina* kul inne hüdAllâhi hüvel hüdâ* ve ümirna linüslime liRabbil alemiyn;

De ki: "Allâh dûnundan, bize ne fayda ve ne de zarar vermeyen şeylere mi dua edip yakaralım? Allâh bizi doğru yola hidâyet ettikten sonra, gerisin geri şirke mi döndürülelim? 'Bize gel' diye doğru yola çağırarak arkadaşları olduğu hâlde, şeytanların ayartıp uçuruma çektiği ahmak gibi mi olalım?"... De ki: "Allâh hidâyeti işte o hidâyettir! Biz âlemlerin Rabbine teslim olmakla emrolunduk."

72-) Ve en ekıymüs Salate vettekuHU,* ve HUvelleziy ileyHİ tuhşerun; **Ve "Salâtı ikame edin ve O'nun azabından korunun; O ki (sizi toplayacak), O'na haşrolunursunuz!**

73-) Ve HUvelleziy halekas Semavati vel Arda Bil Hakk* ve yevme yekulü kün feyekûn* kavluHUİ Hakk* ve lehül mülkü yevme yünfehu fiys sur* Alimül ğaybi veş şehadeti, ve HUvel Hakiymul Habiyir;

"HÛ" ki, semâlar ve arzı Hak olarak yaratmıştır... Ne zaman "OI" dese hemen oluverir... Hak, O'nun sözüdür! Sur'a üflendiği (bedene veya sisteme - olay içten dışıdır) süreçte, mülk O'nundur! Gaybı ve şehâdeti bilendir... "HÛ"dur; Hakiym, Habiyir.

74-) Ve iz kale İbrahiymu liebiyihi Azere etettehizü asnamen aliheten, inniy erake ve kavmeke fiy dalalin mubiyn;

Hani İbrahim, babası Azer'e: "Putları ilâhlar mı ediniyorsun? Doğrusu ben, seni ve topluluğunu apaçık bir sapıklık içinde görüyorum" demişti.

75-) Ve kezâlike nuriy İbrahiyme melekutes Semavati vel Ardı ve liyekûne minel mukiniyn;

Böylece İbrahim'e, ikân sahibi olsun diye, semâlar ve arzın melekûtunu (derûnundaki, onları oluşturan kuvveleri) görecek basîreti veriyoruz (gözünün gördüğüyle eşyanın hakikatinden perdelenmesin diye).

76-) Felemma cenne aleyhil leylü rea kevkeba* kale hazâ Rabbîy* felemma efele kale lâ uhıbbül afileyn;

Gece (bilgisizlik - cehl) onu bürüyüp örtünce bir yıldız (bilincini fark etti) gördü... "İşte bu Rabbim" dedi... Batınca da (hakikatini anlamada yetersiz kalınca): "Batanları sevmem" dedi.

77-) Felemma rael Kamera baziğan kale hazâ Rabbîy* felemma efele kale lein lem yehdiniy Rabbîy le ekûnenne minel kavmid dalliyn;

Ay'ı (duygusallık kaynağı oluşu itibarıyla benliğini) doğarken gördü... "İşte bu Rabbim" dedi... Batınca şöyle dedi: "Yemin olsun ki eğer Rabbim bana hidâyet etmemiş olsaydı, elbette sapmışlar topluluğundan olurdu."

78-) Felemma raeşsemse baziğaten kale hazâ Rabbîy hazâ ekber* felemma efelet kale ya kavmi inniy beriy'un mimma tüşrikûn;

Güneş'i (Hakikati yaşatır umuduyla aklını) doğarken gördü... "İşte bu Rabbim, bu daha büyük" dedi... Batınca (aklın Allâh'ı kavramada yetersizliğini fark edince) şöyle dedi: "Ey halkım, doğrusu ben sizin ortak koştüğunuz şeylerden berîyim."

79-) İnniy veccehtë vechiye lilleziy fetaresSemâvati vel Arda Haniyfen ve ma ene minel müşrikiyn;

"Muhakkak ki ben vechimi (bilincimi) hanîf (tanrı objesiz) olarak, semâlar ve arzın Fâtır'ına (her şeyi yaratış amacına göre programlayarak Yaratan'a) yönelttim... Ben müşriklerden değilim!"

80-) Ve haccehu kavmüh* kale etühaccunniy fiyllahi ve kad hedan* ve lâ ehafü ma tüşrikûne Bihi illâ en yeşâe Rabbîy şey'a* vesi'a Rabbîy külle şey'in ilma* efela tetezekkerun;

Halkı Ona karşı çıkıp, kanıt getirmeye (tanrısallık verdiklerini savunmaya) kalkıştı... (İbrahim) dedi ki: "Beni doğru yola hidâyet etmiş iken, Allâh hakkında benimle tartışıyor musunuz? O'na ortak koştüğunuz şeylerden korkmam! Ancak Rabbimin dilediği şey müstesna (bana ancak Rabbimin izniyle bir zarar erişebilir)... Rabbim her şeyi ilmiyle kapsamıştır... Hâlâ düşünmüyor musunuz?"

81-) Ve keyfe ehafü ma eşrektüm ve lâ tehafune enneküm eşrektüm Billâhi ma lem yünezzil Bihi aleyküm sültana* feeyyül feriykayni ehakku Bil emni in küntüm ta'lemun

“Hem, size (tanrısallıklarına dair) hiçbir delil inzâl etmediği şeyleri, Allâh'a ortak koşarken hiç korkmadığınız hâlde; ben sizin ortak koştuğunuz aslı olmayan tanrılarınızdan nasıl korkarım?”... Eğer biliyorsanız (söyleyin), iki anlayışın hangisi güvenilmeyi daha hak etmiştir?

82-) Elleziyne amenû ve lem yelbisu iymanehüm Bi zulmin ülaike lehümül emnü ve hüm mühtedun;

İman edenler ve imanlarını zulüm (gizli şirk) ile karıştırmayanlar... İşte güvende olma hakkı onlarındır... Doğru yolu bulanlar onlardır!

83-) Ve tilke huccetüna ateynaha İbrahiyme alâ kavmihi* nerfe'ü derecâtin men neşa'ü, inne Rabbeke Hakiymun Aliym;

İşte bu, İbrahim'e halkına karşı verdiğimiz kesin kanıtımızdır. Kimi dilersek yüce mertebeler veririz! Muhakkak ki Rabbin Hakiym'dir, Aliym'dir.

84-) Ve vehebna lehu İshaka ve Ya'kub* küllen hedeyna* ve Nuhan hedeyna min kablü ve min zürriyyetihi Davude ve Süleymane ve Eyyube ve Yusufu ve Musa ve Harun* ve kezâlîke neczil muhsiniyn;

Biz Ona (İbrahim'e) İshak'ı ve Yakup'u bağışladık... Hepsine hidâyet ettik (hakikati bildirdik). Daha önce Nuh'a ve Onun zürriyetinden Davud'a, Süleyman'a, Eyyub'a, Yusuf'a, Musa'ya ve Harun'a da hidâyet etmiştik... Muhsinleri böyle mükâfatlandırırız.

85-) Ve Zekeriyya ve Yahya ve İysa ve İlyas* küllün mines salihıyn; Zekeriyya'ya, Yahya'ya, İsa'ya ve İlyas'a da... Hepsini sâlihlerdendi.

86-) Ve İsma'ıyle ve Elyese'a ve Yunuse ve Luta* ve küllen faddalna alel alemiyn;

İsmail'e, Elyese'ya, Yunus'a ve Lût'a da... Hepsini insanlara (âlemlere) (beden yaşamında hilâfet sırrını yaşatarak) üstün kıldık.

87-) Ve min abaihim ve zürriyyatihim ve İhvanihim* vectebeynahüm ve hedeynahüm ila sıratın müstekıym;

Onların babalarından, zürriyetlerinden ve kardeşlerinden bazılarını da! Onları seçtik ve doğru yola hidâyet ettik.

88-) Zâlike hüdaAllâhi yehdiy Bihi men yeşâü min İbadiHİ, velev eşrekü le habita anhüm ma kânu ya'melun;

Bu, Allâh hidâyetidir... Kullarından dilediğine, onunla hidâyet eder... Eğer Onlar dahi şirk koşsalardı, elbette yaptıkları tüm yararlı çalışmalar hiç olur, boşa giderdi.

89-) Ülaikelleziyne ateynahümül Kitabe vel Hükme ven Nübüvvete, fein yekfür Biha haülâi fekad vekkelna Biha kavmen leysu Biha Bikafiriyin;

İşte Onlar, kendilerine Kitap (Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİSİ), Hüküm ve Nübüvvet verdiğimiz kimselerdir... Eğer onlar (halk) bu verdiklerimizi inkâr ederlerse; bütün bunları inkâr etmeyecek bir halkı onlara vekîl kılarız.

90-) Ülaikelleziyne hedAllâhu fe Bi hüdahumuktedih* kul lâ es'elüküm aleyhi ecra* in huve illâ zikra lil alemiyn;

İşte bunlar, Allâh'ın hidâyet ettiği kimselerdir... Sen de onların gerçekliğine uy! De ki: “Ona (tebliğ etmeye) karşılık sizden bir ecir istemiyorum... O sadece insanlara (âlemlere) hatırlatmadır!”

91-) Ve ma kaderullahe hakka kadriHî iz kalu ma enzelAllâhu alâ beşerin min şey'* kul men enzelel Kitabelleziy cae Bihi Musa nûren ve hûden linNasi tec'alunehu karatiyse tübduneha ve tuhfune kesiyra* ve ullimtüm ma lem ta'lemu entüm ve lâ abaüküm* kulillâhu sümme zerhüm fiy havdihim yel'abun;

Allâh'ı hakkıyla takdir edemediler... “Allâh, hiçbir beşere bir şey inzâl etmemiştir” demekle! De ki: “Musa'nın hakikatinden insanlar için Nûr ve Hûda olarak getirdiği Kitabı (BİLGİYİ) kim inzâl etti? Siz Onu (BİLGİYİ) kâğıtlar haline getirip gösteriyorsunuz, birçoğu (BİLGİYİ) de gizliyorsunuz... Oysa ne sizin ne de babalarınızın bilmediği şeyler öğretildi size!”... “Allâh” de, sonra bırak onları daldıklarında oynayıp dursunlar!

92-) Ve hazâ Kitabun enzelnahu mübarekün musaddikulleziy beyne yedeyhi ve li tünzira Ümmel Kura ve men havleha* velleziyne yu'minune Bil ahireti yu'minune Bihi ve hüm alâ salatihim yuhafizun;

Bu ise, Ümmül Kura'yı (Mekke) ve onun çevresinde yaşayanları uyarman için inzâl ettiğimiz, mübarek ve kendinden öncekini tasdik edici bir Bilgidir (Kitaptır)... Geleceklerindeki sonsuz yaşam süreçlerine iman edenler, O bilgiye de iman ederler... Onlar salâtlarına (namazlarına) devam ederler.

93-) Ve men azlemü mimmeniftera alAllâhi keziben ev kale uhiye ileyye ve lem yuha ileyhi şey'ün ve men kale seünzilü misle ma enzelAllâh* velev tera iziz zalimune fiy ğameratil mevti vel melaiкетü basitu eydiyhim* ahricu enfüseküm* elyevme tuczevne azâbelhuni Bi ma küntüm tekulune alAllâhi ğayrel Hakkı ve küntüm an âyâtihi testekbirun;

Allâh üzerine yalan uyduran yahut kendisine bir şey vahyolunmamışken “Bana da vahyolundu” diyen ve bir de “Allâh'ın inzâl ettiğinin misli ben de inzâl edeceğim” diyenden daha zâlim kimdir? Zâlimleri, ölümün şiddetini yaşarken bir görsen! Melekler (kuvveler) de ellerini bast etmiş (yaymış) “Bilinç olarak (dünyanızla)

ayrılın bedenden şimdi (ölümü, bedensiz kalmayı tattınız, yaşam devam ediyor)! **Allâh üzerine Hak olmayanı söylemeniz ve O'nun delillerine karşı benlik taşıyor olmanızdan dolayı, bugün aşağılanma azabı ile cezalandırılıyorsunuz.**”

94-) Ve lekad ci'tümuna furada kema hâlâknaküm evvele merretin ve terektüm ma havvelnaküm verae zuhuriküm* ve ma nera me'aküm şüfe'âekümülleziyne ze'amtüm ennehüm fiyküm şürekâ'* lekad tekatta'a beyneküm ve dalle anküm ma küntüm tez'umun;

Andolsun sizi ilk defa yarattığımız (durumdaki) **gibi** (orijininizin farkındalığıyla) **FERD'ler olarak bize geldiniz!** Sizi **hayaline daldırdığımız şeyleri, geride bıraktınız...** (Allâh) **ortakları sanıp şefaatchi edindiklerinizi de sizinle beraber görmüyoruz... Andolsun ki aranızdaki bağ kopmuş ve var sandığınız şeyler sizden kaybolup gitmiştir!**

95-) İnnAllâhe falikulhabbi venneva* yuhricül hayye minel meyyiti ve muhricül meyyiti minel hayy* zâlikünullâhu, feenna tü'fekûn;

Muhakkak ki Allâh tohumu ve çekirdekleri çatlatıp yarandır (Esmâ tohumundan varlık sûretlerini yaratan)! **Ölüden** (hakikat ilmi yoksunu) **diriyi** (Hayy ismi özelliğiyle ölümsüzlüğünü fark eden) **çıkartır...** **Diriden** (hakikat bilgisiyle yaşarken - mülhime kavrayışı içindeyken) **de ölüyü** (kozasını terk edemeyip nefsi emmâreye - bedenselliğe düşeni) **çıkartır! İşte Allâh budur! Nasıl** (hâlden hâle) **çevriliyorsunuz?**

96-) Falikul ısbah* ve ce'alelleyle sekenen veşşemse vel Kamera husbana* zâlike takdiyru Azizyil Aliym;

Karanlığı yarıp aydınlığı ortaya çıkarandır! Geceyi sükûnet, Güneş ve Ay'ı ölçüler vesilesi kıldı... Bu, Aziyz ve Aliym olanın takdiridir.

97-) Ve HUvelleziy ce'ale lekümünNücume litehtedu Biha fiy zulümatil berri velbahr* kad fassalnel âyâti likavmin ya'lemun;

“HÛ”dur; karanın ve denizin karanlıklarında, hidâyet bulmanız için yıldızları oluşturan! Gerçekten biz, bilen bir toplum için işaretleri tafsil ettik.

98-) Ve HUvelleziy enşeeüküm min nefsin vahıdetin femüstakkarun ve müstevde'un, kad fessalnel'âyâti likavmin yefkahun;

“HÛ” ki, sizi Nefs-i Vâhide'den (TEK BİR NEFS'ten - Tek bir benlikten) **inşa etti... Müstekarr** (istikrar bulma - hakikatini tanıma ve yaşamada kararlılık için dünyanın oluşması)... **Müstevda** (beden - emaneten kalma yeri)... **Hakikaten biz, anlayışı açık bir halk için işaretleri tafsil ettik.**

99-) Ve HUvelleziy enzele mines Semâi ma'en, feahrecna Bihi nebate külli şey'in feahrecna minhü hadıren nuhricü minhü habben müterakıba*

ve minennahli min tal'iha kınvanün daniyetün ve cennâtin min a'nabin vezzeytune verrummane müştebihen ve ğayre müteşabiḥ* unzurı ila semerihı izâ esmera ve yen'ih* inne fıy zâliküm le âyâtın li kavmin yu'minin;

“HÛ” ki semâdan suyu inzâl eden!.. Onunla (semâdan inen su ile) HER ŞEYİN nebatını çıkardık! Ondan da bir yeşillik çıkardık... Ondan da birbiri üzerine gelişmiş habbeler (taneler); hurmanın tomurcuğundan sarkan salkımlar, üzüm bağları, zeytin ve nar çıkarıyoruz... (Bunların) müteşabihi (birbirine benzeyenleri) ve müteşabiḥ olmayanı da! Onun ürünlerine, bir ilk meyve verdiğinde ve bir de olgunlaştığında bakın... Muhakkak ki bunlarda iman eden halk için elbette işaretler vardır.

100-) Ve ce'alu Lillâhi şürekâelCinne ve halekahüm ve hareku leHU beniyne ve benâtin Biğayri 'ılm* subhaneHU ve te'âla amma yesifun;

(Onlar bir de) CİNİ (görünmeyen varlıkları) Allâh'a ortak kıldılar... Onları (Allâh) yaratmıştır! (Onlarda açığa çıkan özellikler de Allâh Esmâ'sından meydana gelmiştir)... Bilgisizce O'na oğullar ve kızlar yakıştırdılar! Subhan'dır O; onların tanımlamalarından berî ve yücedir!

101-) Bediy'usSemâvati vel Ard* enna yekûnü leHU veledün velem tekün leHU sâhibeh* ve haleka külle şey'* ve HUve Biküllü şey'in 'Aliym;

Semâlar ve arzın Bediy'idir (örneksiz yoktan yaratandır)! Eş kavramından münezzeḥ olanın nasıl çocuğu olur! Her şeyi yaratmıştır! “HÛ”; her şeyi Esmâ'sından yaratması ve onların hakikatinde Esmâ'sıyla olması nedeniyle onları bilir!

102-) Zâlikümullâhu Rabbüküm* lâ ilâhe illâ HU* haliku külli şey'in fa'buduHU, ve HUve alâ külli şey'in Vekiyl;

İşte budur Rabbiniz Allâh! İlâh yok, sadece “HÛ”! Her şeyin Yaratandır (dıştan değil boyutsal derinliklerinden)! O'na kulluğunuzun farkındalığına erin! O, her şeyin Vekiyl'idir.

103-) Lâ tüdriküHUI ebsaru ve HUve yüdrükül ebsar* ve HUvelLatıyfül Habıyr;

Ebsar (görme - değerlendirme organları) O'nu idrak edemez; O, ebsarı idrak eder (değerlendirir)! “HÛ”; Latıyf'tir, Habıyr'dir.

104-) Kad caeküm basâiru min Rabbiküm* femen ebsara felı nefsiḥ* ve men amiye fealeyha* ve ma ene aleyküm Bi Hafıyz;

Gerçek şu ki, size Rabbinizden değerlendirilesi deliller gelmiştir... Kim basîretiyle gelenleri değerlendirirse kendi lehine, kim de basîretsiz olursa kendi aleyhinedir... Ben, üzerinize muhafız değilim!

105-) Ve kezâlike nusarrifül âyâti ve liyekulu dereste ve linübeyyinehu likavmin ya'lemun;

İşte biz, işaretleri çeşitli şekillerde evirip çevirip açıklıyoruz. “Sen gerekeni öğrenmişsin” desinler ve bilen bir toplum için de, onu iyice açıklayalım diye.

106-) İttebî' ma uhiye ileyke min Rabbike, lâ ilâhe illâ HU* ve a'rîd anil müşrikiyn;

Sana Rabbinden vahyolunana tâbî ol! İlâh yok, sadece “HÛ”! Şirk inancında olanlardan yüz çevir!

107-) Velev şaAllâhu ma eşrekû* ve ma ce'alnake aleyhim hafıyza* ve ma ente aleyhim Bi Vekiyl;

Eğer Allâh dileseydi, şirk inancında olmazlardı! Seni onlar üzerine muhafız koymadık! Sen onlara vekîl değilsin.

108-) Ve lâ tesübbüllezıyne yed'une min dûnillâhi feyesübbullahe adven Biğayri 'ılm* kezâlike zeyyenna liküllü ümmetin amelehüm sümme ila Rabbihim merciuhüm feyünebbiuhum Bi ma kânu ya'melun;

Allâh dûnundaki tanrılarına sövmeyin... (Onlar da cevaben) cahilliklerinden dolayı haddi aşarak Allâh'a söverler! İşte böylece her topluluğa yaptıklarını bezeyip güzel gösterdik... Sonra dönüşleri Rablerinedir... (O da) onlara yapmış olduklarının anlamını bildirir.

109-) Ve aksemu Billâhi cehde eymanihim lein caethüm ayetün le yu'minünne Biha* kul innemel ayatü indAllâhi ve ma yüş'ruküm ennea izâ caet lâ yu'minun;

Eğer onlara bir mucize gelirse ona mutlaka iman edeceklerine dair, Allâh adına olanca güçleriyle yemin ettiler. De ki: “Mucizeler yalnız indAllâh'tadır”... O (mucize) geldiği zaman da iman etmeyeceklerinin farkında değil misiniz?

110-) Ve nukallibü ef'idetehüm ve ebsarehüm kema lem yu'minu Bihi evvele merretin ve nezeruhüm fiy tuğyanihim ya'mehun;

Onların fuadlarını (Esmâ mânâ özelliklerini şuura yansıtıcılar - kalp nöronları) ve gözlerini (görüp değerlendirme) kalbederiz (kilitleriz), başta (mucize gelmeden önce) ona iman etmedikleri gibi! Onları kendi taşkınlıklarında kör ve şaşkın, bocalar durumda, kendi hâllerine terk ederiz!

111-) Ve lev ennea nezzelna ileyhimül Melaikete ve kelemmehümül mevta ve haşerna aleyhim külle şey'in kubülen ma kânu liyu'minu illâ en yeşaAllâhu ve lâkinne ekserehüm yechelun;

Eğer biz onlara melekleri inzâl etseydik, ölümler onlarla konuşsaydı ve onlara her şeyiyle haşrı yaşatsaydık; Allâh dilemedikçe (gene de) iman etmezlerdi... Ne var ki, onların çoğu cahilce yaşıyor!

112-) Ve kezâlike cealna liküllü Nebiyyin adüvven şeyatınel'insi vel cinni yuhıy ba'duhüm illâ ba'din zuhrufel kavli ğurura* velev şâe Rabbüke ma fealuhu, fezerhüm ve ma yefterun;

Böylece her Nebiye (ölümsüz sonsuz gelecek yaşam habercisine) insan şeytanlarını (kendini beden kabul edip yalnızca bedenın zevkleri için yaşayanları) ve cin şeytanlarını düşman kıldık... Onlardan bazıları bazısına, aldatmak için yaldızlı söz vahyeder! Eğer Rabbin dileseydi onu yapmazlardı... Artık bırak onları iftiraları ile başbaşa!

113-) Ve li tesğa ileyhi ef'idetülleziyne lâ yu'minune Bil ahireti ve li yerdavhu ve liyakterifu ma hüm mukterifun;

Tâ ki, geleceklerindeki sonsuz yaşam süreçlerine iman etmeyenlerin fuadları (Esmâ mânâ özelliklerini şura yansıtıcılar - kalp nöronları) ona (aldatıcı bilgiye) meyletsin, ondan hoşlansınlar; (buna göre de) yapacaklarını yapmaya devam etsinler.

114-) EfeğayrAllâhi ebeğiy hakemen ve HUvelleziy enzele ileykümül Kitabe müfassala* velleziyne ateynahümül Kitabe ya'lemune ennehu münezzelün min Rabbike Bil Hakkı, fela tekûnenne minel mümteriyin;

O, size hakikat ve Sünnetullâh BİLGİSİNİ (Kitabı) tafsilâtlı olarak inzâl etmişken, Allâh'tan gayrı bir hakem mi arayayım? Kendilerine Kitap verdiklerimiz, O'nun Rabbinden Hak olarak nüzûl edildiğini bilirler... Sakın şüphe edenlerden olma!

115-) Ve temmet kelimetü Rabbike sıdkan ve adla* lâ mübeddile li kelimatiHİ, ve HuvesSemiy'ul 'Aliym;

Rabbinin sözü doğrulanmış ve hak edilen şekilde sonuçlanmıştır! O'nun sözlerini değiştirebilecek yoktur... Semi', Aliym "HÛ"dur!

116-) Ve in tutı' eksere men fiyl Ardı yudilluke an sebiylillâh* in yettebi'üne illazzanne ve in hüm illâ yahrusun;

Eğer arzda bulunanların çoğunluğuna uyarısan, seni Allâh yolundan saptırırlar... Onlar ancak zanlarına uyarlar ve düşüncesizce konuşurlar!

117-) İne Rabbeke HUve a'lemü men yedıllu an sebiyliHİ, ve HUve a'lemü Bil mühtediyn;

Muhakkak ki senin Rabbin "HÛ"! Yolundan sapanı en mükemmel bilendir O! "HÛ"; hakikati yaşayanları en mükemmel bilen...

118-) Fekülü mimma zükiresmullahi aleyhi in küntüm Bi âyâtiHİ mu'miniyn;

Eğer O'nun işaretlerindeki varlığına (Esmâ'sının açığa çıkışı olan işaretlere) iman edenler iseniz, üzerine Allâh İsmi zikredilenden yiyin!

119-) Ve ma leküm ella te'külu mimma zükiresmullahi aleyhi ve kad fassale leküm ma harreme aleyküm illâ madturirtüm ileyi, ve inne kesiyren leyudillune Bi ehvaihim Bi ğayri 'ılm* inne Rabbeke HUve a'lemü Bil mu'tediy;

Zorunlu ihtiyaç duymanız hariç, neyi haram kıldığını size tafsilâtıyla bildirmişken; ne oluyor da üzerine Allâh İsmi zikredilenden yemiyorsunuz? Muhakkak ki birçoğu bilgisizce, asılsız görüşleriyle (olayı) saptırıyorlar! Haddini aşanları en mükemmel bilen, kesinlikle, Rabbin “HÛ”dur!

120-) Ve zeru zahirel ismi ve batneh* innelleziyne yeksibunel isme seyüzevne Bi ma kânu yakterifun;

Allâh yasakları konusunda, suçun açık olanını da düşünsel olanını da bırakın... Muhakkak ki suç işleyenler, yaptıklarının sonuçlarını yaşayacaklardır!

121-) Ve lâ te'külu mimma lem yüzkerismullahi aleyhi ve innehu lefisk* ve inneş şeyatyine leyuhune ila evliyaihim li yücadiluküm* ve in eta'tümuhüm inneküm le müşrikûn;

Üzerine Allâh İsmi zikredilmeyenden yemeyin. Zira o, kesinlikle fısktır (inancın bozulması)! Muhakkak ki şeytanlar kendi dostlarına sizinle mücadele etmeleri için vahyederler... Eğer onlara uyarsanız, kesinlikle siz de şirk koşanlardan olursunuz.

122-) Evemen kâne meyten feahyeynahu ve ce'alna lehu nûren yemşiy Bihi fiynNasi kemen meselühu fiyz zulümati leyse Bi hâricin minha* kezâlike züyyine lilkafrıyne ma kânu ya'melun;

Ölü iken kendisini (Hakikat ilmi ile) dirilttiğimiz; insanlar içinde onunla yaşaması için basîret nûru oluşturduğumuz kimse(nin durumu); karanlıklar içinde kalıp ondan kurtulamayan gibi olur mu? Hakikat bilgisini inkâr edenlere, yapmakta oldukları böylece süslendirildi.

123-) Ve kezâlike ce'alna fiy külli karyetin ekabira mücrimiyha liyemkürü fiyha* ve ma yemkürune illâ Bi enfüsihim ve ma yeş'urun;

Böylece her şehirde ekâbiri (önde gelenleri), oranın suçluları kıldık ki, orada tuzak kursunlar... (Gerçekte) kendilerinden başkasına tuzak kurmuyorlar, farkında değiller!

124-) Ve izâ caethüm ayetün kalu len nu'mine hatta nu'ta misle ma ütiye Rusulullah* Allâhu a'lemü haysü yec'alü risaleteHU, seyusyübülleziyne ecramu sağ'arun indAllâhi ve azâbün şediydün Bi ma kânu yemkürun;

Onlara bir delil geldiğinde: “Allâh Rasûllerine verilenin benzeri bize verilmedikçe asla iman etmeyeceğiz” dediler... Allâh, risâletini nerede açığa çıkaracağını en mükemmel bilendir! Suçlulara

yaptıkları hilelerinden dolayı Allâh indinden aşığılanma ve şiddetli azap yaşatılacaktır!

125-) Femen yüridillâhu en yehdiyehu yeşrah sadrehu li'İslâm* ve men yürid en yudillehu yec'al sadrehu dayyikan harecen keennema yassa'adu fiys Semâ'* kezâlîke yec'alullahurricse alelleziyne lâ yu'minin;

Allâh kimin için hidâyet murat ederse, onun sadrını (içini - anlayışını) İslâm'a (teslim olmuşluğunun farkındalığına) açar! Kimi de saptırmayı dilerse; onun da sadrını (içini) daraltır, sanki zorlukla semâya yükseliyormuş gibi! Böylece Allâh, iman etmeyenleri aşığılar!

126-) Ve hazâ sıratu Rabbike müstekıyma* kad fassalnel âyâti li kavmin yezzekkerun;

İşte bu, Rabbinin sırat-ı müstakimidir... Düşünüp değerlendirebilecek bir toplum için delilleri gerçekten detaylı açıkladık.

127-) Lehüm DarusSelâmi 'inde Rabbihim ve HUve Veliyyühüm Bi ma kânu ya'melun;

Rableri indindeki Dâr'üs Selâm (Es Selâm isminin mânâsının yaşam boyutu) onlar içindir! Yapmakta oldukları dolayısıyla "HÛ" onların Veliyy'idir.

128-) Ve yevme yahşurühüm cemiy'a* ya ma'seral cinni kadisteksertüm minel ins* ve kale evliyaühüm minel insi Rabbenestemte'a ba'duna Bi ba'din ve belağna ecelenelleziy eccelte lena* kalennaru mesvaküm halidiyne fiyha illâ ma şaAllâh* inne Rabbeke Hakiymun 'Aliym;

(Allâh) onları topluca haşrettiği gün: "Ey cin topluluğu, gerçekten insanların çoğunluğunu hükmünüz altına aldınız (hakikatten uzaklaştırdınız)!" (der)... İnsan (türünden) dostları olanlar şöyle der: "Rabbimiz, birbirimizden karşılıklı yararlandık... İşte bizim için belirlediğin ecelimiz bize ulaştı"... Şöyle der: "Ateş sizin mekânınızdır; Allâh dilemedikçe, orada ebedî kalıcılırsınız"... Muhakkak ki Rabbin Hakiym'dir, Aliym'dir.

129-) Ve kezâlîke nüvelliy ba'daz zalimiyne ba'dan Bi ma kânu yeksibun;

İşte yaptıklarının getirisi ile zâlimlerin bazısını bazısına dost ederiz (ateşte beraberdirler)!

130-) Ya ma'seral cinni vel insi elem ye'tiküm Rusulün minküm yekussune aleyküm âyâtiy ve yünziruneküm likae yevmiküm hazâ* kalu şehidna alâ enfüsina ve ğarrethümül hayatüd dünya ve şehidu alâ enfüsihim ennehüm kânu kafiriyn;

"Ey cin ve ins topluluğu, hakikate işaret eden mesajlarımı anlatan ve şu güne ulaşacağınız hakkında sizi uyaran, sizden Rasûller gelmedi

mi?”... “Kendi aleyhimize şahidiz” dediler... Dünya hayatı onları aldattı ve (sonuçta) kendilerinin, hakikat bilgisini inkâr edenlerden olduklarına şahitlik ettiler!

131-) Zâlîke en lem yekûn Rabbûke mühlikel kura Bi zulmin ve ehlüha ğafilun;

Şu sebepledir ki: Rabbin, Rasûllerle uyarılmamış zâlim toplulukları helâk edici değildir.

132-) Ve li küllin derecâtun mimma amilu* ve ma Rabbûke Bi ğafilin amma ya'melun;

Her birinin yaptıklarına göre dereceleri vardır... Rabbin onların ortaya koyduklarından gâfil değildir.

133-) Ve Rabbûkel Ğaniyyü Zûr rahmeti, in yeşe' yüzhîbkûm ve yestahlif min ba'dikûm ma yeşâu kema enşeekûm min zürriyyeti kavmin ahariyn;

Rabbin Ğaniyy'dir, ZûrRahmet (rahmet sahibi)'dir... Eğer dilerse sizi ortadan kaldırır; sizden sonra dilediklerini halife kılar... Başka bir halkın zürriyetinden sizi inşa ettiği gibi!

134-) İnne ma tu'adune leatin ve ma entüm Bi mu'ciziyn;

Muhakkak ki (size) vadolunanlar kesinlikle gelecektir... Siz (vaadini yerine getirmesi konusunda onu) acze düşüremezsiniz!

135-) Kul ya kavmî'melu alâ mekanetikûm inniy amel* fe sevfe ta'lemune men tekûnu lehu akıbetüddar* innehu lâ yüflihuzzalimun;

De ki: “Ey halkım, elinizden ne geliyorsa hepsini yapın! Muhakkak ki ben de yapacağım (gücümün yettiğini)! (Dünya) yurdunun sonuçta kimin olacağını yakında bileceksiniz”... Muhakkak ki zâlimler, kurtuluşa ermezler.

136-) Ve ce'alu Lillâhi mimma zerae minel harsi vel en'ami nasıyben fekalu hazâ Lillâhi Bi za'mihim ve hazâ lişürekâina* fema kâne li şürekâihim fela yesılu ilAllâh* ve ma kâne Lillâhi fehuve yesılu ila şürekâihim* sae ma yahkûmun;

(O'nun) yarattığı ekinden ve hayvandan Allâh'a bir pay ayırdılar! Kendi zanlarıncâ şöyle dediler: “Bu Allâh'ın, bu da ortak koştuğumuzdur.” (Oysa) ortak koştuğuları için olan Allâh'a vâsil olmaz! (Ama) Allâh için olan, onların ortak koştuğularına ulaşır... Ne kötü hüküm veriyorlar!

137-) Ve kezâlike zeyyene li kesiyrin minel müşrikiyne katle evladihim şürekâühüm liyurduhüm ve liyelbisu aleyhim diynehüm* velev şaAllâhu ma fealuhu fezerhüm ve ma yefterun;

Yine böylece onların ortakları (varsandıkları tanrıları), müşriklerden birçoğuna evlatlarını öldürmeyi süslü gösterdi ki hem onları helâk

etsinler, hem de dinlerini karmakarışık etsinler... Eğer Allâh dileseydi onu yapmazlardı... (O hâlde) onları uydurdukları ile başbaşa bırak.

138-) Ve kalu hazihi en'amün ve harsün hıcr* lâ yat'amüha illâ men neşâü Bi za'mihim ve en'amün hurrimet zuhuruha ve en'amün lâ yezkürunEsmâllahi aleyheftiraen aleyh* seyecziyhim Bi ma kânu yefterun;

(Örflerindeki şartlanma ve değer yargılarını, Allâh hükmü din kabul edenler) **zanları üzere şöyle dediler: “Bu en'am (hayvanlar) ve hers (ekin) dokunulmazdır... Onları dilediğimizden başkası yiyemez... Bu hayvanların sırtları, haram kılınmıştır (binek yapılmaz)”... O'na (Allâh'a) iftira ederek, (bir takım) hayvanları keserken üzerlerine Allâh İsmi'ni anmazlar! (Allâh) onlara, iftiralарının sonucunu yaşatacaktır!**

139-) Ve kalu ma fıy butuni hazihil en'ami halisatün lizükürina ve muharremün alâ ezvacına* ve in yekün meyteten fehüm fiyhi şürekâ* seyecziyhim vasfehüm* inneHU Hakiymun 'Aliym;

Dediler ki: “Şu hayvanın karnındakiler yalnız erkeklerimiz helaldir, kadınlarımıza haram kılınmıştır... Eğer doğan ölü doğarsa, onlar (erkek ve kadın) onda ortaklırlar”... Bu iftiraları (ile Allâh) onları cezalandıracaktır... Muhakkak ki O, Hakiym'dir, Aliym'dir.

140-) Kad hasirallezkiye katelu evladehüm sefehene Bi ğayrı ilmin ve harremu ma razekahümullâhuftiraen alAllâh* kad dallu ve ma kânu mühtediyn;

Cehaletten evlatlarını ahmakça öldürenler ve Allâh'ın kendilerine ihsan ettiği rızkı, Allâh üzerine iftira ederek haram yapanlar, gerçekten hüsrana uğramıştır... Gerçekten bunlar sapmışlardır ve hidâyetten mahrumdurlar.

141-) Ve HUvelleziy enşee cennâtin ma'ruşatin ve ğayre ma'ruşatin vennahle vezzer'a muhtelifen ükülühu vezzeytune verrummane müteşabihen ve ğayre müteşabih* külu min semerihi izâ esmere ve atu hakkahu yevme hasadih* ve lâ tüsriфу* inneHU lâ yuhıbbul müsrifiyn;

Çardaklı ve çardaksız bahçeleri, hurmaları, yemişleri muhtelif ekinleri, zeytinleri ve narları, müteşabih ve gayrı müteşabih olarak inşa eden “HÛ”dur... O'nun ürünlerini meyve verdiğinde yiyin; hasadının gününde ise onun hakkını verin (zekât)... İsrâf etmeyin, çünkü O, israf edenleri sevmez.

142-) Ve minel en'ami hamuleten ve ferşâ* külu mimma razekakümullâhu ve lâ tettebi'u hutuvatiş şeytan* innehu leküm adüvvün mubiyn;

Hayvanlardan yük taşıyanı da (yününden) döşek - sergi yapısını da... (yaratan O'dur; öyle ise) **Allâh'ın size verdiği rızaktan yiyin ve şeytanın fikirlerine uymayın... Kesinlikle o sizin apaçık düşmanınızdır.**

143-) Semâniyete ezvac* minedda'nisneyni ve minel ma'zisneyn* kul âzzekereyni harrame emil ünseyeyni emmeştemelet aleyhi erhamül'ünseyeyn* nebbiuniy Bi ılmin in küntüm sadikiyn;

Sekiz çift/eş: Koyundan iki, keçiden iki (çift)... De ki: "İki erkeği mi haram kıldı, iki dişiyi mi, yoksa iki dişinin rahimlerinin iştimal ettiğini mi (sarıp içine aldığını)... Eğer doğru iseniz bana ilimle haber verin."

144-) Ve minel ibilisneyni ve minel bakarisneyn* kul âzzekereyni harrame emil ünseyeyni emmeştemelet aleyhi erhamül ünseyeyn* em küntüm şühedae iz vassakümullâhu Bi hazâ* femen azlemü mimmeniftera alAllâhi keziben li yudillenNase Bi ğayri 'ilm* innAllâhe lâ yehdilkavmezzalimiyn;

Deveden iki, sığırdan iki (çift)... De ki: "İki erkeği mi (Allâh) haram kıldı, iki dişiyi mi, yoksa iki dişinin rahimlerinin iştimal ettiğini mi (içine aldığını)? Yoksa Allâh size bunu vasiyet ettiğinde, şahitler mi idiniz?"... İnsanları saptırmak için, bilgisizce Allâh üzerine yalan uydurandan daha zâlim kimdir?.. Muhakkak ki Allâh zâlim halka hidâyet etmez.

145-) Kul lâ ecidü fiyma uhiye ileyye muharremen alâ ta'imın yat'amühu illâ en yeküne meyteten ev demen mesfuhan ev lahme hunziyrin feinnehu ricsün ev fiskan ühille li ğayrillâhi Bih* femenidurre ğayre bağın ve lâ adin feinne Rabbeke Ğafûrun Rahiym;

De ki: "Bana vahyolunanlar içinde yemek yiyen birine haram edilmiş (bir şey) bulamıyorum... Ancak ölü eti, akıtılmış kan, domuz eti -ki o gerçekten pistir- ve Allâh'tan gayri adına boğazlanan bozuk inançlı eliyle olursa müstesna... Ama kim zorda kalırsa, helal saymayarak ve haddi aşmaksızın (bunlardan yiyebilir)"... Muhakkak ki senin Rabbin Ğafûr'dur, Rahiym'dir.

146-) Ve alleziyne hadu harramna külle zıy zufür* ve minel bakari vel ğanemi harramna aleyhim şuhumehüma illâ ma hamelet zuhurühüma evil havaya ev mahteleta Bi azm* zâlike cezeynahüm Bi bağyihim* ve inna lesadikun;

Yahudi olanlara bütün tırnaklıları (her tırnak sahibini) haram kıldık... Onlara sığır ve koyunun iç yağlarını da haram kıldık... Ancak o ikisinin (sığır ve koyunun) sırtlarının ve bağırsaklarının taşıdığı ya da kemiğe karışan müstesna... Haddi aşmaları yüzünden onları cezalandırdık... Biz elbette sadıklarız.

147-) Fein kezzebuke fekul Rabbüküm zü rahmetin vasiatin, ve lâ yüreddü be'sühu anil kavmil mücrimiyn;

(Rasülüm) **eğer seni yalanladılar ise de ki: “Rabbiniz, Vasi’ rahmet sahibidir... O’nun azabı suçlu toplumdan geri çevrilmez.”**

148-) Seyekulülleziyne eşrekü lev şaAllâhu ma eşrekna ve lâ abaüna ve lâ harremna min şey’i* kezâlîke kezzebelleziyne min kablihîm hatta zâku be’sena* kul hel ‘indeküm min ilmin fetuhricuhu lena* in tettebi’üne illezzanne ve in entüm illâ tahrusun;

Şirk koşanlar: “Eğer Allâh dileseydi, biz de babalarımız da şirk koşmazdık... Hiçbir şeyi de haram kılmazdık” diyecekler... Onlardan öncekiler de azabımızı tadıncaya kadar işte böyle yalanladılar. De ki: “İndinizde bize açıklayacağınız bir ilim var mı? Siz ancak zanna tâbi oluyorsunuz... Siz ancak tahmin üzere konuşup saçmalıyorsunuz.”

149-) Kul feLillâhil hucetül baliğetu, felev şâe lehedaküm ecme’ıyn;

De ki: “Hüccetül’Baliğa (açık kesin delil) Allâh’ındır”... Eğer dileseydi, elbette hepinizi hidâyete erdirirdi.

150-) Kul helümme şühedaekümülleziyne yeşhedune ennAllâhe harrame hazâ* fein şehidu fela teşhed meahüm* ve lâ tettebi’ ehvaelleziyne kezzebu Bi âyâtına velleziyne lâ yu’minune Bil ahireti ve hüm Bi rabbihîm ya’dilun;

De ki: “Hadi, Allâh şunu haram etmiştir diye şahitlik eden şahitlerinizi getirin!”... Eğer şahitlik ettiler ise, sen onlar ile beraber şahitlik etme... (Esmâ’nın açığa çıkışı olan) işaretlerimizi yalanlayanların ve geleceklerindeki sonsuz yaşam süreçlerine iman etmeyenlerin boş hayallerine tâbi olma! Onlar (putlarını) Rablerine denk tutarlar.

151-) Kul te’alev etlü ma harrame Rabbüküm aleyküm ella tüşrikü Bihi şey’en, ve Bil valideyni ihsana* ve lâ taktülü evladeküm min imlak* nahnü nerzukuküm ve iyyahüm* ve lâ takrebül fevahişe ma zahere minha ve ma betan* ve lâ taktülün nefselletiy harramAllâhu illâ Bil Hakk* zâliküm vassaküm Bihi lealleküm ta’kılun;

De ki: “Gelin, Rabbinizin size (neleri) haram ettiğini ‘OKU’yayım: O’na bir şeyi ortak koşmayın... Ana-babaya ihsan üzere olun... Fakirlikten dolayı evlatlarınızı öldürmeyin... Sizin de onların da gıdasını biz veririz! Fevahişin (çirkin suçların) açık olanına da (içki, fuhuş... gibi) içsel olanına da (suç olanları düşünmek) yaklaşmayın... Hak kılınan hariç (kısas gibi), Allâh’ın haram kıldığı nefsi öldürmeyin! Aklınızı kullanmanız için, (Allâh) size bu uyarıyı yapar!”

152-) Ve lâ takrebu malel yetiyimi illâ Biletliy hiye ahsenü hatta yeblüğa

eşüddeh* ve evfül keyle vel miyzane Bilkıst* lâ nükellifü nefsen illâ vüs'aha, ve izâ kultüm fa'dilu velev kâne zâ kurba* ve Bi ahdillâhi evfu* zâliküm vassaküm Bihi lealleküm tezekkerun;

(Yetim) **olgunluk yaşına ulaşınca**ya kadar, en güzel şekilde idare amacı hariç, yetimin malına yaklaşmayın... Ölçme ve tartmayı adaletle tam yapın... Hiçbir nefse kapasitesinin üstündekini teklif etmeyiz. Söylediğiniz zaman da hakkı söyleyin, isterse yakınınız olsun! Allâh'a olan sözünüzü yaşayın! Aklınızı kullanmanız için, (Allâh) size bu uyarıyı yapar!

153-) Ve enne hazâ sıratıy müstekıymen fettebi'uhu, ve lâ tettebi'us sübüle fefeferraka Biküm an sebilyih* zâliküm vassaküm Bihi lealleküm tettekun;

Bu benim dosdoğru sıratımdır, ona tâbi olun, (başka) yollara tâbi olmayın; (aksi takdirde) sizi O'nun sırat-ı müstakiminden ayırırlar... İşte, bilfiil korunmanız diye (Allâh) size bu uyarıları yapıyor!

154-) Sümme ateyna Musel Kitabe tamamen alleleziy ahsene ve tafsiylen liküllü şey'in ve hüden ve rahmeten leallehüm Bi Lıkai Rabbihim yu'minun;

Sonra, Musa'ya Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİSİNİ, hüda (hidâyet) ve rahmet olarak, muhsin olanlar üzerine de (nimetimizi) tamamlamak ve her şeyi açıklamak için verdik... Ki böylece onlar, Rablerine kavuşacaklarına iman etsinler.

155-) Ve hazâ Kitabun enzelna hu mübarekün fettebi'uhu vetteku lealleküm turhamun;

İşte bu inzâl ettiğimiz de, bereketli Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİSİDİR! O'na tâbi olun ve ittika edin ki, size rahmet edilsin.

156-) En tekulu innema ünzilel Kitabu alâ taifeteyni min kablina ve in küna an dirasetihim leğafilıyn;

"BİLGİ, sadece bizden önceki iki taife (Yahudi ve Nasara) üzerine inzâl edildi; biz, onların kendilerine geleni okuyup değerlendirmesinden gâfildik" demeyesiniz...

157-) Ev tekulu lev enna ünzile aleynel Kitabu lekünna ehda minhüm* fekad caeküm beyyinetün min Rabbiküm ve hüden ve rahmetün, femen azlemü mimmen kezzebe Bi âyâtillâhi ve sadefe anha* seneczilleziyene yasdifune an âyâtına suel azâbi Bi ma kânu yasdifun;

Yahut: "Eğer bize de O BİLGİ inzâl olunsaydı, elbette onlardan daha fazla, hidâyet olanı değerlendirirdik" demeyesiniz diye... Rabbinizden size apaçık deliller, hüda (hakikat bilgisi) ve rahmet gelmiştir... Allâh'ın işaretlerindeki varlığını (Esmâ'sının açığa çıkışı olan işaretleri) yalanlayıp, onlardan yüz çevirenden daha zâlim

kimdir! İşaretlerimizden yüz çevirenler, yüz çevirmelerinin sonucunu, azabın en kötüsü ile yaşayacaklar!

158-) Hel yenzurune illâ en te'tiyehümül Melaiketü ev ye'tiye Rabbüke ev ye'tiye ba'du âyâti Rabbik* yevme ye'tiy ba'du âyâti Rabbike lâ yenfeu nefsen imanüha lem tekün amenet min kablü ev kesebet fiy imaniha hayra* kulinteziru inna müntezirun;

(İman etmek için) illâ kendilerine meleklerin gelmesini yahut Rabbinin gelmesini ya da Rabbinin bazı mucizelerinin gelmesini mi bekliyorlar? Rabbinin olağanüstülüklerinden bazısı geldiği gün, daha önce iman etmemiş yahut imanı yarar sağlamamış (dilinde kalmış) kimseye, (o anki) imanı hiçbir fayda sağlamaz! De ki: **“Bekleyin; biz de beklemekteyiz.”**

159-) İnnelleziyne ferreku diynehüm ve kânu şiy'e'an leste minhüm fiy şey'in, innema emruhüm ilAllâhi sümme yünebbihüm Bi ma kânu yef'alun;

Din anlayışlarını parça parça edip, cemaat cemaat olanlar var ya, (Rasûlüm) senin onlarla hiçbir işin olamaz! Onların işi ancak Allâh'a kalmıştır... Sonra, onlara yapmakta olduklarının içyüzünü bildirecektir.

160-) Men cae Bil haseneti felehu aşru emsaliha* ve men cae Bisseyyieti fela yücza illâ misleha ve hüm lâ yuzlemun;

Kim bir iyilikle gelirse, ona getirdiğinin on misli vardır... Kim de bir kötülükle gelirse, ancak onun misliyle karşılığını yaşar! Onlar zulme uğratılmazlar.

161-) Kul inneniy hedaniy Rabbiy ila sıratın müstakıym* diyenen kıyemen millete İbrahiyme hanyfa* ve ma kâne minel müşrikiyn;

De ki: “Muhakkak ki Rabbim beni, sırat-ı müstakime hidâyet etti... Yürürlükte olan değişmez Din'e, hanîf olan İbrahim'in milletine... (O) müşriklerden olmadı.”

162-) Kul inne Salatıy ve Nüsükiy ve mahyaye ve mematiy Lillâhi Rabbil alemiyn;

De ki: “Muhakkak ki salâtım (yönelişim - namazım), nüsukum (Allâh'a yaklaşıtrıcı işlevi olan çalışmalarım), hayatım ve ölümümle yaşayacaklarım; Rabb-ül âlemîn olan Allâh içindir (Allâh Esmâ'sına ait özelliklerin açığa çıkması içindir).”

163-) Lâ şeriyke leHU, ve Bi zâlike ümirtü ve ene evvelül müslimiyn; **“‘HÛ’ için ortak kavramı düşünülemez! İşte bununla hükümlümdüm; ben teslim olmuşluğunu yaşayanların öncüsüyüm!”**

164-) Kul eğayrAllâhi ebğiy Rabben ve HUve Rabbü külli şey'in, ve lâ teksibü küllü nefsin illâ aleyha* ve lâ teziru vaziretun vizra uhra* sümme

ila Rabbiküm merciüküm feyünebbiüküm Bi ma küntüm fiyhi tahtelifun;
**De ki: “O her şeyin Rabbi iken, Allâh’ın gayrı Rab mi düşünürüm!
Her nefsin kazandığı sadece kendinedir... Bir suçlu, başka birinin
suçunun vebalini yüklenmez! Sonra dönüştünüz Rabbinizedir!
Hakkında ayrılığa düştüğünüz hususları size bildirecektir.”**

165-) Ve HUvelleziy ce’aleküm halâifel’ Ardı ve refe’a ba’daküm fevka
ba’din deracatin liyeblüveküm fiyma ataküm* inne Rabbeke seriy’ul
‘ikab* ve inneHU le Ğafûrun Rahıym;

**“HÛ” ki; sizi arzda (bedende) halifeler kılan ve size verdiklerinde
(Esmâ kuvvelerinde) sizi denemek (o özelliklerinizi kuvveden fiile
çıkarmak) için, kiminizi kiminizin üstünde mertebelere yüceltendir...
Muhakkak ki Rabbin “Seriyy’ul İkab”dır (Seriyy’ul İkab = yapılan
suçun sonucunu acıma devreye girmeden anında yaşatan)! O, elbette
Ğafûr’dur, Rahıym’dır.**

Zâriyat Sûresi: 7-60

ACIKLAMA:

**Zâriyat Sûresi (7-60) âyet grubu, bir önceki En’am Sûresi’ndeki
İbrahim a.s. kıssası ve örnekliliği, hatta En’am’dan önceki son 15-20 sûre’de
vurgulanan “şirk” (Allah yanısıra ilâh) tanımlamaları ile
“Nefslerinizde (Benliğinizin hakikati)! Hâlâ (fark etmiyor) görmüyor
musunuz?” (Zâriyat: 21) ve “Fefirrû ilAllâh= (Bedensellik
dünyanızdan) Allâh’a firar edin!..Ve lâ tec’alu meAllâhi ilâhen âhar=
Allâh yanı sıra tanrı oluşturmayın!” (Zâriyat: 50-51) âyetlerinin hikmetli bir
bağlamı vardır!..**

7-) Ves Semai zatil hubük;

O (çeşitli düşüncelerden oluşmuş) yollarla dolu semâ (bilinç)!

8-) İnnukum lefiy kavlin muhtelif;

Muhakkak ki siz çeşitli görüşler içindediniz!

9-) Yü’fekü anhu men üfik;

Çevrilmiş kimse Ondan döndürülür!

10-) Kutilel harrasun;

Ölsün o yalancılar!

11-) Elleziyne hüm fiy ğamretin sahan;

Onlar ki cehalet ve körlük içinde ne yaptığını bilmeyenlerdir!

12-) Yes'elune eyyane yevmud diyin;

“Din süreci ne zamandır?” diye sorarlar.

13-) Yevme hüm alen nari yüftenun;

O süreçte onlar ateşte kıvranırlar!

14-) Zûku fitnetekum* hazelleziy küntüm Bihi testa'cilun;

(Zebânîler der ki): **“Azabınızı tadın! İşte o acele istediğiniz buydu!”**

15-) İnnel muttekıyne fiy cennatin ve ‘uyun;

Muhakkak ki korunanlar cennetlerde ve kaynaklardadırlar.

16-) Ahızıyne ma atahüm Rabbühüm* innehüm kânu kable zâlike muhsiniyn;

Rablerinin kendilerine verdiği alıcılar olarak (içten dışa çıkış olarak)! Muhakkak ki onlar bundan önce muhsindiler.

17-) Kânu kaliylen minel leyli ma yehce'un;

Geceden az bir bölümde uyurlardı.

18-) Ve Bil eshari hüm yestağfirun;

Seherlerde istiğfar ederlerdi.

19-) Ve fiy emvalihim hakkun lissaili vel mahrum;

Onların mallarında talep eden ve sıkıntıda olan için bir hak vardı.

20-) Ve fiyl Ardı ayatun lilmukniyn;

İkân sahiplerine arzda (bedende) işaretler vardır!

21-) Ve fiy enfüsiküm* efela tubsırın;

Nefslerinizde (Benliğinizin hakikati)! Hâlâ (fark etmiyor) görmüyor musunuz?

22-) Ve fiys Semai rizkuküm ve ma tu'adun;

Yaşam gıdanız da, vadedilen şey de semâdadır (bilincinizden yaşanacaktır)!

23-) FeveRabbis Semai vel Ardı innehu lehakkun misle ma ennekum tentikun;

Semânın ve arzın Rabbine yemin ederim ki, kesinlikle o (bildirilen gelecektekiler), sizin konuşmanız kadar olağan bir gerçektir.

24-) Hel etake hadiysü dayfi İbrahiymel mükremiyn;

İbrahim'in şerefli kılınmış konuklarının haberi sana geldi mi?

25-) İz dehalu aleyhi fekalu Selâma* kale Selâm* kavmun münkerun;

Hani Onun yanına girdiklerinde: “Selâm” dediler... (İbrahim de): “Selâm” dedi... “Rastlanmadık birileri (diye düşündü).”

26-) Ferâğa ila ehlihi fecae Bi ‘ıclin semiyin;

Ailesine yöneldi de semiz (kızartılmış) bir buzağı eti getirdi.

27-) Fekarrebuhu ileyhim kale ela te’kûlun;

Onu onlara yaklaştırdı: “Yemeyecek misiniz?” dedi.

28-) Feevcese minhüm hıyfeten, kalu lâ tehaf* ve beşşeruhu Bi ğulamin ‘aliym;

(Yemediklerini görünce İbrahim’in içine) **onlardan bir korku düştü! “Korkma” dediler ve Onu Aliym bir erkek çocuk ile müjdelediler.**

29-) Feakbeletimraetuhu fıy sarretin fesakket vecheha ve kalet ‘acûzun ‘akiym;

Bu yüzden (İbrahim’in) karısı çılgılık içinde misafirlerin yanına döndü de, (ellerini utanarak) yüzüne kapatıp dedi ki: “(Ben) kısır bir ihtiyar kadını!”

30-) Kalu kezâliki, kale Rabbük* inneHU HUvel Hakiymul ‘Aliym;

(İbrahim’in misafiri melekler) **dediler ki: “İşte böyle! (Bunu) Rabbin dedi... Muhakkak ki O, Hakiym’dır, Aliym’dır.”**

31-) Kale fema hatbukum eyyuhel murselun;

(İbrahim): **“Ey irsâl olunanlar... (Esas) işiniz (amacınız) nedir?” dedi.**

32-) Kalu inna ursilna ila kavmin mucrimiyin;

Dediler ki: “Doğrusu biz suçlu bir toplum için irsâl olduk!”

33-) Linursile aleyhim hıcareten min tıyn;

“Tepelerine balçıktan taşlar (lavlar) geçirelim diye.”

34-) Musevemeten ‘inde Rabbike lilmusrifiyn;

“Rabbinin indînde, (hakikate ermeleri için verilmiş kuvveleri) israf edenler için işaretlenmiş (taşlar)!”

35-) Feahrecna men kâne fıyha minel mu’miniyn;

Biz de, orada iman edenlerden kim varsa çıkardık.

36-) Fema vecedna fıyha ğayre beytin minel müslimiyn;

Zaten orada bir evden başkasında teslim olmuşlardan bulamadık!

37-) Ve terekna fıyha ayeten lilleziyne yehafunel azâbel eliyim;

Orada o elim azaptan korkanlara bir işaret terk ettik.

38-) Ve fıy Musa iz erselnahu ila fir’avne Bi sultanin mubiyn;

Musa’da da... Hani Onu Firavun’a apaçık bir delil olarak irsâl etmiştik.

39-) Fetevella Bi rüknihi ve kale sahirun ev mecnun;

Erkânı ile birlikte yüz çevirdi ve dedi ki: “Bir büyücü yahut

mecnun!”

40-) Feehaznahu ve cunudehu fenebeznahüm fiyl yemmi ve huve muliyim;

Bunun üzerine onu ve ordusunu yakaladık da onları denize attık... O pişmanlıkla kendi kendini yeriyordu!

41-) Ve fiy ‘Adin iz erselna aleyhimur riyhal ‘akıym;

Ad’da da... Hani onların üzerine o hayır ve bereketi olmayan rüzgârı (hortum) irsâl etmiştik...

42-) Ma tezeru min şey’in etet aleyhi illâ ce’alethu kerremiyim;

Üzerine geldiği hiçbir şeyi ayakta bırakmıyor, onu un ufak kılıyordu!

43-) Ve fiy Semude iz kıyle lehüm temette’u hattâ hıyn;

Semud’da da... Hani onlara: “Bir süreye kadar yararlanın” denilmişti.

44-) Fe ‘atev ‘an emri Rabbihim feehezethümus sa’ıkatu ve hüm yenzurun;

Rablerinin emrine itaattan çıktılar! Bunun üzerine onlar bakıp dururlarken kendilerini yıldırım yakalayiverdi.

45-) Femesteta’u min kıyamin ve ma kânu muntasıriyn;

Ne ayakta kalmaya güçleri yetti ve ne de yardım gördüler!

46-) Ve kavme Nuhın min kabl* innehüm kânu kavmen fasıkıyn;

Daha önce de Nuh kavmi... Muhakkak ki onlar inancı bozuk bir toplumdur!

47-) VesSemae beneynaha Bi eydin ve inna lemusi’un;

Semâya (Evren’e ve de beyin kapasitesine) gelince, onu elimizle bina ettik ve muhakkak ki biz genişleticileriz (boyutsal oluşumlarla - varlıklarla - idrakını genişletmek suretiyle, beyindeki kullanılabilir alanın genişlemesiyle)!

48-) Vel Arda feraşnaha feni’mel mahidun;

Arzı da (enerji hatları - sinir sistemiyle) döşedik... Ne güzel döşeyenleriz!

49-) Ve min külli şey’in halakna zevceyni leallekum tezekkerun;

Her şeyi iki eşten (pozitif - negatif güç; gen sarmalını oluşturan çiftten) yarattık... Belki hatırlayıp düşünürsünüz diye.

50-) Fefirrû ilAllâh* inniy leküm minhu neziyrun mubiyn;

“(Bedensellik dünyanızdan) Allâh’a firar edin! Ben kesinlikle, O’ndan size apaçık bir uyarıcıyım!”

51-) Ve lâ tec’alu meAllâhi ilâhen âhar* inniy leküm minhu neziyrun

mubiyn;

“Allâh yanı sıra tanrı oluşturmayın! Ben kesinlikle, O’ndan size apaçık bir uyarıcıyım!”

52-) Kezâlike ma etelleziyne min kablihîm min Rasûlin illâ kalu sahirun ev mecnun;

İşte (gerçek durum) böyle! Onlardan öncekilere de (Allâh’a, hakikatlerine çağırarak) herhangi bir Rasûl geldiğinde, mutlaka: “Bu büyücü veya mecnun” dediler.

53-) Etevasav Bih* belhüm kavmun tağun;

Bunu (genetik olarak) birbirlerine tavsiye mi ettiler! Hayır, onlar taşkınlık içinde olan bir toplumdur!

54-) Fetevelle anhüm fema ente Bi melum;

Onlardan yüz çevir! Sen (bu yüzden) kınanacak değilsin.

55-) Ve zekkir feinnez zikra tenfe’ul mu’miniyn;

Hatırlat! Muhakkak ki hatırlatma iman edenlere fayda verir!

56-) Ve ma halaktül cinne vel inse illâ liya’budun;

Ben cini ve insi yalnızca (Esmâ özelliklerimi açığa çıkarmak suretiyle) kulluk etmeleri için yarattım!

57-) Ma uriydü minhüm min rizkîn ve ma uriydü en yut’îmun;

Ben onlardan yaşam gıdası istemiyorum; Beni beslemelerini de istemiyorum.

58-) InnAllâhe HUverRezzâku ZulKuvvetil Metiyn;

Muhakkak ki Allâh; “HÛ” Rezzâk’tır, Zül Kuvvet’il Metiyn’dir.

59-) Feinne lilleziyne zalemu zenuben misle zenubi ashâbihim fela yesta’cilun;

Muhakkak ki zâlim olanlar, (kendilerinden önceki geçmiş) arkadaşlarının payları benzeri (azaptan) paylarını alacaklardır! Acele etmesinler.

60-) Feveylun lilleziyne keferu min yevmihimülleziy yû’adun;

Kendilerine vadolunan (uyarıldıkları) o süreçlerinin azabından dolayı yazıklar olsun o Hakikati inkâr edenlere!

Tûr Sûresi: 9-28

ACIKLAMA:

Tûr Sûresi (9-28), (mushaf tertibinde olduğu gibi) bir önceki **Zâriyat Sûresi**'nin devamı bir bağlama haiz gözükmektedir!..

Esbâb-ı nüzûl olarak **Tûr Sûresi**'nin sadece iki âyeti hakkında rivayet vardır!..

Bilvesile açıklamalarda geçen “rivayet” bilgileri için şunu belirtelim:

“Rivayet” olarak yazılan verilerin hepsini makûliyet itibarıyla değil; o ortam (yer-zaman-muhataf) ve “din”in oluşum gerçeği (beşerin realiteyi kabullenme müşkülü ve gelenek dini) hakkında bir fikir ve bilgi olsun diye düşünölmeli!.. Bunlar, vahyin süreci ve âyet gruplarının tertibi bakımından da önemli referanslardır!..

9-) Yevme temurus Semau mevra;

O süreçte semâ (bilinç) allak bullak (şaşkın) olur!

10-) Ve tesiyrul cibalu seyra;

Dağlar (benlikler) yürür gider! (Rabbin Bakıy' dir)!

11-) Feveylün yevmeizin lilmükezzibiyn;

O süreci yalanlayanların vay hâline!

12-) Elleziyne hüm fiy havdın yel'abun;

Ki onlar (o yalanlayanlar şimdi) daldıkları (dünyalarındaki) hayalî değerler) içinde oynamaktadırlar!

13-) Yevme yudaune ila nari cehenneme daa;

O süreçte Cehennem Nârı'na karşı konulmaz şekilde süröklenecekler!

14-) Hazihin narulletiy küntüm Biha tükezzibun;

“İşte bu, kendisini tekzip ettiğiniz o Nâr!” (denilir).

15-) Efe sıhrun hazâ em entum lâ tubsırun;

“Bu bir büyü mü, yoksa siz mi görmöyorsunuz?”

16-) Islevha fasbiru ev lâ tasbiru* sevaun aleyküm* innema tüczevne ma küntüm ta'melun;

“Yaşayın ateşte! Artık ister sabredin ister sabretmeyin; size fark etmez! Siz yaptıklarınızın sonuçlarını yaşamaktasınız!”

17-) İnnel müttekiyne fiy cennatin ve na'ıym;

Muhakkak ki korunmuşlar, cennetler ve nimetler içindedirler.

18-) Fakihiyne Bima atahüm Rabbuhüm* ve vekahüm Rabbuhüm azâbel cahıym;

Rablerinin kendilerinde açığa çıkardığı ile keyiflidirler! Rableri

(Varlıklarını meydana getiren Esmâ özellikleri), **onları Cahîm (cehennem)’in azabından korumuştur.**

19-) Külü veşrebu heniy’ en Bima küntüm ta’ melun;

“Yaptığımız fiillerin sonucu olarak oluşanları afiyetle yişin, için!”

20-) Muttekiyye alâ sururin masfufetin, ve zevvecnahüm Bi hurin ıyn;

Sıra sıra dizilmiş koltuklara yaslananlar olarak... Onları (bilinçleri) Hur-i İyn (her şeyi net, akı ak kararı kara gören özelliğe sahip bedenler) ile eşleştirdik. (Dişi huri kızı diye yorumlanan bu anlatımlar tümüyle diğer cennet yaşamı anlatımları gibi bir temsilî, sembolik anlatımdır. {“**Meselül cennetiletiy**” = **CENNETİN TEMSİL (misal - benzetme) volla anlatımı**} 13.Ra’d: 35 ve 47.Muhammed: 15... {Sahih Hadis: Allâh buyurur ki; Sâlih kullarım için, hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir aklın kavramadığı şeyler hazırladım! Buharî, Müslim ve Tirmizî} A.H.)

21-) Velleziyne amenû vettebe’athüm zürriyyetühüm Bi İymanın elhakna Bihim zürriyyetehüm ve ma eletnahüm min amelihim min şey’* küllümriin Bima kesebe rehiyn;

İman edenler ve imanlı olarak kendilerine tâbi olan zürriyetleri var ya; onlara kendilerinden gelenleri de ekledik! Onların kazançlarından hiçbir şeyi de eksiltmedik... Her kişi yaptığını getirisine bağlıdır!

22-) Ve emdednahüm Bi fakihetin ve lahmin mimma yeştehun;

Onlara temenni ettikleri meyve (marifet türleri) ve etten (özelliklerini açığa çıkaracakları bedensel özelliklerden) bol bol verdik.

23-) Yetenaze’ une fiyha ke’ sen lâ lağvun fiyha ve lâ te’ siym;

Onda, sarhoşlatıp ne düşünüp söylediğini bilmez hâle getirmeyen içkiler kapışır!

24-) Ve yetufu aleyhim ğılmanün lehüm keennehüm lü’ lüün meknun;

Çevrelerinde gençlik dolu hizmetliler (enerjik kuvveler) koşuştur ki, sanki onlar saklı inci!

25-) Ve akbele ba’ duhüm alâ ba’ din yetesaelun;

Birbirlerine dönüp geçmiş hâllerini konuşurlar.

26-) Kalu inna künna kablu fiy ehline müşfikıyn;

Dediler ki: “Doğrusu biz daha önce ehlimiz içinde (korkudan) titreyenler idik.”

27-) FemennAllâhu aleyna ve vekana azâbessemum;

“Allâh bize lütfetti ve bizi (cehennem ateşi) Semum’un (insan bedeninin gözeneklerinden geçen zehirleyici dumansız ateş; mikrodalga

radyasyon) **azabından korudu!**”

28-) İnnâ künna min kablu ned’uh* inneHU HUvel Berrur Rahıym;

“**Muhakkak ki biz bundan önce de O’na yöneliyorduk! Muhakkak ki O, Berr’dir, Rahıym’dır.**”

Sâffât Sûresi: 1-182

ACIKLAMA:

Sâffât Sûresi, nüzûl tertiplerinde **Lukmân Sûresi**’nin öncesine yerleştirilmiştir!..

Kaynaklarda **sebeb-i nüzûl** olarak ciddi bir rivayet bulunmamasına rağmen, **metin ve konu** uygunluğu itibarıyla iki rivayet önemlidir:

Esbâb-ı nüzûl rivayeti olarak **Sâd Sûresi**’nin başındaki âyetlerin nüzûl sebebine benzer bir rivayet, bu sûre’nin ilk âyetleri (1-4) için de geçmektedir!.. Bu da “elVâhid”/“Lâ ilâhe illAllâh” gerçeğinin anlaşılmadığını, “şirk” sorunun devam ettiğini gösteriyor!.. Oysa Kur’ân vahyî’nin temel işlevi bu gerçeği fark ettirmek!..

“**O’nunla (Allâh ile) cinler** (normal insan duyularının algılayamadığı bilinçli varlıklar) **arasında bir bağ oluşturdular!** (Onlara Allâh **dûnunda** tanrısallık atfettiler) ... **Andolsun cinler de bilir ki, muhakkak onlar muhdarîndir** (zorunlu olarak huzurda hazır tutulacaklardır!)” (**Sâffât: 158**) **âyetinin** (ki **hemen öncesinde nâzil olan En’am:100’de de benzer konu?**) **nüzûl sebebi** için şöyle rivayet edilir:

Kureyş kâfirleri: “**Melekler, Allâh’ın kızlarıdır!**” dediler!.. Ebû Bekr es-Siddîk ra. “**Peki onların anneleri kim?**” diye sordu da: “**Cinlerin en üstün olanlarıdır!**” dediler!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) VesSaaaffati saffâ;

Andolsun o saflar olarak dizilenlere (boyutları oluşturan kuvvelere).

2-) Fezzacirati zecra;

O (Allâh’tan engelleyici - perdeleyici faktörleri) **şiddetle defedenlere.**

3-) Fettaliyati zikra;

O zikir (hatırlatıcıyı) **okuyanlara.**

4-) İne ilâheküm le Vâhıd;

Muhakkak ki sizin tanrınız (olarak düşündüğünüz) Vâhid'dir!

5-) Rabbüs Semâvati vel Ardı ve ma beynehüma ve Rabbül meşarık;

Semâların, arzın ve ikisi arasında olanların Rabbidir (Esmâ'sıyla açığa çıkararı) ve doğu(ş)ların (açığa çıkacakların) da Rabbidir!

6-) İna zeyyennes Semâed dünya Bi ziyetinin kevakib;

Muhakkak ki biz, o Dünya semâsını gezegenler ile zinetlendirdik.

7-) Ve hıfzan min külli şeytanin marid;

(Dünya semâsını) **kurallara itaatten çıkan her şeytandan koruduk.**

8-) Lâ yessemme'une ilel Meleil A'la ve yukzefune min külli canib;

(O şeytanlar) **Mele-i Âlâ'yı dinleyemezler ve her taraftan şiddetle defedilirler!**

9-) Dühuren ve lehüm azâbün vasıb;

Kovularak... Onlar için daimî bir azap vardır.

10-) İlla men hatıfel hatfete feetbe'ahu şıhabün sâkıb;

Ancak bir söz kapan olursa, bu yüzden onu yakıcı bir alev takip eder.

11-) Festeftihim ehüm eşeddü halkan emmen halaknâ* inna halaknâhüm min tynin lazib;

O hâlde görüşlerini sor onlara (seni inkâr edenlere): Yaratılışları itibarıyla onlar mı daha güçlü yoksa yarattıklarımız mı? Doğrusu biz onları Tıyn-i Lazib'den (yapışkan - kopup ayrılmayan bir balçıktan) yarattık.

12-) Bel 'acibte ve yesharun;

Hayır, onların alaylı hâllerine şaşıp kaldın.

13-) Ve izâ zükkiru lâ yezkürun;

Onlar hatırlatıldıklarında da hatırlayıp düşünmezler!

14-) Ve izâ raev ayeten yesteshirun;

Bir işaret gördüklerinde, alaya alırlar.

15-) Ve kalu in hazâ illâ sıhrun mubiyn;

"Bu apaçık bir büyüleyici etkidir" dediler.

16-) Eizâ mitna ve künna türaben ve ızamen einna le meb'usün;

"Öldüğümüz, toprak ve kemikler olduğumuzda, gerçekten biz bâ's olunacak mıyız?"

17-) Eve abaünel evvelun;

"Evvelki atalarımız da mı?"

18-) Kul ne'am ve entüm dahırin;

De ki: "Evet! Siz de boyun bükmüş zavallılar olarak (bâ's

olunacaksınız).”

19-) Feinnema hiye zecretün vahıdetün feizâ hüm yenzurun;

O ancak bir tek çığlık; birden onlar bakınırlar!

20-) Ve kalu ya veylena hazâ yevmüd diyin;

“Vay bize! Bu, Din Günü’dür!” dediler.

21-) Hazâ yevmül faslilleziy küntüm Bihi tükezzibun;

“Bu, kendisini yalanladığımız ayırt etme sürecidir!”

22-) Uhşürulleziyne zalemu ve ezvacehüm ve ma kânu ya’budun;

“Toplayın o zulmedenleri (bilinçleri), onların eşlerini (bedenlerini) ve tapınıp kulluk yaptıkları şeyleri.”

23-) Min dūnillâhi fehduhüm ila sıratıl cahıym;

“Allâh dūnundakileri! Onları cehennem yoluna yolladırın!”

24-) Ve kıfuhüm innehüm mes’ulun;

“Durdurun onları! Muhakkak ki onlar sorumludurlar!”

25-) Ma leküm lâ tenâsarun;

“Ne oldu size ki (bugün) birbirinizle yardımlaşmıyorsunuz?”

26-) Bel hümül yevme müsteslimun;

Aksine onlar bugün boyun eğip teslim olmuşlardır!

27-) Ve akbele ba’duhüm alâ ba’dın yetesaelun;

Birbirlerini sorgulayıp suçlarlar!

28-) Kalu innekül küntüm te’tunena anil yemiyn;

“Muhakkak ki siz bize sağdan (sanki hakikati bildirmiş gibi) gelirdiniz?”

29-) Kalu bel lem tekūnu mu’miniyn;

(Onlar da) **dediler ki: “Hayır, siz iman etmediniz (bildirilenlere)!”**

30-) Ve ma kâne lena aleykül min sultan* bel küntüm kavmen tağıyn;

“Bizim, üzerinizde bir hâkimiyetimiz yoktu... Aksine siz azgın bir topluluk idiniz.”

31-) Fehakka aleyna kavlü Rabbina* inna lezâikun;

“İşte sonunda Rabbimizin bildirisi gerçekleşti! Doğrusu (şimdi) biz (azabı) tadıcılarız.”

32-) Feağveynaküm inna künna ğaviyn;

“Bundan ötürü sizi saptırıp azdırdık... İşin gerçeği biz azmıştık!”

33-) Feinnehüm yevmeizin fiyl azâbi müşterikūn;

Muhakkak ki onlar, o süreçte azapta ortak olanlardır.

34-) İnnâ kezâlike nef'alu Bil mücrimiyn;

Kesinlikle biz, şirk suçunu açığa çıkaranlara işte bunu uygularız!

35-) İnnehüm kânu izâ kıyle lehüm lâ ilâhe illAllâhu yestekbirun;

Onlara “lâ ilâhe İllAllâh” gerçeğini kabullenin denildiğinde, muhakkak ki onlar benliklerini öne çıkarmışlardı!

36-) Ve yekulune einna letarikû alihetina lişa'irin mecnun;

“Tanrılarımızı, cinlenmiş bir şair için terk mi edeceğiz?” derlerdi.

37-) Bel cae Bil Hakkı ve saddakal murseliyn;

Hayır, O, Hak olarak gelmiştir ve Rasûlleri de tasdik etmiştir.

38-) İnneküm lezâikul azâbil eliyim;

Muhakkak ki siz o feci azabı tadıcılarınsınız!

39-) Ve ma tüzcevne illâ ma küntüm ta'melun;

Yaptıklarınızın sonucundan başka bir şey yaşamazsınız!

40-) İlla 'ıbadAllâhil muhlesıyn;

Allâh'ın ihlâsa (samimiyete, sâfiyete) erdirilmiş kulları (azaptan müstesna.

41-) Ülaike lehüm rizkun ma'lum;

İşte onlar için bilinen (takdir edilmiş olan) bir rızık vardır.

42-) Fevakih* ve hüm mükremun;

Meyveler (elde etmiş oldukları kuvvelerin getirileri)... Onlar ikram olunanlardır.

43-) Fiy cennatin ne'ıym;

Nimetler cennetlerinde.

44-) Alâ sürurin mütekabiliyn;

Serirler (makâmlar) üzerinde karşılıklı olarak otururlar.

45-) Yutafü aleyhim Bi ke'sin min me'ıyn;

Kaynaktan (Esmâ hakikatinden) doldurulmuş kâseleri (kuvveleri) gezdirilir.

46-) Beydae lezzetin lişşaribiyn;

Bembeyaz (marifet nûru), içenlere (kullananlara) keyif veren kâseler (kuvveler).

47-) Lâ fiyha ğavlün ve lâ hüm anha yünzefun;

Aklı yanlışla yönlendiren bir özellik yoktur onda... Onlar ondan sarhoş da olmazlar (neyi nasıl yaptıklarının bilincini hiç yitirmezler)!

48-) Ve 'indehüm kasratüt tarfi ıyn;

Yanlarında gözlerini yalnızca onlara dikmiş, göz aydınlığı olanlar vardır.

49-) Keennehünne beydun meknun;

Sanki onlar (kendileri için) korunmuş yumurtalar (kuvvelerini açığa çıkarmada yardımcı objeler) gibidir.

50-) Feakbele ba'duhüm alâ ba'dın yetesaelun;

(Cennettekiler) **birbirlerine yönelip soruşurlar.**

51-) Kale kailün minhüm inniy kâne liy kariyn;

Onlardan biri dedi ki: "Gerçekten benim bir arkadaşım vardı."

52-) Yekulü einneke le minel musaddikıyn;

(O) **derdi ki: "Hakikaten sen (bildirilenleri) tasdik edenlerden misin?"**

53-) Eizâ mitna ve künna türaben ve 'ızamen einna le mediynun;

"Gerçekten biz öldüğümüz, toprak ve kemikler olduğumuzda mı cezalandırılacağız?"

54-) Kale hel entüm müttali'un;

Dedi ki: "Siz söz ettiğinizin gerçekleşmesine şahit oldunuz mu?"

55-) Fettale'a fereahü fiy sevail cahıym;

İşte şimdi onu yaşadılar; üstelik onu cehennem tam ortasında gördü.

56-) Kale tAllâhi in kidte le turdiyn;

Dedi ki: "TAllâhi, az kalsın beni de bu çukura yuvarlayacaktın."

57-) Velew lâ ni'metü Rabbıy leküntü minel muhdariyn;

"Eğer Rabbimin nimeti olmasaydı, kesinlikle (cehennem) kapısına zorunlu getirilenlerden olurum."

58-) Efema nahnu Bi meyyitiyn;

"Biz beden kaydından kurtulmuşlardan değil miyiz?"

59-) İlla mevtetenel ula ve ma nahnu Bi muazzebiyn;

"İlk ölümü tadışımız dışında (artık başka ölüm yaşanması söz konusu değil)! Biz azap olunacaklar da değiliz."

60-) İinne hazâ lehüvel fevzül azıym;

"Muhakkak ki bu büyük kurtuluşun ta kendisidir."

61-) Limisli hazâ felya'melil amilun;

Çalışanlar işte bunun için çalışsınlar!

62-) Ezâlike hayrun nüzülen em şeceretüz zakkum;

Nüzül itibarıyla bu mu hayırlıdır yoksa zakkum ağacı (kişinin bedeni)

mı? (Buraya kadar kişinin hakikatine imanla açığa çıkardığı Esmâ kuvvelerinin yaşatacağı cennet hâlimden bahsedilmişken; şimdi de kişiye cehennemî yaşatacak, kendini beden kabul etmesi sonucu yalnızca bedeni zevklere dönük yaşamasının sonuçları, benzetmelerle anlatılmaya başlanmıştır. A.H.)

63-) İnnâ ce'alnaha fitneten liz zâlimiyn;

Doğrusu biz onu (zakkum ağacını - bedeni) **zâlimler için bir sınav objesi kıldık** (hakikatlerini mi hatırlayacaklar yoksa kendilerini beden kabul ederek mi yaşayacaklar).

64-) İnnaha şeceretün tahrucü fiy aslil cahıym;

Muhakkak ki o cehennemî (yanmayı oluşturan) **kaynaktan oluşan bir ağaçtır** (biyolojik bedendir).

65-) Tal'uha keennehu ruusüş şeyatıyn;

Onun (kendini yalnızca beden kabulünün) **meyvesi, sanki şeytanların kafaları** (bilincin içgüdüsel dürtüleri) **gibidir.**

66-) Feinnehüm le akilune minha femaliune minhel butun;

Muhakkak ki onlar (dünya yaşamı boyunca) **ondan yerler ve ondan karınlarını doldururlar.**

67-) Sümme inne lehüm aleyha le şevben min hamıym;

Bunun sonucu onlara, yapılarına işleyecek yakıcı su (benlik duygusu) **vardır.**

68-) Sümme inne merci'ahüm leilel cahıym;

Bundan sonra onların dönüş yerleri elbette cehennemdir.

69-) İnnehüm elfev abaehüm dâlliyn;

Çünkü onlar atalarını (hakikatten) **sapmışlar olarak buldular.**

70-) Fehüm alâ asârihim yühre'un;

Böylece onların izleri üzerinde ısrarla koşarlar.

71-) Ve lekad dalle kablehüm ekserul evveliyn;

Andolsun ki onlardan önce, ilk nesillerin çoğunluğu da (Hakikatten) **sapmıştı!**

72-) Ve lekad erselna fiyhim münziriyn;

Andolsun ki onların da içinde uyarıcılar irsâl ettik.

73-) Fenzur keyfe kâne akıbetül münzeriyn;

O uyarılanların sonu nasıl oldu bir bak!

74-) İlla 'ıbadAllâhil muhlesıyn;

Sadece Allâh'ın ihlâsa (samimiyete, saflığa) **erdirilmiş kulları bunun dışında kaldı.**

75-) Ve lekad nadana Nuhun feleni'mel müciybun;

Andolsun ki Nuh bize yönelmişti... Biz ne güzel icabet edenleriz.

76-) Ve necceynahu ve ehlehu minel kerbil 'azıym;

Onu ve Onun ehlini çok büyük tasadan kurtardık.

77-) Ve ce'alna zürriyyetehu hümül bakıyn;

Onun zürriyetini de devam ettirdik.

78-) Ve terekna aleyhi fiyl ahıriyn;

Sonrakiler içinde, Onun anılmasını sağladık.

79-) Selâmun alâ Nuhın fiyl alemiyn;

İnsanlar arasında Nuh'a Selâm olsun.

80-) İnnâ kezâlike neczil muhsiniyn;

Doğrusu biz muhsinleri (müşahedelerinde Hak'tan gayrı bulunmayanları) **böylece cezalandırırız!**

81-) İnnahu min ıbadıNEİ mu'miniyn;

Muhakkak ki O, iman eden kullarımızdandır.

82-) Sümme ağraknel âhariyn;

Sonra diğerlerini (şirk ehlini) **suda boğduk.**

83-) Ve inne min şı(y)atihi le İbrahiym;

Muhakkak ki İbrahim de Onun anlayışındandır.

84-) İz cae Rabbehu Bi kalbin seliym;

Rabbine selim bir kalp ile (şuurunda Esmâ hakikatini yaşamakta olarak) **yönelmişti!**

85-) İz kale li ebiyhi ve kavmihi ma zâ ta'budun;

Hani (İbrahim) babasına ve kavmine: "Neye tapınıyorsunuz?"

86-) Eifken aliheten dunAllâhi türiydun;

"Asılsız şeyler uydurarak, Allâh dûnunda tanrılar mı ediniyorsunuz?"

87-) Fema zannüküm Bi Rabbil alemiyn;

"Rabb-ül âlemîn'i ne zannediyorsunuz?"

88-) Fenazara nazreten fiyn nücum;

Sonra (İbrahim) yıldızlara (akıl gözüyle) bir bakıp düşündü de...

89-) Fekale inniy sekıym;

Dedi ki: "Hasta oluyorum (bu yaptığınıza)!"

90-) Fetevellev 'anhü müdbiriyn;

Bunun üzerine dönüp Ondan uzaklaştılar.

91-) Ferâğa ila alihetihim fe kale ela te'külun;

(İbrahim de) **onların tanrılarına yaklaşım yöneldi de: “Yemez misiniz?” dedi.**

92-) Ma leküm lâ tentikun;

“Niye konuşmuyorsunuz?”

93-) Ferağa aleyhim darben Bil yemiyn;

(İbrahim) **yaklaşım sağ eliyle darbe vurdu tanrı heykellerine!**

94-) Feakbelu ileyhi yeziffun;

Bunu görenler hızla dönüp Ona geri geldiler.

95-) Kale eta'budune ma tenhitun;

(İbrahim) **dedi ki: “Elinizle yapıp tanrı kabul ettiğiniz heykellere mi tapıyorsunuz?”**

96-) Vallâhu halekaküm ve ma ta'melun;

“Hâlbuki sizi de yaptıklarınızı da Allâh yaratmıştır!”

97-) Kalübnu lehu bünyanen feelkuhü fiyl cahıym;

Dediler ki: “Onun için bir bina yapın da Onu, yakanın (ateşin) içine atın!”

98-) Feeradu Bihi keyden fece'alnahümül esfeliyn;

Ona tuzak irade ettiler... Biz de onları esfelîn (en aşağılar) kıldık.

99-) Ve kale inniy zâhibün ila Rabbii seyhdiyn;

(İbrahim) **dedi ki: “Muhakkak ki ben Rabbime gidiciyim... (O), bana hidâyet edecek.”**

100-) Rabbi hebliy mines salihıyn;

(İbrahim): **“Rabbim, bana sâlihlerden hibe et!” (dedi).**

101-) Febeşşernahu Bi ğulamin Haliym;

Bunun üzerine Onu Haliym bir oğul ile müjdeledik.

102-) Felemma beleğa maahüs sa'ye kale ya büneyye inniy era fiyl menami enniy ezbehuke fenzur mazâ tera* kale ya ebetif'al ma tü'mer* setecidüniy inşaAllâhu minas sabiriyn;

(Oğlu İsmail) **Onunla birlikte yürüme olgunluğuna ulaşınca,**
(İbrahim) **dedi ki: “Ey oğulcuğum! Muhakkak ki ben seni uykuda görüyorum ve ben seni kurban ediyorum... Bak bakalım sen ne dersin bu işe?”... (Oğlu) dedi ki: “Ey babacığım... Emrolunduğun şeyi yap! İnşâAllâh beni sabredenlerden bulacaksın.”**

103-) Felemma eslema ve tellehu lil cebiyn;

İkisi de (hükme) teslim olup Onu (İsmail'i) yüzüstü yatırdığında...

104-) Ve nadeynahu en ya İbrahiym;

Biz Ona: “Ey İbrahim!” diye seslendik.

105-) Kad saddakterrü’ya* inna kezâlîke neczil muhsiniyn;

“Gerçekten rüyanı doğruladın... Doğrusu biz muhsinleri (müşahedelerinde Hak’tan gayrı bulunmayanları) böylece cezalandırırız (yaptığının sonucunu yaşatırız).”

106-) İinne hazâ le hüvel belaul mubiyn;

Muhakkak ki bu apaçık bir belâdır (öğretici, idrak ettirici deneyim)!

107-) Ve fedeynahu Bi zibhın Azıym;

Ona, bedel olarak çok büyük kurban verdik.

108-) Ve terekna aleyhi fiyl ahırıyn;

Sonrakiler içinde, Onun anılmasını sağladık.

109-) Selâmun alâ İbrahiym;

Selâm olsun İbrahim’e.

110-) Kezâlîke neczil muhsiniyn;

Muhsinleri (Allâh’a, görürcesine kulluk edenleri) böylece cezalandırırız.

111-) İnehu min ibadinel mu’miniyn;

Muhakkak ki O, iman eden kullarımızdandır.

112-) Ve beşşernahu Bi İshaka Nebiyyen minas salihıyn;

Ona, sâlihlerden bir Nebi olarak İshak’ı müjdeledik.

113-) Ve barekna aleyhi ve alâ İshak* ve min zürriyyetihima muhsinun ve zâlimun li nefsihi mubiyn;

Onun üzerine de İshak’ın üzerine de bereket lütfettik... O ikisinin neslinden muhsin de var, kendi nefesine apaçık zulmeden de var.

114-) Ve lekad menenna alâ Musa ve Harun;

Andolsun ki Musa ve Harun’a da lütufta bulunduk!

115-) Ve necceynahüma va kavmehüma minel kerbil ‘azıym;

O ikisini ve onların kavimlerini azîm tasadan kurtardık.

116-) Ve nesarnâhüm fekánu hümül ğalibiyn;

Onlara yardım ettik de galip geldiler.

117-) Ve ateynahümel Kitabel müstebiyn;

İkisine (Musa ve Harun’a) bilinen bilgiyi verdik.

118-) Ve hedeynahümes sıratal müstekıym;

O ikisini de sırat-ı müstakime yönlendirdik.

119-) Ve terekna aleyhima fiyl ahırıyn;

Sonrakiler içinde, Onların anılmasını sağladık.

120-) Selâmun alâ Musa ve Harun;

Musa ve Harun'a Selâm olsun!

121-) İna kezâlike neczil muhsiniyn;

Doğrusu biz, muhsinleri (Allâh'a, görürcesine kulluk edenleri) böylece cezalandırırız!

122-) İnehüma min 'ıbadinel mu'miniyn;

Muhakkak ki ikisi de iman eden kullarımızdandır.

123-) Ve innel İlyase le minel murseliyn;

Muhakkak ki İlyas da irsâl olunanlardandı.

124-) İz kale li kavmihi ela tettekun;

Hani halkına: "Korunmaz mısınız?" dedi.

125-) Eted'une ba'len ve tezerune ahsenel halıkıyn;

"Ba'l'e (dört yüzü olan altından heykel) tapınıp ve yaratanların en güzelini mi (Ahsen-ül Hâlıkîn) bırakıyorsunuz?"

126-) Allâhe Rabbeküm ve Rabbe abaikümül evveliyn;

"Rabbiniz Allâh, önceki atalarınızın da Rabbi'dir!"

127-) Fekezzebuhu feinnehüm lemuhdarun;

Onu (İlyas'ı) yalanladılar! Muhakkak ki onlar zorunlu huzura çıktılar!

128-) İlla ıbadAllâhil muhlesıyn;

Sadece Allâh'ın ihlâsa (samimiyete, saflığa) erdirilmiş kulları müstesna.

129-) Ve terekna aleyhi fiyl ahırıyn;

Sonrakiler içinde, Onun anılmasını sağladık.

130-) Selâmun alâ İlyasiyn;

Selâm olsun İlyâsın yolundan gidenlere!

131-) İna kezâlike neczil muhsiniyn;

Doğrusu biz, muhsinleri (Allâh'a, görürcesine kulluk edenleri) böylece cezalandırırız.

132-) İnehu min 'ıbadıNEL mu'miniyn;

Muhakkak ki O, iman eden kullarımızdandır.

133-) Ve inne Lutan le minel murseliyn;

Muhakkak ki Lût da irsâl olunanlardandı.

134-) İz necceynahu ve ehlehu ecme'ın;

Hani Onu ve Onun yakınlarını toptan kurtardık.

135-) İlla acuzen fiyl ğabiriyın;

Sadece geride kalanlar içinde olan bir kocakarı (Lût a.s.ın iman etmeyen karısı) hariç.

136-) Sümme demmernel âhariyın;

Sonra diğerlerini yerle bir ettik!

137-) Ve inneküm le temürrune aleyhim musbihiyın;

Muhakkak ki siz sabahları onların yurtlarından geçersiniz...

138-) Ve Bil leyl* efela ta'kılın;

Geceleri de... Hâlâ aklınızı kullanmaz mısınız?

139-) Ve inne Yunuse le minel murseliyın;

Muhakkak ki Yunus da irsâl olunanlardandı (Hakikat bilgisiyle açığa çıkarılanlardandı).

140-) İz ebeka ilel fülkil meşhun;

Hani o dopdolu gemiye kaçmıştı (Hakikat bilgisine rağmen halkına yararlı olamadığı düşüncesiyle sıradan yaşamına dönmüştü).

141-) Fesaheme fekâne minel müdhadıyın;

(Yunus) **kura çekti** (seçim yaptı) **de delili geçersiz kılmanlardan oldu** (bu tercihi - seçimi onu yanlış sürükledi ve)...

142-) Feltekamehul hutü ve huve müliym;

(Yunus) **levmedici olduğu hâlde balık Onu yuttu** (pişmanlık duygusuyla karışık bir hâlde, balık = dünya yaşamı onu yuttu);

143-) Felevla ennehu kâne minel müsebbihiyın;

Eğer (Yunus) tespih edenlerden (işlevini hatırlayanlardan) olmasaydı (eğer tespih ile hakikatini hissederek Allâh'a vechini dönmeseydi);

144-) Lelebise fiy batnihi ila yevmi yüb'asûn;

Bâ's olunacakları güne kadar (Yunus) balığın karnında kalırdı (ölüm tadılma sürecine kadar dünyasında bedensellikte kalırdı).

145-) Fenebeznahu Bil 'arai ve huve sakıym;

Biz Onu hasta (yıpranmış - sağlıklısız) **olarak çıplak arazide** (kuvvelerin bilinmediği bir ortamda) **bıraktık.**

146-) Ve enbenta aleyhi şecereten miy yaktıyın;

Üzerine kabak türünden (gövdesi olmayan bitki cinsi) **bir ağaç bitirdik** (Onda ilâhî marifet meyveleri açığa çıkardık).

147-) Ve erselnahu ila mieti elfin ev yeziydun;

Onu (Yunus'u) yüz bin (kişiye) yahut daha da fazlasına irsâl ettik.

148-) Feamenû femetta'nahüm ila hıyn;

(Onlar) iman ettiler de, biz onları bir süre mutlu yaşattık.

149-) Festeftihim eliRabbikel benatü ve lehümül benun;

O hâlde sor görüşlerini onlara (o müşriklere): “Kız çocukları Rabbinin, erkek çocukları onların mı?”

150-) Em halaknel Melaikete inâsen ve hüm şahidun;

Yoksa biz, onlar seyrederken mi melekleri dişiler olarak, yarattık?

151-) Ela innehüm min ifkihim leyekulun;

Dikkat edin, muhakkak ki onlar iftira atarak şöyle derler:

152-) VeledAllâhu, ve innehüm le kâzibun;

“Allâh doğurdu (Allâh'ın oğlu dediler)! Muhakkak ki onlar kesinlikle yalancılardır!”

153-) Astafel benati alelbeniyn;

(Allâh) kızları oğullara tercih mi etmiş?

154-) Ma leküm* keyfe tahkümun;

Ne oluyor size? Nasıl hüküm veriyorsunuz?

155-) Efela tezekkerun;

Hatırlayıp düşünemiyor musunuz?

156-) Em leküm sultanün mubiyn;

Yoksa apaçık bir deliliniz mi var?

157-) Fe'tu Bi Kitabiküm in küntüm sadıkıyn;

Eğer doğru söylüyorsanız bildiğinizi koyun ortaya!

158-) Ve ce'alu beynehu ve beynel cinneti neseba* ve lekad alimetil cinnetü innehüm lemuhtarun;

O'nunla (Allâh ile) cinler (normal insan duyularının algılayamadığı bilinçli varlıklar) arasında bir bağ oluşturdular! (Onlara Allâh dînunda tanrısallık atfettiler)... Andolsun cinler de bilir ki, muhakkak onlar muhdarîndir (zorunlu olarak huzurda hazır tutulacaklardır)!

159-) SubhanAllâhi amma yesifun;

Allâh onların vasıflandırmalarından münezzehtir!

160-) İlla 'ıbadAllâhil muhlesıyn;

Sadece Allâh'ın ihlâsa (samimiyete, saflığa) erdirilmiş kulları müstesna (gerisi “muhdarîn” olarak anlatılan sınıftandır).

161-) Feinnekülüm ve ma ta'budun;

Muhakkak ki siz ve tapındıklarınız,

162-) Ma entüm aleyhi Bi fatiniyn;

O'nun aleyhine (kimseyi) ayartıp kandıramazsınız!

163-) İlla men huve salil cahıym;

Ancak cehennemî yanışa gidecekler müstesna.

164-) Ve ma minna illâ lehü mekamuñ ma'lum;

(Bütün açığa çıkan melekî Esmâ kuvveleri): **“Bizden, bilinen bir işlevi olmayan yoktur!”**

165-) Ve inna le nahnus saffun;

“Muhakkak ki biz, evet biziz o saf saf dizilenler (varlıkta boyutları ve içindekileri meydana getirenler).”

166-) Ve inna lenahnul müsebbihun;

“Muhakkak ki biz, evet biziz o tespih edenler (işlevlerini yerine getirmek suretiyle kulluğunu ifa edenler {tespihin anlamı}).”

167-) Ve in kânu le yekulun;

Muhakkak ki (o müşrikler) şöyle de diyorlardı:

168-) Lev enne ‘indeNA zikren minel evveliyin;

“Eğer bizim yanımızda da atalarımızdan bize ulaşmış bir bilgi olsa idi...”

169-) Lekünna ‘ıbadAllâhil muhlesıyn;

“Elbette biz de Allâh’ın ihlâsa (samimiyete, saflığa) erdirilmiş kulları olurduk.”

170-) Fekeferu BiHİ, fesevfe ya’lemun;

Şimdiyse hakikat bilgisini inkâr ettiler... Yakında anlayacaklar!

171-) Ve lekad sebekat kelimetüna li ‘ıbadinel murseliyn;

Andolsun ki irsâl olunan kullarımıza (şu) sözümüz geçerli olmuştur:

172-) İñnehüm lehümül mansurun;

Muhakkak ki onlar, elbette onlar zafere erdirilmişlerdir.

173-) Ve inne cündena lehümül ğalibun;

Muhakkak ki bizim ordumuz, onlar galiptirler!

174-) Fetevelle ‘anhüm hattâ hıyn;

Artık bir süre onlardan yüz çevir!

175-) Ve ebsırhüm fesevfe yubsırun;

Onları seyret... Yakında görecekler!

176-) Efe Biazâbına yesta’cilun;

Azabımızın varlıklarında açığa çıkışını (ölümü) acele mi istiyorlar?

(Ölüm, hakikati inkâr eden için azabın başlaması, iman eden içinse rahmete ermehtir.)

177-) Feizâ nezele Bi sâhatihim fesae sabâhul münzeriyn;

Onların alanına indiğinde, uyarılanların uyanışı ne kötü olur!

178-) Ve tevelle anhüm hattâ hıyn;

Artık bir süre onlardan yüz çevir.

179-) Ve ebsır fesevfe yubsırın;

Onları seyret... Yakında görecekler.

180-) Subhane Rabbike Rabbil izzeti ‘amma yasifun;

Senin Rabbin, İzzet sahibi Rab olarak, onların tanımlamalarından münezzehdir!

181-) Ve Selâmun alel murseliyn;

İrsâl olunanlara Selâm olsun!

182-) Vel Hamdu Lillâhi Rabbil ‘alemiyn;

Hamd, Rabb-ül âlemîn Allâh’a aittir.

Lukmân Sûresi: 1-34

ACIKLAMA:

Lukmân Sûresi, kaynak tertiplerde Sâffât-Sebe’ Sûreleri arasına yerleştirilmiştir!..

Sûre’ye ismini veren “LUKMÂN”, Kurân’da sadece bu sûre’de geçer!..

“Şirk” İSMİ (terimi), Kurân’da sadece bir defa ve bu sûre’de, Lukmân (a.s)’ın oğluna ilk vasiyeti olarak geçer; “Yâ büneyye lâ tüşrik Billâh* innEŞ ŞİRKe le zulmün azıym; Ey oğulcuğum! Esmâ’sıyla hakikatin olan Allâh’a (benliğini - bedenini tanıı edinerek) şirk koşma! Kesinlikle şirk çok büyük bir zulümdür!”

Esbâb-ı Nüzûl olarak Lukmân Sûresi’nin bazı âyetleri hakkında rivayetler vardır!..

Bu rivayetlerin en meşhûrlarından üç’ü, sûre’nin temasını ve yerini göstermesi bakımından önemlidir!..

6.âyet rivayeti:

“İnsanlardan kimi de vardır ki ilme dayanmayan bir şekilde, Allâh yolundan (insanları) saptırmak için, işin laf yanını satın alır ve onu

eğlence (keyif aracı) edinir. İşte bunlar için hor-hakir edici bir azap vardır!” (Lukmân: 6) âyetinin nüzûl sebebi olarak, Mekke müşriklerinin, Hz. Rasûlullâh a.s.’i, insanların dinlemesini engellemek için kadîm hikâve anlatımları vb eğlenceler ile insanları meşgûl etmeye çalışmaları rivayet edilir!..

Âyete göre ilme dayanmayan söz ve hakikat kaynaklı olmayan konuşmaların, insanları engelleyip perdeleyen “söz eğlencesi” olduğu vurgulanıyor ki tasavvuf veya din sohbetlerinde de bu tehlikeyi dikkate almak lâzım gelir!..

28.âyet rivayeti:

“Sizin yaratılmanız da daha sonra yeni bir yapıyla yeni bir boyutta oluşumunuz da (bâ’s) bir tek nefsinki gibidir... Muhakkak ki Allâh, Semi”dir, Basıyr’dır!” (Lukmân: 28) âyetinin nüzûl sebebi için şöyle rivayet edilir:

“Mekke müşriklerinden bazıları Hz. Rasûlullâh a.s.’a “(Bu dünyadaki ilk yaratılışımız olarak) Allâh bizi tavırdan tavıra geçirerek (belli süreçlerle) yarattı; nutfe, sonra aleka, sonra mudğa, sonra kemikler olarak... Sonra da sen: ‘Muhakkak ki biz yeni bir yaratışla toptan bir anda ba’s olunacağız!’ diyorsun (bu nasıl olacak)?” dediler de bunun üzerine Allâh Teâlâ bu âyeti inzâl etti!”

34.âyet rivayeti:

“Muhakkak ki o saatin (ölümün) ilmi Allâh indindedir; yağmuru indirir; rahimlerde olanı bilir; hiçbir benlik yarının ne getireceğini bilmez; hiçbir nefs nerede öleceğini de bilmez! Muhakkak ki Allâh, Aliym’dır, Habiyr’dır” (Lukmân: 34) âyetinin nüzûl sebebi için rivayetler şöyledir:

“Bir adam Nebi (s.a.v.)'e gelerek:

‘Karım hamile, bana ne doğuracağını haber ver?’

Beldemizde kıtlık var, bana yağmurun ne zaman yağacağını haber ver?’

Nerede doğduğumu biliyorum, bana nerede öleceğimi haber ver?’ dedi de bunun üzerine bu âyet nâzil oldu.”

Diğer bir rivayet ise şöyledir:

Hz. Rasûlullâh (s.a.v.), “Gayb’ın anahtarları beştir; onları Allâh’tan başkası bilemez!” dedikten sonra bu âyeti okudu:

“Muhakkak ki o saatin (ölümün) ilmi Allâh indindedir; yağmuru

indirir; rahimlerde olanı bilir; hiçbir benlik yarının ne getireceğini bilmez; hiçbir nefis nerede öleceğini de bilmez! Muhakkak ki Allâh, Aliym'dir, Habiyr'dir!"

Bu hadîsin şu versiyonu da kaynaklarda geçer:

Hz. Rasûlullâh (s.a.v.) buyurdu ki:

"Gaybın anahtarları beştir; onları Allâh'tan başkası bilemez!..

Yarın ne olacağını Allâh'tan başka kimse bilemez; yağmurun ne zaman yağacağını Allâh'tan başka kimse bilemez; o saatin (kıyametin) ne zaman kıyâm edeceğini Allâh'tan başka kimse bilemez; rahimlerde olanı Allâh'tan başka kimse bilemez; hangi yerde ölümü tadacağını hiçbir nefis bilemez (ancak Allâh bilir)!"

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elif, Lâââm, Miiiyim;

Eliif, Lâââm, Miiim.

2-) Tilke ayatul Kitabil Hakiym;

İşte bunlar Kitab-ı Hakiym'in (o hikmetli BİLGİ'nin) işaretleridir.

3-) Hüden ve rahmeten lil muhsiniyn;

Görüyormuşçasına Allâh'a yönelenler (ihсан sahipleri) için hakikate erdirici ve rahmet olarak.

4-) Elleziyne yukıymunes Salâte ve yü'tunez Zekâte ve hüm Bil âhireti hüm yukınun;

Onlar ki, salâtı ikame ederler ve zekâtı verirler; onlar sonsuz geleceklerine ikân sahipleridir.

5-) Ülaike alâ hüden min Rabbihim ve ülaike hümül müflihun;

İşte onlar Rablerinden gelen hakikat bilgisi üzeredirler ve işte onlar kurtuluşa erenlerdir.

6-) Ve minen Nasi men yeşteriy lehvel hadiysi liyudülle an sebiylillâhi Bi ğayri 'ılmin ve yettehizeha hüzüva* ülaike lehüm azâbün mühiyn;

İnsanlardan kimi de vardır ki ilme dayanmayan bir şekilde, Allâh yolundan (insanları) saptırmak için işin laf yanını satın alır ve onu eğlence (keyif aracı) edinir. İşte bunlar için hor-hakir edici bir azap vardır.

7-) Ve izâ tütla aleyhi ayatuNA vella müstebiren keen lem yesma'ha keenne fiy üzüneyhi vakrâ* febeşşirhu Bi azâbin eliyim;

Ona işaretlerimiz bildirildiğinde, sanki onları işitmemiş, sanki iki

kulağında ağır işitme varmış gibi (duymazlıktan gelerek), benlikle yüz çevirir... Onu feci bir azapla müjdele!

8-) İnnelleziyne amenû ve amilus salihati lehüm cennatün na'ıym;

İman edip imanın gereğini uygulayanlara gelince, onlara Naîm cennetleri (Esmâ kuvvelerinin Rahıymî özellikleriyle yaşam) vardır.

9-) Halidiyne fiyha* va'dAllâhi hakka* ve HUvel 'Aziyzül Hakiym;

Orada sonsuza dek yaşarlar... Allâh'ın Hak vaadidir! "HÛ"; Aziyz'dir, Hakiym'dir.

10-) Halekas Semavati Bi ğayrı 'amedin teravneha ve elka fiyl Ardı revasiye en temiyde Biküm ve besse fiyha min külli dabbetin, ve enzelna mines Semai maen feenbetna fiyha min külli zevcin keriyem;

Semâları, dayanağı olmaksızın (Bi-gayrı amed) yarattı (direkt olarak Esmâ mânâları olarak vardır - varlığın ilim - şuur boyutu); sizin (benlik bilincinizin oluşması ve) sarsılmamanız için arza (bedende) sâbit dağlar (organlar) ilka etti ve orada (bedende) her DABBEDEN (hayvani özellikler) oluşturdu... Semâdan (şuurdan) bir su (ilim - kendi hakikatini kavrama bilinci) inzâl ettik de onda tümüyle kerîm eşini (ölüm ötesi yaşam kişiliğini - ruhunu) oluşturduk.

11-) Hazâ halkullâhi feeruniy ma zâ halekalleziyne min dûniHî, belizzâlimune fiy dalalin mubiyn;

İşte bu, Allâh'ın Yaratışdır... Hadi, gösterin bana O'nun dînündakilerin ne yarattığını? Hayır, zâlimler apaçık bir yanlış inanca sapma hâlinedirler.

12-) Ve lekad ateyna LukmanelHıkmete enişkül Lillâhi* ve men yeşkül feinnema yeşkürü linefsih* ve men keferfe feinnAllâhe Ğayniyyün Hamiyd;

Andolsun ki biz Lukman'a, Allâh'a şükretmesi için Hikmet (sistemli düşünme aklı) verdik... Kim şükrederse, sadece kendi benliğine şükreder... Kim de inkâr ederse (hakikatindeki nimeti), şüphesiz ki Allâh Ğaniyy'dir, Hamiyd'dir.

13-) Ve iz kale Lukmanü libnihi ve huve ye'ızuhu ya büneyye lâ tüşrik Billâh* inneş şirke le zulmün azıym;

Hani Lukman oğluna, ona öğüt verirken dedi ki: "Ey oğulcuğum! Esmâ'sıyla hakikatin olan Allâh'a (benliğini - bedenini tanı edinerek) şirk koşma! Kesinlikle şirk çok büyük bir zulümdür!"

14-) Ve vassaynel insane Bi valideyh* hamelethü ümmühu vehnen alâ vehnin ve fisaluhu fiy ameyni enişkülriy ve livalideyk* ileyYEl masıyr;

Biz insana, ana-babasını vasiyet ettik... Onun anası, onu zayıflık üstüne zayıflıkla yüklenip taşımıştır... Onun süttten kesilmesi de iki

Yıl içindedir... “Bana ve ana-babana şükret; dönüş banadır!”

15-) Ve in cahedake alâ en tüşrike Biy ma leyse leke Bihi ilmün fela tuti’hüma ve sahibhüma fiyd dünya ma’rufa* vettebi’ sebiyle men enabe ileyYE, sümme ileyYE merci’uküm feünebbiüküm Bima küntüm ta’melun;

İlmine uymayan bir şeyi bana eş koşman konusunda zorlarlarsa o ikisine itaat etme! Dünyalık konusunda o ikisiyle (iyi) geçin; bana yönelenin yoluna tâbi ol! Sonra geri dönüşünüz banadır. Yaptıklarınızı size haber vereceğim.

16-) Ya büneyye inneha in tekü miskale habbetin min hardelin fetekün fiy sahretin ev fiys Semavati ev fiyl Ardı ye’ti BihAllâhu, innAllâhe Latıyfün Habiyr;

“Ey evladım... Muhakkak ki o (yaptığın şey), bir hardal tanesi ağırlığınca olsa da, bir kayanın içinde yahut semâlarda yahut arzın içinde olsa, Allâh onu (hakikatinin sonucu olarak) getirir... Muhakkak ki Allâh Latıyf’tir, Habiyr’dir.”

17-) Ya büneyye ekımıs Salâte ve’mur Bil ma’rufi venhe anil münkeri vasbir alâ ma esabek* inne zâlike min azmil umûr;

“Ey evladım... Salâtı ikame et... İmanına uygun olanla hükmet; kötü davranışlardan vazgeçir. Sana isâbet eden şeye de sabret! Muhakkak ki bunlar, azmetmeyi gerektiren işlerdendir.”

18-) Ve lâ tûsağğir haddeke linNasi ve lâ temşi fiyl Ardı mereha* innAllâhe lâ yuhıbbu külle muhtalin fahur;

“Kibirlenerek insanlardan yüzünü çevirme ve yeryüzünde kendini beğenerek yürüme! Muhakkak ki Allâh, elindekilerle gururlanan kibirli hiçbir kimseyi sevmez!”

19-) Vaksıd fiy meşyike vağdud min savtik* inne enkerel’asvati lesavtülhamiyr;

“Yaşamında dengeli olarak haddini bil ve sesini alçalt! Muhakkak ki seslerin en çirkini, eşeklerin sesidir.”

20-) Elem terav ennAllâhe sahhare leküm ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı ve esbeğa aleyküm niamehu zahireten ve batuneten, ve minen Nasi men yücädilü fiyllahi Bi ğayri ‘ılmin ve lâ hüden ve lâ Kitabın müniyr;

Görmediniz mi ki Allâh, semâlarda ve arzdakileri size hizmetli eyledi ve sizin üzerinize zâhirî ve bâtinî olarak nimetlerini yaydı... İnsanlardan kimi de Allâh hakkında ilme dayanmayan bir şekilde, hakikatten yoksun ve aydınlatıcı bir bilgisi olmaksızın tartışır durur.

21-) Ve izâ kiyle lehümüt tebiu ma enzellAllâhu kalu bel nettebi’u ma vecedna aleyhi abaena* evelev kâneşseytanu yed’uhüm ila azâbis sa’ıyr;

Onlara: “Allâh’ın inzâl ettiğine tâbi olun” denildiğinde: “Hayır, babalarımız ne yaptıysa biz de ona tâbiyiz” dediler... Şeytan (bedensel istekleri) kendilerini alevli ateşin azabına çağırırsa da mı?

22-) Ve men yüslim vechehu ilAllâhi ve huve muhsinün fekadistemseke Bil ‘urvetil vüska* ve ilAllâhi akıbetül’ umûr;

Kim muhsin olarak vechini (şuurunu) Allâh’a teslim ederse, gerçekten en sağlam kulpa tutunmuş olur... İşlerin sonu Allâh’adır!

23-) Ve men kefere fela yahzünke küfruh* ileyNA merci’uhüm fenünebbiühüm Bima amilu* innAllâhe ‘Aliymün Bizatissudur;

Kim de inkâr ederse, onun inkârı seni mahzun etmesin! Onların dönüşleri bizedir, yaptıkları şeyleri kendilerinden haber vereceğiz... Muhakkak ki Allâh, içinizdekilerin, Esmâ’sıyla Zâtı olarak Aliym’dır.

24-) Nümetti’uhüm kaliylen sümme nadtarruhüm (nazdarruhum) ila azâbin ğaliyz;

Kısa süre dünya zevkini yaşarlar... Sonra onları, ağır - şiddetli bir azabı yaşamaya mecbur ederiz.

25-) Ve lein seeltehüm men halekas Semavati vel Arda leyekulünAllâh* kulilHamdü Lillâh* bel ekseruhüm lâ ya’lemun;

Yemin olsun ki eğer onlara: “Semâları ve arzı kim yarattı?” diye sorsan, elbette: “Allâh” diyecekler... De ki: “El Hamdu Lillâh = Hamd, Allâh’a aittir!”... Hayır, onların çoğunluğu anlayabilmezler!

26-) Lillâhi ma fiys Semavati vel Ard* innAllâhe HUvel Ğaniyyül Hamiyd;

Semâlarda ve arzda ne varsa Allâh içindir (O’nun Esmâ’sının işaret ettiği özelliklerin seyrinin oluşması için)... Muhakkak ki Allâh, “HÛ”; Ğaniyy’dır, Hamiyd’dır.

27-) Velevenne ma fiyl Ardı min şeceretin aklamün vel bahru yemüddühu min ba’dihi seb’atü ebhurin ma nefidet kelimatullah* innAllâhe Aziyzün Hakiym;

Eğer yeryüzündeki ağaçlar kalem olsa ve deniz de (mürekkep olsa), ondan sonra yedi deniz de ona eklense, Allâh’ın kelimeleri tükenmez... Muhakkak ki Allâh Aziyz’dır, Hakiym’dır.

28-) Ma halkuküm ve lâ ba’süküm illâ kenefsin vahıdetin, innAllâhe Semi’y’un Basıyr;

Sizin yaratılmanız da, daha sonra yeni bir yapıyla yeni bir boyutta oluşumunuz da (bâ’s) bir tek nefsinki gibidir... Muhakkak ki Allâh, Semi’dır, Basıyr’dır.

29-) Elem tera ennAllâhe yulicülleyla fiynnehari ve yulicünnehare

fıylleyli ve sahhareş Şemse vel Kamere küllün yecriy ila ecelin müssemmen ve ennAllâhe Bima ta'melune Habiyır;

Görmedin mi ki Allâh, geceyi gündüze dönüştürüyor, gündüzü de geceye dönüştürüyor! Güneş'i ve Ay'ı işlevlendirmişti! Her biri belli bir ömre kadar işlevine devam eder... Allâh yaptıklarınızdan (yaratana olarak) Habiyır'dır.

30-) Zâlike Bi ennAllâhe HUvel Hakku ve enne ma yed'une min dûnihil bâtılu ve ennAllâhe HUvel 'Aliyyül Kebiyır;

Bu böyledir çünkü Allâh, "HÛ"dur; Hak'tır (Mutlak Hakikattir)... Muhakkak ki, O'nun dînunda isimlendirdikleri şeyler, asılsız - boş şeylerdir! Muhakkak ki Allâh "HÛ"dur; Alfı'dır, Kebiyır'dır.

31-) Elem tera ennel fülke tecriy fiyl bahri Bi nı'metillâhi li yüriyeküm min âyâtiHİ, inne fiy zâlike leâyâtin li külli sabbarin şekûr;

İşaretlerinden size göstermek için, Allâh nimeti olarak gemilerin denizde akıp gittiğini görmedin mi? Muhakkak ki bunda pek sabırlı ve çok şükreden herkes için elbette dersler vardır.

32-) Ve izâ ğaşiyehüm mevcün kezzuleli de'avullahe muhlisiyne lehüd diyın* felemma neccahüm ilel berri feminhüm muktesıd* ve ma yechadü Bı âyâtiNA illâ küllü hattarin kefur;

Onları kara bulutlar gibi bir dalga kapladığında, inançlarını sadece O'na hâlis kılarak Allâh'a dua ederler... Onları karaya (çıkarıp) kurtardığımızda, onlardan bazıları orta yolu tutar. İşaretlerimizi çok gaddar ve çok nankör olandan başkası bile bile inkâr etmez.

33-) Ya eyyühenNasütteku Rabbeküm vahşev yevmen lâ yecziy validün an veledih* ve lâ mevludün huve cazin an validihi şey'a* inne va'dAllâhi hakkun fela teğurrenekümül hayatüd dünya, ve lâ yeğurreneküm Billâhil ğarur;

Ey insanlar! Rabbinizden (size yaptıklarınızın karşılığını - sonucunu kesinlikle yaşatacağı için) korunun; babanın evladından, evladın da babasından hiçbir yararı olmayacağı süreçten dehşet duyun! Muhakkak ki Allâh'ın vaadi haktır! Dünya yaşamı sakın sizi aldatmasın... O çok aldatıcı da (vehme tabi bilinciniz) Allâh'la (O sizin hakikatinizdir, size bir şey olmaz diye) sizi aldatmasın (Sünnetullâh'ı görmekten perdelemesin)!

34-) İnnAllâhe 'indeHU ilmüs saati, ve yünezzilül ğays* ve ya'lemu ma fiyl' erham* ve ma tedriy nefsün ma zâ teksibü ğadâ* ve ma tedriy nefsün Bı eyyi Ardın temut* innAllâhe 'Aliymun Habiyır;

Muhakkak ki o saatin (ölümün) ilmi Allâh indindedir; yağmuru indirir; rahimlerde olanı bilir; hiçbir benlik yarının ne getireceğini bilmez; hiçbir nefis nerede öleceğini de bilmez! Muhakkak ki Allâh,

Aliym'dir, Habiyr'dir.

Sebe' Sûresi: 1-54

ACIKLAMA:

Sebe' Sûresi, kaynak tertiplerde **Lukmân-Zümer Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

“**El-Hamdu Lillâh**” ile başlayan ve hepsi de Mekke döneminde nâzil olan beş sûre'den dördüncüsüdür!.. Bu sûre'ye “Şükür elHamduLillâhı” da denir!..

“Sirk”in tanımlandığı Lukmân Sûresi'nden sonra, “sirk”in mesnedsizliğini vurgulayan Sebe' Sûresi!..

Dünya statü ve nimeti'nin şükür ve nankörlük örnekleri olarak **Davud/Süleyman a.s.** (nitekim bu sûre'nin diğer adı **Davud Sûresi**) ve **Sebe' krallığı** (benzer beraberlik **Neml Sûresi'**nde de vardır!)..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Sebe' Sûresi'**nin bazı âyetleri hakkında rivayetler vardır!..

Bu rivayetlerden biri şudur:

“(Ticaret'te) ortak iki kişi vardı. Bunlardan birisi (ticaret için) Şam'a doğru çıkıp gitti, diğeri de Mekke'de kaldı... Hz. Muhammed (s.a.v.) Nebi olarak ba's olunca bu haberi arkadaşına (Mekke'de kalanı, ortağına) yazdı...”

O da:

“*O ne yaptı, ne yapıyor?*” diye yazıp bilgi isteyince, arkadaş:

“*Kureyş'ten kimse ona tâbi olmadı, insanların (azizleri değil) zellileri ve (zenginleri değil) yoksulları ona tâbi oldular!*” diye yazdı... Bu haberi alan arkadaş hemen ticaretini bırakıp geri döndü ve arkadaşına geldi; ki o (Şam'dan dönen), bazı kitapları okurdu!.. Arkadaşına:

“*Bana O'na gitmeyi göster*” dedi ve onun delâletiyle Nebi (s.a.v.)'e geldi ve O'na:

“*Neye çağırıyorsun?*” diye sordu. Hz. Rasûlullâh (s.a.v.) de:

“*Şuna şuna çağırıyorum!*” diye davetini ona anlatınca adam:

“*Ben şahadet ederim ki kesinlikle sen Allâh Rasûlü'sün!*” dedi...

Bunun üzerine Hz. Rasûlullâh/arkadaşı:

“Onu nereden bildin?” diye sorunca:

“Allâh her ne zaman bir Nebi ba’s etse hep insanların (azizleri değil) zellileri ve (zenginleri değil) yoksulları ona tâbi oldular!” dedi.

İşte bunun üzerine bu âyet nâzil oldu...

Nebi (s.a.v.), o kişiye elçi yollayıp **“Allah, senin sövlediğinin tasdiki olarak bu âyeti inzâl etti!”** haberini verdi!”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) ElHamdu Lillâhilleziy lehu ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı ve lehül Hamdu fiyl ahireti, ve HUvel Hakiymül Habiy;

Hamd, semâlarda (bilinç mertebeleri) **ve arzda** (beden) **ne varsa kendisi için olan Allâh’a aittir! Sonsuz gelecek yaşamda dahi Hamd O’na aittir! “HÛ”;** Hakiym’dir, Habiy’dir.

2-) Ya’lemu ma yelicü fiyl Ardı ve ma yahrucü minha ve ma yenzilü mines Semai ve ma ya’rucü fiyha* ve HUver Rahıymul Ğafûr;

Arza (bedene - yeryüzüne) **gireni ve ondan çıkanı; semâdan inzâl olanı** (bilinçten açığa çıkanı) **ve ondaki** (boyutsal yükselişi) **urûc edeni bilir... “HÛ”;** Rahıym’dir, Ğafûr’dur.

3-) Ve kalelleziyne keferu lâ te’tiynes sa’atü, kul bela ve Rabbiy lete’tiyenneküm ‘Alimil ğayb* lâ ya’zübü anhü miskalü zerretin fiys Semavati ve lâ fiyl Ardı ve lâ aşgaru min zâlike ve lâ ekberu illâ fiy Kitabin mubiyn;

Hakikat bilgisini inkâr edenler: “O saat (ölümle hakikati fark etmek) bize gelmeyecek” dediler... De ki: “Hayır, gaybı bilen Rabbime yemin ederim ki elbette size gelecektir! Semâlarda ve arzda zerre ağırlığınca bir şey dahi O’ndan gizli kalmaz! (Hatta) ondan daha küçük ve daha büyük (ne varsa o da) Kitab-ı Mubiyn’dedir (apaçık kitap olan fiiller âleminde).”

4-) Liyecziyelleziyne amenû ve amilussalihât* ülaike lehüm mağfiretün ve rizkun kerıym;

İman edip imanının gereğini uygulayanları cezalandırması içindir (bu)! İşte onlar için mağfiret ve kerim yaşam gıdası vardır.

5-) Velleziyne se’av fiy âyâtıNA mu’aciziyne ülaike lehüm azâbü min riczin eliyim;

İşaretlerimizi geçersiz kılmak için koşuşturanlara gelince, işte onlar için riczden (pislik, vehim) kaynaklanan feci bir azap vardır!

6-) Ve yeralleziyne utül ilmelleziy ünzile ileyke min Rabbike HUvel Hakka, ve yehdiy ila sıratıl ‘Aziyızil Hamiyd;

Kendilerine ilim verilenler, Rabbinden sana inzâl olunanın Hak’ın ta kendisi olduğunu ve Aziyız, Hamiyd’in, Hakikatine erdirme yoluna yönlendirdiğini görürler.

7-) Ve kalelleziyne keferu hel nedüllüküm alâ racülin yünebbiüküm izâ muzzıktum külle mümezzekin, inneküm lefıy halkın cediyd;

Hakikat bilgisini inkâr edenler dedi ki: “Unufak toz olduktan sonra, kesinlikle siz yeni bir yaratılışta olursunuz, diyerek Nebilik iddia eden bir adamı size gösterelim mi?”

8-) Eftera alellahi keziben em Bihi cinnetün, belilleziyne lâ yu’minune Bil ahireti fiyl azâbi ved dalâlıl be’ıyd;

“(Acaba o adam) Allâh’a atfen bir yalan mı uydurdu yoksa onda bir cinnet mi söz konusu?” (dediler)... Tam tersine, sonsuz gelecek yaşamlarına iman etmeyenler, azap ve (hakikatten) uzak düşmüş bir sapma içindedirler.

9-) Efelem yerav ila ma beyne eydiyhim ve ma halfehüm mines Semai vel Ard* in neşe’ nahsif Bihimül Arda ev nüsıkıt aleyhim kisefen mines Sema* inne fıy zâlîke leayeten liküllü abdin müniyb;

Önlerinde ve arkalarında (gelecekte ve geçmişte), semâdan ve arzdan (bilinç ve beden) neler olduğunu görmediler mi? Eğer dilesek onları arza batırırız (bedensellikte boğarız Esmâ’mızdan açığa çıkan bir şekilde) yahut üzerlerine semâdan parçalar düşürürüz (düşüncelerini alt - üst ederiz)! Muhakkak ki bunda (hakikatine) yönelen her kul için elbette bir işaret vardır.

10-) Ve lekad ateyna Davude minna fadlâ* ya cibalü evvibiy meahu vettayr* ve elenna lehül hadiyd;

Andolsun ki Davud’a bizden bir lütufta bulunduk. “Ey dağlar (benlik sahipleri), Onunla beraber beni tespih edin ve de kuşlar (ilimle seyredenler)!” Onun için, keskin (demir leblebi olan gerçeği) olanı (hakikate imanı) yumuşattık.

11-) Enı’mel sabığatin ve kaddir fıysserdi va’melu salıha* inniy Bima ta’melune Basıyr;

“Zırh gibi koruyucu mükemmel bir düşünce sistemi oluştur; ve imanınızın gereğini uygulayın! Doğrusu ben yaptıklarınızı Basıyr’im.”

12-) Ve li Süleymaner riya ğudüvvüha şehrun ve revahuha şehri* ve eselna lehu aynel kıtır* ve minel cinni men ya’melu beyne yedeyhi Bi izni Rabbih* ve men yeziğ minhüm ‘an emriNA nüzîkhu min azâbis se’ıyr;

Süleyman’a da sabah gidişi bir aylık yol, akşam dönüşü bir aylık yol

olan o rüzgâr (gibi hareket edeni verdik)! **Onun için bakır kaynağını sel gibi akıttık! Rabbinin elvermesiyle cinden** (görünmeyen türden) **kimileri de** (ifrit türü) **Onun önünde çalışırdı. Onlardan kim emrimizden çıkarsa, ona alevli bir ateş azabından tattırırız.** (Bakır kaynağı tanımlamasını, Zülkarneyn'in yaptığı, yecüc mecüc'e karşı set inşaatında kullandığı eriyik bakır - demir olayıyla birlikte düşünersek; anladığımız maddi anlamda değil, daha farklı bir alanda düşünmemiz zorunluluğu açığa çıkar. Gerek Zülkarneyn (iki boynuzlu {antenli?}) gerekse Süleyman a.s.ın görünmez varlıklara karşı tasarruf sahibi oldukları düşünülürse, olayın maddi bakır - demir konusu değil, bu iki maddenin elementsel bileşiminin gücünü kullanma olarak, belki farklı bir düşünce kapısı açılabilir bize. Daha derine girmek istemiyorum. A.H.)

13-) Ya'melune lehu ma yeşau min meharyibe ve temasiyle ve cifanın kel cevabi ve kudurin rasiyat* ı'melu ale Davude şükra* ve kaliylun min ibadİYeş şekûr;

Onun (Süleyman) için, mabetler, heykeller, geniş çok büyük havuzlar ve yerlerinde sâbit kazanlardan ne diledi yaparlardı... "Davud nesli şükre çalışın! Kullarımdan şükreden (değerlendiren) azdır!"

14-) Felemma kadaynâ aleyhil mevte ma dellehüm alâ mevtihi illâ dabbetül'Ardı te'külü minseeteh* felemma harre tebeyyenetil cinnü en lev kânu ya'lemunel ğaybe ma lebisû fiyl azâbil mühiyn;

Ona (Süleyman'a) ölümü (tatmasını) hükmettiğimizde, Onun asasını yiyen kurtçuktan başkası onlara (cinlere) gerçeği fark ettirmedi! Nihayet (asa çürüyüp) yıkıldığında, cine (ifrit türüne) fark ettirdi (ölümünü) ki; eğer (onlar) gaybılarını bilenler olsaydılar, alçaltıcı azap içinde kalmazlardı.

15-) Lekad kâne liSebein fiy meskenihim ayetün, cennetani 'an yemiynin ve şimal* külu min rizkı Rabbiküm veşküru leHU, beldetün tayyibetün ve Rabbün Ğafûr;

Andolsun ki Sebe halkına kendi meskenlerinde (bedenlerinde) bir işaret vardır! Sağdan ve soldan iki bahçe ile çevrili... (Kendilerine): "Rabbinizin yaşam gıdasından beslenin ve O'na şükredin! Tayyib bir belde ve Ğafûr bir Rab!" (denildi).

16-) Fea'redu feerselna aleyhim seylel a'rimi ve beddelnahüm Bi cenneteyhim cenneteyni zevatey ükülin hamtın ve eslin ve şey'in min sidrin kaliyl;

Onlar yüz çevirdiler... Bu yüzden onlara Arım Seli'ni irsâl ettik ve (baraj yıkılmasıyla oluşan bu sel ile) onların iki bahçesini, acı meyveli ağaçlar ve birkaç sedir ağacından ibaret hâle dönüştürdük.

17-) Zâlike cezeynahüm Bima keferu* ve hel nücaziy illel kefur;

Küfür (nankörlük) etmeleri ile onları işte böyle cezalandırdık... Nankörlük edenlerin karşılığı budur!

18-) Ve ce'alna beynehüm ve beynel kurelletiy barekna fiyha kuren zahireten ve kadderna fiyhes seyr* siru fiyha leyalie ve eyyamen aminiyin;

Onlar (Sebe'liler) ile içlerinde bereketler halkettiğimiz şehirler arasında görünen mesafelerde beldeler oluşturduk... Onların arasında seyahati düzenledik... “Oralarda gece ve gündüz, güvenli olarak seyredin” (dedik).

19-) Fekalu Rabbena ba'id beyne esfarina ve zalemu enfüsehüm fecealnahüm ehadiyse ve mezzaknahüm külle mümezzekın inne fiy zâlike leâyâtin liküllü sabbarin şekûr;

“Rabbimiz, sefer alanımızı uzat - yay” dediler ve nefslerine zulmettiler... Biz de onları anlatılan ibretlikler kıldık ve onları darmadağın ettik... Muhakkak ki bu olayda çok sabreden ve çok şükreden herkes için elbette işaretler vardır.

20-) Ve lekad saddeka aleyhim ibliysü zannehu fettebe'uhü illâ feriykan minel mu'miniyn;

Andolsun ki İblis'in onların (insanların) hakkındaki zannı doğru çıktı da, iman edenler dışındakiler ona tâbi oldular.

21-) Ve ma kâne lehu aleyhim min sultanin illâ lina'leme men yu'minu Bil ahireti mimmen huve minha fiy şekkin ve Rabbüke alâ küllü şey'in Hafiyz;

Oysaki onun (İblis), onlar üzerine bir zorlayıcı gücü yoktu! Sadece sonsuz gelecek yaşamına iman eden ile ondan kuşku duyanın farkı açığa çıksın diye bunu yaptık. Rabbin her şey üzerine Hafiyz'dir.

22-) Kulid'ulleziyne ze'amtüm min dunillâh* lâ yemlikûne miskale zerretin fiys Semavati ve lâ fiyl Ardı ve ma lehüm fiyhima min şirkin ve ma lehu minhüm min zahiyr;

De ki: “Allâh dûnunda var sandıklarınızı çağırın (hadi)! (O isimlendirdikleriniz) ne semâlarda ve ne de arzda zerre ağırlığınca bir şeye mâlik değildirler! Onların (o isimlendirdiklerinizin) bu ikisinde bir ortaklığı yoktur ve O'nun bunlardan bir destekçisi de yoktur.”

23-) Ve lâ tenfa'uş şefa'atü 'indeHU illâ limen ezine leh* hattâ izâ füzziya 'an kulubihim kalu ma zâ kale Rabbüküm* kalül Hakk* ve HUvel 'Aliyyül Kebiyr;

Kendisine izin verilen müstesna, O'nun indinde şefaât fayda vermez! Nihayet bilinçlerini saran dehşet yatıştığında: “Rabbinizin hükmü nedir?” derler... “Hak” derler... “HÜ”; Alîy'dir, Kebiyr'dir.

24-) Kul men yezkuküküm mines Semavati vel Ard* kulillâhu ve inna ev

ıyyaküm leâla hüden ev fiy dalâlin mubiyn;

De ki: “Semâlardan ve arzdan (bilinç katlarınız ve bedeniniz itibarıyla) yaşam gıdanızı veren kimdir?”... De ki: “Allâh! Muhakkak ki biz ya da siz (birimiz) hakikat üzereyiz; (diğerimiz de) apaçık bir sapıklık içindedir!”

25-) Kul lâ tûs’elune ‘amma ecranâ ve lâ nûs’elü ‘amma ta’melun;

De ki: “Suçlarımızdan size sorulmaz... Yaptıklarınızdan da bize sorulmaz!”

26-) Kul yecme’u beynena Rabbüna sümme yeftehu beynena Bil Hakk* ve HUvel Fettahul’ ‘Aliym;

De ki: “Rabbimiz bizi bir araya getirecek ve Hak olarak aramızı (isâbet edenler ve yanılanlar olarak) açacaktır... “HÛ”; Fettah’tır, Aliym’dır.”

27-) Kul eruniyelleziyne elhaktüm Bihi şürekâe kella* bel HUvAllâhul ‘Aziyzül Hakiym;

De ki: “O yanı sıra var sandığınız ortaklarınızı gösterin bana! Hayır, hâşâ! Bilakis yalnızca “HÛ”; Aziyz, Hakiym (olan) Allâh’tır.”

28-) Ve ma erselnake illâ kâffeten linNasi beşiyran ve neziyran ve lâkinne ekseren Nasi lâ ya’lemun;

Seni, tüm insanlar için müjdecî ve uyarıcı olarak irsâl ettik... Ne var ki insanların çoğunluğu anlamazlar (bunun ne demek olduğunu)!

29-) Ve yekulune meta hazel va’dü in küntüm sadikiyn;

“Eğer sözünüzde sadıksanız, bu vaat (ölümü tadarak söylenenleri yaşamak) ne zaman?” derler.

30-) Kul leküm miy’adü yevmin lâ teste’hirune ‘anhü sa’aten ve lâ testakdimun;

De ki: “Sizin için tespit edilmiş bir süreç vardır ki, onu ne erteleyebilirsiniz ne de öne alabilirsiniz.”

31-) Ve kalelleziyne keferu len nu’mine Bi hazel Kur’âni ve lâ Billeziy beyne yedeyh* ve lev tera iziz zâlimune mevkufune ‘inde Rabbihim* yerci’u ba’dühüm ila ba’dinil kavl* yekülülleziy nestud’ifu lilleziy nestekberu levla entüm lekünna mu’miniyn;

Hakikat bilgisini inkâr edenler dediler ki: “Bu Kurân’a da, bundan önce bize bildirilmiş olana da asla iman etmeyeceğiz”... Zâlimleri, Rablerinin indinde zorunlu dururlarken (değerlendiremedikleri hakikatlerindeki gerçeği fark etmiş hâldeyken), bir görsen! Bir kısmı diğerini suçlarken... Tâbi olan zayıflar, büyüklük taslayan önderlerine: “Eğer siz olmasaydınız, elbette iman edenlerden olurduk” derler.

32-) Kalelleziynestekberu lilleziynestud'ıfu enahnu sadednaküm 'anil hûda ba'de iz caeküm bel küntüm mücrimiyn;

Kibirli önderleri de, kendilerine tâbi olan zavallılara: “Size gelen hakikatten sizi biz mi alıkoymduk? Hayır, siz suçlusunuz!”

33-) Ve kalelleziynestud'ıfu lilleziynestekberu bel mekrulleyli vennehari iz te'mürunena en nekfüre Billâhi ve nec'ale leHU endada* ve eserrun nedamete lemme raevül azâb* ve cealnel ağılâle fiy a'nakilleziyne keferu* hel yücevne illâ ma kânu ya'melun;

Zavallı tâbiler, kibirli önderlerine dedi ki: “Hayır, gece ve gündüz hile ile bizi yanılttınız! Allâh'ın, Esmâ'sıyla hakikatimiz olduğunu inkâr etmemizi ve O'na ortak tanrılar oluşturmamızı emrederdiniz”... Azabı gördüklerinde ise pişmanlıklarını gizlediler! Hakikat bilgisini inkâr edenlerin boyunlarında (başlarını bedensellik kabulünden döndüremeyecekleri) boyunduruklar oluşturduk! Ortaya koyduklarının sonucunu yaşıyorlar!

34-) Ve ma erselna fiy karyetin min neziyirin illâ kale mütrefuha, inna Bima ursiltüm Bihi kâfirun;

Biz hangi memlekete bir uyarıcı irsâl ettiyse, oranın şımarık zenginleri: “Muhakkak ki biz Risâletinizle gönderilen hakikat bilgisini kabul etmeyiz” (dediler).

35-) Ve kalu nahnu ekseru emvalen ve evlâden ve ma nahnu Bi mu'azzebiyn;

Dahi dediler ki: “Biz hem servetimiz hem de evlatlarımız yönünden daha güçlüyüz... Biz azaba uğramayız!”

36-) Kul inne Rabbîy yebsütür rizka limen yeşau ve yakdiru ve lakinne ekseren Nasi lâ ya'lemun;

De ki: “Muhakkak ki Rabbim yaşam gıdasını (rızkı), dilediğine genişletir veya daraltır (zenginlik kazanılmaz Allâh vergisidir)... Ne var ki insanların çoğunluğu (bu gerçeği) bilmezler.”

37-) Ve ma emvalüküm ve lâ evladüküm Billetiy tukarrübüküm 'indeNA zülfa illâ men amene ve amile salihâ* feülaike lehüm cezauddı'fi Bima 'amilu ve hüm fiyl ğurufati aminun;

Size indîmizde kurb (Kurbiyet mertebesi - Allâh Esmâ'sı özellikleriyle şuurlu tahakkuk mertebesi) oluşturacak olan, ne zenginliğiniz ve ne de evlatlarınızdır; sadece iman edip imanının gereğini uygulayan müstesna... İşte onlara bu çalışmalarının getirisi kat kat arttırılır. Onlar yüksek mertebeler içinde güvendedirler.

38-) Velleziyne yes'avne fiy âyâtiNA mu'aciziyne ülaike fiyl azâbi muhdarun;

İşaretlerimizi (uyarılarımızı) geçersiz kılmak için koşuşturanlara

gelince, işte onlar sürekli azapta tutulacaklardır.

39-) Kul inne Rabbii yebşütur rizka limen yeşau min ‘ibadiHi ve yakdiru leh* ve ma enfaktüm min şey’in feHUve yuhlifuh* ve HUve hayrur razikiyn;

De ki: “Muhakkak ki Rabbim yaşam gıdasını (maddi - manevî rızkı), kullarından dilediğine genişletir ve (dilediğine de) daraltır! Bir şey infak ederseniz (Allâh için karşılıksız bağışlarsanız), O, onun yerine başkasını verir... “HÜ”, yaşam gıdasıyla besleyen mükemmel Rezzâk’tır.”

40-) Ve yevme yahşürühüm cemiy’an sümme yekulü lilMelaiketi ehaülai iyyaküm kânu ya’budun;

O süreç ki, hepsini toplar, sonra meleklere: “Bunlar mı yalnızca size kulluk edenler idi?” der.

41-) Kalu subhhaneke ente veliyyüna min dunihim* bel kânu ya’budunel cinne, ekseruhüm Bihim mu’minun;

(Melekler) **dedi ki: “Subhansın sen. Sensin Veliyy’miz, onlar değil... Bilakis onlar cine tapıyorlardı; çoğunluğu onlara iman etmişti (tanrı olarak).”**

42-) Fel yevme lâ yemlikü ba’duküm li ba’dın nef’an ve lâ darra* ve nekulü lilleziyne zalemu zûku azâben narilletiy küntüm Biha tükezzibun;

İşte o süreçte, kimse kimseye ne bir fayda ve ne de bir zarar verebilir... (Nefsine) zulmedenlere: “Kendisini yalanladığımız o yanışın azabını tadın!” deriz.

43-) Ve izâ tütla aleyhim ayatuna beyyinatın kalu ma hazâ illâ racülün yüriydü en yesuddeküm amma kâne ya’büdü abaüküm* ve kalu ma hazâ illâ ifkün müftera* ve kalelleziyne keferu lil Hakkı lemma caehüm, in hazâ illâ sıhrun mubiyn;

Âyetlerimiz onlara apaçık olarak okunup bildirildiğinde (zâlimler) dediler ki: “Bu, atalarınızın tapınageldiği şeyden sizi çevirmeyi amaçlamış bir adamdır”... Yine dediler ki: “Bunlar, uydurulmuş bir yalandan başka bir şey değil”... Hakikat bilgisini inkâr edenler, Hak kendilerine geldiğinde: “Bu, ancak apaçık bir sihirdir” dediler.

44-) Ve ma ateynahüm min kütübün yedrusuneha ve ma erselna ileyhim kableke min neziyr;

Oysa onlara ders almalarını (sana itiraza kaynak) sağlayacak bilgileri vermemiştik. Senden önce onlara uyarıcı da irsâl etmemiştik.

45-) Ve kezzebelleziyne min kablihim ve ma beleğu mi’şare ma ateynahüm fekezzebu Rusuliy* fe keyfe kâne nekiyr;

Onlardan öncekiler de yalanlamıştı (genetik özellik)! (Oysa bunlar)

onlara verdiğimizde onda birine bile ulaşmamışlardır... (Buna rağmen) Rasûllerimi yalanladılar... İşte bak, benim de onları inkârımın sonucu nasıl oldu!

46-) Kul innema e'ızuküm Bi vahıdetin, en tekumu Lillâhi mesna ve fûrada sümme tetefekkeru* ma Bi sahibiküm min cinnetin, in huve illâ neziyrun leküm beyne yedeş azâbin şediş;

De ki: "Size sadece bir tek öğüt veriyorum: Allâh için ister ikişer - birlikte ister kendi başınıza kaldığınızda şöyle bir derin düşünün bakalım! Size sahip çıkanda bir cinnet söz konusu değildir... O ancak şiddetli bir azabın öncesinde sizin için uyarıcıdır!"

47-) Kul ma seeltüküm min ecrin fe huve leküm* in ecriye illâ alAllâh* ve HUve alâ külli şey'in Şehiş;

De ki: "Sizden bir karşılık istemişsem, o sizin olsun... Benim ecrim ancak Allâh üzerinedir... "HÛ" her şeye Şehiş'dir."

48-) Kul inne Rabbii yakzifü Bil Hakk* allâmul ğuyub;

De ki: "Muhakkak ki benim Rabbim Hakk'ı şiddetle ortaya atar! Allam-ül Ğuyub'dur (her şeyin gaybını çok iyi bilen)!"

49-) Kul cael Haku ve ma yübdüül bâtilu ve ma yu'ıyş;

De ki: "Hak açığa çıktı! Bâtil ne yeni bir şey oluşturabilir ne de eskiyi yeniden ileri sürebilir!"

50-) Kul in daleltü feinnema edıllu alâ nefsiş* ve inihtedeşyü fe Bima yuhiş ileşye Rabbii* inneHU Semii'un Kariş;

De ki: "Eğer (doğru inançtan) saparsam, bilincimin (yanıltışı) olur bu sapış! Eğer hakikate erersem, Rabbimin bana vahyettiği iledir... Muhakkak ki O, Semi'dir, Kariş'dir."

51-) Veleş tera iz fezi'u fela feşte ve ühızü min mekanin kariş;

Korku ve dehşete kapıldıklarında bir görsen! Kaçacakları yerleri yoktur; çok yakından yakalanmışlardır!

52-) Ve kalu amenna BiHİ, ve enna lehümüt tenavüşü min mekanin be'ıyş;

"O'na (hakikatimizde olarak) iman ettik" dediler... (Öyle olsaydı) bu uzaklık nasıl oluşurdu ki!

53-) Ve kad keferu BiHİ min kabl* ve yakzifune Bil ğaybi min mekânin be'ıyş;

Daha önce o hakikati inkâr etmişlerdi! Hakikatten uzak olarak, gaybaları hakkında ileri geri atıp tutuyorlardı.

54-) Ve hişle beynehüm ve beyne ma yeştehune kema fu'ile Bi eşya'ihim min kabl* innehüm kânu fiş şekkin müriş;

Daha önce benzerlerine yapıldığı gibi onlarla, iştahla arzuladıkları şey arasına engel konmuştur! Muhakkak ki onlar kendilerini huzursuz kılan kuşku içindedirler.

Zümer Sûresi: 1-63, 67-75

ACIKLAMA:

Zümer Sûresi: 1-63 ve 67-75 âyet grubu, kaynak tertiplerde **Sebe'-Mu'min Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Zümer Sûresi**'nin bazı âyetleri hakkında rivayetler vardır!..

Bu rivayetlerden bazıları şunlardır:

3-4.âyetle ilgili rivayet:

“Dikkat edin, hâlis din (mutlak sistem ve düzen) Allâh (Esmâ'sının açığa çıkması) içindir! O'nun dînunda (tanrısal kuvveler vehmedilenleri) veliler edinenler: ‘Biz onlara, sadece bizi Allâh'a yaklaştırmak için tapıyoruz’ (derler)... Muhakkak ki Allâh onlar arasında, tartışıp durdukları konuda hüküm verecektir... Muhakkak ki Allâh, yalancı olup, hakikati inkâr eden kimseye hidâyet etmez!.. Eğer Allâh bir çocuk edinme irade etseydi (olmasını kesin arzulasa), elbette yarattıklarından dilediğini süzüp seçerdi... Subhan'dır O! HÛ Allâh Vâhid, Kâhâr'dır!” (Zümer: 3-4) âyetleri, putlara tapıp bu putları meleklerle nispet ederek **“Melekler (putlar) Allâh'ın kızlarıdır; Biz onlara, sadece bizi Allâh'a yaklaştırmak için tapıyoruz!”** diyen müşrik Araplar hakkında nâzil olmuştur; ki bu şirk, Hristiyanların **“İsa, Allâh'ın oğludur”** demelerinden, daha beter bir sapma olduğu belirtiliyor!..

9.âyetle ilgili rivayet:

“(Böylesi mi) yoksa gecenin bir kısmında kalkıp secdeyi yaşayan ve (Kayyum'un varlığıyla) kaîm olarak, sonsuz geleceğin gereklerine hazırlanan; Rabbinin (hakikatindeki Esmâ kuvvelerinin) Rahmetini (çeşitli özelliklerini açığa çıkarmayı) uman mı? De ki: ‘Hiç bilenler ile bilmeyenler eşit olur mu? Sadece derin düşünebilen akıl sahipleri bunu anlayabilir!” (Zümer: 9) âyeti, 3-4.âyetlerde belirtilenler gibi müşrik olmayanlar ve bilhassa **Hz. Ebû Bekr esSiddîk r.a.** (33.âyette **Hz. Ebû Bekr esSiddîk r.a.**) hakkında nâzil olmuştur!..

23.âyetle ilgili rivayet:

“Allâh, sözün en güzelini; müteşabih (benzetme yollu), mesanî (aynı cümlede veya kelimede iki ayrı işareti vererek ikili anlatımla) **bir bilgiyi** (tafsilâtlı) **indirdi...** Rablerinden haşyet eden kimselerin Ondan derileri (tüyleri) **ürperir...** **Sonra bedeni ve şuru Allâh zikrine yumuşar** (kabule müsait hâle gelir) ... **İşte bu Allâh’ın hidâyetidir ki onunla dilediğini hakikate erdirir! Allâh kimi saptırırsa ona hidâyet edecek yoktur.**” (Zümer: 23) âyetinin nüzûl sebebi şöyle rivayet edilir:

Ashab’tan bir topluluk “Yâ Rasûlallâh, bize (vahyin haricinde) konuşsan (başka şeyler anlatsan)?” dediler de bunun üzerine bu âyet nâzil oldu!?...

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Tenziylül Kitabi minAllâhil ‘Aziyzil Hakiym;

Bu BİLGİ, Aziyz Hakiym Allâh’tan boyutsal olarak şuuruna indirilmiştir!

2-) İna enzelna ileykel Kitabe Bil Hakkı fa’budillahe muhlisan lehüd diyn;

Muhakkak ki biz sana O BİLGİyi Hak olarak (hakikatin olan Esmâ boyutundan açığa çıkardık) **inzâl ettik! O hâlde Din’i,** (varlıktaki sistem ve düzenin mutlak hâkimi - hükümranı olarak) **Allâh’a kulluğunun farkındalığıyla yaşa!**

3-) Ela Lillâhid diynül halis* Velleziynettehazû min dûniHî evliyâ’* ma na’budühüm illâ liyûkarribûna ilAllâhi zülfâ* innAllâhe yahkümü beynehüm fiyma hüm fiyhi yahtelifun* innAllâhe lâ yehdiy men huve kâzibün keffar;

Dikkat edin, hâlis din (mutlak sistem ve düzen) **Allâh** (Esmâ’sının açığa çıkması) **içindir! O’nun dînunda** (tanrısal kuvveler vehmedilenleri) **velîler edinenler: “Biz onlara, sadece bizi Allâh’a yaklaştırmayı için tapıyoruz”** (derler)... **Muhakkak ki Allâh onlar arasında, tartışıp durdukları konuda hüküm verecektir... Muhakkak ki Allâh, yalancı olup, hakikati inkâr eden kimseye hidâyet etmez.**

4-) Lev eradAllâhu en yettehıze veleden lastafa mimma yahlüku ma yeşau, subhaneHU, HUvAllâhul Vâhid’ül Kahrâr;

Eğer Allâh bir çocuk edinme irade etseydi (olmasını kesin arzulasaydı), **elbette yarattıklarından dilediğini süzüp seçerdi... Subhan’dır O! “HÛ” Allâh Vâhid, Kahrâr’dır!**

5-) Halekas Semavati vel Arda Bil hakk* yükevvirulleyle alennehari ve yükevvirun nehare alelleyli ve sahhareşŞemse vel Kamer* küllün yecriy li ecelin müsemma* ela HUvel ‘Aziyzül Ğaffar;

Semâları ve arzı onlar yokken Hak olarak (Esmâ’sındaki özelliklerle)

var kıldı! Geceyi gündüze dönüştürür, gündüzü de gecene dönüştürür... Güneş'i ve Ay'ı işlevsel kılmıştır... Her biri belli bir ömre sahip olarak yoluna devam eder... Dikkat edin, "HÛ"; Aziy'dir, Gaffar'dır.

6-) Halekaküm min nefsin vahıdetin sümme ce'ale minha zevceha ve enzele leküm minel en'ami semaniyete ezvac* yahlüküküm fiy butuni ümmehatiküm halkan min ba'di halkın fiy zulümatın selâs* zâlikümullâhu Rabbüküm leHUI Mülk* lâ ilâhe illâ HU* feenna tusrefun; **Sizi nefs-i vâhıde'den** (nefs-i küll - kozmik bilinç - evrensel benlik - Hakikati Muhammedî - RUH adlı melek tanımlamalarıyla işaret edilen) **yarattı! Sonra** (holografik esas gereğince) **ondan** (bilinçten) **onun eşini** (bedeni) **oluşturdu; sizin için en'amdan** (kontrol edilebilir hayvani duygular) **sekiz eş açığa çıkardı! Sizi analarınızın karınlarında, uç karanlık içinde, bir yaratıştan sonra** (diğer) **bir yaratışa** (geçirerek) **yaratıyor... İşte size Rabbiniz Allâh; mülkü onun** (Esmâ'sının işaret ettiği özelliklerin açığa çıkması) **için olan! Tanrı yok; sadece "HÛ"! Nasıl hakikati görmezsiniz!**

7-) İn tekfürü feinnAllâhe ğaniyyün anküm ve lâ yerda li ibadiHİl küfr* ve in teşkürü yerdahu leküm* ve lâ teziru vaziretun vizre uhra* sümme ila Rabbiküm merci'üküm feyünebbiüküm Bima küntüm ta'melun* inneHU 'Aliymun Bizatissudur;

Eğer küfür (nankörlük) **ederseniz** (insanlığını - yeryüzünde {bedende} halifeliğinizi {‘B’illah işareti doğrultusunda Esmâ kuvveleriyle tasarruf gücünüzü} değerlendirip şükretmezseniz; hakikatinizden perdelenirseniz), **muhakkak ki Allâh sizden Ğaniyy'dir!** (Allâh) **kulları için küfre** (nankörlüğe; fitratlarını zayi etmelerine, kaybolmalarına) **razı olmaz! Eğer şükrederseniz** (değerlendirirseniz), **sizin için ona razı olur... Hiçbir kimse, bir başkasının vebalini yüklenmez! Sonra dönüşümünüz Rabbinizedir! Sizde yaptıklarınızın sonucunun ne olduğunu açığa çıkaracaktır... Muhakkak ki O, içinizdekilerin** (bilinç ve şuurunuzun) **Zâtı** (hakikati) **olarak Aliym'dir** (sakladıklarınızı da, her şeyinizi de tam bilen).

8-) Ve izâ messel İnsane durrun dea Rabbehu müniyben ileyHİ sümme izâ havvelehu ni'meten minhu nesiye ma kâne yed'u ileyHİ min kablü ve ce'ale Lillâhi endaden liyudille an sebiylih* kul temetta' Bi küfrike kaliyla* inneke min ashabin nar;

İnsana (rahmet olarak; onu arındırmak - genişletmek için) **bir durr** (zarar, hastalık, sıkıntı) **dokunduğunda, O'na yönelir; Rabbine dua eder... Sonra ona** (Rabbi) **kendinden bir nimet lütfettiğinde, daha önce O'na dua ettiğini unuttur ve O'nun yolundan saptırmak için Allâh'a endad** (denk vehmettiği varlıklar) **kabullenir... De ki:**

“Küfrünle azıcık yaşa... Muhakkak ki sen ateş ehлиндensin!”

9-) Emmen huve kanitün anaalleyli saciden ve kaimen yahzerul ahirete ve yercu rahmete Rabbih* kul hel yestevilleziyne ya’lemune velleziyne lâ ya’lemun* innema yetezekkeru ulül elbab;

(Böylesi mi) **yoksa gecenin bir kısmında kalkıp secdeyi yaşayan ve (Kayyum’un varlığıyla) kaîm olarak, sonsuz geleceğin gereklerine hazırlanan; Rabbinin (hakikatindeki Esmâ kuvvelerinin) Rahmetini (çeşitli özelliklerini açığa çıkarmayı) uman mı? De ki: “Hiç bilenler ile bilmeyenler eşit olur mu? Sadece derin düşünebilen akıl sahipleri bunu anlayabilir.”**

10-) Kul ya ıbadilleziyne amenütteki Rabbeküm* lilleziyne ahsenu fiy hazihiddünya haseneten, ve Ardullahi vasi’atün, innema yüveffessabirune ecrehüm Biğayri hesab;

De ki: “Ey iman eden kullarım, Rabbinizden (yaptığınız her şeyin sonucunu kesinlikle yaşatacağı için) korunun! Bu dünyada güzellikler, iyilik yapanlar (mümin - kâfir fark etmez) içindir... Allâh’ın arzı (Beynin Esmâ özelliklerini açığa çıkarma kapasitesi) geniştir... Sadece sabredenlerde bunun karşılığı hesapsız açığa çıkarılır.”

11-) Kul inniy ümirtü en a’budAllâhe muhlisan lehüd diyin;

De ki: “Kesinlikle hükmolundum ki, sistem ve düzeninde O’ndan başka etken görmemek üzere Allâh’a kulluk edeyim.”

12-) Ve ümirtü lien ekûne evvelel müslimiyn;

“Hükmolundum ki, teslim olmuşluğunun farkındalığını yaşayanların ilki olmakla!”

13-) Kul inniy ehafü in ‘asaytü Rabbii azâbe yevmin ‘azıym;

De ki: “Gerçektir ki, ben muazzam bir sürecin yaşanacak azabından korkarım, eğer Rabbime isyan edersem (varlığımıdaki mutlak tedbirini görmezden gelirim)!”

14-) Kulillâhe a’büdü muhlisan lehu diyiny;

De ki: “Sistem ve düzeninde O’ndan başka etken görmemek üzere Allâh’a kulluk edeyim...”

15-) Fa’budu ma şî’tüm min dünüHİ, kul innel hasiriynelleziyne hasiru enfüsehüm ve ehliyhim yevmel kıyameti, ela zâlike hüvel husranulmubiyn;

“Siz de O’nun dúnunda dilediğimize tapın!” De ki: “Gerçek şudur ki; kıyamet sürecinde hüsrânı yaşayacak olanlar, hem nefslerini (bilinçlerini/kendilerini) hem de ehillerini (o günkü eşi olan bedenini) hüsrana uğratacak şekilde yönlendirenlerin ta kendileridir! Dikkat edin! İşte o apaçık bir hüsrânın ta kendisidir!”

16-) Lehüm min fevkîhim zulelün minennari ve min tahtihim zulel* zâlîke yuhavvifullahu Bihi 'ibadeHU, ya ibadi fettekun;

Onların, fevklerinden (bilinç boyutu itibarıyla) de yakıcı - ateşten gölgelikler (katmanlar) vardır, altlarından (bedenleri itibarıyla) da gölgelikler (katmanlar) vardır... İşte (gerçek) bu; Allâh onun korkusunu kullarında açığa çıkarıyor! Ey kullarım, benden korunun (Sünnetim gereği sizden açığa çıkan her şeyin sonucunu kesinlikle yaşatacağım için)!

17-) Velleziynectenebüt tağute en ya'buduha ve enabu ilAllâhi lehümül büşra* febeşşir ibad;

Bedenini tanrılaştırarak (tagut) ona tapınmaktan kaçınıp, Allâh'a (hakikatlerine) yönelenler var ya, onlar için Büşra (müjde; vuslat) vardır... Kulları müjdele!

18-) Elleziyne yestemi'unel kavle feyettebi'une ahseneh* ülaikelleziyne hedahümullâhu ve ülaike hüm ulül elbab;

Onlar (o kullarım) ki, Hak sözü işitip, onun en güzeline (en koruyucu olanına) tâbi olurlar... İşte onlar kendilerini Allâh'ın hakikate erdirdiği kimselerdir ve işte onlar derin düşünen akıl sahiplerinin ta kendileridirler!

19-) Efemen hakka aleyhi kelimetül azâb* efeente tünküzü men fiyn nar; **Yanan kimseyi sen mi kurtaracaksın, azap çekmesi için varolmuş (şakî) ise?**

20-) Lakinilleziyettekav Rabbehüm lehüm ğurefün min fevkiha ğurefün mebniiyetün tecriy min tahtihel' enhar* va'dAllâh* lâ yuhlifullahul miy'ad;

Fakat Rablerinden korunanlara gelince, onlar için fevkinde (bilinç boyutunda) bina olunmuş, altlarından nehirler (kendilerinde açığa çıkan ilmin getirisi marifetler) akan ğuraf (cennet makâmları) vardır... (Bu) Allâh'ın vaadidir... Allâh vaadi asla deĝişmez!

21-) Elem tera ennAllâhe enzele mines Semai maen feselekehu yenabiy'a fiyl Ardı sümme yuhricü Bihi zer'an muhtelifen elvanühu sümme yehiycü feterahu musferren sümme yec'aluhu hutama* inne fiy zâlîke le zikra li ülü elbab;

Görmedin mi ki Allâh, semâdan (Esmâ mânâlarının açığa çıkışı olan şurudan) bir su (ilim) inzâl etti de onu arzdaki (bedendeki) kaynaklara (beyine) koydu... Sonra ondaki kuvvellerle renkleri muhtelif (çeşitli huyların sonucu) ekinler (üretim) açığa çıkarıyor... Sonra kurur da sen onu sararmış görürsün (oluşumu sırasında çok değer verdiği şeyler, olup bittikten sonra bakarsın tüm değerini yitirir)... Sonra onu bir hutam (kuru bitki, çer - çöp) kılar! Muhakkak ki bu (misalde) derin düşünen

akıl sahipleri için elbette bir ders vardır!

22-) *Efemen şerahAllâhu sadrehû lil İslâmi fe huve alâ nûrin min Rabbih** feveylün lil kasiyeti kulûbühüm min zikrillâh* ülâike fîy dalâlin mubiyn;

Allâh kimin derûnunu İslâm'ı kavrayacak şekilde genişletti ise, o Rabbinden bir nûr üzere değil midir? Allâh'ın zikrinden (hatırlattığından) kalpleri kasavetlenene (içleri sıkılıp bunalanlara) yazıklar olsun! İşte onlar apaçık şekilde (hakikatten) sapmayı yaşamaktadırlar!

23-) Allâhu nezzele ahsenel hadiysi Kitaben müteşabihen mesâniy* takşa'ırru minhû cülûdülleziyne yahşevne Rabbhüm* sümme teliynü cüludühüm ve kulubühüm ila zikrillâh* zâlike hüdaAllâhi yehdiy Bihi men yeşa* ve men yudlilillâhu fema lehu min Had;

Allâh, sözün en güzelini; müteşabih (benzetme yolu), mesanî (aynı cümlede veya kelimedede iki ayrı işareti vererek ikili anlatımla) bir bilgiyi (tafsilâtlı) indirdi... Rablerinden haşyet eden kimselerin Ondan derileri (tüyleri) ürperir... Sonra bedeni ve şuuru Allâh zikrine yumuşar (kabule müsait hâle gelir)... İşte bu Allâh'ın hidâyetidir ki onunla dilediğini hakikate erdirir! Allâh kimi saptırırsa ona hidâyet edecek yoktur.

24-) Efemen yettekıy Bi vechihi suel azâbi yevmel kıyameti, ve kıyle liz zâlimiyye zûku ma küntüm teksibun;

Kıyamet sürecinde (başka hiçbir imkânı olmadığı için yalnızca) yüzüyle azabın en kötüsünden korunmaya çalışan kimse mi? Zâlimlere: “Kazandıklarınızı tadın!” denilmiştir.

25-) Kezzebelleziyne min kablihîm feetahümül azâbü min haysü lâ yeş'urun;

Onlardan öncekiler yalanladı da bu yüzden azap onlara fark etmedikleri bir yerden geldi.

26-) Feezâkahümullâhul hızye fiyl hayatid dünya* ve leazâbü ahireti ekber* lev kânu ya'lemun;

Allâh, onlara dünya hayatında rezilliği tattırdı. Sonsuz geleceğin azabı ise elbette Ekber'dir! Eğer bilselerdi!

27-) Ve lekad darebna linNasi fîy hazel Kur'âni min külli meselin leallahüm yetezekkerun;

Andolsun ki şu Kurân'da insanlar için her türlü misali kullandık... Belki tezekkür ederler (unutmuş oldukları hakikatlerini hatırlayıp) üzerinde derin düşünürler diye!

28-) Kur'ânen 'Arabiyyen ğayre ziy 'ivecin leallahüm yettekun;

Pürüzsüz, net Arapça bir Kur'ân olarak (vahyettik)... Belki (anlayıp) korunurlar diye.

29-) DarebAllâhu meselen racülen fiyhi şürekâü müteşakisune ve racülen selemen liracül* hel yesteviyani mesela* elHamdu Lillâh* bel ekseruhüm lâ ya'lemun;

Allâh bir misal verdi: Birbiriyle sorunlu ortaklara hizmet veren adam ile sadece bir adama teslim adam... Bu ikisinin şartları eşit olur mu? El Hamdu Lillâh! Hayır, onların çoğunluğu bilmezler!

30-) İnneke meyyitün ve innehüm meyyitun;

Kesinlikle sen ölümü tadacaksın ve muhakkak ki onlar da ölümü tadacaklar!

31-) Sümme inneküm yevmel kıyameti 'inde Rabbiküm tahtesımun;

Sonra, muhakkak ki siz, kıyamet sürecinde Rabbinizin indinde karşılaştırılacaksınız.

32-) Femen azlemü mimmen kezebe alAllâhi ve kezebe Bis sıdkı iz caeh* eleyse fiy cehennem mesven lil kâfiriyn;

Allâh üzerine yalan söyleyen ve kendisine geldiğinde varlığındaki gerçeği yalanlayandan daha zâlim kimdir? Hakikat bilgisini inkâr edenler için, yaşayacakları ortam cehennemde değil midir?

33-) Velleziy cae Bis sıdkı ve saddeka Bihi ülaike hümül müttekun;

Sıdkı (Allâh kulu olduğu ve bedende hilâfet hakikatinin yaşandığı gerçeğini) getiren ve Onu tasdik edene (Hz. Ebu Bekir) gelince, işte onlar Müttekî'lerin ta kendileridir!

34-) Lehüm ma yeşaune 'inde Rabbihim* zâlike cezaül muhsiniyn;

Onlar için Rablerinin indinde diledikleri her şey vardır! İşte bu muhsinlerin (Allâh'a görürcesine kulluk etmekte olanların) cezasıdır!

35-) LiyükeffirAllâhu anhüm esvelleziy amilu ve yecziyehüm ecehüm Bi ahsenilleziy kânu ya'melun;

Tâ ki Allâh, önceden yaptıklarının en kötüsünü bile onlardan silsin ve yapmakta olduklarının en güzeli ile mükâfatlarını onlara versin.

36-) EleysAllâhu Bi kâfin abdeHU, ve yuhavvifuneke Billeziyne min dûniHİ, ve men yudlilillâhu fema lehu min Had;

Allâh, Esmâ'sından yarattığı kuluna kâfi değil mi? Seni O'nun dünündakilerle korkutuyorlar! Allâh kimi saptırırsa onun için hidâyet edici yoktur.

37-) Ve men yehdillâhu fema lehu min mudill* eleysellahu Bi 'Aziyzin Zintikam;

Allâh kime hidâyet ederse, kimse onu saptıramaz! Allâh (Bi-) Aziyz

(kullarından bu isminin işaret ettiği özelliği açığa çıkararak), **Züntikam** (araya duygu katmaksızın yaptığının sonucunu kesinlikle yaşatan) **değil midir?**

38-) Ve lein seeltehüm men halekas Semavati vel Arda leyekulünAllâh* kul eferaeytüm ma ted'üne min dūnillâhi in eradeniyAllâhu Bi durrin hel hünne kâşifatū durrihi ev eradeniy Bi rahmetin hel hünne mümsikâtū rahmetiHî, kul hasbiyAllâh* aleyhi yetevekkelül mütevekkilun;

Andolsun ki eğer onlara: “Semâları ve arzı kim yarattı?” diye sorsan, elbette: “Allâh” diyeceklerdir... De ki: “(Bu cevabınıza göre) Allâh dūnunda isimlendirdiklerinizin (yerini) gördünüz mü? Eğer Allâh bende bir zarar, sıkıntı irade ederse, O'nun verdiği zararı, sıkıntıyı onlar açıp kaldıracaklar mı? Yahut (Allâh) bende bir rahmet irade ederse, O'nun rahmetini onlar engelleyebilirler mi?”... De ki: “Allâh bana yeter! Tevekkül edenler O'nu Vekiyl kılar!”

39-) Kul ya kavmî'melu alâ mekânetiküm inniy amel* fesevfe ta'lemun; **De ki: “Ey halkım! Anlayışınız kadarıyla elinizden geleni yapın; muhakkak ki ben de yapmaktayım... Yakında bileceksiniz...”**

40-) Men ye'tiyhi azâbün yuhziyhi ve yehıllu aleyhi azâbün mukıym; **“Kime geliyor aşağılayıcı azap (ölüm) ve kime gelmekte daimî azap (cehennem)?”**

41-) İna enzelna aleykel Kitabe linNasi Bil Hakk* femenihteda felinefsih* ve men dalle feinnema yedıllu aleyha* ve ma ente aleyhim Bi Vekiyl;

Muhakkak ki biz sana O BİLGİyi insanlar için Hak olarak inzâl ettik! Artık kim hakikate yönelirse kendi nefsi içindir! Kim de (hakikatten) saparsa sonucu sadece kendi aleyhine olarak sapar! Sen onların vekîli değilsin!

42-) Allâhu yeteveffel enfüse hıyne mevtiha velletiy lem temüt fiy menamiha* feyümsikülletiy kadâ aleyhelvevte ve yursilül uhra ila ecelin müsemma* inne fiy zâlîke leâyâtin likavmin yetefekkerun;

Allâh, ölümü tatma zamanı geldiğinde insanları vefat ettirir (bedenin işlevsiz kalması)... Ölmemiş olanları da uykularında (bilinç dünyasına geçirir)... Hakkında ölüm hükmettiğini (o boyutta) tutar; diğerlerini belli bir ömür için irsâl eder... Muhakkak ki bu olayda derin düşünen bir topluluk için elbette işaretler vardır.

43-) Emitte hazû min dūnillâhi şüfe'a'* kul evelev kânu lâ yemlikune şey'en ve lâ ya'kıllun;

Yoksa Allâh dūnunda şefaatchiler mi edindiler? De ki: “Ya o edindikleriniz hiçbir şeye sahip olmayan ve akılsız iseler de mi?”

44-) Kul Lillâhiş şefa'atü cemiy'a* leHU Mülküs Semavati vel Ard*

sümme ileyhi turce'un;

De ki: “Şefaât tümüyle Allâh’ındır! (Çünkü) semâların ve arzın mülkü O’nundur! Sonra O’na rücu ettirileceksiniz.”

45-) Ve izâ zükürAllâhu vahdehüşmeezzet kulübülleziyne lâ yu’minune Bil ahireti, ve izâ zükirelleziyne min dûniHî izâhüm yestebşirun;

Allâh, TEK’liğı itibarıyla hatırlatıldığında, sonsuz yaşamlarına iman etmeyen kimselerin şuuruları bundan hoşlanmaz! O’nun dûnundakiler anıldığında, hemen onlar müjdelenmişçesine yüzleri güler!

46-) Kulillâhümme FatırasSemavati vel Ardı Alimel ğaybi veşşehadeti ente tahkümü beyne ibadike fiy ma kânu fiyhi yahtelifun;

De ki: “Ey Allâh’ım, semâların ve arzın Fâtır’ı; gaybı ve şehâdeti bilen; tartışıkları konuda kulların arasında sen hüküm verirsin!”

47-) Velevenne lilleziyne zalemu ma fiyl Ardı cemiy’an ve mislehu meahu leftedev Bihî min suil azâbi yevmel kıyâmeti, ve beda lehüm minAllâhi ma lem yekûnu yahtesibun;

Eğer ki yeryüzündekilerin tümü ve onunla beraber onun misli daha, o zulmedenlerin olsa, elbette onu, kıyâmet sürecindeki azabın kötüsünden (kurtulmak için) fidye verirlerdi! (Çünkü) Allâh’tan hiç ummadıkları şey onların karşısına çıktı!

48-) Ve beda lehüm seyyiatü ma kesebu ve haka Bihim ma kânu Bihî yestehziun;

(Yaptıkları sonucu) kazandıkları şeylerin kötülükleri onlara zâhir oldu; alay ettikleri şey kendilerini çepeçevre kuşattı!

49-) FeizÂ messel İnsane durrun de’ana* sümme izâ havvelnahü nı’meten minNA, kale innema utiytühu alâ ‘ilm* bel hiye fitnetün ve lâkinne ekserehüm lâ ya’lemun;

İnsana bir zarar, hastalık, sıkıntı geldiğinde bizden yardım ister... Sonra ona bizden bir nimet lütfettiğimizde “O, bana bilgim sayesinde verilmiştir” (der)... Hayır; o (nimet) bir sınav objesidir! Ne var ki onların çoğunluğu bunu bilmezler.

50-) Kad kalehelleziyne min kablihîm fema aġnâ anhüm ma kânu yeksibun;

Onlardan öncekiler de gerçekten onu söylemişti... (Ama) kazandıkları şeyler onlara bir fayda vermedi.

51-) Feesabehüm seyyiatü ma kesebu* velleziyne zalemu min haülai seyusıybühüm seyyiatü ma kesebu, ve ma hüm Bi mu’ciziyn;

Sonunda kazandıkları şeylerin kötülükleri kendilerine isâbet etti... Bunlardan zulmedenlere gelince, onların kazandıkları şeylerin

kötülükleri de kendilerine isâbet edecektir... Onlar (Bizi) âciz bırakamazlar!

52-) Evelem ya'lemu ennAllâhe yebsüturrikza limen yeşau ve yakdir* inne fiy zâlike leâyâtin likavmin yu'minun;

Bilmediler mi ki Allâh yaşam gıdasını dilediğine yayar, genişletir, (dilediğine de) daraltır! Muhakkak ki bu olayda iman eden bir toplum için elbette işaretler vardır.

53-) Kul ya 'ibadiyelleziyne esrefu alâ enfüsihim lâ taknetu min rahmetillâh* innAllâhe yağfiruzzünube cemiy'a* inneHU HUvel ĞafûrurRahıym;

De ki: “Ey neflerinin hakkını vermede israf etmiş kullarım (benliğinin hakikatini yaşamak yerine ömrünü bedensellik yolunda harcamış olan)! Allâh Rahmetinden ümit kesmeyin! Muhakkak ki Allâh bütün suçları (tövbe edene) mağfiret eder... Muhakkak ki O, Ğafûr'dur, Rahıym'dir.”

54-) Ve enibu ila Rabbiküm ve eslimu lehu min kabli en yetiyekümül azâbü sümme lâ tunsarun;

Rabbinize yönelin (tövbe edin) ve size azap (ölüm) gelmeden önce O'na teslim olun... Sonra yardım olunmazsınız!

55-) Vettebi'û ahsene ma ünzile ileyküm min Rabbiküm min kabli en ye'tiyekümül azâbü baġteten ve entüm lâ teş'urun;

Siz farkında olmadan, ansızın azap (ölüm) size gelmeden önce, Rabbinizden size inzâl olunan en güzele tâbi olun!

56-) En tekule nefşün ya hasreta alâ ma ferrattü fiy cenbillâhi ve in küntü le mines sahiriyın;

(O süreçte) bir nefş şöyle der: “Allâh'ı tanımada yetersiz kalmam dolayısıyla düştüğüm hasrete (kayıplarına) bak! Elbette ben alay edenlerdendim! (İşin gerçeğinin ve ciddiyetinin farkında değilmişim?)”

57-) Ev tekule lev ennAllâhe hedaniy leküntü minel müttekıyn;

Yahut şöyle der: “Eğer Allâh bana hidâyet etseydi, elbette korunanlardan olurum.”

58-) Ev tekule hiyne teral azâbe lev enne liy kerreten feekûne minel muhsiniyn;

Yahut azabı gördüğünde şöyle der: “Keşke bir kere daha (bedenli - beyinli yaşama) sahip olsam da, muhsinlerden olsam.”

59-) Bela kad caetke âyâtiy fekezzebte Biha vestekberte ve kunte minel kafiriyn;

“Hayır, sana işaretlerim gerçekten geldi de onları inkâr ederek yalanladın, benlik tasladın ve hakikat bilgisini inkâr edenlerden

oldun!”

60-) Ve yevmel kıyemeti teralleziyne kezebu alAllâhi vucuhühüm müsveddetün, eleyse fiy cehenneme mesven lil mütekebbiriyin;

Kıyamet sürecinde, Allâh hakkında yalan söylemişleri, yüzleri kararmış görürsün... Kibirlenen, büyüklenenler için yaşam ortamı, cehennemde değil midir?

61-) Ve yüneccillahulleziynettekav Bi mefazetihim lâ yemessühümüs sûü ve lâ hüm yahzenun;

Allâh korunanları, açığa çıkardıkları başarılarla kurtuluşa erdirir! Onlara kötülük dokunmaz ve onlar mahzun da olmazlar.

62-) Allâhu haliku külli şey'in ve HUve alâ külli şey'in Vekiyl;

Allâh her şeyin Hâlıkı'dır... "HÛ" her şey üzerine Vekiyl'dir.

63-) LeHU mekaliydüs Semavati vel Ard* velleziyne keferu Bi âyâtillâhi ülaike hümül hasirun;

Semâların ve arzın anahtarları O'nundur! Allâh'ın işaretlerindeki varlığını, inkâr edenlere gelince, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir!

67-) Ve ma kaderullahe hakka kadrihi vel Ardu cemiy'an kabdatühu yevmel kıyemeti vesSemavatü matviyyatün Bi yemiyniHİ, subhaneHU ve te'âla amma yüşrikün;

Allâh'ı hakkıyla değerlendiremediler! Kıyamet sürecinde arz bütünüyle O'nun kabzasındadır (avucunun içindedir); semâlar O'nun sağ eliyle dürülmüşlerdir... O, onların şirk koştuklarından münezzehtir, Âli'dir.

68-) Ve nüfiha fiys Suri fesa'ıka men fiys Semavati ve men fiyl Ardı illâ men şaAllâh* sümme nüfiha fiyhi uhra feizâ hüm kıyamun yenzurun;

Sur'a üflenmiştir! Bu yüzden, Allâh'ın dilediği müstesna, semâlarda ve arzda kim varsa çarpılıp baygınlık geçirmektedir... Sonra ona ikinci (defa) nefholundu; işte onlar ayaklanmışlar bakıyorlar.

69-) Ve eşrakatil Ardu Bi nûri Rabbiha ve vudı'al Kıtabu ve ciy'e Bin Nebiyyiye veş Şühedâi ve kudiye beynehüm Bil Hakkı ve hüm lâ yuzlemun;

Arz, Rabbinin nûru ile parıldamış, Bilgi (hakikat) açığa çıkmış, Nebiler ve şüheda getirilmiş, onlar haksızlığa uğratılmaksızın aralarında Hak olarak hükmedilmiştir.

70-) Ve vuffiyet küllü nefsin ma amilet ve HUve a'lemu Bima yef'alun; Her nefse yaptığının karşılığı tam verilir... O, onların yapmış olduklarını (yaptıklarının yaratıcı olarak) daha iyi bilir.

71-) Ve siykalleziyne keferu ila cehenneme zümera* hattâ izâ cauha fütihat ebvabüha ve kale lehüm hazenetüha elem ye'tiküm Rusülün minküm yetlune aleyküm âyâti Rabbiküm ve yünziruneküm Lıkae yevmiküm hazâ* kalu bela ve lâkin hakkat kelimetül azâbi alel kâfiriyn; **Hakikat bilgisini inkâr edenler de sınıflar hâlinde cehenneme sevkolunmuştur... Nihayet oraya geldiklerinde, onun kapıları açıldı ve onun beklemleri onlara: “Sizden, Rabbinizin işaretlerini size bildiren, bu sürece kavuşacağınız hakkında sizi uyaran Rasûller gelmedi mi?” dedi... Dediler ki: “Evet”... Ne var ki, azap sözü, hakikat bilgisini inkâr edenler üzerine gerçekleşmiştir.”**

72-) Kıyledhulu ebvabe cehenneme halidiyne fiyha* fe bi'se mesvel mütekebbiriyn;

Denildi ki: “Girin cehennemın kapılarından, orada sonsuza dek kalacaksınız... Kibirli, benliklerinden vazgeçemeyenlerin kalacakları yer ne kötüdür!”

73-) Ve siykalleziynet tekav Rabbehüm ilel cenneti zümera* hattâ izâ cauha ve fütihat ebvabüha ve kale lehüm hazenetüha Selâmün aleyküm tibtüm fedhuluha halidiyn;

Rablerinden ittika edenler (bedenselliklerinden korunanlar) ise sınıflar hâlinde cennete sevkolunmuştur... Nihayet oraya geldiklerinde ve onun kapıları açıldığında, onun muhafızları hitap eder: “Selâmün aleyküm! Ne hoş olmuşsunuz... Sonsuza dek kalmak üzere girin!”

74-) Ve kalül Hamdu Lillâhilleziy sadekanâ va'deHU ve evresenel Arda netebevveü minel cenneti haysü neşa'* fe nı'me ecrul 'amiliyn;

(Cennetlikler) **dediler ki: “Hamd o Allâh'a ki, vaadini gerçekleştirdi ve bizi şu arza (ortama) vâris kıldı... Cennetten dilediğimiz makâmda yaşıyoruz... (İmanın gereğini) uygulayanların karşılığı ne güzelmiş!”**

75-) Ve teral Melâikete hâffiyne min havlil 'Arşı yüsebbihune Bi Hamdi Rabbihim* ve kudiye beynehüm Bil Hakkı, ve kıylel Hamdu Lillâhi Rabbil 'alemiyn;

Melekleri de; Arş'ın (hükümlerlik tahtının - El Esmâ özelliklerinin açığa çıkma/seyrı makâmının) her yanından kuşatmışlar ve Rablerinin hamdini, münezzehe oluşunu dillendirirlerken görürsün... Herkes hakkında Hak olarak hükümlenmiş ve: “Hamd, Rabb-ül âlemîn olan Allâh'a aittir” denilmiştir.

Mu'min Süresi: 1-85

ACIKLAMA:

Diğer adı “Ğâfir” olan **Mu’min Sûresi**, kaynak tertiplerde **Zümer Sûresi’nden** sonraya yerleştirilmiştir!..

Sûre, “**MU’MİN**” ismini, 28.âyette (28-44 arası) bahsedilen, firavun ailesinden olup o an’a kadar imanını gizleyen “**MÜMİN BİR ADAM**”dan dolayı alır (**bu mümin adamın Musa (a.s)’ı müdafa için kullandığı sözün aynısını, Hz. Ebû Bekr (ra), Hz. Rasûlullâh (a.s)’ı müdafa için kullanmıştır!**)... Nasıl ki içinde geçen önemli bir olay vb sebeple **BAKARA-ÂL’U İMRAN-MÂİDE-NAHL-NEML**,.. isimleri verilmişse!..

Hadîs-i şerîf’te: “**Benden önce onları hiçbir Nebi okumadı!**” denilen “**Havâmiym (Hâ-Miyim)**” ile başlayan peşpeşe yedi sûre’nin ilkidir!..

Mucizesi, “vahy”inin üstünlüğü olan Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)’in nübüvvet vahyinde “Havâmiym (Hâ-Miyim’ler)” dönemi!..

Nitekim hadîs-i şerîf’te şöyle buyurulmuş: “**Havâmiym (Hâ-Miyim’ler), Dîbâc’ul Kurân’dır!** (Kurân’ın hâlis ipek atlas kumaşı {diğer kumaşlar içinde ipek atlas ne ise, diğer sûreler içinde *Havâmiym* öyledir!})”

“**Havâmiym (Hâ-Miyim’ler)**”, bir önceki **Zümer Sûresi 23.âyet** ve nüzûl sebebi ile de hikmetli bir bağlama sahiptir!..

Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)’e dönük Kurân’da iki defa geçen “Zenbin için mağfîret dile!” ibâresinin ilki, bu sûre’nin 55.âyetindedir; ikincisi, Muhammed Sûresi’nin 19.âyetindedir ve her ikisi de Fetih Sûresi’nde önce nâzil olmuştur!.. **Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)’e mahsus bir istiğfar da tüm nübüvvet vahyi’nin son sûresi olan Nasr Sûresi’ndeki “HÛ’dan mağfîret dile!” âyetidir!..**

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Mu’min Sûresi** hakkında, *Mekke’de (boykot yılları, İsrâ’dan önce) ve peşpeşe nâzil olan “Havâmiym (Hâ-Miyim’ler)”in ilki olarak nâzil oldu*, dışında metin ve siyere uyan ciddi bir rivayet yoktur!..

“**De ki: ‘Rabbimden bana deliller geldiğinde, Allâh dûnunda sizin yöneldiklerinize tapınmaktan yasaklandım ve Rabb’ül âlemîn’e teslim olmakla hükümlümdüm.’**” (Mu’min: 66) âyetinin, **Kureyş müşriklerinden (Velîd B. Muğîre gibi) bazılarının “Ya Muhammed, söylediklerinden dön; sana babalarının ve ecdâdının dini üzerine olmak lâzım gelir” demeleri üzerine nâzil olduğu** rivayet edilir!..

“**B**”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Haa, Miiiyim;

Ha, Miiim!

2-) Tenziylül Kitabi minAllâhil ‘Aziyzil ‘Aliym;

O BİLGİ'nin (Hakikat ve Sünnetullâh hakkında) **tenzîli** (tafsile indirme), **Aziyz ve Aliym olan Allâh'tandır!**

3-) Ğâfiriz zenbi ve Kabilit tevbi şediyd'il 'ıkabi Zit tavl* lâ ilâhe illâ HU* ileyhilmasyı;

Ğâfir'iz Zenz (suçları bağışlayıcı), **Kabilit Tevb** (tövbeyi - hakikatine dönmeyi kabul edici), **Şediyd'ül Ikab** (suçları acımasız şiddetle cezalandıran) ve **Züt Tavl'dır** (lütfu ihsanı bol olan)... **Tanrı yok, sadece "HÛ"! O'nadır dönüş.**

4-) Ma yücädilü fıy âyâtillâhi illelleziyne keferu fela yağrurke tekallübühüm fıyl bilad;

Allâh'ın işaretleri hakkında hakikat bilgisini inkâr edenlerden başkası mücadele edip tartışmaz! O hâlde onların beldelerde (keyifle) dolaşması seni aldatmasın.

5-) Kezzebete kablehüm kavmü Nuhın vel ahzâbü min ba'dihim* ve hemmet küllü ümmetin Bi Rasûlihim li ye'huzûhu ve cadelu Bil bâtılı li yüdhıdu Bihil Hakka feehaztühüm* fekeyfe kâne 'ıkabı;

Onlardan önce Nuh kavmi ve onlardan sonra da hakikate karşı çıkan tüm topluluklar yalanladı. Her ümmet kendi Rasûllerini, Onu yakalamak (etkisizleştirmek, öldürmek) için niyetlendi... Bâtılı seslendirenler olarak, Hakk'ı geçersiz kılmak için mücadele ettiler... Bu yüzden onları yakaladım... Suçlarının karşılığını yaşatmam nasıl oldu?

6-) Ve kezâlike hakkat kelimetü Rabbike allelleziyne keferu ennehüm ashabûn narı;

Böylece hakikat bilgisini inkâr edenler hakkında "Onlar Nâr (ateş - radyasyon ortamı) ehlidir" diye Rabbinin sözü gerçekleşti.

7-) Elleziyne yahmilunel 'Arşe ve men havlehu yüsebbihune Bi Hamdı Rabbihim ve yu'minune Bihi ve yestağfirune lilleziyne amenû* Rabbena vesı'te külle şey'in rahmeten ve 'ılmen fağfir lilleziyne tabu vettebe'u sebiyleke ve kıhim azâbel cahıym;

Arş'ı taşıyanlar ve onun çevresinde bulunan (şuurlu) kuvveler (Allâh kudretinin açığa çıkış mahalleri) Rablerinin Hamdı olarak (Hamıyd Esmâ'sı açığa çıkışı ile) tespih ederler; O'na (hakikatleri olarak) iman ederler ve iman edenler için (hakikatlerinin gereğini yaşayamamaları - hakkını verememeleri yüzünden) mağfîret isterler! "Rabbimiz, rahmet ve ilminle her şeyi kapsamışsın... Tövbe edenleri ve senin yoluna uyanları mağfîret et ve onları yanma azabından koru!"

8-) Rabbena ve edhilhüm cennati Adnıilletiy veadtehüm ve men saleha min abahim ve ezvacihim ve zürriyyatihim* inneKE entel 'Aziyzül Hakıym;

“Rabbimiz... Onları, kendilerine vadettiğin Adn cennetlerine dâhil et... Onların atalarından, eşlerinden ve zürriyetlerinden saflığa erenleri de... Muhakkak ki sen, evet sen Aziy’ sin, Hakiym’ sin.”

9-) Ve kihimüs seyyiat* ve men tekıs seyyiâti yevmeizin fekad rahımteh* ve zâlike huvel fevzül ‘aziym;

“Onları benlikten - bedensellikten kaynaklanan kötü davranışlardan koru... Kimi kötülüklerden korumuşsan, gerçekten o süreçte ona rahmet etmişindir... İşte bu büyük kurtuluşun ta kendisidir!”

10-) İnnelleziyne keferu yünadevne lemaktullahi ekberu min maktiküm enfüseküüm iz tūd’avne ilel iymani fetekfürun;

Muhakkak ki hakikat bilgisini inkâr edenlere: “Allâh’ın şiddetli öfkesi, sizin kendinize kızgınlığınızdan daha büyüktür... Hani siz imana çağırılıyordunuz da, inkâr ile reddediyordunuz!” diye nida olunur.

11-) Kalu Rabbena emettenesneteyni ve ahyeytenesneteyni fa’terefna Bi zünubina fehel ila hurucin min sebiyl;

Dediler ki: “Rabbimiz, bizi iki kere öldürdün (bedenden ayrılma ile yaşanan ve mahşerde benliksizlik yaşamı {ferd olarak gelirler âyetindeki olay}) ve iki kere(sinde) de dirilttin (yeni bir benlikle bâ’s ettin) de kendimizdeki eksiklikleri itiraf ettik! (Bu durumdan) bir çıkış yolu var mı?”

12-) Zâliküm Bi ennehu izâ du’ıyAllâhu VahdeHU kefertüm* ve in yüşrek Bihi tu’minu* felhükümü Lillâhil ‘Aliyyil Kebiyr;

İçinde bulunduğunuz hâlin sebebi şudur: Allâh, TEK’liğine davet ettiğinde (vehmettiğiniz - varsandığınız benliğinizden arınmayı teklif ettiğinde), küfür (inkâr) ettiniz! Eğer (teklif edilen) O’na şirk anlayışı olsa, iman ederdiniz... Hüküm, Alîy, Kebiyr olan (açığa çıkan kuvvelerinin hükmediciliğini reddedemeyeceğiniz) Allâh’ındır!

13-) HUvelleziy yüriyküm âyâtiHİ ve yünezzilü leküm mines Semai rizka* ve ma yetezekkeru illâ men yüniyb;

“HÛ” ki, işaretlerini size gösteriyor ve semâdan (bilincinize) sizin için bir rızık (hakikatine dair ilim) indiriyor... (Bunun ne demek olduğunu hakikatine) yönelenden başkası hatırlayıp üzerinde derin düşünemez!

14-) Fed’ullahe muhlisiyne lehüd diyne ve lev kerihel kâfirun;

Öyle ise hakikat bilgisini inkâr edenler kerih görse de, Din’i O’na has kılarak Allâh’a yönel!

15-) Refi’yud derecati Zül ‘Arş* yulkır ruha min emrihi alâ men yeşau min ‘ıbadıHİ li yünzira yevmet telak;

Refi’üd Derecât’tır (dereceleri yükseltendir), Zül-Arş’tır (Arş

sahibidir)... **Gerçeğin kavranması süreci** (nedeniyle) **uyarmak için, kullarından dilediğine hükmünden ruhu** (Esmâ'sının anlamını fark etmeyi şuuruna) **ilka eder!**

16-) Yevme hüm barizun* lâ yahfâ alAllâhi minhüm şey'* li menil Mülköl yevm* Lillâhil Vâhidil Kakhâr;

Bu süreçte onlar her yönleriyle ortaya çıkarlar! Onlar hiçbir şeyi Allâh'a gizleyemezler... “Yaşanan süreçte (Allâh'a göre ‘AN’ vardır, tek bir süreç) Mülk kiminmiş?”... “Vâhid, Kakhâr olan (Tek ve mutlak hükmü zaman mekân kavramsız olarak yerine gelen) Allâh'ındır!”

17-) Elyevme tûcza küllü nefsin Bima kesebet* lâ zulmel yevm* innAllâhe seriy'ul hisab;

Bu süreçte her nefis yaptıklarının getirisiyle karşılık bulur (yaptıklarının sonucunu yaşar)! Bu süreçte haksızlık yoktur! Muhakkak ki Allâh “Seriyy'ul Hisab”dır (anında yapılanın sonucunu yaşatmaya başlayandır).

18-) Ve enzirhüm yevmel azifeti izil kulûbü ledel hanâciri kazımiyn* ma liz zâlimiyne min hamiymin ve lâ şefiy'in yuta';

Yaklaşan ölüm süreci ile onları uyar! O zaman gamla dolu olarak yürekleri gırtlaklarına dayanmıştır! Zâlimlerin ne bir dostu ve ne de itaat ederse (kurtaracak) bir şefi vardır.

19-) Ya'lemu hainetel a'yuni ve ma tuhfis sudur;

(O), gözlerin hainliğini (gayrı görmeyi) ve sadırların gizlediği şeyi bilir.

20-) VAllâhu yakdıy Bil Hakk* velleziyne yed'une min dûnihi lâ yakkune Bi şey'* innAllâhe HUves Semiy'ul Basıyr;

Allâh, Hak olarak hükmeder... O'nun dînunda yardım istedikleri ise, hiçbir şeyde hükümleri geçmez! Muhakkak ki Allâh Semi'dir, Basıyr'dir.

21-) Evelem yesiryru fiyl Ardı feyenzuru keyfe kâne akıbetüllezziyne kânu min kablihim* kânu hüm eşedde minhüm kuvveten ve asâren fiyl Ardı feehazehümullâhu Bi zünubihim ve ma kâne lehüm minAllâhi min vak;

Yeryüzünde seyretmediler mi ki, kendilerinden öncekilerin sonu nasıl oldu; nazar edip görsünler? Onlar (öncekiler), bunlardan hem kuvvetçe ve hem de yeryüzünde meydana getirdikleri eserler itibarıyla daha ileriydiler... Nihayet Allâh onları suçlarının getirisiyle yakaladı... Onlar için Allâh'tan (hakikatlerinden) bir koruyucu da olmadı.

22-) Zâlike Bi ennehüm kânet te'tiyhim Rusülühüm Bil beyyinati fekeferu fe ehazehümullah* inneHU Kaviyyün şediyy'ül 'ıkab;

Bunun sebebi şu idi: Rasûlleri onlara apaçık delillerle geldi de küfür (inkâr) ettiler... Bunun üzerine Allâh da onları yakaladı... Muhakkak ki O, Kaviyy'dir, "Şediyd'ül İkab"dır (suçu cezalandırması şiddetlidir).

23-) Ve lekad erselna Musa Bi âyâtîNA ve sultanin mubiyin;

Andolsun ki Musa'yı işaretlerimiz ve apaçık bir karşı konulamaz delil ile irsâl ettik.

24-) İla fir'avne ve hamane ve karune fekalu sahirun kezzab;

Firavun'a, Haman'a ve Karun'a (irsâl ettik)... Dediler ki: "Çok yalancı bir büyüdü."

25-) Felemma caehüm Bil Hakkı min 'indiNA kaluktülu ebnaelleziyne amenû meahu vestahyu nisaehüm* ve ma keydül kâfiriye illâ fiy dalâl; (Musa) onlara indimizden Hak olarak (Hakk'ı) getirince, dediler ki: "Onunla beraber iman edenlerin oğullarını öldürün, kadınlarını diri bırakın"... Hakikat bilgisini inkâr edenlerin tuzağı boşa çıkar!

26-) Ve kale fir'avnü zeruniy aktül Musa vel yed'u Rabbeh,* inniy ehafü en yübeddile diyneküm ev en yuzhire fiyl Ardıl fesad;

Firavun dedi ki: "Bırakın beni, Musa'yı öldüreyim... O da Rabbini (yardıma) çağırın... Muhakkak ki ben, (Musa'nın) din anlayışınızı değiştirmesinden yahut bu beldede fesat çıkarmasından korkuyorum."

27-) Ve kale Musa inniy 'uztü Bi Rabbiy ve Rabbiküm min külli mütekebbirin lâ yu'minu Bi yevmil hesab;

Musa dedi ki: "Muhakkak ki ben, yaptıklarının sonucunu yaşama sürecine iman etmeyen her kibirli benlik sahibinden, benim de Rabbim, sizin de Rabbinize sığındım."

28-) Ve kale racülün mu'minin, min ali fir'avne yektümü iymanehu etaktülune racülen en yekule RabbiyAllâhu ve kad caeküm Bil beyyinati min Rabbiküm* ve in yekü kâziben fe'aleyhi kezibüh* ve in yekü sadıkan yusıbküm ba'dulleziy ye'idüküm* innAllâhe lâ yehdiy men huve müsrifün kezzab;

Firavun ailesinden olup o ana kadar imanını açıklamamış bir adam dedi ki: "Rabbim Allâh'tır, dediği için mi bir adamı öldürüyorsunuz? Oysa O, size Rabbinizden apaçık delillerle gelmiştir... Eğer o yalancı ise, yalanı kendi aleyhinedir... Şayet doğru söyleyen ise, sizi uyardığı azap size isâbet eder! Muhakkak ki Allâh, (hakikatindeki sermayeyi) israf eden, çok yalancı kimseye hidâyet etmez."

29-) Ya kavmi lekümül mülkül yevme zahiriye fiyl Ard* femen yensuruna min be'sillahi in caena* kale fir'avnü ma üriyküm illâ ma era

ve ma ehdiyküm illâ sebiylar reşad;

(O adam dedi ki): **“Ey vatandaşlarım! Yeryüzünde hüküm sürenler olarak bugün zenginlik sizindir... Fakat, eğer bize gelirse, Allâh’ın hışmina karşı bize kim yardım edip kurtarır?”... Firavun dedi ki: “Ben size kendi görüşümden başkasını göstermiyorum ve tek çıkar yoldan başkasına da sizi kılavuzluk etmiyorum.”**

30- Ve kalelleziy amene ya kavmi inniy ehafü aleyküm misle yevmil ahzâb;

İman etmiş kimse dedi ki: “Ey kavmim! Muhakkak ki ben, sizin üzerinize hakikate karşı birleşmişlerin başına gelenlerin yaşadığı sürecin benzeriyle karşılaşmanızdan korkuyorum.”

31- Misle de’bi kavmi Nuhın ve ‘Adin ve Semude velleziyne min ba’dihim* ve mAllâhu yürıydu zulmen lil ‘ıbad;

“Nuh toplumunun, Ad’ın (Hud’un toplumu), Semud’un (Sâlih’in toplumu) ve onlardan sonra gelenlerin benzeri... Allâh kulları için bir zulüm irade etmez.”

32- Ve ya kavmi inniy ehafü aleyküm yevmettenad;

(O iman eden adam dedi ki): **“Ey kavmim... Gerçekten ben, sizin üzerinize o endişeyle haykırışma sürecinin gelmesinden korkuyorum.”**

33- Yevme tüvellune müdbiriyn* ma leküm minAllâhi min ‘âsım* ve men yudlilillâhu fema lehu min Had;

Arkanıza dönüp kaçmaya çalışacağınız o süreçte, sizi Allâh’tan (koruyacak) bir koruyucu olmaz! Allâh kimi saptırırsa onun için hidâyet edici yoktur.

34- Ve lekad caeküm Yusufu min kablü Bil Beyyinati fema ziltüm fiy şekkin mimma caeküm Bih* hattâ izâ heleke kultüm len yeb’asAllahu min ba’dihî Rasûla* kezâlike yudıllullahu men huve müsriFUN murtab;

Daha önce Yusuf da size apaçık delilleriyle gelmişti de Onun size getirdiklerinden kuşku duyarak yaşamıştınız... Nihayet (Yusuf) vefat ettiğinde de: “Allâh, O’ndan sonra bir Rasûl asla bâ’s etmez” demiştiniz... Allâh, israf eden, kuşkulu kimseyi böylece saptırır.

35- Elleziyne yücädilune fiy âyâtillâhi Bi ğayri sultanin etahüm* kebüre makten ‘indAllâhi ve ‘indelleziyne amenû* kezâlike yatbe’ullahu alâ külli kalbi mütekebbirin cebbar;

Onlar ki kendilerine gelmiş reddedilemez bir delil olmaksızın Allâh’ın işaretleri hakkında mücadele ederler... (Bu durum) hem Allâh indinde ve hem de iman edenlerin indinde şiddetli gazaba sebep oldu... Böylece Allâh, her kibirlenen, zorba bilinci kilitler.

36-) Ve kale fir'avnü ya hamanübni liy sarhan lealliy eblüğü esbab;

Firavun dedi ki: “Ey Haman! Benim için yüksek bir kule bina et, belki o sebeplere ulaşırım.”

37-) Esbabes Semavati feattali'a ila ilâhi Musa ve inniy le ezunnühu kâziba* ve kezâlike züyyine li fir'avne sûtü amelihî ve sudde anis sebiyl* ve ma keydü fir'avne illâ fiy tebab;

“Semâların sebeplerine... Bu sayede Musa'nın tanrısını anlayabilirim! Kesinlikle Onun yalancı olduğunu düşünüyorum!”... Böylece Firavun'a yaptığı işin kötülüğü süslendirildi ve (hakikatine giden) yoldan engellendi... Firavun'un yöntemi hüsrandan başka bir şey sağlamadı!

38-) Ve kalelleziy amene ya kavmit tebiûni ehdiküm sebiler reşad;

(Firavun'un ailesinden) **o iman eden dedi ki: “Ey halkım... Bana uyun, sizi olgunluğa erdirici yola yönlendireyim.”**

39-) Ya kavmi innema hazihil hayatüd dünya meta'* ve innel ahirete hiye darul karâr;

“Ey halkım... Şu dünya hayatı sadece geçici nimetlerden yararlanma ve keyif sürmedir! Sonsuz gelecek yaşam daimî kalma yurdunun ta kendisidir!”

40-) Men 'amile seyyieten fela yücza illâ misleha* ve men 'amile salihan min zekerin ev ünsâ ve huve mu'minin feülaike yedhulunel cennete yurzekune fiyha Bi ğayri hisab;

“Kim bir kötülük yaparsa, ancak onun misli ile cezalanır! Erkek veya kadın, imanlı olarak kim iman gereğini uygularsa, işte onlar cennete dâhil olurlar... O yaşamda, türlü sınırsız yaşam gıdasıyla beslenirler!”

41-) Ve ya kavmi maliy ed'uküm ilennecati ve ted'uneniy ilen nar;

“Ey halkım... Ne biçim iş ki, ben sizi kurtuluşa davet ederken, siz beni Nâr'a davet ediyorsunuz!”

42-) Ted'uneniy li ekfüre Billâhi ve üşrike Bihi ma leyse liy Bihi 'ilmun ve ene ed'uküm ilel 'Aziyil Ğaffar;

“Siz bana, Esmâ'sıyla hakikatim olan Allâh'ı inkâr etmemi ve hakkında bilgim olmayan şeyi O'na ortak koşmamı öneriyorsunuz! Ben ise sizi Aziyz, Ğaffar'a çağırıyorum.”

43-) Lâ cerame ennema ted'uneniy ileyhi leyse lehu da'vetün fiyd dünya vela fiyl ahireti ve enne mereddene ilAllâhi ve ennel müsrifiyne hüm ashâbun nar;

“Hakikat şu ki: Sizin beni kendisine davet ettiğinizin ne dünyada ve ne de sonsuz gelecek yaşamda bir daveti yoktur... Muhakkak ki bizim

dönüşümüz Allâh’adır... Muhakkak ki (ömrünü) israf edenler Nâr arkadaşlarıdır!”

44-) Fesetzkürune ma ekulü leküm* ve ufevvidu emriy ilAllâh* innAllâhe Basıyrün Bil ‘ıbad;

“Size söylediğimi yakında hatırlayacaksınız! Ben işimi Allâh’a bırakıyorum! Muhakkak ki Allâh kullarını Basıyr’dır.”

45-) Fevekahullahu seyyiati ma mekeru ve haka Bi ali fir’avne sül azâb; **Nihayet Allâh onu (o imanlı adamı, Firavun ehlinin) yaptıkları mekrin kötülüklerinden korudu... Âl-i Firavun’u ise azabın kötüsü kuşattı.**

46-) Ennarü yu’redune aleyha ğudüvven ve ‘aşıyya* ve yevme tekümüs saatü, edhılı ale fir’avne eşeddel azâb;

(O kötü azap) **Nâr’dır! Sabah - akşam ona arz olunurlar... O saatin geldiği süreçte de: “Âl-i Firavun’u azabın en şiddetlisine sokun!”** (denilir).

47-) Ve iz yetehaccune fiyn nari feyekulud du’afâu lilleziynestekberu inna küna leküm tebe’an fehel entüm muğnune ‘anna nasıyben minennar;

Hani (o vakit) Nâr içinde birbirleriyle tartışır da, zayıf olanlar büyüklük taslayanlara der ki: “Doğrusu biz sizin tâbilerinizdik... Şimdi siz ateşi biraz olsun bizden uzaklaştırabilir misiniz?”

48-) Kalelleziynestekberu inna küllün fiyha innAllâhe kad hakeme beynel ‘ıbad;

O büyüklük taslayanlar da der ki: “Gerçek şu ki hepimiz onun içindeyiz... Muhakkak ki Allâh, kulları arasında hüküm vermiştir!”

49-) Ve kalelleziyne fiyn nari lihazeneti cehennemed’u Rabbeküm yuhaffif ‘anna yevmen minel azâb;

Nâr’ın (ateşin - radyasyon okyanusunun) içinde olanlar, cehennem bekçilerine dedi ki: “Rabbimize yalvarın, azabı bir gün (olsun) bizden hafifletsin!”

50-) Kalu evelem tekü te’tiyküm Rusulüküm Bil beyyinât* kalu bela* kalu fed’u* ve ma du’âul kâfiriyne illâ fiy dalâl;

(Bekçiler) **dediler ki: “Rasûlleriniz size apaçık deliller olarak gelmedi mi?”... Dediler ki: “Evet”... (Bekçiler) dediler ki: “O hâlde kendiniz dua edin!”... Hakikat bilgisini inkâr edenlerin duası da asılsız yönelişten başka bir şey değildir.**

51-) İna lenensuru RusüleNA velleziyne amenû fiyl hayatid dünya ve yevme yekümü eşhad;

Muhakkak ki biz Rasûllerimize ve iman edenlere, dünya hayatında da şahitlerin kıyam ettiği günde de yardım edeceğiz.

52-) Yevme lâ yenfe'uz zâlimiyye ma'ziretühüm ve lehümül la'netü ve lehüm sûüddar;

O süreçte mazeret beyanları zâlimlere fayda vermez... Hem o lânet (Allâh'ın Esmâ kuvvelerinden uzak düşmüşlük) onlarındır ve hem de vatanın kötüsü onlarındır!

53-) Ve lekad ateyna Muselhüda ve evresna beniy israiylel Kitab;

Andolsun ki Musa'ya hüda (Hakikat bilgisi) verdik... İsrailoğullarını da BİLGİye mirasçı kıldık!

54-) Hüden ve zikra li üliyl elbab;

Derin düşünen akıl sahiplerine Hakikate erdirici ve hatırlatma olmak üzere!

55-) Fasbir inne va'dAllâhi hakkun vestağfir lizenbike ve sebbih Bi Hamdi Rabbike Bil 'aşıyyi vel ibkâr;

Sabret! Muhakkak ki Allâh'ın vaadi haktır! Yanlışların için istiğfar et! Akşam ve sabah Rabbinin hamdi olarak tespih et!

56-) İnnelleziyye yücädilune fiy âyâtillâhi Bi ğayri sülтанin etahüm, in fiy sudurihim illâ kibrun mahüm Bi baliğiyh* feste'ız Billâh* inneHU HUves Semiy'ul Basıyr;

Kendilerine gelmiş bir reddedilemez delil olmaksızın Allâh'ın işaretleri hakkında mücadele edenler var ya, onların içlerinde, asla ulaşamayacakları bir kibirden başka bir şey yoktur (Kibriyâ'nın farkındalığına asla ulaşamayacaklardır)! O hâlde sen, Esmâ'sıyla hakikatin olan Allâh'a sığın... Muhakkak ki O, "HÜ"; Semi'dir, Basıyr'dir.

57-) Le halkus Semavati vel Ardı ekberu min halkın Nasi ve lâkinne ekserenNasi lâ ya'lemun;

Semâların ve Dünya'nın yaratılışı, insanların yaratılışından elbette fevkalâde büyük! Ne var ki insanların çoğunluğu bilmezler.

58-) Ve ma yestevil a'ma vel basıyru velleziyye amenû ve amilus salihati ve lelmüsiy'* kaliylen ma tetezekkerun;

Kör ile gören, iman edip iman gereğini uygulayan ile inkâr ile kötülük yapan bir olmaz! Ne kadar da az hatırlayıp düşünüyorsunuz!

59-) İnnesaate le atiyetün lâ raybe fiyha ve lâkinne ekserenNasi lâ yu'minun;

Kesinlikle o Saat elbette gelecektir; onda kuşku yoktur... Ne var ki insanların çoğunluğu iman etmezler!

60-) Ve kale Rabbükümüd'uniy estecib leküm* innelleziyye yestekbirune an 'ibadetiy seyhulune cehenneme dahıriyn;

Rabbiniz dedi ki: “Bana dua edin, size icabet edeyim! Muhakkak ki kibirleri yüzünden ibadet etmeyenler, boyunları bükük olarak cehenneme gireceklerdir.”

61-) Allâhulleziy ce’ale lekümül leyle li teskünu fiyhi vennehare mubsıra* innAllâhe lezûfadlin alenNasi ve lâkinne ekserenNasi lâ yeşkürun;

Allâh ki, sizin için, geceyi onda sükûn bulasınız; gündüzü de görüp değerlendiresiniz diye yarattı! Muhakkak ki Allâh insanlara lütuf sahibidir... Ne var ki insanların çoğunluğu şükretmezler!

62-) Zâlikümullâhu Rabbüküm Haliku külli şey’* lâ ilâhe illâ HU* feenna tü’fekûn;

İşte budur Rabbiniz Allâh, her şeyin Hâlık’ı! Tanrı yoktur; sadece “HÛ”! Nasıl (Hak’tan) döndürülüyorsunuz!

63-) Kezâlike yü’fekülleziyne kânu Bi âyâtillâhi yechadun;

Allâh’ın işaretlerini bilerek inkâr edenler işte böylece döndürülür!

64-) Allâhulleziy ce’ale lekümül’Arda karâren vesSemae binaen ve savvereküm feahsene suvereküm ve razekaküm minat tayyibat* zâlikümullâhu Rabbüküm* fetebarekâllahu Rabbül ‘alemiyn;

Allâh ki, arzı sizin için bir yaşama yeri, semâyı da bina (içindekilerle arzı - bedeni mamûr eden) olarak oluşturdu... Sizi tasvir etti (özelliklendirdi) de sizin (mânâ) sûretlerinizi (özelliklerinizi) en güzel etti ve sizi tayyibattan (ilim ve marifetlerden) yaşam gıdalarıyla besledi! İşte Rabbiniz Allâh! Âlemlerin (insanların) Rabbi Allâh ne yucedir!

65-) HUvel Hayyü lâ ilâhe illâ HUve fed’uhu muhlisiyne lehüd diyen* elHamdu Lillâhi Rabbil ‘alemiyn;

“HÛ”dur El Hayy! Tanrı yoktur; sadece “HÛ”! Dini O’na has kılarak, O’na yönelin artık! Hamd, âlemlerin (insanların) Rabbi Allâh’a aittir.

66-) Kul inniy nühiytü en a’budelleziyne ted’une min dûnillâhi lemma caeniye beyyinatü min Rabbii ve ümirtü en üslime liRabbil ‘alemiyn;

De ki: “Rabbimden bana deliller geldiğinde, Allâh dûnunda sizin yöneldiklerinize tapınmaktan yasaklandım ve Rabb-ül âlemîn’e teslim olmakla hükümlümdüm.”

67-) HUvelleziy halekaküm min türabin sümme min nutfetin sümme min ‘alekatin sümme yuhricüküm tıflen sümme liteblüğü eşüddeküm sümme litekûnu şüyuha* ve minküm men yüteveffa min kablü ve liteblüğü ecelen müsemmen ve lealleküm ta’kılun;

“HÛ”, odur ki; sizi bir topraktan, sonra bir spermden, sonra bir

alakadan (embriyo) yarattı... Sonra sizi bir çocuk olarak çıkardı; sonra olgunluğa ulaşmanız, sonra yaşlılığı yaşamanız için ömür verdi... Sizden kimi de daha önce vefat ettiriliyor... (Bunların oluşu) takdir edilen süreye ulaşmanız ve aklınızı kullanmanız içindir.

68-) HUvelleziy yuhyiy ve yümiyt* feizâ kadâ emran feinnema yekülü lehu kün feyekûn;

“HÛ” odur ki; diriltir ve öldürür! Hüküm verdiğinde yalnızca “Ol” der (olmasını irade eder); o, olur!

69-) Elem tera ilelleziyne yücädilune fiy âyâtillâh* enna yusrefun;

Allâh’ın işaretlerinde mücadele eden kimseleri görmedin mi? Nasıl da (Hak’tan) döndürülüyorlar?

70-) Elleziyne kezzebu Bil Kitabı ve Bima erselna Bihi RusüleNA* fesevfe ya’lemun;

Onlar ki hakikatlerinin BİLGİSİNİ ve Rasûllerimiz olarak irsâl ettiklerimizi yalanladılar! Yakında bilecekler!

71-) İzil aġlâlû fiy a’nakihim vesselasil* yüşabun;

O vakit onların boyunlarında (beşeriyetlerinden kalma) bağlar (şartlanmaları ve değer yargıları) ve zincirler (zincirleme bağlılıklarla), sürüklenirler!

72-) Fiyl hamiyimi sümme fiyn nari yüscerun;

Hamim’de (kaynar suyun - yakan fikirlerin içinde)... Sonra Nâr’da (ateşte - radyasyon okyanusunda) yakılırlar!

73-) Sümme kıyle lehüm eyne ma küntüm tüşrikûn;

Sonra onlara denildi ki: “Nerede şirk koştuğunuz şeyler...”

74-) Min dūnillâh* kalu dallu anna bel lem nekūn ned’u min kablū şey’a* kezâlike yudillullahul kâfiriyn;

“Allâh dūnunda!” Dediler ki: “Bizden kayboldular... Hayır, zaten biz daha önce, olmayan şeye yönelmişiz!”... Allâh, hakikat bilgisini inkâr edenleri böylece saptırır.

75-) Zâliküm Bima küntüm tefrehune fiyl Ardı Bi ġayril hakkı ve Bima küntüm temrehun;

Bu, yeryüzünde haksız olarak sevinip şımarmanız ve kasılıp böbürlenmeniz yüzündendir.

76-) Üdhulu ebvabe cehenneme halidiyne fiyha* febi’ses mesvel mütekebbiriyn;

Orada sonsuza dek kalmak üzere cehennem kapılarından girin... Benlik - kibir sahiplerinin yaşam ortamı ne kötüdür!

77-) Fasbir inne va’dAllâhi Hakk* feimma nüriyenneke ba’delleziy

ne' idühüm ev neteveffeyenneke feileyNA yurce'un;

Sabret! Muhakkak ki Allâh'ın vaadi Hak'tır! Onlara vadettiğimiz bazısını sana göstersek de yahut (görmeden) seni vefat ettirirsek de (fark etmez); (nasıl olsa) onlar bize rücu ettirilecekler.

78-) Ve lekad erselna Rusülen min kablike minhüm men kasasnâ aleyke ve minhüm men lem naksus aleyk* ve ma kâne li Rasûlin en ye'tiye Bi ayetin illâ Biiznillâh* feizâ cae emrullahi kudiye Bil Hakkı ve hasire hünalikel muhtulun;

Andolsun ki senden önce de Rasûller irsâl ettik... Onlardan kiminin hikâyelerini anlattık ve onlardan kimini de sana anlatmadık... Bir Rasûl için, Allâh izni dışında, mucize getirmesi mümkün değildir! Allâh hükmü geldiğinde, Hak olarak hükmedilir ve bâtil peşinde koşanlar orada hüsrana uğrar!

79-) Allâhulleziy ce'ale lekümül en'ame literkebu minha ve minha te'külun;

Allâh ki, onlardan bazısını binesiniz ve bazısından da yiyesiniz diye en'amı sizin için oluşturdu.

80-) Ve leküm fiyha menafi'u ve liteblüğü aleyha haceten fiy suduriküm ve 'aleyha ve 'alel fülki tuhmelun;

Sizin için onlarda (daha başka) faydalar vardır... Hedeflediğiniz yere onların üzerinde ulaşmanız için... Onların üzerinde ve gemilerin üzerinde yüklenilip taşıyorsunuz.

81-) Ve yüriyüm âyâtiHİ, feeyye âyâtillâhi tünkirun;

(Allâh) size işaretlerini gösteriyor... Allâh'ın işaretlerinin hangisini inkâr ediyorsunuz!

82-) Efelem yesiryu fiyl Ardı feyenzuru keyfe kâne akıbetülleziyne min kablihüm* kânu eksere minhüm ve eşedde kuvveten ve asâren fiyl Ardı fema ağnâ anhüm ma kânu yeksibun;

Azda seyretmediler mi ki, kendilerinden öncekilerin sonu nasıl oldu nazar edip görsünler! Onlar (öncekiler), bunlardan hem kalabalık, hem de kuvvetçe ve yeryüzünde daha çok eser üretmişlerdi. Kazandıkları, onları kurtarmadı!

83-) Felemma caethüm Rusulühüm Bil beyyinati ferihu Bima 'indehüm minel 'ilmi ve haka Bihim ma kânu Bihi yestehziun;

Rasûlleri onlara apaçık deliller olarak geldiklerinde, onlar kendi bildiklerine dayanarak sevinip şımardılar! Alay etmekte oldukları şey onları kuşatmıştır!

84-) Felemma raev be'sena kalu amenna Billâhi vahdeHU ve keferna Bima künna Bihi müşrikiyn;

Hışmımızı gördüklerinde: “Esmâ’sıyla hakikatimiz olan Allâh’a ve O’nun Tek olduğuna iman ettik; O’na ortak koştığımız şeyleri inkâr ettik” dediler.

85-) Felem yekü yenfe’uhüm iymânühüm lemma raev be’sena* sünnetAllâhiletîy kad halet fiy ‘ıbadîhi ve hasire hünalikel kâfirun;

Fakat hışmımızı gördükten sonra onların iman etmeleri kendilerine fayda vermedi! Bu, geçmişten beri uygulanan kulları hakkındaki Sünnetullâh’tır! Hakikat bilgisini inkâr edenler (hakikatlerinden, Sünnetullâh’tan perdeliler) işte bundan dolayı hüsrana uğradı!

Fussilet Sûresi: 1-54

ACIKLAMA:

Fussilet Sûresi, kaynak tertiplerde “**Havâmiyim (Hâ-Miym’ler)**”in ikinci sûresi olarak, **Mu’mîn Sûresi**’nden sonraya yerleştirilmiştir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak tüm “**Âl’u HâMîm (HâMîm’ler)**”de olduğu gibi, **Fussilet Sûresi** hakkında da *Mekke’de ve peşpeşe nâzil olan “Havâmiyim (Hâ-Miym’ler)”in ikincisi olarak nâzil oldu*, dışında pek kuvvetli rivayet yoktur!..

6-7.âyetleri hakkındaki rivayet önemlidir:

“Yazıklar olsun o müşriklere!.. Onlar (o şirk koşanlar) ki, Allâh için karşılıksız bağışlamazlar; onlar sonsuz gelecek yaşamlarını da inkâr ederler” (Fussilet: 6-7) âyetleri, (5.âyetin de bir devamı olarak) Kureys müşriklerinin, Hz. Rasûlullâh (a.s)’ın çevresine ve O’na iman edenlere (hakikat ilmîne), katı-hasîs tutumlarını ifşâ için nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

Bu da “**Havâmiyim (Hâ-Miym’ler)**”in, boykot yıllarının şiddetli döneminde ve **İsrâ**’dan önceleri nâzil olduğunu gösterir!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Haa, Miiiyim;

Ha, Miim.

2-) Tenziylün miner Rahmânir Rahıym;

Rahmân ve Rahıym’den tenzîldir (tafsile indirme)!

3-) Kitabun fussilet ayatuhu Kur’ânen ‘Arabiyyen likavmin ya’lemun;

Anlayabilen bir toplum için, Arapça bir Kur’ân olarak işaretleri tafsil edilmiş Bilgidir!

4-) Beşiyran ve neziyra* fea'reda ekseruhüm fehüm lâ yesme'un;

Müjdeleyici ve uyarıcı olarak... (Ne var ki) onların çoğunluğu (bu gerçeklerden) yüz çevirmiştir! Onlar işitmezler!

5-) Ve kalu kulubüna fiy ekinnetin mimma ted'una ileyhi ve fiy azânina vakrun ve min beynina ve beynike hicabün fa'mel innena amilun;

Dediler ki: "Bizi kendisine çağırdığın şeye karşı bilinçlerimiz koza içindedir, kulaklarımızda bir ağır işitme var; bizimle senin aranda da bir perde mevcut! Artık yap elinden geleni; muhakkak ki biz de yapmaktayız."

6-) Kul innema ene beşerun mislüküm yuha ileyye ennema ilâhuküm ilâhün Vahidun festekiymu ileyhi vestağfiruHu, ve veylün lil müşrikiyn;

(Rasûlüm) de ki: "Ben sizin benzeriniz beşerim; ne var ki bana şu gerçek vahyolunmuş bulunuyor: Tanrınız olarak düşündüğünüz Ulûhiyet sahibi TEK'tir! O hâlde O'na yönelin ve O'ndan bağışlanma dileyin... Yazıklar olsun şirk koşanlara!"

7-) Elleziyne lâ yü'tunez Zekâte ve hüm Bil ahireti hüm kâfirun;

Onlar (o şirk koşanlar) ki Allâh için karşılıksız bağışlamazlar; onlar sonsuz gelecek yaşamlarını da inkâr ederler.

8-) İnnelleziyne amenû ve amilus salihati lehüm ecrun ğayru memnun;

İman edip imanın gereğini uygulayanlara gelince, onlar için arkası kesilmeyen bir bedel vardır.

9-) Kul einneküm letekfûrune Billeziy halekal Arda fiy yevmeyni ve tec'alune leHU endada* zâlike Rabbül 'alemiyn;

De ki: "Siz, arzı iki süreçte (yeryüzü itibarıyla; maddeye - kitleye dönüşmesi süreci ve canlı varlıkların oluşumu süreci; beden itibarıyla; sperm - yumurta bileşiminden 120. gün olayına kadar birinci evre ve ondan sonraki doğuma kadar olan ikinci evre. Allâhu âlem. A.H.) yaratmış olan gerçekten inkâr mı ediyorsunuz; O'na denk tanrılar mı oluşturuyorsunuz (hayalinizde var sanıyorsunuz)! İşte O, Rabb-ül (bir şeyin var olmasının dilenişi aşamasından, yaratılmasından, varlığının dilendiği kadarıyla sürmesi aşamalarınca, gereken her özelliği, şartlarına göre, Allâh isimlerinin işaret ettiği özelliklerle meydana getiren) âlemîn'dir!"

10-) Ve ce'ale fiyha revasiye min fevkiha ve bareke fiyha ve kaddere fiyha akvâteha fiy erbe'ati eyyam* sevaen lissailiyn;

Orada (arzda = bedende) fevkinde sâbit dağlar (benlikler) oluşturdu, orada bereketler vücuda getirdi ve orada (istidatları itibarıyla) isteyenler için eşit olmak üzere varlıklarının devamı için gereken azıklarını dört süreçte ölçülendirdi.

11-) Sümmeſteva ileſSemai ve hiye duhanün fekaſe leha ve lil Ardı'tiya tav'an ev kerha* kaleta eteyna tai'yn;

Sonra duhan (ſekillenmemiſ fitrî benlik) **hâlindeki ſemâya** (bir kısım Esmâ mânâlarını açığa çıkarmak ſuretiyle) **yerleſerek, ona** (ſuura) **ve arza** (bedene) **dedi ki: “İſteyerek yahut zorunlu olarak gelin** (Esmâ'mın gereğini açığa çıkarın) **ikiniz!” İkiſi dediler ki: “İſteyerek, itaat ediciler olarak geldik!”**(Esmâ özellikleriyle oluſmuſ bulunan beyinde ſemâ = dūſünsel boyut ve arz = bedensel organlar boyutu, ikisi de Esmâ özellikleri açığa çıkışına itaat edici oldu.)

12-) Fekadâhünne ſeb'a Semavatin fiy yevmeyni ve evha fiy külli Semain emreha* ve zeyyennes Semaed dünya Bi meſabiyha ve hıfza* zâlike takdiyruſ 'Aziyzil 'Aliym;

Böylece onları iki ſüreçte yedi ſemâ (yedi Bilinç {Nefs} mertebesi) **olarak hükmetti ve her ſemâda onun iſlevini vahyetti! Dünya ſemâsını** (en yakın ſemâyı) (Bi-)meſabîh (aydınlatıcılar - fikirler) **ile ſüsledik ve hıfzettik Aziyz, Aliym'in takdiridir bu!**

13-) Fein a'redu fekul enzertüküm ſa'ıkaten miſle ſa'ıkati 'Adin ve Semud;

Eğer yüz çevirirlerſe, de ki: “Sizi, Ad ve Semud'un yıldırımını benzeri bir yıldırım ile uyarıyorum!”

14-) İz caethümur Ruſulü min beyni eydiyhim ve min halfihim ella ta'budu illAllâh* kalu lev ſâe Rabbuna leenzele Melaiketen feinna Bima urſiltüm Bihi kâfirun;

Hani onlara Raſûlleri önlerinden (bildiklerine dayanarak) **ve arkalarından** (bilmediklerini bildirerek) **gelip: “Baſkasına tapınmayın; ſadece Allâh'a kulluk, ibadet edin!”** (dedi)... **Onlar da dediler ki: “Eğer Rabbimiz dileseydi elbette melekler inzâl ederdi... Zaten biz, kendisi ile irſâl olunduğunuz ſeyi** (hakikat bilgisini) **inkâr edenleriz.”**

15-) Feemma 'Adün feſtekberu fiyl Ardı Bi ğayril Hakkı ve kalu men eſeddü minna kuvveten, evelem yerav ennAllâhellezizy halekahüm huve eſeddü minhüm kuvveten, ve kânu Bi âyâtîNA yechadun;

Ad'a (Hud'un kavmine) **gelince, Hak'sız olarak arzda benlik tasladılar ve dediler ki: “Kuvvetçe bizden daha güçlü kimdir?”... Görmediler mi ki kendilerini yaratmış olan Allâh, kuvvetçe onlardan daha ſiddetlidir! Bilerek** (kaſten) **iſaretlerimizi inkâr ediyorlardı!** (Esmâ kuvvelerimizi vehmettikleri benliklerine ait ſanıyorlardı.)

16-) Feerſelna aleyhim riyan ſarsaren fiy eyyamin nehiſatin li nüziykahüm azâbel hızyi fiyl hayatid dünya* ve leazâbül ahireti ahza ve hüm lâ yunſarun;

Bu yüzden, dünya hayatında onlara rezillik - zillet azabını tattıralım diye, o bahtsız günler içinde, onların üzerine dondurucu bir rüzgâr irsâl ettik! Sonsuz gelecek yaşamının azabı elbette daha rezil - rüsva edicidir... Onlar yardımcı da bulamazlar!

17-) Ve emma Semudü fehedeynahüm festehabbül ‘ama alelhüda feehazethüm sa’ıkatül azâbilhuni Bima kânu yeksibun;

Semud’a (Sâlih’in halkına) gelince, biz onlara hidâyet ettik de onlar âmâlîği (körlüğü) sevip, hüdaya (hakikate) tercih ettiler... Bu hâlleri yüzünden kazandıkları ile horlayıcı - alçaltıcı azabın yıldırımı kendilerini yakaladı.

18-) Ve necceynelleziyne amenû ve kânu yettekun;

İman edip korunanları kurtardık.

19-) Ve yevme yuhşeru a’daullahi ilen nari fehüm yuze’un;

O süreç geldiğinde Allâh düşmanları hep beraber toplanırlar ve Nâr’a sevk olurlar.

20-) Hattâ izâ ma câûha şehide aleyhim sem’uhüm ve ebsaruhüm ve cüludühüm Bima kânu ya’melun;

(Allâh’ın düşmanları bilinçler) **oraya geldiklerinde, onların sem’leri (işitme hassaları), başarıları (görme hassaları) ve derileri (altındaki tüm bedenleri), tüm yaptıklarıyla onların aleyhine olarak şahitlik etti.**

21-) Ve kalu li cüludihim lime şehidüm aleyna* kalu entakanAllâhulleziy entaka külle şey’in ve HUve halekaküm evvele merretin ve ileyHî turce’un;

Bedenlerine dediler ki: “Niçin aleyhimize şahitlik ettiniz?”... Dediler ki: “Her şeyi konuşturan Allâh bizleri konuşturdu... Sizi başlangıçta O yarattı... Şimdi de O’na rücu ettiriliyorsunuz.”

22-) Ve ma küntüm testetirune en yeşhede aleyküm sem’uküm ve lâ ebsaruküm ve lâ cüludüküm ve lâkin zanentüm ennAllâhe lâ ya’lemu kesiyren mimma ta’melun;

Sem’inizin (işitme azanızın), başarılarınızın (görme azalarınızın) ve bedenlerinizin aleyhinize şahitlik yapmasını ummadığınızdan (keyfinize göre yaşadınız)... Yaptıklarınızın birçoğunu Allâh’ın bilmediğini zannediyordunuz!

23-) Ve zâliküm zannükümülleziy zanentüm Bi Rabbiküm erdaküm feasbahtüm minel hasiriyn;

İşte Rabbiniz hakkında beslediğiniz bu yanlış zan sizi uçuruma düşürüp mahvetti de hüsrana uğrayanlardan oldunuz.

24-) Fein yasbiru fen naru mesven lehüm* ve in yesta’tibu fema hüm minel mu’tebiyn;

Sabırla katlansalar bile (bir gün geçer diye), **Nâr onların yaşam ortamıdır!** Eğer (mazeret ile Rablerini) **razı etmek isteseler, onlar mazeretleri kabul edilip razı olunanlardan olmazlar!**

25-) Ve kayyadnâ lehüm kurenae fezeyyenu lehüm ma beyne eydiyhim ve ma halfehüm ve hakka aleyhimül kavlü fiy ümemin kad halet min kablihim minel cinni vel ins* innehüm kânu hasiriyn;

Onlar için karînler (şeytanî fikirliler {cin veya ins}) **hazırladık ki;** (bu yakın arkadaşlar) **yapmakta olduklarını ve yapmayı hayal ettikleri arzularını onlara süslü gösterdiler!** Cin ve insten, onlardan önce gelip - geçmiş ümmetler hakkındaki hükmü, bunlar aleyhine de hak oldu... **Muhakkak ki onlar hüsrana uğrayanlardı!**

26-) Ve kalelleziyne keferu lâ tesme'û li hazel Kur'âni velğav fiyhi lealleküm tağlibun;

Hakikat bilgisini inkâr edenler (Hz. Rasûlullâh'ı dinleyenlere) **dediler ki: "Şu Kurân'ı dinlemeyin ve Onun hakkında boş laflar edin ki, belki üstün çıkarsınız!"**

27-) Felenüziykannelleziyne keferu azâben şediyden ve lenecziyennehüm esveelleziy kânu ya'melun;

Andolsun ki o hakikat bilgisini inkâr edenlere şiddetli bir azabı tattıracağız ve elbette onlara yaptıklarının en kötü sonuçlarını yaşatacağız!

28-) Zâlike cezâu a'daillahin nar* lehüm fiyha darul huld* cezaen Bima kânu Bi âyâtiNA yechadun;

İşte Allâh düşmanlarının yaptığının sonucu, ateştir! Onlar için orada sonsuzluk vatanı vardır! Bilerek işaretlerimizi inkâr etmelerinin (Rablerini kabullenmemelerinin) sonucu olarak!

29-) Ve kalelleziyne keferu Rabbena erinellezeyni edallâna minel cinni vel insi nec'alhüma tahte akdamina li yekûna minel esfeliyn;

Hakikat bilgisini inkâr edenler dediler ki: "Rabbimiz... Cin ve insan türünden (şeytanlardan) bizi saptıran o ikiliyi göster de, o ikisini ayaklarımızın altına alalım da en aşağılık olsunlar!"

30-) İnnelleziyne kalu RabbunAllâhu sümmestekamu tetenezzelü aleyhimül Melaiketü ella tehafu ve lâ tahzenu ve ebşiru Bil cennetilletiy küntüm tû'adun;

Muhakkak ki: "Rabbimiz, Allâh'tır" deyip sonra bilfiil o doğrultuda yaşayanların üzerine melekler tenezzül eder (ilâhî sıfatların Cemâl kuvveleri zâhir olur ki, bu şu demektir): "Korkmayın, mahzun olmayın ve vadolunduğunuz cennetiniz ile sevinin..."

31-) Nahnu evliyaüküm fiyl hayatid dünya ve fiyl ahireti, ve leküm fiyha ma teştehiy enfüsüküm ve leküm fiyha ma tedde'ün;

“Dünya hayatında da, sonsuz gelecek yaşamda da biz sizin vefiniziz! Orada bilinçlerinizin arzuladığı her şey vardır... Orada sizin istediğiniz her şey olacaktır!”

32-) Nüzülen min Ğafûrin Rahıym;

“Rahıym Ğafûr’dan (Cemâl vasıflarından) bir nüzûl (açığa çıkış) olarak.”

33-) Ve men ahsenü kavlen mimmen dea ilAllâhi ve amile salihan ve kale inneniy minel müslimiyn;

Allâh’a çağırın, imanın gereğini uygulayan ve: “Muhakkak ki ben mutlak teslimiyeti yaşayanlardanım” diyenden daha güzel sözlü kimdir?

34-) Ve lâ testevil hasenetü ve les seyyietü, idfa’ Billetiy hiye ahsenü feizelleziy beyneke ve beynehu adâvetün keennehu veliyyün hamiyim;

İyilik, kötülük ile eşdeğer olmaz! Sen en güzel olan ile (kötülüğü) uzaklaştır... O takdirde görürsün ki, seninle düşmanlığı olan kimse, sanki sınırsız bir dosttur!

35-) Ve ma yülekkaha illelleziyne saberu* ve ma yülekkaha illâ zü hazzın azıym;

(Bu özelliğe) **sadece sabredenler kavuşturulur... (Bu sabıra da) sadece büyük nasip sahipleri kavuşturulur.**

36-) Ve imma yenzeĝanneke mineş şeytani nezĝun feste’ız Billâh* inneHU HUves Semiy’ul ‘Aliym;

Eğer şeytandan bir etki seni tahrik ederse, hemen Esmâ’sıyla nefsinin hakikati olan Allâh’a sığın (Esmâ’sının, hakikatin olan kuvvelerini harekete geçir)! Muhakkak ki O, “HÛ”; Semi’dir, Aliym’dir.

37-) Ve min âyâtiHilleylü ven neharu veşŞemsü vel Kamer* lâ tescüdu lişŞemsi ve lâ lil Kameri vescuğu Lillâhilleziy halekahünne in küntüm iyyahu ta’budun;

Gece (Bâtın - içsellik) ve gündüz (zâhir - dışsallık), Güneş (akıl) ve Ay (duygusallık) O’nun işaretlerindedir! Güneş’e de Ay’a da secde etmeyin (tapınmayın); onları yaratmış olan Allâh için secde edin (Esmâ boyutunun ilhamı olan sezgilerinize kulak verin. Çünkü daima işin doğrusunun ne olduğunu size söyleyecek bir ses vardır içinizde, bir şey yapmadan önce); şayet O’na kulluğunuzun bilincine ermişseniz! (37. âyet secde âyetidir.)

38-) Feinistekberu felleziyne ‘inde Rabbike yüsebbihune leHU Bil leyli ven nehari ve hüm lâ yes’emun;

Eğer benlik - kibir taslamakta devam ederlerse, (bilsinler ki)

Rabbinin indinde (nefslerinin hakikatının bilincinde) olanlar hiç usanmaksızın gece, gündüz O’nu tespih ederler (Rablerine kulluk işlevinin farkındalığıyla yaşayarak)!

39-) Ve min âyâtiHi enneke teral Arda haşıaten feizâ enzelna aleyhel mahezzet ve rabet* innelleziy ahyâhâ lemuhyil mevta* inneHU lâ külli şey’in Kadiyr;

O’nun işaretlerindedir ki sen arzı (bedeni) **huşû hâlinde görürsün...** **Onun üzerine o suyu** (hakikat ilmini) **inzâl ettiğimizde, hareketlenir ve uyanır!** **Muhakkak ki onu** (bilgisizlikle yaşayan ölüyü) **diriltlen, (diğer) ölüleri de Muhyi’dir** (dirilticidir)! **Muhakkak ki O, her şey üzerine Kaadir’dir.**

40-) İnnelleziyne yulhıdune fiy âyâtiNA lâ yahfevne aleyna* efemen yulka fiyn nari hayrun em men ye’tiy aminen yevmel kıyemeti, ı’melu ma şı’tüm, inneHU Bima ta’melune Basiyr;

İşaretlerimizi amacından saptıranlar, bize gizli kalmazlar... **Şimdi Nâr’a atılan kimse mi hayırlıdır yoksa kıyamet sürecine güvende olarak gelen kimse mi? Dilediğinizi yapın! Muhakkak ki O, yaptıklarınızı** (yaratıcı olarak) **Basiyr’dir.**

41-) İnnelleziyne keferu BizZikri lemna câehüm* ve inneHU le Kitabun ‘Aziyz;

Gerçekten, kendilerine gelen hakikatlerini hatırlatıcıyı inkâr edenlerdir! Muhakkak ki O (hakikatlerini hatırlatıcı - zikir), **Aziyz bir BİLGİdir!**

42-) Lâ ye’tiyhil bâtlü min beyni yedeyhi ve lâ min halfih* tenziylün min Hakiymin Hamiyd;

Önünden de (açıkça), **ardından** (dolaylı) **da olsa boş görüş O’na ulaşmaz! Hakiym ve Hamiyd’den tenzîldir** (boyutsal açığa çıkarma)!

43-) Ma yukalü leke illâ ma kad kıyle lir Rusuli min kablik* inne Rabbeke le zû mağfiretin ve zû ikabin eliyim;

(Ey Allâh Rasûlü!) **Senden önceki Rasûllere söylenmiş olandan başkası sana söylenmiyor! Muhakkak ki Rabbin hem bağışlayıcıdır hem de feci azap yaşatandır.**

44-) Ve lev ce’alnahu Kur’ânen a’cemiyyen lekalu levla füssilet ayatuh* ea’cemiyyün ve ‘arabiyy* kul huve lilleziyne amenû hüden ve şifa* velleziyne lâ yu’minune fiy azânihim vakrun ve huve aleyhim ‘ama* ülaike yünadevne min mekânin be’ıyd;

Eğer O’nu Arapça olmayan bir Kur’ân olarak oluştursaydık, elbette: “Âyetleri anlaşılır olmalıydı! Arapça konuşan (Rasûl) Arapça olmayan (Kur’ân; ne biçim iş bu)?” derlerdi... De ki: “O, iman edenler için hakikate erdirici ve şifadır (sağlıklı düşünce bilgisi)!” İman

etmeyenlere gelince, onların kulaklarında bir ağırlık vardır ve O, onlar için anlaşılmaz bir nesnedir! (Bu nedenle sanki) onlar uzak bir mekândan nida olunurlar.

45-) Ve lekad ateyna Musel Kitabe fahtülife fiyh* ve levla kelimetün sebekat min Rabbike lekudıye beynehüm* ve innehüm lefiy şekkin minhu muriyb;

Andolsun ki Musa'ya Bilgi (kitap) verdik de Onda ayrılığa düşüldü... Eğer Rabbinden bir hüküm verilmemiş olsaydı, onlar arasında elbette hükmolunurdu... Muhakkak ki onlar Ondan kuşkulu bir tereddüt içindedirler.

46-) Men amile salihan felinefsihi ve men esâe fealeyha* ve ma Rabbüke Bi zallâmin lil 'abıyd;

Kim imanın gereğini uygularsa, yararı kendi nefsi içindir! Kim de kötülük işlerse, kendi aleyhinedir. Rabbin, kullarına zulmedici değildir.

47-) İleyHİ yüreddü 'İlmüs sa'ati, ve ma tahrucü min semeratin min ekmamiha ve ma tahmilü min ünsâ ve lâ teda'u illâ Bi 'İlmiHİ, ve yevme yünadiyhim eyne şürekâiy kalu azennake ma minna min şehiyd;

O Saat'in (ölüm) ilmi O'na aittir! O'nun bilgisi dışında ne meyveler tomurcuklardan meydana gelir, ne bir dişi hamile kalır ve ne de taşıdığını doğurur! "Nerede benim ortaklarım?" diye onlara (Allâh'ın) nida ettiği gün, dediler ki: "Senin bir ortağın olduğuna kimse şahit olmamıştır; bunu itiraf ederiz!"

48-) Ve dalle anhüm ma kânu yed'une min kablü ve zannu ma lehüm min mahıys;

Daha önce lafını ettikleri şeyler onlardan kaybolup gitti ve kendileri için bir kaçış yeri bulunmadığını da fark ettiler!

49-) Lâ yes'emül İnsanu min du'âil hayr* ve in messehüş şerru feyeusün kanut;

İnsan hayır istemekten usanmaz... Eğer ona şerr dokunsa, hemen ümitsizce karamsarlaşır!

50-) Ve lein ezâknahu rahmeten minna min ba'di darrâe messethü leyekulenne hazâ liy ve ma ezunnüs saate kaimeten ve lein ruci'tü ila Rabbıy inne liy 'indeHU lel hüsna* felenünebbiennelleziyne keferu Bima 'amilu* ve le nüziykannehüm min azâbin ğaliyz;

Andolsun ki eğer ona (insana), isâbet etmiş bir sıkıntıdan sonra rahmetimizi tattırsak, elbette şöyle diyecektir: "Bu, benim hakkımdır... O Saat'in (kıyametin) olacağını da zannetmiyorum... Andolsun ki eğer Rabbime rücu ettirilirimsem, zaten muhakkak ki O'nun indinde en güzeli benimdir!"... Andolsun ki hakikat bilgisini

inkâr edenlere yaptıkları şeyleri haber vereceğiz... Andolsun ki onlara ağır azaptan tattıracağız.

51-) Ve izâ en'amna alel İnsani a'reda ve nea Bicanibih* ve izâ messehüş şerru fezû du'âin 'ariyd;

İnsana bir nimet verdiğimizde yüz çevirir ve döner uzaklaşır! Kendisine şerr dokunduğunda ise, hemen çokça dua edicidir.

52-) Kul eraeytüm in kâne min indillâhi sümme kefertüm Bihi men edallü mimmen huve fiy şikakın beiyd;

De ki: “Düşünün bakalım, eğer (bildirilen) Allâh indîndense, siz de Onu inkâr etmişseniz, (Hakikatten) bu kadar uzak düşmüş birinden daha sapık kim olabilir!”

53-) Senüriyhim âyâtına fiyl afakı ve fiy enfüsihim hattâ yetebeyyene lehüm enneHUl Hakk* evelem yekfi Bi Rabbike enneHU alâ külli şey'in şehiyd;

Âfakta (ufuklar - dışta) ve enfüslerinde (bilinçlerinde) işaretlerimizi onlara göstereceğiz, tâ ki O'nun Hak olduğu kendilerine açıkça belli olsun! Rabbinin her şeye şahit oluşu yetmez mi?

54-) Elâ innehüm fiy miryeten min Lıkai Rabbihim* elâ inneHU Bi külli şey'in Muhiyt;

Dikkat edin! Muhakkak ki onlar Rablerinin likâsından (Rablerinin varlıklarında açığa çıkışını yaşamaktan) şek - şüphe içindedirler! Dikkat edin! Muhakkak ki O, Bi-küllî şey'in (her şeyin Esmâ özellikleri ile varlığını meydana getiren olarak) Muhiyt'tir (ihâta eder)!

Şûrâ Sûresi: 1-53

ACIKLAMA:

Şûrâ Sûresi, kaynak tertiplerde “**Havâmiym (Hâ-Miym'ler)**”in üçüncü sûresi olarak, **Fussilet Sûresi**'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

“**Şûrâ**” **İSMİni**, 38.âyetinde geçen “**ve emruhum Şûrâ beynehüm**” hâl cümlesindeki “şûrâ” kavramından almaktadır!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Şûrâ Sûresi**'nin, tüm “**Âl'u HâMîm (HâMîm'ler)**”de olduğu gibi, sadece bazı âyatleri ile ilgili rivayetler vardır!..

Bunlardan 23.âyetin **Mekke** dönemine ait rivayetini tercihen yazalım:

“**İşte bu, Allâh'ın, iman edip iman gereğini uygulayan kullarına müjdelediğidir... De ki: ‘Sizden yakınlığın (veya akrabalık) sevgisi dışında,**

bu tebliğim nedeniyle bir karşılık istemiyorum!'... Kim bir güzellik kazanırsa, onda, onun için bir güzellik de biz arttırırız! Muhakkak ki Allâh Ğâfûr'dur, Şekûr'dur." (Şûrâ: 23) âyetinin, müşriklerin toplantı yerlerinde toplanıp birbirlerine: "**Muhammed'in bu yaptıklarına/verdiklerine karşılık ücret istediğini/beklediğini görmüyor musunuz?**" demeleri üzerine nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

Şûrâ Sûresi, **Nübüvvet ve Kur'ân vahyinin en belîğ tanımlarının** verildiği "dîbâce" bir sûredir!.. Başındaki "HâMîmAynSînKaaf", sonundaki "evhaynâ ileyke RÛHen (*ruh nefhi* gibi *ruh vahyi* tanımı)", **bu sûreye mahsûs Kur'ân özelleridir!**

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Haa, Miiiyim;

Ha, Miim.

2-) Ayyyn, Siiiyin, Kaaaf;

Ayn, Siin, Kaf.

3-) Kezâlîke yuhıy ileyke ve ilelleziyne min kablikellahul 'Aziyzül Hakiym;

Aziyz ve Hakiym olan Allâh, sana ve senden öncekilere böylece vahyeder!

4-) LeHU ma fiys Semâvati ve ma fiyl Ard* ve HUvel 'Aliyyül 'Aziym; **Semâlarda ve arzda ne varsa O'nun içindir... O, Alıy'dir, Aziym'dir.**

5-) Tekâdüs Semâvatü yetefattarne min fevkıhinne vel Melaiketü yüsebbihüne Bi Hamdi Rabbihim ve yestağfirune limen fiyl Ard* ela innAllâhe HUvel Ğafûrur Rahıym;

Neredeyse semâlar üstlerinden yarılacaklar (içinden ne çıkacak? A.H.)! Melekler de Rablerinin hamdi olarak tespih ediyor (işlev görüyor) ve arzda olanlar için bağışlanma dilemekte... Dikkat edin, Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

6-) Velleziynettehazû min dünüHİ evliyaAllâhu Hafıyzun aleyhim* ve ma ente aleyhim Bi Vekiyl;

O dününda veliler edinmişlere gelince, Allâh onları gözetleyendir... Sen onların yaptıklarının sorumlusu değilsin.

7-) Ve kezâlîke evhayna ileyke Kur'ânen 'Arabiyyen li tünzire Ümmel Kura ve men havleha ve tünzire yevmel cem'ı lâ raybe fiyh* ferıykon fiyl cenneti ve ferıykon fiys sa'ıyr;

İşte böylece sana (Onu) Arapça bir Kur'ân (olarak) vahyettik ki, hem Mekke halkını ve Onun yöresindekileri uyarasın; hem de kendisinde

şüphe olmayan toplanma sürecinin dehşeti hakkında bilgi edinilsin! (Onlardan) **bir bölümü cennettedir, bir bölümü de alev dalgaları yayılan ateştedir.**

8-) Ve lev şaAllâhu lece'alehüm ümmeten vahıdeten ve lâkin yüdhlı men yeşau fiy rahmetiHİ, vezzâlimune malehüm min Veliyyin ve lâ Nasıyr;

Eğer Allâh dileseydi onları elbette ümmet-i vahide (tek bir inançta olan toplum) kılardı... Fakat Allâh dilediğini Rahmetine dâhil eder! Zâlimlere gelince, onların ne bir velîsi vardır ve ne de bir yardım edeni!

9-) Emitte hazû min dünüHİ evliyâ'* fAllâhu HUvel Veliyyü ve HUve yuhyil mevta* ve HUve alâ külli şey'in Kadiyr;

Yoksa O'nun dünundan velîler mi edindiler? (İşte) Allâh! "HÛ"dur El Veliyy! "HÛ" diriltir ölüleri! "HÛ" her şeye Kaadir'dir.

10-) Ve mahteleftüm fiyhi min şey'in fehukmühu ilAllâh* zâlikümmullâhu Rabbıy aleyhi tevekkeltü ve ileyHİ üniyb;

Herhangi bir şey hakkında fikir ayrılığına düştüğünüzde, onun hükmü Allâh'a aittir! İşte budur Allâh, Rabbim! O'na tevekkül ettim... O'na dönerim!

11-) Fatırus Semâvati vel Ard* ce'ale leküm min enfüsiküm ezvacen ve minel en'ami ezvaca* yezreüküm fiyh* leyse kemisliHİ şey'* ve HUves Semiy'ul Basıyr;

Semâlar ve arzın Fâtır'ıdır! Sizi, hem kendi benliğinizden eşler (orijin benlik + oluşmuş benlik); hem de en'amdan (hayvansal bedenden) çiftler (biyolojik + ışınsal {ruh} beden) hâlinde oluşturmuştur... Böylece sizi üretiyor! O'nun benzeri bir şey yoktur! O, Semi'dir, Basıyr'dir.

12-) LeHU mekaliydüs Semâvati vel Ard* yebsütür rizka limen yeşau ve yakdir* inneHU Biküllî şey'in 'Aliym;

Semâların ve arzın anahtarları (özellikleri açığa çıkaran kuvveler) O'nundur! Yaşam gıdasını dilediğine göre yayar, genişletir veya daraltır! Muhakkak ki O, Bi-küllî şey'in (Esmâ'sıyla şey'i meydana getirmiş olan olarak) Aliym'dir (bilen).

13-) Şera'a leküm mined diyne ma vassâ Bihi Nuhan velleziy evhayna ileyke ve ma vassaynâ Bihi İbrahiyme ve Musa ve 'İysa en ekıymüddiyye ve lâ teteferreku fiyh* kebüre alel müşrikiyye ma ted'uhüm ileyh* Allâhu yectebiy ileyHİ men yeşau ve yehdiy ileyHİ men yüniyb;

O tek Din'den (muhakkak geçerli Allâh Sistem ve düzeninden) Nuh'a uygulamasını istediğimizi; sana vahyettiğimizi; İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya da uygulamalarını söylediğimiz gerçeği; "Din'i ikame edip,

onda ayrılığa düşmeyesiniz” diye, sizin için de kurallaştırdı! Kendilerini çağırdığın bu şey (lâ ilâhe illAllâh gerçeği; Sistem realitesi), şirk koşanlara büyük geldi! Allâh dilediğini kendine seçer; kendine yönelenleri de hakikate erdirir!”

14-) Ve ma teferreku illâ min ba’di ma caehümül ilmü baғыen beynehüm* ve levla kelimetün sebekat min Rabbike ila ecelin müsemmen lekudiye beynehüm* ve innelleziyne urisülKitabe min ba’dihim lefiy şekkin minhu muriyb;

İlim (Hakikat ilmi) kendilerine geldikten sonra, aralarındaki kıskançlık yüzünden tefrikaya düştüler! Eğer Rabbinden, belirlenmiş bir zamana kadar yaşamaları hükmolunmamış olsaydı; onlar arasında elbette işleri bitirilirdi! Onlardan sonra BİLGİ’ye vâris kılınanlara (ehl-i kitaba) gelince; muhakkak ki Ondan (Kurân’dan) kuşkulu bir tereddüt içindedirler.

15-) Feli zâlike fed’u, vestekım kema ümirte ve lâ tettebi’ ehvaehüm ve kul amentü Bima enzelAllâhu min Kitab* ve ümirtü lia’dile beyneküm* Allâhu Rabbüna ve Rabbüküm* lena a’malüna ve leküm a’malüküm* lâ huccete beynena ve beyneküm* Allâhu yecme’u beynena* ve ileyHîl masıyr;

İşte bunun için sen davet et! Hükmolunduğun gibi fıtratın istikametinde ol! Onların hevâlarına (boş arzu ve fikirlerine) uyma! De ki: “Allâh’ın inzâl ettiği BİLGİ’ye iman ettim! Aranızda adaletli olmamla hükmolundum! Allâh bizim de Rabbimizdir sizin de Rabbinizdir. Bizim yaptıklarımız bizedir, sizin yaptıklarınız da sizindir. Bizimle sizin aranızda deliller savaşına gerek yoktur! Allâh aramızı cem eder! O’nadır dönüş.”

16-) Vellezine yuhaccune fiyllahi min ba’di mestüciybe lehu hucetühüm dahıdatün ‘inde Rabbihim ve aleyhim ğadabün ve lehüm azâbün şediyd; **Ona icabet edilmesinden sonra hâlâ Allâh hakkında tartışanların delilleri, Rableri indinde geçersizdir... Onların üzerine öfke ve şiddetli bir azap vardır.**

17-) Allâhulleziy enzelel Kitabe Bil Hakkı vel miyzan* ve ma yüdriyke lealles saate kariyb;

Allâh (O’dur) ki, Hak olarak Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİ’sini ve Mızanı (muhakeme kuvvesini) inzâl etti... Ne bilirsin, belki O Saat (ölümü tadacakları an) yakındır!

18-) Yesta’cılı Bihelleziyne lâ yu’minune Biha* velleziyne amenû müşfikune minha, ve ya’lemune ennehel Hakk* ela innelleziyne yumarune fiys saati lefiy dalâlin beyd;

Onu yaşayacaklarına iman etmeyenler, onu acele isterler! İman

edenler ise ondan korku ile ürperirler ve bilirler ki o kesinlikle Hak'tır! Dikkat edin, O Saat (ölümle yeni bir boyutta yaşayacakları) hakkında tartışanlar, kesinlikle işin hakikatinden çok büyük bir sapma içindedirler!

19-) Allâhu Latıyfün Bi 'ıbadıHî yezküku men yeşa'* ve HUvel Kaviyyül 'Aziyz;

Allâh kullarında Latıyf'tir, dilediğini rızıklandırır... O Kaviyy'dir, Aziyz'dir.

20-) Men kâne yürüydü harsel ahireti nezid lehü fiy harsih* ve men kâne yürüydü harsed dünya nü'tihi minha ve ma lehu fiyl ahireti min nasıyb;

Kim sonsuz gelecek yaşamın nimetlerini isterse nimetleri ona fazlasıyla veririz! Kim de dünyanın nimetlerini isterse, ona ondan veririz... Sonsuz gelecek yaşamda onun için bir nasip yoktur!

21-) Em lehüm şürekâu şera'u lehüm mined diyini ma lem ye'zen Bihillâh* ve levla kelimetül fasli lekudiye beynehüm* ve innez zâlimiyye lehüm azâbün eliyim;

Yoksa onların, Din'den Allâh'ın izin vermediği şeyi kendileri için meşru kılan ortakları mı var? Eğer zamanı geldiğinde ayrışma olacağı sözü olmasaydı, elbette aralarında hükmolunurdu... Zâlimlere gelince, onlar için feci bir azap vardır.

22-) Teraz zâlimiyye müşfikıyye mimma kesebu ve huve vakı'un Bihim* velleziyye amenû ve amilus salihati fiy ravdatil cennat* lehüm ma yeşaune 'inde Rabbihim* zâlike HUvel fadlül kebiyr;

Onların başına geldiğinde, (yaptıklarının sonucunda) kazandıklarından ötürü zâlimleri korku ile titreyenler olarak görürsün! İman edip imanın gereğini uygulayanlar ise cennetlerin en güzel yerlerindedirler... Onlar için Rablerinin indinde diledikleri her şey vardır... İşte bu! O büyük lütuftur!

23-) Zâlikelleziy yübbeşşirullahu ıbadeHULleziyye amenû ve 'amilus salihat* kul lâ es'elüküm aleyhi ecen illel meveddete fiyl kurba* ve men yakterif haseneten nezid lehu fiyha hüsna* innAllâhe Ğafûrun Şekûr;

İşte bu, Allâh'ın, iman edip imanın gereğini uygulayan kullarına müjdelediğidir... De ki: "Sizden yakınlığın sevgisi dışında, bu tebliğim nedeniyle bir karşılık istemiyorum"... Kim bir güzellik kazanırsa, onda, onun için bir güzellik de biz arttırırız! Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Şekûr'dur.

24-) Em yekuluneftera alAllâhi keziba* fein yeşeillâhu yahtim alâ kalbik* ve yemhullahul bâtile ve yuhikkul hakka Bi kelimatıHî, inneHU 'Aliymun Bizatis sudur;

Yoksa "Allâh hakkında bir yalan uydurdu" mu diyorlar? Eğer Allâh

dilirse senin kalbini (şuurunu) kilitler! Allâh bâtilı mahveder ve kendi kelimeleri olarak Hakk'ı sâbit kılar! Muhakkak ki O, Esmâ'sıyla Zât'ınız olarak Aliym'dir!

25-) Ve HUvelleziy yakbelüt tevbete 'an 'ıbadıHİ ve ya'fu 'anis seyyiati ve ya'lemu ma tef'alun;

O, kullarından tövbeyi kabul eden, kötülükleri affeden ve yaptıklarınızı bilendir.

26-) Ve yesteciybülleziyne amenû ve amilus salihati ve yeziydühüm min fadlıHİ, vel kâfirune lehüm azâbün şediyd;

İman edip imanın gereğini uygulayanlara icabet eden ve kendi lütfuyla onlara (nimetlerini) arttırandır! Hakikat bilgisini inkâr edenlere gelince, onlar için şiddetli bir azap vardır.

27-) Velew besetAllâhur rizka li ıbadıHİ le beğav fiyl Ardı ve lâkin yünezzilü Bi kaderin ma yeşa'* inneHU Bi ıbadıHİ Habıyrun Basıyr;

Eğer Allâh, kullarının yaşam gıdalarını yayıp genişletseydi, arzda elbette azarlardı! Ne var ki dilediğini bir ölçü ile indirir... Muhakkak ki O, kullarında Habıyr'dir, Basıyr'dir.

28-) Ve HUvelleziy yünezzilül ğayse min ba'di ma kanetu ve yenşuru rahmeteHU ve HUvel Veliyyül Hamiyd;

O, onlar (kulları) ümit kestikten sonra yağmuru indiren ve rahmetini yayandır... O, Veliyy'dir, Hamiyd'dir.

29-) Ve min âyâtiHİ halkus Semâvati vel Ardı ve ma besse fiyhima min dabbetin ve HUve alâ cem'ihim izâ yeşau Kadiyr;

Semâları ve arzı ve ikisi arasındakileri DABBEden (biyolojik bedenler) çoğaltıp yaydıklarını yaratması O'nun işaretlerindendir... "HÛ" dilediğinde, onları birleştirmeye Kadir'dir.

30-) Ve ma esabeküm min musıybetin feBima kesebet eydiyküm ve ya'fu 'an kesıyr;

Size ne belâ isâbet etmişse, elleriniz ile yaptıklarınızın sonucudur! (Allâh) birçoğunu da affediyor.

31-) Ve ma entüm Bi mu'ciziyne fiyl Ard* ve ma leküm min dûnillâhi min Veliyyin ve lâ Nasıyr;

Siz, arzda (Allâh'ı) âciz bırakamazsınız! Sizin Allâh'tan başka ne bir vefniz ve ne de bir yardımcınız yoktur.

32-) Ve min âyâtiHİl cevari fiyl bahri kel a'lam;

Denizde dağlar gibi akıp gidenler de (gemiler) O'nun işaretlerindendir.

33-) İn yeşe' yüşkinirriyha feyazlele revakide alâ zahrih* inne fiy zâlike le âyâtin liküllü sabbarin şekûr;

Eğer dilerse, rüzgârı durdurur da (rüzgârın gücü ile akıp gidenler, denizin) **üzerinde durup kalırlar... Muhakkak ki bunda çok sabreden ve çok şükreden herkes için elbette işaretler vardır.**

34-) Ev yubikhünne Bima kesebu ve ya'fü an kesiyir;

Yahut kazandıkları yüzünden onları helâk eder... (Allâh) birçoğunu da affediyor.

35-) Ve ya'lemelleziyne yücadelune fiy âyâtîNA* ma lehüm min mahıys; **Tâ ki işaretlerimiz hakkında mücadele edenler, kendileri için bir kaçış yeri bulunmadığını bilsinler.**

36-) Fema utiytüm min şey'in femeta'ul hayatid dünya* ve ma 'indAllâhi hayrun ve ebka lilleziyne amenû ve alâ Rabbihim yetevekkelun;

Size verilmiş olan şeyler, dünya (dünya = en sefil, anlamında) hayatının zenginliğidir! Allâh indîdekiler ise, iman edip Rablerine tevekkül edenler için daha hayırlı ve daha kalıcıdır.

37-) Velleziyne yectenibune kebair el ismi velfevahışe ve izâ ma ğadıbhüm yağfirun;

Onlar ki suçun büyüklerinden (şirk, iftira) ve açık çirkinliklerden kaçınırlar; öfkelendiklerinde bağışlarlar...

38-) Velleziynestecabu liRabbihim ve ekamus Salâte ve emruhüm şura beynehüm* ve mimma razaknâhüm yünfikun;

Onlar ki Rablerine icabet edip salâtı ikame ederler; işleri, aralarında istişare ederek çözerler... Kendilerini beslediğimiz şeylerden de infak ederler...

39-) Velleziyne izâ esabehümülbağyü hüm yentesirun;

Onlar ki, zorbalıkla karşılaştıklarında birlikte mücadele ederek galip gelirler!

40-) Ve cezaü seyyietin seyyietün mislûha* femen 'afâ ve asleha feecruhu alAllâh* inneHU lâ yuhıbbuz zâlimiyn;

Bir kötülüğün karşılığı, onun benzeri bir kötülüktür! Kim affeder ve barışırsa, onun ecri Allâh'ın üzerinedir... Muhakkak ki O, zâlimleri sevmez.

41-) Ve lemenintesare ba'de zulmihi feülaike ma 'aleyhim min sebebi;

Kim de zulme uğramasından sonra zâlime karşılığını verirse, işte onların suçlanacak tarafı olmaz!

42-) İnnemes sebebilü alleleziyne yazlimunenNase ve yebğune fiyl Ardı Bi ğayril hakk* ülaike lehüm azâbün eliyim;

Ancak insanlara zulmedenlerin ve haksız olarak arzda azgınlık yapanların aleyhine suçlama geçerlidir! İşte onlar için feci bir azap

vardır.

43-) Ve lemen sabere ve ğafere inne zâlike lemin ‘azmil umûr;

Kim de sabreder ve bağışlarsa, muhakkak ki bu, azmi gerektiren işlerdendir.

44-) Ve men yudlililahu fema lehu min Veliyyin min ba’diHî, ve teraz zâlimiye lemma raevül azâbe yekulune hel ila mereddin min sebiyl;

Allâh kimi saptırırsa, artık bundan sonra onun için bir velî yoktur... Zâlimlerin, azabı (ölümü) gördüklerinde: “(Biyolojik beden yaşamına) geri dönecek bir yol var mı?” dediklerini görürsün.

45-) Ve terahüm yu’redune aleyha haşi’iye minez zülî yenzurune min tarfin hafıyy* ve kalelleziyne amenû innel hasiriynelleziyne hasiru enfüsehüm ve ehlihim yevmel kıyameti, ela innez zâlimiye fiy azâbin mukıym;

Onları, zilletten huşû etmişler (baş eğip pusmuşlar), gizli bakışla bakıyor oldukları hâlde ona (ateşe) arz olunurlarken görürsün... İman edenler dedi ki: “Asıl hüsrana uğrayanlar şunlardır; kıyamet sürecinde neflerini ve yakınlarını hüsrana uğratmışlardır! Dikkat edin! Muhakkak ki zâlimler yerleşmiş bir azap içindedirler.”

46-) Ve ma kâne lehüm min evliyâe yensurunehüm min dünillâh* ve men yudlilillâhu fema lehu min sebiyl;

Onların Allâh’tan başka kendilerine yardım edecek velîleri de yoktur... Allâh kimi saptırırsa, onun için artık bir yol yoktur.

47-) İstecıybu liRabbiküm min kabli en ye’tıye yevmün lâ meredde lehu minAllâh* ma leküm min melcein yevmeizin ve ma leküm min nekiyr;

Allâh’tan reddolunması imkânsız bir süreç gelmeden önce Rabbinize icabet edin... O süreçte ne bir sığınacak yeriniz vardır, ne de (yaptıklarınızı) inkârınız çare olur!

48-) Fein a’redu fema erselnake aleyhim hafıyza* in aleyke ille belağ* ve inna izâ ezâknel İnsane minNA rahmeten feriha Biha* ve in tusıbhüm seyyietün Bima kaddemet eydiyhim feinnel İnsane kefur;

Eğer yüz çevirirlerse (keyifleri bilir); seni onlara bekçi olarak irsâl etmedik! Sana düşen yalnızca bildirimdir! Doğrusu insana bizden bir rahmet tattırdığımızda, onunla mutlu olur... Eğer ellerinin getirisi dolayısıyla kendilerine bir belâ isâbet ederse, muhakkakki insan çok nankördür!

49-) Lillâhi Mülküs Semâvati vel Ard* yahlüku ma yeşa* yehebü limen yeşau inasen ve yehebü limen yeşaüz zükur;

Semâların ve arzın mülkü (onları kendi Esmâ’sı ile yoktan yaratan) Allâh içindir! Dilediğini yaratır. Dilediğine dişiler hibe eder,

dilediğine de erkekler hibe eder.

50-) Ev yüzevvicühüm zükranen ve inasâ* ve yec'alü men yeşau 'akıyma* inneHU 'Aliymun Kadiyr;

Yahut onlara erkekler ve dişileri eş yapar... Dilediğini de kısır kılar... Muhakkak ki O, Aliym'dir, Kaadir'dir.

51-) Ve ma kâne libeşerin en yükellimehullahu illâ vahyen ev min veraiy hicabin ev yursile Rasûlen feyuhıye Biiznihi ma yeşâ** inneHU 'Aliyyün Hakiym;

Bir beşer için Allâh'ın kendisiyle konuşması mümkün değildir! Ancak vahiy yollu yahut perde arkasından ya da bir Rasûl (melek) irsâl edip izniyle dilediğini vahyetmesi hariç! Muhakkak ki O, Alîy'dir, Hakiym'dir.

52-) Ve kezâlike evhaynâ ileyke rûhan min emriNÂ* mâ künte tedriy melKitâbu ve lel imyânu ve lâkin ce'alnâhu nüren nehdiy Bihî men neşâu min 'ıbadîNÂ* ve inneke le tehdiy ilâ sıratın müstekıym;

Böylece sana hükmümüzden ruh (Esmâ mânâlarını şuurunda hissetmeyi) vahyettik... Sen, Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİSİ nedir, iman neyedir bilmezdin! Ne var ki, biz Onu (ruhu), kendisiyle hakikate erdirdiğimiz nûr (ilim) olarak meydana getirdik, kullarımızdan dilediğimize! Muhakkak ki sen de kesinlikle hakikate (sırat-ı müstakime) yönlendirirsin!

53-) Sıratıllâhilleziy leHU ma fiys Semâvati ve ma fiyl Ard* elâ ilAllâhi tasıyrul umûr;

(O) Allâh yoluna ki, semâlarda ve arzda ne varsa (hepsi) kendisi içindir! Dikkat edin, işler Allâh'a döner!

Zuhruf Sûresi: 1-89

ACIKLAMA:

Zuhruf Sûresi, kaynak tertiplerde “**Havâmiym (Hâ-Miym'ler)**”in dördüncü sûresi olarak, **Şûrâ Sûresi**'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

“**Zuhruf** (zînet, altın; altın'dan süs eşyası)” **İSMİ** (35.âyet?), “**Havâmiym (Hâ-Miym'ler)**, **Dîbâc'ul Kurân'dır!**” hadîsindeki tanıma da gayet uygundur!..

Kurân'da üç defa geçen “Ümmül Kitâb” teriminin ilki, bu sûre'de (4.âyette) geçer!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Zuhruf Sûresi**'nin bazı âyatleri ile ilgili rivayetler vardır!..

Bunlardan ikisi şunlardır:

31-32.âyetler ile ilgili rivayet:

Önceleri “*Beşer'den Rasûl olmaz*” diye inat ve inkâr eden **Arap müşrikleri**, bu iddialarının geçersizliğini gelişmelerle görünce bu sefer “*Şayet bir beşer Rasûl olacaksa Muhammed'den başkası bu risûlete daha layıktır*” diyerek **H. Rasûlullâh (a.s.)**'a vahiy ve nübüvveti lâyık görmeyip “*Mekke veya Tâif'in ileri gelenlerinden birine; ya kendisine 'Kureyş'in Reyhânesi' dedikleri Velîd B. Muğîre'ye ya da Tâif'in azim adamı Ebû Mes'ûd esSakafi'ye Kur'an nâzil olmalıydı!*” vb hezeyanlar dillendirmeleri üzerine bu âyetler grubu inzâl oldu!..

Müşrik önderlerin bu sözleri, artık Kurân'ın (Hz. Rasûlullâh'ın vahyi'nin) üstünlüğünü ve hakimiyetini kabullendiklerini gösterir!.. Nitekim 4.âyette “**Aliyy, Hakiym**” isimleri ile nitelenen **Kurân'dır!**..

57-58.âyeteler ile ilgili iki rivayet:

Birinci rivayet: **Kureyş'in** “*Muhammed, nasârâ'nun mesihi ilâh edinip tapındıkları gibi bizim de kendisini ilâh edinip tapınmamızdan başka bir şey dilemiyor*” demeleri üzerine bu âyetler nâzil oldu!..

İkinci rivayet: **Rasûlullâh (s.a.v.), Kureyş'e** şöyle dedi:

“**Allâh'ın dûnundan ibadet/kulluk edilen (tapınılan) hiçbir şeyde hayır yoktur!**”

Bunun üzerine onlar da dediler ki: “*Allâh'ın dûnundan tapınılan olduğu hâlde, sen, İsa'nın bir Nebi ve sâlih bir kul olduğunu sanıyor/iddia ediyor değil misin?.. Eğer senin dediğin doğruysa demek ki İsa da bizim ilâhlarımız gibiymiş*” dediler ve (güya tartışmada üstün geldiklerini düşünüp sevinç çığlıkları attılar da) bunun üzerine **Allâh Teâlâ** bu âyet grubunu inzâl etti!”

Nitekim bu âyetlerde de bahsedildiği gibi “**cedel**” hakkında **Rasûlullâh (s.a.v.)** şöyle buyurmuştur:

“**Bir halk, üzerinde bulunduğu hidâyetten sonra dalâlete düştü ise bu, ancak onlara CEDEL (tartışma) verilmesi sebebiyle olmuştur!**”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Haa, Miiiyim;

Ha, Miim.

2-) Vel Kitabil mubiyn;

O hakikati apaçık açıklayan BİLGİye yemin olsun...

3-) İna ce'alnaHU Kur'ânen 'Arabiyyen lealleküm ta'kılun;

Kesinlikle biz Onu Arapça bir Kur'ân olarak meydana getirdik, tâ ki (anlayıp) aklınızı kullanarak (değerlendirirsiniz)!

4-) Ve inneHU fiy Ümmil Kitabi ledeyNA le 'Aliyyün Hakiym;

Muhakkak ki O, katımızda, Ana BİLGİde (İlmullâh), Alfı'dır, Hakiym'dir.

5-) Efenadribü ankümüz Zikre safhan en küntüm kavmen müsrifiyn;

Siz (hakikatinizdeki kuvveleri) israf eden bir topluluksunuz diye, sizi uyarmaktan vaz mı geçelim?

6-) Ve kem erselna min Nebiyyin fiyl evveliyin;

Öncekiler içinde de nice Nebiler irsâl ettik.

7-) Ve ma ye'tiyhim min Nebiyyin illâ kânu Bihi yestehziun;

Onlara bir Nebi geldiğinde, mutlaka onun getirdikleriyle alay ederlerdi.

8-) Feehlekena eşedde minhüm batşen ve meda meselül evveliyin;

Bu yüzden onlardan daha güçlü olan niceleri helâk ettik... Öncekiler ibret dolu hikâyeleriyle mazi oldu!

9-) Ve lein seeltehüm men halekas Semâvati vel Arda le yekulünne halekahünnel 'Aziyzül 'Aliym;

Yemin olsun ki eğer onlara: "Semâları ve arzı kim yarattı?" diye sorsan, elbette: "Onları, Aziyz ve Aliym olan yarattı" diyecekler.

10-) Elleziy ce'ale lekümül Arda mehden ve ce'ale leküm fiyha sübülen lealleküm tehtedun;

O ki, arzı (bedeni) sizin için (içinde geliyeceğiniz) beşik kıldı ve hakikate eresiniz diye onda sizin için (düşünce akımları - meşreblere göre) yollar oluşturdu.

11-) Velleziy nezzele mines Semâi maen Bi kader* feenşerna Bihi beldeten meyta* kezâlîke tuhrecun;

O ki, semâdan ölçülü olarak bir su (ilim) indirdi... Onunla ölü bir beldeyi (bilinci) dirilttik! Böylece (kabirlerden - bedenlerden) çıkarılırsınız.

12-) Velleziy halekal ezvace külleha ve ce'ale leküm minel fülki vel en'ami ma terkeibun;

O ki, bütün çiftleri (gen çift sarmalını) yarattı ve sizin için gemilerden (bilinçler) ve en'amdan (biyolojik beden) bindiğiniz şeyleri oluşturdu.

13-) Li testevu alâ zuhurihi sümme tezküru nı'mete Rabbiküm izesteveytüm aleyhi ve tekulu *subhânelleziy sahhare lenâ hâzâ ve mâ künnâ lehû mukriniyn*;

Ki, sırtlarına kurulasınız, sonra onun üzerine yerleştiğinizde Rabbinizin nimetini zikredesiniz ve: “Bunu bize kullandıran Subhandır! (Yoksa) biz bunu değerlendiremezdik” diyersiniz.

14-) *Ve innâ ilâ Rabbinâ le münkalibûn*;

“Doğrusu biz (sürekli dönüşerek) Rabbimize ereceğiz!”

15-) Ve ce'alu leHU min ıbadıHİ cüz'a* innel İnsane lekefurun mubiyn; **O'na, O'nun kullarından bir cüz kıldılar (Ahad üs Samed oluşunu inkâr ile onu cüzlerden oluşmuş kabul ederek çocuğu olduğunu ileri sürdüler)... Muhakkak ki insan apaçık bir nankördür!**

16-) Emittehaze mimma yahlüku benatin ve asfâküm Bil beniyn;

Yoksa yarattıklarından kızlar edindi de erkek çocukları size mi bıraktı?

17-) Ve izâ büşşira ehadühüm Bima darebe lirRahmâni meselen zalle vechuhu müsvedden ve hüve kezıym;

Onlardan biri Rahmân'a nispet ettiği kızlar ile müjdelendiğinde, dertlenip yüzü simsiyah kesilir!

18-) Evemen yüneşşü fiyl hilyeti ve huve fiyl hısami ğayru mubiyn;

Yoksa süs içinde yetiştirilen ve tartışmada beyan gücü olmayan diye değerlendirdiğinizi (kız çocukları) mi (Allâh'a yakıştırıyorsunuz)!

19-) Ve ce'alül Melaiketelleziyne hüm 'ıbadur Rahmâni inasâ* eşehidu halkahüm* setüktebü şehadetühüm ve yüs'elun;

Onlar Rahmân'ın kulları olan melekleri dişiler olarak tanımladılar! Onların yaratılışına şahit miydiler? Onların (bu) şahitlikleri yazıldı; sorgulanacaklar!

20-) Ve kalu lev şaerRahmânu ma 'abednahüm* ma lehüm Bi zâlîke min ilm* in hüm illâ yahrusun;

Dediler ki: “Eğer Rahmân dileyseydi onlara kulluk yapmazdık”... Bununla ilgili onların bir ilmi (delilleri, yakînleri) yoktur... Onlar ancak tahmin üzere konuşup saçmalıyorlar.

21-) Em ateynahüm Kitaben min kablihi fehüm Bihi müstemsikûn;

Yoksa bundan önce onlara bir Bilgi (kitap) verdik de onlar Ona sarılarak mı bu iddiadalar?

22-) Bel kalu inna vecedna abaena alâ ümmetin ve inna alâ asârihim mühtedun;

Bilakis, dediler ki: “Biz atalarımızı bu din anlayışında bulduk; biz

onların eserleri (şartlandırmaları - genleri) doğrultusunda doğru yolu bulanlarız.”

23-) Ve kezâlike ma erselna min kablike fiy karyetin min neziyrin illâ kale mütrefuha, inna vecedna abaena alâ ümmetin ve inna alâ asârihim muktedun;

İşte böyle... Senden önce hangi topluma bir uyarıcı irsâl ettiyse, oranın zengin ileri gelenleri şöyle dediler: “Biz atalarımızı bu din anlayışı üzere bulduk ve biz onların eserlerine (şartlanmaları, genleri) uyanlarız.”

24-) Kale evelev ci’tüküm Bi ehda mimma vecedtüüm aleyhi abaeküm* kalu inna Bima ürsiltüm Bihi kâfirun;

(Hz. Rasûlullâh) dedi ki: “Eğer size, atalarınızı üzerinde bulduğunuzdan daha doğruyu getirmişsem de mi?” Dediler ki: “İrsâl olduğun bilgiyi reddederiz!”

25-) Fentekamna minhum fenzur keyfe kâne akıbetül mükezzibiyn;

Bunun üzerine onlardan intikam aldık... Yalanlayanların sonu nasıl oldu bir bak!

26-) Ve iz kale İbrahiymü liebiyhi ve kavmihi inneniy beraün mimma ta’budun;

Hani İbrahim babasına ve kavmine dedi ki: “Muhakkak ki ben tapındıklarınızdan berfiyim...”

27-) İllelleziy fetareniy feinnehU seyehdiyn;

“Beni (fıtratımla - varoluş programımla) yaratan müstesna! Kesinlikle, beni hakikate erdirecek O’dur!”

28-) Ve ce’aleha kelimeten bakıyeten fiy akıbihi leallehüm yerci’un;

Bu sözünü kendinden sonra gelecekler için kalıcı bir fikir olarak oluşturdu, belki o gerçeğe dönerler diye.

29-) Bel metta’tü haülai ve abaehüm hatta caehümül Haku ve Rasûlün mubiyn;

Bunları ve onların atalarını, kendilerine Hak ve apaçık bir Rasûl gelinceye kadar dünyadan yararlandırdım.

30-) Ve lemna caehümül Haku kalu hazâ sıhrun ve inna Bihi kâfirun;

Hak onlara geldiğindeyse dediler: “Bu bir büyüdür... Biz Onu kabul etmeyiz!”

31-) Ve kalu levla nüzzile hazel Kur’ânu alâ racülin minel karyeteyni ‘azıym;

Dediler ki: “Bu Kur’ân şu iki şehrin büyük adamlarından birine niye indirilmedi?”

32-) Ehüm yaksimune rahmete Rabbik* nahnu kasejna beynehüm me'ıyšetehüm fiyl hayatid dünya ve refa'na ba'dahüm fevka ba'dın derecatin li yettehıze ba'duhüm ba'dan suhriyya* ve rahmetü Rabbike hayrun mimma yecme'un;

Rabbinin rahmetini onlar mı taksim ediyorlar? Dünya hayatında onların geçimlerini aralarında biz taksim ettik... Kimilerini kimilerinden (zenginlik ve etiket olarak) daha yüksek kıldık ki, bazıı bazısına boyun eğdirsin... Rabbinin rahmeti, onların toplayıp biriktirdikleri şeylerden (zenginlikten) daha hayırlıdır.

33-) Ve levla en yekûnen nasu ümmeten vahıdeten lece'alna limen yekfüru BirRahmâni li buyutihim sükufen min fiddatin ve me'arice aleyha yazherun;

Eğer insanların (zenginlikleri) tek bir anlayış toplumu hâline gelmeleri sonucunu getirmeseydi (zenginlik dışı dönük yaşamı getireceği için kişiyi içe dönük zenginlikten engeller), elbette Rahmân'ın hakikatleri olduğu gerçeğini inkâr edenlerin evlerini gümüşten tavanlar ve çıkacakları gümüşten merdivenlerle donatırdık...

34-) Ve libuyutihim ebvaben ve süruren aleyha yettekiun;

Evlerine (gümüşten) kapılar ve üzerlerinde yaslanacakları koltuklar...

35-) Ve zuhrufa* ve in küllü zâlike lemma meta'ul hayatid dünya* vel ahiretü 'inde Rabbike lil müttekıyn;

Altından süs eşyaları! İşte bunların hepsi dünya hayatının geçici zevklerinden başka bir şey değildir! Sonsuz gelecek yaşam ise Rabbinin indînde korunanlar içindir.

36-) Ve men ya'sü an zikrir Rahmâni nukayyid lehu şeytanen fehuve lehu kariyn;

Kim (dünyevî - dışı dönük şeylerle) Rahmân'ın zikrinden (Allâh Esmâ'sının kendi hakikati olduğunu hatırlayarak bunun gereğini yaşamaktan) âmâ (kör) olursa, ona bir şeytan (vehim, kendini yalnızca beden kabulü ve beden zevkleri için yaşama fikri) takdir ederiz; bu (kabulleniş), onun (yeni) kişiliği olur!

37-) Ve innehüm leyesuddnehüm 'anissebiyli ve yahsebune ennehüm mühtedun;

Muhakkak ki bunlar onları (hakikate erme) yolundan alıkoyarlar da, onlar hâlâ kendilerinin doğru yolda olduklarını zannederler!

38-) Hattâ izâ caena kale ya leyte beyniy ve beyneke bu'del meşrikayni fe bi'sel kariyn;

Nihayet bize geldiğinde: “Keşke benimle senin aranda iki doğunun

uzaklığı (ulaşılmaz mesafe) olsaydı... Ne kötü bir arkadaşmışsın!” dedi.

39-) Ve len yenfe’akümül yevme iz zalemtüm enneküm fiyl azâbi müşterikûn;

Bu süreçte (pişmanlık, mazeret; telâfi arzusu) size asla fayda vermeyecektir! Çünkü zulmettiniz! Siz azapta ortaksınız (bilinç ve ruh beden)!

40-) Efeente tûsmi’us summe ev tehdil ‘umye ve men kâne fiy dalâlin mubiyn;

O sağırlara sen mi işittireceksin? Yahut o âmâları ve apaçık sapma içinde olanları sen mi hidâyet edeceksin?

41-) Feimma nezhebenne Bike feinna minhüm müntekımun;

Eğer seni (dünyadan) götürsek dahi, doğrusu biz onlardan intikam alıcılarız.

42-) Ev nüriyennekelleziy ve’adnahüm feinna aleyhim muktedirun;

Yahut da onlara vadettiğimizi sana gösteririz... Biz onlar üzerinde istediğimizi yapma gücüne sahibiz!

43-) Festemsik Billeziy ûhiye ileyk* inneke alâ sıratın müstekıym;

Sana vahyolunana sıkı sarıl! Muhakkak ki sen doğru yol üstündesin!

44-) Ve innehu lezikrun leke ve likavmik* ve sevfe tûs’elun;

Muhakkak ki O, sen ve toplumun için bir zikirdir (hatırlatma)! Yakında sorumluluğunuzdan sorgulanacaksınız!

45-) Ves’el men erselna min kablike min Rusulina ece’alna min dunirRahmâni aliheten yu’bedun;

Rasûllerimizden, senden önce irsâl ettiklerimize sor (onlara verilen bilgiyi incele)! Rahmân’dan gayrı, kulluk yapılışı tanrılar mı oluşturmuşuz?

46-) Ve lekad erselna Musa Bi âyâtiNA ila fir’avne ve meleihi fekale inniy Rasûlü Rabbil alemiyn;

Andolsun ki Musa’yı işaretlerimizle Firavun ve onun ileri gelenlerine irsâl ettik de (Musa) dedi: “Ben Rabb-ül âlemîn’in Rasûlüyüm.”

47-) Felemma caehüm Bi âyâtiNA izâhüm minha yadhakûn;

Onlara işaretlerimizle geldiğinde, onlar hemen bunlara güldüler!

48-) Ve ma nuriyhim min ayetin illâ hiye ekberu min uhtiha* ve ehaznâhüm Bil azâbi leallehüm yerci’un;

Onlara gösterdiğimiz her bir mucize, öncekinden daha büyüktü... Belki bize dönerler diye onları azapla da yakaladık.

49-) Ve kalu ya eyyühes sahr ud’u lena Rabbeke Bima ahide ‘indeke

innena le mühtedun;

Dediler ki: “Ey büyücü! Senin anlaşman dolayısıyla bizim için Rabbine dua et! Biz doğru yolda olalım!”

50-) Felemma keşefna anhümül azâbe izâhüm yenküsün;

Kendilerinden azabı kaldırdığımızda, onlar hemen sözlerini bozdular!

51-) Ve nada fir'avnu fiy kamihi kale ya kavmi eleyse liy mülkü mısra ve hazihil enharu tecriy min tahtiy* efela tubsırun;

Firavun, halkı içinde nida edip dedi ki: “Ey halkım! Mısır’ın varlığı ve altımdan akan şu nehirler benim değil mi? Hâlâ görmüyor musunuz?”

52-) Em ene hayrun min hazelleziy huve mehiynün ve lâ yekâdü yübiyn; **“Yoksa şu basit ve ne demek istediğini açıklayamayandan daha hayırlı değil miyim?”**

53-) Felevla ulkıye aleyhi esviretün min zehebin ev cae meahül Melaiketü mukteriniyn;

“(Eğer Musa dediği gibiyse) Onun üzerine altından bilezikler gönderilmesi yahut onunla beraber yakını olarak melekler gelmesi gerekmez miydi?”

54-) Festehafte kavmehu feeta’üh* innehüm kânu kavmen fasıkıyn;

(Firavun) halkını aşağıladı... Onlar da ona itaat ettiler... Muhakkak ki onlar inancı bozulmuş bir toplumdur!

55-) Felemma asefunentekamna minhüm feağraknâhüm ecme’ıyn;

Ne zaman ki bizi öfkelerdirdiler, yaptıklarının sonucunu yaşattık; onları toptan suda boğduk.

56-) Fece’alnahüm sefelen ve meselen lil ahriyın;

Onları sonradan gelenlere bir geçmiş ve bir ibretlik örnek kıldık!

57-) Ve lemma duribebnü Meryeme meselen izâ kavmüke minhü yesıddun;

Meryemoğlu bir ibretlik örnek olarak ortaya konulduğunda, toplumun hemen ondan yüz çevirdiler...

58-) Ve kalu ealihatüna hayrun em hu* ma darebuhü leke illâ cedela* belhüm kavmün hasımın;

Dediler ki: “Bizim tanrılarımız mı hayırlı yoksa O mu?”... Bunu sadece seninle çekişmek için ileri sürdüler! İşte onlar çekişmeyi seven bir toplumdur!

59-) İn huve illâ ‘abdün en’amna aleyhi ve ce’alnahü meselen libeniy israiyl;

O ancak kendisine in’amda bulunduğumuz ve kendisini İsrailoğullarına bir ders alınası örnek kıldığımız bir kuldur.

60-) Velev neşau lece’alnâ minküm Melaiketen fiyl Ardı yahlufün;

Eğer dileseydik, sizden melekler oluştururduk, arzda halife olacak (ama melekiyeti bünyesinde barındıran beşer olarak meydana getirdik sizi)!

61-) Ve innehu le ‘ilmün lissaati fela temterunne Biha vettebi’un* hazâ sıratun müstekıym;

Muhakkak ki O, o Saat için bir ilimdir... Ondan şüphe etmeyin ve bana tâbi olun! Bu, işin doğrusudur!

62-) Ve lâ yesuddennekümüş şeytan* innehu leküm ‘adüvvun mubiyn; Şeytan sizi engellemesin! Kesinlikle o sizin için apaçık bir düşmandır!

63-) Ve lemme cae ‘Iysa Bil beyyinati kale kad ci’tüküm Bil hikmeti ve li übeyyine leküm ba’dalleziy tahtelifune fiyh* fettekullâhe ve ety’un;

İsa apaçık deliller olarak açığa çıktığında dedi ki: “Gerçekten size hikmeti (sistem ve düzenin gerçeklerini) getirdim ve hakkında ayrılığa düşüklerinizin bir kısmını size açıklayayım diye (geldim)... O hâlde Allâh’tan (yaptıklarınızın sonucunu yaşatacağı için) korunun ve bana itaat edin.”

64-) İnnAllâhe HUve Rabbıy ve Rabbüküm fa’buduh* hazâ sıratun müstekıym;

“Kesinlikle Allâh, “HÛ”; benim de Rabbim, sizin de Rabbinizdir! Öyle ise O’na kulluk edin! Bu, yolun doğrusudur!”

65-) Fahtelefel ahzâbü min beynihim* feveylün lilleziyne zalemu min azâbi yevmin eliyim;

Anlayışta ayrılığa düşenler kendi aralarında zıtlaştılar! Feci bir sürecin azabından dolayı yazıklar olsun o (nefslerine) zulmedenlere!

66-) Hel yenzurune illes saate en te’tiyehüm bağıteten ve hüm lâ yeş’urun; Onlar farkında olmadıkları hâlde iken, o saatin (ölümün - kıyametin) ansızın kendilerine gelmesinden başka bir şey mi gözlüyorlar!

67-) El ehıllau yevmeizin ba’duhüm li ba’dın adüvvün illel müttekıyn; O süreçte dostlar (dünyalık zevk arkadaşları), bazısı bazısına düşmandır! Sadece korunanlar müstesna!

68-) Ya ‘ıbadi lâ havfün aleykümül yevme ve lâ entüm tahzenun; “Ey kullarım... Bu süreçte size bir korku yoktur... Mahzun da olmazsınız!”

69-) Elleziyne amenû Bi âyâtiNA ve kânu müslimiyn;

Onlar ki varlıklarındaki işaretlerimize iman ettiler ve teslimi kabul edenlerden oldular...

70-) Udhulül cennete entüm ve ezvacüküm tuhberun;

Siz ve eşleriniz (bilinç ve ruhanî bedenleriniz) neşe ve keyifle cennete dâhil olun!

71-) Yutafü aleyhim Bi sıhafin min zehebin ve ekvab* ve fiyha ma teştehiyhil enfüsü ve telezzül a'yün* ve entüm fiyha halidun;

Altından tabaklar ve testiler döndürülür üstlerinde... Onda nefslerin (bilinç boyutunun yaşamayı arzuladığı) iştah duyduğu ve gözlerin (basiretin zevkle seyretmek istediği kuvveler) keyif aldığı şeyler vardır! Sizler onda ebedî yaşarsınız!

72-) Ve tilkel cennetülletiy uristümüha Bima küntüm ta'melun;

İşte yaptıklarınızın sonucu olarak kendisine mirasçı kılındığınız cennet budur!

73-) Leküm fiyha fakihetün kesiyretün minha te'külun;

Sizin için orada pek çok meyve (marifet türü) vardır... Onlardan yersiniz.

74-) İnnel mücrimiyne fiy azâbi cehenneme halidun;

Muhakkak ki suçlular (şirk ehli) cehennem azabı içinde ebedî kalcılardır.

75-) Lâ yüfetteru anhüm vehüm fiyhi müblisun;

Onlardan (azap) hafifletilmez! Onlar onun içinde gelecekte unutsuzdurlar!

76-) Ve ma zalemnahüm ve lâkin kânu hümüz zâlimiyn;

Biz onlara zulmetmedik... Ne var ki onlar nefslerine zulmedenlerdendi!

77-) Ve nadev ya Malikü li yakdı aleyna Rabbük* kale inneküm makisûn;

“Ey (cehennem’in bekçisi) Mâlik! Rabbin aleyhimize hüküm versin (vefat ettirsin)!” diye nida ettiler... (Mâlik) dedi ki: “Muhakkak ki siz (burada, böyle) yaşayacaksınız!”

78-) Lekad ci'naküm Bil Hakkı ve lâkinne eksereküm lil Hakkı karihun;

Andolsun ki size Hak olarak geldik! Ne var ki sizin çoğunluğunuz Hak'tan nefret ediyordunuz!

79-) Em ebremu emren feinna mubrimun;

Yoksa Hak'ın ne olduğuna onlar mı hüküm verecekler! Neyin Hak olduğunu biz belirleriz!

80-) Em yahsebune enna lâ nesme'u sirrahüm ve necvahüm* bela ve RusülüNA ledeyhim yektübun;

Yoksa onların gizlediklerini ve fısıltılarını işitmediğimizi mi sanırlar? Evet (işitiyoruz)! Yanlarındaki Rasûllerimiz de yazmaktadırlar.

81-) Kul in kâne lirRahmâni veledün, feena evvelül ‘abidiyn;

De ki: “Eğer Rahmân’ın bir çocuğu olsaydı, ona ibadet edenlerin ilki bendim!”

**82-) Subhane Rabbis Semâvati vel Ardı Rabbil ‘Arşi ‘amma yesifun;
Semâlar ve arzın Rabbi, arşın Rabbi onların tanımlamalarından münezzehtir!**

83-) Fezerhüm yehudu ve yel’abu hattâ yulaku yevme hümülleziy yu’adun;

Bırak onları, vadolundukları sürece kavuşuncaya kadar (dünyalarına) dalsınlar ve oynasınlar!

84-) Ve HUvelleziy fiys Semâi ilâhun ve fiyl Ardı ilâh* ve HUvel Hakiymül Aliym;

“HÛ”dur (Esmâ’sıyla) semâda da ilâh (olarak düşünülen), arzda da ilâh (olarak düşünülen)! “HÛ”; Hakiym’dır, Aliym’dır.

85-) Ve tebarekelleziy leHU Mülküs Semâvati vel Ardı ve ma beyne hüma* ve ‘indeHU ‘ilmüs saati ve ileyHî turce’un;

Semâların, arzın ve ikisi arasındakilerin mülkü kendisi için olan ne yüce mübarektir! O’nun indindedir, o saatin (ölüm - kıyamet) ilmi... O’na döndürüleceksiniz!

86-) Ve lâ yemlikülleziyne yed’une min dūnihiş şefaate illâ men şehide Bil Hakkı ve hüm ya’lemun;

O’nun dūnunda olarak yöneldikleri şefaate sahip olamazlar; ancak bilerek Hak olarak şahit olanlar müstesna!

87-) Ve lein seeltehüm men halekahüm le yekulünAllâhu feenna yū’fekûn;

Yemin olsun ki eğer onlara: “Kendilerini kim yarattı?” diye sorsan, elbette: “Allâh” diyecekler... (Hak’tan) nasıl çevriliyorlar peki?

88-) Ve kıylihi ya Rabbi inne haūlai kavmün lâ yu’minun;

Onun sözü: “Yâ Rabbi, bunlar iman etmeyen bir toplumdur!”

89-) Fasfah anhüm ve kul Selâm* fesevfe ya’lemun;

(Rasûlüm!) Sen onlara aldırma ve: “Selâm” de! Yakında bilecekler (işin hakikatini)!

Duhân Sûresi: 1-59

ACIKLAMA:

Duhân Sûresi, kaynak tertiplerde “**Havâmiym** (Hâ-Miym’ler)”in beşinci sûresi olarak, **Zuhruf Sûresi**’nden sonraya yerleştirilmiştir!..

“**DUHÂN** (duman)” **İSMİ’ni**, hadîs-i şerîflerde kıyamet’in on büyük alâmetinden olan ve bu sûre’nin 10.âyetinde geçen “**Duhân**” kelimesinden alır!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Duhân Sûresi**’nin bazı âyetleri ile ilgili rivayetler vardır!.. Ancak rivayet edilen hâdiseler ile ilgili olduğu söylenen âyetlerin çoğu arasında sebeb-i nüzûl olacak bir bağlantı, metin ve siyer olarak mümkün görünmemektedir!..

34-36.âyetlerle ilgili rivayet, o ortam ve tebliğ işi hakkında bilgi olarak yararlı olabilir:

“**Muhakkak ki bunlar şöyle derler: ‘O ilk ölümümüzden ilerisi yok; biz ölüm sonrasında diriltilecek değiliz! Eğer sözünüz doğruysa haydi atalarımızı getirin!’**” (34-36) âyetlerinin **Ebû Cehl**’in: “**Yâ Muhammed, eğer sözlerin gerçek ise bize atalarımızdan ikisini diriltip bir getirsen ya... Bunlardan birisi Kusayy İ. Kilâb olsun... O, doğru sözlü bir adammış; onu diriltip getir de ona soralım ölümden sonra neler olacak?’**” demesi üzerine nâzil olduğu rivayet edilir!..

“**El-Mevtet’ül Ūlâ= İlk Ölüm** (fiziki ölüm)” anlamına gelen tâbir, **Kurân’da üç âyette geçer; biri Sâffât: 59’da, ikisi de bu sûrede 35inci ve 56ncı âyetlerdir!.. Bu ölümü doğal olarak tüm insanlar kabul eder, fakat kimisi ölüm ötesini/ba’sı inkâr eder, kimisi ise Rasûl ve Nebiler’in haber verdiği üzere kabul eder!.. 35.âyet, inkâr edenleri bahsederken; 56.âyet, iman edenlere “**Onda, ilk ölümden başka ölüm tatmazlar (ölümsüzdürler)!**” diyerek ebedî hayatı müjdeler!..**

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Haa, Miiiyim;

Ha (hayat), **Miiim** (ilim - Hakikat-i Muhammedî);

2-) Vel Kitabil mubiyn;

Kitab-ı Mubiyn (apaçık Sünnetullâh ve hakikati Bilgisi).

3-) İinna enzelna hu fiy leyletin mübareketin inna küna münziriyın;

Biz Onu mübarek bir gecede (“yok”luk hâlinin yaşandığı anda) **inzâl ettik! Uyananlar biziz!**

4-) Fiyha yüfreku küllü emrin Hakiym;

Bütün işlerin hikmeti onda (o “yok”luk hâli içinde) **fark edilir;**

5-) Emren min indîNA* inna künna mursiliyn;

İndîmizden hüküm ile! (Rasûlleri) **irsâl edenler biziz!**

6-) Rahmeten min Rabbik* inneHU HUves Semiy’ul ‘Aliym;

(İrsâl olanın) **Rabbinden Rahmet olarak! Muhakkak ki O, “HÛ”;**
Semi’dir, Aliym’dır.

7-) Rabbis Semavati vel Ardı ve ma beynehüma* in küntüm mukniyn;

Semâların, arzın ve ikisi arasındakilerin Rabbidir... Yakine
erenlerdenseniz!

8-) Lâ ilâhe illâ HUve yuhiyyi ve yümiyt* Rabbüküm ve Rabbü abaikümül
evveliyn;

Tanrı yok; sadece “HÛ”; **diriltir ve öldürür! Rabbinizdir ve**
atalarınızın da rabbidir!

9-) Belhüm fiy şekkin yel’abun;

Hayır, onlar kuşkulu yaşam içinde, (dünya hayatıyla) **eğlenip**
duruyorlar.

10-) Fertekıb yevme te’tis Semau Bi duhanin mubiyn;

Semânın apaçık bir duhân (duman) olarak geleceği (insanî hakikatin
fark edileceği) **süreci gözetle!**

11-) Yağşen Nas* hazâ azâbün eliyim;

İnsanları kaplar! Bu feci bir azaptır (hakikatin fark edilip gereğinin
uygulanmamış olması yüzünden)!

12-) Rabbenekşif ‘annel azâbe inna mu’minun;

“Rabbimiz! Azap veren hâlden bizi çıkar; doğrusu biz iman edenleriz
(artık!)”

13-) Enna lehümüz Zikra ve kad caehüm Rasûlün mubiyn;

Onlar nerede bu durumda, düşünüp ders almak nerede? Hâlbuki
onlara apaçık bir Rasûl de gelmişti...

14-) Sümme tevellev ‘anhu ve kalu muallemün mecnun;

Sonra Ondan yüz çevirdiler ve: “Öğretilmiş bir cinnîdir” dediler.

15-) İnna kâşifül azâbi kaliylen inneküm ‘aidun;

Muhakkak ki biz o azabı birazcık açıp kaldırırız... (Ne var ki) siz eski
hâlinize geri dönersiniz.

16-) Yevme nebtışul batşetel kübra* inna müntekımun;

O süreçte (semânın apaçık bir duman olarak geldiğinde) **en büyük**
yakalayışla yakalarız... Muhakkak ki biz yapılan suçların sonuçlarını
yaşatanız!

17-) Ve lekad fetenna kablehüm kavme fir'avne ve caehüm Rasûlün keriyem;

Andolsun ki onlardan önce Firavun kavmini de güç işlerle denedik... Onlara kerîm bir Rasûl gelmişti.

18-) En eddu ileyye ıbadAllâh* inniy leküm Rasûlün emiyn;

“Allâh’ın kullarını bana teslim edin... Muhakkak ki ben güvenilir Rasûlüm...” (dedi).

19-) Ve en lâ ta’lu alAllâhi* inniy atiyküm Bi sultanin mubiyn;

“Allâh’a karşı üstünlük taslamayın (Rasûle isyan etmeyin)... Size apaçık karşı konulamaz delil ortaya koydum.”

20-) Ve inniy ‘uztü Bi Rabbîy ve Rabbiküm en tercumun;

“Beni taşıyarak öldürme arzunuzdan Rabbim (Hakikatim olan Esmâ kuvvesine) ve sizin de Rabbiniz olana (hakikatinize) sığındım.”

21-) Ve in lem tu’minu liy fa’tzilun;

“Bana iman etmediyseniz, hiç olmazsa benden uzaklaşın!”

22-) Fedea Rabbehu enne haülai kavmün mücrimun;

(Musa da) **Rabbine yöneldi: “Bunlar suçlu (şirk koşan) bir toplum!”**

23-) Feesri Bi ‘ıbadîy leylen innekü müttebe’un;

(Rabbi dedi ki): **“Kullarımı gece oradan yürüt (uzaklaştır)... Muhakkak ki siz izleneceksiniz.”**

24-) Vetrukil bahre rehva* innehüm cündün muğrakun;

“Denizi açık olduğu hâlde bırak... Muhakkak ki onlar boğulmuş bir ordudur.”

25-) Kem tereku min cennatin ve ‘uyun;

Nice cennet (bahçe) ve gözelerini terk ettiler.

26-) Ve zürü’in ve mekamin keriyem;

Nice ekinler ve güzel mekânlarını da...

27-) Ve na’metin kânu fiyha fakihîyn;

Keyif aldıkları nice nimeti de!

28-) Kezâlike ve evrasnâha kavmen âhariyn;

İşte böyle... Onları başka bir topluma miras kıldık.

29-) Fema beket aleyhimüs Semaü vel Ardu ve ma kânu münzariyn;

Onlara (bedensellikte boğulanlara) semâ ve arz ağlamadı ve onlar nazar edilenlerden olmadılar.

30-) Ve lekad necceyna beniy israiyle minel azâbil mühiyn;

Andolsun ki İsrailoğullarını o aşâğılayıcı azaptan kurtardık...

31-) Min fir'avn* innehu kâne aliye minel müsrifiyn;

Firavun'dan (benliğin sembolü)! **Muhakkak ki O, üstünlük taslayan, israf edenlerden** (hakikatindeki kuvveleri boşa harcayan) **idi.**

32-) Ve lekadıhternahüm alâ 'ılmin alel alemiyn;

Andolsun ki onları (İsrailoğullarını), **bir İLİM ile âlemlere** (insanlar) **üstün seçtik!**

33-) Ve ateynahüm minel âyâti ma fiyhi belaun mubiyn;

Onlara içinde apaçık bir imtihan olan işaretlerden verdik.

34-) İnne haülai le yekulun;

Muhakkak ki bunlar şöyle derler:

35-) İn hiye illâ mevteünel ula ve ma nahnu Bi münşeriyn;

“O ilk ölümümüzden ilerisi yok; biz ölüm sonrasında diriltilecek değiliz!”

36-) Fe'tu Bi abaina in küntüm sadikiyn;

“Eğer sözünüz doğruysa haydi atalarımızı getirin!”

37-) Ehüm hayrun em kavmü túbbe'in velleziyne min kablihim* ehleknahüm, innehüm kânu mücrimiyn;

Onlar mı daha hayırlı yoksa Tubba' (Yemen hükümdarına verilen ad) halkı ve onlardan (Tubba' halkından) öncekiler mi? Onları helâk ettik! Muhakkak ki onlar suçlular (şirk ehli) **idiler.**

38-) Ve ma hâlâknes Semavati vel Arda ve ma beynehüma la'ibiyn;

Semâları, arzı ve ikisi arasında olanları oyun olsun diye halketmedik...

39-) Ma hâlâknahüma illâ Bil Hakkı ve lâkinne ekserehüm lâ ya'lemun;

Biz onları yalnızca Hak (Esmâ özelliklerimizin açığa çıkışı) **olarak yarattık! Ne var ki onların çoğunluğu** (bu hakikati) **bilmezler.**

40-) İnne yevmel fasli miykatühüm ecme'in;

Belirlenmiş ayırt etme sürecinde onların hepsi bir araya gelecektir.

41-) Yevme lâ yuğniy mevlen an mevlen şey'en ve lâ hüm yünsarun;

Dostun dostundan bir şey uzaklaştıramadığı süreçtir o! Onlara yardım da olunmaz...

42-) İlla men rahımAllâh* inneHU HUvel 'Aziyzur Rahıym;

Allâh'ın rahmet ettikleri müstesna... Muhakkak ki O, “HÛ”; Aziyz'dir, Rahıym'dir.

43-) İnne şeceretez zakkum;

Gerçek ki zakkum ağacı,

44-) Ta'amül esiyim;

Esîm'in (Hakikatini inkâr edenin) yiyeceğidir!

45-) Kel mühl* yağliy fiyl butun;

Erimiş maden gibidir; karınlarda kaynar.

46-) Keğalyil hamiyim;

Kaynar suyun kaynaması gibi.

47-) Huzûhü fa'tiluhu ila sevail cahım;

"Tutun onu da yakan ateşin ortasına sürüyerek götürün..."

48-) Sümme subbu fevka re'sihi min azâbil hamiyim;

"Sonra da, o kaynar suyun azabını onun başından aşağı dökün!"

49-) Zuk* inneke entel 'Aziyzül Keriyim;

"Tat! Sen (güya) Aziyz'din, Keriyim'din!"

50-) İnne hazâ ma küntüm Bihi temterun;

"İşte bu, şüpheyile karşıladığınız (iman etmediğiniz) şeydir!"

51-) İnnel müttekıyne fiy mekamin emiyn;

Muhakkak ki korunmuş olanlar, güvenliktedirler.

52-) Fiy cennatin ve 'uyun;

Cennetlerde ve gözelerdedirler!

53-) Yelbesüne min sündüsin ve istebrakın mütekabiliyn;

Karşılıklı olarak ince ipekten ve parlak atlardan giyerler.

54-) Kezâlık* ve zevvecnahüm Bi hurin ıyn;

İşte böyle... Onları (Esmâ kuvvesi olarak açığa çıkan şuur varlık insanı) Hur-i İyn olanlar (üstün ve net görüş {FUAD} özelliklerine sahip bedenler) ile eşleştirdik!

55-) Yed'une fiyha Bi külli fakihetin aminiyn;

Onda, güvenli ortamdakiler olarak her çeşit meyveyi (marifetlerini açığa çıkarmayı) isterler.

56-) Lâ yezûkune fiyhelmevte illel mevtetel ula* ve vekahüm azâbel cahım;

Onda, ilk ölümden başka ölüm tatmazlar (ölümsüzdürler)! Onları yanma azabından korumuştur.

57-) Fadlen min Rabbik* zâlike hüvel fevzül 'azıym;

Rabbinden bir lütuf olarak! İşte bu, azim kurtuluşun ta kendisidir!

58-) Feinnema yessernahü Bi lisanike leallehüm yetezekkerun;

Biz Onu lisanın olarak kolaylaştırdık, umulur ki üzerinde

düşünürler diye.

59-) Fertekıb innehüm murtekıibun;

Seyret bekle! Muhakkak ki onlar da beklemektedirler.

Câsiye Sûresi: 1-37

ACIKLAMA:

Câsiye Sûresi, kaynak tertiplerde “**Havâmiym (Hâ-Miym’ler)**”in altıncı sûresi olarak, **Duhân Sûresi**’nden sonraya yerleştirilmiştir!..

“**CÂSİYE** (diz üstü çöken)” İSMİ’ni, 28.âyetinde geçen aynı kelimedenden alır!.. Aynı şekilde 18.âyetinde geçmesi dolayısıyla “**Şeriat**”, 24.âyetinde geçmesi dolayısıyla da “**Dehr**” diye isimlenmiştir, bu sûre...

Kurân’da “**din**” kelimesi pek çok geçer, fakat “**Şeriat**” kelimesi (tanımı) bir defa ve bu sûrede geçer... İlginçtir ki insanların **şeriat hükümleri** dedikleri **dinî hükümlerin –beş vakit salât hariç-** hemen hemen hepsi **Medine** döneminde gelmiştir (o halde **Kurân**’a göre şeriat ne?)!.. “**Şeriat**” anlamına gelen **ikinci** bir kelime “**şir’at**” kelimesi olup, **Medine** döneminde **Mâide: 48**’de gelmiştir!..

Esbâb-ı Nüzül olarak **Câsiye Sûresi**’nin bazı âyetleri ile ilgili rivayetler vardır!..

“**Şeriat**” ve “**Dehr**” (18. ve 24.) âyetleri ile ilgili rivayetler:

“**Sonra biz seni, emr’den bir şeriat üzere kaldık** (hükümümüzle oluşmuş şartlarla meydana getirdik)! **Ona uy**, (hakikati, dini) **bilmeyenlerin hevâlarına** (bedensellikten kaynaklanan heves ve düşüncelerine) **tâbi olma!**” (**Câsiye: 18**) âyetinin, **Kureyş**’in ileri gelenlerinin **Hz. Rasûlullâh** (s.a.v.)’e:

“**Atalarının dinine dön! Elbette onlar senden daha faziletli ve senden daha yaşlı (görmüş geçirmiş) idiler!**” demeleri üzerine nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

“**Dediler ki: ‘Yaşam dünya hayatından ibarettir! Ölüm, yaşam; hepsi buradadır! Biz sadece dehr (zaman) yok eder!’ Bu konuda onların hiçbir delilleri yoktur! Onlar sadece zan içindeler!**” (**Câsiye: 24**) âyetinin, **Kureyş müşrikleri/ehli cahiliyenin: ‘Bizi ancak dehr helâk edip yok eder!’** deyip “**dehr**”e de sövmeleri üzerine nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

Nitekim kudsî bir hadîs’te “**Dehr’e sövmeyin; Benim Dehr!**” uyarısı var!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Haa, Miiiyim;

Ha, Miiim.

2-) Tenziylül Kitabi minAllâhil ‘Aziyzil Hakiym;

Bilginin tenzili (tafsile indirme), **Aziyz, Hakiym Allâh’tandır!**

3-) İnne fiys Semavati vel Ardı le âyâtın lil mu’miniyn;

Semâlarda ve arzda, iman edenler için işaretler vardır.

4-) Ve fiy halkıküm ve ma yebüssü min dabbetin ayatün li kavmin yukınun;

Sizin (insanlar - bilinçler) **yaratılışınızda ve hayvanları** (ırkları) **türlendirmesinde, yakın sahibi topluluk için elbette işaretler vardır.**

5-) Vahtilafil leyli ven nehari ve ma enzelAllâhu mines Semai min rizkın feahyâ Bihil Arda ba’de mevtiha ve tasriyfirriyahi ayatün likavmin ya’kılun;

Gece ve gündüzün dönüşümünde, Allâh’ın semâdan yaşam gıdası (bilgi) **inzâl edip de onunla ölümü** (şuursuz - kendini yalnızca beden sanan yaşamı) **sonrasında arzı** (şuurlu yaşamla bedeni) **diriltmesinde, rüzgârları** (sürekli esen fikirleri) **yönlendirmesinde; aklını kullanabilen bir topluluk için işaretler vardır.**

6-) Tilke ayatullahi netluha aleyke Bil Hakk* fe Bi eyyi hadiysin ba’dAllâhi ve âyâtiHİ yu’minun;

İşte bunlar Allâh’ın işaretleridir... Onları sana Hak olarak bildiriyoruz... Allâh’tan ve O’nun işaretlerinden sonra hangi söze iman ederler?

7-) Veylün liküllü effakin esiym;

Her kendini aldatan esîme (hakikatini inkâr ederek, oluşmuş benliğin içgüdüleri ve dürtüleriyle yaşayana) **yazıklar olsun!**

8-) Yesme’u âyâtillâhi tütla aleyhi sümme yusırru müstebkiren keen lem yesma’ha*febeşsirhu Bi azâbin eliyim;

Kendisine bildirilirken, Allâh işaretlerini işitir; sonra sanki onları işitmemiş gibi (üstüne alınmadan) **büyükük taslayarak** (şirk düşüncesinde) **ısrar eder... Onu, içine düşeceği feci azabı ile müjdele!**

9-) Ve izâ alime min âyâtiNA şey’enittehazeha hüzüva* ülaike lehüm azâbün mühiyn;

İşaretlerimizden bir şey ulaştığında, onları alaya alır! İşte onlar içindir aşığılayıcı azap!

10-) Min veraihim cehennem* ve lâ yuğniy ‘anhüm ma kesebu şey’en ve lâ mettehazû min dünillâhi evliyâ* ve lehüm azâbün ‘aziym;

Peşlerinde de cehennem! Kazandıkları (servet ve makâm türü) şeyler de, Allâh dûnunda edindikleri velîler de kendilerinden hiçbir azabı savamaz! Onlar için azîm bir azap vardır.

11-) Hazâ hûda* velleziyne keferu Bi âyâti Rabbihim lehüm azâbün min riczin eliyim;

İşte hakikat rehberi! Rablerinin, varlıklarındaki işaretlerini inkâr edenlere gelince, onlar için en kötü türden feci bir azap vardır.

12-) Allâhulleziy sahhare lekümül bahre li tecriyel fülkü fiyhi Bi emriHÎ ve li tebtegu min fadliHÎ ve lealleküm teşkürun;

Allâh ki, O'nun lütfundan istemeniz ve şükretmeniz için, hükmü olarak (Sünnetullâh'ı gereği) gemilerin (beyinlerin yaşamı) akıp gitmesi için, denizi (ilimleri) size (şuur) hizmetle işlevlendirdi!

13-) Ve sahhare leküm ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı cemiy'an minh* inne fiy zâlîke leâyâtin likavmin yetefekkerun;

Semâlarda (beyindeki bilinç mertebelerinde) ve arzda (bedensel yaşamda) ne varsa, O'ndan tümünü, size (şuurunuza) hizmetle işlevlendirmiştir! Gerçektir ki, bu olayda tefekkür eden topluluk için elbette (önemli) işaretler vardır.

14-) Kul lilleziyne amenû yağfiru lilleziyne lâ yercune eyyamAllâhi liyecziye kavmen Bima kânu yeksibun;

İman edenlere söyle, "Allâh Günleri"ni (bildirilenlerin yaşanacağı süreç) ummayanları bağışlasınlar; tâ ki (Allâh) onları yaptıklarının getirisi ile cezalandırsın!

15-) Men amile salihan felinefsih* ve men esae fealeyha* sümme ila Rabbiküm turce'un;

Kim imanın gereği bir eylem ortaya koyarsa kendi nefsi lehinedir! Kim de kötülük yaparsa, kendi aleyhinedir! Sonunda Rabbinize döndürülürsünüz!

16-) Ve lekad ateyna beniy israiylel Kitabe vel Hükme ven Nübüvvete ve razaknâhüm minet tayyibati ve faddalnâhüm 'alel 'alemiyn;

Andolsun ki İsrailoğullarına Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİSİNİ, Hikmeti ve Nübüvveti verdik, onları tertemiz yaşam gıdalarıyla besledik ve kendilerini (bunlardan yoksun) âlemlere (insanlara) üstün tuttuk.

17-) Ve ateynahüm beyyinatin minel emr* femahtefu illâ min ba'di ma câehümül ilmü bağyen beynehüm* inne Rabbeke yakdiy beynehüm yevmel kıyameti fiyma kânu fiyhi yahtelifun;

Onlara hükmümüzden apaçık deliller (Sünnetullâh bilgileri) de verdik... (Onlar) kendilerine ilim geldikten sonra, aralarındaki

kıskançlık (benlik duygusu) **yüzünden ayrılığa düştüler! Rabbin, ihtilafa düştükleri hususta kıyamet sürecinde aralarında hüküm verecektir.**

18-) Sümme ce'alnake alâ şeriy'atin minel emri fettebî'ha ve lâ tettebî' ehvaelleziyne lâ ya'lemun;

Sonra biz seni, hükmümüzle oluşmuş şartlarla meydana getirdik! Ona uy, (Hakikati, Dini) bilmeyenlerin hevâlarına (bedensellikten kaynaklanan heves ve düşüncelerine) **tâbi olma!**

19-) İnehüm len yuğnu anke minAllâhi şey'a* ve innez zâlimiyye ba'duhüm evliyau ba'd* vAllâhu Veliyyül müttekîyn;

Muhakkak ki onlar (hakikat dışı düşünceler) **Allâh'tan** (hakikatin olan Esmâ'sından) **sana** (bilincine) **yarar sağlayacak bir şey oluşturmaz! Zâlimler** (nefslerine zulmedenler), **birbirlerinin velileridir! Korunanların Veliyy'i ise Allâh'tır!**

20-) Hazâ basâiru lin Nasi ve hüden ve rahmetün likavmin yukınnun;

Bu (Kur'ân), **insanlar için kavranası gerçekler; yakîne ermiş kimseler için de hakikate erdirici ve rahmettir.**

21-) Em hasibelleziynecterehus seyyiati en nec'alehüm kelleziyne amenû ve amilus salihati sevaen mahyahüm ve mematühüm* sâe ma yakkümün;

Yoksa kötülükleri kazananlar, kendilerini, iman edip iman gereğini uygulayanlarla aynı kılacağımızı; hayatlarında ve mematlarında eşit (tutacağımızı) **mi sandılar? Ne kötü hüküm veriyorlar!**

22-) Ve halekAllâhus Semavati vel Arda Bil Hakkı ve litücza küllü nefsin Bima kesebet ve hüm lâ yuzlemun;

Allâh, semâları (bilinçleri) **ve arzı** (bedeni) **Hak olarak** (Esmâ'sıyla) **yarattı; her kişi kazandığının sonucunu yaşasın diye; onlara haksızlık edilmez!**

23-) Eferaeyte menittehaze ilâhehu hevahu ve edallahullahu alâ ilmin ve hateme alâ sem'îhi ve kalbihi ve ce'ale alâ basarihi gışaveten, femen yehdiyi min ba'dillâh* efela tezekkerun;

Hevâsını tanrı edinen; (bu yüzden) **Allâh'ın onu bilgisi** (kabulü) **doğrultusunda saptırdığı,** **algulaması ve hakikati hissedişini kilitlediği, görüşüne perde koyduğu kimseyi gördün mü? Allâh'ın bu uygulamasından sonra onu kim hakikate erdirebilir ki! Hâlâ düşünüp değerlendirmez misiniz?**

24-) Ve kalu ma hiye illâ hayatüned dünya nemutü ve nahya ve ma yühliküna illed Dehr* ve ma lehüm Bi zâlike min 'ılm* in hüm illâ yezunnun;

Dediler ki: “Yaşam dünya hayatından ibarettir! Ölüm, yaşam; hepsi buradadır! Bizi sadece zaman yok eder!” Bu konuda onların hiçbir delilleri yoktur! Onlar sadece zan içindeler!

25-) Ve izâ tütla aleyhim ayatuna beyyinatın ma kâne huccetehüm illâ en kalu'tu Bi abaina in küntüm sadıkyın;

Karşılarında işaretlerimiz apaçık bildirildiğinde: “Eğer sözünüzde sadıksanız hadi getirin atalarımızı” demekten başka söyleyecek sözleri yoktur.

26-) Kulillâhu yuhyiyküm sümme yümiytüküm sümme yecma'uküm ila yevmil kıyemeti lâ raybe fiyhi ve lâkinne ekseren Nasi lâ ya'lemun;

De ki: “Allâh sizi canlandırıyor! Sonra size ölümü yaşatacak! Sonra kendisinde kuşku olmayan kıyamet sürecinde sizi bir araya getirecek! Ne var ki insanların çoğunluğu (bu gerçekleri) anlayamıyor!”

27-) Ve Lillâhi Mülküs Semavati vel Ard* ve yevme tekumüs saatü yevmeizin yahserul mubtilun;

Semâların ve arzın mülkü (Esmâ ile işaret edilen özellikleri açığa çıkarmak için, onları belli bir işlevle yoktan vareden) Allâh içindir! O Saatin geldiği süreçte, (işte) o zaman hakikati geçersiz kılmaya uğraşanlar hüsrandırlar!

28-) Ve tera külle ümmetin casiyeten, küllü ümmetin tûd'a ila kitabiha* elyevme tûczevne ma küntüm ta'melun;

Her inanç toplumunu diz üstü çökmüş görürsün! Her inanç toplumu, kendi bilgisine göre çağrılır. “Bu süreç, yaptıklarınızın karşılığını yaşama sürecidir!” (denilir).

29-) Hazâ KitabuNA yentıku aleyküm Bil Hakk* inna künna nestensihu ma küntüm ta'melun;

İşte bilimiz! Size Hak olarak dilliyor... Biz yaptıklarınızı kaydediyorduk! (Hafızalıyorduk - varlıktaki evrensel hafıza - memory.)

30-) Feemmelleziyne amenû ve amilus salihati feyüdhılühüm Rabbühüm fiy rahmetiHİ, zâlike hüvel fevzül mubiyn;

İman edip imanın gereğini uygulayanlara gelince, Rableri onları Rahmetine dâhil eder! İşte bu apaçık başarıdır!

31-) Ve emmelleziyne keferu* efelem tekün âyâtiy tütla aleyküm festekbertüm ve küntüm kavmen mücrimiyn;

Hakikat bilgisini inkâr edenlere gelince, “İşaretlerim size bildirilmedi mi? (Ama siz) benliklerinizi yücelttiniz ve suçular (şirk koşanlar) toplumu oldunuz!” (denilir).

32-) Ve izâ kıyle inne va'dAllâhi Hakkun ves saatü lâ raybe fiyha kultüm

ma nedriy mes saatü in nezunnü illâ zannen ve ma nahnu Bi müsteykınıyn;

“Allâh vaadi haktır ve O Saat (hakikatin ortaya çıkacağı süreç) ki, onda şüphe yoktur” denildiğinde: “O Saat nedir, bilmiyoruz... Sadece bir zan olduğunu düşünüyoruz ve buna yakînimiz yok!” demiştiniz.

33-) Ve beda lehüm seyyiatü ma amilu ve haka Bihim ma kânu Bihi yestehziun;

Yaptıkları şeylerin kötülükleri onlarda açığa çıktı ve alay ettikleri şey kendilerini kapsadı!

34-) Ve kıylel yevme nensaküm kema nesiytüm Lıkae yevmiküm hazâ ve me’vakümün narı ve ma leküm min nasırıyn;

Denilmiştir onlara: “Bu sürece kavuşmayı unuttuğunuz gibi; biz de bu süreçte sizi unuturuz! Barınağınız ateştir ve size yardım edecek de yoktur!”

35-) Zâliküm Bi ennekümüttehaztüm âyâtillâhi hüzüven ve ğarretkümül hayatüd dünya* felyevme lâ yuhrecune minha ve lâ hüm yüsta’tebun;

“Bunun böyle oluşunun sebebi şudur: Allâh işaretlerini ciddiye almadınız ve dünya zevkleri sizi aldattı!”... Bugün ondan (ateşten) çıkarılmazlar ve onlardan özür de kabul edilmez!

36-) FeLillâhil Hamdu Rabbis Semavati ve Rabbil Ardı Rabbil ‘alemiyn; Hamd; semâların Rabbi, arzın Rabbi, Rabb-ül âlemîn olan Allâh’a aittir (Hamd eden O’dur)!

37-) Ve lehül Kibriyau fiys Semavati vel Ard* ve HUvel ‘Aziyzül Hakiym;

Kibriyâ (benlik); semâlarda ve arzda O’na aittir! O, Aziyz’dır, Hakiym’dır.

Ahkaf Sûresi: 1-35

ACIKLAMA:

Ahkaf Sûresi, kaynak tertiplerde **“Havâmiym (Hâ-Miy’m’ler)”**in yedinci sûresi olarak, **Câsiye Sûresi**’nden sonraya yerleştirilmiştir!..

“AHKAF” ismi’ni, 21.âyetinde geçen **“Ahkaf”**dan alır...

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Ahkaf Sûresi**’nin bazı âyetleri ile ilgili rivayetler vardır!.. Ancak rivayet edilen hâdiseler ile ilgili olduğu söylenen âyetlerin

çoğu arasında (diğer **HavâMîm**'de ve çoğu sûrede olduğu gibi) sebeb-i nüzûl olacak bir bağlantı, metin ve siyer olarak mümkün görünmemektedir!..

15.âyet ile ilgili rivayet, bilgi olarak yararlı olabilir:

“Biz insana ana-babasına güzel davranmasını vasiyet ettik. Onun anası onu zahmetle taşımış ve zorlukla doğurmuştur. Onun taşınması (6 ay) ve onun sütten kesilmesi (24 ay; toplam) otuz aydır!.. Nihayet olgunluğa (bulûğ çağına; 15 yaşına) ulaşınca ve **kırk (15+25) seneve erişince dedi ki: ‘Rabbim... Bana ve ana-babama lütfun olan nimetlere şükretmemi, râzı olacağın yararlı fiiller yapmanı nasip et. Benim zürriyetime de salâhi nasip et... Ben sana tövbe (rücû’) ettim ve muhakkak ki ben Müslimlerdenim!’**” (Ahkaf: 15) âyetinin **Hz. Ebû Bekr esSıddîk** ra. hakkında nâzil olduğu rivayet olunuyor!..

Rivayete göre ders alınası bir husus şudur: 38 yaşında Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)’in risâletini “kelime-i şehâdet” getirip tasdik ederek İslâm Dini’ne giren Hz. Ebû Bekr esSıddîk ra, 2 yıl içinde bu duayı yapan kemâle geliyor?!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Haa, Miiiyim;

Ha, Miim.

2-) Tenziylül Kitabi minAllâhil ‘Aziyzil Hakiym;

Aziyz Hakiym Allâh’tandır O Bilgi tenzîli (tafsile indirme)!

3-) Ma halaknes Semavati vel Arda ve ma beynehüma illâ Bil Hakkı ve ecelin müsemma* velleziyne keferu amma ünziru mu’ridun;

Biz semâları, arzı ve ikisi arasındakileri yalnızca Hak olarak ve bir süreç için yarattık... Hakikat bilgisini inkâr edenler ise uyarıldıkları şeyden (hakikatten) yüz çevirmektedirler.

4-) Kul eraeytüm ma ted’une min dünillâhi eruniy ma zâ haleku minel Ardı em lehüm şirkün fiys Semâvat* iytuniy Bi Kitabin min kabli hazâ ev esâretin min ılmin in küntüm sadikiyn;

De ki: “Allâh dúnunda yöneldiklerinizi gördünüz mü (düşünün bakalım)? Gösterin bana arzdan ne yaratmışlar? Yoksa onların, semâların yaratılmasında bir ortaklığı mı var? Eğer doğruyu söylüyorsanız, bu konuda eskiden gelen bir bilgi yahut ilimden bir kalıntı getirin bana.”

5-) Ve men edallu mimmen yed’u min dünillâhi men lâ yesteciybü lehu ila yevmil kıyameti ve hüm ‘an duâihim ğafilun;

Allâh dúnunda kendisine kıyamet gününe kadar cevap veremeyecek

olup ve onların dualarından da gâfil olanlara dua eden kimseden daha sapkın kimdir?

6-) Ve izâ huşiren Nasu kânu lehüm a'daen ve kânu Bi ıbadetihim kâfiriyn;

İnsanlar haşrolunduklarında, (o Allâh'tan gayrı yöneldikleri) kendileri için düşmanlar olurlar ve onların tapınmalarını da inkâr ederler!

7-) Ve izâ tütla aleyhim ayatuna beyyinatın kalelleziyne keferu lil Hakkı lemme caehüm hazâ sıhrun mubiyn;

İşaretlerimiz kendilerine apaçık bildirildiğinde, o hakikat bilgisini inkâr edenler, kendilerine geldiğinde Hak için: “Bu apaçık bir büyüdür” dediler.

8-) Em yekuluneferah* kul iniftereytühu fela temliküne liy minAllâhi şey'a* HUve a'lemü Bima tüfiydune fiyh* kefa Bihi şehiyden beyniy ve beyneküm* ve HUvel Ğafûrur Rahıym;

“Onu (kendi) uydurdu” mu diyorlar? De ki: “Onu uydurmuşsam, beni Allâh'tan (koruyacak) bir güce sahip değilsiniz... ‘HÛ’, O'nun hakkında ileri gittiğinizi daha iyi bilir... Benimle sizin aranızda şahidim olarak O kâfidir... O, Ğafûr'dur, Rahıym'dir.”

9-) Kul ma küntü bid'an miner Rusuli ve ma edriy ma yüf'alu Biy ve lâ Biküm* in ettebi'u illâ ma yuha ileyye ve ma ene illâ neziyrun mubiyn;

De ki: “Rasûller arasında açığa çıkmamış yeni bir şey oluşturmuyorum. Bende ve sizde ne açığa çıkarılacağını bilmem! Bana vahyolunandan başkasına tâbi olmam! Ben yalnızca apaçık bir uyarıcıyım!”

10-) Kul eraeytüm in kâne min 'indillâhi ve kefertüm Bihi ve şehide şahidün min beniy israiyle alâ mislihi feamene vestekbertüm* innAllâhe lâ yehdil kavmez zâlimiyn;

De ki: “Gördünüz mü (bir düşünün bakalım), eğer (Kur'an) Allâh indîndense ve siz Onu inkâr ettiyseniz (hâliniz ne olur)! İsrailoğullarından bir şahit Onun benzeri üzere şahitlik etmiş ve iman etmiş de; (buna karşın) siz benlik taslamışsanız! Muhakkak ki Allâh zâlimler kavmini hidâyet etmez.”

11-) Ve kalelleziyne keferu lilleziyne amenû lev kâne hayren ma sebekuna ileyh* ve iz lem yehtedu Bihi feseyekulune hazâ ifkün kadiym;

Hakikat bilgisini inkâr edenler, iman edenlere dedi ki: “Eğer hayırlı olsaydı, Ona ulaşmakta bizi geçemezlerdi”... Onunla hidâyet bulmadıkları için: “Bu eski bir yalandır” diyecekler!

12-) Ve min kablihi Kitabu Musa imamen ve rahmeten, ve hazâ Kitabun musaddikun lisanen 'Arabiyyen liyünzirelleziyne zalemu ve büşra

lilmuhsiniyn;

Öndan (Kurân'dan) önce de bir önder ve bir rahmet olarak Musa'nın Kitabı (Bilgisi) vardı... Bu (yani Kur'ân) ise, (nefslerine) zulmedenleri uyarması ve muhsinlere de bir müjde olması için Arapça bir lisan ile (öncekileri de) tasdik eden bir Bilgi kaynağıdır!

13-) İnnelleziyne kalu RabbunAllâhu sümmestekamu fela havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenun;

Muhakkak ki: “Rabbimiz, Allâh'tır” deyip sonra o doğrultuda yaşayanlara gelince; onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar.

14-) Ülaike ashâbül cenneti halidine fiyha* cezaen Bima kânu ya'melun; **İşte onlar Cennet Ashabı'dır... Yaptıklarının cezası olarak onda sonsuza dek yaşarlar!**

15-) Ve vassaynel insane Bi valideyhi ihsana* hamelethü ümmühu kürhen ve vedaathü kürha* ve hamlühu ve fisaluhu selasüne şehra* hattâ izâ beleğa eşüddehu ve beleğa erba'iyne seneten, kale *Rabbi evzî'niy en eşküre ni'metekelletiy en'amte aleyye ve alâ valideyye ve en a'mele sâlihan terdâhu ve aslıh liy fiy zürriyyetiy* inniy tübtü ileyke ve inniy minel müslimiyn;*

Biz insana ana-babasına güzel davranmasını vasiyet ettik. Onun anası onu zahmetle taşımış ve zorlukla doğurmuştur. Onun taşınması ve onun süttten kesilmesi otuz aydır... Nihayet olgunluğa ulaştınca ve kırk seneye erişince dedi ki: “Rabbim... Bana ve ana-babama lütfun olan nimetlere şükretmemi, razı olacağın yararlı fiiller yapmamı nasip et. Benim zürriyetime de salâhı nasip et... Ben sana tövbe ettim ve muhakkak ki ben Müslimlerdenim!”

16-) Ülaikelleziyne netekabelü anhüm ahsene ma amilu ve netecavezü an seyyiatihim fiy ashabil cenneti, va'des sıdkilleziy kânu yu'adun;

İşte bunlar, cennet ehli içinde şu kimselerdir ki, onlardan yaptıklarının güzellerini geçerli kılar; kötülüklerinden vazgeçeriz... (Bu) vadedilmiş oldukları, sıdkın karşılığıdır!

17-) Velleziy kale livalideyhi üffin leküma ete'daniniy en uhrece ve kad haletil kurunü min kabliy ve hüma yesteğiyisânillahe veyleke amin* inne va'dAllâhi Hakk* feyekulü ma hazâ illâ esatıyrul evveliyn;

O (kişi) ki, ana-babasına: “Öf be! Benden önce nice nesiller gelip geçtiği hâlde, (bâ's olunmamla) çıkarılmamla mı beni tehdit ediyorsunuz?” dedi... O ikisi (ana-babası) de Allâh'tan yardım isteyerek: “Yazıklar olsun sana, iman et! Muhakkak ki Allâh'ın vaadi haktr” (dediler)... (O ise): “Bu, öncekilerin masallarından başka değil” demekte devam eder!

18-) Ülaikelleziyne hakka aleyhimül kavlü fiy ümemin kad halet min kablihim minel cinni vel ins* innehüm kânu hasiriyn;

İşte bunlar, cin ve insten, onlardan önce gelip - geçmiş ümmetler hakkındaki azap hükmü, bunlar aleyhine de gerçekleşecek kimselerdir... Muhakkak ki onlar hüsrana uğrayanlardı.

19-) Ve liküllin derecâtun mimma ‘amilu* ve liyüveffiyehüm a’ malehüm ve hüm lâ yuzlemun;

Her birinin, yaptığı amellerinden (oluşan) dereceleri vardır. Tâ ki onlar, haksızlığa uğratılmaksızın amellerinin karşılığını tam görsünler.

20-) Ve yevme yu’radulleziyne keferu alen nar* ezhebtüm tayyibatiküm fiy hayatikümüd dünya vestemta’tüm Biha* fel yevme tüczevne azâbel huni Bima küntüm testekbirune fiyl Ardı Bi ğayril Hakkı ve Bima küntüm tefsükun;

Hakikat bilgisini inkâr edenlerin ateşe getirileceği süreçte: “Dünya hayatınızda güzelliklerinizi yaşayıp, verilen ömrü geçici zevkler uğruna tükettiniz! Bugün ise Hakk’ın gayrı olarak arzda benlik taslamanız ve bozuk inançla yaşamanız dolayısıyla alçaltıcı azabı yaşamak suretiyle karşılığını alacaksınız!”

21-) Vezkür eha ‘Ad* iz enzere kavmehu Bil ahkafi ve kad haletin nüzürü min beyni yedeyhi ve min halfihi ella ta’budu illAllâh* inniy ehafü aleyküm azâbe yevmin ‘azıym;

Ad’ın kardeşini de (Hud’u) an... Hani (Hud) -ki, Onun önünden ve arkasından nice uyarıcılar gelip geçti- toplumunu: “Allâh’tan başkasına ibadet etmeyin... Size gelecek azım bir sürecin azabından korkarım” diyerek kum tepeleri arasında yaşayanları uyardı.

22-) Kalu eci’tena li te’fikena ‘an alihetina* fe’tina Bima te’idüna in künte mines sadıkıyn;

Dediler ki: “Tanrılarımızdan döndürmek için mi bize geldin? Eğer sadıklardansan, kendisiyle tehdit ettiğini bize getir!”

23-) Kale innemel ‘ilmu ‘indAllâh* ve übelliğüküm ma ursiltü Bihi ve lakinniy eraküm kavmen techelun;

(Hud) dedi ki: “İlmi Allâh indindedir! Kendisiyle irsâl olduğumu size tebliğ ediyorum (ben sadece)... Ne var ki sizi cahil bir topluluk olarak görüyorum!”

24-) Felemma raevhü ‘âridan müstakbile evdiyetim kalu hazâ ‘âridun mümtıruna* bel huve mesta’celtüm Bih* riyhun fiyha azâbün eliyim;

Ne vakit onu (tehdit olundukları azabı) vadilerine yönelmiş geniş bir bulut olarak gördüler, dediler ki: “Bu bize yağmur indirecek bir buluttur.” Hayır, o kendisini acele istediğinizdir! (O) içinde feci bir

azap olan rüzgârdır.

25-) Tüdemmiru külle şey'in Bi emri Rabbiha feasbehu lâ yura illâ mesakinühüm* kezâlîke neczil kavmel mücrimiyn;

(O rüzgâr) **Rabbinin emriyle her şeyi helâk edip dumura uğrattır! Nitekim öyle oldular ki, geride onların meskenlerinden başka bir şey kalmamıştı! Suçlular toplumuna yaptıklarının sonucunu böyle yaşatırız!**

26-) Ve lekad mekkennahüm fiyma in mekkennaküm fiyhi ve ce'alna lehüm sem'an ve ebsaren ve ef'ideten, fema ağnâ 'anhüm sem'uhüm ve lâ ebsaruhüm ve lâ ef'idetühüm min şey'in iz kânu yechadune Bi âyâtillâhi ve haka Bihim ma kânu Bihi yestehziun;

Andolsun ki, size vermediğimiz imkânları onlara verdik... Onlara kulaklar, gözler ve hakikati kavrayacak kalpler oluşturduk... Bile bile Allâh'ın işaretlerini inkâr etmeleri yüzünden; onların ne kulakları, ne gözleri ve ne de FUADLARı (Esmâ mânâ özelliklerini şuura yansıtıcılar - beyne kopyalanmış kalp nöronları) onlardan bir şey savmadı! Alay etmekte oldukları şey onları ihâta etti!

27-) Ve lekad ehlekna ma havleküm minel kura ve sarrefnel âyâti leallahüm yerci'un;

Andolsun ki şehirlerden etrafınızda olanları helâk ettik... Belki rücu ederler diye işaretleri çeşitli anlatım yolları ile tekrar tekrar açıkladık!

28-) Felevla nasarehümülleziynettehazû min dünüllâhi kurbanen aliheten, bel dallu anhüm* ve zâlîke ifkühüm ve ma kânu yefterun;

Allâh dününde yaklaşırcı olarak edindikleri tanrılar onlara yardım ettiler mi? Bilakis (edindikleri tanrılar) onlardan kaybolup gittiler! İşte bu (tanrı kabulleri) onların yalanı ve uydurageldikleri şeydir!

29-) Ve iz sarafnâ ileyke neferen minel cinni yestemi'unel Kur'ân* felemma hadaruhu kalu ensitu* felemma kudıye vellev ila kavmihim münziriyin;

Hani cinden (insan gözünün görme alanı dışında kalan bir türden) bir grubu, Kurân'ı işitip dinlesinler diye sana yöneltmiştik... Ona hazır olduklarında dediler ki: "Susun!"... Hüküm yerine gelince de uyarıcılar olarak toplumlarına döndüler!

30-) Kalu ya kavmena inna semi'na Kitaben ünzile min ba'di Musa musaddıkan lima beyne yedeyhi yehdiy ilel Hakkı ve ila tariykın müstekıym;

Dediler ki: "Ey halkımız... Biz, Musa'dan sonra inzâl edilmiş, öncekileri tasdikleyen, Hakk'a ve tarik-i müstakime yönlendiren bir Bilgi işitip dinledik."

31-) Ya kavmena eciybu da'ıyAllâhi ve aminu Bihi yağfir leküm min zünubiküm ve yücirküm min azâbin eliyim;

“Ey kavmimiz... DAİALLÂH (Allâh davetçisine) (DAİALLÂH; cinler O’nu DAİALLÂH olarak görüp değerlendirmiştir, Rasûlullâh olarak değil. Postacı - elçi türü yaklaşımların temeli de bu kelimenin anlamına dayanır) icabet edin ve O’na iman edin ki, bazı günahlarınızı bağışlasın; sizi feci bir azaptan korusun.”

32-) Ve men lâ yücib da'ıyAllâhi feleyse Bi mu’cizin fiyl Ardı ve leyse lehu min dünüHİ evliyâ’* ülaike fiy dalâlin mubiyn;

Kim Allâh davetçisine (DAİALLÂH) icabet etmezse, (Allâh’ı) arzda âciz bırakamaz! O’nun dînunda onun dostları da olmaz... İşte onlar apaçık bir sapma içindedirler.

33-) Evelem yerav ennAllâhelleziy halekas Semavati vel Arda ve lem ya’ye Bi halkihinne Bi Kadirin alâ en yuhiyiel mevta* bela inneHU alâ külli şey’in Kadiyr;

Görmediler mi ki, semâları ve arzı yaratmış ve onların yaratılışında zaafa düşmemiş olan Allâh, ölüleri diriltmeye de Kadir’dir... Evet! Muhakkak ki O, her şeye Kadir’dir.

34-) Ve yevme yu’radulleziyne keferu alen nar* eleyse hazâ Bil Hakk* kalu bela ve Rabbina*kale fezûkul azâbe Bi ma küntüm tekfûrun;

Hakikat bilgisini inkâr edenlerin Nâr’a arz olunacakları süreçte: “Bu Hak değil miymiş?” denir. Dediler ki: “Rabbimize yemin olsun ki evet!”... “O hâlde hakikat bilgisini inkâr etmeniz yüzünden (hadi) tadın azabı!” dedi.

35-) Fasbir kema sabere Ulül ‘Azmi miner Rusuli ve lâ testa’cil lehüm* keennehüm yevme yeravne ma yu’adune lem yelbesû illâ sa’aten min nehar* belâğ* fehel yühlekü illel kavmül fasikun;

Rasûllerden Ulül Azm’ın sabrettiği gibi (sen de) sabret; onlar için acele etme! Tehdit edildikleri şeyi gördükleri (ölümü tattıkları) süreçte, sanki gündüzen bir saatten fazla (Dünya’da) kalmamış gibi olurlar! Belâğ (bu yeterli bir tebliğdir)! İnanıcı bozuklar toplumundan başkası mı helâk edilecek!

Kehf Sûresi: 1-110

ACIKLAMA:

Kehf Sûresi, kaynak tertiplerde Nahl Sûresi’nden önceye yerleştirilmiştir!..

“**KEHF (mağara)**” ismi’ni, 9-26 âyetlerinde bahsedilen “**ashab-ı kehf**”den dolayı alır!.. Hatta **hadîs-i şerîf**’te “**ashab-ı kehf sûresi**” olarak da tanımlanmıştır!..

Kurân’da “**ELHAMDULİLLÂH**” ile başlayan beş sûre’nin beşincisidir!..

Sebebi nüzûlü için meshûr rivayet özetle şöyledir:

Kureyş müşrikleri, müslüman olanların gittikçe sayılarının artmasını, İslâm’ın yayılmasının önlenemediğini görüp Kureyş önderlerinden iki kişiyi Medine’ye (Yesrib’e) yahudi âlimlerine “*Siz ehl-i kitap’sınız, Tevrat’ınız var; bu konularda elinizde bilgiler bulunuyor; (vasıfları, sözleri şöyle şöyle olan) şu adamımız/Muhammed hakkında bize bilgi verin*” diye yolladılar... Yahudi âlimleri de, “*Kendisine, kaybolan gençleri (ashab-ı kehf), arzın doğusuna ve batısına ulaşan gezgin adamı (zülkarnevn) ve ruh nedir’i sorun; bunlara cevap veriyorsa mürsel bir Nebi’dir Ona uyun; yoksa dilediğinizi yapın” vb demeleri üzerine, bu bilgilerle Mekke’ye dönen kişiler, Hz. Rasûlullâh’a bunları sorunca, Hz. Rasûlullâh (aleyhisselâm) “*İstisnâ yapmaksızın (inşAllâh demeksizin) sorduklarınızı yarın size haber veririm*” dedi de 15/40 gün vahiy gelmedi; nihayet Rasûlullâh (aleyhisselâm)’ın söylenenlerden sıkıldığı bir anda, Cibrîl (a.s) ashab-ı kehf sûresi ile geldi!..*

Metin ve rivayet itibarıyla dikkate değer iki husus:

Birincisi: Hz. Rasûlullâh (a.s)’a sorulan üç suâlin ikisine bu sûre’de cevap veriliyor; 3.sü olan “Ruh Nedir?” suâline, “İsrâ”dan sonra, İsrâ’ Sûresi’nde açıklama geliyor!..

İkincisi: Kureyş müşriklerine, ehl-i kitap yahudi âlimlerin öğrettiği suâller içinde olmadığı hâlde, son derece hikmetli bir incelikle, Hz. Musa - Hz. Hızır (aleyhimasselâm) kıssası da (60-82) sorgulayanlara anlatılıyor!..

Kehf Sûresi’nin faziletiyle ilgili iki hadîs-i şerîf:

“Kim Kehf Sûresi’nin evvelinden 10 âyeti (Allâh, evlat edinmedi; Allâh dûnunda “ilâh” özellikli birileri yok) hıfzederse (iman ve sâlih amel ile şirkten korunursa) Deccal’dan korunur!”

“Kim Kehf Sûresi’nin evvelinden ve âhirinden 10’ar âyet okursa (anlarsa), Deccal’in fitnesinden korunur!”

“**B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym**

1-) El Hamdu Lillâhilleziy enzele alâ abdiHîl Kitabe ve lem yec’al lehu

‘iveca;

HAMD o Allâh’a mahsustur ki, kuluna Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİSİNİ (KİTAP), kendisinde hiçbir tutarsızlık olmaksızın inzâl etti.

2-) Kayyimen, li yünzire be’sen şediiden min ledünHU ve yübeşşiral mu’miniynelleziyne ya’melunes salihati enne lehüm ecran hasena;

Dosdoğru (bir Kitap’tır) da... O’nun ledünnündendir; şiddetli bir sıkıntıya karşı uyarmak ve de imanın gereği çalışmalar yapan iman edenlere, kendileri için güzel bir karşılık olduğunu müjdelemek içindir.

3-) Makisiyne fiyhi ebeda;

Ki (bu iman edenler) onun içinde sonsuza dek kalacaklardır.

4-) Ve yünziralleziyne kalüttehazAllâhu veleda;

“Allâh çocuk edindi” diyenleri de uyarmak için.

5-) Ma lehüm Bihi min ilmin ve lâ liabaihim* kebüret kelimeten tahrucü min efvahihi* in yekulune illâ keziba;

O konuda ne onların ne de atalarının bir ilmi vardır! Ağızlarından çıkan, ne büyük laftır! (Dolayısıyla) onlar yalandan başka şey konuşmuyorlar!

6-) Felealleke bahün nefseke alâ asarihim in lem yu’minu Bi hazel hadiysi esefa;

Şimdi bu olaya iman etmezlerse, arkalarından, kendini harap edercesine üzecek misin?

7-) İna ce’alna ma ‘alel Ardı ziyreten leha lineblüvehüm eyyühüm ahsenu amela;

En güzel davranışı kimin ortaya koyacağı açığa çıksın diye, arzda bulunan her şeyi (veya bedensellik yaşamını) kendisine süsledik!

8-) Ve inna le cailune ma aleyha sayıden cüruza;

Muhakkak ki biz arzda (bedende) bulunan her şeyi çorak bir toprak hâline getireceğiz!

9-) Em hasibte enne Ashabel Kehfi ver Rakıymi kânu min âyâtına ‘aceba;

Yoksa bizim işaretlerimizden (sadece) Ashab-ı Kehf (mağara arkadaşları) ve Rakım’ın (bilgi yazılı taş levha) bilgisinin mi şaşılacak şey olduklarını sandın?

10-) İz evel fityetü ilelKehfi fekalu Rabbenâ âtinâ min ledünKE rahmeten ve heyyi’ lenâ min emrinâ raşedâ;

Hani o delikanlılar, o mağaraya sığınmışlar ve “Rabbimiz (hakikatimiz olan Esmâ bileşimimiz) bize ledünnünden (aslın olan

mutlak El Esmâ mertebesinden açığa çıkan özel bir kuvve ile) **bir rahmet** (lütfunla oluşacak bir nimet) **ver ve bize** (bu) **işte bir kemâl hâli oluştur” demişlerdi.**

11-) Fedarebna alâ azânihim fiyl Kehfi siniyne adeda;

Bu sebeple uzun yıllar o mağarada onların kulakları üzerine vurduk (algılamalarını dünyaya kapadık, uyuttuk).

12-) Sümme beasnahüm li na'leme eyyül hızbeyni ahsa lima lebisû emeda;

Sonra onları bâ's ettik, iki grubun hangisinin, kaldıkları süreyi daha iyi tahmin edeceğini bilelim (daha iyi hesap edeceği ortaya çıksın) **diye.** (Burada **bilelim** demek, **açığa çıkaralım**, fiilen tahakkuk ettirelim de **kendileri de anlasın** demektir. {Elmalılı Tefsir; Cilt:5 Sayfa:3226})

13-) Nahnu nekussu aleyke nebeehüm Bil Hakk* innehüm fityetün amenû Bi Rabbihim ve zidnahüm hüda;

(Rasûlüm) **Onların haberlerini Hak olarak sana hikâye ediyoruz... Muhakkak ki onlar Rablerine** (Bi-Rabbihim = hakikatleri olan şuurlarında olarak) **iman etmiş delikanlılardı... Biz de onların hakikatlerini yaşamalarını kuvvetlendirdik.**

14-) Ve rabatna alâ kulubihim iz kamu fekalu Rabbuna RabbüsSemavati vel Ardı len ned'uve min dûniHî ilâhen lekad kulna izen şetata;

Onların kalplerine râbîta koyduk (şuurlarını, müşahede hâlinde devamlı kıldık)! **işte** (o delikanlılar) **ayağa kalktılar da şöyle dediler:** **“Rabbimiz** (aslımız olan El Esmâ mertebesi), **semâların ve arzın Rabbidir** (varlıkta olan her şeyi El Esmâ'sıyla oluşturandır)! **O'nun dînunda** (o kavrama denk olmayan) **ilâh** (varlıkta tasarruf eden) **kabul edemeyiz! Andolsun, bunun aksini dillendirirsek o takdirde akıl ve mantığın alamayacağı kadar saçma bir laf etmiş oluruz.”**

15-) Haülai kavmünettehazû min dûniHî aliheten, levla ye'tune aleyhim Bi sultanin beyyin* femen azlemü mimmeniftera alAllâhi keziba;

işte şunlar (asılsız zanlarının getirisini ilâh edinenler); **şu bizim halkımız, O'nun dînunda tanrılar edindiler... Bari bu ilâhlarının gücüne dair, açık bir delil gösterebilseler! Bu durumda, Allâh üzerine yalan söyleyerek iftira edenden daha zâlim kim olabilir?**

16-) Ve izi'tezeltümuhüm ve ma ya'budune illAllâhe fe'vu ilel Kehfi yenşur leküm Rabbüküm min rahmetiHî ve yüheyyi' leküm min emriküm mirfeka;

Mâdemki onlardan ve Allâh'tan ayrı olarak taptıklarından uzaklaştınız, o hâlde o mağaraya sığınınız ki, Rabbiniz Rahmetinden size yaysınız ve yaptığınızda sizin için yararlı bir şey oluştursun.

17-) Ve teraşsemse izâ tale'at tezaveru an Kehfihim zatel yemiyni ve izâ

ğarebet takridühüm zâteş şimali ve hüm fiy fecvetin minh* zâlike min âyâtillâh* men yehdillâhu fehüvel mühted* ve men yudlil felen tecide lehu veliyyen mürşida;

Güneş doğduğunda, mağaralarının sağından döner... Gurubunda da sol taraflarından geçer... Onlar mağaranın geniş avlusu içindedirler... İşte bu, Allâh'ın işaretlerindedir... Allâh kime hidâyet ederse, işte o hakikate erdirilmiştir... Kimi de saptırılmışsa artık onu aydınlatacak bir velî bulamazsın.

18-) Ve tahsebühüm eykazan ve hüm rukud* ve nukallibühüm zâtel yemiyni ve zâteş şimal* ve kelbühüm basitun zira'ayhi Bil vesiyd* levittala'te aleyhim levelleyte minhüm firaren ve le muli'te minhüm ru'ba;

Onlar (ölü gibi) uykuda oldukları hâlde, sen onları ayıktırlar sanırdın... Onları sağlarına sollarına çevirdik... Köpekleri de (mağaranın) önüne iki kolunu uzatıp yaymıştı! Onları o hâlde görseydin, arkanı döner uzaklaşırdın! Onların bu durumundan heyecanlanır ürkerdin!

19-) Ve kezâlike beasnahüm li yetesaelu beynehüm* kale kailün minhüm kem lebistüm* kalu lebisna yevmen ev ba'da yevm* kalu Rabbüküm a'lemü Bi ma lebistüm feb'asu ehadeküm Bi verikiküm hazihi ilelMediyneti felyenzur eyyüha ezka taamen fel ye'tiküm Bi rizkın minhu vel yetelettaf ve lâ yüş'iranne Biküm ehadâ;

İşte böylece, onları bâ's ettik (BÂ'İS isminin işaret ettiği bir özellik onlarda açığa çıktı) aralarında yaşadıklarını sorgulasınlar, diye... Onlardan biri: “Ne kadar kaldınız?” dedi...(Bazıları): “Bir gün veya bir günün bir parçası kaldık” dediler... (Diğerleri de) şöyle dediler: “Ne kadar kaldığınızı Rabbiniz daha iyi bilir... Şimdi içinizden birini şu gümüşle (parayla) şehre gönderin de şehrin en temiz yiyeceği hangisiyse bir bakıp, ondan size biraz yaşam gıdası getirsin; çok dikkatli davransın ve sizi kimseye fark ettirmesin.”

20-) İnehüm in yazheru aleyküm yercümüküm ev yuyduküm fiy milletihim ve len tüflihu izen ebeda;

Zira durumunuza vâkıf olurlarsa, (ya) sizi taşlayarak öldürürler ya da kendi inançlarına döndürürler... O zaman sonsuza dek kurtuluş imkânı bulamazsınız!

21-) Ve kezâlike a'serna aleyhim li ya'lemu enne va'dAllâhi Hakkun ve ennes saate lâ raybe fiyha* iz yetenazeune beynehüm emrehüm fekalübnu aleyhim bünyana; Rabbühüm a'lemü Bihim* kalelleziyne ğalebu alâ emrihim lenettehizenne aleyhim mescida;

Böylece onlar hakkında bilgilendirdik ki, Allâh'ın bildiriminin Hak olduğunu (bâ'sı) ve o saatin (ölümün) şüphe götürmez olduğunu

bilsinler! Hani onlar, aralarında onların olayını tartışıyorlardı... Şöyle dediler: “Onlar üzerine bina yapın; (ne olduklarını) Rableri daha iyi bilir”... Onların hakkında sözü geçenler ise; “Elbette biz onların (Ashab-ı Kehf’in) üzerine ibadethâne yapacağız” dediler.

22-) Seyekulune selasetün rabiuhüm kelbühüm* ve yekulune hamsetün sadisühüm kelbühüm racmen Bil ğayb* ve yekulune seb’atün ve saminhüm kelbühüm* kul Rabbîy a’lemü Bi iddetihim ma ya’lemuhüm illâ kalîyl* fela tumari fiyhim illâ miraen zahira* ve lâ testefti fiyhim minhüm ehadâ;

“Üçtür, dördüncüleri köpekleridir” diyecekler... “Beştir, altıncıları köpekleridir” diyecekler... Ki bu gaybı taşlamaktır (bilmedikleri hakkında atıp tutmaktadırlar)! “Yedidir, sekizincileri köpekleridir” derler... De ki: “Onların sayısını Rabbim daha iyi bilir... Onları bilen azdır”... Onlar hakkında fikir alışverişi haricinde tartışma! Onlar hakkında, onlardan hiç kimseye de bir şey sorma!

23-) Ve lâ tekulenne li şey’in inniy failün zâlîke ğadâ;

Hiçbir şey için “Onu yarın kesinlikle yapacağım” deme (çünkü Allâh’ın onu inşa edip etmeyeceğini bilemezsin)!

24-) İlla en yeşaAllâh* vezkür Rabbeke izâ nesiye ve kul ‘asa en yehdiyenî Rabbîy li akrebe min hazâ raşeda;

Sadece “İnşâ Allâh = Allâh inşa ederse” kaydıyla demen, müstesna! Unuttuğunda Rabbini (hakikatin olan Esmâ mertebesini) zikret (hatırla)! Ve de ki: “Umarım Rabbim beni kurbunda (mâiyet sırrının yaşandığı Tecelli-i Sıfat mertebesi. {İnsan-ı Kâmil, Sıfatların tecellisi bahsi; Abdülkerîm Ciyî. A.H.}) olgunluğa erdirir.”

25-) Ve lebisû fîy Kehfihim selâse mietin siniyne vezdadu tis’a;

(Kimileri diyor ki) **mağaralarında 300 yıl kaldılar; 9 da eklediler.**

26-) Kulillâhu a’lemu Bima lebisû* leHU ğaybüs Semavati vel Ard* ebsır Bihi ve esmî* ma lehüm min dünüHİ min veliyyin ve lâ yüşrikü fîy hükmiHİ ehadâ;

De ki: “Ne kadar kaldıklarını Allâh daha iyi bilir... Semâların ve arzın gaybı O’nundur! Görmesi ve işitmesi akılla kavranılamayandır O! Onların, O’nun dînunda bir Veliyy’i de yoktur! O’nun hükmüne ortak olacak da yoktur!”

27-) Vetlü ma uhiye ileyke min Kitâbi Rabbike, lâ mübeddile li kelimatiHİ ve len tecide min dunihi mülteheda;

Rabbinin Kitabından (Hakikatin olan El Esmâ mertebesindeki BİLGİden) sana (şuuruna) vahyolunamı oku (deşifre et - kavra)! O’nun kelimelerini (açığa çıkardıklarını) değiştirecek yoktur! O’ndan başka sığınmak da bulamazsın.

28-) Vasbir nefseke mealleyine yed'üne Rabbehüm Bil ğadati vel aşiyi yüriydune vecheHU ve lâ ta'dü aynake anhüm* türiydü ziyanel hayatid dünya ve lâ tutı' men ağfelna kalbehu an zikrina vettebea hevahu ve kâne emruhu furuta;

O'nun vechini dileyerek, sabah - akşam Rablerine dua edenlerle beraber, nefesine (bilincine) sabret! Dünya hayatının süslü gösterilen şeylerine yönelip de, onlardan ilgini kesme! Görüşü kozası içinde bizi hatırlamaktan mahrum bırakılmış; asılsız kabullerine tâbi olup, işi yapması gerekenin ötesindeki olan kimseye itaat etme!

29-) Ve kulil Haku min Rabbiüm femin şâe felyü'min ve men şâe felyekfür* inna a'tedna lizzâlimiye naren, ehata Bihim süradikuha* ve in yesteğıysü yüğasû Bi main kelmühli yeşvil vucuh* bi'seşşerab* ve saet murtefeka;

De ki: "Hak Rabbinizdendir! İsteyen iman etsin, isteyen inkâr etsin!" Doğrusu biz, zâlimler için dev dalgalar hâlinde öyle bir ateş hazırlamışız ki, onları her yönden kuşatmıştır! Eğer yardıma çağırırsalar; erimiş maden benzeri, yüzleri pişiren bir su ile yardımlarına koşulur! O ne kötü içecek, o ne kötü yaşam ortamı!

30-) İnnelleziyne amenû ve amilussalihati inna lâ nudıy'u ecre men ahsene amela;

Muhakkak ki (Allâh ismiyle işaret edilenin Esmâ özellikleriyle zâhir oluşuna, Ahad - Samed oluşuna) iman edip imanın gereği olan düzgün çalışmalar yapanlar var ya; doğrusu iyi çalışmalarının karşılığını asla boşa çıkarmayız!

31-) Ülaike lehüm cennatu Adnin tecriy min tahtihimül enharu yuhalleve fiyha min esavire min zehebin ve yelbesune siyaben hudren min südüsin ve istebrakın müttekiyye fiyha alel eraik* nı'messevab* ve hasünet murtefeka;

İşte bunlar için altlarından ırmaklar akan ADN cennetleri vardır; orada altın bileziklerle süslenirler; ince veya kalın ipekten yeşil giysiler giyip koltuklar üzerine dayanıp kururlar... O ne güzel karşılık ve ne güzel yararlanma yeri. (Misal yollu cennet yaşamı anlatımı; bakınız: 13.Ra'd Sûresi: 35, 47.Muhammed Sûresi: 15. A.H.)

32-) Vadrib lehüm meselen racüleyni ce'alna liehadihima cenneteyni min a'nabin ve hafefnahüma Bi nahlin ve ce'alna beynehüma zer'a;

(Rasûlüm) onlara misal olarak şu iki adamı örnek ver: Onlardan birine üzümlerden iki bağ verdik, bu bağların etrafını hurma ağaçlarıyla halkaladık, aralarında da ekinler oluşturduk.

33-) Kiltel cenneteyni atet üküleha ve lem tazlim minhu şey'en ve feccerna hılalehüma nehera;

Bağların her ikisi de yemişlerini vermiş, ondan hiçbir şeyi noksan bırakmamış... İki bağın ortasından bir de nehir fıskırtmışız.

34-) Ve kâne lehu semer* fekalē li sahibihī ve huve yuhaviruhu enē ekseru minke malen ve eazzū nefera;

(Bu adamın) **başka geliri de vardı... Bu nedenle arkadaşıyla (misaldeki diğer adamla) tartıştığı bir sırada ona şöyle dedi: “Ben malca senden daha zengin ve nüfus olarak da daha kalabalığım.”**

35-) Ve dehalē cennetehu ve huve zâlimün li nefsih* kale ma ezunnū en tebiyde hazihī ebēda;

Böylece nefesine zulmederek bağına girdi... Şöyle dedi: “Ebediyen bu varlığımın yok olacağını zannetmiyorum.”

36-) Ve ma ezunnūs saate kaimeten ve lein rudidtü ila Rabbīy le ecidenne hayren minha münkaleba;

“Kıyametin kopacağını da zannetmiyorum! Eğer Rabbime döndürülürsem, kesinlikle bundan daha hayırlı bir gelecek bulurum.”

37-) Kale lehu sahibuhu ve huve yuhaviruhu ekeferate Billeziy halekake min türabin sümme min nutfetin sümme sevvake racūla;

Konuştugu arkadaşı ona dedi ki: “Hakikatini inkâr mı ediyorsun? Seni topraktan, sonra spermden yaratıp sonra da seni şuurlu insan kıldı!”

38-) Lakinne HUvAllâhu Rabbīy ve lâ ũşrikü Bi Rabbīy ehadâ;

“Bu yüzdendir ki, ‘HÛ’ Allâh, Rabbim’dir! Rabbime (hakikatim olan El Esmâ’ya) hiçbir şeyi eş koşmam!”

39-) Ve levla iz dehalē cenneteke kulte ma şaAllâhu lâ kuvvete illâ Billâh* in teranī enē ekalle minke malen ve veleda;

“Keşke cennetine (bağına) girdiğinde ‘maşâAllâh {Allâh dilemesinin meydana getirdiğidir}; lâ kuvvete illâ Billâh {bende açığa çıktığı görülen} kuvvet sadece Allâh’a aittir’, deseydin... Gerçi sen beni, zenginlik ve evlatça kendinden düşük de görüyorsun.”

40-) Fe ‘asa Rabbīy en yū’tiyenī hayren min cennetike ve yursile aleyha husbanen minesSemai fetusbiha sa’ıyden zeleka;

“Olabilir ki Rabbim, bana senin cennetinden (bağlarından) daha hayırlısını verir; senin bağına ise semâdan bir afet irsâl eder de, (bağın) kuru bir toprak hâline gelir.”

41-) Ev yusbiha mauha ğavren felen testetıy’a lehu taleba;

“Yahut (bağının) suyu dibe çekilir de, bir daha onu bulamazsın.”

42-) Ve uhiyta Bi semerihī feasbeha yukallibü keffeyhī alâ ma enfeka fiyha ve hiye haviyetün alâ uruşihā ve yekulü ya leyteniy lem ũşrik Bi

Rabbiy ehadâ;

Derken onun serveti kuşatılıp yok edildi! Sonunda, çardakları üzerine yıkılıp kalmış bağına yaptığı harcamaları dolayısıyla, (hüsrarla) ellerini ovuşturarak şöyle diyordu: “Keşke Rabbime (hiç) bir şeyi ortak koşmasaydım.”

43-) Ve lem tekün lehu fietün yensurunehu min dúnillâhi ve ma kâne müntesıra;

Allâh dúnunda ne bir yardımcısı vardı ne de kendi kendine yetecek gücü!

44-) Hünalikel Velayetü Lillâhil Hakk* HUve hayrun sevaben ve hayrun ukba;

İşte fark edileceği üzere, velâyet (El Veliyy isminin zuhuru) yalnızca, Hak olan Allâh’a aittir (velâyet yaşamını yaşatan Allâh’tır)! O mükâfat verici olarak da hayırlıdır, sonucu yaşatıcı olarak da.

45-) Vadrib lehüm meselel hayatid dünya kemain enzelna hu mines Semai fahteleta Bihi nebatül’ Ardı feasbeha heşiyemen tezruhürriyah* ve kânAllâhu alâ külli şey’in muktedira;

Onlara dünya hayatının MİSALİNİ ver... (Dünya hayatı) semâdan indirdiğimiz bir su gibidir ki, onunla arzın nebatı birbirine karıştı... Derken (o bitki) rüzgârın savurduğu çöp kırıntısı hâline geldi... Allâh her şeye Muktedir’dır.

46-) El malu vel benune ziyetül hayatid dünya* vel bakıyatus salihatu hayrun ‘inde Rabbike sevaben ve hayrun emela;

Zenginlik - mal ve oğullar dünya hayatının süsüdür (fânidir - yok olucudur, geçicidir)! Bâkî kalacak olan imanın gereği yapılanlar ise; Rabbinin indinde mükâfat olarak da hayırlıdır, beklenti olarak da hayırlıdır.

47-) Ve yevme nüseyyirul cibale ve teral’Arda barizeten ve haşernahüm felem nüğadir minhüm ehadâ;

Dağları yürüttüğümüz gün (organları işlevsiz bıraktığımızda), arzi çırılçıplak görürsün! Onların hepsini bir araya toplamışızdır; öyle ki hiçbiri ihmâl edilmez!

48-) Ve ‘uridu alâ Rabbike saffa* lekad ci’tümuna kema hâlâknaküm evvele merretin, bel zeamtüm ellen nec’ale leküm mev’ıda;

Saf saf Rablerine arz olunmuşlardır (inanç mertebelerine göre yer alırlar)! Andolsun ki, sizi ilk yarattığımız gibi (bilinç karışıklığından arınmış, saf şuurlar olarak) bize geldiniz... Belki siz, sizin için böyle bir aşamayı oluşturmayacağımızı sandınız!

49-) Ve vudi’al Kitabu feteral mücrimiyne müşfikiyne mimma fiyhi ve

yekulune ya veyletena mali hazel Kitâbi lâ yuğadiru sağıyraten ve lâ kebiyreten illâ ahsaha* ve vecedu ma amilu hadıra* ve lâ yazlimu Rabbüke ehadâ;

Kitap (kişinin tüm yaşam bilgisi) **ortaya konmuştur! Suçlu durumundakilerin hepsinin, o bilgilerden korkup ürpererek “Yandık şimdi! Bu nasıl ‘Kitap’mış (kaydedilmiş bilgi) ki, küçük - büyük demeden tüm düşünce ve yaptıklarımızı kaydetmiş!” dediklerini görürsün... Ne yapmışlarsa onu hazır bulmuşlardır! Rabbin kimseye zulmetmez.**

50-) Ve iz kulna lil Melaiketiscüdu liAdeme fesevedu illâ ibliys* kâne minel Cinni fefeseka an emri rabbih* efetettehizunehu ve zürüyyetehu evliyâe min dunıY ve hüm leküm adüvv* bi’sel zâlimiyye bedela;

Hani biz meleklere “Secde edin Âdem’e” dedik de İblis hariç hepsi hemen secde ettiler! İblis CİN (türün)dendi; (bu nedenle) Rabbinin hükmüne (hakikat ilmi yoktu {Cin türünde hakikat ilmi ve kader sistemi bilgisi yoktur - RUH İNSAN CİN Kitabı. A.H.}) uymadı (hakikatinden gelen bilginin gereğine, benliği dolayısıyla uymadı)! O hâlde siz, beni bırakıp onu (iblis’i) ve neslini mi dostlar ediniyorsunuz? Hâlbuki onlar sizin düşmanınızdır! Zâlimler için ne kötü bir dost seçimi oldu!

51-) Ma eşhedtühüm halkas Semavati vel Ardı ve lâ halka enfüsühim* ve ma küntü müttehızel mudılliyye ‘aduda;

Ben onları (cinleri) Semâlar ve arzın yaratılmasına da, kendi yaratılmalarına da şahit tutmadım! İnsanları saptıranlar hiçbir zaman bana hizmet vermez!

52-) Ve yevme yekulü nadu şürekâiyelleziyye zeamtüm fedeavhüm felem yesteciybu lehüm ve ce’alna beynehüm mevbika;

“Varsaydığınız ortaklarımı çağırın” diye seslenildiği süreçte, onları çağırırlar da, onlar kendilerine cevap vermezler... Biz onların aralarına aşılmaz bir engel koyduk.

53-) Ve rael mücrimunen nare fezannu ennehüm muvakı’ûha ve lem yecidu anha masrifâ;

Suçlular ateşi gördüler de, artık onun içine kesin düşeceklerini bildiler... Ateş dışında gidebilecekleri bir yol yoktu!

54-) Ve lekad sarrefna fiy hazel Kur’âni linNasi min külli mesel* ve kânel İnsanu eksere şey’in cedela;

Andolsun ki biz şu Kurân’da, insanlar için, gerçekleri her türlü misalle sayıp döktük! İnsan ise gerçekleri tartışmaya en düşkün olanıdır.

55-) Ve ma mene’anNase en yu’minu iz caehümül hüda ve yestağfiru Rabbehüm illâ en te’tiyehüm sünnetül evveliyne ev ye’tiyehümül azâbü

kubûla;

Kendilerine hakikate giden yola kılavuzluk edecek olan (Rasûl) geldiği hâlde, insanları iman etmekten ve Rablerinden mağfîret istemekten alıkoyan engel; öncekilerin başına gelenlerin kendilerine de gelmesini veya azabın karşılıklarına dikilivermesini beklemekten başka ne olabilir ki!

56-) Ve ma nursilül murseliyne illâ mübeşşiriyne ve münziriyin* ve yücädülülleziyne keferu Bil bâtili li yudhîdu Bihil Hakka vettehazû âyâtîy ve ma ünziru hüzüva;

Biz Rasûlleri sadece müjdeleyici ve uyarıcılar olarak irsâl ederiz... Hakikat bilgisini inkâr edenler ise, asılsız, temelsiz fikirlerle Hakk'ı örtme mücadelesi veriyorlar! İşaretlerimi ve uyarıldıkları şeyleri eğlence edindiler (ciddiye alıp değerlendirmediler)!

57-) Ve men azlemü mimmen zükkire Bi âyâtî Rabbihi fea'reda anha ve nesiye ma kaddemet yedah* inna ce'alna alâ kulubihim ekinneten en yefkahuhu ve fiy azânihim vakra* ve in ted'uhüm ilel hüda felen yehtedu izen ebeda;

Rabbinin delilleri (Rabbanî özellikleri) hatırlatıldığı hâlde, onlardan yüz çeviren; iki eli ile hazırlayıp önceden gönderdiği şeyleri unutandan daha zâlim kim olabilir? Gerçek ki, (inkârları dolayısıyla) hakikati fark edememeleri için, kozalarına hapsedtik; kulaklarına da ağırlıklar koyduk! Onları Hakikate davet etsen de, bu hâldeyken ebediyen hidâyete eremezler!

58-) Ve Rabbükel Ğafûru ZürRahmeti, lev yuahızühüm Bi ma kesebu le 'accele lehümül azâb* bel lehüm mev'idün len yecidu min dunihi mev'ila;

Rabbın Ğafûr ve zür Rahmet'tir (Rahmet sahibi)! Eğer kazandıklarının sonuçlarını hemen yaşatmayı dilemiş olsaydı, elbette azabı (vefat ettirmeyi) çabuklaştırırdı! Ancak onlar için vadedilen bir zaman vardır ki, ona ulaşmamaları mümkün değildir.

59-) Ve tilkel kura ehlekna hüm lemma zalemu ve ce'alna li mehlikihim mev'ida;

İşte sana, zulmettiklerinden dolayı yok ettiğimiz şehirler ki onların helâki için de bir süreç tayin etmiştik.

60-) Ve iz kale Musa li fetahu lâ ebrahu hatta eblüga mecmeal bahreyni ev emdiye hukuba;

Hani bir vakit Musa, hizmetindeki gence demişti ki: "Tâ iki denizin cem olduğu yere varıncaya kadar yoluma devam edeceğim; uzun yıllarıma mal olsa bile."

61-) Felemma beleğa mecmea beynihima nesiya hutehüma fettehaze

sebiylehu fiyl bahri sereba;

Vaktaki iki denizin arasının birleştiği yere vardılar, balıkların unuttular... Bunun üzerine o (balık) da o denizde yolunu bulup gitmişti!

62-) Felemma caveza kale lifetahu atina ğadaena* lekad lekıyna min seferina hazâ nesabâ;

(Buluşma yerlerini) geçip gittiklerinden az sonra **Musa hizmetlisine: “Öğle yemeğini çıkar bakalım; gerçekten bu yolculuk bizi yordu...”**

63-) Kale eraeyte iz eveyna ileSahreti feinniy nesiytül hut* ve ma ensaniyhu illeşseytanu en ezküreh* vettehaze sebiylehu fiylbahri ‘aceba; (Musa’nın hizmetlisi): **“Gördün mü?” dedi, “Kayanın yanındayken o balığı unuttum ben... Onu sana hatırlatmamı şeytan unutturdu! O (balık) acayip bir şekilde (canlanıp) denize daldı gitti!”**

64-) Kale zâlîke ma künna nebğ* fertedda alâ asârihima kasasâ;

(Musa) dedi: **“İşte aradığımız o ya!”... Böylece izlerinin üzerine, geri döndüler.**

65-) Feveceda ‘abden min ‘ıbadîNA âteynâhu rahmeten min ‘ındîNÂ ve ‘allemnâhu min ledünNÂ ‘ılmâ;

Derken kullarımızdan bir kul buldular ki, biz Ona indîmizden (Hakikatini yaşatan) bir rahmet vermiş ve yine Onda ledünnümüzden (Tecelli-i sıfat olarak tahakkuk etme {mardiye} şuuru) ilim açığa çıkarmıştık.

66-) Kale lehu Musa hel ettebiuke alâ en tuallimeni mimma ullimte rüşda;

Musa Ona dedi: “Sende açığa çıkarılan ilimden bana öğretmen için, sana tâbi olmak isterim!”

67-) Kale inneke len testetiy’a me’ıye sabrâ;

(Hızır a.s.) dedi ki: **“Sen benimle beraberliğe kesinlikle dayanamazsın (senin varoluş programın ve işlevin zâhire, göz boyutuna dönük; bâtın/gayb boyutuna ait hükümleri, işlevinin gereği bakışla hazmedemezsin)!”**

68-) Ve keyfe tasbiru alâ ma lem tuht Bihi hubra;

“Hakikatinden haberin olmayan bir olayı gördüğünde, nasıl dayanabilirsin ki!”

69-) Kale setecidüniy inşaAllâhu sabiren ve lâ a’sıy leke emra;

(Musa) dedi: **“İnşâAllâh beni sabreder bulacaksın; herhangi bir işinde sana itiraz etmem.”**

70-) Kale fe inıtteba’teniy fela tes’elniy an şey’in hatta uhdise leke minhu zikra;

(Hızır) dedi: “Eğer bana tâbi olacaksan, bana hiçbir şeyden (niye bunu yaptın diye) soru sormayacaksın; tâ ki ben sana o işin hakikatine dair söz açıncaya kadar!”

71-) Fentalekâ* hatta izâ rekiba fiys sefiyenetî harekahâ* kale eharakteha litügrîka ehleha* lekad ci'te şey'en imra;

Bunun üzerine ikisi (Musa ve Hızır) birlikte yola koyulup gittiler... Nihayet bir tekneye bindiklerinde, (Hızır) teknede yara açtı. (Musa) dedi: “Onun yolcuları boğulsun diye mi yara açtın teknede? Yemin olsun çok müthiş bir şey yaptın!”

72-) Kale elem ekul inneke len testatîy'a meıye sabrâ;

(Hızır) dedi: “**Sen benimle beraberliğe katlanamazsın, demedim mi?**”

73-) Kale lâ tuahızniy Bima nesiytü ve lâ turhıkniy min emriy 'usra;

(Musa) dedi: “(Sözümü) **unutmamdan dolayı beni paylama; işimde bana zorluk çıkarma.**”

74-) Fentalekâ* hatta izâ lekiya ğulamen fe katelehu, kale ekatelte nefsen zekiyyeten Bi ğayri nefş* le kad ci'te şey'en nükra;

Yollarına devam ettiler... Nihayet küçük yaşta bir erkek çocuğa rastgeldiler; (Hızır) onu öldürdü! (Musa) dedi: “Kıyas gerekçesi olmaksızın suçsuz birini öldürdün? Gerçekten çok çirkin - yanlış bir şey yaptın!”

75-) Kale elem ekul leke inneke len testatîy'a meıye sabrâ;

(Hızır) dedi: “**Ben sana, benimle beraberliğe katlanamazsın demedim mi?**”

76-) Kale in seeltüke an şey'in ba'deha fela tusahıbnîy* kad belağte min ledünniy 'uzra;

(Musa) dedi: “**Eğer bundan sonra sana (herhangi) şeyden sorarsam artık bana arkadaşlık etme! Bu sana son özrüm olsun!**”

77-) Fentalekâ* hatta izâ eteya ehle karyetinistat'ama ehleha feebev en yudayyifuhüma feveceda fiyha cidaren yüriydü en yenkadda feekameh* kale lev şî'te lettehazte aleyhi ecra;

Bunun üzerine yine bir süre gittiler... Nihayet ahalisinden yiyecek istedikleri, bir kasaba halkına vardılar... Ama onlar bu ikiliyi ağırlamaktan kaçındılar... Bu arada, (Musa ve Hızır) orada yıkılmak üzere bir duvar gördüler. (Hızır) tuttu o duvarı tamir etti. (Musa) dedi: “Eğer isteseydin bu işe karşılık bir ücret alırdın.”

78-) Kale hazâ firaku beyniy ve beynik* seünebbiüke Bi te'viyli ma lem testetî' aleyhi sabrâ;

(Hızır) dedi: “**İşte bu (üçüncü itirazınla) beraberliğimiz sona ermiştir! Sana, katlanamadığın o şeylerin TEVİLİNİ (içyüzünü) haber**

vereceğim.”

79-) Emmes sefiyinetü fe kânet li mesakiyne ya'melune fiyl bahri feeredtü en e'ıybeha ve kâne veraehüm melikün ye'huzü külle sefiyinetin ğasba;

“O tekneden başlayalım: O tekne, denizde çalışan yoksullarındı. Ben onu kusurlu yapmayı diledim... (Çünkü) onların karşılaşacağı, her tekneye el koyan bir Melîk var idi” (yaralı tekneyi almayacağı için tekneyi kurtardım, onlara iyilik olsun diye).

80-) Ve emmel ğulamü fekâne ebevahu mu'mineyni fehaşıyna en yurhikahüma tuğyanen ve küfra;

“O küçük erkek çocuğa gelince: Onun ana-babası iki iman eden idi... (Büyüyünce, bürüneceği kişilikle çocuğun) onları taşkınlık ve küfre düşürmesinden ürktük!”

81-) Feeredna en yübdilehüma Rabbuhüma hayren minhu zekâten ve akrebe ruhma;

“Böylece istedik ki, Rableri onlara, o çocuktan daha hayırlı, temiz; rahmetine daha yakınını açığa çıkarsın.”

82-) Ve emmel cidaru fekâne li ğulameyni yetiymeyni fiyl mediyneti ve kâne tahtehe kenzün lehüma ve kâne ebuhüma salihâ* feerade Rabbüke en yeblüğa eşüddehüma ve yestahrica kenzehüma* rahmeten min Rabbik* ve ma fealtühu an emriy* zâlîke te'vilü ma lem testi' aleyhi sabrâ;

“Duvara gelince: O, şehirde iki yetim oğlanın idi... Onun altında, onlara (iki yetim çocuğa) ait bir hazine var idi... Ve babaları da sâlih idi... Bundan dolayı Rabbin diledi ki, o iki çocuk buluş çağına ersinler ve Rabbinden bir rahmet olarak hazinelerini çıkarsınlar... Ben bu işleri kendi hükmümle yapmadım! İşte senin sabretmeye katlanamadığının tevili (içyüzü) budur.”

83-) Ve yes'eluneka an Ziyî karneyn* kul seetlu aleyküm minhu zikra; Sana Zül-Karneyn'den soruyorlar... De ki: **“Ondan size bir zikir (hatırlatma) okuyacağım.”**

84-) İnnâ mekkenna lehu fiyl Ardı ve ateynahu min küllî şey'in sebeba; **Onu arzda yerleştirdik ve Ona her yolu (dilediğine ulaşmasını) kolaylaştırdık.**

85-) Feetbe'a sebeba;

O da bir yolu kullandı.

86-) Hatta izâ beleğa mağribeşŞemsi vecedeha tağrubu fiy 'aynin hamietin ve vecede 'indeha kavma* kulna ya Zelkarneyni imma en tu'azzibe ve imma en tettehize fiyhim hüсна;

Tâ Güneş'in battığı yere ulaştığında, onu koyu bir karanlık suda

batarken buldu... (Bir de) o bölgede bir toplum buldu! Dedik: “Ey Zül-Karneyn! İster (onlara) azap edersin; ister haklarında bir güzellik oluşturursun.”

87-) Kale emma men zaleme fesevfe nu’azzibuhu sümme yüreddü ile Rabbihi feyu’azzibuhu azâben nükra;

(Zül-Karneyn) dedi ki: “Zulmedene azap edeceğiz... Sonra Rabbine döndürülecek; böylece (Rabbi) ona tarifi mümkün olmayan bir azap yaşatacak.”

88-) Ve emma men amene ve amile salihan felehu cezaenilHüsna* ve senekulu lehu min emrina yüsra;

Fakat kim (hakikate) iman eder ve imanının gereğini uygularsa; karşılığı onun için en güzeldir... Ona kolaylaştırma yolundaki hükmümüzü uygularız.

89-) Sümme etbe’a sebeba;

Sonra (Zül-Karneyn diğer) bir yolu kullandı.

90-) Hatta izâ beleğa matliaş Şemsi vecedeha tatlu’u alâ kavmin lem nec’al lehüm min duniha sitra;

Tâ Güneş’in başlangıcının olduğu yere geldi (kuzeyde Güneş’in batmadan en alt noktadan tekrar yükseldiği bölge). Onu öyle bir kavim üzerine doğar buldu ki, onlar için ona (Güneş’e) karşı bir örtü oluşturmamıştık (Güneş hiç kaybolmuyordu).

91-) Kezâlik* ve kad ehatna Bima ledeyhi hubra;

İşte böyle... Biz Onu, ondaki ile ihâta etmiştik.

92-) Sümme etbe’a sebeba;

Sonra (Zül-Karneyn) bir yolu daha kullandı.

93-) Hatta izâ belağa beynes seddeyni vecede min dunihima kavmen lâ yekâdune yefkahune kavla;

Nihayet iki sed (set, dağ) arasına ulaştı... Orada neredeyse -hiçbir-uyarını değerlendirmeyecek hâlde bir kavim buldu.

94-) Kalu ya Zelkarneyni inne ye’uce ve me’uce müfsidune fiyl Ardı fehel nec’alü leke harceni alâ en tec’ale beynena ve beynehüm sedda;

Dediler: “Ey Zül-Karneyn! Şüphesiz ki yecüc ve mecüc Arz’da bozunculuk yapmaktadırlar! Bizimle onlar arasına bir set oluşturman için, sana bir ücret ödeyelim mi?”

95-) Kale ma mekkenniy fiyhi Rabbi hayrun fe e’ıynunıy Bi kuvvetin ec’al beyneküm ve beynehüm radma;

(Zül-Karneyn) dedi ki: “Rabbimin bende açığa çıkardıkları daha hayırlıdır... Gücünüzle bana yardım edin de, sizinle onlar arasına

büyük bir set oluşturayım.”

96-) Atuniy züberel hadiyd* hatta izâ sava beynes sadefeyni kalenfühu* hatta izâ ce’alehu naren kale atuniy üfriğ aleyhi kıtra;

Bana demir kütleleri getirin... Nihayet iki taraf arasını eşitleyince: “Nefhedin = körükleyin” dedi... Tâ ki onu (demiri) kor hâline getirince, “Getirin bana, üzerine eritilmiş bakır dökeyim” dedi.

97-) Femesta’û en yazharuhu ve mesteta’û lehu nakba;

Artık onu, ne aşmaya muktedir olabildiler ve ne de delebildiler!

98-) Kale hazâ rahmetün min Rabbîy* feizâ cae va’dü Rabbîy ce’alehu dekkâ* ve kâne va’dü Rabbîy hakkâ;

(Zül-Karneyn) dedi: **“Bu Rabbimden bir rahmettir... Dolayısıyla Rabbimin vaadi gelince, onu yerle bir eder... Rabbimin vaadi Hak’tır.”**

99-) Ve terekna ba’dahüm yevmeizin yemucü fiy ba’din ve nüfiha fiysSuri fecema’nahüm cem’a;

O gün onları serbest bırakırız, dalgalar hâlinde (iki tür) birbirlerine girerler! Sur’a da üflenmiştir; artık hepsini cem etmişizdir.

100-) Ve aradnâ cehenneme yevmeizin lil kafîriyne ‘arda;

Hakikat bilgisini inkâr edenlerin gözlerinin önüne o süreçte Cehennemi, öyle apaçık sermişizdir ki!

101-) Elleziyne kânet a’yünühüm fiy ğitain an zikriy ve kânu lâ yestetiy’üne sem’a;

Onların, Benim zikrim (hatırlanmam) konusunda, basîretleri perdeliydi! Dinleyip algılamaya da kapasiteleri yetmiyordu!

102-) Efe hasibelleziyne keferu en yettehîzû ibadiy min dunîY evliyâ* inna a’tedna cehenneme lil kafîriyne nüzûla;

Hakikat bilgisini inkâr edenler, Beni bırakıp (hakikatlerindeki El VELİYY isminin özelliğini inkâr edip) kullarımı (dışarıdan) velî edineceklerini mi sandılar! Biz cehennemi, hakikat bilgisini inkâr edenlerin yaşam ortamı yaptık!

103-) Kul hel nünebbiuküm Bil ahseriye a’mala;

De ki: “Yaptıkları yüzünden en büyük hüsrana uğrayacakları, haber vereyim mi?”

104-) Elleziyne dalle sa’yühüm fiyl hayatid dünya ve hüm yahsebune ennehüm yuhsinune sun’a;

Onlar ki, dünya hayatında tüm çalışmalarını boşa giden kimselerdir... Oysa onlar güzel işler yaptıklarını sanıyorlardı!

105-) Ülaikelleziyne keferu Bi âyâtî Rabbîhim ve LıkaiHî fehabitat

a'malühüm fela nukıymu lehüm yevmel kıyameti vezna;

İşte onlar, Rablerinin kendilerindeki işaretlerini (Esmâ'sını) ve O'na LİKÂ'yı (varlıklarında Esmâ şuurunun açığa çıkacağını yaşamayı) inkâr edenlerdir ki, bu nedenle de yaptıkları boşa giden kimselerdir! Artık onlar için kıyamet sürecinde hiçbir ölçü ikame etmeyiz (yaptıklarına değer vermeyiz).

106-) Zâlîke cezauhüm cehennemü Bima keferu vettehazû âyâtiy ve Rusuliy hüzüva;

İşte Hakikat bilgisini inkâr edenlerin yaşayacakları cehennem; işaretlerimi ve Rasûllerimi alaya almalarının sonucudur!

107-) İnnelleziyne amenû ve amilus salihati kânet lehüm cennatül firdevsi nüzûla;

Muhakkak ki (hakikate) iman edip bunun gereklerini uygulayanlara gelince; onların konak yerleri Firdevs Cennetleridir.

108-) Halidiyne fiyha lâ yebğune 'anha hıvela;

Sonsuza dek oradadırlar... Oradan hiç çıkmak istemezler de.

109-) Kul lev kânel bahru midâden likelimati Rabbıy lenefidel bahru kable en tenfede kelimatu Rabbıy velev ci'na Bi mislihi mededa;

De ki: “Eğer Rabbimin kelimeleri (açığa çıkardığı mânâlar) için deniz mürekkep olsa, Rabbimin kelimeleri tükenmeden önce elbette deniz tükenirdi! Velev ki onun (o denizin) bir o kadarını daha getirsek!”

110-) Kul innema ene beşerun mislüküm yuha ileyye ennema ilâhuküm ilâhun vahıd * femen kâne yercu Lıkae Rabbıhi felya'mel amelen salihan ve lâ yüşrik Bi 'ıbadeti Rabbıhi ehadâ;

(Rasûlüm) de ki: “Ben, benzeriniz olan, bir beşerim (dolayısıyla siz de benim gibisiniz); sadece (sizden ayrıcalıklı olarak) ULûhiyetin TEK'liği şuuruma vahyolunuyor! O hâlde kim Rabbine likâyı (Esmâ hakikati gereğini yaşamayı) umuyorsa, imanının gereğini yaşasın ve Rabbinin kulluğunda (devam edip) O'na ortak koşmasın!”

Nahl Sûresi: 1- 128

AÇIKLAMA:

Nahl Sûresi, kaynak tertiplerde **Kehf Sûresi**'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

“NAHL (bal arısı)” ismi'ni, 68.âyetinde geçen **“Nahl”**dan alır... **Nahl Sûresi**, **Allâh nimetlerinden çok bahsetmesi** dolayısıyla **Sûret'ünNi'am**

(nimetler sûresi) diye de isimlenir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Nahl Sûresi**'nin bazı âyetleri ile ilgili rivayetler vardır!.. Ancak rivayet edilen hâdiseler ile, ilgili olduğu söylenen âyetlerin **çoğu** arasında **sebeb-i nüzûl olacak bir bağlantı, metin ve siyer** olarak mümkün görünmemektedir!..

Kurân'ın/bu sûre'nin nâzil olduğu o ortam ve süreç hakkında bilgi olsun diye, esbâb-ı nüzûl rivayetlerinden iki örnek:

“Biz bir âyetin yerine başka bir âyeti getirdiğimizde, ‘*Sen yalnızca bir iftiracısın (uyduruyorsun)!’* dediler. Allâh neyi inzâl ettiğini daha iyi bilir! **Bilakis, onların çoğunluğu bilmezler. De ki: ‘O’nu, Ruh-ül Kuds (Cibrîl ismi verilmiş kuvve; El Esmâ’dan ilim kuvvesi), senin Rabbinden (hakikatini oluşturan Esmâ bileşiminden) Hak olarak indirmiştir!.. İman edenlere direnç vermek ve müslimler için de kılavuz ve müjde olarak!’**” (Nahl: 101-102) âyetleri, “*Muhammed, ahabıyla eğleniyor; bugün onlara birşey emrediyor, yarın ise onu onlardan yasaklıyor; yahut onlara, kendilerine daha kolay olacak şeyi getiriyor! O, Kurân'ı kendi tarafından uyduran bir iftiracıdan başka birşey değil!*” diyen **nübüvvet vahyi'nin hikmetini bilmeyen müşrikler hakkında inzâl olmuş (bu gün hâlâ?)!..**

“**Andolsun ki: ‘Onu ancak bir beşer öğretiyor’ demelerini biliyoruz... Hak’tan saparak kendisine nispet ettikleri kimsenin dili, Arapçayı iyi konuşamayan bir dildir... Bu ise apaçık Arapça bir lisandır.**” (Nahl: 103) âyeti, müşriklerin “*Muhammed’e bu söylediklerini (rumca konuşan hristiyan bir köle) bir beşer tâlim ediyor*” vb demeleri üzerine nâzil olmuş!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Eta emrullahi fela testa’ciluh* subhaneHU ve teâla amma yüşrikûn; **Allâh hükmü gelmiştir;** (görmeniz için) **aceleye gerek yok! O, onların şirk koştuklarından Subhan’dır, Âli’dir.**

2-) Yünezzilül Melaikete Bir Ruhı min emriHi alâ men yeşau min ıbadıHi en enziru ennehu lâ ilâhe illâ ene fettekun;

O, şe’ninden olan hakikat ilmini, kuvveleriyle kullarından dilediğine inzâl ederek (buyurur ki): “Şu gerçeikle uyarın: Tanrı yok; sadece Ben! O hâlde benden çekinin!”

3-) Halekas Semavati vel Arda Bil Hakk* te’âla amma yüşrikûn; **Semâları ve arzı Hak olarak (El Esmâ ül Hüsnâ’sıyla) yarattı... Onların ortak koştuklarından Âli’dir!**

4-) Halekal İnsane min nutfetin feizâ huve hasıymun mubiyn; **İnsanı bir spermden yarattı... Bir de bakarsın ki o apaçık bir kafa**

tutan olmuş!

5-) Vel en'ame halekaha* leküm fiyha dif'un ve menafiu ve minha te'külun;

Evcil hayvanları da O yarattı... Onlarda sizin için dif (enerji ve giysi) ve başka faydalar vardır... Onlardan yersiniz de.

6-) Ve leküm fiyha cemalün hıyne turiyhune ve hıyne tesrahun;

Akşamları (otlağından) getirdiğinizde ve sabahları (o otlağa) saldırganızda onlarda sizin için bir güzellik vardır.

7-) Ve tahmilü eskaleküm ila beledin lem tekûnu baliğiyhi illâ Bi şıkkıl enfüs* inne Rabbeküm le Raûfun Rahıym;

Yüklerinizi taşırlar; (onlarsız) meşakkatsiz ulaşamayacağınız pek çok yere ulaştırırlar! Muhakkak ki Rabbiniz, Raûf'tur, Rahıym'dir.

8-) Vel hayle vel biğale vel hamiyra li terkebuha ve ziyeten, ve yahluku ma lâ ta'lemun;

Onlara binmeniz ve bir zevk almanız için atları, katırları ve eşekleri de (yarattı)... Daha bilmediğiniz neler yaratır.

9-) Ve alAllâhi kasdus sebiyli ve minha cair* ve lev şâe lehedaküm ecme'ıyn;

Hedefe giden yol Allâh'adır! Ondan sapan da vardır... Eğer dileseydi elbette sizi toptan hakikate erdirirdi!

10-) HUvelleziy enzele mines Semai maen leküm minhu şerabun ve minhu şecerun fiyhi tüsiymun;

"HÛ"; ki sizin için semâdan bir su indirdi... İçilen de ondandır, (hayvanları) otlatmakta olduğunuz bitkiler de ondandır.

11-) Yünbitü leküm Bihizzer'a vezzeytune vennahıyle vel a'nabe ve min küllis semarat* inne fiy zâlîke le ayeten li kavmin yetefekkerun;

Onunla (o su ile) sizin için ekin, zeytin, hurma, üzümler ve her türlü süenden bitirir. Muhakkak ki bunlarda düşünen toplum için bir işaret vardır!

12-) Ve sahhare lekümülleyle vennehare veşşemse vel Kamer* venNücumu müsahharatün Bi emriHİ, inne fiy zâlîke leâyâtin likavmin ya'kılun;

Geceyi, gündüzü, Güneş'i (enerji kaynağı olması) ve Ay'ı (çekim gücüyle hormonları harekete geçirip tüm duyularınızı etkilemesi ile) size hizmet veren kıldı... Yıldızlar da (yaydıkları dalgalarla) O'nun hükmünü yansıtarak hizmet verenlerdir... Muhakkak ki bunda aklını kullanabilen topluluk için bir işaret vardır!

13-) Ve ma zerae leküm fiyl Ardı muhtelifen elvanüh* inne fiy zâlîke le ayeten li kavmin yezzekkerun;

Gene sizin için arzda, muhtelif renklerde yarattığı şeyleri de (size hizmet veren kılmıştır)... Muhakkak ki bu işaret üzerinde düşünecekler için ne dersler var!

14-) Ve HUvelleziy sahharal bahre lite'külu minhu lahmen tariyyen ve testahricu minhu hilyeten telbesuneha* ve teralfülke mevahire fiyhi ve li tebtęu min fadliHİ ve lealleküm teşkürun;

“HÛ”; ki denizi, ondan taze et yiyesiniz ve takacağınız süsü çıkarasınız diye hizmetinize verdi... Gemileri, onda yara yara gidenler görürsün... O'nun fazlından isteyesiniz ve değerlendirerek şükredenlerden olasınız diye.

15-) Ve elka fiyl Ardı revasiye en temiyde Biküm ve enharen ve sübülen lealleküm tehtedun;

Sizi sarsmaması için arzda sâbit dağlar (sâbit işlevli organlar); yolunuzu bulup hakikate eresiniz diye nehirler (ilim akıtan zevât) ve (meşrebinize uygun) yollar (anlayışlar) oluşturdu.

16-) Ve ‘alamat* ve BinNecmi hüm yehtedun;

Daha nice alâmetler! Necm (yıldız [hakikat ehli], ‘Ashabım gökteki yıldızla benzer; hangisine uyarsanız hakikate erdirir...’ hadisi) olarak hakikate erdirir!

17-) Efemen yahluku kemen lâ yahluk* efela tezekkerun;

Yaratan, yaratmayan gibi midir? Düşünüp değerlendiremiyor musunuz?

18-) Ve in te'uddu nı'metAllâhi lâ tuhsuha* innAllâhe le Ğafûrun Rahıym;

Eğer Allâh nimetlerini saymaya kalksanız, onların ne olduğunu bilerek saymayı başaramazsınız! Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

19-) VAllâhu ya'lemu ma tüsirrune ve ma tu'linun;

Allâh gizlediklerinizi de, açığa çıkardıklarınızı da bilir.

20-) Velleziyne yed'une min dūnillâhi lâ yahlukune şey'en ve hüm yuhlekun;

Allâh dūnunda yöneldikleri, kendileri yaratılmış oldukları için bir şey yaratamazlar.

21-) Emvatün ğayru ahya** ve ma yeş'urune eyyane yüb'asûn;

Hayy (hakikat ilmi) olmayan (yaşayan) ölülerdir... Ne zaman bâ's olunacaklarının da (yeni bir yapıyla yaratılacaklarının) şuurunda değildirlir.

22-) İlahüküm ilâhun vahıd * felleziyne lâ yu'minune Bil ahireti kulubuhüm münkiretün ve hüm müstekbirun;

İlâh olarak düşündüğünüz, Ulûhiyet sahibi BİR'dir! Sonsuz gelecek yaşamlarına iman etmeyenlere gelince, onların şuurlarını inkâr kaplamıştır ve güçlü bir benlikle yaşamaktadırlar (benliklerini şirk koşanlar)!

23-) Lâ cerame ennAllâhe ya'lemu ma yüsirrunne ve ma yu'linun* inneHU lâ yuhıbbul mütekbiriyn;

Elbette ki Allâh gizlediklerini de, açığa çıkardıklarını da bilir... Muhakkak ki O, benlikleriyle yaşayanları sevmez.

24-) Ve izâ kıyle lehüm mazâ enzele Rabbüküm kalu esatıryul evveliyn; **Onlara: “Rabbiniz ne inzâl etti?” denildiğinde, “Öncekilerin efsanelerini” dediler.**

25-) Li yahmilu evzarehüm kamiletan yevmel kıyameți, ve min evzarilleziyne yudıllunehum Bi ğayri ılm* ela sae ma yezirun;

Kıyamet günü hem kendi veballerini bütünüyle yüklenip taşımaları ve ilimsizce saptırdıkları kimselerin veballerinden de (bir kısmını) yüklenmeleri için (böyle söylerler)... Kesinlikle bilin ki, yükledikleri ne kötüdür!

26-) Kad mekeralleziyne min kablihim feetAllâhu bünyanehüm minel kavaidi feharra aleyhimüs sakfü min fevkıhim ve etahümül azâbü min haysü lâ yeş'urun;

Onlardan öncekiler mekr yaptı... Allâh, onların binalarına temellerinden geldi! Tavan, tepelerinden üzerlerine çöktü ve azap onlara farkında olmadıkları taraftan geldi (umulmadık noktadan girip, umulmadık yerden yıktı)!

27-) Sümme yevmel kıyameți yuhziyhim ve yekulu eyne şürekâiyelleziyne küntüm tüşakkune fiyhim* kalelleziyne utül ilme innel hızyel yevme vessue alelkafiriyn;

Sonra kıyamet sürecinde onları rezil - rüsva eder ve der ki: “Nerede onlar yüzünden bana karşı çıkıp düşman kesildiğiniz ortaklarım?”... Kendilerine ilim verilenler: “Bugün rezil - rüsvalık ve kötülük, hakikat bilgisini inkâr edenleredir” dediler.

28-) Elleziyne teteveffahümül Melaiketü zâlimiy enfüsihim* feelkavüs seleme ma küнна na'melü min sū* belâ innAllâhe Aliymun Bima küntüm ta'melun;

Nefslerine zulmedici olarak (şirk ile) yaşarken meleklerin vefat ettirdiği kimseler: “Biz hiçbir kötülük yapmıyorduk” diyerek teslim olurlar... “Hayır! Muhakkak ki Allâh yaptıklarınızı Aliym'dir.”

29-) Fedhulu ebvabe cehenneme halidiyne fiyha* felebi'se mesvel mütekebbiriyn;

“O hâlde, içinde ebedî kalıcılar olmak üzere cehennem kapılarına girin! Mütekebbirun’un (benlikli - kibirlilerin) yeri ne kötüdür!”

30-) Ve kıyle lilleziyette kav ma zâ enzele Rabbüküm* kalu hayra* lilleziyne ahsenu fiy hazihid dünya hasenetün, ve le darul ahireti hayr* ve le nı’me darul müttekiyn;

Allâh’tan korunanlara: “Rabbiniz ne inzâl etti?” denildi... “Hayır” dediler... Şu dünyada güzel davrananlara güzellikler vardır... Gelecekteki vatan ise elbette daha hayırlıdır... Muttakilerin vatani ne güzeldir!

31-) Cennatu Adnin yedhuluneha tecriy min tahtihel enharu lehüm fiyha ma yeşau* kezâlîke yeczillâhul müttekiyn;

(Muttakilerin vatani) Adn cennetleri... Altlarından nehirler akan o cennetlere dâhil olurlar... Orada her diledikleri kendilerininidir... Allâh, takva ehlini işte böyle cezalandırır!

32-) Elleziyne teteveffahümül Melaiketü tayyibiyne yekulune Selâmün aleykümüdhaulul cennete Bima küntüm ta’ melun;

Melekler, temiz inançlı oldukları hâlde vefat ettirdiği (bedenden ayırdığı) o kimselere: “Selâmun aleyküm! Yaptıklarınızın getirisi olarak, girin cennete!” derler.

33-) Hel yenzurune illâ en te’tiyehümül Melaiketü ev ye’tiye emru Rabbik* kezâlîke fealleleziyne min kablihim* ve ma zalemehümüllâhu ve lâkin kânu enfüsehüm yazlimun;

(Onlar iman etmek için) ille meleklerin gelmesini (fiziki ölüm) yahut Rabbinin hükmünün (bir azabın) gelmesini mi bekliyorlar?.. Onlardan öncekiler de işte böyle yapmıştı! Allâh onlara zulmetmedi; onlar kendi nefslerine zulmediyorlardı.

34-) Feesabehüm seyyiatü ma amilu ve haka Bihim ma kânu Bihi yestehziun;

Bu yüzden yaptıklarının getirisi olan kötülükler kendilerine isâbet etti ve kendisiyle alay edip durdukları şey kendilerini çepeçevre kuşattı.

35-) Ve kalelleziyne eşrekü lev şaAllâhu ma abedna min dûniHî min şey’in nahnu ve lâ abauna ve lâ harremna min dûniHî min şey’* kezâlîke fealleleziyne min kablihim* fe hel aler Rusuli illel belağul mubiyn;

Şirk koşanlar dediler ki: “Eğer Allâh dileseydi biz de atalarımız da O’ndan başka bir şeye tapınmaz ve O’nun dediğinden başka bir şeyi haram etmezdik”... Kendilerinden öncekiler de işte böyle yapmıştı... Rasûllerin görevi, apaçık tebliğden başka ne olabilir?

36-) Ve lekad beasna fiy külli ümmetin Rasûlen eni’budullahe vectenibüt tağut* feminhüm men hedAllâhu ve minhüm men hakkat aleyhid

dalaletü, fesiyrü fiyl Ardı fenzuru keyfe kâne akıbetül mükezzibiyn;

Andolsun ki, her ümmet içinde: “Allâh’a kulluk edin ve taguttan kaçının!” diye bir Rasûl bâ’s ettik... Onlardan kimine Allâh hidâyet etti... Onlardan kiminin de üzerine dalâlet hak oldu... (Hadi) arzda seyredin (gezinin) de yalanlayanların sonu nasıl oldu bakın?

37-) İn tahrıs alâ hüdahüm feinnAllâhe lâ yehdiy men yudıllu ve ma lehüm min nasırıyn;

Onların hakikate ermeleri için hırs yapsan da; Allâh, saptırdığı kimseyi hakikate erdirmez! Onların hiçbir yardımcıları yoktur.

38-) Ve aksemu Billâhi cehde eymanihim lâ yeb’asüllahu men yemut* belâ va’den aleyhi hakkan ve lakinne ekserenNasi lâ ya’lemun;

(Onlar) **en ağır yeminleri ile: “Allâh, ölen kimseyi bâ’s etmez” diye Allâh adına yemin ettiler... Hayır, O’nun üzerine hak bir vaattir (ki ölen, vefâtın hemen sonraki anında bâ’s olacaktır ölümü tatmış olarak)! Fakat insanların çoğunluğu bilmezler.**

39-) Li yübeyyine lehümülleziy yahtelifune fiyhi ve li ya’lemelleziyne keferu ennehüm kânu kazibiyn;

Hakkında ihtilaf ettikleri şeyi kendilerine açıklasın ve hakikat bilgisini inkâr edenler kendilerinin yalancılar olduklarını bilsin diye (her ölümü tadamı bâ’s edecektir).

40-) İnnema kavlüna lişey’in izâ eradnahu en nekule lehu kün feyekûn;

Bir şeyi (olmasını) irade ettiğimizde kavlimiz ona yalnızca: “Ol” dememizdir... (Artık) o olur!

41-) Velleziyne haceru fillâhi min ba’di ma zulimu le nübevviennühüm fiyd dünya haseneten, ve leecrul ahireti ekber* lev kânu ya’lemun;

Zulmedildikten sonra Allâh’ta muhacir olanlara gelince; elbette onları dünyada güzel bir yere yerleştireceğiz... Gelecekteki mükâfatı ise elbette çok büyüktür. Eğer bilselerdi!

42-) Elleziyne saberu ve alâ Rabbihim yetevekkelnun;

Onlar ki, sabrettiler ve Rablerine tevekkül ederler.

43-) Ve ma erselna min kablike illâ ricalen nuhyı ileyhim fes’elu ehlez Zikri in küntüm lâ ta’lemun;

Senden önce, kendilerine erkeklerden başkasını, vahiy ile irsâl etmedik... Eğer bilmiyorsanız, geçmiş hakkında bilgi sahibi kişilere sorun.

44-) Bil beyyinati vez zübür* ve enzelna ileykezZikra litübeyyine linNasi ma nüzzile ileyhim ve leallahüm yetefekkerun;

Apaçık deliller, mucizeler ve Zeburlar (hikmet bilgileri) ile (irsâl ettik)... Sana da Zikri (hatırlatıcıyı) inzâl ettik ki, insanlara

kendilerine indirilene açıklayasın ve onlar da tefekkür etsinler.

45-) Efe eminelleziyne mekerus seyyiati en yahsifAllâhu Bihimül Arda ev ye'tiyehümül azâbü min haysü lâ yeş'urun;

Kötülükleri yapmak için planlayıp tuzak kuranlar, Allâh'ın kendilerini arza batırmayacağından yahut fark edemedikleri bir taraftan kendilerine azap gelmeyeceğinden emin mi oldular?

46-) Ev ye'huzehüm fiy tekallübihim fema hüm Bi mu'ciziyn;

Yahut onları dönüp dolaşırlarken aniden yakalamayacağından (emin mi oldular)? Onlar (Allâh'ı) âciz bırakamazlar!

47-) Ev ye'huzehüm alâ tehavvüf* feinne Rabbeküm le Raûfun Rahıym;

Yahut yavaş yavaş tüketerek yakalamayacağından (yana emin mi oldular)? Muhakkak ki Rabbiniz, Raûf'tur, Rahıym'dir.

48-) Evelem yerav ila ma halekAllâhu min şey'in yetefeyyeü zılaluhu anil yemiyni veş şemaili sücceden Lillâhi ve hüm dahırun;

Allâh'ın yarattığı şeyleri görmediler mi ki, gölgeleri (varlıkları) boyun bükerek, Allâh'a (hakikatleri olan Esmâ'ya) secde eder hâlde, sağdan (hidâyet) ve sollardan (dalâlet) döner durur.

49-) Ve Lillâhi yescüdü ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı min Dabbetin vel Melaiketü ve hüm lâ yestekbirun;

Semâlar ve arzda bulunan (tüm) canlılar ve melâike (ruhanî ve cismanî âlemlere ait varlıklar ve kuvveler), hiç kibirlenmeksizin (benliğe kapılmaksızın) Allâh'a secde ederler (Allâh'a mutlak teslimiyet hâlinedirler). (49. âyet secde âyetidir.)

50-) Yehafune Rabbhüm min fevkıhim ve yef'alune ma yü'merun;

Derûnlarından hükmeden Rablerinden korkarlar ve emrolunduklarını yaparlar.

51-) Ve kalellahu lâ tettehızu ilâheynisneyn* innema HUve ilâhun vahid * feiyyaYE ferhebun;

Allâh buyurdu ki: "İki ilâh edinmeyin! 'HÛ', sadece Ulûhiyet sahibi BİR'dir (cüzlere ayrılmayı ya da cüzlerin bütünü olmayı kabul etmeyen "TEK"illiktir)... O hâlde yalnız Ben'den korkun."

52-) Ve leHU ma fiys Semavati vel Ardı ve lehüd diynü vasıba* efeğayrAllâhi tettekun;

Semâlar ve arzda ne varsa O'nun içindir! Din de daimî - ebedî - yalnız O'nundur! Allâh'ın gayrından mı sakınıyorsunuz?

53-) Ve ma Biküm min nı'metin feminAllâhi sümme izâ messekümüddurru feileyHİ tec'erun;

Nimetten neyiniz varsa Allâh'tandır! Sonra size bir sıkıntı

dokunduğu zaman O'na yakarılırsınız.

54-) Sümme izâ keşefeddurre anküm izâ feriykun minküm Bi Rabbihim yüşrikûn;

Sonra (Allâh) sizden o sıkıntıyı kaldırdığı zaman, bir de bakarsın ki sizden bir kısmı hemen Rablerine ortak koşarlar (o sıkıntının kalkışını Rablerine değil, başka bir tesire bağlarlar).

55-) Li yekfüru Bima ateynahum* fetemette'u* fesevfe ta'lemun;

Kendilerine verdiğimizize nankörlük etmek için (böyle yaparlar)... O hâlde zevklenin... Yakında bileceksiniz.

56-) Ve yec'alune lima lâ yalemune nasıyben mimma razaknahum* tAllâhi letüs'elünne amma küntüm tefterun;

Kendilerini rızıklandırdığımız şeylerden hayalî tanrılarına bir pay ayırırlar... TALLâhi, yaptığınız uydurmalardan elbette sorgulanacaksınız!

57-) Ve yec'alune Lillâhil benati subhaneHU ve lehüm ma yeştehun;

Kız çocuklarını da Allâh'a nispet ederler... Subhan'dır "HÛ"! ("HÛ", münezzehtir bu yakıştırmadan)! Hoşlarına gideni de (erkek çocukları) kendilerine...

58-) Ve izâ büşşira ehadühüm Bil ünsâ zalle vechuhu müsvedden ve huve kezıym;

Onlardan biri dişi ile müjdelendiğinde, öfkeli bir hâlde, yüzü simsiyah kesilir!

59-) Yetevara minel kavmi min sûi ma büşşira Bih* eyümsikühu alâ hunin em yedüssühu fiyttürab* ela sae ma yakhümun;

Kendisi ile müjdelendiği şeyin (ona göre) kötülüğünden (dolayı), halkından gizlenir... (Kız çocuğu oldu diye) horlanmayı göze alıp onu tutacak mı; yoksa onu toprağın içinde gizleyip saklayacak mı (diri diri toprağa mı gömecek)? Kesinlikle biline ki, hükmettikleri şey çok kötüdür!

60-) Lilleziyne lâ yu'minune Bil ahireti meselüssev'* ve Lillâhil meselül a'lâ* ve HUvel Aziyzül Hakiym;

Kötü sıfatlar, sonsuz yaşam süreçlerine iman etmeyenler içindir... En mükemmel sıfatlar da Allâh içindir! O, Aziyz'dir, Hakiym'dir.

61-) Ve lev yuahızullahun Nase Bi zulmihim ma tereke aleyha min dabbetin ve lâkin yuahhıruhüm ila ecelin müsemma* feizâ cae ecelühüm lâ yeste'hırune saaten ve lâ yestakdimun;

Eğer Allâh insanları zulümlerinden dolayı sorumlu tutup sonucunu hemen yaşatsaydı, (arz) üzerinde hiçbir DABBE (insan değil insan bedeni) bırakmazdı! Fakat onları hükmedilmiş bir vakte tehir

ediyor... Ecelleri geldiği vakit de ne bir saat geri kalırlar, ne de öne geçebilirler.

62-) Ve yec'alune Lillâhi ma yekrehune ve tasıfu elsinetühümül kezibe enne lehümül hüсна* lâ cerame enne lehümünna ve ennehüm müfretun; (Müşrikler) hoşlanmadıkları şeyleri Allâh'a yakıştırdılar (melekler kızlarıdır diyerek)... Üstelik de yalan söyleyip, en güzel geleceğin kendilerine ait olduğunu iddia ederler. Şüphesiz onlara ateş vardır ve onlar en önde götürüleceklerdir.

63-) TAllâhi lekad erselna ila ümemin min kablike fezeyyene lehümüşşeytanu a'malehüm fehuve veliyyühümül yevme ve lehüm azâbün eliyim;

TAllâhi... Andolsun ki, senden önceki ümmetlere de irsâl ettik de, şeytan onlara yaptıklarını süsledi (Rasûllerin bildirdiklerini inkâr ettiler)! O (şeytan - vehim) bugün (de) onların velîsidir... Onlar için acı bir azap vardır.

64-) Ve ma enzelna aleykel Kitabe illâ litübeyyine lehümüllezihitefufiyyihi ve hüden ve rahmeten li kavmin yu'minun;

Biz sana bu BİLGİyi (Kitabı) karşı çıktıkları şeyi (hakikati) kendilerine açıklayasın diye ve iman eden bir topluma da hidâyet (hakikat bilgisi) ve rahmet olarak inzâl ettik.

65-) VAllâhu enzele mines Semai maen feahya Bihil'Arda ba'de mevtiha* inne fiy zâlike leayeten likavmin yesme'un;

Allâh, semâdan (kişinin hakikatinden) bir su (ilim) inzâl etti de onunla arzı (bedeni), ölümünden (şuursuz - kendini sadece beden sanarak yaşama hâlinde) sonra diriltti (Allâh Esmâ'sıyla var olan sonsuz yaşama sahip olduğunu fark ettirdi)... Muhakkak ki bu, duyduğunuz değerlendirecek kişiler için önemli işarettir!

66-) Ve inne leküm fiyl en'ami le ibraten, nüsükyüm mimma fiy butunihi min beyni fersin ve demin lebenen halisan saigân lişşaribiyn;

En'amda (kurban olabilecek hayvanlarda) da sizin için bir ibret vardır... Size onun (en'amin - hayvanın) karınlarındaki pislik ve kan arasından, lezzetle boğazdan geçen, hâlis bir süt içiririz.

67-) Ve min semeratin nehyli vel a'nabi tettehizune minhu sekeren ve rizkan hasena* inne fiy zâlike le ayeten li kavmin ya'kılun;

Hurma ağaçlarının meyvelerinden ve üzümlerden hem sarhoşluk veren içecekler hem de güzel bir gıda edinirsiniz... Bu olayda da aklını kullananlar için bir ibret vardır.

68-) Ve evha Rabbüke ilenNahli enittehiziy minel cibali buyuten ve mineşşeceri ve mimma ya'rişun;

Rabbin bal arısına vahyetti: “Dağlardan, ağaçlardan ve yaptıkları kovanlardan evler edin!” (Düşünen beyinlere, arının {ve diğer mahlûkâtın} nasıl vahiy aldığı, bunun nasıl ve ne anlama geldiği konusu, çok şeyler açar. A.H.)

69-) Sümme küliy min küllis semarati feskükiy sübüle Rabbiki zülûla* yahrucü min butuniha şerabun muhtelifün elvanuhu fiyhi şifaun linNas* inne fiy zâlîke le ayeten li kavmin yetefekkerun;

“Sonra, her çiçekten ye de programının gereği, varoluşunu meydana getiren Esmâ’nın gereği şekilde onu değerlendir”... Onun karnından, renkleri muhtelif bir içecek çıkar ki, onun içinde insanlar için şifa vardır... Bu olayda da aklını kullananlar için bir ibret vardır!

70-) VAllâhu halekaküm sümme yeteveffaküm ve minküm men yureddü ila erzelil umuri likey lâ ya’leme ba’de ilmin şey’a* innAllâhe Aliymun Kadiyr;

Allâh sizi yarattı... Sonra sizi vefat ettirir (öldürür değil vefat ettirir)! Kiminiz de erzel-i ömür’e (ömrün düşkünlük çağına) bırakılır; bildiklerini artık düşünemeyecek devreye... Muhakkak ki Allâh Aliym’dir, Kaadir’dir.

71-) VAllâhu faddale ba’daküm alâ ba’din fiyrızık* femelleziyne fuddîlu Bi raddiy rızkîhim alâ ma meleket eymanühüm fehüm fiyhi seva’* efe Bi nî’metillâhi yechadun;

Allâh, yaşam gıdanız konusunda kiminizi kiminizden üstün tuttu... Üstün tutulan kimseler yaşam gıdalarını, sorumlu olduklarıyla hakkıyla paylaşmıyor... (Oysa) onlar onda eşittirler... Allâh nimetini (yaşam gıdalarını, ben kazandım, benim; diyerek, hatta benliklerini de böylece Allâh’a eş koşarak) bilerek inkâr mı ediyorlar?

72-) VAllâhu ce’ale leküm min enfüsiküm ezvace ve ce’ale leküm min ezvaciküm beniyne ve hafedetene ve razekaküm minettayyibat* efe Bil bâtılu yu’minune ve Bi nî’metillâhi hüm yekfurun;

Allâh sizin için kendi nefslerinizi eşler oluşturdu... Eşlerinizden de sizin için oğullar ve torunlar meydana getirdi... Sizi temiz gıdalarla besledi... (Durum bu iken kalkıp) aslı olmayana mı iman ediyorlar? Onlar Allâh nimetine küfür mü ediyorlar?

73-) Ve ya’budune min dūnillâhi ma lâ yemlikü lehüm rizkan mines Semavati vel Ardı şey’en ve lâ yestetiy’un;

Semâlardan ve arzdan Allâh dūnundaki, kendileri için bir şeye mâlik olmayan ve kudreti olmayan şeylere tapınıyorlar!

74-) Fela tadribu Lillâhil emsâl* innAllâhe ya’lemu ve entüm lâ ta’lemun;

Allâh için emsal düşünmeyin! (Allâh, “HÛ”dur!)... Allâh bilir ve siz

bilmezsiniz.

75-) DarebAllâhu meselen abden memluken lâ yakdiru alâ şey'in ve men razaknahu minna rizkan hasenen fehuve yünfiku minhu sirran ve cehra* hel yestevun* elHamdu Lillâh* bel ekseruhüm lâ ya'lemun;

Allâh (şöyle) bir misal veriyor: Bir şeye gücü yetmeyen köle ile kendisini bizden güzel bir yaşam gıdası ile beslediğimiz ve ondan gizli ve açık başkalarına bağışta bulunan kişi... Bunlar hiç eşit olur mu? Hamd, Allâh'a aittir! Hayır, onların çoğunluğu bilmezler.

76-) Ve darebAllâhu meselen racüleyni ehadühüma ebkemü lâ yakdiru alâ şey'in ve huve kellün alâ mevlahu, eynema yüveccihhu lâ ye'ti Bi hayr* hel yesteviy huve ve men ye'muru Bil adli, ve huve alâ sıratın müstekıym;

Allâh şu iki kişiyi de misal verdi: Bunlardan biri konuşmasını bilmez, bir şeye kudreti yoktur; efendisi yanında yüküdür... Onu hangi işe yönlendirse bir hayırla gelmez... Hiç bu, elindekinin hakkını veren ve kendisi doğru yolda yürüyen kişi ile eşit olur mu?

77-) Ve Lillâhi ğaybüs Semavati vel Ard* ve ma emrusaati illâ kelemhl basari ev huve akreb* innAllâhe alâ külli şey'in Kadiyr;

Semâların ve arzın algılanamayanları Allâh içindir... O Saat'in (kıyametin) oluşması hükmü (Allâh'a göre) bir göz kırpması gibi yahut daha da yakındır! Muhakkak ki Allâh her şeye Kaadir'dir.

78-) VAllâhu ahreceküm min butuni ümmehatiküm lâ ta'lemune şey'en ve ce'ale lekümüs sem'a vel' ebsara vel' ef'idete lealleküm teşkürun;

Allâh sizi analarınızın karınlarından bir şey bilmez bir hâlde çıkardı... Değerlendirerek şükredenlerden olmanız diye, size sem' (algılama), basarlar (görüp değerlendirme) ve fuadlar (Esmâ mânâ özelliklerinin beyne yansıtıcıları - kalp nöronları) verdi.

79-) Elem yerav iletayri musahharatin fiy cevvisSema'* ma yümsikühünne illAllâh* inne fiy zâlike leâyâtin li kavmin yu'minun;

Havada Allâh hükmüne uymakta olan kuşları görmüyorlar mı? Onları Allâh'tan (Esmâ'sının kuvvelerinden) başkası tutmuyor... Bu işaretlerde de aklını kullananlar için bir ibret vardır!

80-) VAllâhu ce'ale leküm min buyutiküm sekenen ve ce'ale leküm min culudil en'ami buyuten testehiffuneha yevme za'niküm ve yevme ikametiküm, ve min asvafiha ve evbariha ve eş'ariha esâsen ve meta'an ila hıyn;

Allâh evlerinizi sizin için huzur ve güvenle yaşam ortamı kıldı... Sizin için hayvanların derilerinden, yolculukta veya oturmak için kolayca taşıyıp kullanacağınız çadırlar; yünlerinden, yapağularından ve kıllarından ev-giyim eşyası ve muayyen bir süreye kadar faydalanma

nasip etti.

81-) VAllâhu ce'ale leküm mimma haleka zıalalen ve ce'ale leküm minelcibali eknanen ve ce'ale leküm serabiyle tekiykümül harre ve serabiyle tekiyküm be'seküm* kezâlike yütimmu ni'metehu aleyküm lealleküm tüşlimun;

Allâh, yarattığı şeylerden sizin için gölgeler yaptı ve sizin için dağlardan sığınıp barınılacak yerler oluşturdu; sizin için, sizi sıcaktan koruyan elbiseler ve savaşta koruyan zırhlar yarattı... İşte böylece üzerinize nimetini tamamlıyor ki müslimler olasınız!

82-) Fein tevellev feinnema aleykel belağul mubiyn;

(Rasûlüm) eğer yüz çevirirlerse senden, sana düşen sadece apaçık tebliğdir!

83-) Ya'rifune ni'metAllâhi sümme yünkiruneha ve ekseruhümül kafirun;

(Onlar) Allâh nimetini (Hz. Rasûlullâh'ı) tanırlar, sonra da O'nu inkâr ederler... Onların ekseriyeti hakikat bilgisini inkâr edenlerdir.

84-) Ve yevme neb'asü min külli ümmetin şehiyden sümme lâ yü'zenü lilleziyne keferu ve lâ hüm yüsta'tebun;

O süreçte, her ümmetten bir şahit çıkartırız... Hakikat bilgisini inkâr edenlere izin de verilmez ve onlardan mazeret de istenilmez.

85-) Ve izâ raelleziyne zalemül azâbe fela yuhaffefü anhüm ve lâ hüm yünzarun;

Zulmedenler azapla karşılaştıklarında, kendilerine hafifletilmez ve onlara bakılmaz.

86-) Ve izâ raelleziyne eşrekû şürekâehüm kalu Rabbena haülai şürekâünelleziyne küнна ned'u min dunike, feelkav ileyhimül kavle inneküm le kâzibun;

Şirk koşanlar, ortak koştuklarını gördükleri vakit: “Rabbimiz! İşte bunlar Sana denk olmayan, isimlendirip tanrılık atfettiğimiz ortaklarımız” dediler... (Ortakları da) onlara sataşır: “Muhakkak ki siz yalancılarsınız.”

87-) Ve elkav ilAllâhi yevmeizinisseleme ve dalle anhüm ma kânu yefterun;

O gün, uydurdukları (kurguladıkları, hayal ürünü) şeyler kendilerinden kaybolup gitmiş; Allâh'a (sistemin - Sünnetullâh'ın gerçeğine) teslim olmuşlardır!

88-) Elleziyne keferu ve saddu an sebiylillâhi zidnahüm azâben fevkal azâbi Bima kânu yüfsidun;

Hakikat bilgisini inkâr edenleri ve (insanları) Allâh yolundan

ahkoyanları; bozgunculukları dolayısıyla, azabın ötesinde bir azap ile kat kat cezalandıracağız.

89-) Ve yevme neb'asü fiy külli ümmetin şehiyden aleyhim min enfüsihim ve ci'na Bike şehiyden alâ haüla'* ve nezzelna aleykel Kitabı tıbyanen liküllü şey'in ve hüden ve rahmeten ve büşra lil müslimiyn;

O süreçte, her ümmet içinde, kendi nefslerinden aleyhlerine bir şahit bâ's ederiz... Seni de bunların üzerine bir şahit getirdik! Sana bu Bilgiyi (Kitabı); her şeyi açıklayan, bir (yaşam) kılavuzu, bir rahmet ve teslimiyetlerinin farkındalığına ermişler için bir müjde olmak üzere, kısım kısım indirdik.

90-) İnnAllâhe ye'muru Bil adli vel'ihساني ve iytai zilkurba ve yenha anil fahşai velmünkeri velbağy* ye'ızuküm lealleküm tezekerun;

Muhakkak ki Allâh, hakkını vermeyi, ihsanı (iyilik yapmayı) ve yakınlara cömert olmayı hükmeder... Fahşadan (nefsânî davranışlardan), münkerden (imanın gereklerine ters düşen fiillerden) ve bagiyden (zulüm ve hakka tecavüz) nehyeder... Düşünüp değerlendirmeniz için öğüt veriyor.

91-) Ve evfu Bi ahdillâhi izâ ahedtüm ve lâ tenkudul eymane ba'de tevkidiha ve kad cealtümullahe aleyküm kefiyla* innAllâhe ya'lemu ma tef'alun;

Sözleştiğiniz zaman, Allâh adına olan ahdinizi hakkıyla yerine getirin... Yeminleri, kesinleştirdikten sonra bozmayın... (Zira yeminlerinizle) Allâh'ı kefil kıldınız! Muhakkak ki Allâh işlediklerinizi bilir.

92-) Ve lâ tekûnu kelletiy nekadat ğazleha min ba'di kuvvetin enkâsâ* tettehızune eymaneküm dehalen beyneküm en tekûne ümmetün hiye erba min ümmetin, innema yeblukümullâhu Bih* ve leyübeyyinenne leküm yevmel kıyame ti ma küntüm fiyhi tahtelifun;

İpliğini kuvvetle büktükten sonra söküp çözen (kadın) gibi olmayın... Bir toplum diğerinden daha kalabalık diye, yeminlerinizi aldatma vasıtası ediniyorsunuz... Allâh o yeminlerinizle sizi yalnızca imtihan eder (ki ne olduğunuz ortaya çıksın da, yarın itiraz edemeyesiniz)... Hakkında ayrılığa düştüğünüz şeyi kıyamet sürecinde size açıklayacaktır.

93-) Ve lev şaAllâhu lece'aleküm ümmeten vahıdeten ve lâkin yudıllu men yeşau ve yehdiy men yeşa'* ve letüs'elünne amma küntüm ta'melun;

Eğer Allâh dileseydi, elbette sizi tek bir inanca sahip toplum kılardı... Fakat (Allâh), dilediğini saptırır ve dilediğini de hakikate erdirir... Yaptıklarınızın sonuçlarını yaşayacaksınız!

94-) Ve lâ tettehızu eymaneküm dehalen beyneküm fetezille kademün

ba'de sübutiha ve tezûkussue Bima sadedtüm an sebebi'llâh* ve leküm azâbün azıym;

Yeminlerinizi aranızda aldatma aracı olarak kullanmayın! (Aksi takdirde, İslâm'da) sağlamca yer almışken ayağınız kayar ve Allâh yolundan saptığınız için kötülüğü tadarsınız... Sizin için çok büyük azap oluşur.

95-) Ve lâ teşteru Biahdillâhi semenen kaliyla* innema indAllâhi huve hayrun leküm in küntüm ta'lemun;

Az bir pahaya Allâh ahdini satmayın... Eğer bilerseniz, Allâh indindeki sizin için daha hayırlıdır.

96-) Ma 'indeküm yenfedü ve ma 'indAllâhi bâkın, ve lenecziyennelleziyne saberu ecrehüm Biahseni ma kânu ya'melun;

Sizin indinizdeki tükenir... Allâh indindeki ise bâkîdir... Sabredenlere gelince, elbette onların yaptıklarının sonucunu, yapmakta olduklarından daha güzeli ile karşılırsınız.

97-) Men amile salihan min zekerin ev ünsâ ve huve mu'minun fele nuhyiyyennehu hayaten tayyibeten, ve lenecziyennehüm ecrehüm Biahseni ma kânu ya'melun;

İster erkek ister kadın olsun, kim iman ederek imanın gereği fiiller ortaya koyarsa elbette biz ona temiz-pak bir hayat yaşatırız... Onlara elbette yaptıklarının daha güzeliyle karşılıklarını veririz.

98-) Feizâ kara'tel Kur'âne feste'ız Billâhi mineş şeytânir raciym;

Kur'ân okuyacağın zaman, (vehimle seni yanlış değerlendirmelere sokması muhtemel) şeytan-ı racîm'den (kendini beden kabullenmenin getirisi fikirlerden), Allâh'a sığın.

99-) İnnahu leyse lehu sultanun allelleziyne amenû ve alâ Rabbihim yetevekkeln;

Gerçektir ki, onun (İblis ve neslinin) iman eden ve Rablerine tevekkül edenler üzerinde bir sultası (gücü) yoktur!

100-) İnnema sultanuhu allelleziyne yetevellevnehu velleziyne hüm Bihi müşrikûn;

Onun sultası, sadece, kendisini velî edinenler (ilham ettiği fikirlere uyanlar) ve Rablerine ortak koşanlardır!

101-) Ve izâ beddelna ayeten mekâne ayetin vAllâhu a'lemu Bima yünezzilu kalu innema ente müfter* bel ekseruhüm lâ ya'lemun;

Biz bir âyetin yerine başka bir âyeti getirdiğimizde, "Sen yalnızca bir iffiracısın!" dediler. Allâh neyi inzâl ettiğini daha iyi bilir! Bilakis, onların çoğunluğu bilmezler.

102-) Kul nezzelehu ruhulkudüsi min Rabbike Bil Hakkı li

yüsebbitleziyne amenû ve hüden ve büşra lilmüslimiyn;

De ki: “O’nu, Ruh-ül Kuds (Cibrîl ismi verilmiş kuvve; El Esmâ’dan ilim kuvvesi), senin Rabbinden (hakikatini oluşturan Esmâ bileşiminden) Hak olarak indirmiştir... İman edenlere direnç vermek ve müslimler için de kılavuz ve müjde olarak.”

103-) Ve lekad na’lemü ennehüm yekulune innema yuallimuhu beşer* lisanülleziy yulhüdune ileyhi a’cemiyyün ve hazâ lisanun ‘arabiyyun mubiyn;

Andolsun ki: “Onu ancak bir beşer öğretiyor” demelerini biliyoruz... Hak’tan saparak kendisine nispet ettikleri kimsenin dili, Arapçayı iyi konuşamayan bir dildir... Bu ise apaçık Arapça bir lisandır.

104-) İnnelleziyne lâ yu’minune Bi âyâtillâhi lâ yehdiyhümullâhu ve lehüm azâbün eliyim;

Muhakkak ki Allâh, kendini dillendiren işaretlerine iman etmeyenleri, hakikate erdirmez... Onlara acı bir azap vardır.

105-) İnnema yefteril kezibelleziyne lâ yu’minune Bi âyâtillâh* ve ülaike hümül kâzibun;

Yalanı uyduranlar, yalnızca, Allâh’ın kendini dillendiren işaretlerine iman etmeyenlerdir... Yalancıların ta kendileri işte bunlardır!

106-) Men kefera Billâhi min ba’di imanihi illâ men ükrihe ve kalbuhu mutmeinnun Bil iymani ve lâkin men şereha Bil küfri sadren fealeyhim ğadabün minAllâh* ve lehüm azâbün azıym;

Kalbi imanla mutmain olduğu hâlde, (küfre) zorlanan hariç, kim imanından sonra Allâh’a küfrederse ve küfre şinesini açar ise, işte Allâh gazabı onun üzerinedir! Kendilerine çok büyük azap vardır.

107-) Zâlike Bi ennehümüstehabbul hayated dünya alel ahireti, ve ennAllâhe lâ yehdil kavmel kafiriyn;

Bunun sebebi, onların (sınırlı - sefil) dünya hayatını sonsuz geleceğe tercih etmeleri; Allâh’ın hakikat bilgisini inkâr edenler topluluğunu hakikate erdirmemesidir.

108-) Ülaikelleziyne tabe’Allâhu alâ kulubihim ve sem’ihim ve ebsarihim* ve ülaike hümül ğafilun;

İşte bunlar, Allâh’ın, kalplerini, işitme (algılama) kuvvelerini, basîretlerini (değerlendirme kuvvelerini) kilitlediği kimselerdir! Onlar kozalarında yaşayanların ta kendileridir!

109-) Lâ cerame ennehüm fiyl’ahireti hümül hasirun;

Gerçek şu ki, onlar gelecek yaşam boyutunda hüsrana uğrayanların ta kendileridir!

110-) Sümme inne Rabbeke lilleziyne haceru min ba'di ma futinu sümme cahedu ve saberu, inne Rabbeke min ba'diha le Ğafûrun Rahıym;

Sonra, muhakkak ki Rabbin, belâya maruz bırakıldıktan sonra hicret edenlerin; sonra mücadele edenlerin ve sabredenlerin (yanındadır)... Daha sonra (da) Rabbin muhakkak ki Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

111-) Yevme te'ti küllü nefsin tucadilu an nefsiha ve tüveffa küllü nefsin ma amilet ve hüm lâ yuzlemun;

O süreç ki, her nefs kendini kurtarmak için mücadele eder... Her nefse yaptığı şeylerin karşılığı tam verilir... Onlar haksızlığa uğratılmazlar.

112-) Ve darebAllâhu meselen karyeten kânet amineten mutmeinneten ye'tiyha rizkuha rağaden min küllü mekânin fekeferat Bi en'umillâhi feezâkahAllâhu libaselcû'ı vel havfi Bima kânu yasne'un;

Allâh bir şehri misal verdi: Güvenli ve mutlu idi... Onun yaşam gıdası her taraftan bol bol geliyordu... Fakat o (halk) Allâh nimetlerine nankörlük etti (Sünnetullâh gereği perdelilik oluşturan, fiiller yaptı)... Allâh da kendilerine yapıp-ürettikleri dolayısıyla açlık ve korku libasını tattırdı.

113-) Ve lekad caehüm Rasûlün minhüm fekezzebuhu feehazehümül azâbü ve hüm zâlimun;

Andolsun ki onlara kendilerinden bir Rasûl geldi de Onu yalanladılar! Zâlimler oldukları hâlde, azap kendilerini yakaladı.

114-) Fekülü mimma razekakünullâhu halâlen tayyiba* veşkuru nı'metAllâhi in küntüm iyyahu ta'budun;

Allâh'ın size yaşam gıdası olarak verdiklerinden helal ve temiz şeyleri yiyin ve Allâh nimetine şükredin; eğer O'na kulluk ettiğinizin farkındaysanız!

115-) İnnema harrama aleykümül meytete veddeme ve lahmel hınziyri ve ma ühille li ğayrillâhi Bih* fe menidurre ğayre baġın ve lâ adin feinnAllâhe Ğafûrun Rahıym;

(Allâh) size yalnızca ölmüş hayvan etini (leşi), kanı, domuz etini ve Allâh'tan gayri adına boğazlanana haram etmiştir... Ama kim zorda kalırsa helal saymayarak ve zaruret ölçüsünü aşmaksızın (bunlardan yiyebilir)... Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

116-) Ve lâ tekulu lima tasıfu elsinetükümül kezibe hazâ halâlün ve hazâ harâmün litefteru alAllâhil kezib* innelleziyne yefterune alAllâhil kezibe lâ yüflihun;

Aklınıza esen yalanı uydurup, “Şu helaldir ve şu haramdır” demeyin... Çünkü Allâh'a iftira atmış olursunuz! Muhakkak ki,

Allâh üzerine yalan uyduranlar kurtulmazlar!

117-) Metaun kaliyl* ve lehüm azâbün eliyim;

Az bir faydalanma (yüzünden)!.. Onlara (gelecekte) acı bir azap vardır.

118-) Ve alleleziyne hadu harremna ma kasasna aleyke min kabl* ve ma zalemnahüm ve lâkin kânu enfüsehüm yazlimun;

Biz daha önce sana hikâye edip anlattığımız şeyleri, Yahudi olanlar üzerine de haram etmiştik... Biz onlara zulmetmedik, fakat onlar kendi nefslerine zulmediyorlardı.

119-) Sümme inne Rabbeke lilleziyne amilüssue Bi cehaletin sümme tabu min ba'di zâlike ve aslehu, inne Rabbeke min ba'diha leĠafûrun Rahıym;

Sonra, muhakkak ki Rabbin, bilgisizlikten ötürü kötülük yapıp, bunun arkasından tövbe ederek düzelenlerin tövbelerini gerçekleştirir... Rabbin, bunun sonrasında Ġafûr'dur, Rahıym'dir.

120-) İnnë İbrahiyme kâne ümmeten kaniten Lillâhi hanyıfa* ve lem yekü minel müşrikiyn;

Muhakkak ki İbrahim bir ümmet idi... Allâh'a itaatkârdı... Hanîf'ti (Allâh yanı sıra tanrı kabul etmeyen)... (O), müşriklerden (Allâh'a ortak koşanlardan) olmadı.

121-) Şakıran li en'umiHİ, ictebahu ve hedahu ila sıratın müstekıym;

O'nun nimetlerine şükredendi... (O), Onu seçmiş ve Onu sırat-ı müstakime yönlendirmişti.

122-) Ve ateynahu fiyd dünya haseneten, ve innehu fiyl ahireti lemines salihıyn;

Biz Ona dünyada güzellikler verdik... O, sonsuz gelecek yaşamda da sâlihlerdendir.

123-) Sümme evhayna ileyke enittebı' millete İbrahiyme hanyıfa** ve ma kâne minel müşrikiyn;

Sonra, biz sana: "Hanîf olarak İbrahim'in milletine (Din anlayışına) tâbi ol... O, müşriklerden olmadı" diye vahyettik.

124-) İnnema cu'iles Sebtü alleleziynahtelefu fiyh* ve inne Rabbeke leyahkümu beynehüm yevmel kıyameți fiyma kânu fiyhi yahtelifun;

Es Sebt (Cumartesi Günü kutsallığı), sadece onda ayrılığa düşmüş kimseler (İsrailoğulları) üzerine (farz) kılındı... Muhakkak ki Rabbin, kıyamet günü, ihtilaf ettikleri şey hakkında onlar arasında elbette hüküm verecektir.

125-) Ud'u ila sebiyli Rabbike Bil hikmeti velmev'ızatil haseneti ve cadilhüm Biletıy hiye ahsen* inne Rabbeke HUve a'lemu Bimen dalle an sebiyliHİ ve HUve a'lemu Bil mühtediyn;

Rabbinin yoluna hikmetle ve güzel öğüt ile davet et... Onlarla en güzel şekilde mücadele et... Muhakkak ki Rabbin, “HÛ”; yolundan sapanı daha iyi bilir (O)... Daha iyi bilir “HÛ”, doğru yola erenleri!

126-) Ve in akabtüm feakıbu Bi misli ma ukıbtüm Bih* ve lein sabertüm le huve hayrun lissabiriyın;

Şayet kötülüğün sonucunu yaşatacaksanız, size yapılan azabın benzeri ile sonucunu yaşatın... Eğer sabrederseniz, elbette bu sabredenler için daha hayırlıdır.

127-) Vasbir ve ma sabruke illâ Billâhi ve lâ tahzen aleyhim ve lâ tekü fiy daykın mimma yemkürün;

Güven ve dayan! Senin sabrın, yalnızca Allâh’ladır! Onlar üzerine mahzun olma! Kurmakta oldukları tuzaklarından sıkıntı duyma!

128-) İnnAllâhe mealleziynet tekav velleziyne hüm muhsinun;

Kesinlikle Allâh korunanlar ve muhsinlerle (Allâh için yaşamakta olduğunun farkındalığında olanlarla) beraberdir.

Nûh Sûresi: 1-28

ACIKLAMA:

Nûh Sûresi, kaynak tertiplerde **Nahl-İbrahiym Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Nûh Sûresi** hakkında kaynaklarda bir rivayete rastlamadık!..

Necm Sûresi’nde isimleri geçen müşriklerin putlarından sonra bu sûre’de, Nûh kavminin putlarının isimlerinin geçmesi (şayet ilk muhatap Kureyşliler bunları daha önce duymamış/bilmemiş olsaydılar, “bunlar ne?” diye sorarlardı?), hem insanların (hakikatlerindeki hilâfet lüksünü yaşamak yerine) “put” (kutsallık/ilâh yaratma) zaafını hem de bu sûre’nin nâzil oluş döneminde “tebliğ”in uzak bölgelere ve kabilelere de ulaştığını gösterir!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) İna erselnâ Nuhan ila kavmihi en enzir kavmeke min kabli en ye’tiyehüm ‘azâbun eliyım;

Muhakkak ki biz Nuh’u: “Kendilerine feci bir azap gelmeden önce kavmini uyar” diye, halkına irsâl ettik.

2-) Kale ya kavmi inniy leküm neziyrun mubiyn;

(Nuh) dedi ki: “Ey halkım; kesinlikle size gelmiş apaçık bir uyarıcıyım!”

3-) Enî’budullahe vettekuHU ve etiy’un;

“Allâh’a ibadet edin, O’ndan korunun ve bana itaat edin;”

4-) Yağfır leküm min zünûbiküm ve yuahhirküm ila ecelin musemma* inne ecelAllâhi izâ câe lâ yuahhar* lev küntüm ta’lemun;

“Ki, hatalarınızdan bazılarını mağfiret etsin ve sizi tayin edilmiş ömrünüzün sonuna kadar yaşatsın. Muhakkak ki Allâh’ın eceli (yaşam süresi sonu) geldiğinde ertelenmez! Eğer bilseydiniz!”

5-) Kale Rabbi inniy de’avtu kavmiy leylen ve nehara;

(Nuh) dedi ki: **“Rabbim... Muhakkak ki ben halkımı gece ve gündüz davet ettim.”**

6-) Felem yezidhüm du’âyî illâ firara;

“Benim davetim onların kaçışından başka bir şey arttırmadı.”

7-) Ve inniy küllema de’avtühüm litağfire lehüm ce’alu esabi’ahüm fiy azânihim vestağsev siyabehüm ve esarru vestekberustikbâra;

“Muhakkak ki ben onları, senin mağfiretine davet ettikçe, parmaklarını kulaklarının içine tıkadılar, elbiselerine büründüler, (inançlarında) ısrar ettiler ve büyüklendikçe büyüklendiler.”

8-) Sümme inniy de’avtühüm cihara;

“Sonra, muhakkak ki ben onları açıktan davet ettim.”

9-) Sümme inniy a’lentu lehüm ve esertu lehüm israra;

“Sonra, muhakkak ki ben onlara aleni davette bulundum ve ayrıca da kendilerine özel olarak anlattım.”

10-) Fekultüstağfîru Rabbeküm inneHU kâne Ğeffara;

Dedim ki: “Rabbinizden mağfiret dileyin... Muhakkak ki O, Ğaffar’dır.”

11-) YursilisSemâe ‘aleyküm midrara;

“Üzerinize semâyı yoğun olarak irsâl eder.”

12-) Ve yümdidküm Biemvalin ve beniyne ve yec’al leküm cennatin ve yec’al leküm enhara;

“Mallar ve oğullar ile size yardım eder, sizin için cennetler oluşturur ve sizin için nehirlere meydana getirir.”

13-) Maleküm lâ tercüne Lillâhi vekara;

“Size ne oluyor ki Allâh’ın yüceliğini ummuyorsunuz?”

14-) Ve kad halekaküm atvara;

“Hâlbuki (Allâh) sizi aşama aşama yarattı!”

15-) Elem terav keyfe halekAllâhu seb'a Semavatin tıbaka;

“Görmediniz mi, Allâh semâları yedi tabaka olarak nasıl yarattı?”

16-) Ve ce'alelKamere fiyhinne nûren ve ce'aleşŞemse siraca;

“Onların içinde Ay'ı bir nûr kıldı ve Güneş'i de ışık - enerji kaynağı kıldı.”

17-) VAllâhu enbeteküm minel'Ardı nebâta;

“Allâh sizi bir nebat bitirir gibi arzdan bitirdi.”

18-) Sümme yu'ıydüküm fiyha ve yuhricüküm ihraca;

“Sonra sizi oraya iade edecek ve sizi bir çıkarışla çıkaracak.”

19-) VAllâhu ce'ale lekümül'Arda bisata;

“Allâh, arzı sizin için bir sergi kıldı.”

20-) Liteslukû minha sübülen ficaca;

“Ondan geniş yollar edinip yürüyesiniz diye.”

21-) Kale Nuhun Rabbi innehüm 'asavniy vettebe'u men lem yezidhu maluhu ve veleduhü illâ hasara;

Nuh dedi ki: “Rabbim... Muhakkak ki onlar bana âsi oldular; malı ve çocuğu kendisinin hüsrانından başka bir şeyi artırmayan kimseye tâbi oldular.”

22-) Ve mekeru mekren kübbara;

“Çok büyük bir mekr ile mekr ettiler!”

23-) Ve kalû lâ tezerunne âlihetekum ve lâ tezerunne vedden ve lâ suva'an ve lâ yeğûse ve ye'ûka ve nesra;

Dediler ki: “Tanrılarınızı sakın bırakmayın! Vedd'i, Süva'i sakın bırakmayın... Yağüs'u, Yauk'u ve Nesr'i de (tanrılarının - putlarının adları)!”

24-) Ve kad edallû kesiyra* ve lâ tezdizzâlimiyye illâ dalâla;

“Böylece (bunlar) pek çok kimseyi saptırdılar... O hâlde sen de o zâlimlerin sapkınlığını artır!”

25-) Mimma hatiatihim uğriku feudhılu naren felem yecidu lehüm min dūnillâhi ensara;

(Nihayet) onlar hatalarından dolayı suda boğuldular da ateşe dâhil edildiler ve kendilerine Allâh dūnunda yardımcılar bulamadılar.

26-) Ve kale Nuhun Rabbi lâ tezer 'alel Ardı minelkafiriyye deyyara;

Nuh dedi ki: “Rabbim... Hakikat bilgisini inkâr edenlerden arz üzerinde hiç kimseyi bırakma!”

27-) İnneKE in tezerhüm yudıllu 'ıbadeKE ve lâ yelidû illâ faciren keffara;

“Zira sen, onları bırakırsan, kullarını saptırırlar; hakikat bilgisini inkâr eden ve emirlere karşı çıkandan başkasını doğurmazlar. (Onların genlerinden ancak bu oluşur!)”

28-) *Rabbiğfirliyye ve livâlideyye ve limen dehale beytiye mu'minen ve lilmu'miniyye velmu'minât* ve lâ tezidizzâlimiyye illâ tebârâ;*

“Rabbim... Beni, ana-babamı, imanlı olarak evime gireni, imanlı erkekleri ve imanlı kadınları mağfiret et! O zâlimlerin, helâkından başka bir şeylerini artırma!”

İbrahiym Sûresi: 1-52

ACIKLAMA:

İbrahiym Sûresi, kaynak tertiplerde **Nûh-Enbiyâ Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **İbrahiym Sûresi** hakkında kaynaklarda ciddi bir rivayete rastlamadık!.. 28.âyetle ilgili rivayetin şiyer ve metin olarak telifi mümkün değildir!.. Belki kısa bir süre önce nâzil olan Nahl: 83'deki açıklama ile değerlendirilmesi gerekir!

“**Görmez misin, Allâh nimetini (hakikat bilgisini) küfür (inkâr) ile değiştiren ve kendi toplumunu dar'ül bevar'a (hakikatin getirisi olmayan yaşama) indiren kimseleri?** (Dar'ül Bevar = hakikatin getirisi olmayan yaşam)” (İbrahiym: 28)

“(Onlar) **Allâh nimetini (Hz. Rasûlullâh'ı) tanırlar, sonra da O'nu inkâr ederler... Onların ekseriyeti hakikat bilgisini inkâr edenlerdir.**” (Nahl: 83)

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elif Lâââm Râ* Kitabün enzel-nahu ileyke li tuhricen-Nase minez zulûmati ilen Nûri Bi izni Rabbihim ila sıratıl Aziyyil Hamiyd;

Eliif, Lââm, Ra... Sana inzâl ettiğimiz (hakikat ve Sünnetullâh) **BİLGİ**(si) (kitap), insanları, varlıklarını meydana getiren **El Esmâ bileşimlerinin elvermesi hâlinde** (Bi-izni Rabbihim), **karanlıklardan** (cehaletten) **Nûr'a** (ilme) ve **Aziyy** (hükmü karşı konulmaz olarak yerine gelen) ve **Hamiyd'in** (sadece kendi kendini değerlendiren) **yoluna çıkarman içindir.**

2-) Allâhilleziy leHU ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve veylün lil

kafiriyne min azâbin şediid;

(Aziyz ve Hamiyd olan O) **Allâh ki, semâlar ve arzda ne varsa O'nun içindir** (El Esmâ ül Hüsna'sıyla işaret edilen özelliklerinin seyri için)... **O hakikat bilgisini inkâr edenlere yazıklar olsun, kendilerini bekleyen şiddetli azap dolayısıyla!**

3-) Elleziyne yestehibbunel hayated dünya alel ahireti ve yesuddune an sebebi'llâhi ve yebğuneha 'ıveca* ülaike fiy dalalin be'ıyd;

Onlar (hakikat bilgisini inkâr edenler) **ki, (sınırlı) dünya hayatını sonsuz geleceğe tercih ederler ve Allâh yolundan alıkoyup, o yolun sapmasını isterler... İşte onlar dönüşü zor bir sapkınlık içindedirler.**

4-) Ve ma erselna min Rasûlin illâ Bi lisani kavmihi li yübeyyine lehüm* feyudillullahu men yeşau ve yehdiy men yeşa'* ve HUvel Aziyzül Hakiym;

Biz her Rasûlü kendi toplumunun lisani ile irsâl ettik ki, onlara en anlaşılır şekilde açıklasın... (Artık) Allâh dilediğini saptırır ve dilediğine de hidâyet eder... O, Aziyz'dir, Hakiym'dir.

5-) Ve lekad erselna Musa Bi âyâtına en ahric kavmeke minez zulümati ilenNûri ve zekkirhüm Bi eyyamillâh* inne fiy zâlike le âyâtin li külli sabbarin şekûr;

Andolsun ki biz Musa'yı: "Kavmini karanlıklardan Nûr'a çıkar ve onlara Allâh hükmünün fark edileceği gelecekteki sonsuz süreci hatırlat" diye mucizelerle irsâl ettik... Muhakkak ki bunda çok sabreden ve çok şükreden herkes için elbette işaretler vardır.

6-) Ve iz kale Musa li kavmihezizkuru nı'metAllâhi aleyküm iz encaküm min ali fir'avne yesumuneküm suel azâbi ve yüzebbihune ebnaeküm ve yestahyune nisaeküm* ve fiy zâliküm belaün min Rabbiküm azıym;

Hani Musa kavmine dedi ki: "Üzerinizdeki Allâh nimetini hatırlayın... Hani (şunu da hatırlayın ki) sizi Firavun hanedanından kurtardı... Onlar azabın en kötüsünü size tattırıyorlardı; erkek çocuklarınızı boğazlıyorlar, kadınlarınızı diri bırakıyorlardı... İşte bunda size, Rabbiniz tarafından büyük bir belâ vardı!"

7-) Ve iz teezzene Rabbüküm lein şekertüm le eziydenneküm ve lein kefertüm inne azâbiy leşediid;

Ve hani (hatırlayın ki) **Rabbiniz ilan etmişti: "Andolsun, şükrederseniz artıracam... Şayet nankörlük ederseniz, muhakkak ki azabım kesinlikle şiddetlidir."**

8-) Ve kale Musa in tekfüru entüm ve men fiyl Ardı cemiy'an feinnAllâhe le Ğaniyyün Hamiyd;

Musa dedi ki: "Şayet siz ve tüm arzdakiler küfür (hakikati inkâr, nankörlük) etseniz, (iyi bilin ki) Allâh elbette Ğaniyy'dir,

Hamid'dir."

9-) Elem ye'tiküm nebeülleziyne min kabliküm kavmi Nuhın ve Adin ve Semude velleziyne min ba'dihim* lâ ya'lemuhüm illAllâh* caethüm Rusulühüm Bil beyyinati feraddü eydiyehüm fiy efvahihim ve kalu inna keferna Bima ursiltüm Bihi ve inna lefiy şekkin mimma ted'unena ileyhi muriyb;

Sizden öncekilerin, Nuh halkının, Ad'ın, Semud'un ve onlardan sonrakilerin haberleri gelmedi mi size? (Ki) onları Allâh'tan başkası bilmez! Onlara Rasûlleri delillerle gelmişti de; onlar ellerini ağızlarına götürüp (Arap âdetinde bir fikri ret jesti) şöyle dediler: "Doğrusu biz kendisiyle irsâl olduğunuzu inkâr ediyoruz; gerçekten bizi kendisine davet ettiğine karşı, endişe verici bir kuşku içindeyiz."

10-) Kalet Rusulühüm efillâhi şekkün FatirisSemavati vel Ard* yed'uküm li yağfire leküm min zünubiküm ve yuahhreküm ila ecelin müsemma* kalu in entüm illâ beşerun mislüna* türiydune en tesudduna amma kâne ya'budu abaüna fe'tuna Bi sultanin mubiyin;

Rasûlleri demişti ki: "Semâlar ve arzın Fâtır'ı Allâh hakkında kuşku mu? (O), sizin beşeriyetinizin getirisi olan kusurlarınızı bağışlıyor ve ömrünüzün sonuna kadar size müsaade ediyor." Dediler ki (Rasûllere): "Siz bizim gibi bir beşersiniz (bir mucizevî farkınız yok)... Atalarımızın tapındıklarından bizi alkoymak istiyorsunuz... (O hâlde) bize apaçık bir sultan (mucizevî güç, kanıt) getirin."

11-) Kalet lehüm Rusulühüm in nahnu illâ beşerun mislüküm ve lakinnAllâhe yemünnü alâ men yeşau min ıbadıHİ, ve ma kâne lena en ne'tiyeküm Bi sultanin illâ Biiznillâh* ve alAllâhi fel yetevkkelil mu'minin;

Rasûlleri onlara dediler ki: "Biz sizin misliniz bir beşeriz... Fakat Allâh, kullarından dilediğine (risâlet) nimetini ihsan eder... Allâh'ın izniyle açığa çıkması dışında (Bi-iznillâh), size sultan (mucizevî güç, kanıt) getirmemiz mümkün değildir... (O hâlde) iman edenler Allâh'a tevekkül etsinler (hakikatlerindeki El Vekiyl isminin gereğini yerine getireceğine iman etsinler)."

12-) Ve ma lena ella netevkkele alAllâhi ve kad hedana sübülena* ve lenasbiranne alâ ma azeytümuna* ve alAllâhi fel yetevkkelil mütevekkilun;

"Hem bizi hakikate giden yola yönlendirmişken ne diye Allâh'a tevekkül etmeyelim ki? Bize eziyet etmenize elbette sabredeceğiz... Tevekkül edenler Allâh'a tevekkül etsinler (hakikatlerindeki El Vekiyl isminin gereğini yerine getireceğine iman etsinler).

13-) Ve kalelleziyne keferu li Rusulihim le nuhricenneküm min Ardına

ev lete'udünne fiy milletina* feevha ileyhim Rabbuhüm lenühlikennez zâlimiyn;

Hakikat bilgisini inkâr edenler (egosuyla yaşayanlar) **Rasûllerine dedi ki:** “(Ya) sizi bölgemizden çıkaracağız yahut bizim inancımıza döneceksiniz”... **Rableri, onlara vahyetti ki:** “Zâlimleri elbette helâk edeceğiz.”

14-) Ve lenüskinennekümül'Arda min ba'dihim* zâlike limen hafe mekamiy ve hafe ve'ıyd;

“Ve onlardan sonra o bölgeye sizi iskân edeceğiz... İşte bu, benim konumundan ve tehdidimden korkanlara mahsustur.”

15-) Vesteftehu ve habe küllü cebbarin 'aniyd;

(Rasûller) **fetih istediler... (Nitekim) her inatçı zorba kaybetti.**

16-) Min veraihi cehennemü ve yüska min main sadiyd;

Ardından da Cehennem... İrinli sudan (cehennem suyu) sulanır.

17-) Yetecerrauhu ve lâ yekâdü yusiyğuhu ve ye'tiyhilmevtü min külli mekanin ve ma huve Bi meyyit* ve min veraihi azâbun ğaliyz;

Onu yudum yudum içmeye çalışır, (fakat) neredeyse boğazından geçiremez... Kendisine her taraftan ölüm gelir fakat o ölmez! Onun ardından da ağır bir azap!

18-) Meselülleziyne keferu Bi Rabbihim a'malühüm keremadinişteddet BihirRıyhu fiy yevmin 'asif* lâ yakdirune mimma kesebu alâ şey'in, zâlike hüved dalalül be'ıyd;

Rablerini (hakikatlerindeki Esmâ özelliklerini) **küfür (inkâr) edenlerin yaptıklarının misali, fırtınalı bir günde rüzgârın şiddetle savurduğu bir küle benzer... Kazandıklarından bir şey elde edemezler... İşte bu, (hakikatten) en büyük sapmanın ta kendisidir!**

19-) Elem tera ennAllâhe halekas Semavati vel Arda Bil Hakk* in yeşe' yüzhbiküm ve ye'ti Bi halkın cediyd;

Görmedin mi ki Allâh semâları ve arzı Hak olarak (El Esmâ'sı özellikleriyle, Esmâ bileşimleri hâlinde) **yaratmıştır... Eğer dilerse sizi giderir ve yepyeni, orijinal bir yapı olarak yeni bir halk getirir.**

20-) Ve ma zâlike alAllâhi Bi aziyz;

Bu, Aziyz (hükmüne karşı gelecek olmayan) **olan Allâh'a zor gelmez!**

21-) Ve berazu Lillâhi cemiy'an fekaled duafau lilleziynestekberu inna künna leküm tebe'an fehel entüm muğnune 'anna min azâbillâhi min şey'* kalu lev hedanAllâhu le hedeynaküm* sevaün aleyna ecezi'na em saberna ma lena min mahıys;

Hepsi Allâh için, her yönleriyle, topluca ortadadırlar! Zayıflar, büyüklük taslayanlara: “Gerçekten biz, size tâbi olanlar idik...

(Şimdi) Allâh'ın azabından bir şeyi bizden savabilir misiniz?"... (Büyüklemler) dediler ki: "Eğer Allâh bize hidâyet etseydi, elbette biz de size hidâyet ederdik... (Şimdi) sızlanıp feryat etsek de yahut sabretsek de bize eşittir... (Zira) bizim kaçış yerimiz yoktur."

22-) Ve kaleş şeytanu lemma kudiyel'emru innAllâhe veadeküm va'del hakkı ve veadtüküm feahlefküküm* ve ma kâne liye aleyküm min sultanin illâ en deavtüküm festecebtüm liy* fela telumuniy ve lumû enfüsekküm* ma ene Bi musrihiküm ve ma entüm Bi musrihiyy* inniy kefertü Bima eşrektümün min kabl* innez zâlimiyye lehüm azâbün eliyim;

İş bitirildiğinde (hakikat ortaya çıktığında), şeytan der ki: "Muhakkak ki Allâh size Hak vaadi bildirdi... Ben de size vaatte buldum, fakat hemen sonra vaadimden döndüm... Ben (zaten) sizin üzerinizde bir sultaya (zorlayıcı güce) sahip olmadım... Sadece size fikir ilham ettim, siz de benim verdiğim fikre (nefsinize hoş geldiği için) uydunuz! O hâlde beni suçlamayın, nefslerinizi suçlayın! Ne ben sizin imdadınıza koşarım, ne de siz benim imdadıma koşup kurtarabilirsiniz. Daha önce beni ortak tutmanızı da ben kesinlikle kabul etmemiştim! Muhakkak ki zâlimler için acı bir azap vardır."

23-) Ve üdhilleleziyye amenû ve amilus salihati cennatin tecriy min tahtihel enharu halidiyye fiyha Bi izni Rabbihim* tehıyyetühüm fiyha Selâm;

İman edip imanın gereğini uygulayanlar ise, Rableri olan Esmâ bileşiminin elvermesi sonucu (Bi-izni Rabbihim), içinde sonsuza dek yaşamak üzere, altlarından nehirler akan cennetlere dâhil edilmişlerdir... Onların orada birbirlerine hitabı "Selâm"dır.

24-) Elem tera keyfe darebAllâhu meselen kelimeten tayyibeten keşeceratin tayyibetin asluha sabitün ve fer'uha fiys Sema';

Görmedin mi Allâh nasıl sembollerle anlatıyor: Tayyib Kelime (Hakikat ilmi) **aslı sâbit** (kökü orijin ben olan beyindeki DATA), **dalları semâda** (getirisi olan yaşantısı oluşmuş bilinçte) **olan, tayyib ağaç** (Kâmil insan) **gibidir!**

25-) Tü'tiy üküleha külle hıynin Bi izni Rabbiha* ve yadribullahul emsâle linNasi leallehüm yetezekkerun;

(O ağaç) **Esmâ bileşiminin elvermesi sonucu** (Bi-izni Rabbiha) **her zaman yemişini** (ilim ve marifet) **verir... Allâh insanlara, belki derinliğine düşünüp hatırlarlar diye, misaller verir.**

26-) Ve meselü kelimetin habiysetin keşeceratin habiysetinictüsset min fevkıl 'Ardı maleha min karar;

Habis Kelime'nin (asılsız fikrin) **misali de, kökü bile olmayan, yüzeyde kalmış, dayanaksız habis şecere** (meyve vermeyen ağaç)

gibidir.

27-) Yüsebbitullahulleziyne amenû Bil kavlis sabiti fiyl hayatid dünya ve fiyl ahireti, ve yudılullahuz zâlimiyye ve yef'alullahu ma yeşa';

Allâh, iman edenleri dünya yaşamında da, sonsuz gelecekte de değişmez gerçeği vurgulayan söz üzere (Kelime-i Tevhid) sâbitler! Allâh, zâlimleri saptırır! Allâh dilediğini yapar!

28-) Elem tera ilelleziyne beddelu nı'metellahi küfren ve ehallu kavmehüm darel bevar;

Görmez misin, Allâh nimetini (hakikat bilgisini) küfür (inkâr) ile değiştiren ve kendi toplumunu dar'ül bevar'a (hakikatin getirisi olmayan yaşama) indiren kimseleri? (Dar'ül Bevar = hakikatin getirisi olmayan yaşam)

29-) Cehennem* yaslevneha* ve bi'sel karar;

Cehennem'dir ki ona yaslanırlar! Ne kötü bir yaşam boyutudur o!

30-) Ve ce'alu Lillâhi endaden li yudıllu an sebebiHİ, kul temette'û feinne masıyreküm ilennar;

Allâh'a denkler (denk varsandıkları tanrılar) oluşturdular, O'nun yolundan saptırmak için! De ki: "Faydalanmaya çalışın (bakalım); yaşayacağınız yer ateştir!"

31-) Kul li 'ibadiyelleziyne amenû yukıymus Salâte ve yünfiku mimma razaknahüm sirran ve alaniyeten min kabli en ye'tiye yevmün lâ bey'un fiyhi ve lâ hılal;

İman etmiş kullarıma de ki: "Salâtı ikame etsinler ve verdiğimiz yaşam gıdalarından gizlice veya açıkça bağışta bulunsunlar, alış-veriş ve dostluğun olmadığı süreç gelmeden önce."

32-) Allâhulleziy halekas Semavati vel Arda ve enzele mines Semai maen fe ahrece Bihi mines semerati rizkan leküm* ve sahhare lekümül fülke li tecriye fiyl bahri Bi emriHİ, ve sahhare lekümül enhar;

Allâh ki Semâları ve Arz'ı yarattı; semâdan bir su inzâl etti de onunla sizin için rızık olarak semerattan çıkardı, hükmüyle denizde yüzsün diye gemiyi sizin hizmetinize verdi; nehirleri de!

33-) Ve sahhare lekümüş Şemse vel Kamere daibeyn* ve sahhare lekümül leyle vennehar;

Tam bir devamlılıkla işlevini yapmakta olan Güneş ve Ay, size hizmet eder (Güneş'in ve Ay'ın enerjilerini ve farkında olmadığımız çeşitli özelliklerini kullanmaktasınız)... Gece ve gündüzden de yararlanmaktasınız.

34-) Ve ataküm min külli ma seeltümüHU, ve in te'uddu nı'metAllâhi lâ tuhsuha* innel İnsane lezalumün keffar;

O, (fitratlarınız gereği halkoluş sürecinde) **O'ndan istemiş olduklarınızın hepsinden, size vermiştir... Eğer Allâh nimetlerini saymaya kalksanız, onları değerlendirerek sayıp bitiremezsiniz... Muhakkak ki insan çok zâlim ve ortadaki açık gerçeği örtücüdür!**

35-) Ve iz kale İbrahîmu rabbic'al hazel beledi aminen vecnübniy ve beniyye en na'büdel asnam;

Hani İbrahim şöyle dedi: “Rabbim, şu beldeyi emniyetli kıl... Beni de oğullarımı da tanrı edinilenlere tapınmaktan koru.”

36-) Rabbi innehünne adlele kesiyren minen Nas* femen tebi'aniy fe innehu minniy* ve men asaniy feinneKE Ğafûrun Rahıym;

“Rabbim... Muhakkak ki onlar (tanrı edinilenler) insanlardan pek çoğunu saptırdılar... (Artık) kim bana tâbi olur ise, muhakkak ki o bendendir... Kim de bana isyan eder ise, muhakkak ki sen Ğafûr'sun, Rahıym'sin.”

37-) Rabbena inniy eskentü min zürriyyetiy Bi vadin ğayri ziy zer'ın 'inde BeytiKElmuharremi, Rabbena li yukıymus Salâte fec'al ef'ideten minenNasi tehviy ileyhim verzukhüm mines semerati leallehüm yeşkürun;

“Rabbimiz... Muhakkak ki ben, zürriyetimden bazısını senin kutsal evinin yanında, ekin bitmez bir vadiye yerleştirdim... Rabbimiz, salâtı ikame (sana yönelişlerinin getirisini) yaşasınlar diye! (O hâlde) insanlardan bazı hakikatı idraka açık olan şuur sahiplerini, onlara meylettir ve kendilerini ilim ve marifetlerden rızıklandır... Tâ ki değerlendirsinler, şükretsinler.”

38-) Rabbena inneke ta'lemü ma nuhfıy ve ma nu'lin* ve ma yahfa alAllâhi min şey'in fiyl Ardı ve lâ fiys Sema';

“Rabbimiz! Muhakkak ki sen gizlediğimizi de bilirsin, açığa çıkardığımızı da... (Zira) arzda ve semâda hiçbir şey Allâh'a gizli kalmaz.”

39-) ElHamdu Lillâhilleziy vehebe liy alel kiberi İsma'ıyle ve İshak* inne Rabbıy le Semiy'ud dua';

“Hamd, ihtiyarlığım hâlinde bana İsmail ve İshak'ı hibe eden Allâh'a aittir... Muhakkak ki Rabbim, elbette özümdeki duamı Semi'dir.”

40-) Rabbic'alniy mukıymes Salâti ve min zürriyyetiy, Rabbenâ ve tekabbel du'â';

“Rabbim, salâtı ikameyi (Esmâ hakikatine yönelişin getirisini yaşayanlardan) kıl beni ve zürriyetimden de (ikame edenler yarat)! Rabbimiz; duamı gerçekleştir.” (Dikkat: İbrahim a.s. gibi bir Zât, salâtın ikamesini - yaşantısını talep ediyor; bu ne anlam taşır, derin düşünmek gerekir. A.H.)

41-) Rabbenâğfir liy ve li valideyye ve lil mu'miniyne yevme yekumül hisâb;

“Rabbimiz, yaşam muhasebesinin ortaya serildiği süreçte, beni, ana-babamı ve iman edenleri mağfiret eyle!”

42-) Ve lâ tahsebennAllâhe ğafilen amma ya'meluz zâlimun* innema yuahhîruhüm li yevmin teşhasu fiyhil ebsar;

Zâlimlerin yapmakta olduklarından Allâh'ı gâfil sanma! Onları ancak, gözlerin yuvalarından dışarı fırlayacakları bir süreç için erteliyor.

43-) Mühtî'ıyne mukni'ıy ruusihim lâ yerteddü ileyhim tarfuhüm* ve e'îdetühüm heva';

(İşte o gün onlar) **zillet içinde bakarak, başlarını dikerek** (yardım arayışında) **koşuşur hâldedirler... Kendilerini göremez bir hâldedirler! Ne düşüneceklerini bilemezler!**

44-) Ve enzirin Nase yevme ye'tiyhimül azâbü feyekulülleziyne zalemu Rabbenâ ahırna ila ecelin kariybin, nüci'b da'veteKE ve nettebi'ırRusul* evelem tekûnu aksemtüm min kablü ma leküm min zeval;

Kendilerine azabın (ölümün - hazır olmayan için sonsuz azabın başlangıcı) **geleceği süreç hakkında insanları uyar! O süreçte zâlim olanlar şöyle der: “Rabbimiz, kısa bir süre daha ömür ver, davetine icabet edelim ve Rasûllerine tâbi olalım”... Önceden, sizin için böyle bir son olmayacağına yemin etmemiş miydiniz?**

45-) Ve sekentüm fiy mesakinilleziyne zalemu enfüsehüm ve tebeyyene leküm keyfe fealna Bihim ve darebna lekümül emsâl;

Nefslerine zulmetmiş olanların yaşam ortamlarında yerleştiniz! Onlara neler yaşattığımız size açıklanmıştı... Size misaller de verdik.

46-) Ve kad mekeru mekrehüm ve indAllâhi mekruhüm* ve in kâne mekruhüm li tezule minhül cibal;

Gerçekten onlar, mekrlerini yaptılar; onların mekrleri Allâh indindedir (karşılığında kurtulamazlar)! **Onların mekrleri (hileleri), dağları yerinden oynatacak kadar olsa (neye yarar)!**

47-) Fela tahsebennAllâhe muhlife va'diHÎ RusuleHU, innAllâhe Aziyün Züntikam;

Sakin Allâh'ı, Rasûllerine verdiği sözden cayar sanma... Muhakkak ki Allâh Aziyün Züntikam'dır (hak edenin hak ettiğini karşı konulması imkânsız bir sistem içinde yaşatandır)!

48-) Yevme tübeddelül Ardu ğayrel Ardı vesSemavatu ve berazu Lillâhil Vâhidil Kakhâr;

O süreçte arz (beden), başka arza (bedene) dönüştürülür, semâlar da

(bilinçler de başka bir algılayışa)! (Hepsi) **Vâhid, Kakhâr olan Allâh’a bârizdirler** (içyüzleriyle apaçık ortadadırlar).

49-) Ve teral mücrimiyne yevmeizin mukarreniynе fiyl’asfad;

O süreçte, suçluları asfad (Allâh’tan ayrı düşürmüş olan bağları) **ile bağlanmışlar olarak görürsün!**

50-) Serabiylühüm min katıranin ve tağşa vucuhehümün nar;

Gömleri katrandandır (benliklerinin katran karası, dışlarına vurmuştur); **vechlerini de Nâr** (perdelilik ateşi) **bürür.**

51-) Li yecziyAllâhu külle nefsin ma kesebet* innAllâhe seriy’ul hisab;

Allâh, her benliğin edindiğinin sonuçlarını yaşamasını murat etmiştir! Muhakkak ki Allâh “Seriyl Hisab”dır (yapılanın sonucunu anında oluşturan)!

52-) Hazâ belağun linNasi ve liyünzeru Bihi ve liya’lemu ennema HUve İlahün Vâhidün ve liyezzekkere ulül elbab;

İşte bu insanlara bildirimdir; onunla uyarılınsınlar ve bilsinler ki “HÛ”, Ulûhiyet sahibi BİR’dir! Derin düşünebilen akıl sahipleri de (bu hakikati) hatırlayıp değerlendirsinler!

Enbiyâ’ Sûresi: 1-112

ACIKLAMA:

Enbiyâ Sûresi, kaynak tertiplerde **İbrahim- Mu’minün Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Enbiyâ Sûresi!.. Kurân’da en çok “Nebi” İSMİ, En’am Sûresi’nde (18 adet) geçse de, kıssalarının anlatılması itibarıyla en çok Nebi kıssası (17 adet; fakat Hz. Meryem’i de dâhil edersek 18 adet) bu sûrede geçer!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Enbiyâ Sûresi**’nin bazı âyetleri hakkında rivayetler vardır!.. Ancak **sebeb-i nüzûl olarak** rivayetlerin telifi, **metin ve siyer** olarak mümkün görünmemektedir!..

Rivayetlerden bir örnek:

“Senden önce hiçbir beşere sonsuz yaşam oluşturmadık! Sen öleceksin de onlar ebedî midir?” (Enbiyâ: 34) âyeti, müşriklerin, Hz. Rasûlullâh (aleyhisselâm)’ın ölmesini temenni edip beklemeleri üzerine nâzil olmuş!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) İKterabe linNasi hıسابuhüm ve hüm fiy ğafletin mu'ridun;

İnsanlara yaptıklarının sonucunu görme süreci yaklaşmıştır! Onlar ise kozaları içinde aldırılmaz bir hâldeler!

2-) Ma ye'tiyhim min zikrin min Rabbihim muhdesin illesteme'uhu ve hüm yel'abun;

Rablerinden gelen her yeni uyarıyı, alaya alarak dinliyorlar!

3-) Lahiyeten kulubühüm* ve eserrun necva elleziyne(necvelleziyne) zalemu* hel hazâ illâ beşerun mislüküm* efete'tunes sıhra ve entüm tubsırun;

Akılları fikirleri oyun eğlencede! O, nefslerine zulmedenler, aralarında fısıldaşıyorlar: "Sizden farklı bir beşer mi sanki! Ne olduğunu görüp dururken, sihirli sözlerine mi kapılıyorsunuz?"

4-) Kale Rabbıy ya'lemul kavle fiys Semai vel' Ard* ve HUves Semiy'ul 'Aliym;

(Hz. Rasûlullâh): **"Benim Rabbim semâda ve arzda konuşulana bilir... O, Semi'dir, Aliym'dir" dedi.**

5-) Bel kalu adġâsü ahlâmin belifterahu bel huve şa'ır* felye'tina Bi ayetin kema ursilel evvelun;

Şöyle de dediler: "Konuştukları kuruntulardan oluşan rüyalarıdır! Muhtemelen uyduruyor... Hayır, O bir şairdir! (Eğer böyle değilse) geçmişte yaşamış Rasûllerdeki gibi mucizesini gösterebilir!"

6-) Ma amenet kablehüm min karyetin ehleknaha* efehüm yu'minun;

Bunlardan önce helâk ettiğimiz hiçbir şehir halkı da iman etmemişti... Onlar mı iman edecekler?

7-) Ve ma erselna kableke illâ ricalen nuhiy ileyhim fes'elu ehlez zikri in küntüm lâ ta'lemun;

Senden önce, kendilerine erkeklerden başkasını vahiy ile irsâl etmedik... Eğer bilmiyorsanız, geçmiş hakkında bilgi sahibi kişilerle sorun.

8-) Ve ma cealnahüm ceseden lâ ye'külunet ta'ame ve ma kânu halidiyn;

Onları (Nebi/Rasûlleri), yemeğe ihtiyacı olmayan bedenli olarak meydana getirmedik! (Onlar dünyada) ebedî kalıcılar da değillerdi.

9-) Sümme sadaknahümül va'de feenceynahüm ve men neşau ve ehleknel müsrifiyn;

Sonra Onlara bildirimimizi gerçekleştirdik; Onları ve dilediğimiz kimseleri kurtarıp, müsrifleri helâk ettik.

10-) Lekad enzelna ileyküm Kitaben fiyhi zikruküm* efela ta'kılun;

Yemin olsun ki, size, içinde zikriniz olan (hakikatinizi HATIRLATAN)

BİLGİ inzâl ettik! Aklınız almıyor mu?

11-) Ve kem kasamna min karyetin kânet zâlimeten ve enşe'na ba'deha kavmen aharin;

Zâlim olan nice bölgeyi kırıp geçirdik ve onlardan sonra başka halklar inşa ettik.

12-) Felemma ehassu be'sena izâ hüm minha yerküden;

Şiddetimizi hissettiklerinde bir de bakarsın, oradan kaçıyorlar!

13-) Lâ terküdu verci'u ila ma ütriftüm fiyhi ve mesakiniküm lealleküm tüs'elun;

"Kaçmayın; bolluktan şımardiğiniz yere, meskenlerinize dönün ki sorgulanasınız."

14-) Kalu ya veylena inna küнна zâlimiyn;

Dediler ki: "Yazıklar olsun bize! Gerçekte zulmedenlerden olmuşuz!"

15-) Fema zalet tilke da'vahüm hatta cealnahüm hasıyden hamidiyn;

Onların bu iddiaları sürüp gitti... Tâ ki biz onları biçilmiş ekin ve sönmüş ateşe döndürene kadar.

16-) Ve ma halaknes Semae vel Arda ve ma beynehüma lâ'ıbiyn;

Semâyı, arzı ve aralarındakileri oyuncak olarak halletmedik (çok büyük işlevleri vardır)!

17-) Lev eradna en nettehıze lehven lettehaznahu min ledünna* in küнна fa'ılıyn;

Eğer bir oyun - eğlence oluşturmak dileseydik, elbette onu kendi ledünnümüzden edinirdik! Biz bunları yapmayız!

18-) Bel nakzifü Bil Hakkı alel bâtili feyedmeğuhu feizâ huve zahikun, ve lekümül veylü mimma tasıfun;

Bilakis biz, Hakk'ı (hakikati) bâtilin (vehme dayalı fikirlerin) üzerine indiririz de, onun düşünce sistemini paramparça eder... Bir de bakarsın ki o can çekişerek yok olup gider... Tanımlamalarınızdan dolayı yazıklar olsun size!

19-) Ve leHU men fiys Semavati vel Ard* ve men 'indeHU lâ yestekbirune an ıbadetiHİ ve lâ yestahsirun;

Semâlarda ve arzda kim varsa O'nun (El Esmâ mânâlarının açığa çıkması) içindir! "HÛ"nun indinde olanlar, O'nun kulluğunu ne benliklerini katarak büyümüş olurlar ne de bezginlik duyarlar!

20-) Yüsebbihunelleyle vennehare lâ yeftürun;

Gece ve gündüz (yaratılış amaçlarındaki işlevlerine devam suretiyle) tespih ederler; Hiç kesintisiz!

21-) Emitte hazû aliheten minel Ardı hüm yünşirun;

Yoksa onlar yeryüzünde, kabirdeki ölüleri (bedenlerdeki şuurundan gâfil bilinçleri) **diriltten** (hakikatlerini hatırlatıp yaşatan) **tanrılar mı edindiler?**

22-) Lev kâne fiyhima alihetün ilAllâhu lefessedeta* fesubhanAllâhi Rabbil Arşı amma yesifun;

Eğer o ikisinde (semâlar ve arz) **Allâh'tan başka tanrılar olsaydı, elbette o ikisi de düzenini yitirirdi!** Arş'ın Rabbi Allâh, onların vasıflamalarından münezzektir.

23-) Lâ yüs'elu amma yef'alu ve hüm yüs'elun;

Yaptığından soru sorulmaz! Onlar sorgulanır (yaptıklarının sonucu yaşatılır)!

24-) Emitte hazû min dûnihi aliheten, kul hatu burhaneküm hazâ zikru men me'ıye ve zikru men kabliy* bel ekseruhüm lâ ya'lemunelHakka fehüm mu'ridun;

Yoksa O'nun dînunda tanrılar mı edindiler? De ki: “Kantınızı getirin hadi! Bu (lâ ilâhe illAllâh) **benimle beraber olan kimsenin de zikridir** (hatırladığı hakikattir); **benden önce olan kimsenin de zikridir** (hatırladığı hakikattir)”... **Hayır, onların çoğunluğu Hakk'ı bilmiyorlar... Bundan ötürü yüz çeviricilerdir.**

25-) Ve ma erselna min kablike min Rasûlin illâ nuhyı ileyhi ennehu lâ ilâhe illâ ENE fa'budun;

Senden önce bir Rasûl irsâl etmedik ki Ona: “Tanrı yoktur, sadece Ben! O hâlde bana kullukta olduğunuzu fark edin” diye vahyetmiş olmalı.

26-) Ve kalüttehazer Rahmânu veleden subhaneHU, bel 'ıbadun mükramun;

“Rahmân çocuk edindi” dediler! Subhan'dır O! Bilakis, ikrama nail olmuş kullardır (İsa ve Allâh'ın kızları diye vehmedilen melekler).

27-) Lâ yesbikuneHU Bil kavli ve hüm Bi emriHî ya'melun;

Sözleri, O'nun hükmü önüne geçmez! Onlar, O'nun hükmünü uygular.

28-) Ya'lemu ma beyne eydiyhim ve ma halfehüm ve lâ yeşfe'une illâ limenirteda ve hüm min haşyetiHî müşfikun;

Onların önlerindeki de, arkalarındaki de bilir... Onlar, ancak rızasını kazanmış kişilere şefaet ederler... Onlar, O'nun haşyetinden titrerler.

29-) Ve men yekul minhüm inniy ilâhun min dûniHî fezâlike necziyhi cehennem* kezâlike necziz zâlimiyn;

Onlardan kim: “Ben, O’nun d nunda bir tanrıyım” derse; ona, bunun sonucunu cehennem olarak yaşatırız! İşte z limlere sonucunu böyle yaşatırız.

30-) Evelem yeralleziyne keferu ennes Semavati vel Arda k neta retkan fefetaknah ma* ve ce’alna minelMai külle şey’in hayy* efela yu’minun; O hakikat bilgisini ink r edenler görmediler mi ki (atom altı boyutuyla) sem lar ve arz birleşik idi de biz onları (algılayıcı kuvvelerin yoğunlaşmasıyla) yarıp ayırdık! Her diri şeyi sudan (H2O) oluşturduk... H l  iman etmiyorlar mı?

31-) Ve cealna fiyl’Ardı ravasiye en temiyde Bihim ve ce’alna fiyha ficacen sübülen leallahüm yehtedun;

Arzda, kendilerini sallayıp sarsmasın diye s bit dağlar (vücutta organlar) oluşturduk... Dağlar arasında geniş yollar oluşturduk ki doğru yolu bulsunlar.

32-) Ve cealnesSemae sakfen mahfuza* ve h m ‘an  y tiha mu’ridun; Sem yı da korunmuş bir tavan kıldık... Onlar onun işaretlerine aldırıyorlar.

33-) Ve HUvelleziy halekalleyla vennehare veşşemse velKamer* küllün fiy felekin yesbehun;

“H ” ki, geceyi, gündüzü, Güneş’i ve Ay’ı yaratmıştır. Her biri yörüngesinde (enerji - dalga okyanusunda) yüzmektedir!

34-) Ve ma ce’alna li beşerin min kablikel huld* efein mitte feh m l halidun;

Senden önce hiçbir beşere sonsuz yaşam oluşturmadık! Sen  leceksin de, onlar ebedi midir?

35-) K ll  nefsin z ikat lmevt* ve nebluk m Bişşerri velhayri fitneten ve ileyna turce’un;

Her nefis (bilinç)  l m  TADACAKTIR! Biz kuvvelerinizi keşfedeziniz diye sizi şerr ve hayır ile deneriz... Bize döndürülürsünüz.

36-) Ve iz  reakelleziyne keferu in yettehiz neke ill  h ziva* ehazelleziy yezk ru alihetek m* ve h m Bi zikirRahm ni h m kafirun; Hakikat bilgisini ink r edenler seni gördüklerinde, “Bu mu tanrılarınız hakkında konuşan!” diyerek seni k  msemekten başka bir şey yapmazlar... Oysa Hakikatleri olan Rahm niyet hatırlatılınca, onu ink r etmekteiler!

37-) Hulikal  nsanu min acel* se riyk m  y tiy fela testa’cilun;  nsan, hemen oluşturmak isteyen (aceleci) olarak yaratılmıştır!

İşaretlerimi (ne demek olduğunu) **size yakında göstereceğim...**
(Onların oluşmasında) **acele etmeyin!**

38-) Ve yekulune meta hazel va'dü in küntüm sadıkıyn;

“Eğer doğru söyleyenler iseniz şu vadedilen ne zamandır?” derler.

39-) Lev ya'lemülleziyne keferu hıyne lâ yeküffune 'an vucuhihimünnare ve lâ an zuhurihim ve lâ hüm yünzarun;

Hakikat bilgisini inkâr edenler, ne vechlerinden (iç dünyalarından) ne de sırtlarından (dıştan) yakarı önleyemeyecekleri; kendilerine yardım da olunmayacağı zamanı bir bilselerdi!

40-) Bel te'tiyhim bağteten fetebhetühüm fela yestetıy'üne raddeha ve lâ hüm yünzarun;

Bilakis (vadolunanı yaşatacak vefat {bedenin hayatiyetini yitirmesiyle meydana gelen kopuş}) **onlara ansızın gelir de, kendilerini şaşkına çevirir! Artık onu ne geri çevirmeye güçleri yeter ve ne de kendilerine mühlet verilir.**

41-) Ve lekadistühzie Bi Rusulin min kablike fehaka Billeziyne sehıru minhüm ma kânu Bihi yestehziun;

Andolsun, senden önceki Rasûllerle de alay edildi de; küçümsedikleri şey, alay edenleri her yönden kuşattı.

42-) Kul men yekleüküm Bil leyli ven nehari miner Rahmân* bel hüm an zikri Rabbihim mu'ridun;

De ki: “Gece ve gündüzünüzde, Rahmân'dan (özündeki Rahmânî hakikatin gereklerini yaşayamamanın sonucu olan azap hâlinde) sizi kim korur?”... Hayır, onlar Rablerinin zikrinden yüz çeviricilerdir!

43-) Em lehüm alihetün temne'uhüm min duniNA* lâ yestetıy'üne nasre enfüsihim ve lâ hüm minna yushabun;

Yoksa onların, kendilerini koruyacak bizim dünümüzde ilâhları mı var? (Oysa) onlar (vehmettikleri tanrılar), ne kendi nefslerini kurtaracak güce sahip olurlar; ne de tarafımızdan destek görürler.

44-) Bel metta'na haülai ve abaehüm hatta tale aleyhimül 'umür* efela yeravne enna ne'til Arda nenkusuha min atrafiha* efehümül ğalibun;

Hayır, biz bunları ve atalarını (dünya nimetlerinden) yararlandırdık. O kadar ki, onlara ömür çok uzun geldi (bitmeyecekmiş gibi)! Görmüyorlar mı ki biz arza (fiziksel bedene) geliyoruz, onun etrafından onu noksanlaştırıyoruz (tâ ki yaşlanır ve ölümü tadar)... Galipler onlar mı?

45-) Kul innema ünzirüküm Bil vahyi, ve lâ yesme'ussummüddu'âe izâ ma yünzerun;

De ki: “Ben sizi sadece vahiy ile uyarıyorum”... (Ne var ki) sağırlar

uyarıldıklarında çağrışı işitmezler!

46-) Ve lein messethüm nefhatün min azâbi Rabbike le yekulünne ya weylena inna künna zâlimiyn;

Yemin olsun, eğer onlara Rabbinin azabından bir esinti dokunsa elbette: “Yazık bize! Doğrusu biz zâlimlermişiz” derler.

47-) Ve neda’ulmevaziynelkısta liyevmil kıyemeti fela tuzlemu nefsun şey’a* ve in kâne miskale habbetin min hardelin eteyna Biha* ve kefa Bina hasibiyn;

Kıyamet sürecinde ulûhiyet hükümlerine göre ölçütler koyarız! Hiçbir nefs (benlik - bilinç) en küçük bir zulme uğramaz. Bir hardal tanesi ağırlığınca olsa dahi onu getiririz. Hesap görücüler olarak biz (hakikatlerindeki Hasiyb özelliği) kâfiyiz.

48-) Ve lekad ateyna Musa ve HarunelFurkane ve Dıyâen ve Zikran lil müttekıyn;

Andolsun ki biz Musa ve Harun’a Furkan’ı (Hak ile bâtılı ayırt edeni), korunmak isteyenler için bir ışık ve bir hatırlatıcı olarak verdik.

49-) Elleziyne yahşevne Rabbhüm Bil ğaybi ve hüm minessa’ati müşfikun;

Onlar ki gaybları olarak Rablerinden haşyet ederler... Onlar o Saat’ten de titrerler.

50-) Ve hazâ zikrun mübarekün enzelnaHU, efeentüm lehu münkirun;

Bu da inzâl ettiğimiz mübarek bir hatırlatmadır! Siz O’nu inkâr edenler misiniz?

51-) Ve lekad ateyna İbrahiyme rüşdehu min kablü ve künna Bihi ‘Alimiyn;

Andolsun ki biz İbrahim’e daha önceden rüşdünü (olgunluk düşüncesi - hanîflik) verdik... Biz Onu bilirdik.

52-) İz kale liebiyhi ve kavmihi ma hazihit temasiylülletiy entüm leha ‘akifun;

Hani (İbrahim) babasına ve halkına demişti ki: “Kendilerine tapındığınız bu heykeller de nedir?”

53-) Kalu veyedna abaena leha ‘abidiyn;

Dediler ki: “Atalarımızı bunlara tapanlar olarak gördük (biz de onları taklit ediyoruz işte).”

54-) Kale lekad küntüm entüm ve abaüküm fiy dalalin mubiyn;

(İbrahim) dedi ki: “Yemin ederim ki, sizin de atalarınızın da sapık bir düşüncede olduğu apaçık ortada!”

55-) Kalu eci’tena Bil Hakkı em ente minel lâ’ıbiyn;

Dediler ki: “Sen bize Hak olarak mı geldin yoksa sen oyun oynayanlardan mısın?”

56-) Kale bel Rabbüküm Rabbüs Semavati vel Ardilleziy fetarehünne, ve ene alâ zâliküm mineş şahidiyn;

(İbrahim) dedi ki: “Hayır (oyun değil bu)! Rabbiniz, semâların ve arzın Rabbidir ki, onları belli bir işlev ve sistemle yaratmıştır! Ben buna şahitlerdenim.”

57-) Ve tAllâhi le ekiydenne asnameküm ba’de en tüvellu müdbiriyn; “TAllâhi, arkanızı dönüp gittikten sonra, sizin putlarınıza mutlaka bir tuzak kuracağım.”

58-) Fece’alehüm cüzâzen illâ kebiyren lehüm leاللهüm ileyhi yerci’un; (Nihayet İbrahim) belki ona gidip sorarlar diye, en büyükleri dışında putları paramparça etti.

59-) Kalu men feale hazâ Bi alihetina innehu le minez zâlimiyn; Dediler ki: “Bunu tanrılarımıza kim yaptı ise, muhakkak ki o zâlimlerdendir.”

60-) Kalu semi’na feten yezkürühüm yukalu lehu İbrahiym; Dediler ki: “Bunlar hakkında konuşan (geçersiz olduklarından söz eden) İbrahim diye bir genç işitmiştik.”

61-) Kalu fe’tu Bihi alâ a’yününNasi leاللهüm yeşhedun; Dediler ki: “Onu tutuklayıp halkın gözleri önüne getirin ki, herkes olaya şahit olsun.”

62-) Kalu eente fealte hazâ Bi alihetina ya İbrahiym; Dediler ki: “Tanrılarımıza (heykellere - putlara) bunu sen mi yaptın, ey İbrahim?”

63-) Kale bel fealehu, kebiyruhüm hazâ fes’eluhüm in kânu yentıkun; (İbrahim) dedi ki: “Hayır! Onların şu büyükleri yapmıştır onu! Onlara (putlara) sorun, eğer konuşabiliyorlarsa!”

64-) Ferace’û ila enfüsihim fekalu inneküm entümüzzâlimun; Şöyle bir düşündükten sonra: “Muhakkak ki siz, evet siz zâlimlersiniz” dediler (birbirlerine).

65-) Sümme nükisu alâ ruusihim* Iekad alimte ma haülai yentıkun; Sonra gene kafaları alt üst olup eski fikirlerinde ısrarla: “Sen gerçekten bilirsin ki, bunlar konuşmazlar!” (dediler).

66-) Kale efeta’budune min dünillâhi ma lâ yenfeuküm şey’en ve lâ yedurruküm; (İbrahim) dedi ki: “Allâh dînunda size hiçbir yarar ya da zarar da

veremeyen şeylere mi tapınıyorsunuz?”

67-) Üffin leküm ve lima ta’budune min dunillâh* efela ta’kılun;

“Yazık size! Allâh dûnunda taptıklarınıza! Aklınızı kullanamıyor musunuz?”

68-) Kalu harrikuhu vensuru aliheteküm in küntüm fa’lıyn;

Dediler ki: “Onu (İbrahim’i) yakarak tanrılarınıza destek verin... Eğer elinizden bir şey gelirse (bunu yapın).”

69-) Kulna ya naru kûniy berden ve selâmen alâ İbrahiym;

Dedik: “Ey Ateş... İbrahim’e serin ve selâm (selâmet) ol!”

70-) Ve eradu Bihi keyden fecealnahümül ahseriyn;

Ona bir tuzak kurmak istediler; onların yaptığını geçersiz kıldık!

71-) Ve necceynahu ve Lutan ilel Ardılletiy barekna fiyha lil alemiyn;

Biz Onu (İbrahim’i) da Lût’u da, insanlar için bereketlendirdiğimiz o bölgeye eriştirip, kurtardık.

72-) Ve vehebna lehu İshak* ve Ya’kube nafileten, ve küllen ce’alna salihıyn;

Biz Ona İshak’ı bağışladık, fazladan da Yakup’u verdik... Hepsini sâlihler kıldık.

73-) Ve ce’alnahüm eimmeten yehdune Bi emriNA ve evhayna ileyhim fi’lel hayrati ve ikamas Salâti ve iytaez Zekâti, ve kânu lena abidiyn;

Onları hükmümüzce hakikate erdiren önderler kıldık... Onlara hayırlı işler yapmayı, salâti ikame etmeyi ve zekât vermeyi vahyettik... Kulluklarının farkındalığında idiler.

74-) Ve Lutan ateynahu hukmen ve ilmen ve necceynahu minel karyetilletiy kânet ta’melül habais* innehüm kânu kavme sev’in fasikiyn;

Lût’a (gelince), Ona bir hüküm ve bir ilim verdik... Onu çirkin şeyleri işleyen o kentten kurtardık... Muhakkak ki onlar bozuk inançlı, kötü bir kavim idi.

75-) Ve edhálnahu fiy rahmetiNA* innehu mines salihıyn;

Onu rahmetimize kattık... Muhakkak ki O sâlihlerden idi.

76-) Ve Nuhan iz nada min kablü festecebna lehu fenecceynahu ve ehlehu minel kerbil azıym;

Nuh... Hani daha önce bize yönelmişti de, Ona icabet etmiş; (böylece) Onu ve ehlini o azîm sıkıntıdan kurtarmıştık.

77-) Ve nesarnahu minel kavmilleziyne kezzebu Bi âyâtiNA* innehüm kânu kavme sev’in fe ağraknahüm ecme’ıyn;

Ona, kendilerindeki işaretlerimizi yalanlayan halka (karşı) yardım

etmiştik... Muhakkak ki onlar kötü bir topluluk idi... Biz de onların hepsini birden suda boğduk.

78-) Ve Davude ve Süleymane iz yahkümani fiyl hars* iz nefeşet fiyhi ğanemül kavm* ve küna li hükmihim şahidiyn;

Davud ile Süleyman'ı da (an)... Hani o ikisi, o ekin hakkında hüküm veriyorlardı... Hani bir topluluğun koyunları (geceleyin) ekinin içinde (onları yemek için) yayılmıştı... Biz onların hükümlerinin şahitleriydik.

79-) Fefehhemnaha Süleyman* ve küllen ateyna hukmen ve ılma* ve sahharna mea Davudel cibale yüsebbihne vettayr* ve küna failiyn;

Biz Süleyman'ı bu konuda anlayışlı kıldık! Her birine bir hüküm ve bir ilim verdik. Davud da tespih ederken, dağları ve kuş cinsini hizmetine verirdik... Fâiller biz idik.

80-) Ve allemnahu san'ate lebusin leküm li tuhsıneküm min be'siküm* fehel entüm şakirun;

Ona (Davud'a), sizin için, savaş sıkıntılarınızdan sizi korusun diye, zırh yapma sanatını talim ettik... İmdi siz şükrediyor musunuz?

81-) Ve li Süleymaner riya asifeten tecriy Bi emriHİ ilel Ardilletiy barekna fiyha* ve küna Bi külli şey'in alimiyn;

Süleyman'a da fırtınayı boyun eğdirdik... Onun (Süleyman'ın) hükmüyle, içinde bereketler oluşturduğumuz bölgeye doğru eserdi! Biz, her şeyde bilen biziz.

82-) Ve mineş şeyatıyni men yeğusune lehu ve ya'melune amelen dune zâlik* ve küna lehüm hafızıyn;

Onun (Süleyman) için denizin dibine dalan ve daha başka iş de yapan şeytanlardan da (Süleyman'a hizmet verenler vardı)... Biz onların bekçileriydik.

83-) Ve Eyyube iz nada *Rabbhü enniy messeniyeddurru ve ente Erhamur Rahımiyn;*

Eyyub... Hani Rabbine: “Gerçekten hastalık beni yıprattı ve sen Erhamur Rahıymiysin” diye nida etti.

84-) Festecebna lehu fekeşefna ma Bihi min durrin ve ateynahu ehlehu ve mislehüm meahüm rahmeten min indİNA ve zikra lil abidiyn;

Biz de Ona icabet ettik ve hastalığından kurtardık... Ayrıca ona, indîmizden bir rahmet ve abidler (yakîn gelene kadar gerekli çalışmaları yapanlar) için hatırlatma olarak, ehlini ve onlarla beraber onların mislini de verdik.

85-) Ve İsma'ıyle ve İdriyse ve Zel kifl* küllün mines sabiriyn;

İsmail, İdris ve Zülkifl... Hepsi sabredenlerdendi.

86-) Ve edhálnahum fîy rahmetiNA* innehüm mines salihîyn;

Onları rahmetimizin içine dâhil ettik... Muhakkak ki onlar sâlihlerden idiler.

87-) Ve Zênnuni iz zehebe muğadıben fezanne en len nakdire aleyhi fenada fîyz zulûmati en lâ ilâhe illâ ente subhâneKE inniy küntü minez zâlimiyn;

ZünNun (Yunus)... Hani kızarak çekip gitmiş ve kendisini sıkıştırmayacağımızı zannetmişti! Nihayet karanlıklar içinde: “Tanrı yok (benliğim yok); sadece Sen (hakikatimi oluşturan El Esmâ mânâların)! Senin (Esmâ mânâlarını açığa çıkaran olarak bu işlevimle) tespihindeyim! Muhakkak ki ben zâlimlerden oldum” diye yönelmişti.

88-) Festecebna lehu, ve necceynahu minel ğamm* ve kezâlike nüncil mu’miniyn;

Biz de Ona icabet ettik! Kendisini içine düştüğü bunalımdan kurtardık! İman edenleri işte böyle kurtarıyoruz.

89-) Ve Zekeriyya iz nada Rabbehu Rabbi lâ tezerniy ferden ve ente hayrul varisiyn;

Zekeriya... Hani: “Rabbim... Beni hayatta tek başıma bırakma (bir vâris ihsan et)! Sen vârislerin en hayırlısısın” diye Rabbine nida etti.

90-) Festecebna lehu, ve vehebna lehu Yahyâ ve aslahna lehu zevceh* innehüm kânu yusari’une fiyl hayrati ve yed’unena rağaben ve raheba* ve kânu leNA haşî’iyn;

Biz de icabet ettik, Ona Yahya’yı hibe ettik ve karısını Onun için ıslah ettik (çocuk doğurmak için uygun hâle getirdik)... Muhakkak ki onlar hayırlı işlerde yarışılar; ümitle ve korkarak bize dua ederlerdi, huşû duyarlardı.

91-) Velleliy ahsanet ferceha fenefahna fîyha min ruhîNA ve ce’alnaha vebneha ayeten lil alemiyn;

İffetini koruyan o dişi (Meryem’i)... Ona (Meryem’in rahmindeki {Âdemî yaratışın benzeri olarak} cenine) ruhumuzdan nefhettik (Onda Esmâ’mızdan bazılarının özel mânâlarını açığa çıkartarak İsa’yı {şuur varlığı} halkettik)... Onu ve oğlunu âlemler için bir mucize olarak meydana getirdik.

92-) İne hazihi ümmetüküm ümmeten vahideten, ve ene Rabbüküm fa’budun;

Muhakkak ki bu tek bir ümmet olarak sizin ümmetinizdir! Ben, sizin Rabbinizim! O hâlde bana kulluğunuzun bilincine erin!

93-) Ve tekattau emrehüm beynehüm* küllün ileyNA raci’un;

Onlar aralarında işlerini (din - sistem anlayışlarını) paramparça ettiler... Hepsi bize rücu edicilerdir.

94-) Femen ya'mel minas salihati ve huve mu'minun fela küfrane lisa'yih* ve inna lehu kâtibun;

Kim imanlı olarak yararlı bir fiil ortaya koyarsa o çalışmasının karşılığını alır! Biz onun kaydını tutanlarız!

95-) Ve haramün alâ karyetin ehleknaha ennehüm lâ yerci'un;

Yok ettiğimiz bir bölgedekilere haramdır ki; onlar rücu edemezler!

96-) Hatta izâ futihat ye'cucü ve me'cucü ve hüm min külli hadebin yensilun;

Nihayet Ye'cüc ve Me'cüc kapılarının açıldığı zaman, her hadebden (yüksekçe yer - belki de uzay gemilerinden) hızlıca inerler!

97-) Vakterabel va'dül Haku feizâ hiye şahısâtün ebsarulleziyne keferu* ya veylena kad künna fiy ğafletin min hazâ bel künna zâlimiyn;

Ölüm yaklaştığında, bir de bakarsın ki hakikat bilgisini inkâr edenlerin gözleri dehşetle donar kalır! “Eyvah! Gerçekten biz kozamızda - dünyamızda yaşıyormuşuz (bu gerçeği fark edememişiz)! Hayır, zâlimler imişiz.”

98-) İnneküm ve ma ta'budune min dünillâhi hasabü cehennem* entüm leha varidun;

Muhakkak ki siz de, Allâh dündeki taptıklarınız da cehennem yakıtısınız! Siz oraya varacaksınız!

99-) Lev kâne haülai aliheten ma vereduha* ve küllün fiyha halidun;

Eğer bunlar tanrılar olsalardı, oraya gelip girmezler idi! Hepsi orada ebedî kalıcılarıdır.

100-) Lehüm fiyha zefiyrun ve hüm fiyha lâ yesme'un;

Onlar için orada şiddetli - horultulu inleme vardır ve onlar orada (dünyadaki sağırılıklarının devamı olarak) işitmezler!

101-) İnnelleziyne sebekat lehüm minnel Hüsna, ülaike anha müb'adun;

Bizden kendilerine güzellik, saadet takdir edilmiş olan kimselere gelince, işte onlar ondan (cehennemden) uzaklaştırılmışlardır.

102-) Lâ yesme'une hasiyseha* ve hüm fiy meştehet enfüsühüm halidun;

Onun (cehennemın) gümbürtüsünü işitmezler... Nefslerinin arzu ettiği her şey içinde sonsuza dek yaşarlar.

103-) Lâ yahzünühümül feze'ul ekberu ve tetelakkahümül Melaiketü, hazâ yevmükümülleziy küntüm tuadun;

O en büyük korku (ölüm kavramı kalktığı için) onları üzmez ve melekler onları karşılar: “İşte bu vadolunduğunuz sizin

gününüzdür.”

104-) Yevme natvis Semae ketayyis sicilli ilkütüb* kema bedē'na evvele halkın nu'ıydüh* va'den aleyna* inna künna failiyn;'

O gün, semâyı yazılı sayfaları dürer gibi düreriz! İlk yaratmaya başladığımız gibi (yer - gök bitişik hâle) onu iade ederiz! Bu vaadimizdir! Gerçekleştirecek olan Biziz!

105-) Ve lekad ketebna fiyz Zeburi min ba'diz Zikri ennel'Arda yerisüha ıbadİYes salihun;

Andolsun ki Zikir'den (önceki hatırlatıcı bilgilerden) **sonra Zebur'da** (Hikmetler Bilgisi) **da yazdık ki: “Arza** (bedende Esmâ kuvveleriyle tasarrufa), **Benim salâha ermiş kullarım** (velâyet hakikati) **vâris olur!”**

106-) İinne fiy hazâ le belâğan likavmin 'abidiyn;

Muhakkak ki bunda, abidler topluluğu (arınma çalışmaları yapanlar) **için açıklayıcı bilgi vardır.**

107-) Ve mâ erselnâke illâ rahmeten lil 'alemiyn;

Seni âlemler (insanlar) **için sadece rahmet olarak irsâl ettik!**

108-) Kul innema yuha ileyye ennema İlahüküm ilâhun vahid * fehel entüm müslimun;

De ki: “Bana sadece şu vahyolunuyor: Sizin tanrı diye düşündüğünüz sadece ULûhiyet sahibi TEK'tir! Siz müslimler misiniz (teslimiyetinizin farkında mısınız) **peki?”**

109-) Fein tevellev fekul azentüküm alâ seva'* ve in edriy ekariybün em ba'ıydün ma tû'adun;

Eğer yüz çevirirlerse de ki: “Eşit olarak size bildirdim... Size vadolunan şey (uyarıldığınız ölüm) **yakın mıdır uzak mıdır, bilmiyorum.”**

110-) İnehu ya'lemülcehre minel kavli ve ya'lemu ma tektümun;

“Muhakkak ki O, düşüncelerinizden açığa vurduğunuzu da gizlemekte olduğunuzu da bilir.”

111-) Ve in edriy leallehu fitnetün leküm ve metaun ila hıyn;

“Bilmiyorum, belki de süre tanınması sizin için bir denemedir (kendinizin ne olduğunu bizzat yaşayıp görmeniz için) **ve sınırlı bir yararlanmadır.”**

112-) Kale Rabbihküm Bil hakk* ve RabbunerRahmânul Müste'ânu alâ ma tasıfûn;

Dedi ki: “Rabbim, Hak olarak hükmet! Rabbimiz Rahmân Müstean'dır sizin asılsız tanımlamalara karşı!”

Mu'minûn Sûresi: 1-118

ACIKLAMA:

Mu'minûn Sûresi, kaynak tertiplerde **Enbiyâ Sûresi**'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

“**Kad eflaha= hakikaten kurtulmuştur!**” lafzi ile başlayan **tek sûre** olup, bu formda olan kendinden önceki **iki âyette** “**arındıran/ arınan kurtulmuştur**”dan sonra “**Şu müminler kurtulmuştur!**” denilen iman hâline işaretle, sûre bu isme müsemma olmuştur!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Mu'minûn Sûresi**'nin bazı âyetleri hakkında rivayetler vardır!.. Ancak **sebeb-i nüzûl olarak** rivayetlerin telifi, **metin ve siyer** olarak mümkün görünmemektedir!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Kad eflahal mu'minin;

Gerçek şu ki, iman edenler, kurtulmuştur!

2-) Elleziyne hüm fiy Salâtihim haşi'un;

Onlar (iman edenler) salâtlarında hakkıyla Allâh'ı müşahede etmenin yaşantısı içindedirler;

3-) Velleziyne hüm anil lağvi mu'ridun;

Onlar boş laf ve boş işlerden yüz çeviricidirler;

4-) Vellezine hüm liz Zekâti fa'ılun;

Onlar arınmak - saflaşmak (zekât) için ne gerekirse yaparlar;

5-) Velleziyne hüm li furucihim hafizun;

Onlar cinsel organlarını evlilik dışı ilişkilerden korurlar.

6-) İlla alâ ezvacihim ev ma meleket eymanühüm feinnehüm ğayru melumiyn;

Eşleri veyahut sağ ellerinin mâlik oldukları müstesna... Çünkü onlar kınanmış degillerdir.

7-) Femenibteğa verae zâlike feülaike hümül 'adun;

Artık kim bundan ötesini (daha değişikiyle seks arzusu) isterse, işte onlar haddini aşanların ta kendileridirler.

8-) Velleziyne hüm liemanatihim ve ahdihim raun;

Ayrıca onlar (o iman edenler) ki kendilerine emanet edilmiş olana

ihanet etmeyip, verdikleri sözlere uyarlar.

9-) Velleziyne hüm alâ salevatihim yuhafizun;

Yine onlar ki salâtlarını muhafaza ederler (Allâh'a yönelişleri - müşahedeleri süreklidir).

10-) Ülaike hümül varisün;

İşte onlardır vârisler!

11-) Elleziyne yerisünel Firdevs* hüm fiyha halidun;

Ki, Firdevs'e (cennet yaşamına) vâris olmuş bu kimseler orada sonsuza dek yaşarlar.

12-) Ve lekad halaknel İnsane min sülâletin min tıyn;

Andolsun ki insanı tıyn'den (balçıktan; su + mineral terkiibinden) **meydana gelen bir sülâleden** (sperm - genetik yapıdan) **yaratmış.**

13-) Sümme ce'alnahu nutfeten fiy kararın mekiyn;

Sonra onu sağlam bir karargâhta bir nutfe oluşturduk.

14-) Sümme halakennutfete alekaten fehalaknel alekate mudğaten fehalaknel mudğate 'ızamen fekesevnel 'ızame lahmâ* sümme enşe'nahu halkan ahar* fetebarekâllahu ahsenül halikiyn;

Sonra o nutfeyi bir alaka (genetik yapılı embriyo) **yaratmış, sonra o alakayı bir mudga** (bir çığnemlik et) **yaratmış, sonra o mudgaya kemikler yaratmış, nihayet o kemiklere de et giydirdik... Sonra onu bir başka** (ruhun oluşumu) **ile inşa ettik... Yaratıcıların en güzeli Allâh, ne yücedir!**

15-) Sümme inneküüm ba'de zâlike lemeyyitun;

Sonra, muhakkak ki siz bunun ardından elbette öleceksiniz (biyolojik bedensiz yaşama geçeceksiniz).

16-) Sümme inneküüm yevmel kıyameti tüb'asün;

Sonra, kesinlikle siz kıyamet sürecinizde (olarak ölümün akabinde) **bâ's olunacaksınız** (yeni bir beden yapıyla yeni bir boyutta yer alacaksınız).

17-) Ve lekad halaknâ fevkaküm seb'a tarâika, ve ma küinna anil halkı ğafiliyn;

Andolsun ki fevkinizde yedi yol (yedi bilinç mertebesinin yaşam yolu - evrendeki tüm yaratılmışlar bu yedi düzeyden birini yaşar) **yaratmış... Onların halkedilişinden ğâfiller değiliz.**

18-) Ve enzelna mines Semai maen Bi kaderin feeskennahu fiyl Ard* ve inna alâ zehabin Bihi le kadirun;

Semâdan belli bir ölçü ile su inzâl ettik de onu arzda durdurduk (arza - bedene onunla hayat verdik)... **Doğrusu onu gidermeye de elbette**

Kaadirleriz.

19-) Feenşe'na leküm Bihi cennâtin min nahıylın ve a'nab* leküm fiyha fevakihü kesiyretün ve minha te'külün;

Onunla sizin için hurma ağaçlarından ve üzümlerden bahçeler (cennetler - şuur boyutunun yaşanması güzelliği) inşa ettik... Onlarda sizin için birçok meyveler (marifetler, kemâlâtlar) vardır ve onlardan yiyorsunuz da.

20-) Ve şecereten tahrucü min Turi Seynâe tenbütü Biddühni ve sıbgın lil akiliyn;

Ve (yine o su ile) Tur-i Sîna'dan (Musa'nın Rabbiyle bulunduğu mahal) çıkan, yağ veren ve yiyenler için bir katık olan (zeytin) ağaç. (İncirin, teklikteki çokluk sembolüne karşı zeytin de direkt teklik sembolü olarak değerlendirilir, tasavvuf düşüncesinde.)

21-) Ve inne leküm fiyl en'ami le ibreten, nüşkiyküm mimma fiy butuniha ve leküm fiyha menafi'u kesiyretün ve minha te'külün;

En'amda (kurban olabilecek çiftlik hayvanları; bedendeki o tür kuvveler) da sizin için elbette bir ibret vardır... Onların karınlarında olanlardan sizi besleriz... Onlarda sizin için pek çok menfaatlar vardır ve onlardan yersiniz de.

22-) Ve aleyha ve alel fülki tuhmelun;'

Onların (hayvanların) üzerinde ve gemilerin üzerinde yüklenilip taşıyorsunuz.

23-) Ve lekad erselna Nuhan ila kavmihi fe kale ya kavmi'budullahe ma leküm min ilâhin ğayruHU, efela tettekun;

Andolsun ki Nuh'u kavmine irsâl ettik de (o kavmine) dedi ki: "Ey kavmim! Allâh'a kulluk edin (bunu fark edin)! "HÛ"nun gayrı olarak bir tanrınız olamaz! Hâlâ ittika etmiyor musunuz = korkup korunmuyor musunuz?"

24-) Fekalele meleüllezkiye keferu min kavmihi ma hazâ illâ beşerun mislüküm, yüriydü en yetefaddale aleyküm* velev şaAllâhu leenzele Melaiketen, ma semi'na Bi hazâ fiy abainel evveliyn;

Onun (Nuh'un) kavminden, hakikat bilgisini inkâr eden geleneksel toplumun ileri gelenleri dedi ki: "Bu sizin gibi beşerden başka değil... Size üstünlük murat ediyor... Eğer Allâh dileseydi (bir beşer irsâl etmek yerine) elbette melekler inzâl ederdi... Biz ilk atalarımızdan böyle bilgi duymadık."

25-) İn hüve illâ racülün Bihi cinnetün feterabbesu Bihi hattâ hıyn;

"O kendisinde cinnet olan (cin etkisindeki) bir adam... Bir süre Onu gözetleyin bakalım."

26-) Kale Rabbinsurniy Bima kezzebun;

(Nuh) dedi ki: “Rabbim! Beni yalanlamalarına karşın yardım et bana.”

27-) Fe evhayna ileyhi enisna’ıl fülke Bi a’yüniNA ve vahyiNA, feizâ cae emruNA ve farettennuru, feslük fiyha min küllin zevceynisneyni ve ehleke illâ men sebeka aleyhil kavlü minhüm* ve lâ tühâtıbnıy filleziyne zalemu* innehüm muğrekun;

Bunun üzerine Ona (Nuh’a) vahyettik ki: “Gözlerimiz olarak (gözetimimiz anlamına gelse de burada mâiyet sırrına işaret vardır) ve vahyimizle gemiyi yap... İş başladığında (sular yükseldiğinde) ve fırın kaynadığı (buhar kazanı mı vardı acaba) vakit, her eşi olandan bir çift ve onlardan, aleyhine daha önce hüküm verilmiş olanlar hariç ehlini, gemiye al. Zâlimler hakkında benimle muhatap olma! Kesinlikle onlar boğulacaklardır.”

28-) Feizesteveyte ente ve men meake alel fülki fekulil Hamdu Lillâhilleziy neccana minel kavmizzâlimiyn;

“Sen ve seninle beraber olanlar gemiye yerleştiğinizde, de ki: ‘Hamd, bizi zâlimler topluluğundan kurtaran Allâh’a aittir.’”

29-) Ve kul Rabbi enzilniy münzelen mübareken ve ente hayrul münziliyn;

“Ve de ki: ‘Rabbim, mübarek bir mahale yerleştir beni... Sen yerleştirenlerin en hayırlısısn.’”

30-) İnne fiy zâlike le âyâtın ve in küna le mübteliyn;

Muhakkak ki bunda işaretler vardır... Biz elbette sınırsız (ki kişi kendi kapasitesini görsün).

31-) Sümme enşe’na min ba’dihim karnen âhariyn;

Sonra, onların ardından başka bir nesil inşa ettik.

32-) Feerselna fiyhim Rasûlen minhüm eni’budullahe ma leküm min ilâhin ğayruHU, efela tettekun;

İçlerinde: “Allâh’a kulluk edin... O’nun gayrından bir tanrınız yoktur... Hâlâ (yaptıklarınızın sonuçlarını yaşamaktan) korkup korunmuyor musunuz?” (diyen) kendilerinden bir Rasûl irsâl ettik.

33-) Ve kalel meleü min kavmihilleziyne keferu ve kezzebu Bi Lıkail ahireti ve etrefnahüm fiyl hayatid dünya, ma hazâ illâ beşerun mislüküm, ye’külü mimma te’külune minhu ve yeşrebü mimma teşrabun;

Onun kavminden hakikat bilgisini inkâr edenler, sonsuz geleceklerini yaşamayı yalanlayanlar ve dünya hayatında refaha - imkânlarla kavuşturduğumuz o gelenekçi ileri gelenler dedi ki: “Bu sizin gibi bir beşerden başka değil... Sizin yediğinizden yiyor ve sizin

ıçtığınızden ıçıyor.”

34-) Ve lein eta'tüm beşeran misleküm inneküm izen lehasirun;

“Andolsun ki, eğer sizin gibi bir beşere itaat ederseniz, muhakkak ki siz hüsrana uğrayanlar olursunuz.”

35-) Eye'idüküm enneküm izâ mittüm ve küntüm türaben ve 'ızamen enneküm muhrecun;

“(O Rasûl) size, öldüğünüz, toprak ve kemikler olduğunuzda, kesinlikle (yeni bir boyuta) çıkarılacağınızı mı vadediyor?”

36-) Heyhate heyhate lima tu'adun;

“Heyhat, heyhat böyle bir şeyin oluşması çok uzak!”

37-) İn hiye illâ hayatüned dünya nemutü ve nahya ve ma nahnu Bi meb'üsiyn;

“O (yaşam) sadece dünya hayatından ibarettir! Ölümümüz de yaşamımız da buradadır! Bizim ölüm sonrasında, yeni bir şekilde yaşamamız söz konusu olamaz!”

38-) İn huve illâ raculüniftera alAllâhi keziben ve ma nahnu lehu Bi mu'miniyn;

“O (Rasûl), Allâh'a iftira eden yalancıdır o! Biz Ona inanmayız!”

39-) Kale Rabbinsurniy Bima kezzebun;

(Rasûl) dedi ki: “Rabbim! Yardım et, beni yalanlamalarına karşı bana!”

40-) Kale amma kaliylin leysubihunne nadimiyn;

“Kısa bir süre sonra pişman olacaksınız” cevabını aldı.

41-) Feehazethümüs sayhatü Bil Hakkı fecealnahüm ğusâen, febu'den lil kavmiz zâlimiyn;

Korkunç ses dalgası onları Hak olarak yakaladı da, onları süprüntüye çevirdik! Zulmedenler kalabalığına, uzaklığın sonuçları yaşatılır!

42-) Sümme enşe'na min ba'dihim kurunen âhariyn;

Sonra, onların ardından başka nesiller inşa ettik.

43-) Ma tesbiku min ümmetin eceleha ve ma yeste'hirun;

Hiçbir topluluk ne ömrünü aşabilir, ne de erken gidebilir!

44-) Sümme erselna RusüleNA tetra* küllema cae ümmeten Rasûlühâ kezzebuhü feetba'na ba'dahüm ba'dan ve cealnahüm ehadiys* febu'den likavmin lâ yu'minun;

Sonra Rasûllerimizi birbiri ardınca irsâl ettik... Her bir topluluğa kendi Rasûlü geldikçe, Onu yalanladılar... Biz de onları art arda

helâk ettik (yaptıklarının sonucunu yaşattık); **onları ibretlik hikâyeler kıldık... Uzak olmanın sonuçlarını yaşasınlar, iman etmeyen kalabalıklar!**

45-) Sümme erselna Musa ve ehahu Harune Bi âyâtiNA ve sultanin mubiyn;

Sonra Musa'yı ve kardeşi Harun'u, delillerimiz ve karşı konulamaz potansiyel olarak, karşılıklarına çıkardık.

46-) İla fir'avne ve meleihî festekberu ve kânu kavmen aliyn;

Firavun'a ve onun ileri gelenlerine... Sadece kibirlik tasladılar ve baş eğmeyen bir topluluk oldular.

47-) Fekalu enu'minu libeşerayni mislina ve kavmühüma leNA 'abidun; **Hatta şöyle dediler: "Onların halkı bize kulluk ederken, bizim benzerimiz olan iki beşere mi iman edeceğiz?"**

48-) Fekezzebühüma fekânu minel mühlekiyn;

O ikisini yalanladılar; bu yüzden de yok edilenlerden oldular.

49-) Ve lekad ateyna MuselKitabe leallahüm yehtedun;

Andolsun ki, (İsrailoğulları) hakikate ersinler diye Musa'ya hakikat BİLGİSİNİ verdik.

50-) Ve cealnebn Meryeme ve ümmehu ayeten ve aveynahüma İla rebvetin zâti karârin ve me'ıyn;

Meryemoğlu'nu ve anasını bir mucize kıldık... Ve o ikisini akarsuyu olan yüksek bir yere yerleştirdik.

51-) Ya eyyüherRusulü külu minet tayyibati va'melu salihâ* inniy Bima ta'melune 'Aliym;

Ey Rasûller... Temiz gıdalardan yiyin ve yararlı fiiller yapın... Muhakkak ki Ben, amellerinizi Aliym'im (amellerinizin karşılığı var).

52-) Ve inne hazihi ümmetüküm ümmeten vahıdeten ve ENE Rabbüküm fetekun;

İşte şu tek bir ümmet olarak, sizin toplumunuzdur... Ben de sizin Rabbinizim, o hâlde (yaşatabileceklerimden) korunun!

53-) Fetekatta'u emrehüm beynehüm zübüra* küllü hızbın Bima ledeyhim ferihun;

(Din - sistem tek iken) **onlar muhtelif yorumlar hâlinde aralarında işlerini parçaladılar... Her grup kendi kabul ettikleriyle hoşnuttur.**

54-) Fezerhüm fiy ğamretihim hattâ hıyn;

Bir süre onları kozaları içinde bırak!

55-) Eyahsebune ennema nümiddühüm Bihi min malin ve beniyn;

Saniyorlar mı ki, zenginlik ve oğulları (dünya hayatının süslerini) kendilerine vermekle;

56-) Nüsari’u lehüm fiyl hayrat* bel lâ yeş’urun;

Onlar için hayırlar (olsun diye) **koşuşturuyoruz! Hayır, onlar farkında değiller!**

57-) İnnelleziyne hüm min haşyeti Rabbihim müşfikun;

Onlar ki Rablerinin haşyetinden titreyenlerdir (hakikati müşahede sonucu).

58-) Velleziyne hüm Bi âyâti Rabbihim yu’minun;

Onlar ki varlıklarındaki Rablerinin işaretlerine iman edenlerdir.

59-) Velleziyne hüm Bi Rabbihim lâ yüşrikûn;

Onlar ki Rablerine ortak koşmayanlardır (kendilerinde açığa çıkannın Rablerinin Esmâ’sı olduğu bilincindedirler - fenâfillâh).

60-) Velleziyne yu’tune ma atev ve kulubühüm veciletün ennehüm ila Rabbihim raci’un;

Onlar ki verdiklerini, Rablerine rücu edecekleri düşüncesiyle verirler.

61-) Ülaike yüsari’une fiyl hayrati ve hüm leha sabikun;

İşte onlar hayırlar için yarışır... Onlar hayır yapma yarışında öne geçenlerdir.

62-) Ve lâ nükellifü nefsen illâ vüs’aha ve ledeyNA Kitabün yentıku Bil Hakkı ve hüm lâ yuzlemun;

Hiçbir bilince kapasitesinin üstündekini teklif etmeyiz... Hak olarak açığa çıkan (her birimin yaratılış amacına göre hak ettiğini gösteren) **BİLGİ vardır... Onlara haksızlık yapılmaz!**

63-) Bel kulubühüm fiy ğamretin min hazâ ve lehüm a’malün min duni zâlike hüm leha amilun;

Fakat onların şuurları bundan koza içindedir... Bundan başka (nefsanî dürtülerle, bedensel zaafarla) **yapageldikleri o işler de vardır.**

64-) Hatta izâ ehaznâ mütrefiyhim Bil azâbi izâ hüm yec’erun;

Nihayet onların pişmanlıktan doğan itirafları içinde azaplarıyla yakaladığımızda, hemen yalvara-yakara feryat ederler.

65-) Lâ tec’erul yevme inneküm minNA lâ tunsarun;

“Bugün feryat etmeyin! Muhakkak ki siz bizden yardım alamazsınız!”

66-) Kad kânet âyâtiy tütla aleyküm feküntüm alâ a’kabiküm tenkisun;

“İşaretlerim size bildiriliyordu da, siz topuklarınız üzerine gerisin

geri dönüyordunuz.”

67-) Müstekbiriyne Bih* samıran tehcürun;

“Ona, kibir taslayarak, geceleri hezeyan yaşıyordunuz!”

68-) Efelem yeddebberul kavle em caehüm ma lem ye’ti abaeümül evveliyn;

O sözü gereğince düşünmediler mi? Yoksa atalarına gelmemiş bir şey kendilerine ilk defa mı geldi?

69-) Em lem ya’rifu Rasûlehüm fehüm lehu münkirun;

Yoksa Rasûlleri tanımadıkları biri de, (bu yüzden) Onu inkâr mı ediyorlar?

70-) Em yekulune Bihi cinnetün, bel caehüm Bil Hakkı ve ekseruhüm lil Hakkı kârihun;

Yoksa: “Onda bir cinnet var” mı diyorlar? Bilakis, O kendilerine Hak olarak gelmiştir! Onların çoğunluğu Hak’tan hoşlanmazlar!

71-) Ve levittebe’al Haku ehvaeüm le fesedetis Semavatü vel Ardu ve men fiyhinne, bel eteynahüm Bi zikrihim fehüm ‘an zikrihim mu’ridun;

Eğer Hak onların hevâlarına tâbi olsaydı; Semâlar, Arz ve onların arasında ne varsa elbette bozulur giderdi... Hayır, onlara Zikirlerini (hakikatlerini hatırlatan bilgiyi) verdik... Onlar kendi Zikirlerinden (hakikatlerinin bilgisinden) yüz çeviricilerdir.

72-) Em tes’elühüm harcen feharacü Rabbike hayr* ve HUve hayrur razikiyn;

Yoksa onlardan bir ücret mi istiyorsun? Rabbinin bağıışı daha hayırlıdır... O, yaşam gıdasıyla besleyen, en hayırlı olandır.

73-) Ve inneke le ted’uhüm ila sıratın müstekıym;

Muhakkak ki sen, onları sırat-ı müstakime davet edersin.

74-) Ve innelleziyne lâ yu’minune Bil ahireti anıssıratı lenakibun;

Sonsuz geleceklere iman etmeyenler, o sıratı sapıyorlar.

75-) Velew rahımnahüm ve keşefna ma Bihim min durrin leleccu fiy tuğyanihim ya’mehun;

Eğer onlara merhamet edip de kendilerinden sıkıntılı hâllerini kaldırsak, mutlaka kör ve şaşkın hâlde, tuğyanları (hakikatlerine başkaldırı) içinde kalmaya devam ederler.

76-) Ve lekad ehaznâhüm Bil azâbi femestekânu liRabbihim ve ma yetedarre’un;

Andolsun ki onları azap ile yakaladık... Rablerine boyun eğmediler ve yakarmadılar!

77-) Hattâ izâ fetahna aleyhim baben zâ azâbin şediyydin izâ hüm fiyhi

müblisun;

Nihayet üzerlerine şiddetli bir azap sahibi bir kapı açtığımızda, birdenbire o azabın içinde ümitsiz kalıverirler.

78-) Ve HUvelleziy enşee lekümüs sem'a vel ebsare vel ef'idete, kaliylen ma teşkürun;

"HÛ"dur ki; sizin için sem' (algılama melekesi), basarlar (gözler) ve fuadlar (Esmâ mânâ özelliklerini şuura yansıtıcılar - kalp nöronları) inşa etti... Ne az şükrediyorsunuz!

79-) Ve HUvelleziy zeraeküm fiyl Ardı ve ileyHİ tuhşerun;

"HÛ"dur ki; sizi arzda (bedende) yaratıp çoğalttı... O'na haşr olunacaksınız!

80-) Ve HUvelleziy yuhyiy ve yümiytü ve leHUhtilafülleyli vennehar* efela ta'kılun;

"HÛ"dur diriltten ve öldüren... Gece ve gündüzün dönüşümü O'nun içindir... Hâlâ aklınız ermiyor mu?

81-) Bel kalu misle ma kalel evvelun;

Ne var ki, onlar da öncekilerin söylediğinin benzerini söylediler.

82-) Kalu eizâ mitna ve künna türaben ve 'ızamen einna lemeh'usûn;

Dediler ki: "Ölüp, toprak ve kemikler olduğumuzda gerçekten yeni bir yapıyla yaşama devam edecek miyiz?"

83-) Lekad vuidna nahnu ve abauna hazâ min kablü in hazâ illâ esatıyrul evveliyn;

"Andolsun ki biz de bizden önceki atalarımız da bununla tehdit edildik. Bu eskilerin masallarından başka bir şey değil."

84-) Kul limenil Ardu ve men fiyha in küntüm ta'lemun;

De ki: "Kim içindir arz ve onda olan kim? Eğer biliyorsanız (söyleyin)."

85-) Seyekulune Lillâh* kul efela tezekkerun;

"Allâh içindir", diyecekler! De ki: "Hâlâ düşünüp değerlendirmeyecek misiniz?"

86-) Kul men Rabbüs Semavatis Seb'ı ve Rabbul 'Arşil 'Aziym;

De ki: "Yedi semânın Rabbi ve Aziym Arş'in Rabbi kimdir?"

87-) Seyekulune Lillâh* kul efela tettekun;

"Allâh içindir", diyecekler! De ki: "O hâlde korkup korunmaz mısınız?"

88-) Kul men Bi yediHİ melekûtü külli şey'in ve HUve yuciyru ve lâ yücaru aleyHİ in küntüm ta'lemun;

De ki: “Her şeyin melekûtu (derûnu - içsellîği), (ilim - kudret) elinde olan, (varlığıyla bizâtîhi her şeyi) himaye edip koruyan, fakat kendisi korunmayan kimdir? Varsa ilminiz konusu!”

89-) Seyekulune Lillâh* kul feenna tüşharun;

“Allâh içindir”, diyecekler! De ki: “Nasıl oluyor da (dünyanızla) büyüleniyorsunuz?”

90-) Bel eteynahüm Bil Hakkı ve innehüm le kâzibun;

Hayır, biz onlara Hak olarak geldik... Onlarsa kesinlikle yalancılardır.

91-) Mette hazÂllahu min veledin ve ma kâne meahu min ilâhin izen lezehebe küllü ilâhin Bima haleka ve lealâ ba’dühüm alâ ba’d* subhanAllâhi amma yesıfun;

Allâh çocuk edinmez! O yanı sıra bir tanrı da yoktur! Öyle olsaydı, her bir tanrı yarattığı ile bir yana gider; kimi kimine üstün gelirdi! Allâh onların tanımlamalarından Subhan’dır (ötedir)!

92-) ‘Alimil ğaybi veşşhadeti fete’ala ‘amma yüşrikûn;

Gaybı da şehâdeti de Bilen’dır... Onların ortak koşmalarından yücedir!

93-) Kul Rabbi imma türiyenniy ma yu’adun;

De ki: “Rabbim, eğer onlara tehdit olundukları şeyi bana göstereceksen...”

94-) Rabbi fela tec’alniy fiyl kavmiz zâlimiyn;

“O zaman beni zâlimler kavmi içinde tutma Rabbim!”

95-) Ve inna alâ en nürıyeke ma ne’ıdühüm lekadirun;

Doğrusu biz, onları tehdit ediyor olduğumuz şeyi sana gösterecek güce sahibiz!

96-) İdfa’ Biletıy hiye ahsenus seyyıete, nahnu a’lemu Bi ma yesıfun;

Kötülüğü (bâtılı, göreselliği) en güzel olan (Hak, sistem bilinci) ile defet! Onların (seni) tanımlamalarını biliriz.

97-) Ve kul Rabbi eüzü BiKE min hemezâtiş şeyâtıyn;

Ve de ki: “Rabbim! (bedenselliğe çeken) şeytanların vesveselerinden sana (hakikatimdeki koruyucu Esmâ’na) sığınırım.”

98-) Ve eüzü BiKE Rabbi en yahdurûn;

“Ve sana (hakikatimdeki koruyucu Esmâ’na) sığınırım Rabbim, çevremde bulunmalarından.”

99-) Hattâ izâ cae ehadehümül mevtü kale Rabbirci’un;

Nihayet onlardan birine ölüm geldiğinde dedi ki: “Rabbim beni

(dünya yaşamına) **geri döndür."**

100-) Lealliy a'melü salihan fiyma terektü kella* inneha kelimetün huve kailuha* ve min veraihim berzehun ila yevmi yüb'asün;

"Tâ ki (önemsemeyip) uygulamadığım şeylerde (iman üzere yaşamda, kuvveden fiile çıkarmadıklarım) sonsuz geleceğime yararlı çalışmalar yapayım!"... Hayır (geri dönüş asla mümkün değil)! Öyle bir şey söyler ki geçerliliği yoktur (sistemde yeri yoktur)! Arkalarında yeniden bâ's olunacakları sürece kadar, bir berzah (boyutsal farklılık) vardır (geri dönemezler; reenkarnasyon da {ikinci defa dünya yaşamı} mümkün değildir)!

101-) Feizâ nüfiha fiys Suri fela ensabe beynehüm yevmeizin ve lâ yetesaelun;

Sur'a üflendiğinde (yeni bir bâ's için süreç başladığında), o gün aralarında nispetler (beşerî, bedensellikten kaynaklanan mensubiyetler, akrabalıklar, etiketler; dünyada birbirlerini tanımalarını sağlayan görünümleri) olmayacak! Sualleşmezler de (dünyadaki nispetlere/iletişime göre birbirlerini sormazlar da).

102-) Femen sekulet mevaziynuhu feülaike hümül müflihun;

Kimin ölçüm değerleri (tartısı) ağır gelirse, işte onlar kurtulacakların ta kendileridir.

103-) Ve men haffet mevaziynuhu feülaikelleziyne hasiru enfüşehüm fiy cehenneme halidun;

Kimin ölçüm değerleri hafif gelirse, onlar da neflerini hüsrana uğratanların ta kendileridir... Yanma ortamında sonsuza dek kalırlar!

104-) Telfehu vucuhehümünaru ve hüm fiyha kâlihun;

Onların vechlerini o ateş yalar... Onların suratları orada azapla gerilip dişleri öne fırlar!

105-) Elem tekün âyâtiy tütla aleyküm feküntüm Biha tükezzibun;

"İşaretlerim size bildirilmedi mi? Ve siz onları yalanlamadınız mı?"

106-) Kalu Rabbena ğalebet aleyna şıkvetüna ve küнна kavmen dalliyn; Dediler ki: "Rabbimiz! Mutsuzluğa yol açan arzularımız ağır bastı; sapıp kaybolmuş bir topluluk olduk."

107-) Rabbena ahricna minha fein 'udna feinna zâlimun;

"Rabbimiz... Çıkar bizi oradan... Eğer döner (aynısını yapar) isek, muhakkak biz zâlimleriz."

108-) Kalahseû fiyha ve lâ tükellimun;

Dedi ki: "Sinin orada... Bana da yönelmeyin!"

109-) İnnahu kâne feriykun min ıbadiy yekulune Rabbena amenna fağfir lena verhamna ve ENTE hayrur Rahımiyn;

“Gerçek şu ki kullarımdan bir kısmı: ‘Rabbimiz, iman ettik... Bizi mağfiret et ve bize rahmet et... Sen Rahıym olanların en hayırlısısın’ derlerdi (de)...”

110-) Fettehaztümuhüm sıhriyyen hattâ ensevküm zikriy ve küntüm minhüm tadhakun;

“Siz onları alaya aldınız! Hatta (bu hâliniz) Zikrimi (hakikatinizdeki varlığımı hatırlamayı) size unutturdu! Siz onlara gülüyordunuz.”

111-) İnniy cezeytühümül yevme Bima saberu, ennehüm hümül faizun;

“Muhakkak ki sabretmelerinin karşılığını onlara bugün Ben verdim... Ki onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.”

112-) Kale kem lebistüm fiyl Ardı ‘adede siniyn;

Dedi ki: “Arz içinde (beden yaşamında) kaç sene kaldınız?”

113-) Kalu lebisna yevmen ev ba’da yevmin fes’elil ‘addiyn;

Dediler ki: “Bir gün ya da günün birazı kaldık... Sayanlara sor!”

114-) Kale in lebistüm illâ kaliylen lev enneküm küntüm ta’lemun;

Dedi ki: “Ancak az (bir süre) kaldınız, eğer gerçekten bilseydiniz!”

115-) Efe hasibtüm ennema haleknaküm abesen ve enneküm ileyNA lâ turce’un;

“Sizi boş yere yarattığımızı ve sizin gerçekten bize rücu ettirilmeyeceğinizi mi sandınız?”

116-) Fete’âlellahul MelikülHakk* lâ ilâhe illâ HU* Rabbül ‘Arşil Keriyim;

Melik ve Hak olan Allâh pek yücedir! Tanrı yoktur, sadece “HÛ”! Keriyim Arş’in Rabbidir.

117-) Ve men yed’u meAllâhi ilâhen âhare lâ burhane lehu Bihi, feinnema hısabuhu ‘inde Rabbih* innehu lâ yüflihul kafirun;

Kim Allâh ile yanı sıra başka tanrıya yönelirse -ki o konuda hiçbir kanıtı olamaz- onun getirisi ancak Rabbinin indindedir... Muhakkak ki hakikat bilgisini inkâr edenler kurtuluşa eremezler!

118-) Ve kul Rabbîğfir verham ve ENTE hayrur rahımiyn;

De ki: “Rabbim, mağfiret ve merhamet et! Sen Rahıym olanların en hayırlısısın!”

Secde Sûresi: 1-30

ACIKLAMA:

Secde Sûresi, kaynak tertiplerde **Mu'minûn-Tûr Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Secde Sûresi**'nin bazı âyetleri hakkında isnâdı zayıf rivayetler vardır!.. Zaten sebeb-i nüzûl olarak rivayetlerin telifi, **metin ve siyer** olarak mümkün görünmemektedir!..

“B”İsmillâhîr Rahmânîr Rahîym

1-) Elif, Lâââm, Miiiyim;

Elif, Lâm, Mim.

2-) Tenziylül Kitabi lâ raybe fiyhi min Rabbil alemiyn;

Kendisinde kuşku olmayan Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİSİ (Kitap), **Rabb-ül âlemîn'den** (“İnsan”ların Rabbinden) **inzâl olmuştur!** (Kurân'da pek çok yerde âlemler kelimesi ile “insan”lara işaret edilmiştir. Bu iyi incelenmeli ve dikkatle düşünölmeli.)

3-) Em yekuluneferah* bel HUvel hakku min Rabbike litünzira kavmen ma etahüm min neziyrin min kablike leallehüm yehtedun;

Yoksa “Onu uydurdu” mu diyorlar! Asla! O, senden önce kendilerine bir uyarıcı gelmemiş toplumu uyarman için Rabbinden (olan) Hak'tır... Umulur ki (değerlendirip) hakikate ererler.

4-) Allâhulleziy halekas Semavati vel Arda ve ma beynehüma fiy sitteti eyyamin sümmesteva alel 'Arş* ma leküm min dünîHİ min veliyyin ve lâ şefîy'* efela tetezekkerun;

Allâh, O ki, semâlar (gökler veya nefis mertebeleri olan bilinç düzeyleri) **ve arzı** (yeryüzü veya beden - beyin) **ve ikisi arasında olanları altı aşamada - süreçte** (insan itibarıyla 6 aşama: 1.sperm/yumurta, 2.döllenme (zigot), 3.geometrik hücre çoğalması, 4.hücre farklılaşması, 5.organların oluşması, 6.farklılaşan organların işlevlenmesi - şuur ve duyuların oluşması. A.H.) **yarattı, sonra Arş'a istiva etti** (Esmâ özellikleriyle fiiller âleminde tedbirata başladı)... **Sizin O'ndan başka ne bir Veliyy'niz ve ne de bir şefaât ediciniz vardır... Hâlâ bunu düşünüp, değerlendirmiyor musunuz?** (Bu âyeti iki yönlü düşünmek gerek kanaatimce. İnsanın dış dünyası ve İnsanın varlığı olarak. A.H.)

5-) Yüdebbirul'emre mines Semai ilel'Ardı sümme ya'rucü ileyhi fiy yevmin kâne mikdaruhu elfe senetin mimma te'uddun;

Emri (hükmü) **semâdan** (dışsal olarak; burçlar diye tanımlanan Esmâ özelliklerinin açığa çıkmasından ibaret olan yapılardan yayılan kozmik

elektromanyetik dalgalarla ağırlıklı olarak karındaki ikinci beyni ve dolayısıyla bilinci etkileyerek; ya da, içsel olarak, holografik gerçeklik gereği beyindeki datadan açığa çıkan Esmâ mertebesinden. A.Hulûsi) **arzu** (yeryüzü veya beyni) **tedbir eder... Sonra miktarı, bin sene olan süreç içinde O'na urûc eder** (ruh beden yaşam boyutuna yükseliş veya boyutsal aslına dönüş. A.H.).

6-) Zâlîke 'Alimul ğaybi veşşehadetil 'Aziyzur Rahıym;

İşte (Allâh) **gaybi** (algılanamayan) **da şehâdeti** (algılanan) **de Bilen'dir; Aziyz'dir, Rahıym'dir.**

7-) Elleziy ahsene külle şey'in halekahu ve bedee halkal İnsani min tıyn;
O ki, yarattığı her şeyi mükemmel yapmıştır! İnsanı oluşturmaya balçıktan (yumurta) başlamıştır.

8-) Sümme ce'ale neslehu min sūlaletin min main mehiyn;

Sonra onun neslini basit bir sudan (meni) meydana getirdi.

9-) Sümme sevvahu ve nefeha fiyhi min ruhiHİ ve ceale lekümüssem'a vel ebsare vel ef'idete, kaliylen ma teşkürun;

Sonra onu (beyni, Esmâ mânâlarını açığa çıkaracak şekilde) **tesviye etti** (nöronların Esmâ özelliklerini açığa çıkartacak dalga boylarını değerlendirecek şekilde oluşturulması) **ve onda kendi ruhundan nefhetti** (nefh = üfleme içten dışıdır; nefholan yani içten dışı yani beynin data boyutundan açığa çıkarılan Esmâ mânâlarının özellikleridir ki, varlık âlemindeki **"Allâh'ın ruhu"** diye işaret edilen de budur Allâhu âlem)... **Sizin için sem'** (algılama), **basarlar** (gözler - görme) **ve FUADLAR** (Esmâ mânâ özelliklerini beyne yansıtıcılar - kalp nöronları) **oluşturdu... Ne az şükrediyorsunuz** (değerlendiriyorsunuz)!

10-) Ve kalu eizâ dalelna fiyl Ardı einna lefiy halkın cediyd* bel hüm Bi Lıkai Rabbihim kafırun;

Dediler ki: "Yerde yok olduktan sonra, biz mi yeni bir yapı ile yaşama devam edeceğiz?" Hayır, onlar, Rablerinin (Esmâ'sıyla) varlıklarında açığa çıkışı farkındalığını yaşamayı (likâsını) inkâr edenlerdir.

11-) Kul yeteveffaküm melekül mevtilleziy vükkile Biküm sümme ila Rabbiküm turceun;

De ki: "Sizde (yapınızda mevcut) vekil kılınmış (işlevlendirilmiş) Melek'ül Mevt (ölüm kuvvesi - biyolojik bedensiz olarak ruh bedenle yaşama çekiş kuvvesi) **sizi vefat ettirir** (bedeninizden ayırır)! **Sonra Rabbinize rücu ettirilirsiniz** (Hakikatinizin ne olduğu fark edersiniz)."

12-) Velev tera izil mücrimune nakisu ruusihim 'inde Rabbihim* Rabbena ebsarnâ ve semi'na fercı'na na'mel salihan inna mukınun;

Suçlular (hakikat bilgisini inkâr edenler), **Rablerinin** indinde başlarını eğmişler: **“Rabbimiz... Gördük gerçeği ve algıladık! Geri döndür bizi** (dünya - beden yaşamına da), **gerekli çalışmaları uygulayalım! Doğrusu biz ikân sahibiyiz** (artık)” (derler) **iken** (onları) **bir görsen!**

13-) Velev şî’na leateyna külle nefsin hüdaha ve lâkin hakkal kavlü minniye leemleenne cehenneme minel cinneti venNasi ecma’ıyn;

Eğer dileseydik, her benliğe kendi hakikatini elbette fark ettirirdik!
Ne var ki benden: “Cinlerden ve insanlardan oluşan toplulukla cehennemi elbette dolduracağım” sözü hak olmuştur.

14-) Fezûku Bi ma nesiytüm Lıkæe yevmiküm hazâ* inna nesiynaküm ve zûku azâbel huldi Bi ma küntüm ta’melun;

Bu gününüze kavuşmayı unuttuğunuzdan dolayı, tadın! Gerçek ki, biz de sizi unuttuk! Yaptıklarınızdan ötürü, sonsuz azabımı tadın!

15-) İnnema yu’minu Bi âyâtîNelleziyne izâ zükkiru Biha harru sücceden ve sebbehu Bi Hamdi Rabbihim ve hüm lâ yestekbirun;

Bizim işaretlerimize sadece şunlar iman ederler ki, onlarla hatırlatma yapıldığında, secde ile yere kapandılar; benliksiz, Rablerinin Hamdi olarak tespih (işlevlerini yerine getirdiler) ettiler. (15. âyet secde âyetidir.)

16-) Tetecafa cünübühüm ‘anilmedaci’ı yed’une Rabbehüm havfen ve tame’a* ve mimma razaknahüm yünfikun;

(Gece) yataklarından kalkıp; korkarak ve umarak Rablerine dua ederler... Kendilerini beslediğimiz yaşam gıdalarından Allâh için karşılıksız bağışta bulunurlar!

17-) Fela ta’lemü nefsün ma uhfiye lehüm min kurreti a’yün* cezaen Bi ma kânu ya’melun;

Hiçbir nefs, yaptıklarına ceza (karşılık) olarak, gözünü sevinçle parıldatacak nimetler içine gizlenmiş olanları bilemez!

18-) Efemen kâne mu’minen kemen kâne fasika* lâ yestevun;

İman sahibi ile inancı bozuk olan bir midir? Eşit olmazlar!

19-) Emmelleziyne amenû ve amilussalihati felehüm cennatül me’va* nüzülen Bi ma kânu ya’melun;

İman edip imanin gereğini uygulayanlara gelince, onlar için yaptıkları çalışmaların sonucu olarak, nüzül yollu (hakikatlerinden açığa çıkararak yaşanan) Me’va Cennetleri vardır.

20-) Ve emmelleziyne feseku feme’vahümünnar* küllema eradü en yahrucu minha u’ıydu fiyha ve kıyle lehüm zûku azâben narilleziy küntüm Bihi tükezzibun;

İnancı bozuk olanlara gelince, onların yaşam boyutu - ortamı ateştir!

Oradan her çıkmak istediklerinde, oraya iade olunurlar ve kendilerine: “Yalanladığınız o ateşin azabını tadın!” denilir.

21-) Ve lenüziykannehüm minel azâbil’ edna dunel azâbil ekberi leallahüm yerci’un;

Belki dönerler diye onlara, en büyük (sonsuz) azaptan önce en yakın (dünyalarından) bir azaptan mutlaka tattıracağız.

22-) Ve men azlemü mimmen zükkire Bi âyâti Rabbihi sümme a’rada anhâ* inna minel mücrimiyye müntekımun;

Rabbinin kendisindeki işareti hatırlatıldıktan sonra, onlardan yüz çevirenden daha zâlim kimdir? Muhakkak ki biz suçlulara yaptıklarının sonucunu yaşatırız!

23-) Ve lekad ateyna Musel Kitabe fela tekün fiy miryeten min Lıkaihi ve ce’alnahu hüden li beniy israiyl;

Andolsun ki Musa’ya Bilgi (Kitap) verdik... (Şimdi sen de) Ona (Bilgiye) ermiş olmaktan kuşku duyma! Onu İsrailoğulları için bir hakikat kılavuzu kıldık.

24-) Ve ce’alna minhüm eimmeten yehdune Bi emriNA lemma saberu* ve kânu Bi âyâtiNA yukınun;

Onlardan, sabrettiklerinde, emrimizle hakikate erdiren önderler oluşturduk! Onlar işaretlerimize ikân sahibi oldular!

25-) İnne Rabbeke HUve yefsılu beynehüm yevmel kıyemeti fiyma kânu fiyhi yahtelifun;

Muhakkak ki senin Rabbin O, hakkında karşı çıktıkları konularda kıyamet sürecinde onların aralarında hüküm verecektir.

26-) Evelem yehdi lehüm kem ehlekna min kablihım minel kuruni yemşune fiy mesakinihim* inne fiy zâlike leayat* efela yesme’un;

Meskenleri üzerinde yürüdükleri hâlde, kendilerinden önceki nesillerden nicelerini helâk etmiş olmamız onlara gerçeği göstermedi mi? Muhakkak ki bu olayda dersler vardır... Hâlâ mı algılamıyorlar?

27-) Evelem yerav enna nesukul mae ilel Ardıl cüruzi fenuhricü Bihi zer’an te’külü minhü en’amuhüm ve enfüsühüm* efela yubsırun;

Görmediler mi ki biz suyu çorak - kupkuru arza sevk ederiz de, o suyla, onların hayvanlarının ve kendi nefslerinin yediği ekini çıkarırız? Hâlâ mı görmüyorlar?

28-) Ve yekulune meta hazel Fethu in küntüm sadıkıyn;

Derler ki: “Eğer doğru söyleyenler iseniz: Şu El Feth (mutlak feth - ölümün tadılarak hakikatin apaçık algılanması) ne zaman?”

29-) Kul yevmel fethı lâ yenfeulleziyne keferu iymanuhüm ve lâ hüm yünzarun;

De ki: “O FETH’in yaşandığı süreçte, (ölümü tatmadan önce) hakikat bilgisini inkâr edenlere artık iman etmeleri bir fayda sağlamaz ve mühlet verilmez.”

30-) Fea’rîd anhüm ventazır innehüm müntezırın;

Artık onlardan yüz çevir ve bekle! Muhakkak ki onlar da bekliyorlar!

Tûr Sûresi: 29-49

ACIKLAMA:

Tûr Sûresi (29-49), kaynak tertiplerde **Secde-Mülk Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Tûr Sûresi**’nin iki âyeti hakkında rivayet vardır; ikisi de sûre’nin bu kısmında bulunmaktadır ve **Tûr Sûresi**’nin bu sıraya yerleştirilmesi, rivayetlerin olduğu bu bölüme dayanır!..

“Yoksa: ‘Bir şairdir... Bekleyelim bakalım zaman içinde ne olur sonu’ mu diyorlar!” (Tûr: 30) âyetinin nüzûl sebebi hakkındaki rivayet, **Enbiyâ: 34**’deki gibidir!.. Bu da **Kureyş müşriklerinin Hz. Rasûlullâh a.s.** için çok ciddi tedbirler istişâre ettikleri bir dönemi gösterir!..

Açık davet, müslümanların hicreti, Mekke dışından da Rasûlullah (a.s)’ın tebliğine ilgi gösterilmesi; boykot ve Tâif seferi sonrası yeni açılımlar, yavaş yavaş Yesrîb’e (Medine’ye) hicretin işaretlerinin ve ön hazırlıklarının belirmesi, taassubunun tüm şiddetiyle Kureyş’i telaşlandırıp daha radikal tedbirlere yönlendiriyordu: iftiralara, hapis, sürgün, ölüm vb...

29-) Fezekkir fema ente Bi nı’meti Rabbike Bi kahinin ve lâ mecnun;
(Rasûlüm) **sen hatırlat! Rabbinin nimeti olarak, sen ne bir kâhin olarak açığa çıkarıldın ve ne de cin etkisi altında olan kişi!**

30-) Em yekulune şa’ırın neterabbesu Bihi raybelmenun;

Yoksa: “Bir şairdir... Bekleyelim bakalım zaman içinde ne olur sonu” mu diyorlar!

31-) Kul terebbesu feinniy meakum minelmuterabbisıyn;

De ki: “Bekleyin bakalım! Muhakkak ki ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim!”

- 32-) Em te'muruhüm ahlamuhüm Bihazâ em hüm kavmun tağun;
Onlara bunu akılları mı emrediyor; yoksa onlar küstah bir toplumdur mu?
- 33-) Em yekulune tekavveleh* bel lâ yu'minun;
Yoksa "Onu uyduruyor" mu diyorlar? Hayır, onlar iman etmiyorlar!
- 34-) Felye'tu Bi hadiysin mislihi in kânu sadıkyın;
Eğer sözlerinde sadıklarsa Onun benzeri bir söz getirsinler!
- 35-) Em huliku min ğayri şey'in em hümül halikun;
Yoksa onlar hiçbir etki olmadan mı yaratıldılar? Yoksa onlar mı yaratanlar?
- 36-) Em haleküs Semavati vel Ard* bel lâ yukınun;
Yoksa semâları ve arzı onlar mı yarattılar? Hayır, onlar yakîn sahibi değildirler.
- 37-) Em 'indehüm hazâinu Rabbike em hümülmusaytırın;
Yoksa Rabbinin hazineleri onların indinde mi? Yoksa onlar mı her şeye hükmedenler?
- 38-) Em lehüm süllemün yestemi'üne fiyh* felyeti müstemihüm Bi sultanin mubiyn;
Yoksa onların tırmanıp (ilâhî sırları) dinledikleri bir merdiveni mi var? (Eğer öyleyse) onların dinleyenleri apaçık bir karşı konulmaz delil getirsinler.
- 39-) Em lehül benatu ve lekümül benun;
Yoksa kız çocuklar O'na ait de oğullar sizin mi?
- 40-) Em tes'eluhüm ecen fehüm min mağremin müskaun;
Yoksa onlardan bir karşılık istiyorsun da, (bu yüzden) ağır bir borç yükü altına mı girmişler?
- 41-) Em 'indehümül ğaybu fehüm yektubun;
Yoksa gayb onların indinde de, (ne olacağını) onlar mı yazıyorlar?
- 42-) Em yuriydune keyda* felleziyne keferu hümül mekiydun;
Yoksa tuzak kurmak mı diliyorlar? O hakikat bilgisini inkâr edenler tuzağa düşenlerin ta kendileridir!
- 43-) Em lehüm ilâhun ğayrullah* subhanAllâhi amma yüşrikün;
Yoksa onların Allâh'ın gayrı tanrıları mı var? Subhan'dır Allâh, ortak koştuklarından!
- 44-) Ve in yerav kisfen mines Semai sakıtan yekulu sehabün merkum;
Eğer semâdan düşen bir parça görseler: "Üst üste yığılmış bulutlar" derler.

45-) Fezerhüm hattâ yulaku yevmehümülleziy fiyhi yus'akun;

Bırak onları, dehşeti yaşayacakları (ölüm) günlerine kavuşuncaya kadar!

46-) Yevme lâ yağniy anhüm keydühüm şey'en ve lâ hüm yunsarun;

O gün ne tuzakları onlardan bir şey defeder ve ne de onlara yardım eden olur!

47-) Ve inne lilleziyne zalemu azâben dune zâlike ve lakinne ekserehüm lâ ya'lemun;

Muhakkak ki o zâlim olanlara oradakinden önce de bir azap vardır! Ne var ki onların çoğunluğu bilmezler.

48-) Vasbir lihükmi Rabbike feinneke Bi a'yunina ve sebbih Bi Hamdi Rabbike hıyne tekum;

Rabbinin hükmüne sabret! Muhakkak ki sen gözetimimizlesin! (Gece) kalktığında Rabbinin Hamdi olarak tespih et...

49-) Ve minelleyli fesebbihHU ve idbaren nücum;

Gecenin bir kısmında ve yıldızlar kaybolurken de (Rabbinin Hamdi olarak) O'nu tespih et!

Mülk Sûresi: 1-30

ACIKLAMA:

Mülk Sûresi, kaynak tertiplerde **Tûr-Hakka Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

“**Tebâreke**” ile başlayan iki sûreden ikincisidir (ilki Furkan Sûresi)!.. **Hadîs-i Şerîfler**'de “**TebârekelMufassala**”, “**Mâni'a**” (mâni olan) ve “**Münciye**” (kurtarıcı) diye de isimlendirilmiştir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Mülk Sûresi**'nin birkaç âyeti hakkında rivayet vardır!.. **Bu rivayetler, sûre'nin nâzil olduğu dönem ve şartlar hakkında bir bilgi olarak faydalı olabilir!..**

13.âyetle ilgili rivayet:

“**Sözünüzü (düşündüğünüzü) ister gizleyin (içinizde tutun) ister açığa vurun! Muhakkak ki O, sadıkların (içinizin - bilincinizin - şuurunuzun) zâtı olarak Alıym'dir.**”(Mülk: 13) âyetinin nüzûl sebebi, bundan önceki Tûr: 30'un sebebi nüzûl açıklaması gibidir!..

“**Kureyş müşrikleri, artık Rasûlullâh (a.s.)'dan kurtulmak için çeşitli çare**

ve planlar üzerinde konuşup duruyorlardı!.. Onların bu tür birçok gizli haberlerine **Rasûlullâh** (a.s)’ın muttali olduğunu da gördüler... Bunun üzerine birbirlerine ‘**Sözlerinizi gizli fısıltıyla söyleyin ki Muhammed’in ilâhî iştirin!**’ dediler!.. İşte bunun üzerine bu âyet nâzil oldu” diye rivayet ediliyor!..

Tam bu aşamada, “**Mülk (fiiller boyutu) elinde olan (onu her an dilediğince tedbir eden) ne yücedir! O, her şeye Kaadir’dir!**” (Mülk: 1), ne güzel bir teyit ve takviedir!..

28-30 âyetleri ile ilgili rivayet de 13.âyetin sebebi nüzûlunu teyit eder bir bilgidir!..

“**De ki: ‘Bir düşünün! Allâh beni ve benimle beraber olanları helâk etse ya da bize rahmet etse; hakikat bilgisini inkâr edenleri feci bir azaptan kim kurtarır?’** ... De ki: ‘**O, Rahmân’dır; O’na hakikatimiz olarak iman ettik ve O’na tevekkül ettik! Kimin apaçık yanlış düşünce içinde olduğunu yakında bileceksiniz!**’ ... De ki: ‘**Bir düşünün! Eğer suyunuz çekilse, sizde kim kaynak açıp su (ilim) oluşturur?’**” (28-30) âyetlerinin nüzûl sebebi şöyle rivayet edilir: “**Mekke kâfirleri, Rasûlullâh’a (s.a.v.) ve müminlere ‘helâk olsunlar’ diye beddua ederlerdi!.. Bunun üzerine bu âyetler nâzil oldu.**”

Mülk Sûresi’nin fazileti hakkında bir rivayet:

Bilmeden bir insan mezarının üzerine çadır kuran bir sahâbi, insan mezarının **Mülk Sûresi**’ni sonuna kadar okuduğunu iştir!.. Bunu haber verdiğinde **Hz. Rasulullah** (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“**O (Mülk Suresi) mâniadır, o münciye’dır; onu kabir azabından kurtarır!**”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Tebârekelleziy BiyediHİLMülkü, ve HUve ‘alâ külli şey’in Kadiyr; **Mülk (fiiller boyutu) elinde olan (onu her an dilediğince tedbir eden) ne yücedir! O, her şeye Kaadir’dir.**

2-) Elleziy halekalmevte velhayâte liyeblüveküm eyyüküm ahsenu ‘amela* ve HUvel ‘Aziyzul Ğafûr;

Ortaya koyacaklarınız itibarıyla hanginizin daha mükemmel olduğunu yaşatmak için ölümü ve hayatı yaratan “HÛ”dur! O, Aziyz’dır, Ğafûr’dur.

3-) Elleziy haleka seb’a Semavatin tıbaka* ma tera fiy halkırRahmâni min tefavut* ferci’ılbasare hel tera min futûr;

Semâları yedi boyut (hâlinde) yaratan “HÛ”dur! Rahmân’ın

yaratışında hiçbir uyumsuzluk göremezsin! Hadi bakışını döndür de bak! Bir kopukluk - uyuşmazlık görüyor musun?

4-) Sümmerci’ıl basare kerrateyni yenkalib ileykelbasaru hasien ve hüve hasiyir;

Sonra bakışını iki kere daha döndür de bak! Bakışın en yorgun (aradığın kusuru bulamamış hâlde), hor-hakir olarak sana döner!

5-) Ve lekad zeyyennes Semaeddünya Bimesabiyha ve ce’alnaha rucûmen lişşeyatıyni ve a’tedna lehüm ‘azâbes se’ıyr;

Andolsun ki dünyanın (düşünce) semâsını, aydınlatıcılar (hakikat bilgileriyle) olarak donattık! Onları meydana getirdik ki, şeytanları (şeytanî fikirleri) taşılayıp uzaklaştırmaları için! Onlar için alevli ateşin azabını hazırladık.

6-) Ve lilleziyne keferu BiRabbihim ‘azâbu cehennem* ve bi’sel masıyr; **Hakikatlerini oluşturan Rablerini inkâr edenler için cehennem azabı vardır! Ne kötü dönüş yeridir o!**

7-) İzâ ülku fiyha semi’u leha şehiykan ve hiye tefur;

Onun içine atıldıklarında, o kaynayarak fıskırırken, onun gümbürtüsünü işitirler!

8-) Tekâdu temeyyezu minelğayz* küllema ülkiye fiyha fevcun seelehüm hazenetüha elem yeti’küm neziyr;

Gayzından (şiddetli taşmasından) neredeyse çatlayacak hâldedir! Onun içine her bir bölük atıldıkça, muhafızları onlara: “Size bir uyarıcı gelmedi mi?” diye sorar.

9-) Kalu belâ kad caena neziyrun fekezzebna ve kulna ma nezzelAllâhu min şey’* in entüm illâ fiy dalâlin kebiyr;

(Cehennem ehli de) der ki: “Evet, gerçekten bize bir uyarıcı geldi de biz inanmayı reddettik! ‘Allâh hiçbir şey inzâl etmemiştir; sizin yaptığınız çok büyük bir sapıklıktır’ dedik.”

10-) Ve kalu lev küнна nesme’u ev na’kılı ma küнна fiy ashabisse’ıyr;

Derler ki: “Eğer dinleseydik onları, aklımızı kullansaydık; alevli ateşte yanan halk içinde olmazdık!”

11-) Fa’terefu Bizenbihim* fesuhkan liashabis se’ıyr;

Suçlarını böylece itiraf ettiler! Uzaklığı yaşasın dev alevli ateş ehli!

12-) İnnelleziyne yahşevne Rabbehüm Bilğaybi lehüm mağfıretun ve ecrun kebiyr;

“Gayb”ları olarak Rablerinden haşyet duyanlara gelince, onlar için bir mağfıret ve büyük bir ecir vardır.

13-) Ve esirru kavleküm evicheru Bih* inneHU ‘Aliymun BiZâtissudur;

Düşündüğünüzü ister içinizde tutun ister açığa vurun! Muhakkak ki O, sadırların (içinizin - bilincinizin - şuurunuzun) zâtı olarak Aliym'dir.

14-) Elâ ya'lemu men haleka, ve HUvel Latıyful Habıyr;

Yarattığını bilmez mi! O, Latıyf'tir, Habıyr'dir.

15-) HUvelleziy ce'ale lekümül'Arda zelûlen femşû fiy menâkibiha ve kûlu min rizkîh* ve ileyHînnuşur;

O, arzı (bedeni) size (bilincinize) tâbi oluşturdu! Onun omuzlarında yürüyün ve O'nun yaşam gıdasından nasiplenin! Yeniden varoluşunuz O'na dönük olacaktır!

16-) Eemintüm men fiysSemâi en yahsife Bikümül'Arda feizâ hiye temur;

Semâdakinin sizi arzınıza geçirmesinden güvencede misiniz? Birden o harekete geçip çalkalanmaya başlar!

17-) Em emintüm men fiysSemâi en yursile 'aleyküm hasiba* feseta'lemüne keyfe neziyr;

Ya da semâdakinin, üzerinize bir kasırğa - hortum irsâl etmesinden güvencede misiniz? Uyarımın anlamını bileceksiniz!

18-) Ve lekad kezzebellezıyne min kablihim fekeyfe kâne nekiyr;

Andolsun ki onlardan öncekiler de yalanladı! Benim, beni inkâr sonucunu yaşatmam nasıl oldu!

19-) Evelem yerav iletıyri fevkahüm sâffatin ve yakbıdne, ma yumsikühünne illerRahmân* inneHU Biküllü şey'in Basıyr;

Üstlerinde saf saf kanatlarını açıp yükselen, kapayıp inen kuşları görmezler mi! Onlar Rahmânî kuvvelerle bunu başarıyorlar! Muhakkak ki O, her şeyi (hakikati olarak) Basıyr'dir.

20-) Emmen hazelleziy hüve cündün leküm yansurukum min dúnirRahmân* inilkâfirune illâ fiy gurur;

Ya da Rahmân'a karşı size yardım edecek ordunuz mu var? Hakikat bilgisini inkâr edenler yalnızca bir aldaniş içindedirler!

21-) Emmen hazelleziy yerzüküküm in emseke rizkaHU, bel leccû fiy 'utuvvin ve nüfûr;

Eğer yaşam gıdanı kesse, kimdir şu sizi besleyecek? Hayır, azgınlık ve nefretle kaçıış inatla sürdürmekteler!

22-) Efemen yemşiy mükıbben 'alâ vechihi ehda emmen yemşiy seviyyen 'alâ sıratın müstekıym;

Peki, âmâ olarak yüzüstü sürünen mi doğru yolda gider yoksa sıratı müstakim üzerinde dimdik önünü görerek yürüyen mi?

23-) Kul HUvelleziy enşeküm ve ce'ale lekümüssem'a vel'eb sare vel'ef'idete, kaliylen ma teşkûrun;

De ki: "Sizi inşa eden ve sizin için algılama kuvvesi, idrak kuvvesi (basîret) ve FUADLAR (Esmâ mânâ özelliklerini beyine yansıtıcı kalp nöronları) oluşturan "HÛ"dur! Ne kadar az şükrediyorsunuz (değerlendiriyorsunuz)!"

24-) Kul HUvelleziy zereeküm fiyl'Ardı ve ileyHî tuşşerun;

De ki: "Sizi, arzda yaratıp yayan "HÛ"dur! O'na haşır olunacaksınız!"

25-) Ve yekulûne metâ hâzelva'dü in küntüm sadıkiyn;

Derler ki: "Eğer sözünüzde sadıksanız, bu tehdidiniz ne zaman (gerçekleşecek)?"

26-) Kul innemel'ilmu 'indAllâh* ve innema ene neziyrun mubiyn;

De ki: "O'nun bilgisi Allâh indindedir! Şüphesiz ki ben apaçık uyarıcıyım!"

27-) Felemma raevhu zulfeten siet vucûhülleziyne keferu ve kıyle hâzelleziy küntüm Bihi tedde'un;

Onu (ölümü) yaklaşmış gördüklerinde, o hakikat bilgisini inkâr edenlerin yüzleri kötü oldu (karardı)! "İşte bu, kendisini bir an önce yaşamayı temenni ettiğinizdir!" denildi.

28-) Kul eraeytum in ehlekeniyAllâhu ve men ma'ıye ev rahımena, femen yüciyrulkafiriyne min 'azâbin eliyim;

De ki: "Bir düşünün! Allâh beni ve benimle beraber olanları helâk etse ya da bize rahmet etse; hakikat bilgisini inkâr edenleri feci bir azaptan kim kurtarır?"

29-) Kul HUverRahmânu amenna Bihi ve 'aleyhi tevekkelna* feseta'lemune men hüve fiy dalâlin mubiyn;

De ki: "O, Rahmân'dır; O'na hakikatimiz olarak iman ettik ve O'na tevekkül ettik! Kimin apaçık yanlış düşünce içinde olduğunu yakında bileceksiniz!"

30-) Kul eraeytüm in asbeha mâüküm ğavren femen ye'tiyküm Bimâin me'ıyn;

De ki: "Bir düşünün! Eğer suyunuz çekilse, sizde kim kaynak açıp su (ilim) oluşturur?"

Hakka Sûresi: 1-52

ACIKLAMA:

Hakka Sûresi, kaynak tertiplerde **Mülk-Me'aric Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Hakka Sûresi**'nin âyetleri hakkında ciddi bir rivayete rastlamadık!.. Birkaç âyeti hakkında isnâdî zayıf rivayet vardır!.. **Bu rivayetler, sûre'nin nâzil olduğu dönem ve şartlar hakkında bir bilgi olarak belki faydalı olabilir!**..

“Yemin olsun görmekte olduklarınıza ve görmediklerinize! Muhakkak ki O, Keriym bir Rasûlün kavlidir (sözüdür).” (Hakka: 38-40) ve devamı âyetlerin, yeni muhataplar dolayısıyla **Kureyş müşriklerinin** ileri gelenlerinden **Velfid B. Muğîre**'nin, **'Muhammed bir sihirbazdır'**; **Ebü Cehl**'in, **'bir şâirdir'**; **Ukbe**'nin, **'bir kâhindir'** demeleri üzerine nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

Kurân'da bir defa geçen **“Rabbi'nin Arş'ını taşıyan sekiz melek”** tanımı, bu sûre'nin 17.âyetinde geçer!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) ElHakkatü;

El Hakka (ölümle birlikte ortaya çıkacak mutlak hakikat)!

2-) MelHakkatü;

Nedir El Hakka?

3-) Ve ma edrake melHakkatü;

El Hakka'yı sana bildiren nedir?

4-) Kezzebet Semûdu ve 'Adun Bilkari'ati;

Semud ve Ad, o Karia'yı (ölüm sonrası yaşanacak sonsuz yaşamı) **yalanladılar.**

5-) Feemma Semûdu feühlikü Bittağiyeti;

Semud'a gelince, yüksek sesli depremle helâk edildiler!

6-) Ve emma 'Adun feühlikü Biriynın sarsarin 'atiyetin;

Ad'a gelince, şiddetli bir kasırgayla helâk edildiler!

7-) Sahhareha 'aleyhim seb'a leyâlin ve semaniyete eyyamin husumen feteralkavme fiyha sar'a keennehüm a'cazu nahlin haviyeh;

Onu (kasırgayı) **onlara, yedi gece ve sekiz gün musallat etti! O toplumu orada içi boş hurma kütükleri gibi yere yıkılmış görürsün!**

8-) Fehel tera lehüm min bakiyeh;

Onlardan geriye kalan ne görüyorsun?

9-) Ve câe fir'avnu ve men kablehu velmü'tefikatu bil hatreti;

Firavun, ondan öncekiler ve helâk olmuş şehirler, hep o hatayı yapanlar!

10-) Fe'asav Rasûle Rabbihim feehazehüm ahzeten rabiyeten;

Rablerinin Rasûlüne âsi oldular da (Rableri) onları şiddetle yakalayiverdi!

11-) İnnâ lemna tağal mâu hamelnaküm fiylcariyeti;

Muhakkak ki o su, kontrol dışı yükseldiğinde, sizi akıp gidenin içinde biz taşıdık!

12-) Linec'aleha leküm tezkireten ve te'iyeha üzünün va'iyeh;

Onu, sizin için bir hatırlatma ve iyi algılayan kulak da onu iyi kavrasın diye (naklettik)!

13-) Feizâ nufîha fiysSuri nefhatun vahîdetun;

Sur'a (süretlere - o anki bedenlere) nefha-i vahide (tek bir üfürüş) üflendiğinde (bilinçler hakikatlerini bedensiz fark ettiklerinde)...

14-) Ve humiletil'Ardu velcibalu fedükketa dekketen vahîdeten;

Arz (bedenler) ve dağlar (benlikler) kaldırılıp da tek darbeyle darmadağın edildiklerinde;

15-) Feyevmeizin veka'atılvakı'atü;

İşte o süreçte, o vâkı'a (herkesin mutlak hakikati fark edip yaşaması) oluşmuştur!

16-) Venşakkatis Sema'u fehiye yevmeizin vahiyeh;

O semâ (benlik bilinci) yarılmıştır! O süreçte o, göçmüştür!

17-) VelMelekü 'alâ ercaihâ* ve yahmilu 'Arşe Rabbike fevkahüm yevmeizin semaniyeh;

Melek de onun etrafındadır! Rabbinin arşını ise o süreçte onların (mahlûkatın) üstünde (boyutsal üstünde - derûnî yüceliğinde) bulunan sekiz (kuvve) taşır.

18-) Yevmeizin tu'radune lâ tahfa minküm hafiyeh;

O süreçte, hiçbir gizliniz gizli kalmaksızın arz olunursunuz (apaçık ortada olursunuz)!

19-) Feemma men ûtiye Kitabehu Bi yemiynihi feyekulu hâumukreû Kitabiyeh;

Kitabı (yaşam bilgi kayıtları) sağından oluşmuş olana gelince; o şöyle der: "İşte alın, okuyun bilgilerimi!"

20-) İnniy zanentu enniy mülakın hısabiyeh;

"Gerçekten ben, yaptıklarımın sonucuna kavuşacağımı düşünüyordum!"

21-) Fehüve fiy ‘ıyşetin radiyeh;

Artık o, mutlu bir seyir içindedir;

22-) Fiy cennetin ‘aliyetin;

Âli (yüce) bir cennette!

23-) Kutufuha daniyeh;

Onun yaptıklarının getirisi nimetler, elinin altındadır!

24-) Külu veşrebu henien Bima esleftum fiyl’eyyamihaliyeh;

Geçmişinizde yaptıklarınızın sonucu olarak şimdi afiyetle yiyip için!

25-) Ve emma men ütiye Kitabehu Bişimalihi feyekulu ya leyteniy lem üte Kitabiyeh;

Yaşam bilgisi kayıtları (kitabı) solundan oluşmuş olana gelince; o da şöyle der: “Keşke bana kayıtlarım hiç verilmeseydi!”

26-) Ve lem edri ma hısbıyeh;

“Hesabımı (yaptıklarımın sonucunun ne olduğunu) hiç bilmeseydim!”

27-) Yaleyteha kânetilkadiyete;

“Keşke (bu aşamaya gelinmeden) iş bitmiş olsaydı!”

28-) Ma ağnâ ‘anniy maliyeh;

“Servetim bana hiçbir fayda sağlamadı!”

29-) Heleke ‘anniy sultaniyeh;

“Bütün gücüm de yok olup gitti.”

30-) Huzûhu feğulluhu;

“Tutun da bağlayın onu!”

31-) Sümmel cahıyme sallûhu;

“Sonra Cahîm’e (cehenneme) atın onu!”

32-) Sümmе fiy silsiletin zer’uha seb’üne zira’an feskukûh;

“Sonra uzunluğu yetmiş arşın olan bir zincir içine sokun onu;”

33-) İnehû kâne lâ yu’minu Billâhil’Aziym;

“Çünkü o, Esmâ’sıyla hakikati olan Aziym Allâh’a iman etmiyordu!”

34-) Ve lâ yehuddu ‘alâ ta’amil miskiyn;

“Yoksulları doyurmak konusunda hiç çabası yoktu (cimriydi)!”

35-) Feleyse lehülyevme hahuna hamıym;

“İşte bu süreçte onun hiçbir candan dostu yoktur.”

36-) Ve lâ ta’amun illâ min ğisliyn;

“İrinli artıklardan başka yiyecekleri olmaz;”

37-) Lâ ye’küluhu illelhatun;

“Suçlular sadece onu yer!”

38-) Fela uksimu Bima tubsırun;

Yemin olsun görmekte olduklarınıza,

39-) Ve ma lâ tubsırun;

Ve görmediklerinize!

40-) İnnehu lekavlu Rasûlin keriyim;

Muhakkak ki O, Keriyim bir Rasûlün kavlidir (sözüdür).

41-) Ve ma hüve Bikavli şa'ır* kaliylen ma tu'minun;

O bir şair sözü değildir... İmanınız çok kısıtlı!

42-) Ve lâ Bilkavli kâhin* kaliylen ma tezekkerun;

Bir kâhin sözü de değildir... Hatırlayıp düşünmeniz de çok kısıtlı!

43-) Tenziylun min Rabbil'alemiyn;

Rabb-ül âlemîn'den bir tenzîldir (tafsile indirme)!

44-) Velev tekavvele 'aleyne ba'dal'ekaviyl;

Uydurup bize atfetseydi;

45-) Leehazna minhu Bilyemiyn;

Elbette O'ndan sağ elini (gücünü) alırdık.

46-) Sümme lekata'na minhülvetiyn;

Sonra, elbette O'nun şah damarını (carotis arter) keserdik!

47-) Fema minküm min ehadin 'anhu hacziyn;

Sizden hiçbir kimse de buna engel olamazdınız.

48-) Ve innehû letezkiretun lilmüttekıyn;

Muhakkak ki O (Kur'ân), korunmak isteyenler için düşündürücü hatırlatmadır!

49-) Ve inna lena'lemu enne minküm mükezzibiyn;

Muhakkak ki biz, yalanlayanlarınızı elbette biliyoruz.

50-) Ve innehû lehasretun 'alelkafiriyn;

Muhakkak ki O (kıyamet süreci), hakikat bilgisini inkâr edenler için elbette büyük pişmanlıktır!

51-) Ve innehû leHakkulyakiyn;

Muhakkak ki O (kıyamet süreci), elbette Hakk-el Yakîn'dir (hakikatin en açık seçik yaşantısıdır)!

52-) Fesebbih Bismi Rabbikel 'Azıym;

Öyleyse, ismi Aziym olan Rabbin namına (Esmâ'sına kullukla) işlevine devam ederek O'nu tespih etmiş ol!

Me'aric Sûresi: 1-44

ACIKLAMA:

Me'aric Sûresi, kaynak tertiplerde **Hakka-Nebe' Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

“Me'aric” İSMİ'ni, Kurân'da bir defa bu sûre'nin 3.âyetinde geçen (“Allâh” İSMİ'nin sıfatı) “Zül'Me'âric= mi'râclar sahibi”nden alır!..

Bir önceki **Hakka Sûresi**'nde vurgulanan ***Kurân'ın hatırlattığı, ölümle (dünya perdesinin kalkmasıyla) açılan hakikat ve ölüm ötesi süreçlerin ve bu realiteye muhatap insanların Nebi Rasûlleri dikkate almayan kavimlerinin helâkinin ibretlerinin sahnelenmesi*** vb önemli hususların **yeni bir anlatımla dilenmesinden** sonra **Me'âric Sûresi**'nin inzâli!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Me'aric Sûresi**'nin âyetleri hakkında ciddi bir rivayete rastlamadık!.. Birkaç âyeti hakkında isnâdı zayıf rivayet vardır!.. **Bu rivayetler, sûre'nin nâzil olduğu dönem ve şartlar hakkında bir bilgi** olarak belki faydalı olabilir!..

“O hakikat bilgisini inkâr edenlere ne oluyor ki sana şaşkın düşün geliyorlar? Sağdan ve soldan bölük bölük! Onlardan her bir kişi, nimet cennetine dâhil olunacağını mı umuyor? Hayır, asla! Muhakkak ki biz onları bildikleri şeyden (spermden) yarattık!” (Me'aric: 36-39) âyetlerinin nüzûl sebebi için rivayet şöyledir:

“Müşrikler, Hz. Rasûlullâh (a.s)'ın etrafına iman etmişlerle beraber toplanıyor, O'nu (Kur'ân) dinliyor, fakat faydalanmıyorlardı!.. Bilakis O'nu yalanlıyor ve alay edip şöyle diyorlardı: *‘Eğer şunlar Cennet'e girecekse, biz onlardan evvel oraya gireriz; ve orada onlara verilenden fazlası bizim olur’*” demeleri üzerine bu âyetler nâzil olmuş!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Seele sâilun Bi'azâbin vakı';

Sorgulayan, gerçekleşecek azabını sordu!

2-) Lilkâfirıyne leyse lehû dafi';

Hakikat bilgisini inkâr edenler içindir (azap olan ölüm)! Onu savacak yoktur.

3-) MinAllâhi Ziylme'aric;

Zül Mearic (pek çok urûc edeni olan) Allâh'tandır!

4-) Ta'rucül Melaiketu verRuhu ileyhi fiy yevmin kâne mikdaruhû hamsiyne elfe senetin;

Melekler ve ruh, miktarı (size) elli bin sene gibi olan bir süreç içinde urûc ederler (hakikatlerindeki Allâh'a ermek için yönelik süreci) O'na.

5-) Fasbir sabren cemiyla;

O hâlde güzel bir sabır ile sabret.

6-) İnnehüm yeravnehu be'ıyda;

Muhakkak ki onlar onu (azap günü olan ölümü) uzak görüyorlar!

7-) Ve nerahu kariyba;

Biz ise onu yakın görüyoruz!

8-) Yevme tekûnusSema'u kelmühî;

O gün semâ, erimiş maden gibi olur.

9-) Ve tekûnalcibalu kel'ihn;

Dağlar renkli yün gibi olur.

10-) Ve lâ yes'elu hamiymun hamiyma;

Dostların birbirini arayacak hâli kalmaz!

11-) Yubassarûnehüm* yeveddülmücrimu lev yeftediy min 'azâbiyevmeizin Bibeniyh;

Birbirlerine gösterilirken insanlar... Suçlular, o sürecin azabından kendini kurtarmak için oğullarını fidye olarak (ateşe) vermeyi düşünür...

12-) Ve sahibetihî ve ahıyh;

Karısını, kardeşini;

13-) Ve fasıyletihilletiy tü'viyh;

Aralarında yaşadığı tüm yakınlarını;

14-) Ve men fiyl'Ardı cemi'y'an sümme yünciyh;

Yeryüzünde yaşamış olanların tümünü (fidye verse) de kendini kurtarsa!

15-) Kellâ* inneha Lezâ;

Hayır, asla! Muhakkak ki o Leza'dır (dumansız alev).

16-) Nezza'aten lişşeva;

Derilerini kavurup soyan!

17-) Ted'u men edbere ve tevella;

(O Leza) **çağırır (hakikatine davet olduğunda) arkasını dönüp, yüz çevirip gideni!**

18-) Ve ceme'a feev'a;

Toplayıp da servet yığanı!

19-) İnnel'İnsane hulika helû'a;

Muhakkak ki insanın yaratılışında hırs ve doyumsuzluk mevcuttur!

20-) İzâ messehüşşerru cezû'a;

Ona hoşlanmadığı şeyle karşılaştığında feryat edip bağırandır (tahammülsüz)!

21-) Ve izâ messehülhayru menû'a;

Ona hayır ulaştığında ise pinti, bencildir!

22-) İllelmusalliyn;

Sadece musallîn (bilfiil salât yaşayanlar) müstesna!

23-) Elleziyne hüm 'alâ Salâtihim dâimun;

Onlar ki sürekli salâttadırlar (sürekli Allâh'a yönelişlerini muhafaza ederler)!

24-) Velleziyne fîy emvalihim hakkun ma'lum;

Onlar ki, onların mallarında bilinen bir hak vardır;

25-) Lissâili velmahrum;

Yardım talep eden ve mahrum için.

26-) Velleziyne yusaddikune Biyevmiddiyn;

Onlar ki, din (ceza - yapılanların sonucunun yaşanacağı) süreçlerini tasdik ederler!

27-) Velleziyne hüm min 'azâbi Rabbihim müşfikun;

Onlar ki, Rablerinin azabından endişe duyanlardır.

28-) İinne 'azâbe Rabbihim ğayru me'mun;

Muhakkak ki Rablerinin azabına karşı güvenceleri yoktur!

29-) Velleziyne hüm lifurûcihim hafizun;

Onlar ki, cinsel organlarını aşırılıktan korurlar.

30-) İlla 'alâ ezvacihim ev mameleket eymanuhüm feinnehüm ğayru melumiyn;

Eşleri veyahut tasarrufları altındakiler müstesna! Çünkü onlar (bundan dolayı) kınanmazlar!

31-) Femenibteĝa verae zâlike feûlaike hümül 'adun;

Artık kim bundan ötesini isterse, işte onlar sınırı aşanların ta kendileridirler!

32-) Velleziyne hüm liemanatihim ve 'ahdihim ra'un;

Onlar ki (insanın yüklendiği) emanetlerine ve (Allâh'a) ahdlarına riayet edicilerdir!

33-) Vellezine hüm Bişehadatihimkaimun;

Onlar ki, şehâdetlerinde kaîmlerdir (“ŞehidAllâhu ennehu...”Âl-u İmran: 18. âyetine atıf. A.H.)!

34-) Velleziyne hüm ‘alâ Salâtihim yuhafizun;

Onlar ki salâtlarını muhafaza ederler (Allâh’a yönelik hâllerini sürekli korurlar).

35-) Ülaike fiy cennatin mükremun;

İşte bunlar cennetlerde ikram olunanlardır.

36-) Femalilleziyne keferu kıbeleke muhtı’ıyn;

O hakikat bilgisini inkâr edenlere ne oluyor ki sana şaşkın düşkün geliyorlar?

37-) ‘Anilyemiyni ve ‘anişşimali ‘ızıyn;

Sağdan ve soldan bölük bölük!

38-) Eyatme’u küllümrin minhüm enyüdhale cennete na’ıym;

Onlardan her bir kişi, nimet cennetine dâhil olunacağını mı umuyor?

39-) Kellâ* inna halaknâhüm mimma ya’lemun;

Hayır, asla! Muhakkak ki biz onları bildikleri şeyden (spermden) yarattık!

40-) Felâ uksimu BiRabbilmeşarikıvelmeğaribi inna liKadirun;

Doğuların ve batıların Rabbi olarak kase m ederim ki, gerçekten biz her şeye gücü yetenleriz!

41-) Alâ en nübeddile hayren minhüm ve ma nahnu Bimesbukıyn;

Onların yerine onlardan daha hayırlısını getirmeye... Biz önüne geçilmeyen gücüz!

42-) Fezerhüm yehûdu ve yel’abu hattâ yülaku yevmehümülleziy yû’adun;

Bırak onları, vadolundukları süreçlerine kavuşuncaya kadar (dünyalarına) dalsınlar ve oynasınlar!

43-) Yevme yahrucune minel’ecdasi sira’an keennehüm ila nusubin yûfidûn;

O gün kabirleri olan bedenlerden hızla fırlarlar! Sanki onlar dikilmiş putlara hızlıca koşuyorlar.

44-) Haşi’aten ebsaruhüm terhekuhüm zilletun, zâlikelyevmülleziy kânu yû’adun;

Gözleri dehşetten önlerine eğik, kendilerini de bir zillet kaplamış oldukları hâlde... İşte bu, vadolundukları o süreçtir!

Nebe' Sûresi: 1-40

ACIKLAMA:

Nebe' Sûresi, kaynak tertiplerde **Me'aric-Nâzi'at Sûreleri** arasına yerleştirilmiştir!..

“**Nebe'**” **İSMİ'ni**, ikinci âyetinde geçen “en-Nebe'ül Aziym= **O azametli büyük haber**”den alır!..

Kurân'da bu tanım (Kurân'ın verdiği “**azametli büyük haber**”) **iki defa** (hakikat ve âhîret gaybı için) geçer; ilki **Sâd: 67'**de, ikincisi ise **bu sûrede**:

“**De ki: 'HÛ (gerçeği), Aziym bir haberdir!'** (Bu haberin mânâsını ve değerini kavrayabilseniz!)” (Sâd: 67)

“**Azametli Haberi mi** (ölüm sonrasında yaşamın devamı)?” (Nebe': 2)

Nebe' Sûresi, nüzûl sırası olarak tam bu sürecin özelliği ile bütünleşen bir sûre'dir!..

İnsanların farkında olmadığı önemli bir gerçeğin Meryem: 71'de bahsedilişinden sonra “Kesinlikle cehennem güzergâh olmuştur (herkes oradan geçer!)” (Nebe': 21) âyeti, bu sûre'de geçen **Kur'ân** haberlerindedir!..

Orijinal bir özellik olarak **tüm Kurân'**da **üç defa** geçen “**Melâike VE Rûh**” ibâresi, daha önce nâzil olan **Kadir Sûresi'**nde ve **Me'aric Sûresi'**nde (tenezzül ve urûc'da) “**Melâike VE Rûh**” sırası ile iken, bu **Nebe' Sûresi'**nde (“kıyamet” tecellisinde) “**Rûh VE Melâike**” sırasıyla'dır!.. “Kıyamet/ölüm”den önceki (bu beden yaşamındaki) oluşum, “kıyamet/ölüm”den sonraki oluşum/yaşam farkı mı?... **Esmâ tetiklemesini dahi böyle düşünebilir miyiz?!..**

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Nebe' Sûresi'**nin birkaç âyeti hakkında isnâdı zayıf rivayet vardır!.. **Bu rivayetler, sûre'nin nâzil olduğu dönem ve şartlar hakkında bir bilgi** olarak belki faydalı olabilir!..

Sûre'nin başlarındaki, “**Nevi sorguluyorlar? Azametli Haberi mi** (ölüm sonrasında yaşamın devamı; ba'sü ba'del mev'ti)?” ve devamı olan âyetlerin nüzûl sebebi özetle şöyle rivayet edilir:

Hz. Rasûlullâh a.s. hakkında, Kureyş müşrik önderlerinin mecnûn/şâîr/kâhin/sihirbaz gibi bilinçli iftiraları yanı sıra toplantılarında artık Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ın gerçek durumunu, gerçekte ne olduğunu, ne getirdiğini, Nebi olarak verdiği haberleri sorguluyorlar, birbirleriyle

tartışıyorlar (belki Hz. Rasûlullâh (a.s)’a da bazen soruyorlar), **Hz. Rasûlullâh a.s. hakkında farklı görüşler ileri sürerek konuşuyorlarmış.... İşte böyle şeyleri de konuşmaya ve tartışmaya başlamaları üzerine bu âyetler nâzil olmuş...**

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) ‘Amme yetesâelun;

Neyi sorguluyorlar?

2-) Anin Nebeil ‘Azıym;

Azametli Haberi mi (ölüm sonrasında yaşamın devamı)?

3-) Elleziy hüm fiyhi muhtelifun;

Ki o konuda anlaşmazlık içindedirler!

4-) Kellâ seya’lemun;

Hayır, (düşündükleri gibi değil), **yakında** (vefat edince) **bilecekler!**

5-) Sümme kellâ seya’lemun;

Yine hayır (düşündükleri gibi değil), **yakında bilecekler!**

6-) Elem nec’alil’Arda mihâda;

Biz arzı (bedeni) **bir beşik** (içinde geliyeceğiniz geçici kullanım aracı) **yapmadık mı?**

7-) Velcibale evtada;

Dağları (bedendeki organları) **da birer kazık!**

8-) Ve haleknâküm ezvaca;

Sizleri de eşler (bilinç - beden) **olarak yarattık.**

9-) Ve ce’alna nevmeküm sübâta;

Uykunuzu bir dinlenme kıldık.

10-) Ve ce’alnelleyla libâsa;

Geceyi örtü kıldık.

11-) Ve ce’alnennehare me’âşa;

Gündüzü de geçim meşgalesi kıldık.

12-) Ve beneyna fevkaküm seb’an şidada;

Fevkinizde (yedi yörüngeli sistem - bilinç boyutunuzda) **sağlam yedi** (semâ) **bina ettik.**

13-) Ve ce’alna siracen vehhaca;

Bir de ışık saçan bir kandil (Güneş - akıl) **koyduk.**

14-) Ve enzelna minelmu’sıratı mâen seccaca;

Yağmur bulutlarından şarıl şarıl bir su inzâl ettik.

15-) Linuhrice Bihi habben ve nebata;

Onunla taneler ve bitkiler çıkaralım diye.

16-) Ve cennatin elfafa;

İç içe girmiş bahçeler!

17-) İinne yevmelfasli kâne miykata;

Muhakkak ki o Fasl (ayrılıp tasnif olma) süreci vakit olarak belirlenmiştir.

18-) Yevme yunfehu fiysSuri fete'tune efvaca;

O süreçte Sur'a üfürülür de gruplar hâlinde gelirsiniz.

19-) Ve fütihatıSemâu fekânet ebvaba;

Semâ da açılmış, kapı kapı olmuştur (bilinç, duyu organsız algılama yaşamına açılmıştır).

20-) Ve suyiretilcibâlu fekânet seraba;

Dağlar yürütülmüş, serap olmuştur (organların sınırlaması kalmamıştır).

21-) İinne cehenneme kânet mirsada;

Kesinlikle Cehennem güzergâh olmuştur (herkes oradan geçer)!

22-) Littagıyne meâba;

Tuğyan edenler (azgınlar; zâlimler, Sünnetullâh'a göre korunma çalışmaları yapmayanlar) için yerleşim alanıdır!

23-) Labisiyne fiyha ahkaba;

Çok uzun süre kalıcılar olarak!

24-) Lâ yezûkune fiyha berden ve lâ şeraba;

Orada ne bir serinlik tadarlar ne de keyif veren içecek!

25-) İlla hamiyemen ve ğassâka;

Ancak hamim (kaynar su) ve gassak (irin) müstesna!

26-) Cezâen vifaka;

Tam karşılığı olarak yaşamlarının!

27-) İnnehüm kânu lâ yercune hısaba;

Muhakkak ki onlar bir hesap (yaşamlarının sonucunu) ummuyorlardı!

28-) Ve kezzebu BiâyâtiNA kizzaba;

Varlıklarındaki işaretlerimizi yalanladıkça yalanlamışlardı!

29-) Ve külle şey'in ahsaynâhu Kitaba;

(Oysa biz) her şeyi en incesine kadar kaydedip dosyalaştırdık!

30-) Fezûku felen neziydeküm illâ ‘azâba;

O hâlde tadın; size azaptan başka bir şeyi asla artırmayacağız!

31-) İnnelilmüttekiyne mefaza;

Muhakkak ki korunmuşlar için kurtuluş vardır.

32-) Hadâika ve a'nâba;

Sulak bahçeler, üzüm bağları... (“Meselül cennetilletiy” uyarısı hatırlanmalı. Cennete dair anlatılanların tümü semboller benzetmelerle anlatılmaktadır.)

33-) Ve keva'ibe etraba;

Yaşıt muhteşem eşler! (Cinsiyet kavramı olmayan şuur yapının hakikatinden gelen Esmâ özelliklerini açığa çıkaracağı muhteşem kapasiteli o boyutun özelliğiyle oluşmuş bedenler. Dişi - erkek ayrımsız! Allâhu âlem. A.H.)

34-) Ve ke'sen dihaka;

Dolu kadehler!

35-) Lâ yesme'une fiyha lağven ve lâ kizzaba;

Orada ne bir boş söz duyurlar ne de bir yalan.

36-) Cezâen min Rabbike ‘ataen hısaba;

Rabbinden bir ceza, (yani yaptıklarına bağış olmak üzere!

37-) RabbisSemavati vel'Ardı ve ma beynehümerRahmâni lâ yemliküne minhu hitaba;

Semâların, arzın ve ikisi arasında olanların Rabbidir, Rahmân'dır! Hiç kimse O'ndan bir hitaba mâlik değildir.

38-) Yevme yekumur Ruhü vel melaiketü saffâ; lâ yetekellemüne illâ men ezine lehurRahmânu ve kale savâba;

O süreçte, RUH (insanların tümünde şuur boyutunda açığa çıkan TEK'il Esmâ hakikati mânâsı) **ve melekleri saf saf kıyamdadır.** (Fıtratında) **Rahmân'ın izin verdiği hariç, kimse konuşamaz hâldedir! O da doğruyu söyler.**

39-) Zâlikel yevmülHakk* femen şâettehaze ila Rabbihi meâba;

İşte budur Hak süreç! Artık dileyen Rabbine erecek çalışmayı yapın!

40-) İnnazenraküm ‘azâben kariyba* yevme yenzurulmer'u ma kaddemet yedahu ve yekulülkafiru ya leyteniy küntü turaba;

Doğrusu biz sizi yakın bir azap (ölüm) ile uyardık! O gün kişi, ellerinin (kendine) ne takdim ettiğine bakar; hakikat bilgisini inkâr eden de şöyle der “Keşke toprak olsaydım!”

Nâzi'at Sûresi: 1-46

ACIKLAMA:

Nâzi'at Sûresi, kaynak tertiplerde Nebe' Sûresi'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

Nebe' Sûresi'nde "azametli büyük haber" olarak nitelenen "Ba'sü ba'delMevt" ile "ölüm sonrasında yaşamın devamı" gerçeğinden sonra, Nâzi'at Sûresi'nde "Ba'sü ba'delMevt" olayının mahiyetinin "ölümü tadan" insan bilincine göre açıklanışı!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak Nâzi'at Sûresi'nin birkaç âyeti hakkında isnâdı zayıf rivayet vardır!.. Bu rivayetler, sûre'nin nâzil olduğu dönem ve şartlar hakkında bir bilgi olarak faydalı olabilir!..

12.âyet hakkındaki rivayet:

"İşte bu (ba'sü ba'del mevt gerçekleşse), o takdirde (bedenin ölümünden sonra yaşamın devam etmesi, hazırlanmayan için) hüsranlı bir (yaşamaya) geri dönüştür (azametli büyük haber?)!" dediler." (Nâzi'at: 12) âyetinin, Nebe' Sûresi'ndeki "azametli büyük haber"i açıklayan Nâzi'at: 6-11 âyetlerinden sonra Kureyş kâfirlerinin "Ölüm sonrası ba's olursak biz gerçekten hüsranda olacağız demektir (çünkü inancımız ve yaşamımız buna göre değil!)" demeleri üzerine nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

42-46 âyetleri ile ilgili rivayet:

"Sana O Saat'ten soruyorlar: Onun gelip çatması ne zaman, diye. (Oysa) onun bilgisi sende ne arar! Onun sonu Rabbinedir. Sen ancak O'ndan haşyet duyan kimsenin uyarıcısısın! Onu gördükleri süreçte, sanki onlar (dünyada) hiç kalmamışlardır! Ancak bir Aşiyeye (Güneş'in ufukta batma süresi) yahut onun battıktan sonraki kalan aydınlık süresi kadar dünyada yaşamış olduklarını sanırlar." (Nâzi'at: 42-46) âyetleri, Mekke müşriklerinin Nebi (s.a.v.)'e "Kıyamet ne zaman?" diye sorup durmaları üzerine nâzil olmuş!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Vennazi'ati ğarka;

Şiddetli güç (kuvvesi; Mars);

2-) Vennaşitati nešta;

Yumuşakça götüren (kuvve; Güneş),

3-) Vessabihati sebha;

(Yörüngelerinde) **yüzüp yüzüp giden** (kuvveler; Satürn - Jüpiter),

4-) Fessabikati sebka;

Yarışıp öne geçen (kuvveler; Merkür - Venüs),

5-) Felmüdebbirati emra;

Hükmü tedbir edenlere (açığa çıkararak kuvveler; AY), (Bu âyetlerin ‘yıldızlara işaret ettiği yorumu’ Hasan Basri ve İmam Razi’ye ait olup, paylaştığım anlayıştır. A.H.)

6-) Yevme tercüfurRacifetü;

O süreçte Racife (vefat sarsıntısı; zelzele) **sarsar.**

7-) Tetbe’uherRadifeh;

Onu Radife (bâ’s; yeni ruh bedenle yaşama başlayış) **izler.**

8-) Kulübün yevmeizin vacifetun;

O süreçte (bazı) **bilinçler şok olur!**

9-) Ebsaruha haşi’ah;

Onların görüşleri şaşkın, eziktir!

10-) Yekulune einna lemerdûdûne fiylhafireti;

Hâlâ diyorlar: “Gerçekten biz ilk hâlimize (toprak olduktan sonra hayata) **geri döndürülür müyüz; bâ’s var mı?”**

11-) Eizâ küнна ‘ızamen nehreh;

“Çürüyüp dağılmış kemikler olduğumuzda mı?”

12-) Kalu tilke izen kerretun hasiretun;

“İşte bu, o takdirde (yaşamın devam etmesi) **hüsranlı bir geri dönüştür” dediler.**

13-) Feinnema hiye zecretun vahıdetun;

Oysa o tek bir komuttur!

14-) Feizâ hüm Bissahireh;

Bir de bakarsın ki onlar geniş alandadırlar!

15-) Hel etake hadiysü Mûsa;

Musa’nın olayı sana ulaştı mı?

16-) İz nadahu Rabbuhu BilVadilMukaddesi Tuva;

Hani Onun Rabbi Ona, (Bi-)mukaddes vadi Tuva’da hitap etti:

17-) İzheb ila fir’avne innehu tağâ;

“Git Firavun’a! Muhakkak ki o azgımlaştı!”

18-) Fekul hel leke ila en tezekkâ;

“De ki: Arınıp saflaşmaya ne dersin?”

19-) Ve ehdiyeke ila Rabbike fetahşâ;

“Seni Rabbine erdirmeme? (Azameti karşısında) haşyet duyarsın!”

20-) Feerahul’ayetelkübra;

Derken ona büyük mucizeyi gösterdi!

21-) Fekezzebe ve ‘asâ;

(Firavun) **yalanladı ve isyan etti.**

22-) Sümme edbere yes’â;

Sonra koşarak ardına döndü.

23-) Fehaşere fenâda;

Akabinde topladı, seslendi:

24-) Fekale ene Rabbükümül’a’lâ;

“Ben, sizin en âlâ Rabbinizim!” dedi. (Kadim Hakikat bilgisini elde eden Firavun, bunu şuurun sınırsız kuşatıcılığıyla tüm varlıkta müşahedesi yerine; bilincine yükleyerek bedenselliğine vermiş; bilinç varlığına tanrısallık vermiş ve bedenselliğinde dilediğini yapma noktasına yani nefs-i emmâre yaşamına düşmüştü. Bu yüzdendir ki Musa a.s. ona hakikat bilgisini aktarmak yerine, yani Allâh’a iman yerine, Rabb-ül âlemîn’e iman noktasına çekerek uyarı yapmıştı. Yani tüm varlıkta tedbir eden Esmâ mertebesine dikkatini çekerek hayalindeki vahdeti, bilinç - beden boyutunda yaşayarak birimselliğiyle sınırlamak yerine; şuur boyutunda tüm varlığa yaygın Esmâ mânâları çıkışına iman etmesini teklif etmişti. A.H.)

25-) Feehazehullahu nekâlel ‘ahireti vel ûla;

Bunun üzerine Allâh, onu sonsuz yaşam boyutunun ve öndekinin (dünyanın) ibret verici azabı ile yakaladı.

26-) İne fiy zâlike le’ibreten limen yahşâ;

Muhakkak ki bunda haşyete ermiş kimseler için elbette bir ibret vardır!

27-) Eentüm eşeddü halkan emisSema’* benâha;

Sizin yaratılışınız mı zorlu yoksa Semâ mı? (Ki Allâh) onu bina etti!

28-) Rafe’a semkeha fesevvaha;

Onun sınırlarını yükseltti de onu tesviye etti (işlevini yerine getireceği özelliklere göre oluşturdu)!

29-) Ve ağtaşe leyleha ve ahrece duhaha;

Onun gecesini kararttı, onun gündüzünü aydınlattı.

30-) Vel’Arda ba’de zâlike dehaha;

İşte bundan sonra arzı yayıp döşedi.

31-) Ahrece minha mâeha ve mer'aha;

Ondan onun suyunu ve mer'asını çıkardı(ğı hâlde).

32-) Velcibale ersaha;

Dağlara gelince, onları demir atmış gibi dikip sâbitledi.

33-) Meta'an leküm ve lien'amiküm;

Sizin ve en'amınızın (hayvanlar) yararlanması için.

34-) Feizâ câetittammetülkübra;

Et Tammet'ül Kübra (karşı konulmaz olay - ölüm tadılıp yeni yaşam) başladığında.

35-) Yevme yetezekkerul'İnsanu ma se'a;

O süreçte insan çalışmalarının getirisinin ne olacağını hatırlar!

36-) Ve burrizetilcahiymu limen yera;

Görüşü açılan (göz sınırlaması olmadan gören) için cehennem bâriz (apaçık) karşısındadır!

37-) Feemma men tağâ;

Azıp kural tanımayana,

38-) Ve aserelhayateddünya;

Dünya zevkleri için yaşamayı seçene gelince;

39-) Feinnelcahiyme hiyel me'va;

Muhakkak ki yakıcı ortam mekânı olur!

40-) Ve emma men hafe mekame Rabbihi ve nehennefse 'anilheva;

Rabbinin makâmından korkan ve nefsini boş geçici sonsuzlukta hiçbir getirisi olmayan davranışlardan koruyana gelince;

41-) Feinnelcennete hiyel me'va;

Muhakkak ki cennet, barınağın ta kendisidir.

42-) Yes'elûneke 'anissa'ati eyyane mursaha;

Sana O Saat'ten soruyorlar: Onun gelip çatması ne zaman, diye.

43-) Fiyme ente min zikraha;

(Oysa) **onun bilgisi sende ne arar!**

44-) İla Rabbike müntehaha;

Onun sonu rabbinedir.

45-) İnnema ente munziru men yahşâha;

Sen ancak O'ndan haşyet duyan kimsenin uyarıcısısın!

46-) Keennehüm yevme yeravneha lem yelbesû illâ 'aşıyyeten ev duhaha;

Onu gördükleri süreçte, sanki onlar (dünyada) hiç kalmamışlardır! Ancak bir Aşiyeye (Güneş'in ufukta batma süresi) yahut onun battıktan sonraki kalan aydınlık süresi kadar dünyada yaşamış olduklarını sanırlar.

Ra'd Sûresi: 1-43

ACIKLAMA:

Ra'd Sûresi, genel tertiplerde ağırlıklı olarak **Medine döneminde Muhammed-Rahmân Sûreleri** arasına; bazılarında **Mekke döneminde Tûr Sûresi**'nden önceye yerleştirilmiştir!..

Bizim araştırma ve tesbitimize göre, metin ve siyer olarak Ra'd ve Rahmân Sûreleri, Mekke dönemine uygun gözükmektedirler!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak Ra'd Sûresi'nin bazı âyetleri hakkında rivayetler vardır!.. Fakat sebeb-i nüzûl olarak rivayetlerin çoğunun telifi, metin ve siyer olarak mümkün görünmemektedir!.. Ancak bu rivayetler, sûre'nin nâzil olduğu dönem ve şartlar hakkında bir bilgi olarak faydalı olabilir!..

Bunlardan 31.âyet (27. ve 30.âyetler de bu paraleldedir) hakkındaki rivayet şöyledir:

"Eğer ki, (geçmiş Rasûl ve Nebiler'in mucizeleri gibi) kendisiyle dağların yürütüldüğü yahut arzın parça parça edildiği veya kendisiyle ölülerin konuşturulduğu bir Kur'ân (mucizesi; hakikat tecellisi) olsaydı bu (gene iman etmezlerdi)! Hayır, Hüküm tümüyle Allâh'ındır! İman edenler açıkça bilmediler mi, eğer Allâh dileseydi elbette insanların hepsini hakikate erdirirdi! Hakikat bilgisini inkâr edenlere gelince, kendi eserleri dolayısıyla; kendilerine veya yurtlarının yakınına bir musibet isâbet etmekten geri kalmaz... Tâ ki Allâh vaadi gelinceye kadar... Muhakkak ki Allâh vaadinden dönmez!" (Ra'd: 31) âyeti, kavminin Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)den "dağların yürütülmesini, yerin parça parça edilmesini ve geçmiş ölü babalarının diriltilmesini" istemeleri üzerine nâzil olmuş!..

Nitekim 27.âyet hakkındaki rivayet de **Mekke kâfirlerinin** bu tutumunu göstermektedir:

"O hakikat bilgisini inkâr edenler: "O'na Rabbinden bir mucize inzâl edilseydi ya?" derler...

De ki: "Muhakkak ki Allâh dilediğini saptırır, kendisine dönüp yöneleni de hakikate erdirir." (Ra'd: 27) âyeti, (Hz. Rasûlullâh (a.s.)'in

Kur'ân mucizesi ortada iken) Abdullâh B. Ebî Ümeyye ve arkadaşlarının Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'den, kendilerine mucizeler getirmesini isteyerek: “Rabbinden kendisine bir âyet (işaret, olağanüstü bir alâmet) inzâl edilmeli değil miydi?” demeleri üzerine inzâl edilmiş!..

Sirk (cahiliye) taassubu ve küfür inatları ile Rasûlullâh (a.s.)'a muhalefet ve hasımlık eden Mekke müşriklerinin çeşitli planları ve tedbirleri işe yaramıyor; nübüvvet ve vahyini sorgulayıp realize etmeye çalışıyorlar; derken hakikatleri ve evrensellik için mucize olan vahyini değerlendirmek yerine, dünyaları için faydalanacakları “mucize” olağanüstülükler yapmasını istiyorlar?!..

Bir çıktısı “Kur'ân” olan Rasûlullâh (Muhteşem Beyin) mucizesi, muhataplarına “Kur'ân”ı işaret etmeye devam ediyor; yakın bir zamanda da zaten “İsrâ” (mucizesi) olavı yaşanıyor...!

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elif Lâââm Miiym Râ* tilke âyâtül Kitab* velleziy ünzile ileyke min Rabbikel Hakku ve lâkinne ekseren Nasi lâ yu' minun;

Eliif, Lââm, Miim, Raa... Bunlar Kitap'ın (nâzil Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİsinin) işaretleridir... (O BİLGİ) Rabbinden sana inzâl olunan Hak'tır... Ne var ki insanların çoğunluğu iman etmezler.

2-) Allâhulleziy rafe'asSemavati Biğayri 'amedin teravneha sümmesteva alel Arşı ve sahhareşŞemse velKamere, küllün yecriy liecelin müsemma* yüdebbirul'emre yufassilül'âyâti lealleküm Bi Lıkai Rabbiküm tukinun; (İsmi) Allâh (olan), **“HÛ”dur ki semâları** (algılanan madde ötesi boyutları - bilinç {yedi nefis} mertebelerini) **gördüğünüz bir şeye dayanaksız yükseltti** (Farklı algılama sistemlerine dayalı farklı boyutlar meydana getirerek oluşturdu)! **Sonra Arş üzerine istiva etti** (Esmâ'sının özelliklerini Fiiller âleminde hükümrân kıldı)! **Güneş'i, Ay'ı hükmünün açığa çıkması için işlevlendirmiştir; her biri belli bir ömre sahip olarak işlevine devam eder... Hükmü doğrultusunda** (her şeyi) **oluşturur - yönlendirir; tüm detaylarıyla var eder; Rabbinizin likâsına** (hakikatinizdeki Rabbinizin Esmâ'sının açığa çıkışının farkındalığına) **yakîn sahibi olmanız için.**

3-) Ve HUvelleziy meddel'Arda ve ce'ale fiyha revasiye ve enhara* ve min küllissemerati ce'ale fiyha zevceynisneyni yuğşil leylen nehar* inne fiy zâlîke leâyâtin likavmin yetefekkerun;

“HÛ”, ki arzı yaydı (madde yapıyı - bedeni, kendisindekileri oluşturacak kapasiteyle meydana getirdi; konu dünyanın yuvarlaklığı değil, yeryüzü ve aynı zamanda bedenini yani madde boyutunun

kapasitesidir); **onda sâbit dağlar** (bedenin organları) **ve nehirler** (bilinçleri besleyen sürekli bilgi akışı - sinir sistemi) **oluşturdu... Her semerattan** (üretilmişten) **onların eşi olan ikizini** (birimin madde ve ötesi olan yapısını) **oluşturdu... Geceyi gündüze** (cehalet karanlığını ilmiyle aydınlığa, hakikatin seyredildiği yaşama) **dönüştürür... Gerçek ki, bunlarda tefekkür eden bir topluluk için nice işaretler vardır.**

4-) Ve fiyl Ardı kıtaun müteceviratün ve cennatün min a'nabin ve zer'un ve nehylün sınvanün ve ğayru sınvanin yüska Bi main vahid* ve nufaddilu ba'daha alâ ba'din fiyl ükül* inne fiy zâlîke le âyâtin likavmin ya'kılun;

Arzda (yeryüzünde - bedende) **birbirine yaslanmış komşu kıtalar** (veya organlar), **üzümden bahçeler, ekinler ve çatalı ve çatalsız hurmalıklar vardır... (Hepsi) (Bi-)ma-i vâhid ile (TEK BİR İLİM'in kendilerinde açığa çıkmasıyla) sulanır** (beslenir - hayatiyetini devam ettirir)... **Yemişlerinde** (ürettikleri itibarıyla) **onların bazısını bazısına üstün tutarız. İşte bunda aklını değerlendiren bir topluluk için elbette nice işaretler vardır.**

5-) Ve in ta'ceb feacebün kavlühüm eizâ küнна түraben einna lefiy halkın cediyy* ülaikelleziyne keferu Bi Rabbihim* ve ülaikel ağlalü fiy a'nakihim* ve ülaike ashabün Nar* hüm fiyha halidun;

Eğer (kavrayamadığından dolayı) **şaşıyorsan** (bu işaretlerimizize); **asıl şaşılacak olan, onların şu sözüdür: “Biz toprak olduktan sonra, halkı cedîdde mi olacağız** (yeni bir yaratılmayla yaşama devam mı edeceğiz)?”... **İşte bunlar Rablerinin hakikatleri olduğu bilgisini inkâr edenlerdir** (Allâh Esmâ'sı hakikatleri olduğu için sonsuza dek ölümsüz yaşayacaklarını kavrayamayanlardır)! **Boyunlarında bukağılar** (halkalar - karınlarındaki ikinci beyinin oluşturduğu madde bedenden ibaret olma düşüncesinin esirleri) **olanlar da bunlardır! Bunlar Ateş** (yanma) **ehlidir... Onlar orada sonsuz yaşarlar!**

6-) Ve yesta'ciluneka Bis seyyieti kablel haseneti ve kad halet min kablihîmül mesûlat* ve inne Rabbekle lezû mağfiretin linNasi alâ zulmihim* ve inne Rabbekle le şediyy'ül 'ıkab;

Senden iyilik beklemek yerine, bir an önce belâlarını isterler... (Oysa) onlardan önce, ders almaları gereken nice geçmiş topluluklar cezalandırıldılar. Muhakkak ki senin Rabbin zulümlerine rağmen insanlara mağfiret sahibidir... Muhakkak ki senin Rabbin “Şediyy'ül İkab”dır (işlenen suçun sonucunu en şiddetli şekilde yaşatandır).

7-) Ve yekülülleziyne keferu levla ünzile aleyhi ayetün min Rabbih* innema ente münzirun ve liküllî kavmin had;

O hakikat bilgisini inkâr edenler: “O'na Rabbinden bir mucize inzâl edilmeliydi ya!” derler... Sen ancak bir uyarıcısın... Her toplumun

bir Hadîy’i (hakikati göstereni) vardır.

8-) Allâhu ya’lemu ma tahmilu küllü ünsâ ve ma teğyidul’ erhamu ve ma tezdad* ve küllü şey’in ‘indehu Bimıkdar;

Allâh, her dışının neye hamile olduğunu, rahimlerin neyi noksanlaştıracığını ve neyi ziyade edeceğini bilir... O’nun indinde her şey kendi yaratılış amacına göre kapasitesi iledir.

9-) ‘Alimul ğaybi veşşehadetil Kebiyrul Müte’âl;

Algılanamayan ve algılananın Aliym’idir! Kebiyr’dır (sonsuz mânâlar büyüklüğü sahibi), **Müteâliy’dır** (yüceliği her şeyi ihâta eder).

10-) Sevaün minküm men eserral kavle ve men cehera Bihi ve men huve müstahfin Bil leyli ve saribün bin nehar;

Sizden düşüncesini içinde saklayan da açıkça konuşan da; gecenin zifirî karanlığındaki ile gündüzün aydınlığındaki de aynıdır (O’na)!

11-) LeHU muakkıbatün min beyni yedeyhi ve min halfıhi yahfezunehu min emrillah* innAllâhe lâ yuğayyiru ma Bi kavmin hatta yuğayyiru ma Bi enfüsihim* ve izâ eradAllâhu Bi kavmin suen fela meradde leh* ve ma lehüm min dunihi min val;

Onun (tüm açığa çıkardıklarını), önünden arkasından Allâh hükmüyle muhafaza eden (kaydeden) kesintisiz izleyici sistemi (kuvveleri - melekleri) vardır... Muhakkak ki Allâh, bir toplumun yaşam biçimini, onlar kendi neflerini (anlayışlarını - değer yargılarını) değiştirmedikçe, değiştirmez! Allâh bir topluma bir felaket irade etti mi, artık onun geri çevrilmesi yoktur! Onlar için O’ndan başka yardım edici dost yoktur.

12-) HUvelleziy yüriyümül berka havfen ve tamean ve yünşüssehabessikal;

“HÛ”, ki size korku ve umut olarak şimşeği (beyninizde bir an parlayan bir fikri) **gösteren**, (ilim ve marifet ile) **yüklü bulutları inşa eden...** (“Size korku ve ümit...” diye başlayan bu ve sonraki âyetler benzetme yoluyla insandaki çeşitli hâlleri anlatmasına rağmen, birçokları tarafından gerçekten göksel olaylar olarak anlaşılmıştır. A.H.)

13-) Ve yüsebbihur ra’dü Bi HamdiHi vel melaiketü min hıyfetiHi, ve yursilussavaıka feyusıybu Biha men yeşau ve hüm yücadilune fiyillah* ve HUve şediyd’ül mıhal;

Ra’d (gök gürültüsü - İnsan-ı Kâmil’in düşünsel boyutta keşfettikleri {salsal-i ceres, Abdülkerim Ciyîl, İnsan-ı Kâmil}) **O’nun Hamdı olarak tespih eder; Melekler** (kâınatta - insanda mevcut kuvveler) **ise O’nun hükümranlığı altında** (tespih eder - kulluklarını yerine getirir)... **Onlar, Allâh hakkında** (benlikten kaynaklanan fikirle) **mücadele edip dururlarken; (O) yıldırımları** (hakikati bilgisinin çarpmasını) **irsâl**

eder de, onlarla, dilediğine bunu yaşatır! O, “Şediyd’ül Mihâl”dır (şiddetle uygulanan Sünnetullâh sistemi vardır; değiştirilmesi müdahale edilmesi mümkün olmayan).

14-) LeHU da’vetül Hakk* velleziyne yed’üne min dûniHî lâ yesteciybune lehüm Bi şey’in illâ kebasıtı keffeyhi ilelmai li yeblüğa fahu ve ma huve Bi baligh* ve ma duaül kafiriyne illâ fiy dalal;

Hak davet “HÛ”yadır! Yönelip yardım istedikleri O’nun dînundakilerden, onlara hiçbir şekilde cevap gelmez (çünkü asla var olmadılar)! (Onların durumu) **ancak, su içmek isteyip de yalnızca suya elini açanın hâli gibidir...** (Çeşme olmadığından) **o su ona ulaşacak değildir! Hakikat bilgisini inkâr edenlerin duası ancak sapkınlık ve boşadır!**

15-) Ve Lillâhi yescüdü men fiys Semavati vel Ardı tav’an ve kerhen ve zılahum Bil ğudüvvi vel asal;

Semâlar ve arzda (madde ötesi ve madde) **kim varsa,** (Hakiki mutlak varlık Allâh Esmâ’sı), **gölgeleri de** (isimsel varlıkları), **isteyerek yahut zorunlu olarak sabah ve akşam Allâh’a secde ederler** (hakikatleri olan Allâh hükmüne mutlak teslimiyet hâlindeyirler)! (15. âyet secde âyetidir.)

16-) Kul men Rabbüs Semavati vel Ard* kulillâh* kul efettehaztüm min dûniHî evliyâe lâ yemliküne lienfusihiem nef’an ve lâ darra* kul hel yestevil a’ma vel basıyru, em hel testevez zulümatü vennûr* em ce’alu Lillâhi şürekâe haleku kehalkıhı feteşabehel halku aleyhim* kulillâhu haliku külli şey’in ve HUvel Vâhid’ül Kakhâr;

De ki: “Semâlar ve Arz’ın Rabbi kim?” De ki: “Allâh”! De ki: “O’nun dînunda, kendi nefslerine bir fayda veya zararı olmayan veliler mi edindiniz?” De ki: “Kör ile gören eşit olur mu? Yahut karanlıklar ile Nûr eşit olur mu?” Yoksa Allâh’a, O’nun yarattığı gibi yaratan; yaratma sistemi O’nunkine benzeyen ortaklar mı düşünüyorlar? De ki: “Allâh’tır, her şeyin Yaratanıdır... “HÛ” Vâhid’dir, Kakhâr’dır.”

17-) Enzele minesSemai maen fesalet evdiyetün Bi kaderiha fahtemeslesyülü zebeden rabiya* ve mimma yukıdune aleyhi fiynnaribtıġae hilyetin ev metain zebedün mislüh* kezâlike yadribullahul Hakka vel bâtil* feemmezzebedü feyezzebü cüfâa* ve emma ma yenfeun Nase feyemküsü fiyl Ard* kezâlike yadribullahul emsâl;

Semâdan bir su (Esmâ özellikleri) **inzâl etti de vadiler** (Esmâ bileşimi olan birimsel yapılar) **kendi Bi-kaderlerince** (terkibiyetlerindeki kuvvelerin miktarlarıncı) **sel olup** (düşünsel yaşamları) **aktı... O sel, üste çıkan köpüğü** (maddesel hayatı) **yüklenmiş taşır... Bir süs veya bir zinet arzulararak ateşte yakıp erittiklerinden olan da bunun misli**

bir köpüktür. Köpük gereksiz fazlalık olarak atılır gider; işte Allâh, Hak ile bâtulı böylece misallendirir... Fakat insanlara faydalı olan şeye gelince, (işte o) arzda kalır... İşte Allâh, böyle misalleri verir.

18-) Lilleziy nestecabu li Rabbihimül Hüsna* velleziyne lem yesteciybu leHU lev enne lehüm ma fiyl Ardı cemiy'an ve mislehu meahu leftedev Bih* ülaike lehüm sülül hıسابı, ve me'vahüm cehennem* ve bi'sel mihad; **Rablerine icabet edenlere** (hakikatlerine yönelenlere) **Hüsna** (cennet - varlıklarındaki Esmâ kuvvelerinin açığa çıkış güzelliklerini yaşamak) **vardır... O'na icabet etmeyenlere gelince, eğer ki arzdakilerin tamamı ve onunla beraber bir misli daha onların olsa elbette (Bi-)onu fidye verirlerdi** (yaşayacakları mahrumiyet azabından kurtulmak için)... **İşte yaşam muhasebesi sonucunun en kötüsü onlar içindir... Onların barınakları Cehennem'dir... Ne kötü yataktır o!**

19-) Efemen ya'lemu ennema üzüle ileyke min Rabbikel Hakku kemen huve a'ma* innema yetezekkeru ulül 'elbab;

Rabbinden sana inzâl olunan Hak'tır; gerçeğini gören kişi, buna kör olan kişi gibi midir? Yalnızca, derin düşünebilen akıl sahipleri bunu idrak edebilirler!

20-) Elleziyne yufune Bi ahdillâhi ve lâ yenkudunel miysâk;

Onlar (hakikate erenler), **Allâh ahidlerine uyarlar** (Allâh'ın varlıklarında açığa çıkardığı hakikat bilgisinin gereğini yaşarlar), **mısaklarını** (yaratılış fitriyetlerini) **bozmazlar.**

21-) Velleziyne yasilune ma emerAllâhu Bihi en yusale ve yahşevne Rabbehüm ve yehafune süel hıساب;

Onlar, Allâh'ın BİRleştirmesini emrettiği şeyi BİRleştirirler ("oluşmuş benlik"le "oriğin benlik"i "bir"leşmesiyle oluşan yaşam boyutu); **Rablerinden** (Esmâ özelliklerinin muhteşem sonsuzluğundan) **haşyet duyarlar; hesabın kötüsünden** (hakkını vermemenin sonuçlarından) **korkarlar.**

22-) Velleziyne saberubtiğae vechi Rabbihim ve ekamus Salâte ve enfeku mimma razaknahüm sirran ve alaniyeten ve yedreune Bil hasenetisseyyiye ülaike lehüm ukbeddar;

Yine onlar Rablerinin vechini (cennet yaşamı olan rabbanî kuvvelerin açığa çıkışı yaşamını) **arzulayarak sabretteler** (mevcut şartlarına); **salâtı ikame ettiler ve kendilerinde açığa çıkardığımız yaşam gıdasından gizli ve açık olarak bağışta bulundular... Yaptıkları yanlışları** (arkasından yapacakları) **güzel fiillerle yok ederler... İşte onlarındır geleceğin vatani!**

23-) Cennatü Adnin yedhuluneha ve men saleha min abaihim ve ezvacihim ve zürriyyatihim vel Melaiкетü yedhulune aleyhim min külli

bab;

(Geleceğin yurdu) **Adn cennetleridir** (hakikatlerindeki Esmâ kuvveleriyle bilinçli olarak Yaşama mertebesi)... **Ana-babalarından, eşlerinden ve zürriyetlerinden salâha erenler** (düzelip uyumlu hâlde yaşayanlar) **ile BİRlikte** (aynı hakikati yaşayarak) **oraya girerler...** **Melekler de her kapıdan onların üzerine girerler** (o boyutun yaşamı için gerekli kuvveler de her kanaldan kendilerinde açığa çıkar)!

24-) Selâmün alayküm Bima sabertüm fenî'me ukbed dar;

“Selâmun aleyküm (Selâm ismiyle işaret edilen kuvvesi sizde açığa çıksın) **sabretmenizin sonucu... Son vatan ne güzel!”** (“**Vatan sevgisi imandandır**” hadisinde işaret edilen “**vatan**” budur. A.H.)

25-) Velleziyne yenkudune ahdAllâhi min ba'di miysâkîhî ve yaktaune ma emerAllâhu Bihi en yusale ve yüfsidune fiyl Ard* ülaike lehümüllâ'netü ve lehüm suüddar;

Misaklarına rağmen (yaratılışlarındaki mutlak teslimiyet fitratına rağmen) **sonradan Allâh Ahdini** (şartlandırılmaları ya da bilgileri yanlış değerlendirmeleri yüzünden) **bozanlar; Allâh'ın** (şirk anlayışının kaldırılarak) **BİRleştirilmesini/vusûlünü emrettiği şeyi kesip koparanlar** (oluşmuş benliğin orijin benden ayrı bir yapı olduğunu kabul edenler) **ve arzda** (bedeni amacına uygun kullanmayarak, karındaki beyinin esiri olarak) **ifsad yapanlara gelince, işte Allâh'tan uzaklaştırılmışlık** (hakikatlerine bahşedilmiş Esmâ kuvvelerinden uzak düşmek) **onlar içindir! Vatanın kötüsü de onlardır!**

26-) Allâhu yebsüturrizka limen yeşau ve yakdir* ve ferihu Bil hayatid dünya* ve mel hayatüd dünya fiyl ahireti illâ meta*;

Allâh dilediğine yaşam gıdasını bollastırır, dilediğinkini de daraltır! (Onlar) **dünyalıklarıyla ferahlayıp şımardılar...** (Oysa) **gelecek sürecine göre dünya hayatı, sadece geçici avuntudur!**

27-) Ve yekulülleziyne keferu levla ünzile aleyhi ayetün min Rabbih* kul innAllâhe yudillu men yeşau ve yehdiy ileyHî men enab;

O hakikat bilgisini inkâr edenler: “O'na Rabbinden bir mucize inzâl edilseydi ya?” derler... De ki: “Muhakkak ki Allâh dilediğini saptırır, kendisine dönüp yöneleni de hakikate erdirir.”

28-) Elleziyne amenû ve tatmeinü kulubühüm Bizikrillâh* ela Bi zikrillâhi tatmeinnül kulub;

Onlar ki iman etmişlerdir ve şuurları Allâh'ı hakikatlerinde olarak hatırlayıp hissetmenin tatminini yaşar! Kesinlikle biline ki, şuurlar Bizikrillâh (Allâh'ı, Esmâ'sının işaret ettiği anlamlar doğrultusunda hakikatinde **HATIRLAYIP hissetmek**) **ile mutmain olur!**

29-) Elleziyne amenû ve amilus salihati Tûba lehüm ve hüsnü meab;

İman edip iman gereğini yaşayanlar var ya, onlara Tûba (cennet ağacı) ve hakikatlerindeki yaşamının güzellikleri vardır.

30-) Kezâlike erselnake fiy ümmetin kad halet min kabliha ümemün litetlüve aleyhimülleziz evhayna ileyke ve hüm yekfürune BirRahmân* kul HUve Rabbiy lâ ilâhe illâ HU* aleyHi tevekkeltü ve ileyHî metab;

İşte böylece, kendinden önce nice toplumlar gelip geçmiş bir topluluk içinde seni açığa çıkardık ki; Rahmân'ı inkâr edenlere, sana vahyettiğimizi okuyup bildiresin... De ki: “Rabbim ‘HÛ’! Tanrı yoktur sadece ‘HÛ’! Tevekkülüm O’nadır ve metab (tövbe - dönüş) O’nadır.”

31-) Ve lev enne Kur’ânen süyyirat Bihil cibalu ev kuttiat Bihil Ardu ev küllime Bihil mevta* bel Lillâhil’emru cemiy’a* efelem yey’esilleziyne amenû en lev yeşaulлахu lehedenNase cemiy’a* ve lâ yezalüllezizyne keferu tusiybühüm Bima sana’u kariatün ev tehullu kariyben min darihim hatta ye’tiye va’dullah* innAllâhe lâ yuhlifül miy’ad;

Eğer ki, kendisi (okunarak) dağların yürütüldüğü yahut arzın parça parça edildiği veya kendisiyle ölümlerin konuşturulduğu bir Kur’ân olsaydı bu (gene iman etmezlerdi)! Hayır, Hüküm tümüyle Allâh’ındır! İman edenler açıkça bilmediler mi, eğer Allâh dileseydi elbette insanların hepsini hakikate erdirirdi! Hakikat bilgisini inkâr edenlere gelince, kendi eserleri dolayısıyla; kendilerine veya yurtlarının yakınına bir musibet isâbet etmekten geri kalmaz... Tâ ki Allâh vaadi gelinceye kadar... Muhakkak ki Allâh vaadinden dönmez!

32-) Ve lekadistühzie Bi rusulin min kablike fe emleytü lilleziyne keferu sümme ehaztühüm, fekeyfe kâne ikab;

Andolsun, senden önceki Rasûller ile de alay edilmiştir... Ben o hakikat bilgisini inkâr edenlere mühlet verdim, sonra onları yakaladım... Yaptıklarının sonucu olarak oluşan azap nasılmış!

33-) Efemen HUve kaimün alâ külli nefsin Bima kesebet* ve ce’alu Lillâhi şürekâ’* kul semmuhum* em tünebbiunehu Bima lâ ya’lemu fiyl Ardı em Bi zahirin minel kavl* bel züyyine lilleziyne keferu mekruhüm ve suddu anissebiyl* ve men yudlilillâhu fema lehu min had;

O, her nefsin açığa çıkardığının getirisini oluşturan(ken), (tutup) Allâh’a ortaklar koştular... De ki: “Onları isimlendirin! Yoksa siz O’na arzda bilmediği şeyi mi haber veriyorsunuz? Yoksa boş laf mı ediyorsunuz?”... Hayır, hakikat bilgisini inkâr edenlere mekrleri süslendi ve Es Sebiyl’den (Allâh yolundan) alıkondular... Allâh kimi saptırırsa, artık onun için hakikate erdirici yoktur!

34-) Lehüm azâbün fiyl hayatid dünya ve le azâbü’ahireti eşakk* ve ma lehüm minAllâhi min vak;

Onlara dünya yaşamında bir azap vardır... Gelecek (yaşam) azabı ise elbette daha çiledir! Onları Allâh'tan koruyucu da yoktur.

35-) Meselül cennetilletiy vüidel müttekn* tecriy min tahtihel enhar* ükülüha daimün ve zilluha* tilke ukbelleziynetekav ve ukbel kafiriynennar;

Korunanlara vadolunan CENNETİN TEMSİL (misal - benzetme) yollu anlatımı şöyledir: Altından nehirler akar... Yemişi de daimdir, gölgesi de... İşte bu takva sahiplerinin geleceğidir... Hakikat bilgisini inkâr edenlerin geleceği ise, o malûm ateştir.

36-) Velleziyne ateynahumül Kitabe yefrahune Bima ünzile ileyke ve minel'ahzabi men yünkiru ba'dah* kul innema ümirtü en a'budAllâhe ve lâ üşrike BiHİ, ileyHİ ed'u ve ileyHİ meab;

Kendilerine (önceden) Kitap (hakikat BİLGİsi) verdiklerimiz, sana inzâl olunan ile sevinç duyarlar... Onlardan bazıları ise, Onun bir kısmını inkâr ederler... De ki: "Ben yalnızca Allâh'a kulluk etmekle ve O'na şirk koşmamakla hükümlümdüm... Davetim O'nadır ve dönüşüm O'na!"

37-) Ve kezâlike enzelna hu hukmen arabıyya* ve leinitteba'te ehvaehüm ba'de ma caeke minel ilmi, ma leke minAllâhi min Veliyyin ve lâ Vak;

İşte biz Onu Arapça bir hüküm olarak inzâl ettik... Yemin olsun ki, sana gelen ilimden sonra onların kuruntularına tâbi olursan, senin Allâh'tan ne bir Veliyy'in ve ne de bir koruyanın olur.

38-) Ve lekad erselna Rusulen min kablike ve ce'alna lehüm ezvacen ve zürriyyeten, ve ma kâne li Rasûlin en ye'tıye Bi ayetin illâ Biiznillâh* li külli ecelin Kitab;

Andolsun, biz senden önce de Rasûller irsâl ettik ve onlara eşler ve zürriyet verdik... Bir Rasûlün, Allâh'ın izni (Bi-iznillâh) dışında, delil olarak gelmesi mümkündür... Her hükmün oluşması için takdir edilmiş bir süre vardır!

39-) Yemhullahu ma yeşau ve yüsbit* ve 'indeHU Ümmül'Kitab;

Allâh dilediğini ortadan kaldırır ve (dilediğini de) sâbit kılar. O'nun indindedir Ümmül Kitap (ana BİLGİ - Esmâ mertebesinin her an nasıl bir şe'nde olacağıının ilmi)!

40-) Ve in ma nürıyenneke ba'dalleziy neıdühüm ev netevfeffeyenneke feinnema aleykel belağu ve aleynel hisab;

Onlara vadettiğimizin bazısını sana (yaşarken) göstersek yahut (göremeden) seni vefat ettirsek, (gene de işlevin değişmez) sana sadece tebliğ etmek düşer... Yaptıklarının sonucunu yaşatmaksa bize aittir!

41-) Evelem yerav enna ne'til Arda nenkusuha min etrafiha* vAllâhu yahkümü lâ muakkıbe li hükmiHİ, ve HUve seriyy'ul hisab;

Görmediler mi ki, biz arzı (fiziksel bedeni) her taraftan aşındırıyoruz (tâ ki yaşlanır ve ölür; bir başka anlam, arzın global tükeniše gitmesi kozmik veya iklim şartlarıyla; ya da o devirdeki müşriklerin günden güne tükenişi)... (Bunu) **Allâh hükmeder; O'nun hükmünü takip edici** (bozup değiştirici) **yoktur... O, oluşanların sonucuna göre bir sonraki aşamayı anında oluşturandır.**

42-) Ve kad mekeralleziyne min kablihîm fe Lillâhil mekru cemiy'a* ya'lemu ma teksibü küllü nefsi* ve seya'lemül küffaru limen 'ukbed dar; **Onlardan öncekiler de mekr (hile - tuzak) yapmıştı... Mekrin tümü Allâh'a aittir** (mekrleri ile Sünnetullâh'ta mekre uğradılar)... **Her nefsin getirisinin ne olduğunu Bilir! Hakikati inkâr edenler de görece bakalım, yurdun geleceği kimindir.**

43-) Ve yekulüllezziyne keferu leste mursela* kul kefa Billâhi Şehiyden beyniy ve beyneküm, ve men 'indeHU ılmül Kitab;

Hakikat bilgisini inkâr edenler: "Sen mürsel (irsâl olunmuş bir Rasûl) değilsin" der... De ki: "Benimle sizin aranızda, şahidim olarak Allâh ve bir de indinde Hakikat bilgisi ilmi bulunanlar kâfidir..."

İnsan Sûresi: 23-31

ACIKLAMA:

İnsan Sûresi (23-31), genel tertiplerde Medine döneminde Rahmân-Talak Sûreleri arasına yerleştirilmiştir!..

Tertiplerdeki yerini, sûre'nin metni ve uslûbu ile telif etmek mümkün gözükmemektedir!..

Üstelik rivayet olarak çok zayıf, fakat tefsirlerde meşhûr olan 8.âyet ve 24.âyet ile ilgili rivayetler de var...

"O'nun sevgisi ile yoksulu, yetimi ve ellerine mahkûm olanları doyururlar" (İnsan: 8) âyeti, **Medine'de Hz. Alî ra.'ın örnek infak'ı/veya Bedir esirlerini kefâletine alanlar hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!..**

"O hâlde Rabbinin hükmüne sabret ve onlardan hiçbir isyankâra yahut inatla inkâr edip gerçeği örtene uyma!" (İnsan: 24) âyetinin ve devamının ise **-ki, tam bir Mekke uslûbudur- Kureyş müşriklerinin ileri gelenlerinin Hz. Rasûlullâh (a.s)'ı davasından vazgeçirmek için tehdit veya parlak vaade bulunmaları üzerine nâzil olduğu rivayet edilir!..**

Bizce İnsan Sûresi, tümden Mekke dönemine daha uygundur... Ancak

tüm ilk tertiplerdeki yerini (ki bu da referans alınması bir delil demektir), metin ve sebebi nüzûl rivayetleriyle birlikte dikkate alarak sûre'nin bir bölümünü Mekke, bir bölümünü de Medine dönemindeki yerlerine yerleştirdik!.. Ancak tamamını, bu Mekke dönemindeki yerinde kabul etmek de mümkündür!..

23-) İna nahnü nezzelna 'aleykel Kur'âne tenziyla;

Muhakkak ki biz, evet biz Kurân'ı, sana tenzîl ettik (bölüm bölüm açığa çıkardık sende)!

24-) Fasbir lihükmi Rabbike ve lâ tuti' minhüm asimen ev kefura;

O hâlde Rabbinin hükmüne sabret ve onlardan hiçbir isyankâra yahut inatla inkâr edip gerçeği örtene uyma!

25-) Vezkürisme Rabbike bükreten ve asıylâ;

Sabah - akşam Rabbinin ismini zikret (hatırla)!

26-) Ve minelleyli fescud leHU ve sebbihHU leylen taviylâ;

Gecenin bir kısmında O'na secde et; O'nu tespih et gece içinde uzun şekilde.

27-) İne hâülâi yuhıbbunel'acilete ve yezerune veraehüm yevmen sekıyla;

Muhakkak ki bunlar, önlerindeki dünyayı seviyorlar ve arkasından gelecek çok zorlu bir süreci hesap etmiyorlar!

28-) Nahnu halaknahüm ve şededna esrehüm ve izâ şî'na beddelna emsâlehüm tebdıyla;

Onları biz yarattık ve onların bağlarını güçlü kıldık... Dilediğimiz vakit de onların benzerleri ile değiştiririz.

29-) İne hazihi tezkiretun, femen şâettehaze ila Rabbihi sebiyla;

Muhakkak ki bu bir tezkiredir (hakikati hatırlatmadır)! Dileyen Rabbine (erdiren) bir yol edinir!

30-) Ve ma teşâüne illâ en yeşâAllâh* innAllâhe kâne Aliymen Hakiyma; **Allâh dilemedikçe siz dileyemezsiniz! Muhakkak ki Allâh 'Aliym Hakiym'dir.**

31-) Yudhılu men yeşâu fiy rahmetiHİ, vezzâlimiye e'adde lehüm 'azâben eliyima;

Dilediğini Rahmetine dâhil eder! Zâlimlere gelince, onlara feci bir azap hazırlamıştır!

Kasas Sûresi: 1-88

ACIKLAMA:

Kasas Sûresi, rivayetleri değerlendirmemize göre Ebû Tâlib'in vefatından sonra, isrâ ve hicret'ten önce nâzil olmuştur!..

“Tavasiyn”ın üçüncü ve son sûresi olan **Kasas Sûresi**, kaynak tertiplerde **İsra' Sûresi'nden önceye** yerleştirilmiştir!.. Biz de bunu tercih ettik!..

Fakat hem Kasas Sûresi ve hem de İsra' Sûresi gelenekteki mevcut yerlerinde (Neml-Yûnus arasında; o süreçte) uygun görünmemektedir!.. Çünkü bu aşamada henüz Ebû Tâlib vefat etmemiş ve İsra' mucizesi meydana gelmemiştir!..

Oysa **İsra' Sûresi, İsra' olayından sonra nâzil olmuştur ki İsra' Sûresi'nin Yûnus ve onu takip eden sûreler, hatta HâMîm'lerden önce inzâl olması şivere uygun düşmemektedir!.. Kasas Sûresi'nin ise (56.âyetin sebab-i nüzûl hikmeti gereği) Ebû Tâlib'in ölümünden önce inzâl olması mümkün görünmemektedir!..**

Kasas Sûresi'nin sadece bazı âyetleri ile ilgili sebab-i nüzûl rivayetleri vardır... Bunlardan en meşhûru ve sûre'nin yerinin belirlenmesinde önemli olan 56.âyet ile ilgili rivayetlerdir!..

Bu 56.âyetle ilgili esbâb-ı nüzûl kaynaklarındaki bazı rivayetler:

1. “Bu âyet, **Rasûlullâh (s.a.v.)**'in amcası olan ve ölürken iman etmeyen **Ebû Tâlib** hakkında nâzil olmuştur...”

Ebû Tâlib, Rasûlullâh (s.a.v.)'i himâye ediyor, ona yardımda bulunuyor ve onu şefkatle seviyordu... **Ebû Tâlib**'in ölüm hastalığında **Rasûlullâh (s.a.v.)**, onu iman etmeye ısrarla davet etmişti... Fakat **Ebû Tâlib**, üzerinde bulunduğu bâtil inançtan (ata-dede dininden) dönmemiş ve iman etmemiştir!”

2. “**Ebû Tâlib**'in vefatı yaklaşınca, **Rasûlullâh (s.a.v.)**, onun yanına vardı ve onun yanında **Ebû Cehl** ile **Abdullâh B. Ebî Ümeyye**'yi buldu...”

Rasûlullâh (s.a.v.) buyurdu ki:

“Ey amcam, senden tek bir kelime'yi söylemeni istiyorum; “Lâ ilâhe illAllâh” kelimesini söyle ki, Allâh indinde senin lehine bir hüccetim olsun (Şefaahat sahibi Rasûl'un şahidliği?)!”

Bunun üzerine Ebû Cehl dedi ki:

“Ey Ebû Tâlib, sen AbdulMuttalib'in dininden döner misin?”

Rasûlullâh (s.a.v.) ise, devamlı ona “Lâ ilâhe illAllâh” (takva) kelimesini tekrar edip duruyordu (“(vefat etmek üzere olan) mevtâlarınıza Lâ ilâhe illAllâh’ı telkin edin!” hadîs?)!..

Nihayet Ebû Tâlib'in söylediği söz şu oldu:

“Ben, AbdulMuttalib'in dini üzereyim!” dedi ve “Lâ ilâhe illAllâh” demekten imtinâ' etti!

Bunun üzerine Rasûlullâh (s.a.v.) şöyle buyurdu:

“Vallâhi ben men olunmadığım müddetçe senin için istiğfârda bulunacağım!”

Bunun üzerine Allâh şu âyeti inzâl etti:

“Ne En Nebi'ye ne de iman edenlere, akraba dahi olsalar, ateş ehli oldukları açıkça belli olduktan sonra şirk koşanlar için bağışlanma dilemeleri olur şey değil (zira “Allâh şirki bağışlamaz”)! (Açıklaması şudur: Allâh kişinin beyninde öyle bir sistem oluşturmuştur ki; o sisteme göre şirk düşüncesi yani bir dışsal varlığa tapınma hâli yaşayan beyin kendi yapısında bulunan ilâhi kuvvetleri harekete geçirme yetisinden mahrum kalır.)” (Tevbe: 113)

3. Muhammed Mustafa-2 kitabında geçen rivayet:

“Nihayet bu durum (Ebû Tâlib'in hastalığı) son haddine varınca; Efendimiz AleyhisSelâm amcasının yanına varmış ve ona şöyle hitap etmişti:

– Ey amcam, gel artık mübarek sözü söyle de kıyamet gününde onunla ben sana şehâdet edeyim... O söz kurtuluşuna vesile olsun...

Ebû Tâlib ise yanında bulunanlara bakıp şöyle cevap verdi:

– Ey kardeşim oğlu, ardımdan bana bunaklık atfetmelerinden korkmasaydım... Ölümünden korkarak o sözü söylediğimi arkamdan söylememelerini istediğim için sana o mübarek kelimeleri söylemeyeceğim... Zira arkamdan, ölümünden korktu da ondan kelime-i şehâdet getirdi demelerini istemem hiçbir zaman...

Buna rağmen Efendimiz AleyhisSelâm, Ebû Tâlib'i Kelime-i Tevhid'i getirmeye (Lâ ilâhe illAllâh demeye) davet ediyordu... O sırada odada bulunan Ebu Cehil ile Abdullâh bin Ümeyye ise ona Kelime-i Tevhid'i söyletmemek için ısrar ediyorlardı:

– Yâ Ebû Tâlib, Abdulmuttalib dininden ve milletinden yüz mü çevireceksin?..

Buna rağmen Efendimiz AleyhisSelâm hâlâ ısrar ediyordu amcasının Kelime-i Tevhid'i söylemesi için...

Bu sırada Ebû Tâlib konuştu; kendisini kastederek:

– O, Abdulmuttalib dini ve milleti üzeredir!..

***Efendimiz** AleyhisSelâm'ın ise içi bir türlü razı olmuyordu, kendisine bunca iyiliği dokunan amcasının cahiliyet ölümü ile ölmesine... Yemin ederek şöyle konuştu:*

– Amca, şunu iyi bil ki, Allâh tarafından men oluncaya kadar, senin başışlanman için dua edeceğim...

Bu arada bazı rivayetlerde Ebû Tâlib'in son nefesini verirken Kelime-i Tevhîd'i söylediği rivayet edilirse de, maalesef bu sahîh bir rivayet olarak ulaşmamaktadır..."

Bu rivayetler –bazı müşkülleriyle beraber– Kasas: 56'nın, Ebû Tâlib hakkında olduğunu kesin belirtir... Elbette “sebebin husûsiliği, hükmün umûmiliğini iptal etmez!” kaidesi de geçerlidir!..

Asıl düşünölesi olan husus şudur:

Ebû Tâlib ve Mekke müşrikleri, Allâh'ı inkâr eden mühlıd/ateist insanlar değillerdil!.. Hatta “ehli humus” olarak kendilerini en muhafazakâr dindâr ve “harem”in sâkinleri olarak “Allâh'ın yakınları” kabul ederlerdil!.. Peki “Allâh”ı kesin olarak kabul edip, O'na daha yakın olmak için gayret gösterdikleri hâlde “Lâ ilâhe illAllâh” diyememe sebepleri ne idil?!..

Oysa Hz. Rasûlullâh (s.a.v.), Mekke çarşılarında: “Ey insanlar, Lâ ilâhe illAllâh deyin ki kurtuluşa eresiniz!”; Kureyş'e: “Bir tek kelime (Lâ ilâhe illAllâh) için bana icâbet etmenizi istiyorum ki, bu sayede bütün araplar size boyun eğecek ve bütün acem (arap olmayanlar) de size cizye/haraç verecek!”; Ebû Tâlib'e: “Yâ ammiy (ey amcam)!.. Lâ ilâhe illAllâh kelimesini söyle, mahşer gününde onunla ben sana şehâdet edeyim; söz, kurtuluşuna vesile olsun!” diye sesleniyordul!..

Adını, anlattığı Hz. Musa bağlantılı kıssalar dolayısıyla, 25.âyetinde de geçen “el-Kasas”dan alan **Kasas Sûresi** dolayısıyla Kurân'daki “kıssa” anlatımlarıyla ilgili bir açıklama:

Kurân'da insan (halife beyin) için dikkate alınası en önemli iki husus:

1. “Allâh” ismiyle işaret edilene ait tanımlama ve isimlendirmeler (halife beynin hakikati)!..

2. Halife beynin statüsünü yaşayan Rasûl/Nebi/Velfi denilen mucize örnekler!..

Kurân'daki kıssalarda geçen Rasûl/Nebiler, öncelikle Hz. Rasûlullâh

(a.s)’a (ve müminlere); onların muhatap ve toplumlarının durum ve âkibetleri de Hz. Rasûlullâh (a.s)’ın muhataplarına yönelik örnek ve ibretlerdir!..

“Kıssa”ları ile belirgin olan sûreleri dikkate aldığımızda, Hz. Rasûlullâh (a.s)’a özellikle Hz. İbrahim ve Hz. Musa veya bunlardan birinin (özellikle Hz. Musa; önceki en önemli Nebî) örneklği verilir, sonra sûrenin temasına göre diğer Rasûl/Nebiler’den kıssa edilir veya haber verilir!..

Kur’ân’da en çok Hz. Musa (a.s)’ın kıssası anlatıldığı için, ehli tefsir şöyle demişlerdir: “Kâdel Kur’ân’u en yekûne Musa= Kur’ân, az kalsın Musa oldu!”

Kıssalardan maksad, tarihi bir olayı hikâye etmek veya biyografi anlatmak değildir!.. Zaten anlatım tarzı, tarihi bir olayı anlatır gibi değildir!.. **“BEYİN”in iki yönü olan hilâfet ve beseriyet kemâlatlarına ait örneklerdir!..**

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Taa Siiyin Miiiyim;

Ta, Siin, Miim.

2-) Tilke ayatul Kitabil mubiyn;

İşte bunlar O Kitab-ı Mubiyn’in (apaçık ortada olan Evrenin {KİTAP} sistem ve düzeninin) işaretleridir.

3-) Netlu aleyke min nebei Musa ve fir’avne Bil Hakkı li kavmin yu’minun;

İman eden bir kavim için, Musa ve Firavun’un haberinden bir kısmını sana Hak olarak tilavet edeceğiz.

4-) İnne fir’avne alâ fiyl Ardı ve ce’ale ehleha şıye’an yestad’ıfı taifeten minhüm yüzebbihu ebnaehüm ve yestahıyiy nısaehüm* innehu kâne minel müfsidiyn;

Muhakkak ki Firavun o bölgede üstünlük kurmuş ve oranın halkını çeşitli sınıflara bölmüştü. Onlardan bir sınıfı aciz bırakıp aşağılamak için, onların oğullarını boğazlıyor ve kadınlarını diri bırakıyordu... Muhakkak ki o, bozgunculardandı.

5-) Ve nürıydü en nemünne alelleziynestud’ıfı fiyl Ardı ve nec’alehüm eimmeten ve nec’alehümül varisiyn;

Biz de diledik ki, o bölgedeki âciz bırakılıp aşağılananlara lütufta bulunalım, onları önderler yapalım ve kendilerini vârisler kılalım.

6-) Ve nümekkine lehüm fiyl Ardı ve nürıye fir’avne ve hamane ve

cünudehüma minhüm ma kânu yahzerun;

Onları o bölgede güvenli kılalım; Firavun'u, Haman'ı (başrahibi) ve o ikisinin ordularını korktuklarına uğratalım!

7-) Ve evhaynâ ila ümmi Musa en ardı'ih* feizâ hifti aleyhi feelkiyyhi fiylyemmi ve lâ tehafiy ve lâ tahzeniy* inna radduhu ileyki ve ca'uluhu minel murseliyn;

Musa'nın anasına şöyle vahyettik: “Onu emzir... Onun hakkında korktuğunda da Onu nehre (Nil'e) bırak... Korkma, mahzun olma! Muhakkak ki biz Onu sana geri döndüreceğiz ve Onu Rasûllerden kılacağız.”

8-) Feltekatahu alü fir'avne li yekûne lehüm adüvven ve hazena* inne fir'avne ve hamane ve cünudehüma kânu hatiiny;

Firavun'un ailesi Onu kaybolmuş çocuk olarak bulup aldı. Kendileri için düşman ve hüznün vesilesi olacağı için... Muhakkak ki Firavun, Haman ve o ikisinin orduları yanlış işler yapıyordu!

9-) Ve kaletimraetü fir'avne kurretü aynin liy ve lek* lâ taktülüh* asâ en yenfe'ana ev nettehizehu veleden ve hüm lâ yeş'urun;

Firavun'un karısı dedi ki: “Benim için de senin için de göz aydınlığıdır (bu çocuk). Onu öldürmeyin! Umulur ki bize faydalı olur yahut Onu evlat ediniriz”... Onlar (işin) farkında değillerdi.

10-) Ve asbeha fuadü ümmi Musa fariğa* in kâdet letübdiy Bihi lev lâ en rabatnâ alâ kalbiha litekûne minel mu'miniyn;

Musa'nın anasının gönlü çocuğundan başka şey düşünmez oldu... İman edenlerden olması için eğer güven duygusu vermeseydik, az kalsın onu açıklayacaktı.

11-) Ve kalet liuhtihi kussiyh* febesuret Bihi an cünübin ve hüm lâ yeş'urun;

(Musa'nın anası, Musa'nın) kız kardeşine dedi ki: **“Onu izle”... (O da) onlar farkında olmaksızın, Onu uzaktan gözledi.**

12-) Ve harramnâ aleyhil meradı'a min kablü fekalet hel edüllüküm alâ ehli beytin yekfûlunehu leküm ve hüm lehu nasihun;

Önce, Ona sütanneleri haram kıldık (Musa hiçbir kadından süt emmedi); (kız kardeşi) dedi ki: “Sizin namınıza Onun bakımını üstlenip yetiştirecek bir aile göstereyim mi?” diye akıl verdi.

13-) Feradednahü ila ümmihi key tekarre aynüha ve lâ tahzene ve lita'leme enne va'dAllâhi Hakkun ve lakinne ekserehüm lâ ya'lemun;

Nihayet Onu anasına geri döndürdük ki, gözü aydın olsun, mahzun olmasın ve bilsin ki, Allâh'ın vaadi Hak'tır... Fakat onların çoğu bilmezler.

14-) Ve lemma beleğa eşüddehu vesteva ateynahu hükmen ve ılma* ve kezâlike neczil muhsiniyn;

(Musa) **olgunluğa erişip (33 yaş) daha sonra da (olgunluğun getirisi olan, olayları hakkıyla değerlendirme) yaşına eriştiğinde (40 yaş) Ona hüküm ve ilim verdik... Muhsinleri işte böyle mükâfatlandırırız.**

15-) Ve dehalel mediynete alâ hıyni ğafletin min ehliha fevecede fiyha racüleyni yaktetilan* hazâ min şî'atihi ve hazâ min adüvvih* festeğasehülleziy min şî'atihi alelleziy min adüvvih* fevekezehu Musa fekada aleyh* kale hazâ min ameliş şeytan* innehu adüvvün mudillün mubiyn;

(Musa) **herkesin kendi dünyasına çekilmiş olduğu bir saatte şehre girdi... Orada birbirini öldürmeye çalışan iki kişi gördü... Biri Onun halkından, öbürü de Onun düşmanındandı... Onun halkından olan, düşmanına karşı Musa'dan yardım istedi... Musa da ona bir yumruk vurup öldürdü... (Sonra) dedi ki: “Bu, şeytanın (bedenselliğin - bedensel bağların) işindedir. Muhakkak ki o (şeytan - kendini beden kabullenmek), apaçık sapırtıcı bir düşmandır.”**

16-) Kale Rabbi inniy zalemtü nefsiy fağfir liy feğafere leh* inneHU HUvel Ğafûrur Rahıym;

“Rabbim! Doğrusu ben nefsim (hakikatime) zulmettim (kendimi beden dünyasına ait kabullenmekle), beni mağfiret et!” dedi (Musa)... (Rabbi de) Onu mağfiret etti. Kesinlikle “HÛ” Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

17-) Kale Rabbi Bima en'amte aleyye felen ekûne zahiyyen lilmücrimiyn; (Musa) **dedi ki: “Rabbim, varlığumdaki nimetlerine yemin ederim ki, (aidiyet duygusuna kapılarak) suçlulara asla arka çıkmayacağım.”**

18-) Fe asbeha fiyl mediyneti haifen yeterakkabu feizellezistensarehu Bil emsi yestasrihuh* kale lehu Musa inneke leğaviyyün mubiyn;

(Musa) **şehirde (etrafi) gözetleyerek korku içinde sabahladı... Bir de ne görsün, dün kendisinden yardım isteyen (yine) Ona feryat ediyor... Musa ona dedi ki: “Muhakkak ki sen apaçık bir azgınsın!”**

19-) Felemma en erade en yebtîşe Billeziy huve adüvvün lehüma, kale ya Musa etüriydü en taktüleniy kema katelte nefsen Bil' ems* in türiydü illâ en tekûne cebbaren fiyl Ardı ve ma türiydü en tekune minel muslihiyn;

(Musa) **ikisinin de düşmanı olanı (kendi halkından olana tekrar yardım amaçlı olarak) yakalamak isteyince, (o kişi) dedi ki: “Ey Musa... Dün birini katlettiğin gibi beni de mi öldürmek istiyorsun? Sadece bir zorba olmak istiyorsun buralarda; işleri düzeltmek gibi bir arzun yok!”**

20-) Ve cae racülün min aksal mediyneti yes'a* kale ya Musa innel melee

ye'temirune Bike li yaktüluke fahruc inniy leke minen nasihıyn;

Şhrin uzak ucundan bir adam koşarak geldi... Dedi ki: “Ey Musa! Şhrin ileri gelenleri, senin öldürülmen konusunu tartışıyorlar... Kaç buradan... Şüphesiz sana öğüt verenlerdenim.”

21-) Feharece minha haifen yeterakkab* kale Rabbi necciniy minel kavmiz zâlimiyn;

Bunun üzerine (Musa) korkarak, (etrafi) gözetleyerek oradan çıktı... (Musa) dedi ki: “Rabbim, zâlim toplumdun beni kurtar!”

22-) Ve lemna teveccehe tilkae Medyene kale asâ Rabbıy en yehdiyeniy sevaessebiyl;

Medyen (Şuayb a.s.ın memleketi) tarafına yöneldiğinde (Musa) dedi ki: “Umulur ki Rabbim, düzlüğe çıkarır!”

23-) Ve lemna verade mae Medyene vecede aleyhi ümmeten minenNasi yeskun* ve vecede min dunihimümraeteyni tezûdan* kale ma hatbüküma* kaleta lâ neskiy hatta yusdirer ri'âü ve ebuna şeyhun kebiyr;

(Musa) Medyen su kuyularına ulaşıncı, hayvanlarını sulayan bir grup gördü. Az ötede de iki kız, hayvanlarını sulamak için sıra bekliyordu. (Musa) sordu: “Nedir derdiniz ne bekliyorsunuz?” Dediler ki: “Çobanlar sulayıp dönene kadar biz sulayamayız... Babamız da çok ihtiyardır bu işe gelemiz!”

24-) Feseka lehüma sümme tevella ilezzilli fe kale Rabbi inniy lima enzelte ileyye min hayrin fakıyr;

Bunun üzerine (Musa), onlar namına suladı... Sonra gölgeye geri dönüp niyaz etti: “Rabbim, şüphesiz ki, bana nasip ettiğin hayırdan (kaçıp kurtulduktan) sonra, çok yoksul kaldım!”

25-) Fecaethü ihdahüma temşiy alestihya* kalet inne ebiy yed'uke liyecziyeke ecre ma sekayte lena* felemma caehu ve kassa aleyhil kasasa, kale lâ tehaf, necevtı minel kavmizzâlimiyn;

O iki kızdun biri utangaç bir hâlde Ona (Musa'ya) geldi... Dedi ki: “Babam, hayvanlarımızı sulamanın karşılığını ödemek amacıyla seni davet ediyor”... (Musa) Şuayb'a gelip Ona hikâyesini anlattığında, (Şuayb) dedi ki: “Korkma! O zâlim toplumdun kurtuldun!”

26-) Kalet ihdahüma ya ebetiste'cirh* inne hayre meniste'certel kaviyyül emiyn;

İkisinden (kızlardan) biri dedi ki: “Ey babacığım, Onu işe al... Şüphesiz, bir ücretle çalıştırdıkların arasında en hayırlısıdır; güçlü, sözünde durandır.”

27-) Kale inniy üriydü en ünkihake ihdebneteyye hateyni alâ en te'cüreniy semaniye hıcc* fein etmemte aşren femin indik* ve ma

üriydü en eşukka aleyk* setecidüniy inşaAllâhu minas salihıyn;

(Şuayb Musa'ya) dedi ki: **“Ben, sekiz sene bana çalışman karşılığında şu iki kızımdan birini sana nikâhlamayı diliyorum... Eğer on seneye tamamlarsan, senin derûnunun getirisidir! Sana zorluk vermek istemem... İnşâAllâh beni sâlihlerden bulacaksın.”**

28-) Kale zâlîke beyniy ve beynek* eyyemel eceleyni kadaytü fela udvane aleyy* vAllâhu alâ ma nekulü Vekiyl;

(Musa) dedi ki: **“O (süre şartı) seninle benim aramda! İki süreçten hangisini tamamlarsam tamamlayayım, bana kızmak yok... Allâh, sözümüze Vekiyl'dir.”**

29-) Felemma kadâ Musel'ecele ve sare Bi ehlihi anese min canıbitTuri narâ* kale liehlihîmküsü inniy anestü naren lealliy atiyküm minha Bi haberin ev cezvetin minennari lealleküm tastalun;

Musa o süreci tamamlayıp ailesi ile yola çıkınca, Tur'un tarafından bir ateş algıladı... Ailesine dedi ki: “Durun, şüphesiz ben bir ateş algıladım... Belki ondan size bir haber getiririm yahut o ateşten bir kor getiririm de belki ısınırsınız.”

30-) Felemma etaha nudiye min şatılvadil' Eymeni fiyl buk'atil mübareketi mineş şecereti en ya Musa inniy ENAllâhu Rabbül alemiyn;

Oraya geldiğinde, o mübarek yerde Eymen Vadisi'nin kıyısından, o ağaçtan: “Yâ Musa! Kesinlikle ben Allâh'ım âlemlerin Rabbi olan!” diye nida edildi.

31-) Ve en elkı asâk* felemma reaha tehtezzü keenneha cannün vella müdbiren ve lem yüakkıb* ya Musa akbil ve lâ tehaf* inneke minel aminiyın;

“Asanı at!”... (Musa) sanki ince küçük yılan gibi titreyip hareket ediyor görünce (asasını), arkasına bakmadan dönüp kaçtı ondan... (Allâh buyurdu): “Yâ Musa, geri dön ve korkma! Muhakkak ki sen güvendedikilerdensin!”

32-) Üslük yedeke fiy ceybike tahruc beydae min ğayri su'in, vadmüm ileyke cenâhake minerrehbi fezânike burhanani min Rabbike ila fir'avne ve meleih* innehüm kânu kavmen fasikiyn;

“Elini koynuna sok, sağlıklı bembeyaz çıkar! Korkudan kaldırdığın kollarını da indir, rahatla! İşte bu ikisi, Firavun ve onun ileri gelenlerine, Rabbinden iki delildir... Muhakkak ki onlar inançları bozuk bir toplumdurlar.”

33-) Kale Rabbi inniy kateltü minhüm nefsen fee hafü en yaktülun;

(Musa) dedi ki: **“Rabbim, doğrusu ben onlardan bir kişiyi öldürdüm; bu yüzden beni öldürmelerinden korkarım.”**

34-) Ve ehıy Harunu huve efsahu minniy lisanen feersilhu me'ıye rid'en yusaddikuniy* inniy ehafu en yükezzibun;

“Kardeşim Harun var ya, lisan itibarıyla o benden daha rahat konuşur! Onu, destekleyici olarak benimle birlikte irsâl et. Şüphesiz ki ben, yalanlamalarından korkuyorum.”

35-) Kale seneşüddü adudeke Bi ehıyke ve nec'alü leküma sultanen fela yesılune ileyküma Bi âyâtıNA* entüma ve menittebeakümel ğalibun;

(Allâh) buyurdu: **“Kardeşin olarak kollarına kuvvet vereceğiz; ikiniz için öyle bir kuvvet oluşturacağız ki, işaretlerimiz olarak size erişemeyecekler! Siz ikiniz ve ikinize tâbi olanlar, galiplersiniz.”**

36-) Felemma caehüm Musa Bi âyâtıNA beyyinatin kalu ma hazâ illâ sıhrun müfteren ve ma semı'na Bihazâ fiy abainel'evveliyin;

Musa onlara apaçık delillerimiz olarak gelince, dediler ki: “Bu uydurulmuş bir sihir! Önceki atalarımızdan böyle bir şey işitmedik.”

37-) Ve kale Musa Rabbi a'lemu Bi men cae Bil hüda min indıHİ ve men tekünü lehu akıbetüd dar* innehu lâ yüflihu zâlimun;

Musa dedi ki: “Rabbim daha iyi bilir, O'nun indînden kimin hakikat kılavuzu olarak geldiğini ve yurdun, sonunda kimin olacağını... Muhakkak ki zulmedenler kurtulamazlar.”

38-) Ve kale fir'avnü ya eyyühelmeleü ma alimtü leküm min ilâhin ğayrıy* Feevkiğ liy ya Hamanü alettıyni fec'al liy sarhan lealliy ettali'u ila ilâhi Musa ve inniy le ezunnühu minel kâzibiyin;

Firavun dedi ki: “Ey önderler... Sizin için benden gayrı bir tanrı bilmemekteyim! Ey Haman, tuğla ocağı yak da (tuğladan) bir kule inşa et, belki tepesine çıkar Musa'nın her şeyin üstündeki Tanrısını görürüm! Doğrusu ben Onun yalancılardan olduğunu düşünüyorum!” (Kadim Hakikat bilgisini elde eden Firavun, bunu şuurun sınırsız kuşatıcılığıyla tüm varlıkta müşahede yerine; birimselliğine hasrederek bedenselliğine vermiş ve bedenselliğinde dilediğini yapma noktasına, nefs-i emmâre yaşamına düşmüştü. Bu yüzdendir ki Musa a.s. ona hakikat bilgisini aktarmak yerine yani Allâh'a iman yerine, Rabb-ül âlemîn'e iman noktasına çekerek, uyarı yapmıştı. Yani Tüm varlıkta tedbir eden Esmâ mertebesine dikkatini çekerek hayalindeki vahdeti bedenselliğinde yaşamak yerine tüm varlığa yaygın Esmâ mânâları çıkışına iman etmesini teklif etmişti. A.H.)

39-) Vestekbere huve ve cünudühu fiyl Ardı Bi ğayril Hakkı ve zannu ennehüm ileyna lâ yurce'un;

O ve onun orduları, Hak'sız olarak yeryüzünde büyüklenmek istediler ve sandılar ki bize döndürülmeyecekler!

40-) Feehaznâhu ve cünudehu fenebeznahüm fiyl yemmi, fenzur keyfe

kâne akıbetüz zâlimiyn;

Bunun üzerine Onu ve ordularını tuttuk da denize attık... Zulmedenlerin sonu nasıl oldu bir bak!

41-) Ve ce'álnahüm eimmeten yed'une ilennar* ve yevmel kıyameti lâ yunsarun;

Biz onları, ateşe çağıran önderler kıldık... Kıyamet sürecinde de yardım olunmazlar.

42-) Ve etba'nahüm fiy hazihid dünya lâ'neten ve yevmel kıyameti hüm minel makbuhiyn;

Şu dünyada bir lânet taktık peşlerine... Kıyamet gününde ise onlar nefretle bakılanlardan olurlar.

43-) Ve lekad ateyna Musel Kitabe min ba'di ma ehleknel kurunel ûla besaire linNasi ve hüden ve rahmeten leاللهüm yetezekkerun;

Andolsun ki, ilk nesilleri helâk ettikten sonra, Musa'ya Hakikat BİLGİSİNİ (Kitap); insanlar için hakikati gösterici, hakikate erme kılavuzu ve rahmet (kendilerindeki Esmâ kuvvelerini keşfedip yaşama) olarak verdik; belki anıp değerlendirirler diye.

44-) Ve ma künte Bi canibil ğarbiyyi iz kadayna ila Musel'emre ve ma künte mineş şahidiyn;

Sen batı tarafında değildin biz Musa'ya o emri hükmettiğimizde... Şahitlerden de değildin.

45-) Ve lakinna enşe'na kurunen fetetavele aleyhimül 'umur* ve ma künte sâviyen fiy ehli medyene tetlu aleyhim âyâtına ve lakinna küna mursiliyn;

Bu arada nice nesiller oluşturduk, yaşayıp geçip gittiler... Sen Medyen halkı içinde de yaşamış değildin ki işaretlerimizi onlara bildiresin... Biziz Rasûlleri irsâl eden!

46-) Ve ma künte Bi canibit Turi iz nadeyna ve lâkin rahmeten min Rabbike litünzire kavmen ma etahüm min neziyrin min kablike leاللهüm yetezekkerun;

Biz (Musa'ya) hitap ettiğimizde sen Tur tarafında değildin... Ne var ki, Rabbinden bir rahmet olarak, senden önce kendilerine uyarıcı gelmemiş bir toplumu uyarman için (bu bilgiler sana vahyoldu). Umulur ki üzerinde düşünürler.

47-) Ve levla en tusiyebehüm musıybetün Bima kaddemet eydiyhim feyekulu Rabbena levla erselte ileyna Rasûlen fenettebi'a âyâtike ve nekûne minel mu'miniyn;

Kendi elleriyle yaptıklarının sonucu olarak (Sünnetullâh sonucu) onlara bir musibet isâbet ettiğinde: "Rabbimiz... Bari bize bir Rasûl

irsâl etseydin de senin işaretlerine uysaydık ve iman edenlerden olsaydık” diyecek olmasalardı (Rasûl irsâl etmezdik).

48-) Felemma caehümül Hakku min ındiNA kalu levla utiye misle ma utiye Musa* evelem yekfürü Bima utiye Musa min kabl* kalu sıhranı tezahera* ve kalu inna Bi küllin kafirun;

Oysa indîmizden kendilerine Hak (Rasûl) geldiğinde dediler ki: “Neden Musa’ya verilmiş olanın (mucizelerin) benzeri (Ona da) verilmedi?” Daha önce Musa’ya verilmiş olanı inkâr etmemişler miydi? “Birbirini destekleyen iki sihir” demişlerdi... Ayrıca: “Muhakkak ki biz bunların hepsini inkâr ediyoruz” dediler.

49-) Kul fe’tu Bi Kitabin min indillâhi huve ehda minhüma etebi’hu in küntüm sadıkıyn;

De ki: “Eğer sözünüzde sadıksanız, bu ikisinden (Kur’ân ve Tevrat’tan) daha doğru yolu gösteren Allâh indinden bir bilgi (kitap) getirin de ona tâbi olayım!”

50-) Fein lem yesteciybu leke fa’lem ennema yettebi’üne ehvaehüm* ve men edallu mimmenittebe’a hevahu Bi ğayri hüden minAllâh* innAllâhe lâ yehdil kavmez zâlimiyn;

Çağrına uymazlarsa, bil ki onlar yalnızca kendi asılsız hayallerine tâbi oluyorlar! Allâh yerine (hakikatleri Esmâ mertebesinden, kendilerinde açığa çıkan hakikat ilmi olmaksızın), kendi (vehminin getirisi olan) hayal ve tasavvurlarına tâbi olandan daha sapkın kimdir? Muhakkak ki Allâh zâlimler kavmini hidâyet etmez.

51-) Ve lekad vassalnâ lehümül kavle leallahüm yetezekkerun;

Andolsun ki onlara sözümüzü ardı ardına ulaştırdık... Umulur ki hatırlayıp düşünürler!

52-) Elleziyne ateynahümül Kitabe min kablihi hümin Bihi yu’minun;

Ondan önce kendilerine Hakikat BİLGİsi (Kitap) verdiğimiz kimseler var ya, onlar O’na (hakikatlerine) iman ederler.

53-) Ve izâ yütla aleyhim kalu amenna Bihİ innehül hakku min rabbına inna künnâ min kablihi müslimiyn;

Onlara bildirildiğinde: “Biz O’na iman ettik... Muhakkak ki O, Rabbimizden Hak’tır... Doğrusu biz O’ndan önce de, Rabbimize teslim olmuşluğumuzun farkındaydık!” dediler.

54-) Ülaike yü’tevne ecrehüm merreteyni Bima saberu ve yedreune Bil hasenetteseyyiete ve mimma rezaknahüm yünfikun;

İşte onlara sabrettikleri için bunun karşılığı iki kere verilir... Bunlar, kötülüğü güzel davranışla yok ederler ve beslediğimiz yaşam gıdalarından karşılıksız bağışlarlar.

55-) Ve izâ semi'ullağve a'redu anhü ve kalu lena a'malüna ve leküm a'malüküm* selâmün aleyküm* lâ nebtëğil cahiliyın;

Boş laf, dedi-kodu işittiklerinde ondan yüz çevirdiler ve dediler ki: "Bizim yaptıklarımız bizim, sizin fiillerinizin sonucu da sizindir! Selâmu aleyküm! Cahilleri istemeyiz! (Hakikati kavramayanlarla konuşacak bir şeyimiz yoktur!)

56-) İnneke lâ tehdiy men ahbebe ve lakinnAllâhe yehdiy men yeşa'* ve HUve a'lemu Bil mühtediyn;

Kesinlikle sen, sevdiğini hakikate erdiremezsin! Ne var ki Allâh dilediğini hakikate yönlendirir! "HÛ" hakikati yaşayacakları bilir! (Çünkü kendi Esmâ'sıyla o istidat ve kabiliyette yaratmıştır onları.)

57-) Ve kalu in nettebi'ıl hüda meake nütehattaf min Ardına* evelem nümekkin lehüm Haramen Aminen yücba ileyhi semeratü külli şey'in rizkan min ledünNA ve lâkinne ekserehüm lâ ya'lemun;

Dediler ki: "Eğer seninle birlikte hakikate uyarsak, yerimizden sökülüp çıkarılırız"... Biz onları, indîmizden (lütfederek), yaşam gıdası olarak her şeyin ürünlerinin toplandığı, güvenli bir Harem'e yerleştirmedik mi? Fakat onların çoğunluğu (kıymetini) bilmezler.

58-) Ve kem ehlekna min karyetin batırat maışeteha* fetilke mesakinühüm lem tüsken min ba'dihim illâ kaliyla* küнна nahnül varisiyn;

Dünyalığın getirdiği refahla şırmış nice şehri yok ettik! İşte onların meskenleri! Onlardan sonra, azı hariç, oturanı olmadı! Vârisler biz idik.

59-) Ve ma kâne Rabbüke mühlikel kura hatta yeb'ase fiy ümmiha Rasûlen yetlu aleyhim âyâtiNA* ve ma küнна mühlikel kura illâ ve ehlüha zâlimun;

Rabbin, kendilerine işaretlerimizi bildiren bir Rasûlü, ileri gelenler arasında bâ's etmedikçe, o ülke halkını yok etmez! Zaten biz sadece ahalişi zâlim olan şehirleri yok etmişizdir.

60-) Ve ma utiytüm min şey'in femeta'ul hayatid dünya ve ziyinetüha* ve ma indAllâhi hayrun ve ebka* efela ta'kılun;

Size verilen şeyler, ancak dünya yaşamının dünyalığı ve onun bir süsüdür (keyiflendiricisidir)! Allâh indindeki ise daha hayırlı ve daha kalıcıdır... Aklınız almıyor mu?

61-) Efemen ve'adnahu va'den hasenen fehuve lakıyhi kemen metta'nahu metaal hayatid dünya sümme huve yevmel kıyameti minel muhdariyn;

Kendisine güzel bir vaatte bulunduğumuz, böylece de ona kavuşan kimse; dünya yaşamının geçici dünyalığı ile kendisini faydalandırdığımız, sonra da kıyamet sürecinde zorunlu

geleceklerden olan kimse gibi midir?

62-) Ve yevme yünadiyhim feyekülü eyne şürekâiyelleziyne küntüm tez'umun;

O süreçte onlara (Allâh'a inandıklarını söyleyip yanı sıra tanrıları edinenlere) şöyle hitap edilir: “Ortaklarımız sandıklarınız nerede?”

63-) Kalelleziyne hakka aleyhimül kavlü Rabbena haülailleziyne ağveyna* ağveynahüm kema ğaveyna* teberre'na ileyk* ma kânu iyyaNA ya'budun;

Bildirilen sözü hak etmiş olanlar dedi ki: “Rabbimiz... İşte şunlar saptırıp azdırdığımız kimseler... Kendimiz sapıp azdığımız gibi onları da azdırdık... Sana yöneldik, hüküm senin... Zaten onlar bize tapınmıyorlardı.”

64-) Ve kıyled'u şürekâeküm fede'avhüm felem yesteciybu lehüm ve raevül azâb* lev ennehüm kânu yehtedun;

Denildi ki: “Ortaklarınızı çağırın!” Bunun üzerine onları çağırdılar... (Fakat çağırılanlar) kendilerine cevap vermediler ve azabı gördüler! Onlar doğru yolu bulsalar!

65-) Ve yevme yünadiyhim feyekülü ma zâ ecebtümül murseliyn;

O süreçte onlara nida eder de şöyle der: “Rasûllere ne cevap verdiniz?”

66-) Fe'amiyet aleyhimül enbaü yevmeizin fehüm lâ yetesaelun;

Oysa o süreçte tüm geçmişin haberleri onlara kapanır! Onlar birbirlerine de soramazlar!

67-) Feemma men tabe ve amene ve amile salihan fe'asâ en yekûne minel müflihiyn;

Fakat kim yanlışından pişmanlıkla geri dönüp, iman edip imanının gereğini uygularsa, (işte onun) kurtuluşa erenlerden olması umulur.

68-) Ve Rabbüke yahlüku ma yeşau ve yahtâr* ma kâne lehümül hıyeretü, subhAnAllâhi ve tealâ 'amma yüşrikün;

Rabbın diletiğini yaratır ve seçer! Onların ihtivârı (seçim hakkı) yoktur! Allâh Subhan'dır! Şirk koştuıkları şeylerden Âli'dir!

69-) Ve Rabbüke ya'lemu ma tükinnü suduruhüm ve ma yu'linun;

Senin Rabbın onların içlerinde sakladığını da, açıkladıklarını da bilir.

70-) Ve HUvAllâhu lâ ilâhe illâ HU* leHUI Hamdu fiyl ula vel'ahireti, ve leHUI hükümü ve ileyHi turce'un;

“HÛ” Allâh'tır, tanrı yoktur; sadece “HÛ”! Baştan sona Hamd O'na aittir ve dahi hüküm O'na aittir; O'na rücu ettiriliyorsunuz.

71-) Kul eraeytüm in ce'alAllâhu aleykümül leyle sermeden ila yevmil kıyameti men ilâhun ğayrullahi ye'tiyküm Bi dıya'* efela tesme'un;

De ki: “Düşünün bakalım... Eğer Allâh geceyi kıyamet sürecine kadar üzerinize sürekli kılsa, Allâh dışında size ışık olacak tanrı mı var? İşıtmıyor musunuz?”

72-) Kul eraeytüm in ce'aallahu aleykümün nehare sermeden ila yevmil kıyameti men ilâhun ğayrullahi ye'tiyküm Bi leylin teskünune fiyh* efela tubsırun;

De ki: “Düşünün bakalım... Eğer Allâh gündüzü kıyamet sürecine kadar üzerinize sürekli kılsa, Allâh dışında, içinde sükûn bulacağınız bir geceni oluşturacak tanrı mı var? Bunu görmüyor musunuz?”

73-) Ve min rahmetiHİ ce'ale lekümül leyle ven nehare liteskünü fiyhi ve litebteğu min fadliHİ ve lealleküm teşkürun;

Rahmetinden sizin için geceyi ve gündüzü oluşturdu ki, (gecede) dinlenesiniz, (gündüzde) O'nun lütfundan talep edesiniz ve şükredesiniz (değerlendirerek müteşekkir olasınız).

74-) Ve yevme yünadiyhim feyekülü eyne şürekâiyelleziyne küntüm tez'umun;

O süreçte onlara hitap eder, şöyle der: “Nerede o ortaklarını zannettikleriniz?”

75-) Ve neza'na min külli ümmetin şehiyden fekulna hatu burhaneküm fealimu ennel Hakka Lillâhi ve dalle anhüm ma kânu yefterun;

Her ümmetten bir şahit (Rasûl) çıkartıp dedik ki: “Hadi kesin delilinizi getirin!” Bunun üzerine bildiler ki Hak Allâh içindir! Uydurdukları şeyler de, kendilerinde kaybolup gitti!

76-) İne Karune kâne min kavmi Musa febeğa aleyhim* ve ateynahu minel künuzi ma inne mefâtiḥahu letenuü Bil usbeti üilil kuvveti, iz kale lehu kavmühu lâ tefrah innAllâhe lâ yuhıbbül ferihyn;

Muhakkak ki Karun, Musa'nın kavminden idi de onlara haddi aşır zulmetti... Ona öyle hazineler vermiştik ki onların anahtarları güçlü bir gruba ağır gelirdi... Hani yurttaşları ona dedi ki: “Şımarma, muhakkak ki Allâh şımarıp taşkınlık gösterenleri sevmez.”

77-) Vebteğı fiyma atakallahüd darel' ahirete ve lâ tense nasıybeke mined dünya ve ahsin kema ahsenAllâhu ileyke ve lâ tebğıl fesade fiyl Ard* innAllâhe lâ yuhıbbül müfsidiyn;

“Allâh'ın sana verdiklerinden, gelecek yurdunu (kazandıracaklarını) iste, dünyadan da nasibini unutma! Allâh sana ihsan ettiği gibi, sen de ihsan et! Yeryüzünde bozgunculuk yapma! Muhakkak ki Allâh bozgunculuk yapanları sevmez!”

78-) Kale innema utiytühu alâ ilmin indiy* evelem ya'lem ennAllâhe kad ehleke min kablihi minel kuruni men hüve eşeddü minhu kuvveten ve ekseru cem'a* ve lâ yüs'elü an zünubihimül mücrimun;

(Karun) dedi ki: **“O (hazinelere) bana bildiklerimin sonucu olarak verilmiştir!” Bilmedi ki Allâh, ondan önce, kuvvetçe ondan daha güçlü ve çok daha zengin nice nesiller helâk etmiştir! Suçlulara, suçları sorulmaz (yalnızca sonuçlarını yaşarlar)!**

79-) Feharece alâ kamihi fiy zinetih* kalelleziyne yüriydu nel hayeted dünya ya leyte lena misle ma utiye Karunü, innehu lezû hazzın azıym;

(Karun) zenginlik göstergeleriyle yurttaşlarının arasına çıktığında; **dünya hayatını (en sefil yaşamı) arzulayanlar dedi ki: “Karun'a verilen benzeri bizim de olsaydı... Şüphesiz büyük bir keyif ehlidir o!”**

80-) Ve kalelleziyne utül ilme veyleküm sevabullahi hayrun limen amene ve amile saliha* ve lâ yülekkahâ illes sabirun;

Kendilerine ilim verilenler ise dedi ki: “Yazıklar olsun size! İman edip imanının gereğini uygulayanlara, Allâh'ın vereceği karşılık daha hayırlıdır... Ona da ancak sabredenler kavuşturulur!”

81-) Fehasefna Bihi ve Bidarihil'Arda fema kâne lehu min fietin yensurunehu min dunillâh* ve ma kâne minel muntasıriyn;

Nihayet onu (Karun'u) da onun mekânını da yerin dibine geçirdik! Allâh dününde ona yardım edecek birileri de yoktu... O kendini kurtaranlardan olmadı!

82-) Ve asbehallesziyne temennev mekanehu Bil emsi yekulune veykeennAllâhe yebsütür rizka limen yeşau min ıbadiHİ ve yakdir* levla en mennAllâhu aleyna lehasefe Bina* veykeennehu lâ yüflihul kafirun;

Daha dün onun (Karun'un) yerinde olmak isteyenler, şöyle diyerek sabahladı: “Vay, demek ki Allâh kullarından dilediğinin yaşam gıdasını arttırıyor ve (dilediğine de) kısıyor! Allâh bize lütfedip korumasaydı, elbette bizi de yerin dibine geçirirdi... Vay, demek ki hakikat bilgisini inkâr edenler kurtulamazlar!”

83-) Tilkeddarul'ahiretü nec'alüha lilleziyne lâ yüriydu ne ulüvven fiyl'Ardı ve lâ fesada* vel akıbetü lilmüttekiyn;

İşte Gelecek Yurdu (ölümsüzlük boyutu)! Onu, dünyada (beden yaşamında) başkalarına üstünlük taslamayan ve düzene uyanlar için oluştururuz... Mutlu gelecek (Allâh için) korunanlarındır!

84-) Men cae Bil haseneti felehu hayrun minha* ve men cae Bisseyyieti fela yüczelleziyne amelüsseyyati illâ ma kânu ya'melun;

Kim güzellikleriyle (açığa çıkardığı Esmâ kemâlâtiyla) gelirse, onun için ondan daha hayırlısı vardır... Kim de kötülük ile (kendini toprak

olacak beden kabullenerek yaşamanın getirisi olan davranışlarla) **gelirse, yaptığı kötülüklerin sonuçlarından başka bir şeyle karşılaşmaz!**

85-) İnnelleziy ferada aleykel Kur'âne le raddüke ila me'âd* kul Rabbiy a'lemu men cae Bil hüda ve men huve fiy dalâlin mubiyn;

Kurân'ı (Hakikat bilgisi ve Sünnetullâh'a uymayı) **sana farz kılan, şüphesiz ki seni nihai hedefine de ulaştıracaktır! De ki: "Rabbim daha iyi bilir kimin Hakikat rehberi olarak geldiğini ve kimin apaçık sapık inanç içinde olduğunu."**

86-) Ve ma künte tercu en yülka ileykel Kitabü illâ rahmeten min Rabbike fela tekunenne zahiyyen lilkafiyyin;

Kitabın (Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİsinin) **sende açığa çıkarılacağını ummuyordun; Rabbinden bir rahmet oldu! Sakın hakikat bilgisini inkâr edenlere arka çıkma!**

87-) Ve lâ yesuddünneke 'an âyâtillâhi ba'de iz ünzilet ileyke ved'u ila Rabbike ve lâ teküenne minel müşrikiyyin;

Sana inzâl olunan Allâh işaretlerinin gereğini yerine getirmekten seni engelleyemesinler! Rabbine davet et ve müşriklerden olma!

88-) Ve lâ ted'u meAllâhi ilâhen âhar* lâ ilâhe illâ HU* küllü şey'in halikün illâ vecheHU, leHUL hükmü ve ileyHi türce'un;

Allâh yanı sıra tanrıya (dışsal güce) **yönelme! Tanrı yoktur, sadece "HÛ"; Her şey (şey'iyeti itibarıyla) yoktur sadece O'nun vechi (mevuttur)! Hüküm O'nundur... O'na (hakikatiniz olan Esmâ mertebesinin farkındalığına) döndürüleceksiniz!**

İsra' Sûresi: 1-111

ACIKLAMA:

İsra' Sûresi, kaynak tertiplerde **Kasas Sûresi**'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

"İSRÂ (gece yürüyüşü/gece yolculuğu yaptırmak)" **İSMİ**'ni, **uslûbu itibarıyla tüm sûreden (İsrâ Sûresi'nin diğer âyetlerinden) farklı olan ve "İSRÂ" hâdisesini anlatan ilk âyetinden almaktadır!..**

"İSRÂ" hâdisesi, **siyer rivayetlerine göre**, hicret'ten **20 ay önce (27-Recep)/18 ay önce (17-Ramazan)/12 ay önce (17-Rebî'ul Evvel)/8 ay önce (27-Recep)'te vuku' bulmuştur!.. Meşhûr olan kabul, 27-Recep'tir!..**

Kurân'da "SUBHÂN" ile başlayan tek sûre'dir!.. **Mescid-i Harâm'a göre konumu en uzak olduğu için "El-Mescid'ül Aksâ = en uzaktaki mescid'** diye

tanımlanan **Kudüs**'teki "**el-Mescid**", bu tanımlama (El-Mescid'ül Aksâ) ile sadece bu âyette geçer; "**el-Mescid**" olarak **İsra**': 7'de de geçer!..

Mescid-i Aksâ, "**Beytullâh**'ın/**Kâbe**'nin" muadili değil, **Mescid-i Harâm**'ın muadilidir; "**Kible**" ve "**Hac**" farkı da bundandır!..

"**Makâm-ı Mahmûd**" kavramı (79.âyet) ve "**Âyet'ül İzz** (ehl-i kitap dahil tüm inançların fevkinde, EKBERİYET müşâhedesini gerektiren izzet)" (111.âyet) de bu sûre'de geçen nâdirlerdendir!..

Bu sûre'ye, **İsrailOğulları**'ndan bahsetmesi dolayısıyla "**Ben-i İsrail Sûresi**" de denir!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **İsra' Sûresi**'nin bazı âyetleri hakkında rivayetler vardır!.. Bunların bir kısmının metin ve siyer olarak telifi mümkün görünmese de vahyin bu süreci ve ortamın şartları hakkında bilgi olarak, tüm bu rivayetler çok faydalı olabilir!..

90-93 ve 59.âyet rivayetleri:

"**Dediler ki: 'Bizim için arzdan bir pınar fışkırtmadıkça sana asla iman etmeyeceğiz; yahut senin hurma ağaçlarından ve üzümden bir bahçen olmalı, onların arasından gümbür gümbür nehirler fışkırtmalısın; yahut tehdit ettiğin gibi semâyı parça parça üzerimize düşürmelisin veya Allâh'ı ve melekleri karşımıza kefil olarak getirmelisin (Allâh ismiyle işaret edileni anlamayıp, O'nu gökte bir tanrı olarak düşündükleri için bunu söylüyorlar.); yahut senin altın'dan bir evin olmalı ya da semâ'da uçmalısın (İsrâ olayının gerçekleştiği dönemler?)... (Ayrıca) senin göğe uçmana da biz asla iman etmeyiz; tâ ki, kendisini okuyacağımız bir yazılı madde kitabı gökten bizim üzerimize indirinceye kadar!'**... De ki: '**Subhân'dır Rabbim! Rasûl bir beşerden başka neyim ki?'**" (İsra': 90-93)

"**Mucizelerimizi irsâl etmemize mâni olan, öncekilerin onları yalanlamış olmasıdır (siz de yalanlarsanız derhâl azabını yaşardınız, sizi ortadan kaldırmak zorunda kalırdık)! Semûd'a da aydınlatan olarak dişi deveyi verdik de (vahşice öldürerek) ona zulmettiler! Biz mucizelerimizi ancak korkutmak (iman etmeyenleri helâk etmek) için irsâl ederiz.**" (İsra': 59)

Bu âyetlerin sebebi nüzûl rivayeti, **Ra'd Sûresi**'nin açıklamasında 31.âyetin sebebi nüzûlünden geçtiği gibidir; ya aynı, ya benzeri talepler sebebiyledir!..

Bu rivayetler, "**İsrâ**" hâdisesi'nin ve **İsra' Sûresi**'nin **inzâlî**'nin hangi süreçte gerçekleştiğini gösterir; **Kur'ân hidâyetine** kendilerini kapatmak, **dünyevî maksatla veya alay olarak mucize istemek, Rasûlullâh (a.s.)'i tehdit etmek vb.**..

Hakikat ilmine (hakikatlerine) perdeleri kalın olan Kureyş müşriklerinin “mucize” talepleri bile, Hz. Rasûlullâh (a.s)’ın işlevinin ve Kur’ân hidâyetinin amacının aksine hep dünyalarına dönük olağanüstülükler için *-tapındıkları ilâhlarından benzer beklentileri gibidi!..*

Nitekim 45-46.âyetlerin nüzûl sebebi için rivayet şöyledir:

“Sen Kurân’ı (hakikatini) okuduğunda, seninle, gelecekteki sonsuz yaşamlarına (ölümsüz yapılarına) iman etmeyenler arasına gizli perde oluşturduk. Şuurlarını (kalplerini), Onu anlamalarına engel olan (bâtıla/çokluğa/madde algısına kilitlenme) örtüsüyle örter; kulaklarına da (sünnetullâh işleyişi gereği) ağırlık koyarız (Tekliği algılayamazlar)! Kurân’da, Rabbini TEK’liği ile andığında, nefretle gerive dönüp giderler!” (İsra’: 45-46) âyetleri, Rasûlullâh (a.s), Kur’ân okuduğunda, muhalefetleri ile O’na eziyet eden müşrikler hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!..

Bunun daha detaylı rivayet şekli şöyledir:

Hz. Rasûlullâh (a.s), Kureyş müşriklerine Kur’ân okuyup onları Allâh ismiyle işaret edilene davet ettiği zaman onunla alay etme kabilinden olarak: “Bizi çağırdığına karşı kalblerimiz bir kılıf içinde... Kulaklarımızda da bir ağırlık var... Seninle aramızda da bir perde var... **BİZİM SENİN SÖYLEDİKLERİNDEN BİR ŞEY ANLAMAYA HiÇ NİYETİMİZ YOK!**” derlermiş...

60.âyet rivayeti:

“Hani sana: ‘Muhakkak ki Rabbin insanları (BinNas = insanların hakikati olarak) ihâta etmiştir’ dedik... Sende oluşturduğumuz o görüşü (mirâc’da yaşadığını) ve Kurân’daki mel’un şecereyi (uzaklaştırılmış ağaç - beden yaşamını) de insanlar için yalnızca bir fitne (sınav objesi) kıldık! Biz onları korkutuyoruz... Fakat (bu), onların büyük taşkınlıklarından başka bir şeyi arttırmıyor.” (İsra’: 60) âyetinin sebep-i nüzûlü için iki şey rivayet edilir:

Hz. Rasûlullâh AleyhisSelâm’ın hayatındaki en büyük mucizelerden olan “İsrâ ve Mi’râc” hâdisesi, iman edenler için büyük bir müjde iken, inkârcılar için küfürlerini artıran bir fitne olmuştur!..

Nitekim bu “rü’yet”i anlatınca, inkâr ve alay eden insanlardan dolayı Rasûlullâh AleyhisSelâm hüznü duymuş! Bunun üzerine bu âyet nâzil olmuş, bir...

Ayrıca İsra’ Sûresi’nden önce Kurân’da (mesela Sâffât Sûresi’nde) bahsedilen “Zakkûm” ağacı ile Kureyş’in uyarılması üzerine Ebû Cehl’in:

“Muhammed'in sizi kendisiyle korkuttuğu şu Zakkûm ağacı'nın ne olduğunu biliyor musunuz?.. O üstü kaymak tutmuş Serid (yağlı ekme; ekme kadayıfı) yemeğidir. Bakın eğer o Zakkûm ağacı bize müyesser olursa vallâhi onu hurma ve kaymak yemeği olarak yiyeceğiz (“tezakkum” bu demektir!.. Ebû Cehl'in, “damağına/tabiatına en tad veren şey” diye tanımlaması doğrudur!.. Zaten lânet bundandır!).”

Bunun üzerine **Zakkûm Ağacı'nın “mel'ûn” bir ağaç** olduğunu bildirmek üzere bu âyet ve devamı olan: **“Böylece biz, onları korkutuyoruz, fakat (bu), onların büyük azgınlıklarından başka bir şeyi arttırmıyor!”** kısmı inzâl buyurulmuş!..

80. âyet rivayeti:

“Rabbim, girdiğim yere sıdk hâlinde girdir ve çıktığım yerden sıdk ile çıkart; ledünnünden zafere erdirici bir kudret oluştur bende!” (İsra': 80) âyetinin nüzûl sebebi için rivayet: “Nebi (s.a.v.) Mekke'de idi. Sonra hicret etmekle emrolundu da kendisine bu âyet nâzil oldu.”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Subhanelleziy esra Bi abdiHî leylen minel Mescidil Harami ilel Mescidil Aksalleziy barekna havlehu linüriyehu min âyâtına* inneHU HUves Semiy'ul Basıyr;

Subhan ki, kulunu gece Mescid-i Haram'dan, çevresini mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa'ya isrâ (tayy'i mekân) etti... O'na delillerimizi gösterelim diye... Hakikat şu; “HÛ”; Semi'dir, Basıyr'dir!

2-) Ve ateyna Musel Kitabe ve ce'alnahu hüden li beniy israiyle ella tettehizû min duniy vekiyâ;

Musa'ya hakikat BİLGİsi (Kitap) verdik... Onu: “Ben'im dînumu vekil edinmeyin!” diye İsrailoğullarına bir kılavuz kıldık.

3-) Züriyyete men hamelna me'a Nuh* innehu kâne abden şekûra;

(Ey) Nuh ile beraber (gemide) taşıdıklarımızın torunları... Muhakkak ki O, çok şükreden bir kul idi.

4-) Ve kadayna ila beniy israiyle fiylKitâbi letüfsidünne fiyl Ardı merrateyni ve leta'lünne ulüvven kebiyra;

Kitapta (İlim boyutunda) İsrailoğullarına şu hükmü takdir ettik: “Siz, arzda iki kere bozgunculuk yapacaksınız ve alabildiğine benliğinizi büyüteceksiniz!”

5-) Feizâ cae va'dü ulahüme be'asna aleyküm ibaden leNA üliy be'sin şediyydin fecasu hılaleddiyar* ve kâne va'den mef'ula;

O ikisinden ilkinin zamanı geldiğinde, güçlü kullarımızı üzerinize getirdik... (Onlar) yurtların aralarına girip araştırdılar... (Bu) yerine getirilmiş bir vaat idi.

6-) Sümme radedna lekümülkerrete aleyhim ve emdednaküm Bi emvalin ve beniyne ve ce'alnaküm eksere nefiyrâ;

Sonra sizi, onlar üzerine bir kere daha üstün kıldık... Mallar ve oğullar ile size yardım ettik... Savaşçılarınız itibarıyla sizi kalabalıklaştırdık.

7-) İn ahsentüm ahsentüm lienfüsiküm ve in ese'tüm feleha* feizâ cae va'dül ahireti liyesûu vucuheküm ve liyedhulül Mescide kema dahiluhu evvele merretin ve liyütebbiru ma alev tetbiyrâ;

(Bildirdik ki) **eğer iyilik ederseniz, kendi nefsinize iyilik etmiş olursunuz; eğer kötülük yaparsanız, o da kendinizdir! Sonrakinin süresi geldiğinde, yüzlerinizi karartınsınlar, ilkinde oraya girdikleri gibi tekrar Mescid'e girsinler ve üstünlük sağladıkları şeyleri yerle bir etsinler diye (kullarımızı) tekrar gönderdik)...**

8-) 'Asa Rabbüküm en yerhameküm* ve in 'udtüm 'udna* ve ce'alna cehenneme lil kafiriyne hasıyrâ;

Umulur ki Rabbiniz size rahmet eder... Eğer dönerseniz, biz de döneriz... Cehennemi, hakikat bilgisini inkâr edenler için kuşatıp kayıtlayan bir ortam kıldık.

9-) İnne hazel Kur'âne yehdiy lilletiy hiye akvemü ve yübeşşirul mu'miniyn elleziyne ya'melunes salihati enne lehüm ecren kebiyrâ;

Muhakkak ki şu Kur'ân, en sağlam gerçeğe hidâyet eder; yararlı çalışmalar yapan iman ehline kendileri için büyük karşılıklar verileceğini müjdeler.

10-) Ve ennelleziyne lâ yu'minune Bil ahireti a'tedna lehüm azâben eliyma;

Sonsuz gelecek yaşamları olduğuna iman etmeyenlere de, kendileri için acı azap hazırladığımızı (müjdeler).

11-) Ve yed'ul İnsanu Bişşerri duaehu Bil hayr* ve kânel İnsanu acula; **İnsan, hayrını davet eder gibi şerrini davette de (acele) eder! İnsan çok acelecidir!**

12-) Ve cealnelleyle vennehare ayeteyni fe mehavna ayetelleyli ve ce'alna ayetennehari mubsireten litebteğu fadlen min Rabbiküm ve li ta'lemu adedessiniyne vel hisab* ve külle şey'in fassalnahu tafsiyla;

Geceyi ve gündüzü iki işaret olarak meydana getirdik... Gecenin işaret ettiği karanlığı (cehli) kaldırıp, gündüzün işareti aydınlığı (ilmi) geçerli kıldık... Rabbinizden bir lütuf talep edesiniz ve

senelerin adedini ve hesabı da bilesiniz diye... Biz her şeyi detaylarıyla açıkladık.

13-) Ve külle İnsanin elzemnahu tairehu fiy unukih* ve nuhrücü lehu yevmel kıyameti Kitaben yelkahu menşura;

Her insanın yaptıklarını (veya kaderini) kendi boynuna doladık... Kıyamet sürecinde kendisine (kişinin kıyameti olan ölümünde ya da genel anlamda mahşer sürecinde) kaydolmuş olarak bilgisini çıkarırız.

14-) İkra' Kitabek* kefa Bi nefsiyel yevme aleyke Hasiyba;

“OKU yaşam bilgini (kitabını)! Bilincin bu aşamada, yaptıklarının sonucunun ne olduğunu görmeye yeterlidir.”

15-) Menihteda feinnema yehtediy li nefsih* ve men dalle feinnema yedıllu aleyha* ve lâ teziru vaziretun vizre uhra* ve ma küna muazzibiyne hatta neb'ase Rasûla;

Kim hakikate ererse sadece kendinedir bu doğru yolu bulmuş oluşu; kim de saparsa (hakikatten) yalnızca kendi nefsi aleyhine sapsmış olur! Hiç kimse, bir başkasının yaptığı yanlışların yükünü taşımaz! Biz bir Rasûl oluşturup (bâ's edip) onunla uyardıkça azap yaşatmayız!..

16-) Ve izâ eredna en nühlıke karyeten emerna mütrefiyha fefeseku fiyha fehakka aleyhel kavlü fedemmernaha tedmiyra;

Bir bölgeyi helâk etmeyi irade ettiğimizde, oranın sefahat önderlerine (Rasûllerle düzelmelerini) emrederiz; (ama onlar) orada bozuk inançlarının gereğine devam ederler... Bu yüzden uyarımızın sonucunu yaşamayı hak ederler... Biz de onları helâk ederiz.

17-) Ve kem ehlekna minel kuruni min ba'di Nuh* ve kefa Bi Rabbike Bi zünubi ıbadıHİ Habiyren Basıyra;

Nuh'tan sonra nice kuşaklar helâk ettik... Kullarının suçlarından Habıyr ve Basıyr'dir Rabbin!

18-) Men kâne yüriydül acilete accelna lehu fiyha ma neşau limen nüriydü sümme ce'alna lehu cehennem* yaslaha mezmumen medhura;

Kim önündeki dünyayı isterse, dilemişsek, dünyada ona istediğini veririz. Sonra onun için cehennemi mekân kılarız; aşağılanmış ve uzaklaştırılmış olarak ona yerleşir.

19-) Ve men eradel ahirete ve sea leha sa'yeha ve huve mu'minun feülaıke kâne sa'yühüm meşkûra;

Kim de gelecek sonsuz yaşamı irade eder ve imanlı olarak onun için gerekli çalışmaları yaparsa, işte onların çalışmaları da değerlendirilir, sonucu yaşatılır!

20-) Küllen nümiddü haülai ve haülai min atai Rabbik* ve ma kâne atau Rabbike mahzura;

Hepsine, onlara da bunlara da Rabbinin lütfundan göndeririz... Rabbinin lütfu sınırlandırılmış değildir.

21-) Unzur keyfe faddalna ba'dahüm alâ ba'd* ve lel 'ahiretü ekberu derecatin ve ekberu tefdiyla;

Bak, nasıl onların kimini kimine üstün kıldık! Elbette sonsuz gelecek boyutu, yaşam mertebeleri itibarıyla da en büyüktür, kişisel hissedişler itibarıyla da en büyüktür.

22-) Lâ tec'al meAllâhi ilâhen ahare fetak'ude mezmumen mahzûla;

Allâh yanı sıra (kafanda) başka bir tanrı oluşturma! Yoksa (şirk anlayışının sonucu) aşağılanmış ve kendi başına terk edilmiş olarak oturup kalırsın!

23-) Ve kada Rabbüke elle ta'budu illâ iyyahu ve Bil valideyni ihsana* imma yeblüġanne 'indekel kibere ehadühüma ev kilahüma fela tekullehüma üffin ve lâ tenherhüma ve kul lehüma kavlen keriyma;

Rabbin, sadece O'na kulluk etmenizi hükmetti; ana-babanıza iyilik yapıp cömert olmanızı da! Onlardan biri veya her ikisi senin yanında ihtiyarlığa ererse (bakmaktan usanıp) sakın onlara "üf" (bile) deme; onları azarlama ve onları yücelten şekilde hitap et!

24-) Vahfid lehüma cenahazzülli minerrahmeti ve kul Rabbirhamhüma kema Rabbeyaniy saġıyra;

Rahmet'ten ötürü onlara mütevazı ol... De ki: "Rabbim... Merhamet et onlara, küçükken beni terbiye ettikleri gibi."

25-) Rabbüküm a'lemu Bima fiy nüfusiküm* in tekûnu salihiyne feinnehu kâne lil evvabiyye Ğafûra;

Rabbiniz (hakikatiniz olarak, bilincinizi {nefsinizi} meydana getiren El Esmâ bileşiminiz) nefslerinizdekini (bilincinizdekini) daha iyi bilir! Eğer siz sâlihler (hakikate imanın gereğini yaşayanlar) olursanız; muhakkak ki O, yetersizliklerinden dolayı tövbe edenlere Ğafûr'dur.

26-) Ve ati zelkurba hakkahu velmiskiyne vebnes sebiyli ve lâ tübezzir tebzıyra;

Yakınlara hakkını ver; yoksula ve yolda kalmışa da... (Fakat) ölçüsüz de dağıtma!

27-) İnnel mübezziriyye kânu ihvaneşşeyatıyn* ve kâneş şeytanu liRabbihı kefura;

Değer bilmedikleri için boş yere saçıp savuranlar, şeytanların kardeşleridir! Şeytan ise Rabbinin nimetine nankörlük edenlerden oldu!

28-) Ve imma tu'ridanne anhümübtıġae rahmetin min Rabbike tercuha fekul lehüm kavlen meysura;

Eğer Rabbinden umduğun bir rahmeti beklemekten ötürü onlardan (ashab-ı suffa) yüz çevirir isen, o takdirde onlara yumuşak, gönül alıcı bir söz söyle.

29-) Ve lâ tec'al yedeke mağluleten ila unukike ve lâ tebsutha küllelbastı fetak'ude melumen mahsura;

Elini boynuna bağlanıp asılmış kılma (Arapça deyim = cimrilikten kaçın)! Onu büsbütün açma da (müsrif de olma)... Yoksa pişmanlık içinde oturup kalırsın.

30-) İne Rabbeke yebsütür rizka limen yeşau ve yakdir* inneHU kâne Bi 'ıbadıHİ Habıyran Basıyra;

Muhakkak ki Rabbin dilediğine, yaşam gıdasını (rızkı) genişletir veya daraltır! Muhakkak ki O kullarını Habıyr'dir, Basıyr'dir.

31-) Ve lâ taktülü evladeküm haşyete imlak* nahnu nerzükühüm ve iyyaküm* inne katlehüm kâne hit'an kebiyra;

Evlatlarınızı yoksulluk korkusu ile öldürmeyin... Biziz onların da sizin de yaşam gıdasını veren, biz! Onları katletmek muhakkak çok büyük suçtur!

32-) Ve lâ takrabüzzına innehu kâne fahişeten, ve sae sebiyla;

Zinaya (evlilik dışı ilişkiye) yaklaşmayın! Şüphesiz o bedenselliğin azgınlığıdır! Sonu kötü yoldur!

33-) Ve lâ taktülün nefselletiy harramAllâhu illâ Bil Hakk* ve men kutile mazlumen fekad ce'alna liveliyyihi sultanen fela yüsrif fiylkatl* innehu kâne mensura;

Allâh'ın haram kıldığı nefsi, Hak olarak hariç (kısas gereği dışında), öldürmeyin! Kim haksız yere öldürülür ise, biz onun velisine bir yetki vermişizdir. O da öldürmekte ileri gitmesin (kısas sınırını aşmasın)! Çünkü o yardım olunmuştur.

34-) Ve lâ takrabu malel yetiymi illâ Biletıy hiye ahsenü hatta yeblüğa eşüddeh* ve evfu Bil ahd* innel ahde kâne mes'ula;

Büluğ çağına ulaşıncaya kadar, en güzel şekilde olanı (yönetme amacı) hariç, yetimin malına yaklaşmayın. Söz verdiğinizde tutun! Muhakkak ki söz veren sözünden sorumludur!

35-) Ve evfülkeyle izâ kiltüm vezinu Bil kıstasil müstekıym* zâlike hayrun ve ahsenü te'viyla;

Ölçtüğünüzde ölçüyü tam yapın ve dosdoğru terazi ile tartın (tartıyla aldatmaya gitmeyin)... Bu hem daha hayırlı ve hem de işin aslına ulaşma bakımından daha güzeldir.

36-) Ve lâ takfü ma leyse leke Bihi 'ılm* innesSem'a vel Besara vel Fuade küllü ülaike kâne anhu mes'ula;

Hakkında ilmin olmayan şeyin ardına düşme (zanla karar verme!) **Muhakkak ki sem'** (algılama), **basar** (değerlendirme) ve **fuad** (Esmâ mânâ özelliklerini beyne yansıtıcılar - {kalp nöronları ana rahminde 120. günde kendilerini beyne kopyalar ve beyinden devam eder}), **işte onların hepsi ondan mesûldür!**

37-) Ve lâ temşi fiyl Ardı meraha* inneke len tahrikal Arda ve len teblügal cibale tûla;

Arzda benlikle kendini bir şey sanarak yürüme! Kesinlikle sen ne arzı delebilirsin; ne de boyca dağlara erişebilirsiniz!

38-) Küllü zâlîke kâne seyyiuhu 'inde Rabbike mekruha;

Kötü olan bu davranışlar, Rabbinin indinde hakikatine yakışmayan, sonucu çirkin davranışlardır!

39-) Zâlîke mimma evha ileyke Rabbüke minel hikmeti, ve lâ tec'al meAllâhi ilâhen ahare fetülka fiy cehennem melumen medhura;

İşte bunlar, Rabbinin sana hikmetten vahyettikleridir. Allâh ile beraber bir tanrı da oluşturma! Sonra pişmanlıkla (sendeki kuvveleri haber verildiği halde değerlendiremediğin için) **kendi kendine söver hâlde ve** (hakikatindekilerden) **uzaklaştırılmış olarak Cehennem'e girersin!**

40-) Efeasfaküm Rabbüküm Bil beniyne vettehaze minel Melaikei inasâ* inneküm letekulune kavlen azıyma;

Rabbiniz sizi seçti oğullar için de, (kendisi) meleklerden dişiler mi edindi? Muhakkak ki siz çok azîm laf ediyorsunuz!

41-) Ve lekad sarrefna fiy hazel Kur'âni liyezzekkeru* ve ma yeziydühüm illâ nüfura;

Andolsun, şu Kurân'da (hakikati) temsillerle, türlü anlatım yollarıyla açıkladık ki düşünüp hatırlasınlar; fakat bu, onların ancak uzaklaşmalarını arttırıyor.

42-) Kul lev kâne meahu alihetün kema yekulune izen lebteğav ila ZilArşı sebiyla;

De ki: "Eğer onların dedikleri üzere O'nunla beraber tanrılar olsaydı, o vakit elbette Arş sahibine bir yol ararlardı."

43-) SubhaneHU ve te'âla amma yekulune ulüvven kebiyra;

"O, Subhan ve yücedir; yüceliği onların laflarından ölçüsüz büyüktür (yüceliğini akıl kavramaz)!"

44-) Tüsebbihu leHUs Semavatüs seb'u vel Ardu ve men fiyhinn* ve in min şey'in illâ yüsebbihu Bi hamdiHİ ve lâkin lâ tefkahune tesbihahüm* inneHU kâne Haliymen Ğafûra;

Yedi semâ (yedi bilinç mertebesindeki tüm yaratılmışlar), **arz** (bedenler)

ve onların içindekiler O’nu tespih eder (Esmâ’sının özelliklerini açığa çıkaran işlevleriyle her an hâlden hâle dönüp dururlar)! **Hiçbir şey yok ki, O’nun Hamdı olarak, tespih etmesin! Fakat siz onların işlevini anlamıyorsunuz! Muhakkak ki O, Haliym’dir, Ğafûr’dur.**

45-) Ve izâ kare’tel Kur’âne ce’alna beyneke ve beynelleziyne lâ yu’minune Bil ahireti hicaben mestura;

Sen Kurân’ı okuduğunda, seninle, gelecekteki sonsuz yaşamlarına iman etmeyenler arasına gizli perde oluşturduk.

46-) Ve ce’alna alâ kulubihim ekinneten en yefkahuhu ve fiy azânihim vakra* ve izâ zekerte Rabbeke fiyl Kur’âni vahdeHU vellev alâ edbarihim nüfura;

Şuurlarını (kalplerini), Onu anlamalarına engel olan (bâtıla kilitlenme) örtüsüyle örter; kulaklarına da ağırlık koyarız (algılayamazlar)! Kurân’da, Rabbini TEK’liği ile andığında, nefretle geriye dönüp giderler.

47-) Nahnu a’lemu Bima yestemiune Bihi iz yestemiune ileyke ve iz hüm necva iz yekuluz zalimune in tettebiune illâ racülen meshura;

Sana kulak verdiklerinde nasıl dinlediklerini; aralarında fısıldaşırken de, o zâlimlerin: “Sihirlenmiş bir adama tâbi oluyorsunuz” dediklerini biz iyi biliriz.

48-) Unzur keyfe darebu lekel’emsâle fedallu fela yestetty’üne sebiyla;

Bak senin için nasıl benzetmeler yaptılar da bu sebeple saptılar! Artık (Hakikate götüren) bir yol bulamazlar!

49-) Ve kalu eizâ küнна izamen ve rufaten einna lemeb’usûne halkan cediya;

Dediler ki: “Kemik yığını ve toz toprak olduktan sonra, biz mi gerçekten yepyeni bir yaratılış ile bâ’s olunacaksınız?”

50-) Kul kûnu hicareten ev hadiyda;

De ki: “Taşlar (dabbe beden) ve demir (ruh beden) olun (isterseniz)!”

51-) Ev halkan mimma yekbüru fiy suduriküm* feseyekulune men yu’ydüna* kulilleziy fetareküm evvele merretin, feseyüngidune ileyke ruusehüm ve yekulune meta hu* kul ‘asa en yekûne kariyba;

“Yahut içinizden kendinizi olağanüstü (dünyanızda çok büyük bir yaratık; bilinç) olarak hayal edin (yine de ölüm sonrası bâ’s olacaksınız)!”... Diyecekler ki: “Bizi kim (hayata) iade edecek?”... De ki: “Sizi ilk defa yaratmış olan!”... (Alayla) sana kafalarını sallarlar ve derler ki: “Ne zaman olacak?”... De ki: “Çok yakın olabilir!”

52-) Yevme yed’uküm fetesteciybune Bi hamdiHÎ ve tezunnune in lebestüm illâ kaliyla;

Sizi çağıracağı zaman (ölümü tattığınızda), **O'nun Hamdı** olarak (değerlendirmesine göre) **olayı yaşayacak ve zannedeceksiniz ki** (kabirlerinizde - beden yaşamında - dünyada) **ancak pek az kaldınız!**

53-) Ve kul li ıbadiy yekulülletiy hiye ahsen* inneş şeytane yenzeğü beynehüm* inneş şeytane kâne lil'İnsani adüvven mubiyna;

Kullarıma de ki; en güzeli ne ise onu söylesinler! Muhakkak ki şeytan (nefs = bilinç = bedensellik kabulü vehmi) **aralarına fit sokar... Muhakkak ki şeytan, insan için apaçık bir düşmandır!**

54-) Rabbüküm a'lemü Biküm* in yeşe' yerhamküm ev inyeşe' yuazzibküm* ve ma erselnake aleyhim vekiyıla;

Rabbiniz, hakikatiniz olarak sizi çok iyi bilir! Dilerse size rahmet eder veya dilerse size azap eder! Biz seni, onlara vekil olarak irsâl etmedik.

55-) Ve Rabbüke a'lemu Bi men fiys Semavati vel Ardı ve lekad faddalna ba'danNebiyiyne alâ ba'din ve ateyna Davude Zebura;

Rabbiniz, semâlarda ve arzda bulunan varlıklarda olarak, daha iyi bilir... Andolsun ki, biz Nebilerin bazısını bazısına üstün kıldık (özellikleri yönünden)! **Davud'a da Zebur** (hikmetler ihtiva eden BİLGİ) **verdik.**

56-) Kulid'ulleziyne zeamtüm min dünüHİ fela yemliküne keşfeddurri anküm ve lâ tahviyla;

De ki: "O'nun dününde varsandıklarınızı çağırın! Ne sizden sıkıntı kaldırmaya güçleri yeter, ne de hâlinizi değiştirebilirler."

57-) Ülaikelleziyne yed'une yebteğune ila Rabbihimül vesiylete eyyühüm akrebü ve yercune rahmeteHU ve yehafune azâbeHU, inne azâbe Rabbike kâne mahzûra;

Onların dua ettikleri (şeyler), Rablerine yakınlaşmak için vesile ararlar. O'nun rahmetini umarlar ve O'nun azabından korkarlar! Muhakkak ki senin Rabbinin azabı, sakınılması gerektir!

58-) Ve in min karyetin illâ nahnu mühlikûha kable yevmil kıyemeti ev muazzibuha azâben şedyda* kâne zâlike fiyl Kitâbi mestura;

Hiçbir ülke yoktur ki, kıyamet sürecinden önce, biz onun yok edicileri yahut da şiddetli bir azap ile azap edicileri olmayalım! İşte bu, Kitap'ta (İLİM mertebesinde - Sünnetullâh'ta - levhi mahfuz'da) **detaylarıyla yazılmıştır.**

59-) Ve ma meneana en nursile Bil'âyâti illâ en kezzebe Bihel evvelun* ve ateyna Semuden nakate mubsireten fezalemu Biha* ve ma nursilu Bil âyâti illâ tahviyfa;

Mucuzelerimizi irsâl etmemize mâni olan, öncekilerin onları

yalanlamış olmasıdır (siz de yalanlarsanız derhâl azabını yaşardınız, sizi ortadan kaldırmak zorunda kalırdık!) **Semud'a da aydınlatan olarak dişi deveyi verdik de** (vahşice öldürerek) **ona zulmettiler! Biz mucizelerimizi ancak korkutmak için irsâl ederiz.**

60-) Ve iz kulna leke inne Rabbeke ehata Bin Nas* ve ma ce'alnerru'yelletiy ereynake illâ fitneten linNasi veşşeceretel mel'unete fiyl Kur'ân* ve nuhavvifühüm, fema yeziydühüm illâ tuğyanen kebiyra;

Hani sana: “Muhakkak ki Rabbin insanları (BinNas = insanların hakikati olarak) **ihâta etmiştir” dedik... Sende oluşturduğumuz o görüşü** (mirâc'da yaşadığını) **ve Kurân'daki mel'un şecereyi** (uzaklaştırılmış ağaç - beden yaşamını) **de insanlar için yalnızca bir fitne** (sınav objesi) **kıldık! Biz onları korkutuyoruz... Fakat** (bu), **onların büyük taşkınlıklarından başka bir şeyi arttırmıyor.**

Not: (Yasak ağaca dokunmak, Üflenen ruh = Esmâ {El Veliyy} açığa çıkışı = şuur varlık olarak kayıtsız şekilde yaşayan Âdem'in, bedenini {Havva} kendisi olarak kabullenmesi; cennet boyutunu Esmâ kuvveleriyle yaşarken, kendini beden vehmederek, bu kuvvelerden uzak düşmesi, beden kayıtlarıyla arzda - bedende yaşamak zorunda kalması. (A.H.)

61-) Ve iz kulna lil Melaiкетiscüdü liAdeme feseceğu illâ ibliys* kale eescüdü limen halakte tıyna;

Hani (yeryüzü) **meleklerine** (bedendeki Esmâ kuvvelerine): **“Âdemî şuura boyun eğin” dedik de İblis hariç, doğal olarak boyun eğip gereğini uyguladılar** (bu kuvveler kullanılmaya başlandı)... (İblis): **“Balçık** (su + toprak; maddeden oluşmuş beden {dabbe}) **olarak yarattığına secde eder miyim?” dedi.** (İblis'in insandaki varlığı, insandaki vehim kuvvesidir ki aklın {bilincin} hükmü altına girmeyen kuvvedir; “var”ı yok, “yok”u var kabul ettirir. A. Ciyî)

62-) Kale eraeyteke hazelleziy kerramte aleyye, lein ahharteni ila yevmil kıyameti leahtenikenne zürriyyetehu illâ kaliyla;

“Benden şerefli kıldığın şu kimseye bak! Andolsun ki, eğer bana kıyamet sürecine kadar zaman verirsen onun neslini, pek azı hariç, mutlaka boyunduruğum altına alacağım” dedi (İblis).

63-) Kalezheb femen tebiake minhüm feinne cehenneme cezaüküm cezaen mevfüra;

(Allâh) **buyurdu: “Git! Onlardan kim sana tâbi oldu ise, muhakkak ki cehennem sizin yaptığınızın sonucudur! Tam karşılık!”** (Vehmine tâbi olarak kendini yalnızca beden sanıp şuurunu = hakikatini inkâr eden, bedenselliğin cehennemini yaşar.)

64-) Vestefziz menisteta'te minhüm Bi savtıke ve eclub aleyhim Bi

haylike ve recilike ve şarikhüm fiyl emvali vel evladi ve ıdhüm* ve ma
yaidühümüşşeytanu illâ ğurura;

**“Onlardan gücün yettiğini seslenişinle (vesveseyle) yerinden oynat;
atlıların ve yayalarınla onların üzerine çullan; mallarda ve
evlatlarda onlara ortak ol ve onlara vaatle bulun! (Ne var ki) şeytan
onlara aldandıktan başka bir şey vaat etmez!”**

**65-) İnnë ıbadıY leyse leke aleyhim sultan* ve kefa Bi Rabbike Vekiyla;
“Muhakkak ki Benim kullarım (Hakikatlerine = şuur varlık olduklarına
iman etmiş olanlar) üzerinde senin bir sultan (zorlayıcı gücün) yoktur!
Rabbin Vekiyl olarak kâfidir.”**

**66-) Rabbükümülleziy yüzciy lekümül fülke fiylbahri litebteğu min
fadliHİ, inneHU kâne Bi küm Rahıyma;**

**Rabbiniz ki, lütfunu arayasınız diye gemileri (bedenlerinizi) sizin için
deniz (ilim) içinde yüzdürüyor! Muhakkak ki O, sizden Rahıym’dır
(El Esmâ mânâlarının özelliklerini açığa çıkararak)!**

**67-) Ve izâ messekümuddurru fiylbahri dalle men ted’une illâ iyyaHU,
felemma neccaküm ilel berri a’radtüm* ve kânel insanu kefura;**

**Denizde size sıkıntı dokunduğunda, O’ndan gayrı çağırdıklarınız
kayboldu... Sizi kurtarıp karaya çıkardığında ise yüz çevirdiniz...
İnsan çok nankördür!**

**68-) Efeemintüm en yahsife Biküm canibel berri ev yursile aleyküm
hasiben sümme lâ tecidu leküm vekiyla;**

**Sizde yerin dibini (bedenselliğin en beterini) yaşatmayacağından
yahut üzerinize bir hortum (yaşamınızı allak bullak eden olaylar)
göndermeyeceğinden emin mi oldunuz? Sonra kendinize bir vekil de
bulamazsınız.**

**69-) Em emintüm en yuiydeküm fiyhi tareten uhra feyursile aleyküm
kasıfen minerriyhı fe yuğrikaküm Bima kefertüm sümme lâ tecidu leküm
aleyna Bihi tebiy’a;**

**Yoksa sizi o denize tekrar döndürüp, üzerinize bir kasırga
göndermesinden ve böylece nankörlüğünüzün sonucu olarak sizi
suda boğmasından emin mi oldunuz? Sonra kendinize, bize kafa
tutacak birini de bulamazsınız!**

**70-) Ve lekad kerremna beniy Ademe ve hamelnahüm fiyl berri vel bahri
ve razaknahüm minet tayyibati ve faddalnahüm alâ kesiyrin mimmen
halekna tefdiyla;**

**Andolsun ki, Âdemoğullarını (şuur boyutunda yaratılmışın oğullarını)
ikramlarla şerefli kıldık! Onları karada (beden) ve denizde (bilinç
boyutunda) taşıdık... Onları temiz - yararlı yaşam gıdalarıyla
besledik... Onları yarattıklarımızın birçoğundan üstün tuttuk!**

71-) Yevme ned'u külle ünasin Bi imamihim* femen utiye Kitabehu Bi yemiynihi fe ülaike yakreune Kitabehüm ve lâ yuzlemune fetiyla;

O süreçte, her insan grubunu kendi önderleriyle çağırırız... Kimin kitabı (kaydedilmiş bilgisi) sağındaki kuvvesiyle verildi ise, işte onlar yaptıklarının bilgisiyle yüzleşirler (okurlar) ve bir hurma lifi (kıl) kadar haksızlıkla karşılaşmazlar!

72-) Ve men kâne fiy hazihi a'ma fehuve fiyl ahireti a'ma ve edallu sebiyla;

Kim bu dünyada âmâ (hakikati göremeyen) ise o, gelecek sonsuz yaşamda da âmâdır (kördür)! (Düşünce) yolu (tarzı) itibarıyla daha da sapmıştır!

73-) Ve in kâdu leyeftinuneke anilleziy evhayna ileyke li tefteriye aleyna ğayrehu, ve izen lettehazuke haliyla;

Neredeyse seni bile, sana vahyettiğimiz gayrını bizim aleyhimize yudurasın diye, fitneye düşüreceklerdi! (Başarsalardı) işte o takdirde seni dost edinirlerdi!

74-) Ve levla en sebbetnake lekad kidte terkenü ileyhim şey'en kaliyla; **Eğer biz seni, direnç verip sarsılmaz kılmayıydık, neredeyse onlara birazcık meyledecektin!**

75-) İzen leezaknake dı'fel hayati ve dı'fel memati sümme lâ tecidü leke aleyna nasiyra;

İşte o takdirde biz sana hayatın da, ölümün de (sıkıntılarını) kat katını tattırırız! Sonra kendine, bize karşı bir yardımcı bulamazdın.

76-) Ve in kâdu leyestefizzuneke minel Ardı li yuhricuke minha ve izen lâ yelbesüne hılafefe illâ kaliyla;

Seni oradan (Mekke'den) çıkarmak için taciz edeceklerdi... İşte o takdirde onlar da senin ardından (dünyada) pek az kalacaklardı. (Bunu yaptılar ve Bedr'de öldürdüler. A.H.)

77-) Sünnete men kad erselna kableke min Rusulina ve lâ tecidü li sünnetina tahviyla;

Senden önce irsâl ettiğimiz Rasûllerimiz ile de ilgili sünnetimizdir! (Rasûller doğdukları yerden çıkarılırlar; ardından da onları çıkaran toplumlar helâk edilir!) Bizim sünnetimizde değişiklik bulamazsın.

78-) Ekımıs Salate lidülukiş Şemsi ila ğasekılleyli ve Kur'ânel fecr* inne Kur'ânel fecri kâne meşhuda;

Güneş'in, batıda gözden kaybolmasından gecenin kararmasına kadarki süreçte salâtı ikame et. FECİR KURÂN'ını da (sabah salâtını da)... Muhakkak FECİR KUR'ÂN OKUMASı şahitlendirilmiştir.

79-) Ve minelleyleyli fetehecced Bihi nafiletan leke, 'asa en yeb'aseke

Rabbüke Mekamen Mahmuda;

Ayrıca gecenin bir kısmında, yararını göreceğin, Kurân'la teheccüde kalk (uyanarak salâti yaşa)! **Umulur ki Rabbin sende Makâm-ı Mahmud'u bâ's eder** (sende o makâmın özelliklerini açığa çıkartır... {Ve çıkartmıştır da “İnna fetahnaleke” âyetinde bildirilen husus ile. A.H.})!

80-) Ve kul Rabbi edhılniy müdhale sıdkın ve ahricniy muhrace sıdkın vec'al liy min ledünke sultanen nasıyra;

De ki: “Rabbim, girdiğim yere sıdk hâlinde girdir ve çıktığım yerden sıdk ile çıkart; ledünnünden zafere erdirici bir kudret oluştur bende!”

81-) Ve kul cael Hakku ve zehekal batıl* innel batıle kâne zehuka;

De ki: “Hak geldi, bâtil yok oldu gitti! (Hakikat bildirildi, asılsız boş görüşler geçerliliğini yitirdi) **Muhakkak ki bâtil yok olmak zorundadır.”**

82-) Ve nünezzilu minel Kur'âni ma huve şifaun ve rahmetun lil mu'miniyne, ve lâ yeziyduz zalimiyne illâ hasara;

Kurân'dan, iman edenler için şifa (sağlıklı düşünme bilgileri) **ve rahmet** (Hakikatlerindeki özellikleri hatırlatma) **olan şeyleri inzâl ediyoruz** (hakikatinden şuuruna yansıtıyoruz)! (Bu), **zâlimlerin** (nefsinin hakikatini inkâr ederek nefesine zulmedenlerin) **ise sadece hüsrânını arttırır.**

83-) Ve izâ en'amna alel İnsani a'reda ve nea Bi canibih* ve izâ messehüşşerru kâne yeûsa;

İnsana in'amda bulunduğumuz vakit yüz çevirir ve yan çizer! Kendisine hoşlanmadığı şey isâbet ettiğinde de umutsuzluğa düşer.

84-) Kul küllün ya'melu alâ şakiletih* feRabbüküm a'lemu Bi men huve ehda sebebiyla;

De ki: “Herkes yaratılış programı (fıtrati - şâkilesi) **doğrultusunda fiiller ortaya koyar! İşte bu yüzden** (Fâtır'ınız olan) **Rabbiniz yol itibarıyla kimin hakikat yolunda olduğunu en iyi bilendir!”**

85-) Ve yes'elunke anirRuh* kul irRuhu min emri Rabbiy ve ma utıytüm minel ilmi illâ kaliyla;

(Yahudiler) **sana Ruh'tan soruyorlar... De ki: “Ruh, Rabbimin hükmündendir. İlimden size pek az verilmiştir** (bu soruyu soran Yahudilere cevaptır bu)!”

86-) Ve lein şî'na le nezhebenne Billeziy evhayna ileyke sümme lâ tecidü leke Bihi aleyna vekıyla;

Dilersek sana vahyettiğimizi elbette gideririz... Yaptığımızı karşı

sana arka çıkacak bir vekil bulamazsın...

87-) İlla rahmeten min Rabbik* inne fadleHU kâne aleyke kebiyra;

Rabbinden olan bir Rahmet dışında! Muhakkak ki O'nun senin üzerine olan lütfu çok büyüktür!

88-) Kul leinictemeatil'insü vel cinnü alâ en ye'tu Bi misli hazel Kur'âni lâ ye'tune Bi mislihi ve lev kâne ba'duhüm li ba'din zahiyrâ;

De ki: “Andolsun, eğer İNS (türü - insan denmiyor) ve CİN şu Kurân'ın benzerini getirmek üzere bir araya toplansalar, birbirlerine destek de olsalar, gene de onun benzerini getiremezler!”

89-) Ve lekad sarrafna linNasi fiy hazel Kur'âni min külli mesel* feeba ekserun Nasi illâ küfura;

Andolsun, insanlar için şu Kurân'da (Hakikati) her türlü MİSALLERLE açıkladık. İnsanların çoğunluğu (misalleri orijin gibi gerçek olarak {muhkem} kabul ederek) hakikati örttüler.

90-) Ve kalu len nu'mine leke hatta tefcüre lena minel Ardı yenbû'a;

Dediler ki: “Bizim için arzdan bir pınar fışkırtmadıkça sana asla iman etmeyeceğiz.”

91-) Ev teküne leke cennetün min nehylin ve inebin fetüfeccirel'enhare hılaleha tefciyra;

“Yahut senin hurma ağaçlarından ve üzümünden bir bahçen olmalı, onların arasından gümbür gümbür nehirler fışkırtmalısın.”

92-) Ev tuskıtasSemae kema ze'amte aleyna kisenfen ev te'tiye Billâhi vel Melaiketi kabiyla;

“Yahut tehdit ettiğin gibi semâyı parça parça üzerimize düşürmelisin veya Allâh'ı ve melekleri karşımıza kefil olarak getirmelisin.” (Allâh ismiyle işaret edileni anlamayıp, O'nu gökte bir tanrı olarak düşündükleri için bunu söylüyorlar.)

93-) Ev yeküne leke beytün min zuhrufin ev terka fiys Sema'* ve len nu'mine lirukıyyike hatta tünezzile aleyna Kitaben nakrauh* kul subhane Rabbii hel küntü illâ beşeran Rasûla;

“Yahut senin altından bir evin olmalı ya da semâda uçmalısın... (Ayrıca) senin göğe uçmana da biz asla iman etmeyiz; tâ ki, kendisini okuyacağımız bir yazılı madde kitabı gökten bizim üzerimize indirinceye kadar!”... De ki: “Subhan'dır Rabbim! Rasûl bir beşerden başka neyin ki?”

94-) Ve ma meneanNase en yu'minu iz caehümül hûda illâ en kalu ebeasellahu beşeran Rasûla;

Kendilerine hakikat geldiğinde, insanların iman etmelerine mâni olan: “Allâh, rasûl bir beşer bâ's etti!” demeleridir.

95-) Kul lev kâne fiyl' Ardi Melaiкетün yemşune mutmeinniyne le nezzelna aleyhim mines Semai meleken Rasûla;

De ki: "Eğer arzda yaşayanlar yürüyen melekler olsaydı, elbette onlar üzerine semâdan melek bir Rasûl indirirdik."

96-) Kul kefa Billâhi şehiyden beyniy ve beyneküm* inneHU kâne Bi ibadiHî Habiyran Basıyra;

De ki: "Benimle sizin aranızda şahit olarak, Esmâ'sıyla hakikatim olan Allâh yeterlidir! Muhakkak ki O, kullarıyla Habiyr'dir, Basıyr'dir."

97-) Ve men yehdillâhu fehüvel mühted* ve men yudlil felen tecide lehüm evliyâe min dûniHî ve nahşüruhüm yevmel kıyameti alâ vucuhihim 'umyen ve bükmen ve summa* me'vahüm cehennem* küllema habet zidnahüm se'ıyra;

Allâh, kimi hakikate yönlendirirse, işte odur hakikati bulan! Kimi de saptırırrsa, artık onlar için O'nun dînunda velîler bulamazsın! Kıyamet sürecinde onları körler (Hakikati görmeyen); lâl olmuşlar (Hakikati dillendirmeyenler); ve sağırklar (Hakikati algılamayanlar) olarak yüzleri üzere haşr ederiz! Onların barınağı Cehennem'dir! Alevi söndükçe, onlara ateşlerini artırırız!

98-) Zâlike cezaühüm Bi ennehüm keferu Bi âyâtına ve kalu eizâ küna ızamen ve rufaten einna lemeb'usune halkan cediya;

İşte bu onların yaptıklarının sonucudur! Çünkü onlar kendilerindeki işaretlerimizi, hakikat bilgisini inkâr edenlerdi ve: "Biz kemik yığını ve toz toprak olduğumuzda mı, gerçekten yepyeni bir yaratılış ile bâ's olunacaklarız?" dediler.

99-) Evelem yerav ennAllâhelleziy halekas Semavati vel Arda kadirun alâ en yahluka mislehüm ve ce'ale lehüm ecelen lâ raybe fiyh* feebez zalimune illâ küfura;

Görmediler mi ki, semâları ve arzı yaratmış olan Allâh, kendilerinin BENZERİNİ de yaratmaya Kaadir'dir! Onlar için, kendisinde şüphe olmayan bir ömür takdir etmiştir. Zâlimler sadece hakikati örtücü olarak yaklaştılar.

100-) Kul lev entüm temlikune hazaine rahmeti Rabbıy ızen leemsektüm haşyetel infak* ve kânel İnsanu katıra;

De ki: "Eğer Rabbimin rahmet hazinelerine siz mâlik olsaydınız, harcanır - biter korkusu ile cimrilik ederdiniz"... İnsan çok cimridir!

101-) Ve lekad ateyna Musa tis'a âyâtın beyyinatın fes'el beniy israiyle iz caehüm fe kale lehu fir'avnu inniy leezunnüke ya Musa meshura;

Andolsun ki biz, Musa'ya apaçık dokuz mucize verdik... İsrailoğullarına sor, (Musa) onlara geldiğinde, Firavun Ona demişti

ki: “Muhakkak ki ben, senin büyücü olduğunu zannediyorum, yâ Musa!”

102-) Kale lekad alimte ma enzele haülai illâ Rabbüs Semavati vel Ardı besair* ve inniy leezunnüke ya fir'avnu mesbura;

(Musa da Firavun'a) **dedi ki: “Andolsun ki, bunları, doğruluğumu sana gösteren kanıtlar olarak semâların ve arzın Rabbinden başkasının inzâl etmediğini pekâlâ bilirsin... Muhakkak ki ben de senin hüsrana uğramış olduğunu zannediyorum, ey Firavun!”**

103-) Fe erade en yestefizzeühüm minel Ardı feağraknahü ve men meahu cemiy'a;

(Firavun) **onları arzdan sürüp çıkarmayı irade etti... Biz de onu ve onunla beraber olan kimseleri toptan, suda boğduk!**

104-) Ve kulna min ba'dihi li beniy israiyleskünülArda feizâ cae va'dül ahireti ci'na Biküm lefiyfa;

Ondan sonra İsrailoğullarına dedik ki: “O arzda mesken edinin... Gelecek hayatın vâdesi geldiğinde de, topunuzu hep bir arada toplayacağız.”

105-) Ve Bil Hakkı enzelnahü ve Bil Hakkı nezel* ve ma erselnake illâ mübeşşiran ve neziyra;

Biz Onu Hak olarak inzâl ettik, O da Hak olarak nüzül etti! Seni sadece müjdeleyici ve uyarıcı olarak irsâl ettik.

106-) Ve Kur'ânen feraknahü li takraehu alen Nasi alâ müksin ve nezzelnahü tenziyla;

Kurân'ı birbirinin tamamlayıcısı bölümlere ayırdık ki, insanlara, Onu hazmetmelerine imkân tanıyarak, zaman içinde yavaş yavaş okuyasın... Biz Onu kısım kısım indirdik.

107-) Kul aminu Bihi ev lâ tu'minu* innelleziyne utül ilme min kablihi izâ yütla aleyhim yehırrune lil ezkanı sücceda;

De ki: “İster iman edin Ona, ister iman etmeyin! Ondan önce kendilerine ilim verilmiş olanlara gelince, (Kur'ân) onlara okunulduğu zaman, saygıyla yere kapanırlar.” (107. âyet secde âyetidir.)

108-) Ve yekulune subhane Rabbina in kâne va'dü Rabbina le mef'ula;

Ve derler ki: “Subhan'dır Rabbimiz! Muhakkak ki Rabbimizin vaadi elbette yerine gelecektir.”

109-) Ve yehırrune lil ezkanı yebkûne ve yeziyduhüm huşû'a;

Ağlayarak yüzüstü kapanırlar. (Kurân'ın okunuşu) onların HUŞÛsunu artırır!

110-) Kulid'ullahe evid'ur Rahmân* eyyen ma ted'u feleHUI Esmâül

Hüsna* ve lâ techer Bi Salatike ve lâ tühafit Biha vebteğı beyne zâlike sebiyla;

De ki: “Allâh’ diye yönelin veya ‘Rahmân’ diye yönelin! Hangi anlayış ile yönelseniz, El Esmâ ül Hüsnâ O’na aittir (Esmâ ül Hüsnâ ile işaret olunan hep aynı TEK! TEK’in değişik özelliklerine işaret eden isimler; illâ “HÛ”)! Salâtında sesini yükseltme, onu gizleyip kısma da; ikisi arası bir yol tut.”

111-) Ve kulil Hamdu Lillâhilleziy lem yettehız veleden ve lem yekün leHU şeriykün fiyl Mülki ve lem yekün leHU Veliyyün minez zülî ve kebbirHU tekbiryra;

“Hamd, çocuk edinmemiş, mülkte ortağı olmayan ve yetersizlik dolayısıyla velîye de muhtaçlığı söz konusu olmayan Allâh’a aittir” de; O’nu (muhteşem azametini) tekbir et (hisset) (Allâhu Ekber)!

Müzzemmil Sûresi: 20

ACIKLAMA:

Müzzemmil Sûresi’nin bir bütün olarak nâzil olmadığı metin, uslûp ve rivayet itibarıyla muhakkaktır!.. Hatta 20.âyetini Medine dönemine götüren rivayetler dahi var!.. Gerekli açıklamalar 5nci (Müzzemmil:1-9) ve 26ncı (Müzzemmil:10-19) indeks sıralarında yapılmıştır!..

20-) İnn Rabbeke ya’lemu enneke tekumu ednâ min süluseyilleyli ve nısfehu ve sülusehu ve taifetun minelleziyne me’ake, vAllâhu yukaddirulleyle vennehar* ‘alime en len tuhsuhu fetâbe ‘aleyküm fakreû ma teyessere minelKur’ân* ‘alime en seyekûnu minküm merda ve âharune yadribune fiyl’Ardı yebteğune min fadlillâhi ve âharune yukatilune fiy sebiylillâhi, fakreu ma teyessere minhu, ve ekıymusSalâte ve atuzZekâte ve akridullahe kardan hasena* ve ma tukaddimu lienfúsiküm min hayrin tecidûhu ‘indAllâhi huve hayren ve a’zame ecra* vestağfirullah* innAllâhe Ğafûrun Rahıym;

Muhakkak ki Rabbin senin gecenin üçte ikisinden daha azında, yarısında veya üçte birinde kalktığını biliyor... Seninle beraber olanlardan bir grubun da! Geceyi ve gündüzü Allâh takdir ediyor! (Allâh) onu asla değerlendiremeyeceğinizi bildi de tövbenizi kabul etti... Kurân’dan kolaylaşanı okuyun (ıdrak edin)! (Allâh) bilir ki, sizden hastalar, arzda dolaşıp Allâh’ın lütfundan talep eden kimseler ve Allâh yolunda savaşan kimseler olacaktır. Artık Ondan kolaylaşan

kadarını okuyun; salâtı ikame edin (yönelişi kaîm kılın müşahede ile), zekâtı verin ve Allâh'a güzel bir ödünç verin... Kendiniz için (önceden) hayırdan ne takdim ederseniz, Allâh indinde onun çok daha büyük ve hayırlısını bulursunuz. Allâh'tan mağfiret dileyin! Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

Rûm Sûresi: 1-60

ACIKLAMA:

Rûm Sûresi, kaynak tertiplerde **Ankebût Sûresi**'nden önceye yerleştirilmiştir!..

“**Rûm**” ismi'ni, ikinci âyetinden alır!..

Araplar, o devirde, başkenti “**Kostantiniye** (İstanbul)” olan **Bizans**'a/Roma'ya “**Rum**”, **İran**'a “**Fâris**” derlermiş!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak **Rûm Sûresi**'nin bazı âyetleri hakkında rivayetler vardır!.. Bunların en meşhûru sûre'nin başındaki âyetler hakkındadır!

“**Elif, Lâm, Mim. Rum** (Bizanslılar), **mağlup oldu! Yakın bir bölgede... Onlar (Rum) bu yenilgiden sonra, galip geleceklerdir. Birkaç sene içinde... Başından sonuna hüküm Allâh'ındır! O zaman iman edenler sevinir (Allâh'ın bildirdiği gerçekleştiği için). Allâh yardımıyla... Dilediğine zafer verir! “HÛ”;** **Aziyz'dir, Rahîm'dir. Allâh'ın vaadi (bu)! Allâh, vaadinden dönmez! Ne var ki insanların ekseriyeti bilmezler. Onlar kozalarında yaşamaları yüzünden sonsuz gelecek yaşamdan habersizdirler; dünya hayatını madde yamı itibarıyla bilip kabul ederler!”** (**Rûm: 1-7**; esbâb-ı nüzûl rivayetlerinde ilk beş âyet geçer genelde) **âyetlerinin, ümmî** (ehli kitap olmayan; müşrik) **Farslar**'ın, **Bizans** (ehli kitap hristiyanlar)'a galip gelmesinin **Mekke**'de **müslüman ve müşrikler** üzerindeki etkisi hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!..

Bu rivayetin geniş bir şekli *Muhammed Mustafa-1* kitabında şöyle geçer:

“**Müslümanlar ile müşrikler arasında amansız bir mücadele Mekke'de devam ederken; Orta Doğu'da da Doğu Roma İmparatorluğu ile İran'lular arasında muazzam bir çatışma devam etmekteydi... Nihayet bu çatışma bir gün İran'luların büyük bir zaferi ile neticelendi... İran'lular büyük bir muvaffakiyete ermişlerdi...**

Mekkeli müşrikler bu haberi alınca son derece sevindiler ve bunu kutlamaya başladılar... Sevinçten ne yapacaklarını bilmiyorlardı... Müşrikleri

bu derece sevindiren, uzak hâdisenin sebebi şu idi:

Roma İmparatorluğu ehli kitaptı... Yani dejenere de edilmiş olsa bir mukaddes kitaba bağlı idiler ve **Allâh**'a inanıyorlardı... Buna karşı İran'lılar ise kitabı kabul etmeyen, Rasûle inanmayan putperestler, mecusiler idi...

İşte bu savaş sonunda putperestlerin, ehli kitabı yenmesi, Mekkeli müşrikleri sevindirmiş ve kendilerinin de bir gün müslümanlara galebe edeceklerini yaymaya başlamışlardı (müslümanların o dönemi hakkında önemli bir veri?) ...

Müşriklerin iddiası şöyle idi:

– Siz müslümanlar, ehli kitapsınız... Hristiyanlar da ehli kitaptır... Buna mukabil **İran'lılar ümmî** (ehli kitap değil)dir... Ve **biz de ümmîyiz!** İran'lılar ümmî oldukları için ehli kitap olan Hristiyanları yendiler... Demek oluyor ki, biz ümmî olan Mekkeliler de siz ehli kitap olanları yenecektir(?)...

Müslümanlar bu çıkan sözlerden son derece üzgün bir hâle düşmüşlerdi... Müşriklere karşı bir türlü verecek cevap bulamıyorlardı... İşte bu sırada Rûm Sûresi adını taşıyan sûrenin baş tarafı inzâl oldu...

“Elif, Lâm, Mim...

Rum (Bizanslılar), **mağlup oldu!**

Yakın bir bölgede... Onlar (Rum) bu yenilgiden sonra, galip geleceklerdir.

Birkaç sene içinde... Başından sonuna hüküm Allâh'ındır! O zaman iman edenler sevinir (Allâh'ın bildirdiği gerçekleştiği için).

Allâh yardımıyla... Dilediğine zafer verir! “HÛ”; Azîyz'dir, Rahıym'dir.

Allâh'ın vaadi (bu)! Allâh, vaadinden dönmez! Ne var ki insanların ekseriyeti bilmezler.” (Rûm: 1-6)

Bu âyetlerden anlaşılacağı üzere, Rumların bir gün gelip kendilerini yenen İran'lılara galebe edeceğinden bahsediliyordu... **Efendimiz** AleyhisSelâm bu âyetlerin inzâlinden sonra, yanında bulunanlara açıklayınca, Hazreti Ebu Bekir bunu derhâl ezberleyip Mekke'nin yüksekçe bir yerinde bütün müşriklere okudu... Ve ardından şöyle konuştu:

– Rumlar birkaç yıl sonra mutlaka İran'lıları yenecektir!

Orada bulunan müşriklerin azgınlarından Übey bin Halef ise bu söze karşı çıktı:

– Uyduruyorsun! Mâdemki öyle, gel bahse girelim... 10 genç deve ortaya koyup, 3 senesine bahse girelim... Mâdemki kendine güveniyorsun, bunu kabul

et?..

Hazreti Ebu Bekir iddiayı kabul etti... Daha sonra doğruca **Efendimiz AleyhisSelâm**'ın yanına gidip olanları anlattı... **Efendimiz AleyhisSelâm**, Hazreti Ebu Bekir'i dinledikten sonra şöyle buyurdu:

– **Âyette geçen (birkaç sene) sözünden gaye 10 seneye kadar (3-9 arası) olan seneler demektir... Bu sebeple müddeti uzat, deve sayısını da arttır...**

Bu buyruk üzerine Hazreti Ebu Bekir, tekrar Übey bin Halef'in yanına gitti ve anlaşmalarındaki üç senelik süreyi 9 seneye, 10 genç deveyi de 100'e çıkardı...

Aradan bir süre geçince, Hazreti Ebu Bekir'in Mekke'den hicret meselesi çıktı ve o zaman oğlu Abdurrahman'ı yerine halef gösterdi... Daha sonra da Uhud harbi öncesinde Hazreti Ebu Bekir'in oğlu harbe çıkan Übey'e engel olup kendisi öldüğü takdirde yerine halef göstermesini istedi... Bunun üzerine Übey de yerine mirasçılarından birini vekil gösterdi...

Derken Übey, Uhud savaşında öldü... Bundan sonra da 9 yıllık süre doldu... Sürenin dolmasından hemen önce ise Rumlar ani bir saldırı ile hücumla geçmişler ve İran'lıları perişan etmişlerdi...

Bu hâdise üzerine Hazreti Ebu Bekir 100 deveyi Halef'in mirasçısından aldı ve **Efendimiz AleyhisSelâm**'ın buyruğu ile onları fakirlere dağıttı... Bu mucizenin zuhurunu gören bazı müşriklerin ise müslüman olduğu bize ulaşan rivayetler arasında görülmektedir..."

Bu ilk âyetler ile ilgili rivayetlerin “müşkül”ü vardır!.. Zira bu rivayetleri bize nakleden ilk kaynaklar, aynı zamanda, Rûm Sûresi'nin inzâlını, Mekke döneminin en son üç sûresi arasına koyarlar (ki, tertip için bu kuvvetli bir delildir)!.. Bu ise, siyer/kronoloji/tarih ile bütünleştirilmesi müşkül bir durumdur!..

Şayet “**Bizans'ın Farşlar'a galip gelmesi Bedir savaşına denk geldi**” denilen rivayeti alırsak, bu, sûre'nin inzâl zamanı ile (hadîs rivayete göre) uyumsuz; belki Bedir'den 9 yıl önce olan Farşlar'ın zaferini başlangıç sayan bir yorum olabilir!.. Eğer Hudeybiye Sulh Anlaşması döneminde ise –**ki, yaklaşık 2 ay sonra Hayber Fethi de olmuştur-**, bu durumda bu zafer, **sûre'nin inzâlinden** (âyetlerin haber vermesi esas alınarak) 7 yıl sonradır!..

Esasında (ilgili âyetlere göre), Bizans'ın zaferine denk gelen bir zaferi müslümanlar yaşamasa da, iman ettikleri bir haberin gerçekleşmesi, zaten müminleri sevindirir!!!

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elif, Lâââm, Miiiyim;

Elif, Lâm, Mim.

2-) ĞulibetirRum;

Rum (Bizanslılar), mağlup oldu!

3-) Fiy ednel Ardı ve hüm min ba'di ğalebihim seyağlibun;

Yakın bir bölgede... Onlar (Rum) bu yenilgiden sonra, galip geleceklerdir.

4-) Fiy bıd'ı siniyn* Lillâhil' Emru min kablü ve min ba'd* ve yevmeizin yefrahul mu'minun;

Birkaç sene içinde... Başından sonuna hüküm Allâh'ındır! O zaman iman edenler sevinir (Allâh'ın bildirdiği gerçekleştiği için).

5-) Bi nasrillâh* yensuru men yeşa'* ve HUvel 'Aziyzür Rahıym;

Allâh yardımıyla... Dilediğine zafer verir! "HÛ"; Aziyz'dir, Rahıym'dir.

6-) Va'dAllâh* lâ yuhlifullahu va'deHU ve lâkinne ekseranNasi lâ ya'lemun;

Allâh'ın vaadi (bu)! Allâh, vaadinden dönmez! Ne var ki insanların ekseriyeti bilmezler.

7-) Ya'lemune zahiren minel hayatid dünya*ve hüm anil ahireti hüm ğafilun;

Onlar kozalarında yaşamaları yüzünden sonsuz gelecek yaşamdan habersizdirler; dünya hayatını madde yanı itibarıyla bilip kabul ederler!

8-) Evelem yetefekkeru fiy enfüsihim* ma halekAllâhus Semavati vel Arda ve ma beynehüma illâ Bil Hakkı ve ecelin müsemma* ve inne kesiyren minenNasi Bi Lıkai Rabbihim lekâfirun;

Nefslerindeki (hakikatlerini) hiç tefekkür etmediler mi? Allâh, semâları, arzı ve ikisi arasında olan şeyleri sadece Hak olarak; belli bir ömür süreciyle yarattı! Şüphesiz ki insanlardan çoğu Rablerine ereceklerini inkâr edenlerdir.

9-) Evelem yesiyru fiyl Ardı feyenzuru keyfe kâne akıbetülleziiyne min kablihim* kânu eşedde minhüm kuvveten ve esârul Arda ve ameruha eksere mimma ameruha ve caethüm Rusulühüm Bil beyyinatin* fema kânAllâhu liyazlimehüm ve lâkin kânu enfüsehüm yazlimun;

Yeryüzünde gezip dolaşip bakmazlar mı ki, onlardan öncekilerin sonu nasıl oldu? Onlar (öncekiler), kuvvet itibarıyla bunlardan (şimdikilerden) daha şiddetli idiler... Arzı sürüp alt-üst etmişler ve onu (yeryüzünü), bunların imar ettiklerinden daha çok imar etmişlerdi... Onların Rasûlleri onlara açık deliller olarak gelmişti.

(Demek ki) **Allâh onlara zulmetmiyordu; ne var ki onlar kendi nefslerine zulmediyorlardı.**

10-) Sümme kâne akıbetelleziyne esaüs sûâ en kezzebu Bi âyâtillâhi ve kânu Biha yestehziun;

Sonra kötülük (kendilerine zulüm) edenlerin sonu en kötü oldu! Çünkü Allâh'ın işaretlerini yalanlamışlardı; onlarla alay ederlerdi.

11-) Allâhu yebdeül halka sümme yu'ıydühu sümme ileyHÎ turce'un;
Allâh halkı yaratır, sonra onu iade eder; sonra da O'na döndürülürsünüz.

12-) Ve yevme tekumüs saatü yüblisül mücrimun;

O zamanın gerçekleştiği süreçte, suçlular (şirk ehli) ümitlerini kesip susarlar.

13-) Ve lem yekün lehüm min şürekâihim şüfe'aü ve kânu Bi şürekâihim kâfiriyn;

Şirk koştuklarının şefaati olmadı; zira şirk koştuklarının geçersizliğini gördüler!

14-) Ve yevme tekumüs saatü yevmeizin yeteferrekun;

O saatin (ölüm) yaşandığı süreçte, (iman ve şirk ehli) ayrılırlar.

15-) Feemelleziyne amenû ve amilus salihati fehüm fiy ravdatin yuhberun;

İman edip imanın gereğini uygulayanlara gelince, onlar bir huzur ortamında sevindirilirler.

16-) Ve emmelleziyne keferu ve kezzebu Bi âyâtiNA ve Lıkail ahireti feülaike fiyl azâbi muhdarun;

Hakikat bilgisini inkâr edenler ve varlıklarındaki işaretlerimizi ve sonsuz gelecek yaşama kavuşmayı yalanlayanlara gelince, işte onlar da (o malûm) azabın içinde zorunlu kalırlar!

17-) FesubhanAllâhi hıyne tümsune ve hıyne tusbihun;

Subhan'dır Allâh, akşamınızda da sabahınızda da!

18-) Ve leHUI Hamdu fiys Semavati vel Ardı ve aşıyyen ve hıyne tuzhirun;

Ki, semâlarda ve arzda Hamd O'na aittir... Güneşin tam tepede olduğu ya da kaybolmaya yüz tuttuğu süreçte!

19-) Yuhricül hayye minel meyyiti ve yuhricül meyyite minel hayyi ve yuhyil Arda ba'de mevtiha* ve kezâlîke tuhrecun;

Diriyi ölüden çıkarır, ölüyü diriden çıkarır ve ölümünden sonra arzı diriltir... Siz de böylece çıkarılacaksınız.

20-) Ve min âyâtihî en halekaküm min türabin sümme izâ entüm beşerun

tenteşirun;

O'nun mucizelerindendir - işaretlerindendir sizi topraktan yaratması... Sonra siz, beşer (kendini beden olarak kabullenen) olarak yayıldınız (oysa halife olarak yaratılmıştınız)!

21-) Ve min âyâtihi en haleka leküm min enfüsiküm ezvacen liteskünu ileyha ve ce'ale beyneküm meveddeten ve rahmeten, inne fîy zâlike leâyâtin li kavmin yetefekkerun;

O'nun işaretlerindendir, kendi benliklerinizden (Esmâ terkibi olarak meydana gelen bilinçlerinizden) eşler (beden) yaratması, onlara yerleşip sükûn bulasınız ve aranızda sevgi ve rahmet oluştursun sizin için diye... Muhakkak ki bu olayda, tefekkür eden bir topluluk için elbette nice işaretler vardır.

22-) Ve min âyâtihi halkus Semavati vel Ardı vahtilafü elsinetiküm ve elvaniküm* inne fîy zâlike leâyâtin lil alimiyn;

O'nun işaretlerindendir, semâlar (bilinç mertebeleri) ile arzın (beyinin - bedeninin) yaratılması ve lisanlarınız ile renklerinizin farklı olması... Muhakkak ki bu olayda âlimler için elbette işaretler vardır.

23-) Ve min âyâtiHî menamüküm Bil leyli ven nehari vebtiğauküm min fadliHî, inne fîy zâlike leâyâtin li kavmin yesme'un;

O'nun işaretlerindendir, gecede uyumanız ve gündüz O'nun fazlından talep etmeniz... Muhakkak ki bu olayda algılayan topluluk için elbette işaretler vardır.

24-) Ve min âyâtiHî yüriykümül berka havfen ve tame'an ve yünezzilu minesSemai maen feyuhiy Bihil Arda ba'de mevtiha* inne fîy zâlike leâyâtin likavmin ya'kılun;

O'nun işaretlerindendir ki, korku ve umutlanmanız için size şimşegi (hakikat fikrini şimşek çakması gibi bir an hissettirir) gösterir... Semâdan (beyninizin hakikati olan Esmâ boyutundan - datadan) bir su (ilim) inzâl eder de onun (ilim) ile ölümünden sonra (hakikati yaşamazken) arzı (kendini beden kabullenmiş bilinci) diriltir... Muhakkak ki bunda aklını kullanabilen bir topluluk için elbette işaretler - dersler vardır.

25-) Ve min âyâtiHî en tekumes Semaü vel Ardu Bi emriHî, sümme izâ de'aküm da'veten minel Ardı izâ entüm tahrucun;

O'nun işaretlerindendir, semâ (bilinç) ve arzın (bedenin) O'nun hükmü olarak yaşamına devam etmesi... Sonra arzdan (bedenden) bir davet ile (Azrailî kuvve) sizi çağıracağı vakit, hemen siz çıkarsınız!

26-) Ve leHU men fiys Semavati vel Ard* küllün leHU kanitun;

Semâlarda (bilinçli) ve arzda (bedenli) kim varsa, O'nun içindedir... Hepsî O'na itaat hâlidir.

27-) Ve HUvelleziy yebdeül halka sümme yu'ıydühu ve huve ehvenü aleyHİ, ve leHUİ meselül a'lâ fiys Semavati vel' Ard* ve HUvel 'Aziyzül Hakiym;

“HÛ” ki halkı ibda (izhar) eden, sonra onu iade eden! Ki o(nu yapmak), O'na kolaydır! Semâlarda ve arzda en âlâ misaller O'nundur! “HÛ”; Aziyz'dir, Hakiym'dir.

28-) Darabe leküm meselen min enfüsüküm* hel leküm min ma meleket eymanüküm min şürekâe fiy ma razaknâküm feentüm fiyhi sevaün tehafunehüm kehıyfetiküm enfüseüküm* kezâlîke nüfassılul âyâti likavmin ya'kilun;

Size nefslerinizden bir misal verdi: Siz yaşam gıdalarınızda (mallarınızda), kölelerinizin ortaklığını kabul eder misiniz? Ki siz mallarda onlarla eşit olmayı kabullenip, kendi nefslerinizden korktuğunuz gibi onlardan korkuyor musunuz? Aklını kullanan bir toplum için dersleri böylece ayrıntılıyoruz.

29-) Belit tebealleziyne zalemu ehvaehüm Bi ğayri 'ılm* femen yehdiy men edallAllâh* ve ma lehüm min nasrıyn;

Hayır, zulmedenler bilgisizce kendi boş istek ve hayallerine tâbi oldular... Allâh'ın saptırdığına hidâyet edecek kimdir? Onlar için yardımcı da yoktur!

30-) Feekım vecheke liddiyni hanyıfa* fıtratAllâhilletiy fetaren Nase aleyha* lâ tebdıyle li halkıllâh* zâlıked diyenül kayyimü, ve lâkinne ekseranNasi lâ ya'lemun;

Vechini (şuurunu) Hanîf olarak (tanrıya tapınmaksızın, Allâh'a şirk koşmaksızın) o Tek Din'e yönelt! O Allâh Fıtratı'na (beynin ana çalışma sistem ve mekanizması) ki, insanları onun üzerine (o ana sistem ve mekanizmayla) yaratmıştır! Allâh yaratışında değişme olmaz! İşte bu, Din-i Kayyim'dir (sonsuz geçerli Sistem, Sünnetullâh'tır)... Ne var ki insanların çoğunluğu (bu gerçeği) bilmezler.

31-) Müniybiyne ileyHİ vettekuHU ve ekıymus Salâte ve lâ tekûnu minel müşrikiyn;

O'na yönelmişler olarak, O'ndan (yaptıklarınızın sonucunu otomatik olarak yaşatacağı sistem ve düzeni nedeniyle) **korunun, salâtı ikame edin ve şirk koşanlardan olmayın!**

32-) Minelleziyne ferraku diynehüm ve kânu şıye'a* küllü hızbin Bima ledeyhim ferihun;

Din anlayışları parça parça olup ve cemaatlere bölünenlerden olmayın... Her cemaat kendindeki (din anlayışı) ile sevinip mutlu olmakta!

33-) Ve izâ messenNase durrun de'av Rabbehüm müniybiyne ileyHİ

sümme izâ ezâkahüm minHU rahmeten izâ feriykun minhüm Bi Rabbihim yüşrikün;

İnsanlara bir sıkıntı dokunduğunda, O'na yönelenlerden olarak Rablerine dua ederler... Sonra onlara kendinden bir rahmet tattırırsa, bir de bakarsın ki onlardan bir fırka Rablerine şirk koşuyorlar.

34-) Liyekfüru Bima ateynahüm* fetemetteû* fesevfe ta'lemun;

Kendilerine verdiklerimize nankörlükleri açığa çıksın diye... Hadi (geçici şeylerden) zevklenin bakalım; yakında bileceksiniz.

35-) Em enzelna aleyhim sultanen fe huve yetekellemü Bima kânu Bihi yüşrikün;

Yoksa onlara bir güçlü delil inzâl ettik de, şirk koşmalarının sebebi o mu?

36-) Ve izâ ezâktenNase rahmeten ferihu Biha* ve in tusıbhüm seyyietün Bima kaddemet eydiyhim izâ hüm yaknetun;

İnsanlara bir rahmet tattırdığımızda, onunla sevinirler... Kendi elleriyle yaptıkları sonucu olarak bir kötülük yaşarlarsa, hemen onlar ümitsizliğe düşerler!

37-) Evelem yerav ennAllâhe yebşütur rizka limen yeşau ve yakdir* inne fiy zâlike leâyâtin li kavmin yu'minun;

Görmediler mi ki, Allâh, dilediğine yaşam gıdasını genişletir veya kısar... Muhakkak ki bunda, iman eden bir toplum için elbette işaretler vardır.

38-) Feâti zelkurba hakkahu vel miskiye vebnes sebebi* zâlike hayrun lilleziye yüriydune vechAllâhi ve ülaike hümül müflihun;

Yakınlarınıza hakkını verin; yoksullara ve yolcuya da... Bu, Vechullâhi isteyenler için daha hayırlıdır! İşte onlar şartları zorlayarak kurtuluşa erenlerin ta kendileridir!

39-) Ve ma ateytüm min riben li yerbüve fiy emvalinNasi fela yerbu indAllâh* ve ma ateytüm min zekâtin türiydune vechAllâhi feülaike hümül mud'ifun;

İnsanların, malları artsın amacıyla riba almak üzere verdiğiniz şey, Allâh indinde artmaz! Vechullâhi isteyerek zekât (tezkiye, saflaştırma) olarak verdiğinizize gelince; işte onlar kat kat arttıranların ta kendileridir!

40-) Allâhulleziy halekaküm sümme razekaküm sümme yümiytüküm sümme yuhiyküm* hel min şürekâiküm men yefalu min zâliküm min şey'* subhaneHU ve te'âlâ amma yüşrikün;

Allâh ki, sizi yarattı, sonra yaşam gıdasıyla besledi; sonra sizi

öldürür (ölümü tattırır), **sonra da sizi** (yeni bir yaşam boyutunda) **diriltir!** **Sizin eş koştuklarınızdan, bunlardan birini yapan kimse var mı? Münezzehtir “HÛ” onların şirk koştuklarından; Âli’dir.**

41-) Zaharel fesadü fiyl berri vel bahri Bima kesebet eydinNasi li yüziykahüm ba’dalleziy amilu leallahüm yerci’un;

(Allâh’ın) **onlara, insanların elleriyle yaptıklarının getirisinin bazısının (sonucunu) tattırması için karada ve denizde bozulma açığa çıktı! Belki geri dönerler.**

42-) Kul siru fiyl Ardı fenzuru keyfe kâne akıbetülleziyne min kabl* kâne ekseruhüm müşrikiyn;

De ki: “Arzda gezip dolaşın da (sizden) öncekilerin sonunun nasıl olduğuna bir bakın! Onların çoğunluğu şirk koşanlardı!”

43-) Feekım vecheke liddiynil kayyimi min kabli en ye’tiye yevmün lâ meredde lehu minAllâhi yevmeizin yessadda’un;

Allâh’tan, geri çevrilmesi mümkün olmayan süreç (ölüm) gelmeden önce, vechini (şuurunu), Din-i Kayyim’e doğrult (İslâm’a - her şeyin Allâh’a mutlak teslim olduğu gerçeğine) **ki, o süreçte (insanlar) bölük bölük ayrılırlar.**

44-) Men kefere fealeyhi küfruh* ve men amile salihan feli enfüsihim yemhedun;

Kim küfür (inkâr) eder ise, onun inkârı kendi zararınadır... Kim de iman gereğini uygularsa, kendi nefsi için hazırlamış olur (yaptıklarının karşılığını).

45-) Liyecziyelleziyne amenû ve amilussalihati min fadliHİ, inneHU lâ yuhıbbül kâfirıyn;

(Allâh,) **iman edip iman gereğini uygulayanlara kendi fazlından karşılık versin diye... Muhakkak ki O, hakikat bilgisini inkâr edenleri sevmez!**

46-) Ve min âyâtiHİ en yursilerriyâha mübeşşiratin ve liyüziyaküm min rahmetiHİ ve litecriyel fülkü Bi emriHİ ve li tebtegu min fadliHİ ve lealleküm teşkürun;

O’nun işaretlerindedir, rüzgârları müjdeciler olarak irsâl etmesi; size rahmetinden tattırması ve gemilerin O’nun hükmünce akıp gitmesi için... O’nun fazlından talep etmeniz ve değerlendirerek müteşekkir olmanız için.

47-) Ve lekad erselna min kablike Rusülen ila kavmihim fecauhüm Bil beyyinati fentekamna minelleziyne ecremu* ve kâne hakkın aleyne nasrul mu’miniyn;

Andolsun ki, senden önce de kendi toplumlarına Rasûller irsâl ettik

de onlara açık deliller olarak geldiler... Biz de suç işleyenlerden intikam aldık... İman edenlere yardım etmek hakkımızdır.

48-) Allâhulleziy yursilurriyâha fetüsiyru sehaben feyebşütuhu fiys Semai keyfe yeşau ve yec'alühu kisefen feteral vedka yahrucü min hılalih* feizâ esabe Bihi men yeşau min ıbadıHİ izâ hüm yestebşirun;

Allâh'tır ki, rüzgârları (ilham yollu fikirleri) irsâl eder de bulutları (veri tabanındaki düşünceleri) sürer; onu (o düşünceleri) nasıl isterse öylece semâda (bilinçte) yayar ve onu parça parça kılar (analizler yaptırır); böylece yağmurun (keşfedilen ilmin) onun aralarından çıktığını görürsün... Onu kullarından dilediğine isâbet ettirince, bir de bakarsın ki onlar müjde edilen ile neşelenip seviniyorlar.

49-) Ve in kânu min kabli en yünezzele aleyhim min kablihi le müblisiyn; Hâlbuki bundan önce, kendilerine (yağmur - ilim) indirilmeden önce elbette mublisîndiler (hakikatle bâtılı birbirine karıştırıp, ayırımını yapamayan).

50-) Fenzur ila asari rahmetillâhi keyfe yuhyil Arda ba'de mevtiha* inne zâlîke le muhyil mevta* ve HUve alâ külli şey'in Kadiyr;

Allâh'ın rahmetinin eserlerine bak, (ahseni takvim - halife olarak yaratılıp ölümsüz kılınan kendini, beden - madde kabul ederek) ölümünden sonra, arzı (ilimle) nasıl diriltiyor? Muhakkak ki işte O, ölüleri elbette hayata (ölümsüzlüğe) kavuşturandır! "HÛ" her şeye Kaadir'dir.

51-) Ve lein erselna riyhan feraevhü musferran lezallu min ba'dihi yekfürun;

Andolsun ki eğer bir rüzgâr irsâl etsek de onu sararmış görseler, ondan sonra elbette nankörlüklerine dönerler.

52-) Feinneke lâ tüsmiul mevta ve lâ tüsmi'us summed du'ae izâ vellev müdbiriyn;

Muhakkak ki sen (bilgisizce kendini toprakta yok olup gidecek beden sanan) ölülere işittiremezsin; (Hakk'a) arkalarını dönüp gittiklerinde sağırlara da işittiremezsin!

53-) Ve ma ente Bihadil 'umyi an dalaletihim* in tüsmi'u illâ men yu'minu Bi âyâtına fehüm müslimun;

Sen basîretsizleri, sapık inançlarından çıkarıp, hakikati gösteremezsin! Sen ancak müslimler (teslim olmuşlar) olmaları dolayısıyla, varlıklarındaki işaretlerimize iman eden kimselere işittirirsin!

54-) Allâhulleziy halekaküm min da'fin sümme ce'ale min ba'di da'fin kuvveten sümme ce'ale min ba'di kuvvetin da'fen ve şeybeten, yahlüku ma yeşâ'* ve HUvel 'Aliymül Kadiyr;

Allâh'tır ki, sizi zayıflıkla (hakikatinin farkında olmaksızın) yarattı! Sonra, zayıflığın ardından bir kuvvet (hakikatini - Rabbini bilmenin kuvveleriyle) oluşturdu! Sonra, kuvvetin ardından zayıflık (ismi Allâh olan indinde aciziyetini - abd-i âciz) ve ak saçlı (bilge) hâlîne getirdi... Dilediğini yaratır... "HÛ"; Aliym'dir, Kaadir'dir.

55-) Ve yevme tekumüs saatü yuksimül mücrimune, ma lebisû ğayre saatin, kezâlike kânu yü'fekûn;

O saatin (ölüm) geldiği süreçte suçlular, (beden yaşamında) bir saatten fazla kalmadıklarına yemin ederler... Böylece çevriliyorlardı. (Rabbin indinde bir gün beden yaşamına göre bin yıldır; bağlantısı.)

56-) Ve kalelleziyne utül ilme vel iymane lekad lebestüm fiy Kitabillâhi ile yevmil ba's* fehazâ yevmül ba'si ve lakinneküm küntüm lâ ta'lemun;

Kendilerine ilim ve iman verilmiş olanlar ise dedi ki: "Andolsun ki, Allâh'ın Kitabında ("OKU"nası Kitap veya Kitab-ı Mubiyn olarak tanımlanan yaşam boyutunda) bâ's sürecine (yeni bir yapıyla yaşamınıza devam edeceğiniz sürece) kadar kaldınız... İşte bu bâ's (yeni bir yapı ile yaşamınıza devam edeceğiniz) süreçtir... Fakat siz (hakikati) anlamıyordunuz!"

57-) Feyevmeizin lâ yenfeulleziyne zalemu ma'ziretühüm ve lâ hüm yüsta'tebun;

O süreçte (nefsine) zulmedenlere mazeretleri fayda vermez ve onlardan (olumlu bir fiille) şartlarını düzeltmeleri de istenilmez.

58-) Ve lekad darebna linNasi fiy hazel Kur'âni min külli mesel* ve lein ci'tehüm Bi âyetin leyekulennelleziyne keferu in entüm illâ muhtilun;

Andolsun ki şu Kurân'da insanlar için her çeşit misalden vurguladık! Yemin olsun ki, onlara bir delil getirsen, o hakikat bilgisini inkâr edenler elbette şöyle diyeceklerdir: "Siz palavracısınız!"

59-) Kezâlike yatba'ullahu alâ kulubilleziyne lâ ya'lemun;

Böylece cahillerin şuurlarını Allâh kilitler!

60-) Fasbir inne va'dAllâhi Hakkun ve lâ yestehiffennekelleziyne lâ yukinun;

O hâlde sabret! Muhakkak ki Allâh'ın vaadi Hak'tır! İkâna ulaşmamışlar (vaadimizin gerçekleşmesi sürecinde) seni hafife alamayacaklardır!

Ankebût Sûresi: 1-69

ACIKLAMA:

Ankebût Sûresi, kaynak tertiplerde Rûm Sûresi'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

“Ankebût (dişi örümcek)” ismini, 41.ci âyetinden alır!..

Esbâb-ı Nüzûl olarak Ankebût Sûresi'nin bazı âyetleri hakkında rivayetler vardır!.. Bu rivayetler sûre'nin nâzil olduğu süreç ile ilgili çok önemli bilgiler vermektedir!..

Kureyş müşriklerinin muhalefet ve düşmanlıkları ile şiddetli baskılarına karşı, Rasûlullâh a.s. ve müslümanlar için artık iki yol kalmıştı: HİCRET-CİHÂD!..

Bu süreç, ağır imtihanlar yaşayan müslümanlar için de bir iman imtihanı idi!..

Bundan önceki son sûrelerde bu sürecin hükmünü ihtiva eden Kur'ân vahyi, Ankebût ve Hac Sûreleri ile Mekke dönemini tamamlar mahiyettedir; ki, Medine döneminin başlangıcı da bu temâyı devam ettirir!..

Nitekim Ankebût Sûresi'nin ilk âyetlerinin bu durumu ifade ettiği gibi, sûre'nin akışı ve sûre içinde geçen birçok âyetin metin ve rivayetleri de sûre'nin bu karakterini gösterir:

“İnsanlardan kimisi de vardır ki: ‘Amennâ Billâh = iman ettik Esmâ’sıyla hakikatimiz olan Allâh’a’ dediği hâlde; Allâh uğruna eziyete uğradığında, insanların fitnesini Allâh’ın azabı gibi kabul etti. Andolsun ki Rabbinden bir zafer gelirse, elbette şöyle diyecekler: ‘Gerçekten biz sizinle beraberdik.’ Allâh, âlemlerin sadırlarında (insanların beyinlerinde) olan şeyi (Esmâ’sından yaratana olarak) daha iyi bilen değil midir?’ (Ankebût: 10)

“Ey iman eden kullarım! Muhakkak ki Benim Arz’ım geniştir (hicret?)! (Beyin kapasitesi geniştir! Burada şunu fark etmek gerekir. Gerek beden ve gerekse beyin madde ve toprak asıllı yapısı ve katmanı itibarıyla “arz” kelimesiyle işaretlenirken; beyin faaliyetinin, nöronik hareketlerinin daha da deriniyle data açığa çıkışının anlatımı da “semâ” kelimesiyle tanımlanmıştır. “Semâlar” denilmesinin sebebi ise açığa çıkan data, bilgi - ilim kapsamı mertebeleridir kanaatimizce. Dolayısıyla ki burada “arzım geniştir” işaretiyle beyin kapasitesinin olabildiğince yüksek düzeyde kullanılarak ilim elde edilmesi önerilmektedir. Zira ana konu toprakta yok olacak kapasiteler, nesnelere değil, ölümsüz yaşam itibarıyla gerekli kazanımlardır) Yalnız bana kulluk edin!” (Ankebût: 56)

“Görmediler mi ki, onların çevresinden insanlar çekilip alınır larken güvenli bir Harem kıldık (iman edip İslâm olurlarsa güvensiz mi olurlar?) ... Bâtıla (kendilerinin bedenden ibaret olup, vefat ederek yok olacaklarına) iman

edip, Allâh nimetini (nefslerindeki El Esmâ kuvvelerini) inkâr ederek nankörlük yapmıyorlar mı?” (Ankebût: 67)

“Biz’e (ermek için nefesine karşı) savaş verenlere gelince, elbette onları yollarımıza ulaştıracağız (hicret-cihâd?) ... Kesinlikle Allâh, yakîn ehliyle (ihsan sahibi {Allâh’a görüyormuşçasına yönelen}) elbette beraberdir! (Mâiyet sırrı)” (Ankebût: 69)

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elif, Lâââm, Miiiyim;

Elif, Lâm, Mim! (İlmini ilminde ilmiyle!)

2-) Ehasiben Nasu en yütrekû en yekulu amenna ve hüm lâ yüftenun;

İnsanlar denenip (kendilerince) ne olduklarının sonucu görülmeden “İman ettik” lafiyla kurtulacaklarını mı sandılar!

3-) Ve lekad fetennelleziyne min kablihîm feleya’lemenn Allâhülleziyne sadeku ve le ya’lemennel kâzibiyn;

Andolsun ki onlardan öncekileri de sınav objeleriyle denemişizdir... Allâh (dışarıdan bir tanrı gibi değil - hakikatleri olarak) elbette (sözlerinde) sadıkları açığa çıkarıp bilecek ve elbette yalancıları da açığa çıkarıp bilecek.

4-) Em hasibelleziyne ya’melunes seyyiati en yesbikuna* sae ma yahkûmun;

Yoksa o kötülükleri yapanlar bizi geçip gideceklerini mi sandılar... Ne kötü hüküm veriyorlar!

5-) Men kâne yercu LıkaAllâhi feinne ecelAllâhi leat* ve HUves Semiy’ul Aliym;

Kim Allâh’ın likâsını (ismi Allâh olanın, şuurunda Esmâ’sıyla açığa çıkışını fitratınca yaşamayı) umuyorsa, (bilsin ki) muhakkak ki Allâh’ın takdiri olan bedenli yaşam sürecinin sonu elbette gelir! “HÛ”; Es Semi’dir, El Aliym’dır. (Âyet sonundaki bu tanımlama daima “HÛ” denerek Allâh adıyla işaret edilenin tenzih yönüne; Esmâ adıyla da teşbih yönüne işaret ederek OKUyanda tevhid bakışını oluşturmak amacını gütmektedir Allâhu âlem. A.H.)

6-) Ve men cahede feinnema yücahidü linefsih* innAllâhe le Ğaniyyün anil alemiyn;

Kim (bu imanı, hakikati yaşamak için) hırs - azim ile çalışırsa, yalnızca kendi benliği için bu savaşı vermiş olur (Cihadı Ekber - büyük savaş)! Muhakkak ki Allâh, âlemlerden (Esmâ bileşimi birimselliklerden) elbette Ğaniyy’dır (“HÛ”viyeti {ZÂT’ı} itibarıyla, Esmâ’sında açığa

çıkanlarla kayıtlanmaktan veya onlarla sınırlı tanımlanmaktan münezzehtir)!

7-) Velleziyne amenû ve amilus salihati le nükeffirenne anhüm seyyiatihim ve le necziyennehüm ahsenelleziy kânu ya'melun;

İman edip imanın gereğini uygulayanlara gelince, onların kötülüklerini (nefsanî özelliklerini) kendilerinden elbette sileriz ve elbette yaptıklarının en güzeli ile kendilerini cezalandırırız!

8-) Ve vassaynel İnsane Bi valideyhi hüsna* ve in cahedake litüşrike Biy ma leyse leke Bihi ilmün fela tutı'hüma* ileyYE merci'uküm feünebbiüküm Bima küntüm ta'melun;

Biz insana ana-babasına güzel davranmasını vasiyet ettik... Eğer ilmine ters düşen bir şeyi bana ortak koşman için seninle tartışıp seni zorlarsa, o ikisine itaat etme! Dönüşünüz banadır... Yaptıklarınızın (anlamının) haberini vereceğim.

9-) Velleziyne amenû ve amilus salihati le nüdhılennenhüm fiys salihıyn;

İman edip imanın gereğini uygulayanlara gelince, onları elbette sâihlere dâhil edeceğiz.

10-) Ve minenNasi men yekulü amenna Billâhi feizâ uziye fiyllahi ce'ale fitneten Nasi keazâbillâh* ve lein cae nasrun min Rabbike le yekulünne inna küнна me'aküm* eve leysAllâhu Bi a'leme Bima fiy suduril alemiyn;

İnsanlardan kimisi de vardır ki: “Amenna billâh = iman ettik Esmâ'sıyla hakikatimiz olan Allâh'a” dediği hâlde; Allâh uğruna eziyete uğradığında, insanların fitnesini Allâh'ın azabı gibi kabul etti. Andolsun ki Rabbinden bir zafer gelirse, elbette şöyle diyecekler: “Gerçekten biz sizinle beraberdik.” Allâh, âlemlerin sadırlarında (insanların beyinlerinde) olan şeyi (Esmâ'sından yaratanı olarak) daha iyi bilen değil midir?

11-) Ve leya'lemennAllâhülleziyne amenû ve le ya'lemennel münafıkıyn;

Allâh, elbette iman edenleri bilecektir; elbette münafıkları da (zekâlarını, Hak olan doğrultusunda değil, çıkarları doğrultusunda kullanan ikiyüzlüleri) bilecektir.

12-) Ve kalelleziyne keferu lilleziyne amenüttebiu sebiylena vel nahmil hatâyâküm* ve ma hüm Bi hamilyne min hatâyâhüm min şey'* innehüm lekâzibun;

Hakikat bilgisini inkâr edenler, iman edenlere dedi ki: “Bizim anlayışımıza uyun, sizin suçlarınızı (günahlarınızı) biz yüklenelim!” İnkârcılar, onların suçlarının veballerinden hiçbir şey yüklenmezler... Muhakkak ki onlar yalancıdır.

13-) Ve leyahmilünne eskalehüm ve eskalen mea eskalihim* ve leyüs'elünne yevmel kıyameti amma kânu yefterun;

Andolsun ki onlar hem kendi veballerini, hem de kendi yükleriyle beraber (başka) veballer de yüklenip taşıyacaklar... Uydurdukları fikirlerden kıyamet sürecinde mutlaka sorumlu tutulacaklardır.

14-) Ve lekad erselna Nuhan ila kavmihi felebise fihim elfe senetin illâ hamsiyne 'amen, feehazehümüt tufanü ve hüm zâlimun;

Andolsun ki Nuh'u kendi toplumuna irsâl ettik de onların içinde elli yıl hariç bin sene kaldı! Zulümleri üzereyken tufan onları yakaladı.

15-) Feenceynahu ve ashâbes sefiyneti ve ce'alnaha ayeten lil alemiyn;

Onu ve gemi halkını kurtardık ve onu insanlar için bir ibret kıldık.

16-) Ve ibrahiyme iz kale li kavmihi'büdullahe vettekuHU, zâliküm hayrun leküm in küntüm ta'lemun;

İbrahim... Hani (İbrahim) toplumuna dedi ki: "Allâh'a kulluk edin ve O'ndan korunun! Anlayabilirseniz bu sizin için daha hayırlıdır."

17-) İnnema ta'budune min dünüllâhi evsânen ve tahlükune ifkâ* innelleziyne ta'budune min dünüllâhi lâ yemlikune leküm rizkan febteğu indAllâhirrizka va'büduHU veşkürü leHU, ileyHİ turce'un;

"Allâh dünunda putlara tapıyorsunuz; uyduruyorsunuz! Allâh dünunda tapındıklarınız var ya, size bir yaşam gıdası veremezler! Yaşam gıdanızı (hakikatiniz olan) Allâh indinden isteyin... O'na ibadet edin ve O'na şükredin... O'na döndürülmektesiniz."

18-) Ve in tükezzibu fekad kezzebe ümemün min kabliküm* ve ma alerRasûli illel belağul mubiyn;

"Eğer yalanlarsanız, (bilin ki) sizden önceki ümmetler de yalanlamıştı... Rasûle düşen apaçık bir tebliğden başka değil."

19-) Evelem yerav keyfe yübdiüllahul halka sümme yu'fydüh* inne zâlike alAllâhi yesiyr;

Görmediler mi Allâh, yaratılmışları nasıl yaratıyorsa, sonra da onu (aşlına veya ikinci defa yeni bir yaratışa) iade ediyor... Muhakkak ki bu Allâh'a kolaydır.

20-) Kul siru fiyl Ardı fenzuru keyfe bedeel halka sümmeAllâhu yünşünneş'etel ahirete, innAllâhe alâ külli şey'in Kadiyr;

De ki: "Arzda (bedende) inceleme yapıp, yaratmaya nasıl başladığına bir bakın... Bundan sonra Allâh, neş'e-i âhireti (gelecek yaşam bedeninizi) inşa eder... Muhakkak ki Allâh her şey üzerine Kaadir'dir."

21-) Yü'azzibü men yeşau ve yerhamü men yeşa'* ve ileyHİ tuklebuñ;

"Dilediğine azap eder, dilediğine de merhamet eder... O'na

dönüştürüleceksiniz (Hakikatinizin El Esmâ ül Hüsnâ olduğunu fark edeceksiniz)!”

22-) Ve ma entüm Bi mu’ciziyne fiyl Ardı ve lâ fiys Sema’* ve ma leküm min dünillâhi min Veliyyin ve lâ Nasıyr;

“Siz, ne arzda ve ne semâda güçsüz bırakamazsınız! Sizin Allâh’tan başka ne bir Veliyy’niz ve ne de bir yardımcınız yoktur.”

23-) Velleziyne keferu Bi âyâtillâhi ve LıkaiHİ ülaike yeisu min rahmetİY ve ülaike lehüm azâbün eliyim;

Allâh’ın varlıklarındaki işaretlerini ve O’na kavuşmayı inkâr edenler var ya, işte onlar Rahmetimden ümidi kesmişlerdir; işte onlar için feci bir azap vardır!

24-) Fema kâne cevabe kavmihi illâ en kaluktülühü ev harrikuhü feencallahahu minen nar* inne fiy zâlîke le âyâtin li kavmin yu’minun;

(İbrahim’in) **toplumunun cevabı şu oldu: “Onu öldürün yahut Onu yakın!”** (Fakat) **Allâh, Onu ateşten kurtardı... Muhakkak ki bu olayda, iman eden toplum için elbette işaretler vardır.**

25-) Ve kale innemet tehaztüm min dünillâhi evsânen meveddete beyniküm fiyl hayatid dünya* sümme yevmel kıyameti yekfüru ba’düküm Biba’dın ve yel’anü ba’düküm ba’da* ve me’vakümün naru ve ma leküm min nasırıyn;

(İbrahim) **dedi ki: “Siz dünya hayatında (atalarınızla) aranızdaki duygu bağı yüzünden Allâh dünunda putlar edindiniz. Bu yüzden kıyamet sürecinde kiminiz kiminizi inkâr edecek ve bir diğerine lânet edecektir! Mekânınız ateştir ve yardımcınız da yoktur.”**

26-) Fe amene lehu Lut* ve kale inniy mühacirun ila Rabbîy* inneHU HUvel Aziyzül Hakiym;

Bundan sonra İbrahim’e (kardeşinin oğlu) Lût iman etti ve: “Doğrusu ben Rabbime hicret edeceğim!” dedi... Muhakkak ki O, “HÛ”; Aziyz’dir, Hakiym’dir.

27-) Ve vehebna lehu İshaka ve Ya’kube ve ce’alna fiy zürriyyetihın Nübüvvete vel Kitabe ve ateynahu ecrehu fiyd dünya* ve innehu fiyl ahireti lemines salihyn;

Ona (İbrahim’e) İshak’ı ve Yakup’u hibe ettik... Onun zürriyeti içinde nübüvvet ve BİLGİ oluşturduk... Mükâfatını Ona dünyada verdik... Muhakkak ki O, sonsuz gelecekte de sâlihlerdendir.

28-) Ve Lutan iz kale li kavmihi innekülüm le te’tunel fahişete ma sebeküküm Biha min ehadin minel alemiyn;

Lût... Hani toplumuna dedi ki: “Şüphesiz ki daha önceden hiç kimsenin yapmadığı çirkin bir işi yapıyorsunuz!”

29-) Einneküm lete'tuner ricale ve takta'unes sebebiyle ve te'tune fiy nadiykümül münker* fema kâne cevabe kavmihi illâ en kalu'tina Bi azâbillâhi in künthe mines sadikiyn;

“Muhakkak ki siz erkeklerle yatıp, (doğal üreme) yolu kesiyorsunuz; toplum içinde bunu yapıyorsunuz.” (Lût'un) toplumunun cevabı şu oldu: “Eğer sözünde sadıksan, Allâh azabını getir bize!”

30-) Kale Rabbinsurniy alel kavmil müfsidiyn;

(Lût) dedi ki: **“Rabbim, bozguncular topluluğuna karşı bana yardım et!”**

31-) Ve lemma caet Rusûluna İbrahiyme Bil büşra kalu inna mühlikû ehli hazihil karyeti, inne ehleha kânu zâlimiyn;

Rasûllerimiz, İbrahim'e müjde olarak geldiklerinde dediler ki: “Doğrusu biz şu bölge halkını helâk edeceğiz... Muhakkak ki oranın halkı nefslerine zulmedenler oldular.”

32-) Kale inne fiyha Luta* kalu nahnu a'lemu Bi men fiyha* lenünecciyennehu ve ehlehu illemraetehu, kânet minel ğabiriyn;

(İbrahim) dedi ki: **“Muhakkak ki orada Lût var?”** Dediler ki: **“Orada kim olduğunu biliriz... Mutlaka Onu ve Onun ailesini kurtaracağız... Karısı hariç; o geride kalanlardan oldu.”**

33-) Ve lemma en caet Rusûluna Lutan si(y)e Bihim ve daka Bihim zer'an ve kalu lâ tehaf ve lâ tahzen* inna müneccuke ve ehleke illemraeteke kânet minel ğabiriyn;

Rasûllerimiz Lût'a geldiklerinde onlar yüzünden fena oldu; onlardan dolayı (olacaklardan dolayı) içi daraldı... (Rasûllerimiz de) dediler ki: “Korkma, mahzun olma! Doğrusu biz seni ve senin aileni kurtaracağız... Karın müstesna; o geride kalanlardan oldu.”

34-) İnna münzilune alâ ehli hazihil karyeti riczen mines Semai Bima kânu yefsükun;

“Muhakkak ki biz şu bölge halkına, bozuk inançları dolayısıyla semâdan bir azap inzâl edeceğiz.”

35-) Ve lekad terekna minha ayeten beyyineten likavmin ya'kılun;

Andolsun ki ondan (o bölgeden), aklını değerlendiren bir topluluk için apaçık bir ibret nişanesi bıraktık.

36-) Ve ila medyene ehahüm Şu'ayba* fekale ya kavmi'budullahe vercül yevmel' ahire ve lâ ta'sev fiyl' Ardı müfsidiyn;

Medyen'e de kardeşleri Şuayb'ı... Dedi ki: “Ey yurttaşlarım... Allâh'a ibadet edin, sonsuz geleceğe iman edin ve bozguncular olarak yeryüzünde taşkınlık yapmayın.”

37-) Fekezzebuhu feehazethümür recfetü feesbahu fiy darihim casimiyn;

Onu (Şuayb'ı) yalanladılar... Bu yüzden onları o şiddetli sarsıntı yakaladı da yurtlarında diz üstü çökmüş hâlde kaldılar.

38-) Ve ‘Aden ve Semude ve kad tebeyyene leküm min mesakinihim* ve zeyyene lehümüş şeytanu a'malehüm fesaddehüm anissebiyli ve kânu müstebsiriyn;

Ad ve Semud'a (da böyle yaptık)... Onların meskenlerinden durumlarını anlamışsınızdır... Şeytan kendilerine yaptıklarını süsledi de onları (Hak) yoldan engelledi... Gerçeği anlayacak hâlde olmalarına rağmen!

39-) Ve karune fir'avne ve hamane ve lekad caehüm Musa Bil beyyinati festekberu fiyl Ardı ve ma kânu sabikıyn;

Karun'u, Firavun'u ve Haman'ı (da böyle yaptık)... Andolsun ki Musa onlara apaçık deliller olarak geldi de; dünyada benlik - büyüklük tasladılar... Oysa (gücümüzün) önüne geçemezlerdi!

40-) Feküllen ehaznâ Bi zenbih* feminhüm men erselna aleyhi hasiba* ve minhüm men ehazethüssayhatü ve minhüm men hasefna Bihil'Ard* ve minhüm men ağraknâ* ve ma kânAllâhu liyazlimehüm ve lâkin kânu enfüsehüm yazlimun;

Her birini kendi suçunun sonucuyla yakaladık... Onlardan kiminin üzerine hortum irsâl ettik! Onlardan kimini o korkunç dalgalı ses yakaladı! Onlardan kimini yerin dibine geçirdik... Onlardan kimini de suda boğduk... Allâh onlara zulmetmiyordu; fakat onlar kendi nefslerine zulmediyorlardı.

41-) Meselüllezeynet te hazû min dünillâhi evliyâe kemeselil ankebut* ittehazet beyta* ve inne evhenel buyuti lebeytül ankebut* lev kânu ya'lemun;

Allâh dînunda (tanrı kabul ederek birbirini) velîler edinenlerin meseli, bir ev edinen dişi örümceğin meseli gibidir... Muhakkak ki evlerin en zayıfı elbette dişi örümceğin ağdır! Eğer bilselerdi.

42-) İnnAllâhe ya'lemu ma yed'une min dünîHİ min şey'* ve HUvel 'Aziyzül Hakiym;

Muhakkak ki Allâh, O'nun dînunda yöneldiğiniz şeyleri bilir... “HÛ”; Aziyz'dir, Hakiym'dir.

43-) Ve tilkel emsâlü nadribüha linNas* ve ma ya'kılüha illel alimun;
İşte misaller, insanlara vurguluyoruz! (Fakat) onları âlimlerden başkası akıyla değerlendirmez!

44-) HalekAllâhus Semavati vel Arda Bil Hakk* inne fiy zâlike leayeten lilmu'miniyn;

Allâh, semâları ve arzı Hak olarak (Esmâ'sının işaret ettiği

özelliklerle) yarattı! Muhakkak ki bunda iman edenlere elbette bir işaret vardır.

45-) Ütlü ma uhiye ileyke minel Kitabi ve ekımısSalâte, innes Salâte tenha anil fahşai vel münker* ve lezikrullahi ekber* vAllâhu ya'lemu ma tasne'un;

Sana vahyolunan BİLGİ'yi (Kitap) oku, bildir; salâtı ikame et... Kesinlikle salât fahşadan (kendini beden kabulünün getirisi olan aşırı davranışlardan) **ve münkerden** (Sünnetullâh'a ters düşüren şeylerden) **uzaklaştırır... Elbette ki Allâh zikri** (hatırlanışı) **Ekber'dir** (Ekberiyeti hissettirir)! **Allâh ne hâlde olduğunuzu bilir.**

46-) Ve lâ tucadilu ehlel Kitabi illâ Biletliy hiye ahsen* illeleziyne zalemu minhüm ve kulu amenna Billeziy ünzile ileyne ve ünzile ileyküm ve ilâhuna ve ilâhuküm Vahidün ve nahnu leHU müslimun;

Aralarındaki zulmedenler müstesna! Geçmişte kendilerine BİLGİ verilmiş olanlarla, en güzeli neyse o şekilde mücadele edin ve şöyle deyin: “Bize inzâl olunana da size inzâl olunana da iman ettik... İlâhımız ve ilâhınız aynı TEK'tir! Biz O'na teslim olmuşlarız.”

47-) Ve kezâlîke enzelnâ ileykel Kitab* felleziyne ateynahümül Kitabe yu'minune Bih* ve min haülai men yu'minu Bih* ve ma yechadü Bi âyâtiNA illel kafirun;

Böylece sana Kitabı (Hakikat ve Sünnetullâh bilgisini) **inzâl ettik... Kendilerine Kitap verdiklerimiz** (hakikatleri olarak) **O'na iman ederler... İşte bunlardan, O'na** (hakikatlerine) **iman eden kimse de vardır... İşaretlerimizi sadece hakikat bilgisini inkâr edenler** (kilitlenmişler) **bile bile inkâr eder.**

48-) Ve ma künte tetlu min kablihi min Kitabın ve lâ tehuttuhu Bi yemiynike izen lertabel muhtılun;

Sen O'ndan (inzâl ettiğimiz BİLGİden) **önce** (Tevrat, İncil gibisinden) **bir kitap okumuyor ve onu sağ elinle de yazmıyordun...** (Demek ki genel anlamda okur - yazar olabilir... Furkan: 5) (Eğer okuyup yazıyor olsaydın) **o takdirde dediklerini çürütmek isteyenler elbette şüphe ederdi.**

49-) Bel HUve ayatun beyyinatün fiy sudurilleziyne utül ilme* ve ma yechadü Bi âyâtiNA illel zâlimun;

Bilakis O (Kur'ân), **kendilerine ilim verilmiş olanların derûnlarında apaçık işaretlerdir...** (Hakikatlerinde mevcut) **işaretlerimizi ancak nefesine zulmedenler inkâr eder.**

50-) Ve kalu levla ünzile aleyhi ayâtun min Rabbih* kul innemel ayâtü indAllâh* ve innema ene neziyrun mubiyn;

Dediler ki: “O'na Rabbinden mucizeler inzâl edilmeliydi!”... De ki:

“Mucizeler sadece Allâh indindedir... Ben sadece apaçık bir uyarıcıyım.”

51-) Evelem yekfihim enna enzelna aleykel Kitabe yütla aleyhim* inne fiy zâlîke le rahmeten ve zikra li kavmin yu'minun;

Kendilerine bildirilen O BİLGİ'yi sana inzâl etmiş olmamız, onlara yeterli gelmedi mi? Muhakkak ki bunda iman eden topluma elbette bir rahmet ve öğüt vardır.

52-) Kul kefa Billâhi beyniy ve beyneküm şehiyda* ya'lemu ma fiys Semavati vel'Ard* velleziyne amenû Bil bâtılı ve keferu Billâhi ülaike hümül hasirun;

De ki: “Benimle aranızda şahitlik itibarıyla Esmâ'sıyla hakikatim olan Allâh yeterlidir! Semâlarda ve arzda olanı bilir! Bâtıla inanıp (kendilerini toprak olacak beden kabul edip); Esmâ'sıyla nefslerinin hakikati olan Allâh'ı inkâr edenlere gelince, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir!”

53-) Ve yesta'ciluneka Bil azâb* ve levla ecelün müsemmen lecaehümül azâb* ve le ye'tiyennehüm bağteten ve hüm lâ yeş'urun;

Azaplarını (ölümü) senden acele istiyorlar... Eğer takdir edilmiş bir ömürleri olmasaydı, onlara azap elbette gelirdi! Onlar farkında değilken, kendilerine aniden, mutlaka gelecektir.

54-) Yesta'ciluneka Bil azâb* ve inne cehenneme le muhiytatün Bil kafiriyn;

Azaplarını (ölümü) senden acele istiyorlar... Muhakkak ki Cehennem (el an) hakikat bilgisini inkâr edenleri ihâta etmiştir!

55-) Yevme yağşâhümül azâbü min fevkıhim ve min tahti erculihim ve yekulü zûku ma küntüm ta'melun;

O süreçte, azap onların üstlerinden (bilinçlerini) ve ayaklarının altından (bedenlerini) bürür ve: “Yaptıklarınızın getirisini tadın!” der.

56-) Ya ibadiyelleziyne amenû inne ardiY vasiatün feiyyaye fa'budun;

Ey iman eden kullarım! Muhakkak ki Benim Arz'ım geniştir! (Beyin kapasitesi geniştir! Burada şunu fark etmek gerekir. Gerek beden ve gerekse beyin madde ve toprak asıllı yapısı ve katmanı itibarıyla “arz” kelimesiyle işaretlenirken; beyin faaliyetinin, nöronik hareketlerinin daha da deriniyle data açığa çıkışının anlatımı da “semâ” kelimesiyle tanımlanmıştır. “Semâlar” denilmesinin sebebi ise açığa çıkan data, bilgi - ilim kapsamı mertebeleridir kanaatimizce. Dolayısıyla ki burada “arzım geniştir” işaretiyle beyin kapasitesinin olabildiğince yüksek düzeyde kullanılarak ilim elde edilmesi önerilmektedir. Zira ana konu toprakta yok olacak kapasiteler, nesnelere değil ölümsüz yaşam

itibarıyla gerekli kazanımlardır.) **Yalnız bana kulluk edin!**

57-) Küllü nefsin zâikatül mevti sümme ileyna turce'un;

Her nefs, ölümü tadacaktır! Sonra bize döndürüleceksiniz!

58-) Velleziyne amenû ve amilus salihati le nübevviennenhüm minel cenneti ğurefen tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha* nı'me ecruul amiliyn;

(Hakikatlerine) **iman edip imanın gereğini uygulayanlara gelince, kesinlikle onlara cennetten, altlarından nehirler akan yüksek odalar hazırlayacağız... Onlarda sonsuza dek yaşarlar... Çalışanların karşılığı ne güzeldir!**

59-) Elleziyne saberu ve alâ Rabbihim yetevekkelun;

Onlar ki sabrediyorlar ve Rablerine tevekkül ediyorlar (nefslerinin hakikatindeki El Vekiyl isminin özelliğine iman edip işlevine güveniyorlar)!

60-) Ve keeyyin min dabetin lâ tahmilü rizkaha* Allâhu yerzükuha ve iyyaküm* ve HUves Semiy'ul Aliym;

Nice canlı var ki, yaşam gıdasını yüklenip taşıyor... Onların da sizin de yaşam gıdanızı Allâh veriyor... "HÜ"; Semi'dir, Aliym'dir.

61-) Ve lein seeltehüm men halekas Semavati vel Arda ve sahhareş Şemse vel Kamere le yekulünnAllâh* feenna yü'fekün;

Yemin olsun ki eğer onlara: "Semâları ve arzı kim yarattı, Güneş'i ve Ay'ı kim işlevlendirdi?" diye sorsan, elbette: "Allâh" diyecekler... Nasıl (bu gerçeği göz ardı edip şirke) dönüyorlar peki?

62-) Allâhu yebsütur rizka limen yeşau min ibadiHİ ve yakdiru leh* innAllâhe Bi küllü şey'in 'Aliym;

Allâh, kullarından dilediğine yaşam gıdasını arttırır ve (dilediğine de) kısar! Muhakkak ki Allâh Bi-küllü şey'in (hakikatinde olarak) Aliym'dir.

63-) Ve lein seeltehüm men nezzele mines Semai maen feahya Bihil Arda min ba'di mevtiha leyekulünnAllâh* kulil Hamdü lillâh* bel ekserühüm lâ ya'kılun;

Yemin olsun ki eğer onlara: "Semâdan suyu tenzîl edip de (şuurunda hakikat ilmi açığa çıkarıp), ölümünden sonra (hakikat şuurundan mahrum ölü gibi yaşarken) onunla arzı (bedeni) kim diriltti?" diye sorsan, elbette: "Allâh" diyecekler... De ki: "El Hamdu lillâh = Hamd, Allâh'a aittir!" Hayır, onların çoğu aklını kullanıp bunları değerlendirmezler!

64-) Ve ma hazihil hayatüd dünya illâ lehvün ve le'ıb* ve inned darel ahirete lehiyel hayevan* lev kânu ya'lemun;

Şu dünya hayatı (en sefil yaşam - esfeli sâfliyn) **bir eğlence** (kendini avutarak keyifle oyalanma) **ve bir oyundan** (kurallarına göre oynanan senaryo) **başka bir şey değildir! Sonsuz gelecek vatana gelince; işte asıl bilinçlilik - yaşam yurdu odur. Kavrayabilselerdi!**

65-) Feizâ rakibu fiyl fülki deavullahe muhlisıyne lehüd diyen* felemma neccahüm ilel berri izâ hüm yüşrikûn;

Gemiye bindikleri vakit, inançlarını sırf O'na yönlendirerek Allâh'a dua ederler... Onları karaya (çıkarıp) kurtarınca, bir de bakarsın onlar şirk koşuyorlar!

66-) Li yekfüru Bima ateynahüm ve liyetemette'u* fesevfe ya'lemun;

Kendilerine verdiklerimize (hakikatlerindeki kuvvelere) **nankörlük yapısınlar ve** (geçici şeylerden) **faydalansınlar diye** (şirke dönerler!) **Yakında anlayacaklar!**

67-) Evelem yerav enna cealna Haramen Aminen ve yütehatafünNasu min havlihim* efebil bâtili yu'minune ve Bi ni'metillâhi yekfürun;

Görmediler mi ki, onların çevresinden insanlar çekilip alınır larken güvenli bir Harem kıldık... Bâtıla (kendilerinin bedenden ibaret olup, vefat ederek yok olacaklarına) **iman edip, Allâh nimetini** (nefslerindeki El Esmâ kuvvelerini) **inkâr ederek nankörlük yapıyorlar mı?**

68-) Ve men azlemü minmeniftera alAllâhi keziben ev kezzebe Bil Hakkı lemma caeh* eleyse fiy cehennem mesven lilkafiyyn;

Allâh üzerine yalan uydurandan yahut kendisine Hak olarak (Rasûl) **geldiğinde bunu yalanlayandan daha zâlim kimdir? Hakikat bilgisini inkâr edenlerin yaşam ortamı, cehennemde değil midir?**

69-) Velleziyne cahedu fiyna lenehdiyennehüm sübüleNA* ve innAllâhe leme'al muhsiniyn;

Biz'e (ermek için nefsinin karşı) **savaş verenlere gelince, elbette onları yollarımıza ulaştıracağız... Kesinlikle Allâh, yakîn ehliyle** (ihsan sahibi {Allâh'a görüyormuşçasına yönelen}) **elbette beraberdir!** (Mâiyet sırrı.)

Mutaffifiyn Sûresi: 1-36

ACIKLAMA:

Mutaffifiyn Sûresi, kaynak tertiplerde **Ankebût Sûresinden** sonraya yerleştirilmiştir (ki, tertip için bu kuvvetli bir delildir?!.. **Mekke döneminin** son sûresi olarak geçer!.. 29.âyet ve devamının **Mekke'de**, başlangıç âyetlerinin ise daha sonra **Medine'de** nâzil olduğunu söyleyen rivayetler de

vardır!..

Kurân’da “**MUKARREBÛN**”dan bahseden âyetler dört sûre’de geçer!.. Bunlardan genel olarak bahseden âyetler, **Mekke döneminde** nâzil olan **Vâkı’â ve Mutaffifiyn Sûreleri**’nde geçer!.. **Medine döneminde** ise **Al-u İmran ve Nisâ’ Sûreleri**’nde İsa a.s. ve Melâike için geçer!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Veylün lilmutaffifiyn;

Vay hâline ölçü ve tartıyı tam yapmayanların!

2-) Elleziyne izektalu ‘alenNasi yestevfun;

Onlar ki, insanlardan haklarını tam ölçüyle alırlar da;

3-) Ve izâ kâlûhüm ev vezenuhüm yuhsirun;

Onların (hakkını vermeye gelince) ölçtüklerinde eksiltirler!

4-) Elâ yezunnu ülâike ennehüm meb’usûn;

Bunlar kendilerinin (ölümü tatmanın akabinde) bâ’s olunacaklarını zannetmiyor mu?

5-) Liyevmin ‘azıym;

Azîm bir süreç için.

6-) Yevme yekumunNasu liRabbil’alemiyn;

Rabb-ül âlemîn için insanların kıyam ettiği süreç!

7-) Kellâ inne Kitabel füccari lefiy sicciyn;

Hayır (asla)! Muhakkak ki füccar (Hak’tan sapanlar)’ın kayıtları elbette siccîn’dedir!

8-) Ve ma edrake ma sicciyn;

Siccîn’i (ne olduğunu) sana bildiren nedir?

9-) Kitabun merkum;

Merkum (silinmesi {İngilizce’de; erase} sözkonusu olmayan) bir kayıttır!

10-) Veylün yevmeizin lilmukezzibiyn;

O süreçte (Sünnettullâh’ı) yalanlayanların vay hâline!

11-) Elleziyne yükezzibune Biyevmiddiyn;

Ki onlar, Din (yapılanların otomatik sonucunun yaşanacağı) süreçlerini yalanlarlar!

12-) Ve ma yükezzibu Bihi illâ küllü mu’tedin esiym;

Onu yaşayacağını yalnızca her haddi aşan suçlular yalanlar!

13-) İzâ tutlâ aleyhi ayatuNA kale esatıyru'l'evveliyin;

Ona işaretlerimiz bildirildiğinde: “Evvelkilerin efsaneleri” dedi!

14-) Kellâ bel rane ‘alâ kulûbihim ma kânu yeksibun;

Hayır (asla)! Aksine yaptıklarının getirileri onların şuurlarını (bir pas gibi) örtmüştür.

15-) Kellâ innehüm ‘an Rabbihim yevmeizin lemahcubun;

Hayır! Muhakkak ki onlar, o gün, elbette Rablerinden perdelidirler!

16-) Sümme innehüm lesalulcahıym;

Sonra, muhakkak ki onlar ateşe gireceklerdir.

17-) Sümme yukalu hazelleziy küntüm Bihi tükezzibun;

Sonra: “İşte bu, yalanladığınız şeydir” denilir.

18-) Kellâ inne Kitabel ‘ebrari lefiy ‘illiyiyin;

Hayır... Muhakkak ki Ebrâr’ın kitabı, elbette İliyyîn’dedir.

19-) Ve mâ edrake ma ‘illiyun;

İliyyîn (-in ne olduğunu) sana bildiren nedir?

20-) Kitabun merkum;

Merkum (silinmesi {İngilizce’de; erase} sözkonusu olmayan) bir kayıttır!

21-) Yeşheduhul Mukarrebun;

Ona mukarrebûn (kurbiyet ehli - tecelli-i sıfat nasiplileri) şahit olur.

22-) İnnel Ebrare Lefiy na’ıym;

Muhakkak ki Ebrâr, elbette Nimet cenneti içindedir.

23-) ‘Alel’erâiki yenzurun;

Koltuklar üzerinde nazar ediyor oldukları hâlde.

24-) Ta’rifu fiy vucûhihim nadretenna’ıym;

Yüzlerinde, o nimetlerin parıltısını tanırsın.

25-) Yüskavne min rahıykın mahtum;

Mühürlenmiş (korunmuş) hâlis bir şaraptan içirilirler.

26-) Hıtamuhu misk* ve fiy zâlike felyetenafesilmütenasifun;

Onun hitamı (sonu) misk’tir... Yarışanlar işte onda yarışınlar!

27-) Ve mizacuhu min tesniym;

Onun karışımı Tesnîm’dendir.

28-) ‘Aynen yeşrebu Bihel Mukarrebun;

Mukarrebûn olarak kendisini içtiği bir kaynaktır!

29-) İnnelleziyne ecremu kânu minelleziyne amenû yadhakûn;

Muhakkak ki o suç işleyenler iman edenlere gülerlerdi.

30-) Ve izâ merru Bihim yeteğamezun;

Onlara rastladıklarında, birbirlerine göz kırparlar, alay ederlerdi.

31-) Ve izenkalebû ilâ ehlihimumkalebû fekihiyn;

Kendi ehillerine (ailelerine, yandaşlarına) döndüklerinde, keyiflenmiş mutlu dönerlerdi.

32-) Ve izâ raevhüm kalu inne haülâi ledâllun;

Onları (iman edenleri) gördüklerinde: “Muhakkak ki bunlar, elbette sapkınlardır” derlerdi.

33-) Ve ma ursilu ‘aleyhim hafızyn;

Hâlbuki onlar (iman edenler) üzerine koruyucular olarak irsâl olunmadılar!

34-) Felyevmelleziyne amenû minelküffari yadhakûn;

Bu süreçte de iman edenler, o gerçeği reddeden o perdelilere gülüyorlar!

35-) ‘Alel erâiki yenzurun;

Koltuklar üzerinde nazar ediyor oldukları hâlde.

36-) Hel süvvibelküffaru ma kânu yef’alun;

Hakikati inkâr edenler yaptıklarının sonucunu yaşıyorlar mı işte böyle!

Hac Sûresi: 1-78

ACIKLAMA:

Hac Sûresi, nüzûl yeri en ihtilaflı sûrelerdendir!.. Kaynak tertiplerde yerleştirildiği yer ile âyetlerinin çoğunun sebab-i nüzûl rivayetlerini telif etmek mümkün görünmemektedir... Metnin uslûbu, Mekke’deki son sûrelerin devamı gibidir!..

Zaten son sûrelerdeki (Kasas, İsrâ’, Rûm, Ankebût Sûreleri’ndeki) işaretler, müslümanları mükellef tutan “hicret” ve “cihâd”a doğru gidiyordu ki bu sürecin bir devamı da Hac Sûresi’dir!..

Nitekim, Mekke Fethi’nden sonra müslümanlardan “hicret” mükellefiyeti kalkmış, “cihâd” mükellefiyeti devam etmiştir; hadîs-i şerîf’lere göre!..

“Ben, müşrikler arasında yaşamaya devam eden her müslimden

beriyim/uzacağım!”

“Fetihten sonra hicret (Muhâcir-Ensâr?) yoktur; fakat cihâd ve niyet/amel vardır!”

Hac Sûresi'nin Medine dönemi için delil gösterilen en önemli âyetleri, “Hac” ve “zulme uğrayanlara savaş/kendilerini müdafaa izni” âyetleridir; ki, Mekke dönemi için de bunların izâhı mümkündür!..

Kur’ân vahyi, cahiliye arapları'nın şirk inançlarını düzelttiği gibi, “hac” hakkındaki şartlanma ve uygulamalarını da düzeltmiştir!.. Kureyş dini'nin en önemli iki ayağı, “put” a tapma (şirk) ve “hac” işi idi!..

“Kendileri ile savaşılan kimselere, (savaş için) izin verilmiştir... Zulme uğradıkları içindir bu! Muhakkak ki Allâh onları zafere ulaştırmaya Kaadir'dir.” (Hac: 39) âyeti için “Cihâd hakkında ilk nâzil olan âyettir” diye rivayet edilir ki, bu, Hac Sûresi'nin yerleştiği Medine dönemindeki nüzûl yerine asla uymaz!.. Çünkü bundan önce çok ciddi savaşlar olmuştur!.. Üstelik Kurân'da “cihâd” ve “kıtâl” iki ayrı kavramdır!..

Zaten Mekke'de müşriklerin eziyet ve işkencelerine maruz kalan müslümanlar, Rasûlullâh (a.s)'a durumlarını açtıkları her defasında “Sabredin; savaşmakla emrolunmadım!” buyuruyordu!.. Nitekim “hicret” ve “cihâd” dan bahseden âyetler, Mekke döneminin son sûreleri'nde birlikte geçmeye başlamıştı!.. “Hicret” ten engelleyenler olursa da var işin için de!..

“B” İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Ya eyyühenNasütteku Rabbeküm* inne zelzeletessaati şey'un azıym;
Ey insanlar! Rabbinizden (yaptıklarınızın sonucu olarak yaşatacaklarından) **korunun! Muhakkak ki o Saat'in depremi çok büyük bir şeydir.**

2-) Yevme teravneha tezhelü küllü murdıatin amma erda'at ve teda'u küllü zâti hamlin hamleha ve teranNase sükâra ve ma hüm Bi sükâra ve lâkinne azâbAllâhi şediyd;

Onu göreceğiniz süreçte, her emziren (besleyici) emzirdiklerini unuttur, her hamile yükünü taşıdığını düşürür! İnsanları sarhoşlar olarak görürsün! (Oysa) onlar sarhoş değildirlen. Fakat Allâh azabı şiddetlidir.

3-) Ve minenNasi men yücadilü fiyllahi Bi ğayri 'ilmin ve yettebiu külle şeytanin meriyd;

İnsanlardan kimi de Allâh (adıyla işaret edilen) hakkında ilim sahibi olmadan tartışır; her azgın şeytana (saptırıcı fikir sahibine) tâbi olur.

4-) Kütibe aleyhi ennehu men tevellahu feennehu yudılluhu ve yehdiyhi

ila azâbis se'ıyr;

Onun (şeytan - kendini yalnızca beden sanma vehmi) **hakkında**: “**Kim onun peşine takılırsa; muhakkak ki o, kişiyi saptırır ve onu alevli ateşin azabına yönlendirir**” diye yazılmıştır.

5-) Ya eyyühenNasu in küntüm fiy raybin minel ba'si feinna haleknaküm min turabin sümme min nutfetin sümme min alekatin sümme min mudğatin muhallekatin ve ğayri muhallekatin linübeyyine leküm* ve nukirru fiyl'erhami ma neşau ila ecelin müsemmen sümme nuhrıcüküm tıflen sümme liteblüğü eşüddeküm* ve minküm men yeteffa ve minküm men yüreddü ila erzelil umüri likeyla ya'leme min ba'di ılmin şey'a* ve teral'Arda hamideten feizâ enzelna aleyhel mahtezzet ve rabet ve enbetet min külli zevcin behiyc;

Ey insanlar... Eğer bâ'stan (yeni bir yapıyla yaşama devamdan) **şüphe içinde iseniz; (düşünün ki önceden) sizi bir topraktan, sonra spermden, sonra bir genetik yapı, embriyodan, sonra yapısı belli belirsiz bir çiğnem etten yarattık; açık seçik bildirelim! Dilediğimizi muayyen bir süre rahimlerde tutarız, sonra sizi bir çocuk olarak çıkarırız, sonra kemâle erme çağınıza ulaşmanız için (gerekeni sağlarız)... Sizden kiminiz (erken yaşta) vefat ettirilir, kiminiz de bildiklerini unutmuş hâlde ömrün rezil çağına bırakılır... Arzı ölü olarak görürsün; ama biz onun üzerine o suyu inzâl ettiğimizde, harekete geçer, kabarır ve her güzel çiftten nebat bitirir (ölü arza hayat veren, sana da verir ölümün sonrasında)!**

6-) Zâlîke Bi ennAllâhe HUvelHakku ve enneHU yuhyil mevta ve enneHU alâ külli şey'in Kadiyr;

Bu böyledir; çünkü Allâh, O Hak'tır (apaçık ortada olandır)! **Muhakkak ki O, ölüleri de (hakikat ilmi ile) diriltir... Çünkü O, her şeye Kadir'dir.**

7-) Ve ennessa'ate atiyetün lâ raybe fiyha ve ennAllâhe yeb'asü men fiyl kubur;

O Saat (vefat) muhakkak gelecektir, onda hiç şüphe yoktur. Kesinlikle Allâh, kabirlerde (bedenleri içinde) olan nefsleri (bilinçleri) bâ's edecektir (yeni bir beden oluşturarak yaşamlarına devam ettirecektir)!

8-) Ve minenNasi men yücädilü fiyllahi Bi ğayri 'ılmin ve lâ hüden ve lâ Kitâbin müniyr;

İnsanlardan kimi de Allâh (adıyla işaret edilen) hakkında ilim sahibi olmadan, gerçeğe kılavuzlayıcı olmaksızın ve vahyi bilgiye (Esmâ hakikatinden şuura yansıyan bilgiye) dayanmaksızın mücadele eder.

9-) Sâniye itfihı liyudille an sebiylillâhi* lehu fiyd dünya hızyün ve

nüziykuhu yevmel kıyameti azâbel hariyk;

Allâh yolundan saptırmak için, hakikate sırtını döner! Dünyada onun için rezillik vardır! Kıyamet sürecinde de ona korkunç yanmanın azabını tattırırız!

10-) Zâlîke Bima kaddemet yedake ve ennAllâhe leyse Bi zallamin lil ‘abiyd;

“Bu, senin ellerinle takdim ettiğinin sonucudur! Muhakkak ki Allâh kullara zulmedici değildir.”

11-) Ve minenNasi men ya’budullahe alâ harf* fein esabehe hayrunitmeene Bih* ve in esabethü fitnetüninkalebe alâ vecih* hasireddünya vel’ahirete, zâlîke hüvel husranul mubiyn;

İnsanlardan kimi de vardır ki, Allâh’a tek taraflı (işine gelen şeyler yönünden) kulluğu kabul eder. Eğer ona bir hayır isâbet eder ise, onunla keyiflenir... Şayet ona bir belâ isâbet eder ise, yüzüstü döner (kulluğunu inkâr eder)... (Böylesinin) dünyası da gelecek yaşamı da yitirilmiştir. İşte bu apaçık hüsrânın ta kendisidir!

12-) Yed’û min dūnillâhi ma lâ yedurruhu ve ma lâ yenfeuhu, zâlîke hüveddalalül be’iyd;

Allâh dūnundaki ne yararı ne de zararı olmayan şeylere yönelir... İşte bu tam bir (hakikatten) sapmadır!

13-) Yed’û lemen darruhu akrebü min nef’ih* lebi’selmevla ve lebi’sel ‘aşiyr;

(O), zararı yararından fazla olana yönelir... O (taptığı) ne kötü bir mevlâ ve ne kötü arkadaştır!

14-) İnnAllâhe yudhîlülleziyne amenû ve amilus salihati cennatin tecriy min tahtihel enhar* innAllâhe yef’alu ma yüriyd;

Şüphesiz ki Allâh, iman edip imanın gereğini uygulayanları, altlarından nehirler akan cennetlere dâhil eder... Kesinlikle Allâh irade ettiğini yapar (ilminden açığa çıkmasını irade ettiğini kudretiyle oluşturur; İlim - İrade - Kudret).

15-) Men kâne yezunnü en len yensurehullahu fiyd dünya vel ahireti felyemdüd Bi sebebin iles Semai sümmelyakta’ felyenzur hel yüzhibenne keydühu ma yağıyz;

Kim Allâh’ın (hakikatindeki Esmâ kuvvelerinin) kendisine dünyada ve gelecek yaşamında yardımcı olmayacağını zannediyorsa, bir sebep ile (tefekürle) semâya (bilincine) yönelsin, sonra (bedensiz sırf bilinç olarak beden bağını) kessin de bir baksın; (kendini yalnızca beden zannetmesiyle düştüğü) tuzağı, öfkelendiği şeyi (Rabbinin kulu olması gerçeğini) ortadan kaldırıyor mu?

16-) Ve kezâlike enzelna hu âyâtîn beyyinatîn ve ennAllâhe yehdiy men yürîyd;

İşte böylece O'nu apaçık delillerle inzâl ettik... Muhakkak ki Allâh kimi dilerse onu hakikate yönlendirir, hidâyet eder.

17-) İnnelleziyne amenû velleziyne Hadu veSabîiyye venNesara vel Mecuse velleziyne eşrekû* innAllâhe yefsîlu beynehüm yevmel kıyameti, innAllâhe alâ külli şey'in Şehîyd;

Muhakkak ki iman edenler, Yahudiler, Sabîiler (Allâh'a inanmayıp yıldızları tanrı kabul edip onlara tapınanlar), Hristiyanlar, Mecusiler (ateşe tapanlar) ve şîrk koşanlara gelince; muhakkak ki Allâh, kıyamet sürecinde onların arasını (hak ettiklerine göre) ayıracaktır... Muhakkak ki Allâh her şeye şahittir.

18-) Elem tera ennAllâhe yescüdü leHU men fiys Semavati ve men fiyl Ardı veŞemsü vel Kameru venNücumü velCibalü veŞeceru vedDevâbbü ve kesiyrun minenNas* ve kesiyrun hakka aleyhil azâb* ve men yühinillâhu fema lehu min mükrîm* innAllâhe yef'alu ma yeşâ';

Görmedin mi ki Allâh (O'dur ki), semâlarda kim varsa ve arzda kim varsa; Güneş, Ay, Yıldızlar, Dağlar, Ağaçlar, Dabbeler (yürür canlılar) ve insanlardan birçoğu O'na secde etmede! Birçoğunun üzerine de azap hak olmuştur... Allâh kimi hor-hakir kılarlsa, artık onu yüceltecek yoktur... Muhakkak ki Allâh dilediğini yapar. (18. âyet secde âyetidir.)

19-) Hazâni hasmanihtesamü fiy Rabbihim* felleziyne keferu kuttîat lehüm siyabün min nar* yusabbü min fevkı ruûsihimülhamiym;

Şu iki hasım, Rableri hakkında davalastılar... Hakikat bilgisini inkâr edenlere gelince, onlar için ateşten elbiseler kesilip biçilmiştir... Kafalarına kaynar su dökülür.

20-) Yuseru Bihi ma fiy bütunihim vel cülud;

O kaynar suyla, içlerindeki ve dışları eritilir.

21-) Ve lehüm mekâmî'u min hadîyd;

Onlar için demirden kamçılar vardır.

22-) Küllema eradu en yahrucu minha min ğammin u'ıydu fiyha ve zûku azâbel hariyk;

(Hakikati fark etmeleri sonucu içinde buldukları telâfisi olmayan şartlardan) **her çıkmak dilediklerinde, oraya iade olunurlar... "Yanmanın azabını tadın!"** (denilir).

23-) İnnAllâhe yudhîlülleziyne amenû ve amilussalihati cennatin tecriy min tahtihel'enharu yuhallevne fiyha min esavire min zehebin ve lü'lüa* ve libasühüm fiyha hariyr;

Muhakkak ki Allâh iman edip imanın gereğini uygulayanları, altlarından nehirler akan cennetlere dâhil eder... Orada, altından bilezikler ve inci ile süslenirler... Orada onların elbiseleri, ipektir.

24-) Ve hüdû ilet tayyibi minel kavî* ve hüdû ila sıratıl hamiyd;

Ve onlar hem düşüncenin sağlıklı olanına yönlendirilmişlerdir; hem de Hamiyd'in (verilenleri değerlendirmenin) yoluna hidâyet olunmuşlardır.

25-) İnnelleziyne keferu ve yesuddune ‘an sebiylillâhi vel Mescidil Haramilleziy ce’alnahu linNasi sevaenil akifü fiyhi vel bad* ve men yürid fiyhi Bi ilhadin Bi zulmin nüzükhu min azâbin eliyim;

Muhakkak ki hakikat bilgisini inkâr edenler; hem yerleşik olan hem de dışarıdan gelen insanlar için eşit kılınan Mescid-i Haram’dan ve Allâh yolundan alıkoyanlardır... Kim orada hakikatin gereğine ters düşerek ve zulmederek yanlış yaparsa, ona elim azaptan tattırırız.

26-) Ve iz bevve’na li İbrahiyme mekânel Beyti en lâ tüşrik Biy şey’en ve tahhir BeytiYE littaifiyne vel kaimiyne verrukke’is sücud;

Hani biz İbrahim’e Beyt’in mekânını hazırlamıştık da: “Bana bir şeyi ortak koşma! Beytimi, tavaf edenler, (benlikleriyle) ayakta yönelenler ve secde (benliksiz) ile rükû edenler (boyun eğenler) için arındır!”

27-) Ve ezzin fiynNasi Bil Hacci ye’tuke Ricalen ve alâ külli damirin ye’tiyne min külli feccin ‘amiyk;

“İnsanlara hacci yaşamalarını ilan et (Beytullah’a davet et) ki yakın veya derin - uzak yollardan gelen her tür binek aracıyla sana gelsinler.”

28-) Liyeşhedu menafia lehüm ve yezkürusmellahi fiy eyyamin ma’lumatin alâ ma razekahüm min behiyemetil en’am* fekülu minha ve et’imül baisal fekiyr;

“Tâ ki kendileri yararına şahit olsunlar... Kendilerini rızıklandırdığımız kurbanlıkları kurban ederek, bilinen günlerde Allâh’ın ismini zikretsinsinler... Artık onlardan yiye ve fakir, muhtaç olanlara da yedirin.”

29-) Sümmelyakdu tefesehüm velyufu nüzûrehüm velyettavvefu Bil Beytil ‘Atyk;

“Sonra (nefslerinin) kirlerine son versinler, adaklarını yerine getirsinler ve Beyt-i Atik’lerini (şerefli - özgür ev’i) çok tavaf etsinler.”

30-) Zâlîke, ve men yuazzım hurumatillahi fe huve hayrun lehu ‘inde Rabbih* ve uhillet lekümül en’amu illâ ma yütla aleyküm fectenibürricse minel’ evsâni vectenibu kavlez zur;

İşte böyle... Kim Allâh'ın saygı gösterilmesi gerekenlerine saygı duyup gereğini uygularsa, bu yaptığı, onun için Rabbinin indinde daha hayırlıdır... Size bildirilenler hariç, en'am (deve, sığır, koyun cinsi) helal kılındı... O hâlde putların pisliğinden ve uydurma fikirlerden kaçının.

31-) Hunefae Lillâhi ğayre müşrikiyne Bih* ve men yüşrik Billâhi fekeennema harre mines Semai fetaftafühüttayru ev tehviy Bihir riyhu fiy mekânin sehiyk;

Gayrını ona şirk koşmaksızın, Allâh için hanifler (dünunda bir tanrı düşünmeyenler) olun! Kim Esmâ'sıyla hakikati olan Allâh'a ortak koşarsa, o sanki semâdan düşmüş de kendisini kuş kapıyor yahut rüzgâr onu uzak bir mekâna atıp sürüklüyor gibidir.

32-) Zâlike ve men yuazzım şeairAllâhi feinnehâ min takvel kulub;

İşte böyle... Kim Allâh'ın kurallarına saygı duyup uyarsa, muhakkak ki o, şuurun korunmak istemesi sonucudur.

33-) Leküm fiyha menafiu ila ecelin müsemmen sümme mahillüha ilel Beytil 'Atıyk;

Onlarda sizin için belli bir ömür süresince faydalar vardır... Sonra onların varacakları yer Beyt-i Atik'tir (en eski şerefli hür ev - Beytullah - kalp).

34-) Ve liküllü ümmetin ce'alna menseken liyezkürusmAllâhi alâ ma razekahüm min behiyemetil en'am* fe ilâhuküm ilâhun vahidün feleHU eslimu* ve beşşiril muhbitiyn;

Allâh ismini anmaları için, kurbanlıklarla rızıklandırdığımız her ümmete bir mensek (ibadet yeri - Rahmânî hakikatin gereği) kıldık... Sizin ilâh olarak düşündüğünüz, Ulûhiyet sahibi TEK'tir! Bu durumda O'na teslimiyetinizin farkında olun! Teslimiyet ve itaati fark etmeye müsait olanları müjdele!

35-) Elleziyne izâ zükirAllâhu vecilet kulubühüm ves sabiriyne alâ ma esabehüm vel mukıymis Salâti ve mimma razaknahüm yünfikun;

Onlar ki, "Allâh" anıldığında o anlam şuurlarında haşyet oluşturur... Kendilerine isâbet edenlere sabredenler ve salâti ikame edenlerdir... Kendilerini beslediğimiz yaşam gıdalarından, başkalarına da bağışlarlar.

36-) Velbüdne ce'alnaha leküm min şeairillahi leküm fiyha hayr* fezkürusmAllâhi aleyha savâff* feizâ vecebet cünübüha fekülu minha ve et'imül kania vel mu'terri* kezâlike sahharnaha leküm lealleküm teşkürun;

Develeri de sizin için Allâh'ın kurallarından kıldık; sizin için onlarda hayır vardır... Ön ayaklarından biri bağlı olarak ayakta iken,

Allâh'ın ismini zikredin (hatırlayın)... Yere yıkıldıklarında da, onlardan yiğün ve orada bulunanlara da, isteyen kimseye de yedirin... İşte böylece onları size boyun eğdirdik ki şükredesiniz.

37-) Len yenalAllâhe lühümüha ve lâ dimauha ve lâkin yenalühüt takva minküm* kezâlike sahhareha leküm litükebbirullahe alâ ma hedaküm* ve beşşiril muhsiniyn;

Onların etleri de kanları da Allâh'a asla erişmez; fakat sizden O'na takva (itaatle elde edilecek yararlar) ulaşır... İşte böylece (Allâh) onları size boyun eğdirdi ki; size hakikati fark ettirdiği kadarıyla Allâh'ı tekbir edesiniz... Muhsinleri müjdele!

38-) İnnAllâhe yudafî'u anilleziyne amenû* innAllâhe lâ yuhıbbü külle havvanin kefur;

Muhakkak ki Allâh iman edenlere sahip çıkar! Muhakkak ki Allâh hiçbir hain (emanete ihanet eden) ve nankörü (verilene değerlendirmeyeni) sevmez!

39-) Üzine lilleziyne yükatelune Bi ennehüm zulimu* ve innAllâhe alâ nasrihim le Kadiyr;

Kendileri ile savaşılan kimselere, (savaş için) izin verilmiştir... Zulme uğradıkları içindir bu! Muhakkak ki Allâh onları zafere ulaştırmaya Kaadir'dir.

40-) Elleziyne uhricu min diyarihim Bi ğayri Hakkın illâ en yekulu RabbunAllâh* ve levla def'ullahinNase ba'dahüm Bi ba'dın lehüddimet savami'u ve biye'un ve salevatün ve mesacidü yüzkeru fiyhesmullahi kesiya* ve leyensurennAllâhu men yensuruh* innAllâhe le Kaviyyün Azîyz;

Onlar ki yurtlarından haksız yere sırf: "Rabbimiz Allâh'tır" dedikleri için çıkarıldılar... Eğer Allâh, insanların bir kısmıyla bir diğer kısmını defetmeseydi; manastırlar, kiliseler, havralar ve içlerinde Allâh isminin çokça zikredildiği mescitler elbette yıkılırdı... Allâh kendisine (tefekkür, riyâzat ve mücadele ile) yardım edene elbette yardım eder (Esmâ kuvvelerini kullandırır)... Muhakkak ki Allâh Kaviyy'dir, Aziyz'dir.

41-) Elleziyne in mekkennahüm fiyl Ardı ekamus Salâte ve atevüz Zekâte ve emeru Bil ma'rufi ve nehev 'anil münker* ve Lillâhi 'akıbetül umûr;

Onlar, eğer kendilerine arzda yer verirsek; salâtı ikame ederler, zekâtı verirler, doğrulukla hükmedip, çirkin davranışlardan engellerler... İşlerin sonu Allâh'a aittir.

42-) Ve in yükezzibuke fekad kezzebet kablehüm kavmü Nuhın ve 'Adün ve Semud;

Eğer seni yalanlıyorlar ise; (bil ki) onlardan önce Nuh'un halkı, Ad

ve Semud da yalanlamıştı.

43-) Ve kavmü İbrahiyme ve kavmü Lut;

İbrahim'in halkı ve Lût'un halkı da (yalanlamıştı).

44-) Ve ashabü medyen* ve küzzibe Musa feemleytü lil kafiriyne sümme ehaztühüm* fekeyfe kâne nekiyr;

Ashab-ı Medyen de (yalanlamıştı)... Musa da yalanlandı... Ben de o hakikat bilgisini inkâr edenlere mühlet verdim, sonra onları yakaladım... Beni inkâr etmenin sonucunu yaşatmam nasıl oldu!

45-) Fekeyyin min karyetin ehleknaha ve hiye zâlimetün fehiye haviyetün alâ uruşiha ve bi'rin mu'attaletin ve kasrin meşiyd;

Nice zâlim şehir vardı ki, haksızlıkta aşırı gitmeleri sonucu onları helâk ettik... Artık çatıları, duvarları üstüne çökmüş... Geride kullanılmaz kuyular ve yıkılmış saraylar kalmış.

46-) Efelem yesiyru fiyl Ardı fetekûne lehüm kulubün ya'kılune Biha ev azânün yesme'une Biha* feinneha lâ ta'mel ebsaru ve lâkin ta'mel kulubülletiy fiyssudur;

Değerlendirecek şuurları yahut algılayacak kulakları yok muydu ki, arzda gezip ibret almadılar! Gerçek ki gözler kör olmaz, içlerindeki (beyinlerindeki) kalp gözleri körleşir!

47-) Ve yesta'ciluneka Bil azâbi ve len yuhlifAllâhu va'deh* ve inne yevmen 'inde Rabbike keelfi senetin mimma te'uddun;

Senden azabını acele istiyorlar... Allâh vaadinden asla caymaz! Muhakkak ki Rabbinin indinde bir gün, size göre bin yıl gibidir! (Buradaki işaret insanın geçeceği vefat sonrasındaki yaşam boyutu algılamasıdır Allâhu âlem. Çünkü 'Rabbinin' denerek, kişinin Esmâ bileşimi algılamasının getirisi olan bilinç boyutuna {beyninin içindeki - kozasındaki dünyasının zaman anlayışına} atıf yapılmaktadır. İşaret Rabb-ül âlemîn'e göre değildir. A.H.)

48-) Ve keeyyin min karyetin emleytü leha ve hiye zâlimetün sümme ehaztûha* ve ileyYEI masıyr;

Zâlim oldukları için, kendilerine mühlet verdiğim nice şehir vardı... Hepsini yakaladım... Dönüş sadece banadır!

49-) Kul ya eyyühenNasu innema ene leküm neziyrun mubiyn;

De ki: "Ey insanlar... Kesinlikle Ben, sizin için net açıklama yapan bir uyarıcıym."

50-) Felleziyne amenû ve amilussalihati lehüm mağfiredün ve rizkun keriyim;

İman edip imanın gereği yararlı çalışmalar yapmış kimseler için, bağışlanma ve cömert bir yaşam gıdası vardır.

51-) Velleziyne se'av fiy âyâtına muaciziyne ülaike ashabül cahıym;

Etkisiz kılmak amacıyla işaretlerimizi iptal için koşuşanlara gelince; işte onlar cehennem halkıdır!

52-) Ve ma erselna min kablike min Rasûlin ve lâ Nebiyyin illâ izâ temenna elkaşşeytanu fiy ümniyyetih* feyensehullahu ma yulkış şeytanu sümme yuhkimullâhu âyâtiHİ, vAllâhu Aliymun Hakıym;

Senden önce hiçbir Rasûl (hakikat ve marifetlerden haberdar eden) ve hiçbir Nebi (ilâhî hükümleri ulaştıran) irsâl etmedik ki, o (şuurundaki idrakı gereği) temenni ettiğinde, onun idealine, şeytanı (beşerî yanını oluşturan oluşmuş benliği - bilinci) bir fikir ilka etmiş olmasın! Allâh (Esmâ hakikati şuuruna yansıyarak), şeytanın ilkasını geçersiz kılar; sonra da kendi işaretlerini en sağlıklı kesin şekilde yerleştirir! Allâh Aliym'dir, Hakıym'dir.

53-) Li yec'ale ma yulkış şeytanu fitneten lilleziyne fiy kulubihim meradun vel kasiyeti kulubühüm* ve innez zâlimiyne lefiy şikakın be'ıyd;

Şeytanın ilkası olan (amigdala etkisindeki oluşmuş benlik - bilinç veri tabanından gelen) fikir, sağlıklı düşünemeyen ve şuuruları örtülmüş (melekî kuvveleri - kudsî hakikati örtülmüş; bedenî zevkler, nefsanî şehvetlere düşkün) olan kimseler için, sınav objesi oluşturması içindir... Muhakkak ki zâlimler dönüşü olmayan yoldadırlar!

54-) Ve liya'lemelleziyne utül ilme ennehül hakku min Rabbike feyu'minu Bihi fetuhbite lehu kulubühüm* ve innAllâhe lehadilleziyne amenû ila sıratın müstekim;

Ayrıca da kendilerine ilim verilenler, onun (şuurlarına yansıyanın) Rabbinden hak olduğunu bilsinler de Ona iman etsinler ve Ona şuuruları hûşu duysunlar... Muhakkak ki Allâh iman etmiş kimseleri hakikate yönlendirendir.

55-) Ve lâ yezalülleziyne keferu fiy miryetin minhu hatta te'tiyehümüs saatü bağteten ev ye'tiyehüm azâbü yevmin 'akıym;

Hakikat bilgisini inkâr edenler ise, kendilerine ansızın ölüm gelinceye kadar yahut umutların boşa çıkacağı sürecin azabı gelinceye kadar, O'ndan (Teklik'ten) şüphe içinde kalmaya devam edecek...

56-) Elmülkü yevmeizin Lillâh* yahkümü beynehüm* felleziyne amenû ve amilus salihati fiy cennatin naıym;

O süreçte mülk (tüm var olanlar) Allâh içindir; aralarında hüküm verir! İman edip gereğince çalışmalar yapanlar, nimet cennetlerindedirler.

57-) Velleziyne keferu ve kezzebu Bi âyâtiNA feülaike lehüm azâbün

mühiyn;

Hakikat bilgisini inkâr edenler ve delillerimizi yalanlayanlara gelince, işte onlar için aşığılıyıp, zilleti yaşatan azap vardır.

58-) Velleziyne haceru fiy sebebi'llâhi sümme kutilu ev matu leyerzükannahümullâhu rizkan hasena* ve innAllâhe leHUve hayrur razikiyn;

Allâh yolunda hicret edip, sonra da öldürülmüş yahut ölmüş olanlara gelince; Allâh onları güzel yaşam gıdalarıyla besler! Evet, Allâh elbette “HÛ”dur! En hayırlı yaşam gıdasıyla besleyendir!

59-) Leyüdhilennehüm müdhaleen yerdavneh* ve innAllâhe le ‘Aliymun Haliym;

Onları razı olacakları yaşama dâhil eder... Muhakkak ki Allâh Aliym'dir, Haliym'dir.

60-) Zâlîke ve men akabe Bi misli ma ‘ûkîbe Bihi sümme büğîye aleyhi leyensurennehullah* innAllâhe le ‘Afüvvün Ğafûr;

İşte böyle... Kim kendisine yapılan eziyete benzeriyle cevap verdikten sonra yeniden aynı eziyete uğrarsa, Allâh ona mutlaka yardım eder... Muhakkak ki Allâh Afüvv'dür, Ğafûr'dur.

61-) Zâlîke Bi ennAllâhe yulicülleyli fiynnehari ve yulicünnehare fiylleyli ve ennAllâhe Semiy'un Basıyr;

İşte böyle... Zira Allâh, geceyi gündüze dönüştürür, gündüzü de geceye (olaylar birbirinin zıddına dönerek devran döner)! Muhakkak ki Allâh Semi'dir, Basıyr'dir.

62-) Zâlîke Bi ennAllâhe HUvel Hakku ve enne ma yed'une min dûniHÎ hüvel bâtılı ve ennAllâhe HUvel Aliyyül Kebiyr;

İşte böyle... Zira Allâh; “HÛ”dur! Hak'tır (hakiki varlık)! O'nun dînunda olan yöneldikleri ise, aslı olmayan (bilinçteki yanlış verinin var sandırıldığı) şeylerdir! Muhakkak ki Allâh, Alîy'dir, Kebiyr'dir.

63-) Elem tera ennAllâhe enzele mines Semai maen, fetusbihul Ardu muhdarreten, innAllâhe Latiyfün Habıyr;

Görmedin mi ki; Allâh semâdan bir su inzâl etti de arz yemyeşil oluyor... Muhakkak ki Allâh Latiyf'tir, Habıyr'dir.

64-) LeHU ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve innAllâhe le HUvel Ğaniyyül Hamiyd;

Semâlarda ve arzda olan ne varsa O'nun (Esmâ özelliklerinin seyredilmesi) içindir!.. Muhakkak ki Allâh, elbette O, Ğaniyy'dir, Hamiyd'dir.

65-) Elem tera ennAllâhe sahhare leküm ma fiyl Ardı vel fülke tecriy fiylbahri Bi emriHÎ, ve yümsiküsSemae en teka'a alel' Ardı illâ BiizniHÎ,

innAllâhe BinNasi le Raûfun Rahıym;

Görmedin mi Allâh, arzdakileri de denizde akıp giden gemileri de sizin hizmetinize vermiştir... Semâyı (gökten gelecek meteorları) arza çarpmaktan O koruyor... Oluşmasına elverdiği şartları dışında... Muhakkak ki Allâh insanlarda Raûf'tur, Rahıym'dir.

66-) Ve HUvelleziy ahyaküm sümme yümiytüküm sümme yuhyiyküm* innel İnsane lekefur;

“HÛ”dur ki sizi (şuurla) diriltti... Sonra sizi (“ben”liğinizden) öldürür, sonra sizi (hakiki ölümsüz hayat ile) diriltir... Muhakkak ki insan sınırlı değerlendirme özelliğine sahiptir.

67-) Liküllü ümmetin ce'alna menseken hüm nasikuhü fela yünaziunneke fiyl emri ved'u ila Rabbik* inneke leala hüden müstekıym;

Her ümmete ibadet edecekleri bir mensek (ibadet anlayışı ve şekli) oluşturduk... O hâlde bu konuda seni tartışmaya çekemesinler; (tartışma) sadece Rabbine davet et... Kesinlikle hakikate erdiren yoldasın!

68-) Ve in cadeluke fekulillâhu a'lemu Bima ta'melun;

Şayet sizinle mücadele ederler ise de ki: “Allâh, yapmakta olduğunuzu (yaratana olarak) daha iyi bilir.”

69-) Allâhu yahkümü beyneküm yevmelkıyemeti fıyma küntüm fıyhi tahtelifun;

Allâh, tartıştığınız konuda, kıyamet sürecinde aranızda hükmeder.

70-) Elem ta'lem ennAllâhe ya'lemu ma fıys Semai vel'Ard* inne zâlike fıy Kıtâb* inne zâlike alAllâhi yesiyr;

Kavradın mı ki; Allâh, semâda ve arzda ne varsa (Esmâ özellikleriyle hepsinin hakikati olarak) hepsini bilir... Muhakkak ki onlar bilgi kapsamındadır... Muhakkak ki o, Allâh'a çok kolaydır.

71-) Ve ya'budune min dünillâhi ma lem yünezzil Bihi sultanen ve ma leyse lehüm Bihi 'ılm* ve ma lizzâlimiyye min nasıyr;

Allâh dînunda, kendisinde hiçbir güç olmayan ve dahi kendilerinin de hakkında hiçbir ilimleri bulunmayan şeye tanrı niyetine tapınıyorlar! Zâlimler için bir yardımcı yoktur.

72-) Ve izâ tütla aleyhim ayatüNA beyyinatin ta'rifü fıy vucuhilleziyye keferul münker* yekâdune yestune Billeziyye yetlune aleyhim âyâtüNA* kul efeünebbiüküm Bişerrin min zâliküm* enNar* veadehAllâhulleziyye keferu* ve bi'sel masıyr;

Onlara âyetlerimiz apaçık kanıtlar hâlinde tilâvet edildiğinde, hakikat bilgisini inkâr edenlerin yüzlerinde inkârı, reddi görürsün! Neredeyse, delillerimizi kendilerine bildirenlere saldırıp

çullanacaklar... De ki: “Size ondan daha kötüsünü haber vereyim mi? Ateş (sizi yakacak olan)! Allâh, onu hakikat bilgisini inkâr edenlere vadetmiştir... O ne kötü dönüş yeridir!”

73-) Ya eyyühenNasu duribe meselün festemi’û leh* innelleziyne ted’üne min dūnillâhi len yahluku zübâben ve levictemu leh* ve in yeslühümüzzübâbü şey’en lâ yestenkızuhu minh* daufet talibu velmatlub;

Ey insanlar! Bir ibretlik misal verildi; onu dinleyin... Allâh dūnunda yöneldikleriniz, bir araya toplansalar bile, bir sinek dahi yaratamazlar! Sinek bile onlardan bir şey kapsa, onu sinekten kurtaramazlar... İsteyen de istenilen de âcizdir!

74-) Ma kaderullahe hakka kadriHİ, innAllâhe leKaviyyün Aziyz;

ALLÂH’ı (adıyla işaret edileni) hakkıyla değerlendiremediler! Muhakkak ki Allâh Kaviyy’dir, Aziyz’dir (güçlü ve gücünü karşı konulmaz şekilde kullandı).

75-) Allâhu yastafiy minel Melaiketi Rusulen ve minen Nas* innAllâhe Semiy’un Basiyr;

Allâh, meleklerden Rasûller seçer ve insanlardan da... Muhakkak ki Allâh Semi’dir, Basiyr’dir.

76-) Ya’lemu ma beyne eydiyhim ve ma halfehüm* ve ilAllâhi turce’ul umûr;

Bilir onların geleceklerini de, geçmişlerini de... İşler Allâh’a rücu ettirilir.

77-) Ya eyyühelleziyne amenûrke’û vescüdu va’budu Rabbeküm vef’alül hayre lealleküm tüflihun;

Ey iman edenler! Rükû edin (her an her zerrede hükümranlığını fark ederek eğilin); secde edin (indinde “ben”liğinizin “yok”luğunu hissedin), Rabbinize kullukta olduğunuzu kavrayın; hayır (Hakkânî fiil) işleyin ki kurtulasınız!

78-) Ve cahidu fillâhi hakka cihadiHİ, HUvectebaküm ve ma ceale aleyküm fiyd diyne min harec* millete ebiyküm İbrahiym* HUve semmakümül müslimiyne min kablü ve fiy hazâ liyekûner Rasûlü şehiyden aleyküm ve tekûnu şühedae alenNas* feekiyMusSalâte ve atüz Zekâte va’tesimu Billâh* HUve Mevlaküm* feni’mel Mevlâ ve ni’men Nasıyr;

Allâh için, O’nun Hak cihadı olarak, mücadele edin! O, sizi seçti ve Dinde size bir zorluk yükledi... Babanız İbrahim’in milletinin (din anlayışıdır bu)... Daha önce de şimdi de O, sizi “Müslimler = teslim olmuşlar” diye isimlendirdi ki, O (Sistemi “OKU”yan, vahdeti açıklayan) Rasûl (Hz. Muhammed s.a.v.) sizin üzerinize bir şahit olsun,

siz de insanlar üzerine şahitler olasınız! Artık salâti ikame edin ve zekâtınızı verin; Esmâ'sıyla hakikatiniz olan Allâh'a tamamıyla bağlanın! O, Mevlâ'nızdır (sahibiniz, her fiilinizin oluşturanı)... Ne güzel Mevlâ'dır ve ne güzel Nasîr'dir (O).

Bakara Sûresi: 1-141

ACIKLAMA:

Bakara Sûresi (1-141), kaynak tertiplerde ve meşhûr rivayetlerde Medine döneminin ilk nâzil olan sûresi'dir!.. Fakat, 286 âyet olan Bakara Sûresi'nin toptan bir defada inzâl olmadığı kesindir!..

Kur'ân vahyi'nin ve Rasûlullâh a.s. tebliğinin Mekke döneminde ilk doğrudan muhatapları Kureyş müşrikleri ve daha sonra bazı arap kabileleri iken, Medine döneminde ehl-i kitap ve münafıklar diye ciddi iki zümre daha eklendi!..

İşte Bakara Sûresi, tüm bu muhatapları kapsayan bir hitap ve hikmete haiz âyetleri ihtiva eder!..

“Muttekıy”ler (din/hakikat ve sünnetullâh bilgisi ile korunanlar), “Kâfir”ler ve “Münafık”lar zümrelerinin özellikleri tanımlandıktan sonra; 21.âyette “Ey insanlar, sizi ve sizden öncekileri yaratmış olan Rabbinize (hakikatinizi oluşturan Esmâ mertebesine) kulluğunuzun farkındalığına erin. Ki bövlece korunanlardan olursunuz” diye “nâs”ın dikkatini hakikatine çekip, tüm Kurân'da yedi yerde geçen Âdem-İblis olayını, ilk ve tek defa Bakara:30 ve devamı birkaç âyette “Halife” tanımlaması ile konuyu son defa anlatıp; ondan sonra, İsrailOğulları ibretini Musa ümmeti çerçevesinde kelâma getiriyor!..

Bundan sonraki tüm Medine dönemi sûre ve âyetler için önemli bir açıklama:

Esbâb-ı Nüzûl ve siyer olarak Medine dönemi, Mekke döneminden daha nettir!.. Yani, Medine dönemi, Rasûlullâh (a.s)'ın siyeri ve Kur'ân vahyi'nin kaydı, tespit, tertip ve esbâb-ı nüzûl rivayetleri bakımından Mekke dönemine göre çok daha ayrıntılı, şâhitli ve belirgindir!.. Dolayısıyla siyerle metnin ve sebab-i nüzûlün en bütünleştiği dönem, Medine dönemidir!..

Bu nedenle bundan sonraki tertip sıralamamızda, siyer ve sebab-i nüzûl rivayetleri daha belirleyici olacaktır!.. Ancak şunu bilelim ki, sebeb-i nüzûl rivayetleri dolayısıyla “SU OLAY ÜZERİNE; FİLÂN KİMSE

HAKKINDA” denilen ilgili âyet gruplarını, SADECE o sebep ile kayıtlamamak -önce sûre içindeki yerini, sonra Kurân’daki yerini düşünmek; Kurân’ın RUHU ile değerlendirmek- gerekir!.. Bu nedenle denilmiştir ki “SEBEB’İN HUSÛSİLİĞİ, HÜKMÜN UMÛMİLİĞİNİ İPTAL ETMEZ!” ...

Önemli bir husus da şu:

Bakara-Nisâ’-Mâide-Ahzâb sûreleri’nde çok belirgin olduğu gibi, aynı sûre içinde ayrı ayrı âyet grupları, farklı konular veya farklı sebab-i nüzûller (uslûb bile farklılaşır) veya sonrakinin öncekini açıklaması ya da önceki ile ilgili gelen soruları cevaplaması dolayısıyla ayrı ayrı bölümler olarak (müneccemen) tertip edilmiştir!.. Bunu, “Aynı sûre’de niye ayrı ayrı âyet grupları var; niye farklı farklı zamanlarda nâzil olmuş?”u, “Aynı kitapda niye ayrı ayrı sûreler var; niye farklı farklı zamanlarda nâzil olmuş?” gibi düşünüp cevaplayabiliriz!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elif, Lâââm, Miiiyim;

Elif, Lâââm, Miiiyim.

2-) Zâlikel Kitâb’u lâ raybe fiyhi hüden lil muttekıyn;

Hakkında şüphe edilmesi mümkün olmayan o Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİsi (KİTAP), korunmak isteyenlere gerçeği idrak etme kaynağıdır.

3-) Elleziyne yu’minune Bil ğaybi ve yukıymûnas salâte ve mimma rezaknahum yünfikun;

İşte onlar gayblarındaki (algılayamadıkları) hakikate (Nefslerinin Allâh Esmâ’sının anlamlarının bir terkip - bileşimi şeklinde meydana geldiğine) iman ederler, salâtı ikame ederler (fiilen edâ yanı sıra anlamını yaşarlar) ve kendilerine verdiğimiz maddi - manevî yaşam gıdasından Allâh adına karşılıksız paylaşırlar.

4-) Velleziyne yu’minune Bi ma ünzile ileyKE ve ma ünzile min kabliK(E), ve Bil ahireti hum yükınûn;

Onlar hakikatinden sana (boyutsal geçişle) inzâl olunana ve öncekilere inzâl olmuşlara iman ederler; geleceklerindeki sonsuz yaşam süreçlerine de ikân (kesin idrakten kaynaklanan kabul) hâlinedirler.

5-) Üläike alâ hüden min Rabbihim ve üläike humul muflihûn;

İşte onlar, Rablerinden (nefslerini oluşturan Esmâ bileşiminden kaynaklanan) HÛDA (hakikati idrak) hâlinedirler ve onlar kurtuluşa

ermişlerdir.

6-) İnnelleziyne keferu sevâun aleyhim eenzertehum em lem tunzirhum lâ yu'minun;

Hakikati örten - inkâr edenleri uyarsan da uyarmasan da fark etmez, iman etmezler!

7-) HatemAllâhu alâ kulûbihim ve alâ sem'ihim, ve alâ ebsarihim gışavetun, ve lehum azâbün azıym;

Allâh, onların, beyinlerindeki hakikat algılamasını kilitlemiştir; basiretleri perdelidir. Yaptıklarının sonucu olarak feci bir azabı hak etmişlerdir.

8-) Ve minenNâsi men yekulü amennâ Billâhî ve Bil yevmil âhri ve mâ hum Bimu'miniyn;

İnsanlardan bir kısmı “B” işareti kapsamında (varlıklarını Allâh Esmâ'sının oluşturduğu inancıyla) Allâh'a ve âhiret süreçlerine (sonsuzluk içinde, kendilerinden açığa çıkanın sonuçlarını yaşayarak yer alacaklarına) iman ettiklerini söylerler; ne var ki imanları gerçekte bu kapsamda değildir!

9-) Yuhadi'unAllâhe velleziyne amenû ve ma yahde'üne illâ enfüsehum ve ma yeş'urûn;

(Lafta ““B” anlamı kapsamında iman ettik” diyerek) **hakikatleri olan Allâh'ı ve iman etmişleri aldatmaya çalışırlar; hâlbuki kendilerini aldatırlar da bunun şuurunda değiller!**

10-) Fiy kulûbihim meradun fezadehumullâhu merada, ve lehum azâbün eliyümün Bima kânu yekzibûn;

Onların şuurlarında (hakikati hissetme işlevinde) sağlıklı düşünememe hâli vardır; Allâh da bunu arttırmıştır. Yalanladıkları hakikatleri yüzünden feci bir azap yaşayacaklardır.

11-) Ve izâ kıyle lehum lâ tüfsidu fiyl Ardı kalû innema nahnu muslihûn;

Onlara, arzda (yeryüzünde ve bedende) fesat çıkarmayın (varoluş amacına uygun olmayan şekilde hareket etmeyin), denildiğinde: “Biz islahçılarız (yerli yerinde kullananlarız)” dediler.

12-) Elâ innehum humulmüfsidûne ve lâkin lâ yeş'urûn;

Biline ki, kesinlikle onlar ifsat edenlerdir (olayı olması gerekenden saptıranlar); ne var ki bunun şuurunda değillerdir.

13-) Ve izâ kıyle lehum aminu kemâ amenenNâsü kalû enu'minu kemâ amenessüfehâ'* elâ innehum humussüfehâu ve lâkin lâ ya'lemun;

Onlara, iman eden insanlar gibi iman edin, denildiğinde: “Süfefa (aklı sınırlı, düşünmeden yaşayanlar) gibi mi iman edelim” derler. Kesinlikle biline ki, esas süfefa (aklı sınırlı, düşünemeyenler)

kendileridir ama bunu fark etmiyorlar, anlayamıyorlar!

14-) Ve izâ lekulleziyne amenû kalû amenna* ve izâ halev ilâ şeyatynihim kalû inna meakûm, innema nahnu müstehziûn;

İman edenlerle beraberken “Amenna - kabul ettik” derler, şeytanlarıyla (vehimlerine tâbi olarak onları saptıranlarla) başbaşa olduklarında ise: “Biz sizinle aynı fikirdeyiz, onlarla alay ediyoruz” derler.

15-) Allâhu yestehziu Bihim ve yemuddhum fiy tuğyanihim ya'mehûn; (Hakikatleri olan Allâh'ı anlamamakta ısrarları dolayısıyla) **Allâh kendileriyle alay ediyor ve basîretsizlikleri dolayısıyla azgınlıklarına müsaade ediyor!**

16-) Ülâikelleziyneşterevüd dalâlete Bilhüda, femâ rabihat ticaretühüm ve ma kânu muhtediyn;

İşte onlar hakikatlerini oluşturan gerçeğe (bilhüda) karşılık, dalâleti (kendi hakikatini fark edememe) satın almışlardır! Oysa bu ticaret onlara kâr getirmedi; gerçeğe de erdirmez!

17-) Meselühüm kemeselillezistevkade nâra* felemma edâet ma havlehû zehebAllâhu Binûrihim ve terakehüm fiy zulûmatin lâ yubsırûn;

Onların misali ateş yakana benzer, ki yakılan ateş çevreyi aydınlatır. Ne varki kendi hakikatlerinden gelen nûr açığa çıkmadığı için, karanlığa terk edilir; artık göremez!

18-) Summun bükümün umyün fehüm lâ yerci'ûn;

Sağırdırlar (algılamaları kilitlenmiştir), **dilsizdirler** (hakikati dillendirmezler), **kördürler** (apaçık hakikati algılayamazlar); **onlar hakikatlerine dönemezler!**

19-) Ev kesayyibin minesSemâi fiyhi zulûmatun ve ra'dün ve berkun, yec'alûne esabiahum fiy âzânihim minessava'ıki hazeral mevt, vAllâhu muhiytun Bilkâfiriyn;

Ya da semâdan (gökyüzü - düşünsel boyuttan) **inen yağmur** (fikirler), **zulmet** (karanlığın bilinmezliği) **gökgürültüsü** (doğru - yanlış çatışması) ve **şimşek** (bir an için akla düşen hakikat bilgisi) **içindedirler!** **Yıldırımlara, ölüm korkusu** (hakikatin açığa çıkmasıyla benliklerinin yok olması) **düşüncesiyle kulaklarını tıkırlar** (hakikat bilgisine kendilerini kapatırlar). **Allâh, hakikati inkâr edenlerin de varlığını meydana getiren Muhiyt'tir** (ihâta etmektedir).

20-) Yekâdül berku yahtafu ebsarehüm, küllemâ edâe lehum meşev fiyhi, ve izâ azleme aleyhim kamu, ve lev şâAllâhu lezehebe bisem'ihim ve ebsarihim, innAllâhe alâ külli şey'in kadiyr;

O şimşek (hakikat ışığı) **neredeyse göze dayalı müşahedelerini**

kapsayacak. Onlara her aydınlık geldiğinde, o hakikat ışığıyla birkaç adım ilerlerler, hakikat ışığı kesilince de içine düştükleri karanlıkta kalakalırlar. Allâh dilemiş olsaydı Semi' ve Basıyr isminin onlarda açığa çıkmasını kısırdı. Kesinlikle Allâh her şeye Kaadir'dir.

21-) Ya eyyühenNâsu'budû Rabbekümülleziy halekaküm velleziyne min kabliküm lealleküm tettekun;

Ey insanlar, sizi ve sizden öncekileri yaratmış olan Rabbinize (hakikatinizi oluşturan Esmâ mertebesine) kulluğunuzun farkındalığına erin. Ki böylece korunanlardan olursunuz.

22-) Elleziy ce'ale lekumul'Arda firâşen vesemâe binâen ve enzele mines Semâi mâen feahrace Bihî minessemerati rızkan leküm, felâ tec'alu Lillâhi endâden ve entüm ta'lemûn;

O sizin için arzı (bedeni) döşek (araç), semâyı (şuuru - beyni) yaşanılan mekân olarak oluşturdu ve semâdan bir su (ilim) inzâl etti (boyutsal açığa çıkış) ve bunun sonucu olarak da size türlü (düşünsel - bedensel) yaşam gıdası verdi. Hâl böyleyken artık ötede bir ilâh edinerek O'na şirk koşmayın!

23-) Ve in küntüm fîy raybin mimmâ nezzelnâ alâ abdinâ fe'tû Bisûretin min mislihi ved'û şühedâeküm min dûnillahi in küntüm sadıkiyn;

Kulumuza inzâl ettiğimizden (hakikatinden - Esmâ mertebesinden bilincine açığa çıkandan) şüpheniz varsa, onun benzeri bir sûre ortaya koyun. Eğer (sözünüzde) sadıksanız, Allâh (adıyla işaret edilen Ulûhiyetin) dînunda (Allâh adıyla işaret edilenin misli veya benzeri olması mümkün olmadığı içindir ki, edinilen veya tahayyül edilen tanrılar ancak onun "dînu"nda olabilir; onların da ne gayrılığından ne denkliğinden ne eş değerinden ne de kapsamından sözedilebilir. "Dînu" kelimesiyle işaret edilen varlık vücudunu Allâh Esmâ'sının işaret ettiği özelliklerden alır ama asla varlığı Allâh adıyla işaret edilene kıyasla denk tutulamaz. Bu yüzdendir ki birimin düşündüğü ya da tahayyül ettiği hiçbir şey Mutlak hakikati itibarıyla Allâh adıyla işaret edilene tanımlayamaz. İleride görülecek "leyse kemislihi şey'a - misli olacak şey yoktur" uyarısı Allâh adıyla işaret edilene hiçbir kavramın yaklaşmasının mümkün olmadığını vurgulamaktadır. Tüm bunlar yazdığımız "dînu" kelimesiyle anlatılmaktadır. Çalışmamızda sık sık göreceğiniz "dînu" kelimesinin Türkçe'de karşılığı olmadığı içindir ki mecburen bu kelimeyi muhafaza ettik. A.Hulûsi -A.H.-) şahitlerinizi getirin!

24-) Fein lem tef'alû ve len tef'alû fettekunnaralletiy ve kuduhenNâsu velhicâretu, u'iddet lil kâfiriyn;

Bunu yapamazsanız, ki yapamazsınız; yanarı insanlar ve taşlar (bilinç yapı olarak ruhanî insan ve taş, yani o ortama göre yaratılmış olan maddesi... Allâhu âlem!) olan o ateşten korunun; zira hakikati inkâr

edenleri yakar o ateş.

25-) Ve beşşirilleziyne âmenû ve amilussalihati enne lehum cennâtin tecriy min tahtihel enhâr* küllemâ ruziku minhâ min semeratin rızkan kalû hâzelleziy ruzıknâ min kablu ve utû Bihî müteşabiha* ve lehum fiyha ezvâcün mutahheratun ve hum fiyha hâlidûn;

İman edip hakikati yaşamayı sağlayacak fiiller ortaya koyanları müjdele, ki onlar için altlarından ırmaklar akan cennetler (Allâh Esmâ'sının açığa çıkışının seyredildiği ortamda sürekli oluşan ilimler) vardır. Bu rızıktan rızıklandıkça (bu müşahede içinde): “Bu daha önceden de tattığımız gibi bir şey” derler. Bu önce tattıklarına benzer. Orada, sonsuza dek şirk kirinden arınmış eşleri iledirler!

26-) İnnAllâhe lâ yestahiy en yadribe meselen ma be'ûdaten femâ fevkahâ, feemmelleziyne amenû feya'lemune ennehulHakku min Rabbihim, ve emmelleziyne keferû feyekulüne mâzâ eradAllâhu Bihâzâ mesela* yudillu Bihî kesiyran ve yehdiy Bihî kesiyra, ve ma yudillu Bihî illel fasikiyn;

Allâh kesinlikle bir sivrisinek kanadı veya ondan da ufak bir şeyi misal vermekten kaçınmaz. İmanın gereğini yaşayanlar bunun Rablerinden kaynaklanan bir Hak olduğunu bilirler. Bu gerçeği inkâr edenler ise, (misalî anlatımları değerlendirmeyip) “Allâh, acaba bununla ne demek istedi” derler. Bu anlatım, çoğunun (fitratlarının elvermemesinden dolayı) sapmasına yol açar; bir kısmını da gerçeğe hidâyet eder. Allâh, onunla (bu tür anlatımla) sâfiyetini yitirmişlerden başkasını saptırmaz!

27-) Elleziyne yenkudûne ahdAllâhi min ba'di miysakîhi, ve yaktaune mâ emerAllâhu Bihî en yûsale ve yüfsidûne fiyl'Ardı, ülâike hümülhasirûn;

Onlar, Allâh ahdini (Esmâ'sını açığa çıkarmanın farkındalığıyla yaşama istidadının gereğini) dünyaya geldikten sonra yerine getirmezler. Birleştirilmesini emrettiğini (Esmâ hakikati müşahedesini) keserler ve arzda (bedensel yaşam boyutunda) fesat çıkarırlar (bedensel arzular {karındaki ikinci beyin dürtüleri - komutları/nefs-i emmâre} peşinde ömür tüketirler). İşte bunlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

28-) Keyfe tekfurûne Billâhi ve küntüm emvâten feahyâküm, sümme yümiytüküm sümme yuhyiyküm sümme ileyhi turce'ûn;

Nasıl da varlığımızın hakikatinin Allâh Esmâ'sı (B işaretini kapsamında) olduğunu inkâr ediyorsunuz? Ölüydünüz (hakikatinizin ne olduğunu bilmeden yaşıyordunuz), O sizi diriltti (inzâl ettiği ilimle size hayat verdi); sizi yine öldürecek (kendini sırf bedenmiş gibi kabul hâlinden), yine diriltecek (kendini beden sanma hâlinden arındırarak bilinç boyutu hâliyle yaşam)... Nihayet sonunda hakikatinizi göreceksiniz!

29-) HUvelleziy halakaleküm ma fiyl’Ardı cemiy’an sümmevâ ileSemâi fesevvâhünne seb’a Semâvât, ve HUve Biküllî şey’in Aliym; **“HÛ”** (O işaretini boyutsal derinlikli düşünmek gerekir) **yarattı sizin için arzda olanların** (bedeninizdeki özelliklerin) **tümünü; sonra da şuur** (beyin) **boyutunuza yönelip onu yedi kat** (yedi idrak kapasitesi - Nefs mertebesi) **olarak düzenledi. O her şeyi bizâtihi kendinden yarattığı içindir ki her şeyi bilendir.**

30-) Ve iz kale Rabbüke lilmelâiketi inniy ca’ilün fiyl’Ardı hâliyfeh* kalû etec’alü fiyhâ men yüfsidü fiyhâ ve yesfiküddimâe, ve nahnu nüsebbihu BihamdiKE ve nükaddisüleKE, kale inniy a’lemü mâ lâ ta’lemûn;

Rabbin meleklere: “Ben arzda (bedende) bir halife (Esmâ mertebesinin farkındalığıyla yaşayan şuur sahibi) meydana getireceğim” dedi. Onlar da: “Orada fesat çıkarıp kan döken birini mi meydana getireceksin; biz seni hamdinle (bizde açığa çıkardığın varlığını değerlendirme hâliyle) tespîh (her an yeni hâle dönüşen isteğine kulluk ederek) ve kudsiyetini (her türlü eksiklikten berî oluşunu) dillendirmiyor muyuz?” dediler. (Buyurdu): “BEN sizin bilmediklerinizin Aliymişim!..”

31-) Ve alleme AdemelEsmâe küllehâ sümme aradahum alelMelâiketi fe kale enbi’üniy BiEsmâi hâülâi in küntüm sadıkiyn;

Sonra Âdem’e (Esmâ’nın programlanışı, Esmâ bileşiminin açığa çıkışıyla yoktan var edilene) bütün Esmâ’yı (Esmâ ül Hüsnâ’sının anlamlarını açığa çıkarmayı ve kavramayı) talim etti (programladı). Sonra melâikeye: “Eğer dediğinizde ısrarlı iseniz bana (Âdem’in) varlığındaki Esmâ’nın (özelliklerinin) neler olduğunu anlatın” dedi.

32-) Kalu sübhaneKE lâ ilme lenâ illâ mâ ‘allemtenâ inneKE ENTEL AliymulHakiym;

(Bunu değerlendiremeyen melâike): **“Subhaneke (her an yeni bir şey yaratıp bunlarla da asla kayıtlanmayan ve sınırlanmayansın)! Bizde açığa çıkarttığın ilimden başkasını bilmemiz asla mümkün değil! Şüphesiz ki sen, Mutlak İlim (Aliym) ve bunu bir sistem içinde (Hakiym) açığa çıkaransın!”**

33-) Kale ya Ademu enbi’hum BiEsmâihim, felemmâ enbeehum BiEsmâihim, kale elem ekul leküm inniy a’lemu ğaybesSemâvâti vel’Ardı, ve a’lemu mâ tübdüne ve mâ küntüm tektümûn;

(Hitap etti): **“Yâ Âdem (yoktan var olmuş, Esmâ ile hayat bulmuş) varlığındaki isimlerin hakikatinden onlara söz et.” Âdem onlara (varlığını oluşturan Allâh) isimlerinin işaret ettiği mânâlardan haber verince (yani bu isimlerin özellikleri kendisinde açığa çıkınca); Allâh onlara fark ettirdi: “Demedim mi size ben, muhakkak ki bilirim**

semâlar (şuur boyutu) ve **arz** (beden) **boyutunun gaybını** (açığa çıkmamış sırlarını, özelliklerini)... **Ve ben bilirim gizlediklerinizi ve açıkladıklarınızı!”**

34-) Ve iz kulnâ lil melâiketiscudû liAdeme feseceğû illâ iblise, ebâ vestekbera ve kâne minelkâfirin;

Meleklerle: “Secde edin Âdem’e” dediğimizde secde ettiler (yoktan varolmuştaki Esmâ’dan meydana gelmiş varlığa - Esmâ mertebesine)... **Ancak İblis, benliğinin yüceliğinden** (enfüsünde gördüğüyle âfaktaki hakikatten perdelenerek) **inkâr etti. Hakikati inkâr edenlerden (kâfir) oldu.**

35-) Ve kulnâ yâ Ademüskün ente ve zevcükelcennete ve külâ minha rağaden haysü şî’tüma, ve lâ takrebâ hâzihişşecerate feteküna minezzalimiyn;

Bundan sonra dedik ki: “Ey Âdem, sen ve senin hâlini, yaşamını paylaştığın (eşin - bedenini), cennet boyutunu mesken edinin. Dilediğinizce bu boyutun nimetleriyle yaşayın ve şu ağaca da yaklaşmayın, (yaklaşırsanız) zâlimlerden olursunuz.”

36-) Feezellehumeşşeytanu anha feahracehuma mimma kânâ fiyhi, ve kulnehitû ba’düküm liba’din adüvvün, ve leküm fiyl’Ardı müstekarrun ve metâ’un ila hıyn;

Bundan sonra şeytan onları içinde yaşadıkları (boyuttan) kaydirtti. Biz de dedik ki: “Bir kısmınız diğerine (ruh ve beden) düşman olarak inin. Sizin (ve nesliniz) için bir süre arzda (beden boyutu şartlarında) yaşam ve belli bir süre oradan yararlanma söz konusudur.”

37-) Fetelakka Ademü min Rabbihi kelimâtin fetâbe aleyh* inneHU HUvetTevvaburRahıym;

Âdem, Rabbinden (beynindeki Esmâ mertebesi boyutundan) **gelen ilim ile -kelimeler-** (yapmaması gerekeni fark edip, kendisinden açığa çıkan vehmine tâbi olma hatasını itiraf edip) **tövbe etti. Tövbesi kabul edildi. Şüphesiz ki HÛ; O, tövbeyi kabul edip Rahıymiyeti ile bunun güzel sonuçlarını yaşatandır.**

38-) Kulnehitû minhâ cemî’a* feimmâ ye’tiyenneküm minniy hüden femen tebi’a hüdâye felâ havfün aleyhim ve lâ hum yahzenûn;

Dedik: “İnin hepiniz oradan (kendinizi bedensiz hissettiğiniz şuur boyutundan - cennet yaşamından)... Benden size HÛDA (hakikatınızı idrak ettirici Rasûl - ilim) geldiğinde kim HÛDAma tâbi olursa onlara ne korku vardır ne de mahzun olacakları bir şey.”

39-) Velleziyne keferû ve kezzebû Biâyâtinâ, ülâike ashabun nâr* hum fiyha hâlidûn;

Onlar ki bizim işaretlerimizi inkâr edip yalanlarlar, işte onlar

sonsuz dek ateş (azap) içindedirler.

40-) Yâ beniy isrâil'ezkürû ni'metiyelletiy en'amtü aleyküm ve evfû Biahdîy ûfi Biahdiküm ve iyyaye ferhebûn;

İsrailoğulları (dedim)... Size bağışladığım nimeti hatırlayın ve verdiğiniz sözü yerine getirin, ki ben de size olan (varoluşunuzdaki hilâfet) sözümü yerine getireyim. Yalnız benden çekinin!

41-) Ve âminû Bimâ enzeltü müsaddikan limâ me'aküm, ve lâ tekünû evvele kâfirin Bih* ve lâ teşterû Biâyâtiy semenen kaliyla* ve iyyaye fettekun;

Ve iman edin sizde olanı (Tevrat'ı) tasdik eden, indimizden inzâl ettiğimize (Kurân'a). O gerçeği inkâr edenlerin ilki olmayın. Varlığınızdaki (B sırrı kapsamındaki) işaretlerimi (Esmâ'nın açığa çıkış kuvvelerini) az bir dünya değerine değışmeyin. Benden korunun!

42-) Ve lâ telbisülHakka Bilbatılı ve tektümülHakka ve entüm ta'lemûn; **Gerçeği (Hakk'ı), aslı olmaya (bâtıla) karıştırmayın! Bildiğiniz hâlde gerçeği gizliyorsunuz!**

43-) Ve ekıymusSalâte ve atuzZekâte verke'u ma'arraki'ıyn;

Salâtı ikame edin (âfakî ve enfûsî yönelişi yaşayın), zekâtı (size bağışlananın bir kısmını karşılıksız) verin; rükû edenlerle beraber rükû edin. (Varlığınızdaki Allâh Esmâ'sının azametini hissedip, tespih edin ve bunun nefsin hakikati olan Muhiyt tarafından algılandığını, rükûdan kalkıp "semi'Allâhu....." derken fark edin.)

44-) Ete'murûnen Nâse Bilbirri ve tensevne enfüseküm ve entüm tetlûnelKitâb* efelâ ta'kılûn;

İnsanlara Birr'i (Allâh Esmâ'sının sizde oluşturduğu güzelliği yaşamayı) tavsiye ederken, kendi nefsinizde bunu (hissedip) yaşamayı unutuyor musunuz? Oysa Kitabı (varlığın hakikati bilgisini) okuyorsunuz... Hâlâ aklınızı kullanmayacak mısınız?

45-) Veste'ıynû BisSabri vesSalâti, ve innehâ lekebiyratun illâ alelhaşi'ıyn;

(Varlığınızdaki Esmâ kuvvesine dayanarak) **sabredin ve ona yönelerek (salât ile) yardım isteyin. Allâh'a haşyet duymayanın benliğine kesinlikle bu iş ağır gelir!**

46-) Elleziyne yezunnûne ennehum mülaku Rabbihim ve ennehum ileyhi raci'ûn;

O haşyet duyanlar, (nefslerinin Esmâ'sıyla hakikati olan) Rablerine (benliklerinin yokluğunu hissederek) ereceklerini düşünürler ve nitelim O'na dönerler!

47-) Yâ beniy isrâil'ezkürü ni'metiyelletiy en'amtü aleyküm ve enniy faddaltüküm alel alemiyn;

Ey İsrailoğulları, size bağışım olan (verdiğim ilim dolayısıyla) nimetimi, sizi çeşitli toplumlara üstün kılışımı hatırlayın.

48-) Vetteku yevmen lâ tecziy nefsün an nefsin şey'en ve lâ yukbelu minha şefaätün ve lâ yü'hazü minha adlün ve lâ hum yunsarün;

Kimsenin kimseyi kurtarmak için bir şey ödeyemeyeceği süreçten korunun; (o süreçte) ne (birbirine) şefaät kabul edilir, ne fidye ödenerek biri kurtarılabilir ne de onlara yardım gelir.

49-) Ve iz necceynaküm min ali fir'avne yesumûneküm sûel azâbi yüzebbihune ebnâeküm ve yestahyûne nisâeküm ve fiy zâliküm belâun min Rabbiküm azıym;

Sizi Firavun ailesinden de kurtarmıştık, ki size en kötü azabı yaşattırıyorlardı. Erkek çocuklarınızı boğazlayıp, kadınlarınızı hayatta bırakıyorlardı. Rabbinizin azametli bir belâsı içindeydiniz.

50-) Ve iz feraknâ Bikümul bahre feenceynâküm ve ağraknâ âle fir'avne ve entüm tenzurûn;

Varlığınızdaki Allâh Esmâ'sı kuvvesinin açığa çıkartılmasıyla denizi yarıp sizi kurtarmış; Firavun ailesini ise size bakıp dururken boğmuştuk!

51-) Ve iz va'adna Mûsâ erbe'iyne leyleten sümmettehâztümül'icle min ba'dihi ve entüm zalimun;

Musa'ya kırk gece vadetmiştik de, siz de o süreçte buzağıyı (tanrı) edinmiştiniz, zâlimler olarak (nefsinize zulmetmiştiniz).

52-) Sümmе afevnâ anküm min ba'di zâlike le'alleküm teşkürün;

Bu olaydan sonra sizi affetmiştik belki şükredersiniz (değerlendirirsiniz) diye.

53-) Ve iz ateynâ MûselKitâbe velFurkane le'alleküm tehtedün;

Hani Musa'ya Kitabı (varlığın hakikati bilgisini) ve Furkan'ı (doğrularla yanlışları ayırt etme yetisini - bilgisini) vermiştik; gerçeğe yönelesiniz diye.

54-) Ve iz kale Mûsâ likavmihi ya kavmi inneküm zalemtüm enfüseküm Bittihazikümül'icle, fetübü ilâ Bâriiküm faktulû enfüseküm zâliküm hayrun leküm 'inde Bâriiküm fetâbe aleyküm, inneHU HUvetTevvaburRahıym;

Musa kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim, buzağıyı kendinize (tanrı) edinerek nefslerinizdekine (hakikatinize) zulmettiniz! Bu yüzdendir ki Bâri'ye (varlığı kendi Esmâ'sından olarak özel bir yapıda yaratana) tövbe edin (varlığınızdaki kendisini inkâr edip, dışınızda tanrı

edindiğiniz için) ve benliklerinizi öldürün! Bunu yapmanız Bâri indinde hayırlıdır, tövbenizi kabul eder. Muhakkak ki O, tövbe edenini affeden ve sonucunda rahmetini bağışlayandır.”

55-) Ve iz kultüm ya Mûsâ len nu'mine leke hatta nerAllâhe cehraten, feehazetkümussa'ikatü ve entüm tenzurûn;

“Yâ Musa, biz Allâh'ı dışarıda, açıkta görmedikçe iman etmeyiz” demiştiniz de; bunun üzerine yıldırım (varlığınızı yok eden hakikat bilgisi) çarpmıştı sizi, siz bakıp dururken!

56-) Sümme be'asnaküm min ba'di mevtiküm le'alleküm teşkürûn;

Sonra, ölümü (yokluğunuzu - gerçekte yegâne var olanın Vâhid'ül Kahrâr olduğu gerçeğini) tatmanızın akabinde, yeni bir anlayışla hayata başlatmıştı sizi, belki bunu değerlendirirsiniz diye.

57-) Ve zallelnâ aleykumulğamâme ve enzelnâ aleykümülmenne vesselvâ, külû min tayyibati mâ rezaknaküm ve mâ zalemûna ve lâkin kânû enfüsehum yalzimûn;

Ve sizi (yakıcı Hakikatten perdeleyen ve beşeriyetinizin idâmesini sağlayan) bulutla gölgeledik; üzerinize menn (varlığınızı oluşturan Allâh Esmâ'sındaki kudret kuvvesi) ve selva (manevî âleminizi hissetme duygusu) inzâl ettik (hakikatinizden şuurunuza)... “Rızık olarak verdiğimiz temiz şeyleri yiyin”, dedik. Onlar (hakikat bilgisini değerlendirmeyerek) bize zulmetmediler, kendi nefslerine zulmettiler! (Burada âyetin bir bâtin yorumuna yer verilmiştir zâhir anlamı yanı sıra. A.H.)

58-) Ve iz kulnedhulû hâzihilkaryete fekülû minhâ haysü şî'tüm rağaden vedhulûlbâbe sücceden ve kulû hittatün nağfir leküm hatayâküm, ve seneziydülmuhsiniyn;

Hani şunu demiştik onlara: “Şu karyeye (boyuta) girin ve orada dilediğiniz şekilde (o boyutun nimetlerini) yiyin... Kapsından da secde ederek (varlığınızın yokluğunu, yalnızca Allâh Esmâ'sının var olduğunu itiraf ederek) girin ve (benlik hissiniizden dolayı) mağfired dileyin... Ki (benliğinizin oluşturduğu) hatalarınızı mağfired edelim. Kendisine bağışlananları başkalarıyla karşılıksız paylaşanlara (muhsinlere) daha da arttıracğız.”

59-) Febeddellezziyne zalemû kavlen ğayrelleziy kıyle lehum feenzelnâ alellezziyne zalemû riczen minesSemâi Bimâ kânû yefsukun;

Ne var ki, onların arasındaki nefesine zulmedenler, kendilerine söylenen sözü başka bir sözle değiştirdiler. Bunun sonucu olarak biz de semâdan (beyindeki amigdala özelliklerinden) ricz (vehim, azaba sebep olacak fikirler) inzâl ettik.

60-) Ve izisteska Mûsâ likavmihi fekulnadrib Bi'asakelhacere, fenfecerat

minhüsnetâ aşrete aynen, kad alime küllü ünâsin meşrabehum, külü veşrabû min rizkîllâhi ve lâ ta'sev fiyl' Ardı müfsidiyn;

Hani Musa kavmi için su istemişti de: “(Varlığındaki Esmâ kuvvesiyle) **asanı taş a vur**” demiştik. (Vurunca) **taştan on iki gözeden su fışkırmıştı. Her grup insan kendi meşrebini** (su içeceği yeri) **bildi. “Allâh rızkıdan yiğin için, arzda fesat çıkarıcılar olarak aşırı gitmeyin” dedik.**

61-) Ve iz kultüm ya Mûsâ len nasbire alâ ta'amin vahidin fed'u lenâ Rabbeke yuhric lenâ mimmâ tünbitül'Ardu min bakliha ve kissâiha ve fûmiha ve adesiha ve besaliha, kale etestebdilûnelleziy huve ednâ Billeziy huve hayr, ihbitû mısran feinne leküm mâ seeltüm ve duribet aleyhimüzilletü velmeskenetü ve bâû Biğadabin minAllâh, zâlike Biennehum kânû yekfûrüne Biâyâtillâhi ve yaktülünenNebiiyyine BiğayrilHakkı, zâlike Bimâ asav ve kânû ya'tedûn;

Ne demiştiniz Musa'ya... “Biz tek gıda ile yetinmeyiz; bizim için Rabbine dua et de bize arzda yetişenlerden; baklasından, hıyarından, sarımsağından, mercimeğinden ve soğanından versin!” Musa sordu: “Size verilmiş hayırlı ve üstün olanı, âdi değersiz şeylerle mi değiştirmek istiyorsunuz? Şehre inin o zaman, istediğinize kavuşursunuz.” Bundan sonra üzerlerine zillet ve meskenet vuruldu. Allâh'tan (hakikatlerindeki yaşamaktan) **gadaba uğradılar (dışa dönük bir yaşama geçtiler). **Çünkü Allâh'ın nefslerindeki işaretlerini** (Esmâ kuvvelerini) **örtüp, inkâr edip; Hakk'ın muradına karşı** (nefsaniyetlerine uyararak) **Nebileri öldürüyorlardı. Kendilerinden açığa çıkan isyan sonucu, sınır tanımadan, çok ileri gittiler.****

62-) İnnelleziyne amenû velleziyne Hâdû venNesara vesSabiiyne men amene Billâhi velyevmil'ahiri ve amile salihan, felehum ecruhum 'inde Rabbihim ve lâ havfün aleyhim ve lâ hum yahzenûn;

(Gizli şirk içinde olsalar bile {Yûsuf: 106}) **iman edenler, Yahudiler, Hristiyanlar ve Sabiiler** (yıldızların tanrı olduğuna inanıp onlara tapanlar) **arasından; nefslerinin Allâh Esmâ'sından meydana geldiğine ve gelecekte yaşanacak sürece iman edenler ve bunun gereği kendilerini selâmete çıkaran çalışmalara devam edenler, Rablerinin** (Esmâ bileşimlerinin) **indinde ecre** (bunun getirisi olan kuvvelere) **kavuştular. Onlar için ne korkulacak bir şey kalır ne de onları üzecek bir olay!**

63-) Ve iz ehaznâ miysakaküm ve refa'na fevkakumütTûr* huzü mâ ateynâküm Bikuvvetin vezkürü mâ fiyhi le'alleküm tettekun;

Hani sizden söz almıştık ve Tur'u da üstünüze kaldırmıştık (Musa'nın bir mucizesi). **Size verdiğimizizi** (hakikat bilgisini) **bir kuvve olarak tutun ve onun içinde olanı zikredip hatırlayın ki korunabilesiniz.**

64-) Sümme tevelleytüm min ba'di zâlike, felevla fadlullahi aleyküm ve rahmetuHU leküntüm minel hasiriyn;

Oysa bunun ardından yine yüz çevirip eski hâlinize döndünüz! Allâh'ın fazlı ve rahmeti olmasa kesin hüsrana uğrayanlardan olurdunuz.

65-) Ve lekad alimtümülleziyna'tedev minküm fıysSebti, fekulna lehum kûnû kiradeten hasiiyn;

Yemin olsun ki sizden Sebt'te (Cumartesi'ye hürmet etmeyip) haddini aşanları siz bilirsiniz. Onlara şöyle dedik: "Aşağılık maymunlar (hakikatinin getirisini yaşamayı terk edip taklitle yaşayanlar) olun!"

66-) Fece'alnâha nekâlen limâ beyne yedeyha ve mâ halfeha ve mev'ızaten lil muttekiiyn;

Bu; olayı yaşayanlara ve onlardan sonra gelenlere ibret bir ceza olsun; korunmak isteyenler de bundan öğüt alsınlar, diyedir.

67-) Ve iz kale Mûsâ likavmihi innAllâhe ye'muruküm en tezbhû bekareten, kalû etettehizûna huzuva* kale e'üzü Billâhi en eküne minelcahiliyn;

Hani Musa kavmine demişti ki: "Allâh size, bir inek boğazlamanızı emrediyor..." Dediler: "Sen bizimle alay mı ediyorsun?" Musa: "Cahillerden olmaktan hakikatim olan Allâh'a sığınırım!"

68-) Kalüd'u lenâ Rabbeke yübeyyin lenâ mâ hiye, kale inneHU yekulû inneha bekaretün lâ faridun ve lâ bikrun, avanün beyne zâlike, fef'alû mâ tü'merûn;

Dediler: "Bizim için Rabbine yönel de bildirsin nasıl bir şey (kesmemizi) istiyor?" "Kesinlikle O diyor ki, o ne yaşlı ne de çok genç, ikisi arası bir inektir..." Hadi emredilene uygulayın.

69-) Kalüd'u lenâ Rabbeke yübeyyin lenâ mâ levnüha, kale inneHU yekulû inneha bekaretün safrâu, fakı'un levnüha tesürrün nazırıyn;

(Aldıkları cevapla tatmin olmayıp daha gereksiz detaya indiler) **dediler: "Rabbine yönel de bize ne renk olduğunu bildirsin!" "Kesinlikle O diyor ki, o (kesecekleri) sapsarı parlak renkli bir inektir ki, bakanlara zevk verir."**

70-) Kalüd'u lenâ Rabbeke yübeyyin lenâ mâ hiye, innelbekara teşabehe aleyna, ve innâ inşaAllâhu lemühtedûn;

(Üstelediler) **dediler: "Rabbine yönel de açıklasın bize nasıl bir inek kesmemizi istiyor; zira bu tarife benzer çok inek var? İnşâAllâh biz tam istenilen ineği buluruz"...**

71-) Kale inneHU yekulû inneha bekaretün lâ zelûlün tüsiyrul'Arda ve lâ teskiylharse müsellemetün laşiyete fıyha, kalûl' ÂNe ci'te BilHakkı,

fezebehuha ve mâ kâdû yef'alun;

O diyor ki: “Muhakkak ki o inek boyunduruğa bağlanmamış, toprak sürmemiş, ekini sulamamış, serbest bırakılmış dolaşan, alacası olmayan biri!” Dediler: “İşte şimdi Hak olarak ortaya koydun isteneni.” İşte bundan sonra (güçlkle bulup o vasıftaki tek ineği) boğazladılar... (Ancak çok bedel ödediler o özellikteki tek inek için.) Neredeyse başaramayacaklardı!

72-) Ve iz kateltüm nefsen feddare'tüm fiyha, vAllâhu muhricun ma küntüm tektümûn;

Hani siz birini öldürmüştünüz de, onun hakkında tartışıp birbirinize düşmüştünüz. Oysa Allâh sakladığımızı açığa çıkarandır!

73-) Fekulnadribûhü Biba'dıha, kezâlîke yuhyillahulmevta ve yuriyküm âyâtihi le'alleküm ta'kılûn;

“Onun (boğazlanan ineğin) bir parçasıyla (özünüzdeki ilâhî kuvveyi kullanarak) vurun (öldürülene)!” dedik. İşte böylece hayata kavuşturur ölüyü... Size böylece (varlığınızdaki kuvvenin) işaretlerini gösterir, tâ ki aklınızı kullanın (değerlendirin).

74-) Sümme kaset kulûbüküm min ba'di zâlîke, fehiye kelhicareti ev eşeddü kasveten, ve inne minel hicareti lemâ yefefeceru minhül'enhar, ve inne minha lemâ yeşakkaku feyahrucü minhülmâ', ve inne minha lemâ yehbitu min haşyetillâh, ve mAllâhu Biğafilin amma ta'melûn;

Bu olayın ardından kalpleriniz yine katılaştı, taş gibi, hatta daha da katı (varlığındaki Hakk'ı açığa çıkaramaz oldu)... Oysa bazı taşlar vardır ki, içinden nehirler fışkırır; ve bazıları da vardır ki şak diye yarılar da ondan su çıkar. Öyle taşlar vardır ki, haşyetullahtan düşüp yuvarlanır... Allâh sizden açığa çıkanlardan (varlığımızı Esmâ'sıyla oluşturduğu için) asla perdeli değildir.

75-) Efetatme'üne en yu'minû leküm ve kad kâne feriykun minhum yesme'üne kelâmAllâhi sümme yuharrifünehû min ba'di mâ 'akalûhu ve hum ya'lemun;

Şimdi siz ey iman edenler, (genetik geçmişi bu olan Yahudilerin) size inanmalarını mı ümit ediyorsunuz? Oysa onların bir kısmı vardı ki, kelâmullahı (Musa'yı) dinler, dediklerini anlar, sonra da bile bile tahrif ederlerdi (değiştirirler başka anlamlara çevirirlerdi).

76-) Ve izâ lekulleziyne amenû kalû amennâ ve izâ helâ ba'duhum ila ba'din kalû etuhaddisünehum Bimâ fetehAllâhu aleyküm liyühac'cüküm Bihî 'inde Rabbiküm, efelâ ta'kılûn;

Bunlar iman edenlerle karşılaştıklarında “iman ettik” derler; sonra da birbirleriyle başbaşa kaldıklarında, “Allâh'ın size açtığı hakikati, aleyhinizde delil olarak kullanmaları için mi bunlara anlatıyorsunuz,

bunu düşünemiyor musunuz?” derler.

77-) Evelâ ya'lemune ennAllâhe ya'lemu mâ yusirrûne ve ma yu'linûn;
Bilmiyorlar mı Allâh'ın, gizlediklerini de açığa çıkardıklarını da bildiğini!

78-) Ve minhum ümmiyyûne lâ ya'lemuneKitâbe illâ emaniyye ve in hum illâ yezunnûn;

Onlardan ümmî olanlar vardır ki, vehmettikleri (kafalarında şartlanmalarına göre kurguladıkları) ötesinde Kitabı (hakikat bilgisini) bilmezler; (asılsız) zanlarıyla yaşarlar.

79-) Feveylün lilleziyne yektubûneKitâbe Bieydiyhim sümme yekulûne hâzâ min 'indillâhi liyeşteru Bihî semenen kaliyla* feveylün lehum mimma ketebet eydiyhim ve veylün lehum mimmâ yeksibûn;

Yazıklar olsun kendi elleriyle (nefsanî doğrultuda) birtakım bilgileri yazıp, sonra da az bir paha karşılığı için “Bu Allâh indindedir” diyenlere!.. Yazıklar olsun elleriyle yazıya döktükleri bilgilere! Yazıklar olsun bu yolla elde ettikleri kazanca!

80-) Ve kalû len temessenennâru illâ eyyamen ma'dudeten, kul ettehaztüm 'indAllâhi ahden felen yuhlifAllâhu ahdeHU em tekulûne alAllâhi mâ lâ ta'lemûn;

Ve dahi onlar dedi ki: “Sayılı günler ötesinde ateş bizi yakmayacak!” De ki onlara: “İndAllâh'tan (hakikatinizden gelen bir) söz mü aldınız? Allâh asla sözünden dönmez! Oysa siz Allâh hakkında uydurma şeyler konuşuyorsunuz!”

81-) Belâ men kesebe seyyieten ve ehatat Bihî hatıy'etuhu feülâike ashabünnâr* hüm fiyha halidûn;

Hayır! Gerçek onların sandığı gibi değil! Kim bir kötülük kazanırsa (düşündükleri veya elleriyle yaptıklarından dolayı) ve de o hatası kendisini (düşünce sistemini) kuşatırsa (hakikatı göremez hâle gelirse), işte onlar ateş (yanma) ehlidir sonsuza dek!

82-) Velleziyne amenû ve amilussalihati ülâike ashabülcenneti hüm fiyha halidun;

Onlar ki iman ederler ve salâha erdirici fiiller ortaya koyarlar, işte onlar cennet ehlidir ve sonsuza dek orada kalırlar.

83-) Ve iz ehaznâ miysaka beniy israiyle lâ ta'büdûne illAllâhe ve Bilvalideyni ihşanen ve ziykurba velyetama velmesakiyni ve kulû linNâsi hüşnen ve ekıymusSalâte ve atuzZekâte, sümme tevelleytüm illâ kaliylen minküm ve entüm mu'ridûn;

Hani İsrailoğullarından söz almıştık; Allâh gayrımı var kabul edip ona tapınmayın, ana-babanızın hakkını verin, yakınlarınıza,

yetimlere, yoksullara ihsanda bulunun; insanlara güzel (Hakk'a erdirici) sözler söyleyin; namazı ikame edip zekâtı verin. (Onlardaki namaz ve zekât İslâm'dakinden farklıydı.) Ancak bundan sonra, birazınız hariç, yüz çevirdiniz ve hâlâ da çevirmekte devam ediyorsunuz.

84-) Ve iz ehaznâ miysakaküm lâ tesfikûne dimâeküm ve lâ tuhricûne enfüsekküm min diyârîkküm sümme akrartüm ve entüm teşhedün;

Hani sizden, birbirinizin kanını dökmeyin, birbirinizi yaşadığı yerden uzaklaştırmayın diye söz almıştık. Siz de buna şahitlik eder hâlde ikrar (kabul) etmişsiniz.

85-) Sümme entüm hâülâi taktülüne enfüsekküm ve tuhricûne feriykan minküm min diyârîhim* tezaherune aleyhim Bil'ismi vel 'udvani, ve in ye'tüküm üsara tûfadûhüm ve huve muharremün aleyküm ihracûhüm* efetu'minûne Biba'dılKitâbi ve tekfurûne Biba'din, femâ cezâü men yef'alü zâlike minküm illâ hızyün fiylhayâtiddünya* ve yevmelkiyameti yuraddûne ilâ eşeddil'azâb* ve mAllâhu Biğafilin amma ta'melün;

Hâlbuki siz birbirinizi öldürüyorsunuz, içinizden bir grubu yurtlarından çıkartıyorsunuz. Onlar aleyhine haksız yere düşmanlıkta birleşiyorsunuz. Esir olup da geri getirilirlerse fidyelerini verip onları aranızdan çıkartıyorsunuz (oysa bu haramdı). Yoksa siz (Kitabın) hakikat bilgisinin bir kısmına iman edip bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Sizden bunu yapanların ereceği karşılık, dünya yaşamında rezil olmaktır. Kıyamet sürecinde ise azabın en şiddetlisine düşar olurlar! Allâh yaptıklarınızdan hakikatiniz olarak gâfil değildir.

86-) Üläikelleziyneşteravül hayâteddünya Bil'ahreti, fela yuhaffefü anhümül'azâbü ve lâ hüm yünsarün;

İşte onlar sonsuz gelecekleri (içsel hakikat yaşamları) karşılığında dünya (bedensel arzu ve zevkler) hayatını satın almışlardır. Onların azabı hafifletilmez! Onlara yardım da edilmez.

87-) Ve lekad ateynâ MüselKitâbe ve kaffeyna min ba'dihi BirRusuli ve ateynâ 'ÿsebbe Meryemelbeyyinâti ve eyyednahu Birûhilkudüs* efeküllemâ câeküm Rasûlün Bimâ lâ tehvâ enfüsükümüstekbertüm* feferiykan kezzebtüm ve feriykan taktülün;

Andolsun ki Musa'ya (Kitap) hakikat bilgisi verdik; ondan sonra da birbiri ardınca içinizden Rasûllerle takviye ettik. Meryemoğlu İsa'ya da beyyineler (hakikat bilgisinin apaçık tasdiki olan hâller) verdik. Onu Ruh-ül Kuds (Onda açığa çıkardığımız kuvve) ile teyit ettik. Nefsinizi yüceltmek uğruna, ne zaman hevânıza uymayan gerçekleri dillendiren Rasûller gelse, onların bir kısmını yalanlayıp, bir kısmını da öldürdünüz.

88-) *Ve kalû kulûbûna ğulf** bel le'anehümüllâhu Biküfrihim fekaliylen ma yu'minun;

Dediler ki: "Kalplerimiz (düşünü - algılamamız) koza (dünyamız) içindedir (hakikatimizi yaşayamayız)!" Hayır, belki de hakikati inkâr ettikleri için (lânete uğramışlar) Allâh'tan uzak düşmüşlerdir! İmanınız ne kadar az!

89-) *Ve lemma câehüm Kitâbün min 'indillâhi musaddikun lima me'ahüm ve kânû min kablü yestefihune aelleziyne keferu** felemma câehüm mâ 'arefû keferu Bihî, fela'netullâhi alelkâfiryin;

Daha önce, dini inkâr eden kâfirlere karşı zafer kazanmak üzere bir açılım istediklerinde (Yahudiler), kendilerindeki bilgiyi tasdik eden bir yeni bilgi, Allâh tarafından onlara verildi; O geleceğini bildikleri (Hz. Muhammed) geldi, ama onu inkâr ettiler! Artık onlar Allâh'tan uzak düşmüş bir hâlde yaşarlar (Allâh lâneti hakikati reddedenler üzerinedir)!

90-) *Bi'semeşterav Bihî enfüsehüm en yekfüru Bimâ enzelAllâhu bağyen en yünezzilAllâhu min fadhlihî alâ men yeşâû min ibadihî, febâu Biğadabin alâ ğadab** ve ilkâfiryine azâbün muhiyn;

Haset yüzünden, Allâh'ın fazlından (hakikatinden şuuruna) inzâl ettiği kullarından birini inkâr ederek, inkârları yüzünden nefslerindeki hakikati örtmeleri ne kötüdür! Bu yüzdendir ki gazap üstüne gazaba uğradılar (hakikatlerinden perdeli yaşam derekesine düştüler). Hakikati inkâr edenler (kâfirler) için, alçaltıcı bir azap oluşur.

91-) *Ve izâ kıyle lehüm âminu Bimâ enzelAllâhu kalu nu'minu Bimâ ünzile aleyna ve yekfürune Bimâ verâehu ve huvelHakku musaddikan limâ me'ahüm** kul felime taktülüne enbiyâAllâhi min kablü in küntüm mu'miniyn;

Onlara, "Allâh'ın inzâl ettiğine iman edin" denildiğinde, "Biz bize inzâl olana iman ederiz" derler ve başkasına inzâl olanı reddederler. Oysa kendilerindeki tasdik edendir inzâl olan! De ki: "Mâdemki size inzâl olan hakikate iman ediyordunuz da niçin Allâh Nebilerini öldürdünüz?"

92-) *Ve lekad câeküm Mûsâ Bilbeyyinati sümmettehaztümül'icle min ba'dihî ve entüm zalimun;*

Andolsun ki Musa size hakikatinin açığa çıkardığı apaçık deliller ile gelmişti... Buna rağmen siz bir buzağıyı (tanrı) edinerek nefsinize (hakikatinize) zulmettiniz.

93-) *Ve iz ehaznâ miysâkaküm ve refa'nâ fevkakümütTûr** huzû mâ ateynâküm Bikuvvetin vesme'û* kalû semı'nâ ve asaynâ ve üşribû fiy kulûbihimul'icle Biküfrihim* kul bi'se mâ ye'muruküm Bihî iymânüküm

in küntüm mu'miniyn;

Biz sizden söz almıştık, Tur'u (benlik dağı) üzerinizde kaldırmıştık... "Verdiğimizizi özünüzdeki kuvve ile yaşayın, algılayın ve gereğine uyun" (demiştik). Onlar ise: "Algıladık ama kabul etmedik" dediler. Bu inkârları yüzünden kalpleri buzağı sevgisiyle (dışsallıkla) doldu! De ki: "İman edenleriz diyorsanız, imanınızın getirisi de buysa, ne kötü bir şey bu!"

94-) Kul in kânet lekümüddarul'ahiretü indAllâhi halisaten min dününNâsi fetemennevülmevte in küntüm sadikiyn;

De ki: "Allâh indindeki sonsuz gelecek yaşam ortamı, diğer insanlara değil de yalnızca size ait ise; bu sözünüzde sadıksanız, ölümü temenni etsenize!"

95-) Ve len yetemennevhu ebeden Bimâ kaddemet eydiyhim* vAllâhu Aliymun Bizzalimiyn

Elleriyle yaptıkları (suçlar) yüzünden ölümü asla temenni etmeyeceklerdir. Allâh zulmü açığa çıkaranları bilendir, onların hakikati olarak!

96-) Ve letecidennehüm ahrasanNâsi alâ hayatın, ve minelleziyne eşrekü yeveddü ehadühüm lev yu'ammeru elfe senetin, ve mâ huve Bimuzahzihihi minel'azâbi en yu'ammer* vAllâhu Basıyrun Bimâ ya'melûn;

Sen onları dünyalık yaşam hakkında insanların en hırslıları olarak bulursun! Bilfiil şirk içinde yaşayanlardan bile... Her biri bin yıl yaşamak ister! Oysa uzun ömür sürmeleri onları azeptan uzak tutmaz. Allâh, hakikatleri olarak yaptıklarını değerlendirmektedir (Basıyr).

97-) Kul men kâne adüvven liCibriyle feinnehû nezzelehu alâ kalbike Biiznillâhi musaddikan limâ beyne yedeyhi ve hüden ve büşra lilmu'miniyn;

De ki: "Kim Cibrîl'e düşman ise şunu bilmeli; kesinlikle O, kendindekinden öncekini tasdik eden ve iman edenlere hidâyet ve müjde olanı (Kurân'ı) senin şuuruna Bi-iznillâh (varlığını meydana getiren Esmâ bileşiminin elvermesiyle) inzâl etmiştir."

98-) Men kâne adüvven Lillâhi ve MelâiketiHİ ve RusuliHİ ve Cibriyle ve Miykâle feinnAllâhe adüvvün ilkâfiriyn;

Kim Allâh'a (Ulûhiyet hakikatine), Melekî boyuta (âlemlerde Allâh isimlerinin işaret ettiği anlamların açığa çıkmasına) ve Rasûllerine (hakikati dillendirmeleri için irsâl ettiklerine), Cibrîl'e (Allâh ilminin inzâli işlevine), Mikail'e (maddi - manevî rızıkına yönlendirip erdiren kuvve) düşman olursa, muhakkak ki Allâh (o) gerçeği örtenlerin

düşmandır!

99-) Ve lekad enzelâ ileyke âyâtin beyyinâtin, ve mâ yekfuru Bihâ illelfasikun;

Andolsun ki biz sana apaçık deliller verdik; onları, orijindeki sâfiyeti (şartlanmalarıyla) bozulmuş olanlardan başkası inkâr etmez.

100-) Eveküllemâ âhedu ahden nebezehu feriykun minhüm* bel ekseruhüm lâ yu'minun;

Bir sözleşmeyle anlaşma yaptıkları her defasında, içlerinden bir grup onu bozup atmadı mı! Hayır, onların çoğunluğu iman etmezler!

101-) Ve lemmâ câehüm Rasûlün min 'indillâhi musaddikun limâ meahüm nebeze feriykun minelleziyne ütülKitâb* KitâbAllâhi verâe zuhûrihim keennehüm lâ ya'lemun;

Kendilerine Kitap (bilgi) verilenlerden bir grup, beraberlerinde olanı tasdik eden Allâh indinden bir Rasûl gelince (Yahudi olmadığı için), Kitabullâhı (Hakikat bilgisini ve Sünnetullâh'ı) arkalarına attılar, işin hakikatini bilmiyormuşçasına.

102-) Vettebe'û mâ tetluşşeyatıynu alâ mülki Süleymân* ve mâ kefer Süleymânü ve lakinneşşeyatıyne keferü yü'allimünenNâsessıhr* ve ma üz zile alel melekeyni BiBâbile Hârûte ve Mârût* ve mâ yu'allimâni min ehadin hatta yekulâ innema nahnü fîtnetün felâ tekfûr* feyete' allemüne minhüma mâ yuferrikune Bihî beynelmer'i ve zevcihi, ve mahüm Bidârriyne Bihî min ehadin illâ Biiznillâh* ve yete' allemune mâ yedurruhüm ve lâ yenfeuhüm* ve lekad alimü lemenışterahü mâ lehü fiyl' ahireti min halak* ve le bi'se mâ şerav Bihî enfüsehüm* lev kânü ya'lemun;

Bunlar Süleyman'ın (hakikatinin oluşturduğu) mülkü (tasarruf ettikleri) hakkında da (inkâra gidip), şeytanlara (vehmi tahrik ederek saptıranlara) tâbi oldular. Süleyman kâfir olmamıştır (hakikatinden perdelenmemiştir). Lâkin o şeytanlar (vehimlerine tâbi olanlar) kâfir olmuştur (hakikati inkâr ederek); zira, insanlara sihirbazlık ve Babil'deki iki meleğe (Melîk'e) -Hârût'a ve Mârût'a- inzâl olanı öğretirlerdi. Oysa: "Biz imtihan vesilesiyiz; sakın hakikatinizdeki örterek (dış kuvvetlere başvurmak suretiyle sihir yapıp) kâfir olmayın (hakikatinizdeki kuvveleri inkâr etmeyin)" demedikçe kimseye bir şey öğretmezlerdi. Onlardan (Hârût ve Mârût'tan) erkek kişi (koca) ile eşinin arasını ayıracak şeyleri öğreniyorlardı. Onlar Allâh'ın izni olmadıkça hiç kimseye zarar veremezler. Onlar kendilerine faydası olmayıp aksine zarar vereni öğreniyorlardı. Andolsun ki, onu (sihri) satın alanların sonsuz gelecekte hiçbir nasibi olmayacaktır. Nefslerinin hakikatini ne kadar kötü bir şeye sattıklarını bir bilselerdi!

103-) Ve lev ennehüm âmenû vettekav lemesübetün min ‘indillâhi hayr*
lev kânû ya’lemun;

Eğer onlar iman edip (şirkten) korunmuş olsalardı, Allâh indinden açığa çıkacak sevap, haklarında çok daha hayırlı olacaktı. Keşke bilselerdi.

104-) Yâ eyyühelleziyne âmenû lâ tekulû ra’inâ ve kulunzurnâ vesme’û
ve lilkâfiriyne azâbün eliyim;

Ey iman edenler, (Rasûlullâh’a) “raina” değil (bizi gözet, bize dikkat et anlamında. Yahudiler raina kelimesini aksan ve vurgulama ile “ahmak” anlamına gelecek şekilde kullanıp hakaret ettikleri için bu uyarı yapılmıştı) “unzurna” deyin ve dinleyin. Kâfirler (hakikati inkâr edenler) için feci bir azap vardır.

105-) Mâ yeveddüllezeyne keferû min ehliKitâbi ve lelmüşrikiyne en
yünezzele aleyküm min hayrin min Rabbiküm* vAllâhu yahtassu
BiraHmetiHî men yeşâ’u, vAllâhu zülfadil azıym;

Ehli Kitaptan olan kâfirler de (hakikati inkâr edenler), müşrikler de (benliklerini ya da dışsal objeleri şirk koşanlar) size Rabbinizden bir hayır inzâl olmasını istemezler. Allâh dilediğine has kılar rahmetini, onun hakikatinden! Allâh, Zül Fazlıl Aziym’dır.

106-) Mâ nensah min âyetin ev nünsiha ne’ti Bi hayrin minha ev misliha*
elem ta’lem ennAllâhe alâ külli şey’in kadiyr;

Biz bir âyet hükmünü nesih (iptal) eder ya da unutturursak, ondan daha hayırlısını veya benzerini getiririz. Bilmez misin, Allâh kesinlikle her şeye Kaadir’dir.

107-) Elem ta’lem ennAllâhe leHU mülküsSemavati vel Ard* ve mâ
leküm min dûnillâhi min veliyyin ve lâ nasıyr;

Bilmez misin, semâlar ve arz (şuur ve madde - beden boyutu) Allâh’ın mülküdür (her an dilediği gibi tasarruf etmektedir, tamamında)... Sizin için Allâh dûnunda ne bir dost ne de bir yardımcı olmaz!

108-) Em türiydûne en tes’elû Rasûleküm kemâ süile Mûsâ min kablu,
ve men yetebeddelil küfre Bil’ iymani fekad dalle sevâessebiyl;

Yoksa siz de, önceden Musa’nın sorgulandığı gibi Rasûlünüzü sorguya mı çekmek istiyorsunuz? Kim hakikatindeki imanı küfür ile (inkâr ile) değiştirirse, yolun doğrusunu yitirmiş olur!

109-) Vedde kesiyrün min ehli Kitâbi lev yeruddûneküm min ba’di
iymaniküm küffara* haseden min ındi enfüsihim min ba’di mâ tebeyyene
lehümülHakk* fa’fû vasfehu hatta ye’tiyAllâhu BiemriHî, innAllâhe alâ
külli şey’in kadiyr;

Ehli Kitaptan (hakikat bilgisi verilmiş olanlardan) birçoğu, Hak kendilerince apaçık fark edilmesine rağmen, sırf hasetlerinden

dolayı sizi imandan küfre döndürmek ister. Allâh hükmü sizde açığa çıkana kadar kusurlarına bakmayın, anlayış gösterin. Muhakkak ki Allâh her şeye Kaadir'dir.

110-) Ve ekiymus Salâte ve atuzZekâte, ve mâ tukaddimû lienfûsikûm min hayrin tecidûhu indAllâh* innAllâhe Bimâ ta'melûne Basıyr;

Siz salâtı ikame edin (Allâh'a yönelişinizi zâhiren ve bâtınen hakıyla yapın) **ve zekâtı verin** (Allâh'ın size ihsanından bir kısmını karşılıksız paylaşın ihtiyacı olanlara)... **Ne hayır yaparsanız, Allâh indinde** (beyninizin derûnundaki Esmâ hakikati boyutunda) **onu bulursunuz...** **Muhakkak ki Allâh** (varlığınıza oluşturan Esmâ'sıyla) **Basıyr'dir** yaptıklarınıza.

111-) Ve kalû len yedhulel cennete illâ men kâne hûden ev nesara* tilke emaniyyühüm* kul hâtû bürhânekü in küntüm sadıkyın;

Dediler ki: “Yahudi veya Hristiyan olanlardan başkası cennete girmeyecek!”... Bu onların kuruntularıdır! De ki: “Eğer doğru söylüyorsanız delilinizi koyun ortaya!”...

112-) Belâ men esleme vechehû Lillâhi ve huve muhsinun felehû ecruhu 'inde Rabbihî, ve lâ havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenûn;

Hayır (olay onların kuruntuladığı gibi değil)!.. **Kim** (vechinin) **hakikatinin Allâh** (Esmâ'sının açığa çıkışı) **için olduğunu hissederse, işte onun mükâfatı Rabbindendir** (hakikatindendir). **Onlara ne korku vardır ne de hüzn verecek bir şey!**

113-) Ve kaletil yehûdü leysetinnesara alâ şey'in, ve kaletinnesara leysetilyehûdü alâ şey'in ve hüm yetlûnel Kitâb* kezâlike kalelleyziyne lâ ya'lemune misle kavlihîm* fAllâhu yahkûmü beynehüm yevmel kıyâmeti fiymâ kânû fiyhi yahtelifun;

Yahudiler, “Nasraniler boş şeylerle uğraşiyor”; Nasraniler de, “Yahudiler boş şeylerle uğraşıyorlar” dediler. Bunlar Kitabı (inzâl olmuş bilgiyi) **okurlar güya! O bilgiyi okumamış olanlar da zaten onların dediğini söyler!.. İhtilaf ettikleri konuda Allâh, kıyamet sürecinde hükmünü açıklayacaktır.**

114-) Ve men azlemû mimmen menea mesacidAllâhi en yüzkera fiyhesmuHU ve se'â fiy harabiha* ûlâike mâ kâne lehüm en yedhulûhâ illâ hâifiyn* lehüm fiyddünya hızyün ve lehüm fiyl ahireti azâbün azıym;

İnsanları (Esmâ hakikatleri indinde kişinin “yok”luğunu yaşaması olan) **secde mahallerinde Allâh zikrinden** (ben yokum sadece Allâh var demekten); (sen de varsın diyerek) **alıkoyandan ve onların** (saf kalplerin, benliğini ilâh yaparak) **harap olmasına çalışandan daha zâlim kim olabilir? Böyleleri oralara korka korka girmelidir. Onlar dünya yaşamında rezil olurlar** (hakikati bilenler indinde)... **Sonsuz**

gelecek süreçlerinde ise feci bir azap beklemektedir onları.

115-) Ve Lillâhil meşriku vel mağribü *feeynemâ tüvellû fesemme VECHULLAAH* * innAllâhe Vâsi'un 'Aliym;

Maşrik de (doğu veya doğuş mahallî) **mağrip de** (batı veya batış - kayboluş - ölüm) **Allâh'a aittir! Ne yana dönersen Vechullâh karşındadır** (Allâh Esmâ'sının açığa çıkışıyla karşı karşıyasın!) **Muhakkak ki Allâh tüm varlığı kapsar ve ilim sahibidir.**

116-) Ve kalüttehazAllâhu veleden subhaneHU, bel leHU mâ fiysSemâvâti vel Ard, küllün leHU kanitûn;

Dediler ki: “Allâh oğul edindi!” SubhaneHÛ! Bilakis, semâlar ve arzda ne varsa O'na aittir ve her şey (kanitûn) O'nun hükmünü yerine getiricidir!

117-) Bediy'üs Semâvâti vel Ard* ve izâ kada emran feinnemâ yekulü lehû kün feyekün;

Semâların ve arzın Bediy'idir (örneği benzeri olmadan icat edendir)... **Bir işin olmasını dilerse “Ol” der ve olur!**

118-) Ve kalelleziyne lâ ya'lemune lev lâ yükellimûnAllâhu ev te'tiyna ayetün, kezâlike kalelleziyne min kablihîm misle kavlihîm* teşâbehet kulûbühüm* kad beyyennel'âyâti likavmin yukinûn;

(Allâh ismiyle işaret edilen hakkında) **bilgisizler** (O'nu gökte bir tanrı sanıp) **“Allâh bizimle konuşsaydı ya da bize bir mucize verseydi ya” dediler!.. Onlardan öncekiler de onlar gibi konuşmuşlardı. Bakış açıları birbirine benzemiş!** (Ayna nöronların işlevi sonucu - aynı kafadan!)... **Biz âyetlerimizi** (gerçeğe işaret eden oluşumu), **onları hakkıyla değerlendirmek isteyenlere apaçık gösterdik.**

119-) İnnâ erselnâke BilHakkı beşyran ve neziyran, ve lâ tûs'elü an ashâbilcehiym;

Gerçek ki Biz, seni, müjdelemen ve uyarman için HAK olarak irsâl ettik. Cehennem ehli senden sorulmaz.

120-) Ve len terdâ ankelyehûdü ve lennesarâ hattâ tettebia milletehüm* kul inne hüdAllâhi hüvel hüdâ* ve leinitteba'te ehvâehüm ba'delleziy câeke minel 'ilmi, mâ leke minAllâhi min veliyyin ve lâ nasıyr;

Onların din anlayışlarına tâbi olmadıkça ne Yahudiler ne de Nasara senden asla razı olmazlar. De ki: “Allâh hidâyeti rehberliğin ta kendisidir (insanlar hidâyet edemez Allâh hidâyet etmedikçe)”... **Onların hayal veya kuruntularına tâbi olursan sana gelen ilimden sonra, Allâh'tan sana ne bir velî ne de yardım ulaşır.**

121-) Elleziyne âteynahümül Kitâbe yetlûnehu Hakka tilavetih* ülâike yu'minune Bihî, ve men yekfür Bihî feülâike hümül hasirûn;

Kendilerine Kitap (Sünnetullâh bilgisi) verilmiş olanlar onu hakkıyla okuyup değerlendirirler... İşte bunlar Ona iman edenlerdir. Her kim de Onu inkâr ederse, hüsrana uğrayanlardan olur (hakikatini inkâr ettiği için).

122-) Yâ beniy isrâilezkürû nî'metiyelletiy en'amtü aleyküm ve enniy faddaltüküm alel âlemiyn;

Ey İsrailoğulları, in'amda bulunduğum nimetimi (hakikatinizi bildirmemi) ve **bununla sizi çeşitli toplumlara üstün kılmamı hatırlayın.**

123-) Vetteku yevmen lâ tecziy nefsün an nefsin şey'en ve lâ yukbelu minha adlün ve lâ tenfe'uha şefâatün ve lâ hüm yünsarün;

Ve korunun o süreçten ki, hiçbir nefis bir başkası için bir şey ödeyerek onu kurtaramaz. Ondan bir fidye (kurtuluş bedeli) **kabul edilmez; ona şefaet fayda vermez ve dahi yardım edilemez!**

124-) Ve izibtelâ İbrahiyme Rabbühû Bikelimâtin feetemمهünne, kale inniy caülüke linNâsi imâma* kale ve min zürriyyetiy* kale lâ yenâlu ahdiyzzalimiyn;

Hani Rabbi (Esmâ bileşimi hakikati) **İbrahim'i birtakım birimlerle** (karşılaştırıp onlara karşı düşüncelerini) **imtihan etmişti de** (yıldız - ay - güneş konularına verdiği cevapları hatırlayın), **O da hakkıyla bu konularda değerlendirmelerini ortaya koyarak, başarmıştı. Bundan sonra Rabbi: "Ben seni insanlara imam** (ilmi nedeniyle kendisine uyulan) **kılacağım" demişti. (İbrahim): "Zürriyetimden de" niyazında bulundu. Rabbi: "Sözüm zulmedenleri kapsamaz" buyurdu.**

125-) Ve iz cealnel'Beyte mesâbeten linNâsi ve emna* vettehizû min makâmi İbrâhiyme musalla* ve ahidna ilâ İbrâhiyme ve İsmâ'ıyle en tahhira Beytiye litTâifiyne velAkifiyne verRükke'ısSücûd;

Biz Beyt'i (Kâbe - kalp) **insanlara güvenilir sığınak yaptık! İbrahim makâmını** (Hullet makâmı, Esmâ mertebesi kuvveleriyle tahakkuk makâmı) **musalla** (namazın yaşandığı yer) **edinin. İbrahim ve İsmail'e: "Beytimi; tavaf edenler, kulluğunu yaşamak için oraya kapananlar ve secde eden rükû edenler için arındırılmış olarak muhafaza edin" dedik.**

126-) Ve iz kale İbrâhiymü Rabbic'al hâzâ beleden aminen varzuk ehlehu mines semerati men âmene minhüm Billâhi vel yevmil ahır* kale ve men kefera feümetti'uhû kaliylen sümme adtarruhû ila azâbinnâr* ve bi'selmesıyr;

Hani İbrahim şöyle demişti: "Rabbim burasını emin bir mahal kıl ve ehlini (nefslerinin hakikati olarak) **Allâh'a ve gelecekte yaşanacak sürece iman edenleri, yaptıklarının sonuçlarıyla rızıklandır."** (Rabbi)

dedi: “Kim (hakikati) inkâr ederse onu bile kısa bir zaman (dünya yaşamı) boyunca rızıklandırır, sonra da yanma azabına bırakırım.” O ne kötü gerçeikle yüzleşmedir!

127-) Ve iz yarfeu İbrâhiymül kavâ’ide minel Beyti ve İsmâ’ıyl* Rabbenâ tekabbel minnâ* inneKE ENTEsSemi’y’ul ‘Aliym;

Ve hani İbrahim, İsmail ile el BEYT’in (Kâbe - kalp - şuurun 7.kat semâsı) ana duvarlarını yükseltip (şöyle yönelmişti): “Rabbimiz, bizden kabul buyur, şüphesiz ki sen (varlığın hakikati olarak) Algılayan Aliym’sin.”

128-) Rabbenâ vec’alnâ müslimeyni leKE ve min zürriyyetinâ ümmeten müslimeten leKE, ve erinâ menâsikena ve tûb aleyna* inneKE ENTEtTevvaburRahıym;

“Rabbimiz, bizi sana teslim olmuş kıl ve neslimizden de sana teslim olmuş bir topluluk oluştur. Bize menasığın (hac uygulamasının şartlarını) göster ve tövbemizi kabul et. Muhakkak ki sen (Tevvab) tövbeleri kabul eden Rahıym’sin (sonucunda onun salt güzelliklerini yaşatansın).”

129-) Rabbenâ veb’as fiyhim Rasûlen minhüm yetlû aleyhim ayâtike ve yüallimuhümül Kitâbe velHikmete ve yüzekkiyhim* inneKE ENTEL Aziyz’ül Hakiym;

“Rabbimiz, onların içinde senin âyetlerini (âlemlerinde Esmâ’nın açığa çıkışını) onlara öğretip okutan, onlara Bilgiyi ve açığa çıkış sistemini (hikmeti) öğreten, onları arındıran Rasûl bâ’s et (insanlara Hakikati bildiren Esmâ’nın açığa çıkmış sûretini oluştur).” Kesinlikle sen Aziyz Hakiym’sin.

130-) Ve men yarğabu an milleti İbrâhiyme illâ men sefihe nefseh* ve lekadistafeynâhu fiyd dünyâ* ve innehû fiyl ahireti le mines salihıyn;

İbrahim milletinden (varlığın-ın hakikatine iman etmişlerden), kendini bilmez akılsızlardan başka kim yüz çevirebilir ki! Andolsun ki biz Onu dünyada seçtik - saflaştırdık ve sonsuz gelecek sürecinde de sâlihlerdendir.

131-) İz kale lehû Rabbuhû eslim, kale eslemtü liRabbil Alemiyn;

Hani Ona Rabbi: “Teslim ol” demiş, O da: “Âlemlerin Rabbi’ne teslimim” demişti (İbrahim’e Âlemlerin Rabbi’ne teslim durumunda olduğu fark ettirilmişti).

132-) Ve vassa Biha İbrâhiymu beniyhi ve Ya’kub* yâ beniyye innAllâhestafa lekümüdDiyne felâ temûtünne illâ ve entüm müslimûn;

İbrahim (bu gerçek doğrultusunda) oğullarına vasiyette bulundu, Yakup da: “Oğullarım, Allâh sizin için bu dini (sistem anlayışını) seçti. Allâh’a teslim olmuşluğunuzun farkında olmadan sakın

ölmeyin.” (Müslim, Allâh’a tam - kesin teslim olmuş olduğunun bilincine ermiş olan.)

133-) Em küntüm şühedâe iz hadara Ya’kubel mevtü, iz kale libeniyhi mâ ta’büdüne min ba’diy* kalû na’büdü ilâheke ve ilâhe abâike İbrâhiyme ve İsmâ’ıyle ve İshaka ilâhen vahıden* ve nahnü leHU müslimûn;

Yoksa siz Yakup ölmek üzereyken olaya şahit olanlardan mıydınız? Hani O oğullarına: “Benden sonra neye kulluk edeceksiniz?” demişti de, onlar da: “Senin ve babaların İbrahim, İsmail ve İshak’ın ilâhı olan İLÂHUN VÂHİD’e (hakikatlerini meydana getiren Allâh Esmâ’sına) kulluğumuza devam edeceğiz. Biz ona teslim olmuşluğun bilincinde olanlarız” demişlerdi.

134-) Tilke ümmetün kad halet* lehâ mâ kesebet ve leküm mâ kesebtüm* ve lâ tûs’elüne ammâ kânü ya’melûn;

İşte onlar bir ümmetti (topluluktu), geçtiler gittiler! Onların kazandıkları kendilerine aittir, sizin kazandıklarınız da size! Ve size onların yaptıklarının hesabı sorulmayacaktır.

135-) Ve kalû kûnû hûden ev nesara tehtedü* kul bel millete İbrâhiyme Haniyfen, ve mâ kâne minel müşrikiyn;

Dediler ki: “Yahudi veya Nasara olun ki hidâyete eresiniz!”... De ki (onlara): “Hayır biz, hanîf olan İbrahim milletindeniz (aynı inancı paylaşanlardanız); o, müşriklerden değildi!..”

136-) Kulû âmennâ Billâhi ve ma ünzile ileyna ve ma ünzile ila İbrahiyme ve İsmayıle ve İshaka ve Ya’kube velEsbatı ve ma utiye Musa ve Iysa ve ma utiyen Nebiyyune min Rabbihim* lâ nüferriku beyne ehadin minhüm* ve nahnü leHU müslimün;

Deyin ki: “(Biz tüm varlığın aslı ve hakikati olan) Allâh’a, bize inzâl olana, İbrahim’e, İsmail’e, İshak’a, Yakup’a ve oğullarına inzâl olunana; Musa ve İsa’ya verilenlere; Rablerinden Nebilere verilenlere iman ettik... Onlardan hiçbirini ayırmayız bu yönden. Biz O’na teslim olmuşlardanız!”

137-) Fein amenû Bi misli mâ amentüm BiHÎ fekadihdev* ve in tevellev feinnema hüm fîy şıkak* feseyekfiyekhümüllâhu ve HUves Semiy’ul ‘Aliym;

Eğer onlar da, sizin O’na iman ettiğiniz kapsamda iman ederlerse, hakikate giden yolu bulmuş olurlar. Eğer yüz çevirirlerse, parçalanmış ve dar kafalı olarak kalırlar. Onlara karşı Allâh sana yeterlidir! “HÛ”; Es Semî’dir, El Aliym’dir.

138-) SıbgatAllâh* ve men ahsenü minAllâhi sıbgaten, ve nahnü leHU abidûn;

**Allâh boyası! Allâh boyası ile boyanmış olmaktan güzel ne olabilir!
Biz O'na kulluk edenleriz!**

139-) Kul etühâccünena fıyllahî ve HUve Rabbunâ ve Rabbüküm* ve lenâ a'malunâ ve leküm a'malüküm* ve nahnü leHU muhlisûn;

De ki: “Allâh hakkında bizle mi tartışıyorsunuz? O, Rabbimiz ve Rabbinizdir! Bizim yaptıklarımız bize, sizin yaptıklarınız (-in sonuçları da) sizedir. Biz O'na ihlâsla yönelenleriz.”

140-) Em tekulüne inne İbrâhiyme ve İsmâ'ıyle ve İshaka ve Ya'kubê velEsbata kânu hûden ev nesarâ* kul eentüm a'lemü emillâhu, ve men azlemü mimmen keteme şehâdeten 'indehu minAllâh* ve mAllâhu Biğâfilin amma ta'melûn;

Yoksa siz, “Şüphesiz ki İbrahim, İsmail, İshak, Yakup ve oğulları Yahudi veya Nasara idi” mi diyorsunuz?.. De ki: “Siz mi daha iyi bilirsiniz yoksa Allâh mı?”... İndinde, Allâh'ın şahitliğini gizleyenden daha zâlim kim olabilir? Allâh varlığınızın hakikati olarak, yaptıklarınızdan gâfil değîldir.

141-) Tilke ümmetün kad halet* lehâ mâ kesebet ve leküm mâ kesebtüm* ve lâ tûs'elüne ammâ kânû ya'melûn;

İşte onlar bir ümmetti (topluluktu), geçtiler gittiler! Onların kazandıkları kendilerine aittir, sizin kazandıklarınız da size! Ve size onların yaptıklarının hesabı sorulmayacaktır.

Beyyine Sûresi: 1-8

ACIKLAMA:

Beyyine Sûresi, kaynak tertiplerde ve cumhûra göre Medine dönemine yerleştirilmiştir!..

“Mekke döneminde nâzil oldu” diyen rivayetler de vardır; fakat sûre'nin muhtevası bunu teyit eder gözüküyor!..

Sebeb-i nüzûl olarak bu yerinden başka dikkate değer bir rivayet de yoktur!..

Orijin hakikatın apaçık beyyine'si (delili) ve din işini kemâle erdiren Rasûl'e/Son Nebi'ye (ehl-i kitap ve diğer) tüm insanların iman mükellefiyeti dolayısıyla, ehli kitap ve müşriklerin inkâr edenleri ile iman eden müslümanların, İbrahim'in din anlayışı örnekliğinde değerlendirilişi konulu Beyyine Sûresi, gerek Bakara: 40'ta “İsrailoğulları (dedim)... Size bağışladığım nimeti hatırlayın ve verdiğiniz sözü (Ümmî Nebi

Rasûl'e imanı yerine getirin, ki ben de size olan (varoluşunuzdaki hilâfet statüsü) sözümü (fetihleri) yerine getireyim. Yalnız benden çekinin!" diye başlayıp devam eden ehl-i kitap yahudilerine hitap ve gerekse de hem ehl-i kitap hem de gene kendilerini Hz. İbrahim a.s.'a nispet eden Kureyş müşriklerine hitap eden Bakara: 124-141 âyetleri ile bütünleşen bir devam gibidir!

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Lem yekünilleziyne keferu min ehli Kitabi velmüşrikiyne münfekkiyne hattâ te'tiye hümübeyyinetü;

Ehl-i Kitap'tan ve müşriklerden hakikat bilgisini inkâr edenler, kendilerine o beyyine gelinceye kadar (sapkınlıklarından) ayrılacak değillerdi.

2-) Rasûlün minAllâhi yetlû suhufen mutahhereten;

Allâh'tan (şirk pislîğinden arınmayanın dokunamayacağı) tâhir (orijinal hakikati yansıtan) sayfaları (bilgileri) bildiren bir Rasûl!

3-) Fiyha kütübün kayyimeh;

Onların (o bilgilerin) içinde kütüb-ü kayyime (en kaîm - sağlam - payidar kitaplar) vardır.

4-) Ve ma teferrakalleziyne ûtül Kitabe illâ min ba'di ma câethümül beyyineh;

Kitap verilmiş olanlar, ancak kendilerine o beyyine geldikten sonra ayrılığa düştüler.

5-) Ve mâ ümirû illâ liya'budullahe muhlisiyne lehüd diyne hunefâe ve yukıymusSalâte ve yü'tüzZekâte ve zâlîke diynülkayyimeh;

Oysaki onlar, Hanîfler olarak Dini O'na (yalnız Allâh'a) hâlis kılarak; Allâh'a kulluk yapmalarından, salâtı ikame etmelerinden ve zekâtı vermelerinden başka bir şeyle emir olunmadılar... İşte budur Din-i Kayyim (geçerli hak din - sistem)!

6-) İnnelleziyne keferu min ehliKitabi velmüşrikiyne fiy nari cehenneme halidiyne fiyha* ülâike hüm şerrülberiyeh;

Muhakkak ki ehl-i kitaptan ve müşriklerden hakikat bilgisini inkâr edenler, onda ebedî kâhcılar olarak cehennem ateşindedirler! İşte onlar halkın en şerrlisidir!

7-) İnnelleziyne amenû ve 'amilussalihati ülâike hüm hayrülberiyeh;

İman edip imanın gereğini uygulayanlara gelince, işte bunlar halkın en hayırlısıdır!

8-) Cezâühüm 'inde Rabbihim cennatü 'Adnin tecriy min tahtihel' enharu

halidiyne fiyha ebeda* radiyAllâhu ‘anhüm ve radu ‘anHU, zâlike limen haşiye Rabbeh;

Rablerinin indinde onların cezası (çalışmalarının karşılığı), altlarından nehirler akan Adn cennetleridir... İçlerinde sonsuza dek kalmak üzere... Allâh onlardan razı olmuştur ve onlar da O’ndan razı olmuşlardır (ilâhî özelliklerin tecellisi)... İşte bu, Rabbinden haşyet duyan kimse içindir!

Bakara Sûresi: 216-218

AÇIKLAMA:

Bakara: 216-218 âyet grubu’nun, hicri 2.yılın Cumâd’el Âhire’sinde yola çıkan Abdullâh İ. Cahş’ın komutasındaki Batn-ı Nahle Seriyvesi’nin, görev mahallinde, Cumâd’el Âhire’nin son günü –ki, akabinde Haram Ay’lardan olan Receb hilâli’nin doğduğu akşam- bir kervana muamelesinden (öldürme, esir alma, ganimet) sonra “Haram Aylarda kıtal olur mu?” gibi kınama ve tartışma üzerine nâzil olduğu rivayet edilir!..

Mekke döneminin son sûrelerinde “hicret”le birlikte “cihâd/kâtâl” âyetlerinden bahsediş zaten başlamıştı!..

216-) Kütibe aleykümül kıtalü ve huve kürhün leküm* ve ‘asa en tekrahu şey’en ve huve hayrun leküm, ve ‘asa en tuhibbu şey’en ve huve şerrun leküm* vAllâhu ya’lemü ve entüm lâ ta’lemün;

Hoşunuza gitmediği hâlde, savaş üzerinize hükmoldü. Sizin için hayır olan bir şeyden hoşlanmayabilir; sizin için şerr olan bir şeyi sevebilirsiniz. Allâh bilir, ne var ki siz bilmezsiniz!

217-) Yes’elüneke aniş şehril harâmi kıtalın fiyh* kul kıtalun fiyhi kebiyr* ve saddün an sebiylillâhi ve küfrün Bihî velMescidil Harâmi ve ihracü ehlihî minhu ekberu indAllâh* velfitnetü ekberu minel kat!* ve lâ yezâlüne yukatilüneküm hattâ yeruddüküm an diyniküm inisteta’û* ve men yertedid minküm an diynihî feyemut ve huve kafirun fe ülâike habitat a’malühüm fiyddünyâ vel âhireti, ve ülâike ashabünnâri, hüm fiyha halidün;

Sana, savaşmanın haram olduğu ay içinde savaşmayı soruyorlar. O ayda savaşmak büyük iştir! Ne var ki Allâh yolundan (insanları) alıkoymak, hakikatini inkâr ve Mescid-i Haram’a nankörlük edip, halkı oraya girmekten yasaklamak, ehlini oradan sürmek, Allâh indinde çok daha büyük iştir! Fitne, öldürmekten de büyük iştir!

Onlar güç yetirebilseler, sizi inancınızdan döndürene kadar sizinle savaşrlar. Sizden, kim din anlayışından döner ve hakikati inkâr üzere ölürse, dünyada ve sonsuz gelecek sürecinde, tüm yaptığı iyi işler boşa gider. İşte onlar ateş (yanma) ehlidirler ve sonsuza dek orada kalırlar.

218-) İnnelleziyne âmenû velleziyne hacerû ve cahedû fiy sebiylillâhi ülâike yercûne rahmetAllâh* vAllâhu Ğafûr'un Rahıym;

Şüphesiz ki iman edenler ve Allâh yolunda hicret ve mücadele edenler var ya, işte onlar, Allâh rahmetini umarlar. Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

Bakara Sûresi: 142-152

ACIKLAMA:

Bakara: 142-152 âyet grubu'nun, "Salât"ta dönülen tarafı ifade eden "Kible"nin, Hicri 2.yılın Recep veya Şaban ayının ortalarında, Mescid-i Aksâ tarafından, Mescid-i Harâm tarafına döndürülmesi hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!..

142-) Seyekulüssüfehâu minenNâsi ma vellâhüm an kıbletihimülletiy kânu aleyha* kul Lillâhil meşriku velmağrib* yehdiy men yeşâu ila sıratın müstekıym;

İnsanların, anlayışı kıt ve aşağılık yaşam ehli olanları "Onları eski kiblelerinden (Kudüs'ten Kâbe'ye) döndüren (gerekçe) nedir?" derler. De ki: "Batı da doğu da Allâh'ındır. Dilediğine hidâyet eder, sırat-ı müstakime yönelmesi için."

143-) Ve kezâlike cealnâküm ümmeten vesetan litekûnû şühedâe alenNâsi ve yekûnerRasûlü aleyküm şehida* ve mâ cealnel kıbletelletiy künte aleyha illâ lina'leme men yettebi'urRasûle mimmen yenkalibü alâ akıbeyh* ve in kânet lekebiyraten illâ alleleziyne hedAllâh* ve ma kânAllâhu liyudyı'a iymanküm* innAllâhe BinNâsi leRauf'un Rahıym;

Böylece, sizi insanlar üzere şahit, Rasûlü de sizin üzerinize Şehid kıldık. Siz ümmeti Vasat'sınız (adalet ve Hakkaniyet üzere olan). Kendisine yöneldiğin kibleyi, Rasûle tâbi olanlarla, ondan yüz çevirip geri dönenleri ayırt etmek için değiştirdik. Allâh'ın hidâyet ettiklerinin dışındakilere bu olay çok ağır gelecektir. Allâh imanınızı boşa çıkarmaz. Allâh insanlara hakikatlerinden açığa çıkan Raûf ve Rahıym'dir.

144-) Kad nera tekallübe vechike fiys Semâi, felenüvelliyenneke kıbleten terdâha* fevelli vecheke şatralMescidil Haram* ve haysü ma küntüm fevellû vucûheküm şatrehu, ve innelleziyne ûtülKitâbe leya'lemune ennehülHakku min Rabbihim* ve mAllâhu Biğafilin ammâ ya'melün;

Biz, vechinin semâda takallüb ettiğini (Hakk'ı müşahede âleminde hâlden hâle girdiğini) **görmekteyiz.** ("Hakk'ın vechi ne yana dönersen orada" gerçeğince, niçin illâ Kudüs'e bağlı kalayım, İbrahim'le davet ettiği Kâbe varken, düşüncesi.) **Artık seni razı olacağın bir kibleye elbette döndüreceğiz. O hâlde vechini** (yüzünü - Hakk'ı müşahedeni) **Mescid-i Haram'a** (Kâbe - içi mutlak yokluk - gayb olana) **döndür. Ve nerede olursanız olunuz "vech"lerinizi O'nun tarafına döndürün. Muhakkak ki kendilerine Kitap** (hakikat ve Sünnetullâh bilgisi) **verilenler bilirler ki o, Rablerinden bir HAK'tır! Allâh onların hakikatleri olarak, yaptıklarından gâfil değildir.**

145-) Ve lein eteytelleziyne ûtülKitâbe Biküllü ayetin mâ tebiu kıbletek* ve mâ ente Bitâbi'ın kıbletehüm* ve mâ ba'duhüm Bitâbi'ın kıblete ba'din, ve leinitteba'te ehvâehüm min ba'di mâ câeke minel 'ilmi, inneke izen le minezzalimiyn;

Kendilerine Kitap verilenlere her âyeti (hakikate işaret eden bilgiyi) **getirsen yine de senin kiblene tâbi olmazlar! Sen de onların kiblesine tâbi olucu değilsin.** (Hatta) **onlar birbirlerinin kiblesine de tâbi olmazlar. Yemin olsun ki, İlimden sana gelenden sonra onların hevâlarına** (şartlanmalarına göre oluşan fikirler/istekler) **tâbi olursan, kesinlikle zâlimlerden olursun!**

146-) Elleziyne âteynahümül Kitâbe ya'rifûnehu kemâ ya'rifûne ebnâehüm* ve inne feriykan minhüm leyektümûnelHakka ve hüm ya'lemun;

Kendilerine (Kitap) Bilgi verdiklerimizden bir kısmı Onu kendi oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar. Onlardan bir grup bilerek Hakk'ı gizlerler.

147-) ElHakku min Rabbike felâ tekûnenne minel mümteriyin;

HAK, Rabbindendir (beynini oluşturan Esmâ bileşiminin sonucudur). **O hâlde sakın** (bu gerçekten) **şüpheye düşenlerden olma!**

148-) Ve liküllin vichetün huve müvelliyha festebikul hayrat* eyne mâ tekûnu ye'ti Bikümullâhu cemiy'a* innAllâhe alâ külli şey'in Kadiyr;

HERKESİN O'NA DÖNEN BİR VECHİ VARDIR... O hâlde hayırlı çalışmalarda (Rabbini tanımada) **yarışın! Nerede olursanız olun hepinizi, hakikatiniz olan Allâh cem eder. Kesinlikle Allâh her şeye Kaadir'dir.**

149-) Ve min haysü haracte fevelli vecheke şatralMescidil Harâm* ve

innehû lelHakku min Rabbike, ve mAllâhu Biğafilin ammâ ta'melûn;

Nereden (hangi düşünceden) **çıkarsan çık, vechini** (yüzünü - müşahedeni) **Mescid-i Haram'a** (çokluğun gerçekte yokluğunun yaşandığı secde edilen mahale) **döndür! Bu elbette Rabbinden** (kaynaklanan) **bir Hak'tır. Allâh varlığınızın hakikati olarak, ortaya koyduklarınızdan gâfil değildir.**

150-) Ve min haysü haracte fevelli vecheke şatralMescidil Harâm* ve haysü mâ küntüm fevellû vucûheküm şatrehu, li ellâ yeküne linNâsi aleyküm huccetün, illelleziyne zalemû minhüm felâ tahşevhüm vahşevniy ve lüitimme ni'metiy aleyküm ve lealleküm tehtedûn;

Nereden (hangi düşünceden) **çıkarsan çık, vechini** (yüzünü - müşahedeni) **Mescid-i Haram'a** (çokluğun gerçekte yokluğunun yaşandığı secde edilen mahale) **döndür! Nerede olursanız olun, vechlerinizi o tarafa döndürün ki, insanların sizin aleyhinize bir delili olmasın. Ancak onlardan bilfiil zulüm edenler aleyhinize olur. O hâlde, onlardan korkup çekinmeyin benden çekinin ki üzerinize olan nimetimi tamamlayayım... Ki böylece umulur ki hidâyete ulaşırsınız.**

151-) Kemâ erselnâ fiyküm Rasûlen minküm yetlû aleyküm âyâtinâ ve yüzekkiyküm ve yüallimükümül Kitâbe vel Hikmete ve yüallimüküm mâ lem tekünû ta'lemûn

Nitekim, içinizden (hakikati dillendirmek üzere) **Rasûl irsâl ettik** (açığa çıkardık); **âyetlerimizi** (varlığın hakikati oluşumuza dair işaretleri) **size tilâvet ediyor** (okuyup anlatıyor), **sizi arındırıyor ve Kitabı** (hakikat ve Sünnetullâh bilgisini), **Hikmeti** (varlığın oluş sistem ve düzenini, oluş mekanizmasını) **ve bilmediklerinizi öğretiyor.**

152-) Fezkürûniy ezkürküm veşkürûliy ve lâ tekfurûn;

O hâlde beni zikredin (anın - düşünün) **ki sizi zikredeyim. Şükredin bana** (değerlendirin beni), **sakın küfretmeyin** (hakikatiniz ve varlığın hakikati olduğumu inkâr etmeyin).

Bakara Sûresi: 183-188

ACIKLAMA:

Bakara: 183-188 âyet grubu'nun, Hicri 2.yılın Şaban ayında "SIYÂM (oruç, imsak)"ın farz kılınması hakkında (belli bir süreçte) nâzil olduğu rivayet edilir!..

183-) Yâ eyyühelleziyne âmenû kütibe aleykûmusSıyâmu kemâ kütibe allelleziyne min kablikûm leallekûm tettekun;

Ey iman edenler, SIYAM (oruç - bedenselliği en alt sınıra indirip hakikatine yönelmek) **sizden öncekilere olduğu gibi size de hükmoldü. Tâ ki korunasınız!**

184-) Eyyamen ma'dudât* femen kâne minkûm merıydan ev alâ seferin feıddetün min eyyamin uhar* ve allelleziyne yutyikunehu fidyetün ta'amu miskiyn* femen tetavve'a hayran fehuve hayrun lehu, ve en tesûmû hayrun lekûm in küntüm ta'lemûn;

Bu sayılı günlerdedir. Sizden kim hasta veya seyahatte olursa (orucu yaşayamadığı günler kadar telâfi eder. Oruç tutmaya takatı sınırdan olanların (sağlığı elvermeyenlerin) üzerine miskin'in (yoksulun) yemeği bir fidye düşer (oruçsuz her günlerine karşılık). Kim hayır olarak daha fazlasını verirse, bu onun için daha hayırlıdır. Sıyam sizin için daha hayırlıdır (yerine fidye vermekten), eğer bilerseniz.

185-) Şehru Ramadânelleziy ünzile fiyhil Kur'ânu hüden linNâsi ve beyyinâtin minel hüdâ velFurkan* femen şehide minkûmüş şehre felyesumhu, ve men kâne merıydan ev alâ seferin feıddetün min eyyâmin uhar* yuriyullâhu Bikûmül yûsra ve lâ yuriydu Bi kûmül 'usr* ve li tükmilül 'iddete ve li tükebbirullahe alâ mâ hedâkûm ve leallekûm teşkürûn;

İnsanlara hakikati idrak ettiren ve gerçeğe yanlış arasındaki farkları açıklayan Kur'ân, Ramazan ayı içinde inzâl olmuştur. Sizden kim bu aya ererse, sıyâmı (orucu her boyutuyla) yaşasın. Kim de hasta veya seyahatte olursa, o günler sayısınca tamamlasın. Varlığımızdaki hakikati yaşamayı sıyam ile kolaylaştırmak ister, güçleştirmek istemez. O sayılı günleri tamamlayarak, size hakikati yaşattığı ölçüde, Allâh'ın ekberiyetini hissetmenizi ve bunu değerlendirmenizi ister.

186-) *Ve izâ seeleke 'ıbdıy 'annıy feınnıy kariyb* uciybu da'veteddâ'ı izâ de'âni, felyesteciübü liy vel yu'minû Biy leallehüm yerşudûn;*

Kullarım sana BEN'den sorarlarsa, şüphesiz ki ben Kariyb'im (anlayış sınırı kadar yakın!) ("Şahdamarından yakınım" âyetini hatırlayalım)... Yönelip isteyene (dua) icabet ederim. O hâlde onlar da bana icabet etsinler ve bana iman etsinler ki olgunluklarını yaşasınlar.

187-) Uhille lekûm leyletesSıyâmirrefesü ilâ nisâikûm* hünne libâsun lekûm ve entüm libâsun lehünne, alimAllâhu ennekûm küntüm tahtanune enfüseküme fetâbe aleykûm ve 'afâ ankûm* fel'ÂNe başırühünne vebteğû mâ ketebAllâhu lekûm* ve külû veşrebû hattâ yetebeyyene lekûmül haytul' ebyedu minel haytıl'esvedı minel fecr* sümme etımmusSıyâme

ilelleyl* ve lâ tûbâşiruhünne ve entüm ‘âkifüne fiyl mesacid* tilke hudûdullahi felâ takrebûha* kezâlike yûbeyyinullâhu âyâtihi linNâsi leallahüm yettekun;

Sıyam günlerinin gecelerinde kadınlarınıza yaklaşmak (cinsellik) helal kılındı. Onlar sizin, siz de onların elbisesisiniz (kişinin dış dünyasındaki en yakını). Allâh bu konuda nefsinize haksızlık ettiğinizi (gece de oruç devam eder cinsellik yapılmaz zannınızı) bildi de yanlıştan dönmenizi (tövbenizi) kabul etti ve sizi affetti. Artık onlara Allâh’ın hükmü kadarıyla yaklaşabilirsiniz. Gün başlangıcına (gecenin karanlığının günün aydınlığına dönüşme sürecine) kadar, yiyip için. Sonra sıyama geceye kadar yaşayın. Mescidlerde itikâfta iken eşlerinize yaklaşmayın. Bunlar Allâh’ın koyduğu sınırlardır ki onlara yanaşmayın. İşte Allâh, işaretleri böylece açıklar ki bilfiil korunasınız.

188-) Ve lâ te’külû emvaleküm beyneküm Bil batılı ve tüdlû Bihâ ilelhükkâmi lite’külû feriykan min emvalinNâsi Bil ismi ve entüm ta’lemûn;

Mallarınızı, aranızda, gerçeklerle bağdaşmayan şekilde yemeyin. Ve bilip durduğunuz hâlde insanların mallarından haksız yere yemek için hükmedicilere koşmayın.

Bakara Sûresi: 204-207

ACIKLAMA:

Bakara: 204-207 âyet grubu’nun, Bedir Savaşı öncesinde Hz. Rasûlullâh (a.s)’a samimiysizlik gösteren hünerli bir münafık ile bunun tam aksi iman mertliği göstermiş bir sahabe hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!..

204-) Ve minenNâsi men yu’cibûke kavluhû fiyl hayâtid dünya ve yûshidüllâhe alâ mâ fiy kalbihi ve huve eleddül hısâm;

İnsanlardan öylesi vardır ki, dünya hayatı hakkındaki sözü senin hoşuna gider ve o kalbindekine Allâh’ı da şahit tutar... Oysa o, düşmanlarının en yamanıdır.

205-) Ve izâ tevellâ se’â fiyl Ardı li yûfside fiyha ve yühlikel harse vennesl* vAllâhu lâ yuhıbbül fesad;

O dönüp gittiği zaman arzda fesat çıkarmaya, insanın ürününü ve neslini mahvetmeye koşar. Allâh fesadı sevmez.

206-) Ve izâ kıyle lehüttekillahe ehazethül ‘izzetü Bil ismi fehassbühu cehennem* ve le bi’sel mihâd;

Ona: “Allâh’tan (yaptıklarının sonucunu yaşatacağı için) korun” denildiğinde, benliği onu suça sürükler. İşte onun hakkından cehennem gelir. Cidden çok kötü yataktır o!

207-) Ve minenNâsi men yeşriy nefsehübtigâe merdâtillâh* vAllâhu Raûfun Bil ‘ibad;

İnsanlardan öyle kimse de vardır ki, Allâh rızasının kendisinde açığa çıkması için nefsinin (benliğini) feda eder! Allâh, kullarının hakikatinden Raûf olarak açığa çıkar.

Nisâ’ Sûresi: 95-96

ACIKLAMA:

Nisâ’: 95-96 âyet grubu’nun sebebi nüzûl rivayeti, Zeyd B. Sâbit’ten şöyle nakledilir:

“Bu âyet nâzil olduğu vakit ben, Rasûlullâh (s.a.v.)’in yanında – yazıyor- idim... Âyette ‘Mazeretli olanlar’ kısmı zikrolunmamıştı... Bu yüzden Abdullâh İ. Ümmi Mektûm dedi ki: ‘Ben âmâyım, nasıl olacak?’... Bunun üzerine Rasûlullâh (s.a.v.)’i oturduğu yerde vahiy bürüdü ki, Rasûlullâh (s.a.v.)’in dizi benim baldırına yaslanmıştı... Nefsim, kudret elinde olan Allâh’a yemin ederim ki baldırına bir ağırlık çöktü; hatta baldırımı kül ufak edeceğinden korktum... Sonra Rasûlullâh (s.a.v.) açılıp kendine geldi ve âyeti ‘Müminlerden özürlü olmaksızın oturanlar ile, Allâh yolunda malları ile, canları ile cihâd edenler eşit değildir!’ şeklinde yaz diye bana emreti... Ben de âyeti o şekilde yazdım.”

Bu olayın Bedir savaşı’na çıkmadan önce olduğunu rivayet eden Abdullâh İ. Abbâs ra., bu âyetin yorumunu şu takdirle yapar: “Müminlerden Bedir gazvesine çıkanlarla, çıkmayıp Medine’de oturanlar müsâvi değildir!”

95-) Lâ yestevil ka’idune minel mu’miniye ğayru üliddarari vel mücahidune fiy sebebi’llâhi Bi emvalihim ve enfüsihim* faddalellahul mücahidiyne Bi emvalihim ve enfüsihim alel kadiyne dereceten, ve küllen veadAllâhul Hüsna* ve faddalellahul mücahidiyne alel kadiyne ecren azıyma;

Mazeretsiz, evde oturup seferden kaçan iman edenler ile Allâh

yolunda mallarıyla, nefleriyle mücadele edenler, eş değerde olmazlar... Allâh, mallarıyla ve nefleriyle mücadele edenleri, oturup kalanlardan derece olarak üstün kıldı... Hepsine Allâh en güzeli vademiştir... (Ancak) Allâh, mücahitleri, oturup kalanların üzerine büyük bir mükâfat ile üstün kılmıştır.

96-) Derecâtın minhü ve mağfireten ve rahmeten, ve kânAllâhu Ğafûren Rahıyma;

Tarafından dereceler, mağfiret ve rahmet (bağışlamıştır). Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

Teğâbun Sûresi: 1-15

ACIKLAMA:

Teğâbun Sûresi (1-15), Medine'de nâzil olmuş fakat konusu itibarıyla Mekke ehlini muhatap alan bir uslûba sahiptir!.. Hatta son birkaç âyeti dışında sûre'nin Mekke'de nâzil olduğunu söyleyen rivayetler vardır!..

Nitekim, 14-15.âyetlerinin, eş ve evlatları yüzünden Medine'ye hicretten geri kalan Mekke'li bazı müslümanlar hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!..

“Teğâbun” İSMİ'ni, 9.âyetinde geçen “YevmütTeğâbun (beklentilerin çıkmadığı, aldanmaların ortaya çıktığı gün)”den alır!..

Bildiğimiz kadarıyla “beyin” için “şebeke-ağ-konnektom” tanımını ilk yapan insan Hz. Rasûlullâh (a.s), bu sûre vesilesiyle şöyle buyurur:

“Doğan hiçbir kimse yoktur ki onun kafasının teşâbükünde (şebekesinde, ağında, konnektom'unda), Teğâbun Sûresi'nin Fâtihası'ndan (baş tarafından) beş âyet yazılmış olmasın!”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Yüsebbihu Lillâhi ma fiysSemavati ve ma fiyl'Ard* leHUIMülkü ve leHUIHamdu ve HUve 'alâ külli şey'in Kadiyr;

Semâlarda ve arzda her ne varsa (Allâh Esmâ'sıyla yaratılmaları dolayısıyla) **Allâh'ı** (kulluk işlevlerini yerine getirmek suretiyle) **tespih etmede! Mülk O'na aittir, Hamd O'na aittir! O her şey üzerine Kaadir'dir!**

2-) HUvelleziy halekaküm feminküm kâfirun ve minküm mu'min* vAllâhu Bima ta'melune Basıyr;

“HÛ” ki, sizi yaratmış olandır! Buna göre kiminiz hakikat bilgisini inkâr edendir ve kiminiz de iman edendir! Allâh yaptıklarınızda Basıyr’dır.

3-) HalekasSemavati vel’Arda BilHakkı ve savvereküm feahsene süvereküm* ve ileyHİlmasıyr;

Semâları ve arzı bil-Hak (Hak olarak - Esmâ’sının özellikleriyle) yarattı ve (Esmâ bileşimleri şeklinde) sûretlere bürüdü de sûretlerinizi en güzel yaptı! O’nadır dönüş!

4-) Ya’lemu ma fıysSemavati vel’Ardı ve ya’lemu ma tusirrunne ve ma tu’linun* vAllâhu ‘Aliymun Bi Zâtissudur;

Semâlarda ve arzda ne varsa bilir! Gizlediklerinizi de, açığa çıkardıklarınızı da bilir! Allâh içlerinizin zâtı olarak Aliym’dır!

5-) Elem ye’tiküm nebeüllezıyne keferu min kabl* fezâku vebale emrihim ve lehüm ‘azâbun eliyim;

Bundan önceki (ümmetlerden) hakikat bilgisini inkâr edenlerin haberi size gelmedi mi? Bu sebepten işlerinin vebalini tattılar (sonuçlarını yaşadılar)! Onlar için feci bir azap da vardır!

6-) Zâlike Biennehu kânet te’tiyhim Rusuluhüm Bilbeyyinati fekalu ebeşerun yehdûnena* fekeferu ve tevellev vestağnAllâh* vAllâhu Ğaniyyun Hamiyd;

Buna şu sebep oldu: Onların Rasûlleri kendilerine apaçık deliller olarak gelirdi de: “Bir beşer mi bizi hakikate erdirecek?” derlerdi! Bu yüzden hakikat bilgisini inkâr ettiler ve yüz çevirdiler! Allâh (da onların imanından) müstağni oldu! Allâh Ğaniyy’dır, Hamiyd’dır.

7-) Ze’amelleziyne keferu en len yüb’asû* kul bela ve Rabbıy letüb’asünne sümme letünebbeünne Bima ‘amiltum* ve zâlike ‘alAllâhi yesıyr;

O hakikat bilgisini inkâr edenler, asla bâ’s olunmayacaklarını zannettiler! De ki: “Hayır (yanılıyorsunuz)! Rabbime kaseş ederim ki, elbette bâ’s olunacaksınız; sonra yaptıklarınızın anlamının bilgisi sizde açığa çıkacaktır! İşte bu Allâh üzerine çok kolaydır!”

8-) Feaminu Billâhi ve RasûliHİ venNûrilleziy enzelna* vAllâhu Bima ta’melune Habiyr;

Esmâ’sıyla hakikatiniz olan Allâh’a, Rasûlüne ve inzâl ettiğımız Nûr’a (ilme) iman edin! Allâh yaptıklarınızı (B sırrınca) Habiyr’dır.

9-) Yevme yecme’uküm liyevmilcem’ı zâlike yevmütteğabun* ve men yu’mın Billâhi ve ya’mel salihan yukeffır ‘anhu seyiyatihi ve yüdhlıhu cennatin tecriy min tahtihel’enharu halidiyne fiyha ebada* zâlikelfevzul’azıym;

Toplanma süreci için sizi bir araya getirdiği süreç!, işte o Teğabun (aldanışların apaçık fark edilip yaşanacağı) sürecidir! Kim, Esmâ'sıyla hakikati olan Allâh'a iman eder ve imanının gereğini uygularsa; onun kötülüklerini ondan siler; onu altından nehirler akan cennetlere, içinde sonsuza dek kalmak üzere dâhil eder... İşte bu azîm kurtuluştur!

10-) Velleziyne keferu ve kezzebu BiâyâtîNA ülaike ashabunnari halidiyne fiyha* ve bi'selmasıyr;

İnkâr edip varlıklarında mevcut işaretlerimizi yalanlayanlara gelince; işte onlar, içinde sonsuza dek kalmak üzere ateş ehlidirler! Ne kötü dönüş yeridir!

11-) Ma esabe min musıybetin illâ Biiznillâh* ve men yu'min Billâhi yehdi kalbeh* vAllâhu Biküllî şey'in 'Aliym;

Bi-iznillâh (Allâh'ın, hakikatin olan Esmâ'sı elvermedikçe) hiçbir musîbet isâbet etmez! Kim hakikatinin Allâh Esmâ'sı olduğuna iman ederse, ona şuurunda hakikati yaşatır! Allâh Bi-küllî şey'in (Esmâ'sıyla her şeyde olarak) Aliym'dir.

12-) Ve etıy'ullahe ve etıy'urRasûl* fein tevelleytüm feinnema 'alâ RasûliNElbelâğulmubiyn;

Allâh'a itaat edin, Rasûl'e itaat edin! Eğer yüz çevirirseniz, Rasûlümüzün üstüne düşen yalnızca apaçık bir tebliğdir.

13-) Allâhu lâ ilâhe illâ HU* ve 'alAllâhi felyetevekkelil mu'minin;

Allâh, tanrı yok; sadece "HÛ"! İman edenler Allâh'a tevekkül etsinler!

14-) Ya eyyühelleziyne amenû inne min ezvaciküm ve evladiküm 'aduvven leküm fahzerûhüm* ve in ta'fu ve tasfehu ve tağfiru feinnAllâhe Ğafûrun Rahıym;

Ey iman edenler! Muhakkak ki eşerinizden ve evlatlarınızdan (onların içinden) sizin için düşman vardır! Bundan ötürü onlardan korunun! Eğer affeder, vazgeçer ve bağışlarsanız, muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

15-) İnnema emvalüküm ve evladüküm fitnetun, vAllâhu 'indeHU ecrun 'azıym;

Mallarınız ve evlatlarınız sizin için yalnızca sınav objesidir! Allâh(a gelince), O'nun indindedir büyük ecir.

Enfâl Sûresi: 1-75

AÇIKLAMA:

Enfâl Sûresi, Bedir Savaşı hakkında; dolayısıyla o süreçte nâzil olmuştur!.. Kaynak tertiplerde Bakara Sûresi'nden sonraya yerleştirilmiştir!..

“ENFÂL (ganimetler) İSMİ'ni, 1.âyetinden alır!..

Bu noktada vurgulanması önemli bir husus:

İslâm'ın Medine döneminde önemli üç dönüm noktası vardır:

BEDİR SAVAŞI,

HUDEYBİYE SULHU,

MEKKE FETHİ..

Ehl-i Mekke (Kureys) ve Ehl-i Medine(Arap ve Yahudi kabileleri)'nin dışında (Hristiyan vb) muhtelif inançlara sahip insanların (o bölgedeki diğer büyük Arap kabileleri yanısıra, Şam bölgesinden Yemen bölgesine, İran'dan Mısır ve Habesistan'a) yoğun bir şekilde Medine'ye gelmesine, bu yeni dine ilgi göstermesine sebep olmuştur!..

Nitekim bu üç olaya da Kurân'da “FETH (fetih, açıklık, zafer)” denir!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Yes'eluneke anil enfal* kulil enfalü Lillâhi verRasûl* fettekullâhe ve aslihu zate beyniküm* ve etry'ullahe ve RasûleHU in küntüm mu'miniyn;
Sana savaş ganimetlerinin taksimini (konusunu) soruyorlar... De ki: “Savaş ganimetleri, Allâh ve Rasûlünüdür... Allâh'tan (hakikatinizin yaşanmaması hâlinde, bunun getireceği sonuçlarından) korunun ve aranızdaki din kardeşliği ilişkisini (birbirinizin hakikatini görerek) düzeltin. Eğer (hakiki) iman edenler iseniz, Allâh'a ve Rasûlüne itaat edin (çünkü Hakikatiniz ve o hakikatin dillendiricisi, sizin hakikatinizi yaşamamanızı ister).”

2-) İnnemel mu'minunelleziyne izâ zükirAllâhu vecilet kulübühüm ve izâ tülıyet aleyhim ayatuHU zadethüm iymanen ve alâ Rabbihim yetevekkeln;

Kesinlikle iman edenler o kimselerdir ki, “Allâh”ı anıp düşündüklerinde onların şuurlarında ürperti olur (o azamet yanında kendi acizyetlerini düşünmekten); onlara O'nun işaretleri okunduğunda, onların imanlarını arttırır (düşünebildikleri oranda)... Onlar Rablerine tevekkül ederler (hakikatlerindeki El Vekiyl isminin, gereğini yerine getireceğine iman ederler).

3-) Elleziyne yukıymunes Salate ve mimma razaknahüm yünfikun;

Onlar ki, salâti ikame ederler (Allâh'a yönelişleri sonucu, tüm varlığın O'nun hükmüne uyduğu; âlemlerde Allâh Esmâ'sından başka {dûnunda} hiçbir şey olmadığı yaşanarak, "Bakıy Allâh'tır" hakikati açığa çıkar) **ve onları rızıklandırdıklarımızdan** (maddi veya salâti yaşamanın sonucu oluşan manevî rızık) **infak ederler.**

4-) Ülaike hümül mu'minune Hakka* lehüm deracatün 'inde Rabbihim ve mağfîretün ve rizkun keriyim;

İşte onlardır hakkıyla (tahkike dayalı) **iman edenler... Onlar için Rableri indinde** (hakikatleri olan Esmâ mertebesinin getirisi olan) **dereceler, mağfîret** (Esmâ kuvvesi olan ilmin benliği örtmesiyle oluşan bağışlanma) **ve kerîm rızık** (cömert - şerefli rızık, maddi veya manevî rızık) **vardır.**

5-) Kema ahraceke Rabbüke min beytike Bil Hakk* ve inne feriykan minel mu'miniyne le karihun;

Nitekim Rabbin seni, Hakk'ı yaşatarak (duygusalılıktan değil) **evinden çıkardığında, gerçekten iman edenlerden bir bölümü bundan hoşlanmıyorlardı.**

6-) Yücadilüneke fiyl Hakkı ba'de ma tebeyyene keennema yüsakune ilel mevti ve hüm yenzurun;

Hak apaçık ortaya çıkmışken, buna rağmen onlar bunu kabullenmiyorlardı... Sanki onlar göre göre ölüme gidiyorlardı.

7-) Ve iz ye'ıdükümullâhu İhdet taifeteyni enneha leküm ve teveddune enne ğayre zâtîş şevketi tekünü leküm ve yüriydu llahu en yuhikkal hakka Bi kelimatiHİ ve yakta'a dabirel kafîriyn;

Hani Allâh size iki gruptan (Kureyş ordusu veya kervandan) **birinin sizin olacağını vadediyordu... Silah sahibi olmayanın** (kervanın) **sizin olmasını arzu ediyordunuz** (kısa vâdeli kazanca, getirisi kolay olana bakıyordunuz, hâlbuki uzun vâdede size zarar verecekti bu isteğiniz)... **Allâh da uyarılarıyla Hakk'ı gerçekleştirmek ve hakikat bilgisini inkâr edenlerin ardını kesmeyi diliyordu.**

8-) Li yuhikkal hakka ve yubtîlel batîle ve lev kerihel mücrimun;

Hakk'ı gerçekleştirmek ve boş, asılsız olanı geçersiz kılmak için... İsterse Allâh'a karşı suç işleyenler bundan hoşlanmasın!

9-) İz testeğiysune Rabbeküm festecabe leküm enniy mümiddüküm Bi elfin minel Melaiketi murdifiyin;

Hani siz Rabbinizden yardım istiyordunuz da: "Muhakkak ki ben, birbiri ardınca bin melâike ile size yardım ediyorum" diye size icabet etmişti.

10-) Ve ma cealehullahu illâ büşra ve li tatmeinne Bihi kulubüküm* ve men nasru illâ min 'indillâh* innAllâhe Aziyün Hakiym;

Allâh bunu ancak bir müjde olsun ve onunla kalpleriniz mutmain olsun diye yaptı... Yardım, zafer ancak Allâh indîndendir... Muhakkak ki Allâh Aziyz'dir, Hakiym'dir.

11-) İz yûğaşşiykümünnüase emeneten minhü ve yünezzilü aleyküm mines Semai maen liyutahhirküm Bihi ve yüzhibe anküm riczeşşeytani ve li yarbita alâ kulubiküm ve yüsebbite Bihil akdam;

Hani O, kendinden bir sükûn ve güven hâli oluşturuyordu; sizi onunla (nefsanî duygulardan) arındırmak, sizden şeytanın pislîğini (korku, evham) gidermek, şuurunuzdaki Hak müşahedesini kuvvetlendirmek ve ayakları (-nızı) (bu ilimle) sâbit tutmak için de üzerinize semâdan bir su inzâl ediyordu (SU, ilmî marifet; kesinlikle Allâh muradı neyse onun yerine geleceğine, yakîn hâline işaret eder). (Bu âyet benzetme yollu anlatımın örneğidir. Zira olay sırasında gökten yağan su - yağmur, ayakları yere bağlamaz veya şeytanın dürtüsünü temizlemez realitesi. Kurân'daki pek çok âyetin hangi bakışla değerlendirilmesi gerektiğine de bir örnektir.)

12-) İz yuhîy Rabbüke ilel Melaiketi enniy me'aküm fesebbitülleyziye amenû* seulkîy fiy kulubilleziyne keferurru'be fadribu fevkal a'nakı vadribu minhüm külle benan;

Hani Rabbin melâikeye şöyle vahyetmişti: “Muhakkak ben sizinle beraberim (Allâh melekle yan yana olmayacağına göre; anlatılmak istenen {tasavvufta mâiyet sırrı diye bahsedilen}: meleklerin, kendilerindeki kuvvet ve kudretin Allâh'ın kuvvet ve kudreti bilincini taşıdıkları realitesine işaret olunmaktadır)... İman edenleri sâbitleyin... Hakikat bilgisini inkâr edenlerin kalplerinde korku oluşturacağım... (Onların) boyunlarının üstüne vurun (vehim üzere sâbitleyin) ve onların her parmağına darbedin.”

13-) Zâlike Bi ennehüm şakkullahe ve RasûleHU, ve men yuşakkıkillahe ve RasûleHU fe innAllâhe şediyd'ül 'ikab;

Bunun sebebi, onların Allâh'a ve Rasûlüne karşı çıkarak kendilerini Allâh ve Rasûlünden ayırıp koparmalarıdır... Kim Allâh'a ve Rasûlüne karşı çıkarsa, muhakkak ki Allâh “Şediyd'ül Ikab”dır (yapılanın sonucunu şiddetle yaşatandır).

14-) Zâliküm fezûkuhu ve enne lilkaferiyye azâben nar;

İşte size (filinizin sonucu); tadın onu! Hakikat bilgisini inkâr edenler için bir de Nâr (bir tür ateş ki, hem içsellikte hem dışsallıkla yakan) azabı vardır.

15-) Ya eyyühelleziyne amenû izâ lekıytümülleyziyne keferu zahfen fela tüvelluhümül edbar;

Ey iman edenler... Toplu olarak hakikat bilgisini inkâr edenler ile

karşılaştığımızda, sakın onlardan kaçmayın!

16-) Ve men yüvellihim yevmeizin dübürehu illâ müteharrifen likıtalin ev mütehayyizen ila fietin fekad bae Bi ğadabin minAllâhi ve me'vahu cehennem* ve bi'sel masıyr;

Savaşmak için çekilmek yahut bir başka birliğe katılmak (için çekilmek) haricinde, kim onlardan kaçarsa, mutlaka Allâh'ın öfkesi ile döner... Onun mekânı yanma ortamıdır! Ne kötü varış yeridir o!

17-) Felem taktülühüm ve lakinnAllâhe katelehüm ve ma rameyte iz rameyte ve lakinnAllâhe rema* ve liyübliyel mu'miniyne minhü belaan hasena* innAllâhe Semiy'un Aliym;

Siz öldürmediniz onları, öldüren Allâh'tı! (Oku) attığında sen atmadın, atan Allâh'tı! İman edenlere, kendinden (rahmetinden) güzel bir tecrübe yaşatmak için! Muhakkak ki Allâh Semi'dir, Aliym'dir.

18-) Zâliküm ve ennAllâhe muhinü keydil kafiriyn;

İşte böyle (yaşayıp gördünüz)! Muhakkak Allâh, hakikat bilgisini yaşamayı inkâr edenlerin tuzağını zayıf düşürendir!

19-) İn testeftihu fekad caekümül feth* ve in tentehu fehuve hayrun leküm* ve in te'ûdu ne'ud* velen tuğniye anküm fietüküm şey'en velev kesüret, ve ennAllâhe me'al mu'miniyn;

Eğer siz fetih (zafer) istiyorsanız, işte size (Bedir'de) fetih geldi... Eğer (Rasûlullâh'a direnmekten) vazgeçerseniz, o sizin için daha hayırlıdır... Şayet (şirke) dönerseniz, biz de döneriz! (O durumda) topluluğunuz çok da olsa size hiçbir faydası olmaz... Kesinlikle Allâh iman edenlerledir (kendinde açığa çıkan havl ve kuvvetin Allâh'ın olduğunu yaşayanlarladır)!

20-) Ya eyyühelleziyne amenû etıy'ullahe ve RasûleHU ve lâ tevellev 'anHU ve entüm tesme'un;

Ey iman edenler... Allâh'a ve O'nun Rasûlüne itaat edin! İştiiip durduğunuz hâlde O'ndan yüz çevirmeyin!

21-) Ve lâ tekûnu kelleziyne kalu semı'na ve hüm lâ yesme'un;

Kendileri işitip de (algılamadıkları hâlde), "işittik" diyenler gibi olmayın!

22-) İnn şerred devabbi 'indAllâhis summül bükmülleziyne lâ ya'kılun; **Muhakkak ki Allâh indinde canlıların en şerrlisi, aklını kullanmayan (taklitle yaşayan) sağırklar ve dilsizlerdir.**

23-) Velev alimAllâhu fihim hayren leesme'ahüm* velev esme'ahüm letevellev ve hüm mu'ridun;

Eğer Allâh onlarda bir hayır (değerlendirecek istidat) olduğunu

bilseydi, elbette onlara işittirirdi... Şayet onlara (mevcut yaratılış programları altında) işittirmiş olsaydı (bile) onlar yüz çevirirlerdi!

24-) Ya eyyühelleziyne amenüsteciybu Lillâhi ve lirRasûli izâ de'aküm lima yuhyîyküm* va'lemu ennAllâhe yehulü beynel mer'i ve kalbihi ve ennehu ileyHî tuşşerun;

Ey iman edenler... Sizi, sizi dirilten şeye (hakikat ilmine) çağırdığında, Allâh ve Rasûlünün davetine uyun! İyi bilin ki (davet edildiğinizde uymazsanız) Allâh (beynindeki var olan sistemiyle) kişinin bilinci ile kalbi arasına girip engel olur... Siz O'na haşrolunacaksınız.

25-) Vetteku fitneten lâ tusıybennelleziyne zalemu minküm hassaten, va'lemu ennAllâhe şediyd'ül 'ıkab;

Sizden yalnızca zulmedenlere isâbet etmekle kalmayan (o toplumda bulunan iyileri de içine alan) bir belâdan korunun... İyi bilin ki Allâh "Şediyd'ül İkab"dır (yapılanın sonucunu şiddetle yaşatandır).

26-) Vezkürü iz entüm kaliylün müstad'afune fiyl Ardı tehafune en yetehattafekümün Nasü feavaküm ve eyyedeküm Bi nasriHî ve razekaküm minat tayyibati lealleküm teşkürun;

Hatırlayın o günleri ki, azınlık ve güçsüz olmanız nedeniyle insanların zarar vermesinden korkuyordunuz... Sizi barındırdı, yardımı ile sizi destekledi ve şükredesiniz (değerlendirerek müteşekkîr olasınız) diye sizi temiz nimetlerle rızıklandırdı.

27-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tehunullahe ver Rasûle ve tehunu emanatiküm ve entüm ta'lemun;

Ey iman edenler... Allâh'a ve Er Rasûl'e (Rasûlullâh'a) ihanet etmeyin... Bildiğiniz hâlde emanetlerinize (nübüvvet ve risâlet ile size ulaşan ilim ve marifetlere) hıyanet etmeyin!

28-) Va'lemu ennema emvalüküm ve evladüküm fitnetün ve ennAllâhe 'indeHU ecrun azıym;

İyi bilin ki, mallarınız ve evlatlarınız ancak bir fitnedir (sınav objeksidir)! Allâh'a gelince, azîm mükâfat O'nun indindedir.

29-) Ya eyyühelleziyne amenû in tettekullahe yec'al leküm furkanen ve yükeffir anküm seyyiatiküm ve yağfir leküm* vAllâhu ZülFadlilAzîym;

Ey iman edenler... Eğer Allâh'tan korunursanız (fıtrî ahdinize ve Rasûlullâh ile ulaşanlara hıyanet etmezseniz), sizin için Furkan (Hak ile bâtıllı ayırt etme kuvvesi) oluşturur, kötülüklerinizi örter ve sizi bağışlar... Allâh, Zül Fadlil Aziym'dir.

30-) Ve iz yemkürü Bikelleziyne keferu liyüsbıtuke ev yaktüluke ev yuhricuke, ve yemkürune ve yemkürullah* vAllâhu hayrul makiriyn;

Hani o hakikat bilgisini inkâr edenler, senin işlevini durdurmak

yahut seni öldürmek ya da seni (yurdundan) çıkarmak için sana mekr (hile) düzenliyorlardı. Onlar mekr kurarlar, Allâh, mekrlerine mekrin sonuçlarını yaşatarak cevap verir (yaptıklarını kendi aleyhlerine çevirir)! Allâh mekr oluşturanların en hayırlısıdır!

31-) Ve izâ tütla alehem ayatüna kalu kad semi'na lev neşâü lekulna misle hazâ in hazâ illâ esatıyrul evveliyin;

Onlara işaretlerimiz okunduğunda: “Gerçekten işittik... Eğer dilesek elbette bunun benzerini biz de söyledik... Evvelkilerin masallarından başka bir şey değil bu!” dediler.

32-) Ve iz kalullahümme in kâne hazâ hüvel hakka min ‘indike feemtır aleyna hıcareten mines Semai evi'tina Bi azâbin eliyim;

Hani, “Ey Allâhım... Eğer bu senin indînden Hakk'ın kendisi ise, (o takdirde) gökten üstümüze taşlar yağdır! Yahut bize acı bir azap ver” demişlerdi.

33-) Ve ma kânAllâhu liyüazzibehüm ve ente fiyhim* ve ma kânAllâhu müazzibehüm ve hüm yestağfirun;

Hâlbuki sen onların içindeyken Allâh onlara azap vermezdi (sen âlemlere rahmet olarak irsâl edilmiştin)... Ayrıca, istiğfar edenler de varken, Allâh onlara azap edici değildir.

34-) Ve ma lehüm ella yüazzibehümullâhu ve hüm yasuddune anil Mescidil Harami ve ma kânu evliyâeh* in evliyauhu illel müttekune ve lâkinne ekserehüm lâ ya'lemun;

Onlar Mescid-i Haram'dan (iman edenleri ziyaretten) engelledikleri hâlde, Allâh onlara ne diye azap vermesin? (Üstteki âyetle bu çelişmez; orada toplumsal azaptan burada bireysel azaptan söz edilmekte...) (Hem) onlar, Onun (Mescid'in) velîleri değildirler... Onun velîleri ancak korunanlardır... Ne var ki, onların çoğunluğu (Mescid-i Haram'ın ne olduğunu) bilmezler.

35-) Ve ma kâne Salatühüm ‘indel Beyti illâ mükâen ve tasdiyeten, fezûkul azâbe Bi ma küntüm tekfürun;

Onların El Beyt'in (Beytullah'ın) indindeki (katındaki) salâtları (yönelişleri), ıslık çalmak ve el çırpma olandan (atalarının dışa dönük tapınma biçiminden) başka bir şey değildir... O hâlde gerçeği inkâr etmenizden (küfrünüzden) ötürü tadın azabı!

36-) İnnelleziyne keferu yünfikune emvalebüm li yasuddu an sebiylillâh* fe seyünfikuneha sümme tekûnu aleyhim hasreten sümme yuğlebun* velleziyne keferu ila cehenneme yuhşerun;

O hakikat bilgisini inkâr edenler, Allâh yolundan engellemek için mallarını bağışlarlar! Kalanları da harcayacaklar! Sonra bu harcamaları onlar için bir yürek acısı oluşturacak! Sonra yenilirler!

(Nihayet) **hakikat bilgisini inkâr edenler hep bir arada, cehenneme toplanır.**

37-) Li yemiyyAllâhul habiyse minet tayyibi ve yec'alel habiyse ba'dahu alâ ba'din feyerkûmehu cemiy'an feyec'alehu fiy cehennem* ülaike hümül hasirun;

Pisi temizden ayırsın ve pis olanları birbiri üstüne yığıp onlarla cehennemi doldursun diye... İşte bunlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

38-) Kul lilleziyne keferu in yentehu yuğfer lehüm ma kad selef* ve in ye'üdu fe kad medat sünnetül 'evveliyin;

Hakikat bilgisini inkâr edenlere de ki: “Eğer (yanlış inançlarından) vazgeçerlerse, geçmişte yaptıkları suçlar onlar için bağışlanır! Eğer (eski inançlarına tekrar) dönerlerse, öncekilerin başına gelmiş olanları hatırlat!”

39-) Ve katiluhüm hatta lâ tekûne fitnetün ve yekûned diynü küllühu Lillâh* feinintehev feinAllâhe Bi ma ya'melune Basıyr;

İman edenlere zulüm ve baskı ortadan kalkana; Din (hakikat bilgisi ve Allâh sistem ve düzeni) apaçık ortaya çıkıp anlaşılincaya kadar (bunu yapmanızı engellemeleri hâlinde {zira Lâ ikraha fiyd din = Din konusu zorlama kabul etmez}) onlarla savaşın! Eğer (baskı ve engellemeden) vazgeçerlerse, muhakkak ki Allâh onların yapmakta olduklarını Basıyr'dır.

40-) Ve in tevellev fa'lemu ennAllâhe Mevlaküm* nı'mel Mevla ve nı'men Nasıyr;

Eğer yüz çevirirler ise, iyi bilin ki Allâh sizin Mevlâ'nızdır... Ne güzel Mevlâ'dır (sahiptir O) ve ne güzel Nasır'dır (zafere ulaştırıcıdır O)!

41-) Va'lemu ennema ğanimtüm min şey'in feenne Lillâhi hümüşehu ve lirRasûli ve lizil kurba vel yetama vel mesakiyini vebnisseybiyli, in küntüm amentüm Billâhi ve ma enzelnâ alâ abdina yevmel furkani yevmel tekalcem'an* vAllâhu alâ külli şey'in Kadiyr;

Eğer Allâh'a ve Furkan günü (Hak ve bâtil uğruna ayrışıp savaşanların günü), (yani) iki topluluğun karşılaştığı (Bedir) günü kulumuza inzâl ettiğimize (meleklerin yardımına) iman etmişseniz, bilin ki ganimet olarak elde ettiklerinizin beşte biri Allâh'a (Allâh yolunda harcanmaya), Er Rasûl'e (Rasûlullah'a), akrabalarına, yetimlere, yoksullara ve Allâh için yolda kalmışlara aittir... Allâh her şeye Kaadir'dir.

42-) İz entüm Bil udvetid dünya ve hüm Bil udvetil kusva verrekbü esfele minküm* velev teva'adtüm lahteleftüm fiyl miy'adi ve lâkin li yakdıyAllâhu emren kâne mef'ulen, liyehlike men heleke an beyyinetin

ve yahya men hayye an beyyinetin, ve innAllâhe leSemiy'un 'Aliym;

Hani siz en yakın kenarda idiniz, onlar ise en uzak kenarda... Kervan da sizden aşağıda idi... Eğer onlarla sözleşmiş olsaydınız aynı zamanda bunlar bir araya gelemezdi!.. Fakat Allâh, hükmü verilmiş olayı oluşturdu (tesadüf yoktur)! Tâ ki, helâk olan da, hayatta kalan da, Hakk'ın açık hükmü üzere, gereğini yaşamış olsun! Muhakkak ki Allâh elbette Semî'dir, Aliym'dir.

43-) İz yüriykehünullâhu fiy menamike kaliyla* velev erakehüm kesiyren le feşiltüm ve letenaza'tüm fiyl emri ve lakinnAllâhe sellem* inneHU Aliymün Bi zatis sudur;

Allâh uykunda onları sana az gösteriyor(du)... Eğer sana onları çok gösterseydi, elbette korkuya kapılırdınız ve iş hakkında anlaşmazlığa düşerdiniz... Ne var ki Allâh (sizi) selâmete çıkardı... Muhakkak ki O, sadırların ("DÜNYAN"ın) zâtı (varlığınızın El ESMÂ'sıyla hakikati) olarak Aliym'dir.

44-) Ve iz yüriyühüm izil tekaytüm fiy a'yuniküm kaliylen ve yukallilüküm fiy a'yunihim li yakdıyAllâhu emren kâne mef'ula* ve ilAllâhi turce'ul umur;

Hani siz karşı karşıya geldiğinizde onları gözlerinize az gösteriyor, sizi de onların gözlerinde azaltıyordu... Allâh, hükmü verilmiş olayı oluşturdu! (Nihayet) tüm işler Allâh'a döndürülür.

45-) Ya eyyühelleziyne amenü izâ lekıytüm fieten feskütu vezkürullahe kesiyren lealleküm tüflihun;

Ey iman edenler!.. Bir topluluk ile karşılaştığınız vakit (imanınızla) sâbit durun... Allâh'ı çok çok zikredin (anın ve düşünün) ki zorluğu yarıp geçip, kurtuluşa eresiniz!

46-) Ve etiy'ullahe ve RasûleHU ve lâ tenaze'û fetefşelu ve tezhebe riyhüküm vasbiru* innAllâhe me'as sabiriyn;

Allâh'a ve Rasûlüne itaat edin, birbirinizle zıtlamayın; (yoksa) korkuya kapılırsınız ve rüzgârınız (kuvvetiniz) gider... Sabredin... Muhakkak ki Allâh "Es Sabûr" isminin özelliğiyle sabredenlerledir.

47-) Ve lâ tekûnu kelleziyne harecu min diyarihim betaran ve riaen Nasi ve yesuddune an sebiylillâh* vAllâhu Bi ma ya'melune Muhiyt;

Yurtlarından, şımarıp çalım satarak ve insanlara gösteriş yaparak çıkan ve Allâh yolundan engelleyenler gibi olmayın! Allâh onların yaptıklarını Muhiyt'tir!

48-) Ve iz zeyyene lehümüş şeytanü a'malehüm ve kale lâ ğalibe lekümü'l yevme minen Nasi ve inniy carun leküm* felemma teraetil fietani nekesa alâ akıbeyhi ve kale inniy beriyün minküm inniy era ma lâ teravne inniy ehafullah* vAllâhu şedi'd'ül 'ıkab;

Hani şeytan onlara davranışlarını süsledi ve (şöyle) dedi: “Bugün sizi kimse yenemez! Ben de muhakkak sizin yanınızdayım”... İki grup birbirini görünce iki topuğunun üzerine gerisin geri çarketti ve: “Muhakkak ben sizden ayırırım! Gerçekten ben sizin göremediğiniz şeyleri görüyorum... Muhakkak ben Allâh’tan korkarım... Allâh “Şediyd’ül İkab”dır (suçların sonuçlarını en şiddetli şekilde yaşatan!” dedi.

49-) İz yekulül münafikune velleziyne fiy kulubihim meredun ğarre haülai diynühüm* ve men yetevekkel alAllâhi feinnAllâhe Aziyzün Hakiym;

Hani münafıklar ile içlerindeki şüphe dolayısıyla sağlıklı düşünemeyenler: “Bunları dinleri aldatmış” diyor(du)... Kim Allâh’a tevekkül ederse (işe duygularını karıştırmayıp tâbiri câiz ise kendini otomatik pilota bırakırsa, yani Allâh Esmâ’sının gereğini kendisinde açığa çıkaracağına iman ederse), muhakkak Allâh Aziyz’dır, Hakiym’dır.

50-) Ve lev tera iz yeteveffelleziyne keferul Melaiketü yadribune vucuhehüm ve edbarehüm* ve zûku azâbel hariyk;

Melâikeyi, hakikat bilgisini inkâr edenlerin yüzlerine ve arkalarına vurarak ve “Tadın yakıp kavuran azabı” (diye) öldürürken bir görseydin!

51-) Zâlîke Bima kaddemet eydiyküm ve ennAllâhe leyse Bi zallamin lil abiyd;

“Bu, yaptıklarınızın getirisidir! Allâh, kullarına zulmedici değildir!”

52-) Kede’bi ali fir’avne velleziyne min kablihîm* keferu Bi âyâtillâhi fe ehazehümullâhu Bi zünubihîm* innAllâhe Kaviyyün şediyd’ül ‘ıkab;

(Bunların durumu) **Firavun hanedanı ve onlardan öncekilerin gidişatı gibi... (Onlar) Allâh’ın işaretlerindeki varlığını (Esmâ’sının açığa çıkışı olan işaretleri) inkâr ettiler, Allâh da onları kendi suçlarıyla yakaladı... Muhakkak ki Allâh Kaviyy’dır, “Şediyd’ül İkab”dır (suçun sonucunu şiddetle yaşatandır).**

53-) Zâlîke Bi ennAllâhe lem yekü müğayyiren nı’meten en’ameha alâ kavmin hatta yüğayyiru ma Bi enfüsihim ve ennAllâhe Semiy’un ‘Aliym;

İşte bu böyledir... Bir topluluk nefslerindekini değiştirmedikçe, Allâh onlara (hakikatlerinden) olan nimetini değiştirmez! Allâh Semi’dır, Aliym’dır.

54-) Kede’bi ali fir’avne velleziyne min kablihîm* kezzebu Bi âyâti Rabbihîm* fe ehleknahüm Bi zünubihîm ve ağrakna ale fir’avn* ve küllün kânu zalimiyn;

Tıpkı Firavun hanedanı ve onlardan öncekilerin vaziyeti gibi

(durumları)! (Onlar) **Rablerinin işaretlerindeki varlığını** (Rabbanî özelliklerini) **yalanladılar**, (biz de) **onları suçları sonucu helâk ettik** ve **Âl-i Firavun'u da suda boğduk!** Hepsi zâlimlerdi.

55-) İnnə şerred devabbi indAllâhilleziyne keferu fehüm lâ yu'minun;

Allâh indinde hareket eden canlıların en şerrlisi, hakikat bilgisini inkâr edenlerdir! Onlar iman etmezler!

56-) Elleziyne ahedte minhüm sümme yenkudune ahdehüm fiy külli merretin ve hüm lâ yettekun;

Onlar (Medine-i Münevvere civarındaki Yahudi kabileler), kendileri ile anlaşma yaptığın kimselerdir... Sonra da her defasında sözlerini bozarlar... Onlar korunmazlar (Allâh'tan sakınmazlar).

57-) Feimma teskafennehüm fiyl harbi feşerrid Bihim men halfehüm leallahüm yezzekkerun;

Eğer onları harpte yakalarsan, onlarla, onların arkalarında bulunanları dağıt ki ibret alsınlar.

58-) Ve imma tehafenne min kavmin hıyaneten fenbiz ileyhim alâ seva'* innAllâhe lâ yuhıbbül hainiyn;

Şayet bir topluluğun ihanetinden endişen varsa, anlaşmayı geçersiz saydığını önceden onlara bildir! Muhakkak ki Allâh ihanet edenleri sevmez.

59-) Ve lâ yahsebennelleziyne keferu sebeku* innehüm lâ yu'cizun;

O hakikat bilgisini inkâr edenler, sakın kaçarak kendilerini kurtaracaklarını sanmasınlar... Kesinlikle onlar (Allâh'ı) dilediğini yapmaktan âciz bırakamazlar!

60-) Ve e'ıddu lehüm mesteta'tüm min kuvvetin ve min ribatıl hayli turhibune Bihi adüvveAllâhi ve adüvveküm ve ahariyne min dunihim* lâ ta'lemunehüm*Allâhu ya'lemuhüm* ve ma tünfikü min şey'in fiy sebiylillâhi yuveffe ileyküm ve entüm lâ tuzlemun;

Onlar için gücünüz yettiğince kuvvet toplayın ve (cihad için) bağlanarak beslenmiş atlar hazırlayın ki onunla Allâh düşmanını, sizin düşmanınızı ve onlardan başka, Allâh'ın bilip sizin bilmediğiniz değerlerini korkutasınız... Allâh uğruna ne bağışlarsanız, mükâfatı size tam ödenir ve hakkınız asla yenmez!

61-) Ve in cenehu lisselmi fecnah leha ve tevekkel alellah* inneHU HUves Semiy'ul 'Aliym;

Eğer barışa yanaşırlar ise, sen de ona (barışa) yanaş! Allâh'a tevekkül et (Allâh'ı vekil tut = El Vekiyl isminin kuvvesine yönel)! Çünkü O, Semi'dir, Aliym'dir.

62-) Ve in yüriydu en yahde'uke feinne hasbekâllah* HUvelleziy

eyyedeke Bi nasriHÎ ve Bil mu'miniyn;

Eğer sana hile yapmak isterlerse, muhakkak Allâh sana yeter! O ki, yardımı ve diğer iman edenler ile seni desteklemiştir.

63-) Ve ellefe beyne kulubihim* lev enfakte ma fiyl Ardı cemiy'an ma ellefte beyne kulubihim ve lakinnAllâhe ellefe beynehüm* inneHU Aziyzün Hakiym;

(İman edenlerin) kalplerini, verdiği paylaşım sevgisi ile tek kalp gibi yapmıştır! Şayet sen yeryüzünde ne varsa toptan bağışlamış olsan, onların kalplerinin arasını birleştiremezsin... Fakat Allâh onların arasını ülfetle birleştirdi... Muhakkak ki O, Aziyz'dir, Hakiym'dir.

64-) Ya eyyühen Nebiyyü hasbükâllahu ve menittebe'ake minel mu'miniyn;

Ey Nebi! Allâh, sana ve iman edenlerden sana tâbi olanlara yeter.

65-) Ya eyyühen Nebiyü harridıl mu'miniyne alelkıtâl* in yekün minküm ısrune sabirune yağlıbu mieteyn* ve in yekün minküm mietün yağlıbu elfen minelleziyne keferu Bi ennehüm kavmün lâ yefkahun;

Ey Nebi! İman edenleri harbe teşvik et! Eğer sizden sabreden yirmi (kişi) olursa, iki yüze galip gelirler... Şayet sizden yüz (kişi) olursa, hakikat bilgisini inkâr edenlerden bine (kişiye) galip gelirler... Onlar anlayışsız bir topluluktur!

66-) El ANe haffefAllâhu anküm ve alime enne fiyküm da'fa* fein yekün minküm mietün sabiretün yağlıbu mieteyn* ve in yekün minküm elfün yağlıbu elfeyni Biiznillâh* vAllâhu me'as sabiriyn;

Şu an Allâh sizden yükünüzü hafifletti, çünkü biliyor ki sizde zayıflık var... (O hâlde) sizden dayanan yüz olursa, iki yüze galip gelirler... Sizden bin olursa, Allâh'ın izniyle (Bi-iznillâh), iki bine galip gelirler... Allâh sabredenlerle beraberdir.

67-) Ma kâne li Nebiyyin en yeküne lehu esra hatta yüşhine fiyl Ard* türiydune aradaddünya* vAllâhu yüriydül ahirete, vAllâhu Aziyzün Hakiym;

Bir Nebiye, arzda ağır basıncaya kadar, (savaşsız) esirler sahibi olması sahih olmaz... Siz (düşmanınızı) öldürmek yerine esir almayı istemekle) dünyanın malını diliyorsunuz; Allâh ise sonsuz geleceği diliyor... Allâh Aziyz'dir, Hakiym'dir.

68-) Lev lâ Kitabün minAllâhi sebeka lemesseüküm fiyma ehaztüm azâbün azıym;

Eğer Allâh'ın bu konuda bir hükmü olmasaydı, aldığımız fideden elbette size acı azap dokunacaktı.

69-) Fe külu mimma ğanimtüm hâlâlen tayyiba* vettekullah* innAllâhe

Ğafûrun Rahıym;

Elde ettiğiniz ganimetten helal ve temiz olarak yiyin... Allâh'tan korunun. Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

70-) Ya eyyühen Nebiyyü kul limen fiy eydiyküm minel esra, in ya'lemillahu fiy kulubiküm hayren yü'tiküm hayren mimma uhıze minküm ve yağfir leküm* vAllâhu Ğafûrun Rahıym;

Ey Nebi! Esirlerden elinizde bulunanlara de ki: "Eğer Allâh kalplerinizde bir hayır (iman) bilirse, size, sizden alıncadan daha hayırlısını verir ve sizi bağışlar! Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir."

71-) Ve in yüriydu hiyaneteke fekad hanullahe min kablü feemkene minhüm* vAllâhu Aliymun Hakiym;

Eğer sana hiyanet dilerlerse, gerçekten onlar daha önce Allâh'a hainlik yapmışlardı da, onlara karşı (sana) başarı vermişti! Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

72-) İnneleziyne amenû ve haceru ve cahedu Bi emvalihim ve enfüsihim fiy sebebi'llâhi velleziyne avev ve nesaru ülaıke ba'duhüm evliyaü ba'd* velleziyne amenû ve lem yühaciru ma leküm min velayetihim min şey'in hatta yühaciru* ve inistensaruküm fiyd diyne fealeykümün nasru illâ alâ kavmin beyneküm ve beynehüm miysak* vAllâhu Bi ma ta'melune Basıyr;

Onlar ki iman ettiler ve (bu uğurda) hicret ettiler; Allâh yolunda mallarıyla ve canlarıyla mücadele ettiler ve hicret edenleri barındırdılar ve yardım ettiler; işte bunlar birbirlerinin velileridir... İman edip hicret etmeyenlere gelince; hicret edinceye kadar onlara sahip çıkma konusunda bir sorumluluğunuz yoktur! Eğer Din'de sizden yardım isterler ise, yardım etmek sizin üzerinize borçtur. Ancak sizinle onlar arasında bir anlaşma olan kavmin aleyhine olmamak üzere... Allâh yapmakta olduklarınızı (B sırtınca) Basıyr'dir.

73-) Velleziyne keferu ba'duhüm evliyaü ba'd* illâ tef'aluhü tekün fitnetün fiyl Ardı ve fesadün kebiyr;

Hakikat bilgisini inkâr edenler, birbirlerinin sahipleridir (birbirlerine arka çıkarlar)! Eğer siz de bunu yapmazsanız (birbirinize sahip çıkıp destek vermezseniz) yeryüzünde fitne ve büyük bozulma yaşarsınız.

74-) Velleziyne amenû ve haceru ve cahedu fiy sebebi'llâhi velleziyne avev ve nesaru ülaıke hümül mu'minune Hakka* lehüm mağfıretün ve rizkun kerıym;

Onlar ki iman ettiler, hicret ettiler, Allâh yolunda mücadele ettiler ve onlar ki (hicret edenleri) barındırdılar ve yardım ettiler; işte onlar

imani tam hakkını vererek yaşayan iman edenlerdir! Onlar için bağışlanma ve rızk-u kerîm (bol rızık) vardır.

75-) Velleziyne amenû min ba'dü ve haceru ve cahedu me'aküm feülaike minküm* ve ulül erhami ba'duhüm evla Bi ba'din fiy Kitabillâh* innAllâhe Bi külli şey'in 'Aliym;

Onlar ki daha sonra iman ettiler, hicret ettiler ve sizinle beraber mücahede ettiler; işte onlar da sizdendir! Ulül Erham (kan bağı olanlar), Allâh Kitabı'nda, birbirlerine daha evlâdır... Muhakkak ki Allâh Bi-küllî şey'in Aliym'dir (her şeyi, Esmâ'sıyla hakikati olarak bilendir)!

Nisâ' Sûresi: 97-100

ACIKLAMA:

Nisâ' Sûresi: 97-100 âyet grubu'nun, iman ettiği hâlde hicret edemeyip Mekke'de kalan müslümanlardan Bedir Savaşı'na müşriklerin safında katılıp, müşrikler arasında öldürülenlerin durumu hakkında nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

97-) İnnelleziyne teveffahümül Melaiketü zalimiy enfüsihim kalu fiyme küntüm* kalu küna müstad'afiyne fiyl Ard* kalu elem tekün Ardullahi vasi'aten fe tühaciru fiyha* fe ülaike me'vahüm cehennem* ve saet mesıyra;

Muhakkak ki melekler, nefslerine zulmeder hâlde vefat ettirilen kimselere, “Ne işte idiniz (niye nefsinize zulüm olan şu şartlar içindediniz?)” dediler... (Onlar da) dediler ki: “Biz Arz'da zayıf, çaresizdik”... (Melâike de) dedi ki: “Allâh Arz'ı geniş olmadı mı, orada hicret etseydiniz?”... İşte bunların ulaşacağı yer cehennemdir... O ne kötü sondur!

98-) İllel müstad'afiyne minerRicali ven nisai vel vildani lâ yestetıy'une hıyleten ve lâ yehtedune sebebiyla;

Ancak hicrete imkânı olmayan güçsüz, çaresiz erkekler, kadınlar ve çocuklar bundan müstesnadır.

99-) Feülaike 'asAllâhu en ya'füve anhüm* ve kânAllâhu Afüvven Ğafûra;

İşte Allâh'ın onların suçlarını affetmesi beklenir. Allâh Afüvv'dür, Ğafûr'dur.

100-) Ve men yühacir fîy sebebi lillâhi yecid fîyl Ardı mûrağamen kesiyren veseaten, ve men yahruc min beytihi muhaciren ilAllâhi ve RasûliHî sümme yûdrikhûl mevtü fekad veka'a ecruhu alellah* ve kânAllâhu Ğafûren Rahıyma;

Kim Allâh yolunda (zulüm gördüğü yerden, ya da {'Allâh'a firar edin', âyetince} özüne doğru) **hicret ederse, arzda pek çok gidilecek genişlik bulur... Kim Allâh'a ve O'nun Rasûlüne** (irsâl olanın açıkladığı hakikate) **muhacir olarak evinden çıkar, sonra da ona ölüm yetişirse, artık onun mükâfatı Allâh üzerinedir... Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.** (Burada zâhir yanı sıra bir iç anlama da dikkat çekmeye çalıştık. A.H.)

Bakara Sûresi: 153-157

ACIKLAMA:

Bakara Sûresi: 153-157 âyet grubu'nun, Bedir'de şehîd olan müslümanlar hakkında nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

153-) Yâ eyyühelleziyne âmenüste'ıynü BisSabri vesSalâti, innAllâhe ma'asSabiriyn;

Ey iman edenler, hakikatinizin açığa çıkartacağı sabır (dayanma kuvvesi) **ve salât** (hakikatiniz olan Esmâ mertebesine yönelişin getirisi olan müşahede) **ile yardım isteyin. Muhakkak ki Allâh sabredenlerledir** (Es Sabûr Esmâ'sıyla - mâiyet sırrı).

154-) Ve lâ tekulû limen yuktelu fîy sebebi lillâhi emvât* bel ahyâün ve lâkin lâ teş'urûn;

Allâh için (iman ehli olduğu ve iman mücadelesi verdiği için) **öldürülenlere “ölüler” demeyin. Bilakis onlar diridirler, ancak siz bunu idrak edecek kapasiteye sahip değilsiniz.**

155-) Ve leneblüvenneküm Bişey'in minelhavfi velcû'ı ve naksın minel emvâli vel enfüsi vessemerat* ve beşşirisSabiriyn;

Sizi, korkacağınız bir şeyle, açıklıkla, malınızı, canlarınızı (canınız gibi sevdiklerinizi), **çalışmalarınızın mahsulü olan şeyleri eksiltmekle sınırsınız. Bu olaylara karşı sabredenleri** (tepki koymayıp olayın nasıl sonuçlanacağını bekleyenleri) **müjdele!**

156-) Elleziyne izâ esabethüm musıybetün kalû *innâ Lillâhi ve innâ ileyhi râci'ün;*

Onlar, kendilerine hoşlanmadıkları bir olay isâbet ettiğinde, “Biz Allâh (Esmâ’sının açığa çıkması) içiniz ve O’na dönücüyüz (sonuçta bu gerçeği yaşayacağız)” derler.

157-) Üläike aleyhim salevâtun min Rabbihim ve rahmetün ve üläike hümül mühtedün;

İşte bunlar üzerinedir Rablerinin salâvatı (hakikatlerini fark ettirmek üzere tecellisi) ve rahmeti (Esmâ’sının açığa çıkış seyri güzellikleri)... İşte bunlardır hidâyet bulanların ta kendileri...

Bakara Sûresi: 208-215

ACIKLAMA:

Bakara Sûresi: 208-215 âyet grubu’nun ilk âyetlerinin, Medine’de müslüman olan yahudi âlim ve ileri gelenlerinin Hz. Rasûlullâh (a.s)’dan, “sebt= Cumartesi” gününü tazimine ve Tevrat ile geceleri ibadet etmeye izin istemeleri (ibreti?) üzerine nâzil olduğu rivayet ediliyor!.. Ki, ehli kitap iman edenlere “Toptan silme (İslâm’a, teslimiyete) girin!” denilerek, devamı olan âyetlerle bütünleştiği de görülür!..

212 ve devamı âyetler ise, hicret eden müslümanlar ile alay eden yahudi ve münafıklar ile bu muameleye maruz kalan sahabeler hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!.. Hatta 216.âyetin de bu 214.âyet bağlamında nâzil olduğu düşünülebilir!..

215.âyet ise bu ortamda “infak” gücü olanların bunu nasıl yapacaklarını sormaları üzerine nâzil olduğu rivayet edilir!..

208-) Yâ eyyühelleziyne âmenüdhulû fiys silmi kâffeten, ve lâ tettebi’û hutuvatiş şeytan* innehû leküm ‘adüvvün mubiyn;

Ey iman edenler, hepiniz teslimiyete girin, şeytanın (kendini yalnızca beden kabul ettiren düşüncenin) adımlarına uymayın. Çünkü o sizin apaçık düşmanınızdır.

209-) Fein zelettüm min ba’di mâ câetkümül beyyinâtu fa’lemû ennAllâhe Aziyzün Hakiym;

Eğer size bunca apaçık deliller geldikten sonra yine de kayarsanız, iyi bilin ki Allâh Aziyz’dır (yaptığının sonucunu karşı konulmaz kudretiyle yaşatır), Hakiym’dır.

210-) Hel yenzürüne illâ en ye’tiyehümüllâhu fiy zulelin minel ğemâmi

vel Melâiketü ve kudiyel emr* ve ilAllâhi turceul umür;

Onlar Allâh'ın, yanında meleklerle bulutlar içinden gelip, işlerini bitirmesini mi bekliyorlar! Her oluş Allâh'a döndürülür.

211-) Sel beniy isrâiyle kem âteynâhüm min âyetin beyyinetin, ve men yübeddil nı'metAllâhi min ba'di mâ câethü feinnAllâhe şediyy'ül 'ıkab;

Sor İsrailoğullarına; Biz onlara nice apaçık işaretler verdik. Kim kendisine geldikten sonra Allâh nimetini değiştirirse, (bilin ki) Allâh yapılanın karşılığını hakkıyla ve şiddetle verir.

212-) Züyyine lilleziyne keferul hayatüd dünya ve yesharüne minelleziyne âmenû* velleziyettekav fevkahüm yevmel kıyâmeti, vAllâhu yertzuku men yeşâu Bi ğayri hesab;

Dünya hayatı süslenip bezendi kâfirler için (hakikatlerini inkâr edenler süslü dış dünyaya yönelirler)! Onlar, (bu yüzden) iman edenlerle alay ederler. Oysa o korunan iman edenler, kıyamet günü onların fevkindedir. Allâh dilediğine hesapsız rızık verir.

213-) KânenNâsu ümmeten vahideten febe'asellahün Nebiyyiye mübeşşiriye ve münziriyn* ve enzele mealhümül Kitâbe Bil Hakkı liyahküme beynenNâsi fiymahtelefû fiyh* ve mahtelefe fiyhi illelleziyne ütûhu min ba'di mâ câethümül beyyinatü bağyen beynehüm* fehedAllâhulleziyne amenû limahtelefû fiyhi minel Hakkı BiizniHî, vAllâhu yehdiy men yeşâu ilâ sıratın müstekıym;

Bütün insanlar bir zamanlar tek bir topluluk idi. Müjdeleyici ve uyarıcı olarak Allâh, Nebileri bâ's etti (nübüvvet kemâlâtını onlarda açığa çıkardı). Onlar yanı sıra, ayrılığa düştükleri konularda aralarında hükmetmek için, Hak olarak Kitabı (hakikat ve Sünnetullâh bilgisini) inzâl etti. Kendilerine Kitap verilmiş olanlar, apaçık deliller gelmesine rağmen, kıskançlık yüzünden onda ihtilafa düştüler. Allâh, Bi-iznihi (nefslerindeki Esmâ bileşiminin elvermesiyle) iman edenleri, onların ayrılığa düştükleri konuda, hidâyete erdirdi. Allâh dilediğini dosdoğru yola erdirir.

214-) Em hasibtüm en tedhulül cennete ve lemmâ ye'tiküm meselülleziyne halev min kabliküm* messethümül be'sâu veddarrâu ve zülzilü hattâ yekulerRasûlü velleziyne âmenû meahû metâ nasrullah* elâ inne nasrAllâhi kariyb;

Yoksa siz, sizden öncekilerin başlarına gelen mesel olmuş sıkıntılarının sizin de başınıza gelmeden cennete gireceğinizi mi sandınız? Onlara öyle sıkıntı, belâ gelip çattı, sarsıldılar ki, Rasûlleri ve yanındaki iman edenler "Allâh'ın yardımı ne zaman gelecek" dediler. Haberiniz olsun ki Allâh nusreti yakındır!

215-) Yes'elüneke mâzâ yunfikun* kul mâ enfaktüm min hayrin felil

valideyni vel akrabiyne vel yetâmâ vel mesakiyni vebnisseybiyl* ve mâ tef'alû min hayrin feinnAllâhe Bihî 'Aliym;

Sana soruyorlar, neyi, kime Allâh (rızası) için karşılıksız bağışlayacaklarını. Hayır olarak bağışlayacağınız şeyler, ana-baba, akraba, yetimler, yoksullar ve evinden uzak düşmüş yolcular içindir. Hayırdan ne yaparsanız, Allâh (Esmâ'sıyla fiillerinizi yaratan olarak) bilir.

Âl-u İmran Sûresi: 1-120

ACIKLAMA:

Âl-u İmran Sûresi: 1-120 âyet grubu'nun, Bedir zaferi sonrası oluşan açılışın bir gereği hristiyan din heyetlerinin Hz. Rasûlullâh (a.s.)'a gelmesi ve ehl-i kitap yahudi din âlimlerinden sonra, ehl-i kitap hristiyan din alimleri ile de yapılan tartışmalar hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!.. Bu gelenleri, Mekke Fethi'nden ve Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ın davetinden sonra Hierî 9.yılda gelen Yemen Necrânı heyeti ile karıştırmamak lâzım...

O bölgede Arap müşrikler yanında, yahudileşmiş veya hristiyanlaşmış Arap kabilelerinin varlığı da söz konusu idi!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elif, Lâââm, Miiiyim;

Eliif, Lââââm, Miiim.

2-) Allâhu lâ ilâhe illâ HUvel Hayy'ul Kayyûm;

Allâh O; tanrı ve tanrısallık yoktur, sadece “HÛ” (HÛ ismi, hüviyet-i Zât'a işaret eden isimdir ki birçok yerde önce “HÛ” denerek hüviyet-i Zât'ın âlemlerden ve tüm mânâlarla kayıtlıktan berî olduğu vurgulanır, sonra O'nda açığa çıkan bir özelliğe işaret eden isim belirtilir, sözü edilen konuya bağlı olarak); **Hayy'dır** (hayatın kendisidir) **ve Kayyum'dur** (âlemler O'nunla vücud bulur ve devam eder).

3-) Nezzele aleykel Kitabe Bil Hakkı musaddikan lima beyne yedeyhi ve enzelet Tevrate vel İnciyl;

Senin ellerin arasındaki, geçmişten gelen Hak bilgileri tasdikleyen bu Kitabı (Hakikat ve Sünnetullâh bilgisini), **Hakk'ın ta kendisi olarak, inzâl etti** (bilincinde açığa çıkardı). **Tevrat** (Musa'ya gelen vahiyler) **ve İncil'i** (İsa'ya vahyolanı) **de inzâl etmişti.**

4-) Min kablü hüden lin Nasi ve enzelel Furkan* innelleziyne keferu Bi âyâtillâhi lehüm azâbün şediyy* vAllâhu Aziyy'ın Züntikam;

Önceden insanlara bir Hüda (hakikate erdirici, doğru yolu gösterici) **olarak. Furkan'ı da** (Hak ile bâtlı, hayr ile şerr olanı ayırt eden) **inzâl etti. Muhakkak ki Allâh'ın işaretlerindeki varlığını** (Esmâ'sının açığa çıkışı olan işaretleri) **örtün, inkâr edenler var ya, onlar için şiddetli bir azap vardır. Allâh Aziyy'dir, Züntikam'dır** (yapılanın sonucunu acıma söz konusu olmaksızın yaşatan).

5-) İnnAllâhe lâ yahfa aleyHî şey'ün fiyl Ardı ve lâ fiys Sema';

İşte Allâh! Semâda (gökte - bilinç boyutunda - meleki boyutta - maddenin hakikati kuantsal boyutta) **ve arzda** (madde boyutunda - bedende - yeryüzünde) **hiçbir şey O'na** (hafî) **gizli değildir!** (Çünkü O Esmâ'sı itibarıyla her "şey" in hakikatidir. Ki gizlilik veya açıklık şey'iyet için söz konusudur.)

6-) HUvelleziy yüsavvirüküm fiyl erhami keyfe yeşa'* lâ ilâhe illâ HUvel Aziyy'ul Hakiym;

Sizi rahimlerde (ana karnında - Rahıymiyetinde - varlığınıza oluşturan Esmâ mertebesinde) **dilediği gibi şekillendiren** (oluşturan - programlayan) **"HÛ"dur! Tanrı yoktur sadece "HÛ"; Aziyy'dir, Hakiym'dir.**

7-) HUvelleziy enzele aylekel Kitabe minhu ayatun muhkematun hüne Ümmül Kitabı ve uharu müteşabihat* fe emmelleziyne fi kulubihim zeyğun feyettebiune ma teşabehe minhübtığael fitneti vebtiğae te'viylih* ve ma ya'lemu te'viylehu illAllâh* ver Rasihune fiyl ilmi yekulune amenna Bihi küllün min indî Rabbina* ve ma yezzekkeru illâ ulül elbab; **"HÛ"dur; ki sana inzâl ettiği BİLGİ** (Kitap) **işaretlerinin bir kısmı muhkemdir** (açık - net anlaşılır hükümler ihtiva eden), **bilginin** (Kitabın) **anası - temelidir; diğerleri de müteşabihâttır** (teşbih - misal benzetme yolu anlatım). **Kalplerinde zey** (art niyetli, olayı saptırmak isteyen düşünceye sahip) **olan kişiler, fitne amaçlı tevîlini** (yorumunu - neye işaret ettiğini) **yapmak üzere müteşabih olanlarıyla hükmederler. Bunların tevîlini** (kesin olarak ne kastedildiğini) **ancak Allâh bilir. İlimde Rasih olanlar** (derinlikli düşünenler): **"İman ettik, onların tamamı Rabbimizin indîndendir"** derler. **Öze ermişlerden** (Ulül Elbab) **başkası bunu anlayamaz.**

8-) Rabbenâ lâ tuzığ kulûbenâ ba'de iz hedeftenâ ve heb lenâ min ledünKE rahmeten, inneKE entel Vehhâb;

Rabbimiz, bize hidâyet ettikten (hakikati gösterip idrak ettirdikten) **sonra şuurumuzu** (nefsaniyete - egoya) **döndürme ve bize ledünnünden bir rahmet başışla. Muhakkak sen Vehhâb'sın.**

9-) Rabbena inneKE camiun Nasi liyevmin lâ raybe fiyh* innAllâhe lâ

yuhliful miy'ad;

“Rabbimiz, muhakkak ki sen, oluşacağı konusunda şek, şüphe olmayan süreçte insanları cem edeceksin. Şüphesiz ki Allâh vaadinden dönmez.”

10-) İnnelleziyne keferu len tuğniye anhüm emvalühüm ve lâ evladühüm minAllâhi şey'a* ve ülaike hüm ve kudünnar;

Muhakkak ki kâfirlere (inkârcılara), Allâh'tan açığa çıkacak şeye karşı ne malları ne de evlatları yarar sağlamaz. Bunlar ateşin yakıtıdırlar.

11-) Kede'bi ali fir'avne velleziyne min kablihîm* kezzebu Bi âyâtina* feehazehümullâhu Bi zünubihîm* vAllâhü şediyd'ül 'ıkab;

(Onların gidişatı) **tıpkı Firavun hanedanı ve onlardan öncekilerin gidişatı gibi...** (Onlar) **işaretlerimizi** (Esmâ'nın açığa çıkışı olan işaretleri) **yalanlamışlardı. Allâh da onları bu suçlarıyla yakalayiverdi. Allâh “Şediyd'ül İkab”dır** (yapılan suçun hak ettiği karşılığı vermede çok şiddetlidir).

12-) Kul lilleziyne keferu setuğlebune ve tuhşerune ila cehennem* ve bi'sel mihad;

Kâfirlere (hakikati inkâr edenlere) de ki: “Yenileceksiniz ve cehennemde toplanacaksınız... Ne kötü döşektir o!”

13-) Kad kâne leküm ayetün fiy fieteynil tekatâ* fietün tükatilü fiy sebebi'llâhi ve uhra kâfîretün yeravnehüm misleyhim ra'yel ayn* vAllâhu yüeyyidü Bi nasrihi men yeşa'* inne fiy zâlike le 'ıbreten liülil ebsar;

Hakikat ki; sizin için, karşı karşıya gelmiş iki topluluğun hâlinde bir işaret - ibret vardı; bir topluluk Allâh için vurulurken, diğerleri kâfirdi ve onları gözleriyle kendilerinin iki misli olarak görüyorlardı. Allâh dilediğini yardımıyla destekler. Muhakkak bunda basîret sahipleri için büyük ibret vardır.

14-) Züyyine linNasi hubbüş shehevati minen Nisai vel beniyne vel kanatıyri'l mükantareti minezzehebi vel fiddati vel haylil müsevvemeti vel en'ami vel hars* zâlike metaul hayatid dünya* vAllâhü 'indehu husnül meâb;

İnsanlara süslü gösterilerek, kadınlara, çocuklara, kantar kantar altına ve gümüşe, soylu atlara, sığırlara, ekinlere şehvetli bir düşkünlük oluşturulmuştur. Oysa bunlar geçici dünya zevkleridir. Allâh ise... Varılacak en güzel hedef O'nun indindedir.

15-) Kul eünebbiüküm Bi hayrin min zâliküm* lilleziynetekav 'inde Rabbihîm cennatun tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha ve ezvacün mütahharetün ve rıdvanun minellah* vAllâhu Besıyr'un Bil'ıbad;

De ki: “Size bunlardan daha hayırlısını haber vereyim mi? Allâh

indinde korunanlar için altlarında ırmaklar akan cennetler vardır ki, orada sonsuza dek kalıcıdırlar. Hem de orada tertemiz eşler (bilincin eşi kusursuz hastaliksız beden olarak da anlaşılabilir) ve Allâh'ın kendilerinden razı olması vardır. Allâh kullarının hakikatinde olarak Basıyr'dir."

16-) Elleziyne yekulune Rabbena innena amenna fağfir lena zünubena ve kına azâben nar;

Onlar şöyle derler: "Rabbimiz, biz kesinlikle iman ettik. Artık bizim suçlarımızı bağışla ve bizi yanmaktan koru!"

17-) EsSabiriyne ves Sadikiyne vel Kanitiyne vel Münfikiyne vel Müstağfiriyne Bil eshar;

(Onlar) **sabredenlerdir, sadıklardır, kanitlerdir** (kulluğunun idrakıyla boyun eğmişlerdir), (muhtaçlara) **bağışlayanlardır, seher vakti** (uyanma sürecinde) **eksikliklerinden dolayı istiğfar edenlerdir.**

18-) ŞehidAllâhu enneHU lâ ilâhe illâ HUve, vel Melâiketü ve ulül 'İlmi kaimen Bil kıst* lâ ilâhe illâ HUvel Aziyz'ül Hakiym;

Allâh şehâdet eder, kendisidir "HÛ"; tanrı yoktur; sadece "HÛ"! Esmâ'sının kuvveleri olanlar (melâike) ve Ulül İl m de (ilim açığa çıkardığı mahaller) bu hakikatin Hak oluşuna şehâdet eder, Adl'i kaîm kılarlar. Tanrı yoktur, sadece "HÛ"; Aziyz, Hakiym'dir.

19-) İnned Diyne 'indAllâhil İslâm* ve mahtelefelleziyne utülKitabe illâ min ba'di ma caehümül ılmü bağyen beynehüm* ve men yekfur Bi âyâtillâhi fe innAllâhe seriy'ul hisab;

Allâh indinde Din, İslâm'dır! Kendilerine Kitap (bu konuda bilgi) **verilenler, onlara verilen bu ilimden sonra haset ve ihtirastan dolayı ayrılığa düştüler. Kim Allâh'ın işaretlerindeki varlığını (Esmâ'sının açığa çıkışı olan işaretleri) örterse, muhakkak ki Allâh "Seriy'ul Hisab"dır** (yapılan işin hesabını anında sonuçlandıran).

20-) Fein haccuke fe kul eslemtü vechiye Lillâhi ve menittebean* ve kul lilleziyne utül Kitabe vel ümmiyyiye eeslemtüm* fein eslemu fekadihtede* ve in tevellev fe innema aleykel belağ* vAllâhu Basıyr'un Bil'ıbad;

Eğer seninle tartışılırsa de ki: "Vechim Allâh'a teslimdir; bana tâbi olanların da!" Hakikat - Sünnetullâh bilgisi verilmiş olanlar ile ümmî olanlara (bu bilgiden habersiz olanlar - müşriklere) de ki: "Siz de İslâm'ı kabul ettiniz mi?.." Eğer teslim olurlarsa hakikati kabullenmiş olurlar. Ama yüz çevirirlerse, işin onlara tebliğden ibarettir. Allâh, kullarındaki Esmâ'sının sonucu olarak da Basıyr'dir (değerlendirendir).

21-) İnnelleziyne yekfurune Bi âyâtillâhi ve yaktulunen Nebiyyiye Bi

ğayri Hakkın ve yaktulunelleziyne ye'murune Bil kıstı minen Nasi febeşsirhüm Bi azâbin eliyim;

Allâh'ın işaretlerindeki varlığını (Esmâ'sının açığa çıkışı olan işaretleri) **inkâr edenlere, Hakk'ın muradına karşı Nebileri öldürenlere, insanlardan adl ile hükmedenleri öldürenlere gelince; onları feci bir azap ile müjdele!**

22-) Ülaikelleziyne habitat a'malühüm fid dünya vel ahireti, ve ma lehüm min nasıriyn;

İşte onlar, dünyada da sonsuz gelecek sürecinde de yaptıkları boşa gidenlerdir. Onlara yardımcı da yoktur.

23-) Elem tera illeleziyne ûtû nasıyben minel Kitabi yüd'avne ila Kitabillâhi li yahküme beynehüm sümme yetevella feriykun minhüm ve hüm mu'ridun;

Vahyedilen bilgilerden bir nasip verilmiş olanları görmedin mi; aralarında hüküm verilmesi için Allâh vahyine davet ediliyorlar, sonra onlardan bazıları yüz çevirip gidiyor.

24-) Zâlike Bi ennehüm kalu len temessenen naru illâ eyyamen ma'dudat* ve ğarrehüm fiy diynehim ma kânu yefterun;

Bu onların "Sayılı günlerin dışında ateş bize dokunmayacak" diye düşünmelerinden ileri gelir. Uydurdukları gerçek dışı kabulleri dinlerine ihanettir.

25-) Fekeyfe izâ ceme'nahüm li yevmin lâ raybe fiyhi ve vuffiyet küllü nefsin ma kesebet ve hüm lâ yuzlemun;

Şüphesiz gelecek olan o süreçte, kendilerini bir araya getirdiğimiz zaman, hiç kimseye haksızlık edilmeden yaptıklarının getirisi verildiğinde, ne olacak (hâlleri)!

26-) Kulillâhumme mâlikel mülki tû'til mülke men teşâu ve tenzi'ul mülke mimmen teşâ'* ve tu'izzü men teşâu ve tüzillü men teşâ'* Bi yediKEl hayr* inneKE alâ külli şey'in Kadiyr;

De ki: "Mülkün Mâlik'i olan Allâh'ım... Mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden de mülkü çekip alırsın. Dilediğini aziy edersin, dilediğini zelil edersin. Hayır senin elindedir. Kesinlikle sen her şey Kaadir'sin."

27-) Tûlicül leyle fiynnehari ve tûlicün nehara fiyl leyl* ve tuhricül hayye minel meyyiti ve tuhricül meyyite minel hayy* ve terzüku men teşâu Bi ğayri hesab;

"Geceyi gündüze dönüştürürsün, gündüzü geceye dönüştürürsün. Diriye ölüden çıkartırsın, ölüyü diriden çıkartırsın. Dilediğine hesapsız rızık (yaşam gıdası) verirsin."

28-) Lâ yettehızil mu'minunel kafîriyne evliyâe min dunil mu'miniyn*

ve men yef'al zâlike feleyse minAllâhi fiy şey'in illâ en tetteku minhüm tükaten, ve yuhazzirukümullâhu nefsehu, ve ilAllâhil masıyr;

İman edenler, iman edenleri bırakıp, hakikati inkâr edenleri vefî - dost edinmesin. Bunu yapan, Allâh'la bağıni koparmış olur. Bu ancak korunma amaçlı olabilir. Allâh sizi kendisine dikkatli olmanız konusunda uyarır. Dönüşünüz Allâh'adır!

29-) Kul in tuhfu ma fiy suduriküm ev tübduhu ya'lemhullah* ve ya'lemu ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* vAllâhu alâ külli şey'in Kadiyr;

De ki: "İçinizdekini gizleseniz de açıklasanız da Allâh (yaratıcı olarak) onu bilir. Semâlarda ve arzda (âfakî ve enfüsî anlamlarıyla) ne varsa bilir. Allâh her şeye Kaadir'dir."

30-) Yevme tecidü küllü nefsin ma amilet min hayrin muhdara* ve ma amilet min sû'* teveddü lev enne beyneha ve beynehu emeden be'ıyda* ve yuhazzirukümüllahu nefseHU vAllâhu Rauf'un Bil'ıbad;

Her nefis, hayır veya kötülük olarak ne yaptıysa, o gün karşısında bulacaktır. Arzu eder ki, onunla arasında erilmez mesafeler bulunsun! Allâh sizi (yaptıklarınızın sonucunu kesin yaşatacağı içindir ki) kendisinden sakınmanız için uyarır. Allâh kullarına hakikatlerinden Raûf'tur.

31-) Kul in küntüm tuhibbünAllâhe fettebi'ûniy yuhbibkümullâhu ve yağfir leküm zünubeküm* vAllâhu Ğafûr'un Rahıym;

De ki: "Eğer Allâh'ı seviyorsanız bana tâbi olun; ki Allâh sizi sevsin ve suçlarınızı bağışlasın. Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir."

32-) Kul etry'ullahe verRasûle, fein tevellev feinnAllâhe lâ yuhıbbul Kafiriyn;

De ki: "Allâh'a ve Rasûle itaat edin!"... Eğer yüz çevirirlerse, muhakkak ki Allâh hakikati inkâr edenleri sevmez.

33-) İnnAllâhestafa Ademe ve Nuhan ve âle İbrahiyme ve âle imrane alel âlemiyn;

Gerçek şu ki Allâh, Âdem'i, Nuh'u, İbrahim neslini, İmran neslini (kendi devirlerindeki) insanların üstüne seçip, arındırdı.

34-) Züriyyeten ba'duha min ba'd* vAllâhu Semiy'un 'Aliym;

Birbirinden gelme, tek bir nesil olarak... Allâh Semi'dir, Aliym'dir.

35-) İz kaletimraetü imrane Rabbi inniy nezertü leKE ma fiy batniy muharreren fetekabbel minniy* inneKE entes Semiy'ul 'Aliym;

Hani İmran'ın karısı: "Rabbim karnımdaki çocuğu herhangi bir şarta bağlı olmaksızın sana adadım; benden kabul buyur. Muhakkak ki sen, Semi'sin, Aliym'sin."

36-) Felemma vedaatha kalet Rabbi inniy veda'tüha ünsâ* vAllâhu

a'lemu Bi ma vedaat* ve leysez zekeru kel ünsâ* ve inniy semmeytüha Meryeme ve inniy u'ryzüha BiKE ve zürriyyeteha mineş şeytanirraciyim; **Vâdesi gelip** (erkek olur umuduyla mabede adadığını) **doğurduğunda**, **“Rabbim, kız çocuk doğurdum”**; **Allâh biliyordu kızın erkek gibi olmadığını** (dişinin erkek işini göremeyeceğini). **“Onu Meryem diye adlandırdım. Onu ve neslini, taşlanmış şeytandan korumana bırakıyorum.”**

37-) Fetekabbeleha Rabbuha Bi kabulin hasenin ve enbeteha nebaten hasenen ve keffeleha Zekeriyya* küllema dehale aleyha Zekeriyyel mıhrabe, vecede 'indeha rizka* kale ya Meryemu enna leki hazâ* kalet huve min indillâh* innAllâhe yezuku men yeşâu Bi ğayri hısab;

Bunun üzerine Rabbi onu hoşnutlukla kabul etti ve nadide bir çiçek gibi yetiştirdi. Zekeriyya'nın himayesine verdi. Zekeriyya mabede her girişinde, Onun yanında yeni yiyecekler bulur, sorardı: “Yâ Meryem, bunlar nereden?” Cevap verirdi Meryem: “Bu Allâh'ın indîndendir” (O'nun merhameti sonucu, kullarıyla ulaşmakta). **Muhakkak ki Allâh, dilediğine dilediğince yaşam gıdası (rızk) verir.**

38-) Hünalike de'â Zekeriyya Rabbehu, kale Rabbi heb liy min ledünKE zürriyyeten tayyibeten, inneKE Semiy'ud du'â';

Aynı yerde Zekeriyya Rabbine dua etti: “Rabbim, bana ledünnünden (rahmeti sonucu özel melekî kuvve açığa çıkışıyla) tertemiz bir nesil hibe et. Sen kesinlikle duamı işitensin (yönelişimi algılayansın).”

39-) FenadethülMelaiketü ve huve kaimun yusalliy fiyl mıhrabi, ennAllâhe yübeşşiruke Bi Yahya musaddikan Bi Kelimetin minAllâhi ve seyyiden ve hasuran ve Nebiyyen minassalihıyn;

O mabette Rabbine yöneliş hâlindeyken, melâike Ona nida etti: “Allâh'tan sana Bi-kelimeyi (İsa - özel kuvvelerin açığa çıktığı Allâh kelimesini) tasdik edici, seyyid (kuvvelerinin efendisi), hasur (nefsaniyetini kontrol eden) sâlihlerden bir Nebi olarak (varlığındaki Hakk'ı yaşayan) Yahya'yı müjdeler.”

40-) Kale Rabbi enna yekûnu liy ğulamun ve kad beleğaniyel kiberu vemraetiy akır* kale kezâlikÂllahu yef'alu ma yeşâ';

Dedi: “Rabbim, benim nasıl oğlum olur! İhtiyarlamışım, üstelik de karım kısır!” Buyurdu: “(Şartların) öyle ama... Allâh dilediğini yapar!”

41-) Kale Rabbic'al liy ayeten, kale ayetüke ella tükellimen Nase selasete eyyamin illâ ramzen, vezkür Rabbuke kesiyran ve sebbih Bil aşıyyi vel ibkar;

“Rabbim, benim için buna bir işaret göster” dedi (Zekeriyya). Buyurdu: “Senin için işaret, üç gün süreyle insanlarla el-yüz

işaretleri dışında konuşmamandır; bunun yanı sıra Rabbini çokça an ve sabah akşam O'nun şanının yüceliğini hisset."

42-) Ve iz kaletil Melaiketü ya Meryemu innAllâhestafaki ve tahhereki vastafaki alâ nisail alemiyn;

Hani melekler Meryem'e şöyle demişti: "Yâ Meryem, muhakkak ki Allâh seni saflaştırıp (hakikatini hissettirip) seçti, seni (şirk - ikilik necasetinden) tertemiz kıldı ve dünyadaki (o çağdaki) bütün kadınlardan üstün kıldı!"

43-) Ya Meryemüknütiy li Rabbiki vescüdiy verke'ıy ma'ar raki'ıyn;

"Yâ Meryem, Rabbine kanıt ol (huşû duyarak yaşa), secde et (Allâh indinde varlığının yokluğunu hisset) ve rükû edenlerle rükû et (varlığında açığa çıkan Rabbinin Esmâ'sını hissederek itiraf et)."

44-) Zâlîke min enbail ğaybi nuhiyi ileyk* ve ma künte ledeyhim iz yülkune aklamehüm eyyühüm yekfülü Meryem* ve ma künte ledeyhim iz yahtesımun;

İşte bu bilgiler, sana vahyetmekte olduğumuz gayba ait haberlerdir. Kim Meryem'in hâmisî olsun, diye kur'a çektiklerinde sen onların yanında değildin. (Bu konuda) tartışırlarken de yanlarında değildin.

45-) İz kaletil Melaiketü ya Meryemu innAllâhe yübeşşiruki Bi Kelimetin minHU, ismühül Mesiyhu 'İysebnü Meryeme veciyhen fid dünya vel ahireti ve minel mükarrebiyn;

Hani melâike Meryem'e şöyle demişti: "Allâh kendisinden Bi-kelimeyi (kendisini tanımladığı Esmâ'sından kendisini vasfettiği bazı kuvveleri açığa çıkaracağı bir kulunu) sana müjdeliyor. Onun ismi El Mesih, Meryemoğlu İsa'dır. Dünyada ve sonsuz gelecek sürecinde vecîh (şerefi çok yüce) ve mukarrebündandır (Allâh'a Kurbiyet mertebesinde yaşayan {Allâh'ın bazı kendine has isimlerinin mânâlarının bu yakınlık sebebiyle kendisinde açığa çıktığı} mucizelere vesile kişi)."

46-) Ve yükellimün Nase fiyl mehdi ve kehlen ve mines salihıyn;

"Beşikte ve kehlde (olgunluk döneminde) insanlara konuşacaktır. Sâlihlerdendir."

47-) Kalet Rabbi enna yekûnu liy veledün ve lem yemsesniy beşer* kale kezalikillahu yahlüku ma yeşa* izâ kada emren feinnema yekülü lehu kün feyekûn;

(Meryem) sordu: "Rabbim, bana bir erkek dokunmadığı hâlde benim nasıl bir çocuğum olur?"... Buyurdu ki: "İşte öylece!.. Allâh dilediğini yaratır! O bir işin olmasına hükmederse, sadece 'OL' der ve o iş oluşur."

48-) Ve yuallimühül Kitabe vel Hikmete vet Tevrate vel İnciyl;

Ona; Kitabı (hakikat bilgisini), Hikmeti (Allâh Esmâ'sının âlemlerde

oluşturduğu sistem ve düzenin çalışma mekanizmasını), **Tevrat'ı** (vahyi - Musa'ya vahyolan bilgiyi) ve **İncil'i** (müjdelenen Hakikati) **talim edecek** (varlığına nakşedecek - programlayacak).

49-) Ve Rasûlen ilâ beni israiyle enniy kad ci'tüküm Bi ayetin min Rabbiküm, enniy ahlüku leküm minet tıyni kehey'etit tayri feenfühu fiyhi feyekûnu tayran Biiznillâh* ve üبریül ekmehe vel ebrasa ve uhyil mevta Biiznillâh* ve ünebbiüküm Bi ma te'külune ve ma teddehırune fiy buyutikum* inne fiy zâlîke le ayeten leküm in küntüm mu'miniyn;

İsrailoğullarına Rasûl olarak gönderecek. (O) diyecek ki: “Ben size Rabbinizden, varlığında O'na dair işareti taşıyan biri olarak geldim. Ben size çamurdan kuş şeklinde bir mahlûk meydana getirir, içine nefhederim de (Esmâ kuvvesini onda açığa çıkartırım da) o, Bi-iznillâh (o yapıda Allâh Esmâ'sının o şekilde açığa çıkmayı dilemesiyle) bir kuş olur. Körü ve cüzzamlıları iyileştiririm. Bi-iznillâh (onların hakikatlerini oluşturan Esmâ kuvvesinin elvermesiyle) ölüleri diriltirim. Evlerinizde ne yiyip ne biriktirdiğinizi de size (Allâh'ın bildirmesiyle) haber veririm. Bu olayda, eğer iman ederseniz, (Rabbinizin kudreti hakkında) size (önemli) işaret vardır.”

50-) Ve musaddikan lima beyne yedeyye minet Tevratı ve li uhille leküm ba'dalleziy hurrime aleyküm ve ci'tüküm Bi ayetin min Rabbiküm fettekullâhe ve ety'un;

“Tevrat'tan (Musa'ya vahyolandan) önümde bulunanı (tahrif olmamış - orijinali) tasdik ediciyim... (Saptırılarak) size haram kılınmış bazılarının, helal olduğunu bildirmek için. Rabbinizden bir işaretle - mucize ile geldim. Allâh'tan korunun ve bana itaat edin.”

51-) İnnAllâhe Rabbıy ve Rabbüküm fa'büduh* hazâ sıratun müstekıym; **“Allâh kesinlikle (El Esmâ'sıyla) Rabbidir ve Rabbinizdir! O hâlde O'na kullukta olduğunuzun farkındalığına erin ve ona göre yaşayın. Bu Sırat-ı Müstakim'dir.”**

52-) Felemma ehasse 'İysa minhümül küfre kale men ensariy ilAllâh* kalel Havariyyune nahnu ensarullah* amenna Billâh* veşhed Bi enna müslimun;

Ne zaman ki İsa, onların hakikati inkâr ettiklerini hissetti, sordu: “Kim bana Allâh yolunda yardım edecek?” Havariler cevap verdiler: “Biziz Allâh yardımcıları... “B” işareti kapsamında (hakikatimizin Allâh Esmâ'sı olduğuna) iman ettik; hakikatınle şahit ol! Biz Allâh'a teslim olmuşlarız.”

53-) Rabbena amenna Bi ma enzelte vetteba'ner Rasûle fektübna ma'aş şahidiyn;

“Rabbimiz, iman ettik (İsa'nın) hakikatinden inzâl ettiğine ve Rasûlüne tâbi olduk, bizi (hakikate) şahitlik edenlerle bir araya yaz.”

54-) Ve mekeru ve mekerAllâh* vAllâhu hayrul makiriyn;

Mekr yaptılar ve karşılığını Allâh'tan mekr ile aldılar. Allâh mekr yapanların en hayırlısıdır. (Hakikati dillendirenin ortadan kalkması için gizli hileye başvurdular, Allâh da olayı aynı yoldan, yani onlar fark edmeden onların aleyhine sonuçlandırdı.)

(Kişinin kendisini Allâh'tan ayrı düşüren - uzaklaştıran fiile devam edip bundan zarar görmediğini sanması, mekre uğraması demektir. Çünkü zarar görmediğini sanarak o fiile devam etmesi, sonuçta Allâh'tan daha fazla uzaklaşmasına yol açar ki, Allâh'tan, yani hakikatindeki Esmâ kuvveleriyle tahakkuk etmekten uzak düşmekten daha büyük ceza olmaz insan için.)

55-) İz kalAllâhu ya 'Iysa inniy müteveffiyke ve rafiuke ileyYE ve mutahhiruke minelleziyne keferu ve cailülleziynettebeuke fevkalleziyne keferu ila yevmil kıyameti, sümme ileyYE merciüküm feahkümü beyneküm fiyma küntüm fiyhi tahtelifun;

Hani Allâh şöyle buyurmuştu: “Ya İsa... Seni ben vefat ettireceğim (önceki açıklamaya atıfla, gizli suikastla seni öldüremezler, seni ben, vâden dolunca vefat ettireceğim)... **Seni kendime ref” edeceğim** (hakikatinin yüceliklerini yaşatacağım); **hakikati reddedenler** (kâfirler) **arasından alarak arındıracağım ve sana tâbi olanları kıyamet sürecine kadar, hakikati inkâr edenlerden değerli - üstün kılacağım. Sonra dönüşünüz banadır. Aranızda ayrılığa düştüğünüz konularda, hükmü ben vereceğim.”**

56-) Feemmelleziyne keferu feüazzibühüm azâben şediyden fid dünya vel ahireti, ve ma lehüm min nasriyn;

“Fakat o hakikati inkâr edenlere gelince; onlara hem dünyada hem de sonsuz gelecek sürecinde şiddetle azap yaşatacağım. Onların hiçbir yardımcıları da olmaz.”

57-) Ve emmelleziyne amenû ve amilus salihati feyüveffiyhim ucurehüm* vAllâhu lâ yuhıbbuz zalimiyn;

“Hakikatine” iman edip bunun gereği olan çalışmaları yapanlara gelince; onların yaptıklarının getirisi tamı tamına verilir. Allâh zâlimleri sevmez!

58-) Zâlike netluhu aleyke minel âyâti vez zikril hakiym;

İşte bu bilgiler, (sana gayb olan geçmiş olaylara) işaretler ve hikmetli zikirdir (olayların hikmetini açıklamaktır).

59-) İinne mesele 'Iysa indAllâhi kemeseli Adem* halekahu min turabin sümme kale lehu kün feyekûn;

Muhakkak ki, Allâh indinde İsa'nın oluşumu Âdem'in oluşumu gibidir (İsa'nın oluşumu Âdem'in oluşumu gibiyse, Âdem'in oluşumu da

İsa'nın oluşumu gibidir. Buna göre düşünölmeli bu konu. A.H.), **Onu topraktan yarattı, sonra "Ol" dedi ve oldu** (topraktan - moleköler yapıdan meydana gelene ruhun nefh olmasıyla {Esmâ kuvveleri farkındalığıyla} insan hâline gelmesi ile; ana rahminde moleköler yapıdan meydana gelene ruh nefh olması suretiyle insanın meydana gelmesi aynı şeydir).

60- ElHakku min Rabbike fela tekün minel mümteriyin;

Bu, Rabbinden hakikattir; bu yüzden, şüphe edenlerden olma!

61- Femen hacceke fiyhi min ba'di ma caeke minel ılni fekul te'alev ned'u ebnaena ve ebnaeküm ve nisaena ve nisaeküm ve enfüsenâ ve enfüseküml sümme nebtihil fenec'al la'netAllâhi alel kazibiyn;

Sana gelen ilimden sonra, her kim bu hakikat hakkında tartışır, de ki: "Gelin, oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, yandaşlarımızı ve yandaşlarınızı çağıralım; sonra dua edelim; Allâh lâneti hakikati yalanlayanların boynuna olsun!"

62- İinne hazâ lehüvel kasasul hakk* ve ma min ilâhin illAllâh* ve innAllâhe leHUvel Aziyz'ul Hakiym;

Muhakkak ki, işin hakikati budur. İlähiyet (tanrı - tanrısallık) kavramı geçersizdir; sadece Allâh! Gerçek ki Allâh "HÛ"dur, Aziyz'dir, Hakiym'dir.

63- Fein tevellev fe innAllâhe Aliym'un Bil müfsidiyn;

Eğer (bu hakikatten) yüz çevirirlerse, şüphesiz ki Allâh fesat çıkaranları bilir (sonucunu yaşatır).

64- Kul ya ehlel Kitabi te'alev ila kelimetin sevain beynena ve beyneküm ella na'büde illAllâhe ve lâ nüşrike Bihi şey'en ve lâ yettehize ba'duna ba'dan erbâben min dūnillahi, fein tevellev fekulüşhedu Bi enna müsliimun;

De ki: "Ey kendilerine hakikat bilgisi gelmiş olanlar, gelin aramızdaki şu ortak anlayışa; Allâh'tan başkasına kulluğu düşünmeyelim; hakikatimiz olan Allâh'a hiçbir şeyi şirk koşmayalım; bazımız bazımızı (mesela İsa'yı) Allâh dūnunda Rab ittihaz etmesin (Allâh yanı sıra ilâh - tanrı edinmeyelim)." Eğer bunlara karşı çıkıp yüz çevirirlerse, o takdirde deyin ki: "Şahit olun ki biz Allâh'a teslim olmuşlardanız."

65- Ya ehlel Kitabi lime tühaccune fiy İbrahiyme ve ma ünziletit Tevratu vel İnciyü illâ min ba'dihi, efela ta'kılun;

Ey kendilerine hakikat bilgisi gelmiş olanlar, niçin İbrahim hakkında tartışıp duruyorsunuz? Tevrat ve İncil Ondan sonra inzâl edilmiştir (dolayısıyla olayı anlatmıştır). Bunu fark edecek aklınız yok mu?

66- Hâ entüm hâülâi haccetüm fiyma leküm Bihi ilmün felime tühaccune

fiyma leyse leküm Bihi ‘ılm* vAllâhu ya’lemu ve entüm lâ ta’lemun;

Az çok bildiğiniz konularda tartışıp durdunuz, neyse... Fakat hiç bilmediğiniz bir konuda neden tartışırsınız? Oysa Allâh bilir, siz bilmezsiniz!

67-) Ma kâne İbrahîmu yahudiyyen ve lâ nasraniyyen ve lâkin kâne haniyfen müslîma* ve ma kâne minel müşrikiyn;

İbrahim ne Yahudi idi ne de Hristiyan... Fakat o tanrıya (dışsal ötesinde bir ilâha) inanmayan (hanîf), yalnızca Allâh’ın var olduğunun idrakında olarak O’na teslim olmuş (varlığında Allâh’ın mutlak tasarrufu olan) idi. Anlayışında şirk yoktu!..

68-) İnne evlenNasi Bi İbrahîme lelleziynetbe’uhu ve hazen Nebiyyu velleziyne amenû* vAllâhu Veliyyül mu’miniyn;

Gerçekte İbrahim’deki hakikate en yakın olanlar; Onun anlayışı üzere yürüyenler, bu Nebi (Hz. Muhammed) ve Ona iman edenleridir. Allâh iman edenlerin Veliyy’idir.

69-) Veddet taifetün min ehliil Kitabi lev yudilluneküm* ve ma yudillune illâ enfüşehüm ve ma yeş’urun;

Kendilerine hakikat bilgisi gelmiş olanlardan bir grup sizi saptırmayı arzuladılar; oysa onlar kendilerinden başkasını saptırmazlar. Ama bunu idrak edemiyorlar.

70-) Ya ehlel Kitabi lime tekfûrune Bi âyâtillâhi ve entüm teşhedun;

Ey kendilerine hakikat bilgisi gelmiş olanlar, siz hakikate şahit olduğunuz hâlde, niçin Allâh’ın işaretlerindeki varlığını (Esmâ’sının açığa çıkışı olan işaretleri) inkâr ediyorsunuz?

71-) Ya ehlel Kitabi lime telbisunel Hakka Bil batılı ve tektümunel Hakka ve entüm ta’lemun;

Ey kendilerine hakikat bilgisi gelmiş olanlar, niçin Hakk’ı bâtılın içinde gizleyip, bilip dururken Hakk’ı gizliyorsunuz?

72-) Ve kalet taifetün min ehliil Kitabi aminu Billeziy ünzile alelleziyne amenû vechen nehari vekfuru ahirehu leallehüm yerci’un;

Kendilerine hakikat bilgisi gelmiş olanlardan bir grup şöyle dediler: “Şu iman edenlerin yanına sabah varıp, ‘inzâl edilenlere iman ettik’ deyin. Günün sonunda da (düşündük olmaz böyle şey diyerek) inkâr edin. Böylece belki onlar da (size uyup) dönerler.”

73-) Vela tu’minu illâ limen tebi’a diyneküm* kul innel hüda hüdaAllâhi, en yü’ta ehadün misle ma ûtiytüm ev yühaccuküm ‘inde Rabbiküm* kul innel fadle Bi yedillahi yü’tiyhi men yeşa’* vAllâhu Vasi’un ‘Aliym;

“Dininize tâbi olmayana inanmayın!” De ki: “Hidâyet, Allâh hidâyetidir (hakikatiniz olan Allâh Esmâ’sının hidâyeti esastır). Size

verilenin bir benzeri de başka birine veriliyor diye ya da (verilenle) **Rabbimizin huzurunda size galip gelecekler diye mi muhalefetiniz?” De ki: “Muhakkak ki fazl Allâh elindedir, onu dilediğine verir. Allâh Vasi’dir, Aliym’dir.”**

74-) Yahtassu Bi rahmetiHî men yeşa’* vAllâhü zül fadlil azıym;

Rahmetini (dilediğinden) dilediğine has kılar! Allâh Azîm fazl sahibidir.

75-) Ve min ehilil kitabi men inte’menhü Bi kıntarin yüeddihi ileyke, ve minhüm men in te’menhü Bi diynarin lâ yüeddihi ileyke illâ ma dümte aleyhi kaima* zâlike Bi ennehüm kalu leyse aleyna fiyl ümmiyyiye sebebi* ve yekulune alAllâhil kezibe ve hüm ya’lemun;

Kendilerine hakikat bilgisi gelmiş olanlardan öyleleri vardır ki, kantar (dolusu) emanet bıraksan, onu sana aynen iade eder. Öyleleri de vardır ki, tek bir dinar (altın) emanet etsen, tepesine dikilip zorlamadıkça sana geri vermez. Bu onların, “Bize karşı olan ümmîlerin (hakikati bilmeyenlerin) hiçbir hakkı yoktur” diye (düşünmelerinden kaynaklanır). Onlar bile bile Allâh üzerine yalan söylüyorlar.

76-) Bela men evfa Bi ahdihi vetteka feinnAllâhe yuhıbbul müttekiyn;

Evet, kim sözünün arkasındaysa ve korunursa, şüphesiz ki Allâh korunanları sever.

77-) İnnelleziyne yeşterune Bi ahdillâhi ve eymanihim semenen kaliylen ülaike lâ halaka lehüm fiyl ahireti vela yükellimühümullâhu vela yenzuru ileyhim yevmel kıyameti ve lâ yüzekkiyhim* ve lehüm azâbun eliyim;

Allâh ahdini ve yeminlerini az bir değere satanlara gelince; onların sonsuz gelecek sürecinde hiçbir nasipleri yoktur. Allâh (dıştaki bir tanrıdan değil, hakikatlerindeki Esmâ kuvvelerinin tahakkukundan söz edilmede) kıyamet sürecinde onlarla konuşmaz, onlara bakmaz ve onları arındırmaz. Onlar için feci bir azap vardır.

78-) Ve inne minhüm le feriykan yelvune elsinetehüm Bil Kitabi li tahsebuhi minel Kitabi ve ma huve minel Kitab* ve yekulune huve min indillâhi ve ma huve min indillâh* ve yekulune alAllâhil kezibe ve hüm ya’lemun;

Onlardan bir kısmı da vardır ki, vahiy olan bilgidен diye düşünmeniz için, hakikat bilgisinden olanları, anlamından kaydırarak (farklı bir anlam yükleyerek) konuşurlar. (Oysa) o söyledikleri nâzil olan bilgi değildir. “O Allâh indîndendir” derler; O Allâh indînden değildir! Bile bile Allâh hakkında yalan söylerler.

79-) Ma kâne li beşerîn en yü’tiyehüllahul Kitabe vel Hükme ven Nübüvveti sümme yekule lin Nasi kûnu İbaden liy min dūnillahı, ve lâkin

kûnu Rabbanıyyine Bima küntüm tüallimunel Kitabe ve Bima küntüm tedrusun;

Bir beşer için olacak şey değildir, Allâh kendisine hakikat bilgisini, hükmü ve nübüvveti versin de, sonra o kalkıp insanlara, “Allâh’ı bırakıp, bana kulluk edin” desin! Bilakis onlara şöyle der: “Hakikat bilgisi öğretilenize ve yaptığınız çalışmalara uygun olarak, Rabbinize kulluk ettiğinizin bilincinde olanlardan olun.”

80-) Ve lâ ye’mureküm en tettehızül Melaikete ve Nebıyyıyne erbaba* eye’muruküm Bil küfri ba’de iz entüm müslimun;

Size, melekleri veya Nebileri, Rabler edinmenizi de emretmez (o ilim sahibi beşer). Siz Allâh’a teslim olduktan sonra, hakikatinizi inkâr etmenizi ister mi?

81-) Ve iz ahazAllâhu miysakan Nebıyyıyne lema ateytüküm min Kitabin ve Hikmetin sümme caeküm Rasûlün musaddikun lima maaküm letü’münne Bihi ve letensurunnehu, kale eakrertüm ve ehaztüm alâ zâliküm ısrıy* kalu akreına* kale feşhedu ve ene maaküm mineş şahidiyn;

Hani Allâh Nebilerden (ve ümmetlerinden şu konuda) söz almıştı: “Size hakikat bilgisinden ve Hikmet verdim, bundan sonra beraberinizde olanı tasdik eden bir Rasûl geldiğinde, Ona bütününüzle iman edecek ve yardım edeceksiniz. Kabul ettiniz ve ağır yükümü üzerinize aldınız mı?”, “Kabul ettik” dediler! “Şahit olun, ben de şahidim hakikatiniz olarak.”

82-) Femen tevella ba’de zâlike feülaike hümül fasikun;

Kim (bu sözünden) geri dönerse, işte onlar fâsıklardır (inançları bozuk olanlardır).

83-) Efeğayre diynillahi yebğune ve lehu esleme men fiys Semavati vel Ardı tav’an ve kerhen ve ileyhi yurce’un;

Semâlarda ve arzda (evrenin mânâ ve madde boyutlarında) ne varsa, isteyerek veya istemeyerek O’na teslim olmuş durumda iken, Allâh Dini’nden (İslâm’dan - yaratmış olduğu sistem ve düzenden) başkasını mı arıyorlar. (Oysa) O’na döndürülmektedirler.

84-) Kul amenna Billâhi ve ma üzzele aleyna ve ma üzzele alâ İbrahiyme ve İsmayle ve İshaka ve Ya’kube vel Esbatı ve ma utiy Musa ve ‘Iysa ven Nebıyyune min Rabbihim* lâ nüferriku beyne ehadin minhüm* ve nahnü leHU müslimun;

De ki: “Hakikatimizi dahi kendi Esmâ’sından var ettiğine inanmış olarak Allâh’a, bize inzâl ettiklerine; İbrahim, İsmail, İshak ve Yakup’a ve torunlarına inzâl olana; Musa ve İsa’ya ve Nebilere Rablerinden verilenlere iman ettik. Onlar arasında ayırım yapmayız.

Biz, O'na teslim olmuşuz.”

85-) Ve men yebteğî ğayrel İslâmi diyen felen yukbele minhu, ve huve fiyl ahireti minel hasiriyn;

Kim İslâm'dan (teslim olunmuşluğun idrakından) **başka bir Din** (sistem ve düzen) **arayışındaysa, bu geçersizdir! Sonsuz gelecek sürecinde de hüsrana uğrayanlardan olur.**

86-) Keyfe yehdillâhu kavmen keferu ba'de iymanihim ve şehidu ennerRasûle Hakkun ve caehümül beyyinat* vAllâhu lâ yehdil kavmez zalimiyn;

Kendilerine açık deliller geldikten, Rasûlün Hak olduğuna şahitlik edip iman ettikten sonra hakikati inkâr eden bir topluluğa, Allâh nasıl hidâyet eder! Allâh zulmedenler topluluğuna hidâyet etmez.

87-) Ülaike cezauhum enne aleyhim la'netAllâhi vel Melaiketi ven Nasi ecme'iyin;

Onların yaptıklarının getirisi; Allâh'ın, meleklerin ve tüm insanların lânetidir (hepsinden ayrı düşmüşlerdir).

88-) Halidiyne fiyha* lâ yuhaffefu anhümül azâbu ve lâ hüm yünzarun; **Sonsuza dek bu şartlarda kalacaklardır. Onların azabı hafifletilmez ve onlarla ilgilenilmez.**

89-) İllelleziyne tabu min ba'di zâlike ve aslahu feinnAllâhe Ğafûr'un Rahiym;

Ancak, bu hâllerinden sonra (yanlışlarını idrak edip) **tövbe ederlerse ve ıslah olurlarsa** (yanlışlarını düzeltirlerse), **muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahiym'dir.**

90-) İnnelleziyne keferu ba'de iymanihim sümmezdadu küfren len tukbele tevbetühüm* ve ülaike hümüd dallun;

İmanlarından sonra hakikati inkâr edip, inkârlarında ısrarlı olanların tövbeleri asla kabul edilmez. İşte onlar sapanların ta kendileridir.

91-) İnnelleziyne keferu ve matu ve hüm küffarun felen yukbele min ehadihim mil'ül Ardı zeheben ve levifteda Bihi, ülaike lehüm azâbun eliymin ve ma lehüm min nasriyn;

Onlar ki hakikat bilgisini inkâr ederler ve bu inkâr ile ölürlere; arz dolu altını olup da fidye olarak (kurtulmak için) vermeyi düşünseler, bu asla kabul olmaz. Onlar için feci bir azap vardır ve kimse de onlara yardımcı olmaz.

92-) Len tenalül birra hatta tünfikü mimma tuhibbun* ve ma tünfikü min şey'in fe innAllâhe Bihi'Aliym;

Sevdiğiniz şeyleri başkalarına karşılıksız olarak bağışlamadıkça

“Birr”e (hayra) eremezsiniz. Neyi Allâh için karşılıksız bağışlarsanız, Allâh onu (yaratana olarak) bilir (karşılığını da halkeder).

93-) Küllüt taami kâne hüllen li beni israiyle illâ ma harreme israiylü alâ nefsihi min kabli en tünezzelet Tevratü, kul fe'tu Bit Tevratı fetluha in küntüm sadıkiyn;

Tevrat inzâl edilmemişken, İsrail'in kendi nefesine haram kıldıkları (yasakladığı) istisna, yiyeceklerin hepsi İsrailoğullarına helal idi. De ki: “Eğer sözünüzde sadıksanız getirin vahiy olanı (Tevrat'ı), okuyun!”

94-) Femeniftera alAllâhilkezibe min ba'di zâlike feülaike hümüz zalimun;

Bundan sonra kim Allâh üzerine yalan iftira ederse, işte onlar zâlimlerdir.

95-) Kul sadakAllâh* fettebiu millete İbrahiyme haniyfa* ve ma kâne minel müşrikiyn;

De ki: “Allâh doğru söylemiştir. O hâlde hanîf olarak İbrahim'in milletine (din anlayışına) tâbi olun. Şirk koşanlardan değildi (O)!”

96-) İnne evvele beytin vudı'a linNasi lelleziy Bi Bekkete mübareken ve hüden lil alemiyn;

İnsanlar için kurulan ilk ev (mabet) Bekke (Mekke'nin eski adı) içindedir ki âlemlere mübarek ve hidâyet kaynağı olmuştur.

97-) Fiyhi ayatun beyyinaton Makamu İbrahiym* ve men dehalehu kâne amina* ve Lillâhi alenNasi hıccül beyti menisteta'a ileyhi sebebiyla* ve men kefere feinnAllâhe Ğaniyyün anil alemiyn;

Onda apaçık işaretler ve İbrahim'in makâmı var. Kim Ona dâhil olursa güvende olur. Gitmeye imkânı olan herkese Beyt'i hac etmek, insanlar üzerindeki Allâh hakkıdır. Kim (gücü yettiği hâlde) bunu inkâr ederse, muhakkak Allâh âlemlerden Ğaniyy'dir.

98-) Kul ya ehlel Kitabi lime tekfürune Bi âyâtillâhi, vAllâhu Şehiydün alâ ma ta'melun;

De ki: “Ey kendilerine hakikat bilgisi gelmiş olanlar... Allâh tüm amellerinize şahit iken, niçin Allâh'ın işaretlerindeki varlığını (Esmâ'sının açığa çıkışı olan işaretleri) inkâr edersiniz (veya örtersiniz)?”

99-) Kul ya ehlel Kitabi lime tasuddune an sebiylillâhi men amene tebğuneha 'ivecen ve entüm şüheda'* ve mAllâhu Bi ğafilin amma ta'melun;

De ki: “Ey kendilerine hakikat bilgisi gelmiş olanlar... Sizler (hakikate) şahit olduğunuz hâlde niçin onu yanlış göstererek, iman

edenleri Allâh yolundan alıkoyuyorsunuz? Allâh amellerinizden gâfil değildir.”

100-) Ya eyyühelleziyne amenû in tutıy’u feriykan minelleziyne utül Kitabe yeruddüküm ba’de iymaniküm kafiriyın;

Ey iman edenler, eğer kendilerine hakikat bilgisi verilenlerden bir bölümüne (sonradan sapmış olmaları nedeniyle) itaat ederseniz, sizi imandan sonra inkâr ehline dönüştürürler.

101-) Ve keyfe tekfürune ve entüm tütla aleyküm ayatullahi ve fiyküm RasûluHU, ve men ya’tesım Billâhi fekad hüdiye ila sıratın müstekıym;

Allâh işaretleri önünüze serilirken, içinizde de Rasûlü varken, nasıl hakikati inkâr edenlerden olursunuz? Kim varlığını oluşturan özü olan Allâh’a (gayrından kesilip) sımsıkı bağlanırsa, işte o Hak yola hidâyet olunmuştur.

102-) Ya eyyühelleziyne amenüttekkullahe hakka tükatiHÎ ve lâ temutünne illâ ve entüm müsłimün;

Ey iman edenler... Allâh’tan (size yaptıklarınızın sonuçlarını kesinlikle yaşatacağı için) hakkıyla korunun ve ancak teslim olmuşluğunu yaşayanlar olarak ölün.

103-) Va’tasımu Bihablillâhi cemiy’an ve lâ teferreku* vezkürü ni’metAllâhi aleyküm iz küntüm a’daen feellefe beyne kulubiküm feasbahtüm Bi ni’metiHÎ ihvana* ve küntüm alâ şefahufratin minennari feenkazeküm minha* kezâlিকে yübeyyinullahu leküm âyâtiHÎ lealleküm tehtedun;

Hep birlikte varlığınızdaki Esmâ hakikatine (uzanan) Allâh ipine sarılın ve ayrılığa düşmeyin. Üstünüzdeki Allâh nimetini hatırlayın. Hani sizler düşman idiniz de, şuurlarınızda aynı idrakı oluşturarak sizi bir araya getirdi; O’nun sizde açığa çıkan bu nimeti sayesinde kardeş oldunuz. Siz ateşten bir çukurun tam kenarındaydınız; kurtardı sizi o ateşten. İşte böylece, hakikate eresiniz diye, Allâh size işaretlerini açıklıyor.

104-) Veltekün minküm ümmetün yed’üne ilel hayri ve ye’murune Bil ma’rufi ve yenhevne anil münker* ve ülaike hümül müflihün;

İçinizden hayra (Hakk’a) davet eden, Hak ve hakikate göre hükmedip, Din’e ters olan şeylerden uzaklaşmanızı tavsiye eden bir topluluk olsun. İşte onlar kurtuluşa ereceklerdir.

105-) Ve lâ tekûnu kelleziyne teferreku vahtelevu min ba’di ma caehümül beyyinat* ve ülaike lehüm azâbün azıym;

Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra parçalanıp ayrılığa düşenler gibi olmayın. İşte bunlar için azım azap vardır.

106-) Yevme tebyaddu vucuhün ve tesveddü vucuh*

feemmelleziynesveddet vucuhühüm* ekefertüm ba'de iymaniküm fezûkul azâbe Bima küntüm tekfürun;

O süreçte bazı vechler (bilinçler) parıldar (Hakk'ın nûru ile), bazı vechler kararır (benlik zulmetiyle)... Vechleri kararanlara (şöyle denir): “İmanınızdan sonra inkâra düştünüz ha! Hakikati inkârınız yüzünden varlığınızın sizde oluşturacağı azabı yaşayın.”

107-) Ve emmelleziynebyaddat vucuhühüm fe fiy rahmetillâh* hüm fiyha halidun;

Fakat vechi (-hakikatlerini idrakın getirisi olarak) parlayanlar, Allâh rahmeti içindedirler... Orada sonsuza dek kalırlar.

108-) Tilke ayatullahi netluha aleyke Bil Hakk* ve mAllâhu yüriydu zulmen lil alemiyn;

Bunlar Allâh işaretleridir, Hak olarak sana okutuyoruz. Allâh âlemlere zulüm dilemez.

109-) Ve Lillâhi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve ilAllâhi turce'ul umur;

Semâlarda ve arzda ne varsa hepsi Allâh'ındır (O'nun Esmâ'sının varlığıyla var ve kâimdiler). Hepsi Allâh'a döner (bir zaman gelir hakikatlerinin ne olduğunu görürler, bunu değerlendirmemiş olanlar da yanarlar)!

110-) Küntüm hayre ümmetin uhricet linNasi te'murune Bil ma'rufi ve tenhevne anil münkeri ve tu'minune Billâh* ve lev amene ehlül Kitabi le kâne hayren lehüm* minhümül mu'minune ve ekseruhümül fasikun;

Siz, insanlar arasından çıkarılmış en hayırlı topluluksunuz. Hak ve hakikatle hükmeder, Din'e ters düşen şeylerden kaçınılmasını tavsiye edersiniz ve dahi hakikatinizin El Esmâ ile oluştuğunu idrak ile, Allâh'a iman edersiniz. Şayet kendilerine hakikat bilgisi verilmiş olanlar (Ehli Kitap) da iman etmiş olsaydı, kendileri için hayırlı olurdu. Kimileri iman ehlidir ama çoğunluğu hakikati inkâr edenlerdir.

111-) Len yedurruküm illâ ezâ* ve in yukatiluküm yüvellükümül edbar* sümme lâ yünsarun;

(Onlar) size eziyet etmekten başka zarar veremezler. Eğer sizinle savaşılırsa, size arkalarını dönüp kaçarlar. Sonrasında yardım da edilmez.

112-) Duribet aleyhimüz zilletü eyne ma sükıfu illâ Bi hablin minAllâhi ve hablin minen Nasi ve bâu Bi ğadabin minAllâhi ve duribet aleyhimül meskenetü, zâlike Bi ennehüm kânu yekfürune Bi âyâtillâhi ve yaktulunel Enbiyae Bi ğayri hakkın, zâlike Bi ma 'asav ve kânu ya'tedun;

Onlar nerede bulunsalar, üzerlerine zillet (aşağılanma) hükmü

vurulmuştur; Allâh'tan bir gazaba uğradılar ve aşağılanarak yaşamaya mahkûm oldular... Allâh'tan bir ipe ('Rabbimiz sensin' ahbine, yani hakikatlerinin Esmâ mertebesinden oluştuğuna) ve insanlardan bir ipe (bu imana sahip birine tâbi olma) sarılmışlar müstesna! Zira Allâh'ın işaretlerindeki varlığını (Esmâ'sının açığa çıkışı olan işaretleri) inkâr ediyorlardı ve Nebileri, Hakk'ın muradına karşı (nefsaniyetlerine uyarak) öldürüyorlardı. İşte bu onların isyanları, haddi aşmaları sebebiyledir.

113-) Leysû sevâen, min ehliil Kitabi ümmetün kaimetün yetlune âyâtillâhi anâel leyli ve hüm yescüdun;

Hepsi bir değildir. Kendilerine hakikat bilgisi verilmiş olanlardan secde edip, gece boyunca Allâh işaretlerini okuyup değerlendiren bir grup da mevcuttur.

114-) Yu'minune Billâhi vel yevmil ahiri ve ye'murune Bil ma'rufi ve yenhevne anil münkeri ve yüsariune fiyl hayrat* ve ülaike mines salihıyn; **Allâh Esmâ'sının nefslerinin hakikati olduğuna ve sonsuz geleceğe iman ederler, Hak ve hakikatle hükmederler, Din'e ters düşen şeylerden insanları sakındırırlar ve (maddi - manevî) hayırlara koşuşurlar. İşte onlar sâlihlerdir.**

115-) Ve ma yef'alu min hayrin felen yükferuh* vAllâhu Aliymün Bil müttekıyn;

Yaptıkları hayırlar asla inkâr edilmeyecektir. Allâh korunanların varlığındaki Esmâ'sıyla Aliym'dir.

116-) İnnelleziyne keferu len tuğniye anhüm emvalühüm ve lâ evladühüm minAllâhi şey'en, ve ülaike ashabünnari, hüm fiyha halidun;

Hakikati inkâr edenlere gelince; onların ne malları ne de evlatları Allâh'a karşı hiçbir koruma sağlamayacaktır. Onlar yanmaya mahkûmdurlar, sonsuza dek!

117-) Meselü ma yünfikune fiy hazihil hayatid dünya kemeseli riyhın fiyha sırrun esabet harse kavmin zalemu enfüşehüm fe ehlekethu, ve ma zalemehümullâhu ve lâkin enfüşehüm yazlimun;

Onların şu süflî madde boyutunda (esfeli sâfliyn - dünya hayatı) harcadıklarının misali, kendi nefslerine zulmeden bir topluluğun ekinlerine isâbet edip, onu mahveden dondurucu bir rüzgâra benzer. Allâh onlara zulmetmedi, lâkin onlar kendilerine zulmediyorlar.

118-) Ya eyyühelleziyne amenü lâ tettehızu bitaneten min duniküm lâ ye'luneküm habâlen, veddu ma anittüm* kad bedetil bağdaü min efvahihi* ve ma tuhfiy suduruhüm ekber* kad beyyenna lekümül âyâti in küntüm ta'kılun;

Ey iman edenler... Sizden olmayan kişilerle (inancınıza, itikadınıza

uymayanlarla) **dostluk kurmayın.** (Onlar) size zarar vermek için fırsat beklerler ve sizi sıkıntı içinde görmekten mutlu olurlar. Görmüyor musunuz düşmanlıkları ağızlarından taşıyor! İçlerinde sakladıkları ise daha büyüktür. İşte gereken işaretleri size apaçık bildirdik. **Aklınızı kullanın** (değerlendirin).

119-) Ha entüm ülâi tühıbbunehüm ve lâ yühıbbuneküm ve tü'minune Bil Kitabi küllıhi, ve izâ lekuküm kalu amenna* ve izâ halev addu aleykümül enamile minel ğayz* kul muttu Bi ğayzıküm* innAllâhe Aliymün Bizatis sudur;

İşte siz öyle (inanca sahip) **kişilersiniz ki** (inandığınız hakikat dolayısıyla) **onları seversiniz.** Onlar ise (sizinle aynı inançta olmadıkları için) **sizi sevmezler!** Siz hakikat bilgisinin tümüne iman edersiniz. Sizinle karşılaştıklarında **“İman ettik”** derler; kendi başlarına kaldıklarında ise size öfkelerinden parmaklarını ısırırlar! **“Öfkenizin ateşiyle kahrolun!”** de... Muhakkak ki Allâh, Esmâ'sıyla varlığınızın hakikati olarak içinizdekini bilir.

120-) İn temsüküm hasenetün tesu'hüm* ve in tusıbküm seyyietün yefrehu Biha* ve in tasbiru ve tettekü lâ yedurruküm keydühüm şey'a* innAllâhe Bima ya'melune muhiyt;

Başınıza iyi bir iş gelse onlar üzülürler; size bir kötülük isâbet etse, mutlu olurlar. Eğer dayanır ve korunursanız, onların hilesi size hiçbir zaman zarar veremez. Muhakkak ki Allâh onların yaptıklarının ihâta eder (mekân kavramı olmaksızın).

Bakara Sûresi: 158-182

ACIKLAMA:

Bakara Sûresi: 158-182 âyet grubu'nuna gelince...

“Safa ve Merve, Allâh işaretlerindedir. Kim hac veya umre niyetiyle El Beyt'i (Kâbe) ziyaret ederse, onları da (Safa - Merve) tavaf etmesinde bir sakınca yoktur. Kim hayır olması için daha fazlasını yaparsa, Allâh (varlığındaki Esmâ mertebesinden) Şakir'dir (yapılanları fazlasıyla değerlendiren), Aliym'dir.” (Bakara: 158) âyeti, cahiliye döneminde de Hac yapan Arapların (Hac Sûresi'nde olduğu gibi) Hac hakkındaki şartlanmalarını düzeltmeye, İslâm'ın Hac Menâsiki'ni öğretmeye dönük **müstakil bir âyet olup, bu bulunduğu yere muhtemelen başka bir zamanda nâzil olarak yerleştirilmiştir...**

Zira iman edenler hakkındaki 157.âyet ile ehl-i kitap hakkındaki

159.âyet arasında olmasının bağlantısı müşküldür!..

Buradan 182.âyete kadar hem müslümanlar ve hem de ehl-i kitap yahudiler hakkında muhtelif meseleler ve dinî hükümler açıklanmaktadır!..

158-) İnnesSafâ velMervete min şeâirillâh* femen haccel Beyte evi'temera felâ cünâha aleyhi en yettavvefe Bihima* ve men tetavve'a hayren feinnAllâhe Şakirün Aliym;

Safa ve Merve, Allâh işaretlerindedir. Kim hac veya umre niyetiyle El Beyt'i (Kâbe) ziyaret ederse, onları da (Safa - Merve) tavaf etmesinde bir sakınca yoktur. Kim hayır olması için daha fazlasını yaparsa, Allâh (varlığındaki Esmâ mertebesinden) Şakir'dir (yapılanları fazlasıyla değerlendiren), Aliym'dir.

159-) İnnelleziyne yektümüne mâ enzelna minel beyyinâti velhüdâ min ba'di mâ beyyennâhü linNâsi fiyl Kitâbi ülâike yel'anühümullâhu ve yel'anühümüllâ'mîn;

Kitapta apaçık bildirdiklerimizden sonra kim ki o işaret ve hidâyet vesilelerini gizlerse, işte Allâh onlara lânet eder (Allâh'tan uzak düşerler), lânet edebilecek herkes dahi lânet eder (yani hem bâtından hem de zâhirden gelen bir Allâh'tan ayrı düşmenin sonuçlarını yaşarlar).

160-) İllelleziyne tâbû ve aslehû ve beyyenû feülâike etûbu aleyhim* ve enetTevvabür Rahıym;

Ancak bunlardan tövbe edenler (yanlışını idrak edip kesin olarak ondan vazgeçenler) ve ıslah olanlar (içinde buldukları yanlışlar ortamından çıkanlar) ve gerçeği dile getirenler istisnadır. Ben Tevvab ve Rahıym'im (tövbeyi kabul edip, çeşitli güzel sonuçlarını yaşatan).

161-) İnnelleziyne keferû ve mâtû ve hüm küffarun ülâike aleyhim la'netüllâhi vel Melâiketi venNâsi ecme'ın;

Muhakkak ki kâfir olup (âlemlerin ve nefslerinin Allâh Esmâ'sının açığa çıkışı olduğunu inkâr edenler) ve bu anlayışla ölenlere gelince... İşte Allâh lâneti (Allâh'tan uzak düşmenin sonuçları), meleklerin lâneti (nefslerini Esmâ kuvvelerinden ayrı düşünmenin sonuçları) ve bütün insanların lâneti (onlardan uzak düşmenin sonuçları) onların üzerindedir!

162-) Hâlidıyne fiyha* lâ yuhaffefü anhümül azâbu ve lâ hüm yünzarûn; **O lânetlerin sonuçlarını sonsuza dek yaşarlar. Bunun azabı asla hafifletilmez ve onlara mühlet (yanlış düzeltme süreci) de verilmez.**

163-) Ve ilâhüküm İlâh'ün Vâhid* lâ ilâhe illâ HUverRahmânurRahıym; **İlâh kabul ettiğiniz, Vâhid'dir (TEK'tir, ikincisi olmayan sayılırlıktan**

berî olan)! **Tanrı yoktur, sadece “HÛ” ve Rahmân ur Rahîm’dir** (her şeyi kendi rahmetinden, Esmâ’sından meydana getirmiştir).

164-) İnne fîy halkıs Semâvâti vel Ardı vahtilâfilleyli vennehari vel fülkilletiy tecriy fiylbahri Bimâ yenfe’unNâse ve mâ enzelAllâhu mines Semâi min mâin feahya Bihil’Arda ba’de mevtiha ve besse fîyha min külli dâbbetin, ve tasrıyfir riyahı vessehâbil müsahhari beynesSemâi vel Ardı le âyâtin li kavmin ya’kılûn;

Şüphesiz ki semâlar ve arzın (gökler ve yeryüzünün - şuur boyutlarının ve bedeninin) **yaratılışının; gece ile gündüzün** (âlemlerin gerçekte yokluğu realitesinin ardından yeniden âlem sûretlerini seyir hâline geçiş) **birbiri ardınca gelişinin; insanların yararı için denizde akıp giden gemide** (ilâhî ilim denizinde yüzen bireysel şuurda); **Allâh’ın semâdan su inzâl edip onunla ölümden sonra arzı diriltmesinde** (bilinç katlarından ilim inzâl ederek hakikatine şuru olmayan bedende “diri” olanın açığa çıkarılmasında) **ve onda hareket eden tüm canlıları yaymasında** (tüm organlarındaki havl ve kuvvetin Allâh’la meydana gelmesinde); **rüzgârları yönlendirmesinde** (Esmâ kuvvelerinin bilinçte fark edilmesinde); **semâ ile arz arasında emre amade bulutların varlığında** (beden boyutunda açığa çıkabilecek kuvvelerin şuurda varlığının oluşumunda), **aklı olan topluluk için elbette işaretler vardır.**

165-) Ve minen Nâsi men yettehzü min dûnillâhi endâden yuhıbbûnehüm kehubbillâh* velleziyne âmenû eşeddü hubben Lillâh* velev yerelleziyne zalemû iz yeravnel azâbe ennel kuvvete Lillâhi cemiy’an, ve ennAllâhe şediyd’ül azâb;

İnsanlardan kimi de Allâh dûnunda tapındıkları varlıklar edinip, onları Allâh sevgisiyle (Allâh’mışçasına) **severler! İman edenler ise sevdiklerinin yalnızca Allâh olduğunun şuurundadırlar** (gayrına varlık vermezler). **O** (hakikati inkâr ederek nefslerine) **zulmedenler, bu yüzden azaba düşeceklerini gördüklerinde, âlemlerden açığa çıkan kuvvetin yalnızca Allâh’a ait olduğunu fark ederler, ama iş iştenden geçmiştir; keşke bunu önceden görebilselerdi... Allâh “Şediyd’ül Azâb”dır** (yapılan yanı sıra ısrar edenlere sonucunu şiddetle yaşatandır)!

166-) İz teberraelleziynet tubi’û minelleziyettebe’û ve raevül azâbe ve tekatta’at Bihimül esbâb;

Kendilerine tâbi olunanlar, tâbi olanlardan, ortaya çıkacak azabı görüp uzaklaşmışlardır o zaman. Gerçeğin ortaya çıkmasıyla aralarındaki bağ da kopmuştur!

167-) Ve kalelleziynet tebe’û lev enne lenâ kerraten feneteberrae minhüm kemâ teberrâû minna* kezâlike yüriyhimullâhu a’malehüm haseratin aleyhim* ve mâ hüm Bi hariciyne minennân;

(Endada) **tâbi olmuşlar: “Keşke bize fırsat verilseydi de**

yaşadıklarımızı bir kere daha yaşasaydık, bu defa tâbi olduklarımızın bizden uzaklaşması gibi biz onlardan uzaklaşsaydık” derler. Böylece Allâh onlara yaptıklarının sonuçlarını acı pişmanlıklarla gösterir. Onların içlerinden gelen pişmanlık yanışının sonu gelmez!

168-) Yâ eyyühenNâsu külû mimma fiyl Ardı halâlen tayyiben, ve lâ tettebi’û hutuvatişşeytan* innehû leküm ‘adüvvün mubiyn;

Ey insanlar, arzda (beden boyutuna ait) olanların helal ve temiz olanlarından (sizi hakikatinizden perdelemeyecek olan şeylerden) yişiniz. Şeytanın (karnınızdaki ikinci beyninizin oluşturduğu isteklere dayalı sizi harekete geçiren) adımlarına tâbi olmayınız. Muhakkak ki o apaçık düşmandır.

169-) İnnemâ ye’muruküm Bissûi vel fahşâi ve en tekulû alAllâhi mâ lâ ta’lemûn;

O (şeytan) size ancak egonuzu kuvvetlendirecek fikir ve fiilleri, yalnızca helal olmayan bedensel zevkler için yaşamayı ve Allâh hakkında ilme dayanmayan şekilde hüküm vermenizi emreder.

170-) Ve izâ kıyle lehümüttebi’û mâ enzellAllâhu kalû bel nettebi’u mâ elfeyna aleyhi abâena* evelev kâne abâühüm lâ ya’kılune şey’en ve lâ yehtedûn;

Onlara: “Allâh’ın inzâl ettiğine (varlığın ve varlığınızın Allâh Esmâ’sı olduğuna ve Sünnetullâh bilgisine) iman edin” denildiğinde onlar: “Hayır, babalarımız neye tâbi ise biz de onların tâbi olduklarına (dışsal tanrısallığa) uyarız” derler... Ya babaları gerçeğe akıl erdiremeyen hakikati bulamamış kişidiyseler?

171-) Ve meselülleziyne keferû kemeselilleziy yen’ıku Bi mâ lâ yesme’u illâ du’âen ve nidâen, summün bükümün ‘umyün fehüm lâ ya’kılûn;

Kâfirlerin hâli, kendilerine yönelen, çağırınların sesini duyup da ne dediğini anlamayanların hâline benzer. Çünkü onlar (anlayışları itibarıyla) sağırdırlar, dilsizdirler (Hakk’ı dillendiremezler), kördürler (apaçık hakikati değerlendiremezler). Akıllarını kullanmazlar!

172-) Yâ eyyühelleziyne amenû külû min tayyibati mâ razaknâküm veşkürû Lillâhi in kuntüm iyyahü ta’büdûn;

Ey iman edenler, sizi rızıklandırdıklarımızdan temiz olanlarını yişin. Ve Allâh’a şükredin (bunu değerlendirin), eğer yalnızca O’na kulluk etmek istiyorsanız.

173-) İnnemâ harreme aleykümül meytete veddeme ve lahmel hınziyri ve ma ühille Bihî li ğayrillâh* femenidurre ğayre bağın ve lâ ‘adin felâ isme aleyhi, innAllâhe Ğafûr’un Rahıym;

Size yalnızca ölmüş hayvanı, kanı, domuz etini ve Allâh'tan başkası adına kesilmiş olanı haram kılmıştır. Ama zor durumda kalanın, kendine zulmetmeden, (haram kılınanı) helal kabul etmeyerek ve haddi aşmadan (ihtiyaç fazlasına kaçmadan) yemesinde üzerine bir suç yoktur. Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

174-) İnnelleziyne yektümüne mâ enzelAllâhu minel Kitâbi ve yeşterüne Bihî semenen kalıylen, ülâike mâ ye'külüne fiy butûnihim illen nâra ve lâ yükellimühümüllâhu yevmelkiyâmeti ve lâ yüzekkiyhim* ve lehüm azâbün eliyim;

Onlar ki, Allâh'ın Kitaptan inzâl ettiğini (varlığın hakikati ve Sünnetullâh bilgisini) gizleyip, onu (hakikatlerini) az bir paraya (dünyasal değere) satarlar; işte onlar bâtınlarını (dünyalarını) ateşten (yakıcı) başka bir şeyle doldurmuş olmazlar. Kıyamet sürecinde Allâh onlarla konuşmaz ve onları tezkiye etmez. Onlar için feci azap vardır.

175-) Ülâikelleziyneşteravüd dalâlete Bil hüdâ vel azâbe Bil mağfirati, femâ asbera hüm alennâr;

İşte bunlar BilHÜDA (nefslerinin hakikati olan Allâh Esmâ'sına iman) karşılığında dalâleti (dışa yönelik tanrı inancına sapmak); mağfiret (hakikatindeki Esmâ inancı getirisi olan bağışlanma) yerine azabı satın almışlardır. Bunlar ateşe karşı ne kadar dayanıklı imişler!

176-) Zâlike Bi ennAllâhe nezzel el Kitâbe Bil Hakk* ve innelleziynahtelefu fiyl Kitâbi lefiy şikakin be'ıyd;

Bundan dolaydır ki, (biennAllâh) Allâh, ilmindeki, varlığın hakikati ve Sünnetullâh bilgisinin açığa çıkmış hâli olan evren içre evrenler ilmini (Kitap) bizâtihi Hak olarak (bilHakk) inzâl etmiştir. Muhakkak ki Kitapta (bu bilgide - oluşta) ihtilaf edenler (bu gerçeğe karşı çıkanlar) kesinlikle gerçekten çok uzağa (şikakı baiyd) düşmüşlerdir.

177-) Leysel birra en tüvellû vucûheküm kıbelel meşriki vel mağribi ve lakinnel birra men âmene Billâhi vel yevmil âhiri vel Melâiketi vel Kitâbi ven Nebiyyiyn* ve âtelmale alâ hubbihî zevil kurbâ vel yetâmâ vel mesakiyne vebnes sebiyli ves sâiliyne ve fiyrrikab* ve ekamesSalâte ve atezZekâte vel müfûne Bi ahdihim izâ ahedû* vas Sabiriyne fiyl be'sâi ved darrâi ve hıynel be's* ülâikelleziyne sadeku* ve ülâike hümül müttekun;

Vechlerinizi (yüzünüzü veya suurunuzu) doğuya veya batıya (varlığın hakikati veya sistem bilgisine) çevirmeniz BİRR (işin hakikatini yaşamak) değildir. Asıl BİRR, “B” işareti anlamıyla Allâh'a iman edip, gelecekte yaşanacak sürece, melâikeye (algılanıp fark edilemeyen varlığın hakikati olan Allâh Esmâ'sının kuvvelerine), Kitaba (varlığın hakikati ve Sünnetullâh'a), Nebilere iman eden; Allâh sevgisiyle malı,

akrabaya, yetimlere, miskinlere, yolda kalmışlara (yuvasından - vatanından ayrı düşmüş), yardım isteyenlere, kölelikten kurtarmaya veren; salâtı ikame eden (Allâh'a yönelişinin bilfiil hakkını veren); zekâtını veren (Allâh'ın bağışladığından bir kısmını karşılıksız paylaşan); söz verdiğinde sözünde duran; sıkıntı, hastalık ve şiddete maruz kaldığında buna dayanandır. İşte bunlar sadıklar ve korunandır.

178-) Yâ eyyühelleziyne âmenû kütibe aleykümül kısasu fiyl katlâ* el hurru Bil hurri vel abdu Bil abdi vel ünsâ Bil ünsâ* femen ufiye lehu min ahıyhi şey'un fettiba'un Bil ma'rûfı ve edâün ileyhi Bi ihsan* zâlike tahfiyfün min Rabbiküm ve rahmetün, femeni'tedâ ba'de zâlike felehu azâbun eliyim;

Ey iman edenler, öldürme olaylarında kısas (eşitlik esasına dayalı uygulama) yazıldı üzerinize! Hürriyeti olana hür olan, köleliği yaşayana köle olan, dişiliği yaşayana da dişi kısas olur. Katil eğer öldürdüğünün kardeşi (veya vârisi) tarafından (kısmen) affa uğrarsa, o takdirde örfe uyulmalı, (diyeti) ödenmelidir. Bu da Rabbinizden bir hafifletme ve rahmettir. Kim bundan sonra haddi aşarsa ona feci bir azap vardır.

179-) Ve leküm fiylkısası hayatün yâ ulil'elbâbi lealleküm tettekun;

Sizin için kısasta hayat vardır. Derin düşünen akıl sahipleri... Tâ ki böylece korunursunuz.

180-) Kütibe aleyküm izâ hadara ehadekümül mevtü in terake hayra* elvasıyyetü lilvalideyni vel akrabiyye Bil ma'rûf* hakkın alel müttekiyn;

Birinize ölüm yaklaştığında eğer bir hayır (miras - mal) bırakacaksa, ana-babası veya akrabaları için vasiyet etsin. Bu korunmak isteyenler için bir haktır!

181-) Femen beddelehû ba'de ma semi'ahû feinnema ismuhû alelleziyne yübeddilünehu, innAllâhe Semiy'un Aliym;

Artık kim bunu işittikten sonra (vasiyeti uygulamazsa), onun suçu yalnızca onu değiştirenin üzerinedir. Muhakkak ki Allâh Semî'dir, Aliym'dir.

182-) Femen hafe min mûsın cenefen ev ismen feasleha beynehüm felâ isme aleyh* innAllâhe Ğafûr'un Rahıym;

Kim vasiyet edenin hata yapmasından ya da bilerek yanlış yapmasından korkup, (vârisler arasında) arabuluculuk yaparsa, onun üzerine bir suç yoktur. Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

Hadiyd Sûresi: 1-29

ACIKLAMA:

Hadiyd Süresi'nin nüzûl vakti ile ilgili ihtilafli rivayetler vardır... Mekke'de Hz. Ömer'in müslüman olmasından önceye, Medine'de Mekke Fethi'nden sonraya koyanlar vardır!.. Bu rivayetleri, sûre'nin metni ve şiyer realitesi ile bütünleştirmek mümkün görünmüyor!..

10.âyetteki “el-Feth” kelimesini, sadece Mekke'nin Fethi ile kayıtlamayıp *–ki, sûre'nin ana temâsı bu değil; iman ve infak–* Kurân'da öteden beri kullanılan bir kavram olarak düşünürsek zaten mesele hallolur!..

Medine döneminde “İNFAK”ın bir maksadı da cihâd/savaş dâhil, Allâh yolunda ve Rasûlullâh (a.s)’ın işlevi için harcamaktı!..

Mekke baskılarından hicretle kurtulmuş, başarılı seriyyeler ve Bedir ile genişlemiş müslümanlara “(mal ve can’dan) *infak edin!*” yanında “Ehl-i kitap GİBİ –din/ibadet işlevinin maksadından kopmuş, Rasûl’e/Zikre duyarsız, hakikate aşksız- OLMAYIN!” uyarıları yapılıyor!.. Nitekim 16.âyetin Medine dönemine ait sebab-i nüzûl rivayeti bu yöndedir!..

Ehl-i kitap’a da “İş, sadece bildiğiniz ibadet ve muameleden ibaret değil; Allâh’ın fazlı (özel rahmeti, kudret yollu çıkış) da vardır!” deniliyor!.. Bu sûre'nin son âyetlerinin konusu bu yöndedir!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Sebbeha Lillâhi ma fiysSemâvati velArd* ve HUvel’AziyzülHakiym; Semâlarda ve arzda olan her şey Allâh’ı (işlevleriyle) **tespîh** etmektedir! “HÛ” Aziyz’dir, Hakiym’dir.

2-) LeHU mülküsSemâvati vel’Ard* yuhyiy ve yumiyt* ve HUve ‘alâ külli şey’in Kadiyr;

O’na aittir semâların ve arzın mülkü... Diriltir ve öldürür! O, her şeye Kadir’dir.

3-) HUvel’Evvelu vel’Âhiru vezZâhiru velBâtn* ve HUve Bi kulli şey’in ‘Aliym;

“HÛ”dur, Evvel, Âhir, Zâhir, Bâtn (“HÛ”dan gayri olarak hiçbir şey yoktur)! **O Bi-küllî şey’in** (Esmâ’sıyla her şey’i yaratmış olan olarak) **Aliym’dir** (Bilen’dir şeylerin tamamını)!

4-) HUvelleziy halekasSemâvati vel’Arda fiy sitteti eyyamin sümmeSteve ‘alel’Arş* ya’lemu ma yelicu fiyl’Ardı ve ma yahrucu minha ve ma yenzilu minesSemâi ve ma ya’rucu fiyha* ve HUve me’akum eyne

ma küntüm* vAllâhu Bima ta'melune Basıyr;

O, semâları ve arzı altı süreçte yaratan, sonra da arşa istiva edendir! Arza gireni ve ondan çıkanı; semâdan inzâl olanı ve onun içinde urüc edeni bilir... Nerede olursanız O sizinle (hakikatinizin Esmâ ül Hüsnâ'sıyla varolması sonucu) beraberdir! (Mâiyet sırrına işaret). **Allâh yaptıklarınızı (yaratan olarak) **Basıyr'dir.****

5-) LeHU MülküsSemâvati vel'Ard* ve ilAllâhi turce'ul umûr;

O'na aittir semâların ve arzın mülkü! İşler Allâh'a rücu ettirilir.

6-) Yuliculleyle fiynnehari ve yulicunnehare fiylleyl* ve HUve 'Aliymun Bi zatissudur;

Geceyi gündüze dönüştürür, gündüzü de geceye dönüştürür! O, sadırların zâtı olarak (içlerindeki Esmâ'sıyla hakikati olarak) **Bilen'dir!**

7-) Aminu Billâhi ve RasûliHî ve enfiku mimma ce'alekum mustahlefıyne fiyh* felleziyne amenû minküm ve enfeku lehüm ecrun kebiyr;

Esmâ'sıyla hakikatınız olan Allâh'a ve Rasûlüne iman edin... Sizi halife kıldığı şeylerden (O'nun namına) infak edin! Sizden iman eden ve infak eden kimseler var ya, onlar için çok büyük karşılık vardır.

8-) Ve ma leküm lâ tu'minune Billâhi, verRasûlu yed'ukum litu'minu BiRabbiküm ve kad ehaze miysâkaküm in küntüm mu'miniyn;

Esmâ'sıyla hakikatınız olan Allâh'a niçin iman etmiyorsunuz? Rasûl, Esmâ'sıyla sizi yoktan var kılan Rabbinize iman etmeniz için davet ederken ve üstelik de sizin mîsakinizi almışken! Eğer iman edenlerseniz!

9-) HUvelleziy yünezzilu 'alâ 'abdiHî âyâtin beyyinatın liyuhriceküm minezzulümati ilenNûr* ve innAllâhe Biküm leRaûfun Rahıym;

O, sizi (cehalet) karanlıklarından Nûr'a çıkarmak için apaçık işaretleri kuluna tenzîl edendir (tafsilen)... Muhakkak ki Allâh sizden Raûf'tur, Rahıym'dir.

10-) Ve maleküm ella tunfiku fiy sebiylillâhi ve Lillâhi miyrasüsSemâvati vel'Ard* lâ yestevey minküm men enfeka min kablılfethı ve katel* ülaıke a'zamu dereceten minelleziyne enfeku min ba'du ve katelu* ve küllen ve'adAllâhulHüsna* vAllâhu Bima ta'melune Habıyr;

Ne oluyor size ki, semâların ve arzın mirası Allâh'a ait olduğu hâlde (sonunda her şeyinizi dünyada terk edeceğiniz hâlde), Allâh yolunda infak etmiyorsunuz? Sizden, fetihten önce infak etmiş ve savaşmış kimse (bunu yapmayanla) bir olmaz! Bunlar derece itibarıyla, (fetihten) sonra infak etmiş ve savaşmış kimselerden daha büyüktür!

Allâh hepsine en güzeli vadedmiştir. Allâh yaptıklarınızda Habıyr'dir.

11-) Men zelleziy yukridullahe kardan hasenen feyuda' ifehu lehu ve lehu ecrun keriyim;

Kim ki, Allâh'a karz-ı hasen (güzel bir ödünç) versin de, Allâh da onu, katlayarak ona artırsın! Onun için cömert bir ecir de vardır.

12-) Yevme teralmu'miniyne velmu'minati yes'a nuruhüm beyne eydiyhim ve Bieymanihim buşrakümülyevme cennatun tecriy min tahtihel' enharu halidiyne fiyha* zâlike huvelfevzul 'azıym;

O gün iman eden erkekleri ve iman eden kadınları, nûrları önlerinde ve sağlarında koşarlarken görürsün... “Bu süreçte sizin müjdeniz, içinde sonsuz yaşamak üzere, altlarından nehirler akan cennetlerdir! İşte bu çok büyük kurtuluşun ta kendisidir!” (denilir).

13-) Yevme yekülül münafikune velmünafikatu lilleziyne amenûnzuruna naktebis min nurikum kıylerci'u veraekum feltemisu nûra* feduribe beynehüm Bisurin lehu bab* batınuhu fiyhirrahmetu ve zahiruhu min kıbelihil 'azâb;

O gün ikiyüzlü (münafık) erkekler ve ikiyüzlü kadınlar, iman edenlere: “Bizi bekleyin ki nûrunuzdan yararlanalım” der! “Geriye dönün de bir nûr araştırın” denildi. Derken aralarına kapısı olan bir sur (geçilmez perde) çekilir ki, onun bâtını (iç âlemi) içinde rahmet vardır, onun zâhiri azap tarafındandır.

14-) Yunadunehüm elem nekün me'aküm* kalu bela ve lakinneküm fetentum enfüseküm ve terabbastüm vertebtüm ve ğarretkümül' emaniyyu hattâ câe emrullahi ve ğarreküm Billâhil ğarur;

(İkiyüzlüler) onlara (iman edenlere): **“Sizinle beraber değil miydik?” diye seslenirler. “Evet ama siz, Allâh'ın emri (ölüm) gelesiye kadarki süreçte, nefslerinizi fitneye düşürdünüz (imani yaşamadınız), gözetleyip durdunuz, şüphe ettiniz, kuruntular da sizi aldattı ve o çok aldattıcı da (bilincinizdeki şartlanmışlık fikirleri) Allâh'la (siz O'ndan var oldunuz ne yapsanız bir şey olmaz size, kuruntusuyla) sizi aldattı!”**

15-) Felyevme lâ yu'hazu minküm fidyetun ve lâ minelleziyne keferu me'vakümünnar* hiye mevlaküm* ve bi'sel masıyr;

Bugün artık ne sizden (münafıklar) ve ne de hakikat bilgisini inkâr edenlerden bir kurtuluş bedeli alınır! Sığnağınız Nâr'dır... O (Nâr) sizin mevlânızdır... Ne kötü dönüş yeridir o!

16-) Elem ye'ni lilleziyne amenû en tahşe'a kulübühüm lizikrillâhi ve ma nezele minelHakkı, vela yekûnu kelleziyne ütülKitabe min kablu fetale 'aleyhimul' emedu fekaset kulübühüm* ve kesiyrun minhüm fasikun;

İman edenler için, Allâh'ın zikri (hatırlanışı) ve Hak'tan inzâl olana

bilinçlerinin huşû duyması vakti gelmedi mi? Ki daha önce kendilerine kitap verilenler gibi olmasınlar (ibadetleri âdete dönüşmesin, çalışmalarını düşünerek hissederek yapsınlar)! Onların (İsrailoğullarının) üzerlerinden uzun müddet geçmişti de (ibadetleri âdete dönüşmüştü), bu yüzden kalpleri katılaştı (yaptıklarını düşünüp hissedip yaşamadan, âdet diye yapmaya başlamışlardı)! Onlardan (Yahudilerden) çoğunun inançları bozuktur!

17-) I'lemu ennAllâhe yuhyiyl'Arda ba'de mevtiha* kad beyyenna lekümül'âyâti le'alleküm ta'kılun;

İyi bilin ki Allâh, ölümünden sonra arzı diriltir! Aklınızı kullanasınız diye size işaretleri açık - seçik beyan ettik.

18-) İnnel mussaddikiyne velmussaddikati ve akredullahe kardan hasenen yuda'afu lehüm ve lehüm ecrun keriyım;

Muhakkak ki sadaka veren erkekler ve sadaka veren kadınlar ve Allâh'a güzel bir ödünç verenler var ya, onlara kat kat artırılır... Onlar için cömert bir bedel de vardır.

19-) Velleziyne amenû Billâhi ve RusuliHİ ülaike hümussıddiykune, veşşühedau' 'inde Rabbihim* lehüm ecrühüm ve nuruhüm* velleziyne keferu ve kezzebu BiâyâtiNA ülaike ashâbul cahıym;

Esmâ'sıyla hakikatleri olan Allâh'a ve Rasûlüne iman edenlere gelince, işte onlar sıddıkların ve Rablerinin indinde şehîdlerin (Â-lu İmran: 18'de belirtilen şehâdet; halk anlayışına göre şehit değil. A.H.) ta kendileridirler! Onların mükâfatları ve nûrları vardır (hem Nebiye hem Rasûle iman etmişler)... Hakikat bilgisini inkâr edenler ve varlıklarındaki Esmâ işaretlerimizi yalanlayanlar var ya, işte onlar cahîm (cehennem)in ashabıdırlar.

20-) I'lemu ennemelhayatüddünya le'ibun ve lehvun ve ziyetün ve tefahurun beyneküm ve tekasürun fiyl'emvali vel'evlad* kemeseli ğaysin a'cebelkuffare nebatuhu sümme yehiycü feterahu musferren sümme yekûnu hutama* ve fiyl'ahireti 'azâbün şediydun ve mağfiretun minAllâhi ve rıdvân* ve melhayatüddünya illâ meta'ulğurur;

İyi bilin ki dünya hayatı sadece bir oyundur, bir eğlencedir, bir süstür; aranızda bir büyüklenme ve mallarda ve evlatta çoğalma yarışdır! (Bunlar) şu misaldeki gibidir: Yağmurun yeşerttiği ekinle mutlu olurlar ama sonra bakarsın ki o yeşillikler kurur, sararır ve toprak olur hepsi! Sonsuz gelecek yaşamda ise ya şiddetli bir azap veya Allâh'tan bir mağfiret ve Rıdvân vardır. Dünya hayatı nesnelere, kendini aldatmaktan başka bir şey değildir.

21-) Sabiku ila mağfiretin min Rabbikum ve cennetin 'Arduha ke'Ardisemâi vel'Ardı, u'iddet lilleziyne amenû Billâhi ve RusuliHİ, zâlike fadlullahi yü'tiyhi men yeşa'* vAllâhu Zülfadlil 'Azıym;

(O hâlde) Rabbinizden bir mağfirete ve Esmâ'sıyla hakikati olan Allâh'a ve Rasûllerine iman edenler için hazırlanmış olan, genişliği semâ ve arzın genişliği gibi olan bir cennete, yarışarak koşun! İşte bu Allâh'ın fazlıdır ki onu dilediğine verir! Allâh, Zül Fadlil Aziym'dir (büyük lütuf sahibidir).

22-) Ma esabe min musıybetin fiyl'Ardı ve lâ fiy enfüsiküm illâ fiy Kitabın min kabli en nebraeha inne zâlike 'alAllâhi yesiyr;

Arzda (bedeninizde - dış dünyanızda) ve nefslerinizde (iç dünyanızda) size isâbet eden hiçbir musîbet yoktur ki, bizim onu yaratmamızdan önce, bir kitapta (ilim boyutunda oluşmuş) olmasın! Muhakkak ki bu Allâh üzerine çok kolaydır!

23-) Likeyla te'sev 'alâ ma fateküm ve lâ tefrahu Bima ataküm* vAllâhu lâ yuhıbbu külle muhtalin fehur;

(Bunu bildiriyoruz) **ki elinizden kaçana üzülmeyesiniz ve size verdiği ile de sevinip şıarmayasınız! Allâh çok övünen kibirli hiçbir kimseyi sevmez!**

24-) Elleziyne yebhalune ve ye'murunenNase Bilbuhl* ve men yetevelle feinnAllâhe HUvelĠaniyyulHamiyd;

Onlar (zenginliğiyle övünen kibirli) cimrilik yapan ve insanlara cimriligi emreden kimselerdir! Kim (Allâh'tan) yüz çevirirse, muhakkak ki Allâh Ġaniyy'dir, Hamiyd'dir.

25-) Lekad erselna RusuleNA Bilbeyyinati ve enzelna me'ahümülKitabe velMiyzane liyekumenNasu Bilkıst* ve enzelnelHadiyde fiyhi be'sün şediydün ve menafi'u linNasi ve liya'lemAllâhu men yensuruhu ve Rusulehu Bilġayb* innAllâhe Kaviyyun 'Aziyz;

Andolsun ki Rasûllerimizi apaçık deliller olarak irsâl ettik ve onlarla birlikte Hakikat ve Sünnetullâh BİLGİsini ve mîzânı da (muhakeme - dengeleme) inzâl ettik ki, insanlar kıst'ı (adaleti) ayakta tutsunlar! Kendisinde şiddetli bir güç bulunan ve insanlar için faydaları olan (kanda mevcut; maġma - insan bedenindeki demir ilişkisi?) Hadiyd'i (demir) de inzâl ettik ki Allâh, kendisine ve Rasûllerine gayblarında kimin yardım ettiğini bilsin. Muhakkak ki Allâh Kaviyy'dir, Aziyz'dir.

26-) Ve lekad erselna Nuhan ve İbrahiyme ve ce'alna fiy zürriyyetihimen Nübüvveti velKitabe feminhüm mühted* ve kesiyrun minhüm fasikun;

Andolsun ki Nuh'u ve İbrahim'i irsâl ettik... Nübüvvet'i ve Kitabı (Hakikat ve Sünnetullah BİLGİsini) onların zürriyetleri içinde oluşturduk! Onlardan hakikate eren vardır... (Ama) onlardan çoğu inancı bozuk kişilerdir!

27-) Sümme kaffeyna 'alâ asârihim BiRusuliNA ve kaffeyna Bi 'Iysebni

Meryeme ve ateynahul İnciyle ve ce'alna fiy kulubilleziyettebe'uhu re'feten ve rahmeten, ve rehbanıyyete nibtede'uha ma ketebnaha 'aleyhim illebtıġae rıdvanillâhi fema ra'avha hakka ri'ayetiha* feateynelleziyne amenû minhüm ecrehüm* ve kesiyrun minhüm fasikun;

Sonra Rasüllerimizle onların eserleri üzere takviye ettik! Meryem'in oğlu İsa ile de takviye ettik; Ona İncil'i (müjde olan BİLGİ) verdik... Ona tâbi olanların kalplerinde şefkat, sınırsız hoşgörü ve rahmet ve Ruhbaniyet (Allâh'a ermeyi) oluşturduk; bu amaçla yaptıkları ruhbanıyet çalışmalarını ise (çok büyük korku dolayısıyla sırf uhrevî - ruhanî yaşama dönük çalışma) onlar uydurdular! (Oysa) onu (Ruhbaniyeti) onlara mükellef kılmamıştık. Ancak Allâh'ın rıdvanını (cennet nimetlerini) talep etmek için bunu başlattılar... (Ama) ona hakkıyla da riayet etmediler! Onlardan iman edenlere ecirlerini verdik... (Ancak) onlardan (ruhbanlardan) çoğunun inancı bozuktur!

28-) Ya eyyuhelleziyne amenûttekullahe ve aminu BiRasûliHİ yü'tiküm kifleyni min rahmetiHİ ve yec'al leküm nuren temşune Bihi ve yağfir leküm* vAllâhu Ğafûrun Rahıym;

Ey iman edenler! Allâh'tan korunun ve Rasûlü olarak Esmâ'sıyla açığa çıkışına iman edin ki rahmetinden size iki pay versin ve sizin için kendisiyle yürüdüğünüz bir nûr oluştursun ve sizi mağfıret etsin... Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

29-) Liellâ ya'leme ehlülKitabi ella yakdirune 'alâ şey'in min fadlillâhi ve ennefadle Biyedillâhi yü'tiyhi men yeşa*vAllâhu Zülfadlıl 'Azıym;

Tâ ki ehl-i kitap (din - hakikat ilmi verilmiş olanlar) Allâh'ın lütfundan bir şey elde edemeyeceklerini bilsinler... (Biline ki) kesinlikle lütf Allâh'ın eliyledir (onların kazanması değil), onu dilediğine verir... Allâh, "Zül Fadlıl Aziym"dir.

Mâide Sûresi: 87-89

ACIKLAMA:

Mâide Sûresi: 87-89 âyet grubu'nun, Hz. Rasûlullâh (a.s)'ı dinlevip kendilerini ölüm ötesine hazırlanmakta yetersiz gören, muhtemelen hristiyan ruhbanıyetinden de etkilenip (bir önceki Hadiyd Sûresi'nin son üç âyeti?), içlerinde Osmân B. Maz'ûn'un (kendini hadım etmek istediği rivayet edilir) da bulunduğu bazı sahabelerin, eşleri ile yatmamaya, geceleri uyumadan kıyam/salât etmeye, gündüzleri devamlı oruç tutmaya, yemin ederek başlamaları üzerine nâzil olduğu rivayet edilir!.. Cennet'ül Bak'ı'ya muhâcirlerden ilk defnolunan Osmân B. Maz'ûn, Bedir

Savaşı'ndan yaklaşık üç ay sonra vefat etmiştir!..

Hz. Rasûlullâh (a.s)'ın Osmân B. Maz'ûn'u çağırıp şöyle dediği rivayet edilir: “Ben, senin için güzel bir örnek değil miyim!.. Ben, ruhbanivette ba's olmadım (gönderilmedim)!”

87-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tuharrimu tayyibati ma ehallAllâhu leküm ve lâ ta'tedu* innAllâhe le yuhıbbul mu'tediyn;

Ey iman edenler!.. Allâh'ın sizin için helal ettiği pak rızıkları haram kılmayın ve haddi aşmayın (Allâh'ın helal kıldığını haram kabul ederek)! Muhakkak ki Allâh haddi aşanları sevmez.

88-) Ve külu mimma razekakümullâhu halalen tayyiba* vettekullahelleziy entüm Bihi mu'minin;

Allâh'ın sizi rızıklandığı şeylerden helal ve tayyib olanı yiyin... Korunun Allâh'tan ki siz O'na, Esmâ'sıyla nefsinizin hakikati olduğu inancıyla, iman edenlersiniz!

89-) Lâ yühazükümullâhu Billağvi fiy eymaniküm ve lâkin yühazüküm Bima 'akkadtümül eyman* fekeffaratühu it'amü aşereti mesakiyne min evseti ma tut'imune ehliyküm ev kisvetühüm ev tahiryu rakabetin, femen lem yecid fesıyamu selaseti eyyam* zâlike keffaretü eymaniküm izâ haleftüm* vahfezu eymaneküm* kezâlike yübeyyinnallahu leküm âyâtiHİ lealleküm teşkürun;

Allâh sizi düşüncesizce ettiğiniz yeminlerden dolayı sorumlu tutmaz! Fakat kasıtlı - bilinçli yeminlerinizden sorumlu olursunuz! Bilinçli yeminin kefâreti, ailenize yedirdiğinizin orta yollusundan on yoksulu doyurmak yahut onları giydirmek yahut bir köleyi hürriyetine kavuşturmaktır! Kim bunları yapacak imkâna sahip değilse, o takdirde üç gün oruç gerekir. İşte yemin ettiğinizde yeminlerinizin kefâreti budur! Yeminlerinizi muhafaza edin... Değerlendirirsiniz diye, Allâh işaretlerini sizin için işte böyle açıklıyor.

Mâide Sûresi: 41-71

AÇIKLAMA:

Mâide Sûresi: 41-71 âyet grubu'nun, Medine'de Hz. Rasûlullâh (a.s)'ın tebliğinin muhatabı ehl-i kitap, bilhassa yahudi kabileleri ve âlimleri (zinanın recm cezası, kısas vb dinî hükümler) ile münafıkların nifakları ve bu şartlarda fitne ile denenen sahabe topluluğu hakkında

nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

41-) Ya eyyüher Rasûlü lâ yahzünkelleziyne yüsari'üne fiyl küfri minelleziyne kalu amenna Bi efvahihim ve lem tü'min kulubühüm* ve minelleziyne hadu semma'üne lil kezibi semma'üne li kavmin ahariyne lem ye'tuk* yuharrifunel kelime min ba'di mevad'ih* yekulune in utiytüm hazâ fehuzûhu ve in lem tü'tevhu fahzeru* ve men yüridillâhu fitnetehu felen temlike lehu minAllâhi şey'a* ülaikelleziyne lem yüriydillâhu en yutahhire kulubehüm* lehüm fiyd dünya hızyün ve lehüm fiyl ahireti azâbün azıym;

Ey Rasûl! Kalpleriyle (şuurlu olarak - anlamını hissedip yaşayarak) iman etmedikleri hâlde, ağızlarıyla “İman ettik” diyenlerden küfürde koşuşanlar, seni mahzun etmesin... Yahudi olanlardan öylesi var ki, yalan uydurmak için veya sana gelmemiş bir topluluk adına (aracı olarak) dinleyendir... Yerli yerince söylenen Kelimeleri tahrif ederek, “Size şu verilirse alın, eğer o verilmmez (Allâh hükmü ile hükmedilir) ise sakın yanaşmayın” derler... Allâh bir kimsenin dalâletini dilerse, artık onun için sen Allâh'tan bir şey bekleyemezsin... İşte onlar, Allâh'ın kalplerini arındırmayı dilemediği kimselerdir... Dünyada onlar için rezillik vardır... Sonsuz gelecek sürecinde de onlar için çok büyük azap vardır.

42-) Semma'üne lil kezibi ekkâlune lissuht* fein cauke fahküm beynehüm ev a'rid anhüm* ve in tu'rid anhüm felen yedurruke şey'a* ve in hakemte fahküm beynehüm Bil kıst* innAllâhe yuhıbbul muksitıyn;

(Onlar) sürekli yalan dinleyenler, çokça haram yiyenlerdir... Eğer sana gelirlerse aralarında hükmet yahut onlardan yüz çevir... Eğer onlardan yüz çevirir isen, sana hiçbir şekilde zarar veremezler... Şayet hükmedersen onların arasında adaletle hükmet... Muhakkak ki Allâh muksitleri (âdil olup her şeyin hakkını verenleri) sever.

43-) Ve keyfe yuhakkimuneke ve 'indehümüt Tevratu fiyha hukmullahi sümme yetevellevne min ba'di zâlik* ve ma ülaike Bil mu'miniyn;

İçinde Allâh hükmü bulunan Tevrat yanlarında iken, neden seni hakem yaparlar; üstelik senin verdiği hükümden sonra da yüz çevirip giderler! Böyleleri iman eden değildir!

44-) İnnâ enzelnet Tevrate fiyha hüden ve nûr* yahkümü Bihen Nebiyyunelleziyne eslemu lilleziyne hadu ver Rabbaniyyune vel ahbaru Bimestuhfizu min Kitabillâhi ve kânu aleyhi şüheda'* fela tahşevünNase vahşevni ve lâ teşteru Bi âyâtiy semenen kaliyla* ve men lem yahküm Bi ma enzelAllâhu feülaike hümül kafirun;

Gerçek ki, içinde nûr ve hakikat bilgisi olan Tevrat'ı biz inzâl ettik...

Teslim olmuş Nebiler, onunla Yahudilere hükmederdi; Rabbanîler (Tevrat'a göre Yahudilerin terbiyesiyle ilgilenenler) **ve Ahbar** (ilim ve hikmet sahipleri) **da onun üzerine şahitler olarak hakikat bilgisini korumakla görevliydi...** **O hâlde insanlardan korkmayın, Ben'den korkun! Benim bildirdiğim gerçekleri az bir menfaate satmayın! Kim Allâh'ın inzâl ettiği (hüküm) ile hükmetmezse, işte onlar hakikati inkâr edenlerin ta kendisidir!**

45-) Ve ketebna aleyhim fiyha ennen nefse Bin'nefsi vel ayne Bil'ayni vel enfe Bil'enfi vel'üzüne Bil'üzünü vessinne Bissinni velcürüha kısas* femen tesaddeka Bihi fe huve keffaretün leh* ve men lem yahküm Bima enzelAllâhu feülaike hümüz zalimun;

Ona (Tevrat'ta), onlara şöyle hükmettik: “Cana can, göze göz, buruna burun, kulağa kulak ve dişe diş! Yaralarda da eş değer karşılık...” Fakat kim onu (kısas hakkını) bağışlarsa, o onun için geçmiş suçlarına örtü olur!.. Kim Allâh'ın inzâl ettiği (hüküm) ile hükmetmezse, işte onlar zâlimlerin ta kendileridir.

46-) Ve kaffeyna alâ asarihîm Bi 'Iysebni Meryeme musaddikan lima beyne yedeyhi minetTevrati ve ateynahul İnciyle fiyhi hüden ve nûrun, ve musaddikan lima beyne yedeyhi minet Tevrati ve hüden ve mev'izaten lil mütteklyn;

Daha onların (teslim olmuş Nebilerin) izleri üzere, Tevrat'tan, ellerindeki (gerçek olanını) tasdik edici olarak Meryemoğlu İsa'yı gönderdik. Ona, içinde Hûda (hakikat ilmi) ve Nûr bulunan; Tevrat'tan Ona ulaşmış olanı da tasdik eden, korunanlar için bir hidâyet kılavuzu mahiyetindeki İncil'i, öğüt olması için verdik.

47-) Vel yahküm ehlül İnciyli Bi ma enzelAllâhu fiyh* ve men lem yahküm Bi ma enzelAllâhu feülaike hümülfasikun;

İncil'e uyanlar, Allâh'ın inzâl ettiği İncil'deki hükümlerle hükümlerle... Kim Allâh'ın inzâl ettiği ile (hükümlerle) hükmetmez ise, işte onlar fâsikların ta kendileridir!

48-) Ve enzelna ileykel Kitabe Bil Hakkı musaddikan lima beyne yedeyhi minel Kitabî ve Müheyminen aleyhi fahküm beynehüm Bima enzelAllâhu ve lâ tettebî' ehvaehüm amma caeke minel Hakk* li küllin cealna minküm şir'aten ve minhaca* ve lev şaAllâhu lecealeküm ümmeten vahideten ve lâkin liyeblüveküm fiyma ataküm festebikul hayrat* ilAllâhi merci'üküm cemiy'an feyünebbiüküm Bi ma küntüm fiyhi tahtelifun;

Sana da, kendinden önce inzâl olmuş hakikat bilgilerini tasdik eden ve onlar üzerine koruyucu, şahit, hâkim olan, Hakk'ı ihtiva eden hakikat (Sünnetullâh bilgisini) inzâl ettik... O hâlde onların aralarında Allâh'ın inzâl ettiği ile hükmet... Hak'tan sana geleni

birakıp, onların boş heves ve arzularına tâbi olma... Sizden her biriniz için bir şir'at (yaşam ortam ve şartlarına göre kurallar) ve bir minhac (zamanla değişmesi mümkün olmayan realiteler üzerine kurulmuş sistem) oluşturduk... Eğer Allâh dileseydi, elbette sizi bir tek toplum yapardı! Fakat size verdiği ile sizi denemek istedi (tâ ki ne olduğunuz sizce bilinsin)... O hâlde hayır yapmada yarışın! Hep birlikte dönüşünüz Allâh'adır... Hakkında ayrılığa düşüp tartıştığımız şeyleri size haber verecektir.

49-) Ve enihküm beynehüm Bi ma enzelAllâhu ve lâ tettebî' ehvaehüm vahzerhüm en yeftinuke an ba'dı ma enzelAllâhu ileyk* fein tevellev fa'lem ennema yüriydullahu en yusıybehüm Bi ba'dı zünubihim* ve inne kesiyren minen Nasi lefasikun;

(Sana şu hükmü verdik): **Onların aralarında Allâh'ın sana inzâl ettiği hüküm ile hükmet... Onların (nefsaniyetten kaynaklanan) gerçeğe dayanmayan isteklerine tâbi olma... Allâh'ın sana inzâl ettiğinin bazısından seni fitneye düşürmelerinden sakın! Eğer yüz çevirirlerse iyi bil ki, bazı suçlarından dolayı, Allâh onlara bir musîbet vermek istiyor... Muhakkak ki, insanların çoğu gerçekten bozuk inanca sahiptirler.**

50-) Efe hukmel cahiliyyeti yebğun* ve men ahsenü minAllâhi hükmen likavmin yukınun;

(Yoksa) **Cahiliye hükmünü mü istiyorlar? Hakikata yakîni olan topluluk için, Allâh'tan daha güzel hüküm veren kimdir?**

51-) Ya eyyühelleziyne amenü lâ tettehizül yehude ven nesara evliyâ'* ba'duhüm evliyaü ba'd* ve men yetevellühüm minküm feinnehu minhüm* innAllâhe lâ yehdil kavmez zalimiyn;

Ey iman edenler... Yahudileri ve Hristiyanları hâmi - dostlar edinmeyin... Onlar birbirlerinin dostu - hâmisidirler... Sizden kim onları hâmi - dost edinirse, muhakkak ki o da, onlardandır... Muhakkak ki Allâh zâlimler topluluğuna hidâyet etmez (nefsine zulmedenlere hakikati yaşıtmaz)!

52-) Feteralleziyne fîy kulubihim meredun yüsari'une fiyhim yekulune nahşa en tusıybena daireh* fe'asAllâhu en ye'tiye Bil'fethi ev emrin min indîHî feyusbihu alâ ma eserru fîy enfüsihim nadimiyn;

Sağlıklı düşünemeyenlerin (münafıkların), "Olayların akışının bizim aleyhimize dönmesinden korkuyoruz" diyerek, onların (Yahudi ve Nasaranın) arasına süratle daldıklarını görürsün... Umulur ki Allâh, açıklık veya (HÛ) indînden bir hüküm getirir de, (onlar) içlerinde sakladıklarından (nifaktan) pişmanlık duyarlar.

53-) Ve yekulüllezine amenü ehâülailleziyne aksemu Billâhi cehde eymanihim innehüm leme'aküm* habitat a'malühüm feasbehu hasiriyn;

İman edenler derler ki: “Sizinle beraber olduklarına, bütün güçleriyle Allâh adına yemin edenler bunlar mı?” Yaptıkları boşa gitmiştir; hüsrana uğrayanlar olmuşlardır.

54-) Ya eyyühelleziyne amenû men yertedde minküm an diyinihi fesevfe ye'tillâhu Bi kavmin yuhıbbuhüm ve yuhıbbuneHU ezilletin al el mu'miniyne e'izzetin al el kafiriyn* yücahidune fiy sebebi'llâhi ve lâ yehafune levmete lâim* zâlike fadlullahi yü'tıyhi men yeşa'* vAllâhu Vasi'un 'Aliym;

Ey iman edenler... Sizden kim dininden dönerse (bilsin ki) Allâh (onun yerine) öyle bir topluluk getirir ki, (O) onları sever, (onlar da) O'nu severler... İman edenlere karşı alçak gönüllü, hakikati inkâr edenlere karşı onurludurlar. (Onlar) hiçbir kınayanın kınamasından korkmaksızın, Allâh uğruna mücadele ederler... Bu Allâh'ın fazlıdır ki, onu dilediğine verir... Allâh Vasi'dir, Aliym'dir.

55-) İnnema Veliyyükümü'llâhu ve RasûluHU velleziyne amenülleziyne yukıymunes Salate ve yü'tunez Zekate ve hüm raki'un;

Sizin Veliyy'niz sadece Allâh'tır, “HÛ”nun Rasûlüdür ve (şu) iman edenlerdir ki, onlar salâtı ikame ederler ve rükû hâlinde zekâtı verirler.

56-) Ve men yetevelellahe ve RasûleHU velleziyne amenû feinne hızbAllâhi hümül ğalibun;

Kim Allâh'ı, “HÛ”nun Rasûlünü ve iman edenleri velî edinir ise, (bilsin ki) muhakkak Allâh taraftarları, galip gelecek olanların ta kendileridir!

57-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tettehızülleziynettehazû diyneküm hüzüven ve le'iben minelleziyne utül Kıtabe min kabliküm vel küffare evliyâ'* vettekullahe in küntüm mu'miniyn;

Ey iman edenler... Sizden önce kendilerine hakikat bilgisi verilenlerin, dininizi alay, eğlence konusu edinenlerini ve hakikati inkâr edenleri velîler edinmeyin! Eğer iman ehliyseniz Allâh'tan korunun!

58-) Ve izâ nadeytüm iles Salatittehazûha hüzüven ve le'iben zâlike Bi ennehüm kavmün lâ ya'kılun;

Salât için ezan okuduğunuzda, ezanı alay ve eğlence edindiler... Bu, onların aklını kullanamayan bir grup olmalarından ötürüdür.

59-) Kul ya ehlel Kıtabi hel tenkimune minna illâ en amenna Billâhi ve ma ünzile ileyna ve ma ünzile min kablü, ve enne eksereküm fasikun;

De ki: “Ey hakikat bilgisi verilmiş olanlar, yalnızca hakikatimiz olan Allâh'a, bize inzâl olunana ve daha önce inzâl olunana iman ettiğimiz için mi bizden hoşlanmıyorsunuz? Sizin ekseriyetiniz, yoldan

çıkışlardır!”

60-) Kul hel ünebbüküm Bi şerrin min zâlîke mesübeten indAllâh* men leanehullahu ve ğadıbe aleyhi ve ceale minhümül kıradete vel hanazyire ve abedet tağut* ülaïke şerrun mekanen ve edallü an sevais sebebi;

De ki: “Allâh indinde, yapageldiklerinin karşılığı ne kadar kötüdür, bu konuda size haber vereyim mi? Allâh’ın lânetlediği ve gazap ettiği o kimse! (Allâh) onları maymunlar (düşünmeden taklitle yaşayanlar), domuzlar (şehevî zevkleri için yaşayanlar) ve tağuta (şeytana - vehmine - dürtülerine) tâbi olarak yaşayanlar hâline dönüştürmüştür! İşte bunlardır mekânı en kötü olanlar ve yolun ortasından sapanlar!

61-) Ve izâ cauküm kalu amenna ve kad dehalu Bil küfri ve hüm kad harecu Bih* vAllâhu a’lemü Bi ma kânu yektümün;

Size geldiklerinde “İman ettik” dediler... Gerçekte ise (yanınıza) inkârla girip, yine onunla çıkmışlardır... Allâh gizlemekte olduklarını, yaptıklarını yaratan olarak daha iyi bilir.

62-) Ve tera kesiyren minhüm yüsari’üne fiyl’ismi vel udvani ve eklihimüssuht* le bi’sse ma kânu ya’melun;

Onlardan çoğunun Allâh’a karşı suça meyilli; düşmanlıkta ve haram yemekte süratli gittiklerini görürsün... Yapmakta oldukları ne kadar da kötüdür!

63-) Levla yenhahümur rabbanıyyune vel ahbaru an kavlihimül’ isme ve eklihimüs suht* le bi’sse ma kânu yasne’un;

Rabbanîler ve Ahbar (Mâide:44’te açıklandı) onları Allâh’a karşı suç olanları söylemekten ve haram yemekten engelleseler ya... Onların yapıp üretmekte oldukları ne kötüdür!

64-) Ve kaletil yahudü yedullahi mağluletün, ğullet eydiyhim ve lu’nu Bi ma kalu* bel yedahu mebsutatani yünfiku keyfe yeşâ* ve leyeziydenne kesiyren minhüm ma ünzile ileyke min Rabbike tuğyanen ve küfra* ve elkayna beynehümül ‘adavete velbağdae ila yevmil kıyameti, küllema evkadu naren lil harbi atfeehAllâhu ve yes’avne fiyl Ardı fesaden, vAllâhu lâ yuhıbbul müfsidiyn;

Yahudiler, “Allâh’ın eli bağlıdır” dediler... Söyledikleri kendilerinde açığa çıktı, kendi elleri bağlandı ve lânetlendiler! Bilakis, Allâh’ın iki eli de açıktır; dilediğince bağışlamaya devam ediyor! Andolsun ki, Rabbinden sana inzâl olunan, onlardan çoğunun inkâr ve tuğyanını (isyan ile haddini aşmayı) arttırır! Onların arasına kıyamet sürecine kadar düşmanlık ve nefret duygusu yerleştirdik! Her ne zaman savaş için bir ateş yaksalar, Allâh onu söndürdü... (Gene de) yeryüzünde bozgunculuğa koşarlar... Allâh inançları saptırma peşinde koşanları

sevmez.

65-) Ve lev enne ehlel Kitabi amenû vettekav lekefferna anhüm seyyiatihim ve leedhálnahüm cennatin naıym;

Eğer, önceden kendilerine hakikat bilgisi gelmiş olup (bunu değerlendiremeyenler), iman edip, (şirkten) korunsaydı, elbette onların kötülüklerini siler ve onları Naım cennetlerine koyardık.

66-) Ve lev ennehüm ekamüt Tevrate vel İnciyle ve ma üzile ileyhim min Rabbihim leekelu min fevkıhim ve min tahti erculihim* minhüm ümmetün muktesideh* ve kesiyrun minhüm sae ma ya'melun;

Şayet onlar Tevrat'ı, İncil'i ve Rablerinden onlara inzâl olunanı değerlendirip gereğini uygulasalardı, elbette fevklerinden ve ayaklarının altından gelen (manevî ve maddi âlemlerden alacakları) nimetlerle yaşarlardı! Onlardan ümmet-i mukteside (hepsinin hakkını veren) var; ama çoğu ne kötü işler yapıyor!

67-) Ya eyyüherRasülü bellıĝ ma üzile ileyke min Rabbik* ve in lem tef'al fema bellaĝte risaleteHU, vAllâhu ya'sımüke minenNas* innAllâhe lâ yehdil kavmel kafiriyn;

Ey (şerefli) Rasül... Rabbinden sana inzâl olunanı tebliĝ et! Eğer yapmazsan, "HÜ"nun risâletini edâ etmemiş olursun! Allâh seni insanlardan korur... Muhakkak ki Allâh, hakikati inkâr edenler topluluĝuna hidâyet etmez!

68-) Kul ya ehlel Kitabi lestüm alâ şey'in hatta tukıymut Tevrate vel İnciyle ve ma üzile ileyküm min Rabbiküm* ve le yeziydenne kesiyren minhüm ma üzile ileyke min Rabbike tuĝyanen ve küfra* fela te'se alel kavmil kafiriyn;

De ki: "Ey önceden kendilerine hakikat bilgisi gelmiş olanlar! Tevrat'ı, İncil'i ve Rabbinizden size inzâl olunanı ikame etmedikçe (bilfiil yaşamadıkça), bir şey üzere deĝilsiniz!" Andolsun ki, Rabbinden sana inzâl olunan, onlardan çoğunun inkârını ve taşkınlıĝını arttırır... O hâlde inkârcılar topluluĝuna üzülme!

69-) İnnelleziyne amenû velleziyne hadu vassabiune vennesara men amene Billâhi vel yevmil ahri ve amile salihan fela havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenun;

Muhakkak ki iman edenler, Yahudiler, Sabiiler ve Nasara'dan kim (âlemlerin ve kendisinin Rabbi olan) Allâh'a ve gelecekte yaşanacak sürece iman eder ve imanının gereğini yaparsa, onlara korku yoktur ve onlar mahzun da olmazlar!

70-) Lekad ehazna miysâka beni israiyle ve erselna ileyhim rusula* küllema caehüm Rasülün Bi ma lâ tehva enfüsühüm feriykan kezzebu ve feriykan yaktulun;

Andolsun biz, İsrailoğullarının sözünü aldık ve onlara Rasûller irsâl ettik! Onlara ne zaman benliklerinin hoşlanmayacağı bir şey ile bir Rasûl gelse, kimini yalanladılar ve kimini de öldürdüler!

71-) Ve hasibu ella tekûne fitnetün fe'amu ve sammü sümme tabellahu aleyhim sümme 'amu ve sammü kesiyrun minhüm* vAllâhu Basıyrun Bima ya'melun;

Bir zararı olmayacak zannettiler de (hakikate) kör oldular, (hakikatin seslenişine) sağır kesildiler! Sonra Allâh onların tövbelerini kabul etti... Sonra onlardan çoğu (yine) kör (hakikati değerlendirememek) ve sağır (anlatılanı algılayamamak) kesildiler! Allâh onların yapmakta olduklarına (yaptıklarının yaratana olarak) Basıyr'dir.

Âl-u İmran Sûresi: 121-200

ACIKLAMA:

Âl-u İmran Sûresi: 121-200 âyet grubu, Uhud Savaşı hakkında, dolayısıyla o süreçteki olaylar üzerine nâzil olmuştur!..

121-) Ve iz ğadevte min ehlike tübevviül mu'miniyne meka'ide lil kıtal* vAllâhu Semiy'un'Aliym;

Hani sen sabah erkenden ailenden ayrılıp iman edenleri savaşmaları için uygun mevzilere yerleştiriyoordun. Allâh Semi'dir, Aliym'dir.

122-) İz hemmet taifetani minküm en teşsela, vAllâhu Veliyyuhüma* ve alAllâhi fel yetevakkelil mu'minin;

O zaman sizden iki grup korkup bozulmaya yüz tutmuştu. Allâh onların Veliyy'i idi. İman edenler Allâh'a tevekkül etsinler (hakikatlerindeki El Vekiyl isminin gereğini yerine getireceğine iman etsinler).

123-) Ve lekad nasarakümüllahu Bi bedrin ve entüm ezilletün, fetteküllâhe lealleküm teşkürun;

(Gerçekten) siz zayıf ve çaresiz bir hâldeyken, Allâh size Bedir'de zafer verdi. O hâlde Allâh'tan korunun ki böylece değerlendirenlerden olasınız.

124-) İz tekulu lil mu'miniyne elen yekfiyeküm en yümiddeküm Rabbüküm Bi selâseti âlafın minel Melaikeki münzeliyn;

Hani iman edenlere: "İnzâl olunmuş üç bin melâike ile Rabbinizin size yardım etmesi yetmez mi?" diyordun. (Bazı Esmâ ül Hüsnâ

kuvvelerinin, iman edenlerde açığa çıkmasıyla oluşan yürekliliğin, mücadele azmi vermesi.)

125-) Bela in tasbiru ve tetteku ve ye'tuküm min fevrihim hazâ yümdidküm Rabbüküm Bi hamseti alafin minel Melaiketi müsevviyim; **Evet... Eğer dayanır ve korunursanız, düşman aniden saldırsa dahi, Rabbiniz, varlığınızdaki Esmâ'dan kaynaklanan beş bin melâike kuvvesiyle size yardım eder.**

126-) Ve ma caalehullahu illâ büşra leküm ve li tatmeinne kulubüküm Bihi, ve men nasru illâ min indillâhil Aziyzil Hakiym;

Allâh bunu size bir müjde olsun ve kalplerinizdeki (hakikatinizdeki) kuvveye mutmain olmanız için yaptı. Yardım ancak ve yalnız Aziyz ve Hakiym olan Allâh indindedir.

127-) Li yakta'a tarafen minelleziyne keferu ev yekbitehüm feyenkalibu haibiy;

(Allâh bunu) **hakikati inkâr edenlerden bir kısmını kesip (mahvetmek), diğer bir kısmını da rezil bir şekilde geri dönmeleri için (yaptı).**

128-) Leyse leke minel emri şey'ün ev yetube aleyhim ev yüazzibehüm feinnehüm zalimün;

Hüküm vermek sana ait değil; dilerse tövbelerini kabul eder veya azap verir. Gerçekten onlar zâlimlerdir.

129-) Ve Lillâhi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* yağfiru limen yeşau ve yüazzibü men yeşa'* vAllâhu Ğafûr'un Rahiym;

Semâlarda ve arzda ne varsa hepsi Allâh'ındır (O'nun Esmâ'sının varlığıyla var ve kâimdirler). Dilediğine mağfiret eder, dilediğine (yaptıklarının karşılığı olarak) azap verir. Allâh Ğafûr'dur, Rahiym'dir.

130-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ te'külürRiba ad'afen mudaafeten, vettekullahe lealleküm tüflihün;

Ey iman edenler, kat kat arttırılmış riba (faiz) yemeyin (tefecilik yasaklanmıştır)! Allâh'tan (yaptıklarınızın getirisini kesinlikle yaşatacağı içindir ki) korunun; kurtuluşa eresiniz!

131-) Vettekunnaralletiy u'iddet lil kafiriyn;

Hakikati inkâr edenler için hazırlanmış olan ateşten korunun.

132-) Ve etiy'ullahe ver Rasûle lealleküm türhamun;

Allâh'a ve Rasûle itaat edin ki rahmete erdirilesiniz.

133-) Ve sariu ila mağfiretin min Rabbiküm ve cennetin arduhes Semavatu vel Ardu, u'iddet lil müttekiyn;

Koşuşun, Rabbinizden (hakikatinizdeki Esmâ bileşiminden kaynaklanacak olan) **mağfirete ve semâlar** (idrak mertebeleri) **ile arz** (kuvveler platformu) **genişliğindeki** (Allâh Esmâ'sının kuvveleriyle tahakkuk ortamı olan) **cennete... Korunanlar için hazırlanmıştır o!**

134-) Elleziyne yünfikune fiys serrai ved darrai vel kazımiyel ğayza vel afiye aninNas* vAllâhu yuhıbbul muhsiniyn;

Onlar ki, bollukta ve darlıkta Allâh için karşılıksız bağışta bulunurlar, kızdıklarında öfkelerini kontrol ederler, insanların kusurlarını affederler. Allâh ihsan edenleri sever.

135-) Velleziyne izâ fe'alu fahişeten ev zalemu enfüşehüm zekerullahe festağferu li zünubihim* ve men yağfiruz zünube illAllâh* ve lem yusırru alâ ma fe'alu ve hüm ya'lemun;

Onlar utanılacak bir iş yaptıklarında veya (Allâh'tan perdelenerek) nefslerine zulmettiklerinde; Allâh'ı düşünüp yaptıkları yanlış, kusur dolayısıyla istiğfar ederler. Suçları da Allâh'tan başka kim bağışlayabilir (ki)! Onlar yaptıkları yanlışlarda ısrarlı değildir.

136-) Ülaike cezauhüm mağfiretün min Rabbihim ve cennatün tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha* ve nı'me ecrul amiliyn;

İşte onların yaptıklarının karşılığı (cezası), Rablerinden bir bağışlanma ve altlarından ırmaklar akan cennetlerdir. Sonsuza dek orada kalırlar. Ne güzel mükâfattır bu yararlı iş yapanlara.

137-) Kad halet min kabliküm sünenün fesiyru fiyl Ardı fenzuru keyfe kâne akıbetül mükezzibiyn;

Sizden önce kendine özgü yaşam tarzları olan toplumlar gelip geçti. Arzda (fiilen veya bilgi yollu) gezinin de (hakikati) yalanlayanların sonu ne oldu görün.

138-) Hazâ beyanun linNasi ve hüden ve mev'izatün lil müttekıyn;

Bu, insanlar için açıklama (ibret), korunanlar için de hidâyet ve öğüttür (aydınlatma).

139-) Ve lâ tehinu ve lâ tahzenu ve entümül a'levne in küntüm mu'miniyn;

Gevşemeyin, hüzünlenmeyin; siz en üstün olanlarsınız, eğer iman edenlerseniz.

140-) İn yemesküm karhun fekad messel kavme karhun mislüh* ve tilkel eyyamu nüdavilüha beynen Nas* ve liya'lemAllâhulleziyne amenû ve yettehıze minküm şüheda* vAllâhu lâ yuhıbbuz zalimiyn;

Eğer size bir yara (-nın ızdırabı) dokunuyorsa, o topluluğa da bir benzeri dokunmuştur. Böyle günler, devridaim olur insanlar arasında. İman edenlerin Allâh'ça bilinmesi (varlığındaki Esmâ

mertebesince açığa çıkarılanın sonucunun meydana getirilmesi) ve **hakikate hayatları pahasına şehâdet edenlerin oluşması içindir. Allâh zulmedenleri** (nefslerinin veya başkalarının hakkını vermeyenleri) **sevmez.**

141-) Ve li yümahhısAllâhulleziyne amenû ve yemhakal kafiriyn;

Ve dahi (bu yaşanılanlar), **Allâh'ın iman edenleri** (bu olayları yaşatarak) **arındırması; hakikati örtenleri de** (bu yoldan) **mahvetmesi içindir.**

142-) Em hasibtüm en tedhulül cennete ve lemme ya'lemillâhulleziyne cahedu minküm ve ya'lemes sabiriyn;

Yoksa siz zannediniz mi ki Allâh, içinizden o mücadele edenleri (azim ve kararlılıkla hakikati yaşamak için mücadele edenleri) **belli etmeden, bu yolda sabırla devam edenleri ortaya çıkarmadan, cenneti yaşayacaksınız!**

143-) Ve lekad küntüm temennevnel mevte min kabli en telkavhu, fekad raeytümuhu ve entüm tenzurun;

Andolsun siz, ölümler karşıs karşıya kalmadan önce şehîd olmayı temenni ediyordunuz. İşte onu gördünüz, bakıp duruyorsunuz!

144-) Ve ma Muhammedün illâ Rasûl* kad halet min kablihirRusûl* efein mate ev kutilenkalebtüm alâ a'kabiküm* ve men yenkalib alâ akıbeyhi felen yadurrAllâhe şey'a* ve seyeczillahuş şakiriyn;

Muhammed, Rasûlden başka bir şey değildir. Ondan önce de Rasûller gelip geçti. Şimdi o ölse veya öldürülse, siz (inancınızdan - davanızdan) geri mi döneceksiniz? Her kim geri dönerse, Allâh'a hiçbir zarar veremez! Allâh şükredenleri cezalandıracaktır (değerlendirenlere bunun getirisini yaşatacaktır).

145-) Ve ma kâne li nefsin en temute illâ Biiznillâhi Kitaben müeccela* ve men yürid sevabel dünya nü'tihi minha* ve men yürid sevabel ahireti nü'tihi minha* ve senecziş şakiriyn;

Varlığındaki Allâh Esmâ'sının oluşturduğu ("B"iiznillâh) değişmez programı (kitabın müeccela) **elvermedikçe hiç kimse ölmez! Kim dünyanın nimetlerini isterse, ona dünyada veririz. Kim de sonsuz gelecek sürecinin nimetlerini arzu ederse, ona da ondan veririz. Biz şükredenlerin cezasını** (karşılığını) **veririz** (değerlendirenlerin değerlendirmelerinin sonucunu yaşatırız).

146-) Ve keeyyin min Nebiyyin katele meahu ribbiyyune kesiy* fema vehenu lima esabehüm fiy sebiylillâhi ve ma daufu ve mestekânu* vAllâhu yuhıbbus sabiriyn;

Nice Nebiler, beraberlerinde Rablerinin kulluğu içinde olduklarını yaşayanlar olduğu hâlde savaştılar da; Allâh yolunda başlarına

gelenler yüzünden gevşemediler, zaaf göstermediler ve boyun eğmediler. Allâh güçlülere tahammül edenleri sever.

147-) Ve ma kâne kavlehüm illâ en kalu Rabbenâğfir lena zünubena ve israfena fiy emrina ve sebbit akdamena vensurna al el kavmil kafiriyn;

Onların söyledikleri şu idi: “Rabbimiz suçlarımızı ve yaptıklarımızdaki aşırılığı bağışla; bize metanet ve sebat ver; hakikati inkâr edenlere karşı bize yardım et, zafer ver.”

148-) Fe atahumullâhu sevabeddünya ve husne seva Bil’ ahireti, vAllâhu yuhıbbul muhsiniyn;

Allâh da onlara hem dünya sevabını verdi hem de sonsuz gelecek sürecinin en güzel sevabını verdi. Allâh ihsan edenleri sever.

149-) Ya eyyühelleziyne amenû in tüty’ulleziyne keferu yeruddüküm alâ a’kabiküm fetenkalibu hasiriyn;

Ey iman edenler, eğer kâfir olanlara (hakikati inkâr edenlere) uyarmanız, sizi topuklarınızın üzerinde geri döndürürler de hüsrana uğrayanlar olarak kalırsınız.

150-) Belillâhu mevlâküm* ve HUve hayrun nasiriyn;

Doğrusu mevlânız Allâh’tır! O yardımıyla zafere ulaştırandır.

151-) Senulkıy fiy kulubil’leziyne keferürü’be Bima eşrekû Billâhi ma lem yünezzil Bihi sultanen ve me’vahümün nar* ve bi’ses mesvez zalimiyn;

Hakikatlerindeki Allâh Esmâ’sına, benliklerinin tanrı olduğu yolunda hiçbir delil inzâl olmadığı hâlde şirk koştukları için, bu gerçeği örtenlerin kalplerinde korku oluşturacağız, yaşam ortamları da ateştir. Zâlimlerin ulaştığı son ne kötüdür!

152-) Ve lekad sadakakümlâhu va’dehu iz tehussunehüm Biiznihi, hatta izâ feşiltüm ve tenaza’tüm fiyl emri ve asaytüm min ba’di ma eraküm ma tuhibbun* minküm men yüriydüd dünya ve minküm men yüriydül ahirete, sümme sarafeküm anhüm liyebteliyeküm* ve lekad ‘afa anküm* vAllâhu zü fadlin al el mu’miniyn;

(Uhud’da) Allâh elbette size sözünü tuttu; varlığınızdaki Allâh Esmâ’sının elverdiği kuvve ile (Bi-iznihi) onları yok etmek üzereydiniz. Ancak Allâh size sevdiğinizi (zafer ve ganimet) gösterdiğinde zayıflık gösterdiniz ve size verilmiş olan hükme isyan edip tartıştınız. Sizden kimi dünyalığı istiyordu (görev yerini bırakıp ganimete koştı), kimi de sonsuz geleceği (Rasûlün hükmüne uyup direndi ve şehîd oldu). Sonra Allâh, size ne durumda olduğunuzu göstermek için geri çevirdi. Bununla beraber sizi affetti. Allâh iman edenlere fazl sahibidir.

153-) İz tus’idune ve lâ telvune alâ ehadin ver Rasûlü yed’üküm fiy

uhraküm feesabeküm ğammen Bi ğammin likey lâ tahzenu alâ ma fateküm ve lâ ma esabeküm* vAllâhu Habiyrun Bi ma ta'melun;

Hani Rasûl, arkanızdan sizi çağırırken, siz kimseye bakmadan kaçmaktaydınız. Bunun yüzünden Allâh, içinizde üzüntü üstüne üzüntü ile cezalandırdı ki kaybettiğinize üzülme ya da size isâbet etmiş olanla kalmayasınız diye (zafer, ganimet elinizden kaçmış, üstelik utanç verici bir duruma düşmüştünüz). Allâh yapmakta olduklarınızı yaratan olarak, her şeyden haberi olandır.

154-) Sümme enzele aleyküm min ba'dil ğammi emeneten nü'asen yağşa taifeten minküm ve taifetün kad ehemmethüm enfüsühüm yezunnune Billâhi ğayrel Hakkı zannel cahiliyyeti, yekulune hel lena minel emri min şey'* kul innel emre küllehu Lillâhi, yuhfune fiy enfüsihim ma lâ yübdune leke, yekulune lev kâne lena minel emri şey'un ma kutilna hahüna* kul lev küntüm fiy buyutiküm le berezelleziyne kütibe aleyhimül katlü ila medaci'ihim* ve liyebteliyAllâhu ma fiy suduriküm ve liyumahhisa ma fiy kulubiküm* vAllâhu Aliymun Bi zatis sudur;

Sonra gamın ardından bir güven duygusu inzâl ederek içinizi yatıştırdı. Bir grup da (münafıklar - ikiyüzlüler) kendi canlarının (çıkarlarının) kaygısına düşmüştü. Allâh'a karşı cahiliye zannı ile düşünerek "Bu karara bizim bir katkımız mı var" diyorlardı. De ki: "Hüküm - karar tümüyle Allâh'a aittir!" Onlar dışa vurmadıklarını içlerinde sakladılar. "Bu hüküm - kararda bir hissemiz olsaydı burada öldürülmezdik" dediler. De ki: "Evlerinizde dahi kalsaydınız, haklarında öldürülme yazılmış (programlanmış) olanlar her hâlükârda evlerinden çıkıp, düşüp kalacakları (öldürülecekleri) yere giderlerdi. Allâh içinizdekini (dışınıza vurup ne olduğunuzu) size göstermek ve yanlış fikirlerden arınmanızı sağlamak için bunu yaşattı. Allâh içinizdekileri bilir, zira sînelerinizin hakikati O'nun Esmâ'sıdır."

155-) İnnelleziyne tevellev minküm yevmel tekal cem'ani innemestezellehümüş şeytanü Bi ba'dı ma kesebu* ve lekad aAllâhu anhüm* innAllâhe Ğafûr'un Haliym;

İki ordu karşı karşıya geldiğinde sizden kaçanlar, bunu, şeytanın (vehmin) kendilerinde oluşmuş yanlış fikirleri tahrik etmesi sonucu ortaya koymuşlardır. Allâh onları affetti. Allâh Ğafûr'dur, Haliym'dir.

156-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tekûnu kelleziyne keferu ve kalu li ihvanihim izâ darebu fiyl Ardı ev kânu ğuzzen lev kânu 'indena ma matu ve ma kutilu* li yec'alellahu zâlike hasreten fiy kulubihim* vAllâhu yuhiyyi ve yümıt* vAllâhu Bi ma ta'melune Basıyr;

Ey iman edenler... Dünyada gezip dolaşan ya da savaşa çıkan

kardeşleri için “Eğer yanımızda kalsalardı ölmemiş veya öldürülmemiş olacaktı” diyerek hakikati inkâr edenler gibi olmayın! Allâh bu fikri onların içinde bir hasretlik acısı olarak meydana getirdi. Allâh diriltir ve Allâh öldürür (sebepler değil)! Allâh yapmakta olduklarınızı (Esmâ’sı itibarıyla onların hakikati ve dahi yaratıcısı olması ile) **Basıyr’dır** (değerlendirendir).

157-) Ve lein kutiltüm fiy sebebi’llâhi ev müttüm le mağfîretün minAllâhi ve rahmetün hayrun mimma yecme’un;

Andolsun ki, Allâh uğruna öldürülmeniz veya ölmeniz karşılığında elde edeceğiniz bağışlanma ve rahmet, onların toplamakta olduklarından (dünyalıktan) daha hayırlıdır.

158-) Ve lein müttüm ev kutiltüm le ilAllâhi tuşşerun;

Andolsun ki, ölmeniz veya öldürülmeniz Allâh’a haşr olunacaksınız (değerlendirilmeniz hakikatiniz olan Allâh Esmâ’sıyla yapılacaktır).

159-) FeBima rahmetin minAllâhi linte lehüm* ve lev künte fazzan ğaliyyal kalbi lenfaddu min havlike, fa’fû anhüm vestağfir lehüm ve şavirhüm fiyl emr* fe izâ azemte fe tevekkel alAllâh* innAllâhe yuhıbbül mütevekkiliyn;

Allâh’ın, hakikatinden açığa çıkardığı rahmet ile onlara yumuşak davrandın. Eğer sert ve keskin olsaydın onlar dağılıp giderlerdi. Onları affet ve bağışlanmalarını iste. Toplumsal konularda karar verirken onların fikirlerini al. Karar verip uygulamaya koyulduktan sonra da Allâh’a güven! Muhakkak ki Allâh kendisine tevekkül edenleri (hakikatlerindeki El Vekiyl isminin gereğini yerine getireceğine iman edenleri) sever.

160-) İn yensurkümullâhu fela ğalibe leküm* ve in yahzülküm femen zelleziy yensuruküm min ba’dih* ve alAllâhi felyetevekkelil mu’minun;

Eğer size Allâh yardım ederse, size galip gelecek yoktur. Şayet sizi yardımsız kendi hâlinize bırakırsa, bunun sonucunda size kim yardımcı olabilir! İman edenler sadece (Esmâ’sıyla hakikatleri olan) Allâh’a tevekkül etsinler.

161-) Ve ma kâne li Nebiyyin en yeğull* ve men yağlül ye’ti Bi ma ğalle yevmel kıyâmeti, sümme tüveffa küllü nefsin ma kesebet ve hüm lâ yuzlemun;

Bir Nebinin emanete hıyanet etmesi mümkün değildir. Her kim hıyanet ederse, hıyaneti boynunda asılı olarak gelir! Bundan sonra her nefse (yaptıklarıyla) kazandığı tam olarak verilir; onlara zulmedilmez!

162-) Efemenittebe’a rıdvânAllâhi kemen bâe Bi sehâtın minAllâhi ve me’vahu cehennem* ve bi’sel masıyr;

Allâh rıdvânına (Esmâ kuvvesinin, hakikatindeki varlığına) **tâbi olan kimse, Allâh'ın hışmının açığa çıktığı, yaşayacağı ortam cehennem olan kişi gibi midir? O ne kötü sondur!**

163-) Hüm derecatün indAllâh* vAllâhu Basıyrun Bi ma ya'melun;

Onlar Allâh indinde, (ilim - irfan anlayış farkları nedeniyle) **birbirlerinin üstünde olan farklı derecelerdedir. Allâh yapmakta olduklarınızı** (Esmâ'sı itibarıyla onların hakikati ve dahi yaratıcısı olması ile) **Basıyr'dir** (değerlendirendir).

164-) Lekad mennAllâhu alel mu'miniyne iz baase fiyhim Rasûlen min enfüsihim yetlu aleyhim âyâtîhi ve yüzekkiyhim ve yuallimuhümül Kitabe vel Hikmete ve in kânu min kablü lefîy dalalin mubiyn;

Andolsun ki Allâh iman edenlere bir lütuf olarak, içlerinde nefslerinden bir Rasûl bâ's etti (aralarından kendi türlerinden bir Rasûl ortaya çıkardı), **O'nun işaretlerini okuyor; onları arındırıyor, onlara hakikat bilgisini ve Hikmeti** (her şeyin oluş sistem ve düzenini) **öğretiyor.** (Hâlbuki) **onlar daha önce apaçık bir sapıklık içindeydiler!**

165-) Evelemma esabetküm musıybetün kad esabtüm misleyha, kultüm enna hazâ* kul huve min indi enfüsüküm* innAllâhe alâ külli şey'in Kadiyr;

Düşmanlarınıza iki katını tattırdığımız bir musîbet sizin başınıza gelince “Bu nasıl, neden oldu?” diyorsunuz. De ki: “O, nefsanîyetinizin getirisidir!” Kesinlikle, Allâh her şeye Kaadir'dir.

166-) Ve ma esabeküm yevmeltekal cem'ani fe Biiznillâhi ve li ya'lemel mu'miniyn;

(Uhud'da) iki topluluğun savaşında başınıza gelenler, hakikatiniz olan Allâh Esmâ'sının getirisinin iman edenlerde açığa çıkıp, kimin ne olduğunun bilinmesi içindir.

167-) Ve li ya'lemelleziyne nafeku* ve kıyle lehüm te'alev katilu fiy sebebi'llâhi evidfe'û* kalu lev na'lemu kıtalen letteba'naküm* hüm ilküfri yevmeizin akrebu minhüm lil iyman* yekulune Bi efvahihihim ma leyse fiy kulubihim* vAllâhu a'lemu Bi ma yektümun;

(Ayrıca bir de) münafık (ikiyüzlü) olanların bilinmesi içindi. Bunlara “Gelin Allâh uğruna savaşın ya da müdafaa yapın” denildiğinde, “Savaş yapılacağını bilseydik, gelirdik arkanızdan” dediler. O gün onlar imandan çok küfür hâline yakındılar. Gerçek fikirlerini dillendirmiyorlardı! Allâh gerçeği bilirken, neyi içlerinde gizlemeye çalışıyorlardı!

168-) Elleziyne kalu li ihvanihim ve kaadu lev etauna ma kutilu* kul fedreu an enfüsükümül mevte in küntüm sadikiyn;

O savaşa katılmayanlar, kardeşleri için “Eğer bize uysalardı,

öldürülmezlerdi” dediler. De ki: “Dediğiniz doğru ise ölümü uzak kılın başınızdan bakalım!”

169-) Ve lâ tahsebennelleziyne kutilu fiy sebebi'llâhi emvata* bel ahyau'n 'inde Rabbihim yurzekun;

Allâh uğruna öldürülmüş olanları “ölü”ler sanmayın! Bilakis Rableri indinde hayattadırlar, rızıklanmaktadırlar!

170-) Ferihıyne Bi ma atahumullâhu min fadliHÎ, ve yestebşirune Bil'leziyne lem yelhaku Bihim min halfihim ella havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenun;

Allâh'ın fazlından, hakikatleri olması sebebiyle kendilerinde açığa çıkardığıyla sevinçlidirler. Kendilerine katılmamış, geride kalanlara müjdelemek isterler ki; onlara ne bir korku vardır ne de üzülecekleri bir şey.

171-) Yestebşirune Bi nı'metin minAllâhi ve fadlin, ve ennAllâhe lâ yudiy'u ecrel mu'miniyn;

Allâh'ın üzerlerinde açığa çıkan nimetini ve fazlını ve de iman edenlerin yaptıklarının karşılıksız kalmayacağını müjdelemek isterler.

172-) Elleziynestecabu Lillâhi verRasûli min ba'di ma esabehümül karh* lilleziyne ahsenu minhüm vettekav ecrun azıym;

Kendileri yara aldıktan sonra (bile) Allâh ve Rasûlün davetine icabet ettiler ki, onlardan ihsan sahibi olanlar ve korunanlar için azım mükâfat vardır.

173-) Elleziyne kale lehümün Nasu innen Nase kad cemeu leküm fahşevhüm fezadehüm iymana* ve kalu hasbünAllâhu ve nı'mel vekiyil;

“Sizinle savaşmak için bir ordu oluşturdular, korkun onlardan” dediklerinde; bu haber onların bilakis imanını arttırdı da şöyle cevapladılar: “Allâh yeter bize, O ne güzel Vekiy'l'dir!”

174-) Fenkalebu Bi nı'metin minAllâhi ve fadlin lem yemseshüm sûnun vettebeu rıdvanAllâh* vAllâhu zû fadlin azıym;

Bu inanç nedeniyle kendilerine hiçbir zarar dokunmadan Allâh'ın nimet ve fazıyla geri döndüler. Allâh rıdvanına tâbi oldular. Allâh Aziym fazl sahibidir.

175-) İnnema zâlikümüş şeytanu yuhavvifü evliyâehu, fela tehafuhüm ve hafuni in küntüm mu'miniyn;

O şeytan (haberi getiren), ancak kendi dostlarını korkutur... O hâlde onlardan korkmayın; benden korkun, eğer iman ehliyseniz.

176-) Ve lâ yahzünkelleziyne yüsariune fiyl küfr* innehüm len yedurullahe şey'a* yüriydu'llahu ella yec'ale lehüm hazzan fiyl ahireti,

ve lehüm azâbün azıym;

Hakikati inkârda yarışanlar seni üzmesinler. Kesinlikle onlar, Allâh'a hiçbir zarar veremezler. Allâh onlara sonsuz gelecek sürecinde bir nasip vermemeyi diliyor (onun için böyleler). Onlar için azîm azap vardır.

177-) İnnelleziyneşterevül küfre Bil iymani len yedurullahe şey'a* ve lehüm azâbün eliyim;

Hakikatlerine iman yerine, inkârı satın alanlara gelince, Allâh'a hiçbir zarar veremezler. Onlara feci yanış vardır.

178-) Ve lâ yahsebenneleziyne keferu ennema nümliy lehüm hayrun lienfüşihim* innema nümliy lehüm liyezdadu isma* ve lehüm azâbün mühiyn;

Hakikati inkâr ederek yaşayanlar, kendilerine süre tanımamızın hayırlarına olduğunu sanmasınlar! Sadece suçlarını büyütmeleri için süre tanıyoruz (bu Allâh'ın mekridir onlara). Onlara zilleti yaşatacak bir azap vardır.

179-) Ma kânAllâhu li yezeral mu'miniyne alâ ma entüm aleyhi hatta yemiysel habiyse minettayyib* ve ma kânAllâhu liyutliaküm ael ğaybi ve lakinnAllâhe yectebiy min RusuliHÎ men yeşau, feaminu Billâhi ve rusuliHÎ, ve in tu'minu ve tetteku feleküm ecrun aziym;

Allâh, iman edenleri olduğu gibi bırakmayacaktır. Pis ile temizi ayıracaktır. Allâh sizleri gayba (Zât'ına) erdirecek değildir. Ne var ki, Rasûllerinden dilediğini seçer (size göre gayb olanı bildirmek isterse). Öyle ise, Allâh Esmâ'sının tüm âlemleri ve hakikatinizi var ettiğine ve Rasûllerine (bu bilgiyi size açıklamak için irsâl ettiklerine) iman edin. Eğer iman eder ve korunursanız, azîm mükâfata erersiniz.

180-) Ve lâ yahsebennelleziyne yebhalune Bi ma atahumullâhu min fadliHÎ huve hayren lehüm* bel huve şerrun lehüm* seyütavvekune ma behîlu Bihi yevmel kıyâmeti, ve Lillâhi miyrasüs Semavati vel Ard* vAllâhu Bi ma ta'melune Habiyr;

Allâh'ın kendi hakikatleri olan Esmâ kuvvesi ile fazlından verdiklerinde cimrilik edenler, sanmasınlar ki bu haklarında hayırlı olan bir şeydir. Bilakis şerrdir! Cimrilik ettikleri şey kıyâmet sürecinde boyunlarında asılı olacaktır! Semâlar ve arzın mirası (Esmâ kuvvelerinden sürekli oluşan her şey) Allâh'ındır. Allâh yapmakta olduklarınızdan (onları yaratan olarak) Habiyr'dir.

181-) Lekad semiAllâhu kavleleziyne kalu innAllâhe fakıyrun ve nahnü ağniya'* senektübü ma kalu ve katlehumül Enbiyae Bi ğayri Hakkın ve nekulü zûku azâbel hariyk;

Andolsun ki, Allâh ; "Muhakkak Allâh fakirdir, biz zenginleriz"

diyenlerin sözünü algıladı. Dediklerini ve Hakk'ın muradına karşı Nebileri öldürmelerini yazacağız ve şöyle diyeceğiz: “Tadın yakan azabı!”

182-) Zâlike Bima kaddemet eydiyküm ve ennAllâhe leyse Bi zallamin lil abiyd;

Bu (azap) kendi ellerinizle oluşturduklarınızın sonucudur. Allâh, kullarında hak etmediklerini açığa çıkarmak suretiyle zulümde bulunmaz!

183-) Elleziyne kalu innAllâhe ahide ileyna ella nu'mine liRasûlin hatta ye'tiyena Bi kurbanin te'külühün nar* kul kad caeküm Rusulün min kabliy Bil beyyinati ve Bil'leziy kultüm felime kateltümuhüm in küntüm sadıkyın;

Onlar (Yahudiler) şöyle demişlerdi: “Allâh bize, ateşin yiyeceği bir kurban getirmediğe hiçbir Rasûle iman etmememiz konusunda emretti.” De ki: “Benden önce Rasûller açık deliller olarak gelmiş ve de istediğimizi getirmişlerdi. Eğer sözünüzde sadık idiyerseniz, niçin onları öldürdünüz?”

184-) Fein kezzebuke fekad küzzibe Rusulün min kablike câu Bil beyyinati vezZübürü vel Kitabil müniyr;

Onlar, seni yalanladılarsa; senden önce açık deliller olarak; kutsal bilgilerle, nûrlu - aydınlatıcı bilgilerle gelmiş Rasûlleri de yalanlamışlardı.

185-) Küllü nefsin zâikatül mevt* ve innema tüveffevne ücureküm yevmel kıyemeti, femen zuhziha anin nari ve udhilel cennete fekad faz* ve mel hayatüd dünya illâ metaul ğurur;

Her bilinç, ölümü (biyolojik bedensiz yaşamayı) tadacaktır! (Biyolojik bedenli yaşam sonrası başlayacak olan) kıyamet sürecinde yaptıklarınızın mükâfatı eksiksiz verilecektir. Kim yanmaktan kurtarılıp cennete (boyutuna) geçirilirse o gerçekten kurtulmuştur. Dünya yaşamı aldatıcı (sonu pişmanlık olan) bir zevkten başka bir şey değildir.

186-) Le tüblevünne fiy emvaliküm ve enfüsiküm ve letesmeunne minelleziyne ütül Kitabe min kabliküm ve minelleziyne eşrekü ezen kesiyra* ve in tasbiru ve tetteku fe inne zâlike min azmil umur;

Andolsun ki, mallarınızla ve nefslerinizle imtihan edileceksiniz. Sizden önce hakikat bilgisi verilenler ve şirk ehli tarafından incitileceksiniz. Eğer dayanır ve korunursanız (bilin ki) bu ancak azminizle başarılır.

187-) Ve iz ehazAllâhu miysakalleziyne ütül Kitabe letübeyyinünnehu lin Nasi ve lâ tektümunehu, fe nebezuhi verae zuhurihim veşterav Bihi

semenen kaliyla* fe bi'se ma yeşterun;

Hani Allâh, kendilerine hakikat bilgisi verilenlerden, “Onu kesinlikle insanlara açıklayacak, gizlemeyeceksiniz” diye söz almıştı. Derken onlar sözlerini geride bırakıp, karşılığında az bir bedel aldılar. Ne kötü bir alışveriş!

188-) Lâ tahsebennelleziyne yefrehune Bi ma etev ve yuhıbbune en yuhmedu Bi ma lem yef'alu fela tahsebennehüm Bi mefazetin minel azâbi, ve lehüm azâbün eliyim;

O yaptıklarıyla mağrur olup, yapmadıkları ile övülmekten hoşlananları bir şey sanma! Onların azaptan kurtulacağını da sanma! Onlara feci bir azap vardır.

189-) Ve Lillâhi mülkü Semavati vel Ard* vAllâhu alâ külli şey'in Kadiyr;

Semâların ve arzın mülkü Allâh'ındır (çünkü bu kapsamdaki her “şey”, O'nun Esmâ'sının işaret ettiği mânâlardan - kuvvelerden oluşmuştur, O'na aittir). **Allâh her şeye Kaadir'dir.**

190-) İne fiy halkıs Semavati vel Ardı vahtilafil leyli ven nehari leâyâtin li ülil elbab;

Kesinlikle semâların (algılanan boyuttan kuantsal boyuta kadar) **ve arzın** (algılamaya göre madde kabul edilen her boyutun) **yaratılışında, gece ve gündüzün birbirine dönüşmesi sisteminde** (neden ve nasıl gece gündüz oluşumu, süreleri vs.) **öze ermişler** (Ulül Elbab) **için işaretler vardır.**

191-) Elleziyne yezkürunAllâhe kıyâmen ve ku'üden ve alâ cünubihim ve yetefekkerune fiy halkıs Semavati vel Ard* Rabbenâ mâ halakte hazâ batılâ* sübhâneKE fekinâ azâben nâr;

Onlar (öze ermişler) **ayakta, otururken ya da yanları üzere uzanmışken Allâh'ı anıp** (hatırlayıp), **semâların ve arzın yaratılışını** (günün getirisi ölçüsünde evren ve derûnu ya da beyin indinde bedeninin yeri ve özelliklerini) **tefekkür edip; “Rabbimiz, bunları boş yere yaratmadın! Subhan'sın** (yersiz ve anlamsız bir şey yaratmaktan münezzehtir, her an yeni bir şey yaratma hâlinde olansın)! (Açığa çıkardıklarını değerlendirmemenin getireceği pişmanlıktan) **yanmadan bizi koru”** (derler).

192-) Rabbenâ inneKE men tüdhılinnâre fekad ahzeytehu, ve mâ lizzalimiyye min ensar;

“Rabbimiz, sen kimi ateşe atarsan onu muhakkak aşağılamış olursun. Nefsine zulmedenlere hiçbir yardımcı (kurtarıcı) olmaz!”

193-) Rabbenâ innenâ semi'na münâdiyen yünâdiy lil iymâni en âminû Bi Rabbiküm fe âmennâ* Rabbenâ fağfir lenâ zünûbenâ ve keffir 'annâ

seyyiâtinâ ve teveffenâ ma'al' ebrar;

“Rabbimiz, gerçekten biz ‘Hakikatınızı Esmâ’sıyla oluşturan Rabbinize iman edin’ diye imana davet edeni duyduk ve hemen iman ettik. Rabbimiz, suçlarımızı bağışla, yanlışlarımızı sil; sana ermiş kullarınla birlikte olarak yanına al.”

194-) Rabbenâ ve âtinâ mâ veadtenâ alâ RusuliKE ve lâ tuhzinâ yevmel kıyâmeti, inneKE lâ tuhlifül miy’âd;

“Rabbimiz, bize, Rasûllerine vadettiğini ver ve kıyamet sürecinde bizi rezil duruma düşürme! Muhakkak ki vaadinden dönmeyensin sen.”

195-) Festecabe lehüm Rabbühüm enniy lâ udyı’u amele amilin minküm min zekerin ev ünsâ* ba’düküm min ba’d* felleziyne haceru ve uhricu min diyarihim ve ûzû fiy sebiyliy ve katelu ve kutilu leükeffirenne anhüm seyyiatihim ve leüdhilennehüm cennatin tecriy min tahtihel enhar* sevaben min indillâh* vAllâhu ‘indeHU husnüs sevab;

Rableri onların duasına icabet etti: “Sizden erkek olsun kadın olsun, kimsenin yaptığını boşa çıkarmam. Hep birbirinizdensiniz (aynı özelliklerle yaratılmış olmanız dolayısıyla hepiniz aynı sisteme tâbisiniz). Hicret edenler, yurtlarından çıkarılanlar, Ben’im uğruma eziyete uğratanlar, savaşanlar ve öldürülenlere gelince; elbette onların suçlarını sileceğim. Elbette onları altlarından ırmaklar akan cennetlere (bilinçlerine akan çeşitli ilimlerin getirisiyle kişinin dilediğini yapabileceği boyuta) sokacağım, Allâh indinden bir mükâfat olarak. En güzel mükâfat Allâh indindedir.”

196-) Lâ yeğurreneke tekallübülleziyne keferu fiyl bilad;

Hakikati inkâr ederek (dünyevî - bedensel zevkler içinde) yaşayanların refahı seni aldatmasın...

197-) Metaun kaliylün sümme me’vahüm cehennem* ve bi’sel mihad;

O, geçici bir zevk ve tatmindir! Sonunda varacakları yer ise cehennemdir (yapmaları gerekenleri yapmamanın pişmanlığıyla, yanmaya mahkûm oldukları mekân). O ne kötü yaşam ortamı ve şartlarıdır!

198-) Lakinilleziynettekav Rabbehüm lehüm cennatün tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha nüzülen min indillâh* ve ma indAllâhi hayrun lil ebrar;

Fakat Rablerinden korunanlara gelince, onlara altlarında nehirler akan cennetler vardır. Orada sonsuza dek yaşarlar Allâh indinden inzâl olan ile (hakikatleri olan Allâh Esmâ’sının bilinçlerine inzâl {boyutsal geçiş} ettiği kuvveler ile). Allâh indinde olanlar, Ebrâr (Allâh’a ermişler) için daha hayırlıdır.

199-) Ve inne min ehli Kitabi lemen yu'minu Billâhi ve ma üzile ileyküm ve ma üzile ileyhim haşıyne Lillâhi, lâ yeşterune Bi âyâtillâhi semenen kaliyla* ülaike lehüm ecruhüm 'inde Rabbihim* innAllâhe seriy'ul hisab;

Muhakkak ki, kendilerine hakikat ilmi verilmiş olanlardan öyleleri vardır ki, hakikatleri olan Allâh Esmâ'sına, size inzâl olunana, kendilerine inzâl olunana Allâh için huşû duyarak iman ederler. Allâh'ın işaretlerindeki varlığı realitesini, kendilerini bu hakikatten perdeleyecek az bir dışsal zevke değışmezler! İşte onlar için Rableri indinde (kendi Esmâ bileşimlerinden açığa çıkan) mükâfatları vardır. Allâh, hesabı anında görendir.

200-) Ya eyyühelleziyne amenûsbiru ve sabiru ve rabitu vettekullahe lealleküm tüflihun;

Ey iman edenler... (İçinde bulunduğunuz zorluklara) dayanın, birbirinizle dayanıklılıkta yarışın, düşmana karşı hazır ve bütünlük içinde olun ve Allâh'tan korunun ki kurtuluşa eresiniz.

Not:

Sık geçen "Allâh'tan korunun" uyarısının anlamı bize GÖRE şudur: Allâh sizden açığa çıkan fikir veya fiillerin her an sonucunu yarattığı içindir ki; hoşlanmayacağınız şeylerle karşılaşmak istemiyorsanız, onları oluşturan davranış ve düşüncelerden uzak durarak özünüzdeki Hasiyb mekanizmasına karşı korunun. Allâhu âlem!

Nisâ' Sûresi: 1-18

AÇIKLAMA:

Nisâ' Sûresi: 1-18 âyet grubu, gelişen süreçte (Gatafan, Uhud vb) hasıl olan hâlin hükmü ve de sorulması üzerine kadınlar, yetimler, nikâh, mehir, miras, zina vb konular hakkında nâzil olmuştur!..

"Seriât" denilen dinî (nübüvvet) hükümlerin birçoğu Nisâ' Sûresi'nden itibaren kendini gösterir!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Ya eyyühen Nasutteku Rabbekümülleziy halekaküm min nefsin vahıdetin ve haleka minha zevceha ve besse minhüma ricalen kesiyran ve nisaen, vettekullahelleziy tesaelune Bihi vel erham* innAllâhe kâne aleyküm Rakıyba;

Ey insanlar, sizi tek bir nefsten (benlikten) yaratan (bütün beyinlerde tek bir “BEN” kavramı vardır. Bu “BEN” daha sonra beynin açılımlarına göre çeşitlenen özelliklerle farklı “benlik”ler hâlini alır. Ki bu oluşmuş “benlik”tir. Ana “ben” ise tektir orijin “ben”dir. A.H.) ve ondan da kendi eşini (bedensel benlik) hakeden ve ikisinden pek çok erkek ve kadın üretip (Dünya’ya) yayan Rabbinizden korunun! Korunun O Allâh’tan ki, siz O’nun hürmetine (kişinin hakikatının Esmâ olması sebebiyle hakikatte Allâh’tan) ve de Rahımlerin hatırına (Esmâ mertebesinin oluşturduğu insanî hakikat dolayısıyla) birbirinizden istersiniz. Çünkü Allâh, Esmâ’sıyla sizi her an kontrolünde tutandır (Rakıyb’dır).

2-) Ve atül yetama emvalebüm ve lâ tetebeddelül habiyse Bittayyibi ve lâ te’külu emvalebüm ila emvaliküm* innehu kâne huben kebiyra;

Yetimlere mallarını verin; (hakikatinizin) temizliğini (nefsaniyetin) pisliğine değiştirmeyin. Onların mallarını, mallarınıza karıştırarak yemeyin. Muhakkak ki o çok büyük suçtur.

3-) Ve in hıftüm ella tuksitu fiyl yetama fenkihu ma tabe leküm minen nisai mesna ve sülâse ve ruba’a, fein hıftüm ella ta’dilu feVahıdeten ev ma meleket eymanüküm* zâlike edna ella te’ulu;

Eğer yetimler (kadınlar) konusunda haklarını vermede korkunuz yoksa, o zaman sizin için temiz olan (şirk ehli olmayan) kadınlardan ikişer, üçer, dörder nikâhlayın. Eğer (aralarında) adaletle davranamayacağınızdan korkarsanız, o zaman bir tane ile veya ellerinizin mâliki ile (yetinin). (Nikâhsız {evlilik anlaşmasız} birlikte yaşamayın.) Zulmetmemeniz için bu en ehven olanıdır.

4-) Ve atün nisae sadukatihinne nihleten, fein tıbne leküm an şey’in minhu nefsen fekülulu heniy’en meriy’a;

Kadınlara mehrlerini (evlilik bağı - hediyesi) severek bağışlayın. Şayet gönül hoşluğuyla bağışladığınızdan bir kısmını geri verirlerse, onu da içinize sinerek yiyin.

5-) Ve lâ tü’tüs süfehae emvalebümülletiy cealellahu leküm kıyâmen verzukuhüm fiyha veksuhüm ve kulu lehüm kavlen ma’rufa;

Allâh’ın size yönetme hakkı verdiği mallarınızı sefihlere (anlayışı sınırlı, fazla düşünmeden yaşayanlara) vermeyin, teslim etmeyin. Ancak o mallardan onları besleyin, giydirin ve onlara yararlı öğütler verin.

6-) Vebtelül yetama hatta izâ beleğun nikah* fein anestüm minhüm rüşden fedfe’u ileyhim emvalebüm* ve lâ te’küluha israfen ve bidaren en yekberu* ve men kâne ğaniyyen felyesta’fif* ve men kâne fakıyren felye’kül Bil ma’ruf* feizâ defa’tüm ileyhim emvalebüm feeşhidu aleyhim* ve kefa Billâhi Hasiyba;

Yetimleri nikâhlanabilecekleri yaşa gelene kadar gözetip deneyin. Şayet onların olgunlaştığını gözlerseniz, mallarını kendilerine teslim edin. Onlar büyüyünce mallarına sahip olacaklar diye, acele edip mallarını israf etmeyin. Zengin olan iffetli davransın (yetim malını yemekten uzak dursun). Yoksul olan ise, ondan örfte olan kadarıyla (haddi aşmadan) yararlansın. Mallarını kendilerine iade ederken de şahit bulundurun (yaptıklarınızın değerlendirilmesi için). Hakikatiniz olan Allâh Esmâ'sından Hasiyb isminin özelliği size yeterlidir.

7-) LirRicali nasıybün mimma terekel validani vel akrabune, ve linnisai nasıybün mimma terekel validani vel akrabune mimma kalle minhu ev kesür* nasıyben mefruda;

Ana-babanın veya akrabaların (ölümüyle) arkada bıraktıklarından, erkekler için bir pay vardır. Ana-baba ve akrabaların geride bıraktıklarından, kadınlar için de bir pay vardır, az veya çok, ki bu Allâh hükmü olan paydır.

8-) Ve izâ hadarel kısmete ulülkurba vel yetama vel mesakiynu ferzukuhum minhu ve kulu lehüm kavlen ma'rufa;

Mirasın paylaşılması sırasında (miras hakkı bulunmayan) akrabalar, yetimler ve yoksullar da orada bulunuyorlarsa, onlara da az bir şey verip gönüllerini hoş edin.

9-) Velyahşelleziyne lev tereku min halfihim zürriyyeten dı'afen hafu aleyhim* felyettekullahe velyekulu kavlen sediyda;

Arkalarında, kendilerini koruyamayacak çocuklar bıraktıkları takdirde, onlar için nasıl endişelenecek olurlarsa, öylece endişe duysunlar Allâh'tan. Allâh'tan korksunlar ve mertçe doğruyu konuşsunlar.

10-) İnnelleziyne ye'külune emvalel yetama zulmen innema ye'külune fiy butunihim nara* ve seyaslevne se'ıyra;

Yetimlerin mallarını haksız olarak yiyenler var ya, onlar karınlarını ateşle doldurmuş olurlar! Alevli ateşe sokulacaklardır.

11-) Yusıykümullâhu fiy evladiküm lizzekeri mislü hazzıl ünseyeyn* fein küne nisaen fevkasneteyni felehünne sülüsâ ma tereke, ve in kânet vahıdeten felehen nıst* ve liebeveyhi liküllü vahıdin minhümessüdüsü mimma tereke in kâne lehu veled* fein lem yekün lehu veledün ve verisehu ebevahü felüümihissülüs* fein kâne lehu ihvetün feli ümmihissüdüsü min ba'di vasiyyetin yusıy Biha ev deyn* abâüküm ve ebnâüküm* lâ tedrone eyyühüm akrabu leküm nef'a* feriydaten minellah* innAllâhe kâne Aliyimen Hakiyima;

Allâh, evlatlarınız hakkında size (şöyle) vasiyet ediyor: Erkeğin payı, iki kadının payı kadardır... Eğer (çocuklar) ikiden fazla kadın iseler,

(o takdirde) **onlar için** (miras bırakan) **ne terk etti ise, onun üçte ikisidir; eğer** (mirasçı) **bir tek** (kadın) **ise, mirasın yarısı onundur... Eğer miras bırakanın** (ana-babası yanı sıra) **çocuğu varsa, ana-babanın her birine mirasın altıda biri verilir; şayet hiç çocuğu yok, sadece ana-babası kendisine vâris olmuşsa,** (bu takdirde) **anasına mirasın üçte biri düşer** (babasına da kalan üçte ikisi)... **Eğer** (miras bırakanın) **kardeşleri varsa, anasının** (miras payı), **yaptığı vasiyetten ve borcundan sonra** (kalanın) **altıda biridir... Babalarınız ve oğullarınız** (var)... **Mirasınıza hangileri daha lâyıktır, siz bilemezsiniz.** (İşte bu yüzden bunlar) **Allâh'tan bir farıza... Muhakkak ki Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.**

12-) Ve leküm nısfü ma tereke ezvacüküm in lem yekün lehünne veledün, fein kâne lehünne veledün felekümür rubu'u mimma terekne min ba'di vasiyyetin yusyine Biha ev deyn* ve lehünner rubu'u mimma terektüm in lem yekün leküm veledün, fein kâne leküm veledün felehünnes sümünü mimma terektüm min ba'di vasiyyetin tusune Biha ev deyn* ve in kâne recülün yuresü keలాeten evimraetün ve lehu ehun ev uhtün feli külli vahıdın minhümes südüs* fein kânu eksere min zâlike fehüm şurekaü fiys sülüsü min ba'di vasiyyetin yusa Biha ev deynin ğayra mudarr* vasiyyeten minellah* vAllâhu Aliym'un Haliym;

(Erkekler); **eğer çocukları yoksa karılarından kalanın** (miraslarının) **yarısı sizindir; şayet çocukları varsa, içlerinden gelen şekilde yaptıkları vasiyetten ve borçlarından sonra** (kalanın) **dörtte biri sizindir... (Erkekler); eğer sizin çocuğunuz yoksa, bıraktığınızın dörtte biri eşlerinizindir; şayet çocuğunuz varsa, içinizden doğan vasiyetten** (hadise göre 1/3'ü aşmamalıdır vasiyet; Buhari, Müslim) **ve borcunuzdan sonra** (kalanın) **sekizde biri onlarındır... Eğer** (kendisine) **vâris olunulan erkek veya kadın KELALE** (ana-baba ve evlat mirasçısı yok) **ise ve onun bir erkek veya bir kız kardeşi varsa, bu iki kardeşten her birine altıda birdir... (Kardeşler) bundan çok ise,** (bu takdirde) **onlar, içlerinden gelene göre yapılmış bulunan vasiyetten ve borçtan sonra** (kalanın) **üçte birinde ortaklırlar... (Bu taksim) zarar verici de olmamalıdır... Allâh'tan bir vasiyettir** (bu)... **Allâh Aliym'dir, Haliym'dir.**

13-) Tilke hududullâh* ve men yutı'llahe ve RasûleHU yudhılu cennatin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha* ve zâlikel fevzül Aziym;

Bunlar, Allâh'ın hükmü olan sınırlardır. Kim Allâh'a ve Rasûlüne tâbi olursa, onu altında ırmaklar akan cennetine sonsuza dek yaşamak üzere sokar. İşte bu azîm kurtuluştur.

14-) Ve men ya'sillahe ve RasûleHU ve yeteadde hududeHU yudhılu naren haliden fiyha* ve lehu azâbün mühiyn;

Kim de Allâh ve Rasûlüne isyan eder, haddi aşarsa, onu da sonsuza dek kalmak üzere ateşe sokar. Onun için alçaltıcı azap vardır.

15-) Vellatiy ye'tiyne min nisaiküm festeşidu aleyhinne erbeaten minküm* fein şehidu fe emsikûhünne fiyl büyüti hatta yeteveffa hünnel mevtü ev yec'alellahu lehünne sebebiyla;

Fuhuş yapan kadınları suçlamak için dört şahit getirin. Şayet (dört kişi) şahitlik ederlerse, ölene kadar ya da Allâh onlara başka bir kapı açana (tövbe edene) kadar evlerinde hapsedin.

16-) Vellezâni ye'tiyaniha minküm feazûhüma* fein taba ve asleha fea'ridu anhüma* innAllâhe kâne Tevvaben Rahıyma;

Onu sizden iki erkek yaparsa, onlara eziyet verin. Şayet tövbe edip düzelirlerse, artık onları kendi hâllerine bırakın. Çünkü Allâh Tevvab'dır, Rahıym'dir.

17-) İnnemettevbetü alAllâhi lilleziyne ya'melunessûe Bi cehaletin sümme yetubune min kariybin feülaike yetubullahu aleyhim* ve kânAllâhu Aliymen Hakiyma;

Allâh'ın kabul edeceği, cehalet nedeniyle yapılan kötülüğün fark edilmesi akabinde yapılan tövbedir. İşte Allâh, bunların tövbesini kabul eder. Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

18-) Ve leysettevbetü lilleziyne ya'melunes seyyiat* hatta izâ hadara ehadehümül mevtü kale inniy tübtül ANe ve lilleziyne yemutune ve hüm küffar* ülaike a'tedna lehüm azâben eliyma;

Yoksa hayatı kötülük yapmakla geçip de, ölüm an'ı gelince "İşte şimdi tövbe ettim" diyenin tövbesi yoktur! Hakikati inkâr ederek yaşayıp, son nefeste tövbe edenlere de yoktur! İşte onlar için feci azap hazırlamışızdır.

Nûr Sûresi: 1-10

ACIKLAMA:

Nûr Sûresi: 1-10 âyet grubu, ihtiva ettikleri zina hükümleri dolayısıyla, Nisâ': 15-16'dan sonra, fakat Nisâ': 25'ten ve Ahzâb: 30'dan önce nâzil olması hikmetli gözüküyor!..

Nitekim bazı tertiplerde Nûr Sûresi, Nisâ' Sûresi'nden önceye yerleştirilmiştir; ki, bu, ilk (1-10) âyetleri dolayısıyla olabilir?..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahiym

1-) Suretün enzelna ve feradna ve enzelna fiyha âyâtin beyyinatın lealleküm tezekkerun;

(Bu) **inzâl ettiğimiz ve (hükmünü) gerekli kıldığımız bir sûredir... Tezekkür etmeniz (hatırlayıp düşünmeniz) için onda apaçık işaretler inzâl ettik.**

2-) Ezzaniyetü vezzaniy feclidu külle vahıdın minhüma miete celdetin, ve lâ te’huzküm Bi hima ra’fetün fiy diynillahi in küntüm tu’minune Billâhi vel yevmil ahır* velyeşhed azâbehüma taifetün minel mu’miniyn;

Zina (evlilik dışı ilişki) yaşayan dişi ile zina eden erkek(e gelince)... Her birine yüz değnek vurun! Eğer Esmâ’sıyla hakikatiniz olan Allâh’a ve sonsuz gelecek yaşam sürecine iman etmiş iseniz, Allâh’ın Dininde (sisteminde) o ikisi ile ilgili acıma sizi engellemesin (bilakis bu ceza onlara rahmet ve sevginin sonucudur)... İman edenlerden bir kısmı da o ikisinin azabına şahit olsun.

3-) Ezzaniy lâ yenkihu illâ zaniyeten ev müşriketen, vezzaniyetü lâ yenkihuha illâ zanin ev müşrik* ve hurrime zâlike ael mu’miniyn;

Zina (evlilik dışı ilişki) yaşayan erkek ancak zina eden yahut müşrik bir dişiye nikâh eder... Zina eden dişi de ancak zina eden veya müşrik bir erkekle nikâh eder. Bu, iman edenlere haram edilmiştir.

4-) Velleziyne yermunel muhsanati sümme lem ye’tu Bi erbeati şühedae fecliduhüm semaniyne celdetin ve lâ takbelu lehüm şehadeten ebada* ve ülaike hümül fasikun;

İffetli kadınlara iftira atıp (zina iddiasında bulunup) sonra dört şahit getirmeyenlere gelince; onlara seksen kere sopa vurun ve onların şahitliklerini ebediyen kabul etmeyin... Onlar inancı bozulmuşların ta kendileridir.

5-) İlleleziyne tabu min ba’di zâlike ve aslehu* feinnAllâhe Ğafûrun Rahiym;

Ancak ondan sonra tövbe edenler ve hâllerini düzeltenler hariç... Muhakkak ki Allâh Ğafûr’dur, Rahiym’dir.

6-) Velleziyne yermune ezvacehüm ve lem yekün lehüm şühedaü illâ enfüsühüm feşhadetü ehadihim erbeu şhadatin Billâhi innehu lemines sadıkıyn;

Kendi eşlerine zina iftirası atıp da kendilerinden başka şahitleri olmayanlara gelince; onların her birinin şahitliği, kendilerinin kesinlikle doğru söyleyenlerden olduğuna dair “Allâh” adına dört kere (yemin ederek) şahitliktir.

7-) Vel hamisetü enne lâ’netAllâhi aleyhi in kâne minel kâzibiyn;

Beşincisinde: Eğer yalancılardan ise, Allâh'ın lâneti kendi üzerine olsun, demesidir.

8-) Ve yedreü anhel azâbe en teşhede erbea şhadatin Billâhi innehu le minel kâzibiyn;

(Kendini savunan kadın da): **O kesinlikle yalancıdır, diye “Allâh” adına dört kez kendi sözünün doğruluğuna yeminle, kendisinden ilgili cezayı savar.**

9-) Vel hamisete enne ğadabAllâhi aleyha in kâne mines sadıkıyn;

Ve beşincisinde: Eğer doğru söyleyenlerden ise Allâh'ın gazabı kendi üzerine olsun, demesidir.

10-) Ve levla fadlullahi aleyküm ve rahmetuHU ve ennAllâhe Tevvabun Hakiym;

Ya üzerinizde Allâh'ın fazlı ve O'nun rahmeti olmasaydı ve Allâh muhakkak Tevvab ve Hakiym olmasaydı!

Nisâ' Sûresi: 19-24

ACIKLAMA:

Nisâ' Sûresi: 19-24 âyet grubu, Nisâ' Sûresi: 1-18 âyetlerinde bahsedilen *nikâh, mehir, miras* konusunu, daha geniş (helâl-haram nikâhlar vb) alanlarıyla anlatmak ve bu konulardaki cahiliye dönemi çarpıklıklarını da düzeltmek üzere nâzil olmuş âyetlerdir!..

19-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ yahıllu leküm en terisün nisae kerhen, ve lâ ta'duluhünne litezhebu Bi ba'dı ma ateytümuhünne illâ en ye'tiye Bi fahişetin mübeyyinetin, ve aşiruhünne Bil ma'ruf* fein kerihetümuhünne fe 'asa en tekrahu şey'en ve yec'alellahu fiyhi hayren kesiyra;

Ey iman edenler; kadınlara zorla mirasçı olmanız size helal olmaz... Kendilerine vermiş olduklarınızın (mehr) bir kısmını alıp götürmeniz için onları sıkıştırmayın... Açık (şahitlerle ispatlanmış) bir fuhuş yapmaları durumu müstesna... Onlarla hakka uygun şekilde geçinin... Kendilerinde hoşlanmadığınız bir şey olsa bile, Allâh onda pek çok hayır takdir etmiş olabilir.

20-) Ve in iredtümüstibdale zevcin mekâne zevcin ve ateytüm ihdahünne kintaren fela te'huzû minhu şey'a* ete'huzûnehu bühtanen ve ismen mubiyna;

Eğer bir eşinizden ayrılıp yerine bir başkasını almak istiyorsanız, ona yüklerle (mehr) vermiş olsanız dahi (ayrıldığıңызda) geri almayın. Ona bir suç yükleyerek veya iftira atarak bu yola başvurmak olmaz!

21-) Ve keyfe te'huzûnehu ve kad efda baduküm ila ba'din ve ehazne minküm miysakan ğaliyza;

Birbirinizle birleşip bütünleştikten sonra nasıl geri alırsınız ki; ayrıca (nikâhlanırken) sizin sözünüz vardı.

22-) Ve lâ tenkihu ma nekeha abâüküm minen nisai illâ ma kad selef* innehu kâne fahişeten ve makta* ve sâe sebebiyla;

Babalarınızın nikâhlayıp ayrıldığı kadınlarla evlenmeyin. Geçen geçti (onlar müstesna). Şüphe yok ki bu çok çirkin ve yanlış bir uygulamadır. Ve dahi ne kötü bir âdettir!

23-) Hurrimet aleyküm ümmehatüküm ve benatüküm ve ehavatüküm ve ammatüküm ve halâtüküm ve benatül'ehi ve benatül'uhti ve ümmehatükümüllatiy erda'neküm ve ahavatüküm miner reda'ati ve ümmehatü nisaiküm ve rebaibükümüllatiy fiy hucuriküm min nisaikümüllatiy dehaltüm Bihinn* fe in lem tekûnu dehaltüm Bihinne fela cünaha aleyküm* ve halâilü ebnâikümülleziyne min aslabiküm, ve en tecme'u beynel uhteyni illâ ma kad selef* innAllâhe kâne Ğafûren Rahıyma;

Size (şunlarla evlenmek) haram edildi: Analarınız, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşlerinizin kızları, kız kardeşlerinizin kızları, sizi emziren süt anneleriniz, süt kız kardeşleriniz, eşlerinizin anneleri ve kendileri ile gerdeğe girdiğiniz kadınlarınızdan (doğmuş) evlerinizde bulunan üvey kızlarınız... Eğer üvey kızlarınızın anneleri ile birleşmemişseniz (onlarla evlenmenizde) sizin üzerinize bir sakınca yoktur... Ayrıca sizin sülbünüzden gelen oğullarınızın karıları ile iki kız kardeşi birlikte almanız (da size haram edilmiştir)... Ancak geçmişte kalan müstesna... Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

24-) Vel muhsanatü minen nisai illâ ma meleket eymanüküm* kitabAllâhi aleyküm* ve ühülle leküm ma verae zâliküm en tebtęu Bi emvaliküm muhsıniyne ğayre müsafihıyn* femestemta'tüm Bihi minhünne featuhünne ücurehünne feriydaten, ve lâ cünaha aleyküm fiy ma teradaytüm Bihi min ba'dil feriydah* innAllâhe kâne Aliymen Hakiyma;

Mâlik olduğunuz (cariyeler) müstesna, evli kadınlar haram kılınmıştır. (Bunlar) üzerinize Allâh'ın yazısıdır (farzıdır)... Bütün bunların dışında kalanları, "sifah"tan (zinadan) kaçınarak namuslu yaşamamız için, mallarınızdan sarf ederek (nikâhlanmanız) size helal kılındı. Nikâhlanarak beraber olduğunuz kadınlara mehrlerini

tamamıyla verin. Bundan başkaca karşılıklı anlaşarak daha fazlasını vermeniz de sakınca yoktur. Muhakkak ki Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

Nisâ' Sûresi: 25-28

ACIKLAMA:

Nisâ' Sûresi: 25-28 âyet grubu, önceki (Nisâ': 1-18, Nûr: 1-10 ve Nisâ': 19-24'ten beri) âyet grupları'nda bahsedilen (nesli, dini korumak işlevli) konuları, daha sonra, başka yönlerden açıklayan/cevaplayan âyetlerdir!..

25-) Ve men lem yestetî' minküm tavlen en yenkihâl muhsanatil mu'minati femin ma meleket eymanüküm min feteyatikümül mu'minat* vAllâhu a'lemü Bi iymaniküm* ba'düküm min ba'd* fenkihuhünne Bi izni ehlihinne ve atuhünne ücurehünne Bil ma'rufi muhsanatın gayre müsafihatın ve lâ müttehizâtı ahdan* feizâ uhsinne fein eteyne Bi fahişetin fealeyhinne nisfu ma alel muhsanati minel azâb* zâlîke limen haşiyel 'anete minküm* ve en tasbiru hayrun leküm* vAllâhu Ğafûrun Rahıym;

Sizden, iman eden hür kadınlarla evlenme imkânına sahip olmayanlar, mâlik olduğunuz iman eden genç kızlarınızdan (nikâhlasın)... Allâh sizin imanınızı (hakikatinizde olarak) bilir... Birbirinizdensiniz... Onları, sahiplerinin izniyle nikâhlayın. Gizli dost edinmeyerek, zinadan uzak durarak, iffetli kadınlar olmaları hâlinde, örf üzere (mehrlerini) verin... Evliliğe geçtikten sonra eğer fuhuş yaparlarsa, (o takdirde) hür kadınlara tatbik edilen azabın yarısı onlara verilir... Bu (cariyeler ile evlenme yolu), sizden suç işlemekten korkan kimse içindir... Şartlara dayanmanız, sizin için daha hayırlıdır... Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

26-) Yüriydullahu liyübeyyine leküm ve yehdiyeküm sünenelleziyne min kabliküm ve yetube aleyküm* vAllâhu Aliymun Hakiym;

Allâh bilmediklerinizi açıklamak, sizden öncekilerin doğru yaşam tarzlarına yöneltmek ve suçlarınızı bağışlamak ister. Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

27-) VAllâhu yuriydu en yetube aleyküm ve yuriydülleziyne yettebi'üneş şehevati en temiyly meylen azıyma;

Allâh, (yanışıklarınıza olan) tövbelerinizi kabul etmek ister. Şehvaniyete (bedensel dürtülere) tâbi olanlar ise, sizin büyük bir

sapma ile (hakikatten) uzaklaşmanızı isterler.

28-) Yuridyullahu en yuhaffife ‘anküm* ve hulikal insanu da’ıyfa;

Allâh, üzerinizdeki yükü hafifletmeyi murat eder. İnsan zayıf yaratılmıştır.

Nisâ’ Sûresi: 29-43

ACIKLAMA:

Nisâ’ Sûresi: 29-43 âyet grubu, öncesindeki âyetler bağlamında fakat daha değişik (büyük günahlar-miras-evlilik-kadın-erkek vb) konuları açan âyetlerdir!..

Nisâ’: 43’ün sebebi nüzûlü ile ilgili çok meşhûr rivayetler vardır!.. Bunlar: “**Sarhoşken salâta kalkan sahabeler hakkında nâzil olmuştur**”; veya “**Kaybolan gerdanlığı arayanların abdest için su sıkıntısı konusu dolayısıyla nâzil olmuştur**” diye rivayet edilir!.. 1.rivayet, **Nisâ’:** 43 için daha kuvvetli gözüktüyor!..

“Gusül (boy ABDESTİ) ve Teyemmüm” hakkında sarahaten bahsedilen Nisâ’:43 âyetini, daha sonra nâzil olan “**Abdest**”i tarif eden Mâide: 6 âyeti ile karıştırmamak lâzım!.. **Zira bu (Nisâ’: 43) âyette asıl maksat, gusül/abdest/teyemmümü anlatmak veya “ıçki”yi yasaklamak değil** (salâta bağlı olmaksızın “ıçki” daha sonra haram edildi); **Nisâ’ Sûresi’nin başından beri geçen konular bağlamında cünüplüğe ve sarhoşluğa (hakikatinden uzaklığa) sebep olan hâlin, “salât”ın maksadıyla uyumadığını vurgulamak!.. “Sarhoş veya cünüp iken SALÂTA YAKLAŞMAYIN!”...**

29-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ te’külu emvâleküm beyneküm Bilbatılı illâ en tekûne ticâreten an teradın minküm ve lâ taktûlu enfüsekküm* innAllâhe kâne Biküm Rahıyma;

Ey iman edenler, mallarınızı aranızda karşılıklı anlaşmaya dayanan ticaret yoluyla bile olsa bâtil olarak (meşru olmayan gerekçelerle) yemeyin. Nefslerinizi (yanlış işler yaparak) katletmeyin. Muhakkak Allâh varlığını meydana getiren Esmâ’sıyla Rahıym’dır.

30-) Ve men yef’al zâlîke udvanen ve zulmen fesevfe nusliyi nara* ve kâne zâlîke alAllâhi yesiyrâ;

Kim haddini aşarak ve zulmederek bunu yaparsa, onu ateşe yaslayacağız. Bu Allâh için çok kolaydır.

31-) İn tectenibu kebâira ma tünhevne anhü nükeffir anküm seyyiatiküm ve nüdhilküm müdhale keriyama;

Kebairden (büyük suçlardan - şirk, insan öldürmek vs.) **kaçınırsanız, küçük suçlarınızı örter, kerîm bir mekâna yerleştiririz.**

32-) Ve lâ tetemennev ma faddalAllâhu Bihî ba'deküm alâ ba'd* lirRicali nasıybün mimmektesebu ve linnisai nasıybün mimmektesebu, ves'elullahe min fadliHİ, innAllâhe kâne Biküllü şey'in Aliyima;

Allâh'ın bazılarınızı, fazlından verdikleriyle diğerlerinden üstün kılmasına haset etmeyin. Erkeklerle de kazandıklarının karşılığı bir nimet vardır. Kadınlara da kazandıklarının karşılığı bir nimet vardır. Allâh'tan fazlını niyaz edin. Kesinlikle Allâh her şeyin (Esmâ'sıyla hakikati olarak) Aliym'idir.

33-) Ve liküllin ce'alna mevaliye mimma terekel validani vel akrebun* velleziyne 'akadet eymanüküm featuhüm nasıybehüm* innAllâhe kâne alâ küllü şey'in Şehiyda;

Ana-baba ve akrabanın geride bıraktıklarına mirasçılar tayin ettik. Yeminlerinizin bağladığı kimselere de hisselerini verin. Allâh her şeye şahittir.

34-) ErRicalu kavvamune alen nisai Bi ma faddalAllâhu ba'dahüm alâ ba'din ve Bi ma enfeku min emvalihim* fessalihatü kanitatün hafizatün lil ğaybi Bi ma hafızAllâh* vellatîy tehafune nüşüzehünne fe'ızuhünne vehcürühünne filmedaci'ı vadribuhünne, fein eta'neküm fela tebğu aleyhinne sebiyla* innAllâhe kâne Aliyyen Kebiyra;

Erkekler, kadınlar üzerine kavvamdırlar (koruyup gözeten). Allâh'ın fazlıyla açığa çıkardığı bazı özellikler sebebiyle bazıları diğerlerinden üstündür, mallarından karşılıksız bağışlarlar. Sâliha kadınlar eşlerine saygılı ve söz dinlerler. Allâh'ın kendilerini korumasıyla gaybılarını korurlar (yalnızken başka erkeklerle olmazlar). Serkeşlik yapmasından korktuğunuz (evlilik sorumluluğunu yerine getiremeyecek olmasından çekindiğiniz) eşlerinize öğüt verin (yanlışlarını fark ettirin); (anlamamakta ısrar ederlerse) yataklarında yalnız bırakın ve bu da yeterli olmazsa onları (rencide edecek kadarıyla) dövün. Size uyarlarsa artık üstlerine gitmeyin, incitmeyin. Muhakkak Allâh Alîy'dir, Kebiyr'dir.

35-) Ve in hıftüm şıkaka beynihima feb'asu hakemen min ehlihi ve hakemen min ehliha* in yürıyda ıslahan yueffikıllahu beynehüma* innAllâhe kâne Aliymen Habiya;

Eğer onların aralarının açılmasından korkarsanız bir hakem erkek ailesinden, bir hakem de kadın tarafından oluşturun. Arayı düzeltmek isterlerse Allâh da bunu başartır. Muhakkak Allâh Aliym'dir, Habiyr'dir.

36-) Va'budullahe ve lâ tüşrikû BiHî şey'en ve Bil valideyni ihsanen ve Bi zil kurba vel yetama vel mesakiyni velcari zil kurba vel caril cünübi ves sahibi Bil cenbi vebnis sebiyli ve ma meleket eymanüküm* innAllâhe lâ yuhıbbu men kâne muhtalen fahura;

Allâh'a kulluk edin ve hakikatiniz olana hiçbir şeyi şirk koşmayın (hiçbir varlığa tanrılık pâyesi vermeyin)! Ana-babanıza, yakınlarınıza, yetimlere, yoksullara, yakın komşulara ve uzak komşulara, yol arkadaşınıza, yolda kalmışlara ve eliniz altındakilere ihsanda bulunun. Muhakkak Allâh kibirlenip övünenleri sevmez.

37-) Elleziyne yebhalune ve ye'murunen nase Bil buhli ve yektümüne ma atahumullâhu min fadliHî, ve a'tedna lil kafiriyne azâben mühiyna;

Onlar hem cimridirler hem de insanların cimrilik yapmalarını emrederler ve Allâh'ın fazlından onlara verdiklerini gizlerler. Hakikati inkâr edenler için aşığulâtıcı azap hazırladık.

38-) Velleziyne yünfikune emvalebüm riâen nasi ve lâ yu'minune Billâhi ve lâ Bil yevmil ahıri, ve men yeküniş şeytanü lehu kariyenen fesâe kariyna;

Hakikatlerini de Esmâ'sıyla vareden Allâh'a ve gelecekte yaşayacakları sürece iman etmedikleri hâlde, mallarını, insanlara gösteriş amaçlı harcarlar. Şeytan kimin yakını olursa, o ne kötü arkadaş sahibidir.

39-) Ve ma zâ aleyhim lev'amenû Billâhi vel yevmil ahıri ve enfeku mimma rezekahümullâhu, ve kânAllâhu Bihim Aliyma;

Hakikatlerini de Esmâ'sıyla vareden Allâh'a ve gelecekte yaşanacak sürece iman edip, Allâh'ın onları rızıklandırdığından, başkalarına da bağışlasalardı ne zarar ederlerdi ki? Allâh hakikatlerinde olarak Aliym'dir.

40-) İnnAllâhe lâ yazlimü miskale zerretin, ve in tekü haseneten yuda'ıfha ve yü'ti min ledünHU ecran azıyma;

Şüphesiz Allâh kimseye zerre ağırlığınca bile zulmetmez! Bir iyilik yapılmışsa onu kat kat arttırır ve ledünnünden azım bir mükâfat verir.

41-) Fekeyfe izâ ci'na min külli ümmetin Bi şeyhidin ve ci'na Bike alâ hâülâi şeyhyda;

Her topluluktan, içlerinden bir şahit getirip, seni de onlara şahit tuttuğumuz zaman, nicedir hâlleri?

42-) Yevmeizin yeveddülleziyne keferu ve asavür Rasüle levtüsevva Bihimül Ard* ve lâ yektümünAllâhe hadıysa;

O süreçte hakikati inkâr edenler ve Rasüle âsi olanlar, yerin kendilerini yutarak yok etmesini isterler. Allâh'tan hiçbir şeyi

gizleyemeyeceklerdir.

43-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ takrebusSalate ve entüm sükâra hatta ta'lemu ma tekulune ve lâ cünüben illâ 'âbiriy sebiylin hatta tağtesilu* ve in küntüm merda ev alâ seferin ev cae ehadün minküm minel ğaiti ev lamestümün nisae felem tecidu maen feteyemmemu sa'iyden tayyiben femsehu Bi vücuhiküm ve eydiyküm* innAllâhe kâne Afüvven Ğafûra;

Ey iman edenler, kendinizi bilmez bir hâldeyken (sarhoşken), ne dediğinizin bilincinde olacağınız zamana kadar ve bir de yolculukta olmanız hariç, cünüp iken, boy abdesti alıncaya kadar, salâta (namaza) yaklaşmayın. Eğer hasta olmuşsanız veya bir yolculuktaysanız veya sizden biri def'i hâcetten gelirse yahut cinsel ilişkide bulunmuşsanız, (boy abdesti alacak) su da bulamamışsanız, (o vakit) temiz toprağa teyemmüm edin... (Şöyle ki) yüzlerinizi ve ellerinizi mesh edin... Muhakkak ki Allâh Afüv'üdür, Ğafûr'dur.

Nisâ' Sûresi: 105-121

ACIKLAMA:

Nisâ' Sûresi: 105-121 âyet grubu'nun, Medine'de hırsızlığı ile meşhûr bir adamın/ailenin yaptığı bir hırsızlık, daha sonra bu suçu başka birine atmaya çalışmaları ve meselenin Hz. Rasûlullâh (a.s.)'a kadar taşınması sonrası tutumları hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!.. Elbette "sebebin husûsiliği, hükmün umûmiliğini iptal etmez!"...

105-) İnnâ enzelna ileykel Kitabe Bil Hakkı li tahkûme beynenNasi Bi ma erakellah* ve lâ tekün lil hainiyye hasıyma;

Kesinlikle biz inzâl ettik sana hakikat bilgisini, Hak olarak insanlar arasında Allâh'ın gösterdiği ile hüküm vermen için. Hainleri savunma!

106-) Vestağfirillâh* innAllâhe kâne Ğafûren Rahıyma;

Allâh'tan mağfiret dile. Muhakkak Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

107-) Ve lâ tucadil anilleziyye yahtanune enfüsehüm* innAllâhe lâ yuhıbbu men kâne havvanen esiyma;

Nefslerine ihanet edenleri savunma! Muhakkak ki Allâh nefesine ihanet suçuna ısrarla devam edeni sevmez.

108-) Yestahfune minen Nasi ve lâ yestahfune minAllâhi ve HUve meahüm iz yübeyyitune ma lâ yerda minel kavı* ve kânAllâhu Bi ma

ya'melune muhiyta;

(Münafıklar - ikiyüzlüler) **insanlardan gizleyebilirler ama Allâh'tan asla! Oysa O beraberdi** (tasavvufî anlayışla mâiyet sırrı - Allâh'ın, kulun her zerresini Esmâ'sıyla varetmesi hakikati) **onlarla gece boyu, Allâh'ın hoşlanmadığı şeyleri kurgularlarken. Allâh yapmakta olduklarına Muhiyt'tir!**

109-) Hâ entüm haülai cadeltüm anhüm fiyl hayatid dünya femen yücadilullahe anhüm yevmel kıyemeti emmen yekûnü aleyhim vekiyıla;

Hadi siz dünya yaşamında onları savundunuz; ya kıyamet sürecinde kim savunacak onları veya vekilleri kim olacak!

110-) Ve men ya'mel suen ev yazlim nefsehu sümme yestağfirillâhe yecidillâhe Ğafûren Rahıyma;

Kim bir suç işler ya da nefesine zulmederse (benliği yüzünden - benliğini Allâh'a şirk koşarsa); **sonra** (suçunu idrak edip) **Allâh'a istiğfar ederse, Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir** (bağışlayıcıdır ve rahmetinden kaynaklanan güzellikleri yaşatandır)...

111-) Ve men yeksib ismen feinnema yeksibuhu alâ nefsih* ve kânAllâhu Aliymen Hakiyma;

Kim bir suç işlerse, bunun getirisi kendinedir (başkasına değil)! **Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.**

112-) Ve men yeksib hatıy'eten ev ismen sümme yermi Bihi beriy'en fekadıhtemele bühtanen ve ismen mubiyna;

Kim bir kabahat veya suç işler de onu mâsum birinin üstüne atarsa, gerçekten açık bir iftira ile büyük bir suç yüklenmiş olur.

113-) Ve levla fadlullahi aleyke ve rahmetuHU lehemmet taifetün minhüm en yudilluke, ve ma yudillune illâ enfüsehüm ve ma yedurruneke min şey'in, ve enzellAllâhu 'aleykel Kitâbe vel Hıkmete ve 'allemeke mâ lem tekün ta'lem* ve kâne fadlullâhi aleyke azıyma;

Eğer senin üzerinde Allâh fazlı ve "HÛ"viyetinin rahmeti olmasaydı, onlardan bir taife seni saptırmaya elbette yeltenirdi... (Oysa) onlar ancak kendilerini saptırırlar! Sana hiçbir zarar veremezler! Allâh sana Kitabı (Hakikat bilgisini) **ve Hikmeti** (Din ilmini, Sünnetullâh marifetini) **inzâl etmiş** (Esmâ boyutundan bilincine ulaştırmış) **ve bilmediğini sana öğretmiştir... Allâh'ın sana lütfu Aziym'dir.**

114-) Lâ hayre fiy kesiyrin min necvahüm illâ men emera Bi sadakatın ev ma'rufın ev islahın beynen Nas* ve men yaf'al zâlikebtiğae merdatillâhi fesevfe nü'tiyhi ecen azıyma;

Onların gizli toplanma ve görüşmelerinin çoğunda hayır yoktur! Ancak bir yardımlaşma veya hayır gereği veya ara düzeltmeyi öngören (bu tür hayırlı bir aradalıklar) **müstesna. Kim Allâh rızasını**

isteyerek bunları yaparsa, biz ona büyük mükâfat vereceğiz.

115-) Ve men yuşakıkırRasûle min ba'di ma tebeyene lehül hüda ve yettebi' ğayre sebiylil mu'miniyne nüvellihî ma tevella ve nuslihî cehennem* ve saet mesiya;

Kim hakikat apaçık belli olduktan sonra Rasûle karşı gelir, iman edenlerin yolundan gayrına saparsa, gittiği yola terk eder sonunda da cehennemi boylatırız! Ne kötü bir yaşama dönüştür o!

116-) İnnAllâhe lâ yağfîru en yüşreke Bihi ve yağfîru ma dune zâlîke li men yeşâu, ve men yüşrik Billâhi fekad dalle dalalen be'ıyda;

Kesinlikle Allâh kendisine şirk koşulmasını bağışlamaz! Bunun dûnundakileri (derece olarak bunun altındaki suçları) dilediğine bağışlar! Kim âlemlerdeki her şeyi Esmâ'sıyla yaratan Allâh'a ("B"illâhî) şirk koarsa (O'ndan bağımsız bir benlik düşünür, kabul ederse), gerçekten (hakikatten çok uzak) sapık bir inanca sapmıştır!

117-) İn yed'une min dûniHî illâ inasen, ve in yed'une illâ şeytanen meriyda;

O'nun dûnundakilere yönelenler, sadece cansız dışı putlara tapınmaktalar ve böylece de inatçı, hayırsız şeytana yöneliyorlar!

118-) Leanehullah* ve kale leettehizenne min ibadike nesiyben mefruda; (Oysa İblis - bedensel dürtüler) Allâh'ın lânetine uğramıştır... İblis: **"Senin kullarından bir mukadder pay alacağım"...**

119-) Ve leüdillennehüm ve le ümenniyyennehüm ve le amürrennehüm fele yübettikünne azânelen'ami ve leamürennehüm fele yüğayyirunne halkAllâh* ve men yettehiziş şeytane veliyyen min dûnillâhî fekad hasira husranen mubiyna;

"Elbette onları saptıracağım, onları boş heveslerde (bedensellikte) boğacağım; onlara emredeceğim de en'amın (kendilerinden kurban olan davarların) kulaklarını kesecekler ve dahi onlara emredeceğim, Allâh'ın yarattığını değiştirecekler." Kim Allâh'ı bırakır da şeytanı (egosunu-bedensel dürtülerini) yönetici edinirse, gerçekten o apaçık bir hüsrana uğramıştır.

120-) Ye'ıduhüm ve yümennihihim* ve ma ye'ıduhümüş şeytanü illâ ğurura;

Onlara vaatlerde bulunur ve onlara umut verip sonu hüsrana çıkacak arzular peşinde koşturur. (Oysa) şeytan, aldanıştan başka bir şey vadetmemektedir.

121-) Ülaike me'vahüm cehennemü ve lâ yecidune anha mehıysa;

Böylelerinin varacakları yer cehennemdir (yanma ortamı)! Ondan kurtuluş için hiçbir çareleri de yoktur.

Mâide Sûresi: 38-40

ACIKLAMA:

Mâide Sûresi: 38-40 âyet grubu, ya Medine'de zırh hırsız bir adam hakkında veya Mekke Fethi günlerinde Mahzûm oğullarından bir kadın hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!..

38-) Ves sariku vas sarikatü fakta'u eydiyehüma cezaen Bi ma keseba nekâlen minellah* vAllâhu Aziyzün Hakiym;

Hırsızlık yapan erkek ve hırsızlık yapan kadının ellerini kesin; yaptıklarına karşılık ve Allâh'tan ibret verici bir azap olarak! Allâh Aziyz'dir, Hakiym'dir.

39-) Femen tabe min ba'di zulmihî ve asleha feinnAllâhe yetubü aleyh* innAllâhe Ğafûrun Rahiym;

Fakat kim zulmünden sonra tövbe eder ve (hâlini) ıslah ederse, muhakkak ki Allâh onun tövbesini kabul eder... Kesinlikle Allâh Ğafûr'dur, Rahiym'dir.

40-) Elem ta'lem ennAllâhe leHU mülküs Semavati vel Ardı yuazzibu men yeşau ve yağfiru limen yeşa'* vAllâhu alâ külli şey'in Kadiyr;

Semâlar ve arzın mülkü Allâh içindir (hakikatini), bilmedin mi? Dilediğini azaplandırır ve dilediğini bağışlar! Allâh her şeye Kaadir'dir.

Bakara Sûresi: 219-253

ACIKLAMA:

Bakara Sûresi: 219-253 âyet grubu, sahabe'nin içki-kumar-infak-yetimler-evlilik-hayz-yeminler-talak gibi konularda Rasûlullâh (a.s)'dan fetvâ istemeleri üzerine nâzil olmuştur!..

219-) Yes'elûneke anil hamri vel meysir* kul fiyhima ismün kebiyrün ve menâfi'u linNâs* ve ismühüma ekberu min nef'ihima* ve yes'elûneke mâ zâ yunfikun* kulil 'afv* kezâlîke yübeyyinnullâhu lekümül âyâti lealleküm tetefekkerûn;

Sana sarhoşluk veren şeyler ile kumardan soruyorlar. De ki: “Her ikisinde de büyük kötülük ve insanlar için bazı yararlar vardır. Fakat zararları yararlarından daha fazladır.” Allâh yolunda ne kadar harcaayacaklarını soruyorlar. De ki: “El Afv (zaruri harcamalarınızdan) arta kalanı bağışlayın!” Allâh böylece gereken apaçık işaretleri veriyor size... (Nedenini) derin düşünmeniz için.

220-) Fiyddünyâ vel âhireti* ve yes’elûneke anil yetâmâ* kul islahun lehüm hayrûn, ve in tühâlitühüm feihvanüküm* vAllâhu ya’lemül müfside minel muslıh* ve lev şâAllâhu lea’neteküm* innAllâhe Aziyz’un Hakiym;

Dünya ve sonsuz gelecek süreci hakkında (düşünün)! Sana yetimlerden sorarlar. De ki: “Onların şartlarını düzeltmek en hayırlıdır. Eğer onlarla birlikte yaşarsanız sizin kardeşlerinizdir onlar.” Allâh fesat çıkarımı da düzeltici olanı da bilir. Allâh eğer dileyeydi sizi zora sokardı. Muhakkak Allâh, Aziyz ve Hakiym’dır.

221-) Ve lâ tenkihul müşrikâti hattâ yû’minn* ve le emetün mü’minetün hayrun min müşriketin velev a’cebetküm* ve lâ tünkihul müşrikiyne hattâ yu’minû* ve le abdün mü’minün hayrun min müşrikin velev a’cebeküm* ûlâike yed’üne ilennâri, vAllâhu yed’û ilel cenneti vel mağfirati BiizniHî, ve yübeyyinü âyâtihî linNâsi leallahüm yetezekkerûn;

Şirk koşan kadınlarla, iman edene kadar nikâhlanmayın. İman eden bir cariye, hoşunuza gitse dahi şirk ehli bir kadından kesinlikle daha hayırlıdır (güzellik bedende değil inanç paylaşımındadır). Müşrik erkeklere de, iman edinceye kadar, (iman eden kadını) nikâhlanmayın. İman eden bir köle, size hoş gelse dahi müşrik bir erkekten elbette daha hayırlıdır. Onlar (şirk ehli) ateşe davet ederler. Allâh ise (hakikatinizin elvermesinden doğan) izniyle cennete ve mağfirete davet ediyor. Allâh (hakikatin) işaretlerini insanlar için apaçık beyan eder ki, (bu gerçekler) hatırlansın.

222-) Ve yes’elûneke anilmehyd* kul huve ezen fa’tezilün nisâe fiylmehydi ve lâ takrabûhünne hattâ yathürne, feizâ tetahherne fe’tühünne min haysü emerakümullâh* innAllâhe yuhıbbut Tevvabiyne ve yuhıbbul mütetahhiriyn;

Sana kadınların aybaşı hâlerinden soruyorlar... O sıkıntılı bir dönemdir. Kadınlarla, âdet kanaması sürecinde, (kandan) temizleninceye kadar cinsel ilişkiye girmeyin. Temizlendikten sonra Allâh’ın hükmettiği yerden yaklaşabilirsiniz. Allâh kesinlikle yanlışlarından (dolayı) çok tövbe edenleri, çok arınanları sever.

223-) Nisâüküm harsün leküm* fe’tû harseküm ennâ şî’tüm* ve kaddimû lienfüsüküm* vettekullahe va’lemû enneküm mulakuh* ve beşşiril

mu'miniyn;

Kadınlarınız sizin (evlat verecek) tarlanızdır. Ona göre, nasıl isterseniz öylece ekin tarlanızı. Nefsleriniz için geleceğe hazırlık yapın. Ve Allâh'tan korunun ve iyi bilin ki, O'na kavuşacaksınız. İman edenlere müjdele!

224-) Ve lâ tec'alullâhe urdaten lieymaniküm en teberrû ve tetteku ve tuslihû beynen Nâs* vAllâhu Semiy'un 'Aliym;

Allâh adına yaptığınız yeminler; iyilik yapmak, korunmak, insanlar arasını düzeltmek gibi konularda size engel olmasın. Allâh Semi'dir, Aliym'dir.

225-) Lâ yuahizükümüllâhu Bil lağvi fiy eymaniküm ve lâkin yuahizüküm Bi mâ kesebet kulûbüküm* vAllâhu Ğafûr'un Hâliym;

Allâh bilmeyerek yaptığınız yeminlerden dolayı sizi sorumlu tutmaz. Fakat kalplerinizin (bilincinizin, haddi aşan) getirisinden sorumlu tutar. Allâh Ğafûr'dur, Haliym'dir.

226-) Lilleziyne yu'lüne min nisâihim terabbusu erbeati eşhur* fein fâu feinnAllâhe Ğafûr'un Rahıym;

Karılarına yaklaşmama yemini edenlere dört ay bekleme vardır. Şayet bu süre içinde yeminlerinden dönerlerse, muhakkak Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

227-) Ve in azemüttalâka feinnAllâhe Semiy'un 'Aliym;

Eğer boşamaya karar verirlerse, şüphesiz Allâh Semi'dir, Aliym'dir (niyetlerini bilir).

228-) Vel mütallekatu yeterabbasne Bi enfüsihinne selâsete kurû* ve lâ yehıllu lehünne en yektümne mâ halekAllâhu fiy erhamihinne in künne yu'minne Billâhi vel yevmil ahır* ve bü'ületühünne ehakku Bi raddihinne fiy zâlike in eradû ıslaha* ve lehünne mislülleziy aleyhinne Bil ma'rûf* ve lirRicali aleyhinne deracetün, vAllâhu Aziyz'un Hakiym;

Boşanmış kadınlar üç aybaşı süresi hamile olup olmadıklarını anlamak için evlenmeyip bekleyeceklerdir. Hakikatleri olan Allâh'a ve gelecekte yaşanacak sürece iman ediyorsa, Allâh'ın rahimlerinde yarattığını gizlemeye hakları yoktur. Kocaları da bu süre zarfında barışmak isterse, başkalarından daha önceliklidir. Karıların kocaları üzerindeki hakkı gibi kocaların da karıları üzerinde hakkı vardır. Ancak kocaların hakkı bir derece daha ileridir (erkekten kadına akış olduğu için). Allâh Aziyz'dir, Hakiym'dir.

229-) EtTalâku merretân* fe imsakün Bi ma'rûfin ev tesriyhun Bi ihсан* ve lâ yahıllu leküm en te'huzû mimmâ âteytümühünne şey'en illâ en yehâfâ ellâ yukıyma hudûdAllâh* fein hıftüm ellâ yukıyma hudûdAllâhi

felâ cünaha aleyhima fiymeftedet Bihi, tilke hudûdullâhi felâ ta'tedûha* ve men yeteadde hudûdAllâhi feülâike hümüz zalimun;

Boşanma iki defadır. Ondan sonrası ya devamdır ya da geri dönmesiz serbest bırakmadır. Karılarına verdiklerinizden bir şeyi (boşanma yüzünden) geri almanız helal değildir. Eğer karı ve koca Allâh hudutları içinde yaşamakta zorlanırlarsa, kadının erkekten aldıklarını iade ederek boşanma isteme hakkı vardır ve bundan dolayı suçlu olmaz. İşte bunlar Allâh'ın size koyduğu sınırlardır ki sakın aşmayın. Kim sınırları aşarsa nefesine zulmedenlerden olur.

230-) Fein tallekahâ felâ tehîllu lehû min ba'dü hattâ tenkîha zevcen ğayrehu, fein tallekahâ felâ cünâha aleyhimâ en yeterâce'â in zanna en yukıyma hudûdAllâh* ve tilke hudûdullâhi yubeyyinuha li kavmin ya'lemun;

Erkek bunlardan sonra (üçüncü defa) tekrar karısını boşarsa, o kadın başka biri ile nikâhlanmadıkça tekrar kendisine helal olmaz. Şayet yeni kocasından boşanırsa, evlilik şartlarını Allâh sınırları içinde yürütebileceklerini düşünüyorlarsa, tekrardan nikâhlanmalarında üzerlerine bir suç yoktur. İşte bunlar Allâh'ın (koyduğu) sınırlarıdır ki, (Allâh'ı) bilen kavim için açıklıyor.

231-) Ve izâ tallaktümün nisâe febelâğne ecelehünne feemsikühünne Bi ma'rûfin ev serrihühünne Bi ma'rûf* ve lâ tümsikühünne dırran lita'tedû* ve men yef'al zâlike fekad zaleme nefsehu, ve lâ tettehizû âyâtillâhi hüzüva* vezkürü nı'metAllâhi aleyküm ve mâ enzele aleyküm minel Kitâbi vel Hikmeti ye'ızuküm Bih* vettekullâhe va'lemû ennAllâhe Bi külli şey'in 'Aliym;

Karılarınızı boşadığınızda üç aybaşı süresi tamamlandığında ya güzellikle devam edin ya da iyilikle serbest bırakın. Eziyet amacıyla onları kendinize bağlı tutmayın. Kim bunu yaparsa muhakkak kendi nefesine zulmetmiş olur. Allâh hükümlerini önemsememezlik yapmayın. Allâh'ın üzerinizdeki nimetini ve size “B” mânâsınca öğüt (ibret) vermek için Kitap ve Hikmetten inzâl ettiğini hatırlayın. Allâh'tan korunun ve iyi bilin ki, Allâh her şeyin (Esmâ mertebesi itibarıyla) hakikati olarak, bilir.

232-) Ve izâ tallaktümünnisâe febelâğne ecelehünne felâ ta'dulühünne en yenkîhne ezvacehünne izâ teradav beynehüm Bil ma'rûf* zâlike yûazu Bihî men kâne minküm yu'minü Billâhi vel yevmil ahîri, zâliküm ezkâ leküm ve ather* vAllâhu ya'lemu ve entüm lâ ta'lemûn;

Karılarınızı boşadığınızda, bekleme süresi sonunda, aralarında karşılıklı anlaşmaları hâlinde, evlenmelerine engel olmayın. Bu sizden kim Allâh'a ve gelecekte yaşanacak sürece iman ediyorsa ona verilmiş olan bir öğüttür. İşte bu sizin için daha tezkiyeli (beşerî

şartlanmalardan arı) ve daha temizdir. Allâh bilir siz bilmezsiniz!

233-) Vel validatu yurdi'ne evladehünne havleyni kâmileyni limen erade en yütimmeredâ'ate ve alel mevlûdi lehû rizkuhünne ve kisvetühünne Bil ma'rûf* lâ tükellefü nefsun illâ vüs'ahâ* lâ tudârre validetün Bi veledihâ ve lâ mevlûdün lehû Bi veledihî ve alel vârisi mislü zâlik* fein eradâ fisâlen an terâdın minhümâ ve teşâvürin felâ cünâha aleyhimâ* ve in eradtüm en testerdi'û evlâdeküm felâ cünâha aleyküm izâ sellemtüm mâ âteytüm Bil ma'rûf* vettekullâhe va'lemû ennAllâhe Bi mâ ta'melüne Basiyr;

(Boşanmış annelerin) süt emzirmesini tamamlamak isteyen (babalar) için, anneler iki tam yıl çocuklarını emzirebilirler. Bu süre zarfında onların rızkı ve giyim kuşamı örfte olduğu üzere babanın yükümlülüğündedir. Hiçbir nefse kapasitesini aşan teklif edilmez. Ne bir ana ne de bir baba çocuğu yüzünden zarara sokulmamalıdır. Vârise düşen de aynen böyledir. Eğer kendi rızaları ile anlaşarak çocuğu iki yıldan önce süttan kesmek isterlerse kendilerine bir suç yoktur. Eğer çocuklarınızı (sütanne tutup) emzirtmek isterseniz, örf üzere verilmesi gerekeni ödediğiniz takdirde, bunda da bir beis yoktur. Allâh'tan korunun ve iyi bilin ki Allâh (tüm yaptıklarınızın yaratıcı olarak) Basiyr'dir.

234-) Velleziyne yüteveffevne minküm ve yezerüne evzâcen yeterebbasne Bi enfüsihinne erbeate eşhürin ve aşra* feizâ belağne ecelehünne felâ cünâha aleyküm fiymâ fealne fiy enfüsihinne Bil ma'rûf* vAllâhu Bi mâ ta'melüne Habiyir;

Sizden vefat edenlerin geriye bıraktıkları eşleri dört ay on gün beklerler (yeniden evlenmek isterlerse). Sürenin sonunda onların örf göre yaptıkları davranışta (başkasıyla evlenmesinde) bir suç yoktur. Allâh tüm yaptıklarınızın oluşturucusu olarak Habiyir'dir.

235-) Ve lâ cünâha aleyküm fiymâ 'arradtüm Bihî min hıtbetin nisâi ev eknentüm fiy enfüsiküm* alimAllâhu enneküm setezkürûnehünne ve lâkin lâ tüvâ'ıdühünne sirran illâ en tekulû kavlen ma'rûfa* ve lâ ta'zimû ukdeten nikâhı hattâ yeblûğal Kitâbu eceleh* va'lemu ennAllâhe ya'lemu mâ fiy enfüsiküm fahzerüh* va'lemû ennAllâhe Ğafûr'un Haliym;

(Bekleme sürecindeki) kadınlara evlenme isteğinizi hissettirmenizde veya içinizde saklamanızda bir suç yoktur. Allâh bilir ki sizin onlara meyliniz olacaktır. Fakat örf dışında, gizlice beraberliğe yeltenmeyin. Bekleme süresi doluncaya kadar nikâh bağı kurmayın. Bilin ki Allâh bilinçlerinizdekini bilir; bundan dolayı O'ndan sakının. Bilin ki Allâh Ğafûr'dur, Haliym'dir.

236-) Lâ cünâha aleyküm in tallaktümün nisâe mâ lem temessühünne ev tefridû lehünne feriydaten, ve metti'ühünn* alel müsi'ı kaderuhû ve alel

muktiri kaderuh* metâ'an Bil ma'rûf* Hakkan alel muhsiniyn;

Eğer kendileriyle yatmadan veya mehr tespit etmeden önce boşarsanız size bir suç yoktur. Onları faydalandırın. İmkânları geniş olan, kapasitesince, imkânları dar olan da kendi ölçüsünde örfe olduğu üzere faydalandırmalıdır (boşanan eşlerini). İhsan ediciler üzerine bir görevdir bu.

237-) Ve in tallaktümûhünne min kabli en temessûhünne ve kad feradtüm lehünne feriydaten fenısfü ma feradtüm illâ en ya'füne ev ya'fuvelleziy Bi yedihi ukdetün nikâh* ve en ta'fû akrabu littakvâ* ve lâ tensevül fadle beyneküm* innAllâhe Bi mâ ta'melûne Basıyr;

Kendilerine bir mehr tayin ettikten sonra, onlarla yatmadan önce boşamışsanız, karar verdiğiniz mehrin yarısını kendilerine verin. Ancak kendileri veya nikâh akdi vekilleri vazgeçerse bu haktan, o başka. Sizin (mehrın tümünü ona) bağışlamanız ise takvaya daha uygundur. Birbirinize faziletli davranmayı unutmayın. Muhakkak Allâh yaptıklarınızı Basıyr'dir (değerlendirmektedir).

238-) Hafızû ales Salevati ves Salâtil Vüsta ve kumu Lillâhi kanitiyn;

“Salât”lara (namaz - Allâh'a yöneliş), özellikle orta “salât”a (ikinci - şuurda her an bunu yaşamaya) dikkat edin. Kanitîn (tam teslim olmuşlar) olarak, Allâh için yaşayın.

239-) Fein hıftüm fericalen ev rûkbana* feizâ emintüm fezkürullahe kema allemeküm ma lem tekünü ta'lemun;

Sizi korkutacak tehlike söz konusu ise yürürken veya bineğiniz üstünde de (salâtı ikame edebilirsiniz)... Güvende olduğunuzda, bilmediklerinizi öğretenin öğretisince Allâh'ı zikredin (O'nun Esmâ'sının âlemlerde açığa çıkışını düşünün).

240-) Velleziyne yüteveffevne minküm ve yezerune ezvacen, vasiyyeten liezvacihim meta'an ilel havli ğayra ihrac* fein haracne fela cünaha aleyküm fiy ma fealne fiy enfüsihinne min ma'ruf* vAllâhu Aziyz'ün Hakiym;

Vefat edenlerin geride kalan eşleri için, yaşadıkları evden çıkmaksızın bir yıla kadar geçimleri temin edilmek üzere vasiyet edilsin. Eğer evden kendileri ayrılırlarsa, kendi haklarını kullanmaları dolayısıyla, size bir sorumluluk yoktur. Allâh Aziyz'dir, Hakiym'dir.

241-) Ve lil mütallekati metaun Bil ma'ruf* Hakkan alel müttekıyn;

Boşanmış kadınların örfe göre geçimlerini temin için nafaka alma hakkı vardır ki bu takva sahipleri için bir görevdir.

242-) Kezâlike yübeyyinnullâhu leküm âyâtıhi lealleküm ta'kılun;

İşte Allâh sizler için yaşam kurallarını böylece açıklıyor ki belki

akledersiniz.

243-) Elem tera illelleziyne harecu min diyarihim ve hüm ulûfün hazerel mevt* fekale lehümüllâhu mutu sümme ahyahüm* innAllâhe lezûfadlin alenNasi ve lâkinne ekseranNasi lâ yeşkürun;

Ölüm korkusuyla yurtlarını terk eden binlerce kişiyi görmedin mi? Allâh onlara “Ölün” dedi; sonra da diriltti. Şüphesiz ki Allâh insanlara fazl sahibidir; ama insanların ekseriyeti değerlendirmezler (verilen nimeti).

244-) Ve katilu fiy sebebiillâhi va'lemû ennAllâhe Semiy'un 'Aliym; Allâh yolunda savaşın ve iyi bilin ki Allâh Semi' ve Aliym'dir.

245-) Menzelleziy yukridullahe kardan hasenen feyudaifehu lehu ad'afen kesiyreten, vAllâhu yakbidu ve yebsut* ve ileyhi türce'un;

Kim, Allâh'a güzel bir ödünç verip de karşılığını katbekat geri almayı ister! Allâh kabz eder veya bast eder (tutar, sıkar, daraltır veya açar, genişletir, yayar)... O'na döndürölmektesiniz!

246-) Elem tera ilel meleî min beniy isrâiyle min ba'di Musa* iz kalu li Nebiyyin lehümüb'as lena meliken nûkatil fiy sebebiillâh* kale hel aseytüm in kütibe aleykümül kıtalu ella tukatilu* kalu ve ma lena ella nukatile fiy sebebiillâhi ve kad uhrigna min diyarina ve ebnâina* felemma kütibe aleyhimül kıtalu tevellev illâ kaliylen minhüm* vAllâhu Aliym'un Biz zalimiyın;

Musa'dan sonra İsrailoğullarının ileri gelenlerinden bir grubu görmedin mi? Hani onlar Nebilerine: “Bizim için bir Melik bâ's et de Allâh yolunda savaşalım” demişlerdi. O Nebi de sordu: “Ya üzerinize savaş hükmölur da savaşmazsanız?”... Dediler: “Biz niye Allâh yolunda savaşmayalım ki? Üstelik yurdumuzdan, çocuklarımızdan olmuşken!” Ne zaman ki üzerlerine savaşmak hükmöldü, onlardan pek azı hariç savaşmaktan yüz çevirdiler. Allâh zâlimleri (onları Esmâ'sından yaratan olması dolayısıyla) Aliym'dir.

247-) Ve kale lehüm Nebiyyühüm innAllâhe kad bease leküm Talûte melikâ* kalu enna yekünu lehül mülkü aleyna ve nahnu ehakku Bil mülki minhu ve lem yû'te se'aten minel mal* kale innAllâhastefahu aleyküm ve zadehu bestaten fiyl ilmi vel cism* vAllâhu yû'tiy mülkeHU men yeşâ'* vAllâhu Vasi'un Aliym;

Nebileri onlara dedi ki: “Muhakkak ki Allâh, Talut'u sizin için Melik olarak bâ's etti.” Dediler: “Nasıl olur da o bizim üzerimize mülk sahibi olur? Biz mülkümüze ondan daha çok hak sahibiyiz. Üstelik servet itibarıyla zengin de değildir.” Nebileri dedi ki: “Muhakkak ki Allâh onu sizin üzerinize seçti, ilimde derinlik, bedende genişlik verdi.” Allâh mülkünü (mülkünde tasarrufu) dilediğine verir. Allâh

Vasi'dir, Aliym'dir.

248-) Ve kale lehüm Nebiyyühüm inne ayete mülkiHî en ye'tiyekümüt tabûtu fiyhi sekiyetüm min Rabbiküm ve bekıyyetün mimma terake alu Musa ve alu Harune tahmilühül Melaiketü, inne fiy zâlîke leayeten leküm in küntüm mu'miniyn;

Nebileri onlara dedi ki: “Muhakkak ki onun hükümranlığının işareti, o tabutun (kalbin - şuurun) size gelmesidir. Ki onun içinde Rabbinizden bir sekine (iç huzuru - ferahlık), Musa ve Harun neslinden bir geriye kalan (ilim) vardır. Onu melâike (nefsinizdeki Esmâ kuvveleri) getirecektir. Muhakkak ki bunda kesin açık bir işaret vardır, eğer iman ehli iseniz.”

249-) Fe lemma fesale Talûtu Bil cunûdi, kale innAllâhe mübteliyküm Bi neher* femen şeribe minhu feleyse minniy* vemen lem yat'amhü feinnehu minniy illâ meniğterafe gurfeten Bi yedih* feşeribü minhu illâ kaliylen minhüm* felemma cavezehu huve velleziyne amenû meahu, kalu lâ takate lenel yevme Bi Calûte ve cunudih* kalelleziyne yezunnune ennehüm mulakullahi kem min fietin kaliyletin ğalebet fieten kesiyraten Biiznillâh* vAllâhu meas Sabiriyn;

Talut, ordusuyla yola çıktığında (askerlerine) dedi ki: “Muhakkak Allâh sizi bir nehir ile sınayacaktır. Kim ondan içerse benden değildir. Kim ondan tatmazsa o da bendendir. Eliyle bir avuç kadar alan müstesna”... Fakat içlerinden pek azı hariç, ondan içtiler. Ne zaman ki O ve beraberindekiler nehrin karşı yakasına geçtiler, “Calut ve ordusuna karşı savaşacak gücümüz kalmadı” dediler. Allâh'a kavuşacaklarını (imanları sebebiyle) özlerinden gelen (yakîn) ile bilenler ise: “Pek çok defa, az bir topluluk Allâh'ın izniyle (Bi-iznillâh), kendilerinden çok fazla topluluğu yenmiştir. Allâh dayananlar ile beraberdir” dediler.

250-) Ve lemma berezu liCalûte ve cunudihi kalu Rabbena efrığ aleyna sabren ve sebbit akdamena vansurna alel kavmil kâfiriyn;

Calut ve ordusunun karşısına çıktıklarında dua ettiler: “Rabbimiz dayanma kuvvesi ver, ayaklarımızı sâbitle, kaydırma ve inkârcılar topluluğuna karşı bize kazanma gücü ver.”

251-) Fehezemuhüm Biiznillâhi ve katele Davudu Calûte ve atahullahul Mülke vel Hikmete ve allemehu mimma yeşâ* ve levla def'ullahin Nase ba'dahüm Bi ba'din le fesedetil Ardu ve lakinnAllâhe zû fadlin alel alemiyn;

Derken (Bi-iznillâh) nefslerinin hakikati olan Allâh Esmâ'sının elvermesiyle, onları hezimete uğrattılar. Davud, Calut'u öldürdü. Allâh (Davud'a) mülkü ve Hikmeti verdi ve dilediğini ona talim etti (programladı Esmâ'sıyla özünden gelen bir yolla). Eğer Allâh

insanların (eliyle) diğerk bir kısmını saf dışı etmeseydi, elbette arz bozulurdu (yaşanmaz olurdu). Fakat Allâh'ın fazlı âlemler üzerinedir. 252-) Tilke ayatullahi netluha aleyke Bil Hakk* ve inneke le minel mürseliyn;

Bunlar Allâh işaretleri... Onları sana Hak olarak anlatıyoruz... Sen irsâl olan Rasûllerdensin.

253-) Tilker Rusülü faddelna ba'dahüm alâ ba'd* minhüm men kellemAllâhu ve refea ba'dahüm derecat* ve ateyna Iysebne Meryemel beyyinati ve eyyednahü Bi Ruh-ıl Kudüs* ve lev şaAllâhu maktetelelleziyne min ba'dihim min ba'di ma caethümül beyyinatı ve lakinihtelefü, feminhüm men amene ve minhüm men kefer* ve lev şaAllâhu maktetelu, ve lakinnAllâhe yef'alu ma yüriyd;

İşte o Rasûllerden bazısını bazısından daha üst özellikli kıldık. Onlardan kimi Allâh kelâmına muhatap oldu, kimini de derecelere daha yükseltti. Meryemoğlu İsa'ya da açık deliller verdik, varlığında açığa çıkan Ruh-ül Kuds (kutsal kuvveler) ile teyit ettik... Eğer Allâh dileseydi, onlardan sonraki toplumlar kendilerine açık deliller ulaştığı hâlde birbirlerini öldürmezdi. Fakat fikir ayrılığına düştüler, kimi iman etti kimi de inkâr etti. Eğer Allâh dilemiş olsaydı birbirlerini öldürmezlerdi... Ne var ki Allâh dilediğini yapar.

Bakara Sûresi: 254-260

ACIKLAMA:

Bakara Sûresi: 254-260 âyet grubu'nun, Ensâr'dan çocukları yahudi (Benî Nadir Sürgünü?) veya hristiyan olan müslümanların bu meselesi ve Hz. İsa (a.s.)'a iman edip (ki, Hz. Musa'dan sonra bunu kabul etmek, risâlet realitesine açıklık demektir) Hz. Muhammed (a.s.)'a iman etmeyenler üzerine nâzil olduğu rivayet edilir!..

Bakara: 243-253 âyetlerinde İsrailOğulları ve Tâlût-Câlût ibreti ile Rasûllerin (Ulul'Azim Rasûl Musa-İsa a.s.'ların) faziletleri bahsedilince, arkasından İslâm'a iman edenlere hitap ediliyor!..

“Din'de zorlama yoktur” âyeti, hakikati muhteşem dillendiren bir önceki “âyet'ül kürsi” ile bağlantılıdır!..

254-) Ya eyyühelleziyne amenû enfiku mimma razaknaküm min kabli en ye'tiye yevmün lâ bey'un fiyhi ve lâ hulletün ve lâ şefaatün, vel kâfirune

hümüz zalimun;

Ey iman edenler, ne alışverişin, ne dostluğun, ne de şefaatin olmadığı günden önce, sizi rızıklandırdıklarımızda infak edin (imanınız dolayısıyla karşılıksız bağışlayın)... **Kâfirler** (Hakikati inkâr edenler), **zâlimlerin** (kendi nefesine zarar verenlerin) **ta kendileridir.**

255-) Allâhu lâ ilâhe illâ HU* eHayy'ül Kayyûm* lâ te'huzuHU sinetün vela nevm* leHU mâ fiys Semâvâti ve mâ fiyl Ard* men zelleziy yeşfe'u 'indeHU illâ Biiznih* ya'lemu ma beyne eydihim ve ma halfehüm* ve lâ yuhıytüne Bi şey'in min 'ılmihî illâ Bi ma şâ'* vesi'a Kürsiyyühüs Semâvâti vel Ard* ve lâ yeûduhu hıfzuhümâ* ve HUvel Aliyy'ül Aziym;

Allâh O, tanrı yoktur sadece HÛ! Hayy ve Kayyum (yegâne hayat olan ve her şeyi kendi isimlerinin anlamı ile ilminde oluşturan - devam ettiren); **O'nda ne uyuklama** (âlemlerden bir an için olsun ayrılık), **ne de uyku** (yaratılmışları kendi hâline bırakıp kendi Zâtî dünyasına çekilme) **söz konusudur. Semâlarda ve arzda** (âlemlerdeki tümel ilim ve fiiller boyutunda) **ne varsa hepsi O'nundur. Nefsinin hakikati olan Esmâ mertebesinden açığa çıkan kuvve olmaksızın** (Bi-iznihi) **O'nun indinde kim şefaât edebilir... Bilir onların yaşadıkları boyutu ve algılayamadıkları âlemleri... O'nun dilemesi** (elvermiş olması) **olmadıkça ilminden bir şey ihâta edilemez. Kürsüsü** (hükümlerlik ve tasarrufu {rubûbiyeti}) **semâları ve arzı kapsamıştır. Onları muhafaza etmek O'na ağır gelmez. O Alîy** (sınırsız yüce) **ve Aziym'dir** (sonsuz azamet sahibi).

256-) Lâ ikrahe fid Diyini kad tebeyenerrüşdü minel ğayy* femen yekfür Bittağuti ve yu'min Billâhi fekadistemseke Bil urvetil vüska, lenfisaame leha* vAllâhu Semiy'un 'Aliym;

“DİN”de (Allâh yaratisı sistem ve düzeni {Sünnetullâh} kabul konusunda) **zorlama yoktur! Rüşd** (Hakikat en olgun hâliyle) **ortaya çıkmış, sapık fikirlerden ayrılmıştır. Kim Tagut'u** (gerçekte var olmayıp vehim yollu var sanılan kuvvelere tapınmayı) **terk eder,** (varlığını oluşturan) **Allâh'a** (Esmâ'sına) **iman ederse, kesinlikle o kopması mümkün olmayan, hakikatindeki sağlam bir kulpa yapışmış olur. Allâh Semi' ve Aliym'dir.**

257-) Allâhu Veliyyülleziyne amenû yuhricühüm minez zulümati ilenNûr* velleziyne keferu evliyaühümüt tağutu yuhricunehüm minen Nûri ilez zulümat* ülaike ashabün nar* hüm fiyha hâlidun;

Allâh iman edenlerin Veliyy'idir; onları zulmattan (karanlıklardan - hakikat bilgisizliğinden) **Nûr'a** (ilmin aydınlığında hakikati görmeye) **çıkartır. Fiilen küfür** (hakikati inkâr) **hâlinde olanlara gelince; onların velisi Tagut'tur** (gerçekte var olmayıp var sandıkları kuvveler, fikirler), **onları nûrdan zulmete dönüştürür. İşte onlar, ateş ehli** (sonuçta

yanmaya mahkûm) kişilerdir. Onlar o şartlarda sonsuza dek kalıcıdır.

258-) Elem tera ilelleziy hâcce İbrahiyme fiy Rabbihi en atahullahul mülk* iz kale İbrahiymu Rabbiyelleziy yuhyiy ve yumiytu, kale ene uhyiy ve umiyt* kale İbrahiymu feinnAllâhe ye'tiy BişŞemsi minel meşriki fe'ti Bi ha minel mağribi febühitelleziiy kefer* vAllâhu lâ yehdil kavmez zalimiyn;

Allâh, kendisine hükümdarlık verdiği için, İbrahim ile Rabbi konusunda tartışanı görmedin mi? İbrahim: “Benim Rabbin O’dur ki diriltir ve öldürür” dediğinde, o da : “Ben de diriltir ve öldürürüm” dedi. İbrahim: “Allâh Güneş’i doğudan doğduruyor, hadi sen batıdan doğdur bakalım” dediğinde ise, o kâfir (hakikati örten) apışıp kaldı! Allâh zâlimler topluluğuna hidâyet etmez.

259-) Ev kelleziy merra alâ karyetin ve hiye haviyetün alâ ‘uruşihâ* kale enna yuhyiy hazihillâhu ba’de mevtiha* feematehullahu miete ‘amin sümme beaseh* kale kem lebest* kale lebestü yevmen ev ba’da yevm* kale bel lebiste miete amin fenzur ila taamike ve şerabike lem yetesenneh* venzur ila hımarike ve li nec’aleke ayeten lin Nasi venzur ilel ızami keyfe nünşizüha sümme neksuha lahmâ* felemma tebeyyene lehu kale a’lemü ennAllâhe alâ külli şey’in Kadiyr;

Şöyle birinin (haberini almadın mı)? Bir yerleşim alanına uğramıştı ki binaların üstü altına gelmiş, insanları helâk olmuş, “Allâh şurayı bu ölüm sonrasında nasıl diriltir” diye düşünmüştü. Allâh onu orada öldürmüş ve yüz sene sonra diriltmişti. “Ne kadar kaldın” dedi... O da: “Bir gün veya birazı kadar” cevabını verdi. Allâh buyurdu: “Hayır, yüz sene geçti üzerinden... İşte bak yiyecek içeceğine, hiç bozulmamış, ama eşeğine bak (nasıl çürüyüp sırf kemikleri kalmış!) Seni insanlar için bir işaret - ibret kılalım diye (yaptık bunu)... Kemiklere bak nasıl onları kaldırıp üzerlerine et giydiriyoruz.” Bu suretle iş açıkça belli olunca şöyle dedi: “Biliyorum, kesinlikle Allâh her şeye Kaadir’dir!”

260-) Ve iz kale İbrahiymu Rabbi eriniy keyfe tuhyil mevta* kale evelem tu'min* kale belâ ve lâkin liyatmeinne kalbiy* kale fe huz erbeaten minet tayri fesurhünne ileyke sümme'cal alâ külli cebelin minhünne cüz'en sümmed'uhünne ye'tiyeke sa'ya* va'lem ennAllâhe Aziyz'un Hakiym;

Hani İbrahim de: “Rabbim, bana ölüleri nasıl dirilttiğini göster” demişti. Rabbi de: “İman etmedin mi?” demişti. (İbrahim): “Ettim de, kalbimin mutmain olması için (fiilen görmek istedim)...” “Kuşlardan dört tür al, onları kendine alıştır, sonra onların her birini dört tepeye koy; sonra da onları kendine çağır. Sana koşarak (uçarak) gelsinler. Bil ki Allâh Aziyzdir, Hakiym'dir.”

Haşr Sûresi: 1-17

ACIKLAMA:

Haşr Sûresi: 1-17 âyet grubu, yahudi kabilesi Benî Nâdir sürgünü, dolayısıyla o süreçteki olaylar ve taraflar hakkında nâzil olmuş!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Sebbeha Lillâhi ma fiysSemavati ve ma fiyl’Ard* ve HUvel’AziyzülHakiym;

Semâlarda ne var ve arzda ne varsa Allâh’ı tespîh (ortaya koydukları işlevle Esmâ özelliklerini açığa çıkararak kulluklarını yerine getirmeleri) **içindir! O Aziyz’dir, Hakiym’dir.**

2-) HUvelleziy ahrecelleziyne keferu min ehliKitabi min diyarihîm lievvelil haşr* ma zanentum en yahrucu ve zannu ennehüm ma ni’atühüm husunuhüm minAllâhi feetahümullâhu min haysü lem yahtesibu ve kazefe fiy kulubihimurru’be yuhribune buyutehüm Bieydiyhim ve eydilmu’miniyne fa’tebiru ya ulil’ebzar;

O, odur ki, Ehl-i Kitap’tan hakikat bilgisini inkâr edenleri, savaş için toplandıklarında (daha savaşmadan) **yurtlarından çıkardı... Siz onların** (yurtlarından) **çıkacaklarını sanmamıştınız... Onlar da kalelerinin** (kendilerini) **Allâh’tan** (gelene) **mâni olacağını zannetmişlerdi! Allâh onlara hiç ummadıkları yerden geldi ve kalplerine korku attı! Kendi elleriyle ve iman edenlerin elleriyle evlerini tahrip ediyorlardı! Ey basîret sahipleri ibret alın!**

3-) Ve levla en ketebAllâhu ‘aleyhimulcelâe le’azzebehüm fiyddünya* ve lehüm fiyl’ahireti ‘azâbunnar;

Eğer Allâh onlar üzerine topluca sürülmeyi yazmasaydı, onları elbette dünyada azaplandırır! Sonsuz yaşamda onlara ateşin azabı vardır.

4-) Zâlike Biennehüm şakkullâhe ve RasûleHU, ve men yuşakkillâhe feinnAllâhe şediyd’ül ‘ıkab;

Çünkü onlar, kendilerini kopardılar Allâh’tan ve Rasûlünden! Kim Allâh’a bağımlı kopartır (hakikati olan Esmâ özelliklerini - ruhunu - şuur varlık olarak sonsuz yaşayacağını inkâr ederse, kendini toprak olacak beden kabul ederse), **muhakkak ki Allâh “Şediyd’ül İkab”dır** (azabı çok şiddetlidir)!

5-) Ma kata’tüm min liynetin ev terektumûha kaimeten ‘alâ usuliha

feBiiznillâhi ve liyuhziyel fasıkıyn;

(Savaş isteyenlerin) **hurma ağacını kestiniz yahut onu kökleriyle bıraktınız ise, (bu) Allâh'ın izniyledir (Bi-iznillâh) ve bozuk inançlıları rezil - rüsva etmesi içindir.**

6-) Ve ma efaAllâhu 'alâ RasûliHî minhüm fema evceftum 'aleyhi min haylin ve lâ rikâbin ve lakinnAllâhe yusellitu RusuleHU 'alâ men yeşa'* vAllâhu 'alâ külli şey'in Kadiyr;

Allâh'ın onlardan Rasûlüne verdiği ganimete gelince, siz onun için ne bir at koşturdunuz ve ne de bir deveye bindiniz! Ne var ki Allâh, Rasûllerini dilediği kimsenin üzerine yönlendirir! Allâh her şey üzerine Kaadir'dir.

7-) Ma efaAllâhu 'alâ RasûliHî min ehlikura feLillâhi ve lirRasûli ve lizilkurba velyetama velmesakiyni vebnissebiyli, key lâ yekûne duleten beynel'ağniyai minküm* ve ma atâkûmurRasûlu fehuzûhu ve ma nehakûm 'anhu fentehu* vettekullah* innAllâhe şediyd'ül 'ikab;

Allâh'ın, fethedilen bölge halkından, Rasûlüne verdiği savaşız ganimet (fey'), Allâh'a, Rasûle, yakınlarına, yetimlere, yoksullara ve yolcuya aittir... (Bu böyle takdir edilmiştir) ki (varlık) sizden (sadece) zenginler arasında elden ele dolaşan bir şey olmasın! Rasûl size ne verdi ise, onu alın (kabul edin); sizi neden engelledi ise, ona son verin! Allâh'tan (yaptıklarınızın sonucunu kesinlikle yaşatacağı içindir ki) korunun... Muhakkak ki Allâh "Şediyd'ül Ikab"dır.

8-) Lilfukarailmuhaciriynelleziyne uhricu min diyarihim ve emvalihim yebteğune fadlen minAllâhi ve rıdvanen ve yensurunAllâhe ve RasûleHU, ülâike hümussadikun;

(O fey') yurtlarından ve mallarından çıkarılmış, Allâh'tan bir lütuf ve rıdvan isteyen; Allâh'a ve O'nun Rasûlüne yardım eden muhacir fakara içindir... İşte onlar sadıkların ta kendileridir!

9-) Velleziyne tebevveüddare vel'iymane min kablihim yuhıbbune men hâcere ileyhim ve lâ yecidûne fiy sudûrihim hâceten mimma ûtû ve yû'sirune 'alâ enfüsihim velev kâne Bihim hasâsatun, ve men yuka şuhha nefsihi feülâike hümülmüflihun;

Onlardan (muhacirlerden) önce o yurda (Medine'ye) ve imana yerleşmiş olan kimseler (Ensar), kendilerine hicret edenleri severler. Onlara (muhacirlere) verilenlerde gözleri yoktur, buna ihtiyaç duymazlar! Kendileri ihtiyaç içinde olsalar da, onları kendi nefslerine tercih ederler! Kim nefsinin (bilincinin) cimriliğinden - ihtirasından korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir!

10-) Velleziyne câu min ba'dihim yekulune *Rabbenağfir lenâ ve*

lihvâninelleziyne sebekunâ Bil'iyâmâni ve lâ tec'al fîy kulâbinâ ğillen lillezinye âmenû Rabbenâ inneKE Raûfun Rahîym;

Onlardan, sonra gelenler şöyle derler: “Rabbimiz! Bizi ve imanda bizden öne geçmiş olan kardeşlerimizi mağfired et, kalplerimizde iman etmiş olanlar için hatalı düşünce ve duygu oluşturma... Rabbimiz! Muhakkak ki sen Raûf'sun, Rahîym'sin.”

11-) Elem tera illeleziyne nafeku yekulune lihvanihimulleziyne keferu min ehlilKitabi lein uhricum lenahrucenne me'aküm ve lâ nutîy'u fiyküm ehaden ebeden, ve in kutiltüm lenensurenneküm* vAllâhu yeşhedu innehüm lekâzibun;

Görmedin mi o ikiyüzlüleri (Yahudi münafıkları) ki, ehl-i kitaptan hakikat bilgisini inkâr eden (Rasûlullâh'a ihanet eden Ben-i Nadir Yahudisi) kardeşlerine: “Andolsun ki eğer siz (yaşadığımız yerden) çıkarılırsanız, elbette biz de sizinle birlikte çıkacağız! Sizin hakkınızda hiçbir kimseyi ebediyen dinlemeyeceğiz! Eğer sizinle savaşılırsa, mutlaka size yardım edeceğiz” dediler... Allâh şahittir ki kesinlikle onlar yalancılardır!

12-) Lein uhricu lâ yahrucune me'ahüm* ve lein kutilu lâ yensurunehüm* ve lein nasaruhüm leyüvellûnel'edbare, sümme lâ yunsarun;

Andolsun ki eğer onlar (yurtlarından) çıkarılırsalar, onlarla birlikte çıkmazlar! Andolsun ki eğer onlarla savaşılırsa, onlara yardım etmezler! Andolsun ki eğer onlara yardım etseler, mutlaka arkalarına dönüp kaçarlar! Sonra da yardım olunmazlar.

13-) Leentum eşeddu rehbeten fîy sudurihim minAllâh* zâlike Biennehüm kavmun lâ yefkahun;

Muhakkak ki sizden korkuları, Allâh'tan daha şiddetlidir! Bu onların anlayışı kıt bir toplum olmalarındandır!

14-) Lâ yukatiluneküm cemîy'an illâ fîy kuren muhassanetin ev min verâi cüdür* be'suhüm beynehüm şediyd* tahsebuhüm cemîy'an ve kulubühüm şetta* zâlike Biennehüm kavmun lâ ya'kılun;

Onlar sizinle toplu hâlde, ancak tahkim edilmiş (kale gibi çevrilmiş) bölgelerde yahut duvarların arkasından savaşırılar... Onların kendi aralarındaki sorunları - sıkıntıları da şiddetlidir... Düşünceleri ayrı ayrı olduğu hâlde onları toplu sanırsın! Bu, onların aklını kullanamayan bir topluluk olmalarındandır.

15-) Kemeselilleziyne min kablihîm kariyben zâku vebale emrihim* ve lehüm 'azâbun elîym;

(Bu Yahudilerin misali) kendilerinden yakın (zaman) önce (Bedir'de) işlerinin vebalini tatmış ve kendileri için (sonsuz gelecekte) feci bir azap olan kimselerin meseli gibidir.

16-) Kemeselişseytani iz kale lil'İnsanikfur* felemma keferu kale inniy beriy'un minke inniy ehafullahe Rabbel'alemiyn;

(Yahudi münafıkların ibretlik durumu) **insana: “Küfret (hakikatini inkâr ile bedenselliği yaşa esfeli sâfilıyn olan dünyaN yaşamında)!” diye fikir veren şeytanın ibretlik durumu gibidir! (İnsan) küfrettiğinde (hakikatini inkârda kilitlendiğinde ise), “Muhakkak ki ben senden beriyim! Doğrusu ben Rabb-ül âlemîn olan Allâh'tan korkarım” dedi.**

17-) Fekâne 'akıbetehüma ennehüma fiynnari halideyni fiyha* ve zâlike cezâuzzâlimiyn;

Bu yüzden ikisinin de sonu, içinde sonsuz yaşamak üzere ateş oldu! İşte bu zâlimlerin cezasıdır.

Teğâbun Sûresi: 16-18

ACIKLAMA:

Teğâbun Sûresi: 16-18 âyet grubu, 16. âyetin sebab-i nüzûl rivayetindeki “*Âl-u İmran: 102'den sonraki dönemde (tahfif için) nâzil oldu*” bilgisini dikkate alarak, büyük kısmı daha önceleri nâzil olmuş Teğâbun Sûresi'nin bu âyetleri, içerik ve uslûbu itibarıyla buraya uygun görünüyor!..

Zaten Haşr Sûresi'nin 1-17 âyet grubu ile 18-24 âyet grubu da iki ayrı sûre gibi farklıdır!.. **Vahiy hikmeti, “HAŞR” kavramı ile cem etmiştir!..**

16-) Fettekullâhe mesteta'tum vesme'u ve etiy'u ve enfiku hayren lienfüsüküm* ve men yûka şuhha nefsihi feülaike hümül müflihun;

Öyleyse, olabildiğince Allâh'tan (yaptıklarımızın sonucunu yaşatacağı için) korunun; algılayın ve itaat edin ve kendi hayrınıza olarak infak edin! Kim benliğinin cimriliğinden/ihtirasından korunursa, işte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir!

17-) İn tukridullahe kardan hasenen yuda'ıfhu leküm ve yağfir leküm* vAllâhu Şekûrun Haliym;

Eğer Allâh'a (Esmâ'sıyla var olmuş ihtiyaç sahiplerine) güzel bir ödünç verirseniz, verdiğinizizi size katlayarak arttırır ve sizi mağfiret eder... Allâh Şekûr'dur, Haliym'dir.

18-) 'Alimul ğaybi veşşhadetil'Azizül Hakiym;

Gayb ve şehâdetin Âlim'idir, Aziyz'dir, Hakiym'dir.

Haşr Sûresi: 18-24

ACIKLAMA:

Haşr Sûresi: 18-24 âyet grubu, 131. ve 132. açıklamalar ile değerlendirilmelidir!..

Bu âyetlerin fazileti hakkında hadîs-i şerîfler:

“Sabah ettiğinde kim üç kerre: ‘*Eûzü BillâhisSemî’il Alîmi mineşŞeytânirRaciym*’ der ve Haşr Sûresi’nin âhirinden üç âyeti okursa, Allâh ona akşam edinceye kadar salât eden yetmiş bin melek müvekkel kılar!.. Eğer o günde ölürse şehid olarak ölür!.. Kim akşam ettiğinde onu(n ayını) okursa, aynen böylece dir!”

Hz. Rasûlullâh’dan Kuran’ın kıraatını okuyan sahabeye, “*Lev enzelnâ hâzel Kur’âne alâ cebelin...*” âyetine geldiğinde, Hz. Rasûlullâh (a.s)’ın: “*Elini başına koy*” dediği; çünkü Cibrîl a.s.’ın da bu âyeti indirdiğinde, Hz. Rasûlullâh (a.s)’a: “*Elini başına koy; bu, sam(ölüm)dan başka her derde şifâdır!*” dediği nakledilir...!

18-) Ya eyyühelleziyne amenûttekullahe veltenzur nefsun ma kaddemet liğad* vettekullah* innAllâhe Habiyrun Bima ta’melun;

Ey iman edenler Allâh’tan korunun! Bir nefs yarın (vefat ötesi) için önceden ne gönderdiğine bir baksın! Allâh’tan korunun! Muhakkak ki Allâh yaptıklarınızda Esmâ’sıyla yaratamı olarak Habiyr’dir.

19-) Ve lâ tekûnu kelleziyne nesullahe feensahüm enfusehüm* ülâike hümülfasikun;

Şu, Allâh’ı unuttukları için, Allâh’ın da onlara neflerini (-n hakikatini) unuttuğu kimseler gibi olmayın... İşte onlar inancı bozukların ta kendileridir!

20-) Lâ yesteviy ashâbunnâri ve ashâbulcenneti, ashâbulcenneti hümülfaizûn;

Nâr ehli ile Cennet ehli bir olmaz... Cennet ehli kurtuluşa erenlerin ta kendileridir!

21-) Lev enzelnâ hâzelKur’âne ‘alâ cebelin leraeytehu hâşi’an mutesaddi’an min haşyetillâh* ve tilkel’emsâlu nadribuhâ linNâsi le’allahüm yetefekkerun;

Eğer şu Kurân'ı (bildirdiği gerçeği) **bir dağın** (benlik sahibi bilinç - ego - eniyet) **üzerine inzâl etseydik, elbette onu Allâh** (ismiyle işaret edilen'in) **haşyetinden** (muhteşem azamet karşısında benliğinin hiçliğini fark ederek) **huşû ederek, çatlayıp paramparça olduğu hâlde görürdün! İşte bu MİSALLERİ** (sembolik anlatımları) **insanlara tefekkür etsinler diye veriyoruz!**

22-) HUvAllâhulleziy lâ ilâhe illâ HU* 'Âlimulğaybi veşşehâdeti, "Hu"verRahmânurRahîm;

"HÛ" Allâh, tanrı yok, sadece "HÛ"! Gayb ve şehâdeti daimî bilendir! "HÛ", Er Rahmân (tüm El Esmâ özelliklerini mündemiç olan) **Er Rahîm'dir** (tüm El Esmâ özelliklerini açığa çıkaran - o özelliklerle Efâl âlemini seyirinde yaşamakta olan).

23-) HUvAllâhulleziy lâ ilâhe illâ HU* el Melik'ül Kuddûs'üs Selâm'ul Mu'min'ul Müheymin'ul 'Aziyz'ul Cebbâr'ul Mütekebbir* SubhânAllâhi 'ammâ yüşrikûn;

"HÛ" Allâh, tanrı yok, sadece "HÛ"! Melik'tir (efâl, oluşlar âleminde mutlak hükmü yürüten), **Kuddûs'tür** (yaratılmışlığa ve keвне ait nitelenmelerden, yaratılmış kavramlardan münezze), **Selâm'dır** (yaratılmışlarda yakîn ve kurb hâlini oluşturup mâiyet sırrını açığa çıkartan), **Mu'min'dir** (iman açığa çıkartarak hakikatini müşahedeye yönelten), **Müheymin'dir** (gözetip himaye eden, muhteşem azametini seyirde yaratılmışlığı kaldıran), **Aziyz'dir** (karşı konulması imkânsız olarak dilediğini yapan), **Cebbâr'dır** (iradesini zorunlu kabul ettiren), **Mütekebbir'dir** (Mutlak yegâne Kibriyâ {eniyeti} olan)! **Allâh, onların ortak koştuıkları tanrı kavramlarından Subhan'dır!**

24-) HUvAllâhul Hâlik'ul Bâri'ül Musavviru leHU' Esmâ'ül Hüsnâ* yüsebbihu leHU mâ fiysSemâvâti vel'Ard* Ve HUvel'Aziyz'ul Hakiym;

O Allâh, Hâlık (mutlak yaratan - Esmâ özelliklerini fiile dönüştüren), **Bâri** (her yarattığını, zaman ve özellik olarak tüme uyumlu tafsile getiren), **Musavvir** (sonsuz mânâ sûretlerini açığa çıkaran); **Esmâ üL Hüsnâ O'na aittir! Semâlarda ne var ve arzda ne varsa Allâh'ı tespîh** (ortaya koydukları işlevle Esmâ özelliklerini açığa çıkararak kulluk etmeleri) **içindir; "HÛ" Aziyz'dir, Hakiym'dir.**

Mâide Sûresi: 90-93

ACIKLAMA:

Mâide Sûresi: 90-93 âyet grubu, Benî Nâdir Gazvesi'nin hemen akabinde "hamr (sarhoşluk veren içki)"nin haram kılması hakkında nâzil

olduğu rivayet ediliyor!..

90-) Ya eyyühelleziyne amenû innemel hamru vel meysiru vel'ensabü vel'ezlamü ricsün min amelîşşeytani fectenibuhu lealleküm tüflihun;

Ey iman edenler... Hamr (sarhoşluk veren içkiler), **Meysir** (kumar), **Ensab** (putlar, tanrı - ilâh vasfı atfetmeler) **ve Ezlam** (fal okları ve kehanet araçları) **ancak şeytanî fiiller olarak birer pisliktir! Artık ondan kaçının ki felâha eresiniz.**

91-) İnnema yürüydüş şeytanü en yukı'a beynekümül adavete vel bağdae fiyl hamri vel meysiri ve yesuddeküm an zikrillâhi ve anisSalati, fehel entüm müntehan;

Şeytan, içki ve kumar türleri ile aranızda düşmanlık ve kin yerleştirmeyi, sizi Allâh zikrinden ve salâttan engellemeyi murat eder ancak... Artık vazgeçtiniz değil mi?

92-) Ve ety'ullahe ve ety'ur Rasûle vahzeru* fein tevelleytüm fa'lemu ennema alâ Rasûlinel belağul mubiyn;

Allâh'a itaat edin, Rasûle itaat edin ve sakının! Eğer yüz çevirirseniz, iyi bilin ki, bizim Rasûlümüzün üzerine düşen yalnızca apaçık tebliğ etmektir.

93-) Leyse allelleziyne amenû ve amilus salihati cünahun fiyma ta'imu izâ mettekav ve amenû ve amilus salihati sümmettekav ve amenû sümmettekav ve ahsenu* vAllâhu yuhıbbul muhsiniyn;

İman edip imanının gerektirdiği fiilleri ortaya koyanlar, korunmaya devam ederlerse (bir üst mertebede) imana ulaşıp, o iman gereği çalışmalar yaparlar... Sonra bu anlayışa göre korunarak daha üst mertebede iman anlayışına kavuşurlar... O anlayışla imanlarının sonucu olarak da ona göre korunmaya başlarlar... Bundan sonra, ulaştıkları bu anlayışa göre korunmaya devam etmeleri, onları ihsana (Müşahede mertebesine) erdirir... Allâh muhsinleri sever.

Nisâ' Sûresi: 101-104

AÇIKLAMA:

Nisâ' Sûresi: 101-104 âyet grubu'nun, ZâturRıka'da "salat'ul havf=korku namazı" hakkında nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

101-) Ve izâ darebtüm fiyl Ardı feleyse aleyküm cünahun en taksuru mines Salati, in hıftüm en yeftinekümlleziyne keferu* innel kafiriyne kânu leküm adüvven mubiyna;

Yeryüzünde seferdeyken, hakikati inkâr edenlerin size bir zarar vermesinden korkarsanız, salâtın (namaz) kısaltmanızda sizin için bir sakınca yoktur. Muhakkak ki o hakikati inkâr edenler veya örtenler, sizin için apaçık düşmandır.

102-) Ve izâ künte fiyhim feekamte lehümüs Salate feltekum taifetün minhüm meake vel ye’huzü eslihatehüm* feizâ secedu felyekûnu min veraiküm* velte’ti taifetün uhra lem yusallu fel yusallu meake velye’huzü hızrehüm ve eslihatehüm* veddelleziyne keferu lev tağfûlune an eslihatiküm ve emti’atiküm feyemiylune aleyküm meyleten vahıdeten, ve lâ cünaha aleyküm in kâne Bi küm ezen min metarin ev küntüm merda en teda’u eslihateküm* ve huzü hızraküm* innAllâhe e’adde lil kafiriyne azâben mühiyna;

(Rasûlüm, korkulu bir durumdayken) **onların içlerinde olup da onlara salâtı ikame ettirdiğinde, onlardan bir grup seninle beraber silahları da yanlarında olarak namaza dursun... Secde ettiklerinde (diğerleri) sizin arkanızda (koruyucu) olsunlar... (Sonra) salâtı edâ etmemiş diğer grup gelsin, seninle birlikte salâtı ikame etsin... (Onlar da) tedbirlerini ve silahlarını alsınlar... O hakikat inkârcıları arzu ederler ki, keşke siz silahlarınızdan ve eşyalarınızdan gâfil olsanız da, ani bir baskın yapsalar. Eğer size yağmurdan dolayı bir sıkıntı varsa yahut hasta olursanız, silahlarınızı bırakmanızda bir mahzur yoktur... (Bununla beraber) tedbirinizi alın... Muhakkak ki Allâh, hakikati inkâr edenler için alçaltıcı bir azap hazırlamıştır.**

103-) Feizâ kadaytümüs Salate fezkürullahe kıyamen ve ku’uden ve alâ cünubiküm* feizetme’nentüm feekıymus Salate, innesSalate kânet alel mu’miniyne kitaben mevkuta;

(Endişeli ortamda) **salâtın edâsından sonra, ayakta veya otururken ya da yanlarınız üzere uzanmışken (sürekli) Allâh’ı zikredin. Zikrettiğinizle doyuma ulaştığınızda salâtı ikame edin (yaşayın - yönelişin tam hakkını verin, zikirle girmiş olduğunuz hissediş ile). Kesinlikle salâtın, belli vakitlerde yaşanması, iman edenlere yazılmıştır.**

104-) Ve lâ tehinu fibtiğail kavm* in tekûnu te’lemune feinnehüm ye’lemune kema te’lemun* ve tercune minAllâhi ma lâ yercun* ve kânAllâhu Aliymen Hakiyma;

(Düşman) **topluluğunu takip etmekte gevşeklik göstermeyin... Şayet siz acı duyuyorsanız, onlar da tıpkı sizin gibi acı duyuyorlar... (Üstelik siz) Allâh’tan onların umamayacağı şeyleri umuyorsunuz...**

Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

Ahzâb Sûresi: 1-6

ACIKLAMA:

Ahzâb (hizipler, gruplar) Sûresi, Medine döneminde İslâm'a tehdidin zirvesi (ve zevâli?) olan Hendek Savaşı ve devamı süreçte, farklı konu ve sebeplerle grup grup nâzil olmuştur!..

Ahzâb Sûresi: 1-3 âyet grubu, birçok nübüvvet hükmü ihtiva eden ve Kurân'da "Nebi" kelimesinin en çok geçtiği bu sûre'nin başı olarak nâzil olmuş!.. Kurân'da "Yâ eyyühenNebiyyu!" diye başlayan üç sûre'den ilkidir ve içinde beş âyette "Yâ eyyühenNebiyyu!" diye başlamaktadır!..

Bu âyetlerin, müşriklerden bir heyetin, putlarına ve inançlarına dil uzatılmaması teklifi ile gelmeleri üzerine nâzil olduğu rivayet edilir!.. Bizce, cahiliye taassubu, sadece put (şirk) inançları ile sınırlı değil, din ve akıl dışı birçok örf ve âdetleriyle de ilgili idi!.. Rasûlullâh (a.s), onların tüm bu kabulleriyle muhataptı!..

Ahzâb Sûresi: 4-5 âyet grubu, cahiliye örfünde geçerli olan "zihâr" (eşini anası gibi kabullenerek kendine haram kılma) ile eşin, gerçek ana olamayacağı; evlatlık edinme ile de öz evlat olamayacağı konusunda nâzil olmuş; evlat edinme konusu hükme bağlanmış, zihâr konusu ise daha sonra nâzil olacak olan Mücâdele Sûresi'nde hallolmuştur!..

6.âyet, hem öncesi ve sonrasıyla ilgili ve hem de daha önce nâzil olmuş Enfâl Sûresi: 75.âyeti açıklamak içindir!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Ya eyyühen Nebiyüttekillahe ve lâ tutı'ıl kafiriyne vel münafıkıyn* innAllâhe kâne 'Aliymen Hakiyma;

Ey Nebi! Allâh'tan (açığa çıkarttıklarının sonuçlarını yaşatacağı için) korunanlardan ol! Hakikat bilgisini inkâr edenlere ve münafıklara (ikiyüzlülere) uyma! Muhakkak ki Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

2-) Vettebı' ma yuha ileyke min Rabbik* innAllâhe kâne Bima ta'melune Habiyra;

Rabbinden sana vahyolunana tâbi ol... Muhakkak ki Allâh, yaptıklarınızı (yaratan olarak) Habiyr'dir.

3-) Ve tevekkel alAllâh* ve kefa Billâhi Vekiyla;

Allâh'a tevekkül et! Esmâ'sıyla hakikatin olan Allâh, Vekiyl olarak yeterlidir!

4-) Ma ce'alAllâhu li racülin min kalbeyni fiy cevfih* ve ma ce'ale ezvacekümüllaiyi tuzahirune minhünne ümmehatiküm* ve ma ce'ale ed'ıyaeküm ebnaeküm* zâliküm kavlüküm Bi efvahiküm* vAllâhu yekulül Hakka ve HUve yehdis sebebi;

Allâh hiçbir erkeğin göğüs boşluğunda iki kalp oluşturmamıştır! Kendilerinden zihar (eşini anası gibi kabullenerek kendine haram kılma) yaptığınız eşlerinizi, analarınız kılmamıştır. Evlatlık kabullendiklerinizi de oğullarınız kılmamıştır. Bunlar boş laflarınızdır! Allâh Hakk'ı bildirir; doğru yola O hidâyet eder!

5-) Üd'uhüm liabaihim huve aksetu indAllâh* fein lem ta'lemu abaeüm feihvanüküm fiyd diyini ve mevaliyküm* ve leyse aleyküm cünahun fiyma ahta'tüm Bihi ve lâkin ma te'ammedet kulubüküm* ve kânAllâhu Ğafûran Rahıyma;

Onlara (evlatlık aldıklarınıza), babalarına nispetle hitap edin... Bu, Allâh indinde daha adaletlidir. Eğer onların babalarını bilmiyorsanız, bu durumda onlar, sizin dinde kardeşleriniz ve dostlarınızdır... Hata yaptığınız şeyde üzerinize bir suç yoktur... Fakat kasıtlı düşünerek yaptıklarınız hariç... Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

6-) EnNebiyü evla Bil mu'miniyne min enfüsihim ve ezvacühu ümmehatühüm* ve ülül' erhami ba'duhüm evla Bi ba'dın fiy Kitabillâhi minel mu'miniyne vel mühaciriyne illâ en tef'alu ila evliyaiküm ma'rufa* kâne zâlike fiyl Kitabı mestura;

En Nebi, iman edenlere, kendi benliklerinden daha önceliklidir! Onun eşleri onların (iman edenlerin) analarıdır! Akrabalar da Allâh'ın Kitabında (diğer) iman edenlerden ve muhacirlerden, (mirasça) birbirlerine daha önceliklidirler... Dostlarınıza dinen iyilik işlemeniz hariç... Bu, Bilgi'den bir hükümdür.

Ahzâb Sûresi: 7-8

ACIKLAMA:

Ahzâb Sûresi: 7-8 âyetleri, sûre “Yâ eyyühenNebiyü!” diye başlamış ve 6.âyette müminlere “EnNebi”nin önemi vurgulanınca, bu âyetlerde de “EnNebi”ye, Nûh ve Ulul’Azm dört Rasûl’den alınan ağır mîsak hatırlatılmak için nâzil olmuş!

7-) Ve iz ehaznâ minen Nebiyyine miysâkahüm ve minke ve min Nuhın ve İbrahiyme ve Musa ve ‘İysebni Meryem* ve ehaznâ minhüm miysâkan ğaliyya;

Hani biz Nebilerden taahhüt almıştık; senden, Nuh, İbrahim, Musa ve Meryemoğlu İsa’dan da... Onlardan (bu âyette bahsedilen Nebilerden) ağır bir taahhüt aldık.

8-) Liyes’eles sadikiyne ‘an sıdkihim* ve eadde lil kafiriyne azâben eliyma;

Sadıklara sıdklarının gereği sorulsun (denensinler bu konuda) diye... Hakikat bilgisini inkâr edenler için ise feci bir azap hazırlamıştır.

Ahzâb Sûresi: 9-25

ACIKLAMA:

Ahzâb Sûresi: 9-25 âyet grubu, Hendek Savaşı hakkındadır!.. O süreçteki olayları ve tarafları türlü yönleriyle anlatmaktadır!..

9-) Ya eyyühelleziyne amenüzkürü nı’metAllâhi aleyküm iz caetküm cünüdün feerselna aleyhim riyan ve cünüden lem teravha* ve kânAllâhu Bima ta’melune Basiyra;

Ey iman edenler... Size olan Allâh nimetini hatırlayın... Hani (Hendek savaşında) size ordular geldi de onların üzerine bir fırtına ve görmediğiniz ordular irsâl ettik... Allâh, yaptıklarınızı (yaratana olarak) Basiyr’dır.

10-) İz cauküm min fevküküm ve min esfele minküm ve iz zâğatil’ ebsaru ve beleğatil kulubül hanâcire ve tezunnune Billâhizzununa;

Hani size hem üst tarafınızdan ve hem de aşağı tarafınızdan geldiler... Hani gözleriniz kaymış, yürekleriniz ağzınıza varacak hâle gelmişsiniz! Allâh hakkında türlü zanlarda bulunuyordunuz.

11-) Hünalikebtüliyel mu’minune ve zülzilu zilzalen şediya;

İşte orada iman edenler imtihan edilmiş ve şiddetli bir şekilde sarsılmışlardı.

12-) Ve iz yekulül münafikune velleziyne fiy kulubihim meredun ma ve’adenAllâhu ve RasûluHU illâ ğurura;

Hani münafıklar ve kalplerinde maraz bulunanlar (sağlıklı düşünemeyenler): “Allâh ve O’nun Rasûlü, bize bir aldanıştan başka

bir şey vadetmemiş” diyorlardı.

13-) Ve iz kalet taifetün minhüm ya ehle yesribe lâ mükame leküm fercîû* ve yeste'zinü feriykun minhümün Nebiye yekulune inne buyutena avretün ve ma hiye Bi avretin, in yüriydune illâ firara;

Hani onlardan bir grup dedi ki: “Ey Yesrib Halkı (Yesrib, Medine'nin eski adıdır)! Sizin için kalınacak yer yoktur; geri dönün!” Onlardan bir grupsa: “Muhakkak ki evlerimiz korumasızdır” diyerek O Nebiden izin istiyordu... Oysa onlar (evleri) korunaksız değildir... Onlar kaçmaktan başka bir şey istemiyorlardı.

14-) Velev dühilet aleyhim min aktariha sümme süilül fitnete leatevha ve ma telebbesü Biha illâ yesiyrâ;

Eğer onun (şehrin) çevresinden evlerine zorla girilmiş olsaydı, sonra da onlardan dinlerinden dönmeleri istenseydi, onu mutlaka uygularlardı (münafıklar - ikiyüzlüler)...

15-) Ve lekad kânu ahedullahe min kablü lâ yüvellunel edbar* ve kâne ahduallahî mes'ula;

Andolsun ki, arkalarına dönüp kaçmayacaklarına dair daha önce Allâh'a ahdetmişlerdi... Allâh'a verilen söz (ahd) sorulur (sonucu yaşatılır)!

16-) Kul len yenfe'akümül firaru in ferartüm minel mevti evil katli ve izen lâ tümette'üne illâ kaliyla;

De ki: “Eğer ölümden yahut öldürülmekten kaçırıyorsanız, kaçışınız size asla fayda vermez... Tut ki kaçtınız diyelim (çok çok kısa dünya yaşamı nedeniyle) kazancınız yok denecek kadar az olur!”

17-) Kul men zelleziy ya'sımüküm minAllâhi in erade Biküm suen ev erade Biküm rahmeten, ve lâ yecidune lehüm min dünillâhi Veliyyen ve lâ Nasıyrâ;

De ki: “Eğer sizden bir kötülük (açığa çıkarmayı) irade ederse yahut sizden bir rahmet (açığa çıkarmayı) irade ederse, sizi Allâh'a (iradesine) karşı kim korur?” Allâh dünunda ne bir Veliyy ne de bir yardımcı bulamazlar.

18-) Kad ya'lemullâhul mu'avvikıyne minküm velkailıyne lihvanihim helümme ileyna* ve lâ ye'tunel be'se illâ kaliyla;

Sizden bu işi savsaklayıp ve cemaatine de: “(Rasûlullah'ı bırakın) bize gelin!” diyenleri Allâh gerçekten bilir! Zaten onlar savaşa pek az gelirler.

19-) Eşihhaten aleyküm* feizâ caelhavfü raeytehüm yenzurune ileyke teduru a'yünühüm kelleziy yuğşa aleyhi minel mevti* feizâ zehebelhavfü seleküküm Bi elsinetin hıdadın eşihhaten alel hayt* ülaike lem yu'minu feahbetAllâhu a'malehüm* ve kâne zâlike alAllâhi yesiyrâ;

Size karşı cimridirler (ikiyüzlüler)! Savaş - ölüm korkusu geldiğinde, üzerine ölüm korkusuyla baygınlık çökmüş kimse gibi, gözleri dönmüş bir hâlde sana baktıklarını görürsün... Korkuları geçtiğindeyse mal düşkünleri olarak sizi keskin dilleri ile incitirler... İşte bunlar iman etmemişlerdir! Bu yüzden de Allâh onların yaptıklarını boşa çıkarmıştır... Bu, Allâh için pek kolaydır.

20-) Yahsebunel ahzabe lem yezhebu* ve in ye'til ahzabü yeveddu lev ennehüm badune fiyl a'rabi yes'elune 'an enbaiküm* ve lev kânu fiyküm ma katelu illâ kaliyla;

Ahzab'ın (savaşmak için gelen destek gruplarının) gitmediğini sanıyorlar... Eğer Ahzab (yeniden) gelse, bunlar arzu ederler ki, kendileri bedevîler içinde çölde kalıp, haberlerinizi almakla yetinsinler! Zaten aranızda olsalardı, pek az savaşmışlardı.

21-) Lekad kâne leküm fiy Rasûlillâhi üsvetün hasenetün limen kâne yercullahe vel yevmel âhire ve zekerAllâhe kesiyra;

Andolsun ki, Rasûlullâh'ta sizin için mükemmel bir örnek yaşam vardır! Allâh'ı ve sonsuz geleceği umanlar ve Allâh'ı çok zikredenler (hatırlayanlar) için!

22-) Ve lemna rael mu'minunel ahzabe kalu hazâ ma veadenAllâhu ve RasûluHU ve sadakAllâhu ve RasûluHU ve ma zadehüm illâ iymanen ve tesliyma;

İman edenler ise Ahzab'ı (destek için gelmiş grupları) gördüklerinde: "Bu, Allâh ve Rasûlünün bize vadettiğidir... Allâh da Rasûlü de doğru söylemiştir" dediler... (Bu) onların ancak iman ve teslimiyetlerini artırdı.

23-) Minel mu'miniyne ricalün sadeku ma ahedullahe aleyh* feminhüm men kadâ nahbehu ve minhüm men yentezir* ve ma beddelu tebdilya;

İman edenlerden öyle rical vardır ki, Allâh'a verdikleri sözde durdular... Onlardan kimi hayatını adamıştı, yerine getirdi (Allâh uğruna ölümü tattı); ve onlardan kimi de (yerine getirmeyi) beklemektedir... Onlarda değişme olmamıştır!

24-) LiyecziyAllâhus sadikiyne Bi sıdkihim ve yu'azzibel münafikiyne in şâe ev yetube aleyhim* innAllâhe kâne Ğafûran Rahıyma;

Böylece Allâh, sadıkları (doğrucuları - hakikati tasdik edenleri) sıdkların (saf samimi inanç) sonuçlarıyla cezalandıracak; münafıkları ise, dilerse azabı yaşatacak yahut onların tövbelerini gerçekleştirecek... Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

25-) Ve reddAllâhulleziyne keferu Bi ğayzihim lem yenalu hayra* ve kefAllâhul mu'miniynel kıtal* ve kânAllâhu Kavıyyen 'Azıyza;

Allâh, hakikat bilgisini inkâr edenleri bir hayra nail olmaksızın

kendi hışımları ile defetti! Allâh, savaşta iman edenlere yeterli geldi... Allâh Kaviyy'dir, Aziyy'dir.

Ahzâb Sûresi: 26-27

ACIKLAMA:

Ahzâb Sûresi: 26-27 âyet grubu, Hendek Savaşı akabinde gerçekleşen Benî Kurayza Gazvesi hakkında nâzil olmuş!..

26-) Ve enzeleleziyne zاهرهؤم min ehli Kitabi min sayasıyhim ve kazefe fiy kulubihimür ru'be feriykan taktülune ve te'sirune feriyka;

Ehl-i kitaptan onlara arka çıkanları da kalelerinden indirdi ve onların kalplerine endişe düşürdü... Bir bölümünü öldürüyordunuz, bir bölümünü de esir ediyordunuz.

27-) Ve evreseküm Ardahüm ve diyarehüm ve emvalebüm ve Ardan lem tetauha* ve kânAllâhu alâ külli şey'in Kadiyra;

Onların arazilerine, yurtlarına, mallarına ve henüz ayak basmadığınız bir bölgeye sizi mirasçı kıldı... Allâh her şeye Kaadir'dir.

Ahzâb Sûresi: 28-40

ACIKLAMA:

Ahzâb Sûresi: 28-40 âyet grubu, Hz. Rasûlullâh a.s.'ın eşleri'nin imtihanı; ehl-i beyt'in şerefi ve özel sorumluluğu; Zeyd B. Hârise'nin boşadığı Zeynep Binti Câhş ra.'a vâlidemiz ile evliliği hakkında nâzil olmuştur!..

28-) Ya eyyühen Nebiyü kul li ezvacike in küntünne türidnel hayated dünya ve ziyneteha fetealeyne ümetti'künnen ve üserrihkünne serahan cemiyla;

Ey Nebi... Eşlerine de ki: "Eğer dünya hayatını ve onun zinetini diliyorsanız, gelin size boşanma bedeli vereyim ve sizi güzel bir şekilde serbest bırakayım."

29-) Ve in küntünne türidnAllâhe ve RasûleHU veddarel'ahirete feinnAllâhe e'adde lilmuhsinati minkünne ecren 'azıyma;

“Yok eğer Allâh'ı, Rasûlünü ve sonsuz gelecek yurdunu diliyorsanız, muhakkak ki Allâh sizden, muhsin kadınlar (görürcesine Allâh'a yönelmişler) için çok büyük bedel hazırlamıştır.”

30-) Ya nisaen Nebiyi men ye'ti minkünne Bi fahişetin mübeyyinetin yuda'af lehel azâbü dı'feyn* ve kâne zâlîke alAllâhi yesiyrâ;

Ey Nebi'nin Kadınları... Sizden kim apaçık bir terbiyesizlik - haddini aşan fiil yaparsa, onun için azap iki misli olur! Bu, Allâh üzerine pek kolaydır.

31-) Ve men yaknüt minkünne Lillâhi ve RasûliHİ ve ta'mel salihan nü'tiha ecreha merreteyni ve a'tedna leha rizkan keriyima;

Sizden kim Allâh'a ve Rasûlüne itaat eder ve imanın gereğini uygularsa, ona da ecrini iki kere veririz... Onun için cömert - zengin bir yaşam gıdası hazırlamışızdır.

32-) Ya nisaen Nebiyi lestünne keehadin minennisai inittেকaytünne fela tahda'ne Bil kavli feyatmeallezîy fiy kalbihi meradun ve kulne kavlen ma'rufa;

Ey Nebi'nin Hanımları... Siz kadınlardan herhangi biri gibi değilsiniz! Eğer korunmak istiyorsanız (muhatabınız olan erkeğe) edâlı - işveli konuşmayın! Bu yüzden, düşüncesiz - hastalıklı olan kimse sizden umutlanır! Uygun ve yanlış anlaşılmayacak tarzda konuşun!

33-) Ve karne fiy buyutikünne ve lâ teberrecne teberrucel cahiliyyetil'ula ve ekimnes Salâte ve atiynez Zekâte ve etı'nAllâhe ve RasûleHU, innema yürıydullahu liyüzhibe ankümürricse EhlelBeyti ve yütahhireküm tathiyra;

Evlerinizde oturun... Önceki cahiliye anlayışındaki gibi (işveli cazibeli tahrîk edici şekilde) kendinizi teşhir ederek yürümeyin... Salâtı ikame edin, zekâtı verin, Allâh'a ve Rasûlüne itaat edin! (Ey Rasûlün) hane halkı, Allâh sizden yalnızca ricisi (kiri, maddi şeylere bağlılığınızı, bedensel şeyler ile kayıtlanmanızı) gidermek ve sizi tertemiz yapmayı diler!

34-) Vezkürne ma yütla fiy buyutikünne min âyâtillâhi vel hıkmeti, innAllâhe kâne Latıyfen Habiyra;

Evlerinizde Allâh'ın âyetlerinden ve hikmetten bildirilenleri zikredin (anın)... Muhakkak ki Allâh Latıyf'tir, Habiyr'dir.

35-) İnnel müslimiyne vel müslimati vel mu'miniyne vel mu'minati vel kanitiyne vel kanitati ves sadikiyne ves sadikati ves sabiriyne ves sabirati vel haşı'iyne vel haşı'ati vel mütesaddikiyne vel mütesaddikati ves

sâimiyne ves sâimati vel hafızıyne fûruehüm vel hafızati vez zakirinAllâhe kesiyren vez zakirati e'addAllâhu lehüm mağfireten ve ecren 'azıyma;

Muhakkak ki İslâm'ı kabul etmiş erkekler ve İslâm'ı kabul etmiş kadınlar, iman eden erkekler ve iman eden kadınlar, itaat eden erkekler ve itaat eden kadınlar, sadık (sözünü yerine getiren) erkekler ve sadık kadınlar, sabreden erkekler ve sabreden kadınlar, huşû eden (hakikati fark etmenin getirisi olan hassasiyet hâli) erkekler ve huşû eden kadınlar, tasaddukta bulunan (sadaka - zekât veren) erkekler ve tasaddukta bulunan kadınlar, orucu yaşayan erkekler ve orucu yaşayan kadınlar, ırzlarını koruyan erkekler ve ırzlarını koruyan kadınlar, Allâh'ı çok zikreden (hatırlayan) erkekler ve zikreden kadınlar var ya, işte Allâh onlar için bir mağfiret ve azîm bir ecir hazırlamıştır.

36-) Ve ma kâne li mu'minin ve lâ mu'minetin izâ kadAllâhu ve RasûluHU emren en yekûne lehümül hıyeretü min emrihim* ve men ya'sıllahe ve RasûleHU fekad dalle dalalen mubiyna;

Allâh ve Rasûlü bir iş hakkında hükmettiklerinde, iman etmiş bir erkek ve iman etmiş bir kadının, o işlerinde, kendileri için tercih-seçim hakkı yoktur! Kim Allâh'a ve Rasûlüne isyan ederse (uygulamazsa), gerçekten apaçık vanlış olan bir inanca sapmıştır!

37-) Ve iz tekulü lillezıye en'amAllâhu aleyhi ve en'ante aleyhi emsik aleyke zevceke vettekıllahe ve tuhfi fiy nefsike mAllâhu mübdıyhi ve tahşen Nas* vAllâhu ehakku en tahşaHU, felemma kadâ Zeydün minha vetaren zevvecnakeha likey lâ yekûne alel mu'miniyne harecün fiy ezvaci ed'ıyaihım izâ kadav minhünne vetarâ* ve kâne emrullahi mef'ula;

Hani sen, Allâh'ın üzerine in'amda bulunduğın ve senin de kendisine in'amda bulunduğın kimseye (Hz. Rasûlullâh'ın evlatlığı Zeyd b. Harise): "Eşini nikâhında tut ve Allâh'tan korun" diyordun, (fakat) Allâh'ın açığa çıkaracağı şeyi düşüncende gizliyordun ve insanlardan endişeliydin (bu fikrini yanlış anlayıp Allâh yolundan dönerler diye)! (Oysaki) Allâh, kendisinden endişe etmene daha lâyıktır! Zeyd ondan boşanınca, onu (Zeynep'i) seninle biz evlendirdik ki; evlatlıklarının eşlerinde, onlarla ilişkiyi bitirdiklerinde, iman edenler için (onlarla evlenmek hususunda) bir zorluk - engel olmasın... Allâh'ın hükmü yerine gelmiştir!

38-) Ma kâne alenNebiyi min harecin fıyma feradAllâhu leh* sünnetAllâhi fiyllezıyne halev min kabl* ve kâne emrullahi kaderen makdura;

Allâh'ın kendisine zorunlu kıldıklarında O Nebi'ye sorumluluk yoktur! Bu, önceden geçmişler içinde de Sünnetullâh'tır... Allâh'ın

hükmü, planlanmış (yerine gelmesi kesin) bir kadedir!

39-) Elleziyne yübelliğune risalâtillahi ve yahşevneHU ve lâ yahşevne ehaden illAllâh* ve kefa Billâhi Hasiyba;

Onlar (O Rasûller) ki, Allâh'ın risâletlerini (Hakikat bilgisini) tebliğ ederler, O'ndan haşyet ederler ve Allâh'tan başka hiç kimseden haşyet etmezler... Hasiyb olarak Allâh kâfidir!

40-) Ma kâne Muhammedün eba ehadin min ricaliküm ve lâkin Rasûlellahi ve Hatemen Nebiyyin* ve kânAllâhu Bi külli şey'in 'Aliyma;

Muhammed, sizin ricalinizden birinin babası değildir!.. Fakat Allâh Rasûlüdür; Nebilerin Hâtemidir (zirvesi - sonucusudur)... Allâh, her şeyi (B sırınca) Aliym'dir.

Ahzâb Sûresi: 45-56

ACIKLAMA:

Ahzâb Sûresi: 45-56 âyet grubu, sûre'nin başlangıcı ve temâsı – EnNebi- ile bütünleşen bir şekilde Hz. Rasûlullâh (a.s)'a nikâhı helâl olanlar (50); Hz. Rasûlullâh (a.s)'ın eşlerine hicâb (53) ve istisnâsı (55) hükmü vb hakkında nâzil olmuştur!..

56.âyet ile ilgili rivayet:

“**Muhakkak ki Allâh ve melekleri, En-Nebi'ye (işlevi hakikatinden vahyolunan muhteşem bevin'e {ettehiyyât'taki En-Nebi'?) salât eder... Ey iman edenler, siz de O'na (kaynak tecelliye) salât edin (yönelin) ve teslimiyet ile selâm verin (İslâm'ı yaşatın)!”(Ahzâb: 56) âyeti, sahabe'nin “Yâ RasûlAllâh, sana selâm'ı bildik; peki sana nasıl salât edeceğiz?” diye sorması üzerine nâzil olmuş; ki, bu rivayet, âyetin sebab-i nüzûlü demektir!..**

Diğer rivayette ise bu âyet nâzil olunca sahabe aynı soruyu sorar!.. Bunun üzerine Hz. Rasûlullâh (a.s), salât(namaz)larda okuduğumuz SALLİ-BÂRİK salavâtlarını öğretir!..

“**Allâhümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ salleyte alâ İbrahîme ve alâ âli İbrahîm; inneKE Hamiydun Meciyd... Ve barik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammedin kemâ barekte alâ İbrahîme ve alâ âli İbrahîm; inneKE Hamiydun Meciyd.”**

45-) Ya eyyühenNebiyyü inna erselnake şahiden ve mübeşşiren ve

neziyra;

Ey Nebi... Muhakkak ki biz seni bir şahit, bir müjdecî ve bir uyarıcı olarak irsâl ettik;

46-) Ve da'iyen ilAllâhi Biiznihi ve siracen müniyra;

Allâh'a (Hakikatine) O'nun izniyle çağırın ve nûr saçan bir ışık kaynağı olarak!

47-) Ve beşşiril mu'miniyne Bi enne lehüm minAllâhi fadlen kebiyra;

İman edenlere, muhakkak ki onlar için Allâh'tan büyük bir lütuf - ihsan olduğunu müjdele!

48-) Ve lâ tutı'ıl kafiriyne vel münafikiyne ve da' ezâhüm ve tevekkel alAllâh* ve kefa Billâhi Vekiyla;

Hakikat bilgisini inkâr edenlere de, münafıklara da uyma! Onların eziyetlerine aldırma! Allâh'a tevekkül et! Esmâ'sıyla hakikatin Allâh, Vekiyl olarak yeterlidir!

49-) Ya eyyühelleziyne amenû izâ nekahtümül mu'minati sümme tallaktümuhünne min kabli en temessuhünne fema leküm aleyhinne min iddetin ta'tedduneha* femetti'uhünne ve serrihuhünne serahan cemiyâ;

Ey iman edenler! İman etmiş kadınları nikâhlayıp sonra kendilerine dokunmadan önce onları boşarsanız, sizin için onlar aleyhine, sizin belirleyeceğiniz bir iddet (yeniden evlenmelerine mâni bir süreç) hakkınız yoktur... Derhâl mut'alarını verin (mal - para verin) ve kendilerini kolaylıkla serbest bırakın.

50-) Ya eyyühen Nebiyyü inna ahlelna leke ezvacekellatîy ateyte ücurehünne ve ma meleket yemiynüke mimma efaAllâhu aleyke ve benati ammike ve benati ammatike ve benati halike ve benati hâlâtikellatîy hacerne meake, vemraten mu'mineten in vehebet nefseha linNebiyyi in eraden Nebiyyü en yestenkilahâ* halisaten leke min dunil mu'miniyn* kad alimna ma feradna aleyhim fîy ezvacihim ve ma meleket eymanühüm likeyla yeküne aleyke harec* ve kânAllâhu Ğafûran Rahiyma;

Ey Nebi! Muhakkak ki biz sana mehrlerini verdiği eşlerini, Allâh'ın sana ganimet olarak verdiklerinden sağ elinin mâlik olduklarını (cariyeleri) ve seninle beraber hicret eden; amcanın kızlarını, halalarının kızlarını, dayının kızlarını ve teyzelerinin kızlarını; bir de eğer kendini O Nebi'ye hibe etmiş, O Nebi de onunla evlenmeyi dilemiş ise, iman etmiş bir kadını, diğer iman etmişler dışında sana özel olarak helal kıldık... Onlara eşleri ve cariyeleri hakkında neyi farz ettiğimizi mutlaka biliyoruz... Sana, bir vebal düşüncesi olmasın diye (bu hükümleri açıkladık)... Allâh Ğafûr'dur, Rahiym'dir.

51-) Türciy men teşâü minhünne ve tü'viy ileyke men teşâ'* ve menibteğayte mimmen 'azelte fela cünâha aleyk* zâlike edna en tekarre

a'yünühünne ve lâ yahzenne ve yerdayne Bima ateytehünne küllühün*
vAllâhu ya'lemu ma fîy kulubiküm* ve kânAllâhu 'Aliymen Haliyma;

Onlardan dilediğini geriye bırakırsın, dilediğini de yanına alırsın... Uzlet ettiğin (sırasını geri bıraktığın hanımlardan) kimi (tekrar yanına almak) istersen, sana bir vebal yoktur... Bu, onların gözlerinin aydın olmasına, mahzun olmamalarına ve kendilerine verdiği ile hepsinin razı olmalarına en uygundur... Allâh kalplerinizde olanı bilir... Allâh Aliym'dir, Haliym'dir.

52-) Lâ yehillu leken nisaü min ba'dü ve lâ en tebeddele Bihinne min ezvacin velev a'cebeke husnühünne illâ ma meleket yemiynük* ve kânAllâhu alâ külli şey'in Rakıyba;

Bundan sonra (başka) kadınlar sana helal olmaz... Güzellikleri hoşuna gitse bile bunları başka eşlerle değiştirmek (olmaz)! Cariyelerin hariç... Allâh her şey üzerine Rakıyb'dir.

53-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tedhulu buyuten Nebiyyi illâ en yü'zene leküm ila ta'amin ğayre nazırıyne inahü, ve lâkin izâ du'ıytüm fedhulu feizâ ta'ımtüm fenteşiru ve lâ müste'nisiyne li hadıys* inne zâliküm kâne yü'zin Nebiyye feyestahiy minküm vAllâhu lâ yestahiy minel Hakk* ve izâ seeltümuhünne meta'an fes'eluhünne min verai hıcab* zâliküm atheru likulubiküm ve kulubihinn* ve ma kâne leküm en tü'zû RasûlAllâhi ve lâ en tenkihu ezvacehu min ba'dihi ebeda* inne zâliküm kâne 'indAllâhi 'azıyma;

Ey iman edenler... O Nebi'nin evlerine, sizin için bir yemeğe izin verilmeniz dışında, girmeyin... (Bu da onun (yemeğin pişme) vaktini beklemeksizin - gözlemeksizin (olsun)... Fakat davet olduğunuzda girin... Yemek yedikten sonra da (ev halkı veya birbirinizle) lakırdıya dalmaksızın dağılın! Muhakkak ki bu (davranışınız - laubaliliğiniz), O Nebi'ye eziyet veriyor, fakat O sizden çekiniyor (bir şey diyemiyor kırmamak için)! Allâh, Hakk'ı açığa vurmaktan çekinmez! Onlardan (Nebi'nin eşlerinden) bir şey istediğinizde, onlardan perde arkasından isteyin... İşte bu, sizin kalpleriniz için de onların kalpleri için de daha temizdir... Sizin Rasûlullâh'a eziyet vermeniz de, O'ndan sonra O'nun eşlerini nikâhlamanız da ebeden olacak bir şey değildir... Muhakkak ki bu, Allâh indinde azımdır.

54-) İn tûbdu şey'en ev tuhfuhü feinnAllâhe kâne Bi külli şey'in 'Aliyma; **Bir şeyi açığa vursanız da gizleseniz de, Allâh kesinlikle her şeyi (yaratana olarak) Aliym'dir.**

55-) Lâ cünâha aleyhinne fîy abaihinne ve lâ ebnaihinne ve lâ ihvanihinne ve lâ ebnai ihvanihinne ve lâ ebnai ehavatihinne ve lâ nisaihinne ve lâ ma meleket eymanühünne* vettekıynAllâh* innAllâhe kâne alâ külli şey'in Şehıyda;

Onlara; babaları, oğulları, erkek kardeşleri, erkek kardeşlerinin oğulları, kız kardeşlerinin oğulları, diğer iman eden kadınlar ve köleleri hakkında hicapsız görünme hususunda bir vebal yoktur... Allâh'tan korunun... Muhakkak ki Allâh her şey üzerine şahittir!

56-) İnnAllâhe ve MelâiketeHU yusallüne alen Nebiyy* yâ eyyühelleziyne âmenû sallû aleyhi ve sellimû tesliymâ;

Muhakkak ki Allâh ve melekleri, Nebi'ye salât eder... Ey iman edenler, siz de O'na salât (yönelin) edin ve teslimiyet ile selâm verin!

Ahzâb Sûresi: 41-44

ACIKLAMA:

Ahzâb Sûresi: 41-44 âyet grubu'na gelince... Ahzâb: 56.âyet nâzil olduktan sonra bazı sahabeler “*Yâ RasûlAllâh, bu (“Allâh ve melekleri, En-Nebi’ye salât eder!”) sadece sana mahsus, bize bir şey yok?”* demiş... Hz. Ebû Bekr Es-Siddîk ra. ise “*Yâ RasûlAllâh, Allah sana hayır’dan ne bahsetmişse, mutlaka bizî de ona ortak etmiştir!*” demiş!.. Bunun üzerine bu âyet grubu nâzil olmuş!..

41-) Ya eyyühelleziyne amenüzkürullahe zikran kesiyra;

Ey iman edenler! Allâh'ı çok zikredin!

42-) Ve sebbihuHU bükraten ve asiyla;

Sabah - akşam (devamlı) O’nu tespih edin!

43-) HUvelleziy yusalliy aleyküm ve melaiketüHU li yuhriceküm minez zulümati ilenNûr* ve kâne Bil mu’miniyne Rahıyma;

“**HÛ” ki, sizi (oluşmuş benlik - bilinç) karanlıklarından Nûr’a (hakikat ilmi yaşamı) çıkarmak için size salât (tecelli) eder ve O’nun melekleri (Esmâ kuvveleri) de! Hakikatine iman etmişlere Rahıym’dır.**

44-) Tahıyyetühüm yevme yelkavneHU Selâm* ve e’adde lehüm ecran keriyma;

O’na (ölümle) kavuşacakları zaman, onlara esenlik dileği “Selâm”dır... Onlar için kerîm (cömert - zengin şerefli) bir karşılık hazırlamıştır.

Ahzâb Sûresi: 57-73

ACIKLAMA:

Ahzâb Sûresi: 57-73 âyet grubu, Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ın evlilikleri, eşleri, ehl-i beyt kadınları, diğer mümin kadınlar ve bazı sahabeler hakkında, Medine'nin fâsik ve münafik kimselerinin tacizleri, iftiraları, dedikoduları ve bazısını (59) da sahabenin bizzat talebi üzerine nâzil olmuştur; ki "emanet"i yüklenmiş insan (beyin) âyeti ile de sûre tamamlanmış oluyor!..

Bunlardan "cîlbâb" âyeti denilen 59.âyetin sebebi nüzûlü ile ilgili iki rivayet:

"Medine evleri dardı ve içlerinde tuvalet vb ihtiyacını giderecek mekânlar yoktu... Dolayısıyla kadınlar, def'i hacette bulunmak üzere geceleri çıkar, kırlarda def'i hacet eylerlerdi... Medine'de bazı FÂSİK (dini/ahlâkı bozuk) erkekler, bunların peşine düşer, onları taciz ederlerdi... Daha ziyade cariyelerin peşine düşerlerdi... O zamanlarda hür kadınlar sokağa çıktıklarında üzerlerine bir üst elbise alırlar, cariyeler ise buna dikkat etmezler (saç baş açık ve dekolte gezerler)di... İşte bu fâsik erkekler, sokakta üst elbisesi olan bir kadın gördüler mi "Bu hür bir kadın" deyip ona ilişmezler, üst elbisesi olmayan bir kadın gördüler mi ona sarkıntılık ederlerdi... İşte bu gibi davranışlar üzerine bu âyet nâzil olmuş (hür/mümin kadınlara dış elbise zorunlu olmuş)!"

"Nebi (s.a.v.)'in hanımları geceleyin (veya gerektiğinde) bazı ihtiyaçları için dışarı çıkarlardı... MÜNAFİK erkeklerden bazıları da onları gözler, önlerine çıkar ve onları (bakış vb) rahatsız ederlerdi... Nebi (s.a.v.)'in eşleri bu durumdan şikâyetçi oldular da o münafıklara bunu yapmamaları söylendiğinde onlar: "*Biz bunu sadece cariyelere yapıyoruz*" diyerek kendilerini müdafaa etmek istediler... İşte bunun üzerine bu âyet nâzil oldu (Nebi (s.a.v.)'in eşlerine, kızlarına ve mümin kadınlara dış elbise zorunlu oldu)!"

57-) İnnelleziyne yü'zunAllâhe ve RasûleHU leanehünullâhu fîyd dünya vel ahireti ve eadde lehüm azâben mühiyna;

Allâh'a ve O'nun Rasûlüne eziyet edenlere gelince, Allâh onlara dünyada ve sonsuz gelecek yaşamında lânet etmiş ve onlar için aşağılayıcı bir azap hazırlamıştır.

58-) Velleziyne yü'zune mu'miniyne vel mu'minati Bi ğayri mektesebu fekadıhtemelu bühtanen ve ismen mubiyna;

İman etmiş erkeklere ve iman etmiş kadınlara yapmadıkları şeyler (iftira) ile eziyet edenlere gelince, onlar gerçekten bir iftira ve apaçık

bir vebal yüklenmişlerdir.

59-) Ya eyyühenNebiiyyü kul liezvacike ve benatike ve nisail mu'miniyne yüdniyne aleyhinne min celabiybihinn* zâlîke edna en yu'refne fela yü'zeyn* ve kânAllâhu Ğafûran Rahıyma;

Ey Nebi! Eşlerine, kızlarına ve iman etmişlerin hanımlarına de ki: “Cilbap”larını (dış elbise) giysinler... Bu, onların tanınmalarına, bu yüzden de rahatsız edilmemelerine yarar... Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

60-) Lein lem yentehil münafikune velleziyne fiy kulubihim meradun vel murcifune fiyl Mediyneti lenuğriyenneke Bihim sümme lâ yücaviruneke fiyha illâ kaliyla;

Andolsun ki ikiyüzlüler, sağlıksız düşünenler ve Medine'deki dedikodu yayanlar eğer vazgeçmezler ise, kesinlikle seni onlara salarız... Sonra orada sana az komşuluk yapmış olurlar.

61-) Mel'uniyne, eyne ma sükıfu ühızû ve kuttulu taktiyla;

Lânete uğramışlar olarak... Nerede bulunup ele geçirilirse, tutulurlar ve öldürülür de öldürülürler.

62-) SünnetAllâhi filleziyne halev min kabl* ve len tecide lisünnetillahi tebdıyla;

Bu, önceden geçmişler içinde de Sünnetullâh'tır... Sünnetullâh'ın değişecek alternatifi asla yoktur!

63-) Yes'elükenNasü 'anis sa'ati, kul innema 'ıluhu 'indAllâh* ve ma yüdriyke lealles sa'ate tekünü kariyba;

İnsanlar sana o saatten (ölüm) sorarlar... De ki: “Onun ilmi ancak Allâh indindedir”... Sana bildiren nedir, belki o saat yakındır!

64-) İnnAllâhe leanel kafiriyne ve e'adde lehüm se'ıyra;

Muhakkak ki Allâh, hakikat bilgisini inkâr edenlere lânet etmiş; onlara alevli ateşi hazırlamıştır.

65-) Halidiyne fiyha ebada* lâ yecidune Veliyyen ve lâ Nesıyra;

Sonsuza dek orada yaşarlar... Bir velî ve bir yardımcı da bulamazlar.

66-) Yevme tükallebu vucuhühüm fiyn nari yekulune ya leytena eta'nAllâhe ve eta'ner Rasûla;

Vechlerinin (şuurlarının) o ateşe dönüşeceği (pişmanlıkla yanacakları) o süreçte: “Yazıklar olsun bize! Keşke Allâh'a itaat etseydik, keşke O Rasûl'e itaat etseydik” derler.

67-) Ve kalu Rabbena inna eta'na sadetena ve küberaena feedallunes sebıyla;

Daha da dediler ki: “Rabbimiz... Muhakkak ki biz önderlerimize ve

inanç büyüklerimize itaat ettik de (onlar da) bizi (Hak) yoldan saptırdılar.”

68-) Rabbenâ atihim dî'feyni minel azâbi vel'anhüm lâ'nen kebiyra;

“Rabbimiz, onlara iki misli azap ver ve onlara çok büyük bir lânetle lânet et.”

69-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tekûnu kelleziyne azev Musa feberraehullahu mimma kalu* ve kâne indAllâhi veciyha;

Ey iman edenler! Musa'ya eziyet verenler gibi olmayın! Allâh, Onu (onların) dediklerinden temize çıkardı... Allâh indinde vechini teslim etmiş idi.

70-) Ya eyyühelleziyne amenüttekullahe ve kulu kavlen sediyda;

Ey iman edenler! Allâh'tan (yaptıklarınızın sonucunu yaşatacak olan sisteminden) korunun ve sağlam söz söyleyin!

71-) Yuslîh leküm a'maleküm ve yağfir leküm zünubeküm* ve men yuti'llahe ve RasûleHU fekad faze fevzen 'azıyma;

(Ki Allâh da) **sizin davranışlarınızı düzeltsin ve suçlarınızı örtsün... Kim Allâh'a ve Rasûlüne itaat ederse, gerçekten büyük bir kurtuluş ile kurtuluşa ermiştir.**

72-) İnnâ 'aradnel emanete ales Semavati vel Ardı vel cibali feebeyne en yahmilneha ve eşfakne minha ve hamelehel İnsan* innehu kâne zalumen cehula;

Muhakkak ki biz o Emaneti (Esmâ şuuruyla yaşamayı), semâlara (benlik bilincine), arza (bedene) ve dağlara (organlara) önerdik de, onu yüklenmekten kaçındılar (Esmâ bileşimleri onu açığa çıkarmaya elvermedi); ve ondan korktular! Onu, İnsan (hilâfeti oluşturan Esmâ mânâlarını açığa çıkarma şuuru) yükledi! Muhakkak ki o zâlim (hakikatini hakkıyla yaşamakta yetersiz) ve cahildir (sınırsız Esmâ'yı bilmede yetersizdir)!

73-) Li yu'azzibAllâhul münafikine vel münafikati vel müşrikiyne vel müşrikâti ve yetubAllâhu alel mu'miniyne vel mu'minat* ve kânAllâhu Ğafûran Rahıyma;

Allâh, münafık erkeklerle münafık kadınları ve müşrik erkeklerle müşrik kadınları azaplandıracak; iman etmiş erkeklerle iman etmiş kadınların tövbelerini de gerçekleştirecektir... Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

Mâide Sûresi: 6-7

AÇIKLAMA:

Mâide Sûresi: 6-7 âyetleri, Benî Mustalık Ğazvesi'nde, Hz. Aişe-i Siddika ra.'a vâlidemizin kaybolan gerdanlığını aramaya giden ve yanlarında su bulunmayan sahabelerin, giren namaz vaktinde ne yapacakları ile ilgili konuşmalar üzerine nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

6-) Ya eyyühelleziyne amenû izâ kumtüm iles Salati fağsilu vucuheküm ve eydiyeküm ilel merafıkı vemsehu Bi ruusiküm ve ercülekküm ilel ka'beyn* ve in küntüm cünüben fattahheru* ve in küntüm merda ev 'alâ seferin ev cae ehadün minküm minel ğaitı ev lamestümün nisae felem tecidu maen fe teyemmemu sa'iyden tayyiben femsehu Bi vucuhiküm ve eydiyküm minhu, ma yürıydullahu liyec'ale aleyküm min harecin ve lâkin yürıydu li yütahhireküm ve li yütimme nı'meteHU aleyküm leallekküm teşkürun;

Ey iman edenler... Salâta doğrulduğunuzda yüzlerinizi ve dirseklere kadar ellerinizi su ile yıkayın; başlarınızı mesh edin ve iki topuğunuza kadar ayaklarınızı da yıkayın... Eğer cünüp iseniz bütün vücudunuzu yıkayın... Eğer hasta olmuşsanız veya bir sefer üzere iseniz veya sizden biri tuvalet ihtiyacını gidermiş olarak gelirse yahut kadınlarla yatmışsanız, su da bulamamışsanız; temiz toprağa teyemmüm edin... Yüzlerinizi ve ellerinizi ondan mesh edin... Allâh size güçlük oluşturmak dilemez, fakat sizi arındırmak ve "HÛ"nun nimetini sizin üzerinizde tamamlamayı diler; tâ ki şükredesiniz (değerlendirirsiniz).

7-) Vezküru nı'metAllâhi aleyküm ve miysâkaHULleziy vasekaküm Bihi iz kultüm semi'na ve eta'na* vettekullah* innAllâhe Aliymün Bi zatis sudur;

Üzerinizdeki Allâh nimetini ve sizi onunla bağladığı sözleşmeyi hatırlayın; hani "İşittik ve itaat ettik" demiştiniz... Allâh'tan korunun! Muhakkak ki Allâh içinizdekilere, onların Esmâ'sıyla hakikati olarak Aliym'dir.

Münafikun Sûresi: 1-11

ACIKLAMA:

Münafikun Sûresi, Benî Mustalık (Müreysi') Ğazvesi hakkında nâzil olmuştur!.. Bu sefere içlerinde baş münafık Abdullân İbni Übeyy'in bulunduğu birçok münafık da katılmıştı... Bu münafık, müslümanlar arasına nifak ve fitne sokmak, Rasûlullâh (a.s)'ın konumunu zayıflatmak

için her fırsatı değerlendirirdi... Sefer esnasında Rasûlullâh (a.s)’ın gıyabında haddi aşan bazı sözleri de oldu... Nihayet sefer dönüşü, Hz. Aişe-i Sıddıka ra.’a vâlidemize atılan iftiranın (İFK olayının) baş fâili ve yayanları bunlar olmuştular!..

Not: Benî Mustalık (Müreyysi’) Ğazvesi’nin vakti ile ilgili iki görüş vardır... Biz, Hendek Savaşı’ndan sonra olmuştur’u kabul ettik!.. Allâhu âlem!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) İzâ caekelmünafikune kalu neşhedu inneke leRasûlullah* vAllâhu ya’lemu inneke leRasûluHU, vAllâhu yeşhedu innelmünafikiyne lekâzibun;

İkiyüzlüler (münafıklar) sana geldiklerinde dediler ki: “**Senin muhakkak Rasûlullâh olduğuna şehâdet ederiz!**” Allâh biliyor ki kesinlikle sen, O’nun Rasûlüsün! Allâh şahittir ki muhakkak ki ikiyüzlüler yalancılardır.

2-) İttehazû eymanehüm cünneten fesaddu ‘an sebiylillâh* innehüm sâe ma kânu ya’melun;

Yeminlerini bir kalkan edindiler de Allâh yolundan alıkoydular... Yapmakta oldukları gerçekten ne kötüdür!

3-) Zâlîke Biennehüm amenû sümme keferu fetubi’a ‘alâ kulûbihim fehüm lâ yefkahun;

Bunun sebebi şudur: İman ettiler, sonra küfür ettiler (iman ettik dedikleri gerçeği inkâr ettiler)... **Bu yüzden kalpleri** (anlayışları) **kilitlendi! Bu yüzden,** (inkârları kilitlenmeyi oluşturduğu için) **onlar** (Risâlet işlevini) **kavrayamazlar!**

4-) Ve izâ raeytehüm tu’cibûke ecsamuhüm ve in yekulu tesma’ likavlihim keennehüm huşûbün müsennedetun, yahsabune külle sayhatin ‘aleyhim* hümul’aduvvu fahzerhüm* katelehümullah* enna yu’fekûn;

Onları gördüğünde bedenleri (görünüşleri) **hoşuna gider... Konuşurlarsa, sözlerini dinlersin... Onlar** (birbirine) **dayandırılmış keresteler** (şuursuz bedenler) **gibidirler! Her yüksek sesli sesleniş kendi aleyhlerine sanırlar! Onlar düşmandır, onlardan korun! Allâh onları öldürsün** (anlasınlar hakikat neymiş)! **Nasıl da** (hakikatlerinden) **döndürülüyorlar!**

5-) Ve izâ kıyle lehüm te’alev yestağfir leküm Rasûlullahi levvev ruûsehüm ve raeytehüm yesuddûne ve hüm mustekbirun;

Onlara: “Gelin, Rasûlullâh sizin için mağfiret dilesin” denildiği vakit, başlarını çevirdiler; sen onların kendini beğenmiş benlik sahipleri olarak yüz çevirdiklerini görürsün.

6-) Sevaun ‘aleyhim estağferte lehüm em lem testağfir lehüm* len yağfirAllâhu lehüm* innAllâhe lâ yehdilkavmel fasikıyn;

Onlar için mağfired dilemen yahut dilememen onlara birdir! Allâh onları asla mağfired etmez! Muhakkak ki Allâh inancı bozuklar topluluğunu hakikate erdirmez!

7-) Hümülleziyne yekulüne lâ tunfiku ‘alâ men ‘inde Rasûlillâhi hattâ yenfaddu* ve Lillâhi hazâinüsSemavati vel’Ardı ve lakinnelmünafikiyne lâ yefkahun;

Onlar: “Rasûlullâh’ın yanında olanlara bağıšta bulunmayın, böylece dağılıp gitsinler” diyen kimselerdir! Semâların ve arzın hazineleri Allâh içindir! Fakat ikiyüzlüler anlayıp kavrayamazlar.

8-) Yekulüne lein reca’na ilelMediyetni leyuhricennel e’azzu minhel ezelle, ve Lillâhil ‘izzetu ve liRasûliHİ ve lilmu’miniyne ve lakinnelmunafikiyne lâ ya’lemun;

(O ikiyüzlü) dedi ki: “Andolsun ki eğer Medine’ye geri dönersek, en Aziyz olan, en zelil olanı oradan mutlaka çıkaracaktır!” Oysa izzet Allâh’ındır, Rasûlünündür ve iman edenlerindir. Ne var ki ikiyüzlüler bilemezler!

9-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tülhiküm emvaluküm ve lâ evladuküm ‘an zikrillâh* ve men yef’al zâlîke feûlaïke hümülhasirun;

Ey iman edenler... Mallarınız da evladınız da sizi Allâh’ın zikrinden (Hakikatınızı hatırlamaktan) meşğûl edip (gereğini yaşamaktan) alıkoymasın! Kimler bunu yaparsa, işte onlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir!

10-) Ve enfiku min ma razaknâküm min kabli en ye’tiye ehadekümülmevtü feyeküle Rabbi lev lâ ahharteniy ila ecelin kariybin, feassaddeka ve ekün minessalihıyn;

Sizden birine ölüm gelip çattığında (hakikati gördüğünüzde): “Rabbim beni yakın bir sona kadar erteleyeydin de mallarımı bağışlasaydım ve imanın gereğini uygulayanlardan olsaydım” demesinden önce; size verdiğimiz yaşam gıdalarından bağışlayın!

11-) Ve len yuahhırAllâhu nefsen izâ cae eceluha* vAllâhu Habiyrun Bima ta’melun;

Eceli geldiğinde, Allâh hiçbir nefsi ertelemez! Allâh yaptıklarınızı (yaratana olarak) Habiyr’dır!

Nûr Sûresi: 11-64

ACIKLAMA:

Nûr Sûresi: 11-64 âyet grupları, “İFK” (Hz. Aişe-i Sıddıka ra.’a vâlidemize atılan iftira) olayı üzerine ve buna bağlı bazı konular hakkında nâzil olmuştur!..

11-) İnnelleziyne cau Bil ifki usbetün minküm* lâ tahsebhü şerren leküm* bel huve hayrun leküm* li küllimriin minhüm mektesebe minel ism* velleziy tevella kibrehu minhüm lehu azâbün azıym;

Muhakkak ki zina iftirasıyla gelenler (Hz. Ayşe r.a.’a iftira eden münafıklar) sizden sırf o çirkin itham için bir araya gelen bir gruptur! Onu (iftirayı) sizin için bir şerr sanmayın! Bilakis o sizin için bir hayırdır... Onlardan her bir kişinin o suçtan kazandığı kendisindedir. Onlardan suçun büyüğünü üstlenen elebaşına gelince, onun için çok büyük azap vardır.

12-) Levla iz semî’tümuhü zannel mu’minune vel mu’minatu Bi enfüsihim hayren, ve kalu hazâ ifkûn mubiyn;

Onu (iftirayı) işittiğinde iman eden erkekler ve iman eden kadınların birbirleri hakkında hayır zannında bulunup: “Bu apaçık iftiradır” demeleri gerekmez miydi?

13-) Levla cau aleyhi Bi erbeati şühedae, feiz lem ye’tu Biş şühedai feülaike indAllâhi hümül kâzibun;

(O iftirayı yayanlar) **buna dair dört şahit getirmeli değil miydiler? Mâdemki şahitleri getirmedi, işte onlar Allâh indinde yalancıların ta kendileridirler.**

14-) Ve levla fadlullahi aleyküm ve rahmetuHU fiyd dünya vel ahireti lemesseküm fiy ma efadtüm fiyhi azâbün azıym;

Eğer dünyada ve sonsuz gelecek sürecinde Allâh’ın fazlı ve O’nun rahmeti üzerinizde olmasaydı, attığınız iftira yüzünden kesinlikle çok büyük azap dokunurdu.

15-) İz telakkavnehu Bi elsinetiküm ve tekulune Bi efvahiküm ma leyse leküm Bihi ‘ilmun ve tahsebunehu heyyina* ve huve ‘indAllâhi azıym;

İftirayı dedikodu yollu edinip, hakkında kesin bir bilginiz olmayan şeyi laflıyor ve bunu sıradan bir konuşma sanıyorsunuz... (Oysa) o, Allâh indinde azîmdir (büyük bir şey)!

16-) Ve levla iz semî’tümuhü kultüm ma yekûnu leNA en netekelleme Bi hazâ* subhaneKE hazâ bühtanun azıym;

Onu (o yalanı) işittiğinizde: “Bunu konuşmak bizim işimiz değildir! Subhaneke (Seni tenzih ederiz)! Bu, azîm bir iftiradır!” demeniz gerekmez miydi?

17-) Ye’ızukümüllâhu en te’ûdü limislihi ebeden in küntüm mu’miniyn;

Eğer iman edenler iseniz, bunun benzeri bir olayı sonsuza dek yaşamamanız için Allâh sizi uyarır!

18-) Ve yübeyyinnallahu lekümül'ayat* vAllâhu Aliymun Hakiym;

Allâh size işaretlerini açıklıyor... Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

19-) İnnelleziyne yuhıbbune en teşiy'al fahşetü fiylleziyne amenû lehüm azâbün eliyümün fiyd dünya vel ahireh* vAllâhu ya'lemu ve entüm lâ ta'lemun;

İman edenler arasında çirkin söylentilerin yayılmasını sevenler var ya, onlar için dünyada da sonsuz gelecek süreçte de elim bir azap vardır... Allâh bilir, siz bilmezsiniz.

20-) Ve levla fadlullahi aleyküm ve rahmetuHU ve ennAllâhe Raûfun Rahiym;

Ya üzerinizde Allâh'ın fazlı ve rahmeti olmasaydı! Allâh muhakkak Raûf'tur, Rahiym'dir!

21-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tettebi'u hutuvatiş şeytan* ve men yettebi' hutuvatiş şeytani feinnehu ye'müru Bil fahşai vel münker* ve levla fadlullahi aleyküm ve rahmetuHU ma zekâ minküm min ehadin ebeden, ve lakinnAllâhe yüzekki men yeşâ'* vAllâhu Semiy'un 'Aliym;

Ey iman edenler... Şeytanın adımlarına (bedenin dürtülerine) tâbi olmayın! Kim şeytanın adımlarına tâbi olursa (bilsin ki) kesinlikle şeytan fahşa (aşırı bedenselliği yaşamayı) ve münkeri (haddi aşmayı) emreder... Eğer üzerinizde Allâh'ın lütfu ve O'nun rahmeti olmasaydı sizden hiçbir kimse ebediyen arınıp gelişme gösteremezdi! Fakat Allâh dilediğini arındırır... Allâh Semi'dir, Aliym'dir.

22-) Ve lâ ye'teli ulül fadli minküm vesseati en yu'tu ulil kurba vel mesakiyne vel mühaciriyne fiy sebebi'llâhi vel ya'fu velyasfahu* ela tuhıbbune en yağfırAllâhu leküm* vAllâhu Ğafûrun Rahiym;

Sizden faziletli ve varlıklı olanlar; yakınlık sahiplerine, miskinlere ve Allâh yolunda göç edenlere vermemeye yemin etmesinler... Affetsinler ve hoşgörülü olsunlar... Allâh'ın sizi bağışlamasını sevmez misiniz? Allâh Ğafûr'dur, Rahiym'dir.

23-) İnnelleziyne yermunelmuhsanatil ğafilatil mu'minati lu'inû fiyd dünya vel âhireti, ve lehüm azâbün azıym;

Kozasında yaşayıp hakikat bilgisi olmayarak, iman eden iffetli kadınlara iftira atanlar, muhakkak dünyada da sonsuz gelecekte de lânetlenmişlerdir... Onlar için çok büyük bir azap vardır.

24-) Yevme teşhedü aleyhim elsinetühüm ve eydiyhim ve erculühüm Bima kânu ya'melun;

O süreçte; onların dilleri, elleri ve ayakları yapmış oldukları

yüzünden kendilerine karşı şahitlik eder.

25-) Yevmeizin yüveffihimullâhu dinehümül Hakka ve ya'lemune ennAllâhe HUvel Hakkul mubiyn;

O süreçte Allâh kendilerine (Sünnetullâh gereği) yaptıklarının sonucunu tamamıyla yaşatacaktır; bilecekler ki Allâh, apaçık Hakk'ın ta kendisidir.

26-) Elhabisâtü lilhabisiyne velhabisûne lilhabisât* vettayyibatü littayyibiyne vettayyibune littayyibat* ülaike müberreune mimma yekulun* lehüm mağfiretün ve rizkun keriyim;

Çirkin fikir ve davranış sahibi kadınlar, çirkin ahlâklı erkekler içindir; çirkin ahlâklı erkekler de çirkin fikir ve yaşam içindeki kadınlar içindir... Temiz, iyi fikir sahibi kadınlar, temiz erkekler içindir; temiz fikir sahibi erkekler, iyi fikir sahibi, saf kadınlar içindir... İşte bunlar, (o iftiracıların) dedikleri şeylerden uzak olanlardır... Onlar için bir mağfiret ve kerîm bir yaşam gıdası vardır.

27-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tedhulu buyuten ğayre buyutiküm hattâ teste'nisu ve tüsellimu alâ ehliha* zâliküm hayrun leküm lealleküm tezekkerun;

Ey iman edenler! Kendi evlerinizden başka evlere izinlerini almadan ve o hane halkına selâm vermeden girmeyin! Bu sizin için daha hayırlıdır; umulur ki bunun anlamını düşünürsünüz.

28-) Fein lem tecidu fiyha ehaden fela tedhuluha hatta yü'zene leküm* ve in kıyle lekümurci'u ferci'u huve ezkâ leküm* vAllâhu Bima ta'melune 'Aliym;

Eğer içeride biri yoksa size izin verilmeye kadar oraya girmeyiniz... Eğer size "Geri dön" denilirse, geri dönün... Bu sizin için daha temizdir... Allâh yaptıklarınızı (B SIRRINCA) Aliym'dir.

29-) Leyse aleyküm cünahun en tedhulu buyuten ğayre meskunetin fiyha metaun leküm* vAllâhu ya'lemu ma tübdune ve ma tektümün;

İçinde yaşanılmayan ve içlerinde size ait bir eşya bulunan evlere girmenizde bir sakınca yoktur... Allâh açığa vurduklarınızı da gizlediklerinizi de bilir.

30-) Kul lil mu'miniyne yeğuddu min ebsarihim ve yahfezu fûrucehüm* zâlike ezkâ lehüm* innâllahe Habiyrün Bima yasne'un;

İman edenlere de ki: Nazarlarını sakınsınlar (cinsel arzuya bakmaktan kaçınsınlar) ve cinsel organlarını korusunlar... Bu onlar için daha temizdir... Muhakkak ki Allâh yapıp işlediklerini (yaratan olarak) Habiyr'dir.

31-) Ve kul lil mu'minati yağdudne min ebsarihinne ve yahfazne fûrucehünne ve lâ yübdiyne ziyetehünne illâ ma zahere minha vel

yadribne Bi hümurihinne alâ cüyubihinn* ve lâ yübdiyne zinetehünne illâ libu'ületihinne ev abaihinne ev abai bu'ületihinne ev ebnaihinne ev ebnaï bu'ületihinne ev ihvanihinne ev beniy ihvanihinne ev beniy ehavatihinne ev nisaihinne ev ma meleket eymanühünne evittabi'ıyne ğayrı ülıl irbeti minerricali evittflilleziyne lem yazheru alâ avratın nisa'* ve lâ yadribne Bi ercühıhinne liyu'leme ma yuhfiyne min zıynetihinn* ve tubu ilAllâhi cemiy'an eyyühel mu'mınune lealleküm tüflıhın;

İman eden kadınlara da de ki: Nazarlarını sakınsınlar (cinsel arzuyla bakmaktan kaçınsınlar) **ve cinsel organlarını korusunlar ve zinetlerini, ondan zâhir olan müstesna, açığa vurmasınlar... Hımarlarını** (başlarına örttükleri örtünün arkaya sallandırdıkları uçlarını, göğüs açıklıklarını kapatacak şekilde) **öne getirsinler... (Allâh'ın bahşetmiş olduğu) zinetlerini göstermesinler... Ancak** (şu kimseler hariç): **Kocaları yahut babaları yahut kocalarının babaları yahut oğulları yahut kocalarının oğulları yahut erkek kardeşleri yahut erkek kardeşlerinin oğulları yahut kız kardeşlerinin oğulları yahut kendi kadınları yahut sağ ellerinin mâlik oldukları (cariye) yahut ricalden erkeklığı kalmamış ihtiyaçlara sahibinden başka tâbileri (hizmetçileri) yahut kadınların avreti üzere erkek çocuklar... Göğüslerine dikkati çekmek ve erkekleri tahrik amacıyla, yürürken ayaklarını vurmasınlar... Ey o iman edenler, hepiniz topluca Allâh'a tövbe edin ki kurtuluşa eresiniz.**

32-) Ve enkihul eyama minküm ves salıhyne min ıbadiküm ve imâiküm* in yekûnu fûkaræe yuğnihınullâhu min fadlıHİ, vAllâhu Vasi'un 'Aliym; **Sizden evli olmayanları, kölelerinizden ve cariyelerinizden sâlihleri nikâhlayın! Eğer onlar fakirseler, Allâh kendi fazlından onları zengin eder... Allâh Vasi'dir, Aliym'dir.**

33-) Vel yesta'fıfilleziyne lâ yecidune nikahan hattâ yuğniyehünullâhu min fadlıHİ, velleziyne yebteğunel Kitabe mimma meleket eymanüküm fekatıbhüm in alımtüm fıyhım hayra* ve atuhüm min malıllâhilleziy ataküm* ve lâ tükrihu feteyatiküm alelbığai in eradne tehassunen libešteğu aredal hayatid dünya* ve men yükrihhünne feinnAllâhe min ba'di ikrahihinne Ğafürün Rahıym;

Nikâh (eş - imkânı) **bulamayanlar da, Allâh kendi fazlından onları zengin edinceye kadar iffetli olsunlar... Sahip olduğunuz kölelerden azâtlık belgesi talep edenlerle -eğer onlarda bir hayır bilmiş iseniz- yazılı anlaşma yapınız ve onlara Allâh'ın size verdiği maldan veriniz... Cariyeleriniz iffetli-namuslu kalmayı dilerler ise, dünya hayatının geçici menfaatini isteyerek fuhşa zorlamayın... Kim onları zorlar ise, muhakkak ki Allâh onların bu yaptıklarından sonra (onlara) Ğafûr'dur, Rahıym'dir.**

34-) Ve lekad enzelna ileyküm âyâtin mübeyyinatın ve meselen minelleziyne halev min kabliküm ve mev'ızaten lil müttekiyn;

Andolsun ki, size gerçeği açıkça gösteren işaretler, sizden önce gelip geçmişlerden örnekler ve korunmak isteyenler için ibret alınacak öğüt inzâl ettik.

35-) Allâhu Nûrus Semâvâti vel Ard* meselü NûriHî kemişkâtın fiyha mısâbâh* elmısâbâhu fiy zücâcetin, ezzücâcetu keennehâ kevkübün düriyyün yûkadü min şeceretin mübareketin zeytûnetin lâ şarkıyyetin ve lâ ğarbiyyetin yekâdü zeytühâ yudiy'ü ve lev lem temseshü nâr* Nûrun alâ Nûr* yehdillâhu linûriHî men yeşâ'* ve yadribullâhul emsâle linNâs* vAllâhu Bi külli şey'in 'Aliym;

Allâh, semâların ve arzın nûrudur (NÛR, ilimdir - candır - datadır; semâlar ve arzın hakikati ilimden {DATA} ibarettir)! **O'nun nûrunun** (ilminin varlığı ve açığa çıkışı) **misali şuna benzer: İçinde lamba** (bilinç) **bulunan bir kandil** (beyin) **gibidir... O lamba da bir sırça** (şuur) **kapsamındadır! O sırça** (şuur) **sanki inciden bir yıldız** (yaradılış amacına göre işlevlenmiş Esmâ bileşimi) **gibidir ki, doğu ve batıya** (mekân ve zamana) **ait olmayan mübarek bir ağaçtan** (insanî hakikatin), **yani zeytinden** (TEK'lik şuuruna sahip olması) **tutuşturulur! O ağacın yağı** (şuurdaki hakikat müşahedesi) **neredeyse kendisine bir nâr** (arınma çalışmaları) **dokunmasa da ışık saçar!** **Nûr'un alâ nûr'dur** (Esmâ ilminin birimsel ilim sûretinde açığa çıkışı)... **Allâh** (insanın hakikati olan Esmâ mertebesi) **dilediği kimseyi kendi nûruna** (kendi hakikati ilmine) **erdidir! Allâh insanlar için misaller veriyor...** **Allâh her şeyi** (Esmâ özellikleriyle, o şey olduğu için) **Bilen'dir.**

36-) Fiy buyutin ezinAllâhu en türfea ve yüzkere fiyheshmuHU yüsebbihu leHU fiyha Bil ğudüvvi vel asal;

(O Nûr = hakikat ilmi) **Allâh'ın, yükseltilmesine ve içlerinde** (şuurda) **kendi isminin** (işaret ettiğinin) **zikredilmesine** (hatırlanıp müşahedesine, Esmâ'sının elvermesiyle) **izin verdiği evlerdedir** (beyin - bilinç)! **Sabah-akşam** (âfakî ve enfûsî seyirde) **oralarda** (o evlerde) **O'nun tespihindedirler!**

37-) Ricalun lâ tülhiyim ticaretün ve lâ bey'un an zikrillâhi ve ikamis Salâti ve iytaizZekâti, yehafune yevmen tetekallebu fiyhilkulubu vel ebsar;

(Onlar o) **Ricaldir ki, kendilerini ne ticaret ne de** (dünyevî) **alışveriş Allâh'ın Zikri'nden** (hakikatlerini hatırlamaktan engelleyip), **salâtın ikamesinden** (hakikatini yaşamaktan) **ve zekâti vermekten** (kendisindekini karşılıksız paylaşmaktan) **alıkoymaz! Onlar, kalplerinde** (şuurlarında açığa çıkan içsellikteki hakikat) **ve gözleriyle**

görecekleri (âfakta müşahede edilecek dışsal gerçeklik) **nedeniyle, dönüşülecek süreçten korkarlar.**

38-) Liyecziyehümmullâhu ahsene ma amilu ve yeziydehüm min fadliHî, vAllâhu yerzüku men yeşau Bi ğayri hesab;

(Bu yüzdendir ki), **Allâh onlara, çalışmalarının sonucunu en güzel şekilde yaşatır ve onlara lütfuyla, fazlasını da bağışlar... Allâh dilediğini ölçsüz yaşam gıdasıyla besler!**

39-) Velleziyne keferu a'malühüm keserabin Bi kıy'atin yahsebuhüzzam'anu maen, hattâ izâ caehu lem yecidhü şey'en ve vecedAllâhe 'indehu feveffâhu hısabeh* vAllâhu seriy'ul hesab;

Hakikat bilgisini inkâr edenlere gelince, onların çalışmaları da, çöllerdeki susayanın su sandığı serap gibidir! Nihayet ona (seraba, amellerine), (ölümü tadarak) ulaştığında, bir şey bulmaz! Allâh'ı kendi indinde bulmuştur (Esmâ'sıyla hakikatinde olduğunu fark etmiştir ama ne yazık ki bunu değerlendirmekte geri dönüşü olmayan noktadadır!) (Allâh da) **ona geçmiş yaşantısının sonuçlarını tümüyle yaşatır! Allâh "Seri'y'ul Hisab"dır** (yapılanın sonucunu anında yaşatan)!

40-) Ev kezulümatin fiy bahrin lücciyin yağşahü mevcün min fevkîhi mevcün min fevkîhi sehab* zulümatün ba'duha fevka ba'd* izâ ahrece yedehu lem yeked yeraha* ve men lem yec'alillâhu lehu nûren fema lehu min nûr;

Yahut (onun yaşantısının getirisi), **derin bir denizdeki karanlıklar gibidir ki, onu bir dalga kaplar, onun üstüne de başka bir dalga (onu bürür), bu ikinci dalganın üstünde de bulutlar! Birbirinin üstünde karanlıklar!** (İçinde bulunan) **elini dışarı çıkarsa, neredeyse onu göremez... Allâh kimde nûr (ilim) oluşturmamışsa (artık) onun nûru (ilmi) olmaz!**

41-) Elem tera ennAllâhe yüsebbihu leHU men fiysSemavati vel Ardı vet tayru saffat* küllün kad alime salâtehu ve tesbihah* vAllâhu Aliymun Bima yef'alun;

Görmedin mi ki, semâlarda ve arzda ne varsa ve saf saf kuşlar, Allâh'ı tespih eder (kulluk işlevini yerine getirmek suretiyle)... **Her biri kendi salâtını** (hakikati olan Esmâ bileşiminin gereğini yaşaması) **ve kendi tespihini** (salâtının sonucu olan işlevi) **gerçekten bilmiştir... Allâh yaptıklarını** (Esmâ'sıyla hakikati olarak) **Aliym'dir.**

42-) Ve Lillâhi Mülküs Semavati vel Ard* ve ilAllâhil masıyr;

Semâların ve arzın varlığı (dilediği mânâları seyretmek için onları ilminde vareden) **Allâh içindir ve dönüş Allâh'adır!**

43-) Elem tera ennAllâhe yüzcıy sehaben sümme yüellifü beynehu sümme yec'aluhu rukâmen feteral vedka yahrucü min hılalih* ve

yünezzilu mines Semai min cibalin fiyha min beradin feyusıybü Bihi men yeşau ve yasrifuhu ‘an men yeşa’* yekâdü sena berkîhi yezhebü Bil ebsar;

Görmedin mi ki Allâh bulutları (fikirler) sürüyor, sonra aralarını birleştiriyor (onları hikmetle bütünleştirip), sonra üst üste yığıyor (sistem ve düzen)! Böylece yağmurun (rahmetin) onların aralarından çıktığını görürsün... Semâdan, dağlar misali bulutlardan (rahmet kaynağından) dolu (hakikat ilmi sağanağı) boşanır... Onu dilediği kimseye isâbet ettirir, dilediği kimseden de çevirir! Onun şimşeginin (tecelli-i zât’ı berkî = anlık şuurda parlayan zâta dönük hakikat müşahedesi) şiddetli parıltısı neredeyse görülesileri görülmez eder!

44-) Yukallibullahul leyle vennehar* inne fiy zâlîke le ‘ibreten liülil ebsar;

Allâh geceyi ve gündüzü birbirine dönüştürüyor (müşahede, içsellikle {enfüsü} dışsallık {âfakî} arasında yer değiştirmede)! Muhakkak ki bunda basîret sahipleri için bir ibret vardır.

45-) VAllâhu haleka külle dabbetin min ma’* feminhüm men yemşiy alâ batnih* ve minhüm men yemşiy alâ ricleyn* ve minhüm men yemşiy alâ erba’* yahlükullahu ma yeşa’* innAllâhe alâ külli şey’in Kadiyr;

Allâh her DABBE’yi (canlı - hareketliyi) sudan yarattı... Onlardan kimi karnı üzerinde yürür, onlardan kimi iki ayak üzerinde yürür ve onlardan kimi de dört ayak üzerinde yürür... Allâh (bunlarda) dilediğini halkeder... Muhakkak ki Allâh her şey üzerine Kaadir’dir.

46-) Lekad enzelna âyâtin mübeyyinat* vAllâhu yehdiy men yeşau ila sıratın müstekıym;

Andolsun ki açıklayıcı işaretler inzâl ettik. Allâh dilediğini sırat-ı müstakime hidâyet eder.

47-) Ve yekulune amenna Billâhi ve Bir Rasûli ve eta’na sümme yetevella feriykun minhüm min ba’di zâlik* ve ma ülaike Bil mu’miniyn;

“Esmâ’sıyla hakikatimiz olan Allâh’a ve Bir-Rasûl’e (Rasûlü olarak hükmüne) iman ettik, itaat ettik” diyorlar; ama onlardan bir grup bunu dedikten sonra geri dönüyor! Onlar imanlı değillerdir!

48-) Ve izâ du’û ilAllâhi ve RasûliHİ liyahküme beynehüm izâ feriykün minhüm mu’ridun;

Aralarında hükmetsin diye Allâh’a ve O’nun Rasûlü’ne çağırıldıklarında, bir de bakarsın ki onlardan bir bölümü yüz çeviriyor.

49-) Ve in yekün lehümül Hakku ye’tu ileyhi müz’iniyn;

Eğer gerçek kendi lehlerine ise, sürat ve itaat ile ona gelirler!

50-) Efiy kulubihim meradun emirtabu em yehafune en yehıyfAllâhu aleyhim ve RasûluHU, bel ülaıke hümüz zâlimun;

Onlar sağlıklı mı düşünemiyorlar, yoksa şüpheye mi düştüler; yoksa Allâh'ın ve Rasûlünün kendilerine haksızlık etmesinden mi korkarlar? Hayır, onlar zâlimlerin ta kendileridir.

51-) İnnema kâne kavlel mu'miniyne izâ du'û ilAllâhi ve RasûliHİ li yahküme beynehüm en yekulu semı'na ve eta'na* ve ülaıke hümül müflihun;'

Aralarında hükmetmesi için Allâh'a ve O'nun Rasûlüne davet edildiklerinde, iman edenlerin sözü ancak: "İşittik ve itaat ettik" demeleridir... İşte onlar kurtuluşa erenlerin ta kendileridir.

52-) Ve men yutı'ıllahe ve RasûleHU ve yahşAllâhe ve yettakhi feülaıke hümül faizun;

Kim Allâh'a ve Rasûlüne itaat ederse; Allâh haşyetini yaşarsa; O'ndan korunursa, işte onlar muratlarına erecekler.

53-) Ve akseml Billâhi cehde eymanihim lein emertehüm leyahrucünn* kul lâ tuksimu* taatün ma'rufetün, innAllâhe Habıyrun Bima ta'melun;

Eğer sen onlara (münafıklara) emredersem: "Mutlaka çıkacaklar" diye en şiddetle Allâh adına yemin ederler... De ki: "Yemin etmeyin! (Sizden istenen) şartların gerektirdiği bir tâattır... Muhakkak ki Allâh yaptıklarınızı Habıyr'dır."

54-) Kul etıy'ullahe ve etıy'ur Rasûl* fein tevellev feinnema aleyhi ma hummile ve aleyküm ma hummiltüm* ve in tutıy'uhu tehtedu* ve ma alerRasûli illel belağul mubiyn;

De ki: "Allâh'a itaat edin ve Rasûlüne itaat edin!"... Eğer yüz çevirirseniz, Onun üzerine düşen sadece kendisine yükletilendir (tebliğ görevi); size de düşen size yükletilendir (itaat görevi)! Eğer O'na (Rasûle) itaat ederseniz, hidâyet bulursunuz! Rasûle ait olan yalnızca apaçık tebliğdir!

55-) VeadAllâhulleziyne amenû minküm ve amilus salihati leyestahlifennehüm fiyl Ardı kemestahleffelleziyne min kablihım* ve leyümeckkinenne lehüm diynehümüllezirteda lehüm ve leyübeddilennehüm min ba'di havfihim emna* ya'buduneniy lâ yüşriküne Biy şey'a* ve men kefere ba'de zâlike feülaıke hümül fasıkun;

Allâh, sizden iman eden ve imanın gereğini uygulayanlara vadetti ki: Onlardan öncekileri halife yaptığı gibi, arzda, onları da mutlaka halife yapacak... Kendileri için seçip - razı olduğu dinlerini (imana uygun yaşam tarzlarını) gene onlar için mutlaka yerleştirecek; korkularından sonra onları mutlaka emniyete sokacak... (Böylece) bana kulluk ederler, bana hiçbir şeyi ortak koşmazlar! Bundan sonra

kim hakikat bilgisini inkâr ederse, işte onlar bozuk inançlıların ta kendileridir.

56-) Ve ekiymusSalâte ve atüzZekâte ve etıy'ur Rasûle lealleküm turhamun;

Salâtı ikame edin, zekâtı verin ve Rasûle itaat edin ki rahmete erdirilesiniz.

57-) Lâ tahsebennelleziyne keferu mu'ciziyne fiyl Ard* ve me'vahümün nar* ve le bi'sel masıyr;

Sakin hakikat bilgisini inkâr edenlerin arzda aciz bırakacaklarını (Din'i geçersiz kılacaklarını, sistemi atlayacaklarını) sanma! Onların barınağı Nâr'dır! Ne kötü bir dönüş yeridir!

58-) Ya eyyühelleziyne amenû li yeste'zinkümülleziyne meleket eymanüküm velleziyne lem yeblügul hulüme minküm selâse merrat* min kabli Salâtil Fecri ve hyne teda'une siyabeküm minez zahiyreti ve min ba'di Salâtil işa'* selasü avratın leküm* leyse aleyküm ve lâ aleyhim cünahun ba'dehünn* tavvafune aleyküm ba'düküm alâ ba'd* kezâlike yübeyyinnallahu lekümül ayat* vAllâhu Aliymun Hakiym;

Ey iman edenler! Sağ ellerinizin mâlik olduğu kimseler ve sizden buluşa ermemişler, sizden üç defa izin istesinler... Sabah namazından önce, öğlen soyunuk olduğunuz zaman ve yatsı namazından sonra... (Bunlar) sizin için üç soyunuk olduğunuz vakittir... Bunlardan sonra (bu üç vaktin haricinde) sizin ve onların üzerine bir suç yoktur... (Onlar) yanınızda dolaşırlar... İşte böylece Allâh işaretlerini size açıklıyor... Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

59-) Ve izâ belega etfalı minkümül hulüme felyeste'zinu kemeste'zenelleziyne min kablihim* kezâlike yübeyyinnallahu leküm âyâtıHî, vAllâhu Aliymün Hakiym;

Çocuklarınız buluşa erdiklerinde, öteki büyüklerin izin istedikleri gibi izin istesinler... Allâh işaretlerini böylece açıklıyor... Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

60-) Vel kavaidü minen nisaillatıy lâ yercune nikahan feleyse aleyhinne cünahun en yeda'ne siyabehünne ğayre müteberricatin Bi ziynetin, ve en yesta'fifne hayrun lehünn* vAllâhu Semiy'un Aliym;

Nikâhlanması düşünülmeyen kadınların, zinet yerleriyle tahrik amacı gütmedikleri takdirde, dış elbiselerini giymemelerinde kendileri üzerine bir vebal yoktur... İffetli olmaları daha hayırlıdır... Allâh Semî'dir, Aliym'dir.

61-) Leyse alel a'ma harecün ve lâ alel'areci harecun ve lâ alelmeriydı harecun ve lâ alâ enfüsiküm en te'külu min buyutiküm ev buyuti abaiküm ev buyuti ümmehatiküm ev buyuti ihvaniküm ev buyuti ehavatiküm ev

buyuti a'mamiküm ev buyuti ammatiküm ev buyuti ahvaliküm ev buyuti hâlâtiküm ev ma melectüm mefatihahu ev sadyıkıküm* leyse aleyküm cünahun en te'külu cemiy'an ev eştata* feizâ dehaltüm buyuten fesellimu alâ enfüsiküm tehıyyeten min indillâhi mübareketen tayyibeten, kezâlike yübeyyinnallahu lekümül âyâti lealleküm ta'kılun;

Âmâya, topala, hastaya sakınca yoktur... Siz de kendi evlerinizden yahut babalarınızın evlerinden yahut annelerinizin evlerinden yahut erkek kardeşlerinizin evlerinden yahut kız kardeşlerinizin evlerinden yahut amcalarınızın evlerinden yahut halalarınızın evlerinden yahut dayılarınızın evlerinden yahut teyzelerinizin evlerinden yahut anahtarlarına mâlik olduğunuz (kimselerin evlerinden) yahut dostlarınızın evlerinden yemenizde bir sakınca yoktur... Toplu hâlde yahut ayrı ayrı yemenizde de sizin üzerinize bir sakınca yoktur... Evlere girdiğinizde, Allâh indinden mübarek, tayyib bir selâmlama ile birbirinize selâm verin... İşte böylece Allâh sizin için işaretlerini açıklyor ki aklınızı kullanasınız.

62-) İnnemel mu'minunelleziyne amenû Billâhi ve RasûliHî ve izâ kânu meahu alâ emrin cami'in lem yezhebu hattâ yeste'zinuh* innelleziyne yeste'zinuneki ulaikelleziyne yu'minune Billâhi ve RasûliHî, feizeste'zenuke li ba'dı şe'nihim fe'zen limen şî'te minhüm vestağfir lehümullah* innAllâhe Ğafûrun Rahıym;

İman edenler ancak şu kimselerdir ki, Esmâ'sıyla hakikatleri olan Allâh'a ve O'nun Rasûlüne iman ederler... O'nunla beraber bir iş üzere olduklarında, O'ndan izin istemedikçe çekip gitmezler... Muhakkak ki senden izin isteyenler var ya, işte onlar Esmâ'sıyla hakikatleri olan Allâh'a ve O'nun Rasûlü'ne iman edenlerdir... Bazı işleri dolayısıyla senden izin istediklerinde, onlardan dilediğin kimseye izin ver ve onlar için Allâh'tan mağfired dile... Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

63-) Lâ tec'alu dua'erRasûli beyneküm ke du'âi ba'dıküm ba'da* kad ya'lemullâhulleziyne yetesellelune minküm livazâ* fel yahzerilleziyne yuhalifune an emrihi en tusıybehüm fitnetün ev yusıybehüm azâbün eliyim;

Rasûlün davetini, aranızda, bazınızın bazınıza çağırması gibi kabul etmeyin. Allâh sizden, birbirinin arkasına gizlenip, gizlice sıvışarak gidenleri bilir... Artık O'nun emrine muhalefet edenler, kendilerine bir belânın isâbet etmesinden yahut acı bir azabın isâbet etmesinden korksunlar!

64-) Ela inne Lillâhi ma fiys Semavati vel Ard* kad ya'lemu ma entüm aleyh* ve yevme yurce'une ileyhi feyünebbiuhüm Bi ma amilu* vAllâhu Bi külli şey'in 'Aliym;

Dikkat edin! Muhakkak ki semâlarda ve arzda ne var ise Allâh içindir (O'nun Esmâ'sının açığa çıkması içindir)! Sizin ne (hâl) üzere olduğunuzu gerçekten bilir... O'na rücu ettirilecekleri süreçte, onlara yaptıklarının ne olduğunu bildirecektir... Allâh her şeyi (şey'lerin Esmâ'sıyla hakikati olarak) **Bilen'dir.**

Nisâ' Sûresi: 44-94

AÇIKLAMA:

Nisâ' Sûresi: 44-94 âyet grubu, hicret'ten sonra, Bedir, Uhud, Kureys saldırı ve tehlikesinin bir dönüm noktası olan Hendek Savaşı, derken Mekke Fethi'nin kapılarını açan Hudeybiye ve Hayber Fethi öncesi bir ortam olarak Medine'de ehl-i kitap yahudiler, bunlarla ilişkili Mekke'li müşrikler ve Medine'li münafıkların türlü hileleri; dünya, savaş ve ganimet ile denenen müslümanlar vb birçok konu üzerine nâzil olmuştur!..

44-) Elem tera ilelleziyne ûtû nasıyben minel Kitabi yeşteruned dalalete ve yüriydune en tedillüs sebebi;

Kendilerine hakikat ilminden bir nasip verilmiş olanları görmüyor musun, sapıklığı satın alıyorlar ve sizin de yoldan (inancınızdan) sapmanızı arzuluyorlar.

45-) VAllâhu a'lemü Bi a'daiküm* ve kefa Billâhi Veliyyen ve kefa Billâhi nasıyra;

Size düşmanlık edenleri yaratmış olan Allâh, elbette onları bilir. Esmâ'sıyla hakikatiniz olan Allâh, Veliyy isminin özelliğiyle size yeter ve size hakikatinizden yardım eder!

46-) Minelleziyne hadu yüharrifunel Kelime an mevadı'hi ve yekulune semi'na ve asayna vesma' ğayre müsmein ve raina leyyen Bi elsinetihim ve ta'nen fid diyen* velev ennehüm kalu semi'na ve ata'na vesma' venzurna lekâne hayren lehüm ve akveme, ve lâkin leanehümullâhu Bi küfrihim fela yu'minune illâ kaliyla;

Yahudi olanlardan öyleleri vardır ki, **KELİMELERİ esas anlamlarından kaydırırlar (vahyin orijinalliğini korumazlar)... Telaffuzlarını eğip bükerler ve Din'de kötü kavramlar oluştururlar: “İşittik ve isyan ettik”, “Dinle, dinlemez olası” ve “Raina - anlayışı sınırlı” mânâsına gelecek şekilde vurgulama yaparlar. Eğer onlar, “İşittik ve itaat ettik”, “Dinle” ve “Unzurna - gözet bizi” deselerdi,**

elbette kendileri için daha hayırlı ve daha doğru olurdu... Fakat Allâh, içlerindeki hakikati inkâr yüzünden onları lânetlemiştir... Pek azı müstesna, iman etmezler.

47-) Ya eyyühelleziyne ûtûl Kitabe aminu Bi ma nezzelna musaddikan lima maakûm min kabli en natmise vucuhen feneruddeha alâ edbariha ev nel'anehüm kema leanna ashables sebt* ve kâne emrullahi mef'ula;

Ey kendilerine hakikat bilgisi verilenler, yüzleri silerek enselere döndürmeden (ilminizi silip eski sapıklığa döndürmeden) **veya Cumartesi hürmetini yerine getirmeyenleri lânetlediğimiz gibi sizleri lânetlemeden önce, gelin iman edin size inzâl ettiğimiz, beraberinizdeki hakikat ilmini tasdik edene (Kurân'a)... Allâh hükmü yerine gelmiştir.**

48-) InnAllâhe lâ yağfiru en yüşreke BiHî ve yağfiru ma dune zâlike limen yeşa'* ve men yüşrik Billâhi fekadiftera ismen aziyima;

Muhakkak ki Allâh kendisine (âfakî - açık veya enfüsî - gizli) şirk koşulmasını bağışlamaz. Bunun dûnundakileri (bundan daha küçük suçları) **dilediklerine bağışlar. Kim Esmâ ül Hüsnâ'sı itibarıyla varlığının da hakikati olan Allâh'a ("B"illâhî) şirk koşarsa, gerçekten azim bir suç olarak, iftira etmiş olur.**

49-) Elem tera ilelleziyne yüzekkûne enfüsehüm* belillâhu yüzekki men yeşau ve lâ yuzlemune fetiyâ;

Kendilerini temiz sayanları (şirk koştukları hâlde temiz olduklarını iddia eden Yahudi ve Hristiyanları) **görmüyor musun? Hayır** (olay onların dediği gibi değil), **Allâh dilediğini arındırır ve hurma lifi kadar zulme uğratılmazlar.**

50-) Unzur keyfe yefterune alellahil kezib* ve kefa BiHî ismen mubiyna; **Bak nasıl yalanla Allâh'a iftira ediyorlar! Bundan daha açık suç olmaz!**

51-) Elem tera ilelleziyne ûtû nasıyben minel Kitabi yu'minune Bil cibti vettağuti ve yekulune lilleziyne keferu hâülâi ehda minelleziyne amenû sebebiyla;

Kendilerine hakikat bilgisinden bir nasip verilenleri görüyor musun? Cibit'e (kendisinde kuvvet vehmedilen put) **ve Tağut'a** (şeytanî güçler) **iman ediyorlar ve hakikati inkâr edenlere, "Bunlar iman edenlerden daha doğru yolda" diyorlar.**

52-) Ülaikelleziyne leanehümullah* ve men yel'anillâhu felen tecide lehu nasıyra;

İşte onlar Allâh'ın lânet ettiği (kendisinden uzaklaştırdığı) **kimselerdir. Allâh kime lânet ederse ona yardım edecek kimse yoktur!**

53-) Em lehüm nasıybün minel mülki feizen lâ yü'tunen nase nekıyra;

Yoksa onların mülkte (hükümlerinden) bir hisseleri mi var? Eğer öyle olsaydı insanlara hurma çekirdeği kadar bile bir şey vermezlerdi.

54-) Em yahsüdunen Nase alâ ma atahumullâhu min fadliHî, fekad ateyna ale İbrahıymel Kitabe vel Hıkmete ve ateynahüm mülken azıyma;

Yoksa o insanlara, Allâh'ın fazlından verdiklerini hazmedemeyip, haset mi ediyorlar? Gerçekten biz Âl-i İbrahim'e hakikat bilgisi ve Hikmet (Sünnetullâh ilmi) verdik. Hem de azîm bir mülk verdik.

55-) Feminhüm men amene Bihî ve minhüm men sadde anhu ve kefa Bi cehenneme se'ıyra;

Onlardan bazıları Onda olana iman etti ve onlardan bir kısmı da Ondan yüz çevirdi. Onlara cehennemdeki saîr (kendilerini içten ve dıştan yakacak ateş) yeterlidir.

56-) İnnelleziyne keferu Bi âyâtına sevfe nusliyhim nara* küllema nedıctet cüludühüm beddelnahüm cüluden ğayreha liyezükul azâb* innAllâhe kâne Aziyzen Hakiyma;

Muhakkak ki (Esmâ'nın açığa çıkışı olan hakikatlerindeki) işaretlerimizi inkâr edenleri, ateşte yakacağız. Azabı daha fazla hissetmeleri için derileri (dışsal bağılıkları dolayısıyla) yandıkça yerine yeni deriler (dışsallıklar) oluşturacağız. Muhakkak ki Allâh Aziyz'dir, Hakiym'dir.

57-) Velleziyne amenû ve amilus salihati senüdhılühüm cennatin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha ebeda* lehüm fiyha ezvacün mütahheretün, ve nüdhılühüm zillen zaliyla;

İman edip, bu iman gereği davranışlar ortaya koyanlara gelince; onları altlarından ırmaklar akan cennetlere dâhil edeceğiz. Onlarda sonsuza dek yaşarlar. Orada onlara (şeytaniyetten) arınmış eşler vardır. Onları gölgenin gölgesine (her türlü yakıcı - rahatsız edici şartlardan uzak ortama) sokacağız.

58-) İnnAllâhe ye'muruküm en tüeddül emanati ila ehliha ve izâ hakemtüm beynenNasi en tahkümü Bil'adl* innAllâhe ni'imma ye'ızuküm Bihi, innAllâhe kâne Semiy'an Basiyra;

Muhakkak ki Allâh emanetleri ehillerine vermenizi ve insanlar arasında âdil olarak (herkesin hakkını vererek) hükmetmenizi emreder. Muhakkak Allâh bununla size ne güzel öğüt veriyor. Kesinlikle Allâh Semi'dir, Basiyr'dir.

59-) Ya eyyühelleziyne amenû etıy'ullahe ve etıy'urRasûle ve üil emri minküm* fein tenaza'tüm fiy şey'in ferudduhu ilAllâhi verRasûli in küntüm tu'minune Billâhi vel yevmil ahır* zâlike hayrun ve ahsenü te'viyla;

Ey iman edenler! Allâh'a itaat edin, Rasûle itaat edin ve sizden Ulül Emr'e de (Hakikat ve Sünnetullâh bilgisine sahip olarak hüküm verme yetisine sahip olana)... Bir şey hakkında anlaşmazlığa düştüğünüz takdirde -şayet Allâh'a ve gelecekte yaşanacak sonsuz sürece iman ediyorsanız- onu Allâh'a ve Rasûlüne döndürün... Bu hem daha hayırlı ve hem de tevil olarak (işin aslına, uygunluğuna ulaşma bakımından) daha güzeldir.

60-) Elem tera ilelleziyne yez'umune ennehüm amenû Bi ma ünzile ileyke ve ma ünzile min kablike yüriydune en yetehakemu ilettağuti ve kad ümiru en yekfüru Bihi, ve yüriydüşşeytanü en yudillehüm dalalen be'ıyda;

Sana inzâl olunana ve senden önce inzâl olunana iman ettiklerini sananları görmüyor musun; inkâr etmeleri emredildiği hâlde Tağut'u aralarına hakem yapmak isterler... Şeytan da onları geri dönemeyecekleri kadar uzak bir sapıklığa (şirke) düşürmeyi diler.

61-) Ve izâ kıyle lehüm te'alev ila ma enzelAllâhu ve ilerRasûli raeytel münafikiyne yesuddune anke sududa;

Onlara: "Allâh'ın inzâl ettiğine ve Rasûlüne gelin" denildiğinde, münafıkların senden iyice yüz çevirip uzaklaştıklarını görürsün.

62-) Fekeyfe izâ esabethüm musıybetün Bi ma kaddemet eydiyhim sümme cauke yahlifune Billâhi in eredna illâ ihsanen ve tevfiyka;

Nasıl da, elleriyle yaptıkları yüzünden kendilerine musîbet geldiğinde, hemen "Billâhi bizim iyilikten ve tevfikten başka amacımız yoktu" derler.

63-) Ülaikelleziyne ya'lemullâhu ma fiy kulubihim fe a'rid anhüm ve ızhüm ve kul lehüm fiy enfüsihim kavlen beliyğa;

İşte onlar, Allâh'ın kalplerindeki bildiği kişilerdir. Onun için sen söylediklerine aldırma ve onlara öğüt ver ve nefsleri hakkında içlerine işleyecek açıklıkta söz söyle.

64-) Ve ma erselna min Rasûlin illâ li yüta'a Biiznillâh* ve lev ennehüm iz zalemu enfüşehüm cauke festağferullahe vestağfere lehümür Rasûlü levecedullahe Tevvaben Rahıyma;

Biz her Rasûlü, kendilerine Allâh'ın izniyle itaat edilmeleri için irsâl ettik. Eğer onlar nefslerine zulmettiklerinde sana gelselerdi de Allâh'tan bağışlanma niyaz etselerdi, Rasûl de onlar için istiğfar dileyeydi, elbette Allâh'ı Tevvab ve Rahıym bulacaklardı.

65-) Fela ve Rabbike lâ yu'minune hatta yühakkimuke fiyma şecera beynehüm sümme lâ yecidu fiy enfüsihim haracen mimma kadayte ve yüsellimu tesliyma;

Öyle değil! Rabbine yemin olsun ki, onlar aralarında çıkan

anlaşmazlıklarda seni hakem kabul edip, sonra da verdiği hükme, içlerinde hiçbir sıkıntı (itiraz) duymadan tam bir teslimiyetle teslim olmadıkça, iman etmiş olmazlar.

66-) Ve lev enna ketebna aleyhim enktülü enfüseküm evıhrucu min diyariküm ma fealuhü illâ kaliylün minhüm* ve lev ennehüm fealu ma yuazune Bihi lekâne hayren lehüm ve eşedde tesbiyta;

Eğer onların üzerine “nefslerinizi öldürün” (Allâh uğruna ölümü göze alıp ölün) veya “yurtlarınızdan çıkın” diye yazsaydık, pek azı dışında, bunu yapamazlardı. Eğer onlar kendilerine yapılan bu nasihatı uygulasalardı, elbette haklarında hayırlı ve en sağlıklı karar olurdu.

67-) Ve izen le ateynahüm min ledünNA ecren azyıma;

O takdirde onlara elbette ki ledünnümüzden çok büyük mükâfat verirdik.

68-) Ve lehedeynahüm sıratan müstekıyma;

Onları sırat-ı müstakime yöneltirdik.

69-) Ve men yutı’llıahe verRasûle feülaıke maalleziyne en’amAllâhu aleyhim minen Nebiyyiye vasSıddıkiye veşŞühedai vasSalihıyn* ve hasüne ülaıke rafıyka;

Kim Allâh’a ve Rasûle itaat ederse, işte onlar Allâh’ın kendilerine in’amda bulunduğu Nebiler, Sıddıklar, Şehidler ve Sâlihlerle beraber olurlar. Ne güzel arkadaşlardır onlar.

70-) Zâikel fadlü minellahi, ve kefa Billâhi Aliyma;

Bu fazl Allâh’tandır. Yeterlidir onlara Esmâ’sıyla hakikatleri olan Aliym Allâh!

71-) Ya eyyühelleziyne amenû huzû hızreküm fenfiru sübatin evinfiru cemiy’a;

Ey iman edenler, ihtiyatlı olun, gruplar hâlinde ya da topluca savaşa girin.

72-) Ve inne minküm lemen leyübattıenn* fein esabeküm müsıybetün kale kad en’amAllâhu aleyye iz lem ekün meahüm şehıyda;

Muhakkak sizden öylesi vardır ki, ağırdan alır. Sizin başınıza kötü bir şey gelirse “Allâh’ın bana nimeti olarak onlarla beraber degıldim” der.

73-) Ve lein esabeküm fadlün minAllâhi leyekulenne keen lem teküm beyneküm ve beynehu meveddetün ya leyteniy küntü meahüm feefuze fevzen azyıma;

Eğer size Allâh’tan bir lütuf (ile başarı) erişir ise, sanki sizinle arasında beraberliği getirecek yakınlık yokmuşçasına, “Keşke onlarla beraber olsaydım da o büyük başarıdan hisse alsaydım” der.

74-) Fel yükatal fiy sebiylillâhilleziyne yeşrunel hayated dünya Bil'ahireti, ve men yükatal fiy sebiylillâhi feyuktel ev yağlib fe sevre nü'tiyhi ecren azıyma;

Geleceklerindeki sonsuz yaşam sürecinin getirisi karşılığında dünya yaşamını feda etmeyi göze alanlar, Allâh yolunda savaşsınlar. Kim Allâh uğruna savaşır da öldürülür veya galip gelirse, kendisine büyük mükâfat vereceğiz.

75-) Ve ma leküm lâ tükatilune fiy sebiylillâhi vel müstad'afiyne minerRicali vennisai vel vildanilleziyne yekulune Rabbena ahricna min hazihil karyetiz zalimi ehlüha* vec'al lena min ledünKE Veliyyen vec'al lena min ledünKE Nasıyra;

Size ne oluyor da Allâh yolunda, “Rabbimiz, halkı zâlim olan şu yöreden bizi kurtar, ledünnünden bize bir velî meydana getir ve ledünnünden bir zafer oluştursun” diye yakaran düşkün erkekler, kadınlar ve çocuklar için savaşmıyorsunuz?

76-) Elleziyne amenû yükatilune fiy sebiylillâhi, velleziyne keferu yükatilune fiy sebiylit tağuti fakatilu evliyâeşşeytan* inne keydeşşeytani kâne da'ıyfa;

İman edenler Allâh uğruna savaşsınlar. Hakikati inkâr edenlere gelince, (onlar da) şeytanın güçleri uğruna savaşsınlar. O hâlde siz de şeytanın velileriyle savaşın. Muhakkak ki şeytanın tuzağı zayıftır.

77-) Elem tera ilelleziyne kıyle lehüm küffu eydiyeküm ve ekıymusSalate ve atüzZekate, felemma kütibe aleyhimül kıtalü izâ feriykun minhüm yahşevnenNase kehaşyetillâhi ev eşedde haşyeten, ve kalu Rabbena lime ketebte aleynel kıtal* levla ahhartena ila ecelin kariyb* kul meta'uddünya kaliylün, vel ahiretü hayrun limenitteka ve lâ tuzlemune fetiyla;

Kendilerine, “(Kötülükten) ellerinizi çekin, salâtı (namazı) ikame edin ve zekâtı verin” denilenleri görmedin mi? Ne zaman ki üzerlerine savaş yazıldı, bir de ne göresin, onlardan bir kısmı, insanlardan, Allâh'tan haşyet edip ürperdikleri gibi, hatta daha şiddetli bir dehşetle korkuyorlar... “Rabbimiz, niçin üzerimize savaşı yazdın; bizi yakın bir sona kadar erteleydin?” dediler... De ki: “Dünya zevki pek kısadır! Sonsuz gelecek ise korunanlar için daha hayırlıdır... Size kıl kadar zulmedilmez.”

78-) Eyne ma tekûnu yüdrikkümül mevtü velev küntüm fiy burucin müşeyyede* ve in tusıbhüm hasenetün yekulu hazihi min indillâhi, ve in tusıbhüm seyyietün yekulu hazihi min indike, kul küllün min indillâh* femali hâülâil kavmi lâ yekâdune yefkahune hadıysa;

Nerede olursanız olun ölüm size ulaşır. Sağlam ve yüksek kalelerde bulursanız bile... Eğer onlara bir iyilik isâbet ederse “Bu Allâh

indîndendir” derler. Eğer bir kötülük isâbet ederse “Bu senin indîndendir” derler. De ki: “Hepsi de Allâh indîndendir!” Bu insanlara ne oluyor ki hakikati anlamaya yanaşmıyorlar!

79-) Ma esabeke min hasenetin feminAllâhi, ve ma esabeke min seyyietin femin nefsike, ve erselnake lin Nasi Rasûla* ve kefa Billâhi şehiyda;

Sana iyilikten ne isâbet ederse, Allâh’tandır. Başına gelen kötülük ise nefsindedir (nefsinin arzusuna uymandan). **Biz seni insanlara Rasûl olarak irsâl ettik. Şahit olarak Esmâ’sıyla hakikatin olan Allâh yeter.**

80-) Men yutı’ırRasûle fekad etaAllâh* ve men tevella fema erselnake aleyhim hafiyza;

Kim Rasûle itaat ederse, gerçekte Allâh’a itaat etmiş olur! Kim de yüz çevirirse (kendi bilir); (seni) **başlarına** (bekçi) **koruyucu olarak irsâl etmedik.**

81-) Ve yekulune taatün, feizâ berezu min indike beyyete taifetün minhüm ğayrelleziy tekülü, vAllâhu yektübü ma yübeyyitun* fea’rıd anhüm ve tevekkel alellahi, ve kefa Billâhi vekiyla;

“Başüstüne” derler, ama yanından ayrılınca, içlerinden bir grup, geceleyn dediklerinin zıddına kurgular yaparlar. Allâh da onların yaptıkları kurguları yazar! Artık onlardan yüz çevir ve Allâh’a güven, işini O’na havale et! Vekîl olarak, Allâh Esmâ’sının, hakikatinde de olan “Vekiyl” ismi özelliği yeter!

82-) Efela yetedebberunel Kur’ân* ve lev kâne min indî ğayrillâhi levecedu fiyhıhtilafen kesiyra;

Kurân’ı derinliğine düşünmüyorlar mı? Eğer O, Allâh indînin gayrından olsa idi, elbette Onun içinde birçok çelişki olurdu!

83-) Ve izâ caehüm emrün minel emni evil havfi eza’u Bihi, ve lev redduhu ilerRasûli ve ila ülil emri minhüm lealimehülleziyne yestenbitunehu minhüm* ve levla fadlullahi aleyküm ve rahmetuHU letteba’tümüş şeytane illâ kaliyla;

Kendilerine emniyetleriyle ilgili veya onları korkutacak bir haber geldiğinde onu hemen yayarlar. Oysa o haberi Rasûle veya yetkili birine (Ulül Emr) sorsalardı, onlardan işin içyüzünü öğrenebilirlerdi. Eğer üzerinizde Allâh’ın fazlı ve rahmeti olmasaydı, pek azınız hariç, şeytana (bu işi yapana) tâbi olup gitmişiniz.

84-) Fekatil fiy sebebi’llâh* lâ tükellefü illâ nefseke ve harridil mu’miniyn* ‘asellahu en yeküffe be’selleziyne keferu* vAllâhu eşeddü be’sen ve eşeddü tenkiyla;

Allâh uğruna savaş! Nefsinden başkasına sorumlu değilsin! İman edenleri de teşvik et. Umulur ki Allâh, hakikati inkâr edenlerin gücünü kırar. Allâh’ın gücü de daha şiddetlidir, yaptıklarının

sonucunu yaşatması da daha şiddetlidir.

85-) Men yeşfa' şefa'aten haseneten yekün lehu nasiybün minha* ve men yeşfa' şefa'aten seyyieten yekün lehu kiflün minha* ve kânAllâhu alâ külli şey'in mukıyta;

Kim bir iyiliğin oluşması için vesile olursa, o iyilikten bir hissesi olur... Kim de kötü bir olaya vesile olursa, onda bir payı olur... Allâh her şeye Mukıy'tir.

86-) Ve izâ huyıytüm Bi tehiyyetin fehayyu Bi ahsene minha ev rudduha* innAllâhe kâne alâ külli şey'in Hasiyba;

Selâm ile size yönelene, siz de daha kapsamlı bir selâm ile karşılık verin yahut aynıyla karşılayın. Muhakkak Allâh, her şeye Hasiyb'dir (açığa çıkanın sonucunu yaşatandır).

87-) Allâhu lâ ilâhe illâ HU* leyecme'anneküm ila yevmil kıyemeti lâ raybe fiyh* ve men asdeku minAllâhi hadıysâ;

Allâh O; tanrı ve tanrısallık yoktur sadece "HÛ"! Kendisinde şüphe olmayan kıyamet sürecinde sizi bir araya getirir. Kim Allâh'tan daha doğrusunu söyleyebilir!

88-) Fema leküm fiyl münafıkıyne fieteyni vAllâhu erkesehüm Bi ma kesebu* etüriydune en tehdu men edallellah* ve men yudlilillâhu felen tecide lehu sebebiyla;

Yaptıklarının sonucu olarak Allâh onları baş aşağı etmişken, size ne oluyor ki münafıklar hakkında iki gruba ayrıldınız? Allâh'ın saptırdığımı doğru yola sokacağınızı mı sanıyorsunuz? Allâh kimi saptırırsa, artık sen ona yol bulamazsın.

89-) Veddü lev tekfürune kema keferu fetekunune sevaen fela tettehizü minhüm evliyâe hatta yühaciru fiy sebebiyllâh* fein tevellev fehuzühüm vaktülühüm haysü vecedtümuhum* ve lâ tettehizü minhüm veliyyen ve lâ nasıyra;

Onlar, (kendileri) hakikati inkâr ettikleri gibi sizin de inkâr etmenizi ve (böylece onlarla) eşit olmanızı arzu ettiler... O hâlde (onlar) Allâh uğruna zulüm ve kötülük diyarını terk edinceye kadar onlardan kimseyi dostlar edinmeyin... Eğer dönerlerse (düşmanlık için), onları yakalayın ve bulduğunuz yerde öldürün... Onlardan vefî ve nasîr (yardımcı) edinmeyin.

90-) İlleleziyne yesılune ila kavmin beyneküm ve beynehüm miysâkun ev câuküm hasıret suduruhüm en yukatiluküm ev yukatilu kavmehüm* ve lev şaAllâhu leselletahüm aleyküm felekateluküm* fein'tezeluküm felem yukatiluküm ve elkav ileykümüs seleme, fema cealAllâhu leküm aleyhim sebebiyla;

Ancak (şunlara dokunmayın)... **Ya sizinle onlar arasında mîsak**

(anlaşma) olan bir kavme sığınanlar yahut ne sizinle ne de kendi kavimleri ile savaşmak istemediklerinden sadırları (içleri) sıkılarak size gelenler... Eğer Allâh dileseydi, elbette onları size musallat ederdi de (onlar da) sizinle savaşırıldardı... Eğer (onlar) sizden uzaklaşırlar, sizinle savaşmazlar ve size barış beyan ederlerse, artık Allâh onlara zarar vermenize müsaade etmez.

91-) Setecidune ahariyne yürüydune en ye'menuküm ve ye'menu kavmehüm* küllema rüddü ilel fitneti ürkisu fiyha* fein lem ya'tezilüküm ve yulku ileykümüsseleme ve yeküffu eydiyehüm fehuzûhüm vaktülühüm haysü sekıftümühüm* ve ülaiküm ce'alna leküm aleyhim sultanen mubiyna;

Diğer taraftan bazılarını da göreceksiniz ki, hem sizden, hem de kendi kavimlerinden emin olmayı dilerler... Her sınav objesi olayla karşılaştırıldıklarında onda baş aşağı olurlar... Şayet sizden uzak durmazlar, sizle barışa yanaşmazlar ve sizden ellerini çekmezlerse; onları yakalayın ve ele geçirdiğiniz yerde öldürün... İşte bunlar var ya, onlara karşı size apaçık bir güç meydana getirdik.

92-) Ve ma kâne li mu'minin en yaktule mu'minen illâ hataen, ve men katele mu'minen hataen fetahiryu rakabetin mu'minetin ve diyetün müsellemetün ila ehlihi illâ en yassaddeku* fein kâne min kavmin adüvvün leküm ve huve mu'minin fe tahriyru rekabetin mü'minetin, ve in kâne min kavmin beyneküm ve beynehüm miysâkun fediyetün müsellemetün ila ehlihi ve tahriyru rekabetin mu'minetin, femem lem yecid fesiyamu şehreyni mütetabi'ayni, tevbeten minAllâhi, ve kânAllâhu Aliymen Hakiyma;

Yanlışlık hariç, bir iman eden için, diğer bir iman edeni öldürmesi olacak şey değildir... Yanlışlıkla bir iman edeni öldürenin, iman eden bir köleyi hürriyetine kavuşturması ve öldürülenin ailesine diyet ödemesi gerekir. (Vârislerin, diyeti katile) bağışlamaları müstesna... Eğer (öldürülen) iman eden olmakla beraber, size düşman olan bir kavimden ise, (o zaman katilin) iman eden bir köleyi hürriyetine kavuşturması gerekir... Şayet (öldürülen) sizinle aralarında anlaşma bulunan bir kavimden ise, (o zaman katilin) öldürülenin ailesine bir diyet ödemesi ve iman eden bir köleyi hürriyetine kavuşturması gerekir... Kim (diyet bedelini) bulamazsa, Allâh'tan bir tövbe olmak üzere, iki ay kesiksiz oruç tutmalıdır... Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

93-) Ve men yaktül mu'minen müteammiden fecezauhu cehennemü haliyden fiyha ve ğadıbAllâhu aleyhi ve leanehu ve eadde lehu azâben aziyma;

Kim bir iman edeni kasıtlı olarak öldürürse onun karşılığı, sonsuza dek kalmak üzere, cehennemdir. Allâh ona gazap etmiştir;

lânetlemiştir ve feci bir azap hazırlamıştır.

94-) Ya eyyühelleziyne amenû izâ darabtüm fiy sebebi'llâhi fetebeyyenu ve lâ tekulu limen elka ileykümüs Selâme leste mu'minen, tebtëgune 'aradal hayatid dünya* fe 'indAllâhi meğanimü kesiyratün, kezâlîke küntüm min kablü femennAllâhu aleyküm fe tebeyyenu* innAllâhe kâne Bi ma ta'melune Habiya;

Ey iman edenler... Allâh için sefere çıktığınızda iyice araştırın ve size selâm verene (anlaşmak isteyene), dünya hayatının geçici menfaatini arayarak, “Sen iman eden değilsin” demeyin... Allâh indinde çok ganimetler var... Daha önce siz de öyle idiniz de Allâh size lütufta bulundu... O hâlde iyice araştırın... Muhakkak ki Allâh yapmakta olduklarınızın yaratıcı olarak Habiyr'dir.

Nisâ' Sûresi: 122-170

AÇIKLAMA:

Nisâ' Sûresi: 122-170 âyet grubu, “B” sırrı ve iman yaşamının önemi; “iman”ın derecesi yükseldikçe, bunun aksi küfür/nifak derekeleri de artar (makas açılır); ehl-i kitap yahudilerin mukarreb İsa Mesih (a.s)'a karşı aşırılıkları vb konular hakkında nâzil olmuştur!..

122-) Velleziyne amenû ve amilus salihati senudhîlühüm cennatin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha ebada* va'dAllâhi hakka* ve men asdaku minAllâhi kıyla;

İman edip imanının gereği davranışlarla (sâlih amel) yaşayanlara gelince, onları altlarından nehirler akan cennetlere dâhil edeceğiz... Orada sonsuza dek kalırlar (kendilerinde açığa çıkan Allâh Esmâ'sı sonucu)... Allâh'ın Hak olan vaadidir! Allâh'tan daha doğru sözlü var mıdır?

123-) Leyse Bi emaniyyiküm ve lâ emaniyyi ehli'l Kitab* men ya'mel suen yüzce Bihi ve lâ yecid lehu min dünü'llâhi veliyyen ve lâ nasiya;

(Sünnetullâh - Allâh sistem ve düzeni) **ne sizin kuruntularınıza ne de kendilerine daha önce hakikat bilgisi verilmiş (de onu değerlendirememiş) olanların kuruntularına göre değildir! Kim bir kötülük yaparsa onun sonuçlarını yaşar! (Artık bundan sonra da) Allâh dününda olan ne bir hâmi ne de bir yardımcı bulabilir!**

124-) Ve men ya'mel mines salihati min zekerin ev ünsâ ve huve mu'minin feülaike yedhulunel cennete ve lâ yuzlemune nekıya;

İman etmiş olarak erkek veya kadın, kimler hayırlı bir iş yaparlarsa, onlar cennete girerler, zerrece hakları kaybolmaz.

125-) Ve men ahsenü diyen mimmen esleme vechehu Lillâhi ve huve muhsinin vettebea millete İbrahiyme haniyfa* vettehazAllâhu İbrahiyme haliyla;

Muhsin olarak (varlığının Allâh Esmâ'sının açığa çıkışıyla yaratıldığıının idraki içinde), **vechinin Allâh için olduğunun teslimiyetinde olan ve hanîf olarak** (tanrı kavramı olmayan - yalnızca Allâh'a kulluk edilmekte olduğunun bilincinde) **İbrahim milletine tâbi olanın din anlayışından daha güzeli ne olabilir ki! Allâh, İbrahim'i Haliyl edindi.** (Ona "Hullet makâmı" yaşamı ihsan etti. Bu konuda ek bilgi: El İnsan-ı Kâmil, Abdülkerîm el Ciyli, Abdülaziz Mecdi Tolun çevirisi. A.H.)

126-) Ve Lillâhi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve kânAllâhu Biküllî şey'in muhiyta;

Semâlar ve arzda olan ne varsa Allâh içindir (Esmâ ül Hüsnâ'sının işaret ettiği mânâların açığa çıkması için). **Allâh, şeyleri Esmâ'sından yaratmış olması sonucu Muhiyt'tir.**

127-) Ve yesteftuneke fiyn nisa'* kulillâhu yüftiyküm fiyhinne, ve ma yütla aleyküm fiyl Kitabi fiy yetamen nisaillatiy lâ tü'tunehünne ma kütibe lehünne ve terğabune en tenkihuhünne vel müstad'afiyne minel vildani ve en tekumu lil yetama Bil kıst* ve ma tef'alu min hayrin feinnAllâhe kâne Bihi Aliyma;

Kadınlar hakkında senden, haklara dair açıklama istiyorlar... De ki: "Onlarla ilgili hükümler hakkında açıklamayı size Allâh veriyor!" Onlar için yazılmış hakları kendilerine vermediğiniz ve (üstelik) kendileriyle nikâhlamaya (evlenmeye) rağbet ettiğiniz yetim kızlar ile zor durumdaki çocuklara ve bir de yetimlere adaleti ikame etmeniz hakkında bilgiler yüzünüze okunuyor... Ne hayır yaparsanız, muhakkak ki Allâh onu Aliym'dir (çünkü yaptığınız hayrın yaratanı O'dur).

128-) Ve inimraetün hafet min ba'liha nüshuzen ev ı'radan fela cünaha aleyhima en yusliha beynehüma sulha* ves sulhu hayr* ve uhdiretil enfüsüş şuhha, ve in tuhsinu ve tetteku fe innAllâhe kâne Bi ma ta'melune Habiya;

Eğer bir kadın, kocasının geçimsizliğinden veya yüz çevirip uzaklaşmasından korkarsa, aralarını düzeltmelerinde kendileri üzerine bir mahzur yoktur... Anlaşıp barışma hayırlıdır; benliklerde hırsa meyil vardır... Eğer ihsan üzere olur ve korunarak yaşarsanız, muhakkak ki Allâh yapmakta olduklarınızı (yaratanı olarak) Habiyr'dir.

129-) Ve len testetiy'u en ta'dilu beynen nisai ve lev harastüm fela temiyli küllelmeyli fetezeruha kelmuallekeh* ve in tuslihu ve tettekue feinnAllâhe kâne Ğafûren Rahıyma;

Ne kadar isterseniz isteyin eşleriniz arasında adaletli davranamazsınız! (Hiç olmazsa) birine aşırı ilgi gösterirken diğerlerini boşlukta bırakmayın! Eğer aralarında adaletle davranır ve de korunursanız, muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

130-) Ve in yeteferreka yuğnullâhu küllen min seatiHİ, ve kânAllâhu Vasi'an Hakiyma;

Eğer (karı-koca) ayrılırlarsa, Allâh kendi zenginliğinden onların her birini geçindirir, birbirine muhtaç bırakmaz. Allâh Vasi'dir, Hakiym'dir.

131-) Ve Lillâhi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve lekad vasseynelleziyne utül Kitabe min kabliküm ve iyyaküm enittekullah* ve in tekfüru feinne Lillâhi ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve kânAllâhu Ğaniyyen Hamiyda;

Semâlarda ve arzda ne varsa Allâh içindir (El Esmâ ül Hüsna'sının işaret ettiği özelliklerin açığa çıkması için)! Sizden önce kendilerine hakikat bilgisi verilenlere ve size, "Allâh'tan korunun" diye tavsiye ettik... Eğer hakikati inkâr ederseniz, (bilmiş olunuz ki) kesinlikle semâlar ve arzda ne varsa Allâh içindir! Allâh Ğaniyy'dir, Hamiyd'dir.

132-) Ve Lillâhi ma fiysSemavati ve ma fiyl' Ard* ve kefa Billâhi Vekiyla;

Semâlar ve arzda ne varsa Allâh içindir (El Esmâ ül Hüsna'sının işaret ettiği mânâların seyri için)! Vekîl olarak, El Esmâ'sıyla seni yaratan Allâh yeterlidir.

133-) İn yeşe' yüzhiküm eyyühenNasü ve ye'ti Bi ahariyn* ve kânAllâhu alâ zâlîke Kadiyra;

Ey insanlar, eğer dilerse sizi ortadan kaldırıp, başkalarını açığa çıkarır! Allâh bunu yapmaya muktedirdir!

134-) Men kâne yüriydü sevabed dünya fe 'indAllâhi sevabüd dünya vel ahireti, ve kânAllâhu Semi'y'an Basiyra;

Kim dünya nimetlerini isterse, bilsin ki dünyanın da, sonsuz gelecek sürecinin de nimetleri Allâh indindedir. Allâh Semi'dir, Basiyr'dir.

135-) Ya eyyühelleziyne amenü kûnu kavvamiyne Bil kıstı şühedae Lillâhi ve lev alâ enfüsiküm evil valideyni vel akrabiyn* in yekün ğaniyyen ev fakıyren fAllâhu evla Bihima fela tettebiul heva en ta'dilu* ve in telvu ev tu'ridu fe innAllâhe kâne Bi ma ta'melune Habiyra;

Ey iman edenler, adaleti uygulamaya azimli olun! Ana-baba veya

akrabanız aleyhine de olsa, zengin veya fakir fark etmeksizin Allâh için şahitlik edin; zira Allâh hakkı, ikisinin de önündedir! O hâlde adaleti sağlamada geçersiz kabullerinize tâbi olmayın! Eğer gerçeği çarpıtırmanız, muhakkak Allâh yaptıklarınızın yaratıcı olarak Habîyr'dir.

136-) Ya eyyühelleziyne amenû Aminu Billâhi ve RasûliHî vel Kitabilleziy nezzele alâ RasûliHî vel Kitabilleziy enzele min kabl* ve men yekfür Billâhi ve MelaiketiHî ve KütübîHî ve RusuliHî vel yevmil ahiri fekad dalle dalâlen be'iyda;

Ey iman edenler, "B" harfinin işaret ettiği anlam ile iman edin Allâh'a, O'nun Rasûlüne, Rasûlüne inzâl ettiği (El Esmâ mertebesinden bilincine) gibi daha öncekilere de inzâl etmiş olduğu hakikat bilgisine... Kim Esmâ'sıyla her şeyi yaratmış olan Allâh'a, O'nun melâikesine (Esmâ'nın işaret ettiği mânâların açığa çıkan kuvvelerine), O'nun Kitaplarına (inzâl etmiş olduğu hakikat bilgisine), O'nun Rasûllerine ve gelecekteki sonsuz yaşam sürecine kâfirlik ederse (inkâr ederse), gerçekten çok uzak bir inanç bozukluğuna sapmıştır.

137-) İnnelleziyne amenû sümme keferu sümme amenû sümme keferu sümmezdadu küfren lem yekünillâhu li yağfire lehüm ve lâ liyehdiyehüm sebebiyla;

Muhakkak ki, (önce) iman edip de sonra inkâr eden, sonra tekrar (geçici olarak) iman edip, sonra (yine) inkârcı olan, (nihayet) küfrü arttıranlara gelince; Allâh onları ne mağfiret eder ve ne de onları bir yola hidâyet eder.

138-) Beşşiril münafikiyne Bi enne lehüm azâben eliyma;

İkiyüzlüleri (münafıkları) müjdele, yaşayacakları feci bir azap ile!

139-) Elleziyne yettehizunel kafiriyne evliyâe min dunil mu'miniyn* eyebteğune 'indehümül izzete feinnel izzete Lillâhi cemiy'a;

İman edenleri bırakıp, hakikati inkâr edenleri dost tutanlar, onların yanında şerefli olacaklarını mı umuyorlar! Ne var ki izzet tümüyle Allâh'ındır.

140-) Ve kad nezzele aleyküm fiyl Kitabi en izâ semi'tüm âyâtillâhi yükferu Biha ve yüstehzeü Biha fela tak'udu maahüm hatta yehudu fiy hadiysin ğayrih* inneküm izen mislühüm* innAllâhe cami'ul münafikiyne vel kafiriyne fiy cehenneme cemiy'a;

Size inzâl olan bilgide şu vardır: Allâh işaretlerinin inkâr edildiği ve onlar hakkında uygunsuz konuşulduğu ortamda oturmayın; başka bir konuya dönülmedikçe! Aksi hâlde kesinlikle siz onların misli (benzeri) olursunuz. (Bu uyarıyı "ayna nöronlar") bilimsel bulgusuyla

bütünleştirelim. Bu âyet aslında bir MUCİZE'dir, ancak günümüz bilimsel çalışmalarıyla tespit edilen bir gerçeği, 1400 küsur yıl önce vurgulaması nedeniyle. Bu konuda detaylı bilgi www.okyanusum.com adlı sitede mevcuttur. A.H.) **Allâh ikiyüzlüler (münafıklar) ile hakikati inkâr edenleri cehennemde bir araya getirecektir...**

141-) Elleziyne yeterebbesune Biküm* fen kâne leküm fethun minAllâhi kalu elem nekün maaküm ve in kâne lil kafiriyne nesıybün kalu elem nestahviz aleyküm ve nemna'küm minel mu'miniyn* fAllâhu yahkümü beyneküm yevmel kıyameți, ve len yec'alellahu lil kafiriyne alel mu'miniyne sebebiyla;

Onlar başınıza gelecekleri izliyorlar... Eğer size Allâh'tan zafer ulaşırsa "Biz de sizinle değil miydik?" derler. Hakikati inkâr eden güruha bir başarı nasip olursa da bu defa "Biz sizden üstün gelmedik mi, iman edenlere karşı sizi korumadık mı?" derler. Allâh kıyamet sürecinde aranızda hükmeder. Allâh iman edenler aleyhine fırsat vermeyecektir, hakikati inkâr edenlere!

142-) İnnel münafikiyne yuhadi'unAllâhe ve HUve hadi'uhüm* ve izâ kamu iles Salati kamu kūsala yūraunen Nase ve lâ yezkürunAllâhe illâ kaliyla;

İkiyüzlüler Allâh'ı aldatmaya kalkarlar, (oysa) Allâh, hilelerinin sonucunu kendi aleyhlerine oluşturur! Salâta kalktıklarında üşenerek kalkarlar, insanlara gösteriş olsun diye; Allâh'ı da çok az hatıra getirirler.

143-) Müzebbeziyne beyne zâlike, lâ ila haülai ve lâ ila haüla'* ve men yudlilillâhu fe len tecide lehu sebebiyla;

(İkiyüzlüler) iki arada yalpalayıp dururlar! Ne bunlara (iman ehli) ne de onlara (inkârcılar)! Allâh'ın (bozuk inanca) saptırdıkları için çıkış yolu bulamazsın!

144-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tettehızül kafiriyne evliyâe min dunil mu'miniyn* etüriydune en tec'alu Lillâhi aleyküm sultanen mubiyna;

Ey iman edenler, iman edenleri bir yana bırakıp hakikati inkâr edenleri dost edinmeyin! (Bu davranışınızla) aleyhinize güçlü bir delil mi oluşturmak istersiniz Allâh indinde!

145-) İnnel münafikiyne fidderkil' esfeli minennar* ve len tecide lehüm nasiyra;

Muhakkak ikiyüzlüler (münafıklar) ateşin en dibindedirler! Onlar için bir yardımcı da asla bulunmaz!

146-) İllelleziyne tabu ve aslehu va'tesamu Billâhi va ahlesu diynehüm Lillâhi fe ülaıke me'al mu'miniyn* ve sevfe yü'tillâhul mu'miniyne ecren azıyma;

Ancak (yanlışını idrak ederek) **tövbe edenler, tutumlarını doğrultanlar, hakikatleriyle Allâh'a sarılanlar, din anlayışlarını Allâh için saflaştıranlar müstesna... Onlar iman ehli ile beraberdirler. Allâh iman ehline azîm mükâfat verecektir.**

147-) Ma yef'alullahu Bi azâbiküm in şekertüm ve amentüm* ve kânAllâhu Şakiyren Aliyma;

Eğer şükrederseniz ve iman ederseniz Allâh size niye azap etsin! Allâh Şakir'dir, Aliym'dir.

148-) Lâ yuhıbullahul cehre Bissui minel kavli illâ men zulim* ve kânAllâhu Semiy'an Aliyma;

Zulme uğrayan dışında, kötü sözün açıktan konuşulmasını sevmez Allâh! Allâh Semi'dir, Aliym'dir.

149-) İn tübdu hayren ev tuhfuhu ev ta'fu an suin feinnAllâhe kâne Afüvven Kadiyra;

Bir hayrı açıklar ya da gizlerseniz yahut bir kötülüğü affederseniz; Allâh Afüvv'dür, Kadir'dir.

150-) İnnelleziyne yekfürune Billâhi ve RusuliHî ve yüriydune en yüferriku beynAllâhi ve RusuliHî ve yekulune nu'minu Bi ba'din ve nekfürü Bi ba'din ve yüriydune en yettehizu beyne zâlike sebebiyla;

Allâh ve Rasûllerini inkâr edenler, Allâh ile Rasûllerinin arasını ayırmak isterler. "Bazısına iman edip bazısını inkâr ederiz" derler. Arada bir yol edinmek isterler. (Ayrıca şöyle de değerlendirilebilir: Allâh Esmâ'sının açığa çıkması anlamındaki 'İrsâliyet' hakikat ve kavramından uzaklaşıp; gökteki tanrı ile yerden seçtiği peygamber anlayışını yaimak isterler.)

151-) Ülaike hümül kafirune hakka* ve a'tedna lil kafiriyne azâben mühiyna;

İşte onlar gerçeği tümüyle inkâr edenlerin ta kendileridir. Hakikati inkâr edenler için aşağılayıcı bir azap hazırladık.

152-) Velleziyne amenû Billâhi ve RusuliHî ve lem yüferriku beyne ehadin minhüm ülaike sevfe yü'tiyhim ücurehüm* ve kânAllâhu Ğafûren Rahıyma;

Bütün yaratılmışların hakikatinin Allâh Esmâ'sı olduğuna ve (irsâl ettiği) Rasûllerine iman edip, (irsâl olmaları yönünden) hiçbirini diğerinden ayırmayanlara gelince, Allâh onların mükâfatını verecektir. Zaten Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

153-) Yes'elüke ehlül Kitabı en tünezzile aleyhim Kitaben mines Semai fekad seelü Musa ekbere min zâlike fekalu erinAllâhe cehreten feehazethümüs sa'ikatü Bi zulmihim* sümmettehazül icle min ba'di ma caethümül beyyinatu fe 'afevna an zâlik* ve ateyna Musa sultanen

mubiyına;

Ehl-i kitap (Yahudiler) senden, kendilerine “Gökten yazılı Kitap” indirmeni istiyorlar... Gerçekten (onlar) bundan daha büyüğünü Musa’dan istediler... “Allâh’ı açıktan bize göster” demişlerdi de, zulümleri yüzünden onları yıldırım çarptı... Kendilerine apaçık deliller geldikten sonra tutup buzağıya tapınmaya başladılar... Bunu da affettik ve Musa’ya apaçık bir kudret verdik.

154-) Ve refa’na fevkahümütTure Bi miysâkihîm ve kulna lehümüdhlül babe sücceden ve kulna lehüm lâ ta’du fiys sebtî ve ahazna minhüm miysâkan ğaliyza;

Verdikleri söze bağlanmaları için Tur’u üzerlerine kaldırmıştık da onlara “Secde ederek o kapıdan girin” demiştik. Hem de “Cumartesi günü hürmetini ihlâl etmeyin” dedik de, onlardan kesin ahd aldık.

155-) Fe Bi ma nakdihim miysakahüm ve küfrihim Bi âyâtillâhi ve katlihimül Enbiyae Bi ğayri Hakkın ve kavlihim kulubüna ğulf* bel tabeAllâhu aleyha Bi küfrihim fela yu’minune illâ kaliyla;

Ahdlerinden dönmeleri, Allâh’ın işaretlerindeki varlığını (Esmâ’sının açığa çıkışı olan işaretleri) inkâr etmeleri, Hakk’ın muradına karşı Nebileri öldürmeleri ve “Kalplerimiz kılıfıdır” (şuurlarımız koza içindedir) demeleri yüzünden, yaptıklarının karşılığını verdik. Bilakis inkârları yüzünden anlayışlarını kilitledik! Artık pek azı hariç, iman etmezler!

156-) Ve Bi küfrihim ve kavlihim alâ Meryeme bühtanen azıyma;

Hakikati inkâr etmeleri ve Meryem’e çok büyük iftira atmaları yüzünden!

157-) Ve kavlihim inna katelnel Mesiyha ‘Iysebne Meryeme RasûlAllâh* ve ma kateluhu ve ma salebuhu ve lâkin şübbihe lehüm* ve innelleziynahtelefu fiyhi lefiy şekkin minhu, ma lehüm Bihi min ılmin illettiba’az zann* ve ma kateluhu yakıyına;

“Biz, Allâh Rasûlü Mesih, Meryemoğlu İsa’yı katlettik” sözleri yüzünden... Gerçekte Onu ne katlettiler ne de haça astılar; sadece onlara öyle benzetildi (asılan). Onun hakkında tartışanlar bu konuda tam bir şüphe içindedirler; bu konuda kesin bilgileri yoktur, zanlarına göre konuşurlar. Kesin olan, İsa’nın katledilmediğidir!

158-) Bel rafeahullahu ileyHÎ, ve kânAllâhu Aziyzen Hakiyma;

Bilakis Allâh Onu kendine yüceltti! Allâh Aziyz’dir, Hakiym’dir.

159-) Ve in min ehliil Kıtabi illâ le yu’minenne Bihi kable mevtihi, ve yevmel kıyameti yekûnu aleyhim şehiyda;

Nitekim (geçmişteki) hakikat bilgisine uyanlardan hiçbiri yoktur ki, ölümü anında Ona (bildirdiğine) iman etmiş olmasın! Kıyamet

sürecinde aleyhlerinde şahitlik yapacaktır.

160-) Fe Bi zulmin minelleziyne hadu harremna aleyhim tayyibatin uhillet lehüm ve Bi sadihim an sebebi'llâhi kesiyra;

Zulümleri ve hidâyete engel olmaları nedeniyle helal olan pek çok temiz nimeti onlara (Yahudilere) haram kıldık!

161-) Ve ahzihimür riba ve kad nühu anhu ve eklihim emvalenNasi Bil ba'tıl* ve a'tedna lil kafiriyne minhüm azâben eliyma;

Yasaklandığı hâlde riba almaları ve insanların mallarını haksız olarak yemeleri dolayısıyla idi (bu haram). Hakikati inkârı sürdürenler için feci azap hazırladık!

162-) LakinirRasihune fiyl ilmi minhüm vel mu'minune yu'minune Bi ma ünzile ileyke ve ma ünzile min kablike vel mukıymiyneSalate vel mü'tunez Zekate vel mu'minune Billâhi vel yevmil ahır* ülaike senü'tiyhim ecren aziyma;

İçlerinden ilimde derinleşmiş olanlar ile iman edenler, senden önce inzâl olanla birlikte sana inzâl olana da iman ederler. Salâtı ikame eden ve zekâtı veren; "B" harfindeki anlam kapsamınca Allâh'a ve gelecekte yaşanacak sürece iman edenlere gelince... Onlara azîm bir mükâfat vereceğiz.

163-) İnnâ evhayna ileyke kema evhayna ila Nuhın ven Nebiyyiye min ba'dih* ve evhayna ila İbrahiyme ve İsmâ'ıyle ve İshaka ve Ya'kubê vel Esbatı ve 'İysa ve Eyyube ve Yunuse ve Harune ve Süleyman* ve ateyna Davude Zebura;

Nuh'a ve ondan sonraki Nebilere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik... İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakup'a, Esbat'a (torunlara), İsa'ya, Eyyub'e, Yunus'a, Harun'a ve Süleyman'a da vahyettik... Davud'a Zebur'u (hikmetler bilgisini) verdik.

164-) Ve Rusülen kad kasasnahüm aleyke min kablü ve Rusülen lem naksushüm aleyk* ve kellemAllâhu Musa tekliyma;

Daha önce sana hikâyelerini anlattığımız veya anlatmadığımız Rasûllere de (vahyettik)... Allâh Musa'ya kelime kelime konuştu.

165-) Rusülen mübeşşiriyne ve münziriyne liella yekûne linNasi alellahi huccetün ba'der rusül* ve kânAllâhu Aziyzen Hakiyma;

Müjdeleyici ve uyarıcı olarak Rasûller (gönderdik) ki, Rasûllerden (açıklamalarından) sonra insanların Allâh'a karşı bir mazereti olmasın! Allâh Aziyz'dir, Hakiym'dir.

166-) Lakinillâhu yeşhedü Bi ma enzele ileyke enzelehu Bi ilmiHÎ, vel Melaiketü yeşhedun* ve kefa Billâhi şeyhyda;

Ne var ki, Allâh sana inzâl ettiği ile şahitliğini gösterir ki, HÛ'nun

ilmi olarak onu sana inzâl etmiştir. Melekler (bu inzâl ile ilgili kuvveler - Cibrîl) **de olayın şahididir. Şahit olarak Allâh yeterlidir.**

167-) İnnelleziyne keferu ve saddu an sebiylillâhi kad dallu dalâlen be'iyda;

Hakikati inkâr edip insanları da Allâh yolundan engelleyenler, çok büyük sapma içindedirler.

168-) İnnelleziyne keferu ve zalemu lem yekûnillâhu li yağfire lehüm ve lâ liyehdiyehüm tariyka;

Muhakkak ki Allâh hakikati inkâr edenleri ve zulmedenleri ne başışlar ne de onlara bir tarîk (anlayış yolu) açar.

169-) İlla tariyka cehenneme halidiyne fiyha ebada* ve kâne zâlike alellahi yesiyrâ;

Cehennem yolu (cehennem yaşamına yol açan anlayış) hariç! Orada sonsuza dek kalırlar. Bu Allâh için çok kolaydır.

170-) Ya eyyühen Nasü kad caekümür Rasûlü Bil Hakkı min Rabbiküm feaminu hayren leküm* ve in tekfüru feinne Lillâhi ma fiys Semavati vel Ard* ve kânAllâhu Aliymen Hakiyma;

Ey insanlar, Rasûl size Rabbinizden Hak olarak gelmiştir! Artık iman edin sizin için hayırlı olana! Eğer inkâr ederseniz, bilin ki semâlar ve arzda olan ne varsa Allâh içindir (Esmâ ül Hüsnâ'sının işaret ettiği özelliklerin açığa çıkması için). Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

Muhammed Sûresi: 1-38

AÇIKLAMA:

Diğer adı “KITÂL (savaş)” olan Muhammed Sûresi (1-38 âyet), birçok konu paralelliği (şirk, iman, savaş) dolayısıyla Nisâ' Sûresi'nden sonraya yerleştirilebilir!..

Nüzül sebebi olan rivayette de geçtiği üzere, sûre'nin 1.âyeti, Mekke kâfirleri ve dolayısıyla hakikat ilmini (Lâ ilâhe illAllâh'ı) inkâr eden tüm müşrikler içindir; 2.âyet ise hakikat ilmine iman edip, (yakîn için) bunun gereği olan çalışmaları yapan muhâcir, ensâr, ehl-i kitap (Rasûlullâh'tan önceki tevhid ehli) tüm iman edenler ve Hz. MUHAMMED (a.s)'a indirilenin Rablerinden HAK (hakikatlerine mutabık) olduğuna (“B” sırrınca Allâh'a) iman edenler içindir!..

“Ey iman edenler! İtaat edin Allâh (hakikatın)'a ve itaat edin (hidâyet

rehberi) **Rasûl'e**; (Rasûlullâh'a muhalefet ederek) **yaptıklarınızın getirisini geçersiz kılmayın (itaatta sebât edin)!**" (Muhammed: 33) âyetinin nüzûl sebebi için bir rivayet şöyledir:

"Rasûlullâh (s.a.v.)'in ashabı, (bağışlanmayan günah) şirkle birlikte amelin fayda vermediği gibi, lâ ilahe illAllâh'la (yani imanla) birlikte günahın bir zarar vermediğini sanırlardı!.. İşte bunun üzerine bu âyet nâzil oldu."

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Elleziyne keferu ve saddu 'an sebiylillâhi edalle a'malehüm;

Hakikat bilgisini inkâr edenler ve Allâh yolundan alıkoyanlar, yaptıkları boşa gidenlerdir!

2-) Velleziyne amenû ve amelüs salihati ve amenû Bima nüzzile alâ Muhammedin ve HUvel Haku min Rabbihim, keffere anhüm seyyiatihim ve asleha balehüm;

İman edip imanın gereğini uygulayanlar ve Muhammed'e inzâl olana -ki O, Rablerinden (gelen) Hak'tır- iman edenlere gelince, (Allâh) onların kötülüklerini onlardan örttü; hâllerini islah etti.

3-) Zâlike Bi ennelleziyne keferuttebe'ul bâtile ve ennelleziyne amenuttebe'ul Hakka min Rabbihim* kezâlike yadribullahu lin Nasi emsâlehüm;

Bu böyledir; çünkü hakikat bilgisini inkâr edenler, geçersiz fikirlere tâbi oldular! İman edenler ise Rablerinden Hakk'a tâbi oldular... İşte böylece Allâh insanlara onların (iki grubun) misallerini veriyor.

4-) Feizâ lekıytümülleziyne keferu fedarberrikab* hattâ izâ eshantümuhüm feşüddül vesâka, feimma mennen ba'dü ve imma fidaen hattâ teda'al harbü evzareha* zâlik* velev yeşaulahu lentesare minhüm ve lâkin liyeblüve ba'daküm Bi ba'd* velleziyne kutulu fiy sebiylillâhi felen yudille a'malehüm;

(Savaşta) **hakikat bilgisini inkâr edenlerle karşılaştığınızda, boyunlarını vurmaya bakın! Nihayet onlara ağır bastığınızda, bağı takviye edin (esir alıp bağlayın)! Ondan sonra yapılacak olan, lütfen karşılıksız salıvermek ya da fidye mukabilinde bırakmaktır! Harp ağırlıklarını bırakıncaya kadar! İşte bu! Eğer Allâh dileseydi, elbette onlara yaptıkları suçun sonucunu (azap yollu) yaşatırdı! Fakat bazınızı, bazınızda olarak denemek için (savaşı koydu)... Allâh yolunda öldürülenlere gelince, onların yaptıkları asla boşa çıkartılmaz!**

5-) Seyehdiyhim ve yuslihu balehüm;

Onları hakikate erdirecek ve onların hâllerini düzelterektir!

6-) Ve yüdhılühümül cennete arrefeha lehüm;

Onları, kendilerine tarif ettiği (bu savaş süreci sonunda) cennete dâhil edecektir!

7-) Ya eyyühelleziyne amenû in tensurullahe yensurküm ve yüsebbit akdameküm;

Ey iman edenler! Eğer siz Allâh'a yardım ederseniz (O) size yardım eder; ayaklarınızı sâbit kılar!

8-) Velleziyne keferu feta'sen lehüm ve edalle a'malehüm;

Hakikat bilgisini inkâr edenlere gelince, yüzleri üzere düşüp helâk olmak hakkıdır onların! (Allâh) onların yaptıklarını boşa çıkartmıştır!

9-) Zâlike Bi ennehüm kerihu ma enzelAllâhu feahbeta a'malehüm;

Bunun sebebi şudur: Onlar Allâh'ın inzâl ettiğini nahoş gördüler... Bu yüzden (Allâh da) onların yaptıklarını boşa çıkarttı.

10-) Efelem yesiryru fiyl Ardı feyenzuru keyfe kâne akıbetülleziyne min kablihim* demmerAllâhu aleyhim*ve lil kafiriyne emsâlûha;

Arzda seyretmediler (gezip dolaşmadılar) mi ki, kendilerinden öncekilerin sonu nasıl oldu! Nazar edip (akıl gözü ile ders alarak) görsünler! Allâh onları dumura uğratmış! Bu hakikat bilgisini inkâr edenlere de onların benzerleri söz konusudur!

11-) Zâike Bi ennAllâhe Mevlelleziyne amenû ve ennel kafiriyne lâ Mevlâ lehüm;

İşte (gerçek durum) bu! Allâh, iman edenlerde Mevlâ'dır! Hakikat bilgisini inkâr edenlere gelince, onların mevlâsı yoktur!

12-) İnnAllâhe yüdhılülleziyne amenû ve amilus salihati cennatin tecriy min tahtihel enhar* velleziyne keferu yetemette'une ve ye'külüne kema te'külül en'amü vennaru mesven lehüm;

Kesinlikle Allâh, iman edip imanın gereğini uygulayanları, altlarından nehirlere akan cennetlere dâhil eder... Hakikat bilgisini inkâr edenler ise (dünyadan, bedensel olarak) yararlanırlar ve en'amın (hayvanların) yediği gibi yerler! Ateş, onlar için kalacak yerdir.

13-) Ve keeyyin min karyetin hiye eşeddü kuvveten min karyetikelletiy ahrecetke, ehleknahüm fela nasıre lehüm;

Seni şehirden çıkartan kuvvetçe daha güçlü nice şehir (halk) vardı! Onları helâk ettik (düşünün?)! Onlara yardım eden yoktu.

14-) Efemen kâne alâ beyyinetin min Rabbihi kemen züyyine lehu süü amelihı vettebe'u ehvaehüm;

Rabbinden bir açık delil üzere olan; yaptığı yanlışlar kendisine süslendirilmiş (keyif verici algılatılmış) ve sonu boş heves ve arzularına tâbi olmuş kimseler gibi midir?

15-) Meselül cennetilletiy vu'idel müttekun* fiyha enharun min main ğayri asin* ve enharun min lebenin lem yeteğayyer ta'müh* ve enharun min hamrin lezzetin liş şaribiyn* ve enharun min 'aselin musaffâ* ve lehüm fiyha min küllis semerati ve mağfiredün min Rabbihim* kemen huve halidün fiyn nari ve süku mâen hamiyemen fekatta'a em'aehüm;

Korunanlara vaat olunan CENNETİN TEMSİL (misal - benzetme) yollu anlatımı şöyledir: Orada, bayatlamayan SU'dan nehirler, tadı bozulmayan SÜT'ten nehirler, içenlere lezzet veren ŞARAP'tan nehirler, süzme-saf BAL'dan nehirler vardır! Onlar için orada her çeşit MEYVE ve Rablerinden mağfired (örtme) vardır! (Bu misal nimetlerle yaşayanlar) ateşte sonsuza dek yanarak yaşayacak, sıcak - kaynar su içirilmiş de bu yüzden onların bağırsaklarını parçalamış kimse gibi midir?

16-) Ve minhüm men yestemiü ileyk* hattâ izâ harecu min indike kalu lilleziyne utül ilme mazâ kale anifa* ülaikelleziyne tabeAllâhu alâ kulubihim vettebeu ehvaeühüm;

Onlardan kimi de (gelip) seni dinler... Nihayet senin yanından çıktıklarında kendilerine ilim verilmiş olanlara dediler ki: "Az önce ne dedi?" (Anlatılan, taşa yağmış yağmur misali akıp gitti. A.H.)... İşte bunlar Allâh'ın kalplerini tab'ettiği (şuurlarını örttüğü - bilinçlerini kilitlediği); sonu boş arzu ve heveslerine tâbi olmuş kimselerdir.

17-) Velleziynehtedev zadehüm hüden ve atahüm takvahüm;

Hakikate erenleri ise, hakikati yaşamının getirisinde genişletmiş ve kendilerine (hakikat yaşamına uymayan hâllerden) korunma özelliğini vermiştir.

18-) Fehel yenzurune illes Saate en te'tiyehüm bağteten, fekad câe eşratuha* feenna lehüm izâ câethüm zikrahüm;

İlle de O Saat'in (ölümün) ansızın kendilerine gelmesini mi bekliyorlar? Onun şartları gerçekten geldi! (O Saat) onlara geldiğinde, ne yapabilecekler ki!

19-) Fa'lem ennehu lâ ilâhe illAllâhu vestağfir li zenbike ve lil mu'miniyne vel mu'minat* vAllâhu ya'lemu mütekallebeküm ve mesvaküm;

Gerçek buysa bil ki, Lâ ilâhe illAllâh (Tanrı yoktur; sadece Allâh); kendi zenbin (beşer yanının getirdiği perdelilikten kaynaklanan kusurlar), iman eden erkekler ve iman eden kadınlar için mağfired dile (bağışlanmaları için Hakikati kavramalarına çalış)! Allâh dönüp

dolaştığımız yeri (hâllerinizi) de, varıp sonsuz yaşayacağınız yeri de bilir!

20-) Ve yekülülleziyne amenû levla nüzzelet suretün, feizâ ünzilet suretün muhkemetün ve zükira fiyhel kitalü, raeytelleziyne fiy kulubihim meredun yenzurune ileyke nazaralmağşiyi aleyhi minel mevt* feevla lehüm;

İman edenler: “(Savaş hükmünü ihtiva eden) bir sûre tenzîl edilmeliydi?” der... **Hükümleri açık bir sûre inzâl edilip de, içinde savaştan söz edildiğinde; kalplerinde hastalık (şirk, nifak) olanları, ölüm korkusuyla baygınlık geçirenin baktığı gibi bakar görürsün!** (Oysa) **onlar için hayırlı olan budur.**

21-) Ta’atün ve kavlün ma’ruf* feizâ ‘azemel emr, felev sadekullahe lekâne hayren lehüm;

(Bu konuda onlara düşen) **itaat ve yerinde bir söz! Hüküm kesinleştiğinde, Allâh’a sadakat gösterebilirlerdi, elbette kendileri için daha hayırlı olurdu.**

22-) Fehel ‘aseytüm in tevelleytüm en tüfsidu fiyl Ardı ve tükattı’u erhameküm;

Geri dönerseniz, arzda bozgunculuk yapmak ve akrabalıkları da parçalamak beklenmez mi sizden?

23-) Ülaikelleziyne le’anehumullâhu feesammehüm ve a’ma ebsarehüm; **İşte bunlar, Allâh’ın kendilerine lânet ettiği, kendilerini sağırlaştırdığı ve gözlerini kör ettiği kimselerdir.**

24-) Efela yetedebberunel Kur’âne em alâ kulubin akfalüha;

Kurân’ı derinlemesine - sistemli düşünmüyorlar mı? Yoksa kalpleri (şuurları) kilitlerle (yanlış değer yargıları ile) mi kilitli!

25-) İnnelleziynerteddu alâ edbarihim min ba’di ma tebeyyene lehümül hüdeşşeytanu sevvele lehüm* ve emla lehüm;

Hakikat kendilerine apaçık zâhir olduktan sonra arkalarına dönenlere (ikiyüzlülere) gelince, şeytan (saptırıcı fikirleri) onlara (bu yaptıklarını) sevdirmiş, onları boş ümitlerle oyalamıştır.

26-) Zâlike Bi ennehüm kalu lilleziyne kerihu ma nezzelAllâhu senutı’uküm fiy ba’dil emr* vAllâhu ya’lemu israrehüm;

Bu duruma düşmelerinin nedeni; onların, Allâh’ın indirdiğini beğenmeyenlere: “Bu işin bir kısmında size itaat edeceğim” demeleridir... (Oysa) Allâh onların gizlediklerini bilir.

27-) Fekeyfe izâ teveffethümül Melaiketü yadribune vucuhühüm ve edbarehüm;

Peki ya o Melekler, onların yüzlerine ve arka taraflarına vurarak

kendilerini vefat ettirdikleri (bedenle bağlantılarını kestikleri) **zaman nasıl olacak?**

28-) Zâlîke Bi ennehümüt tebe'û ma eshatAllâhe ve kerihu rıdvaneHU feahbeta a'malehüm;

İşte budur! Onlar Allâh'ı öfkelen diren şeylere tâbi oldular; O'nun rıdvanını beğenmediler de, (Allâh) onların yaptıklarının karşılığını hiç etti!

29-) Em hasibelleziyne fiy kulubihim meredun en len yuhricAllâhu adğânehüm;

Yoksa hastalıklı düşünce sahipleri, onların (gizledikleri) amansız kinlerini Allâh asla ortaya çıkarmayacak mı sandılar?

30-) Velev neşau le ereynakehüm fele areftehüm Bisiymahüm* ve leta'rifennehüm fiy lahnîl kavî* vAllâhu ya'lemu a'maleküm;

Eğer dileseydik elbette onları sana gösterirdik de onları sîmalarından kesinlikle tanırdın! Yemin olsun ki sen onları sözlerinin üslubundan tanırırsın... Allâh yaptıklarınızı bilir!

31-) Ve leneblüvenneküm hattâ na'lemel mücahidiyne minküm vessabiriyne ve neblüve ahbareküm;

Andolsun ki biz, sizden, mücahitler (Allâh yolunda mücahede edenler) ve sabredenler (sizce de) bilininceye kadar sizi (belâlarla) deneyeceğiz... Haberlerinizi duyuracağız!

32-) İnnelleziyne keferu ve saddu 'an sebilyillâhi ve şakkur Rasûle min ba'di ma tebeyyene lehümül hüda, len yedurrullahe şey'a* ve seyuhbitu a'malehüm;

Muhakkak ki hakikat bilgisini inkâr edenler, Allâh yolundan alıkoyanlar ve hakikat ilmi kendilerine açıklandıktan sonra Er Rasûl'e (Rasûlullâh'a) muhalefet edenler, Allâh'a asla hiçbir zarar veremezler! (Ama O) onların amellerini boşa çıkaracaktır.

33-) Ya eyyühelleziyne amenû etiy'ullahe ve etiy'ur Rasûle ve lâ tubtilu a'maleküm;

Ey iman edenler! İtaat edin Allâh'a ve itaat edin Rasûl'e; yaptıklarınızın getirisini geçersiz kılmayın!

34-) İnnelleziyne keferu ve saddu an sebilyillâhi sümme matu ve hüm küffarun felen yağfirAllâhu lehüm;

Muhakkak ki hakikat bilgisini inkâr edenler, (insanları dışsallık veya içsellik yüzünden) Allâh yolundan alıkoyanlar, sonra da hakikati inkârlarıyla ölenler var ya, Allâh onları kesinlikle bağışlamayacaktır!

35-) Fela tehinu ve ted'u ileSelmi, ve entümül a'levne, vAllâhu

me'aküm ve len yetireküm a'maleküm;

Geşemeyin ve siz üstünken selm'e (barışa, Hak ile bätılı uzlaştırmaya) çağırmayın! Allâh sizinle **"Bir"liktedir!** Sizin yaptıklarınızı asla eksiltmeyecektir.

36-) İnnemel hayatüd dünya le'ibun ve lehv* ve in tu'minu ve tetteku yü'tiküm ücureküm ve lâ yes'elküm emvaleküm;

Dünya hayatı sadece bir oyun ve eğlencedir! Eğer iman eder ve korunursanız, hem ecirlerinizi verir ve hem de sizden bütün mallarınızı (bu yolda sarf etmenizi) istemez!

37-) İn yes'elkümüha feyuhfiküm tebhalu ve yuhric adğâneküm;

Eğer sizden onların (tamamını) isteyip size baskı yapsaydı, cimrilik ederdingiz ve (böylece) kinlerinizi (açığa) çıkarırdı.

38-) Ha entüm haülai tüd'avne li tünfiku fiy sebebi'llâh* feminküm men yebhalü, ve men yebhal feinnema yebhalü an nefsih* vAllâhul Ğaniyyü ve entümül fükarâ* ve in tetevellev yestebdil kavmen ğayreküm sümme lâ yekünu emsâleküm;

İşte sizler, Allâh yolunda karşılıksız paylaşmak için davet olunanlarsınız! Sizden kimi de var cimrilik eder! Kim cimrilik ederse cimriliği yalnızca kendi nefesine yapmış olur! Allâh Ğaniyy'dir, sizler fakirlersiniz! Eğer yüz çevirirseniz sizden başka bir toplumu yerinize getirir; onlar sizler gibi olmazlar!

İnsan Sûresi: 1-22

ACIKLAMA:

İnsan Sûresi: 1-22 âyet grubu, genel tertiplerde **Medine döneminde Talak Sûresi'**nden önceye yerleştirilmiştir!.. Bu sûre hakkında daha önce 96.İndeks (İnsan: 23-31) sırasında gerekli açıklamalar yapılmıştır!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Hel eta ael'İnsani hıynün mined Dehri lem yekün şey'en mezkûra;

Dehr'de insanın anılmadığı bir süreç yok muydu?

2-) İna halaknel'İnsane min nutfetin emşâc* nebteliyhi fece'alnahu Semiy'an Basıyra;

Muhakkak ki biz insanı, bir takım katkılarla (genetik kalıtımla) karışık bir spermenden yarattık da; onu algılayan ve değerlendiren

olarak meydana getirdik.

3-) İnnâ hedeynahussebiyle imma şakiren ve imma kefura;

Muhakkak ki biz ona o yolu (aklını kullanarak iman etme yolunu) **gösterdik. Ya şükredici olur** (Rabbini değerlendirir), **ya küfür** (gerçeği ret) **edici!**

4-) İnnâ a'tedna lil kafiriyne selâsile ve aġlâlen ve se'ıyra;

Muhakkak ki biz hakikat bilgisini inkâr edenler için silsileler (zincirler - toplumsal şartlanmalar ve değer yargıları), **aġlal** (boyun bağları - bedenselliğin bağları) **ve saîr** (alevli ateş - yanış) **hazırladık.**

5-) İnnel'Ebrare yeşrebûne min ke'sin kâne mizacuha kâfura;

Muhakkak ki Ebrâr (iyiler), **mizacı** (özelligi) **kâfur** (kalbe kuvvet veren bir içecek) **olan bir kâseden içerler.**

6-) 'Aynen yeşrebu Biha 'ıbadullahi yufecciruneha tefciyra;

(O kâfur), **Allâh kullarının** (kendi özlerinden) **fıskırtıp akıtarak içtiği tükenmez bir kaynaktır.**

7-) Yufûne Binnezri ve yehafûne yevmen kâne şerruhu müstetıyra;

(O Ebrâr) **ahdlerini tam yerine getirirler ve şerri yayılıp giden bir günden korkarlar!**

8-) Ve yut'imunetta'ame 'alâ hubbiHİ miskiynen ve yetiymen ve esıyra;

O'nun sevgisi ile yoksulu, yetimi ve ellerine mahkûm olanları doyururlar.

9-) İnnema nut'ımuküm livechillâhi lâ nuriydu minküm cezaen ve lâ şükûra;

"Yalnızca Vechullâh adına sizi yediriyoruz... Sizden ne bir karşılık ve ne de bir teşekkür istemiyoruz."

10-) İnnâ nehafu min Rabbina yevmen 'abusen kamtariyra;

"Muhakkak ki biz Rabbimizden, gazaplı ve çok çetin bir süreçten korkarız" (derler).

11-) Fevekahumullâhu şerre zâlikelyevmi ve lakkahüm nadreten ve sūrura;

Bundan dolayı Allâh, işte o sürecin şerrinden onları korudu ve onlara bir parlaklık ve sūrur verdi.

12-) Ve cezahüm Bima saberu cenneten ve hariyra;

Onlara sabırlarını cennet ve ipek ile cezalandırdı!

13-) Müttekiiyne fiyha 'alel'eraiki, lâ yeravne fiyha Şemsen ve lâ zemheriyra;

Onda koltuklar üzerine yaslanırlar... Orada ne güneş (sıcağı)

gürürler ve ne de zemherir (dondurucu soğuğu). (Bedensel duyular yoktur o yaşam boyutunda anlamına. A.H.)

14-) Ve dâniyeten ‘aleyhim zılaluhu ve züllilet kutufuha tezliyla;

Onun gölgeleri üzerlerine yakın, onun devşirilenleri (marifetleri) ise boyun eğdirilmiş hâldedir.

15-) Ve yutafu ‘aleyhim Bianiyetin min fiddatin ve ekvabin kânet kavâriyra;

Gümüştten kaplar ve billur testiler dolaştırılır çevrelerinde.

16-) Kavâriyre min fiddatin kadderuha takdiyra;

Miktarlarını kendilerinin takdir ettiği gümüştten billur kadehlerdir!

17-) Ve yuskavne fiyha ke’sen kâne mizacuha zencebiyla;

Onda özelliği zencefil olan bir kâse içirilirler.

18-) ‘Aynen fiyha tüsemma selsebiyla;

Onda “Selsebîl” denen bir kaynaktır.

19-) Ve yetufu ‘aleyhim vildanun muhalledun* izâ raeytehüm hasibtehüm lü’üen mensûra;

Çevrelerinde ölümsüz genç hizmetliler dolaşır... Onları gördüğünde, saçılmış inci sanırsın!

20-) Ve izâ raeyte semme raeyte ne’ıymen ve mülken kebiyra;

Nereye baksan (sırf) nimet ve büyük bir mülk olarak görürsün.

21-) ‘Aliyehüm siyabu sündüsin hudrun ve istebrakun, ve hullû esavire min fiddatin, ve sekahüm Rabbuhüm şeraben tahura;

Üzerlerinde ince - lâtif ipekten ve kalın ipekten elbiseler vardır...

Gümüş bileziklerle süslenmişlerdir... Rableri onlara şarab’den tahura

(temiz şarap) **içirmiştir.** (Tüm bu cennet tanımlamaları, Ra’d: 35 ve Muhammed: 15’teki açıklamalarla vurgulandığı üzere; “meselül

cennetilletiy” yani cennetin temsil - benzetme yollu misali anlatımıdır.

Bu gerçeklik unutulmaya. A.H.)

22-) İne hazâ kâne leküm cezâen ve kâne sa’yuküm meşkûra;

Muhakkak ki bu sizin için cezadır (karşılık, yapılmış olanların getirisi)! İmanlı çalışmalarınız tam hakkıyla değerlendirildi!

Talâk Sûresi: 1-12

ACIKLAMA:

Talâk Sûresi, meşhûr tertiplerde ağırlıklı **İnsan Sûresi**'nden sonraya, bazen **Muhammed Sûresi**'nden sonraya yerleştirilmiştir!.. **İnsan Sûresi**'ni toptan **Mekke dönemine** yerleştirence, doğal olarak **Talâk Sûresi**, **Muhammed Sûresi**'nden sonraya yerleşir!..

Esbâb-ı Nüzûl rivayetlerinde sûre/ilk âyetler, **Nebi (s.a.v.)'in eşi Hz. Hafsa ra.'yı** talak'la boşaması veya Abdullâh İ. Ömer'in hayızlı iken karısını boşaması üzerine nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

Bizce; Bakara, Nisâ', Ahzâb sûrelerindeki ilgili konuların başka yönlerinin açılması sebebiyle nâzil olmuş bir sûre'dir!.. Allâhu âlem!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Ya eyyühenNebiyu izâ tallaktumunnisâe fetallikuhünne li 'iddetihinne ve ahsul'iddete, vettekullahe Rabbeküm* lâ tuhricûhünne min buyûtihinne ve lâ yahrucne illâ en ye'tiyne Bifahişetin mübeyyinetin, ve tilke hudûdullah* ve men yete'adde hududallâhi fekad zaleme nefseh* lâ tedriy le'allAllâhe yuhdisü ba'de zâlike emra;

Ey Nebi! Kadınları boşamaya niyetlediğinizde; iddetlerini dikkate alarak (ay hâllerinden temizlendikten sonra) **onları boşayın ve iddeti (sürecini) sayın... Rabbiniz olan Allâh'tan korunun. Açık bir fuhuş yapmaları durumu müstesna, onları evlerinden çıkarmayın, onlar da çıkmasınlar... İşte bu Allâh'ın koyduğu sınırdır! Kim hududullahı tecavüz ederse, gerçekten nefesine zulmetmiştir. Bilemezsin, belki Allâh bundan sonra bir iş ihdas eder.**

2-) Feizâ belagñe ecelehünne feemsikûhünne Bima'rufin ev farikuhünne Bima'rufin ve eşhidû zevey 'adlin minküm ve ekıymuşşehadete Lillâh* zâliküm yu'azu Bihi men kâne yu'minu Billâhi velyevmil'ahir* ve men yetekillâhe yec'al lehû mahrecen;

İddetlerinin sonuna ulaştıklarında, ya onları örfe uygun nikâha devam ettirin veya örfe göre onlardan ayrılın... Sizden iki adalet sahibini şahit tutun... Allâh için şehâdeti ikame edin... İşte bu, Esmâ'sıyla hakikati olan Allâh'a ve sonsuz yaşam sürecine iman eden kimsenin kendisi ile öğütlendiğidir... Kim Allâh'tan korunursa, ona bir çıkış yeri oluşturur.

3-) *Ve yezukhu min haysü lâ yahtesib* ve men yetevekkel 'alAllâhi feHUve hasbüh** innAllâhe baliğü emriHİ, kad ce'alAllâhu liküllü şey'in kadra;

Ona ummadığı bir taraftan yaşam gıdası verir! Kim Allâh'a tevekkül ederse, O, ona yeter! Muhakkak ki Allâh, emrini yerine ulaştırandır! Gerçekten Allâh, her şey için bir kader meydana getirmiştir!

4-) Vellâiy yeisne minelmehıydı min nisâiküm inirtebtum fe'ıddetühünne selâsetü eşhürin, vellâiy lem yehıdne, ve ülatul'ahmalı eceluhünne en yeda'ne hamlehünn* ve men yettekıllhe yec'al lehu min emriHİ yüsra;

Kadınlarınızdan aybaşı hâlınden ümit kesenlere (menopoza girenlere) gelince, eğer (iddetlerinden) kuşkuıysanız, onların iddeti üç aydır. Aybaşı olmamış kadınların da (böyledir)... Hamilelerin (iddeti) ise, onların iddetleri yüklerini bırakmalarına kadardır. Kim Allâh'tan korunursa, onun için işinde bir kolaylık oluşturur.

5-) Zâlike emrullahi enzelehü ileyküm* ve men yettekıllâhe yükeffir 'anhu seyyiatihı ve yu'zım lehü ecra;

İşte bu (uygulamalar) Allâh'ın işidir ki, onu size inzâl etti... Kim Allâh'tan korunursa, kötülüklerini ondan siler ve onun için ecrı büyütür.

6-) Eskinühünne min haysü sekentum min vucdiküm ve lâ tudârruhünne litodayyiku 'aleyhinn* ve in küne ülati hamlin feenfiku 'aleyhinne hattâ yeda'ne hamlehünn* fein erda'ne leküm featühünne ucühünne, ve'temiru beynekum Bima'ruf* ve in te'asertum feseturdı'u lehü uhra;

Onları (boşadığınız kadınları) şartlarınız elverdiğince yaşadığınız mekânın bir kısmında iskân edin. Onları sıkıntıya sokmak için onlara zarar vermeye kalkışmayın. Eğer onlar hamile iseler, yüklerini bırakıncaya (doğum yapıncaya) kadar onlara nafaka verin. Eğer sizin (çocuklarınızı) emzirirlerse, onlara ücretlerini verin. Aranızda (bu meseleleri) güzel örf ile istişare edin. Eğer anlayamazsanız, onun (çocuğun babası) için başka bir kadın (çocuğu) emzirir.

7-) Lıyunfik zü se'atin min se'atih* ve men kudire 'aleyhi rizkuhu felyunfik mimma atahullah* lâ yukellifullahu nefsen illâ ma ataha* seyec'alallahu ba'de 'usrin yüsra;

Varlık sahibi olan, kendi zenginliğine göre nafaka versin. İmkânları daraltılmış kimse de Allâh'ın kendisine verdiğine göre nafakasını versin... Allâh hiç kimseyi, ona verdiğinden ötesiyle sorumlu tutmaz! Allâh zorluktan sonra bir kolaylık oluşturur!

8-) Ve keeyyin min karyetin 'atet 'an emri Rabbiha ve RusuliHİ fehasebnaha hısbaten şediiden ve 'azzebna 'azâben nükra;

Rabbının ve O'nun Rasûllerinin emrinde haddi aşan nice ülke halkı vardır ki, biz onu şiddetli bir hesaba çektiğ ve onu alışılmadığ bir azapla azaplandırdık.

9-) Fezâkat vebale emriha ve kâne 'akıbetu emriha husra;

Böylece işlerinin vebalini tattı ve işlerinin sonu hüsrân oldu.

10-) E'addAllâhu lehüm 'azâben şediiden fettekullâhe ya ulil'elbabı,

ellezine amenû* kad enzelAllâhu ileyküm Zikra;

Allâh, onlar için şiddetli bir azap hazırlamıştır! Allâh'tan korunun, ey iman etmiş Ulül Elbab (derin düşünebilen akıl sahipleri)! Allâh size gerçekten bir hatırlatıcı (Zikir) inzâl etmiştir!

11-) Rasûlen yetlû ‘aleyküm âyâtillâhi mubeyyinatin liyuhricelleziyne amenû ve ‘amilussalihati minezzulumati ilenNûr* ve men yu'min Billâhi ve ya'mel salihan yudhîlhu cennatin tecriy min tahtihel'enharu halidiyine fiha ebeda* kad ahsenAllâhu lehu rizka;

Rasûl ki, iman edip imanının gereğini uygulayanları, karanlıklardan Nûr'a çıkarmak için apaçık hâlde Allâh'ın işaretlerini size bildirir. Kim Esmâ'sıyla hakikati olan Allâh'a iman eder ve imanının gereğini uygularsa, onu, içinde sonsuz yaşamak üzere, altından nehirler akan cennetlere dâhil eder. Allâh onun için gerçekten bir rızık ihsan etmiştir.

12-) Allâhulleziy haleka seb'a Semavatın ve minel'Ardı mislehünn* yetenezzelül'emru beynehünne lita'lemu ennAllâhe alâ külli şey'in Kadiyrın, ve ennAllâhe kad ehâta Biküllü şey'in 'ılma;

O Allâh ki, vedi semâ yarattı ve arzdan da onların bir mislini! Emir (hüküm - iş) onların ARALARINDAN sürekli - kesintisiz inzâl olur (Allâh'ın Esmâ'sındaki özelliklerin açığa çıkışı olan Astrolojik {melekî} tesirlerin varlık üzerindeki etkileri)! **Tâ ki Allâh'ın her şeye Kaadir olduğunu ve Allâh'ın her şeyi (yaratana olarak) ilmen ihâta ettiğini bilirsiniz.**

(Not: Gazalî'nin “İhyâ-u Ulûmi'd Dîn” adlı eserinde, Ashabın âlimlerinden olarak bilinen İbni Abbas r.a.'ın şöyle dediği nakledilmektedir: **“O Allâh ki vedi semâ yaratmış, arzdan da onların bir mislini; ARALARINDAN hüküm inip duruyor!** (Talâk: 12) **Âyet-i Celiylesinin tefsirini yapacak olsam, beni taşta tutardınız.”** Bir başka nakilde de: **“Beni tekfir ederdiniz!”**)

Mümtehine Sûresi: 1-11

ACIKLAMA:

Mümtehine Sûresi: 1-11 âyet grubu, Hudeybiye senesi umre seferi'nden önceki dönemde nâzil olmuştur!.. 10-11 âyetleri'nin Hudeybiye'den sonra nâzil olduğunu söyleyen rivayetler de vardır!..

Sebeb-i nüzûl rivayetinde, Rasûlullâh (a.s.)'ın Mekke'ye yürüyeceğini, bir mektup yazarak Mekke'ye giden bir kadına veren sahabe'nin, bu

hazırlığı “Mekke Fethi” amaçlı algılaması, o şahsın tahmini görüşüdür!..

Zaten halk’a, bu yolculuğun Mekke’ye doğru değil, Hayber’e doğru olduğu söylenmiş ki, Hayber, Mekke Fethi’nden yaklaşık 20 ay önce, Hudeybiye Sulhu’ndan yaklaşık 2 ay sonra fetholunmuş!..

Ele geçen mektupta şu yazılı imiş: “*Muhakkak ki Rasûlullâh s.a.v. sizi (fethetmek) istiyor (böyle bir yolcuğun hazırlığı üzere)! İhtiyatlı olun!*”

Bunu, irtidâd (dinden dönmek) olarak değil, Kureyş yanında bir desteği olsun diye yaptığını söyleyen Hâtıb isimli sahabeyi Rasûlullâh a.s. doğrular ve özrünü kabul eder!.. Bunun üzerine Hz. Ömer: “*Bırak beni Yâ RasûlAllâh, şu münafığın boynunu vurayım*” deyince, Rasûlullah (s.a.v.) şöyle buyurur: “*Muhakkak ki o Bedr’e şâhid oldu (Bedir’de bulundu); ne biliyorsun belki de Allâh, Bedir Ehli’ne muttali’ oldu da onlara şöyle dedi: “Dilediğinizi yapın; hakikaten Ben sizi mağfîret ettim!”*”

10-11 âyetleri için sebab-i nüzûl olarak geçen bir rivayet şöyledir:

Müşriklerden bir kadın, kocasına kızdığı ve onunla münâkaşa ettiği zaman kocasına şöyle dermiş: “*Allah’a yemin olsun ki ben, Muhammed’e ve onun arkadaşlarına hicret edeceğim!*” İşte bunun üzerine Allâh teâlâ bu âyeti inzâl etti ve hicret eden kadınların imtihan edilmelerini emretti (kocalarına kızdıkları ve Medine’de daha refâh bir yaşam düşündükleri için mi, yoksa müslüman oldukları için mi?)!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tettehizû ‘aduvviy ve ‘aduvveküm evliyâe tulkune ileyhim Bilmaveddeti ve kad keferu Bima caeküm minelHakkı yuhricunerRasûle ve iyyaküm en tu’minu Billâhi Rabbiküm* in küntüm harectum cihaden fiy sebilyiy vebtiğae merdatiy tusirrunne ileyhim Bilmaveddeti, ve ene a’lemu Bima ahfeytum ve ma a’lentu* ve men yef’alhu minküm fekad dalle sevâessebiyl;

Ey iman edenler! Benim düşmanım, sizin de düşmanınız olanları velîler edinmeyin! Onlar, size Hak’tan geleni inkâr ettikleri hâlde; Rabbiniz, Esmâ’sıyla hakikatınız olan Allâh’a iman ettiğiniz için Rasûlü ve sizi (yurdunuzdan) çıkardıkları hâlde, siz onlara sevginizi ilka ediyorsunuz. Eğer yolunda cihat etmek ve rızamı talep etmek için çıkmış iseniz (dost edinmeyin); oysa onlara sevginizi (içinizde) gizliyorsunuz. Ben gizlediğinizde ve açıkladığınızda olarak bilirim! Sizden kim bunu yaparsa, yolun denge noktasından gerçekten sapmıştır.

2-) İn yeskafüküm yekûnu leküm a’dâen ve yebsutu ileyküm eydiyehüm ve elsinetehüm Bissûi ve veddu lev tekfurun;

Eğer onlar sizi ele geçirirlerse, sizin için düşmanlar olurlar. Ellerini ve dillerini size kötülükle uzatırlar ve hakikat bilgisini inkâr eden olmanızı şiddetle arzu ederler.

3-) Len tenfe'aküm erhamuküm ve lâ evladüküm yevmelkıyemeti yafsılı beyneküm* vAllâhu Bima ta'melune Basıyr;

Ne akrabalarınız ne de evladınız size asla fayda sağlamaz! Kıyamet sürecinde aranızı ayırır! Allâh yaptıklarınızda olarak Basıyr'dir.

4-) Kad kânet leküm usvetun hasenetun fiy İbrahiyme velleziyne me'ahu, iz kalu likavmihim inna bureau minküm ve mimma ta'budune min dûnillâhi, keferna Biküm ve beda beynena ve beynekümül'adavetü velbağdâu ebeden hattâ tu'minu Billâhi vahdeHU illâ kavle İbrahiyme liebiyhi leestağfirenne leke ve ma emlikü leke minAllâhi min şey'* Rabbena 'aleyke tevekkelna ve ileyke enebna veileykelmasıyr;

İbrahim'de ve Onunla beraber olan kimselerde sizin için gerçekten güzel bir örnek vardır. Hani onlar kavimlerine dediler ki: "Muhakkak ki biz sizden de, Allâh dûnunda kulluk yaptıklarınızdan da uzağız! Sizi inkâr - reddettik. Sizinle aramızda ebediyen düşmanlık ve buğz başlamıştır; siz Esmâ'sıyla hakikatiniz olan Allâh'ın Vâhidiyetine iman edinceye kadar!"... Ancak İbrahim'in babasına: "Mutlaka senin için mağfîret dileyeceğim; ama senin için (dua edip istemekten başka) Allâh'tan bir şeye mâlik değilim" sözü hariç! "Rabbimiz, sana tevekkül ettik, sana yöneldik ve dönüş sanadır!" (dediler).

5-) Rabbena lâ tec'alna fitneten lilleziyne keferu vağfir lena Rabbena* inneke entel 'Aziyzül Hakiym;

"Rabbimiz! Hakikat bilgisini inkâr edenler için bizi sınav objesi kılma! Bizi mağfîret et Rabbimiz! Muhakkak ki sen Aziyz'sin, Hakiym'sin."

6-) Lekad kâne leküm fiyhim üsvetun hasenetün limen kâne yercullahe velyevmel'ahir* ve men yetevelle feinnAllâhe HUvelĠaniyyulHamiyd;

Andolsun ki onlarda (İbrahim ve ashabında) sizin için, Allâh'ı ve sonsuz gelecek süreci (yaşamayı) umanlar için güzel bir örnek vardır... Kim (Allâh'tan) yüz çevirirse, muhakkak ki Allâh Ġaniyy'dir, Hamiyy'dir.

7-) 'AsAllâhu en yec'ale beyneküm ve beynelleziyne 'adeytum minhüm meveddeten, vAllâhu Kadiyr* vAllâhu Ġafûrun Rahıym;

Umulur ki Allâh sizinle, düşman olduklarınız arasında bir sevgi oluşturur. Allâh Kaadir'dir... Allâh Ġafûr'dur, Rahıym'dir.

8-) Lâ yenhâkümullâhu 'anilleziyne lem yukatilüküm fiyddiyni ve lem yuhricüküm min diyariküm en teberruhüm ve tuksitu ileyhim* innAllâhe

yuhıbbulmuksitiyn;

Allâh sizi, din yüzünden sizinle savaşmamış ve sizi yurtlarınızdan çıkarmamış kimselere iyilik yapmanızdan ve onlara adaletli davranmanızdan engellemez. Muhakkak ki Allâh muksitleri (her şeye hakkını verenleri) sever.

9-) İnnema yenhakûmullâhu ‘anilleziyne katelukum fiyddiyni ve ahrecûkum min diyarikum ve zaheru ‘alâ ihracikum en tevellevhüm* ve men yetevallahüm feûlaike hümüz-zâlimun;

Allâh ancak, Din yüzünden sizinle savaşmış, sizi yurtlarınızdan çıkarmış ve sizin çıkarılmanıza destek olmuş kimseleri dost edinmenizi yasaklar. Kim onları dost edinirse işte onlar zâlimlerin ta kendileridir!

10-) Ya eyyuhelleziyne amenû izâ caekümül mu‘minatu muhaciratın femtehınuhünne, Allâhu a‘lemu Bi iymanihinn* fein ‘alimtumuhünne mu‘minatın fela terci‘uhünne ilelküffari lâ hünne hıllun lehüm ve lâ hüm yehıllune lehünn* ve atûhüm ma enfeku* ve lâ cunâha ‘aleyküm en tenkıhuhünne izâ ateytümuhünne ucûrehünn* ve lâ tumsikû Bi ‘ısamılkevafiri ves’elu ma enfaktum velyes’elu ma enfeku* zâliküm hükmullahi yahkümü beyneküm* vAllâhu ‘Aliymun Hakıym;

Ey iman edenler... İman eden kadınlar hicret ederek size geldiklerinde, onları sorgulayın. Allâh onların imanlarını iyi bilir! Eğer onları iman etmiş kadınlar görürseniz, onları hakikat bilgisini inkâr edenlere geri döndürmeyin! Ne bunlar onlara (küffara) helaldir, ne de onlar bunlara helal olurlar! Onlara (küffara) infak ettiklerini (mehrlerini) verin. Onların (bu kadınların) mehrlerini kendilerine verdiğiniz vakit, onları nikâhlamanızda sizin üzerinize bir vebal yoktur. Hakikat bilgisini inkâr eden kadınların nikâhlarını tutmayın... Harcadıklarınızı geri isteyin; onlar da harcadıklarını istesinler. Bu size Allâh’ın hükmüdür... Aranızda hükmediyor. Allâh Aliym’dir, Hakıym’dir.

11-) Ve in fateküm şey‘ün min ezvacikum ilelküffari fe‘akabtum featulleziyne zehabet ezvacuhüm misle ma enfeku* vettekillahelleziy entüm Bihi mu‘minun;

Kadınlarınızdan biri ayrılıp kâfirlere giderse, sonra da bir şekilde onların eşlerinden size kaçan olur ya da ganimet olarak size kahrılarsa, eşleri gitmiş olanlara mehrlerinin mislini veriniz. O Allâh’tan korunun ki, siz O’na iman etmişlersiniz.

Mâide Sûresi: 8-11

ACIKLAMA:

Mâide Sûresi: 8-11 âyet grubu, Hz. Rasûlullâh (a.s)’a yahudilerin sû-i kâsd niyet ve teşebbüsleri hakkında nâzil olduğu rivayet ediliyor...

8.âyetin, Hudeybiye Sulhu sonrası rastladıkları müşrik bir topluluktan, kendilerini Mekke’ye sokmayan müşriklerden, bunun acısını çıkartmak isteyen müslümanlar hakkında nâzil olduğu rivayeti de var...

Ancak 11.âyetin Hz. Rasûlullâh (a.s)’a sû-i kâsd teşebbüsü hakkında nâzil olduğu rivayeti kesindir!..

8-) Ya eyyühelleziyne amenû kûnu kavvamiyne Lillâhi şühedae Bil kıst* ve lâ yecrimenneküm şeneanü kavmin alâ ella ta’dilu* ı’dilu* huve akrebü lit takva, vettekullah* innAllâhe Habiyrün Bi ma ta’melun;

Ey iman edenler... Allâh için dosdoğru durun, âdil şahitler olun... Bir topluluğa olan nefretiniz sizi adaletsizliğe sevketmesin! Âdil olun, bu anlayış korunmaya daha yakındır... Allâh’tan korunun! Muhakkak ki Allâh tüm fiillerinizi (onların yaratana olarak) Habiyr’dır.

9-) Ve’adAllâhulleziyne amenû ve amilus salihati lehüm mağfiretün ve ecrun aziym;

Allâh, iman edip imanının gereği fiilleri ortaya koyanlara (şöyle) vadetmiştir: “Onlar için mağfiret ve azım bir mükâfat vardır.”

10-) Velleziyne keferu ve kezzebu Bi âyâtına ülaike ashabül cahıym;

Hakikati inkâr edenlere ve (Esmâ’nın açığa çıkışı olan) işaretlerimizi yalanlayanlara gelince; işte onlar cehennem halkıdır.

11-) Ya eyyühelleziyne amenüzkûru nı’metAllâhi aleyküm iz hemme kavmün en yebsütu ileyküm eydiyehüm fekeffe eydiyehüm anküm* vettekullah* ve alellahi fel yetevkelil mu’minun;

Ey iman edenler... Üzerinizdeki Allâh nimetini hatırlayın... Hani bir topluluk ellerini size uzatmaya (zarar vermeye) niyetlenmişti de, onların ellerini sizden çekmişti... Allâh’tan korunun! İman edenler, Allâh’a tevekkül etsinler (hakikatlerindeki El Vekiyl isminin, gereğini yerine getireceğine iman etsinler).

Bakara Sûresi: 189-193, 195-196

ACIKLAMA:

Bakara Sûresi: 189-193 ve 195-196 âyet grubu, Hudeybiye senesi umre seferi, hac-umre, mescid-i harâm, haram ay ve haram bölgede savaş hakkında nâzil olmuş!..

189-) Yes'elûneke anil ehilleh* kul hiye mevakiytu linNâsi velHacc* ve leysel birru Bi en te'tül buyûte min zuhûriha ve lakinnel birra menitteka* ve'tül buyûte min ebvâbihâ* vettekullahe lealleküm tüflihûn;

Sana hilâllerden (ay takviminden) soruyorlar... De ki: "Bunlar (ibadetlerin ay takvimine bağlanması ile) insanların yararlanması ve Hac için ölçülerdir." Birr, evlere arka kapıdan girmek (hakikate dolaylı yoldan ulaşmak) değil, korunanlardan olmak için ön kapıdan (direkt kestirme yoldan) girmektir. Allâh'tan korunun ki felâh bulasınız.

190-) Ve katilû fiy sebebi'llâhilleziyne yukatilûneküm ve lâ ta'tedû* innAllâhe lâ yuhıbbul mu'tediyn;

Sizi öldürmek amacıyla savaşanlarla siz de Allâh için savaşın. Haddi aşmayın. Muhakkak Allâh haddi aşanları sevmez.

191-) Vaktulûhüm haysü sekıftümûhüm ve ahricûhüm min haysü ahrecûküm vel fitnetü eşeddü minel katl* ve lâ tükatilûhüm 'indelMescidil Harâmi hattâ yükatilûküm fiyh* fein katelûküm faktülûhüm* kezâlike cezâül kâfiriyn;

Onları nerede yakalarsanız orada öldürün. Sizi sürdükları yerden siz de onları sürün!.. Fitne (insan) öldürmekten daha şiddetlidir (suçtur)... Onlar sizle savaşmadıkları sürece, Mescid-i Haram yanında onlarla savaşmayın. Onlar sizi öldürmeye kalkarsa o zaman siz de onları öldürün. İşte kâfirlerin yaptığının karşılığı budur.

192-) Feinitehev feinnAllâhe Ğafûrun Rahıym;

Eğer vazgeçerlerse (yaptıklarından) Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

193-) Ve katilûhüm hattâ lâ teküne fitnetün ve yekûned diynu Lillâh* feinitehev felâ 'udvâne illâ alezzalimiyn;

Fitne (dinden çıkmanız için yapılan baskı) kalkana; Allâh dinini rahatça yaşayana kadar onlarla savaşın. Eğer vazgeçerlerse (baskıdan - savaşmaktan), artık zâlimlerden başkasına düşmanlık yoktur.

195-) Ve enfiku fiy sebebi'llâhi ve lâ tülku Bi eydiyküm ilet tehlüketi ve ahsinû* innAllâhe yuhıbbul muhsiniyn;

Fiysebilillâh (Allâh'a ermek için) karşılıksız bağışlayın ve (cimrilik yaparak) kendi kendinizi mahvetmeyin... Ve ihsan edin! Muhakkak

Allâh ihsan edicileri sever.

196-) Ve etimmül Hacce vel ‘Umrete Lillâh* fein uhsirtüm femesteysera minel hedy* ve lâ tahlîku ruûseküm hattâ yeblügal hedyü mahilleh* femen kâne minküm merıydan ev Bihî ezen min re’sihi fefıdyetün min Sıyâmin ev Sadakatin ev Nüsükin, feizâ emintüm* femen temette’a Bil ‘Umreti ilel Hacci femesteysera minel hedy* femen lem yecid feSıyâmü selâseti eyyâmin fiyl Hacci ve seb’atin izâ raca’tüm* tilke aşeratün kâmiletün, zâlîke li men lem yekün ehlühu hadıril Mescidil Harâm* vettekullâhe va’lemû ennAllâhe şediyd’ül ‘ıkab;

Hacci da umreyi de Allâh için tamamlayın. (Bunu yapmaktan engellenirseniz hediye kurban da yeterlidir. Kurbanınız kesilene kadar başınızı tıraş etmeyin. İcinizden kim hasta olursa ya da başında (hacca engel) bir sıkıntısı olursa, oruç yahut sadaka veya kurban diyet gerekir. (Engelleme kalktığında) emin olduğunuzda kim hacca kadar umreyi yaşamak, yararlanmak isterse, kolayına gelen bir hediye kurbanı kessin. Fakat bulamayana hac günlerinde üç, döndükten sonra da yedi olmak üzere on gün oruç gerekir. Bunlar ailesi (yerleşim alanı) Mescid-i Haram civarı olmayanlar içindir. Allâh’a karşı gelmekten korunun. Ve iyi bilin ki Allâh, hak edilen karşılığı şiddetle verir.

Feth Sûresi: 1-29

ACIKLAMA:

Feth Sûresi, Hudeybiye Sulhu sonrası, Hudeybiye seferi ve yapılacak Hayber Gazvesi (sadece Hudeybiye Seferine katılanların olacağı vb) hakkında nâzil olmuştur!..

Sûre’nin nüzûl sebebi ile ilgili meşhûr rivayet:

Hudeybiye’de, Kâbe’yi tavaf etmeden dönmeyi ve sulh şartlarını ağır bulup içine sindiremeyen sahabelerden biri olan Hz. Ömer’in tavrı:

O gün orada bulunan bir sahabe, gördüğü kadarıyla olayı şu şekilde naklediyor:

Ömer Rasûlullâh (s.a.v.)’e geldi ve dedi ki: “Yâ RasûlAllâh, biz hak üzere, onlar bâtil üzere değiller mi?.. Bizim ölülerimiz cennette, onların ölüleri ateşte değil mi?”

Rasûlullâh (sav): “Evet” dedi...

Ömer yine: “Öyle ise niçin biz dinimize küçüklük veriyoruz/ dinimiz hakkında bu alçak hâli kabul ediyoruz (gerekirse ölüp şehid olmak yerine şu alçak dünya ile değiştiriyoruz?) ve Allâh aramızda hükmünü vermeden (ya onlar ya biz zafere ermeden) dönüyoruz?” dedi.

Rasûlullâh (s.a.v.):

“Ey Hattâb'ın oğlu!.. Muhakkak ki Ben, Rasûlullâhım ve Allâh beni asla zâyi etmeyecektir (başarısız kılmayacaktır).” buyurdu...

Ömer öfkeli bir hâlde döndü, sabredemedi bu sefer Ebû Bekr'e vardı ve ona:

“Ey Ebû Bekr, biz hak üzere, onlar bâtil üzere değiller mi?.. Bizim ölümlerimiz cennette, onların ölümleri ateşte değil mi?”

Ebû Bekr: “Evet” dedi...

Ömer yine: “Öyle ise niçin biz dinimize küçüklük veriyoruz/ dinimiz hakkında bu alçak hâli kabul ediyoruz (gerekirse ölüp şehid olmak yerine şu alçak dünya ile değiştiriyoruz?) ve Allâh aramızda hükmünü vermeden (ya onlar ya biz zafere ermeden) dönüyoruz?” dedi.

Ebû Bekr:

“Ey Hattâb'ın oğlu!.. Muhakkak ki O, Rasûlullâh'tır ve Allâh O'nu ebediyen zâyi etmeyecektir (başarısız kılmayacaktır)!” buyurdu... İşte bunun üzerine Fetih Sûresi nâzil oldu!..

Olayı bizzat yaşayan Hz. Ömer'in kendisi olayı şöyle anlatıyor:

Nebi (sav)'e geldim ve dedim ki: “Sen Allâh'ın Hak Nebisi değil misin?”

“Evet” dedi...

“Biz hak üzere, düşmanlarımız bâtil üzere değil mi?” dedim.

“Evet” dedi...

“Öyle ise niçin biz dinimize küçüklük veriyoruz/dinimiz hakkında bu alçak hâli kabul ediyoruz?” dedim.

“Muhakkak ki Ben Rasûlullâhım; Ben O'na (Allâh'a) asla âsi olmam ve O (Allâh), Nâsır'ımdır (nusret edicim, zafere erdiricim)!” dedi...

“Sen bize, el-Beyt'e (Kâbe'ye) varıp Onu tavaf edeceğiz, demedin mi?” dedim...

“Evet... Ben sana bu yıl gelip Onu tavaf edeceğiz diye haber verdim mi?” dedi...

“Hayır” dedim...

“Muhakkak ki sen Ona varacak ve Onu tavaf edeceksin!” dedi...

Akabinden Ebû Bekr’e vardım ve “Yâ Ebâ Bekr, bu (zât), Allâh’ın Hak Nebisi değil mi?” dedim.

“Evet” dedi...

“Biz hak üzere, düşmanlarımız bâtil üzere değil mi?” dedim.

“Evet” dedi...

“Öyle ise niçin biz dinimize küçüklük veriyoruz/dinimiz hakkında bu alçak hâli kabul ediyoruz?” dedim.

“Be hey adam!.. Muhakkak ki O, kesinlikle Rasûlullâh’dır; O, Rabbine asla âsi olmaz ve HÜ, O’nun Nâsırı’dır (nusret edicisi, zafere erdiricisi)!.. Sen hemen (isyardan) O’nun itaatına sarıl!.. Vallâhi O, hak üzeredir!” dedi.

“O bize, el-Beyt’e (Kâbe’ye) varıp Onu tavaf edeceğiz, demedi mi?” dedim...

“Evet... O sana, bu yıl varıp muhakkak Onu tavaf edeceksin, diye haber verdi mi?” dedi...

“Hayır” dedim...

“Muhakkak ki sen Ona varacak ve Onu tavaf edeceksin!” dedi (Siddîk?)!..

Nitekim bunlar üzerine Feth Sûresi nâzil olduktan sonra Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)’in şöyle buyurduğu rivayet ediliyor:

“Dün gece öyle bir sûre inzâl edildi ki, dünya ve içinde bulunan her şeyden bana bana daha sevgili!.. O sûre: *İnnâ fetešnâ leke fethen mubiyyen, li yağfiralekAllâhu mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhere*” dir!..

Siyer rivayetlerine göre, Hz. Rasûlullâh a.s. Hudeybiye’de durmayıp Mekke’ye seyir hâlinde iken, bir geçitten geçerken devesi Kasvâ’nın ayağı kayıp çöktü ve sahabenin “*hal, hal (kalk, kalk)*” deyip ittirmesine rağmen yerinden kalkmayınca şöyle dediler “*Kasvâ inat etti, gitmiyor*” ... Bunun üzerine Hz. Rasûlullâh (a.s), “*Muhakkak ki o inat edip çöküp kalmadı; lâkin fl’i hapseden (engelleyen) onu hapsetti!.. Vallâhi, Allâh hürmetinin tazîmi için bugün benden ne isterlerse onlara vereceğim!*” deyip, kendisi deveyi kaldırdı ve Hudeybiye’ye dönerek bir su kuyusu başında konakladı...

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) İnnâ fetahnâ leke fethan mubiynâ;

Kesinlikle sana öyle bir fetih (görüş açıklığı) verdik ki, (o) Feth-i Mubiyn'dir (apaçık açık hakikati sistemi müşahede)!

2-) Liyağfire lekellahu mâ tekaddeme min zenbike ve mâ teahhare ve yütimme ni'meteHU 'aleyke ve yehdiyeye sıraten müstekıyma;

Bu yüzden Allâh, senin geçmiş ve (feth'e rağmen oluşacak) gelecek tüm zenbini (bedenselliğinin doğal getirisi perdeliliklerini) mağfıret eder (örter) ve sana olan nimetini tamamlar; seni, hakikatini yaşama yolunda yürütür!

3-) Ve yensurekellâhu nasren 'Aziyya;

Allâh seni benzersiz, karşı konulmaz bir zafere erdirir!

4-) HUvelleziy enzeles sekiyete fıy kulûbil mu'miniyne liyezdâdü iymânen me'a iymânihim* ve lillâhi cünûdüs Semâvâti vel'Ard* ve kânAllâhu 'Aliymen Hakiyma;

İmanlarının kat kat artması için, iman edenlerin kalplerine sekine (sükûn, güven duygusu) inzâl eden “HÛ”dur! Semâlar ve arzın orduları Allâh içindir! Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

5-) Liyüdhılel mu'miniyne velmu'minati cennatin tecriy min tahtihel'enharü halidiyne fıyha ve yükeffire anhüm seyyiatihim ve kâne zâlîke indAllâhi fevzen 'aziyya;

İmanlı erkek ve kadınları, içinde ebedî kalacakları, altlarından ırmaklar akan cennetlere sokması, onlardan kötülüklerini silmesi içindir... İşte bu Allâh indinde azîm kurtuluştur!

6-) Ve yu'azzibel münafikiyne velmünafikati velmüşrikiyne velmüşrikâtiz zanniye Billâhi zannessev'* aleyhim dairetüssev'* ve ğadıbAllâhu aleyhim ve leanehüm ve e'adde lehüm cehennem* ve saet masıyra;

Bir de Esmâ'sıyla hakikatleri olan Allâh hakkında su-i zanda bulunan (O'nu tanrı gibi düşünen) münafık (ikiyüzlü) erkek ve kadınlara, şirk koşan erkek ve kadınlara azabı yaşatması içindir! Zanları yüzünden devranın belâsı başlarında patlasın! Allâh onlara gazap etmiş, onları lânetlemiş (inkârları sonucu hakikati yaşamaktan uzaklaştırmış); onlar için cehennem hazırlamıştır! Ne kötü dönüş yeridir!

7-) Ve lillâhi cünudüs Semavati vel'Ard* ve kânAllâhu 'Aziyyen Hakiyma;

Semâlar ve arzın orduları (kuvveleri) Allâh'ındır... Allâh Aziyy'dir, Hakiym'dir.

8-) İnnâ erselnake şahiden ve mübeşşiran ve neziyra;

Muhakkak ki biz seni şahit, müjdeleyici ve uyarıcı olarak irsâl ettik!

9-) Litu'minu Billâhi ve RasûliHî ve tu'azziruhu ve tüvekkiruh* ve tüsebbihuHU bükreten ve asıyla;

Artık varlığınızın Esmâ'sıyla hakikati olan Allâh'a ve Rasûlüne iman edip; O'na yardımcı olarsınız, O'nu yüce bilip saygı gösteresiniz ve sabah akşam O'nu tespih edesiniz.

10-) İnnelleziyne yübayi'üneke innema yübayi'ünAllâh* yedullahi fevka eydiyhim* femen nekese feinnema yenküsü alâ nefsih* ve men evfa Bima ahede aleyhullahe feseyu'tiyhi ecen 'azıyima;

Gerçektir ki (Rasûlüm) sana biat edenler (el tutuşup bağlılık sözü verenler) Allâh'a biat etmişlerdir ve Allâh'ın EL'i onların elleri üzerindedir (Biat edenlerin elleri üstünde Allâh'ın eli tedbir eder)! Kim sözünü bozarsa sadece kendi nefsi aleyhine bozmuş olur; kim Allâh ahdinde bağlılık gösterirse, ona da büyük ecir verir!

11-) Seyekülü lekel muhallefune minel a'rabi şeğeletna emvalüna ve ehluna festağfir lena* yekulune Bielsinetihim ma leyse fiy kulubihim* kul femen yemlikü leküm minAllâhi şey'en in erade Biküm darren ev erade Biküm nef'a* bel kânAllâhu Bima tamelune Habiyra;

Bedevilerden geri bırakılanlar: "Bizi mallarımız ve çocuklarımız meşgûl etti; bizim için mağfiret dile" diyecekler... Onlar gerçekte, öyle düşünmediklerini dillendiriyorlar! De ki: "Sizde bir zarar açığa çıkarmayı irade ederse ya da sizde bir fayda oluşturmayı irade ederse; kim Allâh'ın istediğine karşı koyabilir?"... Hayır, Allâh yaptıklarınızdan (yaratana olarak) haberdardır.

12-) Bel zanentüm en len yenkaliber Rasûlü velmu'minune ila ehliyhim ebeden ve züyyine zâlîke fiy kulubiküm ve zanentüm zannessev* ve küntüm kavmen bûra;

Aslında siz Rasûl ve iman edenlerin, ailelerine asla geri dönmeyeceklerini zannettiniz! Bu fikir bilincinize güzel göründü de, böylece kötü zanda bulundunuz; helâkı haketmiş bir topluluk oldunuz!

13-) Ve men lem yu'min Billâhi ve RasûliHî feinna a'tedna zilkâfiryne sa'ıyra;

Kim varlığının Esmâ'sıyla hakikati olan Allâh'a ve Rasûlüne iman etmezse, bilsin ki hakikat bilgisini inkâr edenler için sa'îri (alevli bir ateşi - radyasyon dalgaları) hazırlamışsızdır.

14-) Ve lillâhi Mülküs Semavati vel'Ard* yağfiru limen yeşau ve yu'azzibu men yeşa* ve kânAllâhu Ğafüren Rahıyima;

Semâlar ve arzın mülkü Allâh içindir! Dilediğini mağfiret eder (suçlu

hâlini örter); **dilediğini azaplandırır** (bedenselliğinin getirisine terk eder)! **Allâh Ğafûr'dur, Rahîm'dir.**

15-) Seyekulül muhallefune izentalaktüm ilâ meğanime lite'huzûha zeruna nettebi'küm* yüriydune en yübeddilü kelamAllâh* kul len tettebi'ûna kezâliküm kalAllâhu min kabl* feseyekulune bel tahsüdunena* bel kânu lâ yefkahune illâ kaliylâ;

Bu geri bırakılanlar, ganimetleri almak için gittiğinizde: “Bırakın biz de sizinle gelelim” derler. Onlar, Allâh kelâmını (sözünü) değiştirmek istiyorlar! De ki: “Siz bize asla uyamazsınız; daha önce Allâh böyle buyurdu (hükmetti)”... Bu kez şöyle derler: “Hayır, bizi kiskaniyorsunuz”... Bilakis onlar, anlayışı kıt kimselerdir!

16-) Kul lilmuhallefiyne minel a'rabî setüd'avne ilâ kavmin uliy be'sin şediidin tukatilunehüm ev yüslimun* fein tutıy'u yü'tikümullâhu ecren hasena* ve in tetevellev kema tevelleytüm min kablü yu'azzibküm azâben eliyma;

Bedevîlerden o geri bırakılanlara de ki: “Siz son derece güçlü, cengâver bir toplulukla savaşa davet olunacaksınız... Onlarla savaşacaksınız yahut onlar İslâm olurlar. Eğer itaat ederseniz Allâh size güzel bir ecir verir... Fakat daha önce yüz çevirdiğiniz gibi gene döneklilik yaparsanız, sizi feci bir azap ile azaplandırır.”

17-) Leyse alel'ama harecün ve lâ alel'areci harecün ve lâ alelmeriydı harec* ve men yutı'llâhe ve RasûleHU yüdhilhü cennatin tecriy min tahtihel'enhar* ve men yetevelle yu'azzibhü azâben eliyma;

Köre, topala ve hasta olana zorlama yoktur! Kim itaat ederse Allâh ve Rasûlüne, onu altından ırmaklar akan cennetlere sokar... Kim de yüz çevirirse (Allâh) onu feci bir azapla azaplandırır.

18-) Lekad radyAllâhu 'anilmu'miniyne iz yubayi'üneke tahteşşecereti fe'alime ma fiy kulubihim feenzelessekiynete aleyhim ve esâbehüm fethan kariyba;

Andolsun ki Allâh, o ağacın altında sana biat ettiklerinde iman edenlerden razı oldu, onların kalplerinde olanı bildi de, üzerlerine sekine (huzur) inzâl etti ve kendilerine feth-i kariyb (yakîn açıklığı) verdi.

19-) Ve meğanime kesiyreten ye'huzûneha* ve kânAllâhu 'Aziyzen Hakiyma;

Onları, alacakları birçok ganimetlere de nail etti... Allâh Aziyz'dir, Hakiym'dir.

20-) Veadekümullâhu meğanime kesiyreten te'huzûneha fe'accele leküm hazihi ve keffe eydiyenNasi 'anküm* ve liteküne ayeten lilmu'miniyne ve yehdiyeküm sıratan müstekıyma;

Allâh, size elde edeceğiniz birçok ganimetler vadetmiştir... Bunu da size pek çabuk verdi ve insanların ellerini sizden vazgeçirdi ki, bu iman edenler için bir işaret olsun ve sizi sırat-ı müstakime hidâyet etsin.

21-) Ve uhra lem takdiru aleyha kad ehatAllâhu Biha ve kânAllâhu alâ külli şey'in Kadiyra;

Henüz onlara gücünüzün yetmediği daha başka şeyler de vadetti ki, onları Allâh (içten ve dıştan) ihâta etmiştir. (Zaten) Allâh her şeye Kaadir'dir.

22-) Ve lev katelekümülleziyne keferu levellevül edbare sümme lâ yecidune Veliyyen ve lâ Nasıyra;

Eğer hakikat bilgisini inkâr edenler sizinle savaşırsalardı, elbette arkalarını dönüp kaçacaklardı... Sonra da hiçbir velî (koruyucu) ve yardımcı bulamazlardı.

23-) SünnetAllâhilletiy kad halet min kabl* ve len tecide lisünnetillâhi tebdıyla;

Bu süregelen Sünnetullâh'tır! Sünnetullâh'ta asla değişme bulamazsın!

24-) Ve HUvelleziy keffe eydiyeküm 'anküm ve eydiyeküm 'anhüm Bibatni Mekkete min ba'di en azfereküm aleyhim* ve kânAllâhu Bima ta'melune Basiyra;

Sizi onlara muzaffer kıldıktan sonra Mekke'nin göbeğinde, onların ellerini sizden, sizin ellerinizi onlardan uzak tutan "HÛ"dur! Allâh yaptıklarınızı (yaratana olarak) Basiyr'dir.

25-) Hümülleziyne keferu ve saddüküm 'anilMescidil Harâmi velhedye ma'kûfen en yeblüga mahilleh* velevlâ ricalun mu'minune ve nisaün mu'minatün lem ta'lemuhüm en tetaûhüm fetusyibeküm minhüm me'arretün Biğayrı 'ılm* liyüdhılAllâhu fiy rahmetiHİ men yeşa'* lev tezeyyelu le'azzebnelleziyne keferu minhüm azâben eliyma;

Onlar o kimselerdir ki; hakikat bilgisini inkâr ederler, sizi Mescid-i Haram'dan alıkoydular, bekletilen hedy kurbanlarının yerlerine ulaşmasına mâni oldular... Şayet orada (onların arasında) kendilerini henüz bilmediğiniz için çiğneyip ezeceğiniz ve bu bilmeyerek yapılan iş yüzünden üzüleceğiniz iman eden erkekler ve iman eden kadınlar olmasaydı (Allâh savaşı önlemezdi)... Dilediğini rahmetine sokmak içindi bu... Eğer birbirlerinden (iman edenlerle - kâfirler) ayrılmış olsalardı, onlardan inkâra sapanları elbette elim bir azap ile azaplandırırđık. (Sâlihlerin buldukları yere gazabı ilâhî inmez... 8.Enfâl: 33 ve 29.Ankebût: 32)

26-) İz ce'alleleziyne keferu fiy kulubihimül hamıyyete hamıyyetel

cahiliyyeti feenzelAllâhu sekiynetehu alâ RasûliHÎ ve aelmu'miniyne ve elzemehüm kelimetet takvâ ve kânû ehakka Biha ve ehleha* ve kânAllâhu Biküllü şey'in 'Aliyma;

O zaman hakikat bilgisini inkâr edenler, kalplerine hamiyeti (köylülük - cahillik gururu), cehalet tutuculuğunu (yeniye kapalılık) yerleştirmişlerdi... Allâh, Rasûlüne ve iman edenlere sekine inzâl etti ve onları kelime-i takva (lâ ilâhe illAllâh) anlayışında sâbitledi... Onlar bu sözü bizâtihi yaşayarak hak etmiş ve ehil kimselerdi... Allâh her şeyi Aliym'dir.

27-) Lekad sadekAllâhu RasûleHURû'ya BilHakk* letedhulünnelMescidel Harâme inşaAllâhu aminiyne muhallikiyne ruûseküm ve mukassiriyne lâ tehâfun* fe 'alime ma lem ta'lemu fece'ale min duni zâlike fethan kariyba;

Andolsun ki Allâh, Rasûlüne rüyasını Hak olarak doğruladı... İnşâAllâh, (kiminiz) kafalarınızı tıraş etmiş ve (kiminiz saçlarınızı) kısaltmış olarak, güven içinde, (ve o gün asla) korkmaksızın Mescid-i Haram'a kesinlikle gireceksiniz! (Allâh) bilmediğinizi bilerek size bundan önce feth-i kariyb (yakınlık {kurb} fethi) müyesser kıldı.

28-) HUvelleziy ersele RasûleHU Bilhüda ve Diynil Hakkı liyuzhirehu aleddiyni küllih* ve kefa Billâhi şehiyda;

O, Rasûlünü, hakikatin dillenışı olarak (bil-HÜDA) ve Hak Din (Esmâ'nın açığa çıkışı sistemi ve düzeni olan Sünnetullâh realitesi anlayışı) ile irsâl etti ki, O'nu tüm din anlayışlarına üstün kılsın! (Varlıklarında) Şehiyd olarak Allâh yeter.

29-) Muhammedün Rasûlullah* velleziyne me'ahu eşiddâu alelküffari ruhamâu beynehüm terahüm rükke'an sücceden yebteğune fadlen minAllâhi ve rıdvana* siymahüm fiy vücuhihim min eserissüccudi zâlike meselühüm fiytTevrati, ve meselühüm fiyl'İnciyli kezer'm ahrece şat'ehu feâzerehu festağleza festeva alâ sukıhi yu'cibüzzür'a liyeğıyza Bihimülküffar* veadAllâhulleziyne amenû ve amilussalihati minhüm mağfireten ve ecen 'aziyma;

MUHAMMED, Rasûlullâh'tır! O'nunla beraber bulunanlar, küffara (gerçeği reddedenlere) karşı sert, kendi aralarında çok merhametlidirler... Onları rükû eder (varlıkta her an tedbir edenin Allâh Esmâ'sı olduğunu müşahedesinin haşyeti, tâzimi içinde), secde eder (varlığın yalnızca Esmâ özelliklerinden ibaret olarak kendilerine özgü bağımsız vücutları olmadığını müşahedesıyla "yok"luklarını hisseder) ve Allâh'tan fazl (lütü - Esmâ kuvvelerinin farkındalığı) ve RIDVAN (Hakikatinin farkındalığıyla bunun sonuçlarını kuvveden fiile çıkarma özelliği) ister hâlde görürsün... Sîmalarına gelince, vechlerinde (şuurlarında "yok"luklarının idrakı olan) secde eseri

vardır! Bu onların Tevrat'taki (nefse dönük hükümler) misal yollu anlatımlarıdır... İncil'deki (teşbihî) temsillerine gelince: Bir ekin ki filizini yarıp çıkarmış, sonra onu kuvvetlendirmiş, kalınlaşmış da gövdesi üzerine doğrulmuştur; ekincilerin hoşuna gider... Böyle yapar ki, onlarla (Esmâ'sıyla açığa çıkardığı) küffarı (gerçeği reddedenleri) öfkelenirsin! Allâh onlardan iman edip bunun gereğini uygulayanlara mağfret ve çok büyük karşılığını yaşatmayı vadedmiştir.

Mücâdele Sûresi: 1-22

ACIKLAMA:

Mücâdele Sûresi, kocası kendisine “zihâr” yapan Havle Binti Sa'lebe'nin tartışma ve şikâyeti üzerine nâzil olmuştur!.. Bu olayın, Hudeybiye'den sonra, Hayber Fethi'nden önce vâki olduğu rivayet ediliyor... Böylece Ahzâb: 4'te dikkat çekilen, akıl ve din dışı bu cahiliye âdeti hakkında hüküm belirlenerek nokta konulmuş oluyor!..

Esbâb-ı nüzûl olarak bazı âyetlerinin daha önce nâzil olduğu rivayetleri vardır!.. Ancak bunların çoğunun siyer ve metin ile telifi mümkün değildir!.. Medine döneminde geline bu aşamada, bu âyetlerin, vahyin bu dönemi ile ilgili maksadı ve işlevi vardır!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Kad semî'Allâhu kavlelletiy tucadilüke fiy zevciha ve teştekiy ilAllâh* vAllâhu yesme'u tehavreküma* innAllâhe Semiy'un Basıyr;

Allâh, kocası hakkında seninle mücadele eden ve şikâyetini Allâh'a arz edenin sözünü gerçekten işitmiştir! Allâh, ikizin çekişmesini işitir... Muhakkak ki Allâh, Semî'dir, Basıyr'dir.

2-) Elleziyne yuzahirune minküm min nisâihim ma hünne ümmehâtihim* in ümmehâtuhüm ilellâiy velednehüm* ve innehüm leyekulune münkeren minelkavli ve zura* ve innAllâhe le' Afuvvun Ğafûr;

Sizden, kadınlarından zihar (karısına anam gibisin diyerek ilişkisini kesenler {müşrik âdeti A.H.}) yapanlar; onların (kocaların) anaları, onlar (karıları) değildirler! Onların anaları sadece onları doğuranlardır! Muhakkak ki onlar çirkin ve aslı olmayan bir laf ediyorlar! Muhakkak ki Allâh Afüvv'dür (sonsuz affedici), Ğafûr'dur.

3-) Velleziyne yuzahirune min nisâihim sümme ye'udune lima kalu fetahriyu rekabetin min kabli en yetemassa* zâliküm tu'azune Bih* vAllâhu Bima ta'melune Habiyı;

Kadınlardan zihar yapıp (zihar ile ayrılmak isteyip) **sonra da sözlerinden dönenler** (zihar ile boşamaktan vazgeçip evliliklerine dönenler), **kadınları ile ilişkiye girmeden önce bir köle azât etmelidirler! İşte size öğütlenen budur... Allâh yaptıklarınızı** (yaratana olarak) **Habiyı'dir.**

4-) Femen lem yecid fesıyamu şehreyni mutetabi'ayni min kabli en yetemassa* femem lem yestetı' feit'amu sittiyne miskiyna* zâlike litu'minu Billâhi ve RasûliHİ, ve tilke hududullâh* ve lilkafrıyne 'azâbün eliyim;

Kim (azât edilecek bir köleye imkân) **bulamazsa, o takdirde** (karısı ile) **ilişki kurmalarından önce birbirini izleyen iki** (kameri) **ay oruç tutmalıdır! Kim** (bu kefâret orucuna) **muktedir olamazsa, almış yoksulu doyurmalıdır... Bu** (hükümler), **Esmâ'sıyla hakikatınız olan Allâh'a ve Rasûlüne imanı yaşamanız içindir; bunlar Allâh'ın koyduğu sınırlardır! Hakikat bilgisini inkâr edenler için feci bir azap vardır.**

5-) İnnelleziyne yuhaddunAllâhe ve RasûleHU kübitu kema kübitelleziyne min kablihim ve kad enzelna âyâtin beyyinat* ve lilkafrıyne 'azâbün mühiyn;

Muhakkak ki Allâh ve O'nun Rasûlüne zitlaşanlar, kendilerinden öncekilerin aşağılandıkları gibi aşağılandılar! Hâlbuki gerçekten apaçık işaretler inzâl ettik... Hakikat bilgisini inkâr edenler için aşağılayıp rezil duruma düşürücü bir azap vardır.

6-) Yevme yeb'asühümullâhu cemiy'an feyunebbiuhüm Bima 'amilu* ahsahullahu ve nesuHU, vAllâhu 'alâ külli şey'in Şehiyd;

Gün gelir, Allâh onların hepsini bâ's eder (yeni bir özelliklerle yeni bir boyutta diriltir) **de yaptıklarını onlarda haber verir... Allâh, onu** (kendilerinden açığa çıkanları) **kayda almış, onlar ise onu unutmışlardır... Allâh her şey üzerine Şehiyd'dir.**

7-) Elem tera ennAllâhe ya'lemu ma fiysSemavati ve ma fiyl'Ardı ma yekûnu min necva selâsetin illâ HUve rabi'uhüm ve lâ hamsetin illâ HUve sadisuhüm ve lâ edna min zâlike ve lâ eksere illâ HUve me'ahüm eyne ma kânu* sümme yunebbiuhüm Bima 'amilu yevmelkıyameti, innAllâhe Biküllü şey'in Aliym;

Anlamaz mısın Allâh, semâlarda ne var ve arzda ne varsa bilir! Üç (kişi aralarında) **fısildeşmeye görsün, onlarda dördüncü O'dur... Beş** (kişi fısildeşecek) **olsalar, onlarda altıncı O'dur... Bundan daha az da olsalar, daha çok da olsalar; nerede olursa olsunlar mutlaka O,**

onlarla beraberdir (Esmâ'sıyla, "yok"ken var kıldığı için - Mâiyet sırrı)! **Sonra kıyamet sürecinde yaptıklarını** (açığa çıkararak) **kendilerinde haber verir!** **Muhakkak ki Allâh Bi-küllî şey'in** (şey'in Esmâ'sıyla hakikati olarak) **Bilen'idir.**

8-) Elem tera illeleziyne nuhû 'aninneva sümme ye'udune lima nuhû 'anhu ve yetenacevne Bil'ismi vel 'udvani ve ma'siyetirRasûl* ve izâ caûke hayyevke Bima lem yuhayyike Bihillâhu, ve yekulune fiy enfüsihim levla yu'azzibunAllâhu Bima nekulu, hasbuhüm cehennem* yaslevneha* febi'sel masıyr;

Görmedin mi şu kimseleri ki, fısıldaşmaktan (ikiyüzlülükten) yasaklandıkları hâlde tekrar yasaklandıkları şeye döndüler. Kötülük, düşmanlık ve Rasûle isyan konusunda fısıldaşıyorlar... (Yahudiler) sana geldiklerinde, Allâh'ın seni selâmlamadığı şeye selâmlıyorlar; içlerinde ise: "Dediğimiz yanlış olsaydı Allâh bize azap verirdi" derler... Cehennem yeter onlara! Ona maruz kalacaklar... Ne kötü dönüş yeridir o!

(Not: Yahudiler, fonetik yakınlık dolayısıyla, ağız - dil çabukluğu da yaparak "es Selâm'u aleyke" yerine "es Samu aleyke" derlerdi ki anlamı "sana ölüm olsun" demektir... Münafıkların bu tür selâmlarına Hz. Rasûlullâh sadece "Aleyküm" der, o bedduayı üzerine almadığını ifade için "VE aleyküm" demezdi! Hz. Rasûlullâh'a bu tür hitap eden Yahudilere, Hz. Ayşe "aleykümüs Sam ve laanekümüllah ve ğadibe aleyküm" yani "ölüm size olsun, Allâh size lânet ve gazap etsin" deyince Hz. Rasûlullâh: "Yâ Ayşe... Allâh gereğinden fazla söyleyeni sevmez" buyurarak; aksiyona, aksiyon ölçüsünü aşan reaksiyondan engelledi.)

9-) Ya eyyühelleziyne amenû izâ tenaceytum fela tetenacev Bil'ismi vel 'udvani ve ma'siyetirRasûli ve tenacev BilBirri vetTakva* vettekullahelleziy ileyHî tuhşerun;

Ey iman edenler... Birbirinizle fısıldaştığınızda kötülük, düşmanlık ve Rasûle isyan konusunda fısıldaşmayın... (Allâh'a) yakınlığı sağlayıcı fiiller ve korunmayı getirici davranışlar hakkında fısıldaşın! O'na haşrolunacağınız Allâh'tan (yaptıklarınızın sonucunu yaşatacağı için yanlış yapmaktan) korunun!

10-) İnnemenneva mineşşeytani liyahzunelleziyne amenû ve leyse Bidârihim şey'en illâ Biiznillâh* ve 'alAllâhi felyetevekkelil mu'minin; **Fısıldaşma (suç olan fiskoslar) şeytandandır (şeytanî fikirler); iman edenleri mahzun etmek için! Allâh izni müstesna, (şeytanî fikirleri) onlarda (iman edenlerde) hiç zarar açığa çıkartamaz! İman edenler Allâh'a tevekkül etsinler.**

11-) Ya eyyühelleziyne amenû izâ kıyle lekum tefessehu fiyl mecalisi fefsehu yefsehillâhu leküm* ve izâ kıylenşuzu fenşuzu

yerfe'illahulleziyne amenû minküm, velleziyne ütül'ılme derecat*
vAllâhu Bima ta'melune Habiyr;

Ey iman edenler... Meclislerde size: “Yer açın” denildiğinde, genişletin ki Allâh da size genişlik versin! “Kalkın” denildiğinde de, kalkın ki, Allâh, sizden iman edenleri ve kendilerine ilim verilenleri dereceler itibarıyla yükseltsin! Allâh yaptıklarınızı Habiyr'dir. (Habiyr, her şeyi kendi Esmâ özellikleri ile yokken var kıldığı için, onların zaman mekân ötesi bir hâlde durumlarından haberdar olan, anlamında kullanılmaktadır. Allâh bilir. A.H.)

12-) Ya eyyühelleziyne amenû izâ naceytümurRasûle fekaddimu beyne yedey necvaküm sadekatın, zâlîke hayrun leküm ve ather* fein lem tecidu feinnAllâhe Ğafûrun Rahiym;

Ey iman edenler! Rasûl ile özel (başbaşa) konuştuğunuzda bu özel görüşmenizden önce bir sadaka verin! Bu sizin için daha hayırlı ve daha temizdir... Eğer (imkân) bulamazsanız, muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahiym'dir.

13-) Eeşfaktüm en tukaddimu beyne yedey necvaküm sadekat* feiz lem tef'alu ve tabAllâhu 'aleyküm feekıymusSalâte ve atuzZekâte ve etıy'ullahe ve RasûleHU, vAllâhu Habiyrın Bima ta'melun;

(Rasûlullâh ile) özel görüşme öncesi sadakalar vermekten korkunuz... Bu uygulamayı (cimrilikten dolayı) yapmadınız -(ama) Allâh sizin tövbenizi kabul etti- (artık) salâtı ikame edin, zekâtı verin; Allâh'a ve Rasûlüne itaat edin! Allâh yaptıklarınızı Habiyr'dir.

14-) Elem tera illeleziyne tevellev kavmen ğadıvAllâhu 'aleyhim ma hüm minküm ve lâ minhüm ve yahlifune 'alelkezibi ve hüm ya'lemun;

Allâh'ın kendilerine gazap ettiği bir topluluğu dost edinen şu kimseleri görmedin mi? Onlar ne sizdendirler ne de onlardandırlar; bunu bildikleri hâlde yalan üzerine yemin ederler.

15-) E'addAllâhu lehüm azâben şediya* innehüm sâe ma kânu ya'melun;

Allâh, onlar için şiddetli bir azap hazırlamıştır... Yapmakta oldukları gerçekten ne kötüdür!

16-) İttehazû eymanehüm cünneten fesaddu 'an sebiylillâhi felehüm azâbun mühiyn;

Yeminlerini kalkan edindiler de Allâh yolundan alıkoydular... Onlar için aşığalayıcı bir azap vardır.

17-) Len tuĝniye 'anhüm emvaluhüm ve lâ evladuhüm minAllâhi şey'a* ülaike ashabunnar* hüm fiyha halidun;

Onların ne zenginlikleri ne de evlatları Allâh'tan gelecek şeyden kurtarmayacaktır! Onlar ateş ehlidir! Onlar onda sonsuza dek

kahırlar.

18-) Yevme yeb'asühümullâhu cemiy'an feyahlifune lehu kema yahlifune leküm ve yahsebune ennehüm 'alâ şey'* elâ innehüm hümülkâzibun;

Gün gelir, Allâh onların hepsini bâ's eder de; size yemin ettikleri gibi O'na da yemin ederler ve sınırlar ki doğru düşündüler! Dikkat edin, onlar yalancılardan ta kendileridir!

19-) İstahveze 'aleyhimüşşeytanu feensahüm zikrAllâh* ülaike hızbuşşeytan* elâ inne hızbeşşeytani hümülhasirun;

Şeytan (yalnızca beden olma fikri) onlara yerleşti de, onlara Allâh'ın zikrini (hatırlatılan hakikatlerini, bedeni terk edip Allâh Esmâ'sıyla var olmuş yapılarıyla {şuur} sonsuza dek yaşayacaklarını) unutturdu! İşte onlar Hizbüş Şeytan'dır (şeytanî fikir yandaşları - kendini yalnızca beden sananlar)... Dikkat edin, muhakkak ki Hizbüş Şeytan (kendini yalnızca beden sananlar) hüsrana uğrayanların ta kendileridir!

20-) İnnelleziyne yuhaddunAllâhe ve RasûleHU ülaike fiyl'ezelliyn;

Muhakkak ki Allâh ve Rasûlü ile zıtlaşanlar, işte onlar en zeliller içindedirler!

21-) KetebAllâhu leağlibenne ENE ve RusulüY* innAllâhe Kaviyyun 'Aziyz;

Allâh yazmıştır ki: "Kesinlikle galibim Ben ve Rasûllerim (olarak)!" Muhakkak ki Allâh Kaviyy'dir, Aziyz'dir.

22-) Lâ tecidu kavmen yu'minune Billâhi velyevmil'ahri yüvaddune men haddAllâhe ve RasûleHU ve lev kânu abâehüm ev ebnâehüm ev ihvanehüm ev 'aşıyretehüm* ülaike ketebe fiy kulubihimül'iymane ve eyyedehüm Biruhin minHU, ve yudhuluhüm cennatin tecriy min tahtihel'enhuru halidiyne fiyha* radiyAllâhu 'anhüm ve radu 'anHU, ülaike hızbullah* elâ inne hızbAllâhi hümülmüflihun;

Esmâ'sıyla hakikatleri olan Allâh'a ve sonsuz yaşam sürecine iman eden bir topluluğu, Allâh ve Rasûlü ile zıtlaşanlarla sevişir bulamazsın! Bunlar, onların babaları, yahut oğulları, yahut kardeşleri veya aşiretleri olsalar bile! İşte bunlar kalplerinin içine imanı yazdığı (şuurlarında imanı yaşattığı) ve tarafından ruhu olarak teyit ettikleridir! Onları, içinde ebedî kalıcılar olmak üzere, aıtlarından nehirlere akan cennetlere dâhil eder. Allâh onlardan razı olmuş, onlar da Allâh'tan razı olmuş hâlde... İşte bunlar Hizbullah'tır (Allâh taraftarları)... Dikkat edin, muhakkak ki Hizbullah kurtuluşa erenlerin ta kendileridir!

Saff Sûresi: 1-14

ACIKLAMA:

Saff Sûresi, esbâb-ı nüzûl rivayetlerine göre, bazı sahabelerin “**Hangi amelin Allâh’a en sevgili olduğunu bilesek de onu işlese**” diye temenni etmeleri üzerine bu sûre’nin 1-4 âyetlerinin veya sûre’nin tamamının; ya da önce 10-13 âyetlerinin, sonra sûre’nin diğer âyetlerinin nâzil olduğu söyleniyor...

Medine döneminde zâhirî ve bâtnî cihâd ve savaşa teşvik âyetlerinin, fetih/zafer müjdelerinin gittikçe yoğunlaştığı, bu son sûrelerde çok bârizdir!..

Önemli iki husus:

Birincisi: Hudeybiye sonrası Rasûlullâh (a.s)’ın Bizans ve Sâsânî imparatorları başta olmak üzere civar ülke yöneticilerine ve kabile reislerine elçiler ve İslâm’a davet mektupları göndermesi; genişleyen ehl-i kitap yahudi muhataplar yanında, hristiyan olan başta Habeş Necâşisi’nin müslüman olması ve Mısır melîkinin olumlu tavır takınıp Rasûlullâh (a.s)’a çeşitli hediyeler yollaması, tüm bu kesimleri de kapsayan İslâm’ın tebliğinde yeni bir aşama ve müslümanlara daha ciddi bir mükellefiyet demektir!.. Zira İslâm tebliği’nin her bakımdan (iç-dış) muhatap (entellektüel) sahası genişlemiş ve çeşitlenmiştir!..

Arap kabileleri ve ehl-i kitap yahudiler yanında, hristiyan cemaat ve önderleri ile en yoğun muhatap olunan dönem, hicri 3.yıl, 7.yıl ve 9.yıllardır!.. Dolayısıyla Bakara, Nisâ’, Mâide sûrelerindeki ehl-i kitap ve bilhassa İsa a.s. hakkındaki aşırılıklar konulu âyetlerin bu üç dönemde de sebep-i nüzûl karşılıkları olabilir!.. Allâhu âlem!..

İkincisi: Birçok tefsir ve ilgili eserde Medine dönemi ile ilgili ezberlenmiş bir algı ve yanlış bilgi vardır:

1) “**Mekke döneminde Kureyş’le muhatap olduğundan Mekke müşrikleri ile ilgili âyetler olabilir, ama Medine döneminde Kureyş/Mekke müşrikleri ile ilgili pek âyet olmaz veya belki ilk başlarda vardı, ama sonradan olmaz**” gibi... Oysa **Kureyş ile ilgili âyetler, Medine’nin her aşamasında vardır**; aynı şekilde Mekke döneminde de Kureyş’in dışındaki kabileler ve ehl-i kitap hakkında âyetler olduğu gibi!..

2) “**Medine döneminde üç büyük yahudi kabilesinin (Kaynuka, Nâdir, Kureyza oğulları’nın) sürgününden sonra Medine’de yahudi kalmadığı için (Medine’de yahudi nüfus bu üç kabileden ibaret değildi, başka kabileler de**

vardı), ehl-i kitap ve yahudiler hakkındaki tüm âyetler, bu ilk yıllara aittir” kabulü, gerçeği vansıtmaz... Medine’de yahudi nüfus, tüccâr-sanatkar-din bilgini aileler daima vardı (Rasûlullâh a.s. vefat ettiğinde zırhı bir yahudide rehin idi?); o sürgün edilen kabilelerden bile Medine’de kalan insanlar vardı; daha geniş bölgesi ile Hayber-Fedek yahudileri (fetih’ten sonra bile) vardı!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Sebbeha Lillâhi ma fiysSemavati ve mâ fiyl’Ard* ve HUvel’AziyülHakiym;

Semâlarda ve arzda her ne varsa (Esmâ’sıyla onları açığa çıkarann yaratma amacına göre yerine getirdikleri işlevleriyle) **Allâh’ı tespih etmektedir!** “HÛ”; **Aziy’dir, Hakiym’dir.**

2-) Ya eyyühelleziyne amenû lime tekûlûne ma lâ tef’alun;

Ey iman edenler... Yapmayacağınız şevi niçin söylüyorsunuz!

3-) Kebure makten ‘indAllâhi en tekûlû ma lâ tef’alun;

Yapmayacağınız şevi söylemeniz, Allâh indinde çok nefret edilesidir!

4-) İnnAllâhe yuhıbbulleziyne yukatilune fiy sebilihi saffen keennehüm bünyanun mersus;

Allâh, kendi yolunda çelik karkas blok bina bütünlüğünce saf bağlayarak savaşan kimseleri sever.

5-) Ve iz kale Musa likavmihi ya kavmi lime tu’zûneniy ve kad ta’lemune enniy Rasûlullahi ileyküm* felemma zağu ezağAllâhu kulubehüm* vAllâhu lâ yehdilkavmel fasıkıyn;

Hani Musa kavmine dedi ki: “Ey kavmim... Size (irsâl olmuş) Rasûlullâh olduğumu bildiğiniz hâlde niçin bana eziyet ediyorsunuz?”... Onlar (Hak’tan) saptıklarında, Allâh onların kalplerini (Hak’tan) döndürdü (gerçeği algılayamazlar artık)! Allâh, inancı bozulmuş toplumu hakikate erdirmez!

6-) Ve iz kale ‘Iyebnu Meryeme ya beniy israiyle inniy Rasûlullahi ileyküm musaddikan lima beyne yedeyye minetTevrati ve mübeşşiren BiRasûlin ye’tiy min ba’dismuhu Ahmed* felemma caehüm Bilbeyyinati kalu hazâ sıhrun mubiyn;

Hani Meryemoğlu İsa dedi ki: “Ey İsrailoğulları... Muhakkak ki ben size Rasûlullâh’ım! Tevrat’tan önümde olan için bir tasdik eden ve benden sonra Rasûl olarak gelecek ismi AHMED olanı müjdeleyenim!” Onlara mucizeler olarak geldiğinde: “Bu apaçık bir sihirdir” dediler.

Not: Bu konuda bir Rasûlullâh açıklaması: “Tevrat’taki ismim

‘Ahyed’dir (uzaklaştıran); **çünkü ben ümmetimi ateşten alıp uzaklaştırırım... Zebur’daki ismim ‘el Mahiy’dir (silen); çünkü Allâh benimle putlara kulluk yapanları sildi... İncil’deki ismim ‘Ahmed’dir (Zât’ın tecellisi olarak Hamd etmekte olan)... Kurân’daki ismim ‘Muhammed’dir (kesintisiz çok Hamd edilen); çünkü ben Semâ ve Arz ehli arasında ‘MAHMUD’um (değerlendirilenim).”**

7-) Ve men azlemu mimmeniftera ‘alAllâhilkeziye ve hüve yüd’a ilel’İslâm* vAllâhu lâ yehdilkavmezzâlimiyn;

İslâm’a davet olduğu hâlde, Allâh’a iftira edenden (gayrının varlığını kabul edenden) daha zâlim kimdir? Allâh zâlimler topluluğuna hidâyet etmez!

8-) Yüriydune liyutfiu nûrAllâhi Biefvahihim vAllâhu mütimmu nuriHî velev kerihel kâfirun;

Allâh nûrunu (ilmini) ağızlarıyla (boş lafla) söndürmek istiyorlar! Oysa Allâh, nûrunun tamamlayıcısıdır! Velev ki hakikat bilgisini inkâr edenler hoşlanmasa!

9-) HUvelleziy ersele RasûleHU Bilhüda ve diyinilHakkı liyuzhirehu ‘aleddiyni küllîhi velev kerihel müşrikün;

O ki, bütün din anlayışlarına üstün kılmak için Rasûlünü Hak - hakikat olarak ve Hak Din (mutlak sistem ve Sünnetullâh bilgisi) ile irsâl etti! Velev ki şirk koşanlar hoşlanmasa!

10-) Ya eyyühelleziyne amenû hel edüllüküm ‘alâ ticaretin tunciyküm min ‘azâbin eliyim;

Ey iman edenler... Size, sizi feci bir azaptan kurtaracak bir ticaret göstereyim!

11-) Tu’minune Billâhi ve RasûliHî ve tucahidüne fiy sebiylillâhi Biemvaliküm ve enfüsiküm zâliküm hayrun leküm in küntüm ta’lemun;

El Esmâ’sıyla hakikatiniz olan Allâh’a ve Rasûlüne iman edersiniz ve Allâh yolunda karşılık beklemeksizin mallarınızla ve nefslerinizi ile mücadele verirsiniz! İşte bu sizin için daha hayırlıdır; eğer kavrayabilirsiniz!

12-) Yağfir leküm zünubeküm ve yüdhilküm cennatin tecriy min tahtihel’enharu ve mesakine tayyibeten fiy cennati ‘adn* zâlikelfevzul’azıym;

(Bu takdirde) **benlikten kaynaklanan suçlarınızı örter ve sizi altından nehirler akan cennetlere ve Adn cennetlerindeki temiz meskenlere dâhil eder... İşte bu azîm bir kurtuluştur!**

13-) Ve uhra tuhıbbuneha* nasrun minAllâhi ve fethun kariyb* ve beşşiril mu’miniyn;

Seveceğiniz dahası da var: Allâh'tan yardım ve feth-i kariyb (Kurbiyet açılımı)! İman edenleri müjdele!

14-) Ya eyyühelleziyne amenû kûnû ensarAllâhi kema kale 'İysebnu Meryeme lilHavariyyiye men ensariy ilAllâh* kalelHavariyyune nahnu ensarullahi, feamenet taifetun min beniy israiyle ve keferet taifetun, feeyyednelleziyne amenû 'alâ 'aduvvihim feasbehu zahiriyn;

Ey iman edenler, Allâh'ın Ensârı (yardımcıları) olun; Meryemoğlu İsa'nın, Havarilere: “Kim benim yardımcılarımdır Allâh'a?” dediğindeki gibi! Havariyyun dedi ki: “Biz Allâh'ın yardımcılarıyız!”... İsrailoğullarından bir kısmı iman etti ve bir kısmı da küfretti (gerçeği reddetti)! Bunun üzerine o iman edenleri, düşmanları aleyhine destekledik de üstün gelenler oldular.

Cumu'a Sûresi: 1-8

ACIKLAMA:

Cumu'a Sûresi: 1-8 âyet grubu, kaynak tertiplerin önemli bir kısmında Saff Sûresi'nden sonraya yerleştirilmiş!..

Hayber Fethi'nde müslüman olan Ebû Hüreyre ra.'den naklen “Biz, Nebi (s.a.v.)'in yanında oturuyorduk... O'na Cumu'a Sûresi inzâl oldu da bize okudu!” rivayetine göre Cumu'a Sûresi, Hayber Fethi yılı nâzil olmuştur!.. Ancak sebab-i nüzûl rivayetleri ve temâsi itibarıyla 1-8 ile 9-11 âyet gruplarını farklı zamanlarda nâzil olmuş kabul edebiliriz!..

“Kendilerine Tevrat yükletilip sonra onu taşıyamayanların (gereğince amel etmeyenlerin; Ümmî Nebi Rasûlü tasdik etmeyenlerin) misali, büyük kitaplar taşıyan eşeğin misali gibidir! Allâh'ın işaretlerini (Allâh özelliklerini) yalanlayan (beşerî akıl ve amelle yetinen) toplumun durumu ne kötüdür! Allâh zâlimler topluluğunu hakikate erdirmez. De ki: ‘Ey Yahudi olanlar! İnsanlardan yalnızca kendinizin Allâh'ın vefileri (himaye ettiği dostları) olduğunu sanıyorsunuz! Sözünde sadıksanız, hadî ölümü temenni edin (bu beden/dünya yaşamına düşkünlük, ruhanî yaşamdan uzaklık?)!” (Cum'a: 5-6) âyet grubu, yahudilerden “Bizler Halîl'urRahmân'ın oğullarıyız; Allâh'ın oğlu Uzeyr ve diğer Nebiler bizdendir; NÜBÜVVET ne zaman Arapların oldu ki?...” gibi söyleyenler hakkında nâzil olduğu rivayet edilir!..

Soy, bilgi/din ve entellektüel düzey olarak üstün olduklarını düşünüp, kendi dışındakileri (araplar vs) “ÜMMÎ” (okur yazar olmayan, kitap ehli olmayan, hakikat bilgisinden cahil) kabul eden İsrailOğullarına ve onların

dindarlıklarının bir rüknü olan SEBT (cumartesi) gününe mukabil bu sûre’de vurgulanan Hz. Muhammed a.s. kemâli!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Yüsebbihu Lillâhi ma fiysSemavati ve ma fiyl’Ardıl MelikilKuddûsil’AziyzilHakiym;

Semâlarda ve arzda her ne varsa; Melik, Kuddûs, Aziyz ve Hakiym olan (dilediği mânâları açığa çıkarması için onları yaratan) **Allâh’ı** (işlevleriyle) **tespîh etmedeler!**

2-) HUvelleziy be’ase fiyl’ummiyyiye Rasûlen minhüm yetlu ‘aleyhim âyâtiHî ve yüzekkiyhim ve yu’allimuhümülKitabe velHikmete, ve in kânu min kablu lefiy dalâlin mubiyn;

O ki, ümmîler içinde kendilerinden Rasûl bâ’s etti ki; onlara O’nun işaretlerini okuyan, onları saflaştıran ve onlara Kitabı (hakikat ve Sünnetullâh BİLGİsi) **ve Hikmeti** (oluşum sistemi bilgisi) **öğretsin. Oysa onlar daha önce apaçık bir inanç sapıklığı içindeydiler.**

3-) Ve âhariyene minhüm lemna yelhaku Bihim* ve HUvel’AziyzülHakiym;

Onların dışında, henüz kendilerine katılmamış başkalarına da (O Rasûlü bâ’s etti)! **O Aziyz’dir, Hakiym’dir.**

4-) Zâlike fadlullahi yü’tiyhi men yeşa’* vAllâhu Zülfadlil ‘Azıym;

İşte bu Allâh’ın fazlıdır, onu dilediğine verir! Allâh azîm lütuf sahibidir.

5-) Meselülleziyene hummilutTevrate sümme lem yahmilûha kemeselilhimari yahmilu esfara* bi’sese meselülkavmilleziyene kezzebu Biâyâtillâh* vAllâhu lâ yehdilkavmezzâlimiyn;

Kendilerine Tevrat yükletilip sonra onu taşıyamayanların misali, büyük kitaplar taşıyan eşeğin misali gibidir! Allâh’ın işaretlerini yalanlayan toplumun durumu ne kötüdür! Allâh zâlimler topluluğunu hakikate erdirmez.

6-) Kul ya eyyühelleziyene hadu in ze’amtum enneküm evliyaiu Lillâhi min dûninNasi fetemennevulmevte in küntüm sadıkıyn;

De ki: “Ey Yahudi olanlar! İnsanlardan yalnızca kendinizin Allâh’ın vefîleri (himaye ettiği dostları) **olduğunu sanıyorsunuz! Sözüünüzde sadıksanız, hadî ölümü temenni edin!”**

7-) Ve lâ yetemennevnehu ebeden Bima kaddemet eydiyhim* vAllâhu ‘Aliymun Bizzâlimiyn;

Elleriyle yaptıkları yüzünden onu (ölümü) ebediyen temenni

etmezler! Allâh zâlimleri Aliym'dir!

8-) Kul innelmevtelleziy tefirruna minhu feinnehu mülâkiyküm sümme tureddune ila 'Alimilğaybi veşşehadeti feyünebbiüküm Bima küntüm ta'melun;

De ki: “Kendisinden kaçmaya çalıştığınız ölüm mutlaka size ulaşacaktır! Sonra gayb ve şehâdeti Bilen'e döndürülürsünüz; sizde yapmakta olduklarınızın getirisinin haberini açığa çıkarır!”

Cumu'a Sûresi: 9-11

ACIKLAMA:

Cumu'a Sûresi: 9-11 âyet grubu, bir önceki Cumu'a Sûresi: 1-8 âyet grubu'nun doğal bir devamıdır!..

“Ey iman edenler!.. Cuma'nın günündeki o salât için çağrıldığımızda, Allâh zikrine (Hakikatinizi HATIRLATMA çağrısına) koşun ve alışverişi bırakın! İşte bu, sizin için daha hayırlıdır; eğer (işin gerçeğini) kavrayabilerseniz” (Cumu'a: 9) âyeti, Cuma günü ezân okunmuş olmasına rağmen alış-verişe devam edip, kalkıp salâta gelmeyen bir topluluk dolayısıyla nâzil olduğu rivayet edilmiştir...

“(Allâh'a yönelip hakikatlerini hatırlamak varken) bir ticaret yahut bir eğlence gördüklerinde dağılıp ona gittiler de seni (Cuma salâtı'nın imamı Hz. Rasûlullâh'ı) kaîm hâlde terk ettiler! De ki: 'Allâh indindeki, eğlenceden de ticarettten de daha hayırlıdır... Allâh yaşam gıdasıyla besleyen, en hayırlıdır!'” (Cumu'a: 11) âyetinin sebab-i nüzûl rivayeti özetle şöyledir:

Rasûlullâh (s.a.v.), Cuma günü hutbe okurken (bayram hutbesi gibi, cuma hutbesi de salâtın önce imiş), Şâm'dan dönen bir kervanın debdebesini işiten cemaattan, 12 erkek 1 kadın hariç herkes Mescid'den çıkıp kervana gitmiş!.. İşte bunun üzerine bu âyet inzâl olmuş!..

Hatta Rasûlullâh a.s.'in şöyle dediği rivayet edilir: “Şayet onlar (kervana gitmeyip Rasûlullâh'ı dinlemeye devam edenler) olmasaydı, üzerinize semâdan taş yağdırılırdı/vâdiyi ateş seli doldururdu!”

9-) Ya eyyühelleziyne amenû izâ nudiye lisSalâti min yevmilcumu'ati fes'av ila zikrillâhi ve zerulbey'a, zâliküm hayrun leküm in küntüm ta'lemun;

Ey iman edenler!.. Cuma'nın günü'ndeki o salât için çağrıldığımızda,

Allâh zikrine (Hakikatinizi HATIRLATMA çağrısına) **koşun ve alışverişi bırakın! İşte bu sizin için daha hayırlıdır; eğer** (işin gerçeğini) **kavrayabilirsiniz.**

10-) Feizâ kudiyetisSalâtu fenteşiru fiyl’Ardı vebteğu min fadlillâhi vezkürullahe kesiyren le’allekum tüflihun;

O salât tamamlandığında arzda yayılın, Allâh’ın fazlından talep edin ve (el Esmâ’sıyla hakikatiniz olan) **Allâh’ı çok zikredin (HATIRLAYIN) ki kurtuluşa eresiniz!**

11-) Ve izâ raev ticareten ev lehveninfaddu ileyha ve terekûke kaima* kul ma ‘indAllâhi hayrun minellehvi ve minetticaretî, vAllâhu hayrurrazıkıyn;

(Allâh’a yönelip hakikatlerini hatırlamak varken) **bir ticaret yahut bir eğlence gördüklerinde dağılıp ona gittiler de, seni** (Cum’a salâtının imamı Hz. Rasûlullâh’ı) **kaîm hâlde terk ettiler! De ki: “Allâh indindeki, eğlenceden de ticaretten de daha hayırlıdır... Allâh yaşam gıdasıyla besleyen, en hayırlıdır!”**

Mâide Sûresi: 12-37

ACIKLAMA:

Mâide Sûresi: 12-37 âyet grubu, ehl-i kitap yahudi ve hristiyanların kendi dinleri hakkında mîsaklarını bozup (dünyaya) tard edildikleri gibi, iman ederlerse zafer vaad edilen Hz. Rasûlullâh (a.s.)’a da samimi ve vefâlı olmadıkları hakkında, müslümanlara da ibretler göstermek üzere nâzil olmuş!..

12-) Ve lekad ehazellahu miysâka beni israiyl* ve beasna minhümüsney aşere nekıyba* ve kalAllâhu inniy meaküm* lein ekamtümüs Salate ve ateytümüz Zekate ve amentüm Bi rusuliy ve azzertümuhüm ve akradtümullahe kardan hasenen leükeffirenne anküm seyyiatiküm ve leüdhılenneküm cennatin tecriy min tahtihel enhar* femen kefere ba’de zâlike minküm fekad dalle sevaes sebebiyl;

Andolsun ki Allâh, İsrailoğullarının sözünü aldı... Onlardan on iki temsilci bâ’s ettik... Allâh şöyle buyurmuştu: “Ben muhakkak sizinleyim... Salâtı ikame ettiğiniz, zekâtı verdiğiniz, Rasûllerime iman edip onlara yardımcı olduğunuz; Allâh’a karz-ı hasen ile borç verdiğiniz takdirde, kötülüklerinizi sizden silerim; elbette sizi altlarından nehirlere koyarım... Bundan sonra sizden

kim hakikati inkâr ederse, gerçekten yolun ortasından sapmıştır.”

13-) Fe Bi ma nakdihim miysakahüm leannahüm ve cealna kulubehüm kasiyeten, yuharrifunel kelime an mevadı’ihi ve nesu hazzan mimma zükkiru Bihi, ve lâ tezalu tattaliu alâ hainetin minhüm illâ kaliylen minhüm fa’fü anhüm vasfah* innAllâhe yuhıbbul muhsiniyn;

Ahdlerini bozmaları ile onları lânetledik ve kalplerini katılaştırdık (anlayışlarını kilitledik)! Kelimelerdeki mânâları asıl anlamlarından saptırırılar. Uyarıldıkları hakikatlerden haz almayı unuttular... Pek azı hariç, onlardan daima hainlik görürsün... Onları affet, aldırma! Muhakkak ki Allâh ihsan sahiplerini sever.

14-) Ve minelleziyne kalu inna nesara ehazna miysâkahüm fe nesu hazzan mimma zükkiru Bih* feağreyna beynehümül ‘adavete vel bağdae ila yevmil kıyemeti, ve sevfe yünebbiuhumullâhu Bi ma kânu yasne’un;

“Biz Nasarayız” diyenlerden de söz almıştık! Bunlar da hatırlatıldıkları şeyden bir hisse almayı unuttular... Biz de onların arasına, kıyamet süreci başlayana kadar düşmanlık ve nefret saldık... Allâh onlara ne üretilip oluşturduklarını gösterecektir.

15-) Ya ehlel Kitabi kad caeküm Rasûluna yübeyyinü leküm kesiyren mimma küntüm tuhfune minel Kitabi ve ya’fu an kesiyr* kad caeküm minAllâhi nûrun ve Kitabun mubiyn;

Ey hakikat bilgisi verilmiş olanlar... Hakikat bilgisinden gizlediklerinizin birçoğunu size açıklayan ve birçoğunu (gizlemenizi de) affeden Rasûlümüz geldi... Gerçekten size Allâh’tan bir Nûr ve Kitab-ı Mubiyn (açık seçik Sünnetullâh bilgisi) gelmiştir.

16-) Yehdiy Bihillâhu menittebe’a rıdvaneHU sübüles selâmi ve yuhricühüm minaz zulûmati ilennûri BiizniHİ ve yehdiyhim ila sıratın müstekıym;

Rıdvânına (insandaki Esmâ hakikatiyle tahakkuk kuvvesi - melekesi) tâbi olanları, Allâh hakikatleri olan Esmâ özellikleriyle, hakikate erdirir; onları Esmâ bileşimlerinin elvermesiyle karanlıklardan nûra çıkarır ve onları doğru yaşam yoluna yöneltir.

17-) Lekad keferalleziyne kalu innAllâhe HUvel Mesiyhubnü Meryem* kul femen yemlikü minAllâhi şey’en in erade en yühlikel Mesiyhabne Meryeme ve ümmehu ve men fiyl Ardı cemiy’a* ve Lillâhi mülküs Semavati vel Ardı ve ma beynehüma* yahlüku ma yeşa’ * vAllâhu alâ külli şey’in Kadiyr;

Andolsun ki “Allâh, Meryemoğlu Mesih’tir” diyenler hakikati inkâr etmişlerdir! De ki: “Eğer Meryemoğlu Mesih’i, Onun anasını ve yeryüzünde kim varsa hepsini birden helâk etmeyi dilerse, kim Allâh’a karşı koyacak bir kuvvete sahiptir?”... Semâların, arzın ve

ikisi arasındakilerin varlığı Allâh (Esmâ ül Hüsnâ özelliklerinin açığa çıkması - seyri) içindir! Dilediğini yaratır! Allâh her şeye Kaadir'dir.

18-) Ve kaletil yehudü vennesara nahnü ebnaullahi ve ehıbbauHU, kul felime yüazzibüküm Bi zünubiküm* bel entüm beşerün mimmen haleka, yağfiru limen yeşaü ve yüazzibü men yeşa* ve Lillâhi mülkü Semavati vel Ardı ve ma beynehüma* ve ileyhil mesıyr;

Yahudi ve Nasara: “Biz Allâh’ın oğulları ve O’nun sevdikleriyiz” dediler... De ki: “Öyle ise sizi niçin suçlarımız yüzünden azaplandırıyor?”... Hayır, siz de O’nun yarattığı bir beşersiniz... Dilediğini mağfired eder, dilediğine azap eder... Semâların, arzın ve ikisi arasındakilerin mülkü Allâh içindir... Dönüş O’nadır!

19-) Ya ehlel Kitabi kad caeküm Rasûluna yübeyyinü leküm alâ fetretin miner Rusuli en tekulu ma caena min beşıyrin ve lâ neziyr* fekad caeküm beşıyrın veneziyr* vAllâhu alâ külli şey’in Kadiyr;

Ey kendilerine hakikat bilgisi verilmiş olanlar... Rasûllerin arasının kesildiği bir süreçte, size gerçekleri açıklayan Rasûlümüz gelmiştir... “Bize bir müjdeleyici ve uyarıcı gelmedi” demeyesiniz (diye)... İşte size müjdeleyici ve uyarıcı (Rasûl) geldi... Allâh her şey üzerine Kaadir'dir.

20-) Ve iz kale Musa li kavmihi ya kavmizküru nı’metAllâhi aleyküm iz ceale fiyküm enbiyae ve cealleküm müluken, ve ataküm ma lem yü’ti ehaden minel alemiyn;

Bir zaman Musa, halkına şöyle demişti: “Ey halkım, üzerinizdeki Allâh nimetini hatırlayın; içinizde Nebiler meydana getirdi ve sizi melikler kıldı; âlemlerden hiç kimseye vermediğini (insana has olan yeryüzünde halife olması bilgisini) size verdi.”

21-) Ya kavmidhulül Ardal mukaddesetletiy ketebAllâhu leküm ve lâ terteddu alâ edbariküm fetenkalibu hasiriyn;

“Ey halkım, Allâh’ın sizin için yazdığı (takdir ettiği) Arz-ı Mukaddes’e (kutsal vadi) girin, eskiye dönmeyin; yoksa hüsrana uğrayanlar olarak dönersiniz.”

22-) Kalu ya Musa inne fiyha kavmen cebbariyn* ve inna len nedhuleha hatta yahrucu minha* fein yahrucu minha feinna dahilun;

Dediler ki: “Yâ Musa, muhakkak ki orada zorba bir halk yaşıyor... Onlar oradan çıkıncaya kadar biz oraya asla giremeyiz... Şayet oradan kendiliklerinden giderlerse, o zaman biz gireriz.”

23-) Kale racülani minelleziyne yehafune en’amAllâhu aleyhimedhulu aleyhimül bab* fe izâ dehaltümühu feinneküm ğalibune ve alellahi fetevekkelu in küntüm mu’miniyn;

Korktukları toplum içinden gelen Allâh’ın in’amda bulunduğu iki

adam şöyle dedi: “Onların üzerine kapıdan girin... Ona girdiğinizde artık muhakkak ki siz galiplersiniz... Eğer iman edenler iseniz Allâh’a tevekkül edin (hakikatinizdeki El Vekiyl isminin özelliğinin, gereğini yerine getireceğine iman edin).”

24-) Kalu ya Musa inna len nedhuleha ebeden ma damu fiyha fezheb ente ve Rabbüke fe katila inna hahüna ka’idun;

Dediler ki: “Yâ Musa, orada oldukları müddetçe biz oraya ebeden girmeyeceğiz... Git, sen ve Rabbin; ikiniz savaşın! İşte burada oturucularız.”

25-) Kale Rabbi inniy lâ emlikü illâ nefsiy ve ehıy fefruk beynena ve beynel kavmil fasıkıyn;

(Musa) şöyle dedi: “Rabbim... Muhakkak ki ben, sadece kendime ve kardeşime söz geçirebiliyorum... Artık bizimle o fâsıklar (inancı bozulmuşlar) topluluğunun arasını ayır.”

26-) Kale feinnehâ muharremetün aleyhim erbe’ıyne seneten, yetiyhune fiyl Ardı fela te’se alel kavmil fasıkıyn;

Buyurdu ki: “Artık orası onlara kırk sene haram edilmiştir... Yeryüzünde şaşkın şaşkın dolaşacaklardır... Artık sen de o fâsıklar (inancı bozulmuşlar) topluluğu için üzülme.”

27-) Vetlü aleyhim nebeebney Ademe BilHakk* iz karreba kurbanen fetukubbele min ehadihima ve lem yütekabel minel ahar* kale leaktülenneke, kale innema yetekabelullahu minel müttekıyn;

Onlara Âdem’in iki oğlunun haberini, Hak olarak anlat... Hani ikisi de birer kurban takdim etmişlerdi de, birinden kabul olunmuş, diğerinden kabul olunmamıştı... (Kabul olunmayan Kabil) şöyle dedi: “Kesinlikle seni öldüreceğim”... (Kabul olunan Habil) ise: “Allâh yalnızca muttakilerden kabul eder” dedi.

28-) Lein besatte ileyye yedeke li taktüleniy ma ene Bi basıtın yediye ileyke li aktülek* inniy ehafullahe Rabbel alemiyn;

“Yemin ederim sen beni öldürmek için elini uzatsan da, ben elimi öldürmek için sana uzatacak değilim! Çünkü ben âlemlerin Rabbi olan Allâh’tan korkarım!”

29-) İnniy üriydü en tebûe Bi ismiy ve ismike fetekûne min ashabınnar* ve zâlike cezaüz zalimiyn;

“İsterim ki hem benim suçumun vebalini hem de kendi suçunun vebalini yüklenesin; ateş ehlinden olasın... İşte budur zâlimlerin cezası!”

30-) Fe tavve’at lehu nefsühu katle ehıyhi fekatelehu feasbeha minel hasiriyn;

Nihayet benliğindeki hırs ve haset ona kardeşini öldürmeyi kolaylaştırdı, böylece onu öldürdü... Bu yüzden hüsrana uğrayanlardan oldu.

31-) Febe'asellahu ğuraben yebhasü fiyl Ardı li yüriyehu keyfe yüvariyy sev'ete ehıyh* kale ya veyleta e'aceztü en eküne misle hazel ğurabi feüvariye sev'ete ehıyh* fe asbeha minen nadimiyn;

Bunun üzerine Allâh, kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini göstermek için, toprağı eşeyen bir karga bâ's etti... (Kabil) kendi kendine söylendi: "Yazıklar olsun bana! Şu karga kadar olmaktan âcizim ki kardeşimin cesedini toprağa gömmeyi düşünemedim!" Artık pişmanlık duyanlardan olmuştu.

32-) Min ecli zâlik* ketebna alâ beni israiyle ennehu men katele nefsen Bi ğayri nefsin ev fesadin fiyl Ardı fe keennema katelen Nase cemiy'a* ve men ahyaha fekeennema ahyenNase cemiy'a* ve lekad caethüm Rusulüna Bil beyyinat* sümme inne kesiyren minhüm ba'de zâlike fiyl Ardı lemüsrifun;

Bu nedenledir ki İsrailoğulları üzerine şunu yazdık: "Kim bir kişiyi bir kişiye karşılık (kıyas) veya yeryüzünde fesada karşılık olmaksızın öldürürse, bütün insanları öldürmüş gibidir... Kim de onu diriltirse, bütün insanları diriltmiş gibidir..." Andolsun ki Rasûllerimiz onlara açık deliller olarak geldi; ama hâlâ onlardan birçoğu bunun ardından, yeryüzünde israf etmektedirler (verdiklerimizi değerdirmemekteler).

33-) İnnema cezaülleziyne yuharibunAllâhe ve RasûleHU ve yes'avne fiyl Ardı fesaden en yukattelu ev yusallebu ev tukattaa eydiyhim ve ercülühüm min hılafın ev yünfev minel Ard* zâlike lehüm hızyün fiyd dünya ve lehüm fiyl ahireti azâbün aziym;

Allâh ve O'nun Rasûlü ile savaşanların ve yeryüzünde fesat çıkartmak için uğraşanların yaptığının karşılığı; öldürülmeleri yahut asılmaları yahut ellerinin ve ayaklarının çaprazlama kesilmesi yahut hapsedilmektir. Bu onlara dünyada bir rezilliktir... Sonsuz gelecek sürecinde ise onlara azim bir azap vardır.

34-) İlleleziyne tabu min kabli en takdiru aleyhim* fa'lemu ennAllâhe Ğafûrun Rahıym;

Ancak, elinize geçmeden önce tövbe edenler müstesna... İyi bilin ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

35-) Ya eyyühelleziyne amenüttekullahe vebteğu ileyHİlvesiylete ve cahidu fiy sebiyliHİ lealleküm tüflihun;

Ey iman edenler! Allâh'tan korunun; O'na yakîn edinmenizi sağlayacak vesileyi isteyin ve O'nun yolunda azimle gayret edin ki

kurtuluşa eresiniz.

36-) İnnelleziyne keferu lev enne lehüm ma fiyl Ardı cemiy'an ve mislehu meahu liyefteğu Bihi min azâbi yevmil kıyemeti ma tukubbile minhüm* ve lehüm azâbun eliyim;

Hakikati inkâr edenlere gelince; eğer yeryüzünde bulunanların hepsi ve bir o kadarı da beraber onların olsa da kıyamet sürecinin azabından kurtulmak için onu fidye verseler, onlardan bu asla kabul edilmez! Onlar için üzücü azap vardır.

37-) Yüriydune en yahrucu minen nari ve ma hüm Bi hariciyne minha* ve lehüm azâbün mukıym;

Ateşten çıkmak isterler ama oradan dışarı çıkamazlar... Onlar için daimî bir azap vardır!

Bakara Sûresi: 194

ACIKLAMA:

Bakara Sûresi: 194.âyetin, hicri 7.yılda umret'ül kazâ'da (6.yılda engellendikleri umre'nin 7.yılda yapılp tamamlanması üzerine) nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

194-) Eşşehrülharâmu Bişşehrilharâmi vel hurumâtu kısas* femeni'tedâ aleyküm fa'tedü aleyhi Bi misli ma'tedâ aleyküm* vettekullahe va'lemu ennAllâhe ma'almüttekıyn;

Haram ay, haramınız olan aya bedeldir... Ve buna hürmette eşitlik esastır. O hâlde haddi aşp (bu süreçte) size saldırana, saldırganlığının misliyle siz de saldırın! Allâh'tan korunun ve iyi bilin ki Allâh korunanlarla beraberdir.

Mâide Sûresi: 1-5

ACIKLAMA:

Mâide Sûresi'ni, kaynak tertiplerde, Ahzâb Sûresi'nden sonraya yerleştiren de var, Fetih Sûresi'nden sonraya yerleştiren de var, Tevbe Sûresi'nden sonraya (yani en son sıraya) yerleştiren de var!.. Kanaatımıza göre bu, Mâide Sûresi'nin bir anda veya hemen bir bir peşine inzâl olan

bölümler hâlinde nâzil olmadığını, dolayısıyla tüm bu dönemlere ait sebebi nüzûlleri olan âyetlerinin olduğunu gösterir!.. Allâhu âlem!..

Mâide Sûresi: 1-5 âyet grubu'na gelince... 7.yılda, umret'ül kazâ ve bazı ahkâm hakkında nâzil olmuş!.. Metin, siyer ve sebab-i nüzûl rivayetleri bunu ispat eder gözüküyor!..

3.âyetin, hicri 10.yılda (hatta Mâide Sûresi'nin tamamının) Veda Haccı'nda nâzil olduğunu söyleyen rivayetlere gelince, bunların hiçbiri âyetin tamamını (Hurrimet aleyküm... diye) okuyarak rivayet etmez, sadece “elyevme ekmeltü leküm diyneküm” veya “elyevme ekmeltü leküm diyneküm ve etmemtü aleyküm ni'metiy ve radytü lekümül İslame diyne” âyet bölümünü söylerler?!.. Buhari'nin Hz. Ömer'e dayandırdığı rivayet dahi böyledir!.. Nisâ': 95'de geçen “ğayru uliddararı= mazeretsiz” kısmının sebab-i nüzûl rivayetindeki nâdir durum gibi olabilir!.. Veyahut daha önce nâzil olmuş âyetten bu bölüm, veda hutbesinde okunmuş olabilir!.. Allâhu âlem!..

Zira, Hz. Rasûlullâh a.s.'ın vefatına 3 aydan az bir zaman kalmış, Mekke'de müşrik kalmamış bir aşamadaki veda haccı'nda, bu muhteviyattaki âyetlerin nâzil olması, metin ve siyer olarak mümkün görünmüyor!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Ya eyyühelleziyne amenû evfu Bil 'ukud* uhillet leküm behiyemetül en'ami illâ ma yütla aleyküm ğayre muhillis saydi ve entüm hurum* innAllâhe yahkümü ma yüriyd;

Ey iman edenler, anlaşmalarınıza tam olarak uyun... İhramlı iken, avlanmayı helal saymamanız şartıyla ve size bildirilenler müstesna, otyiyenler (koyun, sığır, keçi, deve gibi) size helal kılındı... Muhakkak ki Allâh dilediğini hükmeder.

2-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tuhıllu ŞeairAllâhi ve leş Şehrel Harâme ve lel Hedye ve lel Kalâide ve lâ Âmmiyel Beytel Harâme yebteğune fâden min Rabbihim ve rıdvana* ve izâ haleltüm fastadu* ve lâ yecrimenneküm şeneanü kavmin en sadduküm anil Mescidil Harami en ta'tedu* ve teavenu alel Birri vet Takva* ve lâ teavenu alel ismi vel 'udvan* vettekullah* innAllâhe şediyd'ül 'ıkab;

Ey iman edenler! ŞeairAllâh'a (Allâh nişanelerine, Allâh'ı çağrıştırana - hissettirene), haram aylara, Beytullah'a hediye olunan kurbanlıklara, özel gerdanlıklı kurbanlara, Rablerinden bir fazl ve rıdvan isteyerek Beyt'e gelenlere, hürmetsizlik yapmayın... İhramdan çıktığınızda avlanabilirsiniz... Mescid-i Haram'a (daha

önce) girmenizi engellediler diye bir kavme olan nefretiniz, sizi haddi aşmaya sevketmesin... Birr ve takva üzere yardımlaşın; zulüm ve düşmanlık üzere yardımlaşmayın... Allâh'tan (yaptıklarınızın sonucunu yaşatacağı için) korunun... Muhakkak ki Allâh, “Şediyd’ül İkab”dır (şiddetle kötülüğün sonucunu yaşatandır).

3-) Hurrimet aleykümül meytetü veddemü ve lahmül hınziyri ve ma ühille li ğayrillâhi Bihi velmünhanikatü velmevkuzetü velmüteraddiyetü vennetiyyhatü ve ma ekeles sebu’u illâ ma zekkeytüm ve ma zübiha alen nüsubi ve en testaksimu Bil ezlam* zâliküm fisk* elyevme yeiselleziyne keferu min diyneküm fela tahşevhüm vahşevni, elyevme ekmeltü leküm diyneküm ve etmemtü aleyküm nı’metiy ve radiytü lekümül İslâme diyna* femenidurre (femenizdurre) fiy mahmesatin ğayre mütecanifin liismin feinnAllâhe Ğafûrun Rahıym;

Size ölmüş hayvan eti, kan, domuz eti, Allâh’tan gayrı adına boğazlananlar haram kılınmıştır. Ayrıca boğularak, dövülerek öldürülen veya bir yerden düşerek ölen veya derisi yüzülerek öldürülen veya vahşi hayvan tarafından parçalanmış olan veya tapınaklardaki dikili taşlarda kesilmiş olan hayvanların etleri de haramdır. Fal oklarıyla (veya bu amaçlı araçlarla geleceğe dönük) kismet aramanız da! Bütün bunlar fısktır (yoldan çıkmaktır)... Bugün hakikati inkâr edenler, sizin Dininizi geçersiz kılma konusunda umutsuzluğa düşmüşlerdir... Artık onlardan korkmayın, benden haşyet edin... Bugün sizin için Dininizi ikmal ettim (Din konusundaki bilgilenmenizi), üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve sizin için Din (anlayışı) olarak İslâm’a (Allâh’a tam teslimiyete) razı oldum... Her kim açlık dolayısıyla çok zor durumda kalırsa, haramı helal saymaksızın bunlardan yiyebilir. Muhakkak ki Allâh Ğafûr’dur, Rahıym’dır.

4-) Yes’eluneke mazâ uhille lehüm* kul uhille lekümüt tayyibatü, ve ma allemtüm minel cevarihı mükellibiyne tüallimunehünne mimma allemekümüllah* fekülü mimma emsekne aleyküm vezkürümAllâhi aleyh* vettekullah* innAllâhe seriy’ul hesab;

Sana, kendilerine neyin helal kıldığını soruyorlar... De ki: “Size güzel - temiz gıdalar helal kılınmıştır... Bir de Allâh’ın size talim ettiğinden öğrettiğiniz, alıştırıp eğittiğiniz avcı hayvanların, sizin için tuttuklarından yiğin ve üzerine Allâh ismini zikredin... Allâh’tan korunun...” Muhakkak ki Allâh “Seriyy’ul Hisab”dır (Seriyy’ul Hisab = açığa çıkanın sonucunu bir sonraki anda oluşturan).

5-) Elyevme uhille lekümüt tayyibat* ve taamülleziyne utül Kitabe hillun leküm* ve taamüküm hillun lehüm* vel muhsanatü minel mu’minati vel muhsenatü minelleziyne utül Kitabe min kabliküm izâ ateytümuhünne üçurehünne muhsiniyne ğayre müsafihiyne ve lâ müttehziy ahdan* ve

men yekfür Bil iymani fekad habita ameluhu, ve huve fiyl ahireti minel hasiriyn;

Bugün size güzel - temiz tüm gıdalar helal kılınmıştır... Kendilerine hakikat bilgisi verilmiş olanların yemekleri size helaldir... Sizin yemekleriniz de onlara helaldir... İman eden kadınların iffetli olanları ile sizden önce kendilerine hakikat bilgisi verilenlerden iffetli olan kadınlar da, mehrlerini vermeniz (nikâhlamanız), zinadan uzak durmaları ve (gizli) dost tutmamaları şartıyla, size helaldir... Kim imanın şartlarını ve gereklerini tanımayıp, hakikati inkâr ederse, elbette onun yaptığı işler boşa gider ve o, sonsuz gelecek sürecinde hüsranda olanlardandır.

Mâide Sûresi: 94-100

ACIKLAMA:

Mâide Sûresi: 94-100 âyet grubu, umret'ül kazâ dolayısıyla bazı hac ahkâmı hakkında nâzil olmuş!..

94-) Ya eyyühelleziyne amenû le yeblüvennekünullâhu Bişey'in minas saydi tenalühu eydiyküm ve rimahuküm liya'lemAllâhu men yehafuHU Bil ğayb* femeni'teda ba'de zâlîke felehu azâbün eliyim;

Ey iman edenler... Allâh sizi, ellerinizin ve mızraklarınızın erişeceği avdan bir şey ile dener; ki bil-gayb (gaybları olan) O'ndan korkan kim, bilinsin! Artık bundan sonra kim haddi aşarsa, onun için acı verici azap vardır.

95-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ taktülus sayde ve entüm hurum* ve men katelehu minküm müteammiden fecezaün mislü ma katele minen ne'ami yahkümü Bihi zeva adlin minküm hedyen baliğal ka'beti ev keffaretün ta'amü mesakiyne ev adlü zâlîke sıyamen liyezûka vebale emrih* afAllâhu amma selef* ve men ade feyentekimullâhu minh* vAllâhu Aziyzun züntikam;

Ey iman edenler... İhramda iken avlanmayın... Sizden kim kasten avı öldürürse, o işin vebalini tatması için yaptığıının karşılığı olarak; öldürdüğünün misli, Kâbe'ye ulaşacak bir kurban gerekir. Ki ona da sizden iki adalet sahibi hükmeder... Yahut miskinleri doyurma olan bir kefârettir yahut ona denk bir oruç tutmak... Allâh geçmişti affetmiştir... Fakat kim bir daha yaparsa Allâh ona yaptığıının sonucunu yaşatır!.. Allâh Aziyzün Züntikam'dır (açığa çıkan fiilin

sonucunu şiddetle yaşatandır).

96-) Uhülle leküm saydül bahri ve ta'amühu meta'an leküm ve lisseyyareti, ve hurrime aleyküm saydül berri ma dümtüm huruma* vettekullahelleziy ileyHİ tuşşerun;

Hem sizin hem de yolcuların faydalanması için, denizde avlanmak ve onun yemeğini yemek helal kılınmıştır... Fakat ihramlı olduğunuz sürece karada avlanmak size haramdır! Allâh'tan korunun ki, O'na haşrolunacaksınız.

97-) Ce'alellahul Kâ'betel Beytel Harâme kıyamen lin Nasi veşŞehrel Harâme vel Hedye vel Kalâid* zâlike li ta'lemu ennAllâhe ya'lemü ma fiys Semavati ve ma fiyl Ardı ve ennAllâhe Bi külli şey'in 'aliym;

Allâh Kâbe'yi, O Beyt-el Haram'ı, Haram Ay'ı, Hedy'i (kurban) ve Kalaid'i (boynu bağlı kurbanlıklar) insanların kıyımı (imanının ayakta kalması ve devam etmesi için) yaptı... Bu, Allâh'ın semâlar (düşünce boyutu) ve arzda (bedeninde) olanı bildiğini ve Allâh'ın her şeye Aliym olduğunu, sizin de bilmeniz içindir.

98-) I'lemu ennAllâhe şediyd'ül 'ıkabi ve ennAllâhe Ğafûrun Rahıym;

Bilin ki Muhakkak ki Allâh, “Şediyd'ül İkab”dır (şiddetle kötülüğün sonucunu yaşatandır); ve dahi Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

99-) Ma aler Rasûli illel belağ* vAllâhu ya'lemü ma tübdune ve ma tektümun;

Rasûle düşen sadece tebliğ etmektir! Allâh, açığa vurduklarınızı da içinizde gizlediklerinizi de bilir.

100-) Kul lâ yestevil habıysü vattayyibü velev a'cebeke kesretül habıys* fettekullâhe ya ülıl elbabı lealleküm tüflıhun;

De ki: “Habis (pis), tayyib (temiz) ile eş değerde olmaz... Habisin çoğunluğu hoşuna gitse bile”... O hâlde ey öze ermiş derin düşünür akıl sahipleri (Ulül Elbab), Allâh'tan korunun ki kurtuluşa eresiniz.

Nisâ' Sûresi: 58

AÇIKLAMA:

Nisâ' Sûresi: 58.âyetin, Mekke Fethi günü, Sâdin'ül Kâ'be (Kâ'be anahtar görevlisi) Osmân Bin Talha ra. hakkında nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

58-) İnnAllâhe ye'muruküm en tüeddül emanati ila ehliha ve izâ hakemtüm beynenNasi en tahkümü Bil'adl* innAllâhe ni'imma ye'ızuküm Bihi, innAllâhe kâne Semiy'an Basiyra;

Muhakkak ki Allâh emanetleri ehillerine vermenizi ve insanlar arasında âdil olarak (herkesin hakkını vererek) hükmetmenizi emreder. Muhakkak Allâh bununla size ne güzel öğüt veriyor. Kesinlikle Allâh Semi'dir, Basiyr'dir.

Mümteherine Sûresi: 12-13

ACIKLAMA:

Mümteherine Sûresi: 12-13 âyet grubu'na gelince... 12.âyetin, Mekke Fethi günü, Nebi (s.a.v.)'e biat eden kadınlar hakkında nâzil olduğu; 13.âyetin ise bundan sonraki nazik süreçte bazı sahabenin yahudiler ile ilişkileri hakkında nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

Böylece Mümteherine Sûresi, risâlet işlevinin aleyhine olacak Mekke müşrikleri ile dostluğu yasakladığı gibi, şirk anlayışlı ehli kitap/vahudiler ile de böyle bir dostluğu yasaklamış oluyor!..

12-) Ya eyyühenNebiyyu izâ caekelmu'minatu yubayı'neke alâ en lâ yüşrikne Billâhi şey'en ve lâ yesrikne ve lâ yezniyne ve lâ yaktulne evladehünne ve lâ ye'tiyne Bibühtanın yefteriynehu beyne eydiyhinne ve ercühinne ve lâ ya'siyneke fiy ma'rufin febay'hünne vestağfir lehünAllâh* innAllâhe Ğafûrun Rahıym;

Ey O Nebi! İman eden kadınlar; Esmâ'sıyla hakikatleri olan Allâh'a hiçbir şeyi ortak koşmamaları, hırsızlık yapmamaları, zina etmemeleri, çocuklarını katletmemeleri, elleri ve ayakları arasında bir (Bi-)buhtan uydurup getirmemeleri (yüklemleri çocuklarının nesebini saptırmamaları) ve onlara emrettiklerinde sana isyan etmemeleri üzerine sana sözleşmeye geldiklerinde, onlarla sözleş ve onlar için Allâh'tan mağfired dile... Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

13-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tetevellev kavmen ğadıbAllâhu 'aleyhim kad yesiû minel'ahireti kema yeisekküffaru min ashabilkubur;

Ey iman edenler! Dost edinmeyin Allâh'ın gazap ettiği, sonsuz gelecek yaşama umudu olmayanları; tıpkı gerçeği reddedenlerin kabir halkından ümit kestikleri gibi!

Bakara Sûresi: 197-203

ACIKLAMA:

Bakara Sûresi: 197-203 âyet grubu, İslâm'ın hac menâsiki (Arafat süreci olan) hakkında nâzil olmuştur!..

Not: Cahiliye döneminden ayrılan ilk hac, müşriklerin olduğu son hac, Mekke Fethi'nden sonra, hicrî 9.yılda Hz. Ebû Bekr esSıddîk emirliğindeki hacdır!..

197-) ElHaccü eşhürun ma'lumât* femen ferada fiyhinnel Hacc'e felâ rafese ve lâ füsûka ve lâ cidâle fiyl Hacc* ve ma tef'alû min hayrin ya'lemhullâh* ve tezevedû feinne hayrez zâdit takvâ* vettekuni yâ ulil elbâb;

Hac bilinen aylardadır. Kim o aylarda haccı edâya azmederse, artık hacda seviyesiz konuşmalar, hacca yakışmayan davranışlar, fiiller, kavga yapmamalıdır. Ne hayır yaparsanız Allâh bilir. Azıklanın ki en hayırlı azık takvadır (Allâh için beşeriyetinin noksanlarından korunma). Ey derin düşünen akıl sahipleri, benden korunun (yanlış yapmanız yüzünden karşılığını vermemden korunun)!

198-) Leyse aleyküm cünahun en tebtægû fadlen min Rabbiküm* feizâ efadtüm min 'Arafatin fezkürullahe 'indel Meş'aril Harâm* *vezkürûHU kemâ hedâküm** ve in küntüm min kablihî le minaddâlliyn;

(Hac sûresi içinde) **Rabbinizin fazlından istemenizde bir suç yoktur. Arafat'tan hep birlikte akıp dönerken, Meşari Haram'da (Müzdelife) Allâh'ı zikredin. O'nu, hidâyetinin sizde açığa çıktığı kadarıyla zikredin. Muhakkak ki bundan önce siz (hakikatten) sapmışlardandınız.**

199-) Sümme efiydû min haysü efâdanNâsu vestağfirullah* innAllâhe Ğafûrun Rahıym;

Sonra herkesin topluca döndüğü yerden siz de dönün ve (yetersizliklerinizden dolayı) istiğfar edin. Şüphesiz ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

200-) Feizâ kadaytüm menâsikeküm fezkürullahe kezikriküm abâeküm ev eşedde zikra* feminenNâsi men yekulü Rabbenâ âtinâ fiyddünyâ ve mâ lehû fiyl ahıratı min halak;

Hac ibadetinizi bitirince babalarınızı anma (âdetinizdeki) zikrinizden çok daha şiddetli şekilde Allâh'ı zikredin. İnsanların kimisi:

“Rabbimiz, bize dünyada ver” der... Sonsuz gelecek sürecinde nasibi yoktur.

201-) Ve minhüm men yekulü Rabbenâ âtinâ fiyddünyâ haseneten ve fiyl âhirati haseneten vekınâ azâben nâr;

Onlardan kimi de: “Rabbimiz, bize dünyada da hasene (Esmâ’nın güzelliklerini yaşamayı) ver, sonsuz gelecek sürecinde de hasene (nefsimizdeki Esmâ’nın güzellikleri) ver; (ayrı düşmenin) ateşinden bizi koru” derler.

202-) Üläike lehüm nasıybün mimmâ kesebû* vAllâhu seriy’ul hisab;

İşte bunlar kazandıklarının karşılığına ulaşacak olanlardır. Allâh, “Seri’ul Hisab”dır (hesabı anında gören).

203-) Vezkürullahe fiy eyyamin ma’dudât* femen teaccele fiy yevmeyni felâ isme aleyhi ve men teahhara felâ isme aleyhi limenitteka* vettekullahe va’lemû enneküm ileyhi tuhşerûn;

Bir de sayılı günlerde (hac bayramı 2./3./4. günleri) Allâh’ı zikredin (tekbir getirin). Kim iki gün içinde aceleyle işini bitirirse ona bir suç yoktur. Kim tehir ederse ona da suç yoktur. Bu korunan kimse içindir... Allâh’tan korunun (yaptıklarınızın sonucunu kesinlikle yaşatacağı için) ve iyi bilin ki muhakkak sonunda O’na haşrolacaksınız.

Nisâ’ Sûresi: 59

ACIKLAMA:

Nisâ’ Sûresi: 59.âyetin, Hz. Rasûlullâh (a.s.)’ın yolladığı bir seriyye’de emir sahibi/komutan ile çıkan bir tartışma hakkında nâzil olduğu rivayet ediliyor!..

59-) Ya eyyühelleziyne amenû etiy’ullahe ve etiy’urRasûle ve üil emri minküm* fein tenaza’tüm fiy şey’in ferudduhu ilAllâhi verRasûli in küntüm tu’minune Billâhi vel yevmil ahır* zâlike hayrun ve ahsenü te’viyla;

Ey iman edenler! Allâh’a itaat edin, Rasûle itaat edin ve sizden Ulül Emr’e de (Hakikat ve Sünnetullâh bilgisine sahip olarak hüküm verme yetisine sahip olana)... Bir şey hakkında anlaşmazlığa düştüğünüz takdirde -şayet Allâh’a ve gelecekte yaşanacak sonsuz sürece iman ediyorsanız- onu Allâh’a ve Rasûlüne döndürün... Bu hem daha

hayırlı ve hem de tevil olarak (işin aslına, uygunluğuna ulaşma bakımından) daha güzeldir.

Hucurat Sûresi: 1-18

AÇIKLAMA:

Hucurat Sûresi, âyetlerinin sebebi nüzûl rivayetlerini siyerle birlikte dikkate aldığımızda, hicrî 9.yılın başlarında nâzil olmuş görünüyor!.. Gerek Benî Temîm'den bir cemaatin Medine'ye gelmesi ve gerekse de zekât amillerinin Benî Müstahk'a gönderilmesi bu dönemdedir!..

Rivayete göre Benî Temîm'den gelen bu heyete Hz. Ebû Bekr ra. “*Ka'ka' B. Ma'bed'i emir tayin edin*” der, Hz. Ömer ra. ise “*Bilakis Akra' B. Hâbis'i emir tayin edin*” der... Böylece (Hz. Ebû Bekr ve Hz. Ömer radiyallahu anhuma'nın) aralarında sesli bir tartışma meydana gelir!.. Bunun üzerine ilk âyetler nâzil olur!..

Nitekim bu sûreye “edep” sûresi de denir!..

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tukaddimu beyne yedeyillahi ve RasûliHİ vettekullah* innAllâhe Semiy'un 'Aliym;

Ey iman edenler... Allâh'ın ve O'nun Rasûlünün önüne (beşerî düşünce ve yorumlarınızla, değerlendirmelerinizle) **geçmeyin; Allâh'tan** (şartlanmaya dayalı değer yargılarınızın sonuçlarını kesinlikle yaşatacağı için) **korunun! Muhakkak ki Allâh Semi'dir, Aliym'dir.**

2-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ terfe'û asvateküm fevka savtin Nebiyyi ve lâ techeru lehu Bil kavli kecehri ba'dıküm li ba'dın en tahbeta a'malüküm ve entüm lâ teş'urun;

Ey iman edenler... Seslerinizi (fikirlerinizi) O Nebi'nin sesinin (bildirdiklerinin) **üstüne yükseltmeyin! Birbirinize hitap ettiğiniz gibi** (lâubali şekilde) **yüksek sesle O'na hitap etmeyin! (Yoksa) siz farkında olmadan yaptıklarınız boşa gider!**

3-) İnnelleziyne yeğuddune asvatehüm 'inde Rasûlillâhi ülaikelleziyemtehanAllâhu kulubehüm littakvâ* lehüm mağfîretün ve ecrun azıym;

Gerçekten Rasûlullâh'ın katında seslerini kısıyanlar var ya, işte onlar Allâh'ın anlayışlarının ne seviyede olduğunu ortaya çıkarttığı

kimselerdir... Onlar için bir bağışlanma ve çok büyük karşılık vardır.

4-) İnnelleziyne yünaduneke min verail hucurati ekseruhüm lâ ya'kılun; **Sana, evinin dışından (dışarıdan) seslenenlere gelince, onların çoğunluğu aklını kullanmayanlardır!** (Seslenip yanlarına çağırmak, aklını kullanmamak olarak değerlendiriliyor! Dikkat edilesi bir konu! A.H.)

5-) Velevennehüm saberu hattâ tahrucе ileyhim lekâne hayren lehüm* vAllâhu Ğafûrun Rahıym;

Eğer onlar, sen yanlarına çıkıncaya kadar sabretselerdi, elbette onlar için daha hayırlı olurdu. Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

6-) Ya eyyühelleziyne amenû in caeküm fasikun Bi nebein fe tebeyyenu en tusıybu kavmen Bi cehaletin fetusbihu alâ ma fealtüm nadimiyn;

Ey iman edenler... Eğer bir bozuk inançlı size bir haber getirirse, iyice araştırın... (Yoksa) işin doğrusunu bilmeden bir topluluğa sataşırınız da yaptığınıza pişmanlık duyarsınız!

7-) Va'lemu enne fiyküm RasûlAllâh* lev yutıy'uküm fiy kesıyrın minel emri le 'anittüm ve lakinnAllâhe habbebe ileykümül iymane ve zeyyenu fiy kulubiküm ve kerrehe ileykümül küfre vel füsuka vel 'ısyân* ülaıke hümür raşidun;

İyi anlayın ki, Rasûlullâh içinizedir! Eğer (O) çoğu işte size uysa, elbette sıkıntıya düşerdiniz! Ne var ki Allâh size imanı (hakikatinizi hissetmeyi) sevdirdi, onu anlayışınızda güzel gösterdi ve küfrü (gerçeği ret), fusuku (bilinci körleten imanın dışına taşan fiilleri) ve isyanı (nefsanî hırsları) size sevimsiz gösterdi... İşte bunlar olgunluğa erenlerin ta kendileridir!

8-) Fadlen minAllâhi ve nı'meten, vAllâhu 'Aliymun Hakiym;

Allâh'tan bir lütuf ve bir nimet olarak... Allâh, Aliym'dir, Hakiym'dir.

9-) Ve in taıfetani minel mu'miniynaktetelu feaslıhu beynehüma* fein beğat ihdahüma alel uhra fekatillületiy tebğiy hattâ tefie ila emrillah * fein faet feaslıhu beynehüma Bil adli ve aksitu* innAllâhe yuhıbbul muksitiyn;

Eğer iman edenlerden iki topluluk çarpışarlarsa, onların arasını düzeltin... Eğer onlardan biri diğerine karşı haddi aşıp tecavüz ederse, o tecavüz edenle, Allâh'ın emrine dönünceye kadar savaşın! Eğer dönerlerse, adaletle aralarını bulun. Muhakkak ki Allâh, her şeyin hakkını verenleri sever.

10-) İnnemel mu'minune ihvetün feaslıhu beyne ehaveyküm vettekullahe lealleküm turhamun;

Muhakkak ki iman edenler kardeşirler! O hâlde iki kardeşinizin arasını düzeltin ve Allâh'tan korunun ki rahmete eresiniz.

11-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ yeshar kavmün min kavmin 'asâ en yekûnu hayren minhüm ve lâ nisaün min nisain 'asâ en yekünne hayren minhünn* ve lâ telmizu enfüseküm ve lâ tenabezu Bil elkab* bi'selismülfüsuku ba'del iyman* ve men lem yetüb feülaike hümüz zâlimun;

Ey iman edenler... Bir grup diğer bir grup ile alay etmesin! Onlar (alay ettikleri), kendilerinden daha hayırlı olabilirler! Kadınlar da kadınlarla (alay etmesinler)! Olabilir ki onlar kendilerinden daha hayırlıdır! Nefslerinizi (birbirinizi) ayıplamayın ve birbirinize (kötü) lakaplar takmayın! İmandan sonra fusuk (inancın bozulması) ne kötü bir isimlenmedir! Kim tövbe etmediyse, işte onlar zâlimlerin ta kendileridir!

12-) Ya eyyühelleziyne amenüctenibu kesiyran minezzann* inne ba'dazzanni ismün ve lâ tecessesu ve lâ yağteb ba'düküm ba'da* eyuhıbbu ehadüküm en ye'küle lahme ehıyhi meyten fekerihtümuh* vettekullah* innAllâhe Tevvabun Rahıym;

Ey iman edenler! Zannın çoğundan (doğruluğundan emin olmadığınız konuda fikir yürütmekten) kaçınınız! Muhakkak ki bazı zanlar suçtur (şirk anlayışından kaynaklanır)! Tecessüs etmeyin (merakla başkalarının özel yaşantısını araştırmayın)! Kiminiz de kiminizin gıybetini yapmasın! Biriniz, ölü kardeşinin etini yemeyi sever mi? Bundan tiksindiniz! Allâh'tan korunun! Muhakkak ki Allâh Tevvab'dır, Rahıym'dir.

13-) Ya eyyühenNasu inna halaknâküm min zekerin ve ünsâ ve cealnaküm şüûben ve kabâile lite'arefu* inne ekremeküm 'indAllâhi etkaküm* innAllâhe 'Aliymun Habiyr;

Ey insanlar... Muhakkak ki biz sizi (hep aynı şekilde) bir erkek ile bir dişiden yarattık (Âdem hariç kaydı yok bu bildirimde); tearuf (tanışıp birbirinizden farklı özellikleri, kemâlâtı elde) edesiniz diye sizi ırklar - türler ve toplumlar olarak oluşturduk... Muhakkak ki Allâh indinde sizin en ekreminiz (en şerefliiniz), sizin en muttaki (hakikate uygun şekilde) yaşayanınızdır! Muhakkak ki Allâh Aliym'dir, Habiyr'dir.

14-) Kaletil a'rabu amenna* kul lem tu'minu ve lâkin kulu eslemna ve lemma yedhulil iymanü fiy kulubiküm* ve in tutıy'ullahe ve RasûleHU layelitküm min a'maliküm şey'a* innAllâhe Ğafûrun Rahıym;

Bedeviler (kabileler - aşiretler hâlinde şartlanmalarla cahilce yaşayanlar): "İman ettik" dediler... De ki: "İman etmediniz! Fakat 'müslüman olduk' devin! İman henüz bilincinizde açıklık kazanıp yerleşmemiştir! Eğer itaat ederseniz Allâh'a ve Rasûlüne, (Allâh)

çalışmalarınızdan hiçbir şey eksiltmez... Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir."

15-) İnnemel mu'minunelleziyne amenû Billâhi ve RasûliHİ sümme lem yertabu ve cahedu Bi emvalihim ve enfüsihim fiy sebebi'llâh* ülaike hümüs sadıkun;

İman ehli şu kimselerdir ki, varlıklarını Esmâ'sıyla yaratan Allâh'a ve O'nun Rasûlüne iman ettiler; sonra da bunda şüpheye düşmediler; Allâh yolunda varlıklarıyla ve nefsleriyle (canlarıyla) savaş verdiler! İşte bunlar sadıkların (hakikati yaşamlarıyla tasdik edenlerin) ta kendileridir!

16-) Kul etu'allimunAllâhe Bi diyniküm vAllâhu ya'lemu ma fiy Semavati ve ma fiyl Ard* vAllâhu Bi külli şey'in 'Aliym;

De ki: "Din anlayışınızı Allâh'a mı öğretiyorsunuz! Allâh, semâlarda ne var ve arzda ne var bilir... Allâh, Bi-külli şey'in Aliym'dir."

17-) Yemünnune aleyke en eslemu* kul lâ temünnu 'aleyke İslâmeküm* belillâhu yemünnü aleyküm en hedaküm lil'iymani in küntüm sadıkiyn;

Onlar İslâm oldular diye sana lütufta bulduklarını mı sanıyorlar! De ki: "İslâm'ı kabullenmeniz bana bir lütufta değildir (bunu kendi çıkarınız için yapıyorsunuz)! Bilakis sizi imana yönlendirmekle Allâh size lütufta bulunmuştur! Eğer (imanınızda) sadıklar iseniz (bilirsiniz böyle olduğunu)."

18-) İnnAllâhe ya'lemu ğaybesSemavati vel Ard* vAllâhu Basıyrun Bima ta'melun;

Muhakkak ki Allâh, semâların ve arzın algılanmayanlarını bilir... Allâh, yaptıklarınızı (varlığınızda olarak) Basıyr'dir.

Tahriym Sûresi: 1-12

ACIKLAMA:

Tahriym Sûresi, kaynak tertiplerde Hucurât Sûresi'nden sonraya yerleştirilmiştir ki, siyer olarak da Hz. Rasûlullâh (a.s.)'ın helâl olan şeyi (bal/eşleri) kendine yasaklaması ile ilgili yeminine mutabıktır!..

"B"İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) Ya eyyühenNebıyyu lime tuharrimu ma ehallAllâhu leke tebtęıy merdate ezvacıke, vAllâhu Ğafûrun Rahıym;

Ey Nebi! Allâh'ın sana helal kıldığı şeyi, hanımlarının gönlü olsun diye niçin (kendine) haramlaştırıyorsun? Allâh Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

2-) Kad feradAllâhu leküm tahıllete eymaniküm* vAllâhu mevlâküm* ve HUvel'AliymulHakiym;

Allâh size, ettiğiniz yeminleri (kefâretini ödeyerek) çözmeyi farz kılmıştır! Allâh sizin Mevlâ'nızdır. O, Aliym'dir, Hakiym'dir.

3-) Ve iz eserrannNebiyu ila ba'dı ezvacihi hadiysa* felemma nebbeeit Bihi ve ezharehullahu 'aleyhi 'arrefe ba'dahu ve a'reda 'an ba'd* felemma nebbeeha Bihi kalet men enbeeke hazâ* kale nebbeeniyel'AliymulHabiyr;

Hani O Nebi (Hâtemün Nebi), eşlerinden birine (Hafsa'ya) sır olarak bir söz söylemişti. Ne zaman ki (Hafsa) onu (Ayşe'ye) haber verip, Allâh da onu O'na (Hz. Rasûlullâh'a) izhar edince; (Hz. Rasûlullâh) o sözünün bir kısmını açıklamış ve bir kısmından vazgeçmişti. Nihayet (Hz. Rasûlullâh) o sözü Ona (Hafsa'ya) haber verince (Hafsa) dedi ki: "Bunu sana kim haber verdi?" (Rasûlullâh da) dedi ki: "Aliym, Habiyr (olan) bana haber verdi."

4-) İn tetuba ilAllâhi fekad saĝat kulûbüküma* ve in tezahera 'aleyhi feinnAllâhe HUve Mevlâhu ve Cibriylu ve salihul mu'miniyn* velMelaiketü ba'de zâlîke zahiyr;

Eğer ikiniz (Ayşe ve Hafsa) Allâh'a tövbe ederseniz (ne âlâ); (yoksa) gerçekten kalplerinizin (Hak'tan) kaymış bulunuyor... Eğer O'nun aleyhine olarak birbirinize destek olursanız, muhakkak ki Allâh, O'nun Mevlâ'sıdır; Cibrîl de, iman edenlerin sâlihi de (Ayşe'nin babası Hz. Ebu Bekir; Hafsa'nın babası Hz. Ömer). Ondan sonra melâike de yardımcı olandır.

5-) 'Asâ Rabbuhu in tallakakünne en yübdî lehû ezvacen hayren minkünne müslimatın mu'minatın kanitatin taibatın 'abidatin saihatın seyyibatın ve ebkâra;

Eğer sizi boşarsa, Rabbinin O'na, sizin yerinize sizden daha hayırlı, teslim olan, iman eden, itaat eden, tövbe eden, ibadet eden, dünyalıĝa karşı oruçlu olan, dul ve bakire eşleri vermesi umulur.

6-) Ya eyyühelleziyne amenû ku enfüseküme ve ehliyküme naren ve kudühenNasu velhicaretu 'aleyha Melaiketun ĝilazun şidadün lâ ya'sunAllâhe ma emerehüm ve yef'alune ma yu'merun;

Ey iman edenler! Nefslerinizi (benliĝinizi) ve ehlinizi (bedeninizin gelecekteki karşılıĝını), yakıtı insanlar ve taşlar (tapındıkları heykeller, putlar türü cansızlar) olan Nâr'dan koruyun! Onda hükmedildiĝi üzere emredildiklerini yapan; kendilerine emrettiĝi konuda Allâh'a

âsi olmayan, çok güçlü, çok şiddetli acımasız, melekler (kuvveler) vardır!

7-) Ya eyyühelleziyne keferu lâ ta'tezirulyevm* innema tüczevne ma küntüm ta'melun;

(Zebânîlerden hitap şudur): **“Ey hakikat bilgisini inkâr edenler! Bugün mazerete yer yoktur! Siz yalnızca yaptıklarınızın sonucunu yaşıyorsunuz!”**

8-) Ya eyyühelleziyne amenû tûbû ilAllâhi tevbeten nesuha* 'asâ Rabbüküm en yükeffire 'anküm seyyiatiküm ve yudhileküm cennatin tecriy min tahtihel'enharu, yevme lâ yuhzillahunNebiyye velleziyne amenû me'ahu, nuruhüm yes'a beyne eydiyhim ve Bieymanihim yekulune *Rabbenâ etmim lenâ nûrenâ vağfir lenâ, inneKE 'alâ külli şey'in Kadiyr;*

Ey iman edenler! Allâh'a özden ve kesin bir tövbe ile tövbe edin! Umulur ki Rabbiniz kötülüklerinizi sizden örter ve sizi altından nehirler akan cennetlere dâhil eder. O süreçte Allâh, O Nebi'yi ve Onunla beraber iman etmişleri rezil - rüsva etmez! Onların nûru, önlerinden ve sağ taraflarında koşar. Derler ki: “Rabbimiz... Nûrumuzu tamamla ve bizi mağfiret eyle... Muhakkak ki sen her şeye Kaadir'sin.”

9-) Ya eyyühenNebiyyu cahidilküffare velmünafikiyne vağluz 'aleyhim* ve me'vâhüm cehennem* ve bi'selmasıyr;

Ey Nebi! Hakikat bilgisini inkâr edenler ve ikiyüzlüler (münafıklar) ile mücadele et ve onlara kesin davran (tavizsiz ol)! Onların barınağı cehennemdir! Ne kötü dönüş yeridir o!

10-) DarebAllâhu meselen lilleziyne keferumraete Nuhın vemraete Lut* kâneta tahte 'abdeyni min 'ibadiNA salihani fehanetahüma felem yuğniya 'anhüma minAllâhi şey'en ve kıyledhulennare me'addahiliyn;

Allâh, hakikat bilgisini inkâr edenler için Nuh'un karısı ile Lût'un karısını misal verdi... (O kadınların ikisi de) kullarımızdan iki sâlih kulun (nikâhı) altında idiler. (Karıları) onlara (Nuh ve Lût'a) hainlik ettiler de, (Nuh ve Lût) Allâh'tan (gelen) hiçbir şeyi onlardan uzaklaştıramadılar. (O iki kadına): “Girenlerle beraber ateşe girin!” denildi.

11-) Ve darebAllâhu meselen lilleziyne amenûmraete fir'avn* iz kalet Rabbibni liy 'indeke beyten fiylcenneti ve necciniy min fir'avne ve 'amelihî ve necciniy minelkavmizzâlimiyn;

Allâh, iman edenler için de Firavun'un karısını (ders alınması) misal verdi. Hani (Asiye) dedi ki: “Rabbim, benim için indinde, cennette bir ev bina et! Firavun'dan ve onun yaptıklarından beni kurtar! Beni

zâlimler topluluğundan da kurtar!”

12-) Ve Meryemebnete ‘ımranelletiy ahsanet ferceha fenefahna fiyhi min ruhına ve saddekat Bikelimati Rabbiha ve kütübiHİ ve kânet minelkanitiyn;

İffetini bir kale gibi koruyan İmran kızı Meryem de... Onun içinde ruhumuzdan nefhettik (açığa çıkardık). Rabbinin, Kelimelerindeki Esmâ’sıyla varlığını ve Kitaplarını (Bilgilerini) tasdik etti ve teslim olup itaat edenlerden oldu.

Tevbe Sûresi: 38-127

ACIKLAMA:

Tevbe Sûresi: 38-127 âyet grubu, Tebûk Seferi (Hicrî 9.yıl Recep ayı) hakkında nâzil olmuştur!..

38-) Ya eyyühelleziyne amenû ma leküm izâ kıyle lekümünfiru fiy sebiylillâhis sâkaltüm ilel’Ard* eradıytüm Bil hayatid dünya minel’ahireti, fema metaul hayatid dünya fiyl’ ahireti illâ kaliyl;

Ey iman edenler... Size ne oldu ki: “Allâh yolunda savaşa çıkın” denildiğinde ağırlaşıp arza çakıldınız! Sonsuz gelecek yaşam karşılığında dünya hayatına mı razı oldunuz? (Oysa) dünya hayatının nimetleri gelecek yaşamdakilere göre, hiç mesabesindedir!

39-) İlla tenfiru yuazzibküm azâben eliyemen ve yestebdil kavmen ğayreküm ve lâ tedurruhu şey’a* vAllâhu alâ külli şey’in Kadiyr;

Eğer gazaya çıkmazsanız, sizi acı bir azapla azaplandırır; sizin yerinize (size bedel) başka bir toplum getiririz ve siz O’na hiçbir şekilde zarar veremezsiniz... Allâh her şeye Kaadir’dir.

40-) İlla tensuruhu fekad nasarehullahu, iz ahreçehülleziyne keferu sâniyesneyni, iz hüma fiyl ğayri, iz yekulü lishahıbihi lâ tahzen innAllâhe meana* feenzelAllâhu sekiynetehu aleyhi ve eyyedehu Bi cünudin lem teravha ve ceale kelimetelleziyne keferus süfla* ve kelimetullahi hiyel ‘ulya* vAllâhu Aziyzün Hakiym;

Gerçekten Allâh O’na yardım etmiştir, siz O’na yardım etmeseniz de! Hani hakikat bilgisini inkâr edenler O’nu (yurdundan) çıkmak zorunda bıraktıklarında; O, ikinin ikincisi (iki kişiden biri) idi! Hani onlar (Hz. Rasûlullâh ve Hz. Ebu Bekr) mağarada idiler... Hani arkadaşına: “Mahzun olma, muhakkak ki Allâh bizimle beraberdir

(mâiyet sırrına işaret ediyordu)” diyordu... Allâh, sekinetini (güven duygusuyla oluşan sakinlik) O’nun üzerine inzâl etmiş ve O’nu görmediğiniz ordularla desteklemişti. Hakikat bilgisini inkâr edenlerin sözlerini süfla (en aşağı) kılmıştı... Allâh sözü, işte ulyadır (en üstün)! Allâh Aziy’dir, Hakiym’dir.

41-) İnfiru hıfafen ve sikalen ve cahidu Bi emvaliküm ve enfüsiküm fiy sebebi’llâh* zâliküm hayrun leküm in küntüm ta’lemun;

Gerek hafif ve gerek ağır silahlı olarak cihada çıkın... Mallarınızla, canlarınızla Allâh yolunda mücadele edin... Eğer bilerseniz, bu sizin için daha hayırlıdır.

42-) Lev kâne aradan kariyben ve seferen kasıden lettebe’ûke ve lâkin be’udet aleyhimüş şükkah* ve seyahlifune Billâhi levisteta’na leharecna meaküm* yühlikûne enfüsehüm* vAllâhu ya’lemü innehüm lekâzibun;

Eğer yakında bir ganimet veya biraz daha yorucu yoldaki olsaydı, senin peşinden gelirlerdi. Fakat bu iş onlara zorlu geldi. (Bununla beraber onlar) “Eğer gücümüz yetseydi, elbette sizinle beraber biz de sefere çıkardık” diye Allâh adına yemin edecekler... Kendilerini helâk ediyorlar... Allâh biliyor ki onlar kesinlikle yalancılardır.

43-) ‘AfAllâhu ‘ank* lime ezinte lehüm hatta yetebeyyene lekelleziyne sadeku ve ta’leml kazibiyn;

Allâh seni affetti (bunun sıkıntısını yaşamazsın)! (Tebuk Seferi dolayısıyla) doğru söyleyenleri ve yalancıları net olarak bilinceye kadar niçin onlara izin verdin?

44-) Lâ yeste’zinükelleziyne yu’minune Billâhi vel yevmil ahiri en yücahidu Bi emvalihim ve enfüsihim* vAllâhu Aliymun Bil müttekayn;

Esmâ’sıyla hakikati olan Allâh’a ve yaşanacak sonsuz sürece iman edenler, mallarıyla, canlarıyla mücadele etmekten (geri kalmamak için) senden izin istemezler... Allâh korunanları (Esmâ’sıyla onların hakikati olarak) Bilin’dir.

45-) İnnema yeste’zinükelleziyne lâ yu’minune Billâhi vel yevmil’ahiri vertabet kulubühüm fehüm fiy raybihim yeterdedun;

Esmâ’sıyla hakikati olan Allâh’a ve yaşanacak sonsuz sürece iman etmeyen ve bilinçleri şüphe dolu kimseler (seninle sefere çıkmamak için) senden izin isterler... Onlar şüpheleri içinde tereddüt edip dururlar.

46-) Velew eradül huruce lee’addu lehu ‘uddeten ve lâkin kerihellahünbiasehüm fesebbetahüm ve kıylak’udu meal ka’ıdiyn;

Eğer (onlar sefere) çıkmak dileselerdi elbette onun için bir hazırlıkları olurdu. Fakat Allâh onların sefere çıkmalarını gereksiz gördü de, onları sefere çıkarttırmadı: “Oturun, oturanlarla beraber”

denildi.

47-) Lev harecu fiyküm ma zâduküm illâ habâlen ve le evda'û hılaleküm yebğunekümül fitnete, ve fiyküm semma'üne lehüm* vAllâhu Aliymun Bizzâlimiyn;

Eğer sizinle sefere çıksalardı, size deritten başka katkıları olmayacaktı. Mutlaka fitne arzulararak aranıza sokulurlardı... İçinizde onları dinleyenler var. Allâh zâlimleri (Esmâ'sıyla onların hakikati olarak) Bilen'dir.

48-) Lekadibteğavül fitnete min kablü ve kallebu lekel'umure hatta cael Hakku ve zahere emrullahi ve hüm karihun;

Andolsun ki, daha önce de fitne aradılar ve işleri senin için tersine çevirdiler... Nihayet Hak geldi ve onlar hoşlanmasa da Allâh'ın hükmü açığa çıktı.

49-) Ve minhüm men yekülü'zen liy ve lâ teftinniy* ela fiyl fitneti sekatu* ve inne cehenneme lemuhyatün Bil kafiriyn;

Onlardan bazıı: “Bana izin ver, beni fitneye düşürme” der... Dikkat edin, fitnenin tâ içindedirler zaten! Muhakkak ki Cehennem (yanma şartları), hakikat bilgisini inkâr edenleri (Esmâ'sıyla onların hakikati olarak) ihâta eder!

50-) İn tusıbke hasenetün tesü'hüm* ve in tusıbke musıybətün yekulu kad ehazna emrena min kablü ve yetevellev ve hüm ferihun;

Eğer sana bir güzellik erişse (bu) onları üzer... Şayet sana nahoş bir olay isâbet etse: “İyi ki önceden bu şekilde davranmışız” derler ve sevinerek dönüp giderler.

51-) Kul len yusıybena illâ ma ketebAllâhu lena* HUve mevlâna* ve alAllâhi fel yetevkelil mu'minun;

De ki: “Allâh'ın bize yazdığından başkası, asla bize erişmeyecektir! ‘HÛ’, Mevlâ'mızdır! İman edenler ancak Allâh'a tevekkül (hakikatlerindeki El Vekiyl isminin, gereğini yerine getireceğine iman) etsinler.”

52-) Kul hel terebbesune Bina illâ ihdel husneyeyn* ve nahnü neterabbesu Biküm en yusıybekümullâhu Bi azâbin min indihî ev Bi eydiyna* feterabbesu inna me'aküm müterabbisun;

De ki: “İki güzellikten (ganimet veya şehîd olmak) hangisi gelecek diye mi bizi izliyorsunuz? Biz de, Allâh'ın, kendi indînden (içinizden, hastalık vs.) yahut bizim ellerimiz olarak bir azap vermesini bekliyoruz... O hâlde umutla bekleyin (başımıza gelmesini istediğinizi); biz de sizinle beraber bekleyenleriz.”

53-) Kul enfiku tav'an ev kerhen len yütekabbele minküm* inneküm küntüm kavmen fasikiyn;

De ki: “Kendi arzunuzla veya isteksizce, Allâh uğruna, diyerek bağış yapın, sizden asla kabul olunmayacaktır... Çünkü siz fâsık (inanç sistemi bozulmuş) bir grup oldunuz!”

54-) Ve ma mene’ahüm en tukbele minhüm nefekatühüm illâ ennehüm keferu Billâhi ve Bi RasûliHİ ve lâ ye’tunes Salâte illâ ve hüm kûsala ve lâ yünfikune illâ ve hüm karihun;

İnfaklarının (Allâh için yaptıkları harcamaların) onlardan kabul edilmesine engel şudur: Onlar, Esmâ’sıyla onların hakikati olarak Allâh’ı ve Rasûlünü inkâr edenlerden oldular; salâta ancak tembel tembel gelirler ve ancak istemeye istemeye bağışta bulunurlar.

55-) Fela tu’cibke emvalühüm ve lâ evladühüm* innema yüriydullahu liyu’azzibehüm Biha fiyl hayatid dünya ve tezheka enfüsühüm ve hüm kafirun;

Onların ne zenginlikleri ve ne de evlatları seni imrendirmesin... Allâh bunlarla ancak dünya hayatında onlara azap etmeyi (bunlara yönelmenin getirisi olan Allâh’tan uzak düşmenin oluşturacağı azabı) ve hakikat bilgisini inkâr edenler olarak canlarının çıkmasını irade ediyor (mekr yoluyla).

56-) Ve yahlifune Billâhi innehüm leminküm* ve mahüm minküm ve lakinnehüm kavmün yefrakun;

Allâh namına yemin ediyorlar ki kendileri kesinlikle sizdenmişler! (Oysa) onlar sizden degillerdir! Ne var ki onlar korkuda şiddetli (korkak) bir kavimdir.

57-) Lev yecidune melceen ev meğaratin ev müddehalen levellev ileyhi ve hüm yecmehun;

Eğer sığınacak bir yer yahut mağaralar ya da içine girilecek bir delik bulsalar, korkuyla oraya sığınarlardı; onlar şaşkın hâldedirler!

58-) Ve minhüm men yelmizûke fiys sadakat* fein u’tu minha radu ve in lem yu’tav minha izâ hüm yeshatun;

Onlardan kimi de verdiği yardımlar hakkında, sana dil uzatırlar... Eğer kendilerine verilirse razı olurlar... Eğer yardımlar kendilerine verilmemişse birden öfkelenirler.

59-) Velew ennehüm radu ma atahumullâhu ve RasûluHU ve kalu hasbünAllâhu seyü’tiynAllâhu min fadliHİ ve RasûluHU, inna ilAllâhi rağıibun;

Onlar, Allâh’ın ve Rasûlünün onlara verdiği razı olsalardı ve: “Allâh bize yeter... Yakında Allâh bize fazlından verecek, Rasûlü de... Doğrusu biz Allâh’a yönelmişlerdeniz” deselerdi.

60-) İnnemes sadakatü lifükaraı velmesakiyini vel amiliyne aleyha vel müellefeti kulubühüm ve fiyrikabi vel ğarimiyne ve fiy sebiylillâhi

vebnis sebebi* feriydaten minAllâh* vAllâhu Aliymun Hakiym;

Sadakalar Allâh'tan bir farz olarak; ancak yoksullar, düşkünler, sadaka işleri ile ilgili çalışanlar, İslâm'a yönlendirilmek istenenler, köleler, borçlular, Allâh yolunda (harcama) ve yolcular içindir... Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

61-) Ve minhümülleziyne yû'zûnen Nebiyye ve yekulune huve üzün* kul üzünü hayrin leküm yu'minu Billâhi ve yu'minu lil mu'miniyne ve rahmetün lilleziyne amenû minküm* velleziyne yû'zûne RasûlAllâhi lehüm azâbün eliyim;

Onlardan bazıları da En Nebi'ye (Hz. Rasûlullâh'a) eziyet ederler ve: “O, her duyduğuna (aldığı vahye) inanan biri” derler... De ki: “Size hayır ulaşsın diye (vahye) kulak verendir! Esmâ'sıyla onların hakikati olarak Allâh'a iman eder, iman edenlere inanır ve sizden iman etmişlere de bir rahmettir”... Allâh Rasûlünü incitenlere gelince, onlar için acı bir azap vardır.

62-) Yahlifune Billâhi leküm liyurduküm* vAllâhu ve RasûluHU ehakku en yurduhu in kânu mu'miniyn;

Gönlünüzü hoş etmek için, Esmâ'sıyla onların hakikati olan Allâh namına yemin ederler... Eğer iman edenler olsalardı, (bilirlerdi ki) razı edilmesi gereken (Esmâ'sıyla hakikatleri olan) Allâh ve Rasûlü'dür!

63-) Elem ya'lemu ennehu men yuhadidillâhe ve RasûleHU feenne lehu nare cehenneme haliden fiyha* zâlikel hızyül azıym;

Hâlâ bilmediler mi ki, kim Allâh ve Rasûlüyle zıtlarırsa, onun için sonsuza dek yaşayacağı cehennem ateşi vardır... İşte azîm rüsvalık budur!

64-) Yahzerul münafıkune en tünenzele aleyhim suretün tünebbiühüm Bi ma fiy kulubihim* kulistehziu* innAllâhe muhricün ma tahzerun;

Münafıklar, kalplerinde olanı onlara haber veren bir sûrenin üzerlerine inmesinden çekinirler! De ki: “Eğlenin bakalım! Muhakkak ki Allâh o çekindiğiniz şeyi ortaya çıkarır.”

65-) Ve lein seeltehüm le yekulünne innema künna nehudu ve nel'ab* kul ebillâhi ve âyâtiHİ ve RasûliHİ küntüm testehziun;

Kendilerine sorarsan kesinlikle şöyle derler: “Biz yalnızca lafa dalmış, şakalaşıp eğleniyorduk!” De ki: “Esmâ'sıyla hakikatiniz olan Allâh ile; O'nun işaretleri ve O'nun Rasûlü ile mi alay edip duruyordunuz!”

66-) Lâ ta'teziru kad kefertüm ba'de iymaniküm* in na'fü an taifeten minküm nüazzib taifeten Bi ennehüm kânu mücrimiyn;

Mazeret beyan etmeyin! İmanınızdan sonra gerçekten hakikat

bilgisini inkâr eden oldunuz! Bir kısmınızı affetsek bile, suçlarında ısrarlı olmaları sebebiyle diğerlerine azabımızı yaşatacağız.

67-) Elmünafikune vel münafikatü ba'duhüm min ba'd* ye'mürüne Bil münkeri ve yenhevne anil ma'rufi ve yakbidune eydiyehüm* nesullahe fenesiyehüm* innel münafikiyne hümül fasikun;

Münafık erkekler ve münafık kadınlar birbirlerindedir... Allâh hükmüne göre olumsuz şeyleri emrederler, olumlu olanları da engellerler; cimrilik yaparlar... Allâh'ı unuttular; bunun sonucu onları unuttu! Muhakkak ki münafıklar, fâsıkların (inançları bozulmuşların) ta kendileridirler.

68-) VaadAllâhul münafikiyne vel münafikati vel küffara nare cehenneme halidiyne fiyha* hiye hasbühüm* ve leanehümullah* ve lehüm azâbün mukıym;

Allâh, erkek ve kadın münafıklara da, hakikat bilgisini inkâr edenlere de, onda sonsuza dek yaşamak için cehennem ateşini vadedmiştir... Bu onlara yeterlidir... Allâh onlara lânet etmiştir (Esmâ bileşimlerindeki Rahıymiyetten mahrumdurlar)... Onlara aralıksız yaşayacakları bir azap vardır.

69-) Kelleziyne min kabliküm kânu eşedde minküm kuvveten ve eksera emvalen ve evlada* festemteu Bi halâkîhim festemta'tüm Bi halâkıküm kemestemtealleziyne min kabliküm Bi halâkîhim ve hudtüm kelleziy hadu* ülaike habitat a'malühüm fiyd dünya vel ahireti, ve ülaike hümül hasirun;

Sizden önceki kimseler gibi (tıpkı)... Onlar kuvvet olarak sizden çok daha güçlüydüler... Zenginlik ve evlatlar itibarıyla (sizden) daha çoktular... Nasipleri kadarıyla dünya nimetlerinden faydalandılar... Sizden öncekilerin kendi nasipleriyle faydalandıkları gibi; siz de kendi nasibinizle faydalandınız; onların daldıkları gibi siz de daldınız! İşte bunların dünyada da, gelecekte de yaptıkları boşa gitmiştir... İşte bunlar hüsrana uğrayanların ta kendileridir.

70-) Elem ye'tihim nebeülleziyne min kablihim kavmi Nuhın ve Adin ve Semude ve kavmi İbrahiyme ve ashabi Medyene velMü'tefikât* etethüm Rusulühüm Bil beyinat* fema kânAllâhu liyazlimehüm ve lâkin kânu enfüsehüm yazlimun;

Onlara kendilerinden öncekilerin; Nuh toplumunun, Ad'ın, Semud'un, İbrahim kavminin, Ashabi Medyen'in ve Lût toplumunun haberi gelmedi mi? Onların Rasûlleri açık deliller olarak gelmişti! Allâh onlara zulmediyor değildi; fakat onlar kendi nefslerine zulmediyorlardı.

71-) Vel mu'minune vel mu'minatu ba'duhüm evliyau ba'd* ye'murune Bil ma'rufi ve yenhevne anilmünkeri ve yukıymunes Salâte ve yü'tunez

Zekâte ve yutıy'unAllâhe ve RasûleHU, ülaıke seyerhamühumullâh* innAllâhe Aziyzun Hakiym;

İman eden erkekler ve kadınlar birbirlerinin velileridirler... Olumlu olanları hakikatin gereği olarak emrederler, olumsuzlardan da birbirlerini engellerler; salâtı ikame ederler ve zekâtı verirler; Allâh'a ve Rasûlüne itaat ederler... İşte bunlara Allâh, rahmet edecektir... Muhakkak ki Allâh Aziyz'dir, Hakiym'dir.

72-) VaadAllâhul mu'miniyne vel mu'minati cennatin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha ve mesakine tayyibeten fiy cennati adn* ve rıdvanun minAllâhi Ekber* zâlike hüvel fevzül aziym;

Allâh, iman etmiş erkeklere de iman etmiş kadınlara da, içinde sonsuza dek yaşamak üzere, altlarından nehirler akan cennetler vadetmiştir... (Bir de) Adn cennetlerinde tertemiz yaşam ortamları ve (bu nimetlerin) en muhteşemi olarak Rıdvan'ı! Azîm mutluluk budur işte!

73-) Ya eyyühen Nebiyyü cahidilküffare vel münafikiyne vağluz aleyhim* ve me'vahüm cehennem* ve bi'sel mesıyr;

Ey En Nebi! Hakikat bilgisini inkâr edenler ve münafıklar ile mücadele et ve onlara tavizsiz ol! Onların barınağı Cehennemdir! Ne kötü bir dönüş yeridir o!

74-) Yahlifune Billâhi ma kalu* ve lekad kalu kelimetel küfri ve keferu ba'de İslâmihim ve hemmu Bi ma lem yenalu* ve ma nakamu illâ en ağnahumullâhu ve RasûluHU min fadliHİ, fein yetubu yekü hayren lehüm* ve in yetevellev yuazzibhumullâhu azâben eliymen fiyd dünya vel ahireti, ve ma lehüm fiyl Ardı min veliyyin ve lâ nasıyr;

Söylemediklerine (dair), Esmâ'sıyla onların hakikati olan Allâh namına yemin ederler... Andolsun ki, o küfür kelimesini söylediler; İslâm'ı kabullerinden sonra hakikat bilgisini inkâr edenler başaramayacakları bir kötülüğe teşebbüs ettiler! Sırf Allâh ve Rasûlü fazlından onları zenginleştirdiği için intikam almağa kalktılar... Eğer tövbe ederler ise onlar için daha hayırlı olur... Eğer dönerler ise, Allâh onları dünyada da sonsuz gelecek sürecinde de acı bir azap ile azaplandırır... Yeryüzünde onların ne bir sahibi ve ne de bir yardımcısı vardır.

75-) Ve minhüm men ahedAllâhe lein atana min fadliHİ le nassaddekanne ve lenekunenne mines salihıyn;

Onlardan kimi de Allâh'a vaatte bulundu: "Eğer bize fazlından verirse, andolsun ki kesinlikle sadaka vereceğiz ve elbette sâlihlerden olacağız."

76-) Felemma atahüm min fadliHİ behılu Bihi ve tevellev ve hüm

mu'ridun;

Ne zaman ki onlara (Allâh) fazlından verdi; onunla cimrilik ettiler ve yüz çevirerek vaatlerinden döndüler.

77-) Fe a'kabehüm nifakan fiy kulubihim ila yevmi yelkavneHU Bi ma ahlefullahe ma veaduhu ve Bi ma kânu yekzibun;

Allâh'a sözlerini tutmamaları, yalancı olmaları; O'na kavuşacakları sürece kadar (Allâh'ın), bilinçlerinde ikiyüzlülüğü yaşatmasına yol açtı!

78-) Elem ya'lemu ennAllâhe ya'lemu sirrahüm ve necvahüm ve ennAllâhe Allamül ğuyub;

(Hâlâ) anlamadılar mı ki, Allâh, onların özlerindeki de, fısıldaşmalarını da bilir ve Allâh gaybları (derûnî boyutları, yaratanı olarak) en detaylı bilendir!

79-) Elleziyne yelmizunel muttavvi'iyne minel mu'miniyne fiys sadakati velleziyne lâ yecidune illâ cühdehüm feyesharune minhüm* sehirAllâhu minhüm* ve lehüm azâbün eliyim;

Sadakalar konusunda mükellef olduğundan fazlasını gönüllü veren iman etmişlere dil uzatanlar ile (fakirlikleri dolayısıyla imkânlarından) fazlasını bulamayanları alaya alan kimselere gelince, Allâh onları maskaraya çevirmiştir... Onlar için acı bir azap vardır.

80-) İstağfir lehüm evla testağfirlehüm* in testağfir lehüm seb'iyne merraten felen yağfirAllâhu lehüm* zâlîke Bi ennehüm keferu Billâhi ve RasûliHî, vAllâhu lâ yehdil kavmel fasıkıyn;

Bağışlanmalarını niyaz et onların, ya da etme (fark etmez)! Yetmiş kere bağışlanma dilesen de onlar için, Allâh onları asla bağışlamayacaktır! Bu onların, Esmâ'sıyla kendi hakikatleri olan Allâh'ı ve Rasûlünü inkâr etmeleri nedeniyledir! Allâh inancı bozulmuşlar topluluğuna hakikati yaşatmaz.

81-) Ferihal muhallefune Bi mak'adihim hılafe Rasûlillâhi ve kerihu en yücahidu Bi emvalihim ve enfüsihim fiy sebiylillâhi ve kalu lâ tenfiru fiyl harr* kul naru cehenneme eşeddü harra* lev kânu yefkahun;

Allâh Rasûlünün isteğinin aksine, gitmeyip geride kalanlar, evlerinde oturmakla sevindiler; Allâh uğruna mallarıyla, canlarıyla mücadele etmek hoşlarına gitmedi ve dediler ki: “Şu sıcakta savaşa çıkmayın”... De ki: “Cehennem nârı sıcaklık olarak çok daha şiddetlidir!” Keşke kavrayabilselerdi!

82-) Felyedhaku kaliylen velyebkû kesiyra* cezaen Bi ma kânu yeksibun; **Yaptıklarının sonucu olarak yaşayacaklarını düşünerek, az gülsünler çok ağlasınlar!**

83-) Fein raceakellahu ila taifetin minhüm feste'zenuke lil huruci fekul len tahrucu me'ıye ebeden ve len tukatilu me'ıye 'adüvva* inneküm radiytüm Bil ku'üdi evvele merretin fak'udu maal halifiyn;

Bu seferden döndükten sonra o münafıklar gelip yeni bir sefere katılmak istediklerini söylerlerse de ki: "Siz sonsuza dek benimle beraber çıkmayacaksınız; benimle beraber düşmanla savaşmayacaksınız! Siz ilk defasında evlerinizde kalmaktan mutlu oldunuz... Bundan sonra da diğer geri kalanlar ile beraber oturduğunuz yerde!"

84-) Ve lâ tusalli alâ ahadin minhüm mate ebeden ve lâ tekum alâ kabrih* innehüm keferu Billâhi ve RasûliHİ ve matu ve hüm fasikun;

Ebeden, onlardan ölen hiç kimseye cenaze namazı kılma ve onun kabri başında dua etme! Muhakkak ki onlar, Esmâ'sıyla onların hakikati olan Allâh'ı ve Rasûlünü inkâr ettiler ve onlar fâsıklar (bilinçleri hakikate kapalı - bozuk inançlı) olarak öldüler.

85-) Ve lâ tu'cibke emvalühüm ve evladühüm* innema yüriydullahu en yuazzibehüm Biha fiyd dünya ve tezheka enfüsühüm ve hüm kafirun;

Onların zenginlikleri ve evlatları seni imrendirmesin! Allâh bunlarla dünyada onlara (mekr yoluyla) azap vermeyi ve hakikat bilgisini inkâr eder hâlde canlarının çıkmasını irade ediyor.

86-) Ve izâ ünzilet suretün en aminu Billâhi ve cahidu mea RasûliHİste'zeneke uluttavli minhüm ve kalu zerna nekün me'al ka'ıdiyn;

"Esmâ'sıyla hakikatiniz olan Allâh'a iman edin ve Rasûlü ile beraber mücadele edin" diye bir sûre inzâl edildiğinde, içlerinden zengin olanlar (cihada çıkmamak için) senden izin istediler ve "bırak bizi, evlerinde oturanlarla beraber olalım" dediler.

87-) Radu Bi en yekûnu me'al havalifi ve tubia alâ kulubihim fehüm lâ yefkahun;

Savaşa katılmayıp geride kalan kadınlar, çocuklar, âcizler ile beraber olmaya razı oldular... Kalplerine mühür vuruldu (anlayışları kilitlendi)! Artık onlar anlayamazlar!

88-) Lakinir Rasûlü velleziyne amenû meahu cahedu Bi emvalihim ve enfüsihim* ve ülaike lehümül hayrat* ve ülaike hümül müflihun;

Fakat Rasûl ve beraberindeki iman etmişler, mallarıyla, canlarıyla mücadele ettiler. İşte bütün hayırlar onlarındır! İşte kurtuluşa erenler bunlardır.

89-) E'addAllâhu lehüm cennatin tecriy min tahtihel'enharu halidiyene fiyha* zâlikel fevzül azıym;

Allâh onlara, içinde sonsuz yaşayacakları altlarından nehirler akan

cennetler hazırladı... İşte budur çok büyük başarı!

90-) Ve cael muazzirune minel'a'rabi liyü'zene lehüm ve kaadelleziyne kezebullahe ve RasûleHU, seyusıybülleziyne keferu minhüm azâbün eliyim;

Bedevilerden mazeret uyduranlar, savaşa katılmama izni almak için geldiler... Allâh'a ve Rasûlüne yalan söyleyenler de (mazeret bile göstermeden) oturup kaldılar... Onlardan hakikat bilgisini inkâr edenlere, acı bir azap isâbet edecektir.

91-) Leyse aled du'afai ve lâ alel merda ve lâ alleleziyne lâ yecidune ma yünfikune harecün izâ nasahu Lillâhi ve RasûliHÎ, ma alel muhsiniyne min sebiyl* vAllâhu Ğafûrun Rahıym;

Allâh ve Rasûlüne içtenlikle durumlarını açan malî yetersizlik içinde olanlara, hastalara ve bu yolda bağışlayacak bir şeyi bulamayanlara (sefere çıkmadıkları için) bir vebal yoktur... İyilik yapmak için yaşayanların kınanması söz konusu değildir. Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

92-) Ve lâ alleleziyne izâ ma etevke li tahmilehüm kulte lâ ecidü ma ahmilüküm aleyh* tevellev ve a'yünühüm tefiydu mineddem'ı hazenen ella yecidu ma yünfikun;

Kendilerine silah - binek vermen için geldiklerinde: "Sizi bindirecek bir şey bulamıyorum" dediğinde; infak edecek bir şey de bulamadıklarından dolayı, üzüntüden gözyaşları içinde dönen kimselere de kınama olmaz!

93-) İnnemes sebiylü alleleziyne yeste'zinuneke ve hüm ağniya'* radu Bi en yekûnu me'al havalifi ve tabeAllâhu alâ kulubihim fehüm lâ ya'lemun;

Ancak şunlar sorumlu tutulabilirler: Zengin oldukları hâlde (seninle cihada çıkmamak için) izin isterler... Onlar savaşa katılmayıp; geride kalan kadınlar, çocuklar, âcizler ile beraber olmaya razı oldular... Allâh da kalplerini mühürledi (şuurları kilitlendi)... Artık onlar (hakikati) bilmezler.

94-) Ya'tezirune ileyküm izâ reca'tüm ileyhim* kul lâ ta'teziru len nu'mine leküm kad nebbeenAllâhu min ahbariküm* ve seyerAllâhu ameleküm ve RasûluHU sümme türaddune ila Alimil ğaybi veşşhadeti feyünebbiüküm Bi ma küntüm ta'melun;

Savaştan döndüğünüzde size mazeret beyan edecekler... De ki: "Özür beyan etmeyin... Size asla inanmayacağız... (Zaten) Allâh bizi, sizin durumunuzdan haberdar etti... Allâh ve Rasûlü sizin ortaya koyduğunuzun sonucunu görecek; sonra algılanamayan ve algılanan âlemlerin Aliym'ine döndürülürsünüz! (O da) size yapmakta

olduklarınızın anlamını ve sonucunu bildirecek.”

95-) Seyahlifune Billâhi leküm izenkalebtüm ileyhim litu’ridu anhüm* fea’ridu anhüm* innehüm ricsün, ve me’vahüm cehennem* cezaen Bi ma kânu yeksibun;

Onlara döndüğünüzde, kendilerini rahat bırakmanız için, Esmâ’sıyla onların hakikati olan Allâh adına yemin edeceklerdir... Siz de terk edin onları! Muhakkak ki onlar tiksiniyecek şeylerdir! Yaptıklarının getirisi olarak onların sığınağı Cehennemdir.

96-) Yahlifune leküm literdav anhüm* fein terdav anhüm feinnAllâhe lâ yerda anil kavmil fasikiyn;

Kendilerinden razı olarsınız diye size yemin ederler... Siz onlardan razı olsanız da, Allâh o inancı bozuklar topluluğundan razı olmaz!

97-) El’arabu eşeddü küfren ve nifakan ve eceru ella ya’lemu hudude ma enzelAllâhu alâ RasûliHÎ, vAllâhu Aliymun Hakiym;

Bedevîler, küfür ve nifak itibarıyla daha şiddetlidirler... Allâh’ın, Rasûlüne inzâl ettiğinin inceliklerini anlamamaya daha yatkındırlar... Allâh Aliym’dır, Hakiym’dır.

98-) Ve minel a’rabi men yettehzü ma yünfiku mağremen ve yeterabbesu Bikümüd devair* aleyhim dairetüssev* vAllâhu Semiy’un ‘Aliym;

Bedevîlerden kimi vardır ki, infak ettiğini boşa gitmiş sayar ve sizde devranın belâsının açığa çıkmasını umarlar... Devranın belâsı üzerlerine olsun! Allâh Semi’dır, Aliym’dır.

99-) Ve minel a’rabi men yu’minu Billâhi vel yevmil ahırı ve yettehzü ma yünfiku kurubatin indAllâhi ve salevatir Rasûl* ela inneha kurbetün lehüm* seyudhıluhumullâhu fiy rahmetiHÎ, innAllâhe Ğafûrun Rahiym;

Bedevîlerden kimi de vardır ki, Esmâ’sıyla onların hakikati olan Allâh’a ve yaşanacak sonsuz sürece iman eder ve infak ettiğini Allâh indinde yakınlığa vesile olacak şeyler olarak düşünür; Rasûlullâh’ın dualarında yer almak için vesile edinir... Dikkat edin, muhakkak ki o (infak ettikleri), kendileri için bir yakınlık vesilesidir... Allâh onları rahmetine dâhil edecektir... Muhakkak ki Allâh Ğafûr’dur, Rahiym’dır.

100-) Vessabikunel evvelune minel muhaciriyne vel’ensari velleziynettebeuhüm Bi ihsanin radıyAllâhu anhüm ve radu anHU, ve eadde lehüm cennatin tecriy tahtehel’enharu halidiyne fiyha ebeda* zâlikel fevzül aziym;

Muhacir (Mekke’den hicret etmişler) ve Ensardan (Medine’nin yerlileri) ilk öne geçenlerle, onlara hakikati müşahede yollu (ihsan ile) tâbi olmuşlar var ya, işte onlardan Allâh razı olmuştur... (Onlar da) “HÛ”dan razı olmuşlardır! Onlar için, içinde sonsuz yaşayacakları

altlarından nehirler akan cennetler hazırlamıştır... İşte bu azîm bir kurtuluştur.

101-) Ve mimmen havleküm minel a'rabi münafikun* ve min ehliil Mediyneti meradu alennifaki lâ ta'lemuhüm* nahnü na'lemuhüm* senüazzibuhüm merreteyni sümme yüreddune ila azâbin azıym;

Hem Bedevîlerden etrafınızda münafıklar var, hem de Medine halkından ikiyüzlülükte ısrarlı hünerli kimseler var... Sen onları bilmezsin; Biz biliriz... Biz onlara iki kere azap yaşatacağız... Sonra da en büyük azaba döndürülürler!

102-) Ve aharuna'terefu Bi zünubihim haletu amelen salihan ve ahare seyvia* asellahu en yetube aleyhim* innAllâhe Ğafûrun Rahıym;

(Sefere çıkmayanların) **diğer bir kısmı ise suçlarını itiraf ettiler... Onlar doğru iş ile diğer kötü bir işi karıştırdılar... Umulur ki Allâh onların tövbesini kabul eder... Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.**

103-) Hüz min emvalihim sadakaten tütahhiruhüm ve tüzekkiyhim Biha ve salli aleyhim* inne salâteke sekenün lehüm* vAllâhu Semiy'un 'Aliym;

Onların mallarından bir sadaka al ki, böylece onları temizleyesin; onunla kendilerini arındırasın. Onlara yönel, dua et... Muhakkak ki senin salâtın (yönelişin) onlar için huzur, güven kaynağıdır. Allâh Semî'dir, Aliym'dir.

104-) Elem ya'lemu ennAllâhe HUve yakbelüt tevbete an ibadiHî ve ye'huzüs sadakati ve ennAllâhe HUvet Tevvabur Rahıym;

Anlamadılar mı ki Allâh, kullarından tövbeyi kabul eden ve sadakaları alan "HÛ"dur! "HÛ" Tevvab, Rahıym Allâh'tır!

105-) Ve kulı'melu fe seyerAllâhu ameleküm ve RasûluHU vel mu'minun* ve setüreddune ila Alimil ğaybi veş şehadeti feyünebbiüküm Bi ma küntüm ta'melun;

De ki: "Çalışın! Allâh, Rasûlü ve iman edenler sizin yaptıklarınızı görecek... Siz algılanmayan ve algılananın (gayb ve şehâdetin) Aliym'ine döndürülmenin sonuçlarını yaşayacaksınız! (O) size yaptıklarınızın anlamını bildirecektir."

106-) Ve aharune mürcevne liemrillâhi imma yuazzibuhüm ve imma yetube aleyhim* vAllâhu Aliymun Hakiym;

(Savaş için sefere çıkmayan) **diğer bir kısım da Allâh hükmüne bırakılmışlardır... Ya onlara azap yaşatır ya da tövbe nasip eder... Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.**

107-) Velleziyettehazu mesciden diraren ve küfren ve tefriykan beynel mu'miniyne ve ırsaden limen harebAllâhe ve RasûleHU min kabl* ve

leyahlifünne in eradna illel Hüsna* vAllâhu yeşhedü innehüm le kâzibun;
Bir de iman edenlere zarar vermek, küfür, iman edenler arasında ayrılık çıkarmak ve daha önce Allâh'a ve Rasûlüne savaş açmış kimseyi gözetmek için mescit açmış olanlar var... "İyilikten başka bir amacımız yoktu" diye yemin ederler... Allâh şahitlik eder ki, onlar kesinlikle yalancılardır.

108-) Lâ tekum fiyhi ebada* lemescidün üssise alet takva min evveli yevmin ehakku en tekume fiyh* fiyhi Ricalün yuhıbbune en yetetahheru* vAllâhu yuhıbbul muttahiriyin;

O mescidin (mescid-i dırar'ın) içinde asla namaza durma! Tâ ilk gününden temeli takva üzere tesis edilmiş mescid, içinde kıyam etmene elbette daha lâyıktır... Orada arınmışlığı seven rical vardır... Allâh arınanları sever.

109-) Efemen essese bünyanehu alâ takva minAllâhi ve rıdvanin hayrun emmen essese bünyanehu alâ şefa cürüfin harin fenhare Bihi fiy nari cehennem* vAllâhu lâ yehdil kavmez zâlimiyn;

Binasını Allâh'tan bir takva ve rıdvan üzere kuran kimse mi hayırlıdır yoksa binasını yıkılmaya yüz tutmuş uçurumun kenarı üzere kurup da onunla Cehennem ateşinin içine yuvarlanan kimse mi? Allâh zâlimler topluluğuna (şirk, küfür ve nifak ehline) hakikati yaşatmaz!

110-) Lâ yezalu bünyanühümüllezii benev riybeten fiy kulubihim illâ en tekattaa kulubühüm* vAllâhu Aliymun Hakiym;

Onların kurdukları mescidleri; kalpleri parçalanmadıkça, içlerinde bir kuşku olarak devam edecektir... Allâh Aliym'dir, Hakiym'dir.

111-) İnnAllâheştera minel mu'miniyne enfüsehüm ve emvalehüm Bienne lehümül cennete, yukatilune fiy sebiylillâhi feyaktülune ve yuktelune va'den aleyhi hakkan fiyt Tevratı vel İnciyli vel Kur'ân* ve men evfa Bi ahdiHİ minAllâhi festebşiru Bi bey'ükümüllezii baya'tüm BiHİ, ve zâlike hüvel fevzül aziym;

Muhakkak ki Allâh iman edenlerden, karşılığında onlara cennet vermek üzere, neflerini ve mallarını satın almıştır... Allâh uğruna savaşmış, öldürürler veya öldürülürler... Tevrat'ta, İncil'de ve Kurân'da, üstlendiği Hak vaattir! Kim Allâh'tan daha kuvvetli, ahdini yerine getirebilir? O hâlde O'nunla yaptığınız bu alışverişten dolayı sevinin! Azim kurtuluş işte budur!

112-) EtTaibunel Abiydunel Hamidunes Saihuner Raki'unes Sacidunel Amirune Bil ma'rufi venNahune anil münkeri vel Hafızune li hududillah* ve beşşiril mu'miniyn;

Tövbe edenler, ibadet edenler, hamd edenler, seyahat edenler, rükû

edenler (Azamet-i İlâhiyye'yi müşahede edip eğilenler), **secde edenler** (mutlak kulluğunu itiraf edenler), **olumlu olanı emredenler**, **olumsuzdan yasaklayanlar ve Allâh'ın koyduğu sınırları muhafaza edenler... Müjdele o iman edenleri!**

113-) Ma kâne linNebiiyi velleziyne amenû en yestağfiru lil müşrikiyne velev kânu üliy kurba min ba'di ma tebeyyene lehüm ennehüm ashabül cahıym;

Ne En Nebi'ye ne de iman edenlere, akraba dahi olsalar, ateş ehli oldukları açıkça belli olduktan sonra şirk koşanlar için bağışlanma dilemeleri olur şey değil (zira "Allâh şirki bağışlamaz")! (Açıklaması şudur: Allâh kişinin beyninde öyle bir sistem oluşturmuştur ki; o sisteme göre şirk düşüncesi yani bir dışsal varlığa tapınma hâli yaşayan beyin kendi yapısında bulunan ilâhî kuvvetleri harekete geçirme yetisinden mahrum kalır.)

114-) Ve ma kânestiğfaru İbrahiyme li ebiyihi illâ an mev'idetin veadeha iyyah* felemma tebeyyene lehu ennehu adüvvün lilhahi teberrae minhü, inne İbrahiyme le Evvahün Haliym;

Babası için İbrahim'in istiğfarı, ancak ona verdiği bir söz yüzünden idi... Onun bir Allâh düşmanı olduğu açıkça kendisine belli olunca, ondan uzaklaştı... Muhakkak ki İbrahim ince kalpli ve hilm sahibiydi.

115-) Ve ma kânAllâhu liyudille kavmen ba'de iz hedahüm hatta yübeyyine lehüm ma yettekun* innAllâhe Bi külli şey'in Aliym;

Allâh bir topluluğu hakikate erdirdikten sonra, saptırmaz; korunacakları şeyler kendilerine açıkça belli olup, onlardan sapma olmadıkça! Muhakkak ki Allâh Bi-küllî şey'in Aliym'dir.

116-) İnnAllâhe leHU mülkü Semavati vel Ard* yuhyiy ve yümiyt* ve ma leküm min dünillâhi min veliyyin ve lâ nasıyr;

Semâların ve arzın mülkü Allâh içindir... Diriltir ve öldürür... Sizin için Allâh dünunda ne bir Veliyy ve ne de bir yardımcı vardır.

117-) Lekad tabAllâhu alenNebiiyi vel Mühaciriyne vel Ensarilleziynettebeûhu fiy saatil usreti min ba'di ma kâde yeziyğu kulübü feriykın minhüm sümme tabe aleyhim* inneHU Bihim Raûfun Rahıym;

Andolsun ki Allâh, fazlını nasip etti... Hz. Rasûllullah'a da, o güçlük saatinde O'na tâbi olan muhacirler ile ensara da; içlerinden bir bölümünün kalpleri neredeyse kaymak üzere iken tövbeye (yanlışlarından dönmeye) muvaffak kıldı. Sonra onların tövbelerini kabul etti... O, onlarda Raûf'tur, Rahıym'dir.

118-) Ve ales selasetilleziyne hullifu* hatta izâ dakat aleyhimül' Ardu Bi ma rahubet ve dakat aleyhim enfüsühüm ve zannu en lâ melcee minAllâhi

illâ ileyh* sümme tabe aleyhim li yetubu* innAllâhe HUvetTevvabur Rahıym;

Geride bırakılan o üç kişinin de (tövbesini kabul etti)... Genişliğine rağmen arz onlara dar gelmiş, nefsleri kendilerine dar gelmiş ve (nihayet) Allâh'tan sığınılacak yerin, gene ancak O olduğunu düşünmüşlerdi... Sonra, dönmeleri için (Allâh) onların tövbesini kabul etti... Muhakkak ki Allâh, "HÛ" Tevvab'dır, Rahıym'dir.

119-) Ya eyyühelleziyne amenüttekullahe ve kûnu me'as sadıkıyn;

Ey iman edenler! Allâh'tan (yaptıklarımızın sonuçlarını kesinlikle yaşatacağı için) korunun ve sadıklarla (Hakk'ı tasdik edenlerle) beraber olun!

120-) Ma kâne li ehliil Mediyneti ve men havlehüm minel a'rabi en yetehallefu an Rasûlillâhi ve lâ yergabu Bi enfüsihim an nefsih* zâlike Bi ennehüm lâ yusıybuhüm zameün ve lâ nesabün ve lâ mahmesatün fiy sebiylillâhi ve lâ yetaune mevttien yağıyzul küffare ve lâ yenalune min adüvvın neylen illâ kütibe lehüm Bihi amelün salih* innAllâhe lâ yudıy'u ecrel muhsiniyn;

Gerek Medine halkına gerekse çevresindeki Bedevîlere, Allâh Rasûlünden geri kalmaları ve kendi nefslerini O'nun nefesine tercih etmeleri yakışmaz! Onların Allâh yolunda susuzluğa, yorgunluğa, açlığa maruz kalmaları, hakikat bilgisini inkâr edenleri öfkeliendirecek yerlere yerleşmeleri, düşmana karşı bir zafer kazanmaları; kendilerine imanın gereği fiiller olarak yazılmıştır! Muhakkak ki Allâh muhsinleri mükâfatsız bırakmaz.

121-) Ve lâ yünfikune nefekaten sağıyreten ve lâ kebiyreten ve lâ yaktaune vadiyen illâ kütibe lehüm li yecziyehümullâhu ahsene ma kânu ya'melun;

Ne zaman küçük veya büyük bir bağış infak etseler, yeryüzünde yolculuk yapsalar; bu onlara kesinlikle yazılmış olduğu içindir... Bu, Allâh'ın kendilerini, yapmakta olduklarının en güzeliyle mükâfatlandırması içindir!

122-) Ve ma kânel mu'minune li yenfiru kâffeten, felevla nefera min külli fırkatin minhüm taifetün li yetefakkahu fiyd diyeni ve li yünziru kavmehüm izâ race'ü ileyhim leallehüm yahzerun;

İman edenlerin hepsinin birden sefere çıkmaları yerinde olmaz! Onlardan her bir topluluktan bir grubun, arkalarında kalması; Din'i iyice anlamaya çalışması gerekir. Onlar seferden geri döndüklerinde, belki sakınırlar diye, kavimlerini uyarmaları için!

123-) Ya eyyühelleziyne amenû katilülleziyne yeluneküm minel küffari velyecidu fiyküm ğılzaten, va'lemu ennAllâhe me'al müttekiyn;

Ey iman edenler! Küffardan (gerçeği inkâr edenlerden) size yakın olanlarla savaşın! Sizde şiddet, azim, yoğun iman yaşamını bulsunlar... Bilin ki Allâh korunanlarla beraberdir!

124-) Ve izâ ma ünzilet suretün fe minhüm men yekulü eyyüküm zadethü hazîhi iymana* feemmelleziyne amenû fe zadethüm iymanen ve hüm yestebşirun;

Bir sûre inzâl edildiğinde, onlardan kimi: “Bu hanginizin imanını arttırdı (ne yararı oldu)?” der... İman etmiş olanlara gelince, onların imanını arttırmıştır, onlar müjdeleşip seviniyorlar.

125-) Ve emmelleziyne fiy kulubihim meradun fezadethüm ricsen ila ricsihim ve matu ve hüm kafirun;

Hastalıklı düşünce sahiplerine gelince; onların pisliğine pislik katıp arttırmış; onlar hakikat bilgisini inkâr edenler olarak ölmüşlerdir.

126-) Evela yeravne ennehüm yüftenune fiy külli ‘amin merreten ev merreteyni sümme lâ yetubune ve lâ hüm yezzekkerun;

Görmüyorlar mı ki onlar her yıl bir veya iki kere deneniyorlar? (Hâlâ) tövbe etmiyorlar; ibret de almıyorlar.

127-) Ve izâ ma ünzilet suretün nezara ba’dühüm ila ba’d* hel yeraküm min ehadin sümmensarefu* sarafAllâhu kulubehüm Biennehüm kavmün lâ yefkahun;

Bir sûre inzâl edildiğinde: “Sizi birisi görüyor mu?” diye birbirlerine bakıp sonra sıvışarak gittiler... Anlayışsız bir topluluk olmaları dolayısıyla da Allâh bilinçlerini (ters) döndürdü.

Bakara Sûresi: 261-277, 282-286

ACIKLAMA:

Bakara Sûresi: 261-277 ve 282-286 âyet grupları, esbâb-ı nüzûl rivayetlerine göre Tebûk Seferi için Hz. Osmân Bin Affân ra. ve Abdurrahmân İbni Avf ra.’ların cömertliği, infak, sadaka, faiz, borç vb konular hakkında nâzil olmuştur!..

Nihayet Bakara Sûresi 3 önemli âyet ile hatmolar!..

Okunması yaygın olan ve halkın kısaca “ÂmenerRasûlü” dediği Bakara Sûresi’nin son iki âyetinin (285-286) meşhûr olan sebab-i nüzûl rivayetleri:

“Semâlarda ve arzda ne varsa Allâh’ındır (Esmâ’sının açığa çıkması için)... Bilinçlerinizde (düşündüğünüz) ne varsa, açıklasanız da gizleseniz

de, Allâh varlığımızdaki Hasiyb ismi özelliğiyle size onun sonuçlarını yaşatır. Dilediğine mağfiret eder (örter), dilediğine de azap verir. Allâh her şeye Kadir'dir." (Bakara: 284) âyeti nazil olunca bu (âyetin bildirdiği realite) müslümanlara/sahabe'ye ağır/zor geldi de Hz. Rasûlullâh (s.a.v.)'e gelip diz çökerek:

"Yâ RasûlAllâh, biz şimdiye kadar (uygulamakta) gücümüzün yettiği amellerle; salât, oruç, cihâd, sadaka ile mükellef kılınmıştık... Şimdi ise sana şu âyet nâzil oldu ki bizim buna (bu âyetin bildirdiği gerçekliğe) takatımız (gücümüz) yetmez... Biz, içimizden geçenler/geçirdiklerimiz sebebiyle de cezalandırılacaksak (böyle bir sistem gerçeği varsa) mahvolduk!" dediler...

Hz. Rasûlullâh (s.a.v.):

"Siz de sizden önceki iki ehl-i kitabın/yahudi ve nasârâ'nın/İsrailOğulları'nın Musa'ya: 'İsttik, isyan ettik!' dedikleri gibi mi demek istiyorsunuz?.. Siz onların yaptıklarının aksine: "Algıladık ve itaat ettik (başka bir rivayet'te: Algıladık, itaat ettik, teslim olduk); mağfiretini isteriz Rabbimiz; dönüşümüz sanadır!" deyin." Buyurdu (henüz 285-286 âyetleri nâzil olmamış?!)..

Onlar:

"Algıladık ve itaat ettik, mağfiretini isteriz Rabbimiz; dönüşümüz sanadır!" dediler...

Bunun akabinden "Er Rasûl (Hz. Muhammed a.s.) Rabbinden (varlığını oluşturan Allâh Esmâ'sı bileşiminden) kendisine (şuuruna) inzâl olana (boyutsal bir geçiş yapan bilgiye) iman etmiştir. İman edenler de! Hepsi iman etti ("B" harfinin işaret ettiği anlam doğrultusunda) nefslerini oluşturan hakikatlerinin Allâh Esmâ'sı olduğuna, meleklerine (nefslerinin aslı olan Esmâ kuvvelerine), Kitaplarına (inzâl olan bilgilerine), Rasûllerine... O'nun Rasûlleri arasında (irsâl olmaları konusunda) hiçbir ayırım yapmayız... 'Algıladık ve itaat ettik, mağfiretini isteriz Rabbimiz; dönüşümüz sanadır' dediler... Allâh, kimseyi kapasitesi dışındakinden mükellef tutmaz. (Yaptığı iyi işler sonucu) kazandığı da kendinedir, (zararlı işler sonucu) alacağı karşılık da kendinedir. Rabbimiz, unutursak veya hataya düşersek bizi bundan dolayı cezalandırma"ya kadar olan âyetler inzâl edildi!..

Rasûlullâh (s.a.v.) buyurdu ki:

"Allâh teâlâ: 'Evet/ Ben de yaptım!' buyurdu!"

Böylece "Rabbimiz/Mevlâmız..." diye inzâl olan âyette kalan her dua bölümünde Allâh teâlâ'nın "Evet/ Ben de böyle yaptım!" dediğini, **Hz.**

Rasûlullâh (a.s.)'ın haber verdiği rivayet ediliyor!..

261-) Meselülleziyne yunfikune emvalem fiy sebiylillâhi kemeseli habbetin enbetet seb'a senabile fiy külli sünbületin mietü habbetin, vAllâhu yudaifu limen yeşa'* vAllâhu Vasi'un 'Aliym;

Mallarını Allâh'a imanları dolayısıyla insanlara karşılıksız bağışlayanların misali, yedi başak oluşturan ve her başağında yüz tane bulunan tek bir buğday tohumu gibidir. Allâh dilediğine daha da katlar. Allâh Vasi'dir, Aliym'dir.

262-) Elleziyne yunfikune emvalem fiy sebiylillâhi sümme lâ yutbi'une ma enfeku mennen ve lâ ezen lehüm ecrühüm 'inde Rabbihim* ve lâ havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenun;

Mallarını Allâh'a imanları dolayısıyla insanlara karşılıksız bağışlayan, sonrasında da bu yaptıklarına başa kakma ya da eziyet gibi davranışlar eklemeyenlerin, Rableri indinde (nefslerinin hakikatini meydana getiren Esmâ bileşimlerinden kaynaklanan) özel ecirleri vardır. Onlara korkacakları bir şey yoktur, hüzn duyacakları bir şey de!

263-) Kavlün ma'rufun ve mağfıratün hayrun min sadekatın yetbeuha ezâ* vAllâhu Ğaniyy'un Hâliym;

Bir güzel söz ve bir kusuru örtmek, ardından eziyet gelen başıktan daha hayırlıdır. Allâh Ğaniyy'dir, Haliym'dir.

264-) Ya eyyühelleziyne amenü lâ tubtulü sadekatiküm Bil menni vel ezâ, kelleziy yunfiku malehu riâenNasi ve lâ yu'minu Billâhi vel yevmil ahır* femeselühu kemeseli safvanin aleyhi türabün fe esabehe vabilün feterakehu salda* lâ yakdirune alâ şey'in mimma kesebu* vAllâhu lâ yehdil kavmel kâfiriyn;

Ey iman edenler, malını insanlara riya (kendine isim yapmak) için harcayan ve "B" işaret anlamıyla Allâh'a ve gelecekte yaşanacak sürece iman etmeyen bir kimse gibi, sadakalarınızı başa kakma veya eziyet etme gibi davranışlarla iptal etmeyin. Bunun misali, üzerinde bir miktar toprak bulunan kaya gibidir. Şiddetli yağmur ona isâbet edince üzerindeki toprağı götürdü ve geride çıplak kaya kaldı. Onlar kazandıklarından hiçbir şey elde edemezler. Allâh inkârcılar topluluğuna hidâyet etmez.

265-) Ve meselülleziyne yunfikune emvalemüüb tiğâe merdatillâhi ve tesbiyten min enfüsihim kemeseli cennetin Birabvetin esabeha vabilün fe atat üküleha dı'feyn* fe in lem yusıbha vabilün fe tall* vAllâhu Bi ma ta'melune Basıyr;

Allâh rızasını isteyerek veya enfüslerindeki bir tespitten dolayı (Esmâ

bileşimlerinin kendilerinde oluşturduğu anlayış ile) mallarını infak edenlerin misaline gelince... Kendisine şiddetli bir yağmur isâbet edip, yemişlerini iki kat vermiş tepedeki bir bahçeye benzer. Ona böyle bol yağmur yerine çiseleyen bir yağmur dahi yeterlidir. Allâh yaptıklarınıza Basıyr'dir.

266-) Eyeveddü ehadüküm en teküne lehu cennetün min nehıylın ve a'nabin tecriy min tahtihel enhar* lehu fiyha min küllis semerat* ve esabehül kiberu ve lehu zürriyyetün duafa'* , feesabeha ı'sarun fiyhi narun fahterakat* kezâlîke yübeyyinnallâhu lekümül âyâtî lealleküm tetefekkerun;

Sizden biriniz ister mi hiç, içinde nehirler akan ve çeşitli meyveler bulunan, hurmalık ve asmalarla dolu bahçesi olsun da, kendisine ihtiyarlık gelsin ve zayıf bir zürriyeti olsun? Derken içinde ateş olan bir fırtına bütün bahçeyi helâk etsin... İşte üzerinde tefekkür etmeniz için Allâh bu işaretleri veriyor.

267-) Ya eyyühelleziyne amenû enfiku min tayyibati ma kesebtüm ve mimma ahrecna leküm minel Ard* ve lâ teyemmemül habiyse minhu tunfikune ve lestüm Bi ahızıyhi illâ en tügmidu fiyh* va'lemu ennAllâhe Ğaniyy'ün Hamiyd;

Ey iman edenler, kazandıklarınızın ve arzdan sizin için çıkardıklarımızın temiz olanlarından infak edin. Göre göre, alıcısı olmayacağınız habis şeyleri başkalarına infak etmeye kalkışmayın. İyi bilin ki Allâh Ğaniyy'dir, Hamiyd'dir.

268-) Eşşeytanü ye'idükümül fakre ve ye'murüküm Bil fahşa'* vAllâhu yeidüküm mağfiraten minhu ve fadlen, vAllâhu Vasi'un 'Aliym;

Şeytan (vehminiz - kaybetme fikri) sizi fakirleşeceğiniz yolunda korkutur (bağış yapmaktan uzaklaştırır), çirkin şeyleri, cimriliği emreder!.. Allâh ise kendinden bir mağfîret ve fazlından vermeyi vadeder. Allâh Vasi'dir, Aliym'dir.

269-) Yü'til Hıkmete men yeşâu, ve men yü'tel Hıkmete fekad utiye hayren kesiyra* ve ma yezzekkeru illâ ülül elbab;

Hikmeti dilediğine verir. Kime Hikmet verilmişse ona çok hayır verilmiştir. Bunu, derin düşünebilen akıl sahiplerinden gayrısı anlamaz.

270-) Ve ma enfaktüm min nefekatin ev nezertüm min nezrin fe innAllâhe ya'lemuh* ve ma lizzalimiyye min ensar;

Her ne nafaka verdiyseniz veya ne vermeyi adadıysanız, muhakkak Allâh onu bilir (sonucunu yaşatır). Ama zâimlere bir yardımcı yoktur.

271-) İn tübdüs sadehati fenıımma hiye, ve in tuhfuha ve tü'tuhel fukarâe

fe huve hayrun leküm* ve yükeffiru anküm min seyyiatiküm* vAllâhu Bi ma ta'melune Habıyr;

Sadakalarınızı açıktan verirsiniz ne güzeldir. Ama sadakalarınızı kimse bilmeden gizlice verirsiniz sizin için daha hayırlıdır. Ve bu davranış sizin yanlış davranışlarınızın kefâreti olur. Allâh yaptıklarınızdan (hakikatiniz olması nedeniyle) Habıyr'dir.

272-) Leyse aleyke hüdahüm ve lakinnAllâhe yehdiy men yeşa'* ve ma tünfiku min hayrin felienfüsiküm* ve ma tünfikune illebtığae vechillâh* ve ma tünfiku min hayrin yuveffe ileyküm ve entüm lâ tuzlemun;

Onların hidâyet bulması senin işlevin değildir! Ne var ki Allâh dilediğine hidâyet eder (hidâyet kişinin varlığını meydana getiren Esmâ terki bindeki Hadiy isminin mânâsının açığa çıkmasının dilenmesiyle oluşur; dışarıdan verilmez)! Hayır olarak ne bağışlarsanız bu kendi yararınız içindir. Zaten siz Vechullâh için (Vechullâhı bildiğiniz veya gördüğünüz için) bağışlarsınız. Hayır olarak ne bağışlarsanız tamı tamına size geri ödenir ve asla hakkınız yenmez.

273-) Lil fukarailleziyne uhsıru fıy sebiylillâhi lâ yestety' une darben fıyl Ardı, yahsebühümül cahilü ağniyâe minet teaffüf* ta'rifühüm Bi siymahüm* lâ yes'elunen Nase ilhafa* ve ma tünfiku min hayrin fe innAllâhe Bihi 'Aliym;

(İnfaklarınız) şu fakirler içindir ki, kendilerini hepten Allâh yoluna vermişler, dünyalık yaşam gıdası için çalışmaya vakit ayırmamışlardır. İstemekten çekindikleri için de, içyüzlerine vâkıf olmayanlar onları zengin sanır. Ancak sen onları yüzlerinden tanırısın. Yüzsüzlük edip kimseden bir şey talep etmezler. (Artık) hayırdan ne bağışlarsanız muhakkak Allâh onu Aliym'dir.

274-) Elleziyne yünfikune emvalebüm Bil leyli vennehari sirran ve alaniyeten felehüm ecrühüm 'inde Rabbihim* ve lâ hafün aleyhim ve lâ hüm yahzenun;

Mallarını gece ve gündüz, gizli veya açık infak edenler var ya, işte onların ecirleri Rableri indindedir (hakikatlerinden gelip şuurlarında açığa çıkacak şekildedir). Onların ne korkacağı bir şey olur ne de hüzünleneceği.

275-) Elleziyne ye'külunerRibâ lâ yekumune illâ kema yekümülleziy yetehabbetuhüşşeytanu minel mess* zâlike Bi ennehüm kalu innemel bey'u mislürRibâ* ve ehalallahul bey'a ve harremRibâ* fe men caehu mevızatün min Rabbihi fenteha felehu ma selef* ve emruhu ilAllâh* ve men 'ade feülaike ashabünnar* hüm fıyha hâlidun;

Riba yiyenler, şeytan (cin) çarpmış (asılsız fikirlere obsede olmuş) kişi nasıl ayağa kalkarsa öylece kalkarlar. Bu onların, ribayı alışverişle aynı tutmalarından ileri gelir. Oysa Allâh alışverişini helal kıldı, ribayı

haram. (Alışverişte aldığı için karşılığı ödenir; riba ise verilen borcun çeşitli miktarlarda fazlasıyla karşılığının alınmasıdır. Riba, karşılıksız yardımlaşma “infak” anlayışının tam zıddıdır.) **Artık her kim Rabbinden gelen öğüt ile ribadan vazgeçerse, geçmişi ona aittir, hakkındaki hüküm ise Allâh’ındır. Kim de döner riba alırsa, işte onlar ateş ehlidir. Onlar orada sonsuza dek kalırlar.**

276-) YemhakkullahurRibâ ve yurbis Sadekat* vAllâhu lâ yuhıbbu külle keffarin esiym;

Allâh ribayı (gelirini) mahveder, sadakayı (gelirini) ise arttırır! Allâh, suçlarında ısrar eden nankörlerin hiçbirini sevmez.

277-) İnnelleziyne amenû ve amilus salihati ve ekamus Salate ve atevüz Zekate lehüm ecrühüm ‘inde Rabbihim* ve lâ havfün aleyhim ve lâ hüm yahzenun;

İman edip bunun gereği olan yararlı fiilleri uygulayan, salâtı ikame eden ve zekâtı verenlerin Rableri indinde özel karşılıkları vardır. Korku yoktur onlar için ve onları hüzünlendirecek bir şey de olmaz.

282-) Ya eyyühelleziyne amenû izâ tedayentüm Bi deynin ila ecelin müsemmen fektübûh* vel yektüb beyneküm kâtibun Bil’adl* ve lâ ye’be kâtibun en yektübe kema allemehullahu fel yektüb* velyümlililleziy aleyhil hakku vel yettekillâhe Rabbehu ve lâ yebhas minhu şey’a*, fein kânelleziy aleyhil hakku sefiyhen ev daryfen ev lâ yestety’u en yümille huve felyümlil veliyyuhu Bil’adl* vesteşhidu şehiydeyni min Ricaliküm* fe in lem yekûna Racüleyni feRacülün vemreetani mimmen terdavne mineş şühedâi en tedille ıhdahüma fe tüzeckira ıhdahümel uhra* ve lâ ye ‘beş şühedâu izâ ma dü’û* ve lâ tes’emu en tektübuhu sağıyran ev kebiyran ila ecelih* zâliküm aksetu indAllâhi ve akvemu liş şehadeti ve ednâ ella tertabu illâ en tekûne ticareten hadıreten tüdiyruneha beyneküm feleyse aleyküm cünahun ella tektübuha* ve eşhidu izâ tebaya’tüm* ve lâ yudârre katibün ve lâ şehiyd* ve in te’alu fe innehu füsukun Biküm* vettekullah* ve yuallimükümüllah* vAllâhu Bi külli şey’in ‘Aliym;

Ey iman edenler, belli bir süre ile borç verdiğinizde onu yazın. Aranızdan âdil biri yazsın. Yazmayı bilen de Allâh’ın kendisine öğrettiği gibi yazsın ve bundan kaçınmasın. Ayrıca hak üzerinde olan (borçlu) da yazdırsın. Rabbi olan Allâh’tan ittika edip, borcundan hiçbir şeyi eksiltmesin. Eğer borçlu anlayışı sınırlı veya çocuk ise, onun velisi yazdırsın. Erkeklerden iki kişiyi de şahit tutun. Eğer iki erkek yoksa o zaman şahitler bir erkek ve iki kadın olsun. Onlardan biri unuttur veya şaşırırsa diğeri hatırlatır diye. Davet edildiklerinde şahitlikten de kaçınmasınlar. Küçük veya büyük borcu vâdesine kadar yazmaktan geri kalmayın. Bu Allâh indinde en uygun ve

sağlam tarz olduğu gibi ileride şüpheye düşmemeniz için de en sağlam yoldur. Meğerki aranızdaki alışveriş peşin paraya dayanan bir işlem olsun. O zaman bunu yazmamanızda bir beis yoktur. Alım satım yaptığınızda dahi şahit tutun. Bir de ne yazan ne de şahit bu işten zarar görmesin. Eğer onlara zarar verecek bir durum oluşursa bu kendinize verdiğiniz bir zarar olur. Allâh'tan korunun. Allâh size öğretiyor. Allâh Bi-küllî şey'in Aliym'dir.

283-) Ve in küntüm alâ seferin ve lem tecidu katiben ferihanun makbudatün, fein emine ba'duküm ba'dan felyüeddillezi'tümine emanetehu velyettekıllâhe Rabbehu, ve lâ tektümüş şehadete, ve men yektümha fe innehu asimün kalbüh* vAllâhu Bi ma ta'melune 'Aliym;

Eğer yolculuk hâlinde olur da kâtip bulamazsanız, alınmış olan rehinler sözler ile de yetinilebilir. Eğer birbirinize güvendiyseniz, güvenilen o güveni boşa çıkarmasın ve Rabbinden korksun. Şahit olduğunuz şeyi gizlemeyin. Kim şehâdetini gizlerse, muhakkak onun kalbi suçludur (kalbi hakikatini yansıtmamaktadır, hakikatinden perdelenmiştir). Allâh yapmakta olduklarınızı B işareti kapsamında bilmektedir.

284-) Lillâhi mâ fıys Semâvâti ve mâ fiyl Ard* ve in tübdü mâ fiy enfüsiküm ev tuhfûhu yuhasıbküm BiHİllâh* feyağfiru limen yeşâu ve yuazzibu men yeşâ* vAllâhu alâ külli şey'in Kadiyr;

Semâlarda ve arzda ne varsa Allâh'ındır (Esmâ'sının açığa çıkması için)... **Bilinçlerinizde** (düşündüğünüz) **ne varsa, açıklasınız da gizleseniz de Allâh varlığınızdaki Hasiyb ismi özelliğiye size onun sonuçlarını yaşatır. Dilediğine mağfired eder (örter), dilediğine de azap verir. Allâh her şeye Kaadir'dir.**4

285-) Âmener Rasûlü Bi mâ ünzile ileyhi min Rabbihî vel mu'minûn* küllün âmene Billâhi ve MelâiketiHİ ve KütübüHİ ve RusuliHİ, lâ nuferriku beyne ehadin min RusuliHİ, ve kalû semi'nâ ve eta'nâ gufrâneke Rabbenâ ve ileyKEl masıyr;

Er Rasûl (Hz. Muhammed a.s.) **Rabbinden** (varlığını oluşturan Allâh Esmâ'sı bileşiminden) **kendisine** (şuuruna) **inzâl olana** (boyutsal bir geçiş yapan bilgiye) **iman etmiştir. İman edenler de! Hepsi iman etti** ("B" harfinin işaret ettiği anlam doğrultusunda) **nefslerini oluşturan hakikatlerinin Allâh Esmâ'sı olduğuna, meleklere** (nefslerinin aslı olan Esmâ kuvvelerine), **Kitaplarına** (inzâl olan bilgilerine), **Rasûllerine... O'nun Rasûlleri arasında** (irsâl olmaları konusunda) **hiçbir ayırım yapmayız... "Algıladık ve itaat ettik, mağfiredini isteriz Rabbimiz; dönüşümüz sanadır" dediler.**

286-) Lâ yükellifullâhu nefsen illâ vüs'ahâ* lehâ mâ kesebet ve aleyhâ mektesebet* Rabbenâ lâ tühaznâ in nesiynâ ev ahta'nâ* Rabbenâ ve lâ

tahmil aleynâ isran kemâ hameltehu alelleziyne min kablinâ* Rabbenâ ve lâ tühammilnâ mâ lâ tâkate lenâ Bih* va'fü annâ, vağfir lenâ, verhamnâ, ente mevlânâ fensurnâ alel kavmil kâfiriyin;

Allâh kimseyi kapasitesi dışındakinden mükellef tutmaz. (Yaptığı iyi işler sonucu) **kazandı** da kendinedir, (zararlı işler sonucu) **alacağı karşılık da kendinedir.** Rabbimiz, unutursak veya hataya düşersek bizi bundan dolayı cezalandırma. Rabbimiz, bizden öncekilere yüklemiş olduğun ağır vecibeleri bize yükleme. Rabbimiz, takatimizin yetmeyeceği şeyleri de bize yükleme. Bizi affeyle, mağfiret eyle, rahmet et. Sen mevlâmızsın. Tüm hakikati örten seni inkâr edenlere (kâfirlere) karşı bizi zafere erdir.

Tevbe Sûresi: 1-37

ACIKLAMA:

Tevbe Sûresi: 1-37 âyet grubu, hicrî 9.yılda hac mevsimi'nde nâzil olmuş!..

Rasûlullâh (a.s)'ı ve müslümanları Mekke'den çıkararak, Mescid-i Harâm'dan engelleyen, Hudeybiye Sulhu vb anlaşmalara sadık kalmayan müşriklere, Mekke'den çıkmaları için ultimatom âyetleri!..

Sûre'nin ana fikri kesindir: “Allâh ve Rasûlü, müşriklerden berîdir!”; Fâtîha'nın başında “B'ismillâh” niçin varsa, bu sûre'nin başında o nedenle yoktur!..

Hz. Alî'nin hacc-ı ekber günü bu sûreyi tebliğ ettiği hutbesinde söylediği gibi: *“Allâh ve Rasûlü'nün zimmeti (himâyesi), her müşrikten berîdir!”*

Bu âyet grubu'nun sebab-i nüzûl rivayetlerinin özeti şöyledir:

Hicretin dokuzuncu senesi Hz. Rasûlullâh (s.a.v.), Tebûk seferi'nden dönmüş, hacc'a gitmeye niyetlenmiş ama o sene müşriklerin de hacc'a (Arafât'a çıkmama, Kâbe'yi çıplak tavaf vetme vb örflerine göre) katılacağını göz önünde bulundurarak o sene hacc'a gitmekten vazgeçmiş ve insanlara hac menâsikini edâ ettirmek üzere (hac emîri olarak) Hz. Ebû Bekr'i görevlendirerek yola çıkarmış; daha sonra *“Bu hükümleri Ben veya Benden biri tebliğ edebilir!”* diyerek bu hükümleri hac esnasında insanlara tebliğ etmesi için Hz. Alî'ye görev vermiş!.. Hz. Alî, hac kafilesine yolda yetişince, Hz. Ebû Bekir ona, emîr mi yoksa memûr mu geldiğini sormuş!.. O da *“Ben Rasûlullâh'ın Rasûlü'yüm!”* diyerek sadece bu âyetleri ve ilgili

hükümleri hac sırasında insanlara tebliğ etmekle memûr olduğunu söylemiş...

Hz. Alî, bayramın birinci günü/hacc-ı ekber günü (hem Arafat'ta ve hem de Minâ'da vakfe yapanların toplandığı büyük gün), cemre-i akabe yanında, insanlara hutbe îrâd etmiş; “Ey insanlar muhakkak ki ben size Rasûlullâh'ın Rasûlü'yüm!” diyerek bu âyetleri okumuş ve şu dört hususu tebliğ etmiştir:

1. Bu yıldan sonra Kâbe'ye (hac için) hiçbir müşrik yaklaşmayacak (zaten Mekke'den müşrikler çıkarılıyor),

2. Uryân (çıplak) kimse Kâbe'yi tavaf etmeyecek,

3. Cennet'e ancak mümin/müslim nefis girer,

4. Rasûlullâh a.s. ile aralarında ahd (söz, anlaşma) olan (bozulmamış) ahdlar, müddetlerine kadar geçerlidir (ahdi bozanlara da 4 ay hürmet/vize mühleti; 4 ay dolunca ya şirkten tövbe ederek müslim olup salât'ı ikâme eder ve zekâtı verirler, ya da görüldükleri yerde öldürülürler)!..

1-) Beraetün minAllâhi ve RasûliHî illeleziyne ahedtüm minel müşrikiyn;

Ültimeomdur bu Allâh ve Rasûlünden, anlaşma yaptığınız müşriklere!

2-) Fesiyhu fiyl Ardı erbaate eşhürin va'lemu enneküm ğayru mu'cizillâhi ve ennAllâhe muhzil kafiriyn;

Yeryüzünde dört ay daha gezip dolaşın... İyi bilin ki, Allâh'ı âciz bırakamazsınız... Allâh (sonunda) hakikat bilgisini inkâr edenleri rezil rüsva eder.

3-) Ve ezânün minAllâhi ve RasûliHî ilenNasi yevmel HaccilEkberi ennAllâhe beriyün minel müşrikiyne ve RasûluHU, fein tübtüm fehuve hayrun leküm* ve in tevelleytüm fa'lemu enneküm ğayru mu'cizillâh* ve beşşirilleziyne keferu Bi azâbin eliyim;

Hacc Ekber Günü, Allâh ve Rasûlünden insanlara bir ezandır (çağrı) ki, Allâh da, O'nun Rasûlü de müşriklerden berîdir! Eğer tövbe ederseniz, sizin için daha hayırlıdır... Şayet yüz çevirirseniz, iyi bilin ki Allâh'ı âciz bırakacak değilsiniz... O hakikat bilgisini inkâr edenleri, bunun sonucu acı bir azap ile müjdele.

4-) İlleleziyne 'ahedtüm minel müşrikiyne sümme lem yenkusuküm şey'en ve lem yüzahuru aleyküm ehaden feetimmu ileyhim ahdehüm ila müddetihim* innAllâhe yuhıbbul müttekayn;

Anlaşma yaptığınız müşriklerden, (anlaşma şartlarınızda) size karşı

bir eksik uygulama yapmamış, sizin aleyhinize hiç kimseye yardım etmemiş olanlar hariç... Anlaşmaların süresi kadarıyla sözünüzü yerine getirin. Muhakkak ki Allâh korunanları sever.

5-) Fe izenselehal eşhürulhurumu faktülül müşrikiyne haysü vecedtümuhum ve huzûhüm vahsuruhüm vak'udu lehüm külle mersad* fein tabu ve ekamus Salâte ve atevüz Zekâte fehallu sebebiylehüm* innAllâhe Ğafûrun Rahıym;

Haram aylar bitince, (anlaşmayı bozup size saldıran) müşrikleri nerede bulursanız öldürün; onları yakalayıp esir alın; onların yollarını gözetleyip, geçitleri kontrol altına alın! Eğer tövbe eder, salâti ikame eder ve zekâtı verirlerse o takdirde yollarını açın... Muhakkak ki Allâh Ğafûr'dur, Rahıym'dir.

6-) Ve in ehadün minel müşrikiyestecarake fecirhu hatta yesme'a kelimAllâhi sümme eblıghu me'meneh* zâlike Bi ennehüm kavmün lâ ya'lemun;

Eğer müşriklerden biri senden pes edip, koruman altına girmek isterse, onu koruman altına al ki (sana yakınlaşarak) Allâh kelâmını işitsin; sonra onu güvende olacağı yere ulaştır... Böyle (yapmalısın), çünkü onlar (Hakikati) bilmeyen bir toplumdur.

7-) Keyfe yekûnü lilmüşrikiyne 'ahdün indAllâhi ve 'inde RasûliHİ illelleziyne 'ahedtüm 'indel MescidilHaram* fe mestekamu leküm festekıymu lehüm* innAllâhe yuhıbbul müttekiny;

Müşriklerin, Allâh ve Rasûlünün indinde bir anlaşmaları nasıl olabilir? Mescid-i Haram indinde sözleştikleriniz müstesna... Onlar size sözlerine bağlı olarak davrandıkça, siz de onlara dosdoğru davranın... Muhakkak ki Allâh, hükmüne boyun eğerek azabından korunanları sever.

8-) Keyfe ve in yazheru aleyküm lâ yerku bu fiyküm illen ve lâ zimmeten, yurduneküm Bi efvahiim ve te'ba kulubühüm* ve ekseruhüm fasikun; (Onlarla antlaşma mı) nasıl? Eğer, size üstünlük sağlasalardı sizin hakkınızda ne yemin gözetirlerdi ne de zimmet (sözleşme sorumluluğu)! Lafla sizi razı ederler, ama kalpleri kaçırır! Onların çoğunluğu bozuk inançlıdır!

9-) İşterav Biâyâtillâhi semenen kaliylen fesaddu an sebebiHİ, innehüm sae ma kânu ya'melun;

(Onlar) Allâh işaretlerini az bir değer (dünyalık zevkler) karşılığında sattılar da O'nun yolundan engellediler. Yapmakta oldukları gerçekten ne kötüdür!

10-) Lâ yerkubune fiy mu'minin illen ve lâ zimmeten, ve ülaike hümlü mu'tedun;

Yemin veya koruma sorumluluğu bir iman edene dönük ise, onu uygulamazlar! İşte onlar haddi aşanların ta kendileridir!

11-) Fein tabu ve ekamus Salâte ve atevüz Zekâte fe ihvanüküm fiyd diyen* ve nufassılül'âyâti likavmin ya'lemun;

Eğer tövbe eder, salâti ikame eder ve zekâtı verirlerse, artık Din'de kardeşlerinizdir... Bilen bir kavim için işaretleri detaylandırıyoruz.

12-) Ve in nekesû eymanehüm min ba'di ahdihim ve taanu fiy diyuniküm fekatilu eimmetelküfri, innehüm lâ eymane lehüm leallehüm yentehun;

Eğer sözlerinden sonra yeminlerini bozarlar ve Dininizi karalarlar ise, o takdirde küfrün önderlerini öldürün... Çünkü onların yeminleri yoktur... Umulur ki onlar vazgeçerler.

13-) Ela tukatilune kavmen nekesû eymanehüm ve hemmu Bi ihracir Rasûli ve hüm bedüküm evvele merratin, etahşevnehüm* fAllâhu ehakku en tahşevhü in küntüm mu'miniyn;

Yeminlerini bozmuş, Er Rasûl'ü (Rasûlullâh'ı) yurdundan dışlamış ve üstelik sizinle ilk kez savaşa başlamış bir topluluğa karşı savaşmayacak mısınız? Onlardan çekiniyor musunuz? Haşyet duymanızı hak eden Allâh'tır, eğer iman edenler iseniz.

14-) Katiluhüm yüazzebhumullâhu Bi eydiyküm ve yuhzihim ve yansurküm aleyhim ve yeşfi sudûre kavmin mu'miniyn;

Savaşın onlarla (ki), Allâh elleriniz olarak onları azaplandırın, rezil etsin onları; onlara karşı size zafer kazandırın; (böylece) iman edenler topluluğunun içine şifa versin.

15-) Ve yüzhîb ğayza kulubihim* ve yetubullahu alâ men yeşa'* vAllâhu Aliymun Hakîym;

Kalplerindeki kin ve öfkeyi gidersin... Allâh dilediğinin tövbesini kabul eder... Allâh Aliym'dir, Hakîym'dir.

16-) Em hasibtüm en tütrakû ve lemma ya'lemillâhulleziyne cahedu minküm ve lem yettehizu min dünillâhi ve lâ RasûliHî ve lel mu'miniyne veliyceten, vAllâhu Habiyrun Bi ma ta'melun;

Yoksa siz, Allâh sizden mücadele edenleri, Allâh'tan ve Rasûlünden ve iman edenlerden başkasını velî (sırdaş, dost) edinmeyenleri ortaya çıkarmadan bırakılacağınızı mı sandınız? Allâh yapmakta olduğunuz şeylere Habiy'rdir (nefsinizdeki Habiy'r ismi mânâsı ile).

17-) Ma kâne lil müşrikiyne en ya'muru mesacidAllâhi şahidiyne alâ enfüsihim Bilküfr* ülaike habitat a'malühüm* ve fiynnari hüm halidun;

Nefslerindeki inkârın bizzat şahidi olan müşriklerin, Allâh'a secde mahallerini imar etmeleri mümkün değildir... Onların tüm yaptıkları boşa gitmiştir... Onlar Nâr'da (yakan ateşte - radyasyon) sonsuza dek

kahırlar!

18-) İnnema ya'muru mesacidAllâhi men amene Billâhi vel yevmil ahiri ve ekames Salâte ve atezZekâte ve lem yahşe illAllâhe fe'asa ülaike en yekûnu minel muhtediyn;

Allâh'a secde mahallerini ancak Esmâ'sıyla hakikati olan Allâh'a ve gelecekte yaşanacak sürece iman eden, salâtı ikame eden, zekâtı veren ve sadece Allâh'tan haşyet duyan kimse imar eder (Allâh'a secde edilir hâle getirir)... İşte bunların hakikate erenlerden oldukları umulur.

19-) Ece'altüm sikayetelHacci ve imaretel Mescidil Harâmi kemen amene Billâhi vel yevmil ahiri ve cahede fiy sebiylillâh* lâ yestevune indAllâh* vAllâhu lâ yehdil kavmez zâlimiyn;

(Ey müşrikler) **siz, hacıların su ihtiyacını karşılamayı ve Mescid-i Haram'ı imar etmeyi, Esmâ'sıyla hakikati olan Allâh'a ve gelecekte yaşanacak sürece iman eden ve Allâh uğruna mücadele eden gibi mi kabul ettiniz? (Bunlar) Allâh indinde eşit olmazlar! Allâh, zâlimler topluluğuna hidâyet etmez.**

20-) Elleziyne amenû ve haceru ve cahedu fiy sebiylillâhi Bi emvalihim ve enfüsihim a'zamü deraceten indAllâh* ve ülaike hümül faizun;

İman eden, hicret eden ve Allâh yolunda mallarıyla canlarıyla mücadele edenler, derece itibarıyla Allâh indinde daha azîmdir... İşte bunlardır kurtuluşa erenlerin ta kendileri!

21-) Yübeşşiruhüm Rabbühüm Bi rahmetin minHU ve rıdvanin ve cennatin lehüm fiyha ne'ıymun mukıym;

Rableri onları "HÜ"dan (zâtlarından) bir rahmet, rıdvan ve içlerinde kendileri için kalıcı nimetler olan cennetler (mertebeler) ile müjdeler.

22-) Halidiyne fiyha ebeda* innAllâhe 'indeHU ecrun azıym;

Onlar orada sonsuza dek kahırlar... Allâh ki, çok büyük mükâfat O'nun indindedir!

23-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tettehizû abaeküm ve ihvaneküm evliyâe inistehabbül küfre alel iyman* ve men yetevlehhüm minküm feülaike hümüz zâlimun;

Ey iman edenler! Eğer hakikati inkârı imana tercih ediyorlarsa, babalarınızı ve kardeşlerinizi dost edinmeyin... Sizden kim onları velî edinir ise, işte onlar zâlimlerin ta kendileridirler.

24-) Kul in kâne abaüküm ve ebnaüküm ve ihvanüküm ve ezvacüküm ve aşiyretüküm ve emvalü niktereftümuha ve ticaratün tahşevne kesadeha ve mesakinü terdavneha ehabbe ileyküm minAllâhi ve RasüliHİ ve cihadin fiy sebiyliHİ feterabbesu hatta ye'tiyAllâhu Bi emriHİ, vAllâhu lâ yehdil kavmel fasıkıyn;

De ki: “Eğer babalarınız, oğullarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, elde ettiğiniz mallar, kesat gitmesinden korktuğunuz ticaret ve hoşlandığınız meskenler; size Allâh’tan, Rasûlünden ve O’nun yolunda cihattan daha sevimli ise, artık Allâh’ın hükmünün açığa çıkmasını bekleyin... Allâh fâsıklar (bilinçleri Hak’a ve Din’e karşı körelmişler) topluluğuna hidâyet etmez.”

25-) Lekad nesarekümullâhu fiy mevâtine kesiyretin ve yevme Huneynin, iz a’cebetküm kesretüküm felem tuğni anküm şey’en ve dakat aleykümü l Ardu Bi ma rehubet sümme velleytüm müdbiriyn;

Andolsun ki, Allâh size birçok savaş yerinde ve Huneyn gününde yardım etti... Hani kalabalık olmanız sizi böbürlendirmişti ama hiçbir faydası olmamıştı! (Huneyn gününde) tüm genişliğine rağmen yeryüzü size dar gelmişti! Sonra (da) arkanızı dönüp gitmişsiniz!

26-) Sümme enzelAllâhu sekiyneteHU alâ RasûliHİ ve alel mu’miniyne ve enzele cünuden lem teravha ve azzebelleziyne keferu* ve zâlike cezaul kafiriyn;

Sonra Allâh, Rasûlünün ve iman edenlerin üzerine sakinlik ve O’na güven hissi inzâl etti, sizin görmediğiniz ordularını da (melekler) inzâl etti... (Böylece) hakikat bilgisini inkâr edenleri azaplandırdı... Hakikat bilgisini inkâr edenlerin karşılığı işte budur!

27-) Sümme yetuballahu min ba’di zâlike alâ men yeşa’* vAllâhu Ğafûrun Rahıym;

Sonra Allâh, bunun ardından, dilediğinin tövbesini kabul eder... Allâh Ğafûr’dur, Rahıym’dır.

28-) Ya eyyühelleziyne amenû innemel müşrikûne necesün fela yakrabül Mescidel Harame ba’d e amihim hazâ* ve in hıftüm ‘ayleten fesevfe yuğniykümullâhu min fadliHİ in şae, innAllâhe Aliymun Hakiym;

Ey iman edenler! Kesinlikle müşrikler necistir (pisliktir)! Artık bu senelerinden sonra Mescid-i Haram’a yaklaşmasınlar! Eğer yoksulluğa düşmekten korkuyorsanız, (bilin ki) Allâh dilerse, sizi yakında fazlından zenginleştirir... Muhakkak ki Allâh Aliym’dır, Hakiym’dır.

29-) Katilülleziyne lâ yu’minune Billâhi ve lâ Bil yevmil’ahri ve lâ yuharrimune ma harremAllâhu ve RasûluHU ve lâ yediynune diynel hakkı minelleziyne utül Kitabe hatta yu’tul cizyete an yedin ve hüm sağırun;

BİLGİ (kitap) verilenlerden, Allâh’a ve gelecekte (ölüm ötesi) yaşayacakları sürece iman etmeyen, Allâh’ın ve Rasûlünün haram kıldığını haram saymayan ve Hak Din anlayışını (Hakikat ve

Sünnetullâh Bilgilerini) **din edinmeyenlerle, aşağılanmış olarak kendi elleriyle cizye verinceye kadar savaşın.**

30-) Ve kaletil yehudü Uzeyrunibnullahi ve kaletin nesarel Mesiyhubnullah* zâlike kavlühüm Bi efvahihim* yudahiune kavlelleziyne keferu min kabl* katelehumullah* enna yû'fekûn;

Yahudiler: “Üzeyr, Allâh'ın oğludur” dediler... Nasara da: “Mesih, Allâh'ın oğludur” dediler... Bunu ağızlarıyla söylüyorlar! Daha önce hakikat bilgisini inkâr edenlerin sözlerini taklit ediyorlar... Allâh onları öldürsün! Nasıl da (Hak'tan) sapıyorlar!

31-) İttehazû ahbarehüm ve ruhbanehüm erbaben min dúnillâhi vel Mesiyhabne Meryem* ve ma ümiru illâ liya'büdu ilâhen vahıda* lâ ilâhe illâ HU* subhaneHU amma yüşrikûn;

Allâh dúnunda ahbarlarını (hahamlarını), ruhbanlarını (rahiplerini) rabler edindiler... Meryemoğlu Mesih'i de! (Oysa onlara) sadece Ulûhiyeti TEK olana kulluklarının farkındalığını yaşamaları emrolunmuştu... Lâ ilâhe; illâ HÛ = tanrı yoktur; sadece “HÛ”! Subhan'dır onların ortak tuttuklarından!

32-) Yüriydune en yutfiu nûrAllâhi Bi efvahihim ve ye'bAllâhu illâ en yütimme nûreHU velev kerihel kafirun;

Allâh nûrunu ağızlarıyla söndürmek istiyorlar... Allâh, nûrunun tamamlanmasından başka bir şeye razı değildir! İsterse hakikat bilgisini inkâr edenlerin hoşuna gitmesin!

33-) HUvelleziy ersele RasûleHU Bil hüda ve diynil hakkı li yuzhirehu aled diyni küllihi velev kerihel müşrikûn;

“HÛ” ki, Rasûlünü hakikatin ta kendisi olarak ve Hak Din (geçerli Sünnetullâh, sistem bilgisi) ile irsâl etti, bütün din anlayışlarının üstüne geçirmek için... İsterse müşriklerin hoşuna gitmesin!

34-) Ya eyyühelleziyne amenû inne kesiyren minel'ahbari ver ruhbanî leye'külune emvalenNasi Bil bâtili ve yesuddune an sebebi'llillâh* velleziyne yeknizunez zehebe vel fiddate ve lâ yünfikuneha fiy sebebi'llillâh* febeşsir hüm Bi azâbin eliyim;

Ey iman edenler! Muhakkak ki ahbardan (hahamlar) ve ruhbandan birçoğu, insanların mallarını bâtil olarak yerler ve onları Allâh yolundan alıkoyarlar... Altın ve gümüşü depolayıp gizleyen ve onları Allâh yolunda infak etmeyenlere gelince, onları acı bir azap ile müjdele!

35-) Yevme yuhma aleyha fiy nari cehenneme fetükva Bi ha cibahühüm ve cünubühüm ve zuhurühüm* hazâ ma keneztüm lienfüsiküm fezûku ma küntüm teknizun;

Cehennem Nârı'nda, altın - gümüşün üzeri kızdırılıp, bunlarla,

onların alınları, yanları ve sırtları dağlanacağı (çepeçevre azap görecekleri) **süreçte** (denilecek ki): **“İşte bu nefslerinizi için toplayıp sakladıklarınız; artık tadın hazine edindiğinizi (sonuçlarını)!”**

36-) İnne ‘iddeşşühuri indAllâhisna aşere şehren fiy Kitabillâhi yevme halekas Semavati vel’Arda minha erbaatün hurum* zâliked diynül kayyimü fela tazlimu fiyhinne enfüseküm ve katilül müşrikiyne kâffeten kema yûkatiluneküm kâffeten, va’lemu ennAllâhe me’al müttekiyn;

Muhakkak ki Allâh indinde, semâları ve arzı halkettiği süreçte Allâh ilminde, ayların adedi on ikidir... Onlardan dördü haramdır (aylar); (Muharrem, Receb, Zilkaide, Zilhicce)... **İşte Din-i Kayyim** (geçerli, payidar sistem) **budur... Onlar** (haram aylar) **içinde nefslerinize zulmetmeyin... Müşriklerle savaşın, onların hep birlikte sizinle savaştıkları gibi... İyi bilin ki Allâh korunanlarla beraberdir** (mâiyet hakikatine işaret).

37-) İnnemen Nesiy’ü ziyadetün fiyl küfri yudallu Bihilleziyne keferu yuhillunehu âmen ve yuharrimunehu âmen liyüvatu iddete ma harramAllâhu feyuhıllu ma harramAllâh* züyyine lehüm sûu a’malihim* vAllâhu lâ yehdil kavmel kafiriyn;

Haram ayları ertelemek ancak küfürde bir arttırmadır! Hakikat bilgisini inkâr edenler, onunla saptırılır... Onu bir yıl helal sayarlar, bir yıl da haram yaparlar ki; Allâh’ın haram kıldığının (yalnızca) **sayısına uysunlar da** (arkasındaki esas önemli olayı örtüp böylece) **Allâh’ın haram kıldığını helal kılsınlar!** (Oysa haramiyet, ayların özelliğinden değil Allâh hükmündendir)... **Kötü uygulamaları onlara süslü gösterildi... Allâh, hakikat bilgisini inkâr edenler topluluğuna hidâyet etmez.**

Nisâ’ Sûresi: 171-175

ACIKLAMA:

Nisâ’ Sûresi: 171-175 âyet grubu, hristiyanların (sebeb-i nüzûl rivayetine göre Necrân heyetinin) **mukarreb İsa Mesih a.s. hakkındaki aşırılıkları ve insanlara Rasûlullâh burhânı** (hakikatın dilleniş; en açık kanıtı) **vb konular hakkında nâzil olmuştur!..**

171-) Ya ehlel Kitabi lâ tağlu fiy diyniküm ve lâ tekulu alellahi illel Hakk* innemel Mesiyhu ‘Iysebnü Meryeme Rasûlullahi ve KelimetuHU, elkaha ila Meryeme ve ruhun minHU, fe aminu Billâhi ve RusuliHİ, ve

lâ tekulu selâsetün, intehu hayren leküm* innemAllâhu ilâhun vahid* subhaneHU en yekûne leHU veled* leHU ma fiys Semavati ve ma fiyl Ard* ve kefa Billâhi Vekiyla;

Ey kendilerine hakikat bilgisi gelmiş olanlar... Dininizde ölçüyü kaçırp haddi aşmayın... Allâh üzerine Hak olmayanı söylemeyin... Meryemoğlu İsa Mesih, yalnızca Allâh Rasûlü ve O'nun Kelimesi'dir... Onu Meryem'e ilka etmiştir ve kendinden (El Esmâ ül Hüsna'sından) bir mânâdır (ruhtur)... O hâlde Esmâ'sıyla her şeyin hakikati olan Allâh'a ve Rasûllerine iman edin... "Üçtür" (baba - oğul - kutsal ruh) demeyin! Sizin hayrınıza olarak (buna) son verin... Allâh ancak İlâh'un Vâhid'dir (Tek Ulûhiyet sahibidir)... Subhandır "HÛ", çocuk sahibi olma kavramından! Semâlar ve arzda ne varsa O'nun içindir... Vekîl olarak Esmâ'sıyla hakikatiniz olan Allâh yeterlidir.

172-) Len yestenkifel Mesiyhu en yekûne abden Lillâhi ve lel Melaiкетül Mukarrebun* ve men yestenkif an ibadetiHÎ ve yestekbir fe seyahşûruhüm ileyHÎ cemiy'a;

Ne Mesih (İsa) ve ne de mukarreb melâike Allâh'a kulluktan asla gocunmazlar! Kim O'nun ibadetinden kaçınır ve kibirlenirse, hepsini kendine haşr edecektir.

173-) Feemmelleziyne amenû ve amilus salihati fe yüeffiyhim ücurehüm ve yeziydühüm min fadliHÎ, ve emmelleziynestenkefu vestekberu feyû'azzibühüm azâben eliymen, ve lâ yecidune lehüm min dûnillâhi veliyyen ve lâ nasıyra;

İman edip imanının gereğini uygulayanlara gelince, (O) onlara ecirlerini tam verecek ve fazlından onları artıracaktır... Kulluktan kaçınıp ve benliklerini kabartanlara gelince, onlara feci bir azap ile azap edecektir... Kendileri için Allâh dûnunda bir velî ve nasîr de bulamazlar.

174-) Ya eyyühenNasu kad caeküm burhanun min Rabbiküm ve enzelnâ ileyküm nûren mubiyna;

Ey insanlar! Hakikaten Rabbinizden size bir burhan (hakikatin dillenmişî Hz. Muhammed s.a.v.) geldi... Size apaçık bir Nûr (Kur'ân) inzâl ettik.

175-) Feemmelleziyne amenû Billâhi va'tesamu Bihi feseyüdhıluhüm fiy rahmetin minHU ve fadlin ve yehdiyhim ileyHÎ sıratan müstekıyma;

Esmâ'sıyla her şeyin aslı olan Allâh'a iman edip, O'na hakikatleri olarak sımsıkı tutunanlara gelince, onları HÛ'dan bir rahmetin ve fazlın içine sokacak ve onları kendisine varan sırat-ı müstakime hidâyetleyecektir.

Mâide Sûresi: 72-86

ACIKLAMA:

Mâide Sûresi: 72-86 âyet grubu, hristiyanların (sebeb-i nüzûl rivayetine göre Necrân heyeti'nin) İsa Mesih a.s. hakkındaki aşırılıkları ve Rasûlullâh'ı dinleyip etkilenen istidat sahibi "Hakka Şâhid"ler (83-85'deki bu etkilenenlerin Necâşi/Habeş hristiyan ârifleri olduğu da rivayet edilir) hakkında nâzil olmuştur!..

72-) Lekad keferelleziyne kalu innAllâhe HUvel Mesiyhubnü Meryem* ve kalel Mesiyhu ya beni israila'büdullahe Rabbîy ve Rabbeküm* innehu men yüşrik Billâhi fekad harramAllâhu aleyhil cennete ve me'vahün nar* ve ma lizzalimiyye min ensar;

Andolsun ki: "Allâh, Meryemoğlu Mesih'tir" diyenler hakikati inkâr edenlerden oldular... (Oysa) Mesih şöyle dedi: "Ey İsrailoğulları... Benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz (olan) Allâh'a kulluk edin... Çünkü kim Allâh'a şirk koşarsa, muhakkak Allâh ona cenneti haram kılmıştır! Onun varacağı yer cehennem ateşidir! Zâlimler için hiçbir yardımcı yoktur!"

73-) Lekad keferelleziyne kalu innAllâhe sâlisü selâseh* ve ma min ilâhin illâ ilâhun vahîd* ve in lem yentehu amma yekulune leyemessennelleziyne keferu minhüm azâbün eliyim;

Andolsun ki: "Allâh, üç'ün üçüncüsüdür" diyenler de hakikati inkâr edenlerden olmuşlardır! Tanrısallık kavramı geçersizdir, Ulûhiyet sahibi TEK'tir!.. Söylemekte olduklarından vazgeçmezler ise, onlardan hakikati inkâr edenler, elbette acı veren azabı yaşayacaklardır!

74-) Efela yetubune ilAllâhi ve yestağfiruneHU, vAllâhu Ğafûrun Rahîym;

Hâlâ Allâh'a tövbe edip, bağışlanmaları için yalvarmayacaklar mı? Allâh Ğafûr'dur, Rahîm'dir.

75-) Mel Mesiyhubnü Meryeme illâ Rasûl* kad halet min kablihir Rusûl* ve ümmühu sıddîkah* kâna ye'külanit ta'am* ünzur keyfe nübeyyinü lehümül âyâti sümmenzur enna yü'fekun;

Meryemoğlu Mesih sadece bir Rasûldür... Ondan önce de Rasûller gelip geçti! Onun annesi siddîkadır (hakikati görüp şüphesiz tasdik etmiş olan)! İki de yemek yerlerdi (beşerdi)!.. İşaretleri onlara nasıl açıkladığımıza bir bak! Sonra bak, nasıl gerçekten sapıyorlar!

76-) Kul eta'büdune min dūnillāhi ma lâ yemlikü leküm darren ve lâ nef'a* vAllāhu HUves Semiy'ul 'Aliym;

De ki: "Allāh dūnunda, sizin için bir zarar veya faydası olmayanlara mı kulluk ediyorsunuz? Allāh 'HŪ'dur; Semi' ve Aliym."

77-) Kul ya ehlel Kitabi lâ taġlu fiy diyunikūm ġayrel Hakkı ve lâ tettebi'u ehvae kavmin kad dallu min kablū ve edallu kesiyren ve dallu an sevais sebiyl;

De ki: "Ey Ehl-i Kitap... Dininizde, haksız olarak ölçüyü kaçıırp haddi aşmayın... Daha önce birçoğunu saptırmış ve yolun merkezinden sapmış bir kavmin boş hayallerine tâbi olmayın!"

78-) Lu'inelleyizyne keferu min beni israyile alâ lisani Davude ve 'Iysebni Meryem* zâlike Bima 'asav ve kânu ya'tedun;

İsrailoğullarından Hakk'ı inkâr edenler, Davud'un ve Meryemoğlu İsa'nın lisanı üzere lânetlenmişlerdir (Allāh'tan uzak düşmüşlerdir)... Bu (sonuç), onların isyan etmeleri ve haddi aşmaları yüzündendir.

79-) Kânu lâ yetenahevne an münkerin fealuh* le bi'se ma kânu yef'alun; **Yaptıkları herhangi bir çirkin davranıştan birbirlerini vazgeçirmezlerdi. Yaptıkları ne kötü idi!**

80-) Tera kesiyren minhüm yetevellevnelleziyne keferu* le bi'se ma kaddemet lehüm enfüsühüm en sehitAllāhu aleyhim ve fiyl azâbi hüm halidun;

Onlardan birçoğunun, hakikat bilgisini inkâr edenleri velî edindiklerini görürsün... Benliklerinin kendileri için hazırladığı gelecek ne kötüdür! Allāh onlara gazap etmiştir! Azapta ebedî kalacaklardır.

81-) Ve lev kânu yu'minune Billāhi ven Nebiyyi ve ma ünzile ileyhi mettehazuhüm evliyâe ve lâkinne kesiyren minhüm fasikun;

Eğer, varlıklarını El Esmâ'sından yaratan Allāh'a, En Nebi'ye (Hz. Muhammed'e) ve O'na inzâl olunana iman etmiş olsalardı, onları (inkârcıları) evliyâ edinmezlerdi... Fakat onlardan birçoğu fâsıklardır (inancı bozuk olanlar).

82-) Letecidenne eşedden Nasi 'adaveten lilleziyne amenül yahude velleziyne eşekû* ve letecidenne akrabehüm meveddeten lilleziyne amenülleziyne kalu inna nesara* zâlike Bi enne minhüm kissiysiyne ve ruhbanen ve ennehüm lâ yestekbirun;

Muhakkak ki iman edenlere düşmanlık bakımından insanların en şiddetlisi olarak, Yahudileri ve şirk koşanları bulursun... Elbette iman edenlere sevgi bakımından onların en yakını olarak da, "Biz Nasarayız = Hristiyanlarız" diyenleri... Ki onlardan (Nasaradan) kıssisîn (derin ilim sahibi keşişler) ve ruhban (kendini Allāh'a adanmış

rahipler) vardır ki kesinlikle onlar kibre sapmazlar.

83-) Ve izâ semi’u ma ünzile iler Rasûli tera a’yünehüm tefiydu mined dem’ı mimma arefu minel Hakk* yekulune Rabbena amenna fektübna me’aş şahidiyn;

Er-Rasûl’e (Hz. Rasûlullâh’a) **inzâl olunanı işittiklerinde, tanıyıp - bildikleri Hak’tan nâzil olmuş bir kısım bilgiden dolayı, gözlerinin yaşla dolup taşığını görürsün... Derler ki: “Rabbimiz, iman ettik... Artık bizi şahitlerle beraber yaz.”**

84-) Ve ma lena lâ nu’minu Billâhi ve ma caena minel Hakkı ve natme’u en yüdhilena Rabbüna me’al kavmisSalihıyn;

“Rabbimizin bizi, sâlihler topluluğuna katmasını umarken, ne diye Esmâ’sıyla hakikatimiz olan Allâh’a ve Hak’tan bize gelmiş olana iman etmeyelim!”

85-) Fe esâbehümmullâhu Bi ma kalu cennatin tecriy min tahtihel enharu halidiyne fiyha* ve zâlike cezaül muhsiniyn;

Böyle düşünmeleri nedeniyle, Allâh onları içinde ebedî kalacakları, altlarından nehirler akan cennetler ile mükâfatlandırdı... İşte budur muhsinlerin cezası! (İhsanın cezası = karşılığı = getirisi = sonucu, ihsandır.)

86-) Velleziyne keferu ve kezzebu Bi âyâtına ülaike ashabül cehıym;

Hakikat bilgisini inkâr edenlere ve (Esmâ’nın açığa çıkışı olan) işaretlerimizi yalanlayanlara gelince, işte onlar cehennem arkadaşlarıdır!

Mâide Sûresi: 101-120

ACIKLAMA:

Mâide Sûresi: 101-120 âyet grubu, müşriklere ait bazı cahiliye davranışlarını zihinlerden silmek ve yolculukta ölene bile İslâm’ın emniyetini getirmek gibi bazı ahkâm yanında; mucize yapı İsa a.s.’ın mucizeleri ve Rasûllerin cem olduğu gün sorgulamasında kendisini ve annesini “ilâh” edinenlerden kendini berî/tenzih etmesi hakkında nâzil olmuş!.. (Tevbe Sûresi’nin sebep-i nüzûl açıklaması?) ...

101-) Ya eyyühelleziyne amenû lâ tes’elu an eşyae in tübde leküm tesü’küm* ve in tes’elu anha hıyne yünezzelül Kur’ânu tübde leküm* afAllâhu anha* vAllâhu Ğafûrun Haliym;

Ey iman edenler... Size açıklandığında hoşlanmayacağınız şeylerden, soru sormayın! Eğer Kur'ân inzâl edilmekteyken cevabından hoşlanmayacağınız şeyleri sorarsanız, cevabı size açıklanır! Allâh onları affetmiştir... Allâh Ğafûr'dur, Haliym'dir.

102-) Kad seeleha kavmün min kabliküm sümme asbehu Biha kafiriyin; Sizden önce de bir topluluk bunu sordu; (aldıkları cevapları hazmedememeleri yüzünden) hakikat bilgisini inkâr edenlerden oldular.

103-) Ma ce'alellahu min behıyratin ve lâ saibetin ve lâ vasıyletin ve lâ hamin, ve lakinnelleziyne keferu yefterune alellahil kezib* ve ekseruhüm lâ ya'kılun;

Allâh Bahire, Saibe, Vasıyle ve Ham (isimleriyle tanımlanan bir kısım kurbanlıklar) diye bir şey hükmetmemiştir (bu bir kısım insanların uydurmacılık geleneğidir). Ne var ki, hakikat bilgisini inkâr edenler, Allâh üzerine yalan uyduruyorlar! Onların çoğunluğu aklını kullanmaz!

104-) Ve izâ kıyle lehüm te'alev ila ma enzelAllâhu ve iler Rasûli kalu hasbüna ma vicedna aleyhi abaena* evelev kâne abauhüm lâ ya'lemune şey'en ve lâ yehtedun;

Onlara: “Allâh'ın inzâl ettiğine ve Rasûle geliniz” denildiğinde, “Babalarımızdan gördüğümüz bize yeter” dediler... Babaları bir şey bilmeyen ve hidâyet üzere olmayanlarsa da mı?

105-) Ya eyyühelleziyne amenû aleyküm enfüseküm* lâ yadurruküm men dalle izehtedeytüm* ilAllâhi merciüküm cemıy'an feyünebbiüküm Bi ma küntüm ta'melun;

Ey iman edenler... Siz nefsinizden sorumlusunuz! Siz hidâyet üzere olduğça, sapmış olan size zarar veremez! Sizin hep birlikte dönüşünüz Allâh'adır... Yapmış olduklarınızın size neler getirdiğini gösterecektir!

106-) Ya eyyühelleziyne amenû şehadetü beyniküm izâ hadare ehadekümül mevtü hıynel vasıyyetisnani zeva adlin minküm ev aharani min ğayriküm in entüm darebtüm fiyl ardı feesabetküm musıybetülmevt* tahbisunehüma min ba'dis Salati feyuksimani Billâhi inirtebtüm lâ neşteriy Bihi semenen ve lev kâne zâ kurba, ve lâ nektümü şehadetAllâhi inna izen leminel asimiyn;

Ey iman edenler... Sizden birine ölüm (alâmetleri) geldiğinde vasiyet anında, adalet sahibi iki şahit bulunsun... Ya da seyahatteyseniz ve ölüm de size isâbet etmişse, size iki şahit gereklidir... (Şehâdetleri konusunda) kuşkulanırsanız, namazı edâ etmelerinden sonra onların ikisini alıkooyarsınız, “Yeminimizi, akraba da olsa hiçbir bedele

satmayacağız; Allâh şahitliğini saklamayacağız; aksi takdirde suçlu oluruz” diye Allâh’a yemin ederler.

107-) Fein usira alâ ennehümostehakka ismen feaharani yakumani mekamehüma minelleziynestehakka aleyhimül evleyani feyuksimani Billâhi leşhadetüna ehakku min şhadetihima ve ma’tedeyna* inna izen leminez zalimiyn;

Eğer o iki şahidin geçmişte bir yalan söylediği bilirse, bunların yerine, karşısında buldukları taraftan daha evla iki kişi geçer (ve): “Bizim şahitliğimiz o iki şahidin şahitliğinden elbette daha haktır... Biz haddi de aşmadık; yoksa o takdirde zâlimlerden olurduk” diye Allâh adına yemin ederler.

108-) Zâlike edna en ye’tu Bişşhadeti alâ vechiha ev yehafu en türadde eymanün ba’de eymanihim* vettekullahe vesme’u* vAllâhu lâ yehdil kavmel fasikiyn;

İşte bu, şehâdetlerini onun vechi üzere getirmeleri (Allâh adına yapmaları) için yahut da (yalancı şahitlerin) yeminlerinden sonra, yeminlerinin reddolmasından korkmalarına çözümdür... Allâh’tan korunun ve algılayın! Allâh fâsıklar (bozuk - asılsız inançlılar) topluluğunu hakikate erdirmez!

109-) Yevme yecme’ullahur Rusüle feyekülü ma zâ üciibtüm* kalu lâ ilme lena* inneKE ENTE Allamül ğuyub;

Allâh, Rasûlleri cem edeceği süreçte (Onlara sorar): “Size nasıl icabet edildi?”, “Hiçbir bilgimiz yok! Kesinlikle gaybları bilen yalnız sensin” derler.

110-) İz kalellahu ya ‘Iysebne Meryemezür nı’metiy aleyke ve alâ validetik* iz eyyedtüke Bi ruhıl kudüsi tükellimün Nase fiyl mehdi ve kehla* ve iz allemtükel Kitabe vel Hıkmete vetTevrate vel’İnciyl* ve iz tahlüku minet tıyni kehey’etit tayri Bi izniy fetenfühu fiyha fe tekünü tayren Bi izniy ve tübriül ekmehe vel ebrasa Bi izniy* ve iz tühricül mevta Bi izniy* ve iz kefeftü beniy israiyle anke iz ci’tehüm Bil beyyinati fekalelleziyne keferu minhüm in hazâ illâ sihrun mubiyn;

Hani Allâh şöyle dedi: “Ey Meryemoğlu İsa! Senin ve annenin üzerindeki nimetimi an... Hani seni, varlığında açığa çıkan Ruh-ül Kuds kuvvesi ile teyit etmiştim... Beşikte iken de, yetişkin iken de insanlarla konuşuyordun... Hani sana Kitabı, Hikmeti, Tevrat’ı ve İncil’i talim etmiştim (bunlardaki ilmi, bilincinde açığa çıkarmıştım)... Hani Bi-izni (iznimle) balçıktan kuş şeklinde yaratıyor, onun içinde nefhedyordun da Bi-izni (iznimle) bir kuş oluyordu! Anadan doğma köre ve cüzzamlıya benim iznimle şifa veriyordun... Hani ölüleri benim iznimle hayata çıkarıyordun... Hani İsrailoğullarını senden engellemiştim! Hani sen kendilerine delillerle gelmiştin de, onlardan

hakikat bilgisini inkâr edenler şöyle demişti: ‘Bu, apaçık bir sihirden başka bir şey değil!’”

111-) Ve iz evhaytû ilel Havariyyine en aminu Biy ve Bi Rasûliyy* kalu amenna veşhed Bi ennena müslimun;

Hani Havarilere, “Bana ve Rasûlüme (“B”nin işareti kapsamında) iman edin” diye vahyetmişim... “İman ettik... Sen şahit ol, biz gerçekten müslimleriz” dediler.

112-) İz kalel havariyyune ya ‘Iysebne Meryeme hel yestetıy’u Rabbüke en yünezzile aleyna maideten mines Sema’* kalettekullahe in küntüm mu’miniyn;

Hani Havariyyun: “Ey Meryemoğlu İsa! Senin Rabbinin kudreti yeter mi semâdan bizim üzerimize bir mâide (zâhir anlamıyla, sofrâ; bâtın anlamıyla, hakikat ve marifete ait ilimler) inzâl etmeye?” dediler... (Demek istedikleri şuydu: Allâh’ın seni yarattığı Esmâ terkinin yani fitratın, yaratılış programın, böyle bir şey için yeterli midir? Bu soruyu İsa’dan o güne kadar tüm açığa çıkanlar kapsamında değerlendirmek gerekir. A.H.) (İsa da:) “Eğer iman edenlerseniz Allâh’tan korunun” dedi.

113-) Kalu nürıydü en ne’küle minha ve tatmeinne kulübüna ve na’leme en kad sadaktena ve nekûne aleyha mineş şahidiyn;

Dediler ki: “İsteriz ki o sofradan yiyelim (o ilimleri uygulayalım), kalplerimiz mutmain olsun (açıkladıklarına yakîn oluşsun); senin bize (mutlak) hakikati açıkladığını bilelim ve ona şahitlerden olalım.”

114-) Kale ‘Iysebnü MeryemAllâhumme Rabbena enzil aleyna maideten minesSemaî tekünü lena ‘ıyden lievvelina ve ahırına ve ayeten minke, verzukna ve ente hayrur razıkıyn;

Meryemoğlu İsa: “Allâhım! Rabbimiz... Üzerimize semâdan bir mâide inzâl et bizim için de, hem evvelimiz ve hem âhirimiz için bir bayram ve senden bir delil olsun... Rızıklandır bizi; sen rızıklandırılanların en hayırlısısn” dedi.

115-) KalAllâhu inniy münezzilüha aleyküm* femen yekfür ba’dü minküm feinniy ü’azzibühu azâben lâ ü’azzibühu ehaden minel alemiyn;

Allâh buyurdu ki: “Kesinlikle Ben, onu size inzâl edeceğim... Bundan sonra sizden kim hakikati inkâr ederse, Ben ona öyle azap edeceğim ki, âlemlerden hiçbirine böyle azap vermedim!”

116-) Ve iz kalellahu ya ‘Iysebne Meryeme eente kulte linNasittehızûniy ve ümmiye ilâheyne min dunillâh* kale sübhaneKE ma yekünü liy en ekule ma leyse liy Bi hakk* in küntü kultühu fekad alimtehu, ta’lemü ma fiy nefsiy ve lâ a’lemü ma fiy nefsik* inneKE ENTE Allamül gıyub;

Ve hani Allâh şöyle dedi: “Ey Meryemoğlu İsa!.. İnsanlara, ‘Allâh

dûnunda beni ve annemi iki ilâh edinin’ diye sen mi söyledin?”... (İsa) dedi ki: “Subhaneke (tenzih ederim seni)! Benim, Hak olmayanı söylemem nasıl mümkün olur? Eğer onu söylemişsem, (zaten) kesin sen onu bilmişsindir! Sen nefsimde olanı bilirsin, fakat ben senin nefsinde olanı bilmem! Kesin ki gaybların tamamını bilen sensin, sen!”

117-) Ma kultü lehüm illâ ma emerteniy Bihi enı’bûdullahe Rabbıy ve Rabbeküm* ve küntü aleyhim şehiyden ma dümtü fıyhim* felemma teveffeyteniy künte enter Rakıybe aleyhim* ve ente alâ külli şey’in Şehiyd;

“Onlara: ‘Benim ve sizin Rabbiniz olan Allâh’a kulluk bilincine erin’ diye senin bana emrettiğinden başka bir şey söylemedim... Ben aralarında bulunduğum sürece üzerlerine şahit idim... Beni vefat ettirdin! Onlar üzerine Rakıyb sen oldun!.. Sensin her şey üzerine şahit!”

118-) İn tüazzıbhüm feinnehüm ıbaduKE, ve in tağfır lehüm feinneKE entel Aziyzül Hakiym;

“Eğer onları azaplandırırsan, elbette onlar senin kullarıdır! Eğer onları bağışlarsan muhakkak ki sensin Aziyz, Hakiym olan, sen!”

119-) Kalellahu hazâ yevmü yenfeus sadıkıyne sıdkuhüm* lehüm cennatün tecriy min tahtihel enharu halidiyne fıyha ebeda* radyıAllâhu anhüm ve radu anHU, zâlikel fevzül aziym;

Allâh buyurdu: “Bu, sadıklara, tasdiklerinin (hakikati şüphesiz ve tereddütsüz) sonucunun yaşandığı gündür! İçinde ebedî kalıcılar olarak, altlarından nehirler akan cennetler var onlar için”... Allâh onlardan razı olmuştur, onlar da O’ndan razı... İşte budur büyük kurtuluş!

120-) Lillâhi mülküs Semavati vel Ardı va ma fıyhinne, ve HUve alâ külli şey’in Kadiyr;

Semâlar, arz ve onlarda ne varsa hepsinin varlığı Allâh’ındır (Esmâ’sının mânâlarının açığa çıkışıdır)! O, her şeye Kaadir’dir.

Nisâ’ Sûresi: 176

ACIKLAMA:

Nisâ’ Sûresi: 176.âyeti, nasıl ki Mâide: 101-108’de bazı detay hükümler bildiriliyorsa bu âyette de “kelâle”nin (ana-baba ve evlat mirasçısı olmayanın) mirası hakkında nâzil olmuştur!..

Sebeb-i nüzûl rivayetinde, Câbir B. Abdullâh hakkında ve soru üzerine nâzil olduğu haber veriliyor!..

İlgili rivayetlere göre Kurân'ın en son inen âyeti veya Rasûlullâh (a.s)'ın Veda Haccı'na hazırlandığı sırada inzâl olduğu söyleniyor!..

176-) Yesteftunek* kulillâhu yüftiyküm fiyl kelaleh* inimruün heleke leyse lehu veledün ve lehu uhtün feleha nısfü ma terek* ve huve yerisüha in lem yekün leha veled* fe in kanetesneteyni felehümessülüsâni mimma terek* ve in kânu ihveten Ricalen ve nisaen felizzekeri mislü hazzil ünseyeyn* yübeyyinullahu leküm en tadıllu* vAllâhu Bi külli şey'in Aliym;

Senden açıklama-hüküm isterler... De ki: “Kelale (arkasında ana-baba ve çocuk bırakmamış olan) **hakkında size Allâh fetva verir: Eğer çocuğu olmayıp, bir kız kardeşi bulunan bir erkek kişi ölürse, mirasının yarısı onundur... Çocuğu olmayan kız kardeş ölürse, erkek kardeş ona vâris olur... Eğer (ölen erkek kişinin kız kardeşleri) iki iseler, (erkek kardeşlerinin) mirasının üçte ikisi onlarındır... Eğer (mirasçı) kardeşler erkekler ve kadınlar ise (erkek - kız kardeşler durumunda birçoğlarsa), (o zaman) bir erkeğe iki kadının payıdır”... Allâh, sapmayasınız diye size beyan ediyor... Allâh Bi-küllî şey'in - her şeyin Esmâ'sıyla hakikati olarak Aliym'dir.**

Bakara Sûresi: 278-280

ACIKLAMA:

Bakara Sûresi: 278-280 âyet grubu, “riba” (faiz) hakkında nâzil olmuştur!..

Sebeb-i nüzûl rivayetinde Hz. Ömer ra.'a atfedilen şu söz geçer:

“Kurân'dan son nâzil olan, riba/faiz âyetidir!.. Hz. Rasûlullâh (s.a.v.), onu bize tefsir etmeden vefat etti!.. Dolayısıyla siz faizi de faiz şüphesi olanı da bırakın!”

Gene sebeb-i nüzûl rivayetinde bu âyetlerin, Abbâs B. AbdulMuttalib ve Muğire oğullarından bir adam (veya Benî Sakıyf'ın meşhûr faizcileri) hakkında nâzil olduğu rivayet edilir...

Nitekim bu rivayeti Rasûlullâh (a.s)'ın Veda Hutbesi'ndeki şu sözü teyit eder görünüyor:

“Muhakkak ki cahiliye (İslâm öncesi)’nin ribası (faizi) kaldırılmıştır!.. Ve muhakkak ki Allâh azze ve celle, kaldırılan ribanın (faizin) ilkinin AbdulMuttalib’in Oğlu Abbâs’ın faizi olduğunu hükmetmiştir!.. Ancak mallarınızın başları (ana paralarınız, sermayeleriniz) sizindir... (Ki böylece) ne zulmedersiniz ne de zulme uğrarsınız!..

Allâh hükmetmiştir ki riba (faiz) yoktur!.. Kaldırmaya başladığım ilk faiz, amcam Abbâs B. AbdulMuttalib’in faizidir!”

Abdullâh İ. Abbâs ra.’a atfedilen: “Nebi (sav) üzerine nâzil olan son âyet, riba/faiz âyetidir!” rivayeti, esbâb-ı nüzûl/hadîs (Buhari) kaynaklarında Bakara: 281.âyetin tefsirinde geçer!.. Kanaatımızca bu rivayet, Hz. Ömer ra.’ın rivayeti ile paralel değerlendirilmelidir!..

278-) Ya eyyühelleziyne amenüttekullahe vezeru ma bekiye miner Ribâ in küntüm mu’miniyn;

Ey iman edenler, Allâh’tan korunmak için ribadan arta kalanı terk edin, eğer iman edenlerdenseniz.

279-) Fein lem te’alu fe’zenû Bi harbin minAllâhi ve RasûliHî, ve in tübtüm feleküm ruûsü emvaliküm* lâ tazlimune ve lâ tuzlemun;

Eğer bunu yapmazsanız, bilin ki Allâh ve Rasûlüne savaş açmış olursunuz. Eğer bu yanlış tutumunuzu idrak edip bir daha yapmamak üzere vazgeçerseniz, anaparanızı almaya hak kazanırsınız. (Böylece) ne zulmetmiş ne de zulme uğramış olursunuz.

280-) Ve in kâne zû ‘usretin fe nezıratün ila meyseretin, ve en tesaddeku hayrun leküm in küntüm ta’lemun;

Eğer (borçlu) ödeme sıkıntısı içindeyse, kolaylıkla ödeyebileceği zamana kadar süre tanıyın. Bununla beraber alacağınızı başlamanız sizin için çok daha hayırlıdır, eğer bilerseniz.

Mâide Sûresi: 3

ACIKLAMA:

Mâide Sûresi: 3. âyetinin, sebab-i nüzûl rivayetlerinde Kurân’ın son âyeti diye/Veda Hacı esnasında nâzil olduğu bildiriliyor!.. Mâide: 1-5’in açıklamasında bu konuda bilgi verildi!.. Ancak ilmî bir iddia değildir!.. Allâhu âlem!..

3-) ... elyevme ekmeltü leküm diyneküm ve etmentü aleyküm nı'metiy ve radiytü lekümül İslâme diyne*...

... **Bugün sizin için Dininizi ikmal ettim** (Din konusundaki bilgilenmenizi), **üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve sizin için Din (anlayışı) olarak İslâm'a (Allâh'a tam teslimiyete) razı oldum...**

Nasr Sûresi: 1-3

ACIKLAMA:

Nasr Sûresi, sebab-i nüzûl rivayetlerinde meşhûr olan, bütün bir sûre olarak Kur'ân vahyi'nin son sûresi'dir!.. Kaynak tertiplerde de ağırlıklı böyle yerleştirilmiştir!.. Nitekim bu sûreye "tevdi" (vedalaşma, veda) sûresi de denilmiştir!..

Başındaki "**izâ**"yı (gelecek zaman zarfı ve cezmetmeyen şart edâtı anlamında değil), "**kad**" (tekîd ve tahkîk) **mânâsında alınması işin ruhuna daha uygun görünüyor!.. Böylece hem zâhirdeki realiteye/siyere mutabık olur, hem de sûre'nin sırrı ve bâtın mânâsı, ümmet içinde (mazharları için) devam eder!.. Allâhu âlem!..**

Abdullâh İ. Abbâs ra.'ın şöyle dediği rivayet ediliyor:

"Nebi (sav), '**İzâ câe Nasrullâhi velFethu**'yu okudu ve (bu arada) Ehl-i Yemen (Yemen halkından bir topluluk), yufka yürekli, yumuşak tabiatlı, cömert kalpli ve büyük hayretli hâlde geldiler ve fevc fevc Allâh'ın dinine girdiler!"

Medine'ye fevc fevc gelen kabilelerden, Hz. Rasûlullâh (a.s)'ın vefatından önce Medine'ye en son gelen kabile (Benî Neha'), 200 kişilik Yemenli'dir!..

Nitekim Hz. Rasûlullâh (sav) şöyle buyurmuş:

"**Muhakkak ki Ben, Rabbiniz'in (Rahmân'ın) nefesini, Yemen tarafından alıyorum!**"

Rivayet edilir ki bu sûre nâzil olduğunda bazı sahabeler ağlarlar... Kendilerine "**Zafer ve fetih'ten müjde veren bir sûre için mi ağlıyorsun?**" denildiğinde, "**Her kemâl bir zevâlin habercisidir... Bu sûre, Hz. Rasûlullâh (sav)'in aramızdan ayrılacağı haber veriyor!**" derler...

Başka bir rivayette ise bu sûre nâzil olduğunda Hz. Rasûlullâh (s.a.v.), bir hutbe irâd eder ve o hutbede: "**Bir kul ki, Allâh Onu dünya ile kendine likâ (kavuşma) arasında muhayyer bıraktı da o Allâh'a likâ'yı seçti**" deyince

H. Ebû Bekir es-Sıddık ra. bunun ne anlama geldiğini anlar ve ağlar!..

H. Aişe ra. vâlidemiz ise şöyle der: “*‘Îzâ câe Nasrullâhi velFeth’ sûresi nâzil olduktan sonra, Hz. Rasûlullâh (s.a.v.) rükû’ ve secdelerinde: ‘SubhâneKellâhümme Rabbenâ ve BiHamdiKE; Allâhümağfirliy= Subhânsın Rabbimiz olan Allâh!.. Senin Hamdinle(dir bu işlevim)!.. Allâhum beni mağfîret et!’ demeyi çoğaltmıştı.*”

“B”İsmillâhir Rahmânir Rahıym

1-) *Îzâ câe nasrullahi velfeth;*

Nasrullah (Allâh nusreti) ve el Feth (mutlak açıklık - şuur bakışı) geldiğinde,

2-) *Ve raeystenNâse yedhulüne fiy diynillâhi efvâcâ;*

İnsanları öbek öbek Allâh’ın dinine girer hâlde gördüğünde,

3-) *Fesebbih BiHamdi Rabbike vestağfirHU, inneHÛ kâne Tevvâbâ;*

Rabbinin Hamdi olarak tespîh et ve O’ndan mağfîret dile! Muhakkak ki O, Tevvab’dır.

Tevbe Sûresi: 128-129

AÇIKLAMA:

Tevbe Sûresi: 128-129 âyetleri, rivayetlere göre en son inzâl olan âyetlerdendir... Hz. Rasûlullâh (AleyhisSelâm)’ın hem sır (mektup) kâtipliğini ve hem de vahiy kâtipliğini yapmış, Hz. Rasûlullâh (a.s)’ın, “Seyyid’ül Kurrâ’ (Kurrâ’ hâfızların seyidi)” dediği ve kendi mushaf’ı olan hafız sahabelerden Übeyy Bin Kâ’b (RadıyAllâhu Anhu), bu âyetler için: “Kurân’dan son nâzil olan âyetler” demektedir!..

128-) Le kad câeküm Rasûlun min enfüsiküm aziyzun aleyhi mâ ‘anittüm hariysun aleyküm Bil mu’miniye Raûfun Rahıym;

Andolsun ki size Rasûl geldi içinizden, Aziyz’dır; sizin sıkıntıya uğramanız O’na ağır gelir... Size haristir! İmanlılara (hakikatine iman edene) Raûf (şefkatli) ve Rahıym’dır (hakikatlerindeki kemâlâtlarını yaşatıcıdır).

129-) Fein tevellev fekul hasbiyAllâhu, lâ ilâhe illâ HUve, aleyhi tevekkeltü ve HUve Rabbül arşil azıym;

Eğer yüz çevirirler ise de ki: “Allâh bana yeter! Tanrı yoktur sadece ‘HÛ’! O’na tevekkül ettim... Arş-ı Aziym’in Rabbi ‘HÛ’dur!”

Bakara Sûresi: 281

AÇIKLAMA:

Bakara Sûresi: 281.âyet, sahabelerin rivayetleri ve meşhûr olan kabule göre tüm Kur’ân vahyi’nin son âyetidir!.. Rivayete göre Hz. Rasûlullâh (sav) bu âyetin nüzûlünden kısa bir müddet sonra vefat etmiştir!..

Nasıl ki Kurân’ın son kelâmı bu âyette “*Allâh’a döndürüleceğiniz o günden ittika edin/korunun*” oldu ise, Hz. Alî (RadyAllâhu Anhu)’nun naklettiğine göre Rasûlullâh (SallAllâhu Aleyhi ve Sellem)’nin insanlara son kelâmı da: “Salât, salât (aman namaz’a dikkat edin)!.. Ellerinizin mâlik oldukları hakkında Allâh’tan ittika edin!” oldu!..

Not: Son birkaç açıklamada “*son nâzil olan âyet*” diye rivayetleri gördük... Bu, bunların hepsi son nâzil olan âyetler cümlesindedir, demektir!.. Rivayet edenlerin ilgi ve tanıklığına göre farklılık olup, hepsi de doğrudur!.. Bunlara, en son nâzil olan âyetlerin sıralanışı da diyebiliriz!.. Allâhu âlem!..

281-) Vetteku yevmen turce’üne fiyhi ilAllâhi sümme tüveffa küllü nefsin ma kesebet ve hüm lâ yuzlemun;

Allâh’a döndürüleceğiniz o günden korunun. İşte o zaman her nefse kazandığı tamı tamına verilir ve onlara zulmedilmez.